

Warszawa, dnia 14 maja 2021 r.

Poz. 894

KOMPLEKSOWA I WZMOCNIONA UMOWA

o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony,

sporządzona w Brukseli dnia 24 listopada 2017 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 24 listopada 2017 r. w Brukseli została sporządzona Kompleksowa i wzmocniona umowa o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony, w następującym brzmieniu:

KOMPLEKSOWA I WZMOCNIONA UMOWA O PARTNERSTWIE MIĘDZY

Unią Europejską i

Europejską Wspólnotą Energii Atomowej

oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony,

a Republiką Armenii, z drugiej strony

PREAMBUŁA

KRÓLESTWO BELGII,
REPUBLIKA BULGARII,
REPUBLIKA CZESKA,
KRÓLESTWO DANII,
REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,
REPUBLIKA ESTOŃSKA,
IRLANDIA,
REPUBLIKA GRECKA,
KRÓLESTWO HISZPANII,
REPUBLIKA FRANCUSKA,
REPUBLIKA CHORWACJI,
REPUBLIKA WŁOSKA,
REPUBLIKA CYPRYJSKA,
REPUBLIKA ŁOTEWSKA,
REPUBLIKA LITEWSKA,
WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,
WĘGRY,
REPUBLIKA MALTY,
KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,
REPUBLIKA AUSTRII,
RZECZPOSPOLITA POLSKA,
REPUBLIKA PORTUGALSKA,
RUMUNIA,
REPUBLIKA SŁOWENII,
REPUBLIKA SŁOWACKA,
REPUBLIKA FINLANDII,
KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

UNIA EUROPEJSKA, oraz

EUROPEJSKA WSPÓLNOTA ENERGII ATOMOWEJ, zwana dalej „Euratomem”,

z jednej strony, oraz

REPUBLIKA ARMENII,

z drugiej strony,

zwane dalej łącznie „Stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC silne powiązania między Stronami i ich wspólne wartości oraz pragnienie wzmocnienia powiązań ustanowionych w przeszłości przez Umowę o partnerstwie i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony, którą podpisano w Luksemburgu w dniu 22 kwietnia 1996 r. i która weszła w życie w dniu 1 lipca 1999 r. („umowa o partnerstwie i współpracy”) oraz w celu rozwijania ścisłej i intensywnej współpracy w oparciu o równoprawne partnerstwo w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) i partnerstwa wschodniego, jak również w ramach niniejszej Umowy,

UZNAJĄC znaczenie wspólnego planu działania UE–Armenia w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i jego przepisów wprowadzających, a także znaczenie priorytetów partnerstwa dla zacieśnienia stosunków między Unią Europejską a Republiką Armenii oraz dla zapewnienia postępów w procesie reform i w procesie zbliżania przepisów w Republice Armenii, o którym mowa poniżej, co przyczynia się do pogłębienia współpracy politycznej i gospodarczej,

ZOBOWIĄZUJĄC się do dalszej poprawy przestrzegania podstawowych wolności, praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, zasad demokratycznych, praworządności i dobrych rządów,

MAJĄC ŚWIADOMOŚĆ, że reformy wewnętrzne służące z jednej strony wzmocnieniu demokracji i gospodarki rynkowej, a z drugiej strony zapewnieniu trwałego rozstrzygnięcia sporów, są ze sobą powiązane. Stąd procesy trwałych reform demokratycznych w Republice Armenii przyczynią się do budowania zaufania i stabilności w regionie,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do dalszego wspierania rozwoju politycznego, społeczno-gospodarczego i instytucjonalnego Republiki Armenii, na przykład poprzez rozwój społeczeństwa obywatelskiego, budowanie instytucji, reformę administracji publicznej i służby cywilnej, walkę z korupcją oraz wzmocnioną współpracę handlową i gospodarczą, w tym dobrą administrację w dziedzinie podatków, ograniczanie ubóstwa i szeroko zakrojoną współpracę w różnorodnych dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w obszarze sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do pełnego wdrożenia celów, zasad i postanowień Karty Narodów Zjednoczonych, Powszechnej deklaracji praw człowieka Narodów Zjednoczonych z 1948 r., Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r. („europejska konwencja praw człowieka”) oraz aktu końcowego z Helsinek Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie z 1975 r. („akt końcowy KBWE z Helsinek”),

PRZYWOŁUJĄC swoją chęć propagowania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego oraz angażując się w skuteczne działania wielostronne i pokojowe rozwiązywanie sporów w ramach uzgodnionych formatów, zwłaszcza poprzez odpowiednią do tego celu współpracę na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) i Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE),

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do wypełniania międzynarodowych zobowiązań w zakresie walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia oraz do współpracy w zakresie rozbrowienia i nierozprzestrzeniania broni oraz bezpieczeństwa jądrowego i ochrony fizycznej obiektów jądrowych,

UZNAJĄC znaczenie aktywnego udziału Republiki Armenii w strukturach współpracy regionalnej, w tym tych wspieranych przez Unię Europejską; uznając wagę, jaką Republika Armenii przywiązuje do uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych i innych strukturach współpracy międzynarodowej oraz do zobowiązań wynikających z tego uczestnictwa,

PRAGNĄC rozwijać regularny dialog polityczny na temat dwustronnych i międzynarodowych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym ich aspektów regionalnych, uwzględniając wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, w tym wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej, oraz stosowne polityki Republiki Armenii; uznając wagę, jaką Republika Armenii przywiązuje do uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych i innych strukturach współpracy międzynarodowej oraz do zobowiązań wynikających z tego uczestnictwa,

UZNAJĄC znaczenie zaangażowania Republiki Armenii w pokojowe i trwałe rozwiązanie sporu o Górski Karabach oraz potrzebę jak najszybszego osiągnięcia porozumienia w tej kwestii, w ramach negocjacji prowadzonych przez współprzewodniczących z Grupy Mińskiej OBWE; uznając jednocześnie potrzebę osiągnięcia tego porozumienia na podstawie celów i zasad określonych w Karcie Narodów Zjednoczonych i akcie końcowym KBWE z Helsinek, w szczególności tych odnoszących się do wstrzymania się od groźby użycia i od użycia siły, do integralności terytorialnej państw oraz do równouprawnienia i samostanowienia narodów, odzwierciedlonych we wszystkich deklaracjach wydanych w ramach współprzewodnictwa Grupy Mińskiej OBWE poczynając od 16. posiedzenia Rady Ministerialnej OBWE z 2008 r.; zwracając również uwagę na zadeklarowane przez Unię Europejską zobowiązanie do wspierania procesu rozwiązywania tego sporu,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do zapobiegania korupcji i jej zwalczania, walki z przestępczością zorganizowaną oraz intensyfikacji współpracy w walce z terroryzmem;

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do intensyfikacji dialogu i współpracy w dziedzinie migracji, azylu i zarządzania granicami przy kompleksowym podejściu uwzględniającym legalną migrację oraz współpracę mającą na celu zwalczanie migracji nieuregulowanej i handel ludźmi, jak również do skutecznego wprowadzania w życie postanowień umowy między Unią Europejską a Republiką Armenii o readmisji osób przebywających nielegalnie, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2014 r. („umowa o readmisji”),

POTWIERDZAJĄC, że zasadniczym celem pozostaje zwiększona mobilność obywateli Stron w bezpiecznym i dobrze zarządzanym otoczeniu, i mając na uwadze otwarcie we właściwym czasie dialogu wizowego z Republiką Armenii, o ile będą zapewnione warunki dla dobrze zarządzanej i bezpiecznej mobilności, w tym skuteczna realizacja umowy między Unią Europejską a Republiką Armenii o ułatwieniach w wydawaniu wiz, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2014 r. („umowa o ułatwieniach wizowych”) i umów o readmisji,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do przestrzegania zasad gospodarki wolnorynkowej oraz wyrażając gotowość Unii Europejskiej do uczestnictwa w reformach gospodarczych w Republice Armenii,

UZNAJĄC gotowość Stron do pogłębiania współpracy gospodarczej, w tym w dziedzinach związanych z handlem, w poszanowaniu praw i obowiązków wynikających z członkostwa Stron w Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz przy przejrzystym i niedyskryminacyjnym stosowaniu tych praw i obowiązków,

WIERZĄC, ŻE niniejsza Umowa stworzy nowy klimat sprzyjający stosunkom gospodarczym między Stronami, a nade wszystko rozwijaniu handlu i inwestycji oraz stymulowaniu konkurencji, które są niezbędne do restrukturyzacji i modernizacji gospodarczej,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do zapewnienia ochrony środowiska, w tym w ramach współpracy transgranicznej oraz w ramach realizacji wielostronnych umów międzynarodowych,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do zwiększania bezpieczeństwa i ochrony dostaw energii, ułatwienia tworzenia odpowiedniej infrastruktury, zwiększenia integracji rynku i stopniowego zbliżenia przepisów do najważniejszych elementów dorobku prawnego UE, o których mowa poniżej, między innymi poprzez promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, z uwzględnieniem zobowiązań Republiki Armenii dotyczących zasad równego traktowania państw będących dostawcami energii, państw tranzytu i państw będących odbiorcami,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego i ochrony instalacji jądrowych, o których mowa poniżej,

DOSTRZEGAJĄC potrzebę wzmocnienia współpracy w zakresie energii oraz zobowiązanie Stron do pełnego przestrzegania postanowień Traktatu karty energetycznej,

PRAGNĄC podnieść poziom bezpieczeństwa i zdrowia publicznego oraz ochrony zdrowia ludzkiego w poszanowaniu zasad dotyczących zrównoważonego rozwoju, potrzeb ochrony środowiska i zmiany klimatu,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do zacieśniania kontaktów międzyludzkich, w tym poprzez współpracę i kontakty w dziedzinie nauki i technologii, edukacji i kultury, młodzieży i sportu,

ZOBOWIĄZUJĄC SIĘ do propagowania współpracy transgranicznej i międzyregionalnej,

UZNAJĄC zaangażowanie Republiki Armenii na rzecz stopniowego zbliżenia jej ustawodawstwa w odpowiednich sektorach do przepisów Unii Europejskiej, skutecznego ich wdrażania w ramach szerzej zakrojonych reform oraz rozwijania zdolności administracyjnych i instytucjonalnych w stopniu niezbędnym do wyegzekwowania postanowień niniejszej Umowy, a także uznając stałe wsparcie Unii Europejskiej, zgodnie z wszelkimi dostępnymi instrumentami współpracy, w tym pomoc techniczną, finansową i gospodarczą powiązaną z tym zobowiązaniem, odzwierciedlające tempo reform i potrzeby ekonomiczne Republiki Armenii,

ODNOTOWUJĄC fakt, że w przypadku gdyby Strony postanowiły, w ramach niniejszej Umowy, zawrzeć umowy szczegółowe w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, które Unia Europejska zawiera na podstawie części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowienia takich przyszłych umów nie byłyby wiążące dla Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii, chyba że Unia Europejska, równocześnie ze Zjednoczonym Królestwem lub Irlandią w zakresie ich odpowiednich poprzednich stosunków dwustronnych powiadomi Republikę Armenii, że Zjednoczone Królestwo lub Irlandia zostało(a) lub zostaną związane takimi umowami jako część Unii Europejskiej zgodnie z protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonym do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Podobnie żadne późniejsze środki wewnętrzne Unii Europejskiej przyjęte zgodnie z częścią trzecią tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w celu wykonania niniejszej Umowy nie byłyby wiążące dla Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii, chyba że państwa te zgłosiłyby chęć uczestniczenia lub przyjęcia takich środków zgodnie z protokołem nr 21; odnotowując również, że takie przyszłe umowy lub takie późniejsze środki wewnętrzne Unii Europejskiej wchodziłyby w zakres protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do wspomnianych Traktatów,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I
CELE I ZASADY OGÓLNE

Artykuł 1

Cele

Cele niniejszej Umowy to:

- a) wzmocnienie wszechstronnego partnerstwa politycznego i gospodarczego oraz współpracy między Stronami w oparciu o wspólne wartości i bliskie powiązania, między innymi przez zwiększenie udziału Republiki Armenii w obszarach polityki, programach i agencjach Unii Europejskiej;
- b) wzmocnienie ram dialogu politycznego we wszystkich obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, wspierającego rozwój bliskich stosunków politycznych między Stronami;
- c) przyczynienie się do wzmocnienia demokracji oraz stabilizacji politycznej, gospodarczej i instytucjonalnej w Republice Armenii;
- d) propagowanie, zachowanie i wzmocnienie pokoju i stabilizacji zarówno na poziomie regionalnym, jak i międzynarodowym, w tym przez połączone starania, aby wyeliminować źródła napięć, zwiększyć bezpieczeństwo granic oraz wspierać współpracę transgraniczną i stosunki dobrosąsiedzkie;
- e) zacieśnienie współpracy w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w celu wzmocnienia praworządności oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności;
- f) zwiększenie mobilności i zacieśniania kontaktów międzyludzkich;
- g) wsparcie starań Republiki Armenii, aby rozwijać jej potencjał ekonomiczny, poprzez współpracę międzynarodową, w tym poprzez zbliżenie jej ustawodawstwa do dorobku prawnego UE, o którym mowa poniżej;
- h) ustanowienie wzmocnionej współpracy handlowej, pozwalającej na trwałą współpracę regulacyjną w istotnych obszarach, zgodnie z prawami i obowiązkami wynikającymi z członkostwa w WTO, oraz
- i) stworzenie warunków dla coraz bliższej współpracy w innych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Artykuł 2

Zasady ogólne

1. Poszanowanie zasad demokratycznych, zasady praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, zawartych w szczególności w Karcie Narodów Zjednoczonych, akcie końcowym KBWE z Helsinek i Paryskiej karcie dla nowej Europy z 1990 r., jak również w innych stosownych instrumentach z zakresu praw człowieka, takich jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ONZ oraz europejska konwencja praw człowieka, stanowi podstawę polityki wewnętrznej i zewnętrznej Stron oraz zasadniczy element niniejszej Umowy.
2. Strony potwierdzają swoje zaangażowanie na rzecz zasad gospodarki wolnorynkowej, zrównoważonego rozwoju, współpracy regionalnej i skutecznego podejścia wielostronnego.
3. Strony potwierdzają poszanowanie zasad dobrych rządów, a także swoje zobowiązania międzynarodowe, przede wszystkim w ramach ONZ, Rady Europy i OBWE.
4. Strony zobowiązują się do walki z korupcją, walki z różnymi formami międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i terroryzmu, promowania zrównoważonego rozwoju, skutecznych działań wielostronnych oraz walki z rozpowszechnianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia, między innymi w ramach inicjatywy UE w zakresie centrów doskonałości ds. substancji chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych. Zobowiązanie to stanowi główny element rozwoju stosunków i współpracy między Stronami, przyczyniając się w ten sposób do pokoju i stabilizacji w regionie.

TYTUŁ II

DIALOG I REFORMY POLITYCZNE, WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 3

Cele dialogu politycznego

1. Strony dalej rozwijają i pogłębiają dialog polityczny we wszystkich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w kwestiach dotyczących polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a także reformy wewnętrznej. Dialog ten pozwoli na zwiększenie skuteczności współpracy politycznej w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa przy uznaniu wagi, jaką Republika Armenii przywiązuje do uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych i innych strukturach współpracy międzynarodowej oraz do zobowiązań wynikających z tego uczestnictwa.
2. Cele dialogu politycznego to:
 - a) dalsze rozwijanie i pogłębienie dialogu politycznego we wszystkich obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
 - b) wzmocnienie partnerstwa politycznego i zwiększenie skuteczności współpracy w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;
 - c) propagowanie pokoju, stabilności i bezpieczeństwa międzynarodowego w oparciu o skuteczne działania wielostronne;
 - d) pogłębienie współpracy i dialogu między Stronami w dziedzinie międzynarodowego bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, w szczególności w celu rozwiązywania światowych i regionalnych problemów i związanych z nimi zagrożeń;
 - e) pogłębienie współpracy w zakresie zwalczania rozprzestrzeniania broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia;
 - f) wspieranie nakierowanej na wyniki praktycznej współpracy między Stronami na rzecz osiągnięcia pokoju, bezpieczeństwa i stabilności na kontynencie europejskim;
 - g) zwiększenie poszanowania zasad demokratycznych, praworządności, dobrych rządów oraz praw człowieka i podstawowych wolności, w tym wolności mediów i praw osób należących do mniejszości oraz przyczynianie się do konsolidacji krajowych reform politycznych;
 - h) rozwijanie dialogu i pogłębienie współpracy między Stronami w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony;
 - i) propagowanie pokojowego rozwiązywania sporów;
 - j) propagowanie celów i zasad ONZ zapisanych w Karcie Narodów Zjednoczonych oraz zasad rządzących stosunkami między uczestniczącymi państwami, które określono w akcie końcowym KBWE z Helsinek, oraz
 - k) propagowanie współpracy regionalnej, rozwijanie dobrosąsiedzkich stosunków oraz zwiększanie bezpieczeństwa w regionie, między innymi przez podejmowanie kroków w kierunku otwarcia granic w celu wspierania handlu regionalnego i ruchu transgranicznego.

Artykuł 4

Reforma wewnętrzna

Strony współpracują w następujących obszarach:

- a) stworzenie, konsolidacja i zwiększenie stabilności i skuteczności instytucji demokratycznych oraz praworządności;
- b) zapewnienie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności;
- c) osiągnięcie dalszych postępów w reformie wymiaru sprawiedliwości i systemu prawnego, aby zagwarantować niezależność, jakość i wydajność systemu sądownictwa, prokuratury i organów ścigania;
- d) wzmocnienie zdolności administracyjnych oraz zagwarantowanie bezstronności i skuteczności organów ścigania;
- e) dalsze wdrażanie reformy administracji publicznej oraz rozwijanie rozliczalnej, efektywnej, przejrzystej i profesjonalnej służby cywilnej oraz

- f) zagwarantowanie skutecznej walki z korupcją, przede wszystkim aby poprawić międzynarodową współpracę w dziedzinie zwalczania korupcji, oraz zagwarantowanie skutecznego wykonania odpowiednich międzynarodowych instrumentów prawnych, takich jak Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji z 2003 r.

Artykuł 5

Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

1. Strony zacieśniają dialog i współpracę w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, uznając wagę, jaką Republika Armenii przywiązuje do uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych i innych strukturach współpracy międzynarodowej oraz do zobowiązań wynikających z tego uczestnictwa, i zajmują się w szczególności kwestiami zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego, ograniczania ryzyka, bezpieczeństwa cybernetycznego, reformy sektora bezpieczeństwa, stabilności regionalnej, rozbrowienia, nierozprzestrzeniania broni oraz kontroli zbrojeń i eksportu. Współpraca opiera się na wspólnych wartościach i wspólnych interesach i ma na celu zapewnianie coraz większej skuteczności, z wykorzystaniem forów dwustronnych, międzynarodowych i regionalnych, w szczególności OBWE.
2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do poszanowania zasad i norm prawa międzynarodowego, w tym tych określonych w Karcie Narodów Zjednoczonych i akcie końcowym KBWE z Helsinek, oraz swoje zaangażowanie na rzecz propagowania tych zasad w stosunkach dwustronnych i wielostronnych.

Artykuł 6

Najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój społeczności międzynarodowej a Międzynarodowy Trybunał Karny

1. Strony potwierdzają, że najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój całej społeczności międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne i że należy zapewnić ich skuteczne ściganie poprzez wprowadzanie środków na poziomie krajowym i międzynarodowym, w tym na poziomie Międzynarodowego Trybunału Karnego.
2. Strony uznają, że ustanowienie i skuteczne funkcjonowanie Międzynarodowego Trybunału Karnego stanowi ważne osiągnięcie na rzecz pokoju i sprawiedliwości na świecie. Strony dążą do wzmocnienia współpracy w propagowaniu pokoju i sprawiedliwości międzynarodowej poprzez ratyfikację i wdrożenie Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego i związanych z nim aktów, biorąc pod uwagę ich ramy prawne i instytucjonalne.
3. Strony postanawiają ściśle współpracować na rzecz przeciwdziałania ludobójstwu, zbrodniom przeciwko ludzkości i zbrodniom wojennym, wykorzystując do tego stosowne ramy współpracy dwustronnej i wielostronnej.

Artykuł 7

Zapobieganie konfliktom i zarządzanie kryzysowe

Strony wzmacniają praktyczną współpracę w zakresie zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego, mając przede wszystkim na uwadze ewentualny udział Republiki Armenii w prowadzonych przez UE cywilnych i wojskowych operacjach zarządzania kryzysowego, a także w odpowiednich działaniach szkoleniowych i ćwiczeniach, zależnie od konkretnego przypadku.

Artykuł 8

Stabilność regionalna i pokojowe rozwiązywanie sporów

1. Strony intensyfikują wspólne działania na rzecz poprawy warunków dla dalszej współpracy regionalnej, propagując otwarte granice z ruchem transgranicznym, stosunki dobrosąsiedzkie i rozwój demokracji, a tym samym przyczyniając się do stabilności i bezpieczeństwa, a także współpracując na rzecz pokojowego rozwiązywania konfliktów.
2. Działania, o których mowa w ust. 1, przebiegają w oparciu o wspólne zasady dotyczące utrzymywania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego, ustanowione w Karcie Narodów Zjednoczonych, akcie końcowym KBWE z Helsinek i innych odpowiednich dokumentach wielostronnych, do których Strony się dostosowały. Strony podkreślają znaczenie istniejących formatów pokojowego rozwiązywania konfliktów.
3. Strony podkreślają, że kontrola zbrojeń oraz środki budowy zaufania i bezpieczeństwa nadal są niezwykle istotne dla bezpieczeństwa, przewidywalności i stabilności w Europie.

Artykuł 9

Broń masowego rażenia, nierozprzestrzenianie broni i rozbrojenie

1. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia zarówno wśród państw, jak i podmiotów niepublicznych, takich jak grupy terrorystyczne i inne grupy przestępcze, stanowi jedno z największych zagrożeń dla pokoju i stabilności na świecie. Strony zgodnie postanawiają zatem współpracować i przyczyniać się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia, w pełnym poszanowaniu zobowiązań wynikających z traktatów i układów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu broni, jak również innych odpowiednich zobowiązań międzynarodowych, oraz wykonując je na poziomie krajowym. Strony zgodnie postanawiają, że niniejsze postanowienie stanowi istotny element niniejszej Umowy.
2. Strony zgodnie postanawiają współpracować i przyczyniać się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i systemów jej przenoszenia poprzez:
 - a) podejmowanie działań mających na celu, w zależności od przypadku, podpisanie, ratyfikowanie lub przystąpienie do wszystkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełne wdrożenie oraz
 - b) dalsze rozwijanie skutecznego krajowego systemu kontroli wywozu, obejmującego kontrolę wywozu i tranzytu towarów związanych z bronią masowego rażenia, jak również kontrolę końcowego przeznaczenia technologii podwójnego zastosowania pod kątem broni masowego rażenia.
3. Strony zgodnie postanawiają ustanowić regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył kwestiom, o których mowa w niniejszym artykule, i posłuży ich utrwaleniu.

Artykuł 10

Kontrola wywozu broni strzeleckiej i lekkiej oraz broni konwencjonalnej

1. Strony uznają, że nielegalna produkcja broni strzeleckiej i lekkiej, w tym amunicji do tej broni, oraz jej sprzedaż, a także jej nadmierne gromadzenie, nieprawidłowe zarządzanie nią, niewłaściwe zabezpieczanie zapasów oraz niekontrolowane rozprzestrzenianie nadal stwarzają poważne zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.
2. Strony zgodnie postanawiają wypełniać i w pełni wykonywać swoje odpowiednie zobowiązania w zakresie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, zgodnie z obowiązującymi umowami międzynarodowymi, których są stronami, oraz rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także swoimi zobowiązaniami wynikającymi z innych instrumentów międzynarodowych dotyczących tego obszaru, takich jak program działania ONZ dotyczący zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich jego aspektach.
3. Strony zobowiązują się do współpracy i do zapewnienia koordynacji, komplementarności i synergii działań podejmowanych w związku z nielegalnym handlem bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, oraz działań mających na celu niszczenie nadmiernych zapasów na poziomie globalnym, regionalnym, podregionalnym i – w stosownych przypadkach – krajowym.
4. Ponadto Strony zgodnie postanawiają kontynuować współpracę w obszarze kontroli broni konwencjonalnej w świetle wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określającego wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego oraz stosownego ustawodawstwa krajowego Republiki Armenii.
5. Strony zgodnie postanawiają ustanowić regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył kwestiom, o których mowa w niniejszym artykule, i posłuży ich utrwaleniu.

Artykuł 11

Zwalczanie terroryzmu

1. Strony potwierdzają znaczenie walki z terroryzmem i zapobiegania temu zjawisku i zgodnie postanawiają współpracować na szczeblu dwustronnym, regionalnym i międzynarodowym, aby zapobiegać terroryzmowi i zwalczać go we wszystkich formach i przejawach.

2. Strony zgodnie postanawiają, że niezwykle ważne jest, aby walka z terroryzmem była prowadzona przy pełnym poszanowaniu praworządności oraz w pełnej zgodności z prawem międzynarodowym, w tym z międzynarodowymi przepisami dotyczącymi praw człowieka, międzynarodowymi przepisami dotyczącymi praw uchodźców oraz międzynarodowym prawem humanitarnym, zasadami Karty Narodów Zjednoczonych oraz wszystkimi istotnymi międzynarodowymi instrumentami dotyczącymi zwalczania terroryzmu.

3. Strony podkreślają znaczenie powszechnej ratyfikacji i pełnego wdrożenia wszystkich konwencji i protokołów ONZ dotyczących zwalczania terroryzmu. Strony zgodnie postanawiają nadal wspierać dialog na temat projektu całościowej konwencji dotyczącej terroryzmu międzynarodowego oraz współpracować w ramach wdrażania globalnej strategii ONZ w zakresie zwalczania terroryzmu, a także odnośnych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz konwencji Rady Europy. Strony zgodnie postanawiają też współpracować na rzecz osiągnięcia międzynarodowego konsensusu w kwestii zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania.

TYTUŁ III

SPRAWIEDLIWOŚĆ, WOLNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

Artykuł 12

Praworządność oraz przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności

1. W ramach współpracy w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Strony przywiązują szczególną wagę do utrwalania praworządności, w tym niezależności sądów, dostępu do wymiaru sprawiedliwości, prawa do rzetelnego procesu sądowego określonych w europejskiej konwencji praw człowieka oraz gwarancji proceduralnych w sprawach karnych i praw ofiar.

2. Strony podejmują pełną współpracę w zakresie skutecznego funkcjonowania instytucji w dziedzinach egzekwowania prawa, walki z korupcją i wymiaru sprawiedliwości.

3. Wszelka współpraca w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości musi kierować się przestrzeganiem praw człowieka i podstawowych wolności oraz zasadą niedyskryminacji.

Artykuł 13

Ochrona danych osobowych

Strony zgodnie postanawiają, że będą współpracować w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony danych osobowych zgodnie z międzynarodowymi aktami prawnymi i normami Unii Europejskiej, Rady Europy oraz innych organów międzynarodowych.

Artykuł 14

Współpraca w zakresie migracji, azylu i zarządzania granicami

1. Strony potwierdzają znaczenie wspólnego zarządzania przepływami migracyjnymi pomiędzy swoimi terytoriami i ustanawiają wszechstronny dialog na temat wszystkich kwestii związanych z migracją, w tym na temat legalnej migracji, ochrony międzynarodowej i walki z nielegalną migracją, przemytu i handlu ludźmi.

2. Współpraca będzie się opierać na dokonanej w ramach wzajemnych konsultacji Stron ocenie konkretnych potrzeb i wdrażana będzie zgodnie z ich przepisami. Główne obszary współpracy to:

- a) eliminowanie pierwotnych przyczyn migracji;
- b) opracowywanie oraz wykonywanie na szczeblu krajowym przepisów i praktyk w zakresie ochrony międzynarodowej, aby zapewnić zgodność z postanowieniami Konwencji genewskiej o statusie uchodźcy z 1951 r., protokołu o statusie uchodźcy z 1967 r. i innych odpowiednich aktów prawa międzynarodowego, takich jak europejska konwencja praw człowieka, oraz aby zapewnić przestrzeganie zasady „non-refoulement”;
- c) zasady przyjmowania, a także prawa i status osób przyjmowanych, równe traktowanie i integracja legalnie przebywających obcokrajowców, ich kształcenie i szkolenie oraz środki zwalczania rasizmu i ksenofobii;

- d) ustanowienie skutecznej i prewencyjnej polityki zwalczania nielegalnej migracji, przemytu migrantów i handlu ludźmi, w tym sposobów zwalczania sieci skupiających przemytników i handlarzy oraz ochrony ofiar takiego handlu na podstawie odpowiednich aktów prawa międzynarodowego;
 - e) kwestie takie jak organizacja, szkolenie, najlepsze praktyki i inne środki operacyjne w dziedzinie zarządzania migracją, bezpieczeństwa dokumentów, polityki wizowej, systemów zarządzania migracjami i informacji o migracjach.
3. Współpraca może również służyć ułatwieniu migracji cyrkulacyjnej, która jest korzystna dla rozwoju.

Artykuł 15

Przepływ osób i readmisja

1. Strony związane postanowieniami następujących umów zapewniają pełne wykonanie:
- a) umowy między Unią Europejską a Republiką Armenii o readmisji osób przebywających nielegalnie; oraz
 - b) umowy między Unią Europejską a Republiką Armenii o ułatwieniach w wydawaniu wiz.
2. Strony kontynuują wspieranie mobilności obywateli w ramach umowy o ułatwieniach wizowych i biorą pod uwagę zainicjowanie we właściwym czasie dialogu o liberalizacji reżimu wizowego, o ile spełnione zostaną warunki niezbędne dla dobrze zarządzanej i bezpiecznej mobilności. Strony współpracują na rzecz zwalczania nieuregulowanej migracji, między innymi poprzez realizację postanowień umowy o readmisji, jak również propagowanie polityki zarządzania granicami oraz ram prawnych i operacyjnych.

Artykuł 16

Walka z przestępczością zorganizowaną i korupcją

1. Strony współpracują w zakresie zwalczania i zapobiegania działalności przestępczej i nielegalnej, w tym działalności transnarodowej, zorganizowanej lub innej, takiej jak:
- a) przemyt migrantów i handel ludźmi;
 - b) przemyt broni palnej, w tym broni strzeleckiej i lekkiej, oraz nielegalny handel taką bronią;
 - c) przemyt niedozwolonych środków odurzających i nielegalny handel takimi środkami;
 - d) przemyt towarów i nielegalny handel towarami;
 - e) nielegalna działalność gospodarcza i finansowa, taka jak podrabianie, oszustwa podatkowe i oszustwa przetargowe;
 - f) sprzeniewierzenie środków publicznych w ramach projektów finansowanych przez międzynarodowych darczyńców;
 - g) czynna i bierna korupcja, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym;
 - h) fałszowanie dokumentów i składanie fałszywych oświadczeń oraz
 - i) cyberprzestępczość.
2. Strony wzmacniają współpracę dwustronną, regionalną i międzynarodową pomiędzy organami ścigania, w tym przewidują możliwość rozwoju współpracy między Agencją Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) a właściwymi organami Republiki Armenii. Strony angażują się w skuteczne wdrożenie odpowiednich norm międzynarodowych, zwłaszcza postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej z 2000 r. i trzech protokołów do niej. Strony współpracują w dziedzinie zapobiegania korupcji i jej zwalczania zgodnie z konwencją NZ przeciwko korupcji z 2003 r. oraz zaleceniami Grupy Państw Przeciwko Korupcji Rady Europy (GRECO) i OECD, przy zapewnieniu przejrzystości w odniesieniu do oświadczeń majątkowych, ochrony demaskatorów oraz ujawniania informacji o beneficjentach końcowych osób prawnych.

Artykuł 17

Niedozwolone środki odurzające

1. W granicach swoich uprawnień i kompetencji Strony współpracują w celu zapewnienia zrównoważonego i zintegrowanego podejścia do zwalczania niedozwolonych środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałania im. Polityka i działania realizowane w kwestii środków odurzających mają na celu wzmocnienie struktur zajmujących się zapobieganiem obrotowi niedozwolonymi środkami odurzającymi i ich zwalczaniem, zmniejszenie podaży takich środków, ograniczenie handlu nimi i popytu na nie oraz radzenie sobie ze skutkami zdrowotnymi i społecznymi nadużywania środków odurzających w celu zmniejszenia szkód, jak również skuteczniejsze zapobieganie wykorzystywaniu prekursorów chemicznych do nielegalnej produkcji środków odurzających i substancji psychotropowych lub psychoaktywnych.

2. Strony uzgadniają metody współpracy niezbędne do osiągnięcia celów, o których mowa w ust. 1. Działania te opierają się na powszechnie uznanych zasadach ustalonych w stosownych konwencjach międzynarodowych i mają na celu realizację zaleceń zawartych w dokumencie końcowym sesji specjalnej Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie ogólnoświatowego problemu narkotyków, która odbyła się w kwietniu 2016 r.

Artykuł 18

Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu

1. Strony współpracują, aby zapobiegać wykorzystywaniu ich systemów finansowych oraz odpowiednich systemów niefinansowych do celów prania dochodów pochodzących ogólnie z działalności przestępczej, a zwłaszcza z działalności związanej ze środkami odurzającymi, a także do celów finansowania terroryzmu. Współpraca ta obejmuje również odzyskiwanie mienia lub środków uzyskanych z dochodów pochodzących z przestępstwa.

2. Współpraca w tym obszarze pozwala na wymianę istotnych informacji w ramach odpowiednich przepisów Stron oraz stosownych instrumentów międzynarodowych, jak również przyjęcie odpowiednich norm potrzebnych do zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz walki z nimi, odpowiadających normom przyjętym przez odpowiednie podmioty międzynarodowe działające w tym obszarze, takie jak Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.

Artykuł 19

Współpraca w zakresie zwalczania terroryzmu

1. Zgodnie z zasadami przyświecającymi walce z terroryzmem, określonymi w art. 11, Strony podkreślają znaczenie egzekwowania prawa i orzecznictwa w walce z terroryzmem i zgodnie postanawiają współpracować w zakresie zapobiegania terroryzmowi i jego eliminowania, w szczególności przez następujące działania:

- a) wymianę informacji na temat grup terrorystycznych oraz pojedynczych osób prowadzących taką działalność, a także wspierających je sieci, zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego i krajowego, zwłaszcza dotyczącymi ochrony danych i ochrony prywatności;
- b) wymianę doświadczeń w zakresie zapobiegania terroryzmowi i jego eliminowania, służących temu celowi środków i metod oraz ich aspektów technicznych, a także w zakresie odpowiednich szkoleń, zgodnie z przepisami obowiązującego prawa;
- c) wymianę poglądów na temat radykalizacji postaw i rekrutacji oraz sposobów przeciwdziałania radykalizacji i propagowania rehabilitacji;
- d) wymianę poglądów i doświadczeń dotyczących ruchu transgranicznego oraz podróży osób podejrzanych o terroryzm, a także grózb terrorystycznych;
- e) wymianę najlepszych praktyk w zakresie ochrony praw człowieka w ramach walki z terroryzmem, zwłaszcza w związku z postępowaniem karnym;
- f) zapewnienie kryminalizacji przestępstw terrorystycznych oraz
- g) przeciwdziałanie zagrożeniu terroryzmem z użyciem broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej i jądrowej oraz podejmowanie niezbędnych działań w celu zapobiegania nabywaniu, przekazywaniu i wykorzystywaniu do celów terrorystycznych materiałów chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych, a także zapobieganiu nielegalnym działaniom wymierzonym w chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe obiekty wysokiego ryzyka.

2. Współpraca oparta jest na stosownych dostępnych ocenach i prowadzona w ramach wzajemnych konsultacji między Stronami.

Artykuł 20

Współpraca prawna

1. Strony zgodnie postanawiają rozwijać współpracę sądową w sprawach cywilnych i handlowych w odniesieniu do negocjowania, ratyfikowania i wykonania wielostronnych konwencji dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych oraz przede wszystkim konwencji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w zakresie międzynarodowej współpracy prawnej i sporów sądowych, jak również ochrony dzieci.
2. W odniesieniu do współpracy sądowej w sprawach karnych Strony dążą do wzmocnienia współpracy w zakresie wzajemnej pomocy prawnej na podstawie stosownych umów wielostronnych. Współpraca taka obejmuje, w stosownych przypadkach, dostęp do odpowiednich międzynarodowych instrumentów ONZ i Rady Europy oraz ich wdrożenie, a także bliższą współpracę między Eurojustem a właściwymi organami Republiki Armenii.

Artykuł 21

Ochrona konsularna

Republika Armenii zgadza się, aby organy dyplomatyczne i konsularne każdego reprezentowanego państwa członkowskiego zapewniały ochronę każdemu obywatelowi państwa członkowskiego nieposiadającego stałego przedstawicielstwa w Republice Armenii, które mogłoby faktycznie udzielić ochrony konsularnej w danym przypadku, na takich samych warunkach jak obywatelom swojego państwa.

TYTUŁ IV

WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA

ROZDZIAŁ I

Dialog gospodarczy

Artykuł 22

1. Unia Europejska i Republika Armenii wspierają proces reform gospodarczych poprzez dążenie do lepszego zrozumienia podstawowych zasad rządzących ich systemami gospodarczymi oraz formułowanie i realizację polityki gospodarczej.
2. Republika Armenii podejmuje dalsze kroki w kierunku stworzenia sprawnie działającej gospodarki rynkowej oraz do stopniowego zbliżenia swoich przepisów gospodarczych i finansowych oraz różnych obszarów polityki do przepisów i obszarów polityki Unii Europejskiej, jak uzgodniono w niniejszej Umowie. Unia Europejska będzie wspierać Republikę Armenii w zapewnianiu rozsądnej polityki makroekonomicznej, w tym niezależności banku centralnego i stabilności cenowej, zdrowych finansów publicznych oraz zrównoważonego mechanizmu kursu walutowego i bilansu płatniczego.

Artykuł 23

W tym celu Strony zgodnie postanawiają prowadzić regularny dialog gospodarczy, którego celem jest:

- a) wymiana informacji na temat tendencji makroekonomicznych i polityki makroekonomicznej oraz reform strukturalnych, w tym strategii rozwoju gospodarczego;
- b) wymiana wiedzy fachowej i najlepszych praktyk w dziedzinach takich jak finanse publiczne, polityka pieniężna i kursowa oraz dotyczące ich zasady ramowe, polityka sektora finansowego i statystyka gospodarcza;
- c) wymiana informacji i doświadczeń dotyczących regionalnej integracji gospodarczej, w tym funkcjonowania europejskiej unii gospodarczej i walutowej;
- d) przegląd stanu współpracy dwustronnej w dziedzinie gospodarki, finansów i statystyki.

Artykuł 24

Ustalenia dotyczące kontroli wewnętrznej i audytu w sektorze publicznym

Strony prowadzą współpracę w zakresie publicznej kontroli wewnętrznej i audytu zewnętrznego, której cele są następujące:

- a) dalsze rozwijanie i wdrażanie systemu publicznej kontroli wewnętrznej zgodnie z zasadą zdecentralizowanej odpowiedzialności kierowniczej, obejmującego niezależną funkcję audytu wewnętrznego dla całego sektora publicznego w Republice Armenii, poprzez zbliżenie do ogólnie przyjętych standardów, ram i wytycznych międzynarodowych, a także dobrymi praktykami stosowanymi w Unii Europejskiej na podstawie zatwierdzonego przez rząd Republiki Armenii programu publicznej wewnętrznej kontroli finansowej;
- b) opracowanie odpowiedniego systemu kontroli finansowej w Republice Armenii, który będzie stanowił uzupełnienie, a nie powielenie, funkcji audytu wewnętrznego;
- c) wspieranie centralnej jednostki harmonizacji publicznej wewnętrznej kontroli finansowej w Republice Armenii oraz wzmocnienie jej zdolności kierowania procesem reform;
- d) dalsze wzmocnienie Izby Obrachunkowej, będącej najwyższym organem kontroli w Republice Armenii, w szczególności pod względem niezależności finansowej, organizacyjnej i operacyjnej, zgodnie ze standardami kontroli zewnętrznej przyjętymi na szczeblu międzynarodowym (INTOSAI) oraz
- e) zapewnienie wymiany informacji, doświadczeń i dobrych praktyk.

ROZDZIAŁ 2

Podatki

Artykuł 25

Strony współpracują w celu wzmacniania dobrej administracji w dziedzinie podatków z myślą o dalszej poprawie stosunków gospodarczych, handlu, inwestycji i uczciwej współpracy.

Artykuł 26

W odniesieniu do art. 25 Strony uznają zasady dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych, czyli zasady przejrzystości, wymiany informacji i uczciwej konkurencji podatkowej, przyjęte przez państwa członkowskie na poziomie Unii Europejskiej, oraz zobowiązują się do wdrażania tych zasad. W tym celu, bez uszczerbku dla kompetencji Unii Europejskiej i państw członkowskich, Strony udoskonalają współpracę międzynarodową w dziedzinie podatków, usprawniają pobór podatków oraz opracowują środki służące skutecznej realizacji wspomnianych zasad dobrej administracji.

Artykuł 27

Strony usprawniają i wzmacniają swoją współpracę zmierzającą do usprawnienia i rozwoju systemu podatkowego i administracji podatkowej Republiki Armenii, co obejmuje poprawę zdolności w zakresie poboru i kontroli, zapewniają skuteczny pobór podatków oraz zwiększają skuteczność zwalczania oszustw podatkowych i unikania opodatkowania. Strony nie wprowadzają rozróżnienia między produktami przywożonymi a podobnymi produktami krajowymi, zgodnie z art. I i III Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. („GATT 1994”). Strony dążą do wzmocnienia współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie zwalczania oszustw podatkowych i unikania opodatkowania, w szczególności oszustw karuzelowych, jak również w odniesieniu do kwestii ustalania cen transferowych i uregulowań przeciwdziałających prowadzeniu spółek offshore.

Artykuł 28

Strony rozwijają współpracę w dążeniu do wspólnej polityki w zakresie przeciwdziałania nadużyciom finansowym i przemytowi produktów podlegających akcyzie oraz w zakresie zwalczania takich praktyk. Współpraca ta obejmuje wymianę informacji. W tym celu Strony starają się wzmocnić współpracę w kontekście regionalnym i zgodnie z postanowieniami ramowej konwencji antytytoniowej Światowej Organizacji Zdrowia z 2003 r.

Artykuł 29

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 3**Statystyka***Artykuł 30*

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w kwestiach statystycznych, przyczyniając się w ten sposób do realizacji długoterminowego celu, jakim jest terminowe dostarczanie porównywalnych w skali międzynarodowej rzetelnych danych statystycznych. Trwały, efektywny i zawodowo niezależny krajowy system statystyczny powinien dostarczać informacji istotnych dla obywateli, przedsiębiorstw i decydentów w Unii Europejskiej i Republice Armenii, umożliwiając im podejmowanie na tej podstawie świadomych decyzji. Krajowy system statystyczny musi być zgodny z podstawowymi zasadami ONZ dotyczącymi statystyk urzędowych i uwzględniać dorobek prawny UE w dziedzinie statystyki, w tym Europejski kodeks praktyk statystycznych, w celu dostosowania krajowego systemu sporządzania statystyk do norm i standardów europejskich.

Artykuł 31

Współpraca w dziedzinie statystyki ma na celu:

- a) dalsze zwiększanie zdolności krajowego systemu statystycznego, w tym jego podstaw prawnych, wzmacnianie generowania dobrej jakości danych i metadanych, polityki rozpowszechniania i łatwości użytkowania oraz uwzględnianie użytkowników zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego, środowiska uniwersyteckiego i ogółu społeczeństwa;
- b) stopniowe dostosowanie systemu statystycznego Republiki Armenii do norm i praktyk stosowanych w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego;
- c) usprawnienie przekazywania danych do Unii Europejskiej z uwzględnieniem stosowania odpowiednich metod międzynarodowych i europejskich, w tym klasyfikacji;
- d) podnoszenie kwalifikacji zawodowych i umiejętności menedżerskich krajowych kadr statystycznych w celu ułatwienia stosowania standardów statystycznych Unii Europejskiej i przyczynienia się do rozwoju systemu statystycznego Republiki Armenii;
- e) wymianę doświadczeń w zakresie rozwoju wiedzy specjalistycznej w dziedzinie statystyki oraz
- f) propagowanie kontroli jakości i zarządzania w ramach wszystkich procesów sporządzania statystyk oraz ich rozpowszechniania.

Artykuł 32

Strony współpracują w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego, którego częścią jest Eurostat jako urząd statystyczny Unii Europejskiej. Współpraca ta zapewnia niezależność zawodową urzędu statystycznego oraz stosowanie zasad Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych i skupia się na następujących kwestiach:

- a) statystyki demograficzne, w tym spisy powszechne i statystyki socjalne;
- b) statystyki rolnicze, w tym spisy gospodarstw rolnych;
- c) statystyki działalności gospodarczej, w tym rejestry działalności gospodarczej i wykorzystywanie źródeł administracyjnych do celów statystycznych;
- d) statystyki makroekonomiczne, w tym rachunki narodowe, statystyki dotyczące handlu zagranicznego, bilansu płatniczego i bezpośrednich inwestycji zagranicznych;

- e) statystyki dotyczące energii, w tym bilansów;
- f) statystyki środowiskowe;
- g) statystyki regionalne oraz
- h) działania horyzontalne, w tym zapewnienie jakości i zarządzanie jakością, klasyfikacje statystyczne, szkolenia, rozpowszechnianie i wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych.

Artykuł 33

Strony wymieniają między innymi informacje i wiedzę specjalistyczną oraz rozwijają współpracę, z uwzględnieniem doświadczeń zgromadzonych w ramach reformy systemu statystycznego rozpoczętej w ramach różnych programów pomocy. Podejmowane działania zmierzają do dalszego stopniowego dostosowania do dorobku prawnego UE w dziedzinie statystyki w oparciu o krajową strategię rozwoju systemu statystycznego Republiki Armenii, z uwzględnieniem rozwoju Europejskiego Systemu Statystycznego. W ramach procesu sporządzania danych statystycznych nacisk kładzie się na większe wykorzystanie danych administracyjnych i usprawnienie badań statystycznych, uwzględniając równocześnie konieczność zmniejszenia obciążenia związanego z wypełnianiem kwestionariuszy. Wytworzone dane muszą być adekwatne do celów opracowania i monitorowania polityki w kluczowych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.

Artykuł 34

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu. W miarę możliwości Republika Armenii otrzymuje możliwość uczestnictwa w działaniach prowadzonych w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego, w tym w szkoleniach.

Artykuł 35

Stopniowe zbliżenie przepisów Republiki Armenii do dorobku prawnego UE w dziedzinie statystyki przebiega zgodnie z aktualizowanym corocznie kompendium wymogów statystycznych (Statistical Requirements Compendium) wydawanym przez Eurostat, które Strony uznają za załącznik do niniejszej Umowy.

TYTUŁ V

POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

ROZDZIAŁ I

Transport

Artykuł 36

Strony:

- a) rozszerzają i wzmacniają współpracę w dziedzinie transportu w celu przyczynienia się do rozwoju zrównoważonych systemów transportu;
- b) propagują efektywne i bezpieczne funkcjonowanie transportu oraz intermodalność i interoperacyjność systemów transportu oraz
- c) dokładają starań w celu poprawy głównych połączeń transportowych pomiędzy swoimi terytoriami.

Artykuł 37

Współpraca w dziedzinie transportu obejmuje następujące obszary:

- a) opracowanie zrównoważonej krajowej polityki transportowej, obejmującej wszystkie rodzaje transportu, w szczególności w celu zapewnienia przyjaznych środowisku, efektywnych i bezpiecznych systemów transportowych oraz propagowania uwzględniania zagadnień związanych z transportem w innych obszarach polityki;
- b) opracowanie strategii sektorowych w świetle krajowej polityki transportowej (w tym wymogów prawnych dotyczących modernizacji wyposażenia technicznego i flot transportowych w celu sprostania standardom międzynarodowym) w zakresie transportu drogowego, kolejowego, wodnego śródlądowego, morskiego, lotniczego oraz intermodalności, z uwzględnieniem ram czasowych i etapów wykonania, zakresów odpowiedzialności administracyjnej oraz planów finansowania;

- c) usprawnienie polityki infrastrukturalnej w celu lepszej identyfikacji i oceny projektów infrastrukturalnych dotyczących różnych rodzajów transportu;
- d) opracowywanie strategii finansowania koncentrujących się na utrzymaniu, ograniczeniach zdolności przewozowej oraz brakujących ogniwach infrastruktury, a także na stymulowaniu i promowaniu uczestnictwa sektora prywatnego w projektach transportowych;
- e) przystąpienie do odpowiednich organizacji i umów międzynarodowych w dziedzinie transportu, w tym procedur zapewniających ściśle wdrożenie i skuteczne egzekwowanie międzynarodowych umów i konwencji w dziedzinie transportu;
- f) współpracę oraz wymianę informacji służącą rozwojowi i doskonaleniu technologii stosowanych w transporcie, takich jak inteligentne systemy transportu oraz
- g) propagowanie stosowania inteligentnych systemów transportu oraz technologii informacyjnych w zarządzaniu wszystkimi rodzajami transportu i w ich eksploatacji, a także wspieranie intermodalności i współpracy w wykorzystywaniu systemów kosmicznych i zastosowań komercyjnych usprawniających transport.

Artykuł 38

1. Współpraca służy również poprawie przepływu pasażerów i towarów, zwiększeniu płynności przepływów transportowych między Republiką Armenii, Unią Europejską i państwami trzecimi w regionie, propagowaniu otwartych granic z ruchem transgranicznym poprzez likwidację przeszkód administracyjnych, technicznych i innych, poprawę funkcjonowania istniejących sieci transportowych i rozwój infrastruktury, w szczególności w ramach głównych sieci łączących Strony.
2. Współpraca obejmuje działania ułatwiające przekraczanie granic, z uwzględnieniem specyfiki państw śródlądowych, o której mowa w odpowiednich aktach międzynarodowych.
3. Współpraca obejmuje wymianę informacji i wspólne działania:
 - a) na poziomie regionalnym, w szczególności z uwzględnieniem postępu osiągniętego w ramach umów dotyczących współpracy regionalnej w dziedzinie transportu, takich jak korytarz transportowy Europa–Kaukaz–Azja (TRACECA) i inne inicjatywy w dziedzinie transportu na poziomie międzynarodowym, w tym w odniesieniu do międzynarodowych organizacji transportowych oraz ratyfikowanych przez Strony umów i konwencji międzynarodowych, oraz
 - b) w ramach różnych agencji Unii Europejskiej zajmujących się transportem, jak również w ramach Partnerstwa Wschodniego.

Artykuł 39

1. W celu zapewnienia skoordynowanego rozwoju i stopniowej liberalizacji transportu lotniczego między Stronami w sposób dostosowany do ich wzajemnych potrzeb handlowych warunki wzajemnego dostępu do rynku w transporcie lotniczym powinny być zgodne z umową o wspólnym obszarze lotniczym między Unią Europejską a Republiką Armenii.
2. Do chwili zawarcia umowy o wspólnym obszarze lotniczym Strony nie wdrażają żadnych środków ani działań, które miałyby charakter bardziej restrykcyjny albo dyskryminujący w porównaniu z sytuacją panującą przed wejściem w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 40

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 41

1. Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do aktów prawa Unii Europejskiej, o których mowa w załączniku I, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.
2. Zbliżenie ustawodawstw może odbywać się również w drodze umów sektorowych.

ROZDZIAŁ 2

Współpraca w sektorze energetycznym, w tym kwestie dotyczące bezpieczeństwa jądrowego

Artykuł 42

1. Strony współpracują w kwestiach energetycznych na podstawie zasad partnerstwa, wspólnego interesu, przejrzystości i przewidywalności. Współpraca ma na celu zbliżenie przepisów w różnych dziedzinach sektora energii, o których mowa poniżej, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępu do bezpiecznej, przyjaznej dla środowiska i przystępnej cenowo energii.
2. Współpraca ta obejmuje między innymi następujące obszary:
 - a) strategię i politykę w dziedzinie energii, w tym promowanie bezpieczeństwa energetycznego oraz dywersyfikację dostaw energii i produkcji energii elektrycznej;
 - b) zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, między innymi poprzez stymulowanie dywersyfikacji źródeł energii i tras przesyłowych;
 - c) rozwój konkurencyjnych rynków energii;
 - d) promowanie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej i oszczędności energii;
 - e) promowanie współpracy regionalnej w dziedzinie energii i integracji na rynkach regionalnych;
 - f) promowanie wspólnych ram regulacyjnych w celu ułatwienia wymiany handlowej w zakresie produktów ropopochodnych, energii elektrycznej i ewentualnie innych towarów energetycznych, a także równych warunków działania pod względem bezpieczeństwa jądrowego celem zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i ochrony;
 - g) cywilny sektor jądrowy, z uwzględnieniem specyfiki Republiki Armenii i ze szczególnym naciskiem na wysoki poziom bezpieczeństwa jądrowego, na podstawie standardów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) oraz standardów i praktyk Unii Europejskiej, o których mowa poniżej, jak również na wysoki poziom jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, na podstawie międzynarodowych wytycznych i praktyk. Współpraca w tej dziedzinie będzie obejmować:
 - (i) wymianę technologii, najlepszych praktyk i szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony oraz gospodarowania odpadami w celu zapewnienia bezpiecznego działania elektrowni jądrowych;
 - (ii) zamknięcie i bezpieczną likwidację elektrowni jądrowej w Mecamorze oraz szybkie przyjęcie odpowiedniego planu działania w tym zakresie, biorąc pod uwagę potrzebę zastąpienia oferowanych przez tę elektrownię zdolności nowymi zdolnościami, tak aby zapewnić bezpieczeństwo energetyczne Republiki Armenii i warunki dla zrównoważonego rozwoju;
 - h) politykę cenową, tranzyt i transport, w szczególności ogólny system przesyłu zasobów energetycznych oparty na kosztach, stosownie do potrzeb, oraz dalsze uściślanie, w stosownych przypadkach, kwestii wydobycia węglowodorów;
 - i) propagowanie aspektów regulacyjnych odzwierciedlających główne zasady regulacji rynku energetycznego oraz niedyskryminacyjny dostęp do sieci i infrastruktury energii po konkurencyjnych i przejrzystych cenach, racjonalnych pod względem kosztów, jak również odpowiedni i niezależny nadzór;
 - j) współpraca naukowa i techniczna, w tym wymiana informacji sprzyjająca rozwojowi i udoskonalaniu technologii stosowanych w produkcji, transporcie, dostawach i końcowym zużyciu energii, ze szczególnym naciskiem na technologie energooszczędne i ekologiczne.

Artykuł 43

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 44

Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do instrumentów, o których mowa w załączniku II, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 3

Środowisko

Artykuł 45

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w kwestiach dotyczących środowiska, przyczyniając się w ten sposób do realizacji długoterminowego celu, jakim jest zrównoważony rozwój i stworzenie zielonej gospodarki. Lepsza ochrona środowiska powinna przynieść korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom w Unii Europejskiej i w Republice Armenii, między innymi dzięki poprawie zdrowia publicznego, ochronie zasobów naturalnych oraz zwiększonej efektywności gospodarczej i środowiskowej, a także dzięki stosowaniu nowoczesnych, czystszych technologii przyczyniających się do rozwijania bardziej zrównoważonych modeli produkcji. Współpraca prowadzona jest z uwzględnieniem interesów Stron na zasadach równości i wzajemnej korzyści, wzajemnych zależności między Stronami w dziedzinie ochrony środowiska oraz umów wielostronnych w tym obszarze.

Artykuł 46

1. Współpraca zmierza do zachowania, ochrony, poprawy i przywracania jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzi, zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych oraz propagowania środków na poziomie międzynarodowym służących rozwiązywaniu regionalnych i globalnych problemów dotyczących środowiska, między innymi w następujących dziedzinach:

- a) zarządzanie w zakresie środowiska i kwestie horyzontalne, w tym planowanie strategiczne, ocena oddziaływania na środowisko i strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, kształcenie i szkolenie, system monitorowania i informacji o środowisku, kontrole i egzekwowanie przepisów, odpowiedzialność za szkody w środowisku, zwalczanie przestępstw przeciwko środowisku, współpraca transgraniczna, publiczny dostęp do informacji o środowisku, procesy podejmowania decyzji oraz skuteczne procedury kontroli administracyjnej i sądowej;
 - b) jakość powietrza;
 - c) jakość wód i gospodarka zasobami wodnymi, w tym zarządzanie ryzykiem powodziowym, niedobór wody i susze;
 - d) gospodarowanie odpadami;
 - e) ochrona przyrody, w tym leśnictwo i zachowanie różnorodności biologicznej;
 - f) zanieczyszczenia przemysłowe i zagrożenia przemysłowe;
 - g) zarządzanie chemikaliami.
2. Współpraca służy również uwzględnianiu kwestii środowiska w obszarach polityki niezwiązanych ze środowiskiem.

Artykuł 47

Strony między innymi:

- a) wymieniają się informacjami i wiedzą specjalistyczną;
- b) współpracują na poziomie regionalnym i międzynarodowym, w szczególności w odniesieniu do wielostronnych umów w dziedzinie środowiska ratyfikowanych przez Strony, oraz
- c) współpracują, w stosownych przypadkach, w ramach różnych właściwych agencji.

Artykuł 48

Współpraca obejmuje między innymi następujące cele:

- a) opracowanie ogólnej strategii krajowej w dziedzinie środowiska dla Republiki Armenii, obejmującej:
 - (i) zaplanowane reformy instytucjonalne (wraz z harmonogramami) służące zapewnieniu wdrożenia i egzekwowania ustawodawstwa w dziedzinie środowiska;

- (ii) podział kompetencji organów odpowiedzialnych za kwestie środowiska na poziomie krajowym, regionalnym i gminnym;
 - (iii) stworzenie procedur podejmowania decyzji i ich wdrażania;
 - (iv) opracowanie procedur służących promowaniu uwzględniania kwestii środowiska w innych obszarach polityki;
 - (v) propagowanie środków z zakresu zielonej gospodarki i ekoinnowacji; określenie niezbędnych zasobów kadrowych i finansowych oraz mechanizmu przeglądu oraz
- b) opracowanie strategii sektorowych dla Republiki Armenii (w tym wyraźne określenie harmonogramów i etapów wdrożenia, zakresów odpowiedzialności administracyjnej oraz strategii finansowych w zakresie inwestycji w infrastrukturę i technologie) w następujących dziedzinach:
- (i) jakość powietrza;
 - (ii) jakość wód i gospodarka zasobami wodnymi;
 - (iii) gospodarowanie odpadami;
 - (iv) różnorodność biologiczna, ochrona przyrody i leśnictwo;
 - (v) zanieczyszczenia przemysłowe i zagrożenia przemysłowe oraz
 - (vi) chemikalia.

Artykuł 49

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 50

Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do aktów prawa Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku III, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 4

Działania w dziedzinie klimatu

Artykuł 51

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu. Współpraca prowadzona jest z uwzględnieniem interesów Stron na zasadach równości i wzajemnej korzyści, jak również wzajemnych zależności między dwustronnymi i wielostronnymi zobowiązaniami w tym obszarze.

Artykuł 52

Współpraca ma na celu propagowanie środków podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i międzynarodowym, w tym w odniesieniu do:

- a) łagodzenia zmiany klimatu;
- b) przystosowania się do zmiany klimatu;
- c) mechanizmów rynkowych i nierynkowych służących przeciwdziałaniu zmianie klimatu;
- d) badań, rozwoju, demonstracji, rozmieszczenia, przekazywania i rozpowszechniania nowych, innowacyjnych, bezpiecznych i trwałych technologii niskoemisyjnych i adaptacyjnych;
- e) uwzględniania kwestii klimatu w polityce ogólnej i sektorowej oraz
- f) podnoszenia świadomości, kształcenia i szkolenia.

Artykuł 53

1. Strony między innymi:
 - a) wymieniają się informacjami i wiedzą specjalistyczną;
 - b) prowadzą wspólne działania badawcze oraz wymianę informacji dotyczących czystszych i racjonalnych ekologicznie technologii;
 - c) prowadzą wspólne działania na poziomie regionalnym i międzynarodowym, w tym w odniesieniu do wielostronnych umów w dziedzinie środowiska ratyfikowanych przez Strony, takich jak Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z 1992 r. (UNFCCC) i porozumienie paryskie z 2015 r., oraz – w stosownych przypadkach – wspólne działania w ramach odpowiednich agencji.
2. Strony poświęcają szczególną uwagę kwestiom transgranicznym i współpracy regionalnej.

Artykuł 54

Współpraca obejmuje między innymi następujące cele:

- a) środki realizacji porozumienia paryskiego zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej Umowie;
- b) środki zwiększające zdolność do podejmowania skutecznych działań w dziedzinie klimatu;
- c) opracowanie ogólnej strategii w dziedzinie klimatu i planu działania na rzecz długofalowego łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowania się do niej;
- d) opracowanie ocen wrażliwości i działań adaptacyjnych;
- e) opracowanie planu rozwoju niskoemisyjnego;
- f) opracowanie i wdrożenie długoterminowych środków służących łagodzeniu zmiany klimatu poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
- g) środki przygotowujące do handlu uprawnieniami do emisji;
- h) środki wspierające transfer technologii;
- i) środki służące uwzględnianiu kwestii klimatu w politykach sektorowych oraz
- j) środki związane z substancjami zubożającymi warstwę ozonową i gazami fluorowanymi.

Artykuł 55

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 56

Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do aktów prawa Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku IV, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

*ROZDZIAŁ 5****Polityka w dziedzinie przemysłu i przedsiębiorstw****Artykuł 57*

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w zakresie polityki w dziedzinie przemysłu i przedsiębiorstw, dokonując w ten sposób poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla wszystkich podmiotów gospodarczych, jednak ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Ścisła współpraca powinna korzystnie wpłynąć na ramy administracyjne i regulacyjne obowiązujące zarówno przedsiębiorstwa z Unii Europejskiej, jak i przedsiębiorstwa z Republiki Armenii działające w Unii Europejskiej i w Republice Armenii, i powinna opierać się na polityce Unii Europejskiej w odniesieniu do MŚP i przemysłu, z uwzględnieniem uznanych na poziomie międzynarodowym zasad i praktyk w tej dziedzinie.

Artykuł 58

Strony współpracują w następujących obszarach:

- a) wdrożenie strategii rozwoju MŚP, opierających się na zasadach sformułowanych w programie Small Business Act dla Europy, oraz monitorowania procesu realizacji poprzez regularne składanie sprawozdań i dialog. Współpraca ta będzie też koncentrować się na mikroprzedsiębiorstwach i przedsiębiorstwach rzemieślniczych, które są niezwykle ważne dla obu gospodarek – Unii Europejskiej i Republiki Armenii;
- b) tworzenie lepszych warunków ramowych poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk, co przyczyni się do poprawy konkurencyjności. Współpraca ta będzie obejmować zarządzanie zmianami strukturalnymi (restrukturyzacjami) oraz kwestie środowiska i energii, takie jak efektywność energetyczna i czystsza produkcja;
- c) uproszczenie i racjonalizacja uregulowań i praktyki regulacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem wymiany dobrych praktyk w zakresie technik regulacyjnych, w tym zasad obowiązujących w Unii Europejskiej;
- d) stymulowanie rozwoju polityki innowacji poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk w zakresie komercyjnego wykorzystywania wyników działań badawczo-rozwojowych (co obejmuje instrumenty wsparcia dla nowo tworzonych przedsiębiorstw technologicznych), rozwoju klastrów i dostępu do finansowania;
- e) zachęcanie do rozwijania kontaktów między przedsiębiorstwami z Unii Europejskiej a przedsiębiorstwami z Republiki Armenii, a także między tymi przedsiębiorstwami a organami Unii Europejskiej i Republiki Armenii;
- f) wspieranie działań w zakresie promocji eksportu w Republice Armenii;
- g) propagowanie środowiska przyjaznego dla biznesu z myślą o zwiększeniu potencjału wzrostu gospodarczego i możliwości inwestycyjnych oraz
- h) ułatwianie modernizacji i restrukturyzacji określonych gałęzi przemysłu w Unii Europejskiej i Republice Armenii.

Artykuł 59

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu. W dialogu tym uczestniczyć będą również przedstawiciele przedsiębiorstw z Unii Europejskiej i przedsiębiorstw z Republiki Armenii.

ROZDZIAŁ 6***Prawo spółek, rachunkowość i audyt oraz ład korporacyjny****Artykuł 60*

1. Strony uznają znaczenie istnienia skutecznego zbioru przepisów i praktyk w obszarze prawa spółek i ładu korporacyjnego, a także w dziedzinach rachunkowości i audytu dla w pełni funkcjonującej gospodarki rynkowej o przewidywanym i przejrzystym otoczeniu biznesu; podkreślają także znaczenie wspierania zbieżności przepisów w tych dziedzinach.
2. Strony współpracują w następujących obszarach:
 - a) wymiana najlepszych praktyk w zakresie zapewniania dostępności i dostępu do informacji dotyczących organizacji i reprezentacji zarejestrowanych przedsiębiorstw w sposób przejrzysty i łatwo dostępny;
 - b) dalsze rozwijanie polityki ładu korporacyjnego w zgodzie z międzynarodowymi standardami, zwłaszcza standardami OECD;
 - c) wdrażanie i spójne stosowanie międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej na potrzeby skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek giełdowych;

- d) wprowadzanie regulacji i nadzoru w odniesieniu do zawodów audytora i rewidenta;
- e) międzynarodowe standardy rewizji finansowej oraz kodeksu etycznego Międzynarodowej Federacji Księgowych, w celu podniesienia poziomu profesjonalizmu audytorów w drodze przestrzegania standardów i norm etycznych przez organizacje zawodowe, organizacje zajmujące się audytem oraz audytorów.

ROZDZIAŁ 7

Współpraca w dziedzinie usług bankowych, ubezpieczeniowych i innych usług finansowych

Artykuł 61

Strony zgadzają się co do wagi skutecznego ustawodawstwa i praktyk oraz zgodnie postanawiają, że będą współpracować w dziedzinie usług finansowych, mając na celu:

- a) poprawę regulacji w zakresie usług finansowych;
- b) zapewnienie skutecznej i odpowiedniej ochrony inwestorów i konsumentów korzystających z usług finansowych;
- c) przyczynienie się do stabilności i integralności globalnego systemu finansowego;
- d) propagowanie współpracy między różnymi podmiotami działającymi w ramach systemu finansowego, w tym organami regulacji i nadzoru;
- e) propagowanie niezależnego i skutecznego nadzoru.

ROZDZIAŁ 8

Współpraca w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego

Artykuł 62

Strony wspierają współpracę w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego, przynoszącego korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom dzięki powszechnej dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz lepszej jakości usług w przystępnych cenach. Celem tej współpracy powinno być ułatwianie dostępu do rynków łączności elektronicznej oraz wspieranie konkurencji i inwestycji w tym sektorze.

Artykuł 63

Współpraca obejmuje między innymi następujące zagadnienia:

- a) wymiana informacji i najlepszych praktyk w zakresie wdrażania krajowych strategii na rzecz społeczeństwa informacyjnego, w tym między innymi inicjatyw mających na celu propagowanie dostępu szerokopasmowego, poprawę bezpieczeństwa sieci i rozwój elektronicznych usług publicznych;
- b) wymiana informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń, aby wspierać tworzenie wszechstronnych ram regulacyjnych dla łączności elektronicznej, a w szczególności aby zwiększyć potencjał administracyjny krajowego niezależnego organu regulacyjnego, co ułatwi lepsze wykorzystanie dostępnego widma i zapewni interoperacyjność sieci w Republice Armenii i w Unii Europejskiej.

Artykuł 64

Strony wspierają współpracę między organami regulacyjnymi Unii Europejskiej a krajowym organem regulacyjnym Republiki Armenii w dziedzinie łączności elektronicznej.

Artykuł 65

Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do aktów prawa Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku V, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 9

Turystyka

Artykuł 66

Strony współpracują w dziedzinie turystyki w celu utrwalenia rozwoju konkurencyjnej i zrównoważonej branży turystycznej, jako sektora przyczyniającego się do wzrostu i potencjału gospodarczego, zatrudnienia oraz transakcji walutowych.

Artykuł 67

Współpraca na szczeblu dwustronnym, regionalnym i europejskim opiera się na następujących zasadach:

- a) poszanowanie integralności i interesu społeczności lokalnych, szczególnie na obszarach wiejskich;
- b) znaczenie dziedzictwa kulturowego oraz
- c) pozytywne powiązanie turystyki z ochroną środowiska.

Artykuł 68

Współpraca koncentruje się na następujących tematach:

- a) wymiana informacji, najlepszych praktyk, doświadczeń i know-how, w tym dotyczących innowacyjnych technologii;
- b) nawiązanie strategicznego partnerstwa łączącego interesy publiczne, prywatne i interesy wspólnotowe w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju turystyki;
- c) promowanie i rozwój produktów, rynków, infrastruktury, zasobów kadrowych i struktur instytucjonalnych w dziedzinie turystyki, a także identyfikacja i wyeliminowanie barier w usługach dla podróżnych;
- d) opracowywanie i wdrażanie efektywnych polityk i strategii z uwzględnieniem odpowiednich aspektów prawnych, administracyjnych i finansowych;
- e) szkolenie i budowanie zdolności w dziedzinie turystyki, służące poprawie standardów świadczenia usług oraz
- f) rozwój i promowanie turystyki opartej na społeczności lokalnej.

Artykuł 69

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 10

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

Artykuł 70

Strony współpracują w celu promowania rozwoju rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności poprzez stopniowe doprowadzanie do zbieżności polityk i prawodawstwa.

Artykuł 71

Współpraca Stron w dziedzinie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich obejmuje między innymi następujące cele:

- a) sprzyjanie wzajemnemu zrozumieniu polityki rolnej i polityki rozwoju obszarów wiejskich;
- b) zwiększanie zdolności administracyjnych na poziomie centralnym i lokalnym w zakresie planowania, oceny i wdrażania polityk zgodnie z prawodawstwem Unii Europejskiej i najlepszymi praktykami;
- c) propagowanie modernizacji i zrównoważonego charakteru produkcji rolnej;

- d) dzielenie się wiedzą i najlepszymi praktykami w zakresie polityki rozwoju obszarów wiejskich w celu propagowania dobrobytu ekonomicznego społeczności wiejskich;
- e) poprawa konkurencyjności sektora rolnego oraz efektywności i przejrzystości rynków;
- f) propagowanie polityk zapewniania jakości i związanych z nimi mechanizmów kontroli, w szczególności oznaczeń geograficznych i rolnictwa ekologicznego;
- g) upowszechnianie wiedzy oraz promowanie usług upowszechniania wiedzy wśród producentów rolnych oraz
- h) wspieranie harmonizacji kwestii omawianych na forum organizacji międzynarodowych, do których obie Strony należą.

ROZDZIAŁ 11

Polityka rybołówstwa i gospodarka morska

Artykuł 72

Strony współpracują w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących rybołówstwa i gospodarki morskiej, dzięki czemu rozwijają bliższą współpracę dwustronną, wielostronną i międzynarodową w sektorze rybołówstwa.

Artykuł 73

Strony podejmują wspólne działania, wymieniają informacje oraz wspierają się nawzajem w celu propagowania:

- a) odpowiedzialnych połowów i zarządzania rybołówstwem zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju w celu zachowania zasobów rybnych i ekosystemów w zdrowym stanie oraz
- b) współpracy za pośrednictwem odpowiednich organizacji wielostronnych i międzynarodowych odpowiedzialnych za zarządzanie żywymi zasobami wodnymi i ich ochronę, w szczególności poprzez wzmacnianie stosownych międzynarodowych instrumentów monitorowania i egzekwowania prawa.

Artykuł 74

Strony wspierają inicjatywy, takie jak wzajemna wymiana doświadczeń i wsparcie, zmierzające do wdrażania zrównoważonej polityki rybołówstwa w zakresie:

- a) zarządzania zasobami rybołówstwa i akwakultury;
- b) inspekcji i kontroli działalności połowowej;
- c) gromadzenia danych o połowach, wyladunkach oraz danych biologicznych i gospodarczych;
- d) poprawy efektywności rynków, w szczególności poprzez wspieranie organizacji producentów i dostarczanie informacji konsumentom oraz normy handlowe i identyfikowalność;
- e) zrównoważonego rozwoju obszarów obejmujących brzeg jeziora bądź stawy lub estuarium rzeczne i charakteryzujących się wysokim poziomem zatrudnienia w sektorze rybołówstwa oraz
- f) instytucjonalnej wymiany doświadczeń w zakresie przepisów dotyczących zrównoważonej akwakultury i ich praktycznego wprowadzania w życie w zbiornikach naturalnych i sztucznych jeziorach.

Artykuł 75

Uwzględniając współpracę w obszarach rybołówstwa, transportu, środowiska i innych polityk związanych z morzem, Strony współpracują również i wzajemnie się wspierają, w stosownych przypadkach, w kwestiach morskich, w szczególności poprzez aktywne wsparcie zintegrowanego podejścia do spraw morskich i dobrego rządzenia na forum odpowiednich regionalnych i międzynarodowych organizacji.

ROZDZIAŁ 12

Górnictwo

Artykuł 76

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w obszarze przemysłu wydobywczego i produkcji surowców w celu promowania wzajemnego zrozumienia, poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wymiany informacji i współpracy w kwestiach nie dotyczących energetyki, odnoszących się w szczególności do wydobycia rud metali i minerałów przemysłowych.

Artykuł 77

Strony współpracują w następujących obszarach:

- a) wymiana informacji na temat zmian w sektorach wydobywczych i sektorach surowców;
- b) wymiana informacji na temat kwestii dotyczących handlu surowcami w celu wspierania dwustronnej wymiany;
- c) wymiana informacji i najlepszych praktyk w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju przemysłu wydobywczego oraz
- d) wymiana informacji i najlepszych praktyk w odniesieniu do szkoleń, umiejętności i bezpieczeństwa w sektorze wydobywczym.

ROZDZIAŁ 13

Współpraca w dziedzinie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji

Artykuł 78

Strony propagują współpracę we wszystkich obszarach cywilnych badań naukowych oraz rozwoju technologicznego i innowacji na zasadzie wzajemnych korzyści oraz przy zapewnieniu odpowiedniej i skutecznej ochrony praw własności intelektualnej.

Artykuł 79

Współpraca, o której mowa w art. 78, obejmuje:

- a) dialog polityczny i wymianę informacji z zakresu nauki i technologii;
- b) ułatwianie należytego dostępu do odpowiednich programów każdej ze Stron;
- c) inicjatywy mające na celu zwiększanie zdolności badawczych i udziału jednostek badawczych z Republiki Armenii w ramowym programie badań Unii Europejskiej;
- d) wspieranie wspólnych projektów badawczych we wszystkich obszarach badań naukowych i innowacji;
- e) działania szkoleniowe i programy mobilności dla naukowców, badaczy i innych pracowników badawczych zaangażowanych w badania naukowe i innowacje po obu stronach;
- f) ułatwianie, w ramach mającego zastosowanie prawodawstwa, swobodnego przepływu badaczy uczestniczących w działaniach objętych niniejszą Umową oraz transgranicznego przemieszczania towarów przeznaczonych do stosowania w ramach tych działań; oraz
- g) inne formy współpracy w ramach badań naukowych i innowacji na podstawie wspólnego porozumienia.

Artykuł 80

W ramach takiej współpracy należy szukać synergii z działaniami finansowanymi przez Międzynarodowe Centrum Nauki i Techniki (ISTC) oraz innymi działaniami realizowanymi w ramach współpracy finansowej między Unią Europejską a Republiką Armenii uregulowanej w tytule VII rozdział 1.

ROZDZIAŁ 14

Ochrona konsumentów

Artykuł 81

Strony współpracują w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów oraz osiągnięcia zgodności między swoimi systemami ochrony konsumentów.

Artykuł 82

Do celów niniejszego rozdziału współpraca może obejmować:

- a) dążenie do zbliżenia przepisów Republiki Armenii w dziedzinie ochrony konsumentów do przepisów Unii Europejskiej, jednak bez tworzenia barier dla handlu;
- b) wspieranie wymiany informacji na temat systemów ochrony konsumentów, w tym na temat przepisów o ochronie praw konsumenta i ich egzekwowania, bezpieczeństwa produktów dla konsumentów, systemów wymiany informacji, edukacji konsumentów i umacniania ich praw oraz środków odwoławczych do dyspozycji konsumentów;
- c) szkolenia dla urzędników administracji i innych osób reprezentujących interesy konsumentów oraz
- d) stymulowanie rozwoju niezależnych zrzeszeń konsumentów oraz kontaktów między przedstawicielami konsumentów.

Artykuł 83

Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do aktów prawa Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku VI, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 15

Zatrudnienie, polityka społeczna i równość szans

Artykuł 84

Strony wzmacniają dialog i współpracę w zakresie wspierania programu godnej pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), polityki zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, dialogu społecznego, ochrony socjalnej, włączenia społecznego, równości płci i przeciwdziałania dyskryminacji, przyczyniając się w ten sposób do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy, zmniejszenia ubóstwa, zwiększenia spójności społecznej, zrównoważonego rozwoju i lepszej jakości życia.

Artykuł 85

Współpraca, realizowana na podstawie wymiany informacji i najlepszych praktyk, może obejmować wybraną liczbę zagadnień, które zostaną wskazane w następujących obszarach:

- a) ograniczanie ubóstwa i zwiększenie spójności społecznej;
- b) polityka zatrudnienia, której celem jest większa liczba lepszych miejsc pracy zapewniających godziwe warunki pracy, w tym ograniczenie gospodarki nieformalnej i zatrudnienia nieformalnego;
- c) propagowanie aktywnych instrumentów rynku pracy oraz efektywnych służb zatrudnienia w celu zmodernizowania rynków pracy i dostosowania do potrzeb tych rynków;
- d) wspieranie rynków pracy sprzyjających włączeniu społecznemu oraz systemów bezpieczeństwa socjalnego integrujących osoby w trudnej sytuacji, w tym osoby niepełnosprawne i osoby należące do mniejszości;
- e) równość szans i brak dyskryminacji, których celem jest zwiększanie równości płci i zapewnienie równych szans kobietom i mężczyznom, a także zwalczanie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;

- f) polityka społeczna służąca podniesieniu poziomu ochrony socjalnej oraz unowocześnieniu systemów ochrony socjalnej pod względem ich jakości, dostępności i stabilności finansowania;
- g) zwiększenie udziału partnerów społecznych oraz wspieranie dialogu społecznego, w tym poprzez zwiększenie zdolności wszystkich zainteresowanych stron;
- h) propagowanie bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy; oraz
- i) promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

Artykuł 86

Strony zachęcają wszystkie zainteresowane strony, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności partnerów społecznych, do zaangażowania w zmiany i reformy polityczne w Republice Armenii oraz we współpracę między Stronami w ramach niniejszej Umowy.

Artykuł 87

Strony dążą do wzmocnienia współpracy w kwestiach zatrudnienia i polityki społecznej na wszystkich odpowiednich forach i we wszystkich odpowiednich organizacjach regionalnych, wielostronnych i międzynarodowych.

Artykuł 88

Strony propagują społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw i ich rozliczalność, a także zachęcają do prowadzenia działalności w sposób odpowiedzialny, na przykład zgodny z Wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, inicjatywą ONZ Global Compact, trójstronną deklaracją zasad MOP dotyczącą przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej czy z normą ISO 26000.

Artykuł 89

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

Artykuł 90

Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do aktów prawa Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku VII, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

ROZDZIAŁ 16

Współpraca w dziedzinie zdrowia

Artykuł 91

Strony rozwijają współpracę w dziedzinie zdrowia publicznego w celu podniesienia jego poziomu zrównoważonego rozwoju i wzrostu gospodarczego i jako ich niezbędny warunek, zgodnie ze wspólnymi wartościami i zasadami dotyczącymi zdrowia.

Artykuł 92

Współpraca dotyczy zapobiegania i kontroli chorób zakaźnych i niezakaźnych, w tym w drodze wymiany informacji dotyczących zdrowia, propagowania podejścia uwzględniającego zdrowie we wszystkich dziedzinach polityki, współpracy z organizacjami międzynarodowymi, a zwłaszcza Światową Organizacją Zdrowia, a także propagowania wdrażania międzynarodowych umów w dziedzinie zdrowia, takich jak Ramowa konwencja Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu z 2003 r. oraz Międzynarodowe przepisy zdrowotne.

ROZDZIAŁ 17

Kształcenie i szkolenie oraz młodzież

Artykuł 93

Strony współpracują w obszarze edukacji i szkolenia w celu zacieśniania współpracy i rozwijania dialogu politycznego z myślą o zbliżaniu systemów kształcenia i szkolenia w Republice Armenii z politykami i praktykami Unii Europejskiej. Strony współpracują w celu promowania uczenia się przez całe życie i wspierają współpracę i przejrzystość na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego i szkolnictwa wyższego.

Artykuł 94

Współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia koncentruje się między innymi na:

- a) propagowaniu uczenia się przez całe życie, które jest niezwykle istotne dla wzrostu i zatrudnienia i umożliwia obywatelom pełny udział w życiu społecznym;
- b) modernizacji systemów kształcenia i szkolenia, w tym systemów szkolenia dla urzędników służby publicznej/cywilnej, oraz poprawie jakości, przydatności i dostępu na wszystkich szczeblach edukacji, od wczesnej edukacji i opieki do szkolnictwa wyższego;
- c) wspieraniu zbieżności szkolnictwa wyższego i jego skoordynowanych reform zgodnie z planem działania Unii Europejskiej na rzecz szkolnictwa wyższego i w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego (proces boloński);
- d) wzmocnieniu międzynarodowej współpracy akademickiej, zwiększeniu uczestnictwa w programach współpracy Unii Europejskiej oraz zwiększeniu mobilności studentów i nauczycieli;
- e) zachęcaniu do nauki języków obcych;
- f) opracowaniu krajowych ram kwalifikacji w celu poprawy przejrzystości i uznawania kwalifikacji i kompetencji w ramach europejskiej sieci ośrodków informacyjnych i sieci krajowych ośrodków ds. uznawalności akademickiej i informacji (ENIC-NARIC), spójnych z europejskimi ramami kwalifikacji;
- g) pogłębianiu współpracy na rzecz dalszego rozwijania kształcenia i szkolenia zawodowego, z uwzględnieniem dobrych praktyk stosowanych w Unii Europejskiej, oraz
- h) zwiększeniu zrozumienia procesu integracji europejskiej i wiedzy na jego temat, zacieśnieniu dialogu akademickiego na temat stosunków z UE w ramach Partnerstwa Wschodniego oraz zwiększeniu udziału w stosownych programach Unii Europejskiej, w tym w dziedzinie służby cywilnej.

Artykuł 95

Strony zgodnie postanawiają współpracować w dziedzinie młodzieży, aby:

- a) wzmocnić współpracę i kontakty w obszarach polityki dotyczących młodzieży i kształcenia pozaformalnego dla młodzieży i młodych pracowników;
- b) ułatwić aktywny udział wszystkich młodych ludzi w społeczeństwie;
- c) wspierać mobilność młodzieży i młodych pracowników, gdyż przyczynia się ona do wspierania dialogu międzykulturowego i zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji poza systemami kształcenia formalnego, w tym poprzez wolontariat; oraz
- d) propagować współpracę między organizacjami zrzeszającymi młodzież w celu wspierania społeczeństwa obywatelskiego.

ROZDZIAŁ 18**Współpraca w dziedzinie kultury***Artykuł 96*

Strony będą promowały współpracę kulturalną zgodnie z zasadami zawartymi w Konwencji w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) z 2005 r. Strony będą dążyć do regularnego dialogu politycznego w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym do rozwoju sektora kultury w Unii Europejskiej i Republice Armenii. Współpraca między Stronami sprzyjać będzie dialogowi międzykulturowemu, między innymi dzięki zaangażowaniu sektora kultury i społeczeństwa obywatelskiego w Unii Europejskiej i w Republice Armenii.

Artykuł 97

Współpraca koncentruje się między innymi na:

- a) współpracy kulturalnej i wymianie kulturalnej;
- b) mobilności sztuki i artystów i wzmacnianiu zdolności sektora kultury;
- c) dialogu międzykulturowym;
- d) dialogu na temat polityki kulturalnej;
- e) programie Kreatywna Europa; oraz
- f) współpracy na forach międzynarodowych, takich jak UNESCO i Rada Europy, w celu wspierania różnorodności kulturowej oraz zachowania i podkreślenia wartości dziedzictwa kulturowego i historycznego.

ROZDZIAŁ 19

Współpraca w dziedzinie polityki audiowizualnej i mediów

Artykuł 98

Strony będą promować współpracę w sektorze audiowizualnym i mediów. Współpraca służy wzmocnieniu przemysłu audiowizualnego w Unii Europejskiej i Republice Armenii, w szczególności poprzez szkolenia zawodowe i wymianę informacji.

Artykuł 99

1. Strony rozwijają regularny dialog w zakresie polityki audiowizualnej i polityki dotyczącej mediów oraz współpracują na rzecz zwiększenia niezależności i profesjonalizmu mediów, a także zacieśnienia związków z mediami w Unii Europejskiej zgodnie ze standardami europejskimi, w tym standardami wyznaczonymi przez Radę Europy oraz Konwencję UNESCO z 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego.
2. Współpraca może obejmować między innymi kwestię szkolenia dziennikarzy i innych osób zajmujących się zawodowo mediami, jak również wsparcie mediów.

Artykuł 100

Współpraca koncentruje się między innymi na:

- a) dialogu politycznym na temat polityki audiowizualnej i polityki dotyczącej mediów;
- b) współpracy na forach międzynarodowych (takich jak UNESCO i WTO); oraz
- c) współpracy audiowizualnej i współpracy w zakresie mediów, w tym w zakresie kina.

ROZDZIAŁ 20

Współpraca w dziedzinie sportu i aktywności fizycznej

Artykuł 101

Strony promują współpracę w dziedzinie sportu i aktywności fizycznej, w szczególności poprzez wymianę informacji i dobrych praktyk, w celu propagowania zdrowego trybu życia, dobrego zarządzania sportem oraz społecznych i edukacyjnych walorów sportu oraz w celu zwalczania zagrożeń dla sportu, takich jak stosowanie środków dopingujących, ustawianie wyników zawodów sportowych, rasizm i przemoc, zarówno w Unii Europejskiej, jak i Republice Armenii.

ROZDZIAŁ 21

Współpraca w zakresie społeczeństwa obywatelskiego

Artykuł 102

Strony nawiązują dialog na temat współpracy w zakresie społeczeństwa obywatelskiego, którego cele są następujące:

- a) intensyfikacja kontaktów oraz wymiany informacji i doświadczeń między wszystkimi sektorami społeczeństwa obywatelskiego w Unii Europejskiej i w Republice Armenii;

- b) zapewnienie szerszej wiedzy na temat Republiki Armenii i lepszego zrozumienia tego państwa, w tym jego historii i kultury, w Unii Europejskiej, zwłaszcza wśród organizacji społeczeństwa obywatelskiego mających siedziby w państwach członkowskich, co pozwoli na lepszą świadomość możliwości i wyzwań w ramach przyszłych stosunków; oraz
- c) zapewnienie szerszej wiedzy na temat Unii Europejskiej i lepszego jej zrozumienia w Republice Armenii, zwłaszcza wśród organizacji społeczeństwa obywatelskiego Republiki Armenii, z naciskiem między innymi na wartości, na których oparta jest Unia Europejska, jej polityki i jej funkcjonowanie.

Artykuł 103

1. Strony wspierają dwustronny dialog i współpracę podmiotów społeczeństwa obywatelskiego jako integralną część stosunków między Unią Europejską a Republiką Armenii.
2. Cele takiego dialogu i współpracy są następujące:
 - a) zapewnienie udziału społeczeństwa obywatelskiego w stosunkach między Unią Europejską a Republiką Armenii;
 - b) zwiększenie udziału społeczeństwa obywatelskiego w publicznym procesie podejmowania decyzji, szczególnie poprzez ustanowienie otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu między instytucjami publicznymi z jednej strony a stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim z drugiej;
 - c) ułatwienie procesu tworzenia instytucji i umocnienia organizacji społeczeństwa obywatelskiego na różne sposoby, w tym poprzez: rzecznictwo, tworzenie nieformalnych i formalnych sieci kontaktów, wzajemne wizyty i warsztaty, zwłaszcza w celu poprawy ram prawnych dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego; oraz
 - d) umożliwienie przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego z każdej ze Stron zaznajomienia się z procesami konsultacji i dialogu między partnerami obywatelskimi i społecznymi z drugiej strony, w szczególności w celu włączenia społeczeństwa obywatelskiego w publiczny proces podejmowania decyzji w Republice Armenii.

Artykuł 104

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 22

Współpraca w zakresie rozwoju regionalnego, współpraca transgraniczna i współpraca na szczeblu regionalnym

Artykuł 105

1. Strony promują wzajemne zrozumienie i współpracę dwustronną w dziedzinie polityki rozwoju regionalnego, z uwzględnieniem metod opracowywania i wdrażania polityk regionalnych, wielopoziomowego sprawowania rządów oraz partnerstwa, ze szczególnym naciskiem na rozwój obszarów będących w niekorzystnej sytuacji oraz współpracę terytorialną, z myślą o stworzeniu kanałów komunikacji i o zwiększeniu wymiany informacji i doświadczeń między organami władz krajowych, regionalnych i lokalnych oraz podmiotami społeczno-gospodarczymi i społeczeństwem obywatelskim.
2. Strony współpracują przede wszystkim w celu dostosowania praktyki stosowanej przez Republikę Armenii do następujących zasad:
 - a) poprawa wielopoziomowego sprawowania rządów, w zakresie, w jakim wpływa ono na poziom centralny, regionalny i lokalny, ze szczególnym uwzględnieniem sposobów większego zaangażowania zainteresowanych podmiotów na szczeblu regionalnym i lokalnym;
 - b) konsolidacja partnerstwa wszystkich zainteresowanych podmiotów zaangażowanych w rozwój regionalny; oraz
 - c) współfinansowanie poprzez wkład finansowy Stron zaangażowanych w wykonanie programów i projektów rozwoju regionalnego.

Artykuł 106

1. Strony wspierają i wzmacniają zaangażowanie organów władz lokalnych i regionalnych we współpracę w zakresie polityki regionalnej, w tym we współpracę transgraniczną oraz w powiązane struktury zarządzania, zacieśniają współpracę poprzez ustanowienie sprzyjających ram prawnych, podtrzymują i rozwijają środki budowania zdolności oraz promują wzmacnianie transgranicznych i regionalnych sieci gospodarczych i biznesowych.

2. Strony będą współpracować na rzecz konsolidacji instytucjonalnego i operacyjnego potencjału instytucji Republiki Armenii w dziedzinach rozwoju regionalnego i planowania przestrzennego, między innymi poprzez:

- a) poprawę koordynacji międzyinstytucjonalnej, w szczególności mechanizmu kontaktów pionowych i poziomych organów administracji centralnej i lokalnej w procesie rozwijania i wdrażania polityki regionalnej;
- b) rozwijanie zdolności władz regionalnych i lokalnych w zakresie promowania współpracy transgranicznej, z uwzględnieniem przepisów i praktyk Unii Europejskiej; oraz
- c) wymianę wiedzy, informacji i najlepszych praktyk w zakresie polityki rozwoju regionalnego, aby wspierać dobrobyt gospodarczy społeczności lokalnych i jednolity rozwój regionów.

Artykuł 107

1. Strony wspierają i stymulują rozwój współpracy transgranicznej w innych obszarach objętych niniejszą Umową, między innymi takich jak transport, energia, środowisko, sieci komunikacyjne, kultura, kształcenie, turystyka i zdrowie.

2. Strony wzmacniają współpracę między swoimi regionami w formie ponadnarodowych i międzyregionalnych programów, sprzyjając udziałowi regionów Republiki Armenii w europejskich strukturach i organizacjach regionalnych oraz wspierając ich rozwój gospodarczy i instytucjonalny poprzez realizację projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.

3. Działania, o których mowa w ust. 2, będą prowadzone w kontekście:

- a) kontynuowania współpracy terytorialnej z regionami europejskimi, w tym w ramach programów współpracy ponadnarodowej i transgranicznej;
- b) współpracy w ramach Partnerstwa Wschodniego i współpracy z organami Unii Europejskiej, w tym z Komitetem Regionów, a także udziału w różnych europejskich projektach i inicjatywach regionalnych; oraz
- c) współpracy między innymi z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym (EKES) i Europejską Siecią Obserwacyjną Planowania Przestrzennego (ESPON).

Artykuł 108

Kwestie ujęte w niniejszym rozdziale będą omawiane w ramach regularnego dialogu.

ROZDZIAŁ 23

Ochrona ludności

Artykuł 109

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w zakresie katastrof naturalnych i katastrof spowodowanych przez człowieka. Współpraca prowadzona jest z uwzględnieniem interesów Stron na zasadach równości i wzajemnej korzyści, jak również wzajemnych zależności między Stronami i wielostronnych działań w tym obszarze.

Artykuł 110

Celem współpracy jest poprawa zapobiegania katastrofom naturalnym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, a także gotowości i reakcji na nie.

Artykuł 111

Strony między innymi wymieniają się informacjami i wiedzą specjalistyczną oraz wdrażają wspólne działania na zasadach dwustronnych lub w ramach programów wielostronnych. Współpraca może odbywać się między innymi poprzez wykonanie konkretnych umów lub porozumień administracyjnych zawartych między Stronami w dziedzinie ochrony ludności. Strony mogą wspólnie decydować o konkretnych wytycznych lub planach działania dotyczących działań rozważanych lub planowanych na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 112

Współpraca może obejmować następujące cele:

- a) wymianę i regularną aktualizację danych kontaktowych w celu zapewnienia ciągłości dialogu oraz całodobowej możliwości wzajemnego kontaktu;
- b) ułatwienie wzajemnej pomocy w przypadku poważnych sytuacji nadzwyczajnych, w stosownych przypadkach oraz z zastrzeżeniem dostępności wystarczających zasobów;
- c) całodobową wymianę wczesnych ostrzeżeń i zaktualizowanych informacji dotyczących sytuacji wyjątkowych o dużej skali dotyczących Unii Europejskiej lub Republiki Armenii, w tym prośby o pomoc i oferty pomocy;
- d) wymianę informacji na temat pomocy niesionej przez Strony państwom trzecim w sytuacjach wyjątkowych, w których uruchamiany jest unijny mechanizm ochrony ludności;
- e) współpracę w zakresie wsparcia ze strony państwa przyjmującego przy wnoszeniu o pomoc lub udzielaniu pomocy;
- f) wymianę najlepszych praktyk i wytycznych w zakresie zapobiegania katastrofom, a także gotowości i reakcji na nie;
- g) współpracę w zakresie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, między innymi w drodze: powiązań międzyinstytucjonalnych i rzecznictwa, informowania, kształcenia i komunikacji oraz stosowania najlepszych praktyk mających na celu zapobieganie zagrożeniom naturalnym lub łagodzenie ich skutków;
- h) współpracę mającą na celu poprawę bazy wiedzy na temat katastrof i zagrożeń oraz oceny ryzyka na potrzeby zarządzania katastrofami;
- i) współpracę w zakresie oceny wpływu katastrof na środowisko i zdrowie publiczne;
- j) zapraszanie ekspertów na specjalne warsztaty techniczne i sympozja poświęcone kwestiom ochrony ludności;
- k) zapraszanie w konkretnych przypadkach obserwatorów na specjalne ćwiczenia i szkolenia organizowane przez Unię Europejską lub Republikę Armenii; oraz
- l) wzmocnianie współpracy w zakresie jak najskuteczniejszego wykorzystania dostępnych zdolności w zakresie ochrony ludności.

TYTUŁ VI

HANDEL I ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z HANDELEM

ROZDZIAŁ 1

Handel towarami

Artykuł 113

Traktowanie zgodne z zasadą największego uprzywilejowania

1. Każda ze Stron przyznaje towarom drugiej Strony traktowanie zgodne z zasadą największego uprzywilejowania zgodnie z art. I GATT 1994, zawartego w załączniku 1A do Porozumienia z Marrakeszu ustanawiającego Światową Organizację Handlu, sporządzonego 15 kwietnia 1994 r. („porozumienie WTO”), wraz z jego uwagami interpretacyjnymi, które zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.
2. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do traktowania preferencyjnego udzielanego przez jedną ze Stron w stosunku do towarów innego państwa zgodnie z GATT 1994.

Artykuł 114

Traktowanie narodowe

Każda ze Stron przyznaje towarom drugiej Strony traktowanie narodowe zgodnie z art. III GATT 1994, wraz z jego uwagami interpretacyjnymi, które zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 115

Cła i opłaty przywozowe

Każda ze Stron stosuje cła i opłaty przywozowe zgodnie ze swoimi zobowiązaniami ustanowionymi w porozumieniu WTO.

Artykuł 116

Należności celne wywozowe, podatki i inne opłaty

Żadna ze Stron nie przyjmuje ani nie utrzymuje żadnych cel, podatków ani innych opłat względem wywozu ani w związku z wywozem towarów z przeznaczeniem na terytorium drugiej Strony wykraczających poza te nałożone na towary podobne przeznaczone na rynek krajowy.

Artykuł 117

Ograniczenia w przywozie i wywozie

1. Żadna ze Stron nie przyjmuje ani nie utrzymuje żadnych zakazów ani ograniczeń innych niż cła, podatki lub inne opłaty, wprowadzonych w postaci kontyngentów, licencji importowych lub eksportowych lub innych środków na przywóz towarów drugiej Strony lub na wywóz lub sprzedaż eksportową towarów z przeznaczeniem na terytorium drugiej Strony, zgodnie z art. XI GATT 1994 i jego uwagami interpretacyjnymi. W tym celu art. XI GATT 1994, wraz z jego uwagami interpretacyjnymi, zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Strony wymieniają się informacjami i dobrymi praktykami w zakresie kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania w celu wspierania spójności kontroli wywozu Unii Europejskiej i Republiki Armenii.

Artykuł 118

Produkty przerobione

1. Strony zapewniają produktom przerobionym takie samo traktowanie, jak nowym produktom podobnym. Strona może wymagać określonego etykietowania produktów przerobionych w celu uniknięcia wprowadzania konsumentów w błąd.

2. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że art. 117 ust. 1 odnosi się do zakazów i ograniczeń dotyczących produktów przerobionych.

3. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z niniejszej Umowy i z porozumieniami WTO Strona może wymagać, by produkty przerobione:

a) były określone jako takie do celów dystrybucji lub sprzedaży na jej terytorium; oraz

b) spełniały wszystkie obowiązujące wymagania techniczne, które odnoszą się do ekwiwalentnych nowych towarów.

4. Jeżeli jedna ze Stron przyjmuje lub utrzymuje zakazy lub ograniczenia dotyczące towarów używanych, środki te nie mają zastosowania do produktów przerobionych.

5. Do celów niniejszego artykułu „produkt przerobiony” oznacza produkt, który:

a) całkowicie lub częściowo składa się z części uzyskanych z towarów wcześniej używanych; oraz

b) charakteryzuje się podobnym działaniem i warunkami pracy, jak pierwotny nowy produkt, i otrzymuje taką samą gwarancję, co nowy produkt.

Artykuł 119

Odprawa czasowa towarów

Każda ze Stron udziela drugiej Stronie zwolnień z opłat i ceł przywózowych na towary odprawiane czasowo w okolicznościach i zgodnie z procedurami, które określono w wiążących Stronę umowach międzynarodowych dotyczących odprawy czasowej towarów. Zwolnienie to jest stosowane zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron.

Artykuł 120

Tranzyt

Strony zgodnie postanawiają, że zasada swobodnego tranzytu jest zasadniczym warunkiem realizacji celów niniejszej Umowy. W związku z powyższym każda ze Stron zapewnia swobodny tranzyt przez swoje terytorium towarów wysyłanych z obszaru celnego drugiej ze Stron lub przeznaczonych na obszar celny drugiej ze Stron zgodnie z art. V GATT 1994, wraz z jego uwagami interpretacyjnymi, które zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 121

Ochrona handlu

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie narusza praw i obowiązków Stron ani nie ma wpływu na ich prawa i obowiązki wynikające z:

- a) art. XIX GATT 1994 oraz Porozumienia w sprawie środków ochronnych, zawartego w załączniku 1A do porozumienia WTO;
- b) art. 5 Porozumienia w sprawie rolnictwa, zawartego w załączniku 1A do porozumienia WTO, który dotyczy specjalnych środków ochronnych; oraz
- c) art. VI GATT 1994, Porozumienia o stosowaniu artykułu VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994, zawartego w załączniku 1A do porozumienia WTO oraz Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych, zawartego w załączniku 1A do porozumienia WTO.

2. Istniejące prawa i obowiązki, o których mowa w ust. 1, oraz wynikające z nich środki nie podlegają postanowieniom niniejszej Umowy dotyczącym rozstrzygania sporów.

Artykuł 122

Wyjątki

1. Strony potwierdzają, że ich istniejące prawa i obowiązki w ramach art. XX GATT 1994 i jego uwag interpretacyjnych mają zastosowanie do handlu towarami objętego niniejszą Umową. W tym celu art. XX GATT 1994, wraz z jego uwagami interpretacyjnymi, zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Strony przyjmują do wiadomości, że przed podjęciem jakichkolwiek działań przewidzianych w art. XX lit. i) i j) GATT 1994 Strona zamierzająca podjąć takie działania przedstawia drugiej Stronie wszystkie odpowiednie informacje w celu znalezienia rozwiązania możliwego do przyjęcia przez Strony. Strony mogą uzgodnić wszelkie środki niezbędne do zaradzenia problemom. Jeżeli w ciągu 30 dni od przekazania takich informacji nie zostanie osiągnięte porozumienie, na mocy niniejszego artykułu Strona może zastosować środki względem danego towaru. W przypadku gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności wymagające natychmiastowego działania uniemożliwiają wcześniejsze dostarczenie informacji lub zbadanie sprawy, Strona zamierzająca wprowadzić środki może zastosować bezzwłocznie środki zabezpieczające niezbędne do zaradzenia sytuacji i informuje o tym niezwłocznie drugą Stronę.

ROZDZIAŁ 2

Cła

Artykuł 123

Współpraca celna

1. Strony wzmacniają współpracę w obszarze ceł, aby ułatwiać handel, zapewnić przejrzyste środowisko handlowe, zwiększyć bezpieczeństwo łańcucha dostaw, promować bezpieczeństwo konsumentów, hamować napływ towarów naruszających prawa własności intelektualnej oraz zwalczać nadużycia finansowe i przemysł.

2. Aby zrealizować cele, o których mowa w ust. 1, oraz w granicach dostępnych zasobów Strony współpracują między innymi na rzecz:

- a) poprawy przepisów celnych, uregulowań, praktyk i powiązanych wiążących decyzji oraz uproszczenia procedur celnych, zgodnie z konwencjami międzynarodowymi i normami mającymi zastosowanie w obszarze cel i ułatwień handlowych, w tym tymi opracowanymi przez Światową Organizację Handlu, Światową Organizację Celną, w szczególności ze zmienioną Międzynarodową konwencją dotyczącą uproszczenia i harmonizacji postępowania celnego („zmieniona konwencja z Kioto”) oraz z uwzględnieniem instrumentów i najlepszych praktyk opracowanych przez Unię Europejską, w tym strategii celnej;
- b) opracowania nowoczesnych systemów celnych, w tym nowoczesnych technologii w zakresie odprawy celnej, przepisów dotyczących upoważnionych przedsiębiorców, zautomatyzowanej analizy i kontroli ryzyka, uproszczonych procedur zwolnienia towarów, kontroli po odprawie celnej, przejrzystego ustalania wartości celnej oraz przepisów dotyczących partnerstw biznesowo-celnych;
- c) zachęcania do stosowania najwyższych norm etycznych w obszarze cel, w szczególności na granicy, poprzez stosowanie środków odzwierciedlających zasady określone w deklaracji Rady Współpracy Celnej dotyczącej dobrego rządzenia i uczciwości w sprawach celnych, ostatnio zmienionej w czerwcu 2003 r. (zmieniona deklaracja Światowej Organizacji Celnej z Aruszy);
- d) wymiany najlepszych praktyk oraz zapewnienia szkoleń i pomocy technicznej w dziedzinie planowania i budowania zdolności oraz zapewnienia najwyższych norm etycznych;
- e) wymiany, w stosownych przypadkach, jednostronnych informacji i danych z zastrzeżeniem wymogów prawnych każdej ze Stron dotyczących poufności danych wrażliwych oraz ochrony danych osobowych;
- f) podjęcia, stosownie do potrzeb, skoordynowanych działań celnych między organami celnymi Stron;
- g) ustanawiania, stosownie do potrzeb, wzajemnego uznawania programów upoważnionych przedsiębiorców i kontroli celnych, w tym równoważnych środków ułatwiających wymianę handlową;
- h) podejmowania, stosownie do potrzeb, działań zmierzających do wzajemnego połączenia swoich systemów tranzytu celnego; oraz
- i) poprawy realizacji zobowiązań dotyczących cel w stosunkach handlowych między Unią Europejską a Republiką Armenii, w tym współpracy w dziedzinie pochodzenia towarów.

Artykuł 124

Wzajemna pomoc administracyjna

Bez uszczerbku dla innych form współpracy przewidzianych w niniejszej Umowie, w szczególności w jej art. 123, Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych zgodnie z postanowieniami protokołu II do niniejszej Umowy dotyczącego wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.

Artykuł 125

Ustalanie wartości celnej

- 1. Do ustalania wartości celnej towarów w wymianie handlowej między Stronami Strony stosują postanowienia porozumienia w sprawie wykonania art. VII GATT 1994 wraz ze wszelkimi późniejszymi zmianami. Postanowienia te zostają niniejszym włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.
- 2. Strony współpracują w celu wypracowania wspólnego podejścia do kwestii dotyczących ustalania wartości celnej.

Artykuł 126

Podkomitet ds. Cel

- 1. Niniejszym powołuje się Podkomitet ds. Cel.

2. Podkomitet ds. Ceł odbywa regularne posiedzenia i monitoruje wykonanie postanowień niniejszego rozdziału, między innymi w kwestiach dotyczących współpracy celnej, ułatwień w handlu, transgranicznej współpracy celnej i zarządzania w tej dziedzinie, związanej z tym pomocy technicznej, reguł pochodzenia, egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne, a także wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.

3. Podkomitet ds. Ceł między innymi:

- a) nadzoruje prawidłowe wykonywanie niniejszego rozdziału oraz protokołu II do niniejszej Umowy dotyczącego wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych;
- b) przyjmuje ustalenia praktyczne i środki w celu wykonania niniejszego rozdziału oraz protokołu II do niniejszej Umowy dotyczącego wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, w tym w zakresie wymiany informacji i danych, wzajemnego uznawania kontroli celnych i programów partnerstwa handlowego oraz wzajemnie uzgodnionych korzyści;
- c) wymienia poglądy na wszelkie tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym przyszłe środki i zasoby na ich wdrożenie i stosowanie; oraz
- d) w stosownych przypadkach przedstawia zalecenia Komitetowi Partnerstwa.

ROZDZIAŁ 3

Barier techniczne w handlu

Artykuł 127

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie handlu towarami między Stronami przez zapewnienie ram umożliwiających zapobieganie zbędnym barierom w handlu, ich identyfikację i usuwanie w ramach Porozumienia w sprawie barier technicznych w handlu, stanowiącego załącznik 1A do porozumienia WTO („porozumienie TBT”).

Artykuł 128

Zakres stosowania i definicje

- 1. Niniejszy rozdział odnosi się do opracowania, przyjęcia i stosowania przez każdą ze Stron norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności określonych w porozumieniu TBT, które mogą mieć wpływ na handel towarami między Stronami.
- 2. Niezależnie od przepisów ust. 1 niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków sanitarnych i fitosanitarnych określonych w załączniku A do Porozumienia w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych zawartego w załączniku 1 A do porozumienia WTO („porozumienie SPS”) ani do specyfikacji zakupów opracowanych przez organy władz publicznych, dotyczących ich własnych wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji.
- 3. Do celów niniejszego rozdziału mają zastosowanie definicje zawarte w załączniku 1 do porozumienia TBT.

Artykuł 129

Porozumienie TBT

Strony potwierdzają istniejące prawa i obowiązki wobec siebie nawzajem, wynikające z porozumienia TBT, które zostaje niniejszym włączone do niniejszej Umowy i stanowi jego część.

Artykuł 130

Współpraca w dziedzinie barier technicznych w handlu

- 1. Strony wzmacniają współpracę dotyczącą norm, przepisów technicznych, metrologii, nadzoru rynku, akredytacji i procedur oceny zgodności w celu poszerzenia wzajemnego zrozumienia swoich systemów oraz ułatwienia dostępu do swoich rynków. W tym celu Strony starają się zidentyfikować i opracować mechanizmy i inicjatywy w zakresie współpracy regulacyjnej właściwe dla szczególnych kwestii lub sektorów, które mogą obejmować między innymi:

- a) wymianę informacji i doświadczeń w zakresie opracowywania i stosowania przepisów technicznych oraz procedur oceny zgodności;
 - b) działanie na rzecz możliwości uspołnienienia lub dostosowania przepisów technicznych oraz procedur oceny zgodności;
 - c) stymulowanie współpracy między swoimi organami odpowiedzialnymi za metrologię, normalizację, ocenę zgodności i akredytację; oraz
 - d) wymianę informacji dotyczących rozwoju sytuacji na odpowiednich forach regionalnych i wielostronnych w zakresie norm, przepisów technicznych, procedur oceny zgodności i akredytacji.
2. W celu wspierania wzajemnej wymiany handlowej Strony:
- a) starają się zmniejszać różnice istniejące między nimi w obszarze przepisów technicznych, metrologii, normalizacji, nadzoru rynku, akredytacji i procedur oceny zgodności, w tym poprzez zachęcanie do korzystania z odpowiednich międzynarodowych aktów prawnych;
 - b) promują, zgodnie z przepisami międzynarodowymi, wykorzystanie akredytacji do wspierania oceny kompetencji technicznych organów odpowiedzialnych za ocenę zgodności oraz ich działań; oraz
 - c) wspierają uczestnictwo, a w miarę możliwości członkostwo Republiki Armenii i jej właściwych organów krajowych w organizacjach europejskich i międzynarodowych, których działalność dotyczy norm, oceny zgodności, akredytacji, metrologii i powiązanych funkcji.
3. Strony dążą do wszczęcia i utrzymania procesu, w ramach którego może zostać osiągnięte stopniowe zbliżenie przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności Republiki Armenii i Unii Europejskiej.
4. W dziedzinach, w których osiągnięto dostosowanie, Strony mogą rozważyć wynegocjowanie umów dotyczących procedur oceny zgodności i zatwierdzania wyrobów przemysłowych.

Artykuł 131

Oznakowanie i etykietowanie

1. Bez uszczerbku dla art. 129 niniejszej Umowy, w odniesieniu do przepisów technicznych dotyczących wymogów w zakresie etykietowania lub oznakowania, Strony potwierdzają zasady określone w art. 2.2 porozumienia TBT, stanowiące, że wymogi takie nie mogą być opracowywane, przyjmowane ani stosowane w celu tworzenia niepotrzebnych przeszkód w handlu międzynarodowym ani nie mogą mieć takiego skutku. Z tego względu wymogi dotyczące etykietowania lub oznakowania nie mogą ograniczać handlu w stopniu większym niż to konieczne do osiągnięcia uzasadnionego celu, biorąc pod uwagę zagrożenia, jakie mogłoby wywołać nieosiągnięcie tego celu. Strony wspierają stosowanie zharmonizowanych na poziomie międzynarodowym wymogów dotyczących oznaczeń. W stosownych przypadkach Strony dokładają starań, by akceptować etykiety usuwalne lub nietrwałe.
2. W szczególności, w odniesieniu do obowiązkowego oznakowania lub etykietowania, Strony:
- a) podejmują wysiłki na rzecz minimalizacji wymogów dotyczących etykietowania lub oznakowania we wzajemnej wymianie handlowej, z wyjątkiem wymogów niezbędnych do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa lub środowiska bądź z uwagi na inne uzasadnione cele polityki publicznej; oraz
 - b) zachowują prawo do wymagania, aby informacje umieszczane na etykietach lub oznaczeniach były podawane w języku określonym przez Stronę.

Artykuł 132

Przejrzystość

1. Bez uszczerbku dla postanowień rozdziału 12 każda ze Stron zapewnia, aby jej procedury opracowywania przepisów technicznych i procedury oceny zgodności przewidywały przeprowadzanie konsultacji społecznych z zainteresowanymi stronami na odpowiednio wczesnym etapie, kiedy uwagi przesłane w ramach konsultacji publicznych można jeszcze wprowadzić i uwzględnić, z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe z powodu sytuacji nadzwyczajnej lub w przypadku zagrożenia wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnej dotyczącej bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska lub bezpieczeństwa narodowego.

2. Zgodnie z art. 2.9 porozumienia TBT każda ze Stron pozostawia czas na przedstawienie uwag na odpowiednio wczesnym etapie po zgłoszeniu projektu przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności. W przypadku gdy proces konsultacji dotyczący proponowanych przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności ma charakter otwarty, każda ze Stron zezwala drugiej Stronie lub osobom fizycznym lub prawnym drugiej Strony na udział w konsultacjach społecznych na warunkach nie mniej korzystnych niż te przyznane jej własnym osobom fizycznym lub prawnym.

3. Każda ze Stron zapewnia publiczną dostępność przyjętych przez nią przepisów technicznych i procedur oceny zgodności.

ROZDZIAŁ 4

Kwestie sanitarne i fitosanitarne

Artykuł 133

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest określenie zasad mających zastosowanie do środków sanitarnych i fitosanitarnych („środki SPS”) w wymianie handlowej między Stronami oraz do współpracy w zakresie dobrostanu zwierząt. Strony stosują te zasady w sposób, który ułatwia handel, przy równoczesnym zachowaniu stosowanego przez każdą ze Stron poziomu ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt i roślin.

Artykuł 134

Zobowiązania wielostronne

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z porozumienia SPS.

Artykuł 135

Zasady

1. Strony zapewniają, aby środki SPS były opracowywane i realizowane w oparciu o zasadę proporcjonalności, przejrzystości, niedyskryminacji i naukowego uzasadnienia, z uwzględnieniem standardów międzynarodowych, takich jak te ustanowione w Międzynarodowej konwencji ochrony roślin z 1951 r. („IPPC”), a także przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt („OIE”) i przez Komisję Kodeksu Żywnościowego („Codex”).

2. Każda ze Stron zapewnia, aby jej środki SPS nie powodowały arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między jej własnym terytorium a terytorium drugiej Strony w zakresie, w jakim panują w nich identyczne lub podobne warunki. Środki SPS nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie w handlu.

3. Każda ze Stron zapewnia wdrożenie środków, procedur i kontroli SPS.

4. Każda ze Stron udziela odpowiedzi na wezwanie do udzielenia informacji otrzymane od właściwego organu drugiej Strony nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania wezwania i w sposób nie mniej korzystny w odniesieniu do produktów przywożonych niż w odniesieniu do krajowych produktów podobnych.

Artykuł 136

Wymogi dotyczące przywozu

1. Wymogi dotyczące przywozu Strony dokonującej przywozu mają zastosowanie do całego terytorium Strony dokonującej wywozu, z zastrzeżeniem art. 137.

2. Wymogi dotyczące przywozu określone w świadectwie muszą być oparte na zasadach Codex, OIE i IPPC, chyba że wymogi te są uzasadnione naukową oceną ryzyka przeprowadzoną zgodnie z postanowieniami porozumienia SPS.

3. Wymogi określone w pozwoleniach na przywóz nie mogą zawierać bardziej rygorystycznych warunków sanitarnych i weterynaryjnych niż warunki ustanowione w świadectwach, o których mowa w ust. 2.

*Artykuł 137***Środki związane ze zdrowiem zwierząt i roślin**

1. Strony uznają pojęcie obszarów wolnych od chorób lub szkodników oraz obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub szkodników, zgodnie z porozumieniem SPS oraz właściwymi normami, wytycznymi i zaleceniami Codex Alimentarius, OIE i IPPC.
2. Określając obszary wolne od chorób lub szkodników oraz obszary niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub szkodników, Strony uwzględniają takie czynniki jak umiejscowienie geograficzne, ekosystemy, nadzór epidemiologiczny i skuteczność kontroli sanitarnych i fitosanitarnych na tych obszarach.

*Artykuł 138***Kontrole i audyty**

Strona dokonująca przywozu może przeprowadzić własne kontrole kosztów i audyty na terytorium Strony dokonującej wywozu, aby ocenić systemy jej kontroli i certyfikacji. Te kontrole i audyty przeprowadza się zgodnie z odpowiednimi normami, wytycznymi i zaleceniami międzynarodowymi.

*Artykuł 139***Wymiana informacji i współpraca**

1. Strony prowadzą dyskusje i wymieniają się informacjami na temat istniejących środków SPS i środków dotyczących dobrostanu zwierząt oraz opracowywania i wdrażania tych środków. Takie dyskusje i wymiany informacji uwzględniają, w stosownych przypadkach, porozumienie SPS oraz normy, wytyczne i zalecenia Codex, OIE oraz IPPC.
2. Strony współpracują w kwestiach dotyczących zdrowia zwierząt, dobrostanu zwierząt i zdrowia roślin poprzez wymianę informacji, wiedzy fachowej i doświadczeń w celu budowania zdolności w tych dziedzinach.
3. Strony w odpowiednim czasie nawiązują dialog w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych na wniosek jednej ze Stron w celu rozważenia zagadnień sanitarnych i fitosanitarnych oraz innych pilnych kwestii objętych niniejszym rozdziałem. Komitet Partnerstwa może przyjąć regulamin prowadzenia takich dialogów.
4. Strony wskazują i regularnie aktualizują punkty kontaktowe na użytek porozumiewania się w sprawach objętych niniejszym rozdziałem.

*Artykuł 140***Przejrzystość**

Każda ze Stron:

- a) dąży do zachowania przejrzystości w zakresie środków SPS mających zastosowanie do handlu, a w szczególności w zakresie wymogów sanitarnych i fitosanitarnych stosowanych w odniesieniu do przywozu towarów pochodzących z drugiej Strony;
- b) informuje, na wniosek drugiej Strony, w ciągu dwóch miesięcy od daty takiego wniosku, o wymogach sanitarnych i fitosanitarnych mających zastosowanie do przywozu konkretnych produktów, w tym o tym, czy konieczne jest dokonanie oceny ryzyka; oraz
- c) powiadamia drugą Stronę o wszelkich poważnych lub istotnych zagrożeniach dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub roślin, w tym o wszelkich sytuacjach wyjątkowych dotyczących żywności. Powiadomienie takie przekazuje się na piśmie w ciągu dwóch dni roboczych od dnia, w którym ryzyko się ujawniło.

ROZDZIAŁ 5

Handel usługami, zakładanie przedsiębiorstw i handel elektroniczny

Sekcja A

Postanowienia ogólne

Artykuł 141

Cel i zakres stosowania

1. Strony, potwierdzając swoje poszczególne zobowiązania w ramach porozumienia WTO, ustanawiają niniejszym niezbędne uzgodnienia dotyczące stopniowej wzajemnej liberalizacji prowadzenia przedsiębiorstw i handlu usługami oraz współpracy w zakresie handlu elektronicznego.
2. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako nakładające na Strony jakiekolwiek zobowiązania w zakresie zamówień publicznych, z zastrzeżeniem postanowień rozdziału 8.
3. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do dotacji przyznanych przez Stronę, które podlegają postanowieniom rozdziału 10.
4. Zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału każda ze Stron zachowuje prawo do wprowadzania i utrzymywania środków służących realizacji uzasadnionych celów politycznych.
5. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków odnoszących się do osób fizycznych starających się o dostęp do rynku pracy Strony ani do środków dotyczących obywatelstwa, stałego pobytu, czy też stałego zatrudnienia.
6. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie stosowania środków regulujących wjazd lub czasowy pobyt osób fizycznych na jej terytorium, łącznie ze środkami niezbędnymi dla ochrony integralności granic i zapewnienia zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych przez ich granice, pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób niweczący lub naruszający korzyści przypadające którejkolwiek ze Stron zgodnie z warunkami szczegółowego zobowiązania w niniejszym rozdziale i załącznikami do niniejszej Umowy.

Artykuł 142

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „środek” oznacza każdy środek przyjęty przez Stronę w formie ustawy, rozporządzenia, zasady, procedury, decyzji, działania administracyjnego lub w jakiejkolwiek innej formie;
- b) „środki wprowadzone lub utrzymywane przez Stronę” oznaczają środki wprowadzone przez:
 - (i) administrację i organy Strony stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego; oraz
 - (ii) organy pozarządowe Strony wykonujące uprawnienia delegowane przez administrację lub organy Strony stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego;
- c) „osoba fizyczna pochodząca ze Strony” oznacza obywatela państwa członkowskiego zgodnie z jego ustawodawstwem lub obywatela Republiki Armenii zgodnie z jej ustawodawstwem;
- d) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny właściwie ustanowiony lub w inny sposób utworzony na podstawie właściwego prawa, do celów komercyjnych lub innych, prywatny lub państwowy, włączając w to spółkę kapitałową, fundusz powierniczy, spółkę osobową, wspólne przedsięwzięcie, spółkę jednoosobową lub stowarzyszenie;
- e) „osoba prawna pochodząca ze Strony” oznacza osobę prawną ustanowioną zgodnie z przepisami jednego z państw członkowskich i Unii Europejskiej lub z przepisami Republiki Armenii i mającą siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium, do którego zastosowanie ma Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub na terytorium Republiki Armenii.

Osoba prawna mająca jedynie swoją siedzibę statutową lub zarząd odpowiednio na terytorium, do którego ma zastosowanie Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub na terytorium Republiki Armenii nie jest uznawana odpowiednio za osobę prawną pochodzącą z Unii Europejskiej lub za osobę prawną pochodzącą z Republiki Armenii, chyba że jej działalność ma rzeczywisty i ciągły związek z gospodarką odpowiednio Unii Europejskiej lub Republiki Armenii;

- f) niezależnie od postanowień poprzednich liter postanowieniami niniejszej Umowy objęte są również przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza terytorium Unii Europejskiej lub Republiki Armenii i kontrolowane odpowiednio przez obywateli państw członkowskich lub Republiki Armenii, o ile ich statki są zarejestrowane zgodnie z właściwym ustawodawstwem w państwie członkowskim lub w Republice Armenii i pływają pod banderą państwa członkowskiego lub Republiki Armenii;
- g) „jednostka zależna osoby prawnej pochodzącej z jednej ze Stron” oznacza osobę prawną, która jest faktycznie kontrolowana przez inną osobę prawną pochodzącą z tej Strony ⁽¹⁾;
- h) „oddział” osoby prawnej oznacza jednostkę nieposiadającą osobowości prawnej, o charakterze stałym, powstałą na przykład w wyniku rozszerzenia działalności podmiotu macierzystego, posiadającą strukturę kierowniczą i wyposażoną materialnie do prowadzenia negocjacji handlowych z osobami trzecimi, aby osoby te, wiedząc, że w razie konieczności istnieje związek prawny z podmiotem macierzystym, którego siedziba zarządu znajduje się za granicą, nie były zobowiązane negocjować bezpośrednio z takim podmiotem macierzystym, lecz mogły dokonywać transakcji handlowych w miejscu prowadzenia działalności stanowiącej rozszerzenie działalności tego podmiotu;
- i) „prowadzenie przedsiębiorstwa” oznacza:
 - (i) w odniesieniu do osób prawnych pochodzących z jednej ze Stron – osoby prawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą poprzez ustanowienie, w tym nabycie, osoby prawnej albo założenie oddziału lub przedstawicielstwa odpowiednio w Unii Europejskiej lub w Republice Armenii;
 - (ii) w odniesieniu do osób fizycznych pochodzących z jednej ze Stron – osoby fizyczne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą na zasadzie samozatrudnienia lub zakładające przedsiębiorstwa, w szczególności spółki, które faktycznie kontrolują;
- j) „działalność gospodarcza” obejmuje działalność o charakterze przemysłowym, handlowym i zawodowym oraz działalność rzemieślniczą, a nie obejmuje działalności prowadzonej w ramach wykonywania władzy publicznej;
- k) „prowadzenie działalności” oznacza prowadzenie działalności gospodarczej;
- l) „usługi” oznaczają wszelkie usługi w jakichkolwiek sektorach z wyjątkiem usług świadczonych w ramach wykonywania władzy publicznej;
- m) „usługi świadczone i inne działania prowadzone w ramach wykonywania władzy publicznej” oznaczają wszelkie usługi lub działania, które nie są wykonywane na zasadach handlowych ani w ramach konkurencji z jednym podmiotem gospodarczym lub większą ich liczbą;
- n) „transgraniczne świadczenie usług” oznacza świadczenie usług:
 - (i) z terytorium Strony na terytorium drugiej Strony; lub
 - (ii) na terytorium Strony dla usługobiorcy pochodzącego z drugiej Strony;
- o) „usługodawca” Strony oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną jednej ze Stron, która świadczy lub zamierza świadczyć usługi; oraz
- p) „przedsiębiorca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną Strony, która prowadzi lub zamierza prowadzić działalność gospodarczą poprzez utworzenie przedsiębiorstwa.

⁽¹⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną osobę prawną, jeżeli ta ostatnia ma prawo do powołania większości członków jej zarządu lub do kierowania jej działaniami w inny sposób z prawnego punktu widzenia.

Sekcja B
Prowadzenie przedsiębiorstwa

Artykuł 143

Zakres stosowania

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Strony, wpływających na prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw z wyjątkiem:

- a) wydobywania, wytwarzania i przetwarzania ⁽¹⁾ materiałów jądrowych;
- b) produkcji broni, amunicji i materiałów wojskowych oraz handlu nimi;
- c) usług audiowizualnych;
- d) krajowego kabotażu morskiego ⁽²⁾; oraz
- e) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego ⁽³⁾, regularnego lub nieregularnego, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:
 - (i) usługi naprawcze i konserwacyjne, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;
 - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
 - (iii) usługi związane z komputerowym systemem rezerwacji (CRS);
 - (iv) usługi obsługi naziemnej; oraz
 - (v) usługi obsługi portów lotniczych.

Artykuł 144

Traktowanie narodowe i traktowanie zgodne z zasadą największego uprzywilejowania

1. Z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załączniku VIII-E do niniejszej Umowy z datą wejścia w życie niniejszej Umowy Republika Armenii przyznaje:

- a) w odniesieniu do zakładania jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób fizycznych lub prawnych pochodzących z Unii Europejskiej traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane przez Republikę Armenii jej własnym osobom prawnym, oddziałom i przedstawicielstwom lub jakimkolwiek osobom prawnym, oddziałom i przedstawicielstwom osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego w zależności od tego, które z nich jest korzystniejsze; oraz
- b) w odniesieniu do działalności założonych w Republice Armenii jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób prawnych pochodzących z Unii Europejskiej traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane przez Republikę Armenii jej własnym osobom prawnym, ich oddziałom i przedstawicielstwom lub jednostkom zależnym, oddziałom i przedstawicielstwom jakichkolwiek osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Dla większej pewności należy zaznaczyć, że przetwarzanie materiałów jądrowych obejmuje wszystkie działania sklasyfikowane pod kodem 2330 według klasyfikacji UN ISIC Rev.3.1.

⁽²⁾ Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, krajowy kabotaż morski w rozumieniu niniejszego rozdziału obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w Republice Armenii lub w państwie członkowskim a innym portem lub miejscem znajdującym się w Republice Armenii lub w państwie członkowskim, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w Republice Armenii lub w państwie członkowskim.

⁽³⁾ Warunki wzajemnego dostępu do rynku w transporcie lotniczym zostaną określone w przyszłej Umowie pomiędzy Stronami w sprawie ustanowienia wspólnego obszaru lotniczego.

⁽⁴⁾ Obowiązek ten nie dotyczy postanowień w zakresie ochrony inwestycji nieobjętych niniejszą sekcją, wraz z postanowieniami dotyczącymi postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu między inwestorami a państwem, jak zapisano w innych umowach.

2. Z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załączniku VIII-A do niniejszej Umowy z datą wejścia w życie niniejszej Umowy Unia Europejska przyznaje:

- a) w odniesieniu do zakładania jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób fizycznych lub prawnych pochodzących z Republiki Armenii, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane przez Unię Europejską jej własnym osobom prawnym, oddziałom i przedstawicielstwom lub jakimkolwiek osobom prawnym, oddziałom i przedstawicielstwom osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego w zależności od tego, które z nich jest korzystniejsze; oraz
- b) w odniesieniu do działalności założonych w Unii Europejskiej jednostek zależnych, oddziałów i przedstawicielstw osób fizycznych lub prawnych pochodzących z Republiki Armenii, traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane własnym osobom prawnym, ich oddziałom i przedstawicielstwom lub jakimkolwiek osobom prawnym, oddziałom i przedstawicielstwom osób prawnych pochodzących z państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze ⁽¹⁾.

3. Z uwzględnieniem zastrzeżeń wymienionych w załącznikach VIII-A i VIII-E Strony nie przyjmują żadnych nowych środków, które powodują dyskryminację w odniesieniu do zakładania na ich terytorium osób prawnych pochodzących z drugiej Strony ani w odniesieniu do prowadzenia działalności przez takie założone osoby prawne w porównaniu z ich własnymi osobami prawnymi.

Artykuł 145

Przegląd

Mając na uwadze stopniową liberalizację warunków prowadzenia działalności, Komitet Partnerstwa w składzie odpowiedzialnym za handel dokonuje regularnie przeglądu ram prawnych ⁽²⁾ i warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Artykuł 146

Inne umowy

Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako ograniczające prawa inwestorów Stron do korzystania z korzystniejszego traktowania przewidzianego w jakichkolwiek istniejących lub przyszłych umowach międzynarodowych odnoszących się do inwestycji, których stronami są państwa członkowskie i Republika Armenii.

Artykuł 147

Zasady traktowania oddziałów i przedstawicielstw

1. Postanowienia art. 144 nie stanowią przeszkody dla stosowania przez Stronę szczególnych środków dotyczących zakładania i działalności na jej terytorium oddziałów i przedstawicielstw osób prawnych drugiej Strony, niezarejestrowanych na terytorium pierwszej Strony, o ile środki te są uzasadnione prawnymi lub technicznymi różnicami pomiędzy tymi oddziałami i przedstawicielstwami w porównaniu z oddziałami i przedstawicielstwami osób prawnych zarejestrowanych na terytorium pierwszej Strony lub, w odniesieniu do usług finansowych, ze względów ostrożnościowych.

2. Różnica w traktowaniu nie może wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne w związku z istnieniem takich różnic prawnych lub technicznych lub, w odniesieniu do usług finansowych, ze względów ostrożnościowych.

⁽¹⁾ Obowiązek ten nie dotyczy postanowień w zakresie ochrony inwestycji nieobjętych niniejszą sekcją, wraz z postanowieniami dotyczącymi postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu między inwestorami a państwem, jak zapisano w innych umowach.

⁽²⁾ Obejmuje to niniejszy rozdział oraz załączniki VIII-A i VIII-E.

Sekcja C

Transgraniczne świadczenie usług

Artykuł 148

Zakres stosowania

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzanych przez Strony, które mają wpływ na transgraniczne świadczenie usług we wszystkich sektorach, z wyjątkiem:

- a) usług audiowizualnych;
- b) krajowego kabotażu morskiego ⁽¹⁾; oraz
- c) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego ⁽²⁾, regularnego lub nieregularnego, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych innych niż:
 - (i) usługi naprawcze i konserwacyjne, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;
 - (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
 - (iii) usługi związane z komputerowym systemem rezerwacji (CRS);
 - (iv) usługi obsługi naziemnej; oraz
 - (v) usługi obsługi portów lotniczych.

Artykuł 149

Dostęp do rynku

1. W zakresie dostępu do rynku poprzez transgraniczne świadczenie usług każda ze Stron przyznaje usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie zapewniane na podstawie szczegółowych zobowiązań zawartych w załącznikach VIII-B i VIII-F.

2. W sektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, środki, których żadna ze Stron nie może przyjmować ani utrzymywać na obszarze całego terytorium bądź w jednostkach podziału administracyjnego, o ile w załącznikach VIII-B i VIII-F nie postanowiono inaczej, są zdefiniowane jako:

- a) ograniczenia liczby usługodawców, czy to w postaci kontyngentów określonych liczbowo, monopolów, wyłącznych usługodawców lub wymogów wykonania testu potrzeb ekonomicznych;
- b) ograniczenia całkowitej wartości transakcji usługowych lub aktywów w postaci kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; lub
- c) ograniczenia całkowitej liczby transakcji usługowych lub całkowitej wielkości produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych.

Artykuł 150

Traktowanie narodowe

1. W sektorach, w przypadku których zobowiązania dotyczące dostępu do rynku są zawarte w załącznikach VIII-B i VIII-F, oraz z zastrzeżeniem wszelkich określonych tam warunków i kwalifikacji, w odniesieniu do wszystkich środków wpływających na transgraniczne świadczenie usług, każda ze Stron przyznaje takim usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznaje własnym podobnym usługom i usługodawcom.

⁽¹⁾ Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, krajowy kabotaż morski w rozumieniu niniejszego rozdziału obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w Republice Armenii lub w państwie członkowskim a innym portem lub miejscem znajdującym się w Republice Armenii lub w państwie członkowskim, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w Republice Armenii lub w państwie członkowskim.

⁽²⁾ Warunki wzajemnego dostępu do rynku w transporcie lotniczym zostaną określone w przyszłej umowie pomiędzy Stronami w sprawie ustanowienia wspólnego obszaru lotniczego.

2. Strona może spełniać wymóg określony w ust. 1 przez przyznanie usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowania identycznego albo różnego z formalnego punktu widzenia niż to, które przyznaje własnym podobnym usługom i usługodawcom.

3. Identyczne lub różne z formalnego punktu widzenia traktowanie uważane jest za mniej korzystne, jeżeli zmienia ono warunki konkurencji na korzyść usług lub usługodawców danej Strony w porównaniu z podobnymi usługami lub usługodawcami drugiej Strony.

4. Szczególne zobowiązania podjęte na podstawie niniejszego artykułu nie mogą być interpretowane jako wymagające od którejkolwiek ze Stron rekompensaty za nieodłączne niekorzystne czynniki konkurencji, które wynikają z faktu, że odnośne usługi lub usługodawcy pochodzą z zagranicy.

Artykuł 151

Wykaz zobowiązań

1. Sektory zliberalizowane przez każdą ze Stron zgodnie z niniejszym rozdziałem oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dotyczące dostępu do rynku i traktowania narodowego mające zastosowanie do usług i usługodawców drugiej Strony w tych sektorach są określone w wykazach zobowiązań zawartych w załącznikach VIII-B i VIII-F.

2. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron istniejących lub mogących pojawić się na mocy Europejskiej konwencji o telewizji ponadgranicznej z 1989 r. oraz Europejskiej konwencji o koprodukcji filmowej z 1992 r. wykazy zobowiązań zawarte w załącznikach VIII-B i VIII-F nie obejmują zobowiązań w zakresie usług audiowizualnych.

Artykuł 152

Przegląd

Mając na uwadze stopniową liberalizację transgranicznego świadczenia usług pomiędzy Stronami, Komitet Partnerstwa w składzie odpowiedzialnym za handel dokonuje regularnie przeglądu wykazów zobowiązań, o którym mowa w art. 149–151. W przeglądzie tym uwzględniany jest między innymi proces stopniowego zbliżenia, o którym mowa w art. 169, 180 i 192, oraz jego wpływ na wyeliminowanie pozostałych przeszkód dla transgranicznego świadczenia usług między Stronami.

Sekcja D

Tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych

Artykuł 153

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzanych przez Strony dotyczących wjazdu oraz tymczasowego pobytu na ich terytorium personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż, sprzedawców biznesowych, usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody, bez uszczerbku dla art. 141 ust. 5.

2. Do celów niniejszej sekcji:

- a) „personel kluczowy” oznacza osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną pochodzącą z jednej ze Stron, inną niż organizacja niedochodowa⁽¹⁾, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa lub faktyczną kontrolę nad nim, zarządzanie nim i jego działalność i które są „osobami odbywającymi wizyty służbowe do celów prowadzenia przedsiębiorstwa” albo „osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa”;
- b) „osoby odbywające wizyty służbowe do celów prowadzenia przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne pracujące na wyższych stanowiskach, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa, które nie oferują ani nie świadczą usług, ani nie prowadzą działalności gospodarczej innej niż działalność wymagana do celów prowadzenia przedsiębiorstwa i które nie otrzymują wynagrodzenia ze źródła znajdującego się na terytorium Strony przyjmującej;

⁽¹⁾ Odniesienie do „osoby prawnej innej niż organizacja niedochodowa” ma zastosowanie wyłącznie do: Belgii, Republiki Czeskiej, Danii, Niemiec, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Francji, Włoch, Cypru, Łotwy, Litwy, Luksemburga, Malty, Niemczech, Austrii, Portugalii, Słowenii, Finlandii oraz Zjednoczonego Królestwa.

- c) „osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne, które zostały zatrudnione przez osobę prawną Strony lub są jej partnerami co najmniej od roku, które są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa, które może być jednostką zależną, oddziałem lub jednostką dominującą osoby prawnej ustanowionej na terytorium drugiej Strony i które nie są „kierownikami” ani „specjalistami”;
- d) „kierownicy” oznaczają osoby fizyczne pracujące na wyższych stanowiskach w ramach osoby prawnej, które przede wszystkim kierują zarządzaniem przedsiębiorstwem, a przy tym podlegają ogólnemu nadzorowi lub otrzymują wytyczne głównie od rady dyrektorów lub udziałowców przedsiębiorstwa, bądź osób im równoważnych, w tym co najmniej:
- (i) kierują przedsiębiorstwem lub jego departamentem lub działem;
 - (ii) nadzorują i kontrolują pracę innych pracowników nadzoru i kierownictwa lub sprawują funkcje specjalistyczne; oraz
 - (iii) są upoważnione do osobistego naboru i zwalniania pracowników lub do wydawania zaleceń w kwestii naboru, zwalniania pracowników lub innych działań dotyczących personelu;
- e) „specjaliści” oznaczają osoby pracujące w ramach osoby prawnej Strony, posiadające rzadko spotykaną wiedzę niezbędną do produkcji prowadzonej przez przedsiębiorstwo, obsługi sprzętu badawczego, technik, procesów, procedur lub zarządzania.

Przy ocenie takiej wiedzy brana będzie pod uwagę nie tylko wiedza specyficzna dla przedsiębiorstwa, ale również to, czy dana osoba posiada wysoki poziom kwalifikacji, w tym stosowne doświadczenie zawodowe związane z rodzajem pracy lub branżą, które wymagają określonej wiedzy technicznej, łącznie z akredytacją w zawodzie regulowanym;

- f) „absolwenci odbywający staż” oznaczają osoby fizyczne, które przez co najmniej rok były zatrudnione przez osobę prawną jednej ze Stron lub jej oddział, posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych oraz są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa założonego przez osobę prawną na terytorium drugiej Strony w celu rozwoju kariery lub odbycia szkolenia w zakresie technik lub metod biznesowych ⁽¹⁾;
- g) „sprzedawcy biznesowi” ⁽²⁾ oznaczają osoby fizyczne, które są przedstawicielami usługodawcy lub dostawcy towarów pochodzącego z jednej ze Stron, starające się o wjazd i czasowy pobyt na terytorium drugiej Strony w celu negocjowania sprzedaży usług lub towarów bądź zawarcia umów na sprzedaż usług lub towarów w imieniu tego usługodawcy lub dostawcy oraz które nie są zaangażowane w prowadzenie sprzedaży bezpośredniej na rzecz ogółu społeczeństwa, nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł zlokalizowanych na terytorium przyjmującej Strony i nie są komisantami;
- h) „usługodawcy kontraktowi” oznaczają osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną pochodzącą z jednej ze Stron, która nie jest agencją zajmującą się rekrutacją i pośrednictwem w zatrudnieniu pracowników ani nie działa za pośrednictwem takiej agencji, nie posiada przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony oraz zawarła umowę w dobrej wierze o świadczenie usług z końcowym usługobiorcą pochodzącym z tej Strony, wymagającą czasowej obecności pracowników na terytorium tej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług ⁽³⁾;
- i) „osoby wykonujące wolny zawód” oznaczają osoby fizyczne świadczące usługi i prowadzące działalność na własny rachunek na terytorium Strony, które nie posiadają przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony oraz zawarły umowę w dobrej wierze o świadczenie usług (bez udziału agencji zajmującej się rekrutacją i pośrednictwem w zatrudnieniu pracowników) z końcowym usługobiorcą pochodzącym z tej Strony, wymagającą czasowej obecności pracowników na terytorium tej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Na przedsiębiorstwo przyjmujące może zostać nałożony wymóg przedstawienia, celem uprzedniego zatwierdzenia, programu szkolenia obejmującego okres pobytu i wskazującego, że celem pobytu jest szkolenie. W przypadku Republiki Czeskiej, Niemiec, Hiszpanii, Francji, Litwy, Węgier i Austrii szkolenia muszą być powiązane z uzyskaniem dyplomu ukończenia studiów wyższych.

⁽²⁾ Zjednoczone Królestwo: Kategoria sprzedawców biznesowych obejmuje jedynie usługodawców.

⁽³⁾ Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. h) oraz i), musi być zgodna z przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz innymi wymogami Strony, na terytorium której dana umowa jest wykonywana.

⁽⁴⁾ Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. h) oraz i), musi być zgodna z przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz innymi wymogami Strony, na terytorium której dana umowa jest wykonywana.

- j) „kwalifikacje” oznaczają dyplomy, świadectwa i inne dowody formalnych kwalifikacji wydane przez organ wyznaczony zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi oraz poświadczające pomyślne ukończenie szkolenia zawodowego.

Artykuł 154

Personel kluczowy i absolwenci odbywający staż

1. W przypadku każdego sektora zaangażowanego zgodnie z sekcją B oraz z uwzględnieniem wszelkich zastrzeżeń wymienionych w załączniku VIII-C każda ze Stron umożliwia przedsiębiorcom drugiej Strony zatrudnianie w ich przedsiębiorstwach osób fizycznych drugiej Strony, pod warunkiem że tacy pracownicy są personelem kluczowym lub absolwentami odbywającymi staż, zdefiniowanymi w art. 153. Wjazd i czasowy pobyt personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż wynosi maksymalnie trzy lata w przypadku przeniesień wewnątrz przedsiębiorstwa, 90 dni w każdym dwunastomiesięcznym okresie dla osób odbywających wizyty służbowe do celów prowadzenia przedsiębiorstwa i jeden rok dla absolwentów odbywających staż.

2. W przypadku każdego sektora zaangażowanego zgodnie z sekcją B środki, których Strony nie utrzymują ani nie wprowadzają na obszarze całego terytorium bądź w jednostkach podziału administracyjnego, o ile w załączniku VIII-C nie określono inaczej, są zdefiniowane jako ograniczenia całkowitej liczby osób fizycznych, które przedsiębiorca może zatrudnić w charakterze personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż w konkretnym sektorze, w formie kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych, oraz jako ograniczenia dyskryminujące.

Artykuł 155

Sprzedawcy biznesowi

W przypadku każdego sektora zaangażowanego zgodnie z sekcjami B lub C oraz z uwzględnieniem wszelkich zastrzeżeń wymienionych w załączniku VIII-C każda ze Stron zezwala na wjazd i czasowy pobyt sprzedawców biznesowych przez maksymalnie 90 dni w każdym dwunastomiesięcznym okresie.

Artykuł 156

Usługodawcy kontraktowi

1. Strony potwierdzają swoje obowiązki wynikające ze zobowiązań w ramach Układu ogólnego WTO w sprawie handlu usługami w odniesieniu do wjazdu i czasowego pobytu usługodawców kontraktowych.

2. Zgodnie z załącznikami VIII-D i VIII-G każda ze Stron zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych pochodzących z drugiej Strony, z uwzględnieniem następujących warunków:

- a) osoby fizyczne są czasowo zaangażowane w świadczenie usług jako pracownicy osoby prawnej, która zawarła umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy;
- b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony oferują usługi jako pracownicy osoby prawnej świadczącej usługi przez co najmniej rok bezpośrednio poprzedzający datę złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, a ponadto posiadają, w momencie złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe ⁽¹⁾ w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;
- c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony posiadają:
 - (i) wykształcenie wyższe lub kwalifikacje potwierdzające wiedzę na równoważnym poziomie ⁽²⁾; oraz
 - (ii) kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania działalności zgodnie z przepisami ustawowymi lub wykonawczymi bądź innymi środkami Strony, na terytorium której świadczona jest dana usługa;

⁽¹⁾ uzyskane po osiągnięciu pełnoletności.

⁽²⁾ W przypadku gdy dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa, Strona ta może ocenić, czy są one równoważne z wyższym wykształceniem wymagany na jej terytorium.

- d) z tytułu świadczenia usług na terytorium drugiej Strony osoby fizyczne nie otrzymują innego wynagrodzenia niż wynagrodzenie płacone przez osobę prawną zatrudniającą osobę fizyczną;
- e) osoba fizyczna wjeżdża na terytorium zainteresowanej Strony w celu przebywania na nim czasowo przez łączny okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, a w przypadku Luksemburga – 25 tygodni, w każdym dwunastomiesięcznym okresie bądź przez okres trwania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy;
- f) dostęp przyznany na mocy niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do działalności usługowej, która jest przedmiotem umowy, i nie uprawnia do posługiwania się tytułem zawodowym uznawanym na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa; oraz
- g) liczba osób objętych umową o świadczenie usług nie jest większa, niż wynika to z konieczności zapewnienia wykonania umowy, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi lub innymi środkami Strony, na terytorium której świadczona jest usługa.

Artykuł 157

Osoby wykonujące wolny zawód

Zgodnie z załącznikami VIII-D i VIII-G każda ze Stron zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez osoby wykonujące wolny zawód pochodzące z drugiej Strony, z uwzględnieniem następujących warunków:

- a) osoby fizyczne są czasowo zaangażowane w świadczenie usług jako osoby prowadzące działalność na własny rachunek zarejestrowane na terytorium drugiej Strony i otrzymały zamówienie na świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 miesięcy;
- b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony posiadają, w momencie złożenia wniosku o wjazd na terytorium drugiej Strony, co najmniej sześciolate doświadczenie zawodowe w sektorze działalności, który jest przedmiotem umowy;
- c) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony posiadają:
 - (i) wykształcenie wyższe lub kwalifikacje potwierdzające wiedzę na równoważnym poziomie⁽¹⁾; oraz
 - (ii) kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania działalności zgodnie z przepisami ustawowymi lub wykonawczymi bądź innymi środkami Strony, na terytorium której świadczona jest dana usługa;
- d) osoba fizyczna wjeżdża na terytorium zainteresowanej Strony w celu przebywania na nim czasowo przez łączny okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, a w przypadku Luksemburga – 25 tygodni, w każdym dwunastomiesięcznym okresie bądź przez okres trwania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy; oraz
- e) dostęp przyznany na mocy niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do działalności usługowej, która jest przedmiotem umowy, i nie uprawnia do posługiwania się tytułem zawodowym uznawanym na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa.

Sekcja E

Ramy regulacyjne

Podsekcja I

Regulacje krajowe

Artykuł 158

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków Stron dotyczących wymogów i procedur licencyjnych oraz wymogów i procedur kwalifikacyjnych wpływających na:

- a) transgraniczne świadczenie usług;

⁽¹⁾ W przypadku gdy dyplom lub kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium Strony, na którym świadczona jest usługa, Strona ta może ocenić, czy są one równoważne z wyższym wykształceniem wymaganym na jej terytorium.

b) ustanowienie na ich terytorium osób prawnych i fizycznych drugiej Strony; oraz

c) tymczasowy pobyt na ich terytorium kategorii osób fizycznych, o których mowa w art. 153.

2. W przypadku transgranicznego świadczenia usług niniejsza sekcja ma zastosowanie wyłącznie do sektorów, w odniesieniu do których Strona podjęła określone zobowiązania i tylko w zakresie, w jakim te konkretne zobowiązania mają zastosowanie. W przypadku prowadzenia przedsiębiorstw niniejsza sekcja nie ma zastosowania do niektórych sektorów w zakresie, w jakim obowiązują zastrzeżenia ustanowione w załącznikach VIII-A i VIII-E. W przypadku tymczasowego pobytu osób fizycznych niniejsza sekcja nie ma zastosowania do niektórych sektorów w zakresie, w jakim obowiązują zastrzeżenia ustanowione w załącznikach VIII-C, VIII-D i VIII-G.

3. Niniejsza sekcja nie ma zastosowania do środków w zakresie, w jakim stanowią zastrzeżenia objęte planowaniem.

4. Do celów niniejszej sekcji:

a) „wymogi licencyjne” oznaczają wymogi merytoryczne inne niż wymogi kwalifikacyjne, które musi spełnić osoba fizyczna lub prawna, aby uzyskać, zmienić lub przedłużyć zezwolenie na prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1;

b) „procedury licencyjne” oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, których osoba fizyczna lub prawna starająca się o zezwolenie na prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1, w tym o zmianę lub przedłużenie licencji, musi przestrzegać, aby wykazać spełnienie wymogów licencyjnych;

c) „wymogi kwalifikacyjne” oznaczają wymogi merytoryczne dotyczące kwalifikacji osoby fizycznej do świadczenia usługi, których spełnienie należy wykazać w celu uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi;

d) „procedury kwalifikacyjne” oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, których osoba fizyczna musi przestrzegać, aby wykazać wypełnienie wymogów kwalifikacyjnych w celu uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi; oraz

e) „właściwy organ” oznacza każdą instytucję rządową lub organ na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym i organ pozarządowy wykonujący uprawnienia delegowane mu przez instytucje rządowe lub organy na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym, podejmujący decyzję o udzieleniu zezwolenia na świadczenie usług, w tym poprzez ustanowienie nieusługowej działalności gospodarczej lub w odniesieniu do zezwolenia na ustanowienie takiej działalności.

Artykuł 159

Warunki udzielenia licencji i kwalifikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby środki dotyczące wymogów i procedur licencyjnych oraz wymogów i procedur kwalifikacyjnych oparte były na kryteriach uniemożliwiających właściwym organom wykonywanie prawa do oceny w sposób uznaniowy.

2. Kryteria, o których mowa w ust. 1, są:

a) proporcjonalne do celu z zakresu porządku publicznego;

b) jasne i jednoznaczne;

c) obiektywne;

d) określone z góry;

e) publikowane z wyprzedzeniem; oraz

f) przejrzyste i dostępne.

3. Zezwolenie lub licencja przyznawane są natychmiast po ich wydaniu w świetle wyników stosownego badania stwierdzającego, że warunki ich uzyskania zostały spełnione.

4. Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia organy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne, które zapewniają, na żądanie poszkodowanego przedsiębiorcy lub usługodawcy, szybkie rozpatrzenie sprawy, a w uzasadnionych przypadkach także odpowiednie środki zaradcze dotyczące decyzji administracyjnych mających wpływ na prowadzenie przedsiębiorstw, transgraniczne świadczenie usług lub tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach biznesowych. W przypadku gdy takie procedury nie są niezależne od agencji, której powierzono wydawanie odnośnych decyzji administracyjnych, każda ze Stron zapewnia rzeczywisty obiektywizm i bezstronność przy rozpatrywaniu odwołań.

5. W przypadku gdy liczba dostępnych licencji na dany rodzaj działalności jest ograniczona z powodu niedostatecznych zasobów naturalnych lub możliwości technicznych, każda ze Stron stosuje taką procedurę wyboru potencjalnych kandydatów, która w pełni gwarantuje bezstronność, przejrzystość, w tym między innymi wystarczające informowanie o uruchomieniu, przeprowadzeniu i ukończeniu procedury.

6. Z zastrzeżeniem wymogów określonych w niniejszym artykule, określając regulamin procedury kwalifikacji, każda ze Stron może uwzględniać uzasadnione cele związane z porządkiem publicznym, w tym względy zdrowia, bezpieczeństwa, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Artykuł 160

Procedury licencyjne i kwalifikacyjne

1. Procedury i formalności licencyjne i kwalifikacyjne muszą być jasne, publikowane z wyprzedzeniem oraz stanowić dla wnioskodawców gwarancję, że ich wniosek zostanie rozpatrzony w sposób obiektywny i bezstronny.

2. Procedury i formalności licencyjne i kwalifikacyjne muszą być tak proste, jak to możliwe, oraz nie mogą komplikować niepotrzebnie ani opóźniać świadczenia usługi. Wszelkie opłaty licencyjne ⁽¹⁾, które wnioskodawcy ponoszą w związku ze złożeniem wniosku, muszą być uzasadnione i proporcjonalne do kosztów odnośnych procedur udzielania zezwoleń.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury stosowane przez właściwe organy i decyzje podejmowane przez nie w ramach procesu udzielania licencji lub zezwolenia były bezstronne w odniesieniu do wszystkich wnioskodawców. Właściwy organ podejmuje decyzje w sposób niezależny i nie odpowiada przed jakimkolwiek podmiotem świadczącym usługi, które wymagają licencji lub zezwolenia.

4. W przypadku gdy istnieją określone terminy składania wniosków, wnioskodawca jest uprawniony do złożenia wniosku w rozsądnym terminie. Właściwy organ bez zbędnej zwłoki przystępuje do rozpatrzenia wniosku. W miarę możliwości wnioski są przyjmowane w formie elektronicznej na tych samych warunkach w zakresie autentyczności co wnioski papierowe.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby rozpatrzenie wniosku, w tym podjęcie ostatecznej decyzji, następowało w rozsądnym terminie od złożenia kompletnego wniosku. Każda ze Stron stara się ustanowić zwykłe ramy czasowe dla rozpatrywania wniosków.

6. W przypadku gdy właściwy organ otrzyma wniosek, który uzna za niekompletny, w rozsądnym terminie od jego otrzymania informuje o tym wnioskodawcę, dając mu możliwość naprawienia niedociągnięć i w miarę możliwości wskazując dodatkowe informacje potrzebne do uzupełnienia wniosku.

7. W miarę możliwości zamiast oryginalnych dokumentów przyjmowane są uwierzytelnione kopie.

8. Właściwy organ bez zbędnej zwłoki informuje wnioskodawcę na piśmie o odrzuceniu wniosku. Co do zasady wnioskodawca jest też informowany, na wniosek, o powodach odrzucenia wniosku i o terminach odwołania od decyzji.

9. Każda ze Stron zapewnia, aby udzielona licencja lub zezwolenie wchodziły w życie bez zbędnej zwłoki zgodnie z określonymi w nich warunkami.

⁽¹⁾ Opłaty licencyjne nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminacyjnych sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

Podsekcja II

Postanowienia o zasięgu ogólnym

Artykuł 161

Wzajemne uznawanie

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia którejkolwiek ze Stron nakładania na osoby fizyczne obowiązku posiadania niezbędnych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego wymaganego na terytorium, na którym świadczona jest usługa, w danym sektorze działalności.
2. Każda ze Stron zachęca właściwe organizacje zawodowe na swoim terytorium do przekazania Komitetowi Partnerstwa w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zaleceń dotyczących wzajemnego uznawania kwalifikacji i doświadczenia zawodowego w celu wypełnienia przez inwestorów i usługodawców, w całości lub w części, kryteriów stosowanych przez każdą ze Stron do wydawania zezwoleń, licencji, prowadzenia działalności i certyfikacji inwestorów i usługodawców, w szczególności w zakresie usług świadczonych w ramach wolnych zawodów.
3. Po otrzymaniu zalecenia, o którym mowa w ust. 2, Komitet Partnerstwa w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu dokonuje w rozsądnym czasie przeglądu tego zalecenia w celu stwierdzenia, czy jest ono spójne z niniejszą Umową i na podstawie informacji w nim zawartych ocenia przede wszystkim:
 - a) zakres, w jakim są ze sobą zbieżne standardy i kryteria stosowane przez każdą ze Stron w celu wydawania zezwoleń, licencji, prowadzenia działalności i certyfikacji usługodawców i przedsiębiorców; oraz
 - b) potencjalną wartość ekonomiczną umowy o wzajemnym uznawaniu kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.
4. Jeśli spełnione są wymogi określone w ust. 3, Komitet Partnerstwa w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu określa działania niezbędne do rozpoczęcia negocjacji umowy o wzajemnym uznawaniu, a następnie zaleca, by właściwe organy Stron przystąpiły do negocjacji.
5. Każda taka umowa musi być zgodna z odpowiednimi postanowieniami porozumienia WTO, a w szczególności z art. VII Układu ogólnego w sprawie handlu usługami stanowiącego załącznik 1B do porozumienia WTO (GATS).

Artykuł 162

Przejrzystość i ujawnianie informacji poufnych

1. Każda ze Stron bezzwłocznie odpowiada na wszystkie wnioski drugiej Strony o szczegółowe informacje dotyczące wszelkich podejmowanych przez nią środków o zasięgu ogólnym lub umów międzynarodowych odnoszących się do niniejszej Umowy lub wpływających na nią. Każda ze Stron ustanawia także co najmniej jeden punkt informacyjny, który na wniosek udziela inwestorom i usługodawcom drugiej Strony szczegółowych informacji na temat tych kwestii. Strony powiadamiają się nawzajem o punktach informacyjnych w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Punkty informacyjne nie muszą być depozytariuszami przepisów ustawowych i wykonawczych.
2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wymaga od którejkolwiek ze Stron dostarczenia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, czy też naruszałoby uzasadnione interesy handlowe poszczególnych przedsiębiorstw publicznych lub prywatnych.

Podsekcja III

Usługi informatyczne

Artykuł 163

Uzgodnienia dotyczące usług informatycznych

1. Liberalizując handel usługami informatycznymi zgodnie z sekcjami B, C i D, Strony stosują się do postanowień ust. 2–4.

2. Kod Centralnej Klasyfikacji Produktów (CPC ⁽¹⁾) 84, wykorzystywany przez Organizację Narodów Zjednoczonych do opisu usług informatycznych i usług powiązanych, obejmuje podstawowe funkcje wykorzystywane przy świadczeniu wszystkich takich usług: oprogramowanie komputerowe określone jako zestaw instrukcji wymaganych do pracy i komunikacji komputerów (łącznie z ich opracowaniem i wdrożeniem), przetwarzanie i przechowywanie danych oraz usługi powiązane, takie jak doradztwo i szkolenie dla pracowników klienta. Postęp technologiczny doprowadził do coraz częstszego oferowania takich usług w połączeniu z zakupem lub w formie pakietu usług powiązanych, które mogą obejmować niektóre lub wszystkie funkcje podstawowe. Przykładowo, usługi takie jak hosting stron i domen internetowych, usługi eksploracji danych i przetwarzanie siatkowe polegają na łączeniu podstawowych funkcji usług informatycznych.

3. Usługi informatyczne i usługi powiązane, niezależnie od tego, czy są świadczone poprzez sieć, w tym Internet, obejmują wszystkie usługi zapewniające:

- a) doradztwo, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, usuwanie błędów, aktualizowanie, wsparcie, pomoc techniczną lub zarządzanie komputerami lub systemami komputerowymi;
- b) oprogramowanie określone jako zestaw instrukcji wymaganych do pracy i komunikacji komputerów (zewnętrznej i wewnętrznej) oraz doradztwo, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, usuwanie błędów, aktualizowanie, dostosowanie, konserwację, wsparcie, pomoc techniczną, zarządzanie oprogramowaniem lub jego użytkowanie;
- c) przetwarzanie danych, przechowywanie danych, składowanie danych lub usługi w zakresie baz danych;
- d) usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, w tym komputerów; lub
- e) usługi w zakresie szkolenia pracowników klienta, związane z oprogramowaniem, komputerami lub systemami komputerowymi, gdzie indziej niesklasyfikowane.

4. Usługi informatyczne i usługi powiązane umożliwiają świadczenie pozostałych usług, na przykład usług bankowych, drogą elektroniczną i w inny sposób. W takich przypadkach istotne jest rozróżnienie między usługami wspierającymi, na przykład hostingiem stron internetowych lub aplikacją, a usługami podstawowymi lub usługami w zakresie treści, takimi jak usługi bankowe, które są świadczone elektronicznie. W takich przypadkach usługi podstawowe lub w zakresie treści nie są objęte CPC 84.

Podsekcja IV

Usługi pocztowe ⁽²⁾

Artykuł 164

Zakres stosowania i definicje

- 1. W niniejszej podsekcji określa się zasady dotyczące ram regulacyjnych dla wszystkich usług pocztowych.
- 2. Do celów niniejszej podsekcji oraz podsekcji B, C i D:
 - a) „zezwolenie” oznacza zezwolenie przyznane indywidualnemu usługodawcy przez organ regulacyjny, które jest wymagane przed rozpoczęciem wykonywania działalności polegającej na świadczeniu danej usługi; oraz

⁽¹⁾ Centralna Klasyfikacja Produktów określona w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991.

⁽²⁾ Niniejsza sekcja ma zastosowanie do CPC 7511 i CPC 7512.

- b) „usługa powszechna” oznacza ciągle świadczenie minimalnego zestawu usług pocztowych o określonej jakości we wszystkich punktach na terytorium Strony.

Artykuł 165

Zapobieganie praktykom szkodliwym dla rynku

Każda ze Stron zapewnia, aby żaden usługodawca pocztowy podlegający obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej lub mający monopol pocztowy nie stosował praktyk szkodliwych dla rynku, takich jak:

- a) wykorzystanie przychodów z tytułu świadczenia takiej usługi do subsydiowania skrośnego usługi przesyłki ekspresowej lub jakiegokolwiek innej usługi niebędącej usługą powszechną; oraz
- b) stosowanie nieuzasadnionego rozróżnienia między klientami, takimi jak przedsiębiorstwa, podmioty wysyłające przesyłki masowe czy konsolidatorzy w zakresie opłat lub innych warunków świadczenia usług wchodzących w zakres obowiązku świadczenia usługi powszechnej lub monopolu pocztowego.

Artykuł 166

Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki zamierza utrzymać. Takie obowiązki nie będą uważane za antykonkurencyjne jako takie, pod warunkiem że będą wprowadzane w sposób przejrzysty, niedyskryminacyjny i będą konkurencyjnie neutralne oraz że nie będą bardziej uciążliwe, niż to jest konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonej przez Stronę.

2. Opłaty za usługę powszechną muszą być przystępne i spełniać potrzeby użytkowników.

Artykuł 167

Zezwolenia

1. Każda ze Stron powinna dążyć do zastąpienia zezwoleń na usługi nieobjęte zakresem usługi powszechnej zwykłą rejestracją.

2. Jeżeli wymagane jest zezwolenie:

- a) warunki wydawania zezwoleń, które nie mogą być bardziej uciążliwe, niż to konieczne do osiągnięcia ich celu, są podawane do publicznej wiadomości;
- b) wnioskodawca otrzymuje, na wniosek, uzasadnienie odmowy wydania zezwolenia; oraz
- c) każda ze Stron przewiduje procedurę odwołania do niezależnego organu, która jest przejrzysta, niedyskryminacyjna i oparta na obiektywnych kryteriach.

Artykuł 168

Niezależność organu regulacyjnego

Organ regulacyjny musi być prawnie odrębny od podmiotów świadczących usługi pocztowe i kurierskie i nie ponosi przed nimi odpowiedzialności. Decyzje organu regulacyjnego i stosowane przezeń procedury muszą być bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

Artykuł 169

Stopniowe zbliżenie przepisów

Strony uznają znaczenie stopniowego zbliżania ustawodawstwa Republiki Armenii w dziedzinie usług pocztowych do przepisów Unii Europejskiej.

Podsekcja V

Sieci i usługi łączności elektronicznej

Artykuł 170

Zakres stosowania i definicje

1. W niniejszej podsekcji określa się zasady dotyczące ram regulacyjnych dla zapewniania sieci komunikacji elektronicznej i świadczenia usług komunikacji elektronicznej, które są liberalizowane na mocy postanowień sekcji B, C i D.
2. Do celów niniejszej podsekcji:
 - a) „sieć łączności elektronicznej” oznacza systemy transmisyjne oraz, w stosownych przypadkach, urządzenia przełączające lub routingowe oraz inne zasoby, w tym nieaktywne elementy sieci, które umożliwiają przekazywanie sygnałów przewodowo, za pomocą radia, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
 - b) „usługa łączności elektronicznej” oznacza usługę, która w całości lub w dużej części polega na przekazywaniu sygnałów za pomocą sieci łączności elektronicznej, w tym usługi telekomunikacyjne i usługi transmisji w sieciach używanych do nadawania; usługi te nie obejmują usług dostarczania treści przekazywanych za pomocą sieci lub usług łączności elektronicznej lub sprawowania kontroli edytorskiej nad tymi treściami;
 - c) „publiczna usługa łączności elektronicznej” oznacza usługę łączności elektronicznej, co do której Strona wymaga, wprost lub w praktyce, aby była publicznie dostępna;
 - d) „publiczna sieć łączności elektronicznej” oznacza sieć łączności elektronicznej wykorzystywaną całkowicie lub głównie do świadczenia publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej i wspierającą przekazywanie informacji pomiędzy urządzeniami końcowymi sieci;
 - e) „publiczna usługa telekomunikacyjna” oznacza usługę przekazu telekomunikacyjnego, co do której Strona wymaga, wprost lub w praktyce, aby była publicznie dostępna; usługi takie mogą obejmować między innymi telegraf, telefon, telex oraz przekazywanie danych, które obejmuje przeważnie transmisję w czasie rzeczywistym informacji dostarczanych przez klienta pomiędzy co najmniej dwoma punktami, bez żadnej zmiany formy lub treści informacji klienta;
 - f) „organ regulacyjny w sektorze łączności elektronicznej” oznacza organ lub organy, którym Strona powierzyła regulowanie łączności elektronicznej, o której mowa w niniejszej podsekcji;
 - g) „infrastruktura podstawowa” oznacza infrastrukturę publicznej sieci łączności elektronicznej oraz usługi:
 - (i) które są wyłącznie lub w większości dostarczane przez jednego dostawcę lub ograniczoną liczbę dostawców; oraz
 - (ii) których z przyczyn ekonomicznych lub technicznych nie można łatwo zastąpić w celu świadczenia usługi;
 - h) „urządzenia towarzyszące” oznaczają takie usługi towarzyszące, infrastrukturę fizyczną oraz inne urządzenia lub elementy związane z siecią łączności elektronicznej lub usługą łączności elektronicznej, które umożliwiają lub wspierają świadczenie usług za pośrednictwem tej sieci lub usługi lub które mogą służyć do tego celu, i obejmują między innymi budynki lub wejścia do budynków, okablowanie budynków, anteny, wieże i inne konstrukcje nośne, kanały, przewody, maszty, studzienki i szafki;
 - i) „główny dostawca”⁽¹⁾ w sektorze łączności elektronicznej to dostawca, który może istotnie wpływać na warunki uczestnictwa w odpowiednim rynku usług łączności elektronicznej, w odniesieniu do cen i podaży, w wyniku kontrolowania infrastruktury podstawowej lub wykorzystania swojej pozycji rynkowej;

⁽¹⁾ Strony zgodnie przyjmują, że „główny dostawca” jest równoważny z dostawcą o znaczącej pozycji rynkowej.

- j) „dostęp” oznacza udostępnienie obiektów lub usług innemu usługodawcy na określonych warunkach w celu świadczenia usług łączności elektronicznej i obejmuje między innymi dostęp do:
- (i) elementów sieci i urządzeń towarzyszących, co może się wiązać z podłączeniem urządzeń za pomocą środków stacjonarnych lub niestacjonarnych, w szczególności obejmuje to dostęp do lokalnej pętli abonenckiej oraz urządzeń i usług niezbędnych do świadczenia usług w lokalnej pętli abonenckiej;
 - (ii) infrastruktury fizycznej, w tym budynków, kanałów i masztów;
 - (iii) odpowiednich systemów oprogramowania, w tym systemów wsparcia operacyjnego;
 - (iv) systemów informacyjnych lub baz danych na potrzeby przygotowywania zamówień, dostaw, zamawiania, konserwacji i napraw oraz fakturowania;
 - (v) translacji numerów lub systemów zapewniających analogiczne funkcje;
 - (vi) stacjonarnych i ruchomych sieci, w szczególności do celów roamingu; oraz
 - (vii) usług sieci wirtualnych;
- k) „wzajemne połączenie” oznacza fizyczne i logiczne połączenie publicznych sieci łączności elektronicznej wykorzystywanych przez tego samego usługodawcę lub przez różnych usługodawców, aby umożliwić użytkownikom jednego usługodawcy komunikowanie się z użytkownikami tego samego lub innego usługodawcy bądź uzyskiwanie dostępu do usług świadczonych przez innego usługodawcę, usług, które mogą być świadczone przez zaangażowane podmioty lub inne podmioty, które mają dostęp do tej sieci;
- l) „usługa powszechna” oznacza minimalny zestaw usług o określonej jakości, które mają być dostępne dla wszystkich użytkowników na terytorium Strony, niezależnie od ich geograficznej lokalizacji i po przystępnych cenach; jej zakres i zasady wdrażania ustala każda ze Stron;
- m) „przenoszenie numerów” oznacza dostępną dla wszystkich użytkowników publicznych usług łączności elektronicznej, którzy sobie tego zażyczą, możliwość zachowania w tym samym miejscu tych samych numerów telefonu bez pogorszenia jakości, niezawodności oraz łatwości korzystania przy zmianie pomiędzy tymi samymi kategoriami dostawców publicznych usług łączności elektronicznej.

Artykuł 171

Organ regulacyjny

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy regulacyjne ds. usług i sieci łączności elektronicznej były prawnie odrębne i funkcjonalnie niezależne od jakichkolwiek dostawców sieci łączności elektronicznej, usług łączności elektronicznej i urządzeń łączności elektronicznej.
2. Strona, która zachowa własność lub kontrolę nad dostawcą sieci lub usług łączności elektronicznej, zapewnia skuteczne oddzielenie strukturalne funkcji regulacyjnych od działalności związanej z własnością lub kontrolą. Organ regulacyjny działa w sposób niezależny i nie zwraca się do żadnego innego organu z prośbą o instrukcje dotyczące wykonywania obowiązków przypisanych mu na mocy prawa krajowego ani nie przyjmuje takich instrukcji.
3. Każda ze Stron zapewnia, by jej organy regulacyjne posiadały wystarczające uprawnienia do regulacji danego sektora oraz dysponowały środkami finansowymi i zasobami ludzkimi wystarczającymi do wypełniania przypisanych im zadań. Uprawnienia do zawieszenia lub uchylecia decyzji krajowych organów regulacyjnych mają wyłącznie organy odwoławcze, o których mowa w ust. 7.

Zadania powierzone organowi regulacyjnemu są podawane do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób, zwłaszcza gdy takie zadania są powierzone większej liczbie organów. Każda ze Stron zapewnia, by jej organy regulacyjne dysponowały osobnymi budżetami rocznymi. Budżety te udostępnia się publicznie.

4. Decyzje organu regulacyjnego i stosowane przez niego procedury muszą być bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

5. Kompetencje organów regulacyjnych muszą być wykonywane z zachowaniem przejrzystości i w odpowiednim czasie.
6. Organy regulacyjne mają uprawnienia niezbędne do zapewnienia, aby dostawcy sieci i usług łączności elektronicznej udzielali im niezwłocznie na wniosek wszelkich informacji, w tym informacji finansowych, niezbędnych organom regulacyjnym do wypełniania ich zadań zgodnie z postanowieniami niniejszej podsekcji. Informacje, o których mowa powyżej, muszą być proporcjonalne do wykonywanych przez organy regulacyjne zadań oraz przetwarzane zgodnie z wymogami poufności.
7. Użytkownik lub dostawca, którego dotyczy decyzja organu regulacyjnego, ma prawo odwołać się od niej do organu odwoławczego niezależnego od zainteresowanych stron. Organ taki, który może być sądem, musi dysponować odpowiednią wiedzą fachową pozwalającą mu na skuteczne wypełnianie jego funkcji. Musi być przy tym odpowiednio uwzględniona istota sprawy, a mechanizm odwoławczy musi być skuteczny. W przypadku gdy organ odpowiedzialny za procedurę odwoławczą nie ma charakteru sądowego, każda ze Stron zapewnia, aby jego decyzje były zawsze uzasadniane na piśmie oraz aby decyzje takie podlegały przeglądowi przeprowadzanemu przez bezstronny i niezależny organ sądowy. Decyzje podejmowane przez organy odwoławcze muszą być skutecznie egzekwowane. Do czasu rozpatrzenia odwołania decyzja organu regulacyjnego pozostaje w mocy, chyba że zgodnie z prawem krajowym zostaną zastosowane środki przejściowe.
8. Każda ze Stron zapewnia, by szef organu regulacyjnego lub, w stosownych przypadkach, członkowie organu kolegiального pełniący tę funkcję w ramach organu regulacyjnego, lub osoby je zastępujące mogli być zwolnieni, wyłącznie jeśli nie spełniają warunków niezbędnych do wykonywania ich obowiązków, określonych z góry w prawie krajowym. Decyzja o zwolnieniu zostaje podana do publicznej wiadomości w chwili zwolnienia. Zwolniony szef organu regulacyjnego lub, w stosownych przypadkach, członkowie organu kolegiального pełniący tę funkcję, otrzymują uzasadnienie i mają prawo do żądania jego publikacji w przypadkach, w których w przeciwnym razie tak by się nie stało, w wyniku czego uzasadnienie musi zostać opublikowane.

Artykuł 172

Zezwolenie na udostępnianie sieci i świadczenie usług łączności elektronicznej

1. Każda ze Stron w miarę możliwości zezwala na udostępnianie sieci łączności elektronicznej lub świadczenie usług łączności elektronicznej na podstawie zwykłego powiadomienia. Po otrzymaniu takiego powiadomienia od usługodawcy nie wymaga się uzyskania jednoznacznej decyzji ani innego aktu administracyjnego wydanego przez krajowy organ regulacyjny przed rozpoczęciem wykonywania uprawnień wynikających z zezwolenia. Prawa i obowiązki wynikające z takiego zezwolenia podawane są do wiadomości publicznej w łatwo dostępnej formie. Obowiązki te powinny być proporcjonalne do danej usługi.
2. W razie potrzeby Strona może wymagać licencji na użytkowanie częstotliwości radiowych i numerów w celu:
 - a) uniknięcia szkodliwych zakłóceń;
 - b) zapewnienia jakości technicznej usługi;
 - c) zagwarantowania efektywnego wykorzystania widma; lub
 - d) osiągnięcia innych celów interesu ogólnego.
3. Jeżeli Strona wymaga licencji, zobowiązana jest zapewnić, aby:
 - a) wszystkie kryteria udzielania licencji i rozsądny termin, w jakim zwykle należy podjąć decyzję w sprawie wniosku o licencję, były podawane do wiadomości publicznej;
 - b) wnioskodawca otrzymywał, na wniosek, pisemne uzasadnienie odmowy wydania licencji;
 - c) wnioskodawca miał możliwość odwołania się do organu odwoławczego w przypadku odmowy wydania licencji.
4. Wszelkie koszty administracyjne są nakładane na usługodawców w sposób obiektywny, przejrzysty, proporcjonalny i minimalizujący koszty. Wszelkie koszty administracyjne nałożone przez Stronę na usługodawców udostępniających sieć lub świadczących usługę na podstawie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, lub licencji, o której mowa w ust. 2, ograniczają się do rzeczywistych kosztów administracyjnych zwykle ponoszonych w związku z zarządzaniem, kontrolą i egzekwowaniem obowiązujących zezwoleń i licencji. Takie koszty administracyjne mogą obejmować koszty współpracy międzynarodowej, harmonizacji i normalizacji, analizy rynkowej, monitorowania zgodności i pozostałych kontroli rynku, jak również prac normatywnych związanych z przygotowaniem i egzekwowaniem ustawodawstwa i decyzji administracyjnych, takich jak decyzje w sprawie dostępu i wzajemnych połączeń.

Koszty administracyjne, o których mowa w akapicie pierwszym, nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych ani innych niedyskryminacyjnych sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

Artykuł 173

Rzadkie zasoby

1. Wszelkie procedury dotyczące rozmieszczenia i wykorzystania rzadkich zasobów, w tym widma radiowego, numerów i pierwszeństwa, przeprowadza się w sposób jawny, obiektywny, terminowy, przejrzysty, niedyskryminacyjny i proporcjonalny. Każda ze Stron opiera swoje procedury na obiektywnych, przejrzystych, niedyskryminacyjnych i proporcjonalnych kryteriach.

2. Aktualny stan przyznanych częstotliwości podaje się do wiadomości publicznej, jednakże nie wymaga się szczegółowej identyfikacji widma radiowego przyznanego na realizację określonych zadań rządowych.

3. Każda ze Stron zachowuje prawo do ustanowienia i stosowania środków zarządzania widmem i częstotliwościami, które mogą spowodować ograniczenie liczby dostawców usług łączności elektronicznej, o ile robi to w sposób zgodny z niniejszą Umową. Prawo to obejmuje możliwość przyznawania częstotliwości przy uwzględnieniu bieżących i przyszłych potrzeb oraz dostępności widma radiowego. Środków wprowadzonych przez Stronę przyznającą i przypisującą widmo i zarządzającą częstotliwością nie uznaje się za środki same w sobie niezgodne z art. 144, 149 i 150.

Artykuł 174

Dostęp i wzajemne połączenia

1. Dostęp i wzajemne połączenia są co do zasady uzgadniane w ramach negocjacji handlowych między zainteresowanymi usługodawcami.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy dostawca usług łączności elektronicznej miał prawo, a w przypadku żądania ze strony innego usługodawcy – obowiązek, negocjowania wzajemnych połączeń z innymi usługodawcami do celów udostępniania publicznych sieci i usług łączności elektronicznej. Żadna ze Stron nie utrzymuje żadnych środków prawnych ani administracyjnych, które zobowiązywałyby dostawców zapewniających dostęp lub wzajemne połączenia do oferowania różnych warunków różnym usługodawcom za równoważne usługi lub nakładających na nich obowiązki niezwiązane ze świadczoną usługą.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby usługodawcy uzyskujący informacje od innego usługodawcy podczas negocjowania dostępu lub uzgodnień o wzajemnych połączeniach mogli wykorzystać takie informacje wyłącznie do celów, dla których zostały one przekazane, i zawsze z poszanowaniem poufności przekazanych lub przechowywanych informacji.

4. Każda ze Stron zapewnia, by główny dostawca na jej terytorium zapewniał dostawcom usług łączności elektronicznej dostęp do infrastruktury podstawowej, w tym między innymi do elementów sieci, urządzeń towarzyszących i usług towarzyszących, na rozsądnych i niedyskryminacyjnych⁽¹⁾ warunkach.

5. W przypadku publicznych usług telekomunikacyjnych zapewnia się wzajemne połączenie z głównym dostawcą w dowolnym punkcie sieci, w którym taki dostęp jest technicznie możliwy. Takie wzajemne połączenia są zapewniane:

a) na niedyskryminacyjnych warunkach (włączając w to normy i specyfikacje techniczne, jakość i konserwację) i po niedyskryminacyjnych stawkach, a ich jakość musi być nie mniej korzystna niż ta oferowana w przypadku własnych usług podobnych takiego głównego dostawcy lub podobnych usług niezrzeszonych usługodawców, ich spółek zależnych lub innych podmiotów zrzeszonych;

⁽¹⁾ Do celów niniejszej podsekcji określenie niedyskryminacyjny oznacza zasady traktowania narodowego, określone w art. 150, jak również odzwierciedla właściwe w tym sektorze stosowanie tego terminu, rozumianego jako „wymogi i warunki nie mniej korzystne niż te przyznane jakimkolwiek innemu użytkownikowi podobnych publicznych usług lub sieci łączności elektronicznej w podobnych okolicznościach”.

- b) bez zbędnych opóźnień, na warunkach (włączając w to normy i specyfikacje techniczne, jakość i konserwację) i po cenach uwzględniających koszty, które są przejrzyste, rozsądne, uwzględniają wydajność ekonomiczną oraz są w wystarczającym stopniu wyodrębnione, tak że usługodawca nie musi płacić za elementy sieci ani infrastrukturę, których nie potrzebuje do świadczenia usługi; oraz
- c) na wniosek, w punktach innych niż punkty zakończenia sieci oferowane większości użytkowników, z zastrzeżeniem opłat odzwierciedlających koszty budowy niezbędnej dodatkowej infrastruktury.

6. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury stosowane do wzajemnych połączeń z głównym dostawcą były udostępnione do wiadomości publicznej i by główni dostawcy podawali do wiadomości publicznej swoje umowy o wzajemnych połączeniach albo, w stosownych przypadkach, oferty dotyczące wzajemnych połączeń.

Artykuł 175

Środki ochronne w zakresie konkurencyjności stosowane wobec głównych dostawców

Każda ze Stron wprowadza lub utrzymuje właściwe środki do celów zapobiegania sytuacjom, w których usługodawcy, którzy pojedynczo lub wspólnie są głównymi dostawcami, rozpoczynają lub kontynuują stosowanie praktyk antykonkurencyjnych. Takie praktyki antykonkurencyjne obejmują w szczególności:

- a) uczestniczenie w antykonkurencyjnym subsydiowaniu skrośnym;
- b) wykorzystywanie informacji uzyskanych od konkurentów w antykonkurencyjnych celach; oraz
- c) nieudostępnianie w odpowiednim czasie innym usługodawcom informacji technicznych dotyczących podstawowej infrastruktury oraz informacji handlowych niezbędnych do świadczenia przez nich usług.

Artykuł 176

Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązków świadczenia usługi powszechnej, jakie zamierza utrzymać.
2. Takie obowiązki świadczenia usługi powszechnej nie są uważane za antykonkurencyjne same w sobie, pod warunkiem że są nakładane w sposób przejrzysty, obiektywny i niedyskryminacyjny. Nakładanie takich obowiązków musi być również neutralne w odniesieniu do konkurencji i nie może być bardziej uciążliwe, niż jest to konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonego przez Stronę.
3. Do świadczenia usługi powszechnej powinni kwalifikować się wszyscy dostawcy sieci lub usług łączności elektronicznej. Wyznaczanie dostawców usługi powszechnej odbywa się za pomocą wydajnego, przejrzystego i niedyskryminacyjnego mechanizmu. Każda ze Stron ocenia, w miarę potrzeby, czy świadczenie usługi powszechnej stanowi niesprawiedliwe obciążenie dla usługodawcy wyznaczonego do świadczenia takiej usługi. W przypadkach uzasadnionych taką oceną i biorąc pod uwagę korzyści rynkowe dla usługodawcy świadczącego usługę powszechną, organy regulacyjne określają, czy wymagany jest mechanizm służący wyrównaniu kosztów ponoszonych przez danego usługodawcę lub podziałowi kosztów netto wynikających z obowiązku świadczenia usługi powszechnej.

Artykuł 177

Możliwość przenoszenia numeru

Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych usług łączności elektronicznej umożliwiali przenoszenie numerów na rozsądnych warunkach.

Artykuł 178

Poufność informacji

Każda ze Stron zapewnia poufność łączności elektronicznej i związanych z nią danych o przekazie za pośrednictwem publicznej sieci łączności elektronicznej i publicznie dostępnych usług takiej łączności, w sposób nieograniczający handlu usługami.

Artykuł 179

Rozstrzyganie sporów dotyczących łączności elektronicznej

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku sporu pomiędzy dostawcami sieci lub usług łączności elektronicznej w związku z prawami i obowiązkami na mocy niniejszej podsekcji dany organ regulacyjny na wniosek jednej ze stron wydawał wiążącą decyzję w celu rozstrzygnięcia sporu w najkrótszym możliwym terminie, a w każdym przypadku w ciągu czterech miesięcy, z wyjątkiem szczególnych okoliczności.
2. Jeżeli spór dotyczy transgranicznego świadczenia usług, zainteresowane organy regulacyjne koordynują swoje działania, aby umożliwić rozstrzygnięcie sporu.
3. Decyzja organu regulacyjnego jest podawana do wiadomości publicznej z uwzględnieniem wymogów tajemnicy handlowej. Zainteresowane strony otrzymują pełne uzasadnienie decyzji i mają prawo do wniesienia odwołania od niej zgodnie z art. 171 ust. 7.
4. Procedura określona w niniejszym artykule nie wyklucza wniesienia przez którąkolwiek z zainteresowanych stron pozwu do sądu.

Artykuł 180

Stopniowe zbliżenie przepisów

Strony uznają znaczenie stopniowego zbliżenia ustawodawstwa Republiki Armenii w dziedzinie sieci łączności elektronicznej do przepisów Unii Europejskiej.

Podsekcja VI

Usługi finansowe

Artykuł 181

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków wpływających na usługi finansowe, w zakresie, w jakim usługi finansowe są liberalizowane na mocy postanowień sekcji B, C i D.
2. Do celów niniejszego rozdziału „usługa finansowa” oznacza dowolną usługę o charakterze finansowym oferowaną przez podmiot Strony świadczący usługi finansowe. Usługi finansowe obejmują usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami, jak również usługi bankowe i inne usługi finansowe.
3. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami, o których mowa w ust. 2, obejmują następujące rodzaje usług:
 - a) ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):
 - (i) na życie; oraz
 - (ii) pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe;
 - b) reasekuracja i retrocesja;
 - c) pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; oraz
 - d) pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód.
4. Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyjątkiem usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami), o których mowa w ust. 2, obejmują:
 - a) przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności;
 - b) udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;

- c) leasing finansowy;
 - d) wszelkie usługi w sferze płatności i transferu środków pieniężnych, w tym kart kredytowych, obciążeniowych, debetowych, czeków podróżnych oraz czeków bankierskich;
 - e) gwarancje i zobowiązania;
 - f) operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie, jak i poza giełdą, bądź w inny sposób za pomocą:
 - (i) instrumentów rynku pieniężnego (w tym czeków, weksli, certyfikatów depozytowych);
 - (ii) walut obcych;
 - (iii) instrumentów pochodnych, w tym, ale nie wyłącznie, transakcji typu futures i opcji;
 - (iv) instrumentów kursu walutowego i stóp procentowych, włączając w to produkty takie jak swapy, kontrakty terminowe na stopę procentową;
 - (v) zbywalnych papierów wartościowych; oraz
 - (iv) innych zbywalnych instrumentów i aktywów finansowych, w tym kruszców w sztabach;
 - g) uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu emisji i inwestycjach (publicznych lub prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych;
 - h) pośrednictwo na rynku pieniężnym;
 - i) zarządzanie majątkiem, a szczególnie zarządzanie środkami pieniężnymi i portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszem emerytalnym oraz usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;
 - j) usługi rozrachunkowe i rozliczeniowe w odniesieniu do aktywów finansowych, takich jak papiery wartościowe, instrumenty pochodne i inne instrumenty zbywalne;
 - k) dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych i udostępnianie związanego z nimi oprogramowania; oraz
 - l) doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe w odniesieniu do wszystkich rodzajów działalności wymienionych w niniejszym ustępie, w tym badanie zdolności kredytowej i analiza kredytowa, badania i doradztwo w odniesieniu do inwestycji i tworzenia portfela aktywów, doradztwo w zakresie nabywania oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw.
5. Do celów niniejszej podsekcji:
- a) „podmiot świadczący usługi finansowe” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną Strony, która zamierza świadczyć lub świadczy usługi finansowe, a nie jest podmiotem publicznym;
 - b) „podmiot publiczny” oznacza:
 - (i) rząd, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną Strony lub podmiot będący własnością Strony lub kontrolowany przez Stronę, który jest głównie zaangażowany w realizowanie funkcji publicznych lub działań do celów publicznych, wyłączając podmioty głównie zaangażowane w świadczenie usług finansowych na warunkach komercyjnych; lub
 - (ii) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną – w zakresie wykonywania tych zadań;
 - c) „nowa usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi związane z istniejącymi i nowymi produktami lub sposób, w jaki produkt jest dostarczany, która nie jest świadczona przez jakikolwiek podmiot świadczący usługi finansowe na terytorium Strony, ale która świadczona jest na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 182

Wyłączenie ze względów ostrożności

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie stanowi przeszkody dla przyjęcia lub utrzymywania przez Stronę środków ze względów ostrożnościowych, takich jak:
 - a) ochrona inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, względem których podmioty świadczące usługi finansowe mają obowiązek powierniczy;
 - b) zapewnienie integralności i stabilności jej systemu finansowego.
2. Środki te nie mogą być bardziej uciążliwe, niż to konieczne do osiągnięcia ich celu.
3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako nakładające na Stronę obowiązek ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów, ani jakiegokolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu podmiotów publicznych.

Artykuł 183

Skuteczna i przejrzysta regulacja

1. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby udostępniać z wyprzedzeniem wszystkim zainteresowanym osobom treść wszystkich aktów o zasięgu ogólnym, które Strona ta zamierza przyjąć, w celu umożliwienia takim osobom zgłoszenia uwag do tych aktów. Proponowane akty są udostępniane:

- a) poprzez publikację urzędową; lub
- b) w innej formie pisemnej lub elektronicznej.

2. Każda ze Stron udostępnia zainteresowanym osobom swoje wymogi dotyczące wypełniania wniosków odnoszących się do świadczenia usług finansowych.

Na wniosek wnioskodawcy zainteresowana Strona informuje wnioskodawcę o statusie jego wniosku. Zainteresowana Strona bez zbędnej zwłoki powiadamia wnioskodawcę o konieczności przekazania przez niego dodatkowych informacji.

3. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby zapewnić wdrażanie i stosowanie na jej terytorium międzynarodowych norm dotyczących regulacji i nadzoru nad sektorem usług finansowych oraz dotyczących przeciwdziałania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich. Do takich międzynarodowych norm należą między innymi:

- a) „Podstawowe zasady efektywnego nadzoru bankowego” przyjęte przez komitet bazylejski;
- b) „Podstawowe Zasady Ubezpieczeń” Międzynarodowego Stowarzyszenia Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego;
- c) „Cele i zasady regulacji papierów wartościowych” Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych;
- d) Umowa OECD o wymianie informacji w sprawach podatkowych;
- e) Deklaracja w sprawie przejrzystości i wymiany informacji w sprawach podatkowych przyjęta w ramach G-20; oraz
- f) „Czterdzieści zaleceń w sprawie prania pieniędzy” i „Dziewięć specjalnych zaleceń w sprawie finansowania terroryzmu” Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.

4. Strony biorą pod uwagę „Dziesięć głównych zasad wymiany informacji” opublikowanych przez Ministrów Finansów państw G7 i dokładają wszelkich starań, by stosować te zasady we wzajemnych stosunkach.

Artykuł 184

Nowe usługi finansowe

Każda ze Stron zezwala podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony na świadczenie wszelkich nowych usług finansowych podobnych do tych, na które Strona pozwoliłaby swoim własnym podmiotom świadczącym usługi finansowe w ramach swojego ustawodawstwa krajowego w podobnych okolicznościach. Strona może określić formę prawną świadczonej usługi i może wymagać uzyskania zezwolenia na świadczenie danej usługi. W przypadkach, w których wymagane jest takie zezwolenie, decyzja w sprawie jego przyznania powinna zostać wydana w rozsądnym terminie, a odmowa może nastąpić wyłącznie ze względów ostrożności zgodnych z postanowieniami art. 182.

Artykuł 185

Przetwarzanie danych

1. Każda ze Stron zezwala podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony na przekazywanie informacji w formie elektronicznej lub w innej formie, na i z jej terytorium, na potrzeby przetwarzania danych, w przypadku gdy takie przetwarzanie jest wymagane do zwykłego prowadzenia działalności przez taki podmiot świadczący usługi finansowe.

2. Żadne z postanowień ust. 1 nie ogranicza prawa żadnej ze Stron do ochrony danych osobowych i prywatności, o ile takie prawo nie jest wykorzystywane do obejścia postanowień niniejszej Umowy.

3. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje odpowiednie zabezpieczenia w celu ochrony prywatności oraz podstawowych praw i wolności osób, w szczególności w odniesieniu do przekazywania danych osobowych.

Artykuł 186

Szczególne wyjątki

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być rozumiane jako uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron, w tym ich podmiotom publicznym, wyłączenie prowadzenie działalności lub świadczenie na jej terytorium usług w ramach powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy działalność taka może być, w świetle przepisów krajowych Strony, realizowana przez podmioty świadczące usługi finansowe konkurujące z podmiotami publicznymi lub prywatnymi.

2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie ma zastosowania do działalności banku centralnego ani władz monetarnych bądź innego podmiotu publicznego w wykonywaniu polityki pieniężnej lub kursowej.

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być rozumiane jako uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron, w tym ich podmiotom publicznym, realizowanie działań lub świadczenie usług na swoim terytorium na zasadzie wyłączności na rachunek Strony lub jej podmiotów publicznych, z wykorzystaniem gwarancji przez nie udzielonych lub z użyciem ich zasobów finansowych.

Artykuł 187

Organizacje samoregulacyjne

W przypadku gdy Strona wymaga członkostwa lub uczestnictwa w jakimkolwiek organie samoregulacyjnym, giełdzie lub rynkach papierów wartościowych lub transakcji typu futures, instytucji dokonującej rozliczeń lub jakiejkolwiek innej organizacji lub stowarzyszeniu bądź dostępu do nich w celu umożliwienia podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony świadczenia usług finansowych na zasadach równorzędnych z zasadami dotyczącymi podmiotów świadczących usługi finansowe pochodzących z danej Strony lub jeżeli bezpośrednio lub pośrednio Strona zapewnia takim podmiotom przywileje lub korzyści w zakresie świadczenia usług finansowych, Strona ta zapewnia przestrzeganie zobowiązań określonych w art. 144 i 150.

Artykuł 188

Systemy rozliczeń i płatności

Zgodnie z warunkami traktowania narodowego określonymi w art. 144 i 150 każda ze Stron przyznaje podmiotom świadczącym usługi finansowe pochodzącym z drugiej Strony, z siedzibą na jej terytorium, dostęp do systemów płatności i rozliczeń obsługiwanych przez podmioty publiczne oraz do możliwości związanych z urzędową konsolidacją długu i refinansowaniem, dostępnych w ramach zwykłego prowadzenia działalności. Niniejszy ustęp nie ma na celu przyznania dostępu do narzędzi kredytodawcy ostatniego stopnia Strony.

Artykuł 189

Stabilność finansowa i regulacja usług finansowych w Republice Armenii

Strony uznają znaczenie odpowiedniej regulacji usług finansowych dla zapewnienia stabilności finansowej, uczciwych i wydajnych rynków oraz ochrony inwestorów, deponentów, ubezpieczonych i osób, względem których podmioty świadczące usługi finansowe mają obowiązek powierniczy. Punktem odniesienia dla takiej regulacji usług finansowych są międzynarodowe normy dotyczące najlepszych praktyk, w szczególności jeśli chodzi o sposób ich wdrażania w Unii Europejskiej. W tym kontekście Republika Armenii w stosownych przypadkach zbliża swoje przepisy regulujące usługi finansowe do prawodawstwa Unii Europejskiej.

Podsekcja VII

Usługi transportowe

Artykuł 190

Zakres stosowania i cele

W niniejszej podsekcji określa się zasady dotyczące liberalizacji międzynarodowych usług transportowych na podstawie sekcji B, C i D.

Artykuł 191

Definicje

1. Do celów niniejszej podsekcji oraz podsekcji B, C i D:
 - a) „międzynarodowy transport morski” obejmuje multimodalny transport „od drzwi do drzwi”, wykorzystujący do transportu towarów więcej niż jeden rodzaj środków transportu, obejmujący odcinek morski, odbywający się na podstawie jednolitego dokumentu przewozowego i w związku z tym obejmuje prawo do bezpośredniego zawierania umów z podmiotami świadczącymi usługi transportowe innego rodzaju;
 - b) „morskie usługi w zakresie obsługi ładunku” oznaczają działania wykonywane przez przedsiębiorstwa zajmujące się załadunkiem i rozładunkiem, w tym przez operatorów terminali portowych, jednak nieobejmujące działalności pracowników portowych w przypadkach, kiedy nie są oni pracownikami przedsiębiorstw zajmujących się załadunkiem i rozładunkiem lub operatorów terminali portowych. Do działań objętych powyższą definicją zalicza się organizacja i nadzór:
 - (i) załadunku ładunku na statek lub jego rozładunku ze statku;
 - (ii) przycumowywania lub odcumowywania ładunku;
 - (iii) odbioru lub dostawy i przechowywania ładunków przed załadunkiem lub po rozładunku;
 - c) „usługi w zakresie odprawy celnej” lub wymiennie „usługi pośredników urzędów celnych” oznaczają działalność polegającą na przeprowadzaniu w imieniu innego podmiotu formalności celnych dotyczących przywozu, wywozu lub przewozu ładunków, bez względu na to, czy usługa ta stanowi główny przedmiot działalności usługodawcy czy zwyczajowe uzupełnienie głównego przedmiotu jego działalności;
 - d) „usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania” oznaczają działalność polegającą na przechowywaniu kontenerów, na terenie portu lub na lądzie, w celu ich zapelnienia lub opróżnienia, napraw i udostępniania do załadunku;
 - e) „usługi agencji morskich” oznaczają działalność polegającą na reprezentowaniu, w ramach danego obszaru geograficznego, w charakterze agenta, interesów jednej lub większej liczby linii żeglugi morskiej lub przedsiębiorstw żeglugowych, do następujących celów:
 - (i) marketing i sprzedaż usług w zakresie transportu morskiego i usług pokrewnych, począwszy od podania ceny po fakturowanie oraz wystawianie listów przewozowych w imieniu spółek, nabywanie i odsprzedaż niezbędnych usług pokrewnych, przygotowanie dokumentów i dostarczanie informacji handlowych; oraz
 - (ii) działanie w imieniu spółek organizujących zawinięcie statku do portu lub przejęcie ładunków, w razie potrzeby;

- f) „usługi spedycyjne” oznaczają usługi polegające na organizowaniu i monitorowaniu operacji przewozu w imieniu przewoźników, poprzez nabywanie usług transportowych i pokrewnych, przygotowanie dokumentacji i dostarczenie informacji handlowych; oraz
 - g) „usługi dowozowe” oznaczają morski przewóz ładunków, szczególnie w kontenerach, pomiędzy portami danej Strony przed ich przewozem międzynarodowym lub po nim.
2. W odniesieniu do międzynarodowego transportu morskiego każda ze Stron zapewnia skuteczne stosowanie zasady nieograniczonego dostępu do ładunków na zasadach komercyjnych, swobodę świadczenia międzynarodowych usług morskich, a także traktowania narodowego w odniesieniu do świadczenia takich usług.
3. Mając na uwadze obecny poziom liberalizacji między Stronami usług międzynarodowego transportu morskiego, każda ze Stron:
- a) skutecznie stosuje zasadę nieograniczonego dostępu do międzynarodowego rynku i handlu morskiego na zasadach handlowych i na zasadzie braku dyskryminacji; oraz
 - b) przyznaje statkom pływającym pod banderą drugiej Strony lub obsługiwanych przez usługodawców pochodzących z drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane jej własnym statkom lub statkom jakiegokolwiek państwa trzeciego, zależnie od tego, które jest korzystniejsze, w zakresie między innymi dostępu do portów, korzystania z infrastruktury i usług portowych oraz korzystania z morskich usług pomocniczych, a także w zakresie związanych z tym prowizji i opłat, infrastruktury celnej oraz wyznaczania miejsca do cumowania statku w porcie oraz sprzętu do załadunku i rozładunku.
4. Stosując zasady określone w ust. 3, Strony:
- a) nie wprowadzają uzgodnień dotyczących dzielenia ładunku w przyszłych umowach z państwami trzecimi dotyczących usług międzynarodowego transportu morskiego, w tym handlu towarami masowymi w postaci płynnej i stałej i ładunków przewożonych liniowcami, oraz zakończą w rozsądnym terminie obowiązywanie takich uzgodnień zawartych we wcześniej podpisanych umowach; oraz
 - b) wraz z wejściem w życie niniejszej Umowy znoszą wszelkie jednostronne środki oraz przeszkody administracyjne, techniczne i inne, które mogłyby stanowić ukryte ograniczenie lub mieć dyskryminujący skutek w stosunku do swobodnego świadczenia usług w międzynarodowym transporcie morskim, oraz wstrzymują się od wprowadzania takich środków i przeszkód.
5. Każda ze Stron zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na posiadanie przedsiębiorstw na jej terytorium na warunkach prowadzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw nie mniej korzystnych niż przyznane usługodawcom pochodzącym z tej Strony lub z państwa trzeciego, w zależności od tego, które są bardziej korzystne.
6. Każda ze Stron udostępnia podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego, na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, następujące usługi w porcie: pilotaż, holowanie i pomoc holowniczą, zaopatrzenie, uzupełnianie paliwa i wody, odbiór odpadów i utylizację odpadów balastowych, usługi kapitanatu portu, pomoc nawigacyjną, usługi naprawcze w przypadku nagłych awarii, kotwiczenie, cumowanie i usługi związane z cumowaniem, jak również usługi operacyjne na nabrzeżu niezbędne dla funkcjonowania statku, włączając w to usługi komunikacyjne, dostawę wody i energii elektrycznej.
7. Każda ze Stron zezwala na przemieszczanie sprzętu takiego jak puste kontenery, nieprzewożonego odpłatnie jako ładunek, pomiędzy portami Republiki Armenii lub pomiędzy portami państwa członkowskiego.
8. Każda ze Stron, pod warunkiem zgody właściwego organu, zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na świadczenie usług dowozowych pomiędzy ich portami krajowymi.

Artykuł 192

Stopniowe zbliżenie przepisów

Strony uznają znaczenie stopniowego zbliżania ustawodawstwa Republiki Armenii w dziedzinie usług transportowych do przepisów Unii Europejskiej.

Sekcja F
Handel elektroniczny

Podsekcja I
Postanowienia ogólne

Artykuł 193

Cel i zasady

1. Uznając, że handel elektroniczny zwiększa możliwości handlowe w wielu sektorach, Strony stawiają sobie za cel propagowanie rozwoju wzajemnego handlu elektronicznego, w szczególności poprzez współpracę w kwestiach z zakresu handlu elektronicznego, w odniesieniu do postanowień niniejszego rozdziału.
2. Strony zgadzają się, że rozwój handlu elektronicznego musi być w pełni zgodny z najwyższymi międzynarodowymi standardami w zakresie ochrony danych, aby zdobyć zaufanie użytkowników handlu elektronicznego.
3. Strony uznają przekaz elektroniczny za świadczenie usług w rozumieniu sekcji C, które nie może być objęte należnościami celnymi.

Artykuł 194

Aspekty regulacyjne handlu elektronicznego

1. Strony prowadzą dialog dotyczący kwestii regulacyjnych związanych z handlem elektronicznym. Dialog ten obejmuje między innymi następujące kwestie:
 - a) uznanie certyfikatów podpisów elektronicznych wydawanych użytkownikom oraz ułatwianie świadczenia transgranicznych usług certyfikacyjnych;
 - b) odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami w zakresie transmisji lub przechowywania informacji:
 - (i) traktowanie niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych; oraz
 - (ii) ochrona konsumentów w dziedzinie handlu elektronicznego; oraz
 - c) wszelkie inne kwestie mające związek z rozwojem handlu elektronicznego.
2. Dialog ten może obejmować wymianę informacji dotyczących ustawodawstwa każdej ze Stron dotyczącego kwestii, o których mowa w ust. 1, jak również wdrażania tego ustawodawstwa.

Podsekcja II

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami

Artykuł 195

Korzystanie z usług pośredników

Strony uznają, że usługi pośredników mogą być wykorzystywane przez osoby trzecie w celu prowadzenia działalności naruszającej właściwe prawo krajowe. Aby uwzględnić tę możliwość, każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje dla usługodawców pośredniczących środki odpowiedzialności, o których mowa w niniejszej podsekcji.

Artykuł 196

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami: „zwykły przekaz”

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku świadczenia usługi społeczeństwa informacyjnego polegającej na transmisji w sieci łączności informacji przekazanych przez usługobiorcę lub na zapewnianiu dostępu do sieci łączności usługodawca nie był odpowiedzialny za przekazywane informacje, pod warunkiem że:

- a) nie jest inicjatorem transmisji;
- b) nie wybiera odbiorcy transmisji; oraz
- c) nie wybiera ani nie modyfikuje informacji zawartych w transmisji.

2. Czynności polegające na transmisji oraz zapewnianiu dostępu, o których mowa w ust. 1, obejmują automatyczne, pośrednie i krótkotrwale przechowywanie przekazywanych informacji w zakresie, w jakim służy to wyłącznie wykonywaniu transmisji w sieci łączności, oraz pod warunkiem że okres przechowywania nie przekracza czasu rozsądnie koniecznego do transmisji.

3. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, zgodnie z systemem prawnym każdej ze Stron, aby przerwał on naruszanie prawa lub mu zapobiegł.

Artykuł 197

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami: „caching”

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku świadczenia usługi społeczeństwa informacyjnego polegającej na transmisji w sieci łączności informacji przekazanych przez usługobiorcę usługodawca nie był odpowiedzialny z tytułu automatycznego, pośredniego i krótkotrwałego przechowywania tej informacji, dokonywanego wyłącznie w celu usprawnienia późniejszej transmisji informacji na wniosek innych usługobiorców, pod warunkiem że usługodawca:

- a) nie modyfikuje informacji;
- b) przestrzega warunków dostępu do informacji;
- c) przestrzega zasad dotyczących aktualizowania informacji, określonych w sposób szeroko uznany i używany w branży;
- d) nie zakłóca zgodnego z prawem posługiwania się technologią, szeroko uznaną i używaną w branży w celu uzyskania danych o korzystaniu z informacji; oraz
- e) podejmuje bezzwłocznie odpowiednie działania w celu usunięcia przechowywanych przez siebie informacji lub uniemożliwienia dostępu do nich, gdy uzyska wiarygodną wiadomość, że informacje zostały usunięte z początkowego źródła transmisji lub dostęp do nich został uniemożliwiony bądź gdy sąd lub organ administracyjny nakazał usunięcie informacji lub uniemożliwienie dostępu do niej.

2. Postanowienia niniejszego artykułu pozostają bez wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, aby przerwał naruszanie prawa lub mu zapobiegł, zgodnie z systemem prawnym każdej ze Stron.

Artykuł 198

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami: „hosting”

1. Strony zapewniają, aby w przypadku świadczenia usługi społeczeństwa informacyjnego polegającej na przechowywaniu informacji przekazanych przez usługobiorcę, usługodawca nie był odpowiedzialny za informacje przechowywane na wniosek usługobiorcy, pod warunkiem że usługodawca:

- a) nie ma wiarygodnych wiadomości o czynach o charakterze bezprawnym lub informacji, a w odniesieniu do roszczeń odszkodowawczych – nie wie o stanie faktycznym lub okolicznościach, które w sposób oczywisty świadczą o bezprawności; lub
- b) podejmuje bezzwłocznie odpowiednie działania w celu usunięcia lub uniemożliwienia dostępu do informacji, gdy uzyska takie wiadomości lub zostanie o nich powiadomiony.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli usługobiorca działa z upoważnienia lub pod kontrolą usługodawcy.

3. Niniejszy artykuł pozostaje bez wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, zgodnie z systemem prawnym każdej ze Stron, aby przerwał naruszanie prawa lub mu zapobiegł, ani na możliwość ustanowienia przez Stronę procedur regulujących usuwanie lub uniemożliwianie dostępu do informacji.

Artykuł 199

Brak ogólnego obowiązku w zakresie nadzoru

1. Strony nie nakładają na usługodawców świadczących usługi objęte art. 196, 197 i 198 niniejszej Umowy ani ogólnego obowiązku nadzorowania informacji, które przekazują lub przechowują, ani ogólnego obowiązku aktywnego poszukiwania faktów lub okoliczności wskazujących na czyny bezprawne.

2. Każda ze Stron może ustanowić w stosunku do usługodawców świadczących usługi społeczeństwa informacyjnego obowiązek bezzwłocznego informowania właściwych organów publicznych o domniemyanych bezprawnych działaniach ich usługobiorców lub o przekazanych przez nich informacjach o charakterze bezprawnym lub obowiązek przekazywania właściwym organom na ich wniosek informacji umożliwiających identyfikację usługobiorców, z którymi zawarli umowy dotyczące przechowywania.

Sekcja G

Wyjątki

Artykuł 200

Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Bez uszczerbku dla wyjątków ogólnych określonych w niniejszej Umowie postanowienia niniejszego rozdziału podlegają wyjątkom określonym w ust. 2 i 3.

2. Z zastrzeżeniem, że takie środki nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami, w przypadku gdy obowiązują podobne warunki, lub ukryte ograniczenia dla prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako zapobiegające przyjmowaniu lub stosowaniu przez którąś ze Stron środków:

- a) niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej bądź do utrzymania porządku publicznego;
- b) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;
- c) odnoszących się do zachowania wyczerpywalnych zasobów naturalnych, jeżeli środki te stosowane są w połączeniu z ograniczeniami dotyczącymi krajowych przedsiębiorców lub krajowej podaży i konsumpcji usług;
- d) niezbędnych do ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej;
- e) niezbędnych dla zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych lub wykonawczych, które nie są sprzeczne z niniejszym rozdziałem, łącznie z przepisami odnoszącymi się do:
 - (i) zapobiegania działaniom o charakterze oszukańczym i podstępnym lub postępowania ze skutkami niewykonania umów;
 - (ii) ochrony prywatności osób w odniesieniu do przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych i ochrony poufności akt i rachunków osobistych; lub
 - (iii) bezpieczeństwa; lub

- f) niezgodnych z art. 144 i 150, pod warunkiem że zróżnicowane traktowanie ma na celu zapewnienie skutecznego lub sprawiedliwego opodatkowania lub poboru podatków bezpośrednich w odniesieniu do działalności gospodarczej, przedsiębiorców lub usługodawców drugiej Strony⁽¹⁾.
3. Postanowień niniejszego rozdziału oraz załącznika VIII do niniejszej Umowy nie stosuje się do odpowiednich systemów zabezpieczenia społecznego Stron ani do działań prowadzonych na terytorium każdej ze Stron, które związane są, nawet jeżeli tylko sporadycznie, z wykonywaniem władzy publicznej.

Artykuł 201

Środki w zakresie opodatkowania

Uprzywilejowane traktowanie przyznane zgodnie z niniejszym rozdziałem nie ma zastosowania do traktowania w zakresie opodatkowania, którego Strony udzielają lub udzielą w przyszłości na podstawie zawartych między sobą umów mających na celu unikanie podwójnego opodatkowania.

Artykuł 202

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako:

- a) wymagające od Stron dostarczenia jakichkolwiek informacji, których ujawnienie uważa się za sprzeczne z ich podstawowymi interesami bezpieczeństwa;
- b) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron przeprowadzenie jakiegokolwiek działania uznanego przez nią za niezbędne dla ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:
- (i) związanego z produkcją broni, amunicji lub materiałów wojskowych lub handlem nimi;
 - (ii) odnoszącego się do działalności gospodarczej prowadzonej bezpośrednio lub pośrednio dla celów zaopatrzenia sił zbrojnych;
 - (iii) odnoszącego się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub
 - (iv) podjętego w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych; lub
- c) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron przeprowadzenie jakiegokolwiek działania w celu wywiązania się z zobowiązań podjętych w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

⁽¹⁾ Środki mające na celu zapewnienie skutecznego lub sprawiedliwego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich obejmują środki zastosowane przez Stronę w ramach jej systemu podatkowego, które:

- (i) mają zastosowanie do przedsiębiorców i podmiotów świadczących usługi, niebędących rezydentami, z uwzględnieniem faktu, że obowiązek podatkowy nierezydentów określony jest na podstawie pozycji podlegających opodatkowaniu pochodzących z terytorium Strony lub tam się znajdujących;
- (ii) mają zastosowanie do nierezydentów w celu zapewnienia opodatkowania lub poboru podatków na terytorium Strony;
- (iii) mają zastosowanie do nierezydentów lub rezydentów w celu zapobiegania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich, łącznie ze środkami zgodności;
- (iv) mają zastosowanie do konsumentów usług dostarczonych na terytorium lub z terytorium drugiej Strony w celu zapewnienia opodatkowania takich konsumentów lub poboru od nich podatków pochodzących ze źródeł znajdujących się na terytorium Strony;
- (v) dokonują rozróżnienia między przedsiębiorcami i podmiotami świadczącymi usługi podlegającymi zobowiązaniom podatkowym od pozycji opodatkowanych na poziomie światowym a innymi przedsiębiorcami i podmiotami świadczącymi usługi ze względu na różnice w podstawie ich opodatkowania lub
- (vi) określają i przyznają dochody, zyski, korzyści, straty, odliczenia lub ulgi osobom i oddziałom będącym rezydentami bądź powiązanym osobom lub oddziałom należącym do tej samej osoby w celu zagwarantowania podstawy opodatkowania obowiązującej na terytorium Strony.

Terminologia podatkowa lub założenia systemu opisane w lit. f) i niniejszym przypisie są określone zgodnie z definicjami podatkowymi i założeniami systemowymi albo definicjami i założeniami systemowymi równorzędnymi, czy też podobnymi przyjętymi zgodnie z przepisami Strony stosującej dany środek.

Sekcja H

Inwestycje

Artykuł 203

Przegląd

W celu ułatwienia dwustronnych inwestycji Strony wspólnie dokonują przeglądu otoczenia i ram prawnych inwestycji najpóźniej po trzech latach od wejścia w życie niniejszej Umowy, a następnie w regularnych odstępach czasu. Na podstawie tego przeglądu Strony analizują możliwość podjęcia rokowań w celu uzupełnienia niniejszej Umowy o postanowienia dotyczące inwestycji, w tym ochrony inwestycji.

ROZDZIAŁ 6

Płatności bieżące i przepływ kapitału

Artykuł 204

Płatności bieżące

Strony nie nakładają jakichkolwiek ograniczeń i zezwalają na dokonywanie, w walucie w pełni wymiennej, zgodnie z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym, wszelkich płatności i transferów na rachunku bieżącym w ramach bilansu płatniczego między Unią Europejską a Republiką Armenii.

Artykuł 205

Przepływy kapitału

1. W odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego, od daty wejścia w życie niniejszej Umowy Strony zapewniają swobodny przepływ kapitału związany z inwestycjami bezpośrednimi⁽¹⁾ dokonywanymi zgodnie z ustawodawstwem kraju przyjmującego oraz zgodnie z postanowieniami rozdziału 5, jak również likwidacją lub przeniesieniem tak zainwestowanego kapitału oraz ewentualnego zysku z inwestycji.

2. W odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego nieobjętych ust. 1, od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy i bez uszczerbku dla innych jej postanowień każda ze Stron zapewnia swobodny przepływ kapitału w zakresie:

- a) kredytów związanych z transakcjami handlowymi, łącznie ze świadczeniem usług, w których udział ma rezydent jednej ze Stron;
- b) pożyczek i kredytów finansowych udzielanych przez inwestorów drugiej Strony; oraz
- c) udziałów kapitałowych w osobie prawnej, zdefiniowanej w art. 142, bez zamiaru ustanowienia lub utrzymania trwałych więzi gospodarczych.

3. Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszej Umowy Strony nie wprowadzają żadnych nowych ograniczeń w zakresie przepływu kapitału ani płatności bieżących między rezydentami Unii Europejskiej i Republiki Armenii ani nie nadają istniejącym regulacjom bardziej restrykcyjnego charakteru.

Artykuł 206

Wyjątki

Z zastrzeżeniem wymogu, zgodnie z którym takie środki nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami, w przypadku gdy obowiązują podobne warunki lub ukryte ograniczenia dla przepływu kapitału, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako zapobiegające przyjmowaniu lub egzekwowaniu przez którąkolwiek ze Stron środków:

- a) niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej bądź do utrzymania porządku publicznego; lub

⁽¹⁾ Dotyczy to także nabywania nieruchomości związanego z inwestycjami bezpośrednimi.

- b) niezbędnych dla zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych, które nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszego tytułu, łącznie z przepisami odnoszącymi się do:
- (i) zapobiegania przestępstwom, działaniom o charakterze oszukańczym i podstępnym lub niezbędnych w celu naprawiania skutków niewykonania umów, takich jak upadłość, niewypłacalność oraz ochrona praw wierzycieli;
 - (ii) środków przyjętych lub utrzymywanych w celu zapewnienia integralności i stabilności systemu finansowego Strony;
 - (iii) emisji, handlu lub obrotu papierami wartościowymi, opcjami, transakcjami typu futures i innymi pochodnymi;
 - (iv) sprawozdań finansowych lub przechowywania dokumentacji dotyczącej transferów, w przypadku gdy są one konieczne w celu wspierania egzekwowania prawa lub organów regulacyjnych w dziedzinie finansów; lub
 - (v) zapewnienia zgodności z nakazami lub orzeczeniami lub decyzjami wydanymi w postępowaniach sądowych lub administracyjnych.

Artykuł 207

Środki ochronne

W szczególnych okolicznościach, jeżeli występują poważne trudności – w przypadku Republiki Armenii – w funkcjonowaniu polityki kursowej lub polityki pieniężnej lub – w przypadku Unii Europejskiej – w funkcjonowaniu polityki gospodarczej i pieniężnej, lub jeżeli Strona doświadcza poważnych trudności w zrównoważeniu bilansu płatniczego lub pozyskaniu finansowania zewnętrznego bądź gdy istnieje zagrożenie takimi trudnościami, dana Strona może wprowadzić absolutnie niezbędne środki ochronne związane z przepływami finansowymi, płatnościami lub transferami między Unią Europejską a Republiką Armenii na okres nieprzekraczający jednego roku. Strona przyjmująca lub utrzymująca w mocy środki ochronne bezzwłocznie informuje drugą Stronę o ich przyjęciu oraz przedstawia, najwcześniej jak to możliwe, harmonogram ich zniesienia.

Artykuł 208

Ułatwienie

Strony konsultują się ze sobą w celu ułatwienia przepływu kapitału między nimi, mając na uwadze wspieranie celów niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 7

Własność intelektualna

Sekcja A

Cele i zasady

Artykuł 209

Cele

Celami niniejszego rozdziału są:

- a) ułatwianie produkcji i komercjalizacji produktów innowacyjnych i twórczych między Stronami, przyczyniających się do powstania bardziej zrównoważonej i integracyjnej gospodarki w przypadku każdej ze Stron; oraz
- b) osiągnięcie odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony oraz egzekwowania praw własności intelektualnej.

Artykuł 210

Charakter i zakres zobowiązań

1. Strony zapewniają odpowiednie i skuteczne wykonanie umów międzynarodowych dotyczących własności intelektualnej, których są stronami, w tym Porozumienia WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, stanowiącego załącznik 1C do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu („porozumienie TRIPS”). Niniejszy rozdział uzupełnia i szczegółowo określa prawa i obowiązki Stron wynikające z porozumienia TRIPS i innych umów międzynarodowych w dziedzinie własności intelektualnej.
2. Do celów niniejszej Umowy pojęcie „własności intelektualnej” obejmuje co najmniej wszystkie rodzaje własności intelektualnej, o których mowa w sekcji B niniejszego rozdziału.
3. Ochrona własności intelektualnej obejmuje ochronę przed nieuczciwą konkurencją, o której mowa w art. 10bis Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej z 1883 r., ostatnio zmienionej aktem sztokholmskim z 1967 r. („konwencja paryska (1967)”).

Artykuł 211

Wyczerpanie

Każda ze Stron ustanawia krajowy lub regionalny system wyczerpania praw własności intelektualnej.

Sekcja B

Normy dotyczące praw własności intelektualnej

Podsekcja I

Prawo autorskie i prawa pokrewne

Artykuł 212

Przyznana ochrona

1. Strony przestrzegają praw i obowiązków określonych w:
 - a) Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych („konwencja berneńska”);
 - b) Konwencji rzymskiej o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych („konwencja rzymska”);
 - c) porozumieniu TRIPS;
 - d) traktacie WIPO o prawie autorskim; oraz
 - e) Traktacie WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach.
2. Strony dokładają wszelkich rozsądnych starań, aby przystąpić do traktatu pekińskiego o artystycznych wykonaniach audiowizualnych.

Artykuł 213

Autorzy

Każda ze Stron nadaje autorom prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

- a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utworów, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie, w całości lub w części;
- b) jakiegokolwiek formy publicznej dystrybucji poprzez sprzedaż lub w inny sposób oryginalnego utworu lub jego kopii;

- c) jakiegokolwiek publicznego przekazu ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym publicznego udostępniania ich utworów w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie; oraz
- d) wynajmu i wypożyczania oryginałów i kopii ich utworów.

Artykuł 214

Wykonawcy

Każda ze Stron nadaje wykonawcom prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

- a) utrwalania ⁽¹⁾ ich wykonań;
- b) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych wykonań, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie, w całości lub w części;
- c) publicznego udostępnienia, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, utrwalonych wykonań;
- d) publicznego udostępniania ich utrwalonych wykonań, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie;
- e) bezprzewodowego nadawania oraz publicznego przekazu ich wykonań artystycznych, chyba że wykonania te stanowią same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwaleniu;
- f) wynajmu i wypożyczania ich utrwalonych wykonań.

Artykuł 215

Producenci fonogramów

Każda ze Stron nadaje producentom fonogramów prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

- a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich fonogramów, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie, w całości lub w części;
- b) publicznego udostępnienia, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, fonogramów lub ich kopii;
- c) publicznego udostępniania ich fonogramów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie; oraz
- d) wynajmu i wypożyczania ich fonogramów.

Artykuł 216

Organizacje nadawcze

Każda ze Stron nadaje organizacjom nadawczym prawo wyłączne do zezwolenia lub zakazu:

- a) utrwalania ich audycji, niezależnie od tego, czy audycje te są emitowane przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego;
- b) bezpośredniego lub pośredniego, tymczasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych audycji, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie, w całości lub w części, niezależnie od tego, czy audycje te są emitowane przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego;
- c) publicznego udostępniania utrwalonych audycji, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie;
- d) publicznego udostępnienia ich utrwalonych audycji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób; oraz

⁽¹⁾ Utrwalenie oznacza zapis dźwięków lub obrazów bądź ich reprezentacji, z którego mogą być odtwarzane, kopiowane i przekazywane za pomocą odpowiednich urządzeń.

- e) bezprzewodowej retransmisji ich audycji oraz przekazu publicznego ich audycji, jeśli ten przekaz następuje w miejscach dostępnych publicznie za opłatą wstępu.

Artykuł 217

Nadawanie i przekaz publiczny

Każda ze Stron zapewnia wykonawcom i producentom prawo do jednorazowego godziwego wynagrodzenia płatnego przez użytkownika, jeżeli fonogram opublikowany w celach handlowych lub zwielokrotniony egzemplarz takiego fonogramu zostaną użyte do nadania drogą bezprzewodową lub w jakikolwiek sposób odtworzone publicznie. Każda ze Stron zapewnia podział takiego wynagrodzenia między właściwych wykonawców i producentów fonogramów. W przypadku braku porozumienia w tej sprawie między wykonawcami i producentami fonogramów każda ze Stron może określić warunki podziału wynagrodzenia między nimi.

Artykuł 218

Okres ochrony

1. Prawa majątkowe autora utworu literackiego lub artystycznego w rozumieniu art. 2 konwencji berneńskiej podlegają ochronie w okresie życia autora i przez okres nie krótszy niż 70 lat od dnia jego śmierci, niezależnie od daty zgodnego z prawem publicznego udostępnienia utworu.
2. W przypadku utworu współautorskiego okres ochrony, o którym mowa w ust. 1, liczy się od dnia śmierci ostatniego z autorów.
3. W przypadku utworów anonimowych lub utworów, przy których posłużono się pseudonimem, okres ochrony wynosi nie mniej niż 70 lat od dnia zgodnego z prawem publicznego udostępnienia utworu. Jeżeli jednak pseudonim, którym posłużył się autor, nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnia swoją tożsamość w okresie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, czasem ochrony jest czas określony w ust. 1.
4. Jeżeli Strona przewiduje indywidualne prawa w odniesieniu do utworów zbiorowych lub wyznaczenie osoby prawnej jako posiadacza prawa, czas ochrony jest liczony zgodnie z ust. 3, z wyjątkiem sytuacji, gdy osoby fizyczne, które stworzyły utwór, są zidentyfikowane jako takie w wersjach utworu, które zostały publicznie udostępnione. Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla praw zidentyfikowanych autorów, których możliwe do zidentyfikowania wkłady są włączone do takich utworów, do których to wkładów stosuje się ust. 1 i 2.
5. Jeżeli utwór publikowany jest w tomach, częściach, odcinkach, fragmentach lub wkładkach, a okres ochrony biegnie od dnia, w którym utwór został zgodnie z prawem publicznie udostępniony, czas ochrony rozpoczyna swój bieg dla każdej z wymienionych części oddzielnie.
6. W przypadku utworów, których okres ochrony nie jest liczony od dnia śmierci autora lub autorów i które nie były zgodnie z prawem publicznie udostępnione w okresie 70 lat po ich stworzeniu, ochrona wygasa.
7. Okres ochrony utworu filmowego lub audiowizualnego wygasa po upływie co najmniej 70 lat od dnia śmierci ostatniej spośród niżej wymienionych osób, bez względu na to, czy zostały one wskazane jako współautorzy: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów i kompozytora muzyki skomponowanej specjalnie dla utworu filmowego lub audiowizualnego.
8. Każda ze Stron zapewnia, aby osoba, która po wygaśnięciu okresu ochrony prawa autorskiego po raz pierwszy zgodnie z prawem publikuje lub zgodnie z prawem publicznie udostępnia utwór uprzednio nieopublikowany, korzystała z ochrony równoważnej ochronie praw majątkowych autora. Okres ochrony takich praw wynosi 25 lat, licząc od dnia pierwszego zgodnego z prawem opublikowania lub pierwszego zgodnego z prawem publicznego udostępnienia utworu.
9. Prawa majątkowe artystów wykonawców utworów audiowizualnych wygasają po upływie co najmniej 50 lat od dnia wykonania utworu. Jeżeli jednak utrwalenie wykonania zostanie zgodnie z prawem opublikowane lub zgodnie z prawem publicznie udostępnione w tym okresie, prawa te wygasają po upływie co najmniej 50 lat od dnia pierwszej takiej publikacji lub pierwszego takiego publicznego udostępnienia, w zależności od tego, które z tych wydarzeń miało miejsce wcześniej.

10. Prawa majątkowe artystów wykonawców i producentów fonogramów wygasają po upływie 70 lat, licząc od daty pierwszej publikacji lub pierwszego publicznego udostępnienia, w zależności od tego, które z tych wydarzeń miało miejsce wcześniej. Strona może zastosować skuteczne środki w celu zapewnienia, aby zyski wygenerowane w trakcie 20-letniego okresu ochrony następującego po upływie okresu 50 lat były dzielone sprawiedliwie pomiędzy artystów wykonawców i producentów.

11. Prawa majątkowe producentów pierwszego utrwalenia filmu wygasają po upływie co najmniej 50 lat od sporządzenia utrwalenia. Jeżeli jednak film zostaje zgodnie z prawem opublikowany lub zgodnie z prawem publicznie udostępniony w tym okresie, prawa te wygasają po upływie co najmniej 50 lat od dnia pierwszej takiej publikacji lub pierwszego takiego publicznego udostępnienia, w zależności od tego, które z tych wydarzeń miało miejsce wcześniej.

12. Prawa majątkowe organizacji nadawczych wygasają po upływie co najmniej 50 lat od dnia pierwszej emisji audycji, niezależnie od tego, czy audycja emitowana jest przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarne.

13. Okresy ochrony ustanowione w niniejszym artykule liczone są od dnia pierwszego stycznia roku następującego po zdarzeniu, które powoduje rozpoczęcie biegu okresu ochrony.

Artykuł 219

Ochrona środków technologicznych

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną zapobiegającą obchodzeniu wszelkich skutecznych środków technologicznych, którego dana osoba dokonuje, wiedząc, lub mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że dąży do osiągnięcia tego celu.

2. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną zapobiegającą wytwarzaniu, przywozowi, dystrybucji, sprzedaży, wypożyczaniu, reklamowaniu sprzedaży lub wypożyczania lub posiadaniu w celach handlowych urządzeń, produktów lub części składowych, lub świadczeniu usług, które:

- a) stanowią przedmiot promocji, reklamy lub sprzedaży w celu obejścia jakichkolwiek skutecznych środków technologicznych;
- b) mają jedynie ograniczony cel handlowy lub zastosowanie inne niż w celu obejścia jakichkolwiek skutecznych środków technologicznych; lub
- c) są zaprojektowane, produkowane, dostosowane lub świadczone głównie w celu umożliwienia lub ułatwienia obejścia skutecznych środków technologicznych.

3. Do celów niniejszego rozdziału pojęcie „środki technologiczne” oznacza wszelkiego rodzaju technologie, urządzenia lub części składowe, które, przy normalnym funkcjonowaniu, są przeznaczone do udaremnienia lub ograniczenia czynności w odniesieniu do utworów lub innych przedmiotów, które nie zostały dopuszczone przez posiadacza prawa autorskiego lub praw pokrewnych prawu autorskiemu zgodnie z prawodawstwem krajowym. Środki technologiczne uważa się za skuteczne w przypadku, gdy korzystanie z objętego ochroną utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną jest kontrolowane przez posiadaczy prawa autorskiego poprzez zastosowanie kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie, kodowanie lub inna transformacja utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną, lub mechanizmu kontroli kopiowania, które spełniają cel ochronny.

Artykuł 220

Ochrona informacji o zarządzaniu prawami

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną zapobiegającą podejmowaniu przez kogokolwiek bez odpowiedniego zezwolenia któregośkolwiek z następujących działań:

- a) usunięcia lub zmiany jakichkolwiek elektronicznych informacji o zarządzaniu prawami;
- b) dystrybucji, przywozu w celu dystrybucji, nadawania, przekazywania lub upublicznienia dzieł lub innych przedmiotów ochrony zgodnie z niniejszym rozdziałem, z których usunięto lub zmieniono bez odpowiedniego zezwolenia elektroniczne informacje o zarządzaniu prawami,

jeżeli taka osoba wie lub ma uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że poprzez to powoduje, umożliwia, ułatwia lub ukrywa naruszenie praw autorskich lub praw pokrewnych prawu autorskiemu przewidziane w ustawodawstwie krajowym.

2. Do celów niniejszego rozdziału „informacje o zarządzaniu prawami” oznaczają wszelkie informacje dostarczone przez posiadaczy praw, które identyfikują utwór lub inne przedmioty ochrony, o których mowa w niniejszym rozdziale, autora lub innego posiadacza praw lub informacje na temat warunków dotyczących wykorzystania utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną oraz wszelkie numery i kody, poprzez które takie informacje są wyrażane.

3. Ust. 1 stosuje się w przypadku, gdy którekolwiek z takich informacji są powiązane z kopią utworu lub innego przedmiotu ochrony, o którym mowa w niniejszym rozdziale, lub gdy informacje te pojawiają się w związku z ich publicznym udostępnieniem.

Artykuł 221

Wyjątki i ograniczenia

1. Każda ze Stron może ustanowić ograniczenia lub wyjątki od praw ustanowionych w art. 213–218 wyłącznie w niektórych szczególnych przypadkach, które nie stoją w sprzeczności ze zwykłym wykorzystaniem przedmiotu ochrony i nie przynoszą nieuzasadnionego uszczerbku dla prawnie uzasadnionego interesu posiadaczy praw, zgodnie z konwencjami i traktatami międzynarodowymi, do których Strony przystąpiły.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby tymczasowe czynności zwielokrotniania, o których mowa w art. 213–217, które mają charakter przejściowy lub przypadkowy, stanowią integralną i zasadniczą część procesu technologicznego, których jedynym celem jest umożliwienie: a) emisji w ramach sieci łączącej osoby trzecie poprzez pośrednika lub b) zgodnego z prawem korzystania z utworu lub innego przedmiotu ochrony i które nie mają odrębnego znaczenia ekonomicznego, były wyłączone z prawa do zwielokrotniania ustanowionego w art. 213–217 niniejszej Umowy.

Artykuł 222

Prawo artysty do odsprzedaży dzieła sztuki

1. Każda ze Stron nadaje autorowi oryginalnego dzieła sztuki prawo do odsprzedaży tego dzieła, określone jako niezbywalne prawo, którego nie można się zrzec, nawet z góry, do otrzymania opłaty licencyjnej opartej na cenie sprzedaży uzyskanej z każdej odsprzedaży dzieła następującej po pierwszym rozporządzeniu dziełem przez autora.

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do wszystkich czynności odsprzedaży, w których w charakterze sprzedawców, kupujących lub pośredników uczestniczą podmioty zawodowo działające na rynku dzieł sztuki, takie jak salony sprzedaży, galerie sztuki oraz wszelkie podmioty zajmujące się handlem dziełami sztuki.

3. Każda ze Stron może postanowić, że prawo, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do czynności odsprzedaży, w przypadku gdy sprzedawca nabył dzieło bezpośrednio od autora mniej niż trzy lata przed tą odsprzedażą oraz w przypadku gdy cena odsprzedaży nie przekracza określonej kwoty minimalnej.

4. Opłata licencyjna jest wypłacana przez sprzedawcę. Każda ze Stron może postanowić, że jedna z osób fizycznych lub prawnych, o których mowa w ust. 2, inna niż sprzedawca, jest wyłącznie odpowiedzialna lub odpowiedzialna wspólnie ze sprzedawcą za wypłatę opłat licencyjnych.

5. Procedurę pobierania opłat licencyjnych oraz ich wysokość określa prawo krajowe.

Artykuł 223

Współpraca w zakresie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

1. Strony promują wzajemną współpracę między ich odpowiednimi organizacjami zbiorowego zarządzania prawami w celu ułatwiania dostępu do utworów i innych przedmiotów objętych ochroną na terytorium Stron oraz przekazywania opłat licencyjnych za wykorzystanie tych utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną.

2. Strony wspierają przejrzystość w ramach organizacji zbiorowego zarządzania, szczególnie pod względem pobierania opłat licencyjnych, odliczeń od pobranych opłat, ich wykorzystania, polityki dystrybucji oraz repertuaru.

3. Strony zobowiązują się do zapewnienia, aby w przypadku gdy organizacja zbiorowego zarządzania mająca siedzibę na terytorium jednej Strony reprezentuje inną organizację zbiorowego zarządzania mającą siedzibę na terytorium drugiej Strony na mocy umowy o reprezentacji, organizacja reprezentująca nie dyskryminowała posiadaczy praw zrzeszonych w organizacji reprezentowanej.

4. Reprezentująca organizacja zbiorowego zarządzania prawidłowo, regularnie i rzetelnie wpłaca kwoty należne reprezentowanej organizacji zbiorowego zarządzania, a także udziela reprezentowanej organizacji zbiorowego zarządzania informacje o kwocie opłat licencyjnych pobranych w jej imieniu oraz o ewentualnych odliczeniach od wysokości tych opłat.

Podsekcja II

Znaki towarowe

Artykuł 224

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron:

- a) przystępuje Protokołu do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków;
- b) przestrzega postanowień Traktatu o prawie znaków towarowych oraz Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków; oraz
- c) podejmuje wszystkie możliwe starania na rzecz przystąpienia do Traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych.

Artykuł 225

Prawa ze znaku towarowego

Rejestracja znaku towarowego pociąga za sobą przyznanie właścicielowi wyłącznych praw do tego znaku. Właściciel jest uprawniony do zakazania wszelkim osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, używania w obrocie handlowym:

- a) jakiegokolwiek oznaczenia identycznego ze znakiem towarowym dla towarów lub usług identycznych z tymi, dla których znak towarowy jest zarejestrowany; oraz
- b) jakiegokolwiek oznaczenia identycznego ze znakiem towarowym lub do niego podobnego dla towarów lub usług identycznych z tymi, dla których zarejestrowano znak towarowy, lub do nich podobnych, w przypadku gdy takie wykorzystanie skutkowałoby prawdopodobieństwem wprowadzenia w błąd odbiorców, w tym prawdopodobieństwem skojarzenia oznaczenia ze znakiem towarowym.

Artykuł 226

Procedura rejestracji

1. Każda ze Stron przewiduje system rejestracji znaków towarowych, w którym ostateczne decyzje odmowne odpowiednich organów właściwych w obszarze znaków towarowych są przekazywane na piśmie wraz z należytych uzasadnieniem.
2. Każda ze Stron przewiduje możliwość złożenia sprzeciwu w odniesieniu do wniosku o rejestrację znaku towarowego oraz możliwość ustosunkowania się przez wnioskodawcę do takiego sprzeciwu.
3. Każda ze Stron przewiduje publiczną elektroniczną bazę wniosków o rejestrację i zarejestrowanych znaków towarowych. Baza wniosków o rejestrację jest dostępna co najmniej w okresie przewidzianym na złożenie sprzeciwu.

Artykuł 227

Znaki towarowe powszechnie znane

W celu nadania skuteczności ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, o których mowa w art. 6bis konwencji paryskiej (1967) oraz art. 16 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS, każda ze Stron stosuje wspólne zalecenie dotyczące przepisów o ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, przyjęte przez Zgromadzenie Unii paryskiej o ochronie własności przemysłowej oraz Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) na 34. serii spotkań zgromadzeń państw członkowskich WIPO w dniach 20–29 września 1999 r.

Artykuł 228

Wyjątki od praw wynikających ze znaku towarowego

Każda ze Stron:

- a) przewiduje uczciwe używanie terminów opisowych, w tym uczciwe używanie oznaczeń geograficznych, jako ograniczony wyjątek od praw wynikających ze znaku towarowego; oraz
- b) może przewidzieć inne ograniczone wyjątki od praw wynikających ze znaku towarowego.

Przewidując takie wyjątki, każda ze Stron bierze pod uwagę uzasadniony interes właściciela znaku towarowego i osób trzecich.

Artykuł 229

Podstawy wygaśnięcia

1. Każda ze Stron przewiduje, że znak towarowy ulega wygaśnięciu, jeżeli w nieprzerwanym okresie co najmniej trzech lat znak ten nie został wprowadzony do rzeczywistego używania na danym terytorium w powiązaniu z towarami lub usługami, dla których jest zarejestrowany, i nie istnieją żadne uzasadnione powody jego nieużywania.

Nikt nie może żądać stwierdzenia wygaśnięcia praw właściciela znaku towarowego, jeżeli w przedziale czasu pomiędzy upływem minimalnego trzyletniego okresu i złożeniem wniosku o wygaśnięcie rozpoczęło się lub zostało wznowione rzeczywiste używanie znaku towarowego.

Rozpoczęcie lub wznowienie używania w okresie trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o stwierdzenie wygaśnięcia i które nastąpiło najwcześniej w momencie upływu co najmniej trzyletniego nieprzerwanego okresu nieużywania, nie jest jednak brane pod uwagę, w przypadku gdy przygotowania do rozpoczęcia lub wznowienia używania podjęte zostały dopiero wówczas, gdy właściciel dowiedział się o możliwości złożenia wniosku o stwierdzenie wygaśnięcia.

2. Znak towarowy podlega również wygaśnięciu, jeżeli po dacie rejestracji:

- a) w wyniku działania lub zaniechania właściciela stał się nazwą powszechnie używaną w odniesieniu do towarów lub usług, dla których został zarejestrowany; lub
- b) w wyniku używania znaku towarowego przez właściciela lub za jego zgodą, w odniesieniu do towarów lub usług, dla których został on zarejestrowany, zachodzi możliwość wprowadzenia odbiorców w błąd, w szczególności co do natury, jakości lub pochodzenia geograficznego towarów lub usług.

Podsekcja III

Oznaczenia geograficzne

Artykuł 230

Zakres stosowania

- 1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do ochrony oznaczeń geograficznych pochodzących z terytoriów Stron.
- 2. Oznaczenia geograficzne jednej Strony objęte ochroną drugiej Strony podlegają postanowieniom niniejszej podsekcji, wyłącznie jeżeli są objęte zakresem stosowania prawodawstwa, o którym mowa w art. 231.

Artykuł 231

Uznane oznaczenia geograficzne

- 1. Po przeanalizowaniu prawodawstwa Republiki Armenii wymienionego w załączniku IX część A Unia Europejska stwierdza, że jest ono zgodne z elementami określonymi w części B tego załącznika.

2. Po przeanalizowaniu prawodawstwa Unii Europejskiej wymienionego w załączniku IX część A Republika Armenii stwierdza, że jest ono zgodne z elementami określonymi w części B tego załącznika.
3. Po zakończeniu procedury sprzeciwu i przeanalizowaniu oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej wymienionych w załączniku X, zarejestrowanych przez Unię Europejską na mocy prawodawstwa wymienionego w załączniku IX część A, Republika Armenii zapewnia ochronę tych oznaczeń zgodnie z poziomem ochrony określonym w niniejszej Umowie.
4. Po zakończeniu procedury sprzeciwu i przeanalizowaniu oznaczeń geograficznych Republiki Armenii wymienionych w załączniku X, zarejestrowanych przez Republikę Armenii na mocy prawodawstwa wymienionego w załączniku IX część A, Unia Europejska zapewnia ochronę tych oznaczeń zgodnie z poziomem ochrony określonym w niniejszej Umowie.

Artykuł 232

Dodawanie nowych oznaczeń geograficznych

1. Zgodnie z procedurą określoną w art. 240 ust. 3 Strony mogą dodawać nowe oznaczenia geograficzne do wykazu chronionych oznaczeń geograficznych stanowiącego załącznik X. Nowe oznaczenia geograficzne można dodawać do wykazu po zakończeniu procedury sprzeciwu i zadowolającym obie Strony przeanalizowaniu nowych oznaczeń geograficznych zgodnie z art. 231 ust. 3 i 4.
2. Strony nie mają obowiązku dodawania nowych oznaczeń geograficznych do wykazu, o którym mowa w ust. 1, w przypadku gdy:
 - a) oznaczenie geograficzne byłoby sprzeczne z nazwą odmiany roślin lub rasy zwierząt i może z tego powodu wprowadzić w błąd konsumenta co do prawdziwego pochodzenia danego produktu;
 - b) w świetle istniejącego renomowanego lub powszechnie znanego znaku towarowego ochrona takiego oznaczenia geograficznego mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości produktu lub
 - c) nazwa ma charakter rodzajowy.

Artykuł 233

Zakres ochrony oznaczeń geograficznych

1. Oznaczenia geograficzne wymienione w załączniku X są chronione przez każdą ze Stron przed:
 - a) wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystaniem chronionej nazwy w celach handlowych w odniesieniu do porównywalnych produktów niezgodnych ze specyfikacją produktu objętego nazwą chronioną, lub w zakresie, w jakim takie użycie wykorzystuje renomę oznaczenia geograficznego;
 - b) wszelkim niewłaściwym stosowaniem, naśladowaniem bądź przywołaniem, nawet jeśli podane jest prawdziwe pochodzenie produktu lub chroniona nazwa jest podana w tłumaczeniu, w formie transkrypcji lub transliteracji, lub z dodaniem takiego określenia jak: „w stylu”, „typu”, „zgodnie z metodą”, „jak produkowane w”, „imitacja”, „o smaku”, „podobne do” itp.;
 - c) wszelkim innym nieprawdziwym lub wprowadzającym w błąd określeniem miejsca pochodzenia lub wytwarzania, właściwości lub podstawowych cech produktu, mogącym stworzyć mylne wrażenie co do jego pochodzenia, znajdującym się na opakowaniu wewnętrznym lub zewnętrznym, w materiale reklamowym lub w dokumentach odnoszących się do danego produktu bądź na opakowaniu produktu w pojemniku; oraz
 - d) wszelkimi innymi praktykami, które mogłyby wprowadzać konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu.
2. Chronione oznaczenia geograficzne nie mogą stać się nazwami rodzajowymi na terytorium Stron.
3. W przypadku całkowicie lub częściowo homonimicznych oznaczeń geograficznych ochronę przyznaje się każdemu takiemu oznaczeniu geograficznemu, pod warunkiem że było ono użyte w dobrej wierze i z należyтым uwzględnieniem zastosowań lokalnych i tradycyjnych oraz rzeczywistego ryzyka pomyłki.

Bez uszczerbku dla art. 23 porozumienia TRIPS Strony wspólnie uzgadniają praktyczne warunki zastosowania, na podstawie których homonimiczne oznaczenia geograficzne będą rozróżniane, uwzględniając przy tym konieczność zapewnienia sprawiedliwego traktowania producentów i uniknięcia sytuacji, w której konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd.

Nazwa homonimiczna prowadząca do błędnego przekonania konsumentów, że produkt pochodzi z innego terytorium, nie może być zarejestrowana nawet w przypadku, gdy nazwa ta odpowiada nazwie faktycznego terytorium, regionu lub miejsca pochodzenia danego produktu.

4. W przypadku gdy Strona, w kontekście negocjacji z państwem trzecim, proponuje ochronę oznaczenia geograficznego tego państwa trzeciego homonimicznego z oznaczeniem geograficznym drugiej Strony chronionym na mocy niniejszej podsekcji, Strona ta jest o tym informowana i otrzymuje możliwość wyrażenia uwag na ten temat, zanim oznaczenie geograficzne państwa trzeciego zostanie objęte ochroną.

5. Żadne postanowienia niniejszej podsekcji nie zobowiązują Stron do ochrony oznaczenia geograficznego, które nie jest lub przestało być chronione w jego państwie pochodzenia.

Strony powiadamiają się wzajemnie, jeżeli oznaczenie geograficzne przestaje być chronione w swoim państwie pochodzenia. Takie powiadomienie przedkłada się zgodnie z procedurami określonymi w art. 240 ust. 3.

6. Żadne postanowienia niniejszej Umowy nie naruszają prawa jakiejkolwiek osoby do stosowania w handlu jej nazwiska lub nazwiska jej poprzedników w celach komercyjnych, z wyjątkiem przypadków stosowania takiego nazwiska w sposób wprowadzający konsumentów w błąd.

Artykuł 234

Prawo do wykorzystania oznaczeń geograficznych

1. Oznaczenie geograficzne chronione na mocy niniejszej podsekcji może być wykorzystywane przez każdy podmiot wprowadzający do obrotu produkty rolne, środki spożywcze, wina, wina aromatyzowane lub napoje spirytusowe zgodnie z odpowiednią specyfikacją.

2. Jeżeli oznaczenie geograficzne jest chronione na mocy niniejszej podsekcji, wykorzystanie tej nazwy chronionej nie podlega jakiejkolwiek rejestracji użytkowników ani dodatkowym kosztom.

Artykuł 235

Związek ze znakami towarowymi

1. W przypadku gdy znak towarowy odpowiada którejkolwiek z sytuacji, o których mowa w art. 233 ust. 1 w odniesieniu do chronionego oznaczenia geograficznego dla produktów podobnych, dana Strona odmawia rejestracji takiego znaku towarowego lub unieważnia go, pod warunkiem że wniosek o rejestrację tego znaku towarowego został złożony po dacie złożenia wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na danym terytorium.

2. W odniesieniu do oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 231, data złożenia wniosku o ochronę odpowiada dacie wejścia w życie niniejszej Umowy.

3. W odniesieniu do oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 232, data złożenia wniosku o objęcie ochroną odpowiada dacie przekazania drugiej Stronie wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego.

4. Bez uszczerbku dla art. 232 ust. 2 lit. b) każda ze Stron chroni oznaczenia geograficzne wymienione w załączniku X również wtedy, gdy istnieje wcześniejszy znak towarowy. Przez wcześniejszy znak towarowy rozumie się znak towarowy, którego wykorzystanie odpowiada jednej z sytuacji, o których mowa w art. 233 ust. 1 i w odniesieniu do którego złożono wniosek bądź który został zarejestrowany lub ustanowiony poprzez użycie – jeżeli prawodawstwo danej Strony przewiduje taką możliwość – w dobrej wierze na terytorium jednej ze Stron przed datą złożenia przez drugą Stronę wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na mocy niniejszej Umowy. Taki znak towarowy może nadal być używany i wznawiany pomimo ochrony oznaczenia geograficznego, pod warunkiem że w przepisach Stron dotyczących znaków towarowych nie istnieje żaden powód nieważności lub cofnięcia znaku towarowego.

5. W drodze odstępstwa od ust. 4 wcześniejsze znaki towarowe Republiki Armenii, które składają się z oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej „Cognac” lub „Champagne” bądź je zawierają, w tym w postaci transkrypcji lub tłumaczenia, są zarejestrowane dla produktów podobnych i nie spełniają wymogów odnośnej specyfikacji, podlegają unieważnieniu, wygaśnięciu lub zmianie w celu wyeliminowania tej nazwy jako elementu całego znaku towarowego najpóźniej w ciągu 14 lat w przypadku oznaczenia „Cognac” oraz dwóch lat w przypadku oznaczenia „Champagne”, licząc od wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 236

Egzekwowanie ochrony

Każda ze stron egzekwuje ochronę oznaczeń geograficznych zgodnie z art. 233–235 za pomocą odpowiednich działań administracyjnych ze strony organów publicznych. Strony egzekwują taką ochronę także na wniosek osoby zainteresowanej.

Artykuł 237

Postanowienia przejściowe

1. Towary wyprodukowane i oznakowane zgodnie z przepisami prawa krajowego przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy, które nie spełniają zawartych w niej wymogów, mogą być sprzedawane po dniu wejścia w życie Umowy do czasu wyczerpania zapasów.

2. W okresie przejściowym wynoszącym 24 lata, licząc od dnia upływu pierwszego roku po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy w przypadku oznaczenia „Cognac” oraz w okresie przejściowym wynoszącym trzy lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy w przypadku oznaczenia „Champagne”, ochrona tych oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej na mocy niniejszej Umowy nie uniemożliwia używania tych nazw w odniesieniu do produktów pochodzących z Republiki Armenii i wywożonych do państw trzecich, jeżeli umożliwiają to przepisy ustawowe i wykonawcze danego państwa trzeciego, w celu oznaczenia i zaprezentowania niektórych porównywalnych produktów pochodzących z Republiki Armenii pod warunkiem, że:

- a) nazwa na etykiecie jest podana wyłącznie w alfabecie innym niż łaćiński;
- b) prawdziwe pochodzenie produktu jest wyraźnie oznakowane w tym samym polu; oraz
- c) sposób prezentacji nie wprowadza konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu.

3. W okresie przejściowym wynoszącym 13 lat, licząc od upływu pierwszego roku po wejściu w życie niniejszej Umowy w przypadku oznaczenia „Cognac” oraz w okresie przejściowym wynoszącym dwa lata po wejściu w życie niniejszej Umowy w przypadku oznaczenia „Champagne”, ochrona tych oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej na mocy niniejszej Umowy nie uniemożliwia używania tych nazw w Republice Armenii pod warunkiem, że:

- a) nazwa na etykiecie jest podana wyłącznie w alfabecie innym niż łaćiński;
- b) prawdziwe pochodzenie produktu jest wyraźnie oznakowane w tym samym polu oraz
- c) sposób prezentacji nie wprowadza konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu.

4. Unia Europejska zapewnia Republice Armenii pomoc techniczną i finansową do celów ułatwienia sprawnego i skutecznego zakończenia stosowania oznaczenia geograficznego Unii Europejskiej „Cognac” w odniesieniu do produktów pochodzących z Republiki Armenii, a także wsparcia przemysłu Republiki Armenii w utrzymaniu pozycji konkurencyjnej na rynkach eksportowych. Pomoc ta, zapewniana zgodnie z przepisami prawa UE, obejmuje w szczególności działania na rzecz opracowania nowej nazwy i promocji, reklamy i marketingu nowej nazwy na rynkach krajowych i tradycyjnych rynkach eksportowych.

5. Konkretnie kwoty, rodzaje, mechanizmy i harmonogramy unijnej pomocy, o której mowa w ust. 4, określone są w pakiecie pomocy finansowo-technicznej, który zostanie ostatecznie uzgodniony przez Strony w ciągu roku od wejścia w życie niniejszej Umowy. Strony wspólnie opracowują zakres zadań dla takiego pakietu pomocy na podstawie dokładnej oceny potrzeb, które pomoc miałyby zaspokoić. Ocena ta zostaje sporządzona przez międzynarodową firmę konsultingową wybraną wspólnie przez Strony.

6. W przypadku gdy Unia Europejska nie udzieli pomocy finansowo-technicznej, o której mowa w ust. 4, Republika Armenii może skorzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów ustanowionego w rozdziale 13 i w razie wygranej może zawiesić wykonanie zobowiązań wynikających z ust. 2 i 3.

7. Unia Europejska udziela pomocy finansowo-technicznej najpóźniej po ośmiu latach od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 238

Zasady ogólne

1. Przywóz, wywóz i komercjalizacja produktów, o których mowa w art. 231 i 232, odbywa się zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi na terytorium Strony, na którym wprowadza się produkty do obrotu.
2. Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych ustanowiony na mocy art. 240 zajmuje się wszelkimi kwestiami dotyczącymi specyfikacji produktu zarejestrowanego oznaczenia geograficznego, zatwierdzonego przez organy Strony, z której terytorium dany produkt pochodzi, w tym wszelkimi zmianami do tej specyfikacji.
3. Oznaczenia geograficzne chronione na mocy niniejszej podsekcji mogą być anulowane jedynie przez Stronę, z której pochodzi produkt.

Artykuł 239

Współpraca i przejrzystość

1. Strony pozostają w kontakcie bezpośrednim albo za pośrednictwem Podkomitetu ds. Oznaczeń Geograficznych ustanowionego na podstawie art. 240 we wszelkich kwestiach dotyczących wykonania i funkcjonowania niniejszej podsekcji. W szczególności Strona może zwrócić się do drugiej Strony o informacje dotyczące specyfikacji produktów i zmian do nich oraz punktów kontaktowych krajowych organów ds. kontroli.
2. Każda ze Stron może udostępnić publicznie specyfikacje oznaczeń geograficznych chronionych na mocy niniejszej podsekcji lub ich skrócone wersje oraz informacje na temat punktów kontaktowych krajowych organów ds. kontroli odpowiadające oznaczeniom geograficznym drugiej Strony chronionym na mocy niniejszej podsekcji.

Artykuł 240

Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych

1. Strony niniejszym ustanawiają Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych składający się z przedstawicieli Unii Europejskiej i Republiki Armenii, powierzając mu monitorowanie wykonania niniejszej podsekcji oraz zacieśnienie współpracy i dialogu między Stronami w zakresie oznaczeń geograficznych.
2. Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych przyjmuje decyzje w drodze konsensusu. Podkomitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny. Podkomitet zbiera się na wniosek którejkolwiek ze Stron, na przemian w Unii Europejskiej i Republice Armenii, w terminie, w miejscu oraz w sposób (może to być również wideokonferencja) ustalony przez Strony, lecz nie później niż 90 dni od dnia przedstawienia wniosku.
3. Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych dba również o prawidłowe funkcjonowanie niniejszej podsekcji i może rozpatrywać wszelkie sprawy związane z jej wdrożeniem i wykonaniem. Odpowiada on w szczególności za:
 - a) zmiany załącznika IX część A w zakresie odniesień do przepisów mających zastosowanie na terytorium każdej ze Stron;
 - b) zmiany załącznika IX część B w zakresie elementów dotyczących rejestracji i kontroli oznaczeń geograficznych;
 - c) zmiany załącznika X w zakresie wykazu oznaczeń geograficznych;
 - d) wymianę informacji na temat zmian w przepisach i polityce w zakresie oznaczeń geograficznych oraz wszelkich innych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarze oznaczeń geograficznych;
 - e) wymianę informacji na temat oznaczeń geograficznych w celu rozpatrzenia kwestii ich ochrony zgodnie z niniejszą podsekcją.

Podsekcja IV

Wzory

Artykuł 241

Umowy międzynarodowe

Strony przestrzegają Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych z 1999 r.

Artykuł 242

Ochrona zarejestrowanych wzorów

1. Strony zapewniają ochronę niezależnie stworzonym wzorom, które są nowe i oryginalne. Taka ochrona zapewniana jest w drodze rejestracji i przyznaje wyłączne prawo posiadaczom wzorów zgodnie z niniejszą podsekcją.

Do celów niniejszej podsekcji Strona może uznać, że wzór posiadający indywidualny charakter jest oryginalny.

2. Wzór naniesiony na produkt lub zawarty w produkcie, który stanowi część składową produktu złożonego, jest uważany za nowy i oryginalny wyłącznie:

a) jeżeli dana część składowa po włączeniu do produktu złożonego pozostaje widoczna podczas normalnego użytku tego produktu; oraz

b) w stopniu, w jakim te widoczne cechy danej części składowej spełniają wymogi co do nowości i oryginalności.

3. „Normalny użytek”, o którym mowa w ust. 2 lit. a), oznacza stosowanie przez użytkownika końcowego, wyłączając konserwację, obsługę i naprawę.

4. Posiadacz zarejestrowanego wzoru ma prawo do uniemożliwienia osobom trzecim nieposiadającym jego zgody co najmniej wytwarzania, oferowania do sprzedaży, sprzedaży, przywozu, wywozu, przechowywania lub używania produktów noszących bądź reprezentujących chroniony wzór, jeżeli takie działania podejmowane są w celach handlowych, w sposób nieuzasadniony naruszają normalne wykorzystywanie wzoru lub są niezgodne z praktykami sprawiedliwego handlu.

5. Dostępny okres ochrony wynosi 25 lat.

Artykuł 243

Ochrona wzorów niezarejestrowanych

1. Unia Europejska i Republika Armenii zapewniają środki prawne, które zapobiegają wykorzystywaniu niezarejestrowanego wyglądu produktu, lecz wyłącznie wówczas, gdy zakwestionowane użycie jest rezultatem powielenia niezarejestrowanego wyglądu produktu. Takie wykorzystywanie obejmuje co najmniej oferowanie do sprzedaży, wprowadzanie do obrotu, przywóz oraz wywóz produktu.

2. Okres ochrony przyznanej w odniesieniu do wzorów niezarejestrowanych wynosi co najmniej trzy lata od dnia, w którym wzór został udostępniony publicznie na terytorium jednej ze Stron.

Artykuł 244

Wyjątki i ograniczenia

1. Każda ze Stron może ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów, pod warunkiem że takie wyjątki nie będą bezzasadnie sprzeczne z normalnym wykorzystaniem chronionych wzorów i nie będą bezzasadnie naruszały uzasadnionych interesów właściciela chronionego wzoru, biorąc pod uwagę uzasadnione interesy stron trzecich.

2. Ochrona wzoru nie obejmuje wzorów podyktowanych głównie względami technicznymi lub funkcjonalnymi. W szczególności prawo do wzoru nie obejmuje cech wyglądu produktu, które muszą być odtworzone w dokładnej formie i wymiarach, aby produkt, w który włączono wzór lub na którym jest on naniesiony, mógł zostać mechanicznie złożony lub połączony z innym produktem lub mógł zostać umieszczony w nim, na nim lub dookoła niego, tak aby oba produkty mogły spełniać swoje funkcje.

Artykuł 245

Stosunek do prawa autorskiego

Wzór może zostać również objęty ochroną na mocy prawa autorskiego danej Strony od dnia stworzenia wzoru lub jego utrwalenia w jakiejkolwiek formie. Zakres i warunki, zgodnie z którymi tego rodzaju ochrona jest przyznawana, łącznie z wymaganym stopniem oryginalności, są ustalane przez każdą ze Stron zgodnie z odpowiednimi krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

Podsekcja V

Patenty

Artykuł 246

Umowy międzynarodowe

Strony przystępują do Układu o współpracy patentowej oraz podejmują wszystkie rozsądne wysiłki w celu osiągnięcia zgodności z Traktatem o prawie patentowym.

Artykuł 247

Patenty a zdrowie publiczne

1. Strony uznają znaczenie Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, przyjętej przez konferencję ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r. Interpretując i wdrażając prawa i obowiązki wynikające z niniejszej podsekcji, Strony zapewniają zgodność z tą deklaracją.

2. Strony przestrzegają decyzji Rady Generalnej WTO z dnia 30 sierpnia 2003 r. w sprawie wykonania ustępu 6 dauhańskiej Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego oraz wnoszą wkład w jej wdrażanie.

Artykuł 248

Dodatkowe świadectwo ochronne

1. Strony uznają, że produkty lecznicze oraz środki ochrony roślin chronione patentami na ich terytoriach mogą podlegać administracyjnej procedurze wydawania pozwolenia przed wprowadzeniem ich do obrotu. Strony uznają, że okres, który upływa między złożeniem wniosku o patent a wydaniem pierwszego pozwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu na odpowiednim rynku, zdefiniowanego w tym celu w ich odpowiednim prawodawstwie, może spowodować skrócenie okresu rzeczywistej ochrony w ramach patentu.

2. Każda ze Stron ustanawia dalszy okres ochrony produktu leczniczego lub środka ochrony roślin, który jest chroniony patentem i podlega administracyjnej procedurze wydawania pozwolenia, który to okres jest równy okresowi, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie, skróconemu o okres pięciu lat.

3. Niezależnie od ust. 2 kolejny okres ochrony nie może przekraczać pięciu lat.

W Unii możliwe jest przedłużenie o kolejnych sześć miesięcy w przypadku produktów leczniczych, w odniesieniu do których przeprowadzono badania pediatryczne, oraz pod warunkiem, że wyniki tych badań uwzględniono w informacjach o produkcie.

Podsekcja VI

Informacje niejawne

Artykuł 249

Zakres ochrony w przypadku tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania na mocy art. 39 ust. 1 i 2 porozumienia TRIPS. Każda ze Stron ustanawia odpowiednie sądowe postępowania cywilne i środki zaradcze umożliwiające każdemu posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa uniemożliwienie nabycia, wykorzystania lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa bądź uzyskanie rekompensaty z tego tytułu, w przypadku gdy doszło do niego w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową.

2. Do celów niniejszej podsekcji:

a) „tajemnica przedsiębiorstwa” oznacza informacje, które:

(i) są poufne w tym sensie, że jako całość lub w szczególnym zestawie i zbiorze ich elementów nie są ogólnie znane ani łatwo dostępne dla osób z kręgów, które na ogół mają do czynienia z tym rodzajem informacji;

(ii) mają wartość handlową dlatego, że są poufne; oraz

(iii) poddane zostały przez osobę, pod której legalną kontrolą się znajdują, rozsądnym, w danych okolicznościach, działaniom dla utrzymania ich w tajemnicy;

b) „posiadacz tajemnicy przedsiębiorstwa” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która w sposób zgodny z prawem sprawuje kontrolę nad tajemnicą przedsiębiorstwa.

3. Do celów niniejszej podsekcji za niezgodne z uczciwą praktyką handlową uznaje się co najmniej następujące sposoby postępowania:

a) pozyskanie tajemnicy przedsiębiorstwa bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, dokonane przez nieuprawniony dostęp do dokumentów, przedmiotów, materiałów, substancji lub plików elektronicznych znajdujących się zgodnie z prawem pod kontrolą posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa i zawierających tę tajemnicę lub umożliwiających jej odkrycie, a także ich przywłaszczenie lub powielenie;

b) wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane bez zgody posiadacza tej tajemnicy przez osobę, która:

(i) pozyskała tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób, o którym mowa w lit. a);

(ii) naruszyła umowę o poufności lub inny obowiązek nieujawniania tajemnicy przedsiębiorstwa; lub

(iii) naruszyła przewidziany w umowie lub inny obowiązek ograniczenia korzystania z tajemnicy przedsiębiorstwa;

c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane przez osobę, która w momencie tego pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia wiedziała lub w danych okolicznościach powinna była wiedzieć, że tajemnica ta pochodzi bezpośrednio lub pośrednio od osoby, która wykorzystwała lub ujawniała tajemnicę niezgodnie z prawem w rozumieniu lit. b), w tym w przypadku gdy osoba taka została nakłoniona do działań, o których mowa w tej literze.

4. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie jest rozumiane jako wymóg, aby Strony uznawały którykolwiek z poniższych sposobów postępowania za niezgodny z uczciwą praktyką handlową:

a) samodzielne odkrycie lub stworzenie odnośnych informacji przez inną osobę;

- b) dokonanie inżynierii odwrotnej produktu przez osobę, która go zgodnie z prawem posiada i na której nie spoczywa żaden prawny obowiązek ograniczania dostępu do odnośnych informacji;
 - c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie informacji wymaganych lub dopuszczonych właściwym prawem krajowym;
 - d) wykorzystanie przez pracowników doświadczenia i umiejętności zdobytych uczciwie w trakcie zwykłego przebiegu ich zatrudnienia.
5. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie jest rozumiane jako ograniczające wolność wypowiedzi i informacji, w tym wolność mediów podlegającą ochronie w prawodawstwie obu Stron.

Artykuł 250

Sądowe postępowania cywilne i środki zaradcze dotyczące tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Każda ze Stron zapewnia, aby uczestnicy sądowego postępowania cywilnego, o którym mowa w art. 249, lub osoby mające dostęp do dokumentów uwzględnionych w tym postępowaniu podlegały zakazowi wykorzystania lub ujawnienia jakiegokolwiek rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa, którą właściwe organy sądowe – w odpowiedzi na należycie uzasadniony wniosek zainteresowanej strony – oznaczyły jako poufną, a z którą wymienione osoby zapoznały się na skutek wspomnianego uczestnictwa lub dostępu.
2. Każda ze Stron stanowi, że w cywilnym postępowaniu sądowym, o którym mowa w art. 249, uprawnienia jej organów sądowych obejmują co najmniej:
- a) nakładanie środków tymczasowych uniemożliwiających pozyskanie, użycie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową;
 - b) wydawanie nakazów sądowych uniemożliwiających pozyskanie, użycie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową;
 - c) nakazywanie osobie, która wiedziała lub powinna była wiedzieć, że nabywa, wykorzystuje lub ujawnia tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową, aby zapłaciła posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa odszkodowanie odpowiadające szkodzie poniesionej w wyniku takiego pozyskania, użycia lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa;
 - d) stosowanie szczególnych środków w celu ochrony poufności rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa powstałej w trakcie postępowania cywilnego dotyczącego domniemanego pozyskania, wykorzystania i ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwą praktyką handlową; takie szczególne środki mogą obejmować, zgodnie z prawem krajowym właściwej Strony, możliwość:
 - (i) ograniczenia dostępu do całości lub części niektórych dokumentów;
 - (ii) ograniczenia dostępu do przesłuchań oraz ich zapisów lub protokołów; oraz
 - (iii) udostępnienia nieobjętej klauzulą poufności wersji orzeczenia sądowego, z której usunięto lub zredagowano fragmenty zawierające tajemnice przedsiębiorstwa; oraz
 - e) nałożenia kar na strony postępowania lub inne osoby podlegające właściwości sądu za naruszenie środków zaradczych lub środków zastosowanych przez sąd na podstawie ust. 1 lub lit. d) niniejszego ustępu dotyczących ochrony rzeczywistej lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa powstałej w trakcie danego postępowania.
3. Strony nie mają obowiązku przeprowadzenia postępowania sądowego ani zastosowania środków zaradczych, o których mowa w art. 249, w razie zachowania sprzecznego z uczciwą praktyką handlową – zgodnie z ich odpowiednimi przepisami prawa krajowego – w celu ujawnienia naruszenia przepisów, nadużycia lub nielegalnego działania bądź w celu ochrony prawnie uzasadnionego interesu.

Artykuł 251

Ochrona danych przekazanych w celu uzyskania pozwolenia na dopuszczenie do obrotu produktu leczniczego

1. Każda ze Stron chroni poufne informacje handlowe przekazane w celu uzyskania pozwolenia na dopuszczenie produktu leczniczego do obrotu („pozwolenie na dopuszczenie do obrotu”) przed ujawnieniem osobom trzecim, chyba że nadrzędny interes zdrowotny wymaga takiego ujawnienia. Wszelkie poufne informacje handlowe są również objęte ochroną przed nieuczciwą praktyką handlową.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby przez okres ośmiu lat od pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu na terytorium danej Strony organ publiczny odpowiedzialny za udzielenie takiego pozwolenia nie brał pod uwagę poufnych informacji handlowych ani wyników badań przedklinicznych i badań klinicznych przekazanych w pierwszym wniosku o wydanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu, a następnie przedłożonych przez osobę lub podmiot – publiczny lub prywatny – w załączeniu do innego wniosku o wydanie pozwolenia na wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu, bez wyraźnej zgody osoby lub podmiotu, który te dane przedłożył, chyba że umowy międzynarodowe uznane przez obie Strony stanowią inaczej.

3. W okresie dziesięciu lat, licząc od dnia udzielenia pierwszego pozwolenia na dopuszczenie do obrotu na terytorium danej Strony, pozwolenie na dopuszczenie do obrotu udzielone na każdy następny wniosek na podstawie wyników badań przedklinicznych lub badań klinicznych przedłożonych w pierwszym pozwoleniu na dopuszczenie do obrotu nie umożliwia wprowadzenia produktu leczniczego do obrotu, chyba że kolejny wnioskodawca przedstawi własne wyniki badań przedklinicznych lub badań klinicznych (bądź wyniki takich badań wykorzystane za zgodą strony, która przekazała informacje), spełniając w ten sposób te same wymogi co pierwszy wnioskodawca.

Produkty niespełniające wymogów określonych w niniejszym ustępie nie są dopuszczane do obrotu.

4. Oprócz tego okres dziesięciu lat, o którym mowa w ust. 3, zostaje przedłużony do maksymalnie 11 lat, jeżeli podczas pierwszych ośmiu lat od uzyskania początkowego pozwolenia posiadacz uzyskał pozwolenie na jedno lub kilka nowych wskazań terapeutycznych uznanych za przynoszące znaczące korzyści kliniczne w porównaniu z istniejącymi metodami leczenia.

Artykuł 252

Ochrona danych w zakresie środków ochrony roślin

1. Każda ze Stron uznaje tymczasowe prawo właściciela badania lub sprawozdania z badania złożonego po raz pierwszy w celu uzyskania pozwolenia na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu. Podczas takiego okresu badanie lub sprawozdanie z badania nie może być wykorzystywane na korzyść jakichkolwiek innych osób ubiegających się o uzyskanie pozwolenia na dopuszczenie do obrotu środka ochrony roślin, z wyjątkiem przypadków, gdy pierwszy właściciel wyraził na to wyraźną zgodę. W niniejszej podsekcji takie tymczasowe prawo określa się mianem „ochrony danych”.

2. Badanie lub sprawozdanie z badania, o którym mowa w ust. 1, musi spełniać następujące wymogi:

a) być niezbędne do udzielenia pozwolenia lub zmiany pozwolenia w celu dopuszczenia stosowania w odniesieniu do innej uprawy; oraz

b) uzyskać certyfikat zgodności z zasadami dobrej praktyki laboratoryjnej lub zasadami dobrej praktyki doświadczalnej.

3. Okres ochrony danych wynosi co najmniej dziesięć lat od udzielenia pierwszego pozwolenia przez właściwy organ na terytorium zainteresowanej Strony. W przypadku środków ochrony roślin charakteryzujących się niskim poziomem ryzyka okres ten może być przedłużony do 13 lat.

4. Okresy, o których mowa w ust. 3, przedłuża się o trzy miesiące dla każdego rozszerzenia pozwolenia na zastosowania małoobszarowe, jeżeli posiadacz pozwolenia złoży wniosek co najmniej pięć lat po dacie udzielenia pierwszego pozwolenia przez właściwy organ. Całkowity okres ochrony danych nie może w żadnej sytuacji przekroczyć 13 lat. W przypadku środków ochrony roślin charakteryzujących się niskim poziomem ryzyka całkowity okres ochrony nie może w żadnej sytuacji przekroczyć 15 lat.

Pojęcie „zastosowanie małoobszarowe” oznacza wykorzystanie środka ochrony roślin na terytorium danej Strony w odniesieniu do roślin lub produktów roślinnych, które nie są powszechnie uprawiane na tym terytorium lub są powszechnie uprawiane, aby sprostać wyjątkowym potrzebom związanym z ochroną roślin.

5. Badanie podlega ochronie również, jeżeli jest ono niezbędne do odnowienia lub przeglądu pozwolenia. W takich przypadkach okres ochrony danych wynosi 30 miesięcy.

6. Każda ze Stron określa środki zobowiązujące wnioskodawcę i posiadaczy poprzednich pozwoleń, mających siedzibę na terytorium Stron, do dzielenia się informacjami zastrzeżonymi, tak aby uniknąć duplikowania testów na kręgowcach.

Podsekcja VII

Odmiany roślin

Artykuł 253

Odmiany roślin

1. Każda ze Stron chroni prawa do ochrony odmian roślin zgodnie z Międzynarodową konwencją o ochronie nowych odmian roślin, łącznie z fakultatywnym wyjątkiem od prawa hodowcy, o którym mowa w art. 15 wspomnianej konwencji, oraz współpracują w celu promowania i egzekwowania tych praw.

2. W odniesieniu do Republiki Armenii niniejszy artykuł stosuje się najpóźniej trzy lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Sekcja C

Egzekwowanie praw własności intelektualnej

Podsekcja I

Postanowienia ogólne

Artykuł 254

Obowiązki ogólne

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z porozumienia TRIPS, a w szczególności z jego części III. Każda ze Stron ustanawia określone w niniejszej sekcji środki uzupełniające, procedury i środki zaradcze niezbędne, aby zapewnić egzekwowanie praw własności intelektualnej. Te środki, procedury i środki zaradcze muszą być sprawiedliwe i słuszne, nie mogą być nadmiernie skomplikowane czy kosztowne ani też pociągać za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych czy nieuzasadnionych opóźnień.

2. Środki, procedury i środki zaradcze, o których mowa w ust. 1, muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz muszą być stosowane w taki sposób, aby uniknąć tworzenia przeszkód dla handlu legalnego oraz zapewnić ochronę przed ich naruszeniem.

3. Do celów podsekcji II pojęcie „prawa własności intelektualnej” obejmuje co najmniej następujące elementy:

- a) prawo autorskie,
- b) prawa pokrewne prawu autorskiemu,
- c) prawo *sui generis* autora bazy danych,
- d) prawa autora topografii układu scalonego,
- e) prawa ze znaku towarowego,
- f) prawa ze wzoru,

- g) prawa z patentu łącznie z prawami wynikającymi z dodatkowych świadectw ochronnych,
- h) oznaczenia geograficzne,
- i) prawa ze wzoru użytkowego,
- j) prawa wynikające z systemu ochrony odmian roślin oraz
- k) nazwy handlowe, jeżeli są one chronione jako wyłączne prawa w danym prawie krajowym.

Tajemnica przedsiębiorstwa jest wyłączona z zakresu stosowania niniejszej sekcji. Egzekwowanie ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa omówiono w art. 250.

Artykuł 255

Podmioty uprawnione

Każda ze Stron za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie środków, procedur i środków zaradczych, o których mowa w niniejszej sekcji oraz w części III porozumienia TRIPS, uznaje:

- a) posiadaczy praw własności intelektualnej zgodnie z przepisami prawa właściwego;
- b) wszystkie inne osoby uprawnione do korzystania z tych praw, w szczególności licencjobiorców, w zakresie dozwolonym przez prawo właściwe i zgodnie z nim;
- c) organizacje zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej, które są prawnie uznane za uprawnione do reprezentowania posiadaczy praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez prawo właściwe i zgodnie z nim;
- d) profesjonalne organizacje zrzeszające pełnomocników, prawnie uznane za uprawnione do reprezentowania posiadaczy praw własności intelektualnej, w zakresie dozwolonym przez prawo właściwe i zgodnie z nim.

Podsekcja II

Dochodzenie i egzekwowanie praw w postępowaniu cywilnym

Artykuł 256

Środki zabezpieczenia dowodów

1. Każda ze Stron zapewnia, aby nawet przed rozpoczęciem postępowania dotyczącego istoty sprawy, na wniosek podmiotu, który przedstawił rozsądnie dostępne dowody uzasadniające zarzut naruszenia jego prawa własności intelektualnej lub zagrożenie naruszenia tego prawa, właściwe organy sądowe mogły nakazać wprowadzenie natychmiastowych i skutecznych środków tymczasowych w celu zabezpieczenia odpowiednich dowodów dotyczących domniemanego naruszenia, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.

2. Środki tymczasowe, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować szczegółowy opis z pobieraniem próbek lub bez lub zajęcie fizyczne domniemanych towarów naruszających prawo, a także, w stosownych przypadkach, materiałów i narzędzi użytych do produkcji lub dystrybucji takich towarów oraz związanych z nimi dokumentów. W razie konieczności środki tymczasowe podejmuje się bez wysłuchania drugiej strony, w szczególności w przypadku gdy jakkolwiek zwłoka może spowodować dla posiadacza praw nieodwracalną szkodę lub gdy istnieje wyraźne ryzyko, że dowody zostaną zniszczone. Druga strona ma prawo do bycia wysłuchaną w rozsądnym terminie.

Artykuł 257

Prawo do informacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w postępowaniach cywilnych w sprawie naruszenia prawa własności intelektualnej oraz w odpowiedzi na uzasadniony i odpowiedni wniosek strony skarżącej właściwe organy sądowe mogły nakazać, by informacje dotyczące pochodzenia i sieci dystrybucyjnych towarów i usług naruszających prawo własności intelektualnej zostały dostarczone przez sprawcę naruszenia, każdą inną osobę będącą stroną sporu lub świadka w takiej sprawie.

Do celów niniejszego ustępu termin „każda inna osoba” oznacza osobę, która:

- a) znajdowała się w posiadaniu towarów naruszających prawo na skalę handlową;
- b) korzystała z usług naruszających prawo na skalę handlową;
- c) świadczyła na skalę handlową usługi wykorzystywane w działaniach naruszających prawo lub
- d) została wskazana przez osobę, o której mowa w niniejszym ustępie, jako zaangażowana w produkcję, wytwarzanie lub dystrybucję towarów lub świadczenie usług.

W stosownych przypadkach, informacja, o której mowa w niniejszym ustępie, zawiera:

- a) nazwy i adresy producentów, wytwórców, dystrybutorów, dostawców oraz innych poprzednich posiadaczy towarów lub usług, jak również przewidywanych hurtowników i detalistów oraz
- b) informacje o produkowanych, wytworzonych, dostarczonych, otrzymanych lub zamówionych ilościach, jak również o cenie uzyskanej za dane towary lub usługi.

2. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla innych przepisów, które:

- a) przyznają podmiotowi uprawnionemu prawa do otrzymania pełniejszej informacji;
- b) regulują wykorzystanie informacji przekazanej na podstawie niniejszego artykułu w postępowaniach cywilnych i karnych;
- c) regulują odpowiedzialność za niewłaściwe skorzystanie z prawa do informacji;
- d) umożliwiają odmowę przekazania informacji, które zmusiłyby osobę, o której mowa w ust. 1, do przyznania się do udziału lub udziału jej bliskich krewnych w naruszeniu prawa własności intelektualnej, lub
- e) regulują ochronę poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych.

Artykuł 258

Środki tymczasowe i zabezpieczające

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe mogły – na wniosek wnioskodawcy – wydać przeciwko domniemanemu sprawcy naruszenia tymczasowy nakaz sądowy mający zapobiec jakiegokolwiek nieuchronnemu naruszeniu prawa własności intelektualnej. Organy sądowe mogą również zabronić, tymczasowo, a w razie ustanowienia w prawie krajowym kary pieniężnej, w stosownych przypadkach, pod rygorem jej okresowego uiszczenia, , dalszego domniemanego naruszania tego prawa, lub w przypadku kontynuowania naruszenia, nakazać złożenie zabezpieczenia zapewniającego pokrycie strat poniesionych przez posiadacza prawa. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany na tych samych warunkach przeciwko pośrednikowi, którego usługi są używane przez osobę trzecią do naruszania prawa własności intelektualnej.

2. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany w celu zajęcia lub przekazania towarów, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że naruszają prawo własności intelektualnej, aby zapobiec wprowadzeniu ich do obrotu lub przepływowi w kanałach handlowych.

3. W przypadku domniemych naruszeń na skalę handlową każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku, gdy wnioskodawca wskaże okoliczności, które mogłyby zagrozić naprawieniu szkód, organy sądowe mogły zarządzić tymczasowe zajęcie ruchomości i nieruchomości domniemanego sprawcy naruszenia, łącznie z zablokowaniem jego konta bankowego i innych aktywów. W tym celu właściwe organy mogą zarządzić przedłożenie dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych lub stosowny dostęp do odpowiednich informacji.

Artykuł 259

Środki naprawcze

1. Każda ze Stron zapewnia, aby właściwe organy sądowe mogły nakazać, – na wniosek wnioskodawcy oraz bez uszczerbku dla jakichkolwiek odszkodowań należnych uprawnionemu z tytułu naruszenia- oraz bez żadnego rodzaju rekompensaty, co najmniej ostateczne wycofanie z kanałów handlowych lub zniszczenie towarów, w przypadku których stwierdzono naruszenie prawa własności intelektualnej. W stosownych przypadkach właściwe organy sądowe mogą również nakazać zniszczenie głównych materiałów i narzędzi wykorzystywanych do tworzenia lub wytwarzania tych towarów.

2. Organy sądowe Stron mogą nakazać, aby środki, o których mowa w ust. 1, były podejmowane na koszt sprawcy naruszenia, chyba że istnieją szczególne powody przemawiające za innym rozwiązaniem.

Artykuł 260

Nakazy

Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej w orzeczeniu sądowym, organy sądowe mogły wydać przeciwko sprawcy naruszenia, a także przeciwko pośrednikowi, z usług którego korzysta osoba trzecia celem naruszania prawa własności intelektualnej, nakaz sądowy zakazujący dalszego naruszenia.

Artykuł 261

Środki alternatywne

Strona może postanowić, że w stosownych przypadkach i na wniosek osoby, która może podlegać środkom określonym w art. 259 lub art. 260 właściwe organy sądowe, zamiast zastosować środki ustanowione w wymienionych artykułach, mogą zasądzić odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej. Tego rodzaju odszkodowanie pieniężne wypłacane jest, jeżeli osoba podlegająca takim środkom działała nieumyślnie i nie dopuściła się niedbalstwa oraz jeżeli wykonanie środków, o których mowa w art. 259 i 260, spowodowałoby dla niej niewspółmierną szkodę, a odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej wydaje się stosunkowo satysfakcjonujące.

Artykuł 262

Odszkodowania

1. Każda ze Stron zapewnia, aby na wniosek poszkodowanej strony właściwe organy sądowe nakazały sprawcy naruszenia, który świadomie lub mając rozsądne podstawy do posiadania takiej wiedzy, zaangażował się w naruszającą działalność, wypłacenie uprawnionemu odszkodowań odpowiednich do rzeczywistego uszczerbku, jaki poniósł on w wyniku naruszenia. Ustanawiając odszkodowanie, organy sądowe:

- a) uwzględniają wszystkie odpowiednie zagadnienia, takie jak negatywne skutki gospodarcze, łącznie z utraconymi zyskami, poniesione przez stronę poszkodowaną, wszelki nieuczciwy zysk osiągnięty przez sprawcę naruszenia oraz, w stosownych przypadkach, elementy inne niż czynniki gospodarcze, takie jak szkoda moralna, jaką uprawniony odniósł wskutek naruszenia; lub
- b) jako alternatywę do lit. a) mogą one, w stosownych przypadkach, ustanowić odszkodowanie jako płatność ryczałtową na podstawie co najmniej takich elementów, jak wysokość opłat licencyjnych lub opłat należnych w przypadku złożenia przez sprawcę naruszenia wniosku o upoważnienie do wykorzystywania danych praw własności intelektualnej.

2. W przypadku gdy sprawca naruszenia nie zaangażował się w naruszającą działalność świadomie lub mając rozsądne podstawy do posiadania takiej wiedzy, Strona może postanowić, że organy sądowe mogą wydać – na korzyść strony poszkodowanej – nakaz zwrotu zysku lub zapłaty odszkodowań, których wysokość może być ustalona wcześniej.

Artykuł 263

Koszty sądowe

Każda ze Stron zapewnia, aby rozsądne i proporcjonalne koszty sądowe oraz inne wydatki poniesione przez stronę wygrywającą były co do zasady pokrywane przez stronę przegrywającą, chyba że jest to sprzeczne z zasadą sprawiedliwości.

Artykuł 264

Publikowanie orzeczeń sądowych

Każda ze Stron zapewnia, aby w ramach postępowania sądowego wszczętego w przypadku naruszenia prawa własności intelektualnej organy sądowe mogły, na wniosek wnioskodawcy, a na koszt sprawcy naruszenia, zarządzić odpowiednie środki w celu upowszechnienia informacji dotyczącej orzeczenia, w tym również jego wyeksponowania i publikacji w całości lub w części.

Artykuł 265

Domniemanie autorstwa lub własności

Strony uznają, że do celów stosowania środków, procedur i środków zaradczych ustanowionych w niniejszej sekcji opatrzenie dzieła literackiego lub artystycznego imieniem i nazwiskiem autora w zwykły sposób jest wystarczające dla utożsamienia autora z tym dziełem, chyba że dostępne dowody wskazują inaczej, co w konsekwencji uprawnia go do wszczęcia postępowania o naruszenie.

Podsekcja III

Egzekwowanie praw przy kontroli granicznej

Artykuł 266

Egzekwowanie praw przy kontroli granicznej

1. Przy stosowaniu w ramach kontroli granicznej środków mających na celu egzekwowanie praw własności intelektualnej każda ze Stron zapewnia spójność ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z GATT z 1994 r. oraz porozumienia TRIPS.
2. W celu zapewnienia skutecznej ochrony praw własności intelektualnej w obszarach celnych Stron ich organy celne przyjmują szereg rozwiązań w celu wykrywania przesyłek zawierających towary mogące naruszać prawa własności intelektualnej, o których mowa w ust. 3 i 4. Rozwiązania te obejmują techniki oceny ryzyka oparte między innymi na informacjach pochodzących z praw, danych wywiadowczych oraz kontroli ładunków.
3. Na wniosek uprawnionego organy celne każdej ze Stron stosują odpowiednie środki pozwalające zatrzymać lub zawiesić zwolnienie objętych kontrolą celną towarów, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie naruszenia znaków towarowych, praw autorskich i praw pokrewnych, oznaczeń geograficznych, patentów, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, topografii układów scalonych i praw do ochrony odmian roślin.
4. Nie później niż trzy lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy Strony podejmą dyskusje na temat uprawnień swoich organów celnych do utrzymania w mocy lub zawieszenia – z własnej inicjatywy – zwolnienia objętych kontrolą celną towarów, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie naruszenia znaków towarowych, praw autorskich i praw pokrewnych, oznaczeń geograficznych, patentów, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, topografii układów scalonych i praw do ochrony odmian roślin.
5. Niezależnie od postanowień ust. 3 Strona może – choć nie musi – podjąć decyzję o zastosowaniu takich środków do przywozu towarów wprowadzonych do obrotu w innym państwie przez posiadacza praw lub za jego zgodą.
6. Strony zgodnie postanawiają współpracować w odniesieniu do międzynarodowego handlu towarami, które mogą naruszać prawa własności intelektualnej. W tym celu każda ze Stron ustanawia punkt kontaktowy w ramach swojej administracji celnej i powiadamia o tym drugą Stronę. Współpraca taka obejmuje wymianę informacji dotyczących mechanizmów uzyskiwania danych od uprawnionych, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie strategii zarządzania ryzykiem, jak również informacji pomagających w identyfikowaniu przesyłek zawierających towary, w przypadku których podejrzewa się naruszenie prawa własności intelektualnej. Wszelkie informacje przekazuje się z pełnym poszanowaniem przepisów o ochronie danych osobowych mających zastosowanie na terytorium każdej ze Stron.
7. Bez uszczerbku dla innych form współpracy do celów egzekwowania praw własności intelektualnej w kontroli granicznej stosuje się Protokół II dotyczący wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych.
8. Bez uszczerbku dla ogólnych kompetencji Komitetu Partnerstwa Podkomitet ds. Celnych, o którym mowa w art. 126, jest odpowiedzialny za zapewnienie należytego funkcjonowania i wykonania niniejszej sekcji, ustalanie priorytetów i ustanawianie odpowiednich procedur współpracy między właściwymi organami obu Stron.

Podsekcja IV

Pozostałe postanowienia dotyczące egzekwowania praw

Artykuł 267

Kodeksy postępowania

1. Każda ze Stron wspiera:
 - a) tworzenie przez stowarzyszenia bądź organizacje handlowe lub zawodowe kodeksów postępowania, mających na celu poprawę egzekwowania praw własności intelektualnej; oraz
 - b) przedkładanie właściwym organom każdej ze Stron projektów kodeksów postępowania oraz wszelkich ocen stosowania kodeksów postępowania.

Artykuł 268

Współpraca

1. Strony współpracują w celu wspierania wdrażania praw i obowiązków określonych w niniejszym rozdziale.
2. W ramach współpracy między Stronami podejmuje się między innymi następujące działania:
 - a) wymianę informacji na temat ram prawnych w dziedzinie praw własności intelektualnej oraz stosownych przepisów dotyczących ich ochrony i egzekwowania, a także wymianę doświadczeń w Unii Europejskiej i Republice Armenii w zakresie postępów w pracach legislacyjnych w tych kwestiach;
 - b) wymianę doświadczeń i informacji na temat egzekwowania praw własności intelektualnej;
 - c) wymianę doświadczeń w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej na szczeblu centralnym i niższym od centralnego przez organy celne, policję, organy administracyjne i sądowe;
 - d) koordynację działań w celu zapobiegania wywozowi podrobionych towarów, w tym również z państwami trzecimi;
 - e) budowanie zdolności oraz wymianę i szkolenie pracowników;
 - f) promowanie i rozpowszechnianie informacji na temat praw własności intelektualnej, między innymi w środowisku przedsiębiorców i w społeczeństwie obywatelskim, a także zwiększanie świadomości społecznej dotyczącej tej problematyki wśród konsumentów i posiadaczy praw;
 - g) zacieśnianie współpracy instytucjonalnej, na przykład między urzędami ds. własności intelektualnej obu Stron; oraz
 - h) aktywne zwiększanie świadomości i inicjatywy edukacyjne wśród ogółu społeczeństwa w zakresie polityki praw własności intelektualnej, m.in. przez formułowanie skutecznych strategii w celu określenia kluczowych odbiorców oraz tworzenie programów komunikacyjnych służących podniesieniu świadomości konsumentów i mediów na temat skutków naruszania własności intelektualnej, w tym zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa oraz powiązań z przestępczością zorganizowaną.
3. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2 celem ich uzupełnienia Strony prowadzą – stosownie do potrzeb – skuteczny dialog w kwestiach związanych z prawami własności intelektualnej, w ramach którego rozpatrywane będą kwestie istotne z punktu widzenia ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej będących przedmiotem niniejszego rozdziału oraz inne znaczące kwestie.

ROZDZIAŁ 8

Zamówienia publiczne

Artykuł 269

Związek z Porozumieniem WTO w sprawie zamówień rządowych

Strony potwierdzają swoje wzajemne prawa i obowiązki wynikające ze zmienionego Porozumienia w sprawie zamówień rządowych z 2012 r. ⁽¹⁾ („Porozumienie WTO w sprawie zamówień rządowych”). Prawa i obowiązki ustanowione tym porozumieniem, w tym specyfikacje określone przez każdą ze Stron w odpowiednich załącznikach do dodatku I, stanowią integralną część niniejszej Umowy i są objęte dwustronnym mechanizmem rozstrzygania sporów ustanowionych w rozdziale 13.

Artykuł 270

Dodatkowy zakres stosowania

1. W odniesieniu do zamówień objętych załącznikiem XI do niniejszej Umowy Strony stosują odpowiednio postanowienia art. I–IV, art. VI–XV, art. XVI.1–XVI.3, art. XVII i XVIII Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych.
2. Komitet Partnerstwa może zdecydować o zmianie załącznika XI do niniejszej Umowy. Jeśli chodzi o procedurę zmiany lub poprawienia wymienionego załącznika przez jedną ze Stron, Strony stosują odpowiednio postanowienia art. XIX Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych, z zastrzeżeniem bezpośredniego powiadomienia drugiej Strony, zaś odniesienia do mechanizmu rozstrzygania sporów rozumie się jako odniesienia do rozdziału 13.

Artykuł 271

Ograniczenia dodatkowe

W odniesieniu do zamówień objętych odpowiednimi załącznikami do dodatku I do Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych, a także do zamówień objętych załącznikiem XI do niniejszej Umowy Strony stosują następujące ograniczenia dodatkowe:

Elektroniczna publikacja ogłoszeń o zamówieniu

1. Każda ze Stron zapewnia, aby wszystkie ogłoszenia o planowanych zamówieniach były udostępniane bezpośrednio i nieodpłatnie za pomocą środków elektronicznych za pośrednictwem pojedynczego punktu dostępu w internecie. Ponadto ogłoszenia mogą być też publikowane na łamach odpowiedniego medium papierowego. Tego rodzaju medium musi być szeroko rozpowszechnione, a ogłoszenia muszą być łatwo dostępne dla odbiorców, co najmniej do upływu terminu wskazanego w ogłoszeniu.

Wymogi dotyczące procedur odwoławczych

2. Każda ze Stron zapewnia, aby zastosowane środki dotyczące procedur odwoławczych określonych w art. XVIII Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych zapewniały niezbędne uprawnienia do:
 - a) wprowadzenia – w najwcześniejszym możliwym terminie, w drodze postępowania zabezpieczającego – środków tymczasowych w celu naprawy domniemanego naruszenia lub zapobieżenia dalszym szkodom wobec zainteresowanych podmiotów, w tym zawieszenia lub doprowadzenia do zawieszenia procedury udzielania zamówienia publicznego lub wykonania decyzji podjętych przez instytucję zamawiającą;
 - b) uchylenia lub doprowadzenia do uchylenia bezprawnych decyzji, w tym usunięcia dyskryminujących warunków technicznych, ekonomicznych lub finansowych zawartych w ogłoszeniu o planowanym zamówieniu, dokumentach zamówienia lub we wszelkich innych dokumentach związanych z procedurą udzielenia zamówienia; oraz
 - c) przyznania odszkodowania podmiotom, które doznały uszczerbku w wyniku naruszenia.
3. W przypadku odwołania od decyzji o udzieleniu zamówienia każda ze Stron zapewnia, aby instytucja zamawiająca nie mogła zawrzeć umowy, dopóki organ odwoławczy nie rozpatrzy wniosku o zastosowanie środków tymczasowych albo odwołania. Zawieszenie wygasa najwcześniej wraz z upływem okresu zawieszenia, o którym mowa w ust. 6.

⁽¹⁾ Załącznik do Protokołu zmieniającego Porozumienie w sprawie zamówień rządowych (GPA/113).

4. Każda ze Stron zapewnia, aby decyzje podjęte przez organy odpowiedzialne za procedury odwoławcze mogły być skutecznie egzekwowane.

5. Członkowie niezależnych organów odwoławczych nie reprezentują żadnej instytucji zamawiającej.

Każda ze Stron zapewnia, aby organy odpowiedzialne za procedury odwoławcze o charakterze innym niż sądowe:

- a) zawsze uzasadniały one swoje decyzje na piśmie;
- b) wszelkie domniemane nielegalne środki zastosowane przez niezależny organ odwoławczy oraz wszelkie domniemane uchybienia w wykonywaniu powierzonych mu uprawnień mogły być przedmiotem kontroli sądowej lub kontroli ze strony innego niezależnego organu będącego sądem lub trybunałem i niezależnego od instytucji zamawiającej i organu odwoławczego;
- c) członkowie takiego niezależnego organu byli powoływani i odwoływani na takich samych warunkach jak sędziowie, jeżeli chodzi o organ odpowiedzialny za ich powołanie, okres ich kadencji oraz ich odwołanie;
- d) co najmniej przewodniczący takiego niezależnego organu miał takie same kwalifikacje prawne i zawodowe jak sędziowie; oraz
- e) niezależny organ podejmował decyzje po przeprowadzeniu postępowania, w którym wysłuchane są obie strony, a decyzje te są prawnie wiążące w sposób określony przez każdą ze Stron.

Okres zawieszenia

6. Instytucja zamawiająca nie może zawrzeć umowy w wyniku decyzji o udzieleniu zamówienia wchodzącego w zakres niniejszego rozdziału przed upływem:

- a) okresu zawieszenia wynoszącego co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana do zainteresowanych oferentów i kandydatów, za pomocą faksu lub środków elektronicznych; lub
- b) okresu zawieszenia wynoszącego co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana do zainteresowanych oferentów i kandydatów, lub co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia w przypadku komunikacji za pomocą innych środków.

W innym wypadku Strona może postanowić, że bieg okresu zawieszenia rozpoczyna się w momencie publikacji decyzji o udzieleniu zamówienia w nieodpłatnym medium elektronicznym zgodnie z art. XVI.2 Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych.

Oferenci są uważani za zainteresowanych do czasu ich ostatecznego wykluczenia. Wykluczenie ma charakter ostateczny, jeśli zainteresowani oferenci zostali o nim powiadomieni i jeżeli zostało ono uznane za zgodne z prawem przez niezależny organ odwoławczy albo nie może już podlegać procedurze odwołania. Kandydaci są uważani za zainteresowanych, jeżeli przed zawiadomieniem o decyzji o udzieleniu zamówienia instytucja zamawiająca nie przekazała informacji o odrzuceniu ich wniosku zainteresowanym oferentom.

7. Strona może postanowić, że okresów zawieszenia, o których mowa w ust. 6 akapit pierwszy lit. a) i b), nie stosuje się w następujących przypadkach:

- a) jeżeli jedynym zainteresowanym oferentem w rozumieniu ust. 6 akapit trzeci jest ten, któremu udzielono zamówienia, i nie ma innych zainteresowanych kandydatów;
- b) w przypadku zamówienia udzielonego na podstawie umowy ramowej; oraz
- c) w przypadku szczególnego zamówienia udzielonego na podstawie dynamicznego systemu zakupów.

Nieskuteczność

8. Każda ze Stron zapewnia – w przypadku gdy instytucja zamawiająca bezzasadnie udzieliła zamówienia bez wcześniejszej publikacji – aby takie zamówienie było uznawane za nieskuteczne przez organ odwoławczy niezależny od instytucji zamawiającej lub przez organ sądowy lub by jego nieskuteczność była wynikiem decyzji takiego organu.

W przepisach prawa każdej ze Stron określa się konsekwencje uznania zamówienia za nieskuteczne przez ustanowienie anulowania z mocą wsteczną wszelkich zobowiązań umownych bądź anulowania zobowiązań jeszcze niezrealizowanych. W tym ostatnim przypadku Strona przewiduje zastosowanie innego rodzaju sankcji.

9. Strona może postanowić, że organ odwoławczy lub sądowy nie może uznać zamówienia za nieskuteczne, mimo że zostało ono udzielone bezprawnie, jeżeli taki organ odwoławczy lub sądowy stwierdzi, po przeanalizowaniu wszelkich istotnych aspektów, że nadrzędne cele związane z interesem ogólnym wymagają utrzymania skutków zamówienia. W takim wypadku Strona przewiduje zastosowanie innego rodzaju sankcji.

Niedyskryminacja istniejących przedsiębiorstw

10. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy drugiej Strony, którzy prowadzą już działalność komercyjną na jej terytorium w wyniku ustanowienia, przejścia lub utrzymania osoby prawnej, korzystali z traktowania narodowego w zakresie udzielania jakichkolwiek zamówień publicznych danej Strony na jej terytorium. Obowiązek ten stosuje się bez względu na to, czy zamówienie jest objęte załącznikami Stron do dodatku I do Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych lub załącznikiem XI do niniejszej Umowy.

Zastosowanie mają przy tym wyjątki ogólne ustanowione w art. III Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych.

ROZDZIAŁ 9

Handel i zrównoważony rozwój

Artykuł 272

Cele i zakres

1. Strony odwołują się do Agendy 21 Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” z 1992 r., Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy z 1998 r., Planu działań w sprawie zrównoważonego rozwoju przyjętego w Johannesburgu w 2002 r., deklaracji ministerialnej Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ zatytułowanej: „Tworzenie na poziomie krajowym i międzynarodowym środowiska sprzyjającego generowaniu pełnego i produktywnego poziomu zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich oraz jego wpływu na zrównoważony rozwój” z 2006 r., deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r., dokumentu końcowego Konferencji ONZ z 2012 r. w sprawie Zrównoważonego Rozwoju zatytułowanego „Przyszłość, jakiej chcemy” oraz przyjętego w 2015 r. programu ONZ zatytułowanego: „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Strony potwierdzają swoje zobowiązania w zakresie promowania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób przyczyniający się do realizacji celu zrównoważonego rozwoju, dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń, oraz zapewniający uwzględnianie i odzwierciedlanie tego celu na wszystkich poziomach swoich stosunków handlowych.

2. Strony potwierdzają zaangażowanie w podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, którego filary, czyli rozwój gospodarczy, społeczny oraz ochrona środowiska, są ze sobą powiązane i wzajemnie się uzupełniają. Podkreślają korzyści z uwzględnienia związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy i środowiska, jako części globalnego podejścia do handlu i zrównoważonego rozwoju.

3. W niniejszym rozdziale „praca” obejmuje zagadnienia odpowiadające strategicznym celom MOP, wyrażonym w programie godnej pracy, uzgodnionym w deklaracji dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r.

Artykuł 273

Prawo do regulacji oraz poziomy ochrony

Uznając wzajemne prawo do określenia polityki i priorytetów zrównoważonego rozwoju, ustanowienia własnych krajowych norm w zakresie ochrony środowiska i ochrony pracy oraz do przyjęcia lub zmiany w związku z tym odpowiednich przepisów ustawowych i polityk, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z uznanych na poziomie międzynarodowym norm i umów, o których mowa w art. 274 i 275, każda ze Stron dąży do zapewnienia, aby jej krajowe przepisy i polityki przewidywały wysoki poziom ochrony środowiska i pracy oraz mu sprzyjały, i podejmują starania, aby wciąż ulepszać te przepisy i polityki oraz podstawowe poziomy ochrony.

Artykuł 274

Międzynarodowe normy i umowy dotyczące pracy

1. Strony uznają pełne i wydajne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich za kluczowe elementy w kontekście globalizacji oraz potwierdzają swoje zobowiązanie do promowania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający pełnemu i wydajnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich. W tym kontekście Strony zobowiązują się do wzajemnych konsultacji i współpracy, w stosownych przypadkach, na temat związanych z handlem zagadnień dotyczących pracy, będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z członkostwa w MOP oraz z Deklaracji MOP dotyczącej Podstawowych Zasad i Praw w Pracy oraz działań uzupełniających z 1998 r. Strony zobowiązują się do przestrzegania, promowania i stosowania w prawie i w praktyce, na całym swoim terytorium uznanych na poziomie międzynarodowym podstawowych norm pracy, zapisanych w najważniejszych konwencjach MOP i protokołach do tych konwencji, takich jak w szczególności:

- a) wolność zrzeszania się oraz skuteczne uznawanie prawa do negocjacji zbiorowych;
- b) likwidacja wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;
- c) skuteczne zniesienie pracy dzieci; oraz
- d) likwidacja dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu.

3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do skutecznego wdrożenia w prawie i w praktyce podstawowych, priorytetowych i innych konwencji MOP, jak również protokołów do tych konwencji, ratyfikowanych odpowiednio przez państwa członkowskie oraz Republikę Armenii.

4. Strony rozważają również ratyfikację pozostałych, priorytetowych i innych konwencji, które MOP zaklasyfikowała jako aktualne. W tym kontekście Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat swojej sytuacji i postępów w zakresie procesu ratyfikacyjnego.

5. Strony uznają, że naruszenie fundamentalnych zasad i praw w pracy nie może stanowić pretekstu ani być wykorzystane w jakikolwiek inny sposób jako uzasadniona przewaga komparatywna, a standardy pracy nie mogą być wykorzystywane dla protekcyjnych celów handlowych.

Artykuł 275

Międzynarodowe normy i umowy dotyczące środowiska

1. Strony uznają znaczenie międzynarodowego zarządzania i umów dotyczących środowiska jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na światowe lub regionalne problemy związane ze środowiskiem oraz podkreślają konieczność wzmacniania wzajemnego wspierania polityk w dziedzinie handlu oraz środowiska. W tym kontekście Strony zobowiązują się w stosownych przypadkach do konsultacji i współpracy w zakresie negocjacji na temat związanych z handlem zagadnień środowiskowych oraz innych zagadnień środowiskowych związanych z handlem, będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do skutecznego wdrożenia wielostronnych umów dotyczących środowiska, których są stronami, w swoich przepisach ustawowych i praktyce.

3. Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat sytuacji i postępów w zakresie procesu ratyfikacyjnego wielostronnych umów dotyczących środowiska lub zmian do tych umów.

4. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do osiągnięcia celów Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) z 1992 r., protokołu do tej konwencji przyjętego w Kioto w 1998 r. oraz porozumienia paryskiego z 2015 r. Strony zobowiązują się do współpracy w celu wzmocnienia wielostronnego, opartego na przepisach systemu w ramach UNFCCC oraz do współpracy w zakresie dalszego rozwijania i wdrażania międzynarodowych ram dotyczących zmian klimatu w ramach UNFCCC oraz związanych z nimi umów i decyzji.

5. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie stanowi przeszkody dla podjęcia lub zachowania przez Strony jakichkolwiek środków w celu wdrożenia wielostronnych umów dotyczących środowiska, których są stronami, pod warunkiem że takie środki nie są stosowane w sposób, który stanowiłby narzędzie służące arbitralnemu lub nieuzasadnionemu wprowadzaniu różnic między Stronami lub ukryte ograniczenie handlu.

Artykuł 276

Handel i inwestycje wspierające zrównoważony rozwój

Strony potwierdzają zaangażowanie w intensywniejsze przyczynianie się handlu do celów zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym. W tym celu Strony:

- a) uznają korzystny wpływ, jaki podstawowe normy pracy i godna praca mogą wywierać na efektywność gospodarczą, innowacyjność i wydajność, oraz dążą do większej spójności między politykami handlowymi a politykami pracy;
- b) podejmują wszelkie działania w celu ułatwienia i promowania handlu i inwestycji w przyjazne dla środowiska towary i usługi, w tym poprzez usuwanie związanych z nimi barier pozataryfowych;
- c) starają się ułatwiać usuwanie przeszkód w handlu lub inwestycjach w odniesieniu do towarów i usług mających szczególne znaczenie dla łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowania się do niej, takich jak zrównoważone i odnawialne źródła energii, energooszczędne produkty i usługi, między innymi przez:
 - (i) przyjęcie ram politycznych sprzyjających wprowadzaniu najlepszych dostępnych technologii;
 - (ii) promowanie standardów odpowiadających na problemy środowiskowe i gospodarcze; oraz
 - (iii) minimalizowanie barier technicznych w handlu;
- d) zgodnie postanawiają promować handel towarami, które sprzyjają lepszym warunkom socjalnym i praktykom przyjaznym dla środowiska, w tym towarami, które są objęte dobrowolnymi systemami zapewniania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, takimi jak sprawiedliwy i etyczny handel oraz oznakowania ekologiczne; oraz
- e) zgodnie postanawiają współpracować w zakresie promowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w tym poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk. W tym celu Strony korzystają z uznanych na szczeblu międzynarodowym odpowiednich zasad i porozumień, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, inicjatywa Global Compact oraz Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej MOP z 1977 r.

Artykuł 277

Różnorodność biologiczna

1. Strony uznają wagę zapewnienia ochrony i zrównoważonego korzystania z różnorodności biologicznej jako głównego elementu służącego osiągnięciu zrównoważonego rozwoju oraz potwierdzają swoje zaangażowanie w ochronę i zrównoważone korzystanie z różnorodności biologicznej, zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej z 1992 r. i ratyfikowanymi protokołami do tej konwencji, strategicznym planem na rzecz różnorodności biologicznej, konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem z 1973 r. (CITES) oraz innymi odpowiednimi instrumentami międzynarodowymi, których są stronami.

2. W tym celu Strony:

- a) promują zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych i przyczyniają się do ochrony różnorodności biologicznej w ramach działalności handlowej;
- b) wymieniają informacje na temat działań w zakresie handlu produktami opartymi na zasobach naturalnych, mając na celu zatrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i zmniejszenie presji na różnorodność biologiczną oraz, w stosownych przypadkach, współpracują w celu zmaksymalizowania wpływu oraz zapewnienia wzajemnego wspierania się polityk;
- c) promują wpisywanie do dodatków do CITES gatunków, które spełniają określone w tej konwencji kryteria wymagane do takiego włączenia;
- d) przyjmują i wdrażają skuteczne środki przeciwdziałające nielegalnemu handlowi produktami pochodzącymi z dzikich zwierząt lub roślin, w tym gatunkami chronionymi na mocy CITES, a także współpracują w ramach walki z nielegalnym handlem; oraz
- e) współpracują na poziomie regionalnym i globalnym w celu promowania:
 - (i) ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej w ekosystemach naturalnych lub rolnych, w tym gatunków zagrożonych, ich siedlisk, obszarów naturalnych objętych specjalną ochroną oraz różnorodności genetycznej;
 - (ii) przywrócenia ekosystemów oraz wyeliminowania lub zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko wynikającego z wykorzystywania żywych i nieożywionych zasobów naturalnych lub ekosystemów; oraz
 - (iii) dostępu do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwego i równego podziału korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów.

Artykuł 278

Zrównoważone zarządzanie lasami i handel produktami leśnymi

1. Strony uznają wagę zapewnienia ochrony i zrównoważonego zarządzania lasami oraz przyczyniania się lasów do osiągania przez Strony celów gospodarczych, środowiskowych i społecznych.

2. W tym celu Strony:

- a) wspierają handel produktami leśnymi pochodzącymi z lasów o zrównoważonej gospodarce leśnej, pozyskanymi zgodnie z przepisami krajowymi kraju, w którym zostały pozyskane.
- b) wymieniają informacje na temat środków propagowania konsumpcji drewna i produktów z drewna pochodzących z lasów o zrównoważonej gospodarce leśnej, a w stosownych przypadkach, współpracują w rozwijaniu takich środków;
- c) przyjmują środki w celu promocji ochrony powierzchni terenów zalesionych i zwalczania nielegalnego wyrębu drzew oraz związanego z tym handlu, w tym w stosownych przypadkach, w odniesieniu do państw trzecich;
- d) wymieniają informacje na temat działań na rzecz poprawy gospodarki leśnej oraz, w stosownych przypadkach, współpracują na rzecz zmaksymalizowania wpływu i zapewnienia wzajemnego wspierania się ich odpowiednich polityk służących wykluczeniu nielegalnie pozyskanego drewna i produktów z drewna z przepływów handlowych;
- e) promują wpisywanie do dodatków do CITES gatunków drewna, które spełniają określone w tej konwencji kryteria wymagane do takiego włączenia; oraz
- f) współpracują na poziomie regionalnym i światowym w celu wspierania ochrony powierzchni terenów zalesionych i zrównoważonego gospodarowania wszelkimi rodzajami lasów, z wykorzystaniem systemu certyfikacji, promującego odpowiedzialne zarządzanie lasami.

Artykuł 279

Handel i zrównoważone zarządzanie żywymi zasobami morskimi

Uwzględniając znaczenie odpowiedzialnego i zrównoważonego gospodarowania zasobami rybnymi oraz promowania dobrego zarządzania w handlu, Strony:

- a) promują najlepsze praktyki w zarządzaniu rybołówstwem w celu zapewnienia ochrony zasobów rybnych i gospodarowania nimi w sposób zrównoważony, zgodnie z podejściem ekosystemowym;

- b) przyjmują skuteczne środki w celu monitorowania i kontroli działalności połowowej;
- c) wspierają skoordynowane systemy gromadzenia danych i dwustronnej współpracy naukowej w celu ulepszenia opinii naukowych na potrzeby zarządzania rybołówstwem;
- d) współpracują w zwalczaniu za pomocą kompleksowych, skutecznych i przejrzystych środków nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (NNN) oraz działań związanych z połowami; oraz
- e) wdrażają strategię i środki w celu wykluczenia produktów NNN z przepływów handlowych i swoich rynków, zgodnie z międzynarodowym planem działania na rzecz zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO).

Artykuł 280

Utrzymywanie poziomów ochrony

1. Strony uznają za niewłaściwe zachęcanie do handlu lub inwestycji przez obniżenie poziomu ochrony przewidzianego w krajowym prawie dotyczącym środowiska lub pracy.
2. Strony nie zaniechują ani nie odstępują od stosowania swoich przepisów w zakresie środowiska lub pracy ani nie oferują możliwości takiego zaniechania lub odstąpienia, jako zachęty do handlu lub ustanowienia, nabycia, rozwoju lub zachowania inwestycji lub inwestora na swoim terytorium.
3. Strona ciągłym lub powtarzającym się działaniem, ani zaniechaniem nie może uchylać się od skutecznego egzekwowania swoich przepisów w zakresie środowiska i pracy jako zachęty do handlu i inwestycji.

Artykuł 281

Informacje naukowe

Podczas przygotowania i wdrażania środków służących ochronie środowiska lub warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje pomiędzy Stronami, każda ze Stron uwzględni dostępne informacje naukowe i techniczne oraz odpowiednie normy, wytyczne i zalecenia międzynarodowe, o ile takie istnieją, włącznie z zasadą ostrożności.

Artykuł 282

Przejrzystość

Każda ze Stron, zgodnie ze swoimi krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz rozdziałem 12, zapewnia, aby wszelkie środki, których celem jest ochrona środowiska i warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje, były opracowywane, wprowadzane i wdrażane w sposób przejrzysty, aby towarzyszyły im odpowiednie zawiadomienia i konsultacje publiczne i aby były należycie i w odpowiednim czasie przekazywane podmiotom niepaństwowym i konsultowane z nimi.

Artykuł 283

Przegląd oddziaływania na zrównoważony rozwój

Strony zobowiązują się do przeprowadzania przeglądów, monitorowania i oceny wpływu wdrożenia niniejszej Umowy na zrównoważony rozwój poprzez własne odpowiednie procesy i instytucje partycypacyjne, a także procesy i instytucje ustanowione na mocy niniejszej Umowy, na przykład przez związane z handlem oceny oddziaływania na zrównoważony rozwój.

Artykuł 284

Współpraca w dziedzinie handlu i zrównoważonego rozwoju

1. Strony uznają znaczenie współpracy w zakresie zagadnień związanych z handlem w polityce ochrony środowiska i pracy w dążeniu do osiągnięcia celów niniejszej Umowy. Mogą one współpracować między innymi w następujących dziedzinach:
 - a) aspekty handlu i zrównoważonego rozwoju związane z pracą lub ochroną środowiska na forach międzynarodowych, w szczególności w ramach WTO, MOP, Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP), Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju i wielostronnych umów dotyczących środowiska;

- b) metodologia i wskaźniki dla związanych z handlem ocen oddziaływania na zrównoważony rozwój;
 - c) wpływ przepisów, norm i zasad w dziedzinie pracy i środowiska na handel, jak również wpływ zasad w zakresie handlu i inwestycji na pracę i środowisko, w tym na rozwijanie przepisów i polityki w dziedzinie pracy i ochrony środowiska;
 - d) dodatni i ujemny wpływ niniejszej Umowy na zrównoważony rozwój i sposoby wzmocnienia tego wpływu, zapobiegania mu lub łagodzenia jego skutków, z uwzględnieniem ocen oddziaływania na zrównoważony rozwój, przeprowadzanych przez jedną albo obie Strony;
 - e) promowanie ratyfikacji i skutecznego wdrażania podstawowych, priorytetowych i innych aktualnych konwencji MOP oraz protokołów do tych konwencji, a także wielostronnych porozumień dotyczących środowiska mających znaczenie z punktu widzenia handlu;
 - f) wspieranie prywatnych i publicznych systemów certyfikacji, identyfikowalności i etykietowania, w tym systemów oznakowania ekologicznego;
 - g) promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, na przykład poprzez działania na rzecz podnoszenia świadomości, przestrzegania i wdrażania międzynarodowych wytycznych i zasad oraz działań następczych z nimi związanych;
 - h) związane z handlem aspekty programu godnej pracy opracowanego przez MOP, łącznie ze wzajemnymi powiązaniami między handlem a pełnym i wydajnym zatrudnieniem, dostosowaniem rynku pracy, podstawowymi normami pracy, systemami skutecznych środków odwoławczych (w tym inspekcjami pracy) w celu zachowania praw pracowniczych, statystykami pracy, rozwojem zarządzania zasobami ludzkimi i kształceniem przez całe życie, ochroną socjalną i włączeniem społecznym, a także dialogiem społecznym i równouprawnieniem płci;
 - i) związane z handlem aspekty wielostronnych umów dotyczących środowiska, w tym współpraca celna;
 - j) związane z handlem aspekty obecnej i przyszłej międzynarodowej strategii przeciwdziałania zmianie klimatu, w tym środki na rzecz promocji technologii niskoemisyjnych i efektywności energetycznej;
 - k) związane z handlem środki promocji ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej, w tym zwalczanie nielegalnego handlu produktami pochodzącymi z dzikich zwierząt lub roślin;
 - l) związane z handlem środki mające na celu promocję ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej, a co za tym idzie – zmniejszenia wylesiania, w tym poprzez nielegalne pozyskiwanie drewna; oraz
 - m) związane z handlem środki promocji zrównoważonych praktyk połowowych oraz obrotu produktami rybnymi zarządzanymi w zrównoważony sposób.
2. Strony wymieniają informacje i doświadczenia zdobyte w ramach działań na rzecz promowania spójności i wzajemnego wspierania celów handlowych, społecznych i środowiskowych. Ponadto Strony zacieśniają współpracę i dialog w kwestiach dotyczących zrównoważonego rozwoju pojawiających się w ramach ich stosunków handlowych.
3. Tego rodzaju współpraca i dialog odbywają się z udziałem zainteresowanych stron, w szczególności partnerów społecznych, a także innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności za pośrednictwem Platformy Społeczeństwa Obywatelskiego ustanowionej na mocy art. 366.
4. Komitet Partnerstwa może przyjmować przepisy na potrzeby takiej współpracy i dialogu.

Artykuł 285

Rozstrzyganie sporów

Rozdział 13 sekcja C podsekcja II nie stosuje się do sporów objętych niniejszym rozdziałem. W odniesieniu do każdego takiego sporu, po tym jak organ arbitrażowy przedstawi swoje sprawozdanie końcowe na podstawie art. 325 i 326, Strony, uwzględniając wspomniane sprawozdanie, omawiają odpowiednie środki, jakie mają zostać wdrożone. Komitet Partnerstwa monitoruje wdrażanie takich środków i śledzi tę sprawę, w tym za pośrednictwem mechanizmu, o którym mowa w art. 284 ust. 3.

ROZDZIAŁ 10

Konkurencja

Sekcja A

Artykuł 286

Zasady

Strony uznają znaczenie wolnej i niezakłóconej konkurencji w swoich stosunkach handlowych i inwestycyjnych. Strony potwierdzają, że antykonkurencyjne praktyki gospodarcze oraz interwencje rządowe mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu.

Sekcja B

Przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym i łączenie przedsiębiorstw

Artykuł 287

Ramy ustawodawcze

1. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje w mocy swoje przepisy, które dotyczą wszystkich sektorów gospodarki⁽¹⁾ i skutecznie rozstrzyga kwestię wszystkich następujących praktyk:

- a) umowy horyzontalne i wertykalne między przedsiębiorstwami, decyzje zrzeszeń przedsiębiorstw i praktyki uzgodnione, których celem lub skutkiem jest zapobieganie konkurencji, jej ograniczanie lub zakłócanie;
- b) nadużywanie przez jedno lub więcej przedsiębiorstw pozycji dominującej; oraz
- c) koncentracje przedsiębiorstw w znacznym stopniu zakłócające efektywną konkurencję, w szczególności w wyniku stworzenia lub wzmocnienia pozycji dominującej.

Do celów niniejszego rozdziału przepisy tego prawa będą w dalszej części zwane „prawem konkurencji”⁽²⁾.

2. Wszystkie przedsiębiorstwa – zarówno prywatne, jak i publiczne – podlegają prawu konkurencji, o którym mowa w ust. 1. Stosowanie prawa konkurencji nie może utrudniać wykonywania – w wymiarze prawnym ani faktycznym – powierzonych tym przedsiębiorstwom szczególnych zadań leżących w interesie publicznym. Przypadki zwolnienia z przestrzegania prawa konkurencji przyjętego przez Strony są ograniczone do zadań, które leżą w interesie publicznym, są proporcjonalne do założonych celów polityki publicznej i przejrzyste.

Artykuł 288

Wdrożenie

1. Każda ze Stron utrzymuje operacyjnie niezależne organy, którym powierza obowiązki i wyposaża je w odpowiednie uprawnienia i zasoby niezbędne do pełnego stosowania i skutecznego egzekwowania prawa konkurencji, o którym mowa w art. 287.

2. Strony stosują wzajemnie swoje przepisy w dziedzinie konkurencji w przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób, przy poszanowaniu zasady sprawiedliwości proceduralnej i prawa zaangażowanych przedsiębiorstw do obrony, bez względu na ich przynależność państwową czy status własnościowy.

⁽¹⁾ W Unii Europejskiej reguły konkurencji stosuje się do sektora rolnictwa zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz ewentualne późniejsze akty zmieniające lub zastępujące (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

⁽²⁾ Do celów niniejszej sekcji Armenia uznaje, że odniesienie do prawa konkurencji obejmuje cały system reguł konkurencji w obszarach przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, karteli i łączenia przedsiębiorstw.

Artykuł 289

Współpraca

1. Z myślą o zrealizowaniu celów niniejszej Umowy oraz poprawie egzekwowania efektywnej konkurencji Strony uznają, że w ich wspólnym interesie leży zacieśnienie współpracy w zakresie rozwoju polityki konkurencji oraz badania spraw dotyczących przeciwdziałania praktykom monopolistycznym i łączenia przedsiębiorstw.
2. W tym celu organy ochrony konkurencji Stron starają się koordynować, w razie potrzeby i w stosownych przypadkach, swoje postępowania egzekucyjne w odniesieniu do tych samych lub powiązanych spraw.
3. Dla ułatwienia współpracy, o której mowa w ust. 1, organy ochrony konkurencji Stron mogą wymieniać się informacjami.

Sekcja C

Dotacje

Artykuł 290

Zasady

Strony zgodnie postanawiają, że Strona może udzielać dotacji, gdy są one niezbędne do osiągnięcia celów polityki publicznej. Strony uznają jednak, że niektóre dotacje mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu. Co do zasady Strona nie może przyznawać dotacji przedsiębiorstwom dostarczającym towary lub usługi, jeżeli takie dotacje wpływają lub mogą wpływać negatywnie na konkurencję lub handel.

Artykuł 291

Definicja i zakres

1. Do celów niniejszego rozdziału dotacja jest środkiem, który spełnia warunki określone w art. 1.1 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych, stanowiącego załącznik 1A do porozumienia WTO („porozumienie SCM”), bez względu na to, czy jest on przyznany przedsiębiorstwu dostarczającemu towary czy usługi.

Ust. 1 nie ma wpływu na wynik przyszłych dyskusji w ramach WTO na temat definicji dotacji na usługi. W zależności od postępów osiągniętych w tych dyskusjach na poziomie WTO Strony mogą przyjąć na forum Komitetu Partnerstwa decyzję o zaktualizowaniu niniejszej Umowy w tym zakresie.

2. Dotacja podlega postanowieniom niniejszego rozdziału, wyłącznie gdy zostanie określona jako szczególna zgodnie z art. 2 porozumienia SCM. Każdą dotację podlegającą postanowieniom art. 295 niniejszej Umowy uznaje się za szczególną.

3. Postanowieniom niniejszego rozdziału podlegają dotacje przyznawane wszystkim przedsiębiorstwom, tak publicznym, jak i prywatnym. Stosowanie reguł określonych w niniejszej sekcji nie może utrudniać wykonywania – w wymiarze prawnym ani faktycznym – szczególnych usług użyteczności publicznej powierzonych tym przedsiębiorstwom. Przypadki zwolnienia ze stosowania reguł określonych w niniejszej sekcji są ograniczone do zadań, które leżą w interesie publicznym, są proporcjonalne do przypisanych im celów polityki publicznej i przejrzyste.

4. Art. 294 niniejszej Umowy nie ma zastosowania do dotacji powiązanych z handlem towarami objętym Porozumieniem w sprawie rolnictwa, stanowiącym załącznik 1A do porozumienia WTO („porozumienie w sprawie rolnictwa”).

5. Art. 294 i 295 nie stosuje się do sektora audiowizualnego.

Artykuł 292

Relacje z WTO

Postanowienia niniejszego rozdziału pozostają bez uszczerbku dla praw i obowiązków każdej ze Stron wynikających z art. XV GATS, art. XVI GATT 1994, porozumienia SCM oraz porozumienia w sprawie rolnictwa.

Artykuł 293

Przejrzystość

1. Co dwa lata każda ze Stron zawiadamia drugą Stronę o podstawie prawnej, formie, kwocie lub budżecie, a w miarę możliwości także i o odbiorcach dotacji udzielonych w okresie sprawozdawczym.
2. Takie powiadomienie uważa się za przedłożone, jeżeli odpowiednie informacje zostały upublicznione przez Strony lub w ich imieniu na ogólnodostępnej stronie internetowej do dnia 31 grudnia następnego roku kalendarzowego. Pierwsze powiadomienie zostaje udostępnione nie później niż dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.
3. W przypadku dotacji zgłoszonych na podstawie porozumienia SCM takie powiadomienie uważa się za zrealizowane, gdy tylko Strona wywiąże się z obowiązku powiadomienia na podstawie art. 25 porozumienia SCM, pod warunkiem że powiadomienie zawiera wszystkie informacje wymagane w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 294

Konsultacje

1. Jeżeli Strona uzna, że dotacja udzielona przez drugą Stronę, niepodlegająca art. 295, mogłaby negatywnie wpłynąć na jej interesy, może wyrazić swoje zastrzeżenia Stronie, która udzieliła dotacji, i zwrócić się do niej z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji w tej sprawie. Druga Strona rozpatruje ten wniosek uważnie i ze zrozumieniem dla stanowiska Strony wnioskującej.
2. Bez uszczerbku dla wymogów dotyczących przejrzystości określonych w art. 293 oraz w celu rozstrzygnięcia danej kwestii konsultacje służą przede wszystkim określeniu celu lub założenia politycznego, dla którego udzielono dotacji, kwoty danej dotacji oraz danych umożliwiających ocenę negatywnych skutków dotacji dla handlu i inwestycji.
3. Dla ułatwienia konsultacji Strona, która otrzymała wniosek, przekazuje informacje o danej dotacji w ciągu 60 dni od dnia otrzymania wniosku.
4. Jeżeli po otrzymaniu informacji dotyczących danej dotacji Strona zwracająca się z wnioskiem uzna, że dotacja ta negatywnie wpływa lub może w nieproporcjonalnym stopniu negatywnie wpłynąć na jej interesy handlowe lub inwestycyjne, Strona, do której zwrócono się z wnioskiem, dołoży wszelkich starań, aby wyeliminować lub zminimalizować negatywne skutki tej dotacji dla interesów handlowych lub inwestycyjnych Strony zwracającej się z wnioskiem.

Artykuł 295

Dotacje podlegające warunkom

Każda ze Stron stosuje odpowiednie warunki do następujących dotacji, jeżeli mają one lub jest prawdopodobne, że będą miały negatywny wpływ na handel lub inwestycje drugiej Strony:

- a) dopuszcza się porozumienie prawne, zgodnie z którym rząd jest bezpośrednio lub pośrednio odpowiedzialny za pokrycie długów lub innych zobowiązań niektórych przedsiębiorstw, pod warunkiem że zakres takiej gwarancji jest ograniczony, jeśli chodzi o kwotę długu lub zobowiązania bądź okres ważności gwarancji; oraz

- b) dopuszcza się dotacje dla niewypłacalnych lub niewydolnych przedsiębiorstw, w różnej postaci (w tym pożyczek i gwarancji, wypłat gotówkowych, zastrzyków kapitałowych, dostarczania aktywów poniżej cen rynkowych oraz ulg podatkowych) o okresie zapadalności powyżej jednego roku, pod warunkiem sporządzenia wiarygodnego planu restrukturyzacji opartego na realistycznych założeniach w celu przywrócenia długoterminowej rentowności takiego niewypłacalnego lub niewydolnego przedsiębiorstwa w rozsądnym czasie i przy jego udziale w kosztach restrukturyzacji ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

Artykuł 296

Wykorzystanie dotacji

Każda ze Stron zapewnia, aby przedsiębiorstwa wykorzystywały otrzymane dotacje wyłącznie na realizację celów polityki publicznej, na jakie te dotacje zostały przyznane.

Sekcja D

Postanowienia ogólne

Artykuł 297

Rozstrzyganie sporów

Żadna ze Stron nie korzysta z mechanizmu rozstrzygania sporów ustanowionego w rozdziale 13 niniejszej Umowy w odniesieniu do kwestii związanych z postanowieniami sekcji B niniejszego rozdziału lub art. 294 ust. 4.

Artykuł 298

Poufność

1. Przy wymianie informacji w ramach niniejszego rozdziału Strony uwzględniają ograniczenia wynikające z ich odnośnych przepisów dotyczących zachowania tajemnicy zawodowej i handlowej oraz zapewniają ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa oraz innych informacji poufnych.
2. Wszelkie informacje przekazane na mocy niniejszego rozdziału są traktowane przez Stronę, która je otrzymuje, jako poufne, chyba że druga Strona zgodnie ze swoim prawem krajowym zezwoli na ujawnienie lub upublicznienie tych informacji.

Artykuł 299

Klauzula przeglądowa

Strony zapewniają stały przegląd zagadnień, o których mowa w niniejszym rozdziale. Każda ze Stron może zwrócić się w takiej sprawie do Komitetu ds. Partnerstwa. Strony dokonują przeglądu postępów we wdrażaniu niniejszego rozdziału co pięć lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, chyba że wspólnie postanowią inaczej.

ROZDZIAŁ 11

Przedsiębiorstwa państwowe

Artykuł 300

Instytucja delegowana

O ile nie stwierdzono inaczej, każda ze Stron zapewnia, aby każde przedsiębiorstwo – w tym przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje bądź wyznaczony monopolista – któremu Strona oddelegowała uprawnienia regulacyjne, administracyjne lub inny rodzaj władzy publicznej któregośkolwiek szczebla, w trakcie wykonywania tych uprawnień działało zgodnie z obowiązkami Strony wynikającymi z niniejszej Umowy.

⁽¹⁾ Zapis ten nie uniemożliwia Stronie tymczasowego wsparcia płynności finansowej w formie gwarancji kredytowych lub kredytów nieprzekraczających kwoty niezbędnej do utrzymania działalności niewydolnego przedsiębiorstwa na czas konieczny do opracowania planu restrukturyzacji lub likwidacji.

⁽²⁾ Małe i średnie przedsiębiorstwa nie są zobowiązane do udziału w kosztach restrukturyzacji.

Artykuł 301

Definicje

Do celów niniejszego artykułu stosuje się następujące definicje:

- a) „przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo, w tym jego jednostkę zależną, w której Strona bezpośrednio lub pośrednio:
 - (i) posiada ponad 50 % kapitału subskrybowanego bądź kontroluje ponad 50 % głosów przypadających na akcje emitowane przez to przedsiębiorstwo;
 - (ii) może wyznaczać ponad połowę członków zarządu przedsiębiorstwa lub organu równoważnego; lub
 - (iii) może sprawować kontrolę nad przedsiębiorstwem;
- b) „przedsiębiorstwo posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje” oznacza każde przedsiębiorstwo, w tym jego jednostki zależne, publiczne lub prywatne, któremu Strona przekazała, w wymiarze prawnym lub faktycznym, szczególne prawa lub przywileje. Strona udziela szczególnych praw lub przywilejów, gdy wyznacza, lub ogranicza do co najmniej dwóch, liczbę przedsiębiorstw upoważnionych do dostarczania towarów lub usług, nie kierując się przy tym wyłącznie obiektywnymi, proporcjonalnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami, znacząco ograniczając w ten sposób zdolność innych przedsiębiorstw do dostarczania tych samych towarów lub usług na tym samym obszarze geograficznym na zasadniczo równoważnych warunkach;
- c) „wyznaczony monopolista” oznacza jednostkę prowadzącą działalność handlową, w tym grupę jednostek lub agencję rządową, a także ewentualną jednostkę zależną, która na danym rynku na terytorium Strony została wyznaczona na wyłącznego dostawcę lub nabywcę określonych towarów lub usług; nie dotyczy to jednak jednostki, której przyznane zostało wyłączne prawo własności intelektualnej, wyłącznie ze względu na takie przyznanie;
- d) „działalność handlowa” oznacza działalność, której efektem końcowym jest wyprodukowanie towaru lub dostarczenie usługi, które zostaną sprzedane na właściwym rynku w ilościach i po cenach określonych przez przedsiębiorstwo, i którą podjęto w celu zarobkowym, a która nie obejmuje działalności podjętej przez przedsiębiorstwo, które:
 - (i) jest nienastawione na zysk;
 - (ii) prowadzi swoją działalność po kosztach; lub
 - (iii) świadczy usługi publiczne;
- e) „względy handlowe” oznaczają cenę, jakość, dostępność, zbywalność, transport oraz inne warunki zakupu lub sprzedaży bądź inne czynniki, które w zwykłych warunkach zostałyby wzięte pod uwagę przy podejmowaniu decyzji handlowych przedsiębiorstwa prowadzącego działalność zgodnie z zasadami gospodarki rynkowej obowiązującymi w odnośnej dziedzinie lub branży; oraz
- f) „wyznaczać” oznacza ustanawiać monopol, udzielać nań zezwolenia bądź też rozszerzać jego zakres, tak aby objąć nim dodatkowy towar lub usługę.

Artykuł 302

Zakres stosowania

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki na podstawie art. XVII ust. 1–3 GATT 1994, Uzgodnienia w sprawie interpretacji Artykułu XVII GATT 1994, a także na podstawie art. VIII ust. 1, 2 i 5 GATS.
2. Niniejszy rozdział stosuje się do wszelkich przedsiębiorstw określonych w art. 300, prowadzących działalność handlową. W przypadku gdy przedsiębiorstwo łączy działalność handlową z działalnością niekomercyjną⁽¹⁾, niniejszym rozdziałem objęta jest wyłącznie działalność handlowa takiego przedsiębiorstwa.
3. Niniejszy rozdział stosuje się do wszystkich przedsiębiorstw określonych w art. 300 na poziomie centralnym i niższym od centralnego.

⁽¹⁾ Dla większej pewności oraz do celów niniejszego rozdziału świadczenia usług publicznych nie uznaje się za działalność handlową w rozumieniu art. 301 lit. d).

4. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do zamówień składanych przez Strony lub ich podmioty zamawiające w rozumieniu zamówień objętych art. 278 i 279.
5. Niniejszego rozdziału nie stosuje się do jakichkolwiek usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej w rozumieniu GATS.
6. Art. 304:
 - a) nie stosuje się do sektorów określonych w art. 143 i 148;
 - b) nie stosuje się do jakichkolwiek środków wdrażanych przez przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorstwa posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje bądź przez wyznaczonych monopolistów, gdyby – w razie przyjęcia lub utrzymania przez Stronę tego samego środka – zastosowanie miało zastrzeżenie tej Strony zgłoszone wobec obowiązku zapewnienia traktowania narodowego lub uprzywilejowanego traktowania na podstawie art. 144, określone w harmonogramie danej Strony, stanowiącym załącznik VIII-A w przypadku Unii Europejskiej lub załącznik VIII-E w przypadku Republiki Armenii, oraz
 - c) stosuje się do działalności handlowej przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne uprawnienia lub przywileje bądź wyznaczonych monopolistów, jeżeli ta sama działalność miałaby wpływ na handel usługami, w odniesieniu do którego Strona podjęła zobowiązanie na podstawie art. 149 i 150, z zastrzeżeniem warunków lub ograniczeń określonych w harmonogramie danej Strony stanowiącym załącznik VIII-B w przypadku Unii Europejskiej lub załącznik VIII-F w przypadku Republiki Armenii.

Artykuł 303

Postanowienia ogólne

1. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z niniejszego rozdziału żadne z jego postanowień nie uniemożliwia Stronom tworzenia lub utrzymywania przedsiębiorstw państwowych, wyznaczonych monopolistów lub przyznawania przedsiębiorstwom szczególnych uprawnień lub przywilejów.
2. Żadna ze Stron nie wymaga od przedsiębiorstw wchodzących w zakres stosowania niniejszego rozdziału ani ich nie zachęca, aby prowadziły działalność w sposób niezgodny z niniejszą Umową.

Artykuł 304

Niedyskryminacja i względy handlowe

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej przedsiębiorstwa państwowe, wyznaczeni monopolisci i przedsiębiorstwa posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje, podczas prowadzenia działalności handlowej:
 - a) kierowały się względami handlowymi w ramach zakupu lub sprzedaży towarów lub usług, z wyjątkiem sytuacji, w których wykonują w jakimkolwiek aspekcie swoje obowiązki publiczne, o ile nie są one niezgodne z lit. b);
 - b) przy zakupie towarów lub usług:
 - (i) przyznawały towarom lub usługom dostarczonym przez przedsiębiorstwo drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż w przypadku podobnych towarów lub usług dostarczanych przez przedsiębiorstwa danej Strony; oraz
 - (ii) przyznawały towarom lub usługom dostarczonym przez przedsiębiorstwa drugiej Strony mającym siedzibę na jej terytorium traktowanie nie mniej korzystne niż w przypadku podobnych towarów lub usług dostarczanych na danym rynku przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terytorium danej Strony; oraz
 - c) przy sprzedaży towarów lub usług:
 - (i) przyznawały przedsiębiorstwom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż w przypadku przedsiębiorstw danej Strony; oraz
 - (ii) przyznawały przedsiębiorstwom drugiej Strony mającym siedzibę na jej terytorium traktowanie nie mniej korzystne niż w przypadku przedsiębiorstw na danym rynku mającym siedzibę na terytorium danej Strony.

2. Postanowienia ust. 1 nie uniemożliwiają przedsiębiorstwom państwowym, przedsiębiorstwom posiadającym szczególne uprawnienia lub przywileje bądź wyznaczonym monopolistom:

- a) nabywania lub dostarczania towarów lub usług na różnych warunkach, w tym dotyczących ceny, o ile takie różne warunki podyktowane są względami handlowymi; oraz
- b) odmowy nabywania lub dostarczania towarów lub usług, o ile taka odmowa podyktowana jest względami handlowymi.

Artykuł 305

Zasady regulacyjne

1. Każda ze Stron stara się zapewnić, aby przedsiębiorstwa wymienione w art. 300 przestrzegały międzynarodowych standardów ładu korporacyjnego.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby żaden organ regulacyjny ustanowiony lub utrzymany przez Strony nie był zależny od przedsiębiorstw podlegających jego regulacjom, tak aby mógł on pełnić swoje funkcje regulacyjne w sposób skuteczny i bezstronny w podobnych okolicznościach w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw podlegających jego regulacjom, w tym przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw posiadających szczególne uprawnienia lub przywileje oraz wyznaczonych monopolistów.

Bezstronność pełnienia powierzonych funkcji przez organ regulacyjny będzie oceniana przez odniesienie do ogólnego modelu lub praktyki działania tego organu regulacyjnego.

W tych sektorach, w których Strony ustanowiły w innych rozdziałach określone obowiązki organu regulacyjnego, zastosowanie mają odnośne postanowienia zawarte w innych rozdziałach.

3. Każda ze Stron zapewnia spójne i niedyskryminacyjne egzekwowanie przepisów ustawowych i wykonawczych, w tym ustanowionych przez siebie przepisów dotyczących przedsiębiorstw, określonych w art. 300.

Artykuł 306

Przejrzystość

1. W przypadku gdy Strona ma powody, by uważać, że jej interesy objęte niniejszym rozdziałem są naruszane przez działalność handlową przedsiębiorstwa drugiej Strony wymienionego w art. 300 oraz że są one objęte zakresem stosowania niniejszego rozdziału, może zwrócić się z pisemnym wnioskiem do drugiej Strony o udzielenie informacji na temat działalności tego przedsiębiorstwa powiązanej z działaniami objętymi niniejszym rozdziałem.

We wniosku o udzielenie takich informacji wskazuje się przedsiębiorstwo, produkty lub usługi oraz rynki, których dotyczy, a także informację, że przedsiębiorstwo stosuje praktyki, które utrudniają realizację wymiany handlowej lub inwestycji między Stronami.

2. Informacje przekazane na podstawie ust. 1 obejmują:

- a) strukturę własności i prawa głosu w przedsiębiorstwie określające odsetek udziałów oraz praw głosu, które Strona lub przedsiębiorstwo określone w art. 300 posiadają łącznie;
- b) opis wszelkich szczególnych udziałów lub szczególnych praw głosu bądź innych praw, które posiada Strona lub przedsiębiorstwo określone w art. 300, w przypadku gdy prawa te różnią się od praw wynikających ze zwykłych udziałów w takim przedsiębiorstwie;
- c) strukturę organizacyjną przedsiębiorstwa; skład jego zarządu lub równoważnego organu sprawującego bezpośrednią lub pośrednią kontrolę nad takim przedsiębiorstwem; krzyżowe powiązania kapitałowe oraz inne powiązania z różnymi przedsiębiorstwami lub grupami przedsiębiorstw, wymienionymi w art. 300;
- d) opis jednostek administracji publicznej bądź organów publicznych, które regulują lub monitorują dane przedsiębiorstwo, opis struktury raportowania ⁽¹⁾ oraz prawa i praktyki stosowane przez administrację publiczną lub inne organy publiczne przy powoływaniu, zwalnianiu lub wynagradzaniu kadry kierowniczej;

⁽¹⁾ Dla większej pewności: Strona nie ma obowiązku ujawniania jakichkolwiek sprawozdań ani ich treści.

- e) roczny dochód lub aktywa razem bądź obie te wartości; oraz
 - f) zwolnienia, niezgodne środki, immunitety oraz wszelkie inne środki, w tym korzystniejsze traktowanie, stosowane na terytorium Strony otrzymującej wniosek wobec jakiegokolwiek przedsiębiorstwa wymienionego w art. 300.
3. Ust. 2 lit. a)–e) nie stosuje się do MŚP, zgodnie z definicją zawartą w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony.
4. Żadne z postanowień ust. 1 i 2 nie zobowiązuje Strony do ujawnienia poufnych informacji wbrew jej przepisom ustawowym i wykonawczym, zasadom egzekwowania prawa lub interesowi publicznemu, czy też z naruszeniem uzasadnionych interesów handlowych odnośnych przedsiębiorstw.

ROZDZIAŁ 12

Przejrzystość

Artykuł 307

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „środki o zasięgu ogólnym” obejmują przepisy ustawowe i wykonawcze, orzeczenia sądowe oraz procedury i decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym, które mogą mieć wpływ na jakiegokolwiek kwestie objęte niniejszą Umową; oraz
- b) „zainteresowana osoba” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która może podlegać środkom o zasięgu ogólnym.

Artykuł 308

Cel i zakres stosowania

Uznając wpływ, jaki otoczenia regulacyjne mogą mieć na handel i inwestycje między nimi, Strony ustanawiają przewidywalne otoczenie regulacyjne oraz skuteczne procedury dla podmiotów gospodarczych, w szczególności dla MŚP.

Artykuł 309

Publikacja

1. Każda ze Stron zapewnia, aby środki o zasięgu ogólnym przyjęte po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy:
- a) były bezzwłocznie publikowane i łatwo dostępne za pośrednictwem urzędowo wyznaczonego medium, w tym w wersji elektronicznej, tak aby zainteresowane osoby miały możliwość zapoznać się z ich treścią;
 - b) w miarę możliwości zawierały jasny opis celu i uzasadnienia takich środków; oraz
 - c) przewidywały odpowiednio długi czas między publikacją a dniem wejścia w życie, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków.
2. Każda ze Stron:
- a) dokłada starań w celu opublikowania z odpowiednim wyprzedzeniem wszelkich wniosków zmierzających do przyjęcia lub zmiany środków o zasięgu ogólnym, wraz z wyjaśnieniem celu oraz uzasadnieniem wniosku;
 - b) zapewnia zainteresowanym osobom odpowiednią możliwość wyrażenia uwag na temat każdego wniosku o przyjęcie lub zmianę środka o zasięgu ogólnym, a zwłaszcza zapewnia im odpowiednio dużo czasu w tym celu; oraz
 - c) dokłada starań w celu uwzględnienia uwag zainteresowanych osób na temat każdego takiego wniosku.

Artykuł 310

Zapytania i punkty kontaktowe

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy, tak aby zapewnić skuteczne wprowadzenie w życie niniejszej Umowy i ułatwić komunikację między Stronami we wszelkich kwestiach objętych niniejszą Umową.
2. Na wniosek Strony punkt kontaktowy drugiej Strony wskazuje organ lub urzędnika odpowiedzialnego za daną kwestię, a w razie konieczności pomaga, ułatwiając komunikację ze Stroną występującą z wnioskiem.
3. Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia odpowiednie mechanizmy odpowiadania na zapytania od jakichkolwiek osób na temat wszelkich środków o zasięgu ogólnym, w sprawie których złożono wniosek lub które już obowiązują, w tym na temat stosowania takich środków. Zapytania można składać za pośrednictwem punktów kontaktowych ustanowionych na mocy ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, za pomocą innego mechanizmu, o ile w niniejszej Umowie nie zostanie ustanowiony specjalny mechanizm w tym celu.
4. Każda ze Stron ustanawia procedury dostępne dla osób poszukujących rozwiązania problemów wynikających ze stosowania środków o zasięgu ogólnym na podstawie niniejszej Umowy. Te procedury pozostają bez uszczerbku dla jakichkolwiek procedur odwoławczych ustanowionych lub utrzymanych przez Strony na podstawie niniejszej Umowy. Nie naruszają one również praw i obowiązków Stron wynikających z rozdziału 13.
5. Strony uznają, że odpowiedzi udzielone zgodnie z niniejszym artykułem mogą nie być definitywne ani prawnie wiążące, lecz są udzielane w celach wyłącznie informacyjnych, o ile odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze Stron nie stanowią inaczej.
6. Na wniosek jednej ze Stron druga Strona bezzwłocznie przekazuje informacje oraz udziela odpowiedzi na pytania dotyczące jakiegokolwiek obowiązującego lub będącego przedmiotem wniosku środka o zasięgu ogólnym, który Strona kierująca zapytanie uznaje za mogący wpływać na funkcjonowanie niniejszej Umowy, bez względu na to, czy Strona kierująca zapytanie została uprzednio powiadomiona o takim środku.

Artykuł 311

Stosowanie środków o zasięgu ogólnym

Każda ze Stron stosuje w sposób jednolity, obiektywny, bezstronny i racjonalny wszystkie środki o zasięgu ogólnym. W tym celu, stosując takie środki względem poszczególnych osób fizycznych lub prawnych, towarów lub usług drugiej Strony w konkretnych przypadkach, każda ze Stron:

- a) dokłada wszelkich starań, aby z odpowiednim wyprzedzeniem zawiadamiać zainteresowane osoby, których postępowanie bezpośrednio dotyczy, zgodnie ze swoimi procedurami, o wszczęciu postępowania, dołączając informację o rodzaju postępowania, oświadczenie organu wszczynającego postępowanie oraz ogólny opis każdej spornej kwestii;
- b) zapewnia takim zainteresowanym osobom odpowiednią możliwość przedstawienia faktów i argumentów na poparcie ich stanowiska przed ostatecznym etapem czynności administracyjnych, w zakresie, w jakim pozwala na to czas, rodzaj postępowania oraz interes publiczny; oraz
- c) zapewnia, aby jej procedury były oparte na jej prawie krajowym i aby były z nim zgodne.

Artykuł 312

Przegląd i odwołanie

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje – zgodnie z prawem krajowym – sądy, sądy arbitrażowe lub administracyjne bądź procedury służące szybkiemu przeprowadzaniu przeglądu, a w stosownych przypadkach, również korygowaniu czynności administracyjnych w obszarach objętych niniejszą Umową. Takie sądy lub procedury muszą być bezstronne i niezależne od urzędu lub organu odpowiedzialnego za egzekucję administracyjną i z wynikiem sprawy nie może wiązać się dla nich żaden istotny interes.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby we wszelkich takich sądach lub procedurach strony postępowania miały zapewnione prawo do:

- a) odpowiedniej możliwości uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska; oraz
- b) decyzji opartej na dowodach i złożonych oświadczeniach lub, gdy wymaga tego prawo krajowe, dokumentacji zgromadzonej przez organ administracyjny.

3. Każda ze Stron zapewnia, z zastrzeżeniem odwołania lub późniejszego przeglądu zgodnie z prawem krajowym, aby decyzja taka była wykonywana przez urząd lub organ oraz regulowała stosowane przez nie praktyki w odniesieniu do spornej czynności administracyjnej.

Artykuł 313

Dobra praktyka regulacyjna i administracyjna

1. Strony współpracują w zakresie promowania jakości i skuteczności regulacji, w tym poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk dotyczących ich własnej polityki regulacyjnej oraz ocen skutków regulacji.

2. Strony wspierają zasady dobrego postępowania administracyjnego oraz zgodnie postanawiają współpracować na rzecz promowania takich zasad, w tym poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk.

Artykuł 314

Poufność

Postanowienia niniejszej Umowy nie wymagają od którejkolwiek ze Stron ujawnienia informacji poufnych, co utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, lub też naruszałoby uzasadnione interesy handlowe poszczególnych przedsiębiorstw publicznych lub prywatnych.

Artykuł 315

Postanowienia szczegółowe

Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się bez uszczerbku dla wszelkich szczegółowych zasad określonych w innych rozdziałach niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 13

Rozstrzyganie sporów

Sekcja A

Cel i zakres stosowania

Artykuł 316

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie skutecznego i efektywnego mechanizmu unikania oraz rozstrzygania sporów między Stronami w zakresie interpretacji i stosowania niniejszej Umowy, mając na uwadze poszukiwanie, w miarę możliwości, wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

Artykuł 317

Zakres stosowania

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich sporów dotyczących interpretacji i stosowania postanowień niniejszego tytułu, chyba że postanowiono inaczej.

Sekcja B
Konsultacje i mediacje

Artykuł 318

Konsultacje

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby rozstrzygnąć wszelkie spory poprzez podejmowanie konsultacji prowadzonych w dobrej wierze w celu osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.
2. Strona wnioskuje o przeprowadzenie konsultacji, kierując do drugiej Strony pisemny wniosek, którego kopia zostaje przesłana Komitetowi Partnerstwa, określający odnośny środek oraz postanowienia niniejszego tytułu, które jej zdaniem mają zastosowanie.
3. Konsultacje są przeprowadzane w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wniosku i o ile Strony nie postanowiły inaczej, odbywają się na terytorium Strony, do której kierowany jest wniosek. Konsultacje uznaje się za zakończone w ciągu 30 dni od daty otrzymania wniosku, chyba że obie Strony zgodnie postanawiają je kontynuować. Konsultacje, w szczególności wszystkie ujawnione informacje oraz stanowiska, jakie Strony zajęły podczas konsultacji, są poufne i pozostają bez uszczerbku dla praw każdej ze Stron w dalszych postępowaniach.
4. Konsultacje w pilnych kwestiach, w tym dotyczących towarów łatwo psujących się, towarów i usług sezonowych lub kwestii związanych z energią, przeprowadza się w ciągu 15 dni od daty otrzymania wniosku przez Stronę, do której kierowany jest wniosek, i uznaje się za zakończone w ciągu tych 15 dni, chyba że obie Strony zgodnie postanawiają je kontynuować.
5. Strona, która wnioskuje o konsultacje, może skorzystać z arbitrażu zgodnie z art. 319, jeżeli:
 - a) Strona, do której kierowany jest wniosek o konsultacje, nie odpowie na niego w terminie 10 dni od daty jego otrzymania;
 - b) konsultacje nie odbędą się w terminie określonym w ust. 3 lub 4;
 - c) Strony postanowią nie przeprowadzać konsultacji; lub
 - d) konsultacje się zakończyły i nie wypracowano wspólnie uzgodnionego rozwiązania.
6. Podczas konsultacji każda ze Stron przekazuje wystarczające rzeczowe informacje, tak aby umożliwić pełne zbadanie, w jaki sposób dany środek może wpłynąć na funkcjonowanie i stosowanie postanowień niniejszego tytułu. Każda ze Stron stara się zapewnić udział personelu właściwych organów publicznych posiadającego wiedzę ekspercką w kwestiach będących przedmiotem konsultacji.

Artykuł 319

Mediacja

1. Każda ze Stron może w każdym momencie zwrócić się do drugiej Strony o rozpoczęcie mediacji w odniesieniu do wszelkich środków negatywnie wpływających na handel lub inwestycje między Stronami.
2. Procedura mediacji zostaje wszczęta, przeprowadzona i zakończona zgodnie z mechanizmem mediacji.
3. Komitet Partnerstwa przyjmuje decyzję w sprawie mechanizmu mediacji na pierwszym posiedzeniu; może także podejmować decyzje o wprowadzeniu ewentualnych zmian do tego mechanizmu.

Sekcja C

Postępowania mające na celu rozstrzygnięcie sporu

Podsekcja I

Postępowanie arbitrażowe

Artykuł 320

Wszczęcie postępowania arbitrażowego

1. W przypadku gdy Stronom nie udało się rozstrzygnąć sporu w drodze konsultacji przewidzianych w art. 318, Strona, która wniosła o konsultację, może na mocy niniejszego artykułu złożyć wniosek o powołanie organu arbitrażowego.
2. Wniosek o powołanie organu arbitrażowego kieruje się na piśmie do drugiej Strony oraz Komitetu Partnerstwa. Strona skarżąca określa we wniosku środek, którego dotyczy skarga, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia, o których mowa w niniejszym tytule, tak że stanowi to wyraźną podstawę prawną dla wniesienia skargi.

Artykuł 321

Powołanie organu arbitrażowego

1. W skład organu arbitrażowego wchodzi trzech arbitrów.
2. W ciągu 14 dni od daty otrzymania przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, pisemnego wniosku o powołanie organu arbitrażowego, Strony konsultują się w celu osiągnięcia porozumienia co do składu organu arbitrażowego.
3. W przypadku gdy Strony nie są w stanie porozumieć się w kwestii składu organu arbitrażowego w terminie określonym w ust. 2 niniejszego artykułu, każda ze Stron wyznacza arbitra spośród osób wskazanych w dotyczącej tej Strony części listy sporządzonej zgodnie z art. 339 w ciągu pięciu dni od upływu terminu określonego w tym ustępie. Jeżeli którakolwiek ze Stron nie wyznaczy arbitra, jest on, na wniosek drugiej Strony, wybierany w drodze losowania przez przewodniczącego Komitetu Partnerstwa lub osobę przez niego upoważnioną spośród osób wskazanych w dotyczącej tej Strony części listy sporządzonej na podstawie art. 339.
4. O ile Strony nie osiągną porozumienia dotyczącego przewodniczącego organu arbitrażowego w terminie określonym w ust. 2 niniejszego artykułu, przewodniczący Komitetu Partnerstwa lub osoba przez niego upoważniona, na wniosek jednej ze Stron, wyłania przewodniczącego organu arbitrażowego w drodze losowania spośród osób wskazanych na liście sporządzonej zgodnie z art. 339, w części zawierającej kandydatów na przewodniczącego.
5. Przewodniczący Komitetu Partnerstwa lub osoba przez niego upoważniona wyznacza arbitrów w ciągu pięciu dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 lub 4.
6. Datą powołania organu arbitrażowego jest dzień, w którym wszyscy trzech wybrani arbitrzy potwierdzą, że przyjmują tę rolę zgodnie z regulaminem.
7. Jeżeli do czasu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, któraś z list przewidzianych w art. 339 nie zostanie sporządzona lub nie zawiera wystarczającej liczby nazwisk, arbitrów wyłania się w drodze losowania spośród osób formalnie zaproponowanych przez jedną ze Stron lub obie Strony.

Artykuł 322

Zakres zadań

1. O ile w ciągu pięciu dni od dnia wyboru arbitrów Strony nie postanowią inaczej, zakres zadań organu arbitrażowego obejmuje:
„zbadać, w świetle odpowiednich postanowień tytułu V niniejszej Umowy, na które powołują się strony sporu, sprawę zgłoszonej we wniosku o powołanie organu arbitrażowego, wydanie decyzji w sprawie zgodności danego środka z tymi odnośnymi postanowieniami oraz doręczenie sprawozdania zgodnie z art. 324, 325, 326 i 338 niniejszej Umowy”.
2. Strony przekazują organowi arbitrażowemu uzgodniony zakres zadań w ciągu trzech dni od dokonania uzgodnień.

Artykuł 323

Wstępna decyzja organu arbitrażowego o pilnym charakterze sprawy

Na wniosek Strony organ arbitrażowy decyduje, w ciągu 10 dni od jego powołania, o uznaniu sprawy za pilną. O złożeniu takiego wniosku do organu arbitrażowego powiadamia się równocześnie drugą Stronę.

Artykuł 324

Sprawozdania organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne zawierające ustalenia faktyczne, zastosowanie odpowiednich postanowień oraz ogólne uzasadnienie wszelkich dokonanych przez ten organ ustaleń i zaleceń.
2. Każda ze Stron może złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego w ciągu 14 dni od jego otrzymania. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się równocześnie drugą Stronę.
3. Po rozważeniu wszelkich pisemnych uwag dotyczących sprawozdania wstępnego przedstawionych przez Strony organ arbitrażowy może zmienić swoje sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe.
4. W sporządzonym przez organ arbitrażowy sprawozdaniu końcowym znajdują się ustalenia faktyczne, zastosowanie odpowiednich postanowień niniejszego tytułu oraz ogólne uzasadnienie wszelkich dokonanych przez ten organ ustaleń i wniosków. Sprawozdanie końcowe zawiera wystarczające omówienie argumentów przedstawionych na etapie przeglądu wstępnego oraz jasne odpowiedzi na pytania i uwagi Stron.

Artykuł 325

Sprawozdanie wstępne organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne nie później niż 90 dni po dniu powołania organu arbitrażowego. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego powiadamia o tym na piśmie Strony oraz Komitet Partnerstwa, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego przez organ arbitrażowy. W żadnym przypadku sprawozdanie wstępne nie może zostać przedstawione później niż w terminie 120 dni po dniu powołania organu arbitrażowego.
2. W pilnych przypadkach, o których mowa w art. 323, w tym w przypadkach dotyczących towarów łatwo psujących się, towarów i usług sezonowych lub kwestii związanych z energią, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby przekazać swoje sprawozdanie wstępne w ciągu 45 dni, a w żadnym przypadku nie później niż 60 dni po jego powołaniu.
3. Każda ze Stron może w ciągu 14 dni od otrzymania sprawozdania wstępnego złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego zgodnie z art. 324 ust. 2. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się równocześnie drugą Stronę. Strona może odnieść się do wniosku drugiej Strony w ciągu siedmiu dni od dnia dostarczenia pisemnego wniosku do organu arbitrażowego.

Artykuł 326

Sprawozdanie końcowe organu arbitrażowego

1. W ciągu 120 dni od daty jego powołania organ arbitrażowy przekazuje Stronom oraz Komitetowi Partnerstwa sprawozdanie końcowe. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego powiadamia o tym na piśmie Strony oraz Komitet Partnerstwa, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania końcowego przez organ arbitrażowy. W żadnym przypadku sprawozdanie końcowe nie może zostać przedstawione później niż w terminie 150 dni po dniu powołania organu arbitrażowego.
2. W pilnych przypadkach, o których mowa w art. 323, w tym w przypadkach dotyczących towarów łatwo psujących się, towarów i usług sezonowych lub kwestii związanych z energią, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby przedstawić swoje sprawozdanie końcowe w ciągu 60 dni od jego powołania. W żadnym przypadku sprawozdanie końcowe nie może zostać przedstawione później niż w terminie 75 dni po dacie powołania organu arbitrażowego.

Podsekcja II

Zgodność

Artykuł 327

Zgodność ze sprawozdaniem końcowym organu arbitrażowego

Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, wprowadza niezbędne środki, aby jak najszybciej i w dobrej wierze zastosować się do sprawozdania końcowego organu arbitrażowego i tym samym zapewnić zgodność z postanowieniami niniejszego tytułu.

Artykuł 328

Rozsądny termin wykonania zapewnienia zgodności

1. Jeśli bezzwłoczne zapewnienie zgodności nie jest możliwe, Strony dokładają wszelkich starań, aby ustalić termin umożliwiający zapewnienie zgodności ze sprawozdaniem końcowym. W takim przypadku Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, nie później niż 30 dni po otrzymaniu sprawozdania końcowego powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet Partnerstwa o tym, ile czasu potrzebuje na zapewnienie zgodności („rozsądny termin”).
2. Jeżeli Strony nie mogą się porozumieć co do rozsądnego terminu, Strona skarżąca może złożyć, w ciągu 20 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, pisemny wniosek do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie w celu ustalenia rozsądnego terminu. Taki wniosek przekazuje się równocześnie drugiej Stronie oraz Komitetowi Partnerstwa. Organ arbitrażowy przekazuje Stronom oraz Komitetowi Partnerstwa swoją decyzję określającą rozsądny termin w ciągu 20 dni od daty otrzymania wniosku.
3. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia drugą Stronę na piśmie o postępach w zapewnieniu zgodności ze sprawozdaniem końcowym. Takie powiadomienie przedstawia się w formie pisemnej i przekazuje co najmniej na miesiąc przed upływem rozsądnego terminu.
4. Rozsądny termin może zostać przedłużony za wspólną zgodą obu Stron.

Artykuł 329

Przegląd środków zastosowanych w celu zapewnienia zgodności ze sprawozdaniem końcowym organu arbitrażowego

1. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet Partnerstwa o wszelkich środkach zastosowanych w celu zapewnienia zgodności ze sprawozdaniem końcowym. Powiadomienie to przekazuje się przed upływem rozsądnego terminu.
2. W przypadku braku porozumienia Stron co do istnienia środka zgłoszonego na podstawie ust. 1 lub zgodności takiego środka z postanowieniami niniejszego tytułu, Strona skarżąca może wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się równocześnie Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut. We wniosku takim określa się środek, którego dotyczy skarga, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza odnośne postanowienia, tak że wyraźnie stanowi to podstawę prawną do wniesienia skargi. Organ arbitrażowy przekazuje swoje sprawozdanie Stronom oraz Komitetowi Partnerstwa w ciągu 45 dni od daty otrzymania wniosku.

Artykuł 330

Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niezapewnienia zgodności

1. Jeżeli przed upływem rozsądnego terminu Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, nie powiadomi o zastosowaniu jakichkolwiek środków służących zapewnieniu zgodności ze sprawozdaniem końcowym organu arbitrażowego lub jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie zastosowano żadnego takiego środka lub że środek zgłoszony zgodnie z art. 329 ust. 1 jest sprzeczny ze zobowiązaniem tej Strony w ramach postanowień niniejszego tytułu, Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, na wniosek Strony skarżącej i po konsultacji z nią, jest zobowiązana do przedstawienia propozycji tymczasowej rekompensaty.
2. Jeżeli Strona skarżąca nie wniesie o przedstawienie propozycji tymczasowej rekompensaty na mocy ust. 1 lub jeżeli po złożeniu takiego wniosku nie osiągnięto porozumienia w sprawie rekompensaty w ciągu 30 dni od dnia upływu rozsądnego terminu lub od wydania sprawozdania organu arbitrażowego na mocy art. 329 ust. 2, Strona skarżąca jest uprawniona, po powiadomieniu drugiej Strony i Komitetu Partnerstwa, do zawieszenia zobowiązań wynikających z postanowień niniejszego tytułu. W powiadomieniu określa się zakres zawieszenia zobowiązań, który nie może wykraczać poza zakres odpowiadający zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu naruszeniem. Strona skarżąca może zastosować takie zawieszenie po upływie 10 dni od daty otrzymania powiadomienia przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, chyba że Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, złoży wniosek o arbitraż na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu.

3. Jeżeli Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, uzna, że planowane zawieszenie zobowiązań wykracza poza zakres odpowiadający zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu naruszeniem postanowień, może wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się Stronę skarżącą oraz Komitet Partnerstwa przed upływem dziesięciu dni, o których mowa w ust. 2. Organ arbitrażowy w pierwotnym składzie w ciągu 30 dni od daty złożenia wniosku przekazuje Stronom oraz Komitetowi Partnerstwa sprawozdanie w sprawie zakresu zawieszenia zobowiązań. Zawieszenie zobowiązań nie może nastąpić przed wydaniem sprawozdania przez organ arbitrażowy w pierwotnym składzie. Zawieszenie musi być zgodne ze sprawozdaniem organu arbitrażowego w sprawie zakresu zawieszenia.

4. Zawieszenie zobowiązań i rekompensata, o której mowa w niniejszym artykule, mają charakter tymczasowy i nie mogą być stosowane po:

- a) wspólnym uzgodnieniu przez Strony rozwiązania zgodnie z art. 334;
- b) wspólnym uzgodnieniu przez Strony, że środek zgłoszony na mocy art. 329 ust. 1 powoduje, że Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, dostosowała się do postanowień niniejszego tytułu; lub
- c) uznaniu środka przez organ arbitrażowy, zgodnie z art. 329 ust. 2, za sprzeczny z postanowieniami niniejszego tytułu i jego wycofaniu lub zmianie w sposób zapewniający jego zgodność z tymi postanowieniami.

Artykuł 331

Przegląd środków zastosowanych w celu zapewnienia zgodności po przyjęciu tymczasowych środków zaradczych związanych z niezapewnieniem zgodności

1. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia Stronę skarżącą i Komitet Partnerstwa o środkach, które zastosowała w celu zapewnienia zgodności ze sprawozdaniem organu arbitrażowego w wyniku, odpowiednio, zawieszenia koncesji lub zastosowania tymczasowej rekompensaty. Z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 Strona skarżąca kończy zawieszenie koncesji w ciągu 30 dni od otrzymania powiadomienia. W przypadkach, w których zastosowano rekompensatę, oraz z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2, Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, może zakończyć stosowanie takiej rekompensaty w ciągu 30 dni od daty powiadomienia, że zastosowała się do sprawozdania organu arbitrażowego.

2. Jeżeli Strony w ciągu 30 dni od daty takiego powiadomienia nie osiągną porozumienia w kwestii, czy zgłoszony środek powoduje, że Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, dostosowała się do odnośnych postanowień, Strona skarżąca występuje do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie z pisemnym wnioskiem o wydanie decyzji w tej sprawie. Taki wniosek przekazuje się równocześnie drugiej Stronie oraz Komitetowi Partnerstwa. Organ arbitrażowy przekazuje Stronom oraz Komitetowi Partnerstwa swoje sprawozdanie w ciągu 45 dni od daty złożenia wniosku. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że środki zastosowane w celu zapewnienia zgodności są zgodne z postanowieniami niniejszego tytułu, zawieszenie zobowiązań lub obowiązek rekompensaty ulega zakończeniu. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że środek zgłoszony przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut na podstawie ust. 1, jest niezgodny z postanowieniami niniejszego tytułu, zakres zawieszenia zobowiązań lub rekompensaty zostaje w stosownych przypadkach dostosowany w świetle sprawozdania organu arbitrażowego.

Podsekcja III

Postanowienia wspólne

Artykuł 332

Zastępowanie arbitrów

Jeżeli w postępowaniu arbitrażowym w ramach niniejszego rozdziału organ arbitrażowy w pierwotnym składzie lub niektórzy jego członkowie nie mogą uczestniczyć, wycofają się, lub muszą zostać zastąpieni, ponieważ nie spełniają wymogów kodeksu postępowania, zastosowanie ma procedura określona w art. 321. Termin przewidziany na dostarczenie sprawozdania może zostać przedłużony o czas niezbędny, aby powołać nowego arbitra, lecz nie więcej niż o 20 dni.

Artykuł 333

Zawieszenie i zakończenie postępowania arbitrażowego oraz procedury zapewniania zgodności

Na wniosek obu Stron organ arbitrażowy może w dowolnej chwili zawiesić prace na uzgodniony przez Strony okres, nieprzekraczający 12 kolejnych miesięcy. Organ arbitrażowy wznawia prace przed końcem tego okresu na pisemny wniosek obu Stron lub na koniec tego okresu na pisemny wniosek jednej ze Stron. Strona składająca wniosek odpowiednio powiadamia przewodniczącego Komitetu Partnerstwa oraz drugą Stronę. Jeśli żadna Strona nie zawnioskuje o wznowienie prac organu arbitrażowego po upływie uzgodnionego okresu zawieszenia, procedura zostaje zakończona. W przypadku zawieszenia prac organu arbitrażowego odnośne terminy na podstawie niniejszego rozdziału zostają wydłużone o okres odpowiadający okresowi zawieszenia prac organu arbitrażowego.

Artykuł 334

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

1. Strony mogą w dowolnym momencie wspólnie uzgodnić rozwiązanie sporu podlegającego niniejszemu rozdziałowi.
2. Jeżeli wspólnie uzgodnione rozwiązanie zostanie wypracowane w ramach procedury arbitrażowej lub w drodze mediacji, Strony wspólnie powiadamiają o takim rozwiązaniu Komitet Partnerstwa oraz – stosownie do sytuacji – przewodniczącego organu arbitrażowego lub mediatora. Po takim powiadomieniu procedury arbitrażowe lub mediacyjne zostają zakończone.
3. Każda ze Stron wprowadza środki niezbędne do wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w uzgodnionym terminie. Przed upływem uzgodnionego terminu Strona wdrażająca powiadamia drugą Stronę na piśmie o wszelkich środkach wprowadzonych w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

Artykuł 335

Regulamin wewnętrzny oraz kodeks postępowania

1. Postępowania mające na celu rozstrzygnięcie sporu w ramach niniejszego rozdziału regulowane są przez postanowienia niniejszego rozdziału, regulaminu wewnętrznego oraz kodeksu postępowania.
2. Komitet Partnerstwa przyjmuje decyzję w sprawie regulaminu wewnętrznego i kodeksu postępowania na pierwszym posiedzeniu; może także podejmować decyzje o wprowadzeniu ewentualnych zmian do tych dokumentów.
3. Wszelkie rozprawy prowadzone przez organ arbitrażowy mają charakter jawny dla publiczności, o ile regulamin wewnętrzny nie przewiduje inaczej.

Artykuł 336

Informacje i doradztwo techniczne

1. Na wniosek Strony, o którym powiadamia się równocześnie organ arbitrażowy oraz drugą Stronę, lub z własnej inicjatywy organ arbitrażowy może zwracać się o udzielenie wszelkich informacji, które uzna za właściwe do pełnienia swoich funkcji, w tym do Stron uczestniczących w sporze. Strony udzielają bezzwłocznej i pełnej odpowiedzi na każdy wniosek organu arbitrażowego o udzielenie takich informacji.
2. Na wniosek Strony, o którym powiadamia się równocześnie organ arbitrażowy oraz drugą Stronę, lub z własnej inicjatywy organ arbitrażowy może zwracać się o udzielenie wszelkich informacji, które uzna za właściwe do pełnienia swoich funkcji. Organ arbitrażowy ma także prawo, jeśli uzna to za stosowne, zwrócić się o opinię ekspertów. Przed dokonaniem wyboru takich ekspertów organ arbitrażowy przeprowadza konsultacje ze Stronami.
3. Osoby fizyczne lub prawne mające miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Stron mogą przedkładać organowi arbitrażowemu raporty *amicus curiae* zgodnie z regulaminem wewnętrznym.
4. Wszelkie informacje uzyskane zgodnie z niniejszym artykułem ujawnia się każdej ze Stron, dając im możliwość zgłoszenia uwag.

Artykuł 337

Reguły interpretacji

Organ arbitrażowy interpretuje postanowienia niniejszego tytułu zgodnie ze zwyczajowymi zasadami wykładni międzynarodowego prawa publicznego, w tym z zasadami określonymi w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z 1969 r. Organ arbitrażowy uwzględnia również stosowne interpretacje zawarte w sprawozdaniach zespołów orzekających WTO oraz organu odwoławczego przyjęte przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO. Sprawozdania organu arbitrażowego nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków Stron przewidzianych w niniejszej Umowie.

Artykuł 338

Decyzje i sprawozdania organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby jego decyzje podejmowane były w drodze konsensusu. Jednak w przypadku gdy decyzja nie może zostać podjęta w drodze konsensusu, sprawa będąca przedmiotem decyzji rozstrzygana jest większością głosów. W żadnym wypadku odrębne opinie arbitrów nie są ujawniane.
2. Sprawozdanie organu arbitrażowego zawiera ustalenia faktyczne, zakres stosowania odpowiednich postanowień oraz ogólne uzasadnienie wszelkich ustaleń i wniosków formułowanych przez zespół ekspertów.
3. Decyzje i sprawozdania organu arbitrażowego są bezwarunkowo przyjmowane przez Strony i nie tworzą jakichkolwiek praw ani obowiązków względem osób fizycznych ani prawnych.
4. Komitet Partnerstwa udostępnia publicznie sprawozdania organu arbitrażowego, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych zgodnie z regulaminem wewnętrznym.

Sekcja D

Postanowienia ogólne

Artykuł 339

Listy arbitrów

1. Komitet Partnerstwa sporządza, na podstawie wniosków Stron i nie później niż sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszej Umowy, listę co najmniej 15 osób, które wyrażają chęć i są zdolne pełnić funkcję arbitra. Lista składa się z trzech części: po jednej części dla każdej ze Stron oraz jednej części dla osób niebędących obywatelami żadnej Strony, które przewodniczą organowi arbitrażowemu. Każda część listy obejmuje co najmniej pięć nazwisk. Komitet Partnerstwa zapewni, aby na liście znajdowała się zawsze taka liczba nazwisk.
2. Arbitrzy muszą wykazać się specjalistyczną wiedzą w dziedzinie prawa, handlu międzynarodowego i innych kwestii dotyczących postanowień niniejszego tytułu. Muszą to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, nieprzyjmujące instrukcji od żadnego rządu czy organizacji oraz niepowiązane z rządem żadnej ze Stron, a ich postępowanie musi być zgodne z kodeksem postępowania. Przewodniczący posiada również doświadczenie w procedurach rozstrzygania sporów.
3. Komitet Partnerstwa może sporządzić dodatkowe listy 15 osób posiadających wiedzę i doświadczenie w konkretnych sektorach objętych postanowieniami niniejszego tytułu. Z zastrzeżeniem zgody Stron te dodatkowe listy wykorzystywane są do powoływania składu organu arbitrażowego zgodnie z procedurą określoną w art. 321.

Artykuł 340

Wybór sądu

1. W przypadku powstania sporu dotyczącego określonego środka, co do którego domniemywa się naruszenie zobowiązania wynikającego z niniejszej Umowy oraz zasadniczo równoważnego zobowiązania wynikającego z innej umowy międzynarodowej, do której Strony przystąpiły, w tym porozumienia WTO, Strona domagająca się rekompensaty wybiera organ, który rozstrzygnie spór.

2. Po wybraniu takiego organu przez Stronę i wszczęciu postępowania mającego na celu rozstrzygnięcie sporu na podstawie niniejszego rozdziału lub innej umowy międzynarodowej Strona nie wszczyna takiego postępowania na podstawie innej umowy w odniesieniu do środka, o którym mowa w ust. 1, chyba że organ wybrany w pierwszej kolejności nie dokona żadnych ustaleń z powodów proceduralnych lub jurysdykcyjnych.

3. Do celów niniejszego artykułu:

- a) procedurę rozstrzygnięcia sporu na mocy niniejszego rozdziału uznaje się za rozpoczętą z chwilą wniesienia przez jedną ze Stron wniosku o powołanie organu na podstawie art. 320;
- b) procedurę rozstrzygnięcia sporu na mocy porozumienia WTO uznaje się za rozpoczętą z chwilą wniesienia przez jedną ze Stron wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego na podstawie art. 6 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów w ramach porozumienia WTO; oraz
- c) procedurę rozstrzygnięcia sporu na podstawie każdej innej umowy uznaje się za rozpoczętą zgodnie z odpowiednimi postanowieniami takiej umowy.

4. Nie naruszając ust. 2 żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wyklucza możliwości zawieszenia zobowiązań przez jedną ze Stron, jeżeli zezwala na to Organ Rozstrzygania Sporów WTO. Nie można w oparciu o porozumienie WTO uniemożliwić jednej ze Stron zawieszenia zobowiązań na mocy niniejszego rozdziału.

Artykuł 341

Terminy

1. Wszystkie terminy określone w niniejszym rozdziale, w tym terminy dotyczące składania sprawozdań przez organy arbitrażowe, liczy się w dniach kalendarzowych od dnia następującego po dokonaniu czynności lub wystąpieniu zdarzenia, do którego się odnoszą, o ile nie postanowiono inaczej.

2. Wszelkie terminy, o których mowa w niniejszym rozdziale, mogą zostać zmienione za wzajemnym porozumieniem Stron sporu. Organ arbitrażowy może, podając przyczyny, w każdym momencie zaproponować Stronom zmianę terminów, o których mowa w niniejszym rozdziale.

Artykuł 342

Skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

1. Postępowanie ustanowione w ust. 2 stosuje się do sporów wzbudzających wątpliwości co do wykładni postanowień dotyczących zbliżenia prawodawstwa, zawartych w art. 169, 180, 189 i 192.

2. Jeżeli spór, o którym mowa w ust. 1, wzbudza wątpliwości co do wykładni przepisu prawa Unii Europejskiej, organ arbitrażowy zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, pod warunkiem że jest ono niezbędne do podjęcia decyzji przez organ arbitrażowy. W takich przypadkach terminy mające zastosowanie do decyzji organu arbitrażowego zostają zawieszone do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest wiążące dla organu arbitrażowego.

TYTUŁ VII

POMOC FINANSOWA ORAZ POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI

ROZDZIAŁ I

Pomoc finansowa

Artykuł 343

Republika Armenii korzysta z pomocy finansowej poprzez odpowiednie mechanizmy i instrumenty finansowania Unii Europejskiej. Republika Armenii może również korzystać z pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz innych międzynarodowych instytucji finansowych. Pomoc finansowa przyczynia się do realizacji celów niniejszej Umowy i jest świadczona zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału.

Artykuł 344

1. Podstawowe zasady pomocy finansowej są zgodne z odpowiednimi rozporządzeniami dotyczącymi instrumentów finansowych Unii Europejskiej.

2. Uzgodnione przez Strony priorytetowe obszary pomocy finansowej Unii Europejskiej określa się w rocznych programach działań opartych, stosownie do sytuacji, na ramach wieloletnich odzwierciedlających uzgodnione priorytety polityki. Wysokość pomocy określona w tych programach uwzględnia zapotrzebowanie Republiki Armenii, zdolności sektorowe oraz postępy reform, w szczególności w obszarach objętych niniejszą Umową.

3. W celu optymalnego wykorzystania dostępnych środków Strony dążą do wdrażania pomocy Unii Europejskiej w ścisłej współpracy i koordynacji z innymi darczyńcami – państwami i organizacjami oraz międzynarodowymi instytucjami finansowymi, oraz zgodnie z międzynarodowymi zasadami dotyczącymi skuteczności pomocy.

4. Na wniosek Republiki Armenii i z zastrzeżeniem obowiązujących warunków Unia Europejska może udzielić Republice Armenii pomocy makrofinansowej.

Artykuł 345

Najważniejsze prawne, administracyjne i techniczne podstawy pomocy finansowej określa się w ramach odpowiednich umów między Stronami.

Artykuł 346

Rada Partnerstwa jest informowana o postępach we wdrażaniu pomocy finansowej oraz jej wpływie na realizację celów niniejszej Umowy. W tym celu właściwe organy Stron dostarczają sobie wzajemnie i regularnie odpowiednich informacji w zakresie monitorowania i oceny.

Artykuł 347

Strony wdrażają pomoc zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami i współpracują w zakresie ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej i Republiki Armenii zgodnie z rozdziałem 2 niniejszego tytułu.

ROZDZIAŁ 2

Postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli

Artykuł 348

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału zastosowanie mają definicje zawarte w protokole I do niniejszej Umowy.

Artykuł 349

Zakres stosowania

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich dalszych umów lub instrumentów finansowania, jakie zostaną zawarte między Stronami, oraz wszelkich innych instrumentów finansowych Unii Europejskiej, jakimi organy Republiki Armenii bądź inne podmioty lub osoby znajdujące się pod jurysdykcją Republiki Armenii będą związane, bez uszczerbku dla wszelkich dodatkowych klauzul dotyczących audytu, kontroli na miejscu, inspekcji, kontroli i środków zwalczania nadużyć finansowych, prowadzonych między innymi przez Europejski Trybunał Obrachunkowy i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Artykuł 350

Środki mające na celu zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom oraz ich zwalczanie

Strony wprowadzają skuteczne środki w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, podejmowanym w związku z wykorzystaniem środków finansowych UE, oraz ich zwalczania, w tym poprzez wzajemną pomoc administracyjną i prawną w dziedzinach objętych niniejszą Umową.

Artykuł 351

Wymiana informacji i dalsza współpraca na szczeblu operacyjnym

1. Na potrzeby właściwego wykonania niniejszego rozdziału, właściwe organy Unii Europejskiej i Republiki Armenii regularnie wymieniają informacje oraz, na wniosek jednej ze Stron, prowadzą konsultacje.
2. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych może uzgodnić ze swoim odpowiednikiem w Republice Armenii dalszą współpracę w obszarze zwalczania nadużyć finansowych, w tym dokonać ustaleń operacyjnych z władzami Republiki Armenii.
3. W odniesieniu do przekazywania i przetwarzania danych osobowych zastosowanie ma art. 13.

Artykuł 352

Współpraca w celu ochrony euro i drama przed fałszowaniem

Właściwe organy Unii Europejskiej i Republiki Armenii współpracują w celu skutecznej ochrony euro i drama przed fałszowaniem. Tego rodzaju współpraca obejmuje pomoc niezbędną do zapobiegania i zwalczania fałszowania euro i drama, w tym wymianę informacji.

Artykuł 353

Zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i nieprawidłowościom

1. W zakresie wykorzystania środków finansowych UE władze Republiki Armenii regularnie sprawdzają, czy operacje finansowane ze środków finansowych UE są należycie realizowane. Podejmują one wszelkie odpowiednie środki w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz w celu ich naprawiania.
2. Władze Republiki Armenii podejmują wszelkie stosowne środki w celu zapobiegania wszelkim praktykom korupcji czynnej i biernej oraz w celu ich naprawiania, a także w celu wykluczenia konfliktu interesów na każdym etapie procedury związanej z wykorzystaniem środków finansowych UE.
3. Władze Republiki Armenii informują Komisję Europejską o wszelkich zastosowanych środkach prewencyjnych.
4. W tym celu właściwe organy Republiki Armenii udostępniają Komisji Europejskiej wszelkie informacje związane z wykorzystaniem środków finansowych UE i informują ją bez zbędnej zwłoki o wszelkich zasadniczych zmianach w swoich procedurach lub systemach.

Artykuł 354

Dochodzenie i ściganie

W następstwie kontroli krajowej lub kontroli UE, władze Republiki Armenii zapewniają dochodzenie i ściganie domniemanych i stwierdzonych przypadków nadużyć finansowych, korupcji lub wszelkich innych nieprawidłowości, w tym konfliktów interesów. W stosownych przypadkach Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych może wspierać właściwe organy Republiki Armenii w realizacji tych zadań.

Artykuł 355

Informowanie o przypadkach nadużyć finansowych, korupcji i nieprawidłowości

1. Władze Republiki Armenii bez zbędnej zwłoki przekazują Komisji Europejskiej wszelkie informacje, które są w ich posiadaniu, i które dotyczą domniemania lub stwierdzenia nadużyć finansowych, korupcji lub wszelkich innych nieprawidłowości, w tym konfliktu interesów, występujących w związku z wykorzystaniem środków finansowych UE. W przypadku podejrzenia nadużycia finansowego lub korupcji informowany jest także Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych.
2. Władze Republiki Armenii zgłaszają również wszystkie środki zastosowane w związku z faktami, o których zawiadamiają na podstawie niniejszego artykułu. Jeżeli nie wystąpiły domniemane ani stwierdzone przypadki nadużyć finansowych, korupcji lub jakichkolwiek innych nieprawidłowości, które podlegałyby zgłoszeniu, władze Republiki Armenii informują Komisję Europejską podczas dorocznego posiedzenia odnośnego podkomitetu.

Artykuł 356

Kontrole

1. Komisja Europejska i Europejski Trybunał Obrachunkowy są uprawnione do sprawdzenia, czy wszystkie wydatki związane z wykorzystaniem środków finansowych UE zostały poniesione prawidłowo, w sposób zgodny z prawem oraz z zachowaniem przepisów o należyтым zarządzaniu finansami.
2. Kontrole przeprowadza się na podstawie podjętych zobowiązań i dokonanych płatności. Opierają się one na rejestrach oraz, w razie potrzeby, obejmują kontrole w lokalu każdego podmiotu, który zarządza wykorzystaniem środków finansowych UE lub bierze w nim udział, w tym wszystkich beneficjentów, wykonawców i podwykonawców, którzy bezpośrednio lub pośrednio otrzymali środki finansowe UE. Kontrole mogą być przeprowadzane przed zamknięciem rozliczeń za dany rok budżetowy oraz za okres pięciu lat od dnia wypłaty salda.
3. Inspektorzy Komisji Europejskiej lub inne osoby, które zostały upoważnione przez Komisję Europejską lub Europejski Trybunał Obrachunkowy, mogą przeprowadzać kontrole dokumentacji lub kontrole na miejscu oraz kontrole w lokalu każdego podmiotu, który zarządza wykorzystaniem środków finansowych UE lub bierze w nim udział, jak również każdego z ich podwykonawców na terytorium Republiki Armenii.
4. Pracownicy Komisji Europejskiej lub inne osoby upoważnione przez Komisję Europejską lub Europejski Trybunał Obrachunkowy muszą mieć odpowiedni dostęp do miejsc, prac i dokumentów oraz do wszelkich informacji wymaganych w celu przeprowadzenia takich kontroli, łącznie z informacjami w formie elektronicznej. Informacja o prawie dostępu zostaje przekazana wszystkim instytucjom państwowym w Republice Armenii i jest wyraźnie zawarta w umowach zawieranych celem wdrożenia instrumentów, o których mowa w niniejszej Umowie.
5. Realizując swoje zadania, Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz organy kontrolne w Republice Armenii współpracują w duchu zaufania, z zachowaniem swojej niezależności.

Artykuł 357

Kontrole na miejscu

1. W ramach niniejszej Umowy Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych jest upoważniony do przeprowadzania kontroli i inspekcji na miejscu w celu ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej.
2. Kontrole i inspekcje na miejscu są przygotowywane i przeprowadzane przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych w ścisłej współpracy z właściwymi organami Republiki Armenii.
3. Władze Republiki Armenii są odpowiednio wcześniej powiadamiane o przedmiocie, celu i podstawie prawnej kontroli i inspekcji, tak aby mogły zapewnić wszelką wymaganą pomoc. W tym celu urzędnicy zatrudnieni we właściwych organach Republiki Armenii mogą brać udział w kontrolach i inspekcjach na miejscu.
4. Jeśli zainteresowane organy Republiki Armenii wyrażą takie zapotrzebowanie, kontrole i inspekcje na miejscu mogą być przeprowadzone wspólnie przez te organy i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych.
5. Jeżeli podmiot gospodarczy przeciwstawia się kontroli lub inspekcji na miejscu, władze Republiki Armenii udzielają Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych niezbędnego wsparcia, zgodnie z prawem Republiki Armenii, aby umożliwić mu wykonanie jego zadań polegających na przeprowadzeniu kontroli lub inspekcji na miejscu.

Artykuł 358

Środki i kary administracyjne

Komisja Europejska może nakładać na podmioty gospodarcze środki i kary administracyjne zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii. Władze Republiki Armenii mogą nakładać dodatkowe środki i kary w uzupełnieniu tych, o których mowa w pierwszym zdaniu, zgodnie z obowiązującym prawem krajowym.

Artykuł 359

Odzyskanie środków

1. W przypadku gdy wykorzystanie środków finansowych UE powierzono władzom Republiki Armenii, Komisja Europejska jest uprawniona do odzyskania nienależnie wypłaconych środków finansowych UE, w szczególności w drodze korekt finansowych. Władze Republiki Armenii podejmują wszelkie stosowne kroki w celu odzyskania nienależnie wypłaconych środków finansowych UE. Komisja Europejska uwzględnia środki wprowadzone przez władze Republiki Armenii w celu zapobieżenia utracie odnośnych środków finansowych UE.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, przed podjęciem jakiejkolwiek decyzji w sprawie odzyskania środków Komisja Europejska konsultuje się w tej sprawie z Republiką Armenii. Spory dotyczące odzyskania środków są omawiane w Radzie Partnerstwa.

3. Postanowienia niniejszego tytułu, nakładające zobowiązania pieniężne na osoby inne niż państwa, podlegają wykonaniu w Republice Armenii zgodnie z następującymi zasadami:

a) ich wykonanie odbywa się zgodnie z obowiązującymi w Republice Armenii przepisami z zakresu postępowania cywilnego. Tytuł egzekucyjny wydawany jest przez organ krajowy wyznaczony w tym celu przez rząd Republiki Armenii, bez dodatkowych formalności wychodzących poza weryfikację autentyczności orzeczenia o wykonaniu. Rząd Republiki Armenii informuje Komisję Europejską i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej o tym, który organ krajowy został w tym celu wyznaczony;

b) po dopełnieniu formalności, o których mowa w lit. a), Komisja Europejska może na własny wniosek przystąpić do wykonania zgodnie z prawem Republiki Armenii, wnosząc o rozpatrzenie sprawy bezpośrednio do właściwego organu;

c) zgodność z prawem decyzji o egzekucji podlega kontroli ze strony Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Postępowanie egzekucyjne może zostać zawieszone tylko na podstawie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Komisja Europejska informuje władze Republiki Armenii o ewentualnym orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nakazującym zawieszenie egzekucji. Do rozpatrywania skarg na prawidłowość czynności egzekucyjnych właściwe są sądy Republiki Armenii.

4. Na tych samych zasadach wykonywane są orzeczenia wydane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej na podstawie klauzuli arbitrażowej zawartej w danej umowie objętej zakresem niniejszego rozdziału.

Artykuł 360

Poufność

Informacje w jakiejkolwiek formie, które pozyskano lub nabyto na podstawie niniejszego rozdziału, objęte są tajemnicą zawodową i chronione w taki sam sposób, w jaki podobne informacje chronione są prawem Republiki Armenii oraz odpowiednimi przepisami mającymi zastosowanie do instytucji Unii Europejskiej. Takich informacji nie wolno przekazywać osobom innym niż osoby w instytucjach Unii Europejskiej, państwach członkowskich lub w Republice Armenii, których funkcje wymagają posiadania takich informacji, nie wolno ich również wykorzystywać do celów innych niż zapewnienie skutecznej ochrony interesów finansowych Stron.

Artykuł 361

Zbliżenie przepisów

Republika Armenii dokonuje zbliżenia swojego ustawodawstwa do aktów prawa Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych, o których mowa w załączniku XII, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tym załączniku.

TYTUŁ VIII

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE, OGÓLNE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ I

Ramy instytucjonalne

Artykuł 362

Rada Partnerstwa

1. Niniejszym ustanawia się Radę Partnerstwa. Rada Partnerstwa nadzoruje wykonanie niniejszej Umowy i dokonuje jego regularnego przeglądu.
2. Rada Partnerstwa składa się z przedstawicieli Stron na szczeblu ministerialnym, a jej posiedzenia odbywają się w regularnych odstępach czasu, co najmniej raz do roku, a także w przypadkach, gdy wymagają tego okoliczności. Rada Partnerstwa może odbywać spotkania w różnych składach za wzajemnym porozumieniem.
3. Mając na uwadze realizację celów niniejszej Umowy, Rada Partnerstwa bada wszelkie istotne kwestie związane z niniejszą Umową, jak również wszelkie inne kwestie dwustronne lub międzynarodowe leżące we wspólnym interesie.
4. Rada Partnerstwa przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
5. Radzie Partnerstwa przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel Unii Europejskiej i przedstawiciel Republiki Armenii.
6. Dla osiągnięcia celów niniejszej Umowy Rada Partnerstwa jest uprawniona do podejmowania decyzji w ramach zakresu stosowania niniejszej Umowy w sprawach w niej przewidzianych. Decyzje te są wiążące dla Stron, które wprowadzają odpowiednie środki w celu ich wdrożenia. Rada Partnerstwa może również wydawać zalecenia. Decyzje i zalecenia Rady Partnerstwa przyjmuje się za porozumieniem Stron z należyтым poszanowaniem dla odpowiednich procedur wewnętrznych Stron.
7. Rada Partnerstwa stanowi forum wymiany informacji na temat przygotowywanych i obowiązujących przepisów Unii Europejskiej i Republiki Armenii oraz na temat środków służących ich wdrażaniu, egzekwowaniu i zapewnieniu zgodności.
8. Rada Partnerstwa jest uprawniona do aktualizacji lub zmiany załączników bez uszczerbku dla jakichkolwiek postanowień szczegółowych tytułu VI.

Artykuł 363

Komitet Partnerstwa

1. Niniejszym powołuje się Komitet Partnerstwa. Komitet wspomaga Radę Partnerstwa w wykonywaniu jej obowiązków.
2. Komitet Partnerstwa składa się z przedstawicieli Stron, co do zasady na szczeblu wyższych urzędników państwowych.
3. Komitetowi Partnerstwa przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel Unii i przedstawiciel Republiki Armenii.
4. W swoim regulaminie Rada Partnerstwa określa obowiązki i zasady funkcjonowania Komitetu Partnerstwa, do którego zadań należy przygotowanie posiedzeń Rady Partnerstwa. Posiedzenia Komitetu Partnerstwa odbywają się co najmniej raz w roku.
5. Rada Partnerstwa może przekazać Komitetowi Partnerstwa jakiekolwiek swoje uprawnienia, w tym uprawnienia do podejmowania wiążących decyzji.
6. Komitet Partnerstwa jest uprawniony do przyjmowania decyzji w dziedzinach, w których Rada Partnerstwa przekazała mu uprawnienia oraz w przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie. Decyzje te są wiążące dla Stron, które wprowadzają odpowiednie środki w celu ich wdrożenia. Komitet Partnerstwa przyjmuje decyzje na zasadzie porozumienia Stron, z należyтым poszanowaniem zakończenia ich procedur wewnętrznych.

7. Komitet Partnerstwa odbywa posiedzenia w szczególnym składzie w celu rozstrzygania wszystkich kwestii dotyczących tytułu VI. Posiedzenia Komitetu Partnerstwa w tym składzie odbywają się co najmniej raz w roku.

Artykuł 364

Podkomitety i inne organy

1. Komitet Partnerstwa wspierają podkomitety i inne organy powołane na podstawie niniejszej Umowy.
2. Rada Partnerstwa może podjąć decyzję o utworzeniu w poszczególnych dziedzinach podkomitetów i innych organów, które są konieczne do wdrożenia niniejszej Umowy, oraz określa ich skład, zadania i zasady funkcjonowania.
3. Podkomitety regularnie składają Komitetowi Partnerstwa sprawozdania ze swoich działań.
4. Istnienie podkomitetów nie stanowi przeszkody dla skierowania przez którąkolwiek ze Stron jakiegokolwiek kwestii bezpośrednio do Komitetu Partnerstwa, w tym do jego składu rozstrzygającego kwestie dotyczące handlu.

Artykuł 365

Komisja Parlamentarna Partnerstwa

1. Niniejszym powołuje się Komisję Parlamentarną Partnerstwa. Komisja składa się z jednej strony z posłów do Parlamentu Europejskiego, a z drugiej strony z członków Zgromadzenia Narodowego Republiki Armenii, i stanowi forum spotkań i wymiany poglądów. Komisja zbiera się w odstępach czasowych, które sama określa.
2. Komisja Parlamentarna Partnerstwa przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
3. Komisji Parlamentarnej Partnerstwa przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel Parlamentu Europejskiego i przedstawiciel Zgromadzenia Narodowego Republiki Armenii, zgodnie z postanowieniami regulaminu wewnętrznego tej komisji.
4. Komisja Parlamentarna Partnerstwa może zażądać od Rady Partnerstwa stosownych informacji dotyczących wykonania niniejszej Umowy, a Rada Partnerstwa dostarcza Komisji Parlamentarnej Partnerstwa te informacje.
5. Komisja Parlamentarna Partnerstwa jest informowana o decyzjach i zaleceniach Rady Partnerstwa.
6. Komisja Parlamentarna Partnerstwa może kierować zalecenia do Rady Partnerstwa.
7. Komisja Parlamentarna Partnerstwa może powoływać podkomisje parlamentarne partnerstwa.

Artykuł 366

Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego

1. Strony propagują regularne spotkania przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, których celem jest przekazywanie im informacji na temat wykonania niniejszej Umowy oraz pozyskiwanie od nich uwag na ten temat.
2. Niniejszym ustanawia się Platformę Społeczeństwa Obywatelskiego. W skład tej platformy, będącej forum spotkań i wymiany opinii, wchodzi przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego Unii Europejskiej, w tym członkowie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, oraz przedstawiciele organizacji, sieci i platform społeczeństwa obywatelskiego Republiki Armenii, w tym Krajowej Platformy Partnerstwa Wschodniego. Platforma zbiera się w określonych przez siebie odstępach czasu.
3. Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego przyjmuje swój regulamin wewnętrzny. Regulamin ten obejmuje między innymi zasady przejrzystości, włączenia i rotacji.

4. Platformie Społeczeństwa Obywatelskiego przewodniczy naprzemiennie przedstawiciel społeczeństwa obywatelskiego ze strony Unii Europejskiej oraz przedstawiciel społeczeństwa obywatelskiego ze strony Republiki Armenii, zgodnie z przepisami ustanowionymi w regulaminie wewnętrznym tej platformy.
5. Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego jest informowana o decyzjach i zaleceniach Rady Partnerstwa.
6. Platforma Społeczeństwa Obywatelskiego może wydawać zalecenia Radzie Partnerstwa, Komitetowi Partnerstwa i Komisji Parlamentarnej Partnerstwa.
7. Komitet Partnerstwa i Komisja Parlamentarna Partnerstwa dbają o regularne kontakty z przedstawicielami Platformy Społeczeństwa Obywatelskiego w celu pozyskania ich opinii na temat realizacji celów niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 2

Postanowienia ogólne i końcowe

Artykuł 367

Dostęp do sądów i organów administracyjnych

W zakresie niniejszej Umowy każda ze Stron zobowiązuje się zapewnić osobom fizycznym i prawnym drugiej Strony dostęp do właściwych sądów i organów administracyjnych na zasadach wolnych od dyskryminacji w porównaniu ze swoimi własnymi obywatelami, aby osoby te mogły tam dochodzić swoich praw osobistych i rzeczowych.

Artykuł 368

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako:

- a) wymagające od Stron dostarczenia jakichkolwiek informacji, których ujawnienie uważa się za sprzeczne z ich podstawowymi interesami bezpieczeństwa;
- b) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron przeprowadzenie jakiegokolwiek działania uznanego przez nią za niezbędne dla ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:
 - (i) związanego z produkcją broni, amunicji lub materiałów wojskowych lub handlem nimi;
 - (ii) odnoszącego się do działalności gospodarczej prowadzonej bezpośrednio lub pośrednio dla celów zaopatrzenia sił zbrojnych;
 - (iii) odnoszącego się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub
 - (iv) podjętego w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych;
- c) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron przeprowadzenie jakiegokolwiek działania w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych mających na celu utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

Artykuł 369

Niedyskryminacja

1. W obszarach objętych niniejszą Umową oraz bez uszczerbku dla jakichkolwiek szczegółowych postanowień w niej zawartych:
 - a) uregulowania stosowane przez Republikę Armenii w stosunku do Unii Europejskiej lub jej państw członkowskich nie mogą prowadzić do powstania jakiegokolwiek dyskryminacji między państwami członkowskimi, ich osobami fizycznymi lub prawnymi; oraz

b) uregulowania stosowane przez Unię Europejską lub jej państwa członkowskie w stosunku do Republiki Armenii nie mogą prowadzić do powstania jakiegokolwiek dyskryminacji między osobami fizycznymi lub prawnymi Republiki Armenii.

2. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla prawa Stron do stosowania odpowiednich przepisów podatkowych wobec podatników, którzy nie znajdują się w sytuacji identycznej, jeżeli chodzi o miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Artykuł 370

Stopniowe zbliżenie przepisów

Republika Armenii przeprowadza stopniowe zbliżenie swoich przepisów do prawa UE zgodnie z załącznikami, w oparciu o zobowiązania określone w niniejszej Umowie oraz zgodnie z postanowieniami zawartymi w tych załącznikach. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla postanowień szczególnych zawartych w tytule VI.

Artykuł 371

Dynamiczne zbliżenie przepisów

W świetle celu, jakim jest stopniowe zbliżenie przepisów Republiki Armenii do prawodawstwa UE, Rada Partnerstwa okresowo weryfikuje i aktualizuje załączniki do niniejszej Umowy, uwzględniając między innymi zmiany w prawie UE oraz mające zastosowanie standardy określone w międzynarodowych instrumentach uznanych przez Strony za właściwe, uwzględniając przy tym zakończenie odpowiednich procedur wewnętrznych przez Strony. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla postanowień szczególnych zawartych w tytule VI.

Artykuł 372

Monitorowanie i ocena zbliżenia

1. Monitorowanie oznacza stałą ocenę postępów we wdrażaniu i egzekwowaniu środków objętych niniejszą Umową. Strony współpracują w celu ułatwienia procesu monitorowania w ramach organów instytucjonalnych powołanych na mocy niniejszej Umowy.

2. Unia Europejska ocenia zbliżenie przepisów Republiki Armenii do prawa UE, o którym mowa w niniejszej Umowie. W swojej ocenie uwzględnia wdrażanie i egzekwowanie. Unia Europejska może sporządzać takie oceny indywidualnie albo w porozumieniu z Republiką Armenii. Aby ułatwić proces oceny, Republika Armenii składa Unii Europejskiej sprawozdania z postępów w zbliżeniu przepisów, w stosownych przypadkach przed zakończeniem okresów przejściowych określonych w niniejszej Umowie. Proces sprawozdawczości i oceny, w tym sposób przeprowadzania oceny i jej częstotliwość, uwzględnia szczególne procedury określone w niniejszej Umowie lub decyzje organów instytucjonalnych powołanych na mocy niniejszej Umowy.

3. Ocena zbliżenia może obejmować kontrole na miejscu z udziałem instytucji Unii Europejskiej, organów i agencji, organów pozarządowych, organów nadzorczych, niezależnych ekspertów oraz, w razie konieczności, innych organów i osób.

Artykuł 373

Wyniki monitorowania, w tym oceny zbliżenia przepisów

1. Wynik działań monitorujących, w tym oceny zbliżenia przepisów, o których mowa w art. 372, poddawany jest dyskusji we właściwych organach ustanowionych na mocy niniejszej Umowy. Organy te mogą przyjmować wspólne zalecenia, które przedkłada się Radzie Partnerstwa.

2. Jeśli Strony zgadzają się, że konieczne środki objęte tytułem VI zostały wdrożone i są realizowane, Rada Partnerstwa, na mocy uprawnień przyznanych jej w art. 319 ust. 3 i art. 335 ust. 2, podejmuje decyzję o dalszym otwarciu rynku zgodnie z tytułem VI.

3. Wspólne zalecenie przedłożone Radzie Partnerstwa zgodnie z ust. 1 ani brak porozumienia w sprawie takiego zalecenia nie podlegają mechanizmowi rozstrzygania sporów, o którym mowa w tytule VI. Decyzja podjęta przez Podkomitet ds. Oznaczeń Geograficznych ani brak takiej decyzji nie podlegają mechanizmowi rozstrzygania sporów zdefiniowanemu w tytule VI.

Artykuł 374

Ograniczenia w przypadku trudności w zakresie bilansu płatniczego i finansów zagranicznych

1. W przypadku gdy Strona doświadcza poważnych trudności w zakresie bilansu płatniczego lub finansów zagranicznych lub jest nimi zagrożona, może wprowadzić lub utrzymać środki ochronne lub ograniczające, wywierające wpływ na przepływy kapitału, płatności lub transfery.
2. Środki, o których mowa w ust. 1:
 - a) nie przewidują traktowania Strony w sposób mniej korzystny niż podmiotu niebędącego Stroną w podobnych sytuacjach;
 - b) są zgodne w stosownych przypadkach z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym z 1944 r.;
 - c) unikają zbędnych szkód dla handlowych, gospodarczych lub finansowych interesów drugiej Strony;
 - d) mają charakter tymczasowy i są, w miarę poprawy sytuacji określonej w ust. 1, stopniowo usuwane.
3. W przypadku handlu towarami Strona może przyjąć lub utrzymać środki ograniczające w celu ochrony swojego bilansu płatniczego lub pozycji w zakresie finansów zagranicznych. Takie środki są zgodne z GATT 1994 oraz Uzgodnieniem w sprawie postanowień GATT 1994 dotyczących bilansu płatniczego.
4. W przypadku handlu usługami Strona może przyjąć środki ograniczające służące zabezpieczeniu pozycji bilansu płatniczego lub zewnętrznej pozycji finansowej Strony. Środki takie są zgodne z postanowieniami GATS.
5. Każda Strona, która utrzymuje lub przyjęła środki ograniczające, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia o nich drugą Stronę i przedstawia, najszybciej jak to możliwe, harmonogram ich zniesienia.
6. W przypadku przyjęcia lub utrzymywania ograniczeń na podstawie niniejszego artykułu niezwłocznie przeprowadza się konsultacje w ramach Komitetu Partnerstwa, o ile takie konsultacje nie odbywają się już poza zakresem niniejszej Umowy.
7. W ramach konsultacji dokonuje się oceny trudności w zakresie bilansu płatniczego i finansów zagranicznych, które doprowadziły do zastosowania odpowiednich środków, biorąc pod uwagę między innymi następujące czynniki:
 - a) charakter i zakres trudności;
 - b) zewnętrzne warunki gospodarcze i handlowe; lub
 - c) dostępne alternatywne środki korygujące.
8. Konsultacje dotyczą zgodności wszelkich środków ograniczających z ust. 1 i 2.
9. W trakcie takich konsultacji wszystkie ustalenia dotyczące statystyk i inne dane przedstawione przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy odnoszące się do walut obcych, rezerw pieniężnych i bilansu płatniczego są zatwierdzane przez Strony, a wnioski oparte są na ocenie Międzynarodowego Funduszu Walutowego dotyczącej bilansu płatniczego i finansów zagranicznych zainteresowanej Strony.

Artykuł 375

Podatki

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie do środków podatkowych wyłącznie w zakresie niezbędnym do nadania skuteczności jej postanowieniom.
2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające przyjęcie lub egzekwowanie jakiegokolwiek środka mającego na celu zapobieganie unikaniu zobowiązań podatkowych lub uchylaniu się od nich zgodnie z postanowieniami podatkowymi umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, innych porozumień podatkowych lub krajowego prawodawstwa podatkowego.

*Artykuł 376***Instytucja delegowana**

O ile w niniejszej Umowie nie stwierdzono inaczej, każda ze Stron zapewnia, aby każda osoba – w tym przedsiębiorstwo państwowe, przedsiębiorstwo posiadające szczególne uprawnienia lub przywileje bądź wyznaczony monopolista – której Strona oddelegowała uprawnienia regulacyjne, administracyjne lub inny rodzaj władzy publicznej któregośkolwiek szczebla, w trakcie wykonywania tych uprawnień działała zgodnie ze zobowiązaniami Strony wynikającymi z niniejszej Umowy.

*Artykuł 377***Wypełnianie zobowiązań**

1. Strony wprowadzają wszelkie środki wymagane w celu wypełnienia ich zobowiązań w ramach niniejszej Umowy. Strony zapewniają osiągnięcie celów określonych w niniejszej Umowie.
2. Strony zgodnie postanawiają prowadzić w trybie pilnym i odpowiednimi kanałami, na wniosek jednej ze Stron, konsultacje mające na celu rozpatrzenie wszelkich kwestii związanych z interpretacją lub wykonaniem niniejszej Umowy oraz innymi stosownymi aspektami stosunków między Stronami.
3. Każda ze Stron kieruje do Rady Partnerstwa wszelkie spory dotyczące interpretacji lub wykonania niniejszej Umowy zgodnie z jej art. 378.
4. Rada Partnerstwa może rozstrzygać spory w drodze wiążących decyzji zgodnie z art. 378.

*Artykuł 378***Rozstrzyganie sporów**

1. W przypadku powstania sporu między Stronami dotyczącego interpretacji lub wykonania niniejszej Umowy jedna ze Stron przekazuje drugiej Stronie oraz Radzie Partnerstwa formalny wniosek o rozstrzygnięcie spornej kwestii. W drodze odstępstwa spory dotyczące interpretacji i wykonania tytułu VI podlegają wyłącznie tytułowi VI rozdział 13.
2. Strony starają się rozstrzygnąć spór poprzez prowadzone w dobrej wierze konsultacje w ramach Rady Partnerstwa w celu jak najszybszego osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.
3. Konsultacje w sprawie sporu mogą również toczyć się na spotkaniach Rady Partnerstwa lub innych właściwych organów, o których mowa w art. 364, zgodnie z uzgodnieniami między Stronami lub na wniosek jednej ze Stron. Konsultacje mogą być również prowadzone w formie pisemnej.
4. Strony przekazują Radzie Partnerstwa, Komitetowi Partnerstwa i innym właściwym podkomitetom lub organom wszelkie informacje niezbędne do dokładnego zbadania sytuacji.
5. Spór uznaje się za rozstrzygnięty, gdy Rada Partnerstwa podejmie wiążącą decyzję rozstrzygającą zgodnie z art. 377 ust. 4 lub gdy oświadczy, że spór został zakończony.
6. Wszystkie informacje ujawnione podczas konsultacji są poufne.

*Artykuł 379***Środki właściwe w przypadku niewypełnienia zobowiązań**

1. Strona może zastosować właściwe środki, jeśli sporna kwestia nie zostanie rozwiązana w ciągu trzech miesięcy od dnia przedłożenia formalnego wniosku o rozstrzygnięcie sporu zgodnie z art. 378 oraz jeśli Strona skarżąca nadal uznaje, że druga Strona nie wypełniła zobowiązań spoczywających na niej na mocy niniejszej Umowy. Warunek trzymiesięcznego okresu konsultacji nie ma zastosowania do wyjątkowych przypadków określonych w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. W wyborze właściwych środków pierwszeństwo przyznaje się środkom, które w najmniejszym stopniu zakłócają funkcjonowanie niniejszej Umowy. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, takie środki nie mogą obejmować zawieszenia praw lub obowiązków wynikających z postanowień niniejszej Umowy, określonych w tytule VI. Środki, o których mowa w ust. 1, są bezzwłocznie przekazywane Radzie Partnerstwa i podlegają konsultacjom zgodnie z art. 377 ust. 2 oraz mechanizmowi rozstrzygania sporów zgodnie z art. 378 ust. 2 i 3.

3. Wyjątki, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczą:

a) wypowiedzenia niniejszej Umowy, nieusankcjonowanego przez zasady ogólne prawa międzynarodowego; lub

b) naruszenia przez drugą Stronę któregośkolwiek z istotnych elementów niniejszej Umowy, o których mowa w art. 2 ust. 1 i art. 9 ust. 1.

Artykuł 380

Związek z innymi umowami

1. Niniejsza Umowa zastępuje umowę o partnerstwie i współpracy. Odesłania do umowy partnerstwie i współpracy we wszystkich innych umowach między Stronami traktuje się jako odesłania do niniejszej Umowy.

2. Do czasu przyznania równoważnych praw osobom fizycznym i prawnym na mocy niniejszej Umowy pozostaje ona bez wpływu na prawa zapewnione tym osobom na mocy postanowień istniejących umów wiążących jedno lub większą liczbę państw członkowskich, z jednej strony, i Republikę Armenii, z drugiej strony.

3. Obowiązujące umowy dotyczące szczegółowych obszarów współpracy, objętych zakresem niniejszej Umowy, są uważane za część ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową oraz za część wspólnych ram instytucjonalnych.

4. Strony mogą uzupełnić niniejszą Umowę poprzez zawarcie szczegółowych umów w którymkolwiek z obszarów objętych zakresem Umowy. Takie umowy szczegółowe są integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową oraz stanowią część wspólnych ram instytucjonalnych.

5. Bez uszczerbku dla odpowiednich postanowień Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ani niniejsza Umowa, ani działania podejmowane na jej podstawie nie mają jakiegokolwiek wpływu na uprawnienia państw członkowskich do podejmowania działań w ramach współpracy dwustronnej z Republiką Armenii, bądź też do zawierania, w stosownych przypadkach, nowych umów o współpracy z Republiką Armenii.

Artykuł 381

Czas trwania

1. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.

2. Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejszą Umowę poprzez powiadomienie drugiej Strony na piśmie za pośrednictwem kanałów dyplomatycznych. Niniejsza Umowa przestaje obowiązywać po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania takiego powiadomienia.

Artykuł 382

Definicja Stron

Do celów niniejszej Umowy pojęcie „Strony” oznacza Unię Europejską lub jej państwa członkowskie albo Unię Europejską i jej państwa członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami przyznanymi na mocy Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a w stosownych przypadkach oznacza również Euratom, zgodnie z jego uprawnieniami przyznanymi na mocy Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, z jednej strony, oraz Republikę Armenii, z drugiej strony.

Artykuł 383

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza Umowa ma zastosowanie, z jednej strony, do terytoriów, do których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, na warunkach określonych w tych Traktatach oraz, z drugiej strony, do terytorium Republiki Armenii.

Artykuł 384

Depozytariusz Umowy

Depozytariuszem niniejszej Umowy jest Sekretariat Generalny Rady Unii Europejskiej.

Artykuł 385

Wejście w życie, postanowienia końcowe i tymczasowe stosowanie

1. Strony ratyfikują lub zatwierdzają niniejszą Umowę zgodnie z własnymi procedurami wewnętrznymi. Dokumenty ratyfikacji lub zatwierdzenia składane są u depozytariusza.
2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w pierwszym dniu drugiego miesiąca po dniu złożenia ostatniego dokumentu ratyfikacyjnego lub zatwierdzającego.
3. Niniejsza Umowa może zostać zmieniona jedynie na piśmie za zgodą obu Stron. Tego rodzaju zmiany wchodzi w życie zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.
4. Załączniki, i protokoły i deklaracje stanowią integralną część niniejszej Umowy.
5. Niezależnie od postanowień ust. 2 Unia Europejska i Republika Armenii mogą tymczasowo stosować niniejszą Umowę w całości lub w części, zgodnie ze swoimi odpowiednimi procedurami wewnętrznymi, stosownie do przypadku.
6. Tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy staje się skuteczne od pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu otrzymania przez depozytariusza następujących dokumentów:
 - a) od Unii Europejskiej – powiadomienia o zakończeniu procedur niezbędnych w tym celu, wskazującego części Umowy, które stosuje się tymczasowo; oraz
 - b) instrumentów ratyfikacyjnych złożonych przez Republikę Armenii zgodnie z jej procedurami wewnętrznymi.
7. Do celów odpowiednich postanowień niniejszej Umowy, w tym załączników i protokołów do niej, wszelkie zawarte w tych postanowieniach odniesienia do „daty wejścia w życie niniejszej Umowy” rozumie się również jako „datę, od której niniejszą Umowę stosuje się tymczasowo” zgodnie z ust. 5.
8. W czasie tymczasowego stosowania nadal obowiązują postanowienia umowy o partnerstwie i współpracy, o ile nie wchodzi one w zakres objęty tymczasowym stosowaniem niniejszej Umowy.
9. Każda ze Stron może złożyć depozytariuszowi pisemne powiadomienie o zamiarze odstąpienia od tymczasowego stosowania niniejszej Umowy. Wypowiedzenie tymczasowego stosowania staje się skuteczne sześć miesięcy po otrzymaniu powiadomienia przez depozytariusza.

Artykuł 386

Teksty autentyczne

Niniejszą Umowę sporządza się w dwóch egzemplarzach w każdym z następujących języków: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, rumuńskim, węgierskim, włoskim i armeńskim, przy czym każdy z tych tekstów jest jednakowo autentyczny.

W DOWÓD CZEGO, niżej podpisani Pełnomocnicy, należycie w tym celu umocowani, podpisali niniejszą Umowę.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego czwartego listopada roku dwa tysiące siedemnastego.

ZAŁĄCZNIK I do ROZDZIAŁU 1

TRANSPORT w TYTULE V: POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Transport drogowy

Warunki techniczne

Dyrektywa Rady 92/6/EWG z dnia 10 lutego 1992 r. w sprawie montowania i zastosowania urządzeń ograniczenia prędkości w niektórych kategoriach pojazdów silnikowych we Wspólnocie

Harmonogram: przepisy dyrektywy 92/6/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 96/53/WE z dnia 25 lipca 1996 r. ustanawiająca dla niektórych pojazdów drogowych poruszających się na terytorium Wspólnoty maksymalne dopuszczalne wymiary w ruchu krajowym i międzynarodowym oraz maksymalne dopuszczalne obciążenia w ruchu międzynarodowym, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 96/53/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/719 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniająca dyrektywę Rady 96/53/WE ustanawiającą dla niektórych pojazdów drogowych poruszających się na terytorium Wspólnoty maksymalne dopuszczalne wymiary w ruchu krajowym i międzynarodowym oraz maksymalne dopuszczalne obciążenia w ruchu międzynarodowym

Zmiany wprowadzone dyrektywą (UE) 2015/719 stosuje się od dnia 7 maja 2017 r.

Harmonogram: przepisy dyrektywy (UE) 2015/719 podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/47/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie drogowej kontroli technicznej dotyczącej zdolności do ruchu drogowego pojazdów użytkowych poruszających się w Unii oraz uchylająca dyrektywę 2000/30/WE

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2014/47/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/40/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie badań zdolności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep, ze zmianami, którą stosuje się do dnia 19 maja 2018 r.

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/40/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/45/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie okresowych badań zdolności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz uchylająca dyrektywę 2009/40/WE, którą stosuje się od dnia 20 maja 2018 r.

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2014/45/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2000/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2000 r. w sprawie drogowej kontroli przydatności do ruchu pojazdów użytkowych poruszających się we Wspólnocie, ze zmianami, którą stosuje się do dnia 19 maja 2018 r.

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2000/30/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Warunki bezpieczeństwa

Dyrektywa 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy. Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wprowadzenie kategorii praw jazdy (art. 4)
- warunki wydawania praw jazdy (art. 4, 5, 6 i 7 oraz załącznik III)
- wymogi związane z egzaminami na prawo jazdy (załącznik II)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2006/126/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 1 roku od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 95/50/WE z dnia 6 października 1995 r. w sprawie ujednoliconych procedur kontroli drogowego transportu towarów niebezpiecznych

Dyrektywa 2008/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 2008 r. w sprawie transportu lądowego towarów niebezpiecznych

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/35/UE z dnia 16 czerwca 2010 r. w sprawie ciśnieniowych urządzeń transportowych oraz uchylająca dyrektywy Rady 76/767/EWG, 84/525/EWG, 84/526/EWG, 84/527/EWG oraz 1999/36/WE

Harmonogram: przepisy dyrektyw 2008/68/WE, 95/50/WE i 2010/35/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy (8 lat w odniesieniu do kolei).

Warunki społeczne

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym, ze zmianami, które stosuje się do chwili wejścia w życie art. 46 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 165/2014 z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie tachografów stosowanych w transporcie drogowym

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (EWG) nr 3821/85 będą się odnosiły tylko do transportu międzynarodowego i podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 561/2006 podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 165/2014 z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie tachografów stosowanych w transporcie drogowym i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego, które w odniesieniu do rozporządzenia (EWG) nr 3821/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. stosuje się od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych, o których mowa w art. 46 rozporządzenia (UE) nr 165/2014

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 165/2014 dotyczące transportu międzynarodowego podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2006/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie minimalnych warunków wykonania rozporządzeń Rady (EWG) nr 3820/85 i (EWG) nr 3821/85 dotyczących przepisów socjalnych odnoszących się do działalności w transporcie drogowym oraz uchylająca dyrektywę Rady 88/599/EWG

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2006/22/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy w zakresie, w jakim dotyczy to transportu międzynarodowego.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1071/2009 – art. 3, 4, 5, 6, 7 (bez wartości pieniężnej określającej sytuację finansową), art. 8 oraz art. 10, 11, 12, 13, 14, 15 oraz załącznik I do tego rozporządzenia podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2002/15/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. w sprawie organizacji czasu pracy osób wykonujących czynności w trasie w zakresie transportu drogowego

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2002/15/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób, zmieniająca rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 oraz dyrektywę Rady 91/439/EWG i uchylająca dyrektywę Rady 76/914/EWG

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2003/59/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Warunki fiskalne

Dyrektywa 1999/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/52/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznych opłat drogowych

Dyrektywa 2004/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych wymagań bezpieczeństwa dla tuneli w transeuropejskiej sieci drogowej

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/96/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej

Harmonogram: przepisy dyrektyw 1999/62/WE, 2004/52/WE, 2004/54/WE i 2008/96/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Transport kolejowy

Dostęp do rynku i infrastruktury

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wprowadzenie niezależnego zarządzania i poprawa sytuacji finansowej
- oddzielenie infrastruktury zarządzania od transportu
- wprowadzenie licencji

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2012/34/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 913/2010 z dnia 22 września 2010 r. w sprawie europejskiej sieci kolejowej ukierunkowanej na konkurencyjny transport towarowy, ze zmianami

Harmonogram: Rada Partnerstwa zdecyduje o harmonogramie wdrażania przepisów rozporządzenia (UE) nr 913/2010 w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Warunki techniczne i warunki bezpieczeństwa, interoperacyjność

Dyrektywa 2004/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa kolei wspólnotowych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 95/18/WE w sprawie przyznawania licencji przedsiębiorstwom kolejowym, oraz dyrektywę 2001/14/WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej oraz certyfikację w zakresie bezpieczeństwa (dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa kolei)

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2004/49/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2007/59/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2008/57/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i nr 1107/70

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Transport kombinowany

Dyrektywa Rady 92/106/EWG z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie ustanowienia wspólnych zasad dla niektórych rodzajów transportu kombinowanego towarów między państwami członkowskimi

Harmonogram: przepisy dyrektywy 92/106/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Transport lotniczy

- Zawarcie i wdrożenie obszernej umowy w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego
- Bez uszczerbku dla zawarcia umowy w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego – zagwarantowanie wdrożenia i skoordynowanego opracowywania dwustronnych umów o usługach lotniczych między Republiką Armenii a państwami członkowskimi UE, zmienionych „porozumieniem horyzontalnym”.

Transport morski

Bezpieczeństwo morskie – państwo bandery/towarzystwa klasyfikacyjne

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/15/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach oraz odpowiednich działań administracji morskich, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/15/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 391/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 391/2009 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/54/UE z dnia 20 listopada 2013 r. dotycząca pewnych obowiązków państwa bandery w zakresie zgodności z Konwencją o pracy na morzu z 2006 r. oraz jej egzekwowania

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2013/54/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 788/2014 z dnia 18 lipca 2014 r. ustanawiające szczegółowe zasady nakładania grzywien i okresowych kar pieniężnych na organizacje dokonujące inspekcji i przeglądów na statkach oraz cofnięcia uznania tym organizacjom, zgodnie z art. 6 i 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 391/2009

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 788/2014 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 789/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie transferu statków towarowych i pasażerskich z jednego rejestru do drugiego wewnątrz Wspólnoty i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 613/91, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 789/2004 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Państwo bandery

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/21/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie zgodności z wymaganiami dotyczącymi państwa bandery

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/21/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Państwo portu

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie kontroli przeprowadzanej przez państwo portu, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/16/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 428/2010 z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie wykonania art. 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE w odniesieniu do rozszerzonych inspekcji statków

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 428/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 801/2010 z dnia 13 września 2010 r. w sprawie wykonania art. 10 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE w zakresie kryteriów państwa bandery

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 801/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 802/2010 z dnia 13 września 2010 r. w sprawie wykonania art. 10 ust. 3 i art. 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/16/WE w zakresie działalności przedsiębiorstwa, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 802/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Komisji 96/40/WE z dnia 25 czerwca 1996 r. ustanawiająca wspólny wzór dowodu tożsamości dla inspektorów przeprowadzających kontrole państwa portu

Harmonogram: przepisy dyrektywy 96/40/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dochodzenie w sprawie wypadku

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/18/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. ustanawiająca podstawowe zasady regulujące dochodzenia w sprawach wypadków w sektorze transportu morskiego

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/18/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 651/2011 z dnia 5 lipca 2011 r. przyjmujące reguły stałej współpracy ustanowione przez państwa członkowskie we współpracy z Komisją zgodnie z art. 10 dyrektywy 2009/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 651/2011 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1286/2011 z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia wspólnej metodologii badań w sprawie wypadków i incydentów morskich opracowanej zgodnie z art. 5 ust. 4 dyrektywy 2009/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 1286/2011 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Odpowiedzialność i ubezpieczenie

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 392/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie odpowiedzialności przewoźników pasażerskich na morskich drogach wodnych z tytułu wypadków

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 392/2009 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/20/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie ubezpieczenia armatorów od roszczeń morskich

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/20/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie (WE) nr 336/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie wdrożenia we Wspólnocie Międzynarodowego kodeksu zarządzania bezpieczeństwem, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 336/2006 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Statki pasażerskie

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/45/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie reguł i norm bezpieczeństwa statków pasażerskich, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/45/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2003/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie szczególnych wymogów wytrzymałości na uszkodzenia dotyczących statków pasażerskich typu ro-ro, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2003/25/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 1999/35/WE z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie systemu obowiązkowych przeglądów dla bezpiecznej, regularnej żeglugi promów typu ro-ro i szybkich statków pasażerskich, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 1999/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 98/41/WE z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie rejestracji osób podróżujących na pokładzie statków pasażerskich płynących do portów państw członkowskich Wspólnoty lub z portów państw członkowskich Wspólnoty

Harmonogram: przepisy dyrektywy 98/41/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Formalności monitorowania i formalności sprawozdawcze dotyczące ruchu statków

Dyrektywa 2002/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca wspólnotowy system monitorowania i informacji o ruchu statków i uchylająca dyrektywę Rady 93/75/EWG, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2002/59/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/65/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie formalności sprawozdawczych dla statków wchodzących do lub wychodzących z portów państw członkowskich i uchylająca dyrektywę 2002/6/WE

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2010/65/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Techniczne wymogi bezpieczeństwa

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 530/2012 z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie przyspieszonego wprowadzania konstrukcji podwójnokadłubowej lub równoważnego rozwiązania konstrukcyjnego w odniesieniu do tankowców pojedynczokadłubowych

Ramy czasowe wycofywania zbiornikowców pojedynczokadłubowych będą zgodne z harmonogramem określonym w konwencji MARPOL.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/90/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wyposażenia morskiego i uchylająca dyrektywę Rady 96/98/WE (od dnia 18 września 2016 r.)

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2014/90/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2001/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2001 r. ustanawiająca zharmonizowane wymagania i procedury dotyczące bezpieczeństwa załadunku i wyładunku na masowcach

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2001/96/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2978/94 z dnia 21 listopada 1994 r. w sprawie wykonania rezolucji Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) A.747(18) w sprawie stosowania pomiaru tonażu przestrzeni balastowych na zbiornikowcach z oddzielnymi przedziałami balastowymi, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 2978/94 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 97/70/WE z dnia 11 grudnia 1997 r. ustanawiająca zharmonizowany system bezpieczeństwa dla statków rybackich o długości 24 metrów i większej, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 97/70/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Załoga

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/106/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie minimalnego poziomu wyszkolenia marynarzy, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2008/106/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2005/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie wzajemnego uznawania świadectw marynarzy wydawanych przez państwa członkowskie oraz zmieniająca dyrektywę 2001/25/WE

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2005/45/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 79/115/EWG z dnia 21 grudnia 1978 r. dotycząca pilotażu statków przez pilotów pełnomorskich na Morzu Północnym i Kanale La Manche

Harmonogram: przepisy dyrektywy 79/115/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Środowisko

Rozporządzenie (WE) nr 782/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie zakazu stosowania związków cynoorganicznych na statkach

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 782/2003 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 536/2008 z dnia 13 czerwca 2008 r. nadające moc art. 6 ust. 3 i art. 7 rozporządzenia (WE) nr 782/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zakazu stosowania związków cynoorganicznych na statkach oraz zmieniające to rozporządzenie

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 536/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2000/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów wytwarzanych przez statki i pozostałości ładunku, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2000/59/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2005/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie zanieczyszczeń pochodzących ze statków oraz wprowadzenia sankcji, w tym sankcji karnych, za przestępstwa związane z zanieczyszczeniami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2005/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 911/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wieloletniego finansowania działań Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego w zakresie reagowania na zanieczyszczenia morza spowodowane przez statki oraz instalacje naftowe i gazowe

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 911/2014 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 1999/32/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. odnosząca się do redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach ciekłych oraz zmieniająca dyrektywę 93/12/EWG

Harmonogram: przepisy dyrektywy 1999/32/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 2015/757 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1257/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie recyklingu statków oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 i dyrektywę 2009/16/WE

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 1257/2013 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu oraz Komitet ds. Bezpiecznych Mórz i Zapobiegania Zanieczyszczeniom Morza przez Statki

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1625 z dnia 14 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1406/2002 ustanawiające Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa Morskiego, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) 2016/1625 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie (WE) nr 2099/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. ustanawiające Komitet ds. Bezpiecznych Mórz i Zapobiegania Zanieczyszczeniu Morza przez Statki (COSS) i zmieniające rozporządzenia dotyczące bezpieczeństwa na morzu i zapobiegania zanieczyszczeniom morza przez statki, ze zmianami

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 2099/2002 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Warunki społeczne

Dyrektywa Rady 92/29/EWG z dnia 31 marca 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w celu poprawy opieki medycznej na statkach

Harmonogram: przepisy dyrektywy 92/29/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 1999/63/WE z dnia 21 czerwca 1999 r. dotycząca Umowy w sprawie organizacji czasu pracy marynarzy przyjętej przez Stowarzyszenie Armatorów Wspólnoty Europejskiej (ECSA) i Federację Związków Zawodowych Pracowników Transportu w Unii Europejskiej (FST) — Załącznik: Umowa Europejska w sprawie organizacji czasu pracy marynarzy

Harmonogram: przepisy dyrektywy 1999/63/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 1999/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 1999 roku dotycząca egzekwowania przepisów odnoszących się do godzin pracy marynarzy na pokładach statków zawijających do portów Wspólnoty

Harmonogram: przepisy dyrektywy 1999/95/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

ZAŁĄCZNIK II do ROZDZIAŁU 2

ENERGIA w TYTULE V: POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej we wskazanych ramach czasowych.

Energia elektryczna

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/72/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Jednakże w przypadku art. 3, 6, 13, 15, 33 i 38 Rada Partnerstwa w odpowiednim czasie przedstawi szczegółowy harmonogram wdrażania.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003

Rada Partnerstwa w odpowiednim czasie przedstawi szczegółowy harmonogram wdrażania rozporządzenia (WE) nr 714/2009.

Dyrektywa 2005/89/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. dotycząca działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2005/89/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Ropa

Dyrektywa Rady 2009/119/WE z dnia 14 września 2009 r. nakładająca na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/119/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Infrastruktura

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 256/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zgłaszania Komisji projektów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury energetycznej w Unii Europejskiej, zastępujące rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 617/2010 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 736/96.

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 256/2014 podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie wykonawcze:

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1113/2014 z dnia 16 października 2014 r. ustanawiające format i szczegóły techniczne zgłoszenia, o którym mowa w art. 3 i 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 256/2014, oraz uchylające rozporządzenia Komisji (WE) nr 2386/96 i (UE, Euratom) nr 833/2010

Harmonogram: przepisy rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 1113/2014 podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Poszukiwanie i badanie węglowodorów

Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów ⁽¹⁾

Harmonogram: przepisy dyrektywy 94/22/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Efektywność energetyczna

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2012/27/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie wykonawcze:

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2402 z dnia 12 października 2015 r. w sprawie przeglądu zharmonizowanych wartości referencyjnych sprawności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła w zastosowaniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE i uchylające decyzję wykonawczą Komisji 2011/877/UE

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/2402 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2010/31/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie wykonawcze:

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 244/2012 z dnia 16 stycznia 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i ustanawiające ramy metodologii porównawczej do celów obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków

⁽¹⁾ Elementy art. 4, które są istotne dla kwestii energetycznych w negocjacjach dotyczących umowy o wolnym handlu zostaną omówione w kontekście tych negocjacji. Jeżeli niezbędne są zastrzeżenia, zostaną one odzwierciedlone w niniejszym załączniku.

- Wytyczne uzupełniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 244/2012 z dnia 16 stycznia 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i ustanawiające ramy metodologii porównawczej do celów obliczania optymalnego pod względem kosztów poziomu wymagań minimalnych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków i elementów budynków (2012/C 115/01)

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 244/2012 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/33/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/125/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywy / rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1275/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zużycia energii przez elektryczne i elektroniczne urządzenia gospodarstwa domowego i urządzenia biurowe w trybie czuwania i wyłączenia
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 107/2009 z dnia 4 lutego 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla prostych set-top boksów
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 244/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla bezkierunkowych lamp do użytku domowego
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 278/2009 z dnia 6 kwietnia 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu w zakresie zużycia energii elektrycznej przez zasilacze zewnętrzne w stanie bez obciążenia oraz ich średniej sprawności podczas pracy
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 640/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla silników elektrycznych
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 641/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla pomp cyrkulacyjnych bezdławnicowych wolnostojących i pomp cyrkulacyjnych bezdławnicowych zintegrowanych z produktami
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 327/2011 z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla wentylatorów napędzanych silnikiem elektrycznym o poborze mocy od 125 W do 500 kW

Harmonogram: przepisy rozporządzeń (WE) nr 1275/2008, (WE) nr 107/2009, (WE) nr 244/2009, (WE) nr 278/2009, (WE) nr 640/2009, (WE) nr 641/2009 oraz (UE) nr 327/2011 podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 643/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla urządzeń chłodniczych przeznaczonych dla gospodarstw domowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 643/2009 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 642/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla telewizorów

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 642/2009 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1015/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla pralek dla gospodarstw domowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 1015/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1016/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 1016/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Dyrektywa Rady 92/42/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie wymogów sprawności dla nowych kotłów wody grzejącej opalanych paliwem płynnym lub gazowym
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 245/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla lamp fluorescencyjnych bez wbudowanego statecznika, dla lamp wyładowczych dużej intensywności, a także dla stateczników i opraw oświetleniowych służących do zasilania takich lamp, oraz uchylające dyrektywę 2000/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 859/2009 z dnia 18 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 244/2009 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu w zakresie promieniowania ultrafioletowego bezkierunkowych lamp do użytku domowego
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 347/2010 z dnia 21 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 245/2009 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla lamp fluorescencyjnych bez wbudowanego statecznika, lamp wyładowczych dużej intensywności oraz stateczników i opraw oświetleniowych służących do zasilania takich lamp
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 206/2012 z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla klimatyzatorów i wentylatorów przenośnych
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 547/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla pomp do wody
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 622/2012 z dnia 11 lipca 2012 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 641/2009 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla pomp cyrkulacyjnych bezdławnicowych wolnostojących i pomp cyrkulacyjnych bezdławnicowych zintegrowanych z produktami
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 932/2012 z dnia 3 października 2012 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla suszarek bębnowych dla gospodarstw domowych

- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1194/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla lamp kierunkowych, lamp z diodami elektroluminescencyjnymi i powiązanego wyposażenia
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 617/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla komputerów i serwerów
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 666/2013 z dnia 8 lipca 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla odkurzaczy
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 801/2013 z dnia 22 sierpnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1275/2008 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zużycia energii przez elektryczne i elektroniczne urządzenia gospodarstwa domowego i urządzenia biurowe w trybie czuwania i wyłączenia oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 642/2009 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla telewizorów
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 813/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla ogrzewaczy pomieszczeń i ogrzewaczy wielofunkcyjnych
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 814/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla podgrzewaczy wody i zasobników ciepłej wody użytkowej
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 4/2014 z dnia 6 stycznia 2014 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 640/2009 w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla silników elektrycznych
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 66/2014 z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla domowych urządzeń kuchennych
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 548/2014 z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do transformatorów elektroenergetycznych małej, średniej i dużej mocy
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1253/2014 z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla systemów wentylacyjnych
- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1095 z dnia 5 maja 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla szaf chłodniczych lub mroźniczych, schładzarek lub zamrażarek szokowych, urządzeń skraplających i agregatów do oziębiania cieczy
- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe
- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1188 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń
- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1428 z dnia 25 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 244/2009 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla bezkierunkowych lamp do użytku domowego oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 245/2009 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla lamp fluorescencyjnych bez wbudowanego statecznika, dla lamp wyładowczych dużej intensywności, a także dla stateczników i opraw oświetleniowych służących do zasilania takich lamp, oraz uchylające dyrektywę 2000/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 1194/2012 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla lamp kierunkowych, lamp z diodami elektroluminescencyjnymi i powiązanego wyposażenia

Rada Partnerstwa będzie regularnie oceniać możliwość określenia konkretnych ram czasowych dla wdrożenia tych rozporządzeń i dyrektyw.

Dyrektywa 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2010/30/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywy / rozporządzenia wykonawcze:

- Dyrektywa Komisji 96/60/WE z dnia 19 września 1996 r. wykonująca dyrektywę Rady 92/75/EWG w zakresie etykiet efektywności energetycznej pralko-suszarek bębnowych typu domowego

Harmonogram: przepisy dyrektywy 96/60/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1059/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1059/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1060/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla urządzeń chłodniczych dla gospodarstw domowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1060/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1061/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla pralek dla gospodarstw domowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1061/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1062/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla telewizorów

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1062/2010 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla klimatyzatorów

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 626/2011 podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 392/2012 z dnia 1 marca 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego suszarek bębnowych dla gospodarstw domowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 392/2012 podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 874/2012 z dnia 12 lipca 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego lamp elektrycznych i opraw oświetleniowych

Harmonogram: przepisy rozporządzenia delegowanego (UE) nr 874/2012 podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 665/2013 z dnia 3 maja 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego odkurzaczy

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych, zestawów zawierających ogrzewacz pomieszczeń, regulator temperatury i urządzenie słoneczne oraz zestawów zawierających ogrzewacz wielofunkcyjny, regulator temperatury i urządzenie słoneczne

- Rozporządzenie delegowane Komisji nr (UE) 812/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 65/2014 z dnia 1 października 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla domowych piekarników i okapów nadkuchennych

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 518/2014 z dnia 5 marca 2014 r. zmieniające rozporządzenia delegowane Komisji (UE) nr 1059/2010, (UE) nr 1060/2010, (UE) nr 1061/2010, (UE) nr 1062/2010, (UE) nr 626/2011, (UE) nr 392/2012, (UE) nr 874/2012, (UE) nr 665/2013, (UE) nr 811/2013 i (UE) nr 812/2013 w odniesieniu do etykietowania produktów związanych z energią w internecie

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1254/2014 z dnia 11 lipca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej systemów wentylacyjnych przeznaczonych do budynków mieszkalnych

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1094 z dnia 5 maja 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego szaf chłodniczych lub mroźniczych
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1186 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla kotłów na paliwo stałe

Rada Partnerstwa będzie regularnie oceniać możliwość określenia konkretnych ram czasowych dla wdrożenia tych rozporządzeń.

Rozporządzenie (WE) nr 106/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych

- Decyzja Komisji 2014/202/UE z dnia 20 marca 2014 r. określająca stanowisko Unii Europejskiej w odniesieniu do decyzji podmiotów zarządzających na mocy Umowy między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych, dotyczącej dodania specyfikacji serwerów komputerowych i zasilaczy awaryjnych do załącznika C do Umowy oraz zmiany specyfikacji wyświetlaczy i urządzeń do przetwarzania obrazu zawartych w załączniku C do Umowy
- Decyzja Komisji (UE) 2015/1402 z dnia 15 lipca 2015 r. określająca stanowisko Unii Europejskiej w odniesieniu do decyzji podmiotów zarządzających na mocy Umowy między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych, dotyczącej zmiany specyfikacji komputerów zawartej w załączniku C do Umowy

Rada Partnerstwa będzie regularnie oceniać możliwość określenia konkretnych ram czasowych dla wdrożenia rozporządzenia (WE) nr 106/2008 oraz decyzji 2014/202/UE i (UE) 2015/1402.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów

- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 228/2011 z dnia 7 marca 2011 r. zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 w zakresie metod badania przyczepności opon C1 na mokrej nawierzchni
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1235/2011 z dnia 29 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1222/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do klasyfikacji opon pod względem przyczepności na mokrej nawierzchni, do pomiarów oporu toczenia oraz do procedury weryfikacji

Rada Partnerstwa będzie regularnie oceniać możliwość określenia konkretnych ram czasowych dla wdrożenia rozporządzeń (WE) nr 1222/2009, (UE) nr 228/2011 i (UE) nr 1235/2011.

Energia odnawialna

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/28/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Energia jądrowa

Dyrektywa Rady 2006/117/Euratom z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad przemieszczaniem odpadów promieniotwórczych oraz wypalonego paliwa jądrowego

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2006/117/Euratom podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiająca wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/71/Euratom podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2011/70/Euratom podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 2013/51/Euratom z dnia 22 października 2013 r. określająca wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2013/51/Euratom podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 2013/59/Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiająca podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2013/59/Euratom podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

—

ZAŁĄCZNIK III do ROZDZIAŁU 3

ŚRODOWISKO w TYTULE V: POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Zarządzanie w zakresie środowiska i włączenie środowiska do pozostałych obszarów polityki

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie wymogu, aby projekty zaliczone do kategorii wymienionych w załączniku I do tej dyrektywy podlegały ocenie oddziaływania na środowisko, oraz procedury ustalenia, które z kategorii przedsięwzięć wymienionych w załączniku II do tej dyrektywy podlegają ocenie oddziaływania na środowisko (art. 4)
- określenie zakresu informacji, które mają być dostarczone przez wykonawcę (art. 5)
- ustanowienie procedury konsultacji z władzami odpowiedzialnymi za środowisko oraz procedury konsultacji społecznej (art. 6)
- dokonanie uzgodnień dotyczących wymiany informacji i konsultacji z państwami członkowskimi UE, których środowisko może być znacząco dotknięte skutkami przedsięwzięcia (art. 7)
- ustalenie sposobów powiadamiania społeczeństwa o decyzji dotyczącej wniosku o zezwolenie na inwestycję (art. 9)
- wprowadzenie skutecznych, niezbyt drogich i terminowych procedur odwoławczych na szczeblu administracyjnym i sądowym, obejmujących społeczeństwo i organizacje pozarządowe (art. 11)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2011/92/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie procedury podejmowania decyzji w odniesieniu do tego, które plany lub programy wymagają przeprowadzenia strategicznych ocen wpływu na środowisko, oraz ustanowienie wymogów poddania ocenie planów lub programów, dla których niezbędne są strategiczne oceny wpływu (art. 3)
- ustanowienie procedury konsultacji z władzami odpowiedzialnymi za środowisko oraz procedury konsultacji społecznej (art. 6)
- dokonanie uzgodnień dotyczących wymiany informacji i konsultacji z państwami członkowskimi UE, których środowisko może być znacząco dotknięte skutkami planu lub programu (art. 7)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2001/42/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- dokonanie praktycznych ustaleń pozwalających na udostępnianie informacji o środowisku społeczeństwu oraz mających zastosowanie wyjątków (art. 3 i 4)
- zapewnienie udostępniania społeczeństwu informacji o środowisku przez organy władzy publicznej (art. 3 ust. 1)
- ustanowienie procedur odwoławczych od decyzji o nieudostępnieniu informacji o środowisku lub jedynie jej częściowemu udostępnieniu (art. 6)
- ustanowienie systemu rozpowszechniania w społeczeństwie informacji o środowisku (art. 7)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2003/4/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie mechanizmu przekazywania społeczeństwu informacji (art. 2 ust. 2 lit. a) i d))
- ustanowienie mechanizmu konsultacji społecznych (art. 2 ust. 2 lit. b) i art. 2 ust. 3)
- ustanowienie mechanizmu uwzględniania komentarzy i opinii społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji (art. 2 ust. 2 lit. c))
- gwarantowanie skutecznego, terminowego i niezbyt drogiego dostępu do wymiaru sprawiedliwości na szczeblu administracyjnym i sądowym w ramach tych procedur dla społeczności (w tym organizacji pozarządowych) (art. 3 ust. 7 i art. 4 ust. 4, ocena oddziaływania na środowisko oraz zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2003/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy dyrektywy 2004/35/WE:

- przyjęcie prawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwych organów

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie zasad i procedur mających na celu zapobieganie i zaradzanie szkodom w środowisku (woda, gleba, gatunki chronione i siedliska przyrodnicze) w oparciu o zasadę „zanieczyszczający płaci” (art. 5, 6 i 7, załącznik II)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie odpowiedzialności na zasadzie ryzyka w przypadku niebezpiecznej działalności zawodowej (art. 3 ust. 1 oraz załącznik III)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- nałożenie na podmioty gospodarcze obowiązku podejmowania niezbędnych środków zapobiegawczych i zaradczych, w tym odpowiedzialności finansowej (art. 5, 6, 7, 8, 9 i 10)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie mechanizmów pozwalających osobom dotkniętym szkodami, w tym organizacjom pozarządowym wspierającym ochronę środowiska, wystąpienie do właściwych władz z żądaniem podjęcia działań w przypadku szkody wyrządzonej środowisku naturalnemu, obejmujących niezależne procedury odwoławcze (art. 12 i 13)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/35/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Jakość powietrza

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/50/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- wyznaczenie i klasyfikacja stref i aglomeracji (art. 4 i 5);

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/50/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustalenie górnych i dolnych progów oceny i wartości dopuszczalnych (art. 5 i 13)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/50/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie systemu oceny jakości otaczającego powietrza w zakresie zanieczyszczeń powietrza (art. 5, 6 i 9)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/50/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie planów ochrony powietrza dla stref i aglomeracji, w których poziom zanieczyszczeń przekracza wartości dopuszczalne lub wartości docelowe (art. 23)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/50/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie planów działań krótkoterminowych dla stref i aglomeracji, w których istnieje zagrożenie przekroczenia progu alarmowego (art. 24)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/50/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie systemu podawania informacji do wiadomości publicznej (art. 26)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/50/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/107/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie dolnych i górnych progów oszacowania (art. 4 ust. 6) oraz wartości docelowych (art. 3)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/107/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- wyznaczenie i klasyfikacja stref i aglomeracji (art. 3 i art. 4 ust. 6)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/107/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie systemu oceny jakości otaczającego powietrza w zakresie zanieczyszczeń powietrza (art. 4)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/107/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- podjęcie środków w celu utrzymania/poprawy jakości powietrza w odniesieniu do istotnych zanieczyszczeń (art. 3)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/107/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 1999/32/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. odnosząca się do redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach ciekłych oraz zmieniająca dyrektywę 93/12/EWG, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie skutecznego systemu pobierania próbek i odpowiednich metod analitycznych przeprowadzania analizy dla określania zawartości siarki (art. 6)
- zakaz stosowania do zastosowań naziemnych ciężkiego oleju opałowego oraz oleju napędowego o wyższej zawartości siarki niż wartości dopuszczalne (art. 3 ust. 1 – z uwzględnieniem wyjątków, o których mowa w art. 3 ust. 2 – oraz art. 4 ust. 1)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 1999/32/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 94/63/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych (LZO) wynikających ze składowania paliwa i jego dystrybucji z terminali do stacji paliw, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- identyfikacja wszystkich terminali dla magazynowania i załadunku paliw (art. 2)
- ustanowienie środków technicznych w celu zmniejszenia ubytków paliwa w urządzeniach do magazynowania w terminalach oraz stacjach paliw, a także podczas załadunku i rozładunku ruchomych cystern w terminalach (art. 3, 4 i 6 oraz załącznik III)
- zapewnienie spełniania wymogów przez wszystkie suwnice bramowe przeznaczone do załadunku samochodów-cystern oraz ruchome cysterny (art. 4 i 5)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 94/63/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów, a także zmieniająca dyrektywę 1999/13/WE

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- określenie maksymalnych dopuszczalnych zawartości LZO w odniesieniu do farb i lakierów (art. 3 i załącznik II)
- ustanowienie wymagań zapewniających etykietowanie produktów wprowadzanych do obrotu oraz wprowadzanie do obrotu produktów zgodnych ze stosownymi wymaganiami (art. 3 i 4)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2004/42/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Jakość wód i zarządzanie zasobami

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- identyfikacja obszarów dorzeczy i właściwa koordynacja ochrony międzynarodowych rzek, jezior i wód przybrzeżnych (art. 3 ust. 1–7)
- analiza charakterystyki obszarów dorzeczy (art. 5)
- utworzenie programów monitorowania jakości wody (art. 8)
- przygotowanie planów gospodarowania wodami w dorzeczu, konsultacje ze społeczeństwem i publikowanie tych planów (art. 13 i 14)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2000/60/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- dokonanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego (art. 4 i 5)
- przygotowanie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (art. 6)
- opracowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym (art. 7)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2007/60/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ocena stanu zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych
- identyfikacja wrażliwych obszarów i aglomeracji (art. 5 ust. 1 oraz załącznik II)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 91/271/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- przygotowanie programu technicznego i programu inwestycji na potrzeby realizacji wymogów dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych (art. 17 ust. 1)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 91/271/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie norm dla wody pitnej (art. 4 i 5)
- ustanowienie systemu monitorowania (art. 6 i 7)
- ustanowienie mechanizmu zapewniania informacji konsumentom (art. 13)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 98/83/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie programów monitorowania (art. 6)
- identyfikacja wód dotkniętych zanieczyszczeniami i wód zagrożonych zanieczyszczeniem, a także wyznaczanie stref zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami (art. 3)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 91/676/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie programów działania i zbiorów dobrej praktyki rolniczej w odniesieniu do stref zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami (art. 4 i 5)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 91/676/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Gospodarowanie odpadami

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- przygotowanie planów gospodarki odpadami zgodnie z pięciostopniową hierarchią postępowania z odpadami oraz programów zapobiegania powstawaniu odpadów (rozdział V)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/98/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie mechanizmu pełnego pokrycia kosztów zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta (art. 14)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/98/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie systemu zezwoleń dla zakładów lub przedsiębiorstw wykonujących czynności unieszkodliwiania lub odzyskiwania, ze specjalnymi zobowiązaniami w odniesieniu do zarządzania odpadami niebezpiecznymi (rozdział IV)
- ustanowienie rejestru zakładów i przedsiębiorstw zajmujących się zbieraniem i transportem odpadów (rozdział IV)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2008/98/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- klasyfikowanie składowisk odpadów (art. 4)
- przygotowanie strategii krajowej dotyczącej zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, które trafiają na składowiska (art. 5)
- ustanowienie systemu składania wniosków i udzielania zezwoleń oraz procedur przyjmowania odpadów (art. 5 do 7, 11, 12 i 14)
- ustanowienie procedur kontroli i nadzoru w fazie eksploatacji składowisk odpadów oraz procedur zamknięcia i poeksploatacyjnego nadzoru składowisk odpadów (art. 12 i 13)

Harmonogram: te przepisy tej dyrektywy podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie planu zagospodarowania dla istniejących składowisk odpadów (art. 14)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 1999/31/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie mechanizmu kosztowego (art. 10)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 1999/31/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- zapewnienie, aby odpady były poddawane obróbce przed składowaniem (art. 6)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 1999/31/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniająca dyrektywę 2004/35/WE, rozwinęta dalej decyzjami 2009/335/WE, 2009/337/WE, 2009/359/WE oraz 2009/360/WE

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

- ustanowienie systemu gwarantującego sporządzanie przez operatorów planów gospodarowania odpadami (identyfikacja i klasyfikacja obiektów unieszkodliwiania odpadów; charakterystyka odpadów) (art. 4 i 9)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2006/21/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie systemu zezwoleń, gwarancji finansowych oraz systemu inspekcji (art. 7, 14 i 17)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2006/21/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie procedur zarządzania wyrobiskami poeksploatacyjnymi i ich monitorowania (art. 10)
- ustanowienie procedur zamknięcia i po zamknięciu obiektów unieszkodliwiania odpadów górniczych (art. 12)
- sporządzenie spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów górniczych (art. 20)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2006/21/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Ochrona przyrody

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ocena gatunków ptactwa wymagających szczególnych środków ochrony i regularnie występujących gatunków wędrownych
- identyfikacja i wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony dla gatunków ptactwa (art. 4 ust. 1 i 4)
- ustanowienie szczególnych środków ochrony w celu ochrony regularnie występujących gatunków wędrownych (art. 4 ust. 2)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2009/147/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie powszechnego systemu ochrony wszystkich gatunków dzikiego ptactwa, z których szczególną grupą są gatunki, na które organizowane są polowania, a także zakaz określonych sposobów chwytania lub zabijania (art. 5, art. 6 ust. 1, art. 6 ust. 2 i art. 8)

Harmonogram: wyżej wymienione przepisy dyrektywy 2009/147/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- przygotowanie wykazu terenów, wyznaczanie ich oraz ustalenie priorytetów w związku z zarządzaniem tymi terenami (w tym sporządzenie wykazu potencjalnych terenów w obrębie sieci Emerald i ustanowienie środków ochrony i gospodarowania tymi terenami) (art. 4)
- ustanowienie środków wymaganych na potrzeby ochrony takich terenów, w tym współfinansowania (art. 6 i 8)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 92/43/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie systemu monitorowania stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków (art. 11)
- ustanowienie systemu ścisłej ochrony gatunków w odniesieniu do gatunków wymienionych w załączniku IV, stosownie do sytuacji Republiki Armenii (art. 12)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 92/43/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- ustanowienie mechanizmu promowania edukacji oraz przekazywania ogólnych informacji do wiadomości publicznej (art. 22).

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 92/43/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Zanieczyszczenia przemysłowe i zagrożenia przemysłowe

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2010/75/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- identyfikacja instalacji, które wymagają pozwolenia (załącznik I)
- ustanowienie zintegrowanego systemu pozwoleń (art. 4 do 6, 12, 21 i 24 oraz załącznik IV)
- ustanowienie mechanizmu monitorowania zgodności (art. 8, art. 14 ust. 1 lit. d) oraz art. 23 ust. 1)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2010/75/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- Wdrożenie najlepszych dostępnych technik (BAT) z uwzględnieniem konkluzji dotyczących BAT z dokumentów referencyjnych BAT (art. 14 ust. 3 do 6 i art. 15 ust. 2 do 4)
- ustanowienie dopuszczalnych wielkości emisji dla obiektów energetycznego spalania (art. 30 oraz załącznik V)

- przygotowanie programów redukcji łącznej emisji rocznej z istniejących obiektów (rozwiązanie opcjonalne w stosunku do określania dopuszczalnych wielkości emisji dla istniejących obiektów) (art. 32)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2010/75/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy w odniesieniu do nowych instalacji, a w odniesieniu do istniejących instalacji – w ciągu 13 lat.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie skutecznych mechanizmów koordynacji między właściwymi organami
- ustanowienie systemów rejestrowania informacji o odnośnych instalacjach i zgłaszania poważnych awarii (art. 14 i 16)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2012/18/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Zarządzanie chemikaliami

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 649/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- wdrożenie procedury powiadomienia o wywozie (art. 8)
- wdrażanie procedur postępowania z powiadomieniami o wywozie przesłanymi przez inne państwa (art. 9)
- określenie procedur sporządzania i przedkładania powiadomień o ostatecznych działaniach regulacyjnych (art. 11)
- określenie procedur sporządzania i przedkładania decyzji w sprawie przywozu (art. 13)
- wdrożenie procedury PIC w odniesieniu do wywozu niektórych chemikaliów, w szczególności tych wymienionych w załączniku III do konwencji rotterdamskiej (art. 14)
- wdrażanie wymogów w zakresie etykietowania i pakowania wywożonych chemikaliów (art. 17)
- wyznaczanie organów krajowych kontrolujących przywóz i wywóz chemikaliów (art. 18)

Harmonogram: te przepisy rozporządzenia (UE) nr 649/2012 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- wyznaczenie właściwych organów

— dokonywanie klasyfikowania, oznakowania i pakowania substancji

Harmonogram: te przepisy rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

— dokonywanie klasyfikowania, oznakowania i pakowania mieszanin

Harmonogram: te przepisy rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

ZAŁĄCZNIK IV do ROZDZIAŁU 4

DZIAŁANIA W DZIEDZINIE KLIMATU w TYTULE V: POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej we wskazanych ramach czasowych.

Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- ustanowienie systemu identyfikowania odnośnych instalacji oraz identyfikowania gazów cieplarnianych (załączniki I i II)
- ustanowienie systemów monitorowania, sprawozdawczości, weryfikacji i egzekwowania oraz procedur konsultacji społecznych (art. 14, art. 15, art. 16 ust. 1 i art. 17)

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2003/87/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 601/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie monitorowania i raportowania w zakresie emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 601/2012 podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 600/2012 podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

W przypadku działalności lotniczej i emisji z nią związanych wdrożenie przepisów dyrektywy 2003/87/WE, rozporządzenia (UE) nr 601/2012 i rozporządzenia (UE) nr 600/2012, jak przewidziano w niniejszej Umowie, jest uzależnione od wyników obrad Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) na temat mechanizmu kompensacji i redukcji CO₂ w międzynarodowym lotnictwie cywilnym.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- ustanowienie krajowego systemu wykazów (art. 5)
- ustanowienie krajowego systemu polityk i środków oraz prognoz (art. 12)

Harmonogram: te przepisy rozporządzenia (UE) nr 525/2013 podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- zapewnienie systemu zapobiegania emisjom (art. 3), ustanowienie zasad dotyczących kontroli szczelności zgodnie z art. 4 i 5 oraz ustanowienie systemu prowadzenia dokumentacji zgodnie z art. 6
- zapewnienie przeprowadzania odzysku zgodnie z zasadami przewidzianymi w art. 8 i 9
- ustanowienie/dostosowanie krajowych wymagań w odniesieniu do szkoleń i certyfikacji odpowiedniego personelu i przedsiębiorstw (art. 10)
- ustanowienie systemu etykietowania produktów i urządzeń, które zawierają fluorowane gazy cieplarniane lub których działanie jest uzależnione od fluorowanych gazów cieplarnianych (art. 12)
- ustanowienie systemów sprawozdawczości w celu uzyskiwania danych o emisjach z odpowiednich sektorów (art. 19 i 20)
- ustanowienie systemu egzekwowania (art. 25)

Harmonogram: te przepisy rozporządzenia (UE) nr 517/2014 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową

Zastosowanie mają następujące przepisy tego rozporządzenia:

- przyjęcie ustawodawstwa krajowego i wyznaczenie właściwego organu/właściwych organów
- wprowadzenie zakazu produkcji substancji kontrolowanych, z wyjątkiem szczególnych zastosowań oraz – do [dnia 1 stycznia 2019 r.] – wodorochlorofluorowęglowodorów (HCFC) (art. 4)
- określenie warunków produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania substancji kontrolowanych do wyłączonych zastosowań (w charakterze substratów, czynników ułatwiających procesy chemiczne, nieodzwonne zastosowania laboratoryjne i analityczne, krytyczne zastosowania halonów) oraz indywidualnych odstępstw, w tym zastosowań bromku metylu w nagłych przypadkach (rozdział III)
- ustanowienie systemu licencjonowania przywozu i wywozu substancji kontrolowanych do wyłączonych zastosowań (rozdział IV) i obowiązków przedsiębiorstw w zakresie sprawozdawczości (art. 26 i 27)
- ustanowienie obowiązku odzyskiwania, poddawania recyklingowi, regenerowania lub niszczenia zużytych substancji kontrolowanych (art. 22)
- ustanowienie procedur monitorowania i kontroli wycieku substancji kontrolowanych (art. 23)

Harmonogram: te przepisy rozporządzenia (WE) nr 1005/2009 podlegają wdrożeniu w ciągu 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

- wprowadzenie zakazu wprowadzania do obrotu i stosowania substancji kontrolowanych, z wyjątkiem zregenerowanych HCFC, które mogą być stosowane jako czynnik chłodniczy do dnia 1 stycznia 2030 r. (art. 5 i 11)

Harmonogram: te przepisy rozporządzenia (WE) nr 1005/2009 podlegają wdrożeniu do dnia 1 stycznia 2030 r.

ZAŁĄCZNIK V do ROZDZIAŁU 8

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO w TYTULE V: POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej we wskazanych ramach czasowych.

Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa), ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- zwiększenie niezależności i potencjału administracyjnego krajowego organu regulacyjnego w obszarze łączności elektronicznej
- ustanowienie procedur konsultacji publicznych dotyczących nowych środków regulacyjnych
- ustanowienie skutecznych mechanizmów apelacji przeciwko decyzjom krajowego organu regulacyjnego w obszarze łączności elektronicznej
- określenie odpowiednich rynków towarów i usług w sektorze łączności elektronicznej podlegających regulacji *ex ante* i przeanalizowanie tych rynków w celu stwierdzenia, czy istnieje na nich zjawisko znaczącej pozycji rynkowej

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2002/21/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach), ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wdrożenie regulacji dotyczących udzielania ogólnych zezwoleń i ograniczenie potrzeby wydawania indywidualnych licencji do konkretnych, należycie uzasadnionych przypadków

Harmonogram: decyzja w sprawie harmonogramu wdrożenia zostanie podjęta przez Radę Partnerstwa po wejściu w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie), ze zmianami

W oparciu o analizy rynkowe, przeprowadzone zgodnie z dyrektywą 2002/21/WE, krajowy organ regulacyjny w obszarze łączności elektronicznej nakłada na operatorów, co do których stwierdzono, że posiadają znaczącą pozycję na danych rynkach, stosowne zobowiązania regulacyjne w odniesieniu do:

- dostępu do konkretnych elementów infrastruktury sieciowej i korzystania z nich
- kontroli cen w zakresie dostępu i opłat za wzajemne połączenia, w tym obowiązków związanych z określaniem cen w zależności od ponoszonych kosztów
- przejrzystości, braku dyskryminacji i rozdziału rachunkowości

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2002/19/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej), ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wdrożenie regulacji w sprawie obowiązku świadczenia usługi powszechnej, w tym ustanowienie mechanizmów jej wyceny i finansowania
- zapewnienie przestrzegania interesów i praw użytkowników, w szczególności wprowadzenie możliwości przenoszenia numeru i jednego europejskiego numeru alarmowego „112”

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2002/22/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej), ze zmianami

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wdrożenie regulacji w celu zapewnienia ochrony podstawowych praw i wolności, w szczególności prawa do prywatności, w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w sektorze łączności elektronicznej oraz w celu zapewnienia swobodnego przepływu tego typu danych oraz urządzeń i usług łączności elektronicznej

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2002/58/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Decyzja nr 676/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie ram regulacyjnych dotyczących polityki spektrum radiowego we Wspólnocie Europejskiej

Zastosowanie mają następujące przepisy tej decyzji:

- przyjęcie polityki i ram prawnych w celu zharmonizowania warunków dostępności i skutecznego korzystania ze spektrum

Harmonogram: środki wynikające ze stosowania decyzji nr 676/2002/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) 2015/2120 podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym)

Zastosowanie mają następujące przepisy tej dyrektywy:

- wzmacnianie rozwoju handlu elektronicznego

- eliminowanie barier dla transgranicznego świadczenia usług społeczeństwa informatycznego
- zapewnienie bezpieczeństwa prawnego usługodawcom świadczącym usługi społeczeństwa informatycznego oraz
- dokonanie harmonizacji ograniczeń odpowiedzialności usługodawców działających jako pośrednicy w przypadku świadczenia usług zwykłego przekazu, buforowania lub hostingu, przy określeniu braku ogólnego obowiązku nadzoru

Harmonogram: te przepisy dyrektywy 2000/31/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE

Akty wykonawcze odnoszące się do usług zaufania w ramach rozporządzenia (UE) nr 910/2014:

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/806 z dnia 22 maja 2015 r. określające specyfikacje dotyczące formy znaku zaufania UE dla kwalifikowanych usług zaufania
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/1505 z dnia 8 września 2015 r. ustanawiająca specyfikacje techniczne i formaty dotyczące zaufanych list zgodnie z art. 22 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/1506 z dnia 8 września 2015 r. ustanawiająca specyfikacje dotyczące formatów zaawansowanych podpisów elektronicznych oraz zaawansowanych pieczęci elektronicznych, które mają być uznane przez podmioty sektora publicznego, zgodnie z art. 27 ust. 5 i art. 37 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/650 z dnia 25 kwietnia 2016 r. ustanawiająca normy dotyczące oceny bezpieczeństwa kwalifikowanych urzędów do składania podpisu i pieczęci na podstawie art. 30 ust. 3 i art. 39 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym

Akty wykonawcze odnoszące się do rozdziału rozporządzenia (UE) nr 910/2014 dotyczącego identyfikacji elektronicznej:

- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/296 z dnia 24 lutego 2015 r. ustanawiająca proceduralne warunki współpracy między państwami członkowskimi w zakresie identyfikacji elektronicznej na podstawie art. 12 ust. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1501 z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ram interoperacyjności na podstawie art. 12 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1502 z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia minimalnych specyfikacji technicznych i procedur dotyczących poziomów zaufania w zakresie środków identyfikacji elektronicznej na podstawie art. 8 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2015/1984 z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie określenia okoliczności, formatów i procedur notyfikacji zgodnie z art. 9 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym

Harmonogram: decyzja w sprawie harmonogramu wdrożenia zostanie podjęta przez Radę Partnerstwa po wejściu w życie niniejszej Umowy.

ZAŁĄCZNIK VI do ROZDZIAŁU 14

OCHRONA KONSUMENTÓW w TYTULE V: POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej we wskazanych ramach czasowych.

Dyrektywa Rady 87/357/EWG z dnia 25 czerwca 1987 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących produktów, których wygląd wskazuje na przeznaczenie inne niż rzeczywiste, zagrażających zdrowiu lub bezpieczeństwu konsumentów

Harmonogram: przepisy dyrektywy 87/357/EWG, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 93/13/EWG, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom

Harmonogram: przepisy dyrektywy 98/6/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji, ze zmianami

Harmonogram: przepisy dyrektywy 1999/44/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2001/95/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2002/65/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy w Republice Armenii oraz w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy w odniesieniu do sprzedaży transgranicznej.

Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”)

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2005/29/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2006/114/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów)

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, w tym aktów wykonawczych do tego rozporządzenia, podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2008/48/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/122/WE z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do niektórych aspektów umów timeshare, umów o długoterminowe produkty wakacyjne, umów odsprzedaży oraz wymiany

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2008/122/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/22/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2009/22/WE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2011/83/UE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich)

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (UE) nr 524/2013, w tym aktów wykonawczych do tego rozporządzenia, podlegają wdrożeniu w ciągu 8 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (dyrektywa w sprawie ADR w sporach konsumenckich)

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2013/11/UE, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Zalecenie Komisji z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych zasad dotyczących mechanizmów zbiorowego dochodzenia roszczeń o zaprzestanie bezprawnych praktyk oraz roszczeń odszkodowawczych w państwach członkowskich, dotyczących naruszeń praw przyznanych na mocy prawa Unii (2013/396/UE)

Harmonogram: zalecenie 2013/396/UE podlega wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2302 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług turystycznych, zmieniająca rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE oraz uchylająca dyrektywę Rady 90/314/EWG

Harmonogram: przepisy dyrektywy (UE) 2015/2302, w tym aktów wykonawczych do tej dyrektywy, podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

ZAŁĄCZNIK VII do ROZDZIAŁU 15

ZATRUDNIENIE, POLITYKA SPOŁECZNA I RÓWNOŚĆ SZANS w TYTULE V: POZOSTAŁE POLITYKI OBJĘTE WSPÓŁPRACĄ

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Prawo pracy

Dyrektywa Rady 91/533/EWG z dnia 14 października 1991 r. w sprawie obowiązku pracodawcy dotyczącego informowania pracowników o warunkach stosowanych do umowy lub stosunku pracy

Harmonogram: przepisy dyrektywy 91/533/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotycząca Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC)

Harmonogram: przepisy dyrektywy 1999/70/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 97/81/WE z dnia 15 grudnia 1997 r. dotycząca Porozumienia ramowego dotyczącego pracy w niepełnym wymiarze godzin zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) – załącznik: Porozumienie ramowe w sprawie pracy w niepełnym wymiarze godzin

Harmonogram: przepisy dyrektywy 97/81/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 91/383/EWG z dnia 25 czerwca 1991 r. uzupełniająca środki mające wspierać poprawę bezpieczeństwa i zdrowia w pracy pracowników pozostających w stosunku pracy na czas określony lub w czasowym stosunku pracy

Harmonogram: przepisy dyrektywy 91/383/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 98/59/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do zwolnień grupowych

Harmonogram: przepisy dyrektywy 98/59/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 2001/23/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2001/23/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2002/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiająca ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2002/14/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2003/88/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Przeciwdziałanie dyskryminacji i równość płci

Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2000/43/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2000/78/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2006/54/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług

Harmonogram: przepisy dyrektywy 2004/113/WE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Harmonogram: przepisy dyrektywy 92/85/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego

Harmonogram: przepisy dyrektywy 79/7/EWG podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Bezpieczeństwo i zdrowie w miejscu pracy

Dyrektywa Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy

Dyrektywa Rady 89/654/EWG z dnia 30 listopada 1989 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy (pierwsza szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/104/WE z dnia 16 września 2009 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny użytkowania sprzętu roboczego przez pracowników podczas pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG), ze zmianami

Dyrektywa Rady 89/656/EWG z dnia 30 listopada 1989 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników korzystających z wyposażenia ochronnego (trzecia dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 92/57/EWG z dnia 24 czerwca 1992 r. w sprawie wdrożenia minimalnych wymagań bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na tymczasowych lub ruchomych budowach (ósma szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy

Dyrektywa 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG)

Dyrektywa 2000/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 września 2000 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników biologicznych w miejscu pracy (siódma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 90/270/EWG z dnia 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (piąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 92/58/EWG z dnia 24 czerwca 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia w miejscu pracy (dziewiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w znaczeniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 98/24/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy (czternasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa 1999/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1999 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (piętnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa 2002/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (wibracji) (szesnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa 2003/10/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (hałasem) (siedemnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa 2006/25/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (sztucznym promieniowaniem optycznym) (dziewiętnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 93/103/WE z dnia 23 listopada 1993 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy na statkach rybackich (trzynasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Rady 92/29/EWG z dnia 31 marca 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w celu poprawy opieki medycznej na statkach

Dyrektywa Rady 90/269/EWG z dnia 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

Dyrektywa Komisji 91/322/EWG z dnia 29 maja 1991 r. w sprawie ustanowienia indykatywnych wartości granicznych w wykonaniu dyrektywy Rady 80/1107/EWG w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych w miejscu pracy

Dyrektywa Komisji 2000/39/WE z dnia 8 czerwca 2000 r. ustanawiająca pierwszą listę indykatywnych wartości granicznych narażenia na czynniki zewnętrzne podczas pracy w związku z wykonaniem dyrektywy Rady 98/24/WE w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym z czynnikami chemicznymi w miejscu pracy

Dyrektywa Komisji 2006/15/WE z dnia 7 lutego 2006 r. ustanawiająca drugi wykaz indykatywnych dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego w celu wykonania dyrektywy Rady 98/24/WE oraz zmieniająca dyrektywy 91/322/EWG i 2000/39/WE

Dyrektywa Komisji 2009/161/UE z dnia 17 grudnia 2009 r. ustanawiająca trzeci wykaz wskaźnikowych wartości narażenia zawodowego w celu wykonania dyrektywy Rady 98/24/WE oraz zmieniająca dyrektywę Komisji 2000/39/WE

Dyrektywa Rady 2010/32/UE z dnia 10 maja 2010 r. w sprawie wykonania umowy ramowej dotyczącej zapobiegania zranieniom ostrymi narzędziami w sektorze szpitali i opieki zdrowotnej zawartej między HOSPEEM a EPSU

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/35/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na zagrożenia spowodowane czynnikami fizycznymi (polami elektromagnetycznymi) (dwudziesta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) i uchylająca dyrektywę 2004/40/WE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/27/UE z dnia 26 lutego 2014 r. zmieniająca dyrektywy Rady 92/58/EWG, 92/85/EWG, 94/33/WE, 98/24/WE oraz dyrektywę 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu dostosowania ich do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin

Harmonogram: decyzja w sprawie harmonogramu wdrażania wszystkich wspomnianych powyżej dyrektyw w podtytule „Bezpieczeństwo i zdrowie w miejscu pracy” zostanie podjęta przez Radę Partnerstwa po wejściu w życie niniejszej umowy.

Prawo pracy

— Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1794 z dnia 6 października 2015 r. zmieniająca dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE, 2009/38/WE i 2002/14/WE oraz dyrektywy Rady 98/59/WE i 2001/23/WE w odniesieniu do marynarzy (okres transpozycji do dnia 10 października 2017 r.)

- Dyrektywa Rady 2014/112/UE z dnia 19 grudnia 2014 r. wykonująca Umowę europejską dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy w transporcie śródlądowym, zawartą przez Europejskie Stowarzyszenie Żeglugi Śródlądowej (EBU), Europejską Organizację Kapitanów (ESO) i Europejską Federację Pracowników Transportu (ETF) (okres transpozycji do dnia 31 grudnia 2016 r.)
- Dyrektywa Rady 94/33/WE z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony pracy osób młodych nie jest zawarta w oryginalnym pakiecie

Harmonogram: przepisy dyrektyw (UE) 2015/1794 i 2014/112/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

ZAŁĄCZNIK VIII

HANDEL USŁUGAMI I ZAKŁADANIE PRZEDSIĘBIORSTW

1. Niniejszy załącznik składa się z siedmiu załączników, określających zobowiązania i zastrzeżenia w odniesieniu do Unii Europejskiej i Republiki Armenii dotyczące handlu usługami i zakładania przedsiębiorstw zgodnie z tytułem VI rozdział 5 niniejszej Umowy.
2. W odniesieniu do Unii Europejskiej:
 - a) załącznik VIII-A zawiera zastrzeżenia Unii Europejskiej dotyczące zakładania przedsiębiorstw zgodnie z art. 144 niniejszej Umowy;
 - b) załącznik VIII-B zawiera wykaz zobowiązań Unii Europejskiej dotyczących transgranicznego świadczenia usług zgodnie z art. 151 niniejszej Umowy;
 - c) załącznik VIII-C zawiera zastrzeżenia Unii Europejskiej dotyczące personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż oraz sprzedawców biznesowych zgodnie z art. 154 i 155 niniejszej Umowy; oraz
 - d) załącznik VIII-D zawiera zastrzeżenia Unii Europejskiej dotyczące usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody zgodnie z art. 156 i 157 niniejszej Umowy.
3. W odniesieniu do Republiki Armenii:
 - a) załącznik VIII-E zawiera zastrzeżenia Republiki Armenii dotyczące zakładania przedsiębiorstw zgodnie z art. 144 niniejszej Umowy;
 - b) załącznik VIII-F zawiera wykaz zobowiązań Republiki Armenii dotyczących transgranicznego świadczenia usług zgodnie z art. 151 niniejszej Umowy; oraz
 - c) załącznik VIII-G zawiera zastrzeżenia Republiki Armenii dotyczące usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody zgodnie z art. 156 i 157 niniejszej Umowy.
4. Załączniki, o których mowa w ust. 2 i 3, stanowią integralną część niniejszego załącznika.
5. Definicje terminów podane w tytule VI rozdział 5 niniejszej Umowy mają zastosowanie również do niniejszego załącznika.
6. Przy identyfikacji poszczególnych sektorów lub podsektorów usług:
 - a) „CPC” oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991; oraz
 - b) „CPC ver. 1.0” oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC ver 1.0, 1998.
7. W załącznikach VIII-A, VIII-B, VIII-C i VIII-D stosuje się następujące skróty w odniesieniu do Unii Europejskiej i jej państw członkowskich:

UE	Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie
AT	Austria
BE	Belgia
BG	Bułgaria
CY	Cypr
CZ	Republika Czeska
DE	Niemcy
DK	Dania
EE	Estonia
EL	Grecja
ES	Hiszpania

FI	Finlandia
FR	Francja
HR	Chorwacja
HU	Węgry
IE	Irlandia
IT	Włochy
LT	Litwa
LU	Luksemburg
LV	Łotwa
MT	Malta
NL	Niderlandy
PL	Polska
PT	Portugalia
RO	Rumunia
SE	Szwecja
SI	Słowenia
SK	Republika Słowacka
UK	Zjednoczone Królestwo

8. W załącznikach VIII-E, VIII-F i VIII-G stosuje się następujące skróty w odniesieniu do Republiki Armenii:

AR	Republika Armenii

ZAŁĄCZNIK VIII-A

ZASTRZEŻENIA UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE ZAKŁADANIA PRZEDSIĘBIORSTW

1. W poniższym wykazie wskazano rodzaje działalności gospodarczej, w przypadku których zastrzeżenia Unii Europejskiej na podstawie art. 144 ust. 2 niniejszej Umowy dotyczące traktowania narodowego lub traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania mają zastosowanie do przedsiębiorstw z Republiki Armenii.

Wykaz składa się z następujących elementów:

- a) wykazu zastrzeżeń horyzontalnych mających zastosowanie do wszystkich sektorów lub podsektorów; oraz
- b) wykazu szczególnych zastrzeżeń dotyczących sektorów lub podsektorów wskazujących konkretne sektory lub podsektory wraz ze stosowanymi zastrzeżeniami.

Zastrzeżenie odpowiadające działalności, która nie podlega liberalizacji (bez zobowiązań), jest wyrażone w sposób następujący: „bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania”.

W przypadku gdy zastrzeżenie na mocy lit. a) lub b) zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w nim przyjmują zobowiązania wynikające z art. 144 ust. 2 niniejszej Umowy w danym sektorze bez zastrzeżeń. Brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla mogących obowiązywać zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń w danym sektorze w całej UE.

2. Zgodnie z art. 141 ust. 3 niniejszej Umowy poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Strony.
3. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.
4. Zgodnie z art. 144 niniejszej Umowy niedyskryminacyjne wymogi, takie jak te dotyczące formy prawnej lub obowiązku uzyskania licencji lub zezwoleń, mające zastosowanie do wszystkich usługodawców działających na terytorium bez rozróżnienia pod względem obywatelstwa lub przynależności państwowej, miejsca zamieszkania lub równoważnych kryteriów, nie są wymienione w niniejszym załączniku, ponieważ niniejsza Umowa nie ma na nie wpływu.
5. W przypadku gdy Unia Europejska utrzymuje zastrzeżenie, zgodnie z którym jako warunek dla możliwości świadczenia usług na jej terytorium wymagane jest, aby usługodawca posiadał obywatelstwo, miejsce stałego zamieszkania lub był rezydentem na jej terytorium, zastrzeżenie wymienione w wykazie zobowiązań w załączniku VIII-B lub zastrzeżenia wymienione w załącznikach VIII-C i VIII-D funkcjonują jako zastrzeżenia w odniesieniu do prowadzenia przedsiębiorstwa zgodnie z niniejszym załącznikiem, w mającym zastosowanie zakresie.
6. Dla większej pewności, w odniesieniu do Unii Europejskiej, zobowiązanie w zakresie przyznawania traktowania narodowego nie pociąga za sobą obowiązku rozszerzenia na obywateli lub osoby prawne drugiej Strony traktowania przyznanego w państwie członkowskim obywatelom i osobom prawnym pochodzącym z innego państwa członkowskiego zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ani na jakiekolwiek środki przyjęte zgodnie z tym traktatem, w tym ich wdrożenie w państwach członkowskich. Takie traktowanie narodowe przyznaje się tylko osobom prawnym drugiej Strony ustanowionym zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego i mającym swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w tym państwie członkowskim, włączając osoby prawne mające siedzibę w UE, które są własnością lub są kontrolowane przez obywateli drugiej Strony.

Zastrzeżenia horyzontalne

Usługi użyteczności publicznej

UE: działalność gospodarcza uważana za usługi użyteczności publicznej na poziomie krajowym lub lokalnym może być przedmiotem monopolu państwowych lub wyłącznych praw przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym⁽¹⁾.

Rodzaje przedsiębiorstw

UE: traktowania przyznanego spółkom zależnym (przedsiębiorstw armeńskich) utworzonym zgodnie z prawem państw członkowskich Unii Europejskiej i posiadającym siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności wewnątrz Unii nie rozszerza się na oddziały lub przedstawicielstwa ustanowione w państwach członkowskich Unii Europejskiej przez przedsiębiorstwa armeńskie⁽²⁾. Nie stanowi to jednak przeszkody dla państwa członkowskiego w rozszerzeniu tego traktowania na oddziały lub przedstawicielstwa, ustanowione w innym państwie członkowskim przez przedsiębiorstwo lub spółkę z państwa trzeciego, jeżeli chodzi o ich funkcjonowanie na terytorium pierwszego państwa członkowskiego, jeżeli takie rozszerzenie nie zostało wyraźnie zabronione przez prawo UE.

UE: traktowanie mniej korzystne może być przyznawane spółkom zależnym (od przedsiębiorstw państw trzecich) utworzonym zgodnie z prawem państwa członkowskiego, które mają wyłącznie siedzibę statutową na terytorium Unii Europejskiej, chyba że możliwe jest wykazanie, że posiadają one rzeczywiste i trwałe powiązania z gospodarką jednego z państw członkowskich.

AT: dyrektorzy zarządzający oddziałów osób prawnych muszą być rezydentami w Austrii; osoby fizyczne odpowiedzialne w ramach osoby prawnej lub oddziału za przestrzeganie austriackiej ustawy handlowej muszą mieć miejsce zamieszkania w Austrii.

BG: zagraniczni usługodawcy, w tym spółki joint venture, mogą być ustanowieni jedynie w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej z co najmniej dwoma udziałowcami. Tworzenie oddziałów wymaga zezwolenia. Przedstawicielstwa muszą zostać zarejestrowane w Bułgarskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej i nie mogą prowadzić działalności gospodarczej.

EE: co najmniej połowa członków zarządu przedsiębiorstwa musi mieć miejsce zamieszkania w Unii Europejskiej. Zagraniczne przedsiębiorstwo wyznacza dyrektora lub dyrektorów oddziału. Dyrektor oddziału musi być osobą fizyczną mającą zdolność do czynności prawnych. Co najmniej jeden dyrektor oddziału musi mieć miejsce zamieszkania w Estonii, w jednym z państw członkowskich EOG lub w Szwajcarii.

FI: cudzoziemiec prowadzący działalność handlową jako prywatny przedsiębiorca i co najmniej połowa wspólników w spółce prawa handlowego lub połowa wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Dla wszystkich sektorów co najmniej połowa zwyczajnych członków i zastępców w zarządzie oraz dyrektor zarządzający muszą mieć miejsce zamieszkania w państwie EOG, niektórym przedsiębiorstwom mogą jednak zostać przyznane zwolnienia. Jeżeli podmiot armeński zamierza prowadzić działalność gospodarczą lub handlową poprzez utworzenie oddziału w Finlandii, wymagane jest posiadanie pozwolenia na handel.

FR: dyrektor zarządzający przedsięwzięcia przemysłowego, handlowego lub rzemieślniczego, jeżeli nie posiada zezwolenia na pobyt, musi uzyskać specjalne pozwolenie.

HU: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku nabywania własności należących do skarbu państwa.

IT: dostęp do działalności przemysłowej, handlowej i rzemieślniczej może wymagać zezwolenia na pobyt.

⁽¹⁾ Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi związane z badaniami i rozwojem w kwestii nauk społecznych i humanistycznych, usługi w zakresie badań i analiz technicznych, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi zdrowotne, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Wyłączne prawa do świadczenia takich usług są często przyznawane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od organów publicznych, podlegającym szczególnym zobowiązaniom co do świadczenia usług. Mając na uwadze, że obiekty użyteczności publicznej często istnieją również na szczeblu podcentralnym, szczegółowe i wyczerpujące harmonogramy dla poszczególnych sektorów są nieuzasadnione. Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych oraz usług informatycznych i powiązanych.

⁽²⁾ Zgodnie z art. 54 TFUE wspomniane spółki zależne są uznawane za osoby prawne Unii Europejskiej. O ile są w sposób ciągły i rzeczywisty połączone z gospodarką Unii Europejskiej, są beneficjentami rynku wewnętrznego, co obejmuje między innymi swobodę prowadzenia przedsiębiorstwa i świadczenia usług we wszystkich państwach członkowskich UE.

PL: zakres działań przedstawicielstwa może obejmować wyłącznie reklamę i promocję zagranicznej spółki dominującej reprezentowanej przez to przedstawicielstwo. Dotyczy to wszystkich sektorów, z wyjątkiem usług prawnych i usług świadczonych przez jednostki służby zdrowia. Inwestorzy z Republiki Armenii mogą podejmować i prowadzić działalność gospodarczą tylko w formie spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej (w przypadku usług prawnych wyłącznie w formie spółki jawnej, partnerskiej i spółki komandytowej).

RO: członkowie zarządów jednoosobowych i prezesi zarządów oraz połowa łącznej liczby członków zarządu spółek handlowych muszą być obywatelami rumuńskimi, chyba że umowa spółki lub jej statut przewiduje inaczej. Większość audytorów spółek handlowych i ich zastępców musi być obywatelami rumuńskimi.

SE: spółka zagraniczna, która nie została ustanowiona jako podmiot prawny w Szwecji lub która prowadzi swoją działalność za pośrednictwem przedstawiciela handlowego, prowadzi działalność handlową za pośrednictwem oddziału, zarejestrowanego w Szwecji, z niezależnym zarządem i oddzielnymi rachunkami. Dyrektor zarządzający oddziałem oraz wicedyrektor zarządzający, jeśli został wyznaczony, muszą posiadać miejsce zamieszkania w EOG. Osoba fizyczna niemająca miejsca zamieszkania w EOG, prowadząca działalność gospodarczą w Szwecji, wyznacza i rejestruje przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji, odpowiedzialnego za tę działalność. Dla działalności prowadzonej w Szwecji muszą zostać otwarte oddzielne rachunki. Właściwy organ może w indywidualnych przypadkach przyznać zwolnienia z wymogów dotyczących oddziału i miejsca zamieszkania. Projekty budowlane, których okres realizacji jest krótszy niż rok, realizowane przez przedsiębiorstwo z siedzibą poza EOG lub przez osobę fizyczną zamieszkałą poza EOG, są zwolnione z wymogów ustanowienia oddziału lub wyznaczenia przedstawiciela mającego miejsce zamieszkania w Szwecji. Spółka może być założycielem tylko, jeśli wszyscy właściciele z nieograniczoną odpowiedzialnością osobistą mają miejsce zamieszkania w EOG. Założyciele spoza EOG mogą złożyć do właściwego organu wniosek o pozwolenie. W przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych, co najmniej 50 % członków zarządu, dyrektor zarządzający, wicedyrektor zarządzający, zastępcy członków zarządu i co najmniej jedna z osób upoważnionych do składania podpisów w imieniu przedsiębiorstwa, o ile została wyznaczona, musi mieć miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. Jeżeli żaden z przedstawicieli przedsiębiorstwa/stowarzyszenia nie ma miejsca zamieszkania w Szwecji, zarząd musi wyznaczyć i zarejestrować osobę mającą miejsce zamieszkania w Szwecji, która została upoważniona do otrzymywania pism w imieniu przedsiębiorstwa/stowarzyszenia. Odpowiednie warunki obowiązują dla ustanawiania wszystkich pozostałych rodzajów podmiotów prawnych. Wnioskodawca/posiadacz zarejestrowanych praw (patenty, znaki towarowe, chronione wzory i prawa dotyczące odmian roślin), który nie jest rezydentem w Szwecji, musi mieć przedstawiciela będącego rezydentem w Szwecji głównie w celu doręczania dokumentów, powiadomień itp.

SI: wnioskodawca/posiadacz zarejestrowanych praw (patenty, znaki towarowe, chronione wzory), który nie jest rezydentem w Słowenii, musi mieć rzecznika patentowego lub rzecznika ds. znaków towarowych i wzorów, który jest rezydentem w Słowenii, głównie w celu doręczania dokumentów, powiadomień itp.

SK: osoba fizyczna z Republiki Armenii, której nazwisko należy wpisać do rejestru działalności gospodarczej jako osoby upoważnionej do występowania w imieniu przedsiębiorcy, musi przedstawić zezwolenie na pobyt w Republice Słowackiej.

Inwestycje

ES: inwestycje w Hiszpanii, prowadzone przez rządy innych państw i podmioty publiczne innych państw (które zwykle wiążą się nie tylko z ekonomicznymi, lecz także z nieekonomicznymi interesami ze strony podmiotu) bezpośrednio lub przez przedsiębiorstwa lub inne podmioty kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez rządy innych państw, wymagają wcześniejszego zezwolenia rządu.

BG: inwestorzy zagraniczni nie mogą uczestniczyć w prywatyzacji. W przypadku inwestorów zagranicznych i bułgarskich osób prawnych z udziałem podmiotu z Republiki Armenii obejmującym większość udziałów wymagane jest zezwolenie na a) poszukiwanie, wykorzystywanie lub wydobywanie zasobów naturalnych z wód terytorialnych, szelfu kontynentalnego lub wyłącznej strefy ekonomicznej oraz b) nabycie większości udziałów w spółkach prowadzących dowolną działalność określoną w lit. a).

FR: zgodnie z art. L151-1 i R135-1 kodeksu finansowego i walutowego inwestycje zagraniczne we Francji w sektorach wymienionych w art. R153-2 kodeksu finansowego i walutowego wymagają uprzedniej zgody Ministra Gospodarki. Francja zastrzega sobie prawo do ograniczania udziału zagranicznego w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalonej przez rząd Francji na podstawie analizy każdego przypadku. W celu rozpoczęcia działalności w niektórych branżach handlowych, przemysłowych lub rzemieślniczych zastrzega się prawo do wymagania uzyskania specjalnego zezwolenia, jeżeli dyrektor zarządzający nie jest posiadaczem zezwolenia na stały pobyt.

FI: zastrzega się możliwość wprowadzenia ograniczeń swobody przedsiębiorczości oraz świadczenia usług przez osoby fizyczne, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub przez osoby prawne, które nie uzyskały zgody właściwych organów Wysp Alandzkich.

HU: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do udziału podmiotów armeńskich w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach.

IT: nabycie udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego oraz nabycie aktywów strategicznych w dziedzinie usług transportowych, telekomunikacji i energetyki mogą być uwarunkowane uzyskaniem zezwolenia od Urzędu Rady Ministrów.

LT: procedury kontroli mogą być stosowane w odniesieniu do inwestycji w przedsiębiorstwach, sektorach i obiektach o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego.

PL: bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa, tj. uregulowań dotyczących procesu prywatyzacji.

SE: Szwecja zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dyskryminacyjnych wymogów w przypadku założycieli, kadry kierowniczej wyższego szczebla i zarządu, gdy do szwedzkiego prawa wprowadzane są nowe formy stowarzyszenia prawnego.

Nieruchomości

Zakup gruntów i nieruchomości podlega następującym ograniczeniom ⁽¹⁾:

AT: nabywanie, zakup, jak również najem lub dzierżawa nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i osoby prawne wymaga zezwolenia od właściwych władz lokalnych (*Länder*), które rozważą, czy istotne interesy gospodarcze, społeczne lub kulturowe są naruszone, czy też nie.

BG: zagraniczne osoby fizyczne i prawne (w tym działające poprzez oddziały) nie mogą nabywać praw własności gruntów. Bułgarskie osoby prawne z udziałem podmiotów zagranicznych nie mogą nabyć prawa własności do gruntów rolnych. Zagraniczne osoby prawne i obywatele mający miejsce stałego zamieszkania za granicą mogą nabyć budynki i ograniczone prawa rzeczowe (prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności) do nieruchomości.

CZ: grunt rolny i leśny może zostać nabyty wyłącznie przez zagraniczne osoby fizyczne posiadające miejsce stałego zamieszkania w Republice Czeskiej oraz przedsiębiorstwa ustanowione jako osoby prawne posiadające stałą siedzibę w Republice Czeskiej. Szczególne zasady mają zastosowanie do gruntu rolnego i leśnego będącego własnością państwa. Grunty rolne będące własnością państwa mogą być nabywane wyłącznie przez obywateli Czech, przez gminy i przez uniwersytety publiczne (do celów szkoleń i badań). Osoby prawne (bez względu na formę lub miejsce rejestracji) mogą nabywać państwowe grunty rolne od państwa tylko wówczas, gdy budynek, który już do nich należy, znajduje się na nim lub jeśli grunt ten jest niezbędny do celów korzystania z takiego budynku. Lasy państwowe mogą być nabywane wyłącznie przez gminy i publiczne uniwersytety.

CY: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania.

DE: określone warunki wzajemności.

DK: nabywanie nieruchomości przez osoby fizyczne lub prawne niebędące rezydentami wymaga, co do zasady, uzyskania zezwolenia Ministerstwa Sprawiedliwości. Warunki wymagania takiego zezwolenia zależą od planowanego wykorzystania nabywanej nieruchomości.

EE: zastrzega się prawo do wymagania, by wyłącznie osoba fizyczna będąca obywatelem państwa członkowskiego EOG lub osoba prawna, która jest wpisana do odpowiedniego rejestru estońskiego, mogła nabywać nieruchomość do wykorzystania jako grunt przynoszący dochód, który to grunt jest przeznaczony jako grunt rolny lub leśny, i tylko pod warunkiem uzyskania zezwolenia od gubernatora okręgu. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do nabywania gruntu rolnego lub leśnego do celów świadczenia usługi, która jest objęta liberalizacją w ramach niniejszej Umowy.

⁽¹⁾ W odniesieniu do sektorów usług ograniczenia te nie wykraczają poza ograniczenia odzwierciedlone w aktualnych zobowiązaniach wynikających z GATS.

ES: zastrzega się prawo do wymagania, by inwestycje zagraniczne w branżach bezpośrednio związanych z inwestycjami w nieruchomości dla placówek dyplomatycznych państw niebędących członkami UE wymagały zezwolenia administracyjnego wydawanego przez hiszpańską Radę Ministrów, chyba że istnieje wzajemna umowa w sprawie liberalizacji.

FI: w odniesieniu do Wysp Alandzkich zastrzega się prawo do wymagania uprzedniego zezwolenia.

HU: z zastrzeżeniem wyjątków zawartych w prawodawstwie dotyczącym gruntów ornych zagraniczne osoby fizyczne i prawne nie mogą nabywać gruntów ornych. Zakup nieruchomości przez cudzoziemców podlega otrzymaniu zezwolenia od właściwej krajowej agencji administracji publicznej na podstawie lokalizacji nieruchomości. Bez zobowiązań dla nabywania własności należących do skarbu państwa.

EL: zgodnie z ustawą nr 1892/90 na zakup gruntów położonych blisko granic wymagane jest zezwolenie Ministerstwa Obrony. Zgodnie z praktyką administracyjną nietrudno jest uzyskać zezwolenie na inwestycje bezpośrednie.

HR: bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości przez usługodawców, którzy nie mają siedziby w Chorwacji i nie są tam zarejestrowani. Zakup nieruchomości koniecznej do świadczenia usług przez przedsiębiorstwo mające siedzibę i zarejestrowane w Chorwacji jako osoba prawna jest dozwolony. Zakup nieruchomości koniecznej do świadczenia usług przez oddziały wymaga zatwierdzenia przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Grunty rolne nie mogą być nabywane przez zagraniczne osoby prawne lub fizyczne.

IE: niezbędna jest wcześniejsza pisemna zgoda Komisji do spraw Własności Ziemi w celu nabycia wszelkich praw do ziemi w Irlandii przez krajowe lub zagraniczne firmy lub cudzoziemców. W przypadku gdy grunty te mają przeznaczenie przemysłowe (inne niż rolnicze), odstępuje się od tego wymogu pod warunkiem potwierdzenia przeznaczenia gruntów przez Ministra ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia. Prawo to nie ma zastosowania do gruntów w obrębie granic miast i miejscowości, w przypadku których zastrzega się prawo do wymagania uprzedniej zgody.

IT: zakup nieruchomości przez zagraniczne osoby fizyczne i prawne możliwy jest pod warunkiem wzajemności.

LT: nabycie na własność gruntu, wód śródlądowych i lasów przez podmioty zagraniczne jest możliwe po spełnieniu kryteriów europejskiej i transatlantycznej integracji. Procedura nabywania działek, zasady i warunki oraz ograniczenia w tym zakresie są określone w prawie konstytucyjnym.

LV: w odniesieniu do nabywania gruntów rolnych przez obywateli państwa trzeciego, w tym w odniesieniu do procedury udzielania zezwoleń na nabywanie gruntów rolnych.

PL: nabywanie nieruchomości, bezpośrednie i pośrednie, wymaga pozwolenia. Pozwolenie jest wydawane poprzez decyzję administracyjną ministra odpowiedzialnego za sprawy wewnętrzne, za zgodą Ministra Obrony, a w przypadku nieruchomości rolnej – również za zgodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Bez zobowiązań dla nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa, tj. dla uregulowań dotyczących procesu prywatyzacji (dla sposobu 3).

RO: osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa rumuńskiego i miejsca zamieszkania w Rumunii oraz osoby prawne nieposiadające rumuńskiej przynależności państwowej i siedziby głównej w Rumunii nie mogą nabywać praw własności do żadnego rodzaju działek drogą czynności prawnych między żyjącymi.

SI: zastrzega się prawo do wymagania, aby osoby prawne z udziałem kapitału zagranicznego, ustanowione w Republice Słowenii, mogły nabywać nieruchomości na terytorium Republiki Słowenii oraz aby oddziały ustanowione w Republice Słowenii przez osoby zagraniczne mogły nabywać wyłącznie nieruchomości, z wyjątkiem gruntów, niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej, dla której zostały ustanowione. Zgodnie z prawem spółek handlowych oddział ustanowiony w Republice Słowenii nie jest uznawany za osobę prawną, natomiast pod względem działalności jest traktowany na równi ze spółką zależną, zgodnie z art. XXVIII lit. g) GATS.

SK: bez zobowiązań w zakresie nabywania gruntów (dla sposobów 3 i 4); zagraniczne przedsiębiorstwa lub osoby fizyczne nie mogą nabywać gruntów rolnych i leśnych poza granicami terenu zabudowanego należącego do gminy i niektórych innych rodzajów gruntów (np. zasobów naturalnych, jezior, rzek, dróg publicznych itd.).

Uznawanie

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dyrektyw UE w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów. Prawo do wykonywania zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim UE nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim ⁽¹⁾.

Konkretnie w odniesieniu do traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie zgodnie z istniejącymi międzynarodowymi porozumieniami handlowymi lub inwestycyjnymi albo porozumieniami handlowymi lub inwestycyjnymi podpisanymi przed datą wejścia w życie niniejszej Umowy.

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje obywatelom lub przedsiębiorstwom zróżnicowane traktowanie w odniesieniu do swobody przedsiębiorczości w drodze istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych między następującymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej: Belgia, Cypr, Dania, Francja, Niemcy, Grecja, Irlandia, Włochy, Luksemburg, Niderlandy, Portugalia, Hiszpania i Zjednoczone Królestwo, a jednym z poniższych państw lub księstw: San Marino, Monako, Andora i Państwo Watykańskie.

Unia Europejska zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu zgodnie z każdym istniejącym lub przyszłym porozumieniem dwustronnym lub wielostronnym, które:

- a) przewiduje utworzenie wewnętrznego rynku usług i inwestycji;
- b) gwarantuje swobodę przedsiębiorczości; lub
- c) wymaga zbliżenia przepisów w odniesieniu do co najmniej jednego sektora gospodarki.

Do celów niniejszej Umowy:

- a) „Wewnętrzny rynek świadczenia usług i inwestycji” oznacza obszar bez granic wewnętrznych, na którym zagwarantowany jest swobodny przepływ osób, usług i kapitału.
- b) „Swoboda przedsiębiorczości” oznacza zobowiązanie do zniesienia zasadniczo wszelkich barier dla przedsiębiorczości między stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z chwilą wejścia w życie tego porozumienia. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje prawo obywateli lub stałych rezydentów państw będących stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw na takich samych warunkach jak te przewidziane dla obywateli lub stałych rezydentów zgodnie z wewnętrznymi przepisami prawa kraju, w którym prowadzone jest takie przedsiębiorstwo.
- c) Zbliżenie przepisów prawnych oznacza:
 - (i) zbliżenie przepisów prawnych co najmniej jednej ze stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z przepisami prawnymi innej strony lub pozostałych stron tego porozumienia; lub
 - (ii) wprowadzenie wspólnych przepisów prawnych do ustawodawstwa krajowego stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

Takie zbliżenie lub wprowadzenie przepisów prawnych ma miejsce i uznaje się, że miało miejsce tylko wówczas, gdy przepisy prawne zostały wprowadzone do ustawodawstwa krajowego strony lub stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

Zastrzeżenia sektorowe

BG: niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej uwarunkowane są uzyskaniem zezwolenia na mocy przepisów ustawy o koncesjach.

Przedsiębiorstwa handlowe, w których państwo lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, nie mogą realizować żadnych transakcji dotyczących rozporządzania aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierać żadnych umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wierzytelności ani ponosić jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, chyba że zezwała na to Agencja Prywatyzacji lub inny organ państwowy lub regionalny, zależnie od tego, który organ jest właściwy.

⁽¹⁾ W celu uzyskania przez obywateli krajów spoza UE uznania ich kwalifikacji obowiązującego na terytorium całej UE konieczne jest porozumienie o wzajemnym uznawaniu, negocjowane w ramach określonych w art. 161 niniejszej Umowy.

DK, FI, SE: środki wprowadzane przez Danię, Szwecję i Finlandię w celu promowania współpracy skandynawskiej, takie jak:

- a) wsparcie finansowe projektów badawczo-rozwojowych (Nordic Industrial Fund);
- b) finansowanie studiów wykonalności dla projektów międzynarodowych (Nordic Fund for Project Exports); oraz
- c) pomoc finansowa dla przedsiębiorstw⁽¹⁾ stosujących technologie środowiskowe (Nordic Environment Finance Corporation).

Niniejsze zastrzeżenie pozostaje bez uszczerbku dla wykluczenia strony z udziału w procedurach udzielania zamówień, dotacji lub wsparcia rządowego na rzecz handlu usługami zgodnie z art. 141 niniejszej Umowy.

PT: zniesienie wymogu obywatelstwa w przypadku wykonywania określonych rodzajów działalności i zawodów przez osoby fizyczne świadczące usługi na rzecz państw, w których portugalski jest językiem urzędowym (Angola, Brazylia, Republika Zielonego Przylądka, Gwinea-Bissau, Mozambik, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca).

Traktowanie zgodne z zasadą największego uprzywilejowania w sektorze transportu:

UE: dowolny środek, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu trzeciemu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi umowami dotyczącymi dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj), który zastrzega niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych krajach i spełniających kryteria obywatelstwa dotyczące własności. Z zastrzeżeniem rozporządzeń wykonawczych do Konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie. Ta część zastrzeżenia ma zastosowanie jedynie do następujących państw członkowskich UE: BE, FR, DE i NL. Transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 722).

FI: przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi wyłączającymi statki zarejestrowane pod zagraniczną banderą określonego innego państwa lub zarejestrowane za granicą pojazdy z ogólnego zakazu świadczenia usług kabotażu (w tym transportu kombinowanego: drogowego i kolejowego) w Finlandii na zasadzie wzajemności (część CPC 711, część CPC 712, część CPC 721).

SE: środki mogą być podejmowane na zasadzie wzajemności, co oznacza, że statki z Armenii pływające pod banderą Armenii mogą prowadzić transport kabotażowy w Szwecji w zakresie, w jakim Armenia zezwala statkom zarejestrowanym pod banderą Szwecji na prowadzenie transportu kabotażowego w Armenii. Szczegółowy cel tego zastrzeżenia zależy od treści ewentualnych przyszłych porozumień wzajemnie uzgodnionych między Armenią i Szwecją (CPC 7211, 7212).

BG: w zakresie, w jakim Armenia zezwala usługodawcom z Bułgarii na świadczenie usług przeładunku towarów oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, Bułgaria zezwoli usługodawcom z Armenii na świadczenie usług przeładunku towarów oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, na tych samych warunkach (część CPC 741, część CPC 742).

DE: czarterowanie zagranicznych statków przez konsumentów zamieszkałych w Niemczech może podlegać warunkowi wzajemności (CPC 7213, 7223, 83103).

UE: Unia zastrzega sobie prawo do przyznania zróżnicowanego traktowania państwu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi w sprawie międzynarodowych przewozów drogowych (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego) i przewozu osób, zawartymi między UE lub państwami członkowskimi UE a państwem trzecim (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Takie traktowanie może:

- a) zastrzegać lub ograniczać świadczenie odnośnych usług transportowych pomiędzy umawiającymi się stronami lub na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym z państw będącym umawiającą się stroną⁽²⁾; lub
- b) zapewniać zwolnienia podatkowe dla takich pojazdów.

⁽¹⁾ Stosuje się do przedsiębiorstw wschodnioeuropejskich, które współpracują z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami skandynawskimi.

⁽²⁾ W odniesieniu do Austrii część wyłączenia z najwyższego uprzywilejowania dotyczącego praw przewozowych obejmuje wszystkie państwa, z którymi zawarto lub mogą zostać zawarte w przyszłości porozumienia dwustronne w sprawie transportu drogowego lub inne porozumienia dotyczące transportu drogowego.

BG: środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów, które zastrzegają lub ograniczają świadczenie tego rodzaju usług transportowych oraz określają zasady i warunki takiej działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, na terytorium Bułgarii lub przez granice Bułgarii (CPC 7111, 7112).

HR: środki stosowane na podstawie istniejących lub przyszłych umów w sprawie transportu drogowego i zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do usług transportu do i z Chorwacji oraz na jej terenie, dla stron, których to dotyczy (CPC 7111, 7112).

CZ: środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów i zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do i z Republiki Czeskiej oraz na jej terenie, dla stron umowy, których to dotyczy (CPC 7121, 7122, 7123).

EE: przyznając zróżnicowane traktowanie państwu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi w sprawie międzynarodowego transportu drogowego (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego), zastrzegając lub ograniczając świadczenie usług transportowych do i z Estonii oraz na jej terenie na rzecz umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym z państw będącym stroną umowy i przewidując zwolnienie z podatku w przypadku takich pojazdów.

LT: środki, które są wprowadzane na podstawie umów dwustronnych i określają przepisy dotyczące usług transportowych i warunków prowadzenia działalności, w tym tranzytu dwustronnego i innych pozwoleń na transport do i z Litwy oraz przez jej terytorium dla stron umowy, których to dotyczy, a także podatków drogowych i innych opłat (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów i zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do i ze Słowacji oraz na jej terenie, dla stron umowy, których to dotyczy (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: zezwolenie na ustanowienie obecności handlowej w Hiszpanii może nie zostać wydane usługodawcom pochodzącym z państw, które nie przyznają faktycznego dostępu do rynku usługodawcom z Hiszpanii (CPC 7123).

BG, CZ i SK: środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych umów regulujących prawa przewozowe i warunki prowadzenia działalności oraz świadczenie usług transportowych na terytorium Bułgarii, Republiki Czeskiej i Słowacji oraz pomiędzy tymi państwami.

UE: przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu trzeciemu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami dwustronnymi dotyczącymi następujących usług pomocniczych w branży transportu lotniczego:

- a) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;
- b) usługi związane z komputerowym systemem rezerwacji (CRS); oraz
- c) inne usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego takie jak obsługa naziemna i usługi w zakresie eksploatacji portu lotniczego.

W odniesieniu do usług w zakresie naprawy i obsługi technicznej statków powietrznych i ich części UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu trzeciemu zgodnie z istniejącymi lub przyszłymi porozumieniami handlowymi w myśl art. V GATS.

UE: zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu, by wyłącznie uznane organizacje upoważnione przez UE mogły prowadzić regulaminowe przeglądy i wydawać świadectwa statkom w imieniu państw członkowskich. Może istnieć wymóg prowadzenia przedsiębiorstwa.

PL: w zakresie, w jakim Armenia zezwala na świadczenie usług transportowych do Armenii i przez jej terytorium przez dostawców przewozu osób i transportu towarowego z Polski, Polska zezwoli na świadczenie usług transportowych do Polski i przez swoje terytorium przez dostawców przewozu osób i transportu towarowego z Armenii na tych samych warunkach.

A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i pozyskiwanie drewna

FR: zakładanie przedsiębiorstw rolniczych przez przedsiębiorstwa spoza UE i nabywanie winnic przez inwestorów spoza UE wymagają zezwolenia.

AT, HR, HU, MT, RO: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku działalności rolniczej.

CY: udział inwestorów nie może przekraczać 49 %.

FI: Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku hodowli reniferów.

IE: ustanowienie działalności w sektorze młynarstwa przez rezydentów armeńskich wymaga zezwolenia.

BG: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku działalności związanej z pozyskiwaniem drewna.

SE: tylko Lapończycy mogą posiadać renifery i zajmować się ich hodowlą.

B. Rybołówstwo i Akwakultura

UE: dostęp do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności lub jurysdykcji państw członkowskich UE, jak również ich eksploatacja, mogą być zastrzeżone dla statków rybackich pływających pod banderą terytorium UE, chyba że postanowiono inaczej.

CY: maksymalny poziom udziałów podmiotów spoza UE we własności łodzi rybackiej/ statku nie może przekraczać 49 %, a nabycie takiej własności podlega obowiązkowi uzyskania zezwolenia.

SE: statek uznaje się za szwedzki i mogący pływać pod szwedzką banderą, jeśli ponad połowa udziałów należy do szwedzkich obywateli lub osób prawnych. Rząd może zezwolić zagranicznemu statkowi na pływanie pod szwedzką banderą, jeśli jej działania pozostają pod szwedzką kontrolą lub jego właściciel ma miejsce stałego zamieszkania w Szwecji. Statki, które w co najmniej 50 % należą do obywateli EOG lub przedsiębiorstw posiadających statutową siedzibę, centralną administrację lub główne miejsce prowadzenia działalności w EOG i których działania są kontrolowane ze Szwecji, mogą również zostać zarejestrowane w szwedzkim rejestrze. Profesjonalna licencja połowowa, niezbędna do prowadzenia połowów przemysłowych, może zostać wydana, jeśli połowy mają związek ze szwedzką branżą rybacką. Związek taki może stanowić na przykład wyładowywanie w ciągu roku 50 % połowów (pod względem wartości) w Szwecji, rozpoczynanie połowy rejsów połowowych ze szwedzkiego portu lub posiadanie przez połowę rybaków we flocie miejsca zamieszkania w Szwecji. W przypadku statków o długości przekraczającej pięć metrów, wraz z profesjonalną licencją połowową wymagane jest zezwolenie na działalność oraz statku ma rzeczywiste związki gospodarcze ze Szwecją. Dowódca statku handlowego lub statku tradycyjnego musi być obywatelem państwa członkowskiego EOG. Wyłączenia mogą być przyznawane przez szwedzką agencję ds. transportu.

SI: zagranicznym statkom rybackim zabrania się połowów lub pozyskiwania ryb i innych morskich organizmów z morza lub z jego dna podczas przepływania przez morze terytorialne Republiki Słowenii. Zakaz ten obejmuje również zagraniczne łodzie rybackie. Statki mają prawo do pływania pod banderą słoweńską, jeżeli więcej niż połowę udziału w statku posiadają obywatele państw Unii Europejskiej lub osoby prawne, których główna siedziba znajduje się w państwie członkowskim Unii Europejskiej. Gospodarstwa akwakultury prowadzące hodowlę organizmów w celu odnowy populacji muszą być zarejestrowane w Słowenii.

UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do nabywania statków pływających pod banderą UK, jeżeli inwestycja nie jest w co najmniej 75 % własnością obywateli brytyjskich lub przedsiębiorstw, które są w co najmniej 75 % własnością obywateli brytyjskich, we wszystkich przypadkach będących rezydentami i mających miejsce zamieszkania w UK. Statki muszą być zarządzane, kierowane i kontrolowane z terytorium UK.

C. Górnictwo i wydobywanie

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych kontrolowanych⁽¹⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa spoza UE, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja).

D. Produkcja

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych kontrolowanych⁽²⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa spoza UE, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja).

IT: Właściciele wydawnictw i drukarni oraz wydawcy muszą być obywatelami państwa członkowskiego UE. Przedsiębiorstwa muszą posiadać główne siedziby w państwie członkowskim UE.

HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dotyczący działalności wydawniczej, poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji.

SE: właściciele czasopism drukowanych i wydawanych w Szwecji, którzy są osobami fizycznymi, muszą posiadać miejsce zamieszkania w Szwecji lub być obywatelami EOG. Właściciele takich czasopism, będący osobami prawnymi, muszą mieć siedzibę w EOG. Czasopisma, które są drukowane i wydawane w Szwecji, oraz nagrania techniczne muszą posiadać odpowiedzialnego za nie edytora, który musi posiadać miejsce zamieszkania w Szwecji.

Samodzielne wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody⁽³⁾ (z wyłączeniem produkcji elektryczności przy wykorzystaniu energii jądrowej):

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do wytwarzania energii elektrycznej, samodzielnego przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej oraz wytwarzania gazu metodami przemysłowymi i dystrybucji paliw gazowych.

Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja pary wodnej i gorącej wody:

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych kontrolowanych⁽⁴⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa spoza UE, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej, energii elektrycznej lub gazu ziemnego. Bez zobowiązań dla bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja).

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku produkcji, transportu i dystrybucji pary i gorącej wody.

1. Usługi biznesowe

Wolne zawody

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w zakresie doradztwa prawnego oraz dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi („*huissiers de justice*”) lub inni urzędnicy państwowi („*officiers publics et ministériels*”), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez urzędników sądowych wyznaczonych urzędowym aktem rządu.

⁽¹⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną (jedną lub więcej) osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

⁽²⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną (jedną lub więcej) osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

⁽³⁾ Stosuje się horyzontalne ograniczenie w zakresie usług użyteczności publicznej.

⁽⁴⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną (jedną lub więcej) osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

UE: pełne członkostwo w organizacjach zawodowych prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego), podlega wymogowi obywatelstwa lub wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania.

AT: w odniesieniu do usług prawnych wymóg obywatelstwa w celu świadczenia usług prawnych poprzez obecność handlową. Udział zagranicznych prawników (którzy muszą posiadać pełne kwalifikacje w swoim państwie rodzimym) w kapitale oraz w wynikach działalności operacyjnej spółki prawniczej nie może przekraczać 25 %. Nie mogą mieć oni decydującego wpływu w procesie podejmowania decyzji. W przypadku zagranicznych inwestorów mniejszościowych lub ich wykwalifikowanych pracowników świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawodawstwa jurysdykcji, w której mają oni kwalifikacje do występowania jako prawnicy; świadczenie usług prawnych w odniesieniu do prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego), w tym występowanie w roli pełnomocnika przed sądami, wymaga pełnego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, które jest objęte warunkiem obywatelstwa.

AT: w odniesieniu do usług w dziedzinie księgowości, rachunkowości, audytu i doradztwa podatkowego udział w kapitale i prawo głosu osób upoważnionych do wykonywania zawodu zgodnie z prawem zagranicznym nie może przekraczać 25 %.

AT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług medycznych (z wyjątkiem usług psychologów i psychoterapeutów).

AT, BG, HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług prawnych w zakresie właściwego prawa krajowego (prawa UE i prawa poszczególnych państw członkowskich).

AT, CY, EE, MT, SI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług weterynaryjnych.

BE: w dziedzinie usług prawnych w Belgii stosuje się ograniczenia kwotowe w odniesieniu do prawników mogących występować przed sądem kasacyjnym („*Cour de cassation*”) w sprawach innych niż karne.

BG: prawnicy zagraniczni mogą świadczyć usługi w zakresie reprezentacji prawnej wyłącznie obywatelom swojego państwa i tylko pod warunkiem stosowania zasady wzajemności oraz we współpracy z prawnikiem bułgarskim. W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii.

BG: w odniesieniu do usług prawnych niektóre rodzaje form prawnych („*advokatsko sadrujue*” oraz „*advokatsko drujestvo*”) są zastrzeżone dla prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne w Republice Bułgarii.

BG: Zagraniczne jednostki audytorskie (inne niż z krajów UE i EOG) mogą wykonywać usługi audytorskie wyłącznie pod warunkiem wzajemności i spełnienia wymogu, zgodnie z którym trzy czwarte członków organów zarządzających i biegłych rewidentów wykonujących audyt w imieniu danej jednostki spełnia wymogi odpowiadające wymogom nałożonym na audytorów bułgarskich.

BG: w przypadku świadczenia usług mediacji wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii. W odniesieniu do usług podatkowych zastosowanie ma warunek obywatelstwa UE.

BG: w odniesieniu do usług architektonicznych, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu oraz usług inżynierskich i kompleksowych usług inżynierskich zagraniczne osoby prawne i fizyczne posiadające kompetencje licencjonowanego projektanta uznane przez ich prawodawstwo krajowe, mogą niezależnie nadzorować i projektować prace w Bułgarii wyłącznie po pomyślnym przejściu procedury przetargowej oraz w przypadku, gdy zostali wybrani jako wykonawcy na warunkach i zgodnie z procedurą ustanowioną przez ustawę o zamówieniach publicznych.

BG: w odniesieniu do usług architektonicznych, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu oraz usług inżynierskich i kompleksowych usług inżynierskich dla projektów o znaczeniu krajowym lub regionalnym inwestorzy z Armenii muszą działać w ramach spółki osobowej z inwestorami miejscowymi lub jako ich podwykonawcy. W odniesieniu do usług architektonicznych, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu specjaliści zagraniczni muszą posiadać co najmniej dwa lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa. Wymóg obywatelstwa ma zastosowanie w przypadku usług planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu.

BG: w odniesieniu do usług w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu zastosowanie ma wymóg obywatelstwa.

BG, CY, MT, SI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług świadczonych przez położne, pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny.

CY: wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług architektonicznych, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu oraz usług inżynierskich i kompleksowych usług inżynierskich.

CY: obywatelstwo EOG lub Szwajcarii i status rezydenta (obecność handlowa) są wymagane w odniesieniu do świadczenia usług prawnych, w tym do występowania w roli przedstawiciela prawnego przed sądami. Wspólnikami lub udziałowcami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do palestry. Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. Pełne członkostwo w palestrze podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania.

CZ: obywatelstwo EOG lub Szwajcarii i status rezydenta w Republice Czeskiej są wymagane w odniesieniu do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego), w tym reprezentowania przed sądami. Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej.

CZ, HU, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług położniczych.

CY: zagraniczni audytorzy muszą uzyskać zezwolenie, które uzależnione jest od spełnienia pewnych warunków.

BG, CY, CZ, EE, MT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług medycznych (w tym świadczonych przez psychologów) i stomatologicznych.

CZ, SK: zastrzega się prawo do wymagania, by w odniesieniu do usług audytorskich co najmniej 60 % udziałów kapitałowych lub praw do głosowania zarezerwowane było dla obywateli danego kraju (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie rachunkowości).

CZ: w odniesieniu do usług medycznych (w tym usług świadczonych przez psychologów), stomatologicznych, położniczych, usług świadczonych przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych. Zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwego organu.

CZ: w odniesieniu do usług weterynaryjnych dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych. Wymagane jest posiadanie zezwolenia urzędu weterynaryjnego.

DK: zgodnie z duńską ustawą o wymiarze sprawiedliwości jedynym celem kancelarii prawnej musi być wykonywanie zawodu prawnika. Prawnicy wykonujący zawód prawnika w kancelarii prawnej lub inni pracownicy posiadający w niej udziały muszą być osobiście i solidarnie odpowiedzialni z kancelarią za wszelkie roszczenia wynikające z ich pomocy dla klienta. Ponadto 90 % udziałów w duńskiej kancelarii prawnej musi należeć do prawników posiadających duńską licencję, prawników z UE zarejestrowanych w Danii lub kancelarii prawnych zarejestrowanych w Danii.

DK: świadczenie usług ustawowego audytu wymaga zatwierdzenia jako audytor przez właściwe organy w Danii. Warunkiem takiego zatwierdzenia jest miejsce pobytu w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG. Prawa głosu w zatwierdzonych firmach audytorskich i firmach audytorskich, które nie zostały zatwierdzone zgodnie z przepisami rozporządzenia wdrażającego 8. dyrektywę w sprawie badania ustawowego, nie mogą przekraczać 10 % wszystkich praw głosu.

DK: zagraniczni księgowi mogą wchodzić w spółki osobowe z duńskimi uprawnionymi księgowymi wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia od Duńskiego Urzędu ds. Działalności Gospodarczej.

DK: w odniesieniu do usług weterynaryjnych dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych.

EL: wymóg obywatelstwa w celu uzyskania licencji biegłego rewidenta.

EL: wymóg obywatelstwa dla techników dentystycznych.

ES: może istnieć wymóg, by obecność handlowa do celów świadczenia usług prawnych dotyczących prawa UE i prawa państwa członkowskiego UE miała jedną z form prawnych dozwolonych na mocy prawa krajowego w sposób niedyskryminujący. Również niektóre rodzaje form prawnych mogą być w sposób niedyskryminujący zastrzeżone wyłącznie dla prawników należących do palestry.

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do reprezentowania przed sądami w przypadkach innych niż przez rzeczników patentowych i „asianajaja”.

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług społecznych i usług w zakresie zdrowia finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych (na przykład medycznych, w tym usług psychologów oraz stomatologicznych; usług położniczych; usług fizjoterapeutów i personelu paramedycznego).

FI: w odniesieniu do usług audytu — wymóg w zakresie miejsca zamieszkania co najmniej jednego z audytorów fińskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

FI, HU, NL: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla rzeczników patentowych (część CPC 861).

FR: w odniesieniu do usług prawnych niektóre rodzaje form prawnych („association d’avocats” i „société en participation d’avocat”) są zarezerwowane dla prawników w pełni przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne we Francji. W kancelarii prawnej świadczącej usługi w zakresie prawa francuskiego lub prawa UE co najmniej 75 % udziałowców posiadających 75 % udziałów powinno być prawnikami w pełni przyjętymi do palestry we Francji.

FR: w odniesieniu do usług architektonicznych, medycznych (w tym psychologów) i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne i pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny, inwestorzy zagraniczni mają dostęp wyłącznie do następujących form prawnych: „société d’exercice libéral” (sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée lub sociétés en commandite par actions) oraz „société civile professionnelle”.

FR: wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług medycznych (w tym usług świadczonych przez psychologów), stomatologicznych, położniczych, usług świadczonych przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny. Jednak w odniesieniu do usług położniczych oraz usług świadczonych przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny cudzoziemcy mogą uzyskać dostęp do świadczenia tych usług w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów.

FR: W przypadku usług weterynaryjnych zastosowanie ma wymóg obywatelstwa i zasada wzajemności.

HR: bez zobowiązań z wyjątkiem doradztwa w zakresie prawa kraju rodzimego, kraju obcego i prawa międzynarodowego. Występowanie jako pełnomocnik stron przed sądem może być świadczone jedynie przez członków Rady Adwokackiej Chorwacji („odvjetnici”). Wymóg obywatelstwa w zakresie członkostwa w Radzie Adwokackiej. W postępowaniach, w których występuje element międzynarodowy, strony mogą być reprezentowane przed sądami polubownymi – sądami ad hoc przez prawników będących członkami organizacji zawodowych prawników świadczących usługi prawne w innych państwach.

HR: wymagana jest licencja na świadczenie usług audytorskich.

HR: osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi architektoniczne i inżynierskie za zgodą odpowiednio Chorwackiej Izby Architektów i Chorwackiej Izby Inżynierów.

HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową.

EL: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do techników dentystycznych. Obywatelstwo UE wymagane jest, aby uzyskać licencję biegłego rewidenta i w przypadku usług weterynaryjnych.

ES: biegli rewidenci oraz prawnicy zajmujący się własnością przemysłową podlegają wymogowi obywatelstwa UE.

HU: przedsiębiorstwo powinno przyjąć formę spółki osobowej z węgierskim adwokatem uprawnionym do występowania przed sądem (ügyvéd) lub spółki z kancelarią adwokacką uprawnioną do występowania przed sądem (ügyvédi iroda), bądź z przedstawicielstwem.

HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób spoza EOG świadczących usługi weterynaryjne.

LV: wymóg obywatelstwa dla zaprzysiężonych adwokatów, dla których zastrzeżona jest reprezentacja prawna w sprawach karnych.

LV: w spółce handlowej biegłych rewidentów ponad 50 % udziału dającego prawo do głosowania muszą posiadać biegli rewidentzi lub spółki handlowe biegłych rewidentów z UE lub EOG. Prawnicy z innych państw mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów dwustronnych w sprawie wzajemnej pomocy prawnej.

LT: wymóg obywatelstwa dla rzeczników patentowych.

LT: w odniesieniu do usług audytorskich sprawozdanie audytora musi zostać opracowane wspólnie z audytorem posiadającym uprawnienia do wykonywania zawodu na Litwie. Co najmniej trzy czwarte udziałów przedsiębiorstwa audytorskiego musi należeć do audytorów lub przedsiębiorstw audytorskich z UE lub EOG. Nie jest dozwolone zakładanie działalności w formie publicznej spółki akcyjnej (AB).

LT: prawnicy z innych państw mogą występować jako adwokaci w sądach tylko na podstawie umów dwustronnych w sprawie wzajemnej pomocy prawnej.

LT: w odniesieniu do usług medycznych (w tym usług psychologów) i stomatologicznych świadczenie usług uwarunkowane jest zezwoleniem wydawanym na podstawie planu usług zdrowotnych, opracowanego w odniesieniu do potrzeb, z uwzględnieniem liczby ludności oraz świadczonych już usług medycznych i stomatologicznych.

PL: inne rodzaje formy prawnej są co prawda dostępne dla prawników z UE, jednak zagraniczni prawnicy mogą zakładać spółki wyłącznie w formie spółki jawnej, partnerskiej i spółki komandytowej.

PL: wymóg obywatelstwa UE w przypadku świadczenia usług weterynaryjnych. Obywatele innych krajów mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.

PL: wymóg obywatelstwa w przypadku świadczenia usług audytorskich.

PT: w odniesieniu do usług prawnych wymóg obywatelstwa dla dostępu do zawodu „*solicitadores*” oraz dla rzeczników patentowych.

SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w odniesieniu do rejestracji w izbie zawodowej oraz świadczenia usług architektonicznych, inżynierskich i weterynaryjnych. Świadczenie usług weterynaryjnych jest ograniczone do osób fizycznych.

SK: obywatelstwo EOG lub Szwajcarii i status rezydenta (obecność handlowa) są wymagane w odniesieniu do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego, w tym reprezentowania przed sądami.

SE: w przypadku usług prawnych do członkostwa w palestrze, będącego warunkiem używania szwedzkiego tytułu „*advokat*”, wymagane jest miejsce zamieszkania w UE, EOG lub Szwajcarii. Zwolnienie z powyższego wymogu może być przyznawane przez zarząd szwedzkiej Rady Adwokackiej. Członkostwo w palestrze nie jest niezbędne do świadczenia usług prawnych dotyczących prawa krajowego. Członek szwedzkiej palestry może być zatrudniony wyłącznie przez innego członka palestry lub spółkę prowadzącą działalność członka palestry. Członek palestry może być jednak zatrudniony przez zagraniczną spółkę. Właściwy organ może przyznać zwolnienie z tego wymogu. Istnieją zobowiązania EOG związane z wyznaczaniem osoby zatwierdzającej plan ekonomiczny.

SE: usługi w zakresie ustawowego audytu niektórych podmiotów prawnych, między innymi wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, a także osób fizycznych, mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji. Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji i zarejestrowane publiczne firmy rachunkowe mogą być udziałowcami lub tworzyć spółki osobowe w spółkach, które dokonują specjalistycznego audytu (do celów urzędowych). Do uzyskania zatwierdzenia lub zezwolenia niezbędne jest miejsce zamieszkania w państwie EOG lub w Szwajcarii. Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w Szwecji. Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są zatwierdzonymi lub upoważnionymi księgowymi, muszą posiadać miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie rachunkowości).

SI: reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w Republice Słowenii. Zagraniczny prawnik, który ma prawo do wykonywania zawodu prawnika w obcym kraju, może świadczyć usługi prawne lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, pod warunkiem że spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności. Ministerstwo Sprawiedliwości weryfikuje przestrzeganie warunku wzajemności. Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską Radę Adwokacką jest ograniczona do spółek jednoosobowych, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółek) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółek). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do działalności prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci.

SI: brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w dziedzinie księgowości, rachunkowości i audytu. Wymagana obecność handlowa. Jednostka audytorska z państwa trzeciego może posiadać udziały w słoweńskiej firmie audytorskiej lub tworzyć spółki osobowe pod warunkiem, że na mocy prawa kraju, w którym jednostka ta jest zarejestrowana, słoweńskie spółki audytorskie mogą posiadać udziały lub tworzyć spółki osobowe. Wymóg stałego miejsca zamieszkania w Słowenii dla co najmniej jednego członka zarządu spółki audytorskiej z siedzibą w Słowenii.

SI: lekarze, dentyści, położne, pielęgniarki i farmaceuci muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową, pozostali pracownicy służby zdrowia muszą być zarejestrowani.

SI: brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług z zakresu medycyny społecznej, usług sanitarnych, epidemiologicznych, medyczno-ekologicznych; zaopatrzenia w krew, preparaty z krwi i organy do transplantacji oraz usług z zakresu autopsji.

Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych ⁽¹⁾ (CPC 63211).

AT: sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach. Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Dzierżawcy i osoby zarządzające apteką muszą mieć obywatelstwo państwa członkowskiego EOG lub Szwajcarii.

BG: wymóg w zakresie stałego miejsca zamieszkania farmaceutów.

CY: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do sprzedaży wyrobów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych oraz dostaw produktów leczniczych i innych usług świadczonych przez farmaceutów (CPC 63211).

DE: tylko osoby fizyczne mogą świadczyć publicznie detaliczne usługi sprzedaży produktów leczniczych i szczególnych produktów farmaceutycznych. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki, w której sprzedawane są detalicznie produkty lecznicze i niektóre produkty medyczne. Osoby, które nie zdały niemieckiego egzaminu na farmaceutę mogą otrzymać tylko licencję umożliwiającą przejęcie apteki, która funkcjonuje od co najmniej trzech lat. Warunek ten nie ma zastosowania do zatwierdzonych wnioskodawców, których kwalifikacje zostały już uznane w innych celach. Ponadto wnioskodawcy muszą spełniać warunek wykonywania działalności zawodowej farmaceuty w Niemczech przez co najmniej trzy kolejne lata. Obywatele państw niebędących członkami EOG nie mogą uzyskać licencji na założenie apteki.

EE: sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach. Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych oraz wysyłanie pocztą lub przesyłką kurierską produktów leczniczych zamówionych przez internet są zabronione.

EL: usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych mogą świadczyć tylko osoby fizyczne będące licencjonowanymi farmaceutami oraz spółki założone przez osoby będące licencjonowanymi farmaceutami. Do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii.

ES: usługi sprzedaży detalicznej farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych mogą świadczyć tylko osoby fizyczne. Żaden farmaceuta nie może otrzymać więcej niż jednej licencji. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: gęstość zaludnienia na danym obszarze.

⁽¹⁾ Sprzedaż produktów farmaceutycznych na wolnym rynku, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i kwalifikacji oraz procedurom stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej tylko sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

FI, SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do sprzedaży detalicznej wyrobów farmaceutycznych oraz dostaw produktów leczniczych kierowanych do ogółu społeczeństwa (CPC 63211).

FR: do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii. Zagraniczni farmaceuci mogą uzyskać pozwolenie na założenie działalności w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów.

HU: do prowadzenia apteki wymagane jest obywatelstwo EOG lub Szwajcarii.

IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki, w której sprzedawane są detalicznie produkty farmaceutyczne i niektóre produkty medyczne.

LT: sprzedaż detaliczna produktów leczniczych konsumentom może odbywać się wyłącznie w aptekach. Internetowa sprzedaż produktów leczniczych na receptę jest zabroniona.

LV: w celu rozpoczęcia prowadzenia niezależnej apteki zagraniczny farmaceuta lub asystent farmaceuty, wykształcony w państwie, które nie jest państwem członkowskim UE lub państwem członkowskim EOG, musi przepracować co najmniej rok w aptece pod nadzorem farmaceuty.

SI: usługi farmaceutyczne na poziomie podstawowym w Słowenii są świadczone przez gminy. Sieć usług farmaceutycznych składa się z publicznych punktów aptecznych będących własnością gmin, a także prywatnych aptek posiadających koncesję (których większościowym udziałowcem musi być zawodowy farmaceuta). Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych na receptę jest zabroniona.

SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

Usługi badawczo-rozwojowe

UE: Unia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania środków dotyczących usług badawczo-rozwojowych, które otrzymują publiczne finansowanie lub pomoc państwa w jakiegokolwiek formie, a przez to uznawanych za niefinansowane ze środków prywatnych, przy czym wyłączne prawa lub zezwolenia mogą być przyznawane jedynie obywatelom państw członkowskich UE i osobom prawnym UE, których główna siedziba znajduje się na terytorium UE (CPC 851, CPC 852, CPC 853).

Usługi w zakresie nieruchomości

CY: wymóg obywatelstwa.

DK: do celów świadczenia usług w zakresie nieruchomości przez osobę fizyczną przebywającą na terytorium Danii tytułu „pośrednika w obrocie nieruchomościami” zgodnie z sekcją 6 ust. 1 ustawy o sprzedaży nieruchomości określającą wymogi wpisu do rejestru, w tym miejsce zamieszkania w UE, EOG lub w Szwajcarii, mogą używać jedynie uprawnieni pośrednicy w obrocie nieruchomościami będący osobami fizycznymi, którzy zostali wpisani do rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami. Ustawa o sprzedaży nieruchomości ma zastosowanie jedynie do świadczenia klientom usług w zakresie nieruchomości, natomiast nie ma zastosowania do dzierżawy nieruchomości.

PT: osoby fizyczne muszą posiadać miejsce zamieszkania w państwie członkowskim EOG. Osoby prawne muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim EOG.

Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi

A. W odniesieniu do statków

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku utworzenia spółki akcyjnej do celów obsługi floty pod banderą krajową państwa, w którym utworzono spółkę.

CY: maksymalny poziom udziałów podmiotów spoza UE we własności statku nie może przekraczać 49 %.

LT: statki muszą stanowić własność litewskich osób fizycznych lub spółek założonych na terytorium Litwy.

SE: w przypadku udziału podmiotów armeńskich we własności statku, w celu pływania pod szwedzką banderą, konieczne jest wykazanie szwedzkiego większościowego wpływu na działalność.

B. W odniesieniu do statków powietrznych

UE: statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych UE muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim UE wydającym licencję przewoźnikowi lub – jeżeli państwo członkowskie UE wydające licencję na to pozwala – w innym miejscu w UE. Rejestracja może podlegać wymogowi, by statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub przedsiębiorstwa spełniającego szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału.

C. W odniesieniu do pozostałego sprzętu transportowego

SE: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w EOG (CPC 83101).

D. Inne

BE, FR: zastrzega się prawo do przyjmowania lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie wypożyczania i wynajmu taśm wideo (CPC 83202).

Pozostałe usługi biznesowe

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług związanych z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881); rybołówstwem (CPC 882) i produkcją (CPC 884 i 885), z wyjątkiem usług w zakresie doradztwa i konsultingu.

BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług poszukiwania personelu kierowniczego (CPC 87201).

AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI i SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług wyszukiwania miejsca pracy i pracowników (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203).

UE, z wyjątkiem HU i SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych niż pracownicy handlowi, przemysłowi, personel pielęgniarski i inny. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.

EU, z wyjątkiem BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku usług pozyskiwania personelu.

EU, z wyjątkiem AT i SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług detektywistycznych. Wymagane jest miejsce zamieszkania lub obecność handlowa oraz może istnieć wymóg obywatelstwa.

AT: w odniesieniu do usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników, leasingu pracowniczego i pozyskiwania personelu (CPC 8720) zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom prawnym posiadającym główną siedzibę w EOG, a członkowie zarządu lub wspólnicy zarządzający/udziałowcy upoważnieni do reprezentowania osoby prawnej muszą być obywatelami EOG oraz posiadać miejsce zamieszkania w EOG.

BG, CY, CZ, DK, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SL, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług ochroniarskich (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309).

BG, SK, HR, HU: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905).

BE: w odniesieniu do usług ochroniarskich wymagane jest w przypadku kierowników obywatelstwo UE i miejsce zamieszkania w UE. W odniesieniu do usług informacji kredytowej zastrzega się prawo do ustanowienia wymogu obywatelstwa w przypadku baz danych dotyczących kredytów konsumenckich (część CPC 87901). Wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi agencji inkasa.

BG: wymóg obywatelstwa oraz wymóg założenia działalności dla usług fotografii lotniczej, geodezji, pomiarów katastralnych oraz kartografii związanej z badaniem ruchów skorupy ziemskiej. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług detektywistycznych; usług w zakresie badań i analiz technicznych, usług na zlecenie w zakresie naprawy i demontażu sprzętu wykorzystywanego na polach naftowych i gazowych. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą najwyższego uprzywilejowania w odniesieniu do urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych.

CY: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w zakresie badań i analiz technicznych lub usług geologicznych, geofizycznych, geodezyjnych i kartograficznych.

CZ: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług świadczonych przez agencje inkasa.

DE: wymóg obywatelstwa dla przysięgłych tłumaczy ustnych.

DE: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku usług wyszukiwania miejsc pracy i pracowników.

DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób ubiegających się o zezwolenie na świadczenie usług ochroniarskich, a także dla menedżerów i większości członków zarządu podmiotów prawnych ubiegających się o zezwolenie na prowadzenie usług ochroniarskich. Status rezydenta nie jest jednak wymagany, jeżeli możliwość świadczenia takich usług wynika z umów międzynarodowych lub decyzji wydanych przez Ministra Sprawiedliwości. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług dozoru lotnisk.

EE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług ochroniarskich. Wymóg obywatelstwa państwa UE dla tłumaczy przysięgłych.

ES: w odniesieniu do usług ochroniarskich: wymóg obywatelstwa (przynależności krajowej) państwa EOG dla osób fizycznych i prawnych oraz dla prywatnych pracowników ochrony.

FI: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w EOG dla certyfikowanych tłumaczy pisemnych.

FR: w przypadku inwestorów zagranicznych wymagane jest specjalne zezwolenie na świadczenie usług w zakresie poszukiwań i badań złóż w związku z usługami w zakresie konsultingu naukowego i technicznego.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług detektywistycznych i ochroniarskich. W odniesieniu do usług poligraficznych i wydawniczych stosuje się wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawcy i rady redakcyjnej.

HU: wymóg uzyskania zezwolenia i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w odniesieniu do usług arbitrażu i postępowania rozjemczego (CPC 86602).

IT: wymóg obywatelstwa Włoch lub państwa UE i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania we Włoszech lub państwie UE w celu uzyskania zezwolenia niezbędnego do świadczenia usług ochrony. Właściciele wydawnictw i drukarni oraz wydawcy muszą być obywatelami państwa członkowskiego UE. Przedsiębiorstwa muszą posiadać główne siedziby w państwie członkowskim UE. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług świadczonych przez agencje inkasa oraz biura kredytowe.

LV: w przypadku usług detektywistycznych wyłącznie przedsiębiorstwa detektywistyczne, których kierownik i każda osoba posiadająca biuro w ramach ich administracji jest obywatelem UE lub EOG, mogą otrzymać zezwolenie. W odniesieniu do usług ochroniarskich co najmniej połowa kapitału zakładowego powinna należeć do osób fizycznych lub prawnych UE lub EOG, aby możliwe było uzyskanie zezwolenia. Prawa do prowadzenia działalności w sektorze wydawniczym przyznawane są wyłącznie osobom prawnym (nie ich oddziałom), które zostały zarejestrowane w danym państwie.

LT: działalność usług ochroniarskich może być podejmowana wyłącznie przez osoby będące obywatelami państwa EOG lub państwa członkowskiego NATO. Prawa do prowadzenia działalności w sektorze wydawniczym przyznawane są wyłącznie osobom prawnym (nie ich oddziałom), które zostały zarejestrowane w danym państwie.

LT: w przypadku usług poligraficznych i wydawniczych (CPC 88442) zastrzega się prawo do ograniczenia obecności handlowej do zarejestrowanych osób prawnych.

UE, z wyjątkiem NL: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług cechowania (część CPC 893).

NL: do świadczenia usług cechowania wymagana jest obecność handlowa w Niderlandach. Cechowanie wyrobów z metali szlachetnych jest obecnie objęte monopolem państwowym dwóch podmiotów niderlandzkich (część CPC 893).

PL: w odniesieniu do usług detektywistycznych licencja zawodowa może być przyznana osobie będącej obywatelem Polski lub obywatelowi innego państwa członkowskiego UE, państwa EOG lub Szwajcarii. W odniesieniu do usług ochroniarskich licencja zawodowa może być przyznana wyłącznie osobie będącej obywatelem Polski lub obywatelowi innego państwa członkowskiego UE, państwa EOG lub Szwajcarii. Wymóg obywatelstwa UE dla tłumaczy przysięgłych. Wymóg polskiego obywatelstwa w przypadku świadczenia usług fotografii lotniczej oraz w stosunku do redaktorów naczelných gazet i czasopism.

PT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku usług detektywistycznych. Wymóg obywatelstwa UE w stosunku do inwestorów oferujących usługi świadczone przez agencje inkasa oraz usługi świadczone przez biura kredytowe. Wymóg obywatelstwa w przypadku specjalistycznego personelu świadczącego usługi ochroniarskie.

RO: w przypadku usług sprzątania budynków wymóg obywatelstwa dla specjalistów.

SE: osoby fizyczne będące właścicielami czasopism, które są drukowane i wydawane w Szwecji, muszą posiadać miejsce zamieszkania w Szwecji lub być obywatelami EOG. Właściciele takich czasopism, będący osobami prawnymi, muszą mieć siedzibę w EOG. Czasopisma, które są drukowane i wydawane w Szwecji, oraz nagrania techniczne muszą posiadać odpowiedzialnego za nie edytora, który musi posiadać miejsce zamieszkania w Szwecji.

SK: w odniesieniu do usług detektywistycznych i ochroniarskich, licencje mogą być przyznawane wyłącznie, jeżeli nie występuje zagrożenie bezpieczeństwa oraz jeżeli wszyscy kierownicy są obywatelami UE, EOG lub Szwajcarii.

2. Usługi komunikacyjne

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług nadawania, z wyłączeniem transmisji drogą satelitarną. Nadawanie określa się jako nieprzerwany ciąg transmisji wymagany do rozpowszechniania sygnałów programów telewizyjnych i radiowych dla ogółu społeczeństwa, z wyłączeniem transmisji „contribution links”) między operatorami.

BE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług z transmisji drogą satelitarną.

3. Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie

CY: zastosowanie mają szczególne warunki, a prowadzenie działalności wymaga zezwolenia w przypadku obywateli państw trzecich.

4. Usługi w zakresie dystrybucji

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji broni, amunicji i środków wybuchowych oraz innych materiałów wojskowych, dystrybucji produktów chemicznych, metali (i kamieni) szlachetnych.

UE: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania ma zastosowanie w niektórych państwach w przypadku osób prowadzących apteki oraz działających jako sprzedawcy wyrobów tytoniowych.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji tytoniu i wyrobów tytoniowych.

FR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do przyznawania praw wyłącznych w obszarze handlu detalicznego tytoniem.

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do sprzedaży alkoholu (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929) i produktów farmaceutycznych (CPC 62251, 62117, 8929).

AT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do sprzedaży produktów farmaceutycznych, z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych (CPC 63211). W odniesieniu do sprzedaży detalicznej tytoniu (CPC 63108) o zezwolenie na prowadzenie działalności jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą ubiegać się wyłącznie osoby fizyczne (pierwszeństwo przyznaje się obywatelom państw EOG).

BG: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą najwyższego uprzywilejowania w odniesieniu do dystrybucji napojów alkoholowych, produktów chemicznych, tytoniu i produktów tytoniowych, produktów farmaceutycznych, produktów medycznych i ortopedycznych, broni, amunicji i sprzętu wojskowego, ropy naftowej i produktów ropy naftowej, gazu, metali szlachetnych i kamieni szlachetnych.

DE: Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć publicznie detaliczne usługi sprzedaży produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki, w której sprzedawane są detalicznie produkty lecznicze i niektóre produkty farmaceutyczne. Obywatele innych państw i osoby, które nie zdały niemieckiego egzaminu na farmaceutę mogą otrzymać tylko licencję umożliwiającą przejście apteki, która funkcjonuje od co najmniej trzech lat. Warunek ten nie ma zastosowania do zatwierdzonych wnioskodawców, których kwalifikacje zostały już uznane w innych celach. Ponadto wnioskodawcy muszą spełniać warunek wykonywania działalności zawodowej farmaceuty w Niemczech przez co najmniej trzy kolejne lata. Obywatele państw niebędących członkami EOG nie mogą uzyskać licencji na założenie apteki.

ES: monopol państwa na sprzedaż detaliczną wyrobów tytoniowych. Do założenia działalności wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.

IT: w odniesieniu do dystrybucji wyrobów tytoniowych (część CPC 6222, część CPC 6310), wymóg obywatelstwa UE dla pośredników pomiędzy hurtownikami i detalistami, właścicieli sklepów („magazzini”).

SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych.

6. Usługi w zakresie ochrony środowiska

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług związanych ze zbieraniem, oczyszczaniem i dystrybucją wody do gospodarstw domowych, użytkowników przemysłowych, handlowych i innych, w tym dostarczaniem wody pitnej, oraz gospodarką wodną.

SK: do przetwarzania i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów, olei odpadowych, starych samochodów i odpadów urządzeń elektrycznych i elektronicznych wymagana jest rejestracja w państwie członkowskim UE lub państwie członkowskim EOG (wymóg miejsca siedziby) (część CPC 9402).

7. Usługi finansowe ⁽¹⁾

UE: wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę statutową w UE mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. Założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego posiadającego siedzibę zarządu i siedzibę statutową w tym samym państwie członkowskim jest wymagane w celu wykonywania czynności związanych z zarządzaniem funduszami powierniczymi i przedsiębiorstwami inwestycyjnymi.

AT: licencja dla oddziałów ubezpieczycieli zagranicznych nie zostanie wydana jeżeli ubezpieczyciel zagraniczny nie posiada formy prawnej, odpowiadającej lub porównywalnej do spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Zarząd oddziału musi składać się z dwóch osób fizycznych zamieszkałych w Austrii.

⁽¹⁾ Zastosowanie ma ograniczenie horyzontalne w zakresie różnic w traktowaniu oddziałów i jednostek zależnych. Zagraniczne oddziały mogą uzyskać zezwolenie na prowadzenie działalności na terytorium państwa członkowskiego wyłącznie po spełnieniu warunków przewidzianych w odpowiednim krajowym prawodawstwie danego państwa członkowskiego oraz mogą zostać zobowiązane do spełnienia pewnych określonych wymogów ostrożnościowych.

BG: ubezpieczenia emerytalne realizowane są poprzez udział w zarejestrowanych zakładach ubezpieczeń emerytalnych (nie jest dozwolona forma oddziału). Obowiązuje wymóg miejsca stałego zamieszkania w Bułgarii w odniesieniu do przewodniczącego zarządu i przewodniczącego rady dyrektorów. Przed założeniem oddziału lub agencji w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia. Pośrednicy ubezpieczeniowi podlegają obowiązkowi krajowej rejestracji (nie jest dozwolona forma oddziału). Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania obowiązuje członków personelu zarządzającego oraz organu nadzorczego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji i wszystkie osoby uprawnione do zarządzania zakładem ubezpieczeń lub reasekuracji lub reprezentowania zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji.

CY: jedynie członkowie (maklerzy) Giełdy Cypryjskiej mogą prowadzić działalność pośrednictwa w zakresie papierów wartościowych na Cyprze. Przedsiębiorstwo maklerskie może zostać zarejestrowane jako członek Giełdy Cypryjskiej jedynie wówczas, gdy zostało założone i zarejestrowane zgodnie z cypryjskim prawem spółek (nie jest dozwolona forma oddziału).

DE: obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze mogą zostać zagwarantowane jedynie przez spółkę zależną mającą siedzibę w UE lub przez oddział mający siedzibę w Niemczech. Jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń zarejestrował oddział w Niemczech, może on zawierać umowy ubezpieczeniowe w Niemczech odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem oddziału mającego siedzibę w Niemczech.

DK: w odniesieniu do ubezpieczeń i usług związanych z ubezpieczeniami zastrzega się prawo do wymagania, aby żadne osoby ani przedsiębiorstwa (w tym towarzystwa ubezpieczeniowe) inne niż te, które uzyskały zezwolenie na mocy duńskiego prawa lub ze strony organów duńskich, nie mogły w celach handlowych w Danii uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich wobec osób zamieszkujących w Danii, statków duńskich lub nieruchomości w Danii. Dania zachowuje prawo do wymagania, aby obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze mogły być wydawane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE.

EE: w odniesieniu do ubezpieczeń bezpośrednich: organ zarządzający ubezpieczeniowej spółki akcyjnej z udziałem kapitału zagranicznego może mieć w swoim składzie obywateli innych państw jedynie proporcjonalnie do zagranicznego udziału we własności, przy czym ich liczba nie może przekraczać połowy członków organu zarządzającego. Szef kierownictwa firmy zależnej lub spółki niezależnej musi mieć miejsce stałego zamieszkania w Estonii. Przy przyjmowaniu depozytów zastrzega się prawo do wymagania uzyskania zezwolenia od estońskiej Komisji Nadzoru Finansowego oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, spółki zależnej lub oddziału zgodnie z przepisami prawa estońskiego.

EL: w odniesieniu do usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami swoboda przedsiębiorczości nie obejmuje tworzenia przedstawicielstw i innych stałych obecności spółek ubezpieczeniowych, poza przypadkami, w których przedstawicielstwa te zarejestrowane są jako agencje, oddziały lub siedziby główne.

ES: przed założeniem oddziału lub agencji w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń, zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia od co najmniej pięciu lat. Od osób wykonujących zawód aktuarusza wymaga się stałego miejsca zamieszkania lub trzech lat doświadczenia zawodowego.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług rozrachunkowych i rozliczeniowych, których jedynym dostawcą w Chorwacji jest Centralna Agencja Depozytowa, przy czym dostęp do usług Centralnej Agencji Depozytowej jest przyznawany osobom niebędącym rezydentami w sposób niedyskryminujący.

HU: świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich na terytorium Węgier przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE dozwolone jest tylko za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego na Węgrzech. W odniesieniu do usług bankowych i innych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń) oddziały zagranicznych instytucji nie mogą świadczyć usług w dziedzinie zarządzania aktywami dla prywatnych funduszy emerytalnych lub zarządzania kapitałem podwyższonego ryzyka. Zarząd instytucji finansowej powinien składać się z co najmniej dwóch członków będących obywatelami Węgier, rezydentami na Węgrzech w rozumieniu odpowiednich przepisów dotyczących cudzoziemców, i posiadających miejsce stałego zamieszkania na Węgrzech od co najmniej roku.

IE: w przypadku systemów zbiorowego inwestowania tworzonych jako fundusze powiernicze i przedsiębiorstwa o zmiennym kapitale (innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe, UCITS) należy zarejestrować przedsiębiorstwo powiernicze lub depozytariuszowe i zarządzające w Irlandii lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku inwestycyjnych spółek komandytowych co najmniej jeden komplementariusz musi być zarejestrowany w Irlandii. W celu funkcjonowania jako członek giełdy papierów wartościowych w Irlandii dany podmiot musi: a) być upoważniony w Irlandii, co wymaga, aby był on zarejestrowany lub był spółką osobową, z główną/prawną siedzibą w Irlandii, lub b) być upoważniony w innym państwie członkowskim UE zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej w sprawie inwestycji i usług.

PT: w odniesieniu do usług bankowych i pozostałych usług finansowych (oprócz usług ubezpieczeniowych), usługi w zakresie zarządzania funduszami emerytalnymi mogą być świadczone wyłącznie przez przedsiębiorstwa zarejestrowane w Portugalii i wyspecjalizowane w tym celu oraz przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Portugalii i upoważnione do podejmowania działalności związanej z ubezpieczeniami na życie lub przez podmioty upoważnione do zarządzania funduszami emerytalnymi w innych państwach członkowskich UE. W odniesieniu do usług ubezpieczeniowych i związanych z ubezpieczeniami, w celu utworzenia oddziału w Portugalii, zagraniczne zakłady ubezpieczeń muszą wykazać wcześniejsze doświadczenie operacyjne wynoszące co najmniej pięć lat. Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego UE. Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną mogą być wystawiane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w Unii Europejskiej.

FI: w przypadku zakładów ubezpieczeń zapewniających ustawowe ubezpieczenia emerytalne: co najmniej połowa założycieli i członków rady dyrektorów oraz rady nadzorczej musi mieć miejsce zamieszkania w UE, chyba że właściwe organy przyznały zwolnienie. Inne zakłady ubezpieczeń niż zakłady zapewniające ustawowe ubezpieczenia emerytalne: miejsce zamieszkania w UE wymagane w stosunku do co najmniej jednego członka rady dyrektorów i rady nadzorczej oraz dyrektora zarządzającego. Agent armeńskiego zakładu ubezpieczeń musi posiadać miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że zakład posiada swoją główną siedzibę w UE. Zagraniczni ubezpieczyciele nie mogą otrzymać licencji w Finlandii jako oddział do prowadzenia ustawowych ubezpieczeń emerytalnych. Wyłącznie ubezpieczyciele mający główną siedzibę w UE lub oddział w Finlandii mogą oferować bezpośrednie usługi ubezpieczeniowe (w tym koasekurację). Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w UE. Zastosowanie mogą mieć wymogi w zakresie miejsca zamieszkania dla członków rady dyrektorów. W przypadku usług bankowych: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w stosunku do co najmniej jednego z założycieli, jednego członka rady dyrektorów i rady nadzorczej, dyrektora zarządzającego i osoby upoważnionej do składania podpisu w imieniu instytucji kredytowej.

IT: zastrzega się prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do działalności „consulenti finanziari” (doradców finansowych). W celu uzyskania zezwolenia na zarządzanie systemem rozliczeń papierów wartościowych we Włoszech przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). W celu uzyskania zezwolenia na usługi związane z zarządzaniem centralnymi depozytami papierów wartościowych we Włoszech przedsiębiorstwa muszą być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku systemów zbiorowego inwestowania innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe, UCITS, zharmonizowane w ramach prawodawstw UE, wymaga się, aby powiernik/depozytariusz był zarejestrowany we Włoszech lub w innym państwie członkowskim UE i posiadał oddział we Włoszech. Przedsiębiorstwa zarządzające UCITS niezharmonizowane w ramach prawodawstw UE również muszą być zarejestrowane we Włoszech (nie jest dozwolona forma oddziału). Wyłącznie banki, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorstwa inwestycyjne i zharmonizowane w ramach prawodawstw UE przedsiębiorstwa zarządzające UCITS, mające główną siedzibę w UE oraz UCITS zarejestrowane we Włoszech mogą prowadzić działalność w zakresie zarządzania środkami funduszu emerytalnego. Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy muszą korzystać z uprawnionych sprzedawców usług finansowych wpisanych do rejestru we Włoszech. Przedstawicielstwa pośredników zagranicznych nie mogą prowadzić działalności mającej na celu świadczenie usług inwestycyjnych.

LT: dla celów zarządzania aktywami wymagane jest założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego (nie jest dozwolona forma oddziału). Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające swoją statutową siedzibę lub oddział na Litwie mogą działać jako depozytariusze funduszy emerytalnych. Wyłącznie banki posiadające swoją statutową siedzibę lub oddział na Litwie i upoważnione do świadczenia usług inwestycyjnych w UE lub w jednym z państw EOG mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy emerytalnych. Co najmniej jeden kierownik administracji bankowej musi posiadać znajomość języka litewskiego i mieć miejsce stałego zamieszkania na Litwie.

PL: pośrednicy ubezpieczeniowi podlegają obowiązkowi krajowej rejestracji (nie jest dozwolona forma oddziału). Zastrzega się prawo do wymagania, by w przypadku dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i dostarczania związanego z tym oprogramowania ustanowiony został wymóg korzystania z publicznej sieci telekomunikacyjnej lub sieci innego autoryzowanego operatora. Zagraniczne zakłady ubezpieczeń mogą podejmować i prowadzić działalność ubezpieczeniową w Polsce tylko za pośrednictwem swoich głównych oddziałów.

RO: w odniesieniu do usług bankowych i pozostałych usług finansowych (z wyłączeniem ubezpieczeń): uczestnikami rynku są rumuńskie osoby prawne utworzone jako spółki akcyjne zgodnie z przepisami prawa spółek. Alternatywnymi systemami obrotu może zarządzać operator systemu ustanowiony zgodnie z warunkami opisanymi powyżej lub firma inwestycyjna zatwierdzona przez CNVM.

SK: obywatele zagraniczni mogą założyć zakład ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej lub mogą prowadzić działalność ubezpieczeniową poprzez swoje spółki zależne posiadające siedzibę statutową (nie jest dozwolona forma oddziału) na Słowacji. Na Słowacji usługi inwestycyjne mogą być świadczone przez banki, przedsiębiorstwa inwestycyjne, fundusze inwestycyjne i pośredników w obrocie papierami wartościowymi ustanowionych w formie spółki akcyjnej o kapitale akcyjnym przewidzianym w przepisach prawa (nie jest dozwolona forma oddziału).

SE: świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich jest dopuszczalne wyłącznie poprzez usługodawcę świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w Szwecji i pod warunkiem że zagraniczny usługodawca i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy firm lub zawarły umowę o współpracy. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń, które nie zostały zarejestrowane w Szwecji, mogą być utworzone wyłącznie w formie oddziału. Założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną zamieszkałą w EOG.

SI: brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług ubezpieczeniowych i powiązanych usług pośrednictwa, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: (i) żegluga morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie z następujących pozycji: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w transzycie międzynarodowym. Brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług bankowych i innych usług finansowych z wyjątkiem wszelkiego rodzaju kredytów i pożyczek, przyjmowania gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i wyłącznych właścicieli, dostarczania i przekazywania informacji finansowych oraz przetwarzania danych finansowych i udostępniania związanego z nimi oprogramowania przez usługodawców świadczących inne usługi finansowe, doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych w odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności, w tym badań zdolności kredytowej i analizy kredytowej, badań i doradztwa w odniesieniu do inwestycji i tworzenia portfela aktywów oraz doradztwa w zakresie nabywania oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw. Wymagana obecność handlowa. Bez zobowiązań dla udziału w prywatyzowanych bankach i dla prywatnych funduszy emerytalnych (funduszy nieobowiązkowych ubezpieczeń emerytalnych).

8. Usługi w zakresie ochrony zdrowia, usługi społeczne oraz usługi w zakresie edukacji

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do wszystkich usług zdrowotnych, społecznych i edukacyjnych, które otrzymują publiczne finansowanie lub pomoc państwa w jakiegokolwiek formie, a przez to nie są uznawane za finansowane ze środków prywatnych.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia wszelkich finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie ochrony zdrowia innych niż finansowane ze środków prywatnych usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone w obiektach zapewniających zakwaterowanie, inne niż usługi szpitalne (objęte CPC 9311, 93192 i 93193).

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do prowadzenia działalności lub świadczenia usług w ramach powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu ubezpieczeń społecznych.

UE: w odniesieniu do usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych wymogi obywatelstwa mogą mieć zastosowanie dla większości członków zarządu.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia pozostałych usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, tj. usług innych niż sklasyfikowane jako usługi w zakresie edukacji podstawowej, średniej, wyższej i dla dorosłych.

BG, CY, FI, MT, RO SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie edukacji podstawowej i średniej finansowanej ze środków prywatnych (CPC 921, 922).

AT, SI, PL: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93192).

BG: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do prowadzenia systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są „usługami świadczonymi wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej”.

DE: Niemcy zastrzegają sobie prawo do przyznania lepszego traktowania w kontekście dwustronnej umowy handlowej w odniesieniu do świadczenia usług zdrowotnych i społecznych (CPC 93).

CY, CZ, FI, HR, HU, MT, NL, PL, RO, SE, SI, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych (CPC 933).

BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT, UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.

CY, CZ, MT, SE, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: Niemcy zastrzegają sobie prawo do zachowania tytułu własności narodowej do finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne. Niemcy zastrzegają sobie prawo do znacjonalizowania innych kluczowych szpitali finansowanych ze środków prywatnych.

FR: w odniesieniu do usług w zakresie ochrony zdrowia i usług społecznych inne rodzaje form prawnych są dostępne dla inwestorów z UE, natomiast inwestorzy zagraniczni mogą zakładać spółki wyłącznie w formie „*société d'exercice libéral*” i „*société civile professionnelle*”. Wykonywanie funkcji kierowniczych wymaga uzyskania zezwolenia. W procedurze udzielania zezwoleń bierze się pod uwagę dostępność kierowników miejscowych.

FR: w odniesieniu do usług szkolnictwa podstawowego, średniego i wyższego (CPC 921, 922, 923): Wymóg obywatelstwa dla nauczycieli placówek oświatowych finansowanych ze środków prywatnych. Obywatele innych państw mogą jednak uzyskać zezwolenie na nauczanie od odpowiednich organów. Obywatele innych państw mogą też uzyskać zezwolenie na założenie i prowadzenie placówki oświatowej. Zezwoleń tego typu udziela się według uznania.

FI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług społecznych i usług w zakresie zdrowia finansowanych ze środków prywatnych.

BG: zagraniczne szkoły wyższe nie mogą otwierać swoich oddziałów na terytorium Republiki Bułgarii. Zagraniczne szkoły wyższe mogą otwierać fakultety, departamenty, instytuty i kolegia w Bułgarii wyłącznie w ramach struktury wyższych szkół bułgarskich oraz we współpracy z nimi.

EL: w odniesieniu do usług szkolnictwa wyższego brak zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania dla tworzenia instytucji szkolnictwa wydających dyplomy uznawane przez państwo. Kształcenie na poziomie wyższym może być prowadzone wyłącznie przez samorządne instytucje będące osobami prawnymi prawa publicznego. Prawo umożliwia jednak mieszkańcom i podmiotom z siedzibą w UE (osobom fizycznym lub prawnym) zakładanie prywatnych instytucji szkolnictwa wyższego wydających certyfikaty, które nie są uznawane za równoważne wyższemu wykształceniu. Warunek obywatelstwa UE dla właścicieli i większości członków zarządu oraz dla nauczycieli w szkołach podstawowych i średnich finansowanych ze środków prywatnych.

ES: aby otworzyć szkołę wyższą finansowaną ze środków prywatnych, która wydaje uznawane dyplomy lub przyznaje uznane stopnie naukowe, wymagane jest zezwolenie; procedura obejmuje uzyskanie opinii Parlamentu. Stosowany jest test potrzeb ekonomicznych; główne kryteria to liczebność populacji i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek.

HR, SI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług szkolnictwa podstawowego (CPC 921)

AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 923).

CZ: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług szkolnictwa wyższego, wyłączając usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym (CPC 92310).

CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług kształcenia dorosłych (CPC 924).

AT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług szkół dla dorosłych świadczonych za pomocą programów radiowych lub telewizyjnych (CPC 924).

SK: zastrzega się prawo do wymogu dotyczącego miejsca zamieszkania w EOG wobec dostawców usług w zakresie szkolnictwa innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym (CPC 92310). Zastrzega się prawo do wymagania, aby większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi w zakresie edukacji była obywatelami Republiki Słowackiej (CPC 921, 922, 923, 924).

SE: Szwecja zastrzega prawo do wprowadzania i utrzymywania wszelkich środków w odniesieniu do dostawców usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie usług edukacyjnych. To zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju wsparciem państwa, między innymi dostawców usług w zakresie edukacji uznanych przez państwo, dostawców usług związanych z edukacją pod państwowym nadzorem lub edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium.

BE, UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych lub finansowanych ze środków prywatnych usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.

9. Usługi związane z turystyką i podróżami

BG, CY, EL, ES, FR: wymóg obywatelstwa dla przewodników turystycznych.

BG: w przypadku usług związanych z turystyką i podróżami liczba zagranicznych członków kierownictwa nie może być większa niż liczba członków kierownictwa będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 %.

BG: w przypadku hoteli, restauracji i usług cateringowych (z wyłączeniem cateringu w usługach transportu lotniczego) wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału).

CY: zezwolenie na utworzenie i prowadzenie biura/agencji podróży i turystyki, a także przedłużenie zezwolenia na prowadzenie działalności istniejącego biura jest przyznawane wyłącznie osobom prawnym lub fizycznym UE. Zagraniczni dostawcy usług muszą być reprezentowani przez biuro podróży posiadające siedzibę statutową na Cyprze.

IT: przewodnicy turystyczni spoza państw UE muszą uzyskać odpowiednią licencję.

HR: lokalizacja na terenach chronionych o wyjątkowych walorach historycznych i artystycznych oraz na terenach parków narodowych i krajobrazowych wymaga zgody rządu Republiki Chorwacji.

LT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług przewodników turystycznych przez przewodników zagranicznych, które mogą być świadczone wyłącznie na podstawie umów (lub kontraktów) dwustronnych na zasadzie wzajemności.

10. Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu (inne niż usługi audiowizualne)

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do wszystkich usług w zakresie rekreacji, kultury i sportu nieujętych w zobowiązaniach w załączniku VIII-B (Wykaz zobowiązań dotyczących transgranicznego świadczenia usług) w sprawie transgranicznego świadczenia usług.

Usługi rozrywkowe (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki)

CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług rozrywkowych (obejmujących między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki).

BG: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania, z wyjątkiem usług rozrywkowych producentów teatralnych, zespołów muzycznych oraz orkiestr (CPC 96191); usług świadczonych przez autorów, kompozytorów, rzeźbiarzy, artystów estradowych i innych artystów indywidualnych (CPC 96192) oraz pomocniczych usług związanych z teatrem (CPC 96193).

EE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do innych usług rozrywkowych (CPC 96199), z wyjątkiem usług kinowych.

LV, LT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania z wyjątkiem działalności prowadzenia kin (część CPC 96199).

Usługi agencji informacyjnych i prasowych

BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962).

FR: udział zagraniczny w istniejących przedsiębiorstwach wydawniczych publikujących w języku francuskim nie może przekraczać 20 % kapitału lub praw do głosowania w przedsiębiorstwie. Bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług agencji informacyjnych.

Usługi związane ze sportem oraz pozostałe usługi w zakresie rekreacji

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług związanych z grami losowymi i zakładami wzajemnymi.

AT, SI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług szkół narciarskich i przewodników górskich.

BG, CY, CZ, EE, HR, LV, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług związanych ze sportem (CPC 9641).

Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury

UE (z wyjątkiem AT): bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałych usług w zakresie kultury (CPC 963).

11. Usługi transportowe

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie transportu kosmicznego, wynajmu statków kosmicznych (CPC 733, część CPC 734) oraz usług pomocniczych dla transportu kosmicznego.

UE, z wyjątkiem FI: w odniesieniu do usług transportu kombinowanego, wyłącznie przewoźnicy z siedzibą w państwie członkowskim, którzy spełniają warunki dostępu do zawodu i dostępu do rynku transportu towarów między państwami członkowskimi, mogą, w kontekście operacji transportu kombinowanego pomiędzy państwami członkowskimi, wykonywać początkowe lub końcowe odcinki transportu drogowego, stanowiące integralną część operacji transportu kombinowanego, obejmujące przekroczenie granicy lub nieobjmujące przekroczenia granicy. Zastosowanie mają ograniczenia dotyczące poszczególnych rodzajów transportu. Można przyjąć niezbędne środki w celu zapewnienia, by podatki od środków transportowych mające zastosowanie do pojazdów drogowych wykorzystywanych w transporcie kombinowanym były obniżane lub zwracane.

AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług transportu kombinowanego.

Usługi pomocnicze w branży transportowej

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług pilotażowych i usług cumowniczych (usługi pomocnicze dla transportu morskiego i transportu śródlądowymi drogami wodnymi).

UE: Unia zastrzega sobie prawo do wymagania, aby wyłącznie statki pływające pod banderą państwa członkowskiego UE mogły świadczyć usługi związane z pchaniem i holowaniem (usługi pomocnicze dla transportu morskiego i transportu śródlądowymi drogami wodnymi).

SI: zastrzega się prawo do wymagania, by odprawę celną w transporcie morskim, transporcie śródlądowymi drogami wodnymi, transporcie kolejowym i transporcie drogowym mogły przeprowadzać wyłącznie osoby prawne mające siedzibę w Republice Słowenii (nie jest dozwolona forma oddziału).

Transport morski i usługi pomocnicze

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku utworzenia spółki akcyjnej do celów obsługi floty pod banderą krajową państwa, w którym utworzono spółkę.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do krajowego transportu kabotażowego lub narodowości członków załogi.

BG: prawo do świadczenia usług pomocniczych w branży transportu morskiego wymagające używania statków może być przyznane jedynie statkom pływającym pod banderą bułgarską. Zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (w przypadku świadczenia usług pomocniczych dla transportu morskiego wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa).

CY: wymóg obywatelstwa dla właścicieli statków pływających pod banderą cypryjską:

- a) osoby fizyczne: ponad 50 % udziałów w statku musi być własnością obywateli UE/EOG.
- b) osoby prawne: 100 % udziałów musi być własnością przedsiębiorstw mających siedzibę w UE/EOG albo przedsiębiorstw, które mają siedzibę poza UE/EOG, ale są kontrolowane przez obywateli UE/EOG. Określenie „są kontrolowane” oznacza, że albo ponad 50 % udziałów przedsiębiorstwa jest własnością obywateli UE lub EOG, albo większość dyrektorów przedsiębiorstwa jest obywatelami UE lub EOG. W obu tych przypadkach przedsiębiorstwa muszą posiadać upoważnionego przedstawiciela na Cyprze lub zarządzanie statkiem musi zostać powierzone cypryjskiej lub unijnej spółce zajmującej się zarządzaniem statkami, prowadzącej działalność na Cyprze.

DK: osoby fizyczne niebędące rezydentami w UE nie mogą być właścicielami statków pływających pod duńską banderą. Przedsiębiorstwa spoza UE/EOG oraz wspólnie posiadane przedsiębiorstwa żeglugowe („*partrederi*”) mogą być właścicielami statków pływających pod duńską banderą tylko wówczas, gdy: statki te są faktycznie zarządzane, kontrolowane i obsługiwane poprzez główny lub podporządkowany podmiot należący do właściciela w Danii, tj. spółkę zależną, oddział lub agencję zatrudniającą pracowników posiadających stałe upoważnienie do działania w imieniu właściciela. Podmioty świadczące usługi pilotażowe mogą prowadzić działalność w Danii tylko wówczas, gdy są rezydentami w państwie członkowskim UE/EOG oraz są zarejestrowane i zatwierdzone przez władze duńskie zgodnie z duńską ustawą o usługach pilotażowych.

ES: aby zarejestrować statek w Rejestrze Specjalnym, spółka będąca właścicielem statku musi posiadać siedzibę na Wyspach Kanaryjskich.

HR: w przypadku usług pomocniczych w branży transportu morskiego zagraniczna osoba prawna musi ustanowić spółkę w Chorwacji, która powinna otrzymać koncesję od władz zarządzających portem, na skutek procedury przetargu publicznego. Liczba usługodawców może być ograniczona w zależności od przepustowości portu.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do: c) usług w zakresie odprawy celnej, d) usług w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania, e) usług agencji morskich oraz f) usług spedycji morskiej.

W przypadku a) usług w zakresie przeładunku towarów przewożonych drogą morską, b) usług w zakresie przechowywania i magazynowania, j) pozostałych usług wspierających i pomocniczych (włączając catering), h) usług związanych z pchaniem i holowaniem oraz i) usług wspierających w branży transportu morskiego: zagraniczna osoba prawna musi ustanowić spółkę w Chorwacji, która powinna otrzymać koncesję od władz zarządzających portem, na skutek procedury przetargu publicznego. Liczba usługodawców może być ograniczona w zależności od przepustowości portu.

FI: usługi mogą być świadczone jedynie przez jednostki pływające pod banderą fińską.

Transport wodny śródlądowy ⁽¹⁾ i usługi pomocnicze

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do krajowego transportu kabotażowego lub narodowości członków załogi. Środki oparte na istniejących lub przyszłych umowach dotyczących dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj) zastrzegają niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych państwach i spełniających kryteria obywatelstwa dotyczące własności. Z zastrzeżeniem rozporządzeń wykonawczych do Konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie.

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do transportu śródlądowymi drogami wodnymi.

UE, z wyjątkiem LV i MT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w przypadku utworzenia spółki akcyjnej do celów obsługi floty pod banderą krajową państwa, w którym utworzono spółkę.

⁽¹⁾ Włącznie z usługami pomocniczymi w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi.

AT: w odniesieniu do transportu śródlądowymi drogami wodnymi oraz usług pomocniczych dla transportu śródlądowymi drogami wodnymi (wynajmu statków z załogą, usług związanych z pchaniem i holowaniem, usług pilotażowych i cumowniczych, usług pomocy nawigacyjnej oraz usług w zakresie eksploatacji portów i dróg wodnych) koncesja jest przyznawana wyłącznie osobom prawnym zarejestrowanym w EOG, a ponad 50 % kapitału akcyjnego i kapitału obrotowego, praw głosu i większość w zarządzie są zarezerwowane dla obywateli EOG.

HU: może być wymagany udział państwa w przedsiębiorstwie.

Transport lotniczy i usługi pomocnicze

Warunki wzajemnego dostępu do rynku w transporcie lotniczym są określone w Umowie pomiędzy Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Republiką Armenii w sprawie ustanowienia wspólnego obszaru lotniczego.

UE: statek powietrzny używany przez przewoźników lotniczych UE musi być zarejestrowany w państwie członkowskim UE wydającym licencję przewoźnikowi lub – jeżeli państwo członkowskie UE wydające licencję na to pozwala – w innym miejscu w UE. Rejestracja może podlegać wymogowi, by statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub przedsiębiorstwa spełniającego szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału. W drodze wyjątku armeński przewoźnik lotniczy może, w niektórych okolicznościach, oddać w dzierżawę przewoźnikowi w UE statek powietrzny zarejestrowany w Armenii, w celu zaspokojenia wyjątkowych potrzeb przewoźnika w UE, związanych ze zwiększonym zapotrzebowaniem sezonowym lub potrzebą pokonania trudności operacyjnych, które nie mogą być zaspokojone w racjonalny sposób przez dzierżawę statków powietrznych zarejestrowanych w UE, pod warunkiem uzyskania tymczasowego zezwolenia od państwa członkowskiego UE, które wydało licencję danemu przewoźnikowi w UE. W odniesieniu do wynajmu statków powietrznych z załogą, statek powietrzny musi stanowić własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub przynależności państwowej bądź osoby prawnej spełniającej szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału. Statek powietrzny musi być obsługiwany przez przewoźnika lotniczego należącego do osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub przynależności państwowej bądź osoby prawnej spełniającej szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału.

UE: w odniesieniu do usług obsługi naziemnej wymagane może być posiadanie siedziby na terytorium UE. Poziom otwarcia usług obsługi naziemnej jest uzależniony od rozmiarów portu lotniczego. Liczba dostawców w poszczególnych portach lotniczych może być ograniczona. W przypadku „dużych portów lotniczych” nie może wynosić mniej niż dwóch usługodawców. Dla większej pewności pozostaje to bez wpływu na prawa i obowiązki UE wynikające z Umowy o transporcie lotniczym między Armenią a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi.

UE: W odniesieniu do usług systemów rezerwacji komputerowej (CRS), w przypadku gdy dostawcy usług CRS spoza Unii Europejskiej nie zapewnią unijnym przewoźnikom lotniczym traktowania równoważnego⁽¹⁾ temu, jakie zapewnia się w Unii Europejskiej, lub w przypadku gdy przewoźnicy lotniczy spoza Unii nie zapewnią dostawcom usług CRS z Unii Europejskiej traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w Unii, mogą zostać wprowadzone środki w celu zapewnienia równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza Unii ze strony dostawców usług CRS w Unii lub wobec dostawców usług CRS spoza Unii ze strony przewoźników lotniczych w Unii.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług obsługi portu lotniczego:

BG: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa) w przypadku świadczenia usług pomocniczych dla transportu lotniczego. W odniesieniu do usług agencji transportu towarowego cudzoziemcy mogą świadczyć usługi jedynie poprzez udział w bułgarskich przedsiębiorstwach z ograniczeniem do udziału w kapitale na poziomie 49 % oraz poprzez oddziały.

HR: zastrzega się prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług obsługi naziemnej (włączając usługi w zakresie cateringu).

CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: zastrzega się prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług agencji transportu towarowego (część CPC 748).

⁽¹⁾ Równoważne traktowanie oznacza traktowanie niedyskryminacyjne unijnych przewoźników lotniczych oraz unijnych dostawców usług CRS.

Transport kolejowy i usługi pomocnicze

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do przewozu osób i transportu towarowego koleją (CPC 7111 i 7112).

BG: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu kolejowego (wymagana jest rejestracja). Udziały w przedsiębiorstwach bułgarskich ograniczone są do 49 %.

CZ: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu kolejowego (wymagana jest rejestracja).

HR: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w zakresie transportu pasażerskiego i towarowego, usług agencji transportu towarowego (część CPC 748) oraz usług związanych z pchaniem i holowaniem (CPC 7113).

Transport drogowy i usługi pomocnicze

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług drogowego przewozu kabotażowego, w tym w obrębie jednego państwa członkowskiego, świadczonych przez przewoźnika zarejestrowanego w innym państwie członkowskim (CPC 7121 i CPC 7122), z wyjątkiem wynajmu nieregularnych usług w zakresie transportu autobusowego z kierowcą oraz usług drogowego transportu towarowego i transportu drogowego (CPC 7123), wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich. Wymóg miejsca zamieszkania w przypadku kierownika transportu.

AT: w przypadku transportu pasażerskiego i towarowego oraz najmu użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą wyłączne prawa oraz zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym Unii Europejskiej, których główna siedziba znajduje się na terytorium Unii Europejskiej.

BG: w przypadku transportu pasażerskiego i towarowego wyłączne prawa oraz zezwolenie mogą być przyznane jedynie obywatelom państw członkowskich UE i osobom prawnym Unii Europejskiej, których główna siedziba znajduje się na terytorium UE. Wymagana jest rejestracja. Warunek obywatelstwa UE dla osób fizycznych. Zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja w odniesieniu do CPC 7121 i CPC 7122 oraz CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich). Zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu drogowego (wymagana jest rejestracja). Udziały w przedsiębiorstwach bułgarskich są ograniczone do 49 %.

CZ: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (wymagana jest rejestracja w odniesieniu do CPC 7121 i CPC 7122 oraz CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich).

EL: grecka licencja wymagana jest do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania transportu drogowego rzeczy. Licencje są przyznawane na warunkach niedyskryminacyjnych. Przedsiębiorstwa zajmujące się towarowym transportem drogowym założone w Grecji mogą korzystać wyłącznie z pojazdów zarejestrowanych w Grecji.

ES: W odniesieniu do przewozów pasażerskich i międzymiastowych przewozów autokarowych stosuje się test potrzeb ekonomicznych.

FI: do świadczenia usług transportu drogowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą.

FR: zagraniczni inwestorzy nie mogą świadczyć usług autobusowego transportu międzymiastowego.

LV: w przypadku usług transportu pasażerskiego i towarowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą. Przedsiębiorstwa założone na Łotwie muszą korzystać z pojazdów zarejestrowanych w kraju.

RO: na świadczenie usług drogowego transportu towarów i drogowego przewozu osób wymagana jest licencja. Podmioty, które posiadają licencję, mogą używać wyłącznie pojazdów zarejestrowanych w Rumunii, posiadanych i używanych zgodnie z przepisami rządowego rozporządzenia.

SE: szwedzka licencja wymagana jest do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania transportu drogowego. Do kryteriów otrzymania licencji taksówkarskiej należy wyznaczenie przez przedsiębiorstwo osoby fizycznej działającej jako kierownik ds. transportu (czyli de facto jest to wymóg w zakresie miejsca zamieszkania – zob. szwedzkie zastrzeżenia dotyczące rodzajów przedsiębiorstw). Wymóg zobowiązujący utworzone podmioty do korzystania z pojazdów z rejestracją krajową.

Zgodnie z kryteriami otrzymania licencji przez kierowców innych środków transportu drogowego wymagane jest, by przedsiębiorstwo było założone w UE, posiadało siedzibę znajdującą się w Szwecji i wyznaczyło osobę fizyczną działającą jako kierownik ds. transportu, która musi posiadać miejsce zamieszkania w UE.

Licencje są przyznawane na warunkach niedyskryminacyjnych, z tym wyjątkiem, że podmioty świadczące usługi transportu towarów oraz przewozów pasażerskich mogą co do zasady wykorzystywać wyłącznie pojazdy zarejestrowane w krajowym rejestrze ruchu drogowego. Jeśli pojazd jest zarejestrowany za granicą, należy do osoby fizycznej lub prawnej, której główne miejsce zamieszkania znajduje się za granicą, i został sprowadzony do Szwecji do tymczasowego użytku, może być tymczasowo wykorzystywany w Szwecji. Użytek tymczasowy jest zwyczajowo zdefiniowany przez Szwedzką Agencję ds. Transportu jako nieprzekraczający jednego roku.

Transport rurociągami towarów innych niż paliwo i usługi pomocnicze

AT: w odniesieniu do CPC 7139 zastrzega się prawo do przyznania wyłącznych praw obywatelom państw członkowskich UE i unijnym osobom prawnym, których główna siedziba znajduje się na terenie UE.

14. Usługi w zakresie energii

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do osób prawnych z Republiki Armenii kontrolowanych ⁽¹⁾ przez osoby fizyczne lub prawne z państwa, które reprezentuje ponad 5 % unijnego przywozu ropy naftowej lub gazu ziemnego ⁽²⁾, o ile UE nie zapewni kompleksowego dostępu do tego sektora osobom fizycznym i prawnym danego państwa, w kontekście umowy o integracji gospodarczej z tym państwem.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do produkcji, przetwarzania lub transportu paliw i materiałów jądrowych oraz wytwarzania lub dystrybucji energii przy wykorzystaniu energii jądrowej.

UE: certyfikacja operatorów systemu przesyłowego, który jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną lub osoby z państwa trzeciego lub państw trzecich może być przedmiotem odmowy, jeżeli operator nie wykazał, że certyfikacja nie stanowi zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego w państwie członkowskim lub UE, zgodnie z art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do sprzedaży detalicznej i hurtowej paliw silnikowych, energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary i gorącej wody.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w dziedzinie transportu paliwa rurociągami, innych niż usługi doradztwa.

BE, LV: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług w dziedzinie transportu gazu ziemnego rurociągami, innych niż usługi doradztwa.

UE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług dodatkowych związanych z dystrybucją energii, innych niż usługi doradztwa.

SI: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług dodatkowych związanych z dystrybucją energii, innych niż usługi dodatkowe związane z dystrybucją gazu.

⁽¹⁾ Osoba prawna jest kontrolowana przez inną osobę fizyczną lub prawną, jeżeli te ostatnie mają prawo do powoływania większości członków zarządu danej osoby prawnej lub do kierowania jej działaniami z prawnego punktu widzenia. W szczególności posiadanie ponad 50 % udziałów w osobie prawnej jest uznane za sprawowanie nad nią kontroli.

⁽²⁾ Na podstawie danych liczbowych opublikowanych przez Dyрекcję Generalną ds. Energii w ostatnim roczniku statystycznym UE dotyczącym energii: przywóz ropy naftowej wyrażony w wadze, przywóz gazu wyrażony w wartości opałowej.

PL: w odniesieniu do usług w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (część CPC 742) zastrzega się prawo do wymagania, by inwestorzy z państw będących dostawcami energii podlegali zakazowi przejmowania kontroli nad działalnością tego rodzaju. Zastrzega się prawo do wymagania rejestracji (nie jest dozwolona forma oddziału).

CY: Cypr zastrzega sobie prawo do odmowy udzielenia licencji obywatelom państw trzecich lub podmiotom kontrolowanym przez obywateli państw trzecich na działalność dotyczącą poszukiwania, wydobywania i eksploatacji węglowodorów. Podmioty, które posiadają już licencję na działalność dotyczącą poszukiwania, wydobywania i eksploatacji węglowodorów, nie mogą podlegać bezpośredniej lub pośredniej kontroli państw trzecich lub obywateli państw trzecich bez uprzedniej zgody.

15. Pozostałe usługi gdzie indziej niesklasyfikowane

UE: brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia nowych usług, innych niż te sklasyfikowane w tymczasowej Centralnej Klasyfikacji Produktów Organizacji Narodów Zjednoczonych („CPC”) z 1991 r.

UE: brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do świadczenia usług organizacji członkowskich (CPC 95), usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych (CPC 9703).

LT: brak traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do przyznawania adresów internetowych zakończonych na „gov.lt” oraz certyfikacji kas elektronicznych.

CY: świadczenie usług fryzjerskich podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania.

PT: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług związanych ze sprzedażą wyposażenia lub z przyznaniem patentu.

SE: bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych.

ZAŁĄCZNIK XVIII-B

ZOBOWIĄZANIA UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG

1. W poniższym wykazie zobowiązań wskazano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane przez Unię Europejską zgodnie z art. 151 niniejszej Umowy oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dostępu do rynku i traktowania narodowego, które mają w tych rodzajach działalności zastosowanie do usług i usługodawców pochodzących z Republiki Armenii. Wykazy składają się z następujących elementów:

a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym Strona przyjmuje zobowiązanie, oraz zakres liberalizacji, do którego zastosowanie mają zastrzeżenia; oraz

b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące zastrzeżenia.

Jeżeli kolumna, o której mowa w lit. b), zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w niej przyjmują zobowiązania w danym sektorze bez zastrzeżeń.

Brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla mogących obowiązywać zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń w danym sektorze w całej UE.

Sektory lub podsektory niewymienione w poniższym wykazie nie są objęte zobowiązaniami.

2. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku lub traktowania narodowego w rozumieniu art. 149 i 150 niniejszej Umowy. Środki te (na przykład konieczność uzyskania zezwolenia, obowiązki świadczenia usługi powszechnej, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, niedyskryminacyjny wymóg określający, że pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach ochrony środowiska lub obszarach o szczególnych walorach historycznych i artystycznych), nawet jeśli nie są wymienione, w każdym wypadku mają zastosowanie do inwestorów drugiej Strony.

3. Poniższy wykaz pozostaje bez uszczerbku dla wykonalności sposobu 1 w niektórych sektorach i podsektorach usług oraz dla istnienia monopolu publicznych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań dotyczących zakładania przedsiębiorstw.

4. Zgodnie z art. 141 ust. 3 niniejszej Umowy poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Stronę.

5. Prawa i obowiązki wynikające z niniejszego wykazu zobowiązań nie są samowykonalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw poszczególnym osobom fizycznym lub osobom prawnym.

6. Dla większej pewności, w odniesieniu do Unii Europejskiej, zobowiązanie w zakresie przyznawania traktowania narodowego nie pociąga za sobą obowiązku rozszerzenia na obywateli lub osy prawne drugiej Strony traktowania przyznanego w państwie członkowskim obywatelom i osobom prawnym pochodzącym z innego państwa członkowskiego zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ani na jakiegokolwiek środki przyjęte zgodnie z tym traktatem, w tym ich wdrożenie w państwach członkowskich. Takie traktowanie narodowe przyznaje się tylko osobom prawnym drugiej Strony ustanowionym zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego i mającym swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w tym państwie członkowskim, włączając osoby prawne mające siedzibę w Unii Europejskiej, które są własnością lub są kontrolowane przez obywateli drugiej Strony.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
1. USŁUGI BIZNESOWE	
Wszystkie sektory	
A. Wolne zawody	
a) Usługi prawne (CPC 861) ⁽¹⁾ (z wyłączeniem usług w zakresie doradztwa prawnego oraz dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi („huissiers de justice”) lub inni urzędnicy państwowi („officiers publics et ministériels”)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PT, PL, SK, UK: pełne członkostwo w palestrze, wymagane do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego) oraz występowania w roli pełnomocnika przed sądami, podlega wymogowi obywatelstwa. CY: wymóg obywatelstwa UE i statusu rezydenta w Unii w odniesieniu do świadczenia usług prawnych. Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. Wspólnikami lub udziałowcami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do palestry. CY, HU: dla prawników zagranicznych zakres wykonywanej działalności prawniczej jest ograniczony do doradztwa prawnego. FI: pełne członkostwo w palestrze, wymagane do świadczenia usług w zakresie reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania (w tym używanie fińskiego tytułu „asianajaja”). BE: stosuje się ograniczenia kwotowe przy występowaniu przed sądem kasacyjnym („Cour de cassation”) w sprawach cywilnych. BG: prawnicy zagraniczni mogą świadczyć usługi w zakresie reprezentacji prawnej wyłącznie obywatelom swojego państwa i tylko pod warunkiem stosowania zasady wzajemności oraz we współpracy z prawnikiem bułgarskim. W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii. ES: prawnicy specjalizujący się w prawie własności przemysłowej muszą mieć obywatelstwo państwa członkowskiego UE. FR: dostęp prawników do zawodu „avocat auprès de la Cour de Cassation” i „avocat auprès du Conseil d’Etat” jest ograniczony określoną liczbą dostępnych miejsc oraz podlega wymogowi obywatelstwa.

⁽¹⁾ Obejmuje doradztwo prawne, reprezentację prawną, arbitraż oraz postępowania rozjemcze/mediacje, a także usługi w zakresie dokumentacji i świadectw prawnych. Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie inwestor lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i procedurom stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W przypadku prawników świadczących usługi prawne w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego mogą one między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w państwie przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego w drodze testu kwalifikacji i ustanowienia oficjalnego miejsca zamieszkania lub zarejestrowania siedziby w państwie przyjmującym. Usługi prawne w odniesieniu do prawa UE świadczone są z zasady przez w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne w UE występujących osobiście, natomiast usługi prawne dotyczące prawa danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej świadczone są z zasady przez w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne w danym państwie członkowskim UE może być więc konieczne do występowania w roli pełnomocnika przed sądami i innymi właściwymi organami w UE, ponieważ wiąże się to z praktykowaniem prawa proceduralnego UE i krajowego. Jednakże w niektórych państwach członkowskich prawnicy zagraniczni nie w pełni przyjęci do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne mają prawo reprezentować w postępowaniach cywilnych stronę będącą obywatelem lub pochodzącą z państwa, w którym prawnik jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	LV: wymóg obywatelstwa dla zaprzysiężonych adwokatów, dla których zastrzeżona jest reprezentacja prawna w sprawach karnych. DK: pełne członkostwo w palestrze wymagane do wykonywania zawodu prawnika, w tym występowania przed sądami. Aby uzyskać członkostwo w palestrze, kandydaci muszą spełniać wymogi określone w duńskiej ustawie o wymiarze sprawiedliwości. Na mocy tej ustawy tytuł „Advokat” jest tytułem chronionym. Inne osoby niż prawnicy posiadający duńską licencję na wykonywanie zawodu mogą świadczyć usługi prawne zgodnie z duńską ustawą o usługach prawnych, jednak nie mogą używać tytułu „Advokat”. EE: wymóg obywatelstwa dla rzeczników patentowych i tłumaczy przysięgłych (część CPC 861). NL, FI, HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla rzeczników patentowych (część CPC 861). LT: wymóg obywatelstwa dla rzeczników patentowych. PT: wymóg obywatelstwa dla dostępu do zawodu „solicitadores” oraz dla rzeczników patentowych.
b) 1. Usługi rachunkowo-księgowe (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	Dla sposobu 1 FR, HU, IT, MT, RO, SI: bez zobowiązań. AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami. CY: dostęp uwarunkowany jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. Dla sposobu 2 Wszystkie państwa członkowskie: bez ograniczeń
b) 2. Usługi audytorskie (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie rachunkowości)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: bez zobowiązań. AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami oraz przy prowadzeniu audytów przewidziany jest we właściwym prawodawstwie austriackim (na przykład ustawa o spółkach akcyjnych, ustawa o giełdzie papierów wartościowych, ustawa — prawo bankowe itd.). SE: usługi w zakresie ustawowego audytu niektórych podmiotów prawnych, między innymi wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, a także osób fizycznych, mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni i upoważnieni w Szwecji oraz firmy audytowe zarejestrowane w Szwecji. Wyłącznie takie osoby i zarejestrowane publiczne firmy rachunkowe mogą być akcjonariuszami lub tworzyć spółki osobowe w spółkach, które dokonują specjalistycznego audytu (do celów urzędowych). Do uzyskania zatwierdzenia niezbędne jest miejsce zamieszkania w państwie EOG lub w Szwajcarii. Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w Szwecji. Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są zatwierdzonymi lub upoważnionymi księgowymi, muszą posiadać miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	HR: zagraniczne firmy audytorskie mogą świadczyć usługi audytowe na terytorium Chorwacji, gdzie ustanowiły oddział, zgodnie z przepisami ustawy o spółkach. LT: sprawozdanie audytora musi zostać opracowane wspólnie z audytorem posiadającym uprawnienia do wykonywania zawodu na Litwie. DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) ⁽¹⁾	Dla sposobu 1 AT: wymóg obywatelstwa przy występowaniu w roli przedstawiciela przed właściwymi organami. CY: dostęp uwarunkowany jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja w zakresie zatrudnienia w danym podsektorze. CZ: dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych. BG, MT, RO, SI: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
d) Usługi architektoniczne oraz g) Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)	Dla sposobu 1 AT: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: bez zobowiązań. DE: stosowanie przepisów krajowych w sprawie opłat i wynagrodzeń za wszystkie usługi, które są świadczone za granicą. FR: świadczenie wyłącznie poprzez spółkę SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) lub SCP. HU, RO: bez zobowiązań dla usług w zakresie architektury krajobrazu. HR: osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi w tym zakresie za zgodą Chorwackiej Izby Architektów. Projekt lub plan opracowany za granicą musi być uznany (zatwierdzony) przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w Chorwacji pod względem zgodności z chorwackim prawem. Bez zobowiązań w przypadku planowania urbanistycznego. SK: w odniesieniu do rejestracji w izbie zawodowej, która jest niezbędna do wykonywania usług architektonicznych, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją 1.A.a). Usługi prawne.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
e) Usługi inżynierskie; oraz f) Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8672 i CPC 8673)	Dla sposobu 1 AT, SI: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług wyłącznie w zakresie planowania. BG, CZ, CY, EL, IT, MT, PT: bez zobowiązań HR: osoby fizyczne i prawne mogą świadczyć usługi w tym zakresie za zgodą Chorwackiej Izby Inżynierów. Projekt lub plan opracowany za granicą musi być uznany (zatwierdzony) przez upoważnioną osobę fizyczną lub prawną w Chorwacji pod względem zgodności z chorwackim prawem. SK: w odniesieniu do rejestracji w izbie zawodowej, która jest niezbędna do wykonywania usług inżynierskich, wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
h) Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 i część CPC 85201)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: bez zobowiązań. LT: świadczenie usług uwarunkowane jest zezwoleniem wydawanym na podstawie planu usług zdrowotnych, opracowanego w odniesieniu do potrzeb, z uwzględnieniem liczby ludności oraz świadczonych już usług medycznych i stomatologicznych. SI: bez zobowiązań dla usług z zakresu medycyny społecznej, usług sanitarnych, epidemiologicznych, medyczno-ekologicznych, zaopatrzenia w krew, preparaty z krwi i organy do transplantacji oraz usług z zakresu autopsji. HR: bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny. CZ: dostęp jest ograniczony wyłącznie do osób fizycznych. Zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie Ministerstwa Zdrowia. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: bez zobowiązań. UK: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług weterynaryjnych laboratoryjnych i technicznych świadczonych przez weterynarzy-chirurgów oraz doradztwa ogólnego, np.: w zakresie żywienia zwierząt domowych, opieki nad nimi i ich zachowań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 1. Usługi położnicze (część CPC 93191) j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191) FI: jedynie dla usług finansowanych ze źródeł prywatnych	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: bez zobowiązań. FI, PL: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług pielęgniarek. HR: bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny. SE: bez ograniczeń Dla sposobu 2 bez ograniczeń
k) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211) oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów⁽¹⁾	Dla sposobu 1 LT: sprzedaż detaliczna produktów leczniczych konsumentom może odbywać się wyłącznie w aptekach. Internetowa sprzedaż produktów leczniczych na receptę jest zabroniona. LV: bez zobowiązań, z wyjątkiem zamówień pocztowych. HU: bez zobowiązań, z wyjątkiem CPC 63211. Dla sposobów 1 oraz 2 UE, z wyjątkiem EE: bez zobowiązań dla sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz sprzedaży detalicznej towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211). CZ, SE, UK: bez zobowiązań dla innych usług świadczonych przez farmaceutów CY: bez zobowiązań dla sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych oraz innych usług świadczonych przez farmaceutów. AT, ES, IE: sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona. SI: sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych na receptę jest zabroniona. IT, SK: sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211). Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu otrzymania licencji farmaceuty lub otwarcia apteki, w której sprzedawane są detalicznie produkty lecznicze i niektóre produkty medyczne. EE: sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211): sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach. Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych oraz wysyłanie pocztą lub przesyłką kurierską produktów leczniczych zamówionych przez internet są zabronione. BG: sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211). Wymóg w zakresie stałego miejsca zamieszkania farmaceutów. Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona.

⁽¹⁾ Sprzedaż produktów farmaceutycznych na wolnym rynku, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i kwalifikacji oraz procedurom stosowanym w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich tylko sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	Dla sposobu 2 FI: bez zobowiązań dla usług w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej świadczone w ramach wolnych zawodów (w tym sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych), które są finansowane ze środków publicznych.
B. Usługi informatyczne i powiązane (CPC 84)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
C. Usługi badawczo-rozwojowe	
a) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852, z wyjątkiem usług psychologów) ⁽¹⁾ b) Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych (CPC 851) oraz c) Interdyscyplinarne usługi badawczo-rozwojowe (CPC 853)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: w przypadku usług badawczo-rozwojowych, które otrzymują publiczne finansowanie lub pomoc państwa w jakiejkolwiek formie, a przez to uznawanych za niefinansowane ze środków prywatnych wyłączne prawa lub zezwolenia mogą być przyznawane jedynie obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej i osobom prawnym Unii Europejskiej, których główna siedziba znajduje się na terytorium Unii Europejskiej.
D. Usługi w zakresie nieruchomości ⁽²⁾	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821) b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, EE, HR, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań. PT: w odniesieniu do osób prawnych wymóg zarejestrowania w państwie członkowskim EOG. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
E. Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi	
a) W odniesieniu do statków (CPC 83103)	Dla sposobu 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
b) W odniesieniu do statków powietrznych (CPC 83104)	Dla sposobów 1 oraz 2 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań. UE: statki powietrzne używane przez unijnych przewoźników lotniczych muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim Unii Europejskiej, które wydało licencję przewoźnikowi, lub w innym miejscu w Unii Europejskiej, a także podlegają uprzedniemu zatwierdzeniu zgodnie z obowiązującym unijnym lub krajowym prawem w zakresie bezpieczeństwa lotniczego. Umowa leasingu bez załogi, której stroną jest przewoźnik z UE, podlega uprzedniemu zatwierdzeniu zgodnie z unijnym lub krajowym prawem w zakresie bezpieczeństwa lotniczego.

⁽¹⁾ Część CPC 85201, która znajduje się pod pozycją 1.A.h. Usługi medyczne i stomatologiczne.

⁽²⁾ Odnosne usługi wiążą się z zawodem pośrednika obrotu nieruchomościami i nie mają wpływu na jakiekolwiek prawa lub ograniczenia wobec osób fizycznych i prawnych nabywających nieruchomości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) W odniesieniu do pozostałego sprzętu transportowego (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	Dla sposobu 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: bez zobowiązań. SE: w odniesieniu do CPC 83101: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
d) W odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 i CPC 83109)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
e) W odniesieniu do artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań. EE: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług dzierżawy lub wynajmu nagranych taśm wideo do odtwarzania na urządzeniach użytku domowego.
f) Najem sprzętu telekomunikacyjnego (CPC 7541)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
F. Pozostałe usługi biznesowe	
a) Reklama (CPC 871)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
c) Usługi konsultingu w zakresie zarządzania (CPC 865)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
d) Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866)	Dla sposobów 1 oraz 2 HU: bez zobowiązań dla usług arbitrażu i postępowania rozjemczego (CPC 86602).
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	Dla sposobu 1 IT: bez zobowiązań dla zawodu biologa i analityka chemicznego. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (część CPC 881)	Dla sposobu 1 IT: bez zobowiązań dla działalności zarezerwowanej dla agronomów i specjalistów ds. rolnictwa („periti agrari”). Dla agronomów i „periti agrari” wymóg miejsca zamieszkania i wpisu do rejestru zawodowego. Obywatele państw trzecich mogą zostać wpisani do rejestru na zasadzie wzajemności. EE, MT, RO, SI: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
g) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do rybołówstwa (część CPC 882)	Dla sposobu 1 LV, MT, RO, SI: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
i) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do produkcji (część CPC 884 i część CPC 885)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
k) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu	
k) 1. Poszukiwanie personelu kierowniczego (CPC 87201)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań.
k) 2. Usługi wyszukiwania miejsca pracy i pracowników (CPC 87202)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 AT, BE, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań.
k) 3. Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: bez zobowiązań.
k) 4. Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych niż pracownicy handlowi, przemysłowi, personel pielęgniarstwa i inny (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	Dla sposobów 1 oraz 2 Wszystkie państwa członkowskie z wyjątkiem HU: bez zobowiązań. HU: bez ograniczeń
l) 1. Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 2. Usługi ochroniarskie (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań. HU: bez zobowiązań dla CPC 87304, CPC 87305. IT: dla CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu uzyskania koniecznego zezwolenia na świadczenie usług ochrony i konwojowania przedmiotów wartościowych. Dla sposobu 2 HU: bez zobowiązań dla CPC 87304, CPC 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań.
m) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: bez zobowiązań dla usług w zakresie poszukiwań złóż. BG: bez zobowiązań dla usług fotografii lotniczej, geodezji, pomiarów katastralnych oraz kartografii związanej z badaniem ruchów skorupy ziemskiej. HR: bez ograniczeń, poza tym, że usługi w zakresie podstawowych badań geologicznych, geodezyjnych i górniczych oraz usługi powiązane z badaniami w zakresie ochrony środowiska na terytorium Chorwacji mogą być świadczone wyłącznie wspólnie z krajowymi osobami prawnymi lub za ich pośrednictwem. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
n) 1. Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 Dla statków transportu morskiego: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: bez zobowiązań. Dla statków służących do transportu śródlądowymi drogami wodnymi: UE, z wyjątkiem EE, HU, LV: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń Dla sposobów 1 oraz 2 UE: Unia zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu, by wyłącznie uznane organizacje upoważnione przez UE mogły prowadzić regulaminowe przeglądy i wydawać świadectwa statkom w imieniu państw członkowskich UE. Może istnieć wymóg prowadzenia przedsiębiorstwa.
n) 2. Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
n) 3. Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
n) 4. Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
n) 5. Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
o) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
p) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Dla sposobu 1 BG, EE, MT, PL: bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług fotografii lotniczej. HR, LV: bez zobowiązań dla usług fotografii specjalistycznej (CPC 87504) BG: wymóg obywatelstwa oraz wymóg założenia działalności w odniesieniu do fotografii lotniczej. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
q) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Usługi konserwacji i naprawy sprzętu transportowego (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) znajdują się pod pozycjami 1.F.l) 1 do 1.F.l) 4.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
r) Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442)	Dla sposobu 1 SE: osoby fizyczne będące właścicielami czasopism, które są drukowane i wydawane w Szwecji, muszą posiadać miejsce zamieszkania w Szwecji lub być obywatelami EOG. Właściele takich czasopism, będący osobami prawnymi, muszą mieć siedzibę w EOG. Czasopisma, które są drukowane i wydawane w Szwecji, oraz nagrania techniczne muszą posiadać odpowiedzialnego za nie edytora, który musi posiadać miejsce zamieszkania w Szwecji. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
s) Usługi związane z organizowaniem konferencji (część CPC 87909)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
t) Inne	
t) 1. Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	Dla sposobu 1 PL: bez zobowiązań w odniesieniu do usług przysięgłych tłumaczy ustnych i pisemnych. BG, HR, HU, SK: bez zobowiązań w odniesieniu do urzędowych tłumaczeń pisemnych i ustnych. FI: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla certyfikowanych tłumaczy pisemnych (część CPC 87905). Dla sposobu 2 bez ograniczeń
t) 2. Usługi projektowania wnętrz i inne specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Dla sposobu 1 DE: stosowanie przepisów krajowych w sprawie opłat i wynagrodzeń za wszystkie usługi, które są świadczone za granicą. HR: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
t) 3. Usługi świadczone przez agencje inkasa (CPC 87902)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań.
t) 4. Usługi świadczone przez biura kredytowe (CPC 87901)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
t) 5. Usługi powielania (CPC 87904) ⁽¹⁾	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
t) 6. Telekomunikacyjne usługi konsultingu (CPC 7544)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
t) 7. Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

2. USŁUGI KOMUNIKACYJNE

A. Usługi pocztowe i kurierskie. (Usługi odnoszące się do obsługi ⁽²⁾ przesyłek pocztowych ⁽³⁾ według następującego wykazu podsektorów, z przeznaczeniem krajowym lub zagranicznym: (i) obsługa zaadresowanych pisemnych informacji w jakiegokolwiek formie fizycznej ⁽⁴⁾, w tym usługi w zakresie mieszanych przesyłek pocztowych i bezpośrednie przesyłki pocztowe, (ii) obsługa zaadresowanych paczek ⁽⁵⁾, (iii) obsługa zaadresowanych wydawnictw prasowych ⁽⁶⁾, (iv) obsługa przesyłek, o których mowa w ppkt (i)-(iii), w formie przesyłek poleconych lub ubezpieczonych,	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Nie obejmuje usług poligraficznych, których dotyczy CPC 88442, i które znajdują się pod pozycją 1.F p).

⁽²⁾ Termin „obsługa” obejmuje przyjęcie, sortowanie, transport i doręczenie.

⁽³⁾ „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

⁽⁴⁾ Np. listy, karty pocztowe.

⁽⁵⁾ Włącznie z książkami i katalogami.

⁽⁶⁾ Dzienniki, gazety, czasopisma

⁽⁷⁾ Dla podsektorów (i) do (iv) wymagane mogą być indywidualne licencje nakładające szczególne obowiązki świadczenia usługi powszechnej lub wkład finansowy na fundusz kompensacyjny.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
(v) przesyłki ekspresowe ⁽¹⁾ dla pozycji określonych powyżej w ppkt (i) — (iii), (vi) obsługa przesyłek niezaadresowanych, (vii) Wymiana dokumentów ⁽²⁾ (część CPC 751, część CPC 71235 ⁽³⁾ i część CPC 73210 ⁽⁴⁾) Organizacja umieszczania skrzynek pocztowych na publicznych drogach, emitowania znaczków pocztowych i świadczenia usługi przesyłek polecanych stosowanych w procedurach sądowych lub administracyjnych może zostać ograniczona zgodnie z ustawodawstwem krajowym. Dla usług, dla których istnieje ogólny obowiązek świadczenia usługi powszechnej, mogą być ustanawiane systemy licencjonowania. Licencje te mogą być przedmiotem szczególnego obowiązku świadczenia usługi powszechnej lub wkładu finansowego na fundusz kompensacyjny.	
B. Usługi telekomunikacyjne (Usługi te nie obejmują działalności gospodarczej polegającej na dostarczaniu treści, których transport wiąże się z usługami telekomunikacyjnymi)	
a) Wszystkie usługi polegające na przesyłaniu i odbiorze sygnałów za pomocą dowolnych środków elektromagnetycznych ⁽⁵⁾, z wyłączeniem nadawania ⁽⁶⁾	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Przesyłki ekspresowe mogą obejmować, oprócz skróconego czasu przesyłki i większej niezawodności dostawy, czynniki dodatkowe, takie jak: odbiór z miejsca pochodzenia, przekazanie do rąk własnych adresata, oznaczanie i monitorowanie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie tranzytu, potwierdzenie odbioru.

⁽²⁾ Oferowanie środków, łącznie z udostępnieniem pomieszczeń na zasadzie ad hoc, jak również przewożenie przez stronę trzecią, umożliwianie doręczania własnych przesyłek w drodze wzajemnej wymiany przesyłek pocztowych między użytkownikami korzystającymi z tej usługi. Przesyłka pocztowa odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

⁽³⁾ Samodzielny transport poczty dowolnym środkiem transportu lądowego.

⁽⁴⁾ Samodzielny transport poczty środkiem transportu lotniczego.

⁽⁵⁾ Usługi te nie obejmują przetwarzania danych lub informacji on-line (włącznie z przetwarzaniem transakcji) (część CPC 843), które znajduje się pod pozycją 1.B. Usługi informatyczne.

⁽⁶⁾ Nadawanie określa się jako nieprzerwany ciąg transmisji wymagany do rozpowszechniania sygnałów programów telewizyjnych i radiowych dla ogółu społeczeństwa, z wyłączeniem transmisji „contribution links” między operatorami.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Usługi transmisji drogą satelitarną ⁽¹⁾	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez ograniczeń, jednak usługodawcy w tym sektorze mogą podlegać obowiązkom zabezpieczenia interesu powszechnego związanego z przekazywaniem treści poprzez ich sieć zgodnie z unijnymi ramami prawnymi dotyczącymi komunikacji elektronicznej. BE: bez zobowiązań.

3. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE

Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	Dla sposobu 1 LT: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

4. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI

(wyłączając dystrybucję broni, amunicji, środków wybuchowych oraz innych materiałów wojskowych)

A. Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje	Dla sposobów 1 oraz 2
a) Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, dotyczące pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz części i akcesoriów do nich (część CPC 61111, część CPC 6113 i część CPC 6121)	UE: bez zobowiązań dla dystrybucji produktów chemicznych, metali (i kamieni) szlachetnych. AT: bez zobowiązań dla dystrybucji materiałów pirotechnicznych, artykułów zapalnych, urządzeń wybuchowych i substancji toksycznych.
b) Inne usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621)	AT, BG: bez zobowiązań dla dystrybucji produktów do użytku medycznego, takich jak wyroby medyczne i narzędzia chirurgiczne, substancje medyczne i przedmioty do użytku medycznego. BG: bez zobowiązań dla tytoniu i wyrobów tytoniowych, a także w odniesieniu do usług świadczonych przez pośredników w obrocie towarowym. CZ: bez zobowiązań dla usług aukcyjnych. FI: bez zobowiązań dla dystrybucji napojów alkoholowych i produktów farmaceutycznych.

⁽¹⁾ Usługi te obejmują usługi telekomunikacyjne polegające na przekazie i odbiorze transmisji radiowej i telewizyjnej drogą satelitarną (nieprzerwany ciąg transmisji drogą satelitarną wymagany do rozpowszechniania sygnałów programów telewizyjnych i radiowych dla ogółu społeczeństwa). Obejmuje to sprzedaż praw do korzystania z usług satelitarnych, ale nie obejmuje sprzedaży pakietów programów telewizyjnych gospodarstwom domowym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej	HU: usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621): zagraniczne przedsiębiorstwa mogą świadczyć jedynie usługi obrotu towarami (usługi pośrednictwa) poprzez ustanowienie oddziału lub założenie działalności w HU. Wymagana jest licencja wydana przez węgierski organ nadzoru finansowego.
a) Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz ich części i akcesoriów (część CPC 61111, część CPC 6113 i część CPC 6121)	LT: dystrybucja materiałów pirotechnicznych: dystrybucja materiałów pirotechnicznych podlega wymogowi uzyskania licencji. Licencję mogą uzyskać wyłącznie osoby prawne mające siedzibę w UE.
b) Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej końcówek urządzeń telekomunikacyjnych (część CPC 7542)	IT: Dystrybucja tytoniu (część CPC 6222, część CPC 6310) wymóg obywatelstwa UE dla pośredników pomiędzy hurtownikami i detalistami oraz właścicieli sklepów (<i>magazzini</i>). HR: bez zobowiązań dla dystrybucji produktów tytoniowych.
c) Pozostałe usługi w zakresie sprzedaży hurtowej (CPC 622 wyłączając usługi w zakresie sprzedaży hurtowej produktów energetycznych ⁽¹⁾)	Dla sposobu 1 AT, BG, HR, FR, PL, RO: bez zobowiązań dla dystrybucji tytoniu i produktów tytoniowych.
C. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej ⁽²⁾	IT: monopol państwa na wyroby tytoniowe w przypadku usług w zakresie sprzedaży hurtowej.
a) Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje, dotyczące pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych oraz części i akcesoriów do nich (CPC 61112, część CPC 6113 i część CPC 6121)	BG, PL, RO, SE: bez zobowiązań dla sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych. AT, BG, CY, CZ, IE, RO, SK, SI: bez zobowiązań dla dystrybucji produktów farmaceutycznych, z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych (CPC 63211).
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące końcowych urządzeń telekomunikacyjnych (część CPC 7542)	ES: sprzedaż na odległość, sprzedaż wysyłkowa lub podobne sposoby sprzedaży detalicznej lub dostaw tytoniu jest zakazana.
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące żywności (CPC 631)	BG, HU, PL: bez zobowiązań dla usług pośredników w obrocie towarowym. FR: w przypadku usług świadczonych przez pośredników pobierających prowizje, bez zobowiązań dla handlowców i pośredników pracujących na 17 krajowych rynkach świeżych produktów żywnościowych. Bez zobowiązań dla sprzedaży hurtowej produktów farmaceutycznych.
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące innych towarów (nie energii), z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych ⁽³⁾ (CPC 632 wyłączając CPC 63211 i 63297)	MT: bez zobowiązań dla usług świadczonych przez pośredników pobierających prowizje. BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: w przypadku usług w zakresie sprzedaży detalicznej bez zobowiązań, z wyjątkiem zamówień pocztowych.
D. Usługi w zakresie franchisingu (CPC 8929)	

⁽¹⁾ Usługi te, obejmujące CPC 62271, znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 18.D.

⁽²⁾ Nie obejmuje usług konserwacji i naprawy, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 1.B. i 1.F.I).

⁽³⁾ Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych znajduje się w dziale WOLNE ZAWODY pod pozycją 1.A.k).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
5. USŁUGI W ZAKRESIE EDUKACJI (jedynie usługi finansowane ze źródeł prywatnych. Dla większej pewności, usługi, które otrzymują publiczne finansowanie lub pomoc państwa w jakiegokolwiek formie, nie są uważane za usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921)	Dla sposobu 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: bez zobowiązań IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców starających się o uprawnienia do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. Dla sposobu 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: bez zobowiązań. Dla sposobów 1 oraz 2 FR: wymóg obywatelstwa dla nauczycieli placówek oświatowych finansowanych ze środków prywatnych. Obywatele innych państw mogą jednak uzyskać zezwolenie na nauczanie od odpowiednich organów. Obywatele innych państw mogą też uzyskać zezwolenie na założenie i prowadzenie placówki oświatowej. Zezwoleń tego typu udziela się według uznania. (CPC 921).
B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922)	Dla sposobu 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: bez zobowiązań IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców starających się o uprawnienia do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. Dla sposobu 2 CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań. Dla sposobów 1 oraz 2 FR: wymóg obywatelstwa dla nauczycieli placówek oświatowych finansowanych ze środków prywatnych. Obywatele innych państw mogą jednak uzyskać zezwolenie na nauczanie od odpowiednich organów. Obywatele innych państw mogą też uzyskać zezwolenie na założenie i prowadzenie placówki oświatowej. Zezwoleń tego typu udziela się według uznania. (CPC 922). LV: bez zobowiązań dla usług edukacyjnych związanych ze szkolnictwem zawodowym i technicznym na poziomie średnim dla uczniów niepełnosprawnych (CPC 9224).
C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców starających się o uprawnienia do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. ES, IT: test potrzeb ekonomicznych w przypadku zakładania prywatnych uniwersytetów upoważnionych do wydawania uznawanych dyplomów lub przyznawania uznawanych stopni naukowych. Odpowiednia procedura obejmuje konsultację z parlamentem. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	Dla sposobu 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań. Dla sposobów 1 oraz 2 CZ, SK: bez zobowiązań dla usług szkolnictwa wyższego, z wyjątkiem usług w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym (CPC 92310). FR: wymóg obywatelstwa dla nauczycieli placówek oświatowych finansowanych ze środków prywatnych. Obywatele innych państw mogą jednak uzyskać zezwolenie na nauczanie od odpowiednich organów. Obywatele innych państw mogą też uzyskać zezwolenie na założenie i prowadzenie placówki oświatowej. Zezwoleń tego typu udziela się według uznania. (CPC 923).
D. Usługi kształcenia dorosłych (CPC 924)	Dla sposobów 1 oraz 2 CY, FI, MT, RO, SE: bez zobowiązań. AT: bez zobowiązań dla usług kształcenia dorosłych za pomocą programów radiowych lub telewizyjnych.
E. Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia (CPC 929)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez zobowiązań.
6. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA	
A. Usługi związane ze ściekami (CPC 9401) ⁽¹⁾ B. Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych a) Usługi w zakresie wywozu i zagospodarowywania śmieci i odpadów (CPC 9402) b) Usługi sanitarne i pokrewne (CPC 9403) C. Usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu (CPC 9404) ⁽²⁾ D. Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody a) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej/skażonej gleby i wody (część CPC 94060) ⁽³⁾ E. Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami (CPC 9405) F. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu a) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406) G. Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska i usługi pomocnicze (CPC 94090)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Odpowiada usługom kanalizacyjnym.

⁽²⁾ Odpowiada usługom oczyszczania spalin.

⁽³⁾ Odpowiada częściom pozycji „Usługi związane z ochroną przyrody i krajobrazu”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
7. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	Dla sposobów 1 oraz 2 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: (i) żegluga morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie z następujących pozycji: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w transzycie międzynarodowym. AT: działalność promocyjna i pośrednictwo w imieniu spółki zależnej niemającej siedziby w Unii lub oddziału niemającego siedziby w Austrii (z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji) są zabronione. Obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze, z wyjątkiem ubezpieczenia międzynarodowego zarobkowego transportu lotniczego, mogą zostać zagwarantowane wyłącznie przez spółkę zależną mającą siedzibę w Unii lub przez oddział mający siedzibę w Austrii. DK: obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze mogą zostać zagwarantowane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w Unii. Osoby i przedsiębiorstwa (w tym zakłady ubezpieczeń) inne niż zakłady ubezpieczeń, które uzyskały zezwolenie na mocy duńskiego prawa lub ze strony organów duńskich, nie mogą w celach handlowych w Danii uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich wobec osób zamieszkujących w Danii, statków duńskich lub nieruchomości w Danii. DE: obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze mogą zostać zagwarantowane jedynie przez spółkę zależną mającą siedzibę w Unii lub przez oddział mający siedzibę w Niemczech. Jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń zarejestrował oddział w Niemczech, może on zawierać umowy ubezpieczeniowe w Niemczech odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem oddziału mającego siedzibę w Niemczech. FR: ubezpieczenia od ryzyka w zakresie transportu naziemnego mogą być realizowane jedynie przez firmy ubezpieczeniowe mające siedzibę w Unii. IT: ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności dotyczące ryzyka na terytorium Włoch może zostać zagwarantowane wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do Włoch. PL: bez zobowiązań dla reasekuracji i retrocesji, z wyjątkiem ubezpieczenia towarów w handlu międzynarodowym. PT: polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną mogą być wystawiane jedynie przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE; jedynie osoby i przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE mogą działać w charakterze pośredników w zakresie takiej działalności ubezpieczeniowej w Portugalii.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	RO: reasekuracja na rynku międzynarodowym jest dozwolona tylko w przypadku, gdy ryzyko będące przedmiotem reasekuracji nie może być zlokalizowane na rynku krajowym. Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług pośrednictwa ubezpieczeniowego, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: (i) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie z następujących pozycji: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym. PL: bez zobowiązań dla reasekuracji, retrocesji i ubezpieczenia, z wyjątkiem reasekuracji, retrocesji i ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: a) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie z następujących pozycji: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz b) towarów w tranzycie międzynarodowym. BG: bez zobowiązań dla ubezpieczeń bezpośrednich, z wyjątkiem usług świadczonych przez usługodawców zagranicznych na rzecz podmiotów zagranicznych na terytorium Republiki Bułgarii. Bez zobowiązań dla ubezpieczeń depozytów i podobnych programów odszkodowań oraz obowiązkowych programów ubezpieczeń. Ubezpieczenia transportowe obejmujące towary, ubezpieczenia pojazdów jako takich oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie ryzyka zlokalizowanego w Republice Bułgarii nie mogą być gwarantowane bezpośrednio przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń. Zagraniczny zakład ubezpieczeń może zawierać umowy ubezpieczeniowe wyłącznie za pośrednictwem oddziału. CY, LV, MT: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: (i) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie z następujących pozycji: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	LT: bez zobowiązań dla bezpośrednich usług ubezpieczeniowych, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: (i) żeglugi morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie z następujących pozycji: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym, z wyjątkiem transportu lądowego, jeżeli ryzyko znajduje się na Litwie. BG, LV, LT: bez zobowiązań dla usług pośrednictwa ubezpieczeniowego. PL: bez zobowiązań dla pośredników usług w zakresie reasekuracji, retrocesji i ubezpieczenia. FI: wyłącznie ubezpieczyciele mający główną siedzibę w UE lub oddział w Finlandii mogą oferować bezpośrednie usługi ubezpieczeniowe (w tym koasekurację). Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w UE. HU: świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich na terytorium Węgier przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w UE dozwolone jest tylko za pośrednictwem oddziału zarejestrowanego na Węgrzech. IT: bez zobowiązań dla zawodu aktuarusza. SE: świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich jest dopuszczalne wyłącznie poprzez usługodawcę świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w Szwecji i pod warunkiem że zagraniczny usługodawca i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy firm lub zawarły umowę o współpracy. ES: w przypadku usług aktuarialnych, wymóg w zakresie miejsca zamieszkania i trzyletnie doświadczenie w tym zakresie. Dla sposobu 2 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: bez zobowiązań dla usług pośrednictwa. BG: w przypadku ubezpieczeń bezpośrednich bułgarskie osoby fizyczne i prawne, jak również osoby zagraniczne, które prowadzą działalność gospodarczą na terytorium Republiki Bułgarii, mogą zawierać umowy ubezpieczeniowe dotyczące ich działalności w Bułgarii tylko z usługodawcami, którzy posiadają zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Bułgarii. Odszkodowania wynikające z takich umów są wypłacane w Bułgarii. Bez zobowiązań dla ubezpieczeń depozytów i podobnych programów odszkodowań oraz obowiązkowych programów ubezpieczeń. IT: ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności dotyczące ryzyka na terytorium Włoch może zostać zagwarantowane wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do transportu międzynarodowego obejmującego przyczółek do Włoch.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	PL: bez zobowiązań dla usług reasekuracji, retrocesji i ubezpieczenia, z wyjątkiem reasekuracji, retrocesji i ubezpieczenia od ryzyka towarów w handlu międzynarodowym.
B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	Dla sposobów 1 oraz 2 LT: zastrzega się prawo do wymagania obecności handlowej w odniesieniu do zarządzania funduszami emerytalnymi, a także by co najmniej jedna osoba z kierownictwa administracji banku posiadała stałe miejsce zamieszkania na Litwie oraz mówiła w języku litewskim. IT: bez zobowiązań w przypadku „<i>consulenti finanziari</i>” (doradców finansowych). EE: przy przyjmowaniu depozytów: wymóg uzyskania zezwolenia od estońskiej Komisji Nadzoru Finansowego oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, spółki zależnej lub oddziału zgodnie z przepisami prawa estońskiego. IE: zastrzega się prawo do stosowania następujących wymogów: w przypadku systemów zbiorowego inwestowania tworzonych jako fundusze powiernicze i przedsiębiorstwa o zmiennym kapitale (innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe, UCITS) należy zarejestrować przedsiębiorstwo powiernicze lub depozytariuszowe i zarządzające w Irlandii lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (nie jest dozwolona forma oddziału). W przypadku inwestycyjnych spółek komandytowych co najmniej jeden komplementariusz musi być zarejestrowany w Irlandii. W celu funkcjonowania jako członek giełdy papierów wartościowych w Irlandii, dany podmiot musi: a) być upoważniony w Irlandii, co wymaga, aby był on zarejestrowany lub był spółką osobową, z główną/prawną siedzibą w Irlandii, lub b) być upoważniony w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej zgodnie z dyrektywą UE w sprawie inwestycji i usług. PL: w przypadku dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i dostarczania związanego z tym oprogramowania: wymóg korzystania z publicznej sieci telekomunikacyjnej lub sieci innego autoryzowanego operatora. Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: bez zobowiązań, z wyjątkiem dostarczania informacji finansowych oraz przetwarzania danych finansowych oraz usług doradczych i innych usług wspomagających, wyłączając pośrednictwo. BE: w celu świadczenia usług w zakresie doradztwa inwestycyjnego wymagane jest w Belgii założenie przedsiębiorstwa BG: mogą być stosowane ograniczenia i warunki dotyczące korzystania z sieci telekomunikacyjnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	CY: bez zobowiązań, z wyjątkiem obrotu zbywalnymi papierami wartościowymi, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradczych i innych usług wspomagających, wyłączając pośrednictwo. EE: założenie specjalistycznej spółki zarządzającej jest wymagane w celu realizacji czynności związanych z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi. Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę statutową w Unii mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. LT: założenie specjalistycznej spółki zarządzającej jest wymagane w celu realizacji czynności związanych z zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi. Wyłącznie przedsiębiorstwa posiadające siedzibę statutową lub oddział na Litwie mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. IE: świadczenie usług inwestycyjnych lub zapewnianie doradztwa w zakresie inwestycji wymaga: I) uzyskania zezwolenia w Irlandii, które normalnie wymaga, aby podmiot został zarejestrowany lub był spółką osobową lub wyłącznym podmiotem gospodarczym, w każdym przypadku posiadającym siedzibę główną/statutową w Irlandii (zezwolenie nie może być wymagane w niektórych przypadkach, np. jeżeli usługodawca państwa trzeciego nie posiada obecności handlowej w Irlandii oraz usługa nie jest świadczona dla osób prywatnych); albo II) zezwolenia w innym państwie członkowskim, zgodnie z dyrektywą UE w sprawie usług inwestycyjnych. LV: bez zobowiązań, z wyjątkiem dostarczania informacji finansowych oraz usług doradczych i innych usług wspomagających, wyłączając pośrednictwo. MT: bez zobowiązań, z wyjątkiem przyjmowania depozytów, udzielania wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, dostarczania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych oraz usług doradczych i innych usług wspomagających, wyłączając pośrednictwo. PL: w przypadku dostarczania i przekazywania informacji finansowych, przetwarzania danych finansowych i dostarczania związanego z tym oprogramowania: wymóg korzystania z publicznej sieci telekomunikacyjnej, lub sieci innego autoryzowanego operatora. RO: bez zobowiązań w przypadku leasingu finansowego, obrotu instrumentami rynku pieniężnego, walutami obcymi, instrumentami pochodnymi, instrumentami opartymi na kursach walutowych i stopach procentowych, zbywalnymi papierami wartościowymi i innymi negocjowalnymi instrumentami i aktywami finansowymi, w przypadku udziału w emisji wszystkich rodzajów papierów wartościowych, zarządzania aktywami oraz usług rozrachunkowych i rozliczeniowych w odniesieniu do aktywów finansowych. Płatności i usługi transferu środków pieniężnych dozwolone są wyłącznie poprzez bank mający siedzibę w Rumunii.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	SI: bez zobowiązań, z wyjątkiem udzielania wszelkiego rodzaju kredytów i pożyczek, przyjmowania gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i wyłącznych właścicieli, dostarczania i przekazywania informacji finansowych oraz przetwarzania danych finansowych i udostępniania związanego z nimi oprogramowania przez usługodawców świadczących inne usługi finansowe, doradztwa i innych pomocniczych usług finansowych w odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności, w tym badań zdolności kredytowej i analizy kredytowej, badań i doradztwa w odniesieniu do inwestycji i tworzenia portfela aktywów oraz doradztwa w zakresie nabywania oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw. Wymagana obecność handlowa. SI: plany emerytalne mogą być oferowane przez wspólny fundusz emerytalny (który nie jest osobą prawną i w związku z tym jest zarządzany przez zakład ubezpieczeń, bank lub towarzystwo emerytalne), towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń. Ponadto plany emerytalne mogą być oferowane przez podmioty oferujące plany emerytalne założone zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w państwie członkowskim UE. HU: spółki spoza EOG mogą świadczyć usługi finansowe lub prowadzić działalność pomocniczą wobec usług finansowych wyłącznie za pośrednictwem węgierskiego oddziału. Dla sposobu 2 BG: mogą być stosowane ograniczenia i warunki dotyczące korzystania z sieci telekomunikacyjnych.

8. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA I USŁUGI SPOŁECZNE

(jedynie usługi finansowane ze źródeł prywatnych. Dla większej pewności, usługi, które otrzymują publiczne finansowanie lub pomoc państwa w jakiegokolwiek formie, nie są uważane za usługi finansowane ze środków prywatnych)

A. Usługi szpitalne (CPC 9311) B. Usługi pogotowia ratunkowego (CPC 93192) C. Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie inne niż usługi szpitalne (CPC 93193)	Dla sposobów 1 oraz 2 FR: bez zobowiązań w zakresie usług analiz i testów laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych (część 9311). Dla sposobu 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: bez zobowiązań. HR: bez zobowiązań, z wyłączeniem telemedycyny. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi społeczne — Wszystkie państwa członkowskie z wyjątkiem AT, EE, LT i LV: wyłącznie usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości. — AT, EE i LV: wszystkie usługi objęte CPC 933.	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 CZ, FI, HU, LT, MT, PL, SE, SI, SK: bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
9. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
A. Hotele, restauracje i catering (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) wyłączając catering w środkach transportu lotniczego ⁽¹⁾	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań. HR: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
B. Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)	Dla sposobu 1 BG, CY, HU: bez zobowiązań. CY: wymóg obywatelstwa. Zagraniczni dostawcy usług muszą być reprezentowani przez biuro podróży posiadające siedzibę statutową na Cyprze. LT: świadczenie usług organizatorów wyjazdów grupowych uwarunkowane jest założeniem działalności na Litwie oraz zezwoleniem wydanym przez Litewski Państwowy Departament Turystyki. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: bez zobowiązań. IT: przewodnicy turystyczni z państw niebędących członkami UE muszą uzyskać specjalną licencję danego regionu, aby wykonywać zawód zawodowego przewodnika turystycznego. BG, CY, EL, ES: wymóg obywatelstwa UE w odniesieniu do świadczenia usług przewodników turystycznych. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Catering w środkach transportu lotniczego znajduje się w dziale USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ pod pozycją 12.D.a) Usługi obsługi naziemnej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
10. USŁUGI W ZAKRESIE REKREACJI, KULTURY I SPORTU (inne niż usługi audiowizualne)	
A. Usługi rozrywkowe (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań. BG: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług rozrywkowych producentów teatralnych, zespołów muzycznych oraz orkiestr (CPC 96191); usług świadczonych przez autorów, kompozytorów, rzeźbiarzy, artystów estradowych i innych artystów indywidualnych (CPC 96192); pomocniczych usług związanych z teatrem (CPC 96193). EE: bez zobowiązań w przypadku innych usług rozrywkowych (CPC 96199), z wyjątkiem usług kinowych. LT, LV: bez zobowiązań, z wyjątkiem działalności prowadzenia kin (część CPC 96199).
B. Usługi agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962)	Dla sposobu 1 BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: bez zobowiązań.
C. Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	Dla sposobów 1 oraz 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań
D. Usługi związane ze sportem (CPC 9641)	Dla sposobów 1 oraz 2 AT: bez zobowiązań dla usług szkół narciarskich i przewodników górskich. BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: bez zobowiązań. Dla sposobu 1 CY, EE, HR: bez zobowiązań.
E. Usługi związane z działalnością parków rekreacyjnych i plaż (CPC 96491)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
11. USŁUGI TRANSPORTOWE	
A. Transport morski a) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 bez krajowego transportu kabotażowego ⁽¹⁾). b) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 bez krajowego transportu kabotażowego ⁽²⁾).	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez zobowiązań w odniesieniu do usług krajowego kabotażu morskiego. BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: usługi dowozowe na podstawie zezwolenia.
B. Transport wodny śródlądowy a) Transport pasażerski (CPC 7221 bez krajowego transportu kabotażowego ⁽²⁾). b) Transport towarowy (CPC 7222 bez krajowego transportu kabotażowego ⁽²⁾).	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez zobowiązań w odniesieniu do usług krajowego kabotażu na śródlądowych drogach wodnych. Środki oparte na istniejących lub przyszłych umowach dotyczących dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj) zastrzegają niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych państwach i spełniających kryteria obywatelstwa dotyczące własności. Z zastrzeżeniem rozporządzeń wykonawczych do Konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie. UE: usługi transportu towarowego lub pasażerskiego śródlądowymi drogami wodnymi mogą być świadczone wyłącznie przez podmiot, który spełnia następujące warunki: a) podmiot ten ma swoją siedzibę w państwie członkowskim; b) jest w tym państwie upoważniony do prowadzenia (międzynarodowego) transportu towarowego lub pasażerskiego śródlądowymi drogami wodnymi; oraz c) używa statków zarejestrowanych w państwie członkowskim lub posiadających certyfikat członkostwa we flocie państwa członkowskiego. Właścicielami statków muszą być ponadto osoby fizyczne posiadające miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, które są obywatelami państwa członkowskiego, lub osoby prawne zarejestrowane w jednym z państw członkowskich UE. W drodze wyjątku można zezwolić na odstępstwo od wymogu dotyczącego większościowego udziału. W Hiszpanii, Szwecji i Finlandii nie ma prawnego rozróżnienia na wody morskie i śródlądowe drogi wodne. Do śródlądowych dróg wodnych zastosowanie mają przepisy dotyczące transportu morskiego. AT: wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa lub stała siedziba w Austrii. BG, CY, CZ, EE, FI, HU, HR, LT, MT, RO, SE, SI, SK: bez zobowiązań.

⁽¹⁾ Bez uszczerbku dla zakresu działalności, który może zostać uznany jako „kabotaż” na podstawie odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, niniejszy wykaz nie obejmuje krajowego transportu kabotażowego, który przyjęty jest jako obejmujący przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym na jego szelfie kontynentalnym zgodnie z Konwencją ONZ o prawie morza, oraz ruch rozpoczynający się i kończący w tym samym porcie znajdującym się w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

⁽²⁾ W tym usługi dowozowe i transport sprzętu przez dostawców usług w zakresie międzynarodowych przewozów towarowych pomiędzy portami znajdującymi się w tym samym państwie, jeżeli nie ma to wpływu na dochody.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Transport kolejowy a) Transport pasażerski (CPC 7111) b) Transport towarowy (CPC 7112)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Transport drogowy a) Transport pasażerski (CPC 7121 i CPC 7122) b) Transport towarowy (CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich ⁽¹⁾).	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań (wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich). Dla sposobu 2 bez ograniczeń
E. Transport rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽²⁾ (CPC 7139)	Dla sposobu 1: UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań.

12. USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ ⁽³⁾

A. Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego a) Usługi w zakresie przeładunku towarów przewożonych drogą morską b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742) c) Usługi w zakresie odprawy celnej d) Usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania e) Usługi agencji morskich f) Usługi spedycji morskiej g) Najem statków z załogą (CPC 7213) h) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214) i) Usługi wspierające w branży transportu morskiego (część CPC 745) j) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie odprawy celnej, usług związanych z pchaniem i holowaniem oraz usług pilotażowych i usług cumowniczych. Dla sposobu 1: UE: bez zobowiązań w przypadku usług w zakresie przeładunku towarów przewożonych drogą morską i usług w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań dla najmu statków z załogą. BG: bez zobowiązań. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań dla usług w zakresie przechowywania i magazynowania. HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego. FI: usługi pomocnicze w branży transportu morskiego mogą być świadczone jedynie przez jednostki pływające pod banderą fińską. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Część CPC 71235, która znajduje się w dziale USŁUGI KOMUNIKACYJNE pod pozycją 2.A. Usługi pocztowe i kurierskie.⁽²⁾ Transport paliwa rurociągami znajduje się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 13.B.⁽³⁾ Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i naprawy sprzętu transportowego, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 1.F. l) 1 do 1.F.l) 4.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
B. Usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi a) Usługi przeładunku towarów (część CPC 741) b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742) c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) Najem statków z załogą (CPC 7223) e) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7224) f) Usługi wspierające w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi (część CPC 745) g) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: środki oparte na istniejących lub przyszłych umowach dotyczących dostępu do śródlądowych dróg wodnych (włączając umowy dotyczące połączenia Ren-Men-Dunaj) zastrzegające niektóre prawa dotyczące ruchu dla podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w danych państwach i spełniających kryteria obywatelstwa dotyczące własności. Rozporządzenia wykonawcze do Konwencji z Mannheim w sprawie żeglugi po Renie. UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie odprawy celnej, usług związanych z pchaniem i holowaniem oraz usług pilotażowych i usług cumowniczych. HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego. Dla sposobu 1 AT: bez zobowiązań w przypadku wynajmu statków z załogą, usług związanych z pchaniem i holowaniem, usług pilotażowych i cumowniczych, usług pomocy nawigacyjnej oraz usług w zakresie eksploatacji portów i dróg wodnych. BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań dla najmu statków z załogą. BG: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (w przypadku świadczenia usług pomocniczych dla transportu wodnego wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa). Udziały w przedsiębiorstwach bułgarskich ograniczone są do 49 %.
C. Usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego a) Usługi przeładunku towarów (część CPC 741) b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742) c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7113) e) Usługi wspierające dla usług transportu kolejowego (CPC 743) f) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie odprawy celnej oraz usług związanych z pchaniem i holowaniem. HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego. Dla sposobu 1 BG, CZ: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (w przypadku świadczenia usług pomocniczych dla transportu kolejowego wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa). Udziały w przedsiębiorstwach bułgarskich ograniczone są do 49 %. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi pomocnicze w branży transportu drogowego a) Usługi przeładunku towarów (część CPC 741) b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742) c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748) d) Najem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124) e) Usługi wspierające dla usług transportu drogowego (CPC 744) f) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (część CPC 749)	Dla sposobu 1 AT, BG, CY, CZ, DK, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: bez zobowiązań dla najmu użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą. HR: bez zobowiązań z wyjątkiem usług agencji transportu towarowego i usług wspierających w branży transportu drogowego wymagających pozwolenia. SE: wymóg zobowiązujący utworzone podmioty do korzystania z pojazdów z rejestracją krajową. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
D. Usługi pomocnicze w branży usług transportu lotniczego a) Usługi obsługi naziemnej (włączając usługi w zakresie cateringu)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. BG: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (w przypadku świadczenia usług pomocniczych dla transportu lotniczego wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa). Dla sposobu 2 BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: bez zobowiązań.
b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń Dla sposobu 1 BG: zakaz bezpośredniego tworzenia oddziałów (w przypadku świadczenia usług pomocniczych dla transportu lotniczego wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa).
c) Usługi agencji transportu towarowego (część CPC 748)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń Dla sposobu 1 BG: cudzoziemcy mogą świadczyć usługi jedynie poprzez udział w bułgarskich przedsiębiorstwach z ograniczeniem do udziału w kapitale na poziomie 49 % oraz poprzez oddziały.
d) Najem statków powietrznych z załogą (CPC 734)	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych Unii muszą być zarejestrowane w państwie członkowskim wydającym licencję przewoźnikowi lub w innym miejscu w Unii. Rejestracja może podlegać wymogowi, by statek powietrzny stanowił własność osoby fizycznej spełniającej szczególne kryteria obywatelstwa lub osoby prawnej spełniającej szczególne kryteria dotyczące własności i kontroli kapitału. W drodze wyjątku zagraniczny przewoźnik lotniczy może, w szczególnych okolicznościach, oddać w dzierżawę przewoźnikowi w Unii Europejskiej statek powietrzny zarejestrowany poza UE, w celu zaspokojenia wyjątkowych potrzeb przewoźnika w Unii Europejskiej, związanych ze zwiększonym zapotrzebowaniem sezonowym lub potrzebą pokonania trudności operacyjnych, które nie mogą być zaspokojone w racjonalny sposób przez dzierżawę statków powietrznych zarejestrowanych w Unii Europejskiej, pod warunkiem uzyskania tymczasowego zezwolenia od państwa członkowskiego, które wydało licencję danemu przewoźnikowi w Unii Europejskiej.
e) Sprzedaż i marketing f) System rezerwacji komputerowej	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: w przypadku gdy dostawcy usług systemu rezerwacji komputerowej (CRS) spoza UE nie zapewnią przewoźnikom lotniczym Unii Europejskiej traktowania równoważnego ⁽¹⁾ temu, jakie zapewnia się w Unii Europejskiej, lub w przypadku gdy przewoźnicy lotniczy spoza UE nie zapewnią dostawcom usług CRS UE traktowania równoważnego temu, jakie zapewnia się w Unii Europejskiej, mogą zostać wprowadzone środki w celu zapewnienia równoważnego traktowania wobec, odpowiednio, przewoźników lotniczych spoza UE ze strony dostawców usług CRS w Unii Europejskiej lub wobec dostawców usług CRS spoza UE ze strony przewoźników lotniczych w Unii Europejskiej.

⁽¹⁾ „Równoważne traktowanie” oznacza traktowanie niedyskryminacyjne w stosunku do unijnych przewoźników lotniczych i unijnych dostawców usług CRS.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
g) Usługi obsługi portów lotniczych.	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
E. Usługi pomocnicze w branży transportu rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽¹⁾ a) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania towarów innych niż paliwo transportowane rurociągami (część CPC 742)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

13. POZOSTAŁE USŁUGI TRANSPORTOWE

Zapewnienie usługi transportu kombinowanego	Dla sposobu 1: UE, z wyjątkiem FI: wyłącznie przewoźnicy z siedzibą w państwie członkowskim, którzy spełniają warunki dostępu do zawodu i dostępu do rynku transportu towarów między państwami członkowskimi, mogą, w kontekście operacji transportu kombinowanego pomiędzy państwami członkowskimi, wykonywać początkowe lub końcowe odcinki transportu drogowego, stanowiące integralną część operacji transportu kombinowanego, obejmujące przekroczenie granicy lub nieobejmujące przekroczenia granicy. Zastosowanie mają ograniczenia dotyczące poszczególnych rodzajów transportu. Można przyjąć niezbędne środki w celu zapewnienia, by podatki od środków transportowych mające zastosowanie do pojazdów drogowych wykorzystywanych w transporcie kombinowanym były obniżane lub zwracane. Dla sposobu 2: BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: bez ograniczeń, bez uszczerbku dla ograniczeń określonych w wykazie zobowiązań dotyczących danego rodzaju transportu. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: bez zobowiązań.

14. USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII

A. Usługi związane z górnictwem (CPC 883) ⁽²⁾	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń
B. Transport paliwa rurociągami (CPC 7131)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań.

⁽¹⁾ Usługi pomocnicze w branży transportu paliwa rurociągami znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 13.C.

⁽²⁾ Obejmuje następujące usługi świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy: usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do górnictwa, przygotowanie terenu, montaż urządzeń wiertniczych, wiercenie, usługi dotyczące usuwania pozostałości z odwiertów, usługi związane z orurowaniem, zapewnianie i obsługa płuczki wiertniczej, kontrola ciał stałych, specjalne czynności wiertnicze wgłębne i roboty ratunkowe, geologia terenów odwiertów i kontrola odwiertu, usuwanie rdzenia, testowanie odwiertów, usługi w zakresie obsługi odwiertu urządzeniami liniowymi, zapewnianie i obsługa cieczy roboczych (solanek), dostawa i montaż urządzeń stosowanych przy opróbowaniu i zbrojeniu otworów wiertniczych, cementowanie (pompowanie ciśnieniowe), usługi stymulacji (szczelinowanie, kwasowanie oraz pompowanie ciśnieniowe), usługi w zakresie remontów kapitalnych i napraw otworów wiertniczych, zamykanie i likwidowanie otworów wiertniczych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
C. Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania paliw transportowanych rurociągami (część CPC 742)	Dla sposobu 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
D. Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej paliw stałych, ciekłych i gazowych oraz produktów pochodnych (CPC 62271) oraz usługi w zakresie sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, pary i gorącej wody	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie sprzedaży hurtowej paliwa silnikowego, energii elektrycznej, pary i gorącej wody.
E. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego (CPC 613)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
F. Sprzedaż detaliczna oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna (CPC 63297) oraz usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary i gorącej wody	Dla sposobów 1 oraz 2 UE: bez zobowiązań dla usług w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczących paliwa silnikowego, energii elektrycznej, gazu (nie w butlach), pary i gorącej wody. Dla sposobu 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: bez zobowiązań dla sprzedaży detalicznej oleju opałowego, gazu w butlach, węgla i drewna, z wyjątkiem zamówień pocztowych. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
G. Usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług doradztwa. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

15. POZOSTAŁE USŁUGI GDZIE INDEKS INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE

a) Usługi w zakresie prania, czyszczenia i farbowania (CPC 9701)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) Usługi fryzjerskie (CPC 97021)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
c) Zabiegi kosmetyczne, usługi manicure i pedicure (CPC 97022)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
d) Pozostałe usługi upiększające gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 97029)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
e) Usługi spa i masaże nieterapeutyczne, o ile wykonywane są jako usługi relaksacji fizycznej, a nie dla celów medycznych lub rehabilitacyjnych ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	Dla sposobu 1 UE: bez zobowiązań. Dla sposobu 2 bez ograniczeń
g) Usługi w zakresie połączeń telekomunikacyjnych (CPC 7543)	Dla sposobów 1 oraz 2 bez ograniczeń

⁽¹⁾ Masaże terapeutyczne i usługi kuracji cieplnych znajdują się pod pozycjami: 1.A.h) „Usługi medyczne”, 1.A.j) 2 „Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny” oraz „Usługi w zakresie ochrony zdrowia” (8.A i 8.C).

ZAŁĄCZNIK VIII-C

ZASTRZEŻENIA UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE PERSONELU KLUCZOWEGO, ABSOLWENTÓW ODBYWAJĄCYCH STAŻ I SPRZEDAWCÓW USŁUG BIZNESOWYCH

1. W poniższym wykazie zastrzeżeń podano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane na podstawie art. 151 niniejszej Umowy, w odniesieniu do których mają zastosowanie ograniczenia dotyczące personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż zgodnie z art. 154 niniejszej Umowy oraz sprzedawców usług biznesowych zgodnie z art. 155 niniejszej Umowy, i wymieniono takie ograniczenia. Poniższy wykaz składa się z następujących elementów:

- a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz
- b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.

Jeżeli kolumna, o której mowa w lit. b), zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w niej przyjmują zobowiązania w danym sektorze bez zastrzeżeń (brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla mogących obowiązywać zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń w danym sektorze w całej UE).

Unia Europejska nie podejmuje żadnych zobowiązań w stosunku do personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż i sprzedawców usług biznesowych, którzy nie są przedmiotem liberalizacji (brak zobowiązań) zgodnie z art. 144 niniejszej Umowy.

- 2. Zobowiązania dotyczące personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż, sprzedawców usług biznesowych oraz sprzedawców towarów nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich tymczasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik wszelkich sporów lub negocjacji między pracownikami lub pracodawcami.
- 3. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 154 i art. 155 niniejszej Umowy. Środki te (np. konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, konieczność posiadania oficjalnego miejsca zamieszkania na terytorium, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza), nawet jeśli nie zostały wymienione, znajdują zastosowanie w każdym przypadku do personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż oraz sprzedawców usług biznesowych pochodzących z Republiki Armenii.
- 4. Wszystkie inne wymogi prawne Unii Europejskiej i jej państw członkowskich dotyczące środków odnoszących się do wjazdu, pobytu, pracy i zabezpieczenia społecznego mają nadal zastosowanie, włączając regulacje dotyczące okresu pobytu, minimalnej płacy, jak również układów zbiorowych w sprawie płac.
- 5. Zgodnie z art. 141 ust. 3 niniejszej Umowy poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Strony.
- 6. Poniższy wykaz nie ma wpływu na istnienie monopolu publicznych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań podejmowanych przy zakładaniu działalności gospodarczej.
- 7. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.
- 8. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.
- 9. Dla większej pewności, w odniesieniu do Unii Europejskiej, zobowiązanie w zakresie przyznawania traktowania narodowego nie pociąga za sobą obowiązku rozszerzenia na obywateli lub osoby prawne drugiej Strony traktowania przyznanego w państwie członkowskim obywatelom i osobom prawnym pochodzącym z innego państwa członkowskiego zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ani na jakiekolwiek środki przyjęte zgodnie z tym traktatem, w tym ich wdrożenie w państwach członkowskich. Takie traktowanie narodowe przyznaje się tylko osobom prawnym drugiej Strony ustanowionym zgodnie z prawem innego państwa członkowskiego i mającym swoją statutową siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w tym państwie członkowskim, włączając osoby prawne mające siedzibę w UE, które są własnością lub są kontrolowane przez obywateli drugiej Strony.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Liczba pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa BG: liczba osób przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa nie może przekroczyć 10 % średniej rocznej liczby obywateli UE zatrudnionych przez daną bułgarską osobę prawną. W przypadku gdy zatrudnionych jest mniej niż 100 osób, liczba osób przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa może, po otrzymaniu zezwolenia, przekroczyć 10 % łącznej liczby zatrudnionych. HU: bez zobowiązań dla osób fizycznych będących wspólnikami osoby prawnej z Republiki Armenii.
WSZYSTKIE SEKTORY	Absolwenci odbywający staż W przypadku AT, CZ, DE, ES, FR, HU, LT: szkolenie musi być związane z posiadanym wyższym wykształceniem.
WSZYSTKIE SEKTORY	Dyrektorzy zarządzający i audytorzy AT: dyrektorzy zarządzający oddziałów osób prawnych muszą mieć miejsce zamieszkania w Austrii. Osoby fizyczne w ramach osoby prawnej lub oddziału odpowiedzialne za przestrzeganie austriackiej ustawy handlowej muszą mieć miejsce zamieszkania w Austrii. FI: cudzoziemiec prowadzący działalność handlową jako przedsiębiorca prywatny potrzebuje pozwolenia na prowadzenie handlu i musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. W odniesieniu do wszystkich sektorów wymogi dotyczące miejsca zamieszkania w EOG stosują się do dyrektora zarządzającego; niektórym przedsiębiorstwom mogą jednak zostać przyznane zwolnienia. FR: dyrektor zarządzający przedsięwzięcia przemysłowego, handlowego lub rzemieślniczego, jeżeli nie posiada zezwolenia na pobyt, musi uzyskać specjalne pozwolenie. RO: większość audytorów spółek handlowych i ich zastępców musi być obywatelami rumuńskimi. SE: dyrektor zarządzający osoby prawnej lub oddziału musi mieć miejsce zamieszkania w Szwecji. SE: wnioskodawca/posiadacz zarejestrowanych praw (patenty, znaki towarowe, chronione wzory i prawa dotyczące odmian roślin), który nie jest rezydentem w Szwecji, musi mieć przedstawiciela będącego rezydentem w Szwecji głównie w celu doręczania dokumentów, powiadomień itp. SI: wnioskodawca/posiadacz zarejestrowanych praw (patenty, znaki towarowe, chronione wzory), który nie jest rezydentem w Słowenii, musi mieć rzecznika patentowego lub rzecznika ds. znaków towarowych i wzorów, który jest rezydentem w Słowenii głównie w celu doręczania dokumentów, powiadomień itp.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Uznawanie UE: dyrektywy UE w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów mają zastosowanie wyłącznie do obywateli UE. Prawo do wykonywania zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim UE nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim ⁽¹⁾ .
4. PRODUKCJA ⁽²⁾	
H. Działalność wydawnicza, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (ISIC rev 3.1: 22), wyłączając usługi wydawnicze i poligraficzne na podstawie wynagrodzenia lub umowy ⁽³⁾	IT: warunek obywatelstwa dla wydawców. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawców. PL: wymóg obywatelstwa dla naczelników redaktorów gazet i czasopism. SE: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku wydawców oraz właścicieli wydawnictw i drukarni.
6. USŁUGI BIZNESOWE	
A. Wolne zawody	
a) Usługi prawne (CPC 861) ⁽⁴⁾ (z wyłączeniem usług w zakresie doradztwa prawnego oraz dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez prawników pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi („huissiers de justice”) lub inni urzędnicy państwowi („officiers publics et ministériels”)	AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, RO, SK, UK: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług prawnych w zakresie prawa krajowego (UE i państwa członkowskiego) oraz występowania w roli pełnomocnika przed sądami, podlega wymogowi obywatelstwa. W przypadku Hiszpanii właściwe organy mogą przyznać zwolnienie z tego wymogu. BE, FI, LU: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług w zakresie reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. W Belgii stosuje się ograniczenia kwotowe w odniesieniu do prawników mogących występować przed sądem kasacyjnym („Cour de cassation”) w sprawach innych niż karne. BG: prawnicy armeńscy mogą świadczyć usługi w zakresie reprezentacji prawnej wyłącznie obywatelom Armenii i tylko pod warunkiem stosowania zasady wzajemności oraz współpracy z prawnikiem bułgarskim. W przypadku świadczenia usług mediacji prawnej wymagane jest miejsce stałego zamieszkania w Bułgarii.

⁽¹⁾ W celu uzyskania przez obywateli krajów spoza UE uznania ich kwalifikacji obowiązującego na terytorium całej UE, konieczne jest porozumienie o wzajemnym uznawaniu, wynegocjowane w ramach określonych w art. 161 niniejszej Umowy.

⁽²⁾ Sektor ten nie obejmuje usług w zakresie doradztwa odnoszących się do produkcji.

⁽³⁾ Usługi wydawnicze i poligraficzne na podstawie wynagrodzenia lub umowy zostały ujęte w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycją 6.F.p).

⁽⁴⁾ Obejmuje usługi doradztwa prawnego, usługi reprezentacji prawnej, usługi związane z arbitrażem oraz postępowaniami rozjemczymi/mediacjami, a także usługi w zakresie dokumentacji i świadectw prawnych. Świadczenie usług prawnych jest dozwolone wyłącznie w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego, prawa UE i prawa obowiązującego na obszarze każdej jurysdykcji, gdzie usługodawca lub jego pracownicy mają kwalifikacje do wykonywania zawodu prawnika oraz, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i procedurom stosowanym w państwach członkowskich UE. W przypadku prawników świadczących usługi prawne w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego wspomniane wymogi i procedury dotyczące uzyskania zezwolenia mogą między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w państwie przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego w drodze testu kwalifikacji i ustanowienia oficjalnego miejsca stałego zamieszkania lub zarejestrowania siedziby w państwie przyjmującym. Usługi prawne w odniesieniu do prawa UE świadczone są z zasady przez w pełni wykwalifikowanych prawników przyjętych do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne w tym państwie członkowskim, występujących osobiście. Pełne przyjęcie do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne w danym państwie członkowskim UE może być więc konieczne do występowania w roli pełnomocnika przed sądami i innymi właściwymi organami w będącym Stroną państwie UE, ponieważ wiąże się to z praktykowaniem prawa proceduralnego UE i krajowego. Jednakże w niektórych państwach członkowskich prawnicy zagraniczni nie w pełni przyjęci do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne mają prawo reprezentować w postępowaniach cywilnych stronę będącą obywatelem lub pochodzącą z państwa, w którym prawnik jest uprawniony do wykonywania zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
	CY: wymóg obywatelstwa i statusu rezydenta w odniesieniu do świadczenia usług prawnych. Pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. Wspólnikami lub udziałowcami lub członkami zarządu kancelarii prawnej na Cyprze mogą być wyłącznie adwokaci należący do palestry. FR: dostęp prawników do zawodu „avocat auprès de la Cour de Cassation” i „avocat auprès du Conseil d’Etat” jest ograniczony określoną liczbą dostępnych miejsc oraz podlega wymogowi obywatelstwa. HR: pełne członkostwo w palestrze, wymagane do świadczenia usług w zakresie reprezentacji prawnej, podlega wymogowi obywatelstwa (chorwackiego, a po przystąpieniu do Unii, obywatelstwa jednego z państw członkowskich UE). HU: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne podlega wymogowi obywatelstwa połączonemu z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania. W przypadku prawników zagranicznych zakres działalności prawnej jest ograniczony do świadczenia usług w zakresie doradztwa prawnego, które są wykonywane w oparciu o umowę o współpracy zawartą z węgierskim prawnikiem lub kancelarią prawną. LV: wymóg obywatelstwa dla zaprzysiężonych adwokatów, dla których zastrzeżona jest reprezentacja prawna w sprawach karnych. DK: wykonywanie działalności związanej z doradztwem prawnym ograniczone jest do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Uzyskanie duńskiej licencji na wykonywanie zawodu uwarunkowane jest zdaniem duńskiego egzaminu z zakresu prawa. LU: wymóg obywatelstwa w przypadku świadczenia usług prawnych w odniesieniu do prawa luksemburskiego i inijnego. SE: członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, konieczne wyłącznie do stosowania szwedzkiego tytułu „advokat”, podlega wymogowi w zakresie miejsca zamieszkania. ES, PT: wymóg obywatelstwa dla dostępu do zawodu „solicitadores” oraz dla rzeczników patentowych. LT: wymóg obywatelstwa dla rzeczników patentowych. SI: reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w Republice Słowenii. Zagraniczny prawnik, który ma prawo do wykonywania zawodu prawnika w obcym kraju, może świadczyć usługi prawne lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, pod warunkiem że spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności. Ministerstwo Sprawiedliwości weryfikuje przestrzeganie warunku wzajemności. Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską Radę Adwokacką jest ograniczona do spółek jednoosobowych, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółek) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółek). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do działalności prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie prawnicy.
b) 1. Usługi rachunkowo-księgowe (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	FR: świadczenie usług rachunkowo-księgowych jest uzależnione od decyzji Ministerstwa Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania nie może przekraczać pięciu lat. IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY: wymóg obywatelstwa.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
b) 2. Usługi audytorskie (CPC 86211 i 86212, inne niż usługi w zakresie rachunkowości)	BG: audytorzy z innych państw mogą świadczyć usługi audytorskie tylko pod warunkiem stosowania zasady wzajemności oraz jeżeli spełniają wymogi odpowiadające wymogom nałożonym na bułgarskich audytorów i pomyślnie przeszli odpowiednie egzaminy. CY: wymóg obywatelstwa. DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. ES: wymóg obywatelstwa dla biegłych rewidentów oraz administratorów, dyrektorów i udziałowców w spółkach innych niż spółki objęte VIII dyrektywą EWG w sprawie prawa spółek. HR: usługi audytorskie mogą świadczyć wyłącznie biegli rewidentzi, którzy mają licencje oficjalnie uznane przez Chorwacką Izbę Audytorów. FI: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania co najmniej jednego z audytorów fińskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla indywidualnych audytorów. SE: usługi w zakresie ustawowego audytu niektórych podmiotów prawnych, między innymi wszystkich spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, a także osób fizycznych, mogą świadczyć wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji. Wyłącznie audytorzy zatwierdzeni w Szwecji i zarejestrowane publiczne firmy rachunkowe mogą być akcjonariuszami lub tworzyć spółki osobowe w spółkach, które dokonują specjalistycznego audytu (do celów urzędowych). Do uzyskania zatwierdzenia lub zezwolenia niezbędne jest miejsce zamieszkania w państwie EOG lub w Szwajcarii. Tytuły „zatwierdzonego audytora” i „upoważnionego audytora” mogą być wykorzystywane wyłącznie przez audytorów zatwierdzonych lub upoważnionych w Szwecji. Audytorzy spółdzielczych stowarzyszeń gospodarczych i niektórych innych przedsiębiorstw, którzy nie są zatwierdzonymi lub upoważnionymi księgowymi, muszą posiadać miejsce zamieszkania w EOG. Właściwy organ może przyznać zwolnienia z tego wymogu. SI: wymóg stałego miejsca zamieszkania w Słowenii dla co najmniej jednego członka zarządu spółki z siedzibą w Słowenii.
c) Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) ⁽¹⁾	CY: wymóg obywatelstwa. HR, HU, IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
d) Usługi architektoniczne oraz e) Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)	EE: co najmniej jedna odpowiedzialna osoba (kierownik projektu lub konsultant) musi być rezydentem w Estonii. BG: wymóg obywatelstwa w przypadku usług planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu. CY: wymóg obywatelstwa. HR, HU, IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. SK: obowiązkowe jest członkostwo w odpowiedniej izbie; może zostać uznane członkostwo we właściwych instytucjach zagranicznych. Wymóg dotyczący miejsca zamieszkania; mogą jednak zostać uwzględnione wyjątki.

⁽¹⁾ Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które znajdują się pod pozycją 6.A.a) „Usługi prawne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Usługi inżynierskie oraz g) Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8672 i CPC 8673)	EE: co najmniej jedna odpowiedzialna osoba (kierownik projektu lub konsultant) musi być rezydentem w Estonii. CY: wymóg obywatelstwa. CZ, HR, IT, SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania (w przypadku CPC 8673 wymóg w zakresie miejsca zamieszkania ma zastosowanie jedynie do absolwentów odbywających staż).
h) Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i stomatologiczne (CPC 9312 i część CPC 85201)	CZ, LT, IT, SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CZ, RO, SK: zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów. BE, LU: absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych. BG, CY, MT: wymóg obywatelstwa. DK: ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania. FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak dostęp jest możliwy w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. LV: wykonywanie zawodów medycznych przez cudzoziemców uwarunkowane jest zezwoleniem lokalnego organu ds. zdrowia, wydawanym zgodnie z potrzebami ekonomicznymi w odniesieniu do lekarzy i stomatologów w danym regionie. PL: wykonywanie zawodów medycznych przez cudzoziemców uwarunkowane jest zezwoleniem. Zagraniczni lekarze mają ograniczone prawa wyborcze w izbach zawodowych. PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla psychologów. SI: lekarze, dentyści, położne, pielęgniarki i farmaceuci muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową, pozostali pracownicy służby zdrowia muszą być zarejestrowani.
i) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, HR, FR, HU: wymóg obywatelstwa. CZ i SK: wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. PL: wymóg obywatelstwa. Obywatele innych krajów mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
j) 1. Usługi położnicze (część CPC 93191)	BG: wymóg obywatelstwa. BE, LU: absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych. CZ, CY, LT, EE, RO, SK: zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów. DK: ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania. FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak dostęp jest możliwy w ramach corocznie ustanawianych kontyngentów. IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. LV: z uwzględnieniem potrzeb ekonomicznych określanych na podstawie łącznej liczby położnych w danym regionie, posiadających zezwolenie lokalnych organów ds. opieki zdrowotnej. PL: wymóg obywatelstwa. Obywatele innych krajów mogą ubiegać się o zezwolenie na wykonywanie zawodu. CY, HU: bez zobowiązań. HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. SI: położne muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową.
j) 2. Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	AT: zagraniczni usługodawcy są dopuszczeni tylko do następujących rodzajów działalności: pielęgniarki, fizjoterapeuci, terapeuci zajęciowi, logopedzi, dietetycy i specjaliści do spraw żywienia. BE, FR, LU: absolwenci odbywający staż zobowiązani są uzyskać zezwolenie właściwych organów wymagane w przypadku zagranicznych osób fizycznych. HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową. CY, CZ, EE, RO, SK, LT: zagraniczne osoby fizyczne zobowiązane są uzyskać zezwolenie właściwych organów. BG, CY, HU: wymóg obywatelstwa DK: ograniczone zezwolenie na pełnienie konkretnych funkcji może zostać przyznane na maksymalny okres 18 miesięcy, przy spełnieniu wymogu w zakresie miejsca zamieszkania. CY, CZ, EL, IT: z zastrzeżeniem testu potrzeb ekonomicznych: decyzja jest uwarunkowana wolnymi stanowiskami w regionie i niedoborem personelu. LV: z uwzględnieniem potrzeb ekonomicznych określanych na podstawie łącznej liczby pielęgniarek w danym regionie, posiadających zezwolenie lokalnych organów ds. opieki zdrowotnej. SI: pielęgniarki muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową; asystenci medyczni muszą zostać zarejestrowani.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
k) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i ortopedycznych (CPC 63211) oraz inne usługi świadczone przez farmaceutów ⁽¹⁾	FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak, w ramach ustanowionych kontyngentów, dostęp dla obywateli Armenii jest możliwy, pod warunkiem że usługodawca posiada francuski dyplom w dziedzinie farmacji. CY, DE, EL, SK: wymóg obywatelstwa. HU: wymóg obywatelstwa, z wyjątkiem sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz sprzedaży detalicznej towarów medycznych i ortopedycznych (CPC 63211). IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
D. Usługi w zakresie nieruchomości ⁽²⁾	
a) Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY, LV, MT, SI: wymóg obywatelstwa.
b) Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822)	DK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania lub siedziby, o ile Duński Urząd ds. Działalności Gospodarczej nie odstąpi od tego wymogu. FR, HU, IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. CY, LV, MT, SI: wymóg obywatelstwa.
E. Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi	
c) W odniesieniu do pozostałego sprzętu transportowego (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	SE: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w EOG (CPC 83101).
e) W odniesieniu do artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
f) Najem sprzętu telekomunikacyjnego (CPC 7541)	UE: wymóg obywatelstwa dla specjalistów i absolwentów odbywających staż.
F. Pozostałe usługi biznesowe	
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla biologów i analityków chemicznych. CY: wymóg obywatelstwa dla biologów i analityków chemicznych.

⁽¹⁾ Sprzedaż produktów farmaceutycznych na wolnym rynku, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania licencji i kwalifikacji oraz procedurom stosowanym w państwach członkowskich UE. Zgodnie z zasadą ogólną działalność ta jest zastrzeżona dla farmaceutów. W niektórych państwach członkowskich tylko sprzedaż leków na receptę jest zastrzeżona dla farmaceutów.

⁽²⁾ Odnosne usługi wiążą się z zawodem pośrednika obrotu nieruchomościami i nie mają wpływu na jakiegokolwiek prawa lub ograniczenia wobec osób fizycznych i prawnych nabywających nieruchomości.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
f) Usługi w zakresie doradztwa i konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (część CPC 881)	IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla agronomów i ekspertów ds. rolnictwa („periti agrari”).
j) 2. Usługi ochroniarskie (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	BE, BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: wymóg obywatelstwa oraz wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. DK: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego oraz w odniesieniu do usług dozoru lotnisk. ES, PT: wymóg obywatelstwa dla pracowników wyspecjalizowanych. FR: wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających i dyrektorów. IT: wymóg obywatelstwa włoskiego lub innego państwa UE i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w celu uzyskania koniecznego zezwolenia na świadczenie usług ochrony i konwojowania przedmiotów wartościowych.
k) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	DE: wymóg obywatelstwa dla geodetów wyznaczanych przez organy publiczne. FR: wymóg obywatelstwa dla wykonywania usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim. CY: wymóg obywatelstwa dla właścicieli podmiotów świadczących usługi geologiczne, geofizyczne, geodezyjne i kartograficzne. IT, PT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
l) 1. Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	MT: wymóg obywatelstwa.
l) 2. Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	LV: wymóg obywatelstwa.
l) 3. Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	UE: wymóg obywatelstwa w odniesieniu do konserwacji i naprawy pojazdów silnikowych, motocykli i skuterów śnieżnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
l) 5. Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	UE: wymóg obywatelstwa, z wyjątkiem: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK dla CPC 633, 8861, 8866; BG dla usług w zakresie naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (z wyjątkiem biżuterii): CPC 63301, 63302, część 63303, 63304, 63309; AT dla CPC 633, 8861-8866; EE, FI, LV, LT dla CPC 633, 8861-8866; CZ, SK dla CPC 633, 8861-8865; oraz SI dla CPC 633, 8861, 8866.
m) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: wymóg obywatelstwa.
n) Usługi fotograficzne (CPC 875)	HR, LV: wymóg obywatelstwa. BG, PL: wymóg obywatelstwa w odniesieniu do usług fotografii lotniczej.
p) Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442)	HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla wydawcy i rady redakcyjnej. SE: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania w przypadku wydawców oraz właścicieli wydawnictw i drukarni. IT: właściciele wydawnictw i drukarni oraz wydawcy muszą być obywatelami państwa członkowskiego UE.
q) Usługi związane z organizowaniem konferencji (część CPC 87909)	SI: wymóg obywatelstwa.
r) 1. Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	FI: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla certyfikowanych tłumaczy pisemnych.
r) 3. Usługi świadczone przez agencje inkasa (CPC 87902)	BE, EL: wymóg obywatelstwa. IT: bez zobowiązań.
r) 4. Usługi świadczone przez biura kredytowe (CPC 87901)	BE, EL: wymóg obywatelstwa. IT: bez zobowiązań.
r) 5. Usługi powielania (CPC 87904) ⁽²⁾	UE: wymóg obywatelstwa.

⁽¹⁾ Usługi konserwacji i naprawy sprzętu transportowego (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) znajdują się pod pozycjami 6.F.l) 1 do 6.F.l) 4.

Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) znajdują się pod pozycją 6. B. Usługi informatyczne i powiązane.

⁽²⁾ Nie obejmuje usług poligraficznych, których dotyczy CPC 88442, i które znajdują się pod pozycją 6.F p).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
8. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	BG: specjaliści zagraniczni muszą posiadać co najmniej dwa lata doświadczenia w dziedzinie budownictwa. CY: w przypadku zagranicznych osób fizycznych zastosowanie mają szczególne warunki oraz wymóg uzyskania zezwolenia właściwych organów.
9. USŁUGI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI (wyłączając dystrybucję broni, amunicji i materiałów wojskowych)	
C. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej ⁽¹⁾	
c) Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej dotyczące żywności (CPC 631)	FR: warunek obywatelstwa dla dystrybutorów tytoniu („buraliste”). ES: w przypadku sprzedaży detalicznej tytoniu. Do założenia działalności wymagane jest obywatelstwo państwa członkowskiego UE.
10. USŁUGI W ZAKRESIE EDUKACJI (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
A. Usługi szkolnictwa podstawowego (CPC 921)	FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele Armenii mogą uzyskać zezwolenie właściwych organów na założenie placówki oświatowej i kierowanie nią oraz na nauczanie. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. EL: wymóg obywatelstwa dla nauczycieli.
B. Usługi szkolnictwa średniego (CPC 922)	FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele Armenii mogą uzyskać zezwolenie właściwych organów na założenie placówki oświatowej i kierowanie nią oraz na nauczanie. IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo. EL: wymóg obywatelstwa dla nauczycieli. LV: wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi edukacyjne w zakresie zawodowego i technicznego szkolnictwa średniego dla uczniów niepełnosprawnych (CPC 9224).
C. Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	FR: wymóg obywatelstwa. Niemniej jednak obywatele Armenii mogą uzyskać zezwolenie właściwych organów na założenie placówki oświatowej i kierowanie nią oraz na nauczanie. CZ, SK: wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi szkolnictwa wyższego, wyłączając usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej po zakończeniu szkoły średniej (CPC 92310). IT: wymóg obywatelstwa dla usługodawców, którzy są uprawnieni do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo.

⁽¹⁾ Nie obejmuje usług konserwacji i naprawy, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.B. i 6.F.I.). Nie obejmuje detalicznej sprzedaży produktów energetycznych, które znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.E i 19.F.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
E. Usługi w zakresie pozostałych form kształcenia (CPC 929)	CZ, SK: wymóg obywatelstwa dla większości członków zarządu.
12. USŁUGI FINANSOWE	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	AT: zarząd oddziału musi składać się z dwóch osób fizycznych zamieszkałych w Austrii. EE: w przypadku ubezpieczeń bezpośrednich organ zarządzający ubezpieczeniowej spółki akcyjnej z udziałem kapitału armeńskiego może mieć w swoim składzie obywateli Armenii jedynie proporcjonalnie do armeńskiego udziału w kapitale, przy czym liczba ta nie może przekraczać połowy członków organu zarządzającego. Szef kierownictwa firmy zależnej lub spółki niezależnej musi mieć miejsce stałego zamieszkania w Estonii. ES: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób wykonujących zawód aktuariusza (lub dwa lata doświadczenia). HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. IT: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla osób wykonujących zawód aktuariusza. PL: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla pośredników ubezpieczeniowych. FI: dyrektorzy zarządzający oraz przynajmniej jeden audytor zakładu ubezpieczeń muszą mieć miejsce zamieszkania w UE, chyba że właściwe organy przyznały zwolnienie. Agent armeńskiego zakładu ubezpieczeń musi posiadać miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że zakład posiada swoją główną siedzibę w UE.
B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	BG: obowiązuje wymóg w zakresie miejsca stałego zamieszkania w Bułgarii dla dyrektorów wykonawczych i personelu zarządzającego. FI: dyrektorzy zarządzający oraz przynajmniej jeden audytor instytucji kredytowej musi mieć miejsce zamieszkania w EOG, chyba że fiński organ nadzoru finansowego przyznał zwolnienie. Makler (osoba fizyczna) zajmujący się obrotem instrumentami pochodnymi musi posiadać miejsce zamieszkania na terytorium UE. IT: w przypadku działalności „<i>consulenti finanziari</i>” (doradców finansowych), obowiązuje wymóg w zakresie miejsca zamieszkania na terytorium jednego z państw członkowskich UE. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. Zarząd kieruje działalnością instytucji kredytowej z terytorium Republiki Chorwacji. Przynajmniej jeden członek zarządu musi płynnie posługiwać się językiem chorwackim. LT: co najmniej jedna osoba z kierownictwa administracji banku musi mieć miejsce stałego zamieszkania w Republice Litewskiej oraz znać język litewski. PL: wymóg obywatelstwa co najmniej jednego członka kadry zarządzającej banku. SE: założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną zamieszkałą w EOG.
13. USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA I USŁUGI SPOŁECZNE (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
A. Usługi szpitalne (CPC 9311) B. Usługi pogotowia ratunkowego (CPC 93192) C. Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie inne niż usługi szpitalne (CPC 93193) E. Usługi społeczne (CPC 933)	FR: dostęp do funkcji kierowniczych wymaga uzyskania zezwolenia. Przy wydawaniu zezwolenia brana jest pod uwagę dostępność miejscowej kadry kierowniczej. LV: test potrzeb ekonomicznych dla lekarzy, dentystów, położnych, pielęgniarek, fizjoterapeutów oraz innych osób zajmujących się działalnością paramedyczną. PL: wykonywanie zawodów medycznych przez cudzoziemców uwarunkowane jest zezwoleniem. Zagraniczni lekarze mają ograniczone prawa wyborcze w izbach zawodowych. HR: wszystkie osoby świadczące usługi pacjentom bezpośrednio/zajmujące się leczeniem pacjentów muszą posiadać licencję wydaną przez izbę zawodową.
14. USŁUGI ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ I PODRÓŻAMI	
A. Hotele, restauracje i catering (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) wyluczając catering w środkach transportu lotniczego ⁽¹⁾	BG: liczba zagranicznych członków kierownictwa nie może być większa niż liczba członków kierownictwa będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 %. HR: wymóg obywatelstwa dla usług gastronomicznych i hotelowych w gospodarstwach domowych i gospodarstwach wiejskich.
B. Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471)	BG: liczba zagranicznych członków kierownictwa nie może być większa niż liczba członków kierownictwa będących obywatelami Bułgarii w przypadku, gdy poziom publicznego udziału (własność skarbu państwa lub samorządów) w kapitale zakładowym bułgarskiej spółki przekracza 50 %. CY: wymóg obywatelstwa. HR: wymóg zatwierdzenia przez Ministerstwo Turystyki w przypadku stanowiska kierownika biura.
C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: wymóg obywatelstwa. IT: przewodnicy turystyczni spoza państw UE muszą uzyskać odpowiednią licencję.
15. USŁUGI W ZAKRESIE REKREACJI, KULTURY I SPORTU (inne niż usługi audiowizualne)	
A. Usługi rozrywkowe (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	FR: dostęp do funkcji kierowniczych wymaga uzyskania zezwolenia. W przypadku zezwolenia na okres przekraczający dwa lata jego uzyskanie podlega wymogowi obywatelstwa.

⁽¹⁾ Catering w środkach transportu lotniczego znajduje się w dziale USŁUGI POMOCNICZE DLA TRANSPORTU pod pozycją 17.E a) Usługi obsługi naziemnej.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
16. USŁUGI TRANSPORTOWE	
A. Transport morski	UE: wymóg obywatelstwa dla załóg statków.
a) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 bez krajowego transportu kabotażowego).	AT: wymóg obywatelstwa dla większości dyrektorów zarządzających. SE: kapitan statku handlowego lub statku tradycyjnego musi być obywatelem Szwecji.
b) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 bez krajowego transportu kabotażowego)	
D. Transport drogowy	
a) Transport pasażerski (CPC 7121 i CPC 7122)	AT: wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. DK, HR: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego. BG, MT: wymóg obywatelstwa.
b) Transport towarowy (CPC 7123, wyłączając samodzielny transport przesyłek pocztowych i kurierskich ⁽¹⁾).	AT: wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej. BG, MT: wymóg obywatelstwa. HR: wymóg obywatelstwa i wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla personelu zarządzającego.
E. Transport rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽²⁾ (CPC 7139)	AT: wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających.
17. USŁUGI POMOCNICZE W BRANŻY TRANSPORTOWEJ ⁽³⁾	
A. Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego	AT: wymóg obywatelstwa dla większości dyrektorów zarządzających. BG, MT: wymóg obywatelstwa.
a) Usługi w zakresie przeładunku towarów przewożonych drogą morską	DK, NL: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla usług w zakresie odprawy celnej.
b) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (część CPC 742)	EL: wymóg obywatelstwa dla osób świadczących usługi w zakresie odprawy celnej.
c) Usługi w zakresie odprawy celnej	
d) Usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania	
e) Usługi agencji morskich	
f) Usługi spedycji morskiej	

⁽¹⁾ Część CPC 71235, która znajduje się w dziale USŁUGI KOMUNIKACYJNE pod pozycją 7.A. Usługi pocztowe i kurierskie.

⁽²⁾ Transport paliwa rurociągami znajduje się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.B.

⁽³⁾ Nie obejmuje usług w zakresie konserwacji i naprawy sprzętu transportowego, które znajdują się w dziale USŁUGI BIZNESOWE pod pozycjami 6.F. l) 1 do 6.F.l) 4.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
g) Najem statków z załogą (CPC 7213)	
h) Usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214)	
i) Usługi wspierające w branży transportu morskiego (część CPC 745)	
j) Pozostałe usługi wspierające i pomocnicze (włączając catering) (część CPC 749)	
D. Usługi pomocnicze w branży transportu drogowego	AT: wymóg obywatelstwa dla osób i udziałowców uprawnionych do reprezentowania osoby prawnej lub spółki osobowej.
d) Najem użytkowych pojazdów drogowych z kierowcą (CPC 7124)	BG, MT: wymóg obywatelstwa.
F. Usługi pomocnicze w branży transportu rurociągami towarów innych niż paliwo ⁽¹⁾	AT: wymóg obywatelstwa dla dyrektorów zarządzających.
a) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania towarów innych niż paliwo transportowane rurociągami (część CPC 742)	
19. USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII	
A. Usługi związane z górnictwem (CPC 883) ⁽²⁾	CY: wymóg obywatelstwa. SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
20. POZOSTAŁE USŁUGI GDZIE INDEKS NIESKLASYFIKOWANE	
a) Usługi w zakresie prania, czyszczenia i farbowania (CPC 9701)	UE: wymóg obywatelstwa.
b) Usługi fryzjerskie (CPC 97021)	UE: wymóg obywatelstwa. CY: wymóg obywatelstwa połączony z wymogiem w zakresie miejsca zamieszkania.

⁽¹⁾ Usługi pomocnicze w branży transportu paliwa rurociągami znajdują się w dziale USŁUGI W ZAKRESIE ENERGII pod pozycją 19.C.

⁽²⁾ Obejmuje następujące usługi świadczone na podstawie wynagrodzenia lub umowy: usługi w zakresie doradztwa i konsultingu odnoszące się do górnictwa, przygotowanie terenu, montaż urządzeń wiertniczych, wiercenie, usługi dotyczące usuwania pozostałości z odwiertów, usługi związane z orurowaniem, zapewnianie i obsługa płuczki wiertniczej, kontrola ciał stałych, specjalne czynności wiertnicze wgłębne i roboty ratunkowe, geologia terenów odwiertów i kontrola odwiertu, usuwanie rdzenia, testowanie odwiertów, usługi w zakresie obsługi odwiertu urządzeniami liniowymi, zapewnianie i obsługa cieczy roboczych (solanek), dostawa i montaż urządzeń stosowanych przy opróbowaniu i zbrojeniu otworów wiertniczych, cementowanie (pompowanie ciśnieniowe), usługi stymulacji (szczelinowanie, kwasowanie oraz pompowanie ciśnieniowe), usługi w zakresie remontów kapitalnych i napraw otworów wiertniczych, zamykanie i likwidowanie otworów wiertniczych. Nie obejmuje bezpośredniego dostępu do surowców naturalnych lub ich eksploatacji. Nie obejmuje prac przygotowawczych w terenie pod wydobycie surowców innych niż ropa naftowa i gaz (CPC 5115), które znajdują się w dziale 8. BUDOWNICTWO I POKREWNE USŁUGI INŻYNIERSKIE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
c) Zabiegi kosmetyczne, usługi manicure i pedicure (CPC 97022)	UE: wymóg obywatelstwa.
d) Pozostałe usługi upiększające gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 97029)	UE: wymóg obywatelstwa.
e) Usługi spa i masaże nieterapeutyczne, o ile wykonywane są jako usługi relaksacji fizycznej, a nie dla celów medycznych lub rehabilitacyj- nych ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	UE: wymóg obywatelstwa.

⁽¹⁾ Masaże terapeutyczne i usługi kuracji cieplnych znajdują się pod pozycją 6.A.h) „Usługi medyczne i stomatologiczne”, 6.A.j) 2. „Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny” oraz „usługi w zakresie ochrony zdrowia” (13.A i 13.C).

ZAŁĄCZNIK VIII-D

ZASTRZEŻENIA UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE USŁUGODAWCÓW KONTRAKTOWYCH I OSÓB WYKONUJĄCYCH
WOLNE ZAWODY

1. Unia Europejska zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych i osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 156 i 157 niniejszej Umowy, w odniesieniu do rodzajów działalności gospodarczej wymienionych poniżej i z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykaz składa się z następujących elementów:
 - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz
 - b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.

Jeżeli kolumna, o której mowa w lit. b), zawiera jedynie zastrzeżenia obowiązujące w określonych państwach członkowskich, państwa członkowskie niewymienione w niej przyjmują zobowiązania w danym sektorze bez zastrzeżeń. Brak zastrzeżeń obowiązujących w określonych państwach członkowskich w danym sektorze pozostaje bez uszczerbku dla mogących obowiązywać zastrzeżeń horyzontalnych lub zastrzeżeń w danym sektorze w całej UE.

Strona UE nie podejmuje żadnych zobowiązań dotyczących usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody w żadnych sektorach działalności gospodarczej innych niż te wyraźnie wskazane w poniższym wykazie.
3. Zobowiązania dotyczące usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich tymczasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik wszelkich sporów lub negocjacji między pracownikami lub pracodawcami.
4. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 156 i art. 157 niniejszej Umowy. Środki te (np. konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, konieczność posiadania oficjalnego miejsca zamieszkania na terytorium, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza), nawet jeśli nie zostały wymienione, znajdują zastosowanie w każdym przypadku do usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody pochodzących z Republiki Armenii.
5. Wszystkie inne wymogi przepisów ustawowych i wykonawczych Unii Europejskiej i jej państw członkowskich dotyczące środków odnoszących się do wjazdu, pobytu, pracy i zabezpieczenia społecznego mają nadal zastosowanie, włączając regulacje dotyczące okresu pobytu, minimalnej płacy, jak również układów zbiorowych w sprawie płac.
6. Poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez jedną ze Stron.
7. Poniższy wykaz pozostaje bez wpływu na istnienie monopolu publicznych lub wyłącznych praw w odpowiednich sektorach, jak określiła Unia Europejska w załącznikach VIII-A i VIII-B.
8. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim UE lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.
9. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.
10. Strony zezwalają na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych pochodzących z drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 156 niniejszej Umowy, w następujących podsektorach:
 - a) usługi prawne w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (tj. niebędącego prawem UE);
 - b) usługi rachunkowo-księgowe;
 - c) usługi w zakresie doradztwa podatkowego;

- d) usługi architektoniczne, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu;
 - e) usługi inżynierskie, kompleksowe usługi inżynierskie;
 - f) usługi informatyczne i powiązane;
 - g) usługi badawczo-rozwojowe;
 - h) reklama;
 - i) usługi konsultingu w zakresie zarządzania;
 - j) usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania;
 - k) usługi w zakresie badań i analiz technicznych;
 - l) powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego;
 - m) usługi w zakresie naprawy i konserwacji sprzętu w kontekście umów dotyczących usług posprzedażnych i poleasingowych;
 - n) usługi w zakresie tłumaczeń pisemnych;
 - o) usługi w zakresie badania terenu pod budowę;
 - p) usługi w zakresie ochrony środowiska;
 - q) usługi agencji turystycznych i biur podróży; oraz
 - r) usługi rozrywkowe.
11. Strony zezwalają na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych pochodzących z drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 157 niniejszej Umowy, w następujących podsektorach:
- a) usługi prawne w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (tj. niebędącego prawem UE);
 - b) usługi architektoniczne, planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu;
 - c) usługi inżynierskie i kompleksowe usługi inżynierskie;
 - d) usługi informatyczne i powiązane;
 - e) usługi konsultingu w zakresie zarządzania i usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania;
 - f) usługi w zakresie tłumaczeń pisemnych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
WSZYSTKIE SEKTORY	Uznawanie UE: dyrektywy UE w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów mają zastosowanie wyłącznie do obywateli państw członkowskich UE. Prawo do wykonywania zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ W celu uzyskania przez obywateli państw trzecich uznania ich kwalifikacji obowiązującego na terytorium całej UE, konieczne jest negocjowanie porozumienia o wzajemnym uznawaniu w ramach określonych w art. 161 niniejszej Umowy.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego (tj. niebędącego prawem UE) (część CPC 861) ⁽¹⁾	AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT, EL: test potrzeb ekonomicznych dla osób wykonujących wolne zawody (IP). LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: test potrzeb ekonomicznych. DK: wykonywanie działalności związanej z doradztwem prawnym ograniczone jest do prawników posiadających duńską licencję na wykonywanie zawodu. Uzyskanie duńskiej licencji na wykonywanie zawodu uwarunkowane jest zdaniem duńskiego egzaminu z zakresu prawa. FR: wymagane jest pełne (uproszczone) przyjęcie do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne w drodze testu kwalifikacji. Dostęp prawników do zawodów „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>” jest ograniczony określoną liczbą dostępnych miejsc oraz podlega wymogowi obywatelstwa. HR: pełne członkostwo w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne, wymagane do świadczenia usług w zakresie przedstawicielstwa prawnego, podlega wymogowi obywatelstwa. SI: reprezentowanie klientów przed sądem za wynagrodzeniem jest uzależnione od obecności handlowej w Republice Słowenii. Zagraniczny prawnik, który ma prawo do wykonywania zawodu prawnika w obcym kraju, może świadczyć usługi prawne lub wykonywać zawód prawnika na warunkach określonych w art. 34a ustawy o adwokaturze, pod warunkiem że spełniony jest warunek rzeczywistej wzajemności. Ministerstwo Sprawiedliwości weryfikuje przestrzeganie warunku wzajemności. Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską Radę Adwokacką jest ograniczona do spółek jednoosobowych, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółek) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółek). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do działalności prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie prawnicy.
Usługi rachunkowo-księgowe (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT: pracodawca musi być członkiem odpowiedniej organizacji zawodowej w państwie rodzimym, o ile taka istnieje. FR: wymóg uzyskania zezwolenia. Świadczenie usług rachunkowo-księgowych jest uzależnione od decyzji Ministerstwa Gospodarki, Finansów i Przemysłu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

⁽¹⁾ Świadczenie usług prawnych, podobnie jak świadczenie innych usług, podlega wymogowi uzyskania zezwolenia i procedurom mającym zastosowanie w państwach członkowskich UE. W przypadku prawników świadczących usługi prawne w zakresie międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego mogą one między innymi przyjmować formę zachowania zgodności z miejscowymi kodeksami etyki, stosowania krajowych tytułów (chyba że uzyskano prawo noszenia tytułu stosowanego w państwie przyjmującym), wymogów w zakresie ubezpieczeń, zwykłej rejestracji w organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego lub uproszczonego przyjęcia do organizacji zawodowej prawników świadczących usługi prawne państwa przyjmującego w drodze testu kwalifikacji i ustanowienia oficjalnego miejsca zamieszkania lub zarejestrowania siedziby w państwie przyjmującym.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) ⁽¹⁾	BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT: pracodawca musi być członkiem odpowiedniej organizacji zawodowej w państwie rodzimym, o ile taka istnieje; wymóg obywatelstwa dla występowania w roli przedstawiciela przed właściwymi organami. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. CY: bez zobowiązań w zakresie zeznań podatkowych. PT: bez zobowiązań. HR, HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
Usługi architektoniczne oraz oraz Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671 i CPC 8674)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) FI: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. HR, HU, SK: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
Usługi inżynierskie oraz oraz Usługi inżynierskie kompleksowe (CPC 8672 i CPC 8673)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) FI: osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. AT: wyłącznie dla usług w zakresie planowania, gdzie wymagany jest: test potrzeb ekonomicznych. HR, HU: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.

⁽¹⁾ Nie obejmuje doradztwa prawnego i usług w zakresie przedstawicielstwa prawnego w sprawach podatkowych, które znajdują się w punkcie „Usługi w zakresie doradztwa prawnego” w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa zagranicznego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi informatyczne i powiązane (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń ES, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) BE: test potrzeb ekonomicznych dla IP. AT, DE, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK, UK: test potrzeb ekonomicznych. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania dla CSS. bez zobowiązań dla osób wykonujących wolne zawody (IP).
Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług psychologów ⁽¹⁾ , 853)	UE, z wyjątkiem BE: wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą ⁽²⁾ . CZ, DK, SK: test potrzeb ekonomicznych. BE, UK: bez zobowiązań. HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania.
Reklama (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, HR, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Usługi konsultingu w zakresie zarządzania (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń ES, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. BE, HR: test potrzeb ekonomicznych dla IP. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, HR, IT: test potrzeb ekonomicznych dla IP. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. HU: test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażowych i polubownych (CPC 86602), dla których: bez zobowiązań.
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.

⁽¹⁾ Część CPC 85201, która znajduje się w dziale „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

⁽²⁾ Dla wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem DK zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone zgodnie z unijną dyrektywą 2005/71/WE.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, IE, IT, HR, LU, NL, PL, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. DE: bez zobowiązań dla geodetów wyznaczanych przez organy publiczne. FR: bez zobowiązań dla wykonywania usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem ziemskim. BG: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (część CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz sprzętu transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: bez ograniczeń AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. UK: bez zobowiązań.
Usługi w zakresie konserwacji i naprawy wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, IT, HR, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.

⁽¹⁾ Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) znajdują się pod pozycją „Usługi informatyczne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Tłumaczenia pisemne (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń BE, ES, IT, EL: test potrzeb ekonomicznych dla IP. CY, LV: test potrzeb ekonomicznych dla usługodawców kontraktowych (CSS) AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. HR: bez zobowiązań dla osób wykonujących wolne zawody (IP).
Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401 ⁽¹⁾ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ⁽²⁾ , część CPC 94060 ⁽³⁾ , CPC 9405, część CPC 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: bez ograniczeń AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych.
Usługi biur podróży i organizatorów wyjazdów grupowych (włącznie z pilotami wycieczek ⁽⁴⁾) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: bez ograniczeń BG, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: test potrzeb ekonomicznych. BE, CY, DK, FI, IE: bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek (osób, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach). HR: wymóg w zakresie miejsca zamieszkania. UK: bez zobowiązań.

⁽¹⁾ Odpowiada usługom kanalizacyjnym.

⁽²⁾ Odpowiada usługom oczyszczania spalin.

⁽³⁾ Odpowiada częściom pozycji „Usługi związane z ochroną przyrody i krajobrazu”.

⁽⁴⁾ Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się z co najmniej 10 osób, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi rozrywkowe inne niż usługi audiowizualne (obejmujące między innymi teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki) (CPC 9619)	BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: mogą być wymagane zaawansowane kwalifikacje ⁽¹⁾. Test potrzeb ekonomicznych. AT: zaawansowane kwalifikacje i test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem osób, których przedmiotem głównej działalności zawodowej są sztuki piękne, uzyskujących większą część swojego dochodu z tej działalności i pod warunkiem że osoby takie nie mogą prowadzić żadnej innej działalności handlowej w Austrii, w którym to przypadku: bez ograniczeń CY: test potrzeb ekonomicznych dla usług w zakresie koncertów na żywo, cyrków i dyskotek. FR: bez zobowiązań dla CSS, z wyjątkiem przypadków gdy: a) zezwolenie na pracę zostaje udzielone na okres nieprzekraczający dziewięciu miesięcy, z możliwością przedłużenia na okres trzech miesięcy; b) wymagane jest spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych; oraz c) przedsiębiorstwo rozrywkowe zobowiązane jest wpłacić podatek do Office Français de l'Immigration et de l'Intégration. Bez zobowiązań dla osób wykonujących wolne zawody (IP). SI: czas trwania pobytu jest ograniczony do 7 dni na jedną imprezę. W przypadku usług związanych z cyrkiem i parkami rozrywki czas trwania pobytu jest ograniczony do maksymalnie 30 dni na rok kalendarzowy. BE, UK: bez zobowiązań.

⁽¹⁾ W przypadku gdy kwalifikacje nie zostały uzyskane na terytorium UE i jej państw członkowskich, zainteresowane państwo członkowskie może ocenić, czy są one równoważne kwalifikacjom wymaganym na jego terytorium.

ZAŁĄCZNIK VIII-E

ZASTRZEŻENIA REPUBLIKI ARMENII DOTYCZĄCE ZAKŁADANIA PRZEDSIĘBIORSTW

1. W poniższym wykazie zastrzeżeń wskazano rodzaje działalności gospodarczej, w przypadku których zastrzeżenia Republiki Armenii na podstawie art. 144 ust. 2 niniejszej Umowy dotyczące traktowania narodowego lub traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania mają zastosowanie do przedsiębiorstw i inwestorów z Unii Europejskiej.

Wykaz składa się z następujących elementów:

- a) wykazu zastrzeżeń horyzontalnych mających zastosowanie do wszystkich sektorów lub podsektorów; oraz
- b) wykazu szczególnych zastrzeżeń dotyczących sektorów lub podsektorów wskazujących konkretne sektory lub podsektory wraz ze stosowanymi zastrzeżeniami.

Zastrzeżenie odpowiadające działalności, która nie podlega liberalizacji (bez zobowiązań), jest wyrażone w sposób następujący: „bez zobowiązań w zakresie traktowania narodowego i traktowania zgodnego z zasadą największego uprzywilejowania”.

2. Zgodnie z art. 141 ust. 3 niniejszej Umowy poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Strony.
3. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.
4. Zgodnie z art. 144 niniejszej Umowy niedyskryminacyjne wymogi, takie jak te dotyczące formy prawnej lub obowiązku uzyskania licencji lub zezwoleń, mające zastosowanie do wszystkich usługodawców działających na terytorium bez rozróżnienia pod względem obywatelstwa lub przynależności państwowej, miejsca zamieszkania lub równoważnych kryteriów, nie są wymienione w niniejszym załączniku, ponieważ niniejsza Umowa nie ma na nie wpływu.

Zastrzeżenia horyzontalne

Traktowanie zgodne z zasadą największego uprzywilejowania

Armenia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie zgodnie z istniejącymi międzynarodowymi porozumieniami handlowymi lub inwestycyjnymi albo porozumieniami handlowymi lub inwestycyjnymi podpisanymi przed datą wejścia w życie niniejszej Umowy.

Armenia zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje zróżnicowane traktowanie państwu zgodnie z każdym istniejącym lub przyszłym porozumieniem dwustronnym lub wielostronnym, które:

- a) przewiduje utworzenie jednolitego rynku usług i inwestycji;
- b) gwarantuje swobodę przedsiębiorczości; lub
- c) wymaga zbliżenia przepisów w odniesieniu do co najmniej jednego sektora gospodarki.

Do celów niniejszej Umowy:

- a) „jednolity rynek świadczenia usług i inwestycji” oznacza obszar, na którym zagwarantowany jest swobodny przepływ osób, usług i kapitału;
- b) „swoboda przedsiębiorczości” oznacza zobowiązanie do zniesienia zasadniczo wszelkich barier dla przedsiębiorczości między stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z chwilą wejścia w życie tego porozumienia i obejmuje prawo obywateli lub stałych rezydentów państw będących stronami porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw na takich samych warunkach jak te przewidziane dla obywateli lub stałych rezydentów zgodnie z wewnętrznymi przepisami prawa kraju, w którym prowadzone jest takie przedsiębiorstwo; oraz

c) „zbliżenie przepisów prawnych” oznacza:

- (i) zbliżenie przepisów prawnych co najmniej jednej ze stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej z przepisami prawnymi innej strony lub pozostałych stron tego porozumienia; lub
- (ii) wprowadzenie wspólnych przepisów prawnych do ustawodawstwa krajowego stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

Takie zbliżenie lub wprowadzenie przepisów prawnych ma miejsce i uznaje się, że miało miejsce tylko wówczas, gdy przepisy prawne zostały wprowadzone do ustawodawstwa krajowego strony lub stron porozumienia w sprawie regionalnej integracji gospodarczej.

Usługi użyteczności publicznej

Działalność gospodarcza uważana za usługi użyteczności publicznej może być przedmiotem monopoli państwowych lub wyłącznych praw przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym.

Nieruchomości

Zagraniczne osoby fizyczne nie mogą nabywać praw własności do gruntów w Armenii, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Zastrzeżenia sektorowe

1. Usługi biznesowe

Wolne zawody

W odniesieniu do usług w zakresie dokumentacji i świadectw prawnych świadczenie takich usług jest zastrzeżone dla armeńskiego państwa.

W odniesieniu do usług audytorskich osoba prawna zarejestrowana jako zamknięta spółka akcyjna lub spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spełniająca wymagania armeńskiej „ustawy o działalności audytorskiej”, kwalifikuje się do uzyskania zezwolenia na świadczenie usług w zakresie audytu.

Pozostałe usługi biznesowe

Podmioty świadczące usługi w zakresie badań i analiz technicznych powinny być osobami prawnymi ustanowionymi na mocy prawa armeńskiego.

2. Usługi transportowe

Usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu

W odniesieniu do usług agencji transportu towarowego oraz usług inspekcji towarów kontrola celna musi być przeprowadzana przez licencjonowanego agenta celnego mającego siedzibę w Armenii.

ZAŁĄCZNIK VIII-F

ZOBOWIĄZANIA REPUBLIKI ARMENII DOTYCZĄCE TRANSGRANICZNEGO ŚWIADCZENIA USŁUG

1. W poniższym wykazie zobowiązań wskazano rodzaje działalności gospodarczej zliberalizowane przez Republikę Armenii zgodnie z art. 151 niniejszej Umowy oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dostępu do rynku i traktowania narodowego, które mają w tych rodzajach działalności zastosowanie do usług i usługodawców pochodzących z Unii Europejskiej. Wykazy składają się z następujących elementów:

a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym Strona przyjmuje zobowiązanie, oraz zakres liberalizacji, do którego zastosowanie mają zastrzeżenia; oraz

b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące zastrzeżenia.

Sektory lub podsektory niewymienione w poniższym wykazie nie są objęte zobowiązaniami.

2. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia dotyczącego dostępu do rynku lub traktowania narodowego w rozumieniu art. 149 i 150 niniejszej Umowy. Środki te (na przykład konieczność uzyskania zezwolenia, obowiązki świadczenia usługi powszechnej, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, niedyskryminacyjny wymóg określający, że pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach ochrony środowiska lub obszarach o szczególnych walorach historycznych i artystycznych), nawet jeśli nie są wymienione, w każdym wypadku mają zastosowanie do usługodawców i inwestorów drugiej Strony.

3. Poniższy wykaz pozostaje bez uszczerbku dla wykonalności sposobu 1 w niektórych sektorach i podsektorach usług oraz dla istnienia monopolii publicznych i wyłącznych praw opisanych w wykazie zobowiązań dotyczących zakładania przedsiębiorstw.

4. Zgodnie z art. 141 ust. 3 niniejszej Umowy poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez Stronę.

5. Prawa i obowiązki wynikające z niniejszego wykazu zobowiązań nie są samowykonalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw poszczególnym osobom fizycznym lub osobom prawnym.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
Kwestie horyzontalne	bez ograniczeń
1. Usługi biznesowe	
A. Wolne zawody	
Usługi prawne (CPC 861)	Dla sposobu 1: Bez ograniczeń, z wyjątkiem sporządzania dokumentów prawnych. Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
Usługi rachunkowe Usługi audytorskie ⁽²⁾ Usługi w zakresie księgowości (CPC 862)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi podatkowe (CPC 863)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi architektoniczne Usługi inżynierskie Usługi inżynierskie kompleksowe Usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi medyczne i stomatologiczne (CPC 9312)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
B. Usługi informatyczne i powiązane	
Usługi doradztwa w zakresie instalacji sprzętu komputerowego Usługi w zakresie implementacji oprogramowania Usługi w zakresie przetwarzania danych Usługi w zakresie baz danych Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami Pozostałe usługi informatyczne, w tym usługi w zakresie przygotowywania danych (CPC 841, 842, 843, 844, 845, 849)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

⁽²⁾ Osoba prawna zarejestrowana jako zamknięta spółka akcyjna lub spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spełniająca wymagania armeńskiej „ustawy o działalności audytorskiej”, kwalifikuje się do uzyskania zezwolenia na świadczenie usług w zakresie audytu.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
C. Usługi badawczo-rozwojowe	
Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851-853)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
D. Usługi w zakresie nieruchomości	
Związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi Na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 821, 822)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
E. Usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi	
W odniesieniu do samochodów prywatnych W odniesieniu do pojazdów do transportu towarów W odniesieniu do statków W odniesieniu do statków powietrznych W odniesieniu do pozostałych środków transportu lądowego W odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83101, 83102, 83103, 83104, 83105, 83106 – 83109)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
F. Pozostałe usługi biznesowe	
Usługi reklamowe (CPC 871)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi badania rynku i opinii publicznej Usługi konsultingu w zakresie zarządzania Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 864, 865, 866)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	Dla sposobu 1: Podmioty świadczące usługi w zakresie badań i analiz technicznych powinny być osobami prawnymi ustanowionymi na mocy prawa armeńskiego. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi konsultingu związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881 ^{**})	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi konsultingu związane z górnictwem (CPC 883 ^{**})	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi konsultingu związane z produkcją (CPC 884 ^{**} , 885 ^{**})	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi konsultingu związane z dystrybucją energii (CPC 887 ^{**})	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi konsultingu naukowego i technicznego powiązane z usługami inżynierskimi (CPC 8675)	Dla sposobu 1: bez zobowiązań. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Konserwacja i naprawa sprzętu (z wyłączeniem statków morskich, powietrznych i innego sprzętu transportowego) (CPC 633+8861-8866)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi fotograficzne (CPC 875)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi związane z organizowaniem konferencji Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87909, 87905)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
2. Usługi komunikacyjne	
A. Usługi pocztowe i kurierskie (CPC 7511+7512)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
B. Usługi telekomunikacyjne ⁽²⁾	
Telefoniczne usługi głosowe Oparte na infrastrukturze usługi transmisji danych metodą przekazywania pakietów i komutacji łączy, a także oparte na infrastrukturze usługi w zakresie przekazywania danych za pomocą faksu, usługi transmisji danych metodą przekazywania pakietów i komutacji łączy oferowane na zasadzie odsprzedaży; usługi w zakresie przekazywania danych za pomocą faksu oferowane na zasadzie odsprzedaży Usługi telegraficzne i teleksowe, oferowane w oparciu o infrastrukturę i na zasadzie odsprzedaży Usługi dotyczące prywatnych łączy dzierżawionych (CPC 7521, 7522, CPC 7523)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Publiczne usługi łączności ruchomej, w tym usługi cyfrowej/analogowej telefonii komórkowej, osobiste usługi w zakresie łączności (PCS), specjalistycznego sprzętu radiowego (SMR), globalnego systemu łączności ruchomej (GSM) oraz satelitarne usługi komunikacji ruchomej (MSS). Usługi przywoływania i mobilne usługi przesyłania danych, oferowane w oparciu o infrastrukturę oraz na zasadzie odsprzedaży (CPC 75213+ CPC 75291)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Międzynarodowe usługi telekomunikacyjne o wartości dodanej oparte o infrastrukturę (drogą przewodową lub radiową), w tym: poczta elektroniczna; poczta głosowa; informacja online i przeszukiwanie baz danych;	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

⁽²⁾ Zobowiązania podjęte przez Republikę Armenii oparte są na zasadach planowania określonych w następujących dokumentach WTO: „Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments” (S/GBT/W/2/Rev.1) i „Market Access Limitations on Spectrum Availability” (S/GBT/W/3). Armenia przyjmuje zobowiązania zawarte w dokumencie referencyjnym w sprawie zasad regulacyjnych.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
elektroniczna wymiana danych; zaawansowane/ dodatkowe usługi świadczone za pośrednictwem faksu, w tym przechowywanie i przesyłanie dalej, przechowywanie i udostępnianie; konwersja kodu i protokołu; przetwarzanie informacji lub danych on-line (łącznie z przetwarzaniem transakcji). (CPC 7523 + CPC 843)	
Międzynarodowe usługi telekomunikacyjne o wartości dodanej oferowane na zasadzie odsprzedaży, a także krajowe usługi telekomunikacyjne o wartości dodanej oferowane w oparciu o infrastrukturę oraz na zasadzie odsprzedaży, drogą przewodową lub radiową, w tym: poczta elektroniczna; poczta głosowa; informacja online i przeszukiwanie baz danych; elektroniczna wymiana danych; zaawansowane/ dodatkowe usługi świadczone za pośrednictwem faksu, w tym przechowywanie i przesyłanie dalej, przechowywanie i udostępnianie; konwersja kodu i protokołu; przetwarzanie informacji lub danych on-line (łącznie z przetwarzaniem transakcji). (CPC 7523 + CPC 843)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi związane z telekomunikacją (CPC 754)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
C. Usługi audiowizualne	
Usługi związane z produkcją i dystrybucją filmów oraz nagrań wideo Usługi związane z wyświetlaniem filmów Usługi radia i telewizji (z wyłączeniem usług transmisji) Usługi w zakresie nagrywania dźwięku (CPC 9611, 9612, 9613)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
3. Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie	
A. Roboty ogólnobudowlane związane ze wznoszeniem budynków B. Roboty ogólnobudowlane w zakresie inżynierii lądowej C. Prace instalacyjne i montażowe D. Roboty wykończeniowe przy budynkach (CPC 512, 513, 514+516, 517)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
4. Usługi w zakresie dystrybucji	
A. Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje B. Usługi w zakresie sprzedaży hurtowej (CPC 61111, 6113**, 6121**, 621, 622)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
C. Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (CPC 61112, 6113**, 6121**, 631, 632)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
D. Usługi w zakresie franchisingu (CPC 8929)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
5. Usługi w zakresie edukacji	
A. Szkolnictwo wyższe (CPC 923) B. Kształcenie dorosłych (CPC 924)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
6. Usługi w zakresie ochrony środowiska	
A. Usługi związane ze ściekami B. Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych a) Usługi w zakresie wywozu i zagospodarowania śmieci i odpadów b) Usługi sanitarne i pokrewne C. Usługi w zakresie ochrony powietrza i klimatu (usługi oczyszczania spalin) D. Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami E. Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody — Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej/skażonej gleby i wody (usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu) F. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu — Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu G. Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska i usługi pomocnicze (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 9405, 9406, 9409)	Dla sposobu 1: bez zobowiązań, z wyjątkiem usług konsultingu. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
7. Usługi finansowe	
A. Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	Dla sposobu 1: bez zobowiązań w odniesieniu do następujących sektorów: a) bezpośrednie usługi ubezpieczeniowe, z wyjątkiem ubezpieczenia od ryzyka odnoszącego się do: (i) żegluga morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące pozycje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) Towarów w tranzycie międzynarodowym. b) bezpośrednie usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego, z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji, oraz ubezpieczenie od ryzyka odnoszącego się do: (i) żegluga morskiej i zarobkowego transportu lotniczego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), przy czym ubezpieczenie to obejmuje niektóre lub wszystkie następujące pozycje: transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną; oraz (ii) towarów w tranzycie międzynarodowym. Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
B. Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe	Dla sposobu 1: bez zobowiązań w odniesieniu do następujących sektorów: a) operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie jak i poza giełdą, bądź w inny sposób za pomocą: (i) instrumentów rynku pieniężnego (w tym czeków, weksli, certyfikatów depozytowych); (ii) walut obcych; (iii) instrumentów pochodnych, w tym, ale nie wyłącznie, transakcji typu futures i opcji; (iv) instrumentów kursu walutowego i stóp procentowych, włączając w to produkty takie jak swapy, kontrakty terminowe na stopę procentową; (v) zbywalnych papierów wartościowych; oraz (vi) innych zbywalnych instrumentów i aktywów finansowych, w tym kruszców w sztabach; b) uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu emisji i inwestycjach w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych; c) pośrednictwo na rynku pieniężnym; d) zarządzanie majątkiem, a szczególnie zarządzanie środkami pieniężnymi i portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, fundusze emerytalne oraz usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa; e) usługi rozrachunkowe i rozliczeniowe w odniesieniu do aktywów finansowych, takich jak papiery wartościowe, instrumenty pochodne i inne instrumenty zbywalne. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
8. Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne	
A. Usługi szpitalne (bezpośrednia własność oraz zarządzanie w oparciu o wynagrodzenie) B. Pozostałe usługi w zakresie opieki zdrowotnej (bezpośrednia własność oraz zarządzanie w oparciu o wynagrodzenie) (CPC 9311, 9319)	Dla sposobu 1: nie jest to technicznie wykonalne. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
9. Usługi związane z turystyką i usługi powiązane	
A. Hotele i restauracje (CPC 641-643)	Dla sposobu 1: nie jest to technicznie wykonalne. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
B. Usługi agencji turystycznych i biur podróży C. Usługi przewodników turystycznych (CPC 7471, 7472)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
10. Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu	
A. Usługi rozrywkowe (inne niż usługi audiowizualne)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń
B. Usługi agencji informacyjnych	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
C. Usługi związane ze sportem oraz usługi w zakresie rekreacji (CPC 9619, 962, 964)	
11. Usługi transportowe	
A. Usługi transportu morskiego	
Transport pasażerski	Dla sposobu 1: bez ograniczeń
Transport towarowy	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi najmu statków z obsługą (CPC 7211, 7212, 7213)	
Usługi w zakresie obsługi stacji kontenerowej i magazynowania	Dla sposobu 1: bez ograniczeń
Usługi agencji morskich	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi spedycji morskiej	
Usługi wspierające w branży transportu wodnego (CPC 745)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń
	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
B. Transport lotniczy	
Konserwacja i naprawa statków powietrznych (CPC 8868 ^{**})	Dla sposobu 1: bez ograniczeń
	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego, w tym usługi związane z komputerowym systemem rezerwacji (CPC 748+749)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń
	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi obsługi naziemnej	Dla sposobu 1: bez zobowiązań.
	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Zarządzanie portami lotniczymi	Dla sposobu 1: bez zobowiązań.
	Dla sposobu 2: bez ograniczeń
C. Usługi w zakresie transportu kolejowego	
Transport pasażerski	Dla sposobu 1: bez zobowiązań.
Transport towarowy (CPC 7111, 7112)	Dla sposobu 2: bez ograniczeń

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

Sektor lub podsektor ⁽¹⁾	Opis zastrzeżeń
Konserwacja i naprawa sprzętu transportu kolejowego (CPC 8868 ^{*)})	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi wspierające dla usług transportu kolejowego (CPC 743)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
D. Usługi w zakresie transportu drogowego	
Transport pasażerski Transport towarowy Najem drogowych pojazdów towarowych z kierowcą (CPC 7121, 7122, 7123, 7124)	Dla sposobu 1: Zróżnicowane traktowanie w odniesieniu do podatków i opłat za eksploatację i utrzymanie dróg publicznych oraz za wydawanie zezwoleń na wjazd. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Konserwacja i naprawa sprzętu transportu drogowego (CPC 6112)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi wspierające dla usług transportu drogowego (CPC 744)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
12. Usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu	
Usługi w zakresie przeładunku towarów (CPC 741) Usługi magazynowania i składowania towarów (CPC 742)	Dla sposobu 1: bez ograniczeń Dla sposobu 2: bez ograniczeń
Usługi agencji transportu towarowego Pozostałe wspierające i pomocnicze usługi transportowe (CPC 748, 749)	Dla sposobu 1: Odprawa celna musi być wykonywana przez licencjonowanego agenta celnego mającego siedzibę w Armenii. Dla sposobu 2: bez ograniczeń
13. Usługi w zakresie energii	
Transport paliwa rurociągami (CPC 7131)	Dla sposobu 1: bez zobowiązań w odniesieniu do następujących sektorów: a) transport gazu ziemnego rurociągami, z wyjątkiem usług konsultingowych. Dla sposobu 2: bez zobowiązań w odniesieniu do następujących sektorów: a) transport gazu ziemnego rurociągami, z wyjątkiem usług konsultingowych.

⁽¹⁾ Sektorowa klasyfikacja usług na podstawie MTN.GNS/W/120.

ZAŁĄCZNIK VIII-G

ZASTRZEŻENIA REPUBLIKI ARMENII DOTYCZĄCE USŁUGODAWCÓW KONTRAKTOWYCH I OSÓB WYKONUJĄCYCH WOLNE ZAWODY

1. Republika Armenii zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych i osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z Unii Europejskiej poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 156 i 157 niniejszej Umowy, w odniesieniu do rodzajów działalności gospodarczej wymienionych poniżej i z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykaz składa się z następujących elementów:
 - a) pierwszej kolumny, wskazującej sektor lub podsektor, w którym mają zastosowanie ograniczenia; oraz
 - b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.

Republika Armenii nie podejmuje żadnych zobowiązań dotyczących usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody w żadnych sektorach działalności gospodarczej innych niż te wyraźnie wskazane w poniższym wykazie.
3. Zobowiązania dotyczące usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody nie mają zastosowania w przypadku, gdy zamiar lub rezultat związany z ich tymczasową obecnością zakłóca lub w inny sposób wpływa na wynik wszelkich sporów lub negocjacji między pracownikami lub pracodawcami.
4. Poniższy wykaz nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych oraz wymogów i procedur licencyjnych, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 156 i art. 157 niniejszej Umowy. Środki te (np. konieczność uzyskania licencji, konieczność uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, konieczność zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, konieczność posiadania miejsca oficjalnego zamieszkania na terytorium, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza), nawet jeśli nie zostały wymienione, znajdują zastosowanie w każdym przypadku do usługodawców kontraktowych i osób wykonujących wolne zawody pochodzących z Unii Europejskiej.
5. Wszystkie inne wymogi przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Armenii dotyczące środków odnoszących się do wjazdu, pobytu, pracy i zabezpieczenia społecznego mają nadal zastosowanie, włączając regulacje dotyczące okresu pobytu, minimalnej płacy, jak również układów zbiorowych w sprawie płac.
6. Poniższy wykaz nie obejmuje środków dotyczących subsydiów przyznawanych przez jedną ze Stron.
7. Poniższy wykaz pozostaje bez wpływu na istnienie monopolu publicznych lub wyłącznych praw w odpowiednich sektorach, jak określiła Republika Armenii w załącznikach VIII-E i VIII-F do niniejszej Umowy.
8. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, ich głównym kryterium będzie ocena odpowiedniej sytuacji rynkowej w Armenii, gdzie ma być świadczona usługa, z uwzględnieniem liczby istniejących usługodawców i wpływu na ich sytuację.
9. Prawa i obowiązki wynikające z poniższego wykazu nie są samowystarczalne i w związku z tym nie przyznają bezpośrednio jakichkolwiek praw osobom fizycznym lub prawnym.
10. Republika Armenii zezwala na świadczenie usług na swoim terytorium przez usługodawców kontraktowych i osoby wykonujące wolne zawody pochodzące z Unii Europejskiej poprzez obecność osób fizycznych, z zastrzeżeniem warunków określonych odpowiednio w art. 156 i 157 niniejszej Umowy, w następujących podsektorach usług biznesowych:
 - a) usługi prawne (CPC 861);
 - b) usługi rachunkowo-księgowe (CPC 862);
 - c) usługi podatkowe (CPC 863);
 - d) usługi architektoniczne (CPC 8671);
 - e) usługi inżynierskie (CPC 8672);
 - f) kompleksowe usługi inżynierskie (CPC 8673);

- g) usługi w zakresie planowania urbanistycznego i architektury krajobrazu (CPC 8674);
- h) usługi medyczne i stomatologiczne (CPC 9312);
- i) usługi weterynaryjne (CPC 932);
- j) usługi doradztwa w zakresie instalacji sprzętu komputerowego (CPC 841);
- k) usługi w zakresie implementacji oprogramowania (CPC 842);
- l) usługi w zakresie przetwarzania danych (CPC 843);
- m) usługi baz danych (CPC 844);
- n) usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845);
- o) pozostałe usługi informatyczne, w tym usługi w zakresie przygotowywania danych (CPC 849);
- p) usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851-853);
- q) usługi w zakresie nieruchomości: związane z nieruchomościami stanowiącymi majątek własny lub dzierżawionymi (CPC 821);
- r) usługi w zakresie nieruchomości: na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 822);
- s) usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi; w odniesieniu do statków powietrznych (CPC 83104);
- t) usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi; w odniesieniu do pozostałych środków transportu (CPC 83101, 83102);
- u) usługi najmu lub dzierżawy bez obsługi; w odniesieniu do pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 83106-83109);
- v) usługi reklamowe (CPC 871);
- w) usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864);
- x) usługi konsultingu w zakresie zarządzania (CPC 865);
- y) usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866);
- z) usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676);
- aa) usługi konsultingu związane z produkcją (CPC 884, 885);
- bb) konserwacja i naprawa sprzętu (z wyłączeniem statków morskich, powietrznych i innego sprzętu transportowego) (CPC 633, 8861-8866);
- cc) usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442);
- dd) usługi związane z organizowaniem konferencji (CPC 87909); oraz
- ee) usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905).

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Kwestie horyzontalne	Nieruchomości Zagraniczne osoby fizyczne nie mogą nabywać praw własności do gruntów w Armenii, chyba że ustawa stanowi inaczej.
Usługi biznesowe	Osoby wykonujące wolne zawody Pozycja przyznana na okres do trzech lat.

ZAŁĄCZNIK IX

PRAWODAWSTWO STRON ORAZ ELEMENTY WYMAGANE DO REJESTRACJI, KONTROLI I OCHRONY OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

Część A

Prawodawstwo Stron

I. Prawodawstwo Unii Europejskiej:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, wraz z przepisami wykonawczymi.
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89, wraz z przepisami wykonawczymi.
- (3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, wraz z przepisami wykonawczymi.
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91.

II. Prawodawstwo Republiki Armenii:

- (1) Ustawa Republiki Armenii w sprawie „oznaczeń geograficznych”, HO-60-N, którą przyjęto w dniu 29.4.2010 r. i która weszła w życie w dniu 1.7.2010 r.
- (2) Kodeks cywilny Republiki Armenii, art. 1179-1183.
- (3) Przepisy dotyczące „wypełniania, składania i przetwarzania wniosków dotyczących oznaczeń geograficznych, chronionych nazw pochodzenia oraz gwarantowanych produktów tradycyjnych”, które zostały potwierdzone decyzją nr 310–N rządu Republiki Armenii w dniu 10.3.2011 r.

Część B

Elementy wymagane do rejestracji, kontroli i ochrony oznaczeń geograficznych

Każda ze Stron zapewnia, aby jej system dotyczący rejestracji, kontroli i ochrony oznaczeń geograficznych obejmował:

- (1) rejestr zawierający oznaczenia geograficzne chronione na jej terytorium;
- (2) postępowanie administracyjne pozwalające zweryfikować, czy oznaczenia geograficzne określają towar jako pochodzący z terytorium, regionu lub miejscowości jednej ze Stron, jeżeli pewna jakość, renoma lub inna cecha towaru jest przypisywana zasadniczo pochodzeniu geograficznemu tego towaru;
- (3) wymóg, by zarejestrowana nazwa odpowiadała danemu produktowi lub danym produktom, dla których sporządzono specyfikacje, które mogą być zmieniane wyłącznie w drodze właściwego postępowania administracyjnego;
- (4) przepisy w zakresie kontroli mające zastosowanie do produkcji;
- (5) egzekwowanie ochrony zarejestrowanych oznaczeń geograficznych poprzez odpowiednie działania administracyjne organów publicznych;

- (6) przepisy prawne, na mocy których zarejestrowane oznaczenie geograficzne:
- a) może być wykorzystywane przez każdy podmiot wprowadzający do obrotu dany produkt rolny lub środek spożywczy, pod warunkiem zapewnienia zgodności z odnośnymi specyfikacjami; oraz
 - b) jest chronione przed:
 - (i) wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniem w celach komercyjnych zarejestrowanego oznaczenia geograficznego w odniesieniu do produktów nieobjętych rejestracją, o ile produkty te są porównywalne do produktów zarejestrowanych pod danym oznaczeniem geograficznym lub w zakresie, w jakim wykorzystywanie chronionego oznaczenia geograficznego pozwala na czerpanie korzyści z jego renomy;
 - (ii) wszelkim niewłaściwym stosowaniem, naśladowaniem lub przywołaniem, nawet jeśli podane jest prawdziwe pochodzenie produktu lub chroniona nazwa jest podana w tłumaczeniu lub z dodaniem takiego określenia jak: „w stylu”, „typu”, „zgodnie z metodą”, „jak produkowane w”, „imitacja” lub innego podobnego określenia;
 - (iii) wszelkim innym nieprawdziwym lub wprowadzającym w błąd określeniem miejsca pochodzenia, wytwarzania lub właściwości lub podstawowych cech produktu, znajdującym się na opakowaniu zewnętrznym lub wewnętrznym, w materiale reklamowym lub w dokumentach odnoszących się do danego produktu, jak również stosowaniem opakowań mogących stworzyć fałszywe wrażenie co do jego pochodzenia; oraz
 - (iv) wszelkimi innymi praktykami, które mogłyby wprowadzać konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu;
- (7) zasadę, zgodnie z którą nazwy chronione nie mogą stać się nazwami rodzajowymi;
- (8) przepisy dotyczące rejestracji, które mogą obejmować odmowę rejestracji, terminów homonimicznych lub częściowo homonimicznych z zarejestrowanymi terminami, terminów będących w powszechnym użyciu w języku codziennym jako rzeczowniki pospolite stanowiące nazwy towarów oraz terminów obejmujących nazwy odmian roślin i ras zwierząt. Przepisy te uwzględniają uzasadnione interesy wszystkich zainteresowanych osób;
- (9) zasady dotyczące stosunku między oznaczeniami geograficznymi a znakami towarowymi przewidujące ograniczone odstępstwo od praw przyznanych na mocy prawa znaków towarowych, zgodnie z którym istnienie wcześniejszego znaku towarowego nie stanowi przeszkody dla rejestracji i wykorzystywania danej nazwy jako zarejestrowanego oznaczenia geograficznego, z wyjątkiem przypadków, gdy, ze względu na powszechną znajomość danego znaku towarowego oraz okres, przez jaki był on używany, konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd przez rejestrację i używanie oznaczenia geograficznego w odniesieniu do produktów nie objętych znakiem towarowym;
- (10) prawo każdego producenta mającego siedzibę na wyznaczonym obszarze geograficznym, który podlega odpowiedniej kontroli w zakresie wytwarzania produktu oznakowanego chronioną nazwą, o ile spełnia on wymogi specyfikacji produktu; oraz
- (11) procedurę sprzeciwu, która umożliwia uwzględnienie uzasadnionych interesów poprzednich użytkowników danej nazwy, bez względu na to, czy nazwa ta jest chroniona jako forma własności intelektualnej, czy nie.
-

ZAŁĄCZNIK X

WYKAZ CHRONIONYCH OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

Część A

Oznaczenia geograficzne produktów Unii Europejskiej, o których mowa w art. 231 ust. 3

1. Wykaz win aromatyzowanych

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
HR	Samoborski bermet	Սամոբորսկի բերմետ
FR	Vermouth de Chambéry	Վերմուտ դը Շամբերի
DE	Nürnberger Glühwein	Նյուրնբերգեր Գլուվայն
DE	Thüringer Glühwein	Թյուրինգեր Գլուվայն
IT	Vermouth di Torino	Վերմուտ դի Տորինո

2. Wykaz produktów rolnych i środków spożywczych innych niż wina, napoje spirytusowe i wina aromatyzowane

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
AT	Gailtaler Almkäse	ChNP	Sery	Գայլթալեր Ալմքեզե
AT	Gailtaler Speck	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Գայլթալեր Շպեկ
AT	Marchfeldspargel	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մարխֆելդշպարգել
AT	Mostviertler Birnmost	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Մոստֆիրթլեր Բիրնմոսթ
AT	Pöllauer Hirschbirne	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Փյոլաուեր Հիրշբիրնը
AT	Steirischer Kren	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շտայրըշեր Բրեն
AT	Steirisches Kürbiskernöl	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Շտայրըշես Բյուրբերսկերնուլ
AT	Tiroler Almkäse / Tiroler Alpkäse	ChNP	Sery	Թիրոլեր Ալմքեզե / Թիրոլեր Ալփքեզե
AT	Tiroler Bergkäse	ChNP	Sery	Թիրոլեր Բերգքեզե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
AT	Tiroler Graukäse	ChNP	Sery	Թիրոլեր Գրաուքեզե
AT	Tiroler Speck	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Թիրոլեր Շպեկ
AT	Vorarlberger Alpkäse	ChNP	Sery	Ֆորարլբերգեր Ալփքեզե
AT	Vorarlberger Bergkäse	ChNP	Sery	Ֆորարլբերգեր Բերգքեզե
AT	Wachauer Marille	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Վախաուեր Մարիլե
AT	Waldviertler Graumohn	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Վալդֆիրտլեր Գրաումոն
BE	Beurre d'Ardenne	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բերր դ'Արդեն
BE	Brussels grondwitloof	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բրուսսելս Գրոնդվիթլոֆ
BE	Fromage de Herve	ChNP	Sery	Ֆրումաժ դը Էրվ
BE	Gentse azalea	ChOG	Kwiaty i rośliny ozdobne	Խենթսե Ազալեա
BE	Geraardsbergse mattentaart	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Խերաարդսբերխեր Մատընթաարթ
BE	Jambon d'Ardenne	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն դ'Արդեն
BE	Liers vlaaike	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Լիրս Ֆլաիկը
BE	Pâté gaumais	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Պաթե Գումե
BE	Plate de Florenville	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Փլաթ դը Ֆլորանվիլ
BE	Poperingse Hopscheuten / Poperingse Hoppescheuten	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոպըրինգսը Հոփսխըլթըն
BE	Potjesvlees uit de Westhoek	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պոտյեսվլես այս դը Վեստհուք
BE	Vlaams-Brabantse tafeldruif	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆլամս-Բրաբանթսե Տաֆըլդրայֆ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
BE	Vlaamse laurier	ChOG	Kwiaty i rośliny ozdobne	Ֆլամսե Լաուրիեր
BG	Българско розово масло	ChOG	Olejki eteryczne	Բրլգառսկո ռոզովո մասլո
BG	Горнооряховски суджук	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Գորնորյախովսկի սուժուկ
HR	Baranjski kulen	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Բարանյսկի կուլեն
HR	Dalmatinski pršut	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Դալմատինսկի պրշուտ
HR	Drniški pršut	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Դրնիշկի պրշուտ
HR	Ekstra djevičansko maslinovo ulje Cres	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Էկստրա դյեվիչանսկո մասլինովո ուլյե Ցրես
HR	Istarski pršut / Istrski pršut	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Իստառսկի պրշուտ/Իստոսկի պրշուտ
HR	Krčki pršut	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կրչկի պրշուտ
HR	Lički krumpir	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լիչկի կրումպիր
HR	Neretvanska mandarina	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ներետվանսկա մանդարինա
HR	Ogulinski kiseli kupus / Ogulinsko kiselo zelje	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օգուլինսկի կիսելի կուպուս/Օգուլինսկո կիսելո զելյե
CY	Κουφέτα Αμυγδαλού Γεροσήπου	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կուֆետա Ամիրդալու Գերոսկիպու
CY	Λουκούμι Γεροσήπου	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Լուկումի Գերոսկիպու
CY	Παφίτικο Λουκάνικο	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պաֆիտիկո Լուկանիկո
CZ	Březnický ležák	ChOG	Piwo	Բրժեզնիցկի լեժակ
CZ	Brněnské pivo / Starobrněnské pivo	ChOG	Piwo	Բռնյենսկե պիվո/Ստառռնյենսկե պիվո
CZ	Budějovické pivo	ChOG	Piwo	Բուդյեյովիցկե պիվո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
CZ	Budějovický měšťanský var	ChOG	Piwo	Բուդյովյովիցկի մյեշտյանսկի վար
CZ	Černá Hora	ChOG	Piwo	Չեռնա Հոռա
CZ	České pivo	ChOG	Piwo	Չեսկե պիվո
CZ	Českobudějovické pivo	ChOG	Piwo	Չեսկոբուդյովյովիցկե պիվո
CZ	Český kmín	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Չեսկի կմին
CZ	Chamomilla bohemica	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Շամոմիլա բոհեմիկա
CZ	Chelčicko — Lhenické ovoce	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Խելչիցկո-Լհենիցկե օվոցե
CZ	Chodské pivo	ChOG	Piwo	Խոդսկե պիվո
CZ	Hořické trubičky	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Հորժիցկե տոուբիչկի
CZ	Jihočeská Niva	ChOG	Sery	Յիհոչեսկա Նիվա
CZ	Jihočeská Zlatá Niva	ChOG	Sery	Յիհոչեսկա Զլատա Նիվա
CZ	Karlovarské oplatky	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կառլովառսկե օպլատկի
CZ	Karlovarské trojhránky	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կառլովառսկե տոռյիռանկի
CZ	Karlovarský suchar	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կառլովառսկի սուխար
CZ	Lomnické suchary	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Լոմնիցկե սուխարի
CZ	Mariánskolázeňské oplatky	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Մարիանսկոլազենյսկե օպլատկի
CZ	Nošovické kysané zelí	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նոշովիցկե կիսանե զելի
CZ	Olomoucké tvarůžky	ChOG	Sery	Օլոմուցկե տվարուժկի
CZ	Pardubický perník	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պարդուբիցկի պեռնիկ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
CZ	Pohořelický kapr	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Պոհորժելիցկի կապր
CZ	Štramberské uši	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Շտրամբենսկե ուշի
CZ	Třeboňský kapr	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Տրեբոնյսկի կապր
CZ	Valašský frgál	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Վալաշսկի ֆրգալ
CZ	Všestarská cibule	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Վշեստարսկա ցիբուլե
CZ	Žatecký chmel	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Շատեցկի խմել
CZ	Znojemské pivo	ChOG	Piwo	Զնոյեմսկե պիվո
DK	Danablu	ChOG	Sery	Դանաբլու
DK	Esrom	ChOG	Sery	Էսրոմ
DK	Lammefjordsgulerod	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լամմեֆյորդսգուլըրոդ
DK	Lammefjordskartofler	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լամմեֆյորդսքարթոֆլեր
DK	Vadehavslam	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վեդհավսլամ
DK	Vadehavsstude	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վեդհավստուդը
FI	Kainuun rönttönen	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կայնուն ռյոնտյոնեն
FI	Kitkan viisas	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Կիտկան վիիսաս
FI	Lapin Poron kuivaliha	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լապին Պորոն կուիվալիհա
FI	Lapin Poron kylmäsavuliha	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լապին Պորոն կյլմասավուլիհա
FI	Lapin Poron liha	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Լապին Պորոն լիհա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FI	Lapin Puikula	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լապիկն Պուիկուլա
FI	Puruveden muikku	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Պուրուվեդեն մուիկկու
FR	Abondance	ChNP	Sery	Աբոնդանս
FR	Abricots rouges du Roussillon	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Աբրիկո րուժ դյու Բուսսիյոն
FR	Agneau de lait des Pyrénées	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դը Լե դէ Փիրենե
FR	Agneau de l'Aveyron	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դը Լ'Ավերոն
FR	Agneau de Lozère	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դը Լոզեր
FR	Agneau de Pauillac	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դը Պոյակ
FR	Agneau de Sisteron	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դը Սիստերոն
FR	Agneau du Bourbonnais	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դյու Բուրբոնե
FR	Agneau du Limousin	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դյու Լիմուզան
FR	Agneau du Périgord	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դյու Պերիգոր
FR	Agneau du Poitou-Charentes	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դյու Փուաթյու-Շարանթ
FR	Agneau du Quercy	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյո դյու Քերսի
FR	Ail blanc de Lomagne	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Այ բլոն դը Լոմանյ
FR	Ail de la Drôme	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Այ դը Լա Դրոմ
FR	Ail fumé d'Arleux	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Այ ֆյումե դ'Արլո
FR	Ail rose de Lautrec	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Այ րոզ դը Լոտրեկ
FR	Anchois de Collioure	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Անշուա դը Կոլյուր
FR	Artichaut du Roussillon	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Արտիշո դը Բուսսիյոն

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Asperge des sables des Landes	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասպերժ դե սաբլը դե Լանդ
FR	Asperges du Blayais	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասպերժ դյու Բլայե
FR	Banon	ChNP	Sery	Բանոն
FR	Barèges-Gavarnie	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Բարեժ-Գավարնի
FR	Béa du Roussillon	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բեա դյու Րուսսիլոն
FR	Beaufort	ChNP	Sery	Բուֆոր
FR	Bergamote(s) de Nancy	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Բերգամոտ դը Նոնսի
FR	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux-Sèvres	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բյոր Շարանթ-Պուաթու, Բյոր դե Շարանթ, Բյոր դե Դու-Սեվրը
FR	Beurre de Bresse	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բյոր դը Բրես
FR	Beurre d'Isigny	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բյոր դ'Իզինյի
FR	Bleu d'Auvergne	ChNP	Sery	Բլյո դ'Օվերն
FR	Bleu de Gex Haut-Jura; Bleu de Septmoncel	ChNP	Sery	Բլյո դը Ժեքս Օ-ժուրա, Բլյո դը Սեմոնսել
FR	Bleu des Causses	ChNP	Sery	Բլյո դե Կոսս
FR	Bleu du Vercors-Sassenage	ChNP	Sery	Բլյո դյու Վերկոր-Սեսանաժ
FR	Bœuf charolais du Bourbonnais	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բյոֆ շարոլե դյու Բուրբոնե
FR	Bœuf de Bazas	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բյոֆ դը Բազաս
FR	Bœuf de Chalosse	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բյոֆ դը Շալոսս
FR	Bœuf de Charolles	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Բյոֆ դը Շարոլ
FR	Boeuf de Vendée	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բյոֆ դը Վոնդե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Bœuf du Maine	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բյոֆ դյու Մեն
FR	Boudin blanc de Rethel	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Բուդան բլոն դը Բետել
FR	Brie de Meaux	ChNP	Sery	Բրի դը Մո
FR	Brie de Melun	ChNP	Sery	Բրի դը Մոլան
FR	Brioche vendéenne	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Բրիոշ վոնդեն
FR	Brocciu Corse / Brocciu	ChNP	Sery	Բրոչչու կորս/Բրոչչու
FR	Camembert de Normandie	ChNP	Sery	Կեմոնբեր դը Նորմանդի
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կանար ա ֆուադ գրա դյու Սյուդ-Ուեստ (Շալոսս, Գասկոնյ, Ժերս, Լանդ, Պերիգոր, Կերսի)
FR	Cantal; Fourme de Cantal; Cantal	ChNP	Sery	Կանտալ; Ֆուրմը դը Կանտալ; Կանտալե
FR	Chabichou du Poitou	ChNP	Sery	Շաբիշու դյու Փուաթյու
FR	Chaource	ChNP	Sery	Շաուրս
FR	Charolais	ChNP	Sery	Շարոլե
FR	Chasselas de Moissac	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շասլա դը Մուասսակ
FR	Châtaigne d'Ardèche	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շատենյ դ'Արդեշ
FR	Chevrotin	ChNP	Sery	Շըվրոտան
FR	Cidre de Bretagne; Cidre Breton	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Սիդրը դը Բրետանյ, Սիդրը Բրետոն
FR	Cidre de Normandie; Cidre Normand	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Սիդրը դը Նորմանդի, Սիդրը Նորման
FR	Citron de Menton	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սիտրոն դը Մանտոն

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Clémentine de Corse	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Քլեմանտին դը Կորս
FR	Coco de Paimpol	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոկո դը Պամպոլ
FR	Comté	ChNP	Sery	Կոմտե
FR	Coppa de Corse / Coppa de Corse – Coppa di Corsica	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կոպա դը Կորս/Կոպա դե Կորսե – Կոպա դի Կորսիկա
FR	Coquille Saint-Jacques des Côtes d'Armor	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Կոկի Սան-Ժակ դե Կոտ դ'Արմոր
FR	Cornouaille	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Կորնուայ
FR	Crème de Bresse	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Կրեմ դը Բրես
FR	Crème d'Isigny	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Կրեմ դ'Իզինի
FR	Crème fraîche fluide d'Alsace	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Կրեմ ֆրեշ ֆլուիդ դ'Ալզաս
FR	Crottin de Chavignol / Chavignol	ChNP	Sery	Կրոտտոն դը Շավինյոլ/ Շավինյոլ
FR	Dinde de Bresse	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Դանդ դը Բրես
FR	Domfront	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Դոմֆրոն
FR	Echalote d'Anjou	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Էշալոտ դ'Անժու
FR	Emmental de Savoie	ChOG	Sery	Էմոնտալ դը Սավուա
FR	Emmental français est-central	ChOG	Sery	Էմոնտալ ֆրանսե է-սոնթրալ
FR	Époisses	ChNP	Sery	Էփուաս
FR	Farine de blé noir de Bretagne / Farine de blé noir de Bretagne — Gwinizh du Breizh	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆարին դը բլե նուար դը Բրետայն/Ֆարին դը բլե նուար դը Բրետայն – Գուինիզ դու Բրեյզ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Farine de châtaigne corse / Farina castagnina corsa	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆարին դր շատանյ կորս/ Ֆարինա կաստանինա կորսա
FR	Farine de Petit Epeautre de Haute Provence	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆարին դր Պետիտ Էպոտրը դր Ուտ Փրովանս
FR	Figue de Solliès	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիգ դր Սոլյես
FR	Fin Gras / Fin Gras du Mézenc	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Ֆան գրա/ֆան գրա դյու Մեզին
FR	Foin de Crau	ChNP	Siano	Ֆուան դր Կրո
FR	Fourme d'Ambert	ChNP	Sery	Ֆուրմը դ'Ամբեր
FR	Fourme de Montbrison	ChNP	Sery	Ֆուրմը դր Մոնբրիզոն
FR	Fraise du Périgord	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆրեզ դյու Պերիգոր
FR	Fraises de Nîmes	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆրեզ դր Նիմը
FR	Gâche vendéenne	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Գյաշ Վանդենն
FR	Génisse Fleur d'Aubrac	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Ժենիս ֆլյոր դ'Օբրակ
FR	Gruyère	ChOG	Sery	Գրուիեր
FR	Haricot tarbais	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Արիկո տարբե
FR	Huile d'olive d'Aix-en-Provence	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ուվիլ դ'օլիվ դ'Էքս-ոն-Պրովանս
FR	Huile d'olive de Corse; Huile d'olive de Corse-Oliu di Corsica	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ուվիլ դ'օլիվ դե Կոր, Ուվիլ դ'օլիվ դե Կոր-Օլիու դի Կորսիկա
FR	Huile d'olive de Haute-Provence	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ուվիլ դ'օլիվ դր Օդը-Պրովանս
FR	Huile d'olive de la Vallée des Baux-de-Provence	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ուվիլ դ'օլիվ դյու լա Վալե դե Բո-դե-Պրովանս
FR	Huile d'olive de Nice	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ուվիլ դ'օլիվ դր Նիս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Huile d'olive de Nîmes	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ուվիլ դ'ոլիվ դը Նիմ
FR	Huile d'olive de Nyons	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ուվիլ դ'ոլիվ դը Նյոն
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	ChNP	Olejki eteryczne	Ուվիլ էսանսիել դը լավանդ դ Ռ-Փրովանս/ էսոնս դը լավանդ դ Ռ-Փրովանս
FR	Huîtres Marennes Oléron	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Ուիթրը մարան Օլերոն
FR	Jambon d'Auvergne	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն դ'Օվերնյ
FR	Jambon de Bayonne	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն դը Բայոն
FR	Jambon de Lacane	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն դը Լակոն
FR	Jambon de l'Ardèche	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն դյո լ'Արդեշ
FR	Jambon de Vendée	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն դե Վանդե
FR	Jambon sec de Corse / Jambon sec de Corse – Prisuttu	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն սեկ դը Կորս/ Ժամբոն սեկ դը Կորս – Փրիսուտու
FR	Jambon sec et noix de jambon sec des Ardennes	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ժամբոն սեկ է նուա դը Ժամբոն սեկ դեզ Արդեն
FR	Kiwi de l'Adour	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կիուի դյո լ'Ադուր
FR	Laguirole	ChNP	Sery	Լագյոլ
FR	Langres	ChNP	Sery	Լանգր
FR	Lentille verte du Puy	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լանտի վերտ դյու Փուի
FR	Lentilles vertes du Berry	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լանտի վերտ դյու Բերի

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Lingot du Nord	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լանգո դյու Նոր
FR	Livarot	ChNP	Sery	Լիվարո
FR	Lonzo de Corse / Lonzo de Corse – Lonzu	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լոնզո դը Կորս/Լոնզո դե Կորս-Լոնզու
FR	Mâche nantaise	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մաշ նանտեզ
FR	Mâconnais	ChNP	Sery	Մակոնե
FR	Maine – Anjou	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Մեն-Անժու
FR	Maroilles / Marolles	ChNP	Sery	Մարուալ/Մարոլ
FR	Melon de Guadeloupe	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելոն դը Գուադելուպ
FR	Melon du Haut-Poitou	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելոն դյու Օ-Փուաթյու
FR	Melon du Quercy	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելոն դյու Կերսի
FR	Miel d'Alsace	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դ'Ալզաս
FR	Miel de Corse; Mele di Corsica	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դը Կորս, Մելե դի Կորսիկա
FR	Miel de Provence	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դը Պրովանս
FR	Miel de sapin des Vosges	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դը սապան դը Վոժ
FR	Miel des Cévennes	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դը Սեվեն
FR	Mirabelles de Lorraine	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Միրաբել դը Լորեն

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Mogette de Vendée	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մոժետ դը Վանդե
FR	Mont d'Or; Vacherin du Haut-Doubs	ChNP	Sery	Մոն դ'Օր, Վաշրոն դյու Օ-Դու
FR	Morbier	ChNP	Sery	Մորբյե
FR	Moules de Bouchot de la Baie du Mont-Saint-Michel	ChNP	Տաքի ձկան, ձիթի և ծովափայտի և նրանց արտադրանքները	Մուլ դը Բուշո դը լա Բե դյու Մոն-Սան-Միշել
FR	Moutarde de Bourgogne	ChOG	Pasta musztardowa	Մուտարդը դը Բուրգոնյ
FR	Munster; Munster-Géromé	ChNP	Sery	Մանստեր, Մանստեր-ժերոմե
FR	Muscat du Ventoux	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մյուսկա դյու Վոնտու
FR	Neufchâtel	ChNP	Sery	Նեշատել
FR	Noisette de Cervione – Nuciola di Cervioni	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նուսկետո դը Սարվին-Նուչիոլա դի Չերվիոնի
FR	Noix de Grenoble	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նուա դը Գրենոբլ
FR	Noix du Périgord	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նուա դյու Պերիգոր
FR	Œufs de Loué	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Օ դը Լուե
FR	Oie d'Anjou	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Ուա դ'Անժու
FR	Oignon de Roscoff	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օնյոն դը Րոսքոֆ
FR	Oignon doux des Cévennes	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օնյոն դու դե Սեվեն
FR	Olive de Nice	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օլիվ դը Նիս
FR	Olive de Nîmes	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օլիվ դը Նիմ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Olives cassées de la Vallée des Baux de Provence	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օլիվ քասե դը լա Վալե դե Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de la Vallée des Baux de Provence	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օլիվ նուար դը լա Վալե դը Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de Nyons	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օլիվ նուար դը Նյոնս
FR	Ossau-Iraty	ChNP	Sery	Օսս-Իրատի
FR	Pâté de Campagne Breton	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պատե դը Կամպանյ Բրետուն
FR	Pâtes d'Alsace	ChOG	Makarony	Պատ դ'Ալզաս
FR	Pays d'Auge; Pays d'Auge-Cam-bremer	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Պեյ դ'Օժ, Պեյ դ'Օժ-Կոմբրեմեր
FR	Pélardon	ChNP	Sery	Պելարդոն
FR	Petit Épeautre de Haute Provence	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պետիտ Էպոտր դը Ուտ Պրովանս
FR	Picodon	ChNP	Sery	Պիկոդոն
FR	Piment d'Espelette; Piment d'Espelette – Ezpeletako Biperra	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Պիմոն դ'Էսպելետ, Պիմոն դ'Էսպելետ-Էզպելետակո Բիպերա
FR	Pintadeau de la Drôme	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պանտադո դը լա Դրոմ
FR	Poireaux de Créances	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Փուարո դը Կրեանս
FR	Pomelo de Corse	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմելո դը Կորս
FR	Pomme de terre de l'Île de Ré	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմմ դը տեր դը լ'Իլ դը Րե
FR	Pomme du Limousin	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմ դյու Լիմուզան
FR	Pommes de terre de Merville	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմմ դը տեր դը Մերվիլլ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Pommes des Alpes de Haute Durance	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմ դեզ Ալպ դը Օտ Դյորանս
FR	Pommes et poires de Savoie	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմ և փուլար դը Սավուա
FR	Pont-l'Évêque	ChNP	Sery	Պոն-լ'Էվեկ
FR	Porc d'Auvergne	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոր դ'Օվերնյ
FR	Porc de Franche-Comté	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոր դը Ֆրանշ-Կոնտե
FR	Porc de la Sarthe	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոր դը լա Սարտ
FR	Porc de Normandie	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոր դը Նորմանդի
FR	Porc de Vendée	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոր դը Վանդե
FR	Porc du Limousin	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոր դյու Լիմուզան
FR	Porc du Sud-Ouest	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոր դյու Սյուդ-Ուեստ
FR	Poulet des Cévennes / Chapon des Cévennes	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պուլե դե Սելեն/Շապոն դե Սելեն
FR	Pouligny-Saint-Pierre	ChNP	Sery	Պուլինյի-Սան-Փիեր
FR	Prés-salés de la baie de Somme	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Պրե-սալե դե լա բե դը Սոմ
FR	Prés-salés du Mont-Saint-Michel	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Պրե-սալե դյու Մոն-Սան-Միշել
FR	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Փրյունո դ'Աժան, Փրյունո դ'Աժան մի-քյուի
FR	Raviole du Dauphiné	ChOG	Makarony	Բավյոլ դյու Դոֆինի
FR	Reblochon; Reblochon de Savoie	ChNP	Sery	Րեբլոշոն, Րեբլոշոն դը Սավուա
FR	Rigotte de Condrieu	ChNP	Sery	Րիգոտ դը Կոնդրիյո
FR	Rillettes de Tours	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Րիլետ դո Թուր
FR	Riz de Camargue	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Րի դը Կամարգ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Rocamadour	ChNP	Sery	Ռոկամադուր
FR	Roquefort	ChNP	Sery	Ռոկֆոր
FR	Sainte-Maure de Touraine	ChNP	Sery	Սանտ-Մոր դը Տուրեն
FR	Saint-Marcellin	ChOG	Sery	Սան-Մարսելան
FR	Saint-Nectaire	ChNP	Sery	Սան-Նեկտեր
FR	Salers	ChNP	Sery	Սալեր
FR	Saucisse de Montbéliard	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սոսիս դը Մոնբելիար
FR	Saucisse de Morteau / Jésus de Morteau	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սոսիս դը Մարթու/Ժեզուս դը Մարթու
FR	Saucisson de Lacauene / Saucisse de Lacauene	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սոսիսոն դը Լաքոն/Սոսիս դը Լաքոն
FR	Saucisson de l'Ardèche	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սոսիսոն դը Լ'Արդեշ
FR	Sel de Guérande / Fleur de sel de Guérande	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Սել դը Գերանդ/Ֆլուր դը սել դը Գերանդ
FR	Selles-sur-Cher	ChNP	Sery	Սել-սյոր-Շեր
FR	Taureau de Camargue	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Տուրու դը Կամարգ
FR	Tome des Bauges	ChNP	Sery	Տոմ դե Բուժ
FR	Tomme de Savoie	ChOG	Sery	Տոմ դը Սավուա
FR	Tomme des Pyrénées	ChOG	Sery	Տոմ դը Փիրենե
FR	Valençay	ChNP	Sery	Վալանսե
FR	Veau d'Aveyron et du Ségala	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վո դ'Ավերոն է դյու Սեգալա
FR	Veau du Limousin	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վո դյու Լիմուզան
FR	Volaille de Bresse / Poulet de Bresse / Poularde de Bresse / Chapon de Bresse	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Բրես/Պուլե դը Բրես/Պուլարդ դը Բրես/Շապոն դը Բրես
FR	Volailles d'Alsace	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դ'Ալզաս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Volailles d'Ancenis	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դ'Անսենի
FR	Volailles d'Auvergne	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դ'Օվերնյ
FR	Volailles de Bourgogne	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Բուրգոնյ
FR	Volailles de Bretagne	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Բրետանյ
FR	Volailles de Challans	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Շալոն
FR	Volailles de Cholet	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Շոլե
FR	Volailles de Gascogne	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Գասքոնյ
FR	Volailles de Houdan	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Ուդոն
FR	Volailles de Janzé	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Ժոնզե
FR	Volailles de la Champagne	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը լա Շամպանյ
FR	Volailles de la Drôme	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը լա Դրոմ
FR	Volailles de l'Ain	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը լ'Ան
FR	Volailles de Licques	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դո Լիկլ
FR	Volailles de l'Orléanais	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը լ'Օրլեանէ
FR	Volailles de Loué	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Լուէ
FR	Volailles de Normandie	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Նորմանդի
FR	Volailles de Vendée	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դը Վանդե
FR	Volailles des Landes	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դէ Լանդ
FR	Volailles du Béarn	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Բեարն
FR	Volailles du Berry	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Բերի
FR	Volailles du Charolais	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Շարոլէ
FR	Volailles du Forez	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Ֆորէ
FR	Volailles du Gatinais	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Գաթինէ
FR	Volailles du Gers	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Ժերս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
FR	Volailles du Languedoc	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Լանդեգոկ
FR	Volailles du Lauragais	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Լուրագե
FR	Volailles du Maine	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Մեն
FR	Volailles du plateau de Langres	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու պլատո դը Լանգր
FR	Volailles du Val de Sèvres	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Վալ դե Սեվր
FR	Volailles du Velay	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վոլայ դյու Վելե
DE	Aachener Printen	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Աախներ Փրինտըն
DE	Aachener Weihnachts-Leberwurst / Oecher Weihnachtsleberwurst	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	ԱախներՎայնախտս-Լեբերվուրստ/Օեխներ Վայնախտսլեբերվուրսթ
DE	Abensberger Spargel / Abensberger Qualitätsspargel	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Աբենսբերգեր Շպարգել/ Աբենսբերգեր ՔՖալիթեսսշպարգել
DE	Aischgründer Karpfen	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Աիշգրունդեր Քարպֆըն
DE	Allgäuer Bergkäse	ChNP	Sery	Ալգոյեր Բեադքեզե
DE	Allgäuer Emmentaler	ChNP	Sery	Ալգոյերր Էմընթալեր
DE	Altenburger Ziegenkäse	ChNP	Sery	Ալթենբուրգեր Յիգենքեզե
DE	Ammerländer Dielenrauschschinken; Ammerländer Katenschinken	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ամալենդը Դիենրաուխշինկըն, Ամալենդը Քաթընշինկըն
DE	Ammerländer Schinken; Ammerländer Knochenschinken	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ամալենդեր շինկըն, Ամալենդեր Քոսխընշինկըն
DE	Bamberger Hörnla / Bamberger Hörnle / Bamberger Hörnchen	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բամբերգեր Հյորնլա / Բամբերգեր Հյորնլե/ Բամբերգեր Հյորնլսըն
DE	Bayerische Breze / Bayerische Brezn / Bayerische Brez'n / Bayerische Brezel	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Բայերիշը Բրեցը/ Բայերիշը Բրեցն/ Բայերիշը Բրեցն/ Բայերիշը Բրեցե
DE	Bayerischer Meerrettich; Bayerischer Kren	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բայերիշեր Մերեթիխ, Բայերիշեր Քրեն

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
DE	Bayerisches Bier	ChOG	Piwo	Բայերիշեն Բիր
DE	Bayerisches Rindfleisch / Rindfleisch aus Bayern	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բայերիշեն Դինդֆլայշ/ Դինդֆլայշ աուս Բայերն
DE	Bornheimer Spargel / Spargel aus dem Anbaugebiet Borneim	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բորնհայմեր Շպարգըլ/ Շպարգըլ աուս դեմ Անբաուգեբիտ Բորնհայմ
DE	Bremer Bier	ChOG	Piwo	Բրեմեր Բիր
DE	Bremer Klaben	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Բրեմեր Քլաբլեն
DE	Diepholzer Moorschnucke	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Դիփհոլցեր Մոշնոքլ
DE	Dithmarscher Kohl	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Դիտմարշեր Քոլ
DE	Dortmunder Bier	ChOG	Piwo	Դորտմունդեր Բիր
DE	Dresdner Christstollen / Dresdner Stollen/ Dresdner Weihnachtsstollen	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Դրեզդներ Քրիստշտոլեն/ Դրեզդներ Շտոլեն/ Դրեզդներ Վայնախտսշտոլեն
DE	Düsseldorfer Mostert / Düsseldorf Senf Mostert / Düsseldorf Urtyp Mostert / Aechter Düsseldorf Mostert	ChOG	Pasta musztardowa	Դյուսելդորֆեր Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ջենֆ Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ուրթյուփ Մոստաթ/ Էխտեր Դյուսելդորֆեր Մոստերթ
DE	Eichsfelder Feldgieker / Eichsfelder Feldkieker	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Այխսֆելդեր Ֆելդգիքեր/ Այխսֆելդեր Ֆելդկիքեր
DE	Elbe-Saale Hopfen	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Էլբե-Ջալլ Հոպֆեն
DE	Feldsalat von der Insel Reichenau	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆելդսալատ ֆոն դեր Բնգել Բայխենաու
DE	Filderkraut / Filderspitzkraut	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիլդերքրաութ/ Ֆիլդերշպիցքրաութ
DE	Frankfurter Grüne Soße / Frankfurter Grie Soß	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆրանֆուրթեր Գրյունը Ջոսը/ Ֆրանֆուրթեր Գրի Ջոս
DE	Fränkischer Grünkern	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆրենկիշեր Գրյունքեն

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
DE	Fränkischer Karpfen / Frankenkarpfen / Karpfen aus Franken	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Ֆրենկիշեր Քարպֆըն / Ֆրանկընքարպֆըն / Քարպֆըն աուս Ֆրանկըն
DE	Glückstädter Matjes	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Գլյուկշտեդեր Մատյես
DE	Göttinger Feldkieker	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Գյոթինգեր Ֆելդքիքեր
DE	Göttinger Stracke	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Գյոթինգեր Շտրաքե
DE	Greußener Salami	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Գրոյսեներ Ջալամի
DE	Gurken von der Insel Reichenau	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Գուրկըն ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Halberstädter Würstchen	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Հալբերշտեդեր Վյուրստխեն
DE	Hessischer Apfelwein	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Հեսիշեր Ապֆելվայն
DE	Hessischer Handkäse / Hessischer Handkäs	ChOG	Sery	Հեսիշեր Հանդքեզե / Հեսիշեր Հանդքիզ
DE	Hofer Bier	ChOG	Piwo	Հոֆեր Բիր
DE	Hofer Rindfleischwurst	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Հոֆեր Բինֆլայշվուրսթ
DE	Holsteiner Karpfen	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Հոլշտեներ Քարպֆըն
DE	Holsteiner Katenschinken / Holsteiner Schinken / Holsteiner Katenrauchschinken / Holsteiner Knochenschinken	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Հոլշտեներ Քարնշինըն / Հոլշտայներ Շինըն / Հոլշտեներ Քատենրաուրշինկըն / Հոլշտենը Քնոխընշինըն
DE	Holsteiner Tilsiter	ChOG	Sery	Հոլշտեներ Թիլզիթը
DE	Hopfen aus der Hallertau	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Հոփֆըն աուս դե Հալաթաու
DE	Höri Bülle	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Հուորի Բյուլլը

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
DE	Kölsch	ChOG	Piwo	Քոլշ
DE	Kulmbacher Bier	ChOG	Piwo	Քուլմբախեր Բիր
DE	Lausitzer Leinöl	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լաուզիցեր Լայնօիլ
DE	Lübecker Marzipan	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Լյուբեքեր Մացիփան
DE	Lüneburger Heidekartoffeln	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լյունեբորգեր Հայդեքարթօֆելն
DE	Lüneburger Heidschnucke	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Լյունեբորգեր Հայդշնոքլ
DE	Mainfranken Bier	ChOG	Piwo	Մայնֆրանկըն Բիր
DE	Meißner Fummel	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Մայսներ Ֆումմել
DE	Münchener Bier	ChOG	Piwo	Մյունխներ Բիր
DE	Nieheimer Käse	ChOG	Sery	Նիհեմեր Քիզլ
DE	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Նյունբերգեր Բրատվուրստը, Նյունբերգեր Բոստբրատվուրստը
DE	Nürnberger Lebkuchen	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Նյունբերգեր Լեքբուխըն
DE	Obazda / Obatzter	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Օբազդա/Օբացթեր
DE	Oberlausitzer Biokarpfen	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Օբերլաուզիցեր Բիոքարպֆըն
DE	Oberpfälzer Karpfen	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Օբերպֆելցեր Քարպֆըն
DE	Odenwälder Frühstückskäse	ChNP	Sery	Օդենվելդեր Ֆրյուստյուքսթեզ
DE	Reuther Bier	ChOG	Piwo	Րոյթեր Բիր
DE	Rheinisches Apfelkraut	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Րայնիշըս Ապֆելքրաուփ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
DE	Rheinisches Zuckerrübenkraut / Rheinischer Zuckerrübensirup / Rheinisches Rübenkraut	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Րայնիշըս Ցուկըրընքըրաուք/ Րայնիշըս Ցուկըրընգիրուփ/ Րայնիշըս Րուբընքըրաուք
DE	Salate von der Insel Reichenau	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Զալաթե ֆոն դեր Րինգել Րայխենաու
DE	Salzwedeler Baumkuchen	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Զալցվեդելեր Բաումքուխըն
DE	Schrobenhausener Spargel / Spargel aus dem Schrobenhausener Land/Spargel aus dem Anbaugebiet Schrobenhausen	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շրոբընհաուզընըր Շպարգըլ/ Շպարգըլ աուս դեմ Շրոբընհաուզընըր Լանդ/ Շպարգըլ աուս դեմ Անբաուգըբիթ Շրոբընհաուզըն
DE	Schwäbische Maultaschen / Schwäbische Suppenmaultaschen	ChOG	Makarony	Շվիֆիշը Մաուլթաշըն/ Շվիֆիշը Զոպընմաուլթաշըն
DE	Schwäbische Spätzle / Schwäbische Knöpfle	ChOG	Makarony	Շվեֆիշը Սպեցլը/ Շվեֆիշը Քնոպֆլը
DE	Schwäbisch-Hällisches Qualitätsschweinefleisch	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Շվեֆիշ-Հելիշես Քվալիթիթսշվայնֆլայշ
DE	Schwarzwälder Schinken	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շվացվելդեր Շինքըն
DE	Schwarzwaldforelle	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Շվարցվալդֆորելը
DE	Spalt Spalter	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Շալաթ Շալաթեր
DE	Spargel aus Franken / Fränkischer Spargel / Franken-Spargel	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շպարգըլ աուս Ֆրանկըն / Ֆրենքիշեր Շպարգըլ/ Ֆրանկըն-Շպարգըլ
DE	Spreewälder Gurken	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շպրեվելդեր Գուրկըն
DE	Spreewälder Meerrettich	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շպրեվելդեր Մերըթիխ
DE	Stromberger Pflaume	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շտրոմբերգեր Փֆլաումը

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
DE	Tettnanger Hopfen	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Թետնանգեր Հոպֆըն
DE	Thüringer Leberwurst	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Թյուրինգեր Լիբրվուսթ
DE	Thüringer Rostbratwurst	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Թյուրինգեր Րոստբրատուրսթ
DE	Thüringer Rotwurst	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Թյուրինգեր Րուստվուրսթ
DE	Tomaten von der Insel Reichenau	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Թոմատըն ֆոն դեր Ինսլեյ Րայխենաու
DE	Walbecker Spargel	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Վալբեքեր Շպարգել
DE	Weideochse vom Limpurger Rind	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Վայդըռքսը ֆոմ Լիմփուրգեր Րինդ
DE	Weißlacker / Allgäuer Weißlacker	ChNP	Sery	Վայսլաքեր / Ալգոյեր Վայսլաքեր
DE	Westfälischer Knochenschinken	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Վեսթֆելիշեր Քնոխենշինկըն
DE	Westfälischer Pumpernickel	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Վեսթֆելիշեր Փումփերնիքել
GR	Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Այյոս Մատթեոս Կերկիրաս
GR	Αγουρέλαιο Χαλκιδικής	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Աղուրելիո Խալկիդիկիս
GR	Ακτινίδιο Περίας	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ակտինիդիո Պերիաս
GR	Ακτινίδιο Σπερχειού	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ակտինիդիո Սպերխիու
GR	Ανεβάτο	ChNP	Sery	Անեվատո
GR	Αποκορώνας Χανίων Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ապոկորոնաս Խանիոն Կրիտիս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GR	Αρνάκι Ελασσόνας	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Առնակի Էլասոնաս
GR	Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Արխանես Իրակլիու Կրիտիս
GR	Αυγοτάραχο Μεσολογγίου	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Ավդոտարախո Մեսոլոնգիու
GR	Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վիանոս Իրակլիու Կրիտիս
GR	Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վորիոս Միլոպոտամոս Րեթիմնիս Կրիտիս
GR	Γαλανό Μεταγγιτίσιου Χαλκιδικής	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Դալանո Մետանգիցիու Խալկիդիկիս
GR	Γαλοτύρι	ChNP	Sery	Դալոտիրի
GR	Γραβιέρα Αγράφων	ChNP	Sery	Դրավերա Ադրաֆոն
GR	Γραβιέρα Κρήτης	ChNP	Sery	Դրավերա Կրիտիս
GR	Γραβιέρα Νάξου	ChNP	Sery	Դրավերա Նաքսու
GR	Ελιά Καλαμάτας	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Էլյա Կալամատաս
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο „Τροϊζηνία”	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Էքսերետիկո պարթենո էլեյոլադո „Տրոյզինիա”
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Θραψανό	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Էքսերետիկո պարթենո էլեյոլադո Թրափսանո
GR	Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο Σέλινο Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Էքսերետիկո Պարթենո Էլեյոլադո Սելինո Կրիտիս
GR	Ζάκυνθος	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Զակինթոս
GR	Θάσος	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Թասոս
GR	Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Թրուրա Ամպադյաս Րեթիմնիս Կրիտիս
GR	Θρούμπα Θάσου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Թրուրա Թասու

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GR	Θρούμπα Χίου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Թրութա Խիու
GR	Καλαθάκι Λήμνου	ChNP	Sery	Կալաթակի Լիմնու
GR	Καλαμάτα	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կալամատա
GR	Κασέρι	ChNP	Sery	Կասերի
GR	Κατίκι Δομοκού	ChNP	Sery	Կատիկի Դոմոկու
GR	Κατσικάκι Ελασσόνας	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կացիկակի Էլասոնաս
GR	Κελυφωτό φυστίκι Φθιώτιδας	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կելիֆոտո Ֆիստիկի Ֆթիոտիդաս
GR	Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կերասյա տրաղանա Բողխորիու
GR	Κεφαλογραβιέρα	ChNP	Sery	Կեֆալոդրավյերա
GR	Κεφαλονιά	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կեֆալոնյա
GR	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կոլիմվարի Խանիոն Կրիտիս
GR	Κονσερβολιά Αμφίσσης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոնսերվոյա Ամֆիսիս
GR	Κονσερβολιά Άρτας	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոնսերվոյա Արտաս
GR	Κονσερβολιά Αταλάντης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոնսերվոյա Ատալանդիս
GR	Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոնսերվոյա Պիլու Վոլու
GR	Κονσερβολιά Ροβίων	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոնսերվոյա Բովիոն
GR	Κονσερβολιά Στυλίδας	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոնսերվոյա Ստիլիդաս
GR	Κοπανιστή	ChNP	Sery	Կոպանիստի

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GR	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կորինթիակի Ստաֆիդա Վոստիցա
GR	Κουμ Κουάτ Κέρκυρας	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կում Կուատ Կերկիրաս
GR	Κρανίδι Αργολίδας	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կրանիդի Աργολιδաս
GR	Κρητικό παξιμάδι	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կրիտիկո Պաքսիմադի
GR	Κροκέες Λακωνίας	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կրոկես Լակոնիաս
GR	Κρόκος Κοζάνης	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Կրոկոս Կոզանիս
GR	Λαδοτύρι Μυτιλήνης	ChNP	Sery	Լադոտիրի Միտիլինիս
GR	Λακωνία	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լակոնիս
GR	Λέσβος; Μυτιλήνη	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լեսվոս, Միտիլինի
GR	Λυγουριό Ασκληπείου	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լիդուրյո Ասկլապիոու
GR	Μανούρι	ChNP	Sery	Մանուրի
GR	Μανταρίνι Χίου	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մանդարինի Խիու
GR	Μαστίχα Χίου	ChNP	Naturalne gummy i żywice	Մաստիխա Խիու
GR	Μαστιχέλαιο Χίου	ChNP	Olejki eteryczne	Մաստիխելեո Խիու
GR	Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Մելի Էլատիս Մենալու Վանիլյա
GR	Μεσσαρά	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մեսարա
GR	Μετσοβόνε	ChNP	Sery	Մեցովոնե
GR	Μήλα Ζαγοράς Πηλίου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Միլա Զադորաս Պիլիու

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GR	Μήλα Ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Միլա Տելիսիուս Պիլաֆա Տրիպոլեոս
GR	Μήλο Καστοριάς	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Միլո Կաստորյաս
GR	Μπάτζος	ChNP	Sery	Բաձոս
GR	Ξερά σύκα Κύμης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Քսերա սիկա Կիմիս
GR	Ξηρά Σύκα Ταξιάρχης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Քսիրա Սիկա Տաքսիարիսի
GR	Ξύγαλο Σητείας / Ξίγαλο Σητείας	ChNP	Sery	Քսիդալո Սիտիաս/ Քսիդալո Սիտիաս
GR	Ξυνομυζήθρα Κρήτης	ChNP	Sery	Քսինոմիզիթրա Կրիտիս
GR	Ολυμπία	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Օլիմբիա
GR	Πατάτα Κάτω Νευροκοπίου	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատատա Կատո Նևրոկոպիու
GR	Πατάτα Νάξου	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատատա Նաքսու
GR	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Պեզա Իրակլիլիու Կրիտիս
GR	Πέτρινα Λακωνίας	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Պետրինա Լակոնիաս
GR	Πηχτόγαλο Χανίων	ChNP	Sery	Պիխտոդալո Խանիոն
GR	Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρήτης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պորտոկալյա Մալեմե Խանիոն Կրիտիս
GR	Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պրասինես Էլյես Խալկիդիկիս
GR	Πρέβεζα	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Պրեվեզա
GR	Ροδάκινα Νάουσας	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռոդակինա Նաուսաս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GR	Ρόδος	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ռոդոս
GR	Σάμος	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սամոս
GR	Σαν Μιχάλη	ChNP	Sery	Սան Միխալի
GR	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սիտիա Լասիթիու Կրիտիս
GR	Σταφίδα Ζακύνθου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ստաֆիդա Զակինթու
GR	Σταφίδα Ηλείας	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ստաֆիդա Իլիաս
GR	Σταφίδα Σουλτανίνα Κρήτης	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ստաֆիդա Սուլտանինա Կրիտիս
GR	Σύκα Βραβρώνας Μαρκοπούλου Μεσογείων	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սիկա Վրավրոնաս Մարկոպուլու Մեսոյիոն
GR	Σφέλα	ChNP	Sery	Սֆելա
GR	Τοματάκι Σαντορίνης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Տոմատակի Տանտորինիս
GR	Τσακωνική μελιτζάνα Λεωνιδίου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Յակոնիկի Մելիձանա Լեոնիդիու
GR	Τσίχλα Χίου	ChNP	Naturalne gumy i żywice	Յիխիա Խիու
GR	Φάβα Σαντορίνης	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆավա Սանտորինիս
GR	Φασόλια (Γίγαντες Ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասույա (Յիրանդես Էլեֆանդես) Պրեսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասույա (պլակե մեղալոսպերմա) Պրեսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια Βανίλιες Φενεού	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասույա Վանիլյես Ֆենեու

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GR	ΦΑΣΟΛΙΑ ΠΙΓΑΝΤΕΣ — ΕΛΕ-ΦΑΝΤΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	ՖԱՍՈՆԼՅԱ ՅԻՂԱՆԴԵՍ – ԷԼԵՖԱՆԴԵՍ ԿԱՍՏՈՐՅԱՍ
GR	Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասոլյա յիղանդես Էլեֆանդես Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասոլյա կինա մեսոսպերմա Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φέτα	ChNP	Sery	Ֆետա
GR	Φιρίκι Πηλίου	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիրիկի Պիլիու
GR	Φοινίκι Λακωνίας	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ֆինիկի Լակոնիաս
GR	Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού	ChNP	Sery	Ֆորմաելա Արախովաս Պարնասու
GR	Φυστίκι Αίγινας	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիստիկի Էգինաս
GR	Φυστίκι Μεγάρων	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիստիկի Մեղարոն
GR	Χανιά Κρήτης	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Խանյա Կրիտիս
HU	Alföldi kamillavirágzat	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Ալֆյոլդի կամիլավիրագզատ
HU	Budapesti téliszalámi	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Բուդապեշտի տիլիսալամի
HU	Csabai kolbász / Csabai vastag-kolbász	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Չաբաի կոլբաս/ Չաբաի վաստագկոլբաս
HU	Gönci kajszibarack	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Գյունցի կայսիբարացկ
HU	Gyulai kolbász / Gyulai pároskolbász	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Գյուլաի կոլբաս/ Գյուլաի պարոշկոլբաս
HU	Hajdúsági torma	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Հայդուշագի տորմա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
HU	Kalocsai fűszerpaprika örlemény	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Կալոցսի ֆյուսերպապրիկա օրլեմէյ
HU	Magyar szürkemarha hús	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Մագյար սուրկեմարհա հուշ
HU	Makói vöröshagyma; Makói hagyma	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մակոյի վորոշագյմա, Մակոյի հագյմա
HU	Szegedi fűszerpaprika-örlemény / Szegedi paprika	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Սեգեդի ֆյուսերպապրիկա – օրլեմէյ / Սեգեդի պապրիկա
HU	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սեգեդի սալամի, Սեգեդի տէլիսալամի
HU	Szentesi paprika	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սենտեշի պապրիկա
HU	Szőregi rózsatő	ChOG	Kwiaty i rośliny ozdobne	Սյորեգի ռոժատո
IE	Clare Island Salmon	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Քլեր Այլնդ Սալմոն
IE	Connemara Hill lamb; Uain Sléibhe Chonamara	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Քոնեմարա Հիլ լեմ, Ուեն Շլեյվե խոնամարա
IE	Imokilly Regato	ChNP	Sery	Այմոկիլի Րեգատո
IE	Timoleague Brown Pudding	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Թիմոլիգ Բրաուն Փուդինգ
IE	Waterford Blaa / Blaa	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Ուաթերֆորդ Բլաա/ Բլաա
IT	Abbacchio Romano	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Աբաքքիո Ռոմանո
IT	Acciughe sotto sale del Mar Ligure	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Աչուգե սոտո սալե դել Մար Լիգուրե
IT	Aceto Balsamico di Modena	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Աչետո Բալսամիկո դի Մոդենա
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Մոդենա
IT	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Ռեջիո Էմիլիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Agljo Bianco Polesano	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Այլո Բյանկո Պոլեզանո
IT	Agljo di Voghiera	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Այլո դի Վոգիերա
IT	Agnello del Centro Italia	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյելլո դել Ճենտրո Իտալիա
IT	Agnello di Sardegna	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Անյելլո դի Սարդենյա
IT	Alto Crotonese	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ալտո Կրոտոնեզե
IT	Amarene Brusche di Modena	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ամարենե Բրուսկե դի Մոդենա
IT	Aprutino Pescara	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ապրուտինո Պեսկարեզե
IT	Arancia del Gargano	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Արանչիա դել Գարգանո
IT	Arancia di Ribera	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Արանչյա դի Ռիբերա
IT	Arancia Rossa di Sicilia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Արանչյա Ռոսսա դի Սիչիլիա
IT	Asiago	ChNP	Sery	Ազիագո
IT	Asparago Bianco di Bassano	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասպարազո Բյանկո դի Բասսանո
IT	Asparago bianco di Cimadolmo	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասպարազո բյանկո դի Չիմադոլմո
IT	Asparago di Badoere	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասպարազո դի Բադոերե
IT	Asparago di Cantello	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասպարազո դի Կանտելլո
IT	Asparago verde di Altedo	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասպարազո վերդե դի Ալտեդո
IT	Basilico Genovese	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բազիլիկո Զենովեզե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Bergamotto di Reggio Calabria – Olio essenziale	ChNP	Olejki eteryczne	Բերգամոտտո դի Ռեջջիո Օլիո էսենցիալե
IT	Bitto	ChNP	Sery	Բիտտո
IT	Bra	ChNP	Sery	Բրա
IT	Bresaola della Valtellina	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Բրեզաոլա դելլա Վալտելլինա
IT	Brisighella	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բրիգիդելլա
IT	Brovada	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բրովադա
IT	Bruzio	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բրուցիո
IT	Caciocavallo Silano	ChNP	Sery	Կաչիոկավալլո Սիլանո
IT	Canestrato di Moliterno	ChOG	Sery	Կանիստրատո դի Մոլիտերնո
IT	Canestrato Pugliese	ChNP	Sery	Կանիստրատո Պուլյեզե
IT	Canino	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կանինո
IT	Cantuccini Toscani / Cantucci Toscani	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կանտուչինի Տոսկանի/ Կանտուչի Տոսկանի
IT	Capocollo di Calabria	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կեպոկոլլո դի Կալաբրիա
IT	Cappellacci di zucca ferraesi	ChOG	Makarony	Կապպելաչչի դի ցուկկա ֆերաեսեզի
IT	Cappero di Pantelleria	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կապպեռո դի Պանտելլերիա
IT	Carciofo Brindisino	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կարչոֆո Բրինդիզինո
IT	Carciofo di Paestum	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կարչոֆո դի Պեստում

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Carciofo Romanesco del Lazio	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կարշոֆո Ռոմանեսկո դել Լացիո
IT	Carciofo Spinoso di Sardegna	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կարշոֆո Սպինոզո դի Սարդինյա
IT	Carota dell'Altopiano del Fucino	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կարոտե դելլ'Ալտոպիանո դել Ֆուչինո
IT	Carota Novella di Ispica	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կարոտա Նովելլա դի Իսպիկա
IT	Cartoceto	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կարտոչետո
IT	Casatella Trevigiana	ChNP	Sery	Կազատելլա Տրեվիջիանա
IT	Casciotta d'Urbino	ChNP	Sery	Կաշոտտա դ'Ուրբինո
IT	Castagna Cuneo	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստանյա Կունեո
IT	Castagna del Monte Amiata	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստանյա դել Մոնտե Ամիատա
IT	Castagna di Montella	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստանյա դի Մոնտելլա
IT	Castagna di Vallerano	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստանյա դի Վալլեռանո
IT	Castelmagno	ChNP	Sery	Կաստելմանյո
IT	Chianti Classico	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կիանտի Կլասիկո
IT	Ciauscolo	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Չիաուսկոլո
IT	Cilento	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Չիլենտո
IT	Ciliegia dell'Etna	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Չիլիեջա դել Էտնա
IT	Ciliegia di Marostica	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Չիլիեջա դի Մարոստիկա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Ciliegia di Vignola	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Չիլիեջա դի Վիգնոլա
IT	Cinta Senese	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Չինտա Սենեզե
IT	Cipolla bianca di Margherita	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Չիպոլլա բյանկա դի Մարգերիտա
IT	Cipolla Rossa di Tropea Calabria	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Չիպոլլա Ռոսա դի Տրոպեա Կալաբրիա
IT	Cipollotto Nocerino	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Չիպոլլոտտո Նոչերինո
IT	Clementine del Golfo di Taranto	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կլեմենտինե դել Գոլֆո դի Տարանտո
IT	Clementine di Calabria	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կլեմենտինե դի Կալաբրիա
IT	Collina di Brindisi	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կոլլինա դի Բրինդիզի
IT	Colline Pontine	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կոլլինե Պոնտինե
IT	Colline di Romagna	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կոլլինե դի Ռոմանյա
IT	Colline Salernitane	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կոլլինե Սալեռնիտանե
IT	Colline Teatine	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Կոլլինե Տեատինե
IT	Coppa di Parma	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կոպպա դի Պարմա
IT	Coppa Piacentina	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կոպպա Պիասենտինա
IT	Coppia Ferrarese	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կոպպիա Ֆերռառեզե
IT	Cotechino Modena	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կոտեկինո Մոդենա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Cozza di Scardovari	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Կոցցա դի Սկարդովարի
IT	Crudo di Cuneo	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կրուդո դի Կունեո
IT	Culatello di Zibello	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կուլատելլո դի Ջիբելլո
IT	Dauno	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Դաունո
IT	Fagioli Bianchi di Rotonda	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաջոլի Բիանկի դի Ռոտոնդա
IT	Fagiolo Cannellino di Atina	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաջոլո Կաննելլինո դի Ատինա
IT	Fagiolo Cuneo	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաջոլո Կունեո
IT	Fagiolo di Lamon della Vallata Bellunese	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաջոլո դի Լամոն դելլա Վալլատա Բելլունեզե
IT	Fagiolo di Sarconi	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաջոլո դի Սարկոնի
IT	Fagiolo di Sorana	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաջոլո դի Սորանա
IT	Farina di castagne della Lunigiana	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆարինա դի կաստանյե դելլա Լունիջիանա
IT	Farina di Neccio della Garfagnana	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆարինա դի Նեչչիո դելլա Գարֆաջանա
IT	Farro della Garfagnana	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆարո դելլա Գարֆաջանա
IT	Farro di Monteleone di Spoleto	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆարո դի Մոնտելեոնե դի Սպոլետո
IT	Fichi di Cosenza	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիկի դի Կոզենցա
IT	Fico Bianco del Cilento	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիկո Բյանկո դել Չիլենտո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Ficodindia dell'Etna	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիկոդինդիա դել Էտնա
IT	Ficodindia di San Cono	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆիկոդինդիա դի Սան Կոնո
IT	Finocchiona	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ֆինոկկիոնա
IT	Fiore Sardo	ChNP	Sery	Ֆիորե Սարդո
IT	Focaccia di Recco col formaggio	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Ֆոկաչա դի Ռեկո կոլ Ֆորմաջո
IT	Fontina	ChNP	Sery	Ֆոնտինա
IT	Formaggella del Luinese	ChNP	Sery	Ֆորմաջելլա դել Լուինեզե
IT	Formaggio di Fossa di Sogliano	ChNP	Sery	Ֆորմաջո դի Ֆոսսա դի Սոլյանո
IT	Formai de Mut dell'Alta Valle Brembana	ChNP	Sery	Ֆորմաի դե Մուտ դել Ալտա Վալլե Բեմբանա
IT	Fungo di Borgotaro	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆունգո դի Բորգոտարո
IT	Garda	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Գարդա
IT	Gorgonzola	ChNP	Sery	Գորգոնզոլա
IT	Grana Padano	ChNP	Sery	Գրանա Պադանո
IT	Insalata di Lusia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ինսալատա դի Լուզիա
IT	Irpinia – Colline dell'Ufita	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Իրպինիա – Կոլլինե դել Ուֆիտա
IT	Kiwi Latina	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կիուի Լատինա
IT	La Bella della Daunia	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լա Բելլա Դելլա Դաունիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Laghi Lombardi	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լագի Լոմբարդի
IT	Lametia	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լամեթիա
IT	Lardo di Colonnata	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լարդո դի Կոլոննատա
IT	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լենտիքքիա դի Կաստելլուչչո դի Նորցա
IT	Limone Costa d'Amalfi	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լիմոնե Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Limone di Rocca Imperiale	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լիմոնե դի Ռոկկա Իմպերիալե
IT	Limone di Siracusa	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լիմոնե դի Սիրակուզա
IT	Limone di Sorrento	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լիմոնե դի Սորենտո
IT	Limone Femminello del Gargano	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լիմոնե Ֆեմինելլո դել Գարգանո
IT	Limone Interdonato Messina	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լիմոնե Ինտեդոնատո Մեսսինա
IT	Liquirizia di Calabria	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Լիկուիրիցիա դի Կալաբրիա
IT	Lucca	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լուկկա
IT	Maccheroncini di Campofilone	ChOG	Makarony	Մակկերոնչինի դի Կամպոֆիլոնե
IT	Marrone del Mugello	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառոնե դել Մուջելլո
IT	Marrone della Valle di Susa	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառոնե դելլա Վալե դի Սուզա
IT	Marrone di Caprese Michelangelo	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառոնե դի Կապրեզե Միկելանջելո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Marrone di Castel del Rio	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառռոնէ դի Կաստել դէ Ռիո
IT	Marrone di Combai	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառռոնէ դի Բոմբայ
IT	Marrone di Roccadaspide	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառռոնէ դի Ռոկկադասպիդէ
IT	Marrone di San Zeno	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառռոնէ դի Սան Զենո
IT	Marroni del Monfenera	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մառռոնի դէլ Մոնֆենէրա
IT	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մէլա Ալտո Ադիջէ, Սուդտիրոլէր Աաֆէլ
IT	Mela di Valtellina	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մէլա դի Վալտելլինա
IT	Mela Rossa Cuneo	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մէլա Ռոսա Կունէո
IT	Mela Val di Non	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մէլա Վալ դի Նոն
IT	Melannurca Campana	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մէլաննուրկա Կամպանա
IT	Melanzana Rossa di Rotonda	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մէլանցանա Ռոսա դի Ռոտոնդա
IT	Melone Mantovano	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելոնէ Մանտովանո
IT	Miele della Lunigiana	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Միէլէ դելլա Լունիջանա
IT	Miele delle Dolomiti Bellunesi	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Միէլէ դելլէ Դոլոմիտի Բելլունէզի
IT	Miele Varesino	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Միէլէ Վարէզին

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Molise	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մոլիզե
IT	Montasio	ChNP	Sery	Մոնտազիո
IT	Monte Etna	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մոնտե Էտնա
IT	Monte Veronese	ChNP	Sery	Մոնտե Վերոնեզե
IT	Monti Iblei	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մոնտի Իբլեի
IT	Mortadella Bologna	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Մոռտադելլա Բոլոնյա
IT	Mortadella di Prato	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Մոռտադելլա դի Պրատո
IT	Mozzarella di Bufala Campana	ChNP	Sery	Մոցառելլա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Murazzano	ChNP	Sery	Մուռազանո
IT	Nocciola del Piemonte; Nocciola Piemonte	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նոչյոլա դել Պիմոնտե, Նոչյոլա Պիմոնտե
IT	Nocciola di Giffoni	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նոչյոլա դի Զիֆոնի
IT	Nocciola Romana	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նոչյոլա Ռոմանա
IT	Nocellara del Belice	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նոչելլարա դել Բելիչե
IT	Nostrano Valtrompia	ChNP	Sery	Նոստրանո Վալտրոմպիա
IT	Oliva Ascolana del Piceno	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օլիվա Ասկոլանա դել Պիչենո
IT	Pagnotta del Dittaino	ChNP	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պանյոտա դել Դիտայնո
IT	Pampapato di Ferrara / Pampepato di Ferrara	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պամպապատո դի Ֆերրարա/ Պամպիպատո դի Ֆերրարա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Pancetta di Calabria	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պանչետտա դի Կալաբրիա
IT	Pancetta Piacentina	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պանչետտա Պիաչենտինա
IT	Pane casareccio di Genzano	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պանե կազառեչչո դի Ջենցանո
IT	Pane di Altamura	ChNP	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պանե դի Ալտամուրա
IT	Pane di Matera	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պանե դի Մատերա
IT	Pane Toscano	ChNP	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պանե Տոսկանո
IT	Panforte di Siena	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պանֆորտե դի Սիենա
IT	Parmigiano Reggiano	ChNP	Sery	Պարմիջանո Ռիջջանո
IT	Pasta di Gragnano	ChOG	Makarony	Պաստա դի Գրանյանո
IT	Patata dell'Alto Viterbese	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատակա դել'Ալտո Վիտերբեզե
IT	Patata della Sila	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատատա դելլա Սիլա
IT	Patata di Bologna	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատատա դի Բոլոնյա
IT	Patata novella di Galatina	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատատա նովելլա դի Գալանտինա
IT	Patata Rossa di Colfiorito	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատատա Ռոսսա դի Կոլֆիորիտո
IT	Pecorino Crotonese	ChNP	Sery	Պեկորինո Կրոտոնեզե
IT	Pecorino delle Balze Volterrane	ChNP	Sery	Պեկորինո դելլե Բալցե Վոլտերանե
IT	Pecorino di Filiano	ChNP	Sery	Պեկորինո դի Ֆիլիանո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Pecorino di Picinisco	ChNP	Sery	Պեկորինո դի Պիչինիսկո
IT	Pecorino Romano	ChNP	Sery	Պեկորինո Ռոմանո
IT	Pecorino Sardo	ChNP	Sery	Պեկորինո Սարդո
IT	Pecorino Siciliano	ChNP	Sery	Պեկորինո Սիչիլիանո
IT	Pecorino Toscano	ChNP	Sery	Պեկորինո Տոսկանո
IT	Penisola Sorrentina	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Պենիզոլա Սորրենտինա
IT	Peperone di Pontecorvo	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեպերոնե դի Պոնտեկորվո
IT	Peperone di Senise	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեպերոնե դի Սենիզե
IT	Pera dell'Emilia Romagna	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեռա դել Էմիլիա Ռոմանյա
IT	Pera mantovana	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեռա մանտովանա
IT	Pesca di Leonforte	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեսկա դի Լեոնֆորտե
IT	Pesca di Verona	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեսկա դի Վերոնա
IT	Pesca e Nettarina di Romagna	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեսկա է Նետտարինա դի Ռոմանյա
IT	Pescabivona	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեսկաբիվոնա
IT	Piacentinu Ennese	ChNP	Sery	Պիաչենտինու Էննեզե
IT	Piadina Romagnola / Piada Romagnola	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պիադինա Ռոմանյոլա/ Պիադա Ռոմանյոլա
IT	Piave	ChNP	Sery	Պիավե
IT	Pistacchio verde di Bronte	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պիստապպիո վերդե դի Բրոնտե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Pomodoro del Piennolo del Vesuvio	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմոդորին դել Պիեննոլո դել Վեզուվիո
IT	Pomodoro di Pachino	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմոդորո դի Պակինո
IT	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պոմոդորո Ս. Մարզանո դել Ագրո Սարնեզե Նոչերինո
IT	Porchetta di Ariccia	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պորկետտա դի Արիչչա
IT	Pretuziano delle Colline Teramane	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Պրետուզիանո դելլե Կոլլինե Տերամանե
IT	Prosciutto Amatriciano	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո Ամատրիչանո
IT	Prosciutto di Carpegna	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո դի Կարպենյա
IT	Prosciutto di Modena	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո դի Մոդենա
IT	Prosciutto di Norcia	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո դի Նորչա
IT	Prosciutto di Parma	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո դի Պարմա
IT	Prosciutto di S. Daniele	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո դի Ս. Դանիելե
IT	Prosciutto di Sauris	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո դի Սաուրիս
IT	Prosciutto Toscano	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո Տոսկանո
IT	Prosciutto Veneto Berico-Euganeo	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրոշյուտո Վենիսո Բերիկո-Էուգանեո
IT	Provolone del Monaco	ChNP	Sery	Պրովոլոնե դել Մոնակո
IT	Provolone Valpadana	ChNP	Sery	Պրովոլոնե Վալպադանա
IT	Puzzone di Moena / Spretz Tzaori	ChNP	Sery	Պուզոնե դի Մոենա/ Սպրեզ Ծաորի

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Quartirolo Lombardo	ChNP	Sery	Կուաուրոլոալո Լոմբարդո
IT	Radicchio di Chioggia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռադիկկիո դի Կիոջա
IT	Radicchio di Verona	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռադիկկիո դի Վերոնա
IT	Radicchio Rosso di Treviso	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռադիկկիո Ռոսո դի Տրեվիզո
IT	Radicchio Variegato di Castelfranco	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռադիկկիո Վարեգատո դի Կաստալֆրանկո
IT	Ragusano	ChNP	Sery	Ռագուզանո
IT	Raschera	ChNP	Sery	Ռասկերա
IT	Ricciarelli di Siena	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Ռիչչառելլի դի Սիենա
IT	Ricotta di Bufala Campana	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Ռիկոտտա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Ricotta Romana	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Ռիկոտտա Ռոմանա
IT	Riso del Delta del Po	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռիզո դել Դալտա դել Պո
IT	Riso di Baraggia Biellese e Vercellese	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռիզո դի Բառաջա Բիելլեզե և Վերչելլեզե
IT	Riso Nano Vialone Veronese	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ռիզո Նանո Վիալոնե Վերոնեզե
IT	Riviera Ligure	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ռիվիերա Լիգուրե
IT	Robiola di Roccaverano	ChNP	Sery	Ռոբիոլա դի Ռոկավերանո
IT	Sabina	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սաբինա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Salama da sugo	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամա դա սուգո
IT	Salame Brianza	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե Բրիանզա
IT	Salame Cremona	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե Կրեմոնա
IT	Salame di Varzi	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե դի Վառչի
IT	Salame d'oca di Mortara	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե դ'օքա դի Մորտարա
IT	Salame Felino	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե Ֆելինո
IT	Salame Piacentino	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե Պիաչենտինո
IT	Salame Piemonte	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե Պիեմոնտե
IT	Salame S. Angelo	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամե Սան Անջելո
IT	Salamini italiani alla cacciatora	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամինի իտալիանի ալլա կաչատորա
IT	Sale Marino di Trapani	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Սալե Մարինո դի Տրապանի
IT	Salmerino del Trentino	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Սալմերինո դել Տրենտինո
IT	Salsiccia di Calabria	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալսիչչա դի Կալաբրիա
IT	Salva Cremasco	ChNP	Sery	Սալվա Կրեմասկո
IT	Sardegna	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սարդենյա
IT	Scalogni di Romagna	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սկալոնյո դի Ռոմանյա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Sedano Bianco di Sperlonga	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սեդանո Բիանկո դի Սպերլոնգա
IT	Seggiano	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սեջջանո
IT	Silter	ChNP	Sery	Սիլտեր
IT	Soppressata di Calabria	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սոպրեսատա դի Կալաբրիա
IT	Sopressa Vicentina	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սոպրեսա Վիչենտինա
IT	Speck Alto Adige / Südtiroler Markenspeck / Südtiroler Speck	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սպեկ Ալտո Ադիջե/ Սուդտիրոլեր Մարկենսպեկ/ Սուդտիրոլեր Սպեկ
IT	Spresa delle Giudicarie	ChNP	Sery	Սպրեսա դելլե Զուդիկարիե
IT	Squacquerone di Romagna	ChNP	Sery	Սքուակուերոնե դի Ռոմանյա
IT	Stelvio; Stilfser	ChNP	Sery	Ստելվիո, Ստիլֆսեր
IT	Strachitunt	ChNP	Sery	Ստրաչիտունտ
IT	Susina di Dro	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սուզինա դի Դրո
IT	Taleggio	ChNP	Sery	Տալեջջո
IT	Tergeste	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տերջեստե
IT	Terra di Bari	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տենա դի Բարի
IT	Terra d'Otranto	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տենա դ'Օտրանտո
IT	Terre Aurunche	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տենե Աուրունկե
IT	Terre di Siena	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տենե դի Սյենա
IT	Terre Tarentine	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տենե Տարենտինե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Tinca Gobba Dorata del Pinalto di Poirino	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Տինկա Գոբբա Դորատա դել Պիանալտո դի Պոիրինո
IT	Toma Piemontese	ChNP	Sery	Տոմա Պիեմոնտեզե
IT	Torrone di Bagnara	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Տորոնե դի Բանյարա
IT	Toscano	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տոսկանո
IT	Trote del Trentino	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Տրոտե դել Տրենտինո
IT	Tuscia	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Տուշչա
IT	Umbria	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ումբրիա
IT	Uva da tavola di Canicattì	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ուվա դա տավոլա դի Կանիկատտի
IT	Uva da tavola di Mazzarrone	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ուվա դա տավոլա դի Մաձառոնե
IT	Uva di Puglia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ուվա դի Պուլիա
IT	Val di Mazara	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վալ դի Մազարա
IT	Valdemone	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վալդեմոնե
IT	Valle d'Aosta Lard d'Arnad / Val-lée d'Aoste Lard d'Arnad	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Վալլե դ'Աոստա Լարդ դ'Առնադ/Վալլե դ'Աոստե Լարդ դ'Առնադ
IT	Valle d'Aosta Fromadzo	ChNP	Sery	Վալլե դ'Աոստա Ֆրոմաձո
IT	Valle d'Aosta Jambon de Bosses	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Վալլե դ'Աոստա Յամբոն դե Բոսսիս
IT	Valle del Belice	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վելլե Բելիչե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
IT	Valli Trapanesi	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վալլի Տոպանեզի
IT	Valtellina Casera	ChNP	Sery	Վալտելլինա Կազերա
IT	Vastedda della valle del Belice	ChNP	Sery	Վաստեդդա դելլա վալլե դել Բելիչե
IT	Veneto Valpolicella, Veneto Euganei e Berici, Veneto del Grappa	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վենետո Վալպոլիչելլա, Վենետո Էուգանեների Է Բերիչի, Վենետո դել Գրապպա
IT	Vitellone bianco dell'Appennino centrale	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վիտելլոնո բյանկո դել Ապպենինո չենտրալե
IT	Vulture	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Վուլտուրե
IT	Zafferano dell'Aquila	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Չաֆֆերանո դել Աքուիլա
IT	Zafferano di San Gimignano	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Չաֆֆերանո դի Սան Զիմինյանո
IT	Zafferano di Sardegna	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Չաֆֆերանո դի Սարդենյա
IT	Zampone Modena	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Չամպոնե Մոդենա
LV	Carnikavas nēgi	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Ցարնիկավաս նեգի
LV	Latvijas lielie pelēkie zirņi	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լատվիաս լիելիե պելեկիե զիռնյի
LT	Daujėnų naminė duona	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Դաույենի նամինե դուոնա
LT	Lietuviškas varškės sūris	ChOG	Sery	Լիետուվիշկաս վարշկես սուրիս
LT	Liliputas	ChOG	Sery	Լիլիպուտաս
LT	Seinų / Lazdijų krašto medus / Miód z Sejneńszczyzny / Łódzkiej-szczyzny	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Սեյնու/Լազդիյու կոաշտո մեդուս/ Միուդ զ սեյնենյաչինի/ Լոդվիեյշչինի

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
LT	Stakliškės	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Ստակլիշկէս
LU	Beurre rose – Marque Nationale du Grand-Duché de Luxembourg	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բեր բող – Մարք Նասիոնալ դյու Գրոն Դյուշ դը Լյուքսամբուր
LU	Miel – Marque nationale du Grand-Duché de Luxembourg	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Միէլ – Մարքը նասիոնալ դյու Գրոն-Դյուշէ դը Լյուքսամբուր
LU	Salaisons fumées, marque nationale grand-duché de Luxembourg	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալեզոն ֆյումէ, մարքը նասիոնալ գրոն-դյուշ դը Լյուքսեմբուր
LU	Viande de porc, marque nationale grand-duché de Luxembourg	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վիյանդ դե պոր, մարք նասիոնալ գրոն-դյուշէ դը Լյուքսեմբուր
NL	Boeren-Leidse met sleutels	ChNP	Sery	Բորեն-Լայդշը մէթ շլեույթելս
NL	Brabantse Wal asperges	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բռաբանցե Վալ ասպեռժէս
NL	De Meerlander	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Դե Մէերլանդեր
NL	Edam Holland	ChOG	Sery	Էդամ Հոլանդ
NL	Gouda Holland	ChOG	Sery	Խաուդա Հոլանդ
NL	Hollandse geitenkaas	ChOG	Sery	Հոլանդսը խայտենկաս
NL	Kanterkaas; Kanternagelkaas; Kanterkomijnekaas	ChNP	Sery	Կանտերկաս, Կանտերնախելկաս, Կանտերկոմայնրկաս
NL	Noord-Hollandse Edammer	ChNP	Sery	Նորդ-Հոլանդսե Էդամեր
NL	Noord-Hollandse Gouda	ChNP	Sery	Նորդ-Հոլանդսե Խաուդա
NL	Opperdoezer Ronde	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Օպերդուզեր Րոնդե
NL	Westlandse druif	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Վեստլանդսե դրայֆ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PL	Andruty kaliskie	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Անդրուտի կալիսկիէ
PL	Bryndza Podhalańska	ChNP	Sery	Բրինձա Պոդհալայնյսկա
PL	Cebularz lubelski	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Սեբուլաշ լուբէլսկի
PL	Chleb prądnicki	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Խլէր պրոդնիցկի
PL	Fasola korczyńska	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասուլա կորչինյսկա
PL	Fasola Piękny Jaś z Doliny Dunajca / Fasola z Doliny Dunajca	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասուլա Փյենկնի Յաշ զ Դոլինի Դունայցա/ Ֆասուլա զ Դոլինի Դունայցա
PL	Fasola Wrzawska	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆասուլա Վժավսկա
PL	Jabłka grójeckie	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Յաբուկա գրոյէցկէ
PL	Jabłka łuckie	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Յաբուկա լուոնցկէ
PL	Jagnięcina podhalańska	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Յագնյենչինա պոդհալանյսկա
PL	Karp zatorski	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Կարպ զատորսկի
PL	Kielbasa lisiecka	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կիէլբասա լիշէցկա
PL	Kołocz śląski / kołacz śląski	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Կոլուշ շլոնսկի/կոուաշ շլոնսկի
PL	Miód drahimski	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյուդ դրահիմսկի
PL	Miód kurpiowski	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյուդ կուրպիովսկի

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PL	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյուդ վժռածվի գ Բորուվ Դոլնոշլոնսկիխ
PL	Obwarzanek krakowski	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Օբվաժանեկ կռակովսկի
PL	Oscypek	ChNP	Sery	Օսցիպեկ
PL	Podkarpacki miód spadziowy	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Պոդկարպասկի մյուդ սպաջովի
PL	Redykołka	ChNP	Sery	Ռեդիկովկա
PL	Rogal świętomarciński	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Ռոգալ շվյեննտոմառչինյսկի
PL	Ser koryciński swojski	ChOG	Sery	Սերո կորչինյսկի սվոյսկի
PL	Śliwka sztybońska	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Շլիվկա շիդոնովսկա
PL	Suska sechlońska	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սուսկա սեխլոնյսկա
PL	Truskawka kaszubska lub Kaszëbskô malëna	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Տրուսկավկա կաշուբսկա լուր Կաշեբսկո մալենա
PL	Wielkopolski ser smażony	ChOG	Sery	Վյելկոպոլսկի սերո սմաժոնի
PL	Wiśnia nadwiślanka	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Վիշնյա նադվիշլանկա
PT	Alheira de Barroso-Montalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ալյեյրա դ Բարոզո Մոնտալեգրե
PT	Alheira de Mirandela	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ալյեյրա դե Միրանդելա
PT	Alheira de Vinhais	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ալյեյրա դե Վինյաիս
PT	Ameixa d'Elvas	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ամեյշա դ'Էլվաս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Amêndoa Douro	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ամենդուրա Դուրուր
PT	Ananás dos Açores/São Miguel	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Անանաս դոս Ասորես/Սաո միգել
PT	Anona da Madeira	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Անոնա դա Մադեյրա
PT	Arroz Carolino das Lezírias Ribatejanas	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Առոզ Կարոլին դազ Լեզիրիաս Ռիբատեժանաս
PT	Arroz Carolino do Baixo Mondego	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Առոզ Կարոլին դո Բայշո Մոնդեգո
PT	Azeite de Moura	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ազեյտե դե Մուրա
PT	Azeite de Trás-os-Montes	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ազեյտե դե Տրաս-ոս-Մոնտես
PT	Azeite do Alentejo Interior	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ազեյտե դո Ալենտեժո Ինտերիոր
PT	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ազեյտե դա Բեյրա Ինտերիոր (Ազեյտե դա Բեյրա Ալտա, Ազեյտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Azeites do Norte Alentejano	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ազեյտես դո Նորտե Ալենտեժանո
PT	Azeites do Ribatejo	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ազեյտես դո Ռիբատեժո
PT	Azeitona de conserva Negrinha de Freixo	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ազեյտոնա դե կոնսերվա Նեգրինյա դե Ֆրեյշո
PT	Azeitonas de Conserva de Elvas e Campo Maior	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ազեյտոնաս դե կոնսերվա դե Էլվաս և Կամպո Մայոր
PT	Batata de Trás-os-Montes	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բատատա դե Տրաս-ոզ-Մոնտես
PT	Batata doce de Aljezur	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բատատա դոսի դե Ալժեզուր
PT	Borrego da Beira	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բորոեգո դա Բեյրա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Borrego de Montemor-o-Novo	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բորրեգո դե Մոնտեմոր-ո-Նովո
PT	Borrego do Baixo Alentejo	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բորրեգո դո Բայշո Ալենտեժո
PT	Borrego do Nordeste Alentejano	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Բորրեգո դո Նոռդեստե Ալենտեժանո
PT	Borrego Serra da Estrela	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Բորրեգո Սեռա դա Էստրելա
PT	Borrego Terrincho	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Բորրեգո Տերինչո
PT	Butelo de Vinhais; Bucho de Vinhais; Chouriço de Ossos de Vinhais	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Բուտելո դե Վինյայս, Բուշո դե Վինյայս, Շուրիսո դե Օսոս դե Վինյայս
PT	Cabrito da Beira	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կաբրիտո դա Բեյրա
PT	Cabrito da Gralheira	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կաբրիտո դա Գրալյեյրա
PT	Cabrito das Terras Altas do Minho	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կաբրիտո դաս Տեռաս Ալտաս դո Մինյո
PT	Cabrito de Barroso	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կաբրիտո դե Բարոզո
PT	Cabrito do Alentejo	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կաբրիտո դո Ալենտեժո
PT	Cabrito Transmontano	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կաբրիտո Տրանսմոնտանո
PT	Cacholeira Branca de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կաշուլեյրա Բրանկա դե Պորտալեգրե
PT	Capão de Freamunde	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կապաո դե Ֆրեամունդե
PT	Carnalentejana	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կառնալենտեժենա
PT	Carne Arouquesa	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե Առուկեզա
PT	Carne Barrosã	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնի Բարոզա
PT	Carne Cachena da Peneda	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե Կաշենա դա Պենեդա
PT	Carne da Charneca	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դա Շառնեկա
PT	Carne de Bísaro Transmontano; Carne de Porco Transmontano	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե Բիզարո Տրանսմոնտանո, Կարնե դե Պորկո Տրանսմոնտանո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե ջ Բովինո Կրուզադոս դոս Լամեյրոս դո Բարոզո
PT	Carne de Bravo do Ribatejo	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե Բրավո դո Բիբատեյո
PT	Carne de Porco Alentejano	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե Պոռկո Ալենտեյանո
PT	Carne dos Açores	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դոզ Ասորես
PT	Carne Marinhova	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե Մարինյուա
PT	Carne Maronesa	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե Մարոնեսա
PT	Carne Mertolenga	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե Մերտոլենգա
PT	Carne Mirandesa	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե Միրանդեսա
PT	Castanha da Padrela	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստենյա դա Պադրելա
PT	Castanha da Terra Fria	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստենյա դա Տերա Ֆրիա
PT	Castanha dos Soutos da Lapa	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստենյա դոս Սոտոս դա Լապա
PT	Castanha Marvão-Portalegre	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստենյո Մարվաո-Պորտալեգրե
PT	Cereja da Cova da Beira	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սերեժա դա Կովա դա Բեյրա
PT	Cereja de São Julião-Portalegre	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սերեժա դե Սոն Զուլիաո-Պորտալեգրե
PT	Chouriça de Carne de Barroso-Montalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսա դե Կարնի դե Բարոզո-Մունտալեգրի
PT	Chouriça de Carne de Melgaço	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Մելգասո
PT	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Վինյայս, Լինգուիսը դյո Վինյայս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Chouriça de sangue de Melgaço	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսա ջե սենգե ջե Մելգասո
PT	Chouriça Doce de Vinhais	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսա Դոսե դե Վինյայս
PT	Chouriço Azedo de Vinhais; Azedo de Vinhais; Chouriço de Pão de Vinhais	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսո Ազեդո դե Վինյայս, Ազեդո դե Վինյայս, Շուրիսո ջե Պաո ջե Վինյայս
PT	Chouriço de Abóbora de Barroso-Montalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսա դե Աբաբորա դե Բարոզու-Մոնտալեգրի
PT	Chouriço de Carne de Estremoz e Borba	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսո դե կարնե ջե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Chouriço de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսո դե Պորտալեգրե
PT	Chouriço grosso de Estremoz e Borba	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսո գրոսո ջե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Chouriço Mouro de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շուրիսո մուրո դե Պորտալեգրե
PT	Citrinos do Algarve	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սիտրինոս դո Ալգարվե
PT	Cordeiro Mirandês / Canhão Mirandês	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կորդեյրո Միրանդես/ Կանյոնո Միրանդես
PT	Cordeiro Bragançano	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Կորդեյրո Բրազանսան
PT	Cordeiro de Barroso; Anho de Barroso; Cordeiro de leite de Barroso	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կորդեյրո դե Բարոզո, Անյո դե Բարոզո, Կորդեյրո դե լեյտե դե Բարոզո
PT	Farinheira de Estremoz e Borba	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ֆարինեյրա դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Farinheira de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ֆարինեյրա դե Պորտալեգրե
PT	Linguiça de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լինգուիսա դե Պորտալեգրե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Linguíça do Baixo Alentejo; Chouriço de carne do Baixo Alentejo	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լինգուիսա դո Բայշո Ալենտեժո, Շուրիսո դե կարնե դո Բայշո Ալենտեժո
PT	Lombo Branco de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լոմբո Բրենկո դե Պորտալեգրե
PT	Lombo Enguitado de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լոմբո Էնգիտադո դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Bravo de Esmolfe	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մասա Բրավո դե Էսմոլֆե
PT	Maçã da Beira Alta	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մասա դե Բեյրա Ալտա
PT	Maçã da Cova da Beira	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մասա դա Կովա դե Բեյրա
PT	Maçã de Alcobaça	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մասա դե Ալկոբասա
PT	Maçã de Portalegre	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մասա դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Riscadinha de Palmela	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մասա Ռիսկադինյա դե Պալմելա
PT	Maracujá dos Açores/S. Miguel	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մարակուժա դոզ Ասորիս/Ս. Միգել
PT	Mel da Serra da Lousã	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դա Սեռա դա Լուսա
PT	Mel da Serra de Monchique	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դա Տեռա դե Մոնշիկե
PT	Mel da Terra Quente	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դա Տեռա Կենտե
PT	Mel das Terras Altas do Minho	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դաս Տեռաս Ալտաս դո Մինյո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Mel de Barroso	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դե Բարոզո
PT	Mel do Alentejo	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դո Ալենտեժո
PT	Mel do Parque de Montezinho	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դո Պարկե դե Մոնտեզինյո
PT	Mel do Ribatejo Norte (Serra d'Aire, Albufeira de Castelo de Bode, Bairro, Alto Nabão)	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դո Ռիբադեժու Նորչե (Սերա դ Ադեր, Աբուֆեյրա դե Կաստելո դե Բոդե, Բայրո, Ալտո Նաբաո)
PT	Mel dos Açores	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մել դուզ Ասորես
PT	Meloa de Santa Maria — Açores	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելուա դե Սանտա Մարիա – Ասորես
PT	Morcela de Assar de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Մորսելա դե Ասար դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Cozer de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Մորսելա դե Կոսեր դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Estremoz e Borba	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Մորսելա դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Ovos Moles de Aveiro	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Օվոս Մոլես դե Ավեյրո
PT	Paia de Estremoz e Borba	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պայա դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Paia de Lombo de Estremoz e Borba	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պայա դե Լոմբո դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Paia de Toucinho de Estremoz e Borba	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պայա դե Տոուսինյո դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Painho de Portalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պաինյո դե Պորտալեգրե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Paio de Beja	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պայո դե Բեժա
PT	Pastel de Chaves	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պաստել դե Շավես
PT	Pastel de Tentúgal	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պաստել դե Տենտուգալ
PT	Pêra Rocha do Oeste	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պէրա Ռաշա դո Օեստե
PT	Pêssego da Cova da Beira	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեսեգո դա Կովա դա Բեյրա
PT	Presunto de Barrancos	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեզունտո դե Բարանկոս
PT	Presunto de Barroso	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեզունտո դե Բարոզո
PT	Presunto de Camp Maior e Elvas; Paleta de Campo Maior e Elvas	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեզունտո դե Կամպ Մայոր ի Էլվաս, Պալետա դե Կամպ Մայոր ի Էլվաս
PT	Presunto de Melgaço	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեզունտո դե Մելգասո
PT	Presunto de Santana da Serra; Paleta de Santana da Serra	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեզունտո դե Սանտանա դա Սերա, Պալետա դե Սանտանա դա Սերա,
PT	Presunto de Vinhais / Presunto Bísaro de Vinhais	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեզունտո դե Վինյայս/ Պրեզունտո Բիզարո դե Վինյայս
PT	Presunto do Alentejo; Paleta do Alentejo	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեզունտո դո Ալենտեժո, Պալետա դո Ալենտեժո
PT	Queijo de Azeitão	ChNP	Sery	Կեյժո դե Ազեյտաու
PT	Queijo de Cabra Transmontano / Queijo de Cabra Transmontano Velho	ChNP	Sery	Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո/ Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո Վելյու
PT	Queijo de Évora	ChNP	Sery	Կեյժո դե Էվորա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Queijo de Nisa	ChNP	Sery	Կեյժո դե Նիզա
PT	Queijo do Pico	ChNP	Sery	Կեյժո դո Պիկո
PT	Queijo mestiço de Tolosa	ChOG	Sery	Կեյժո Մեստիսո դե Տոլոզա
PT	Queijo Rabaçal	ChNP	Sery	Կեյժո Ռաբասալ
PT	Queijo S. Jorge	ChNP	Sery	Կեյժո Ս. Ժորժե
PT	Queijo Serpa	ChNP	Sery	Կեյժո Սերպա
PT	Queijo Serra da Estrela	ChNP	Sery	Կեյժո Սեռա դա Էստրելա
PT	Queijo Terrincho	ChNP	Sery	Կեյժո Տերինչո
PT	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	ChNP	Sery	Կեյժու դա Բեյրա Բայշա (Կեյժո դե Կաստելու Բրանկու, Կեյժո Ամարելու դա Բեյրա Բայշա, Կեյժո Պիկանտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Requeijão da Beira Baixa	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Ռեկեյժաո դա Բեյրա Բայշա
PT	Requeijão Serra da Estrela	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Ռեկեյժաո Սեռա դա Էստրելա
PT	Sal de Tavira / Flor de Sal de Tavira	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Սալ դե Տավիրա/ Ֆլոր դե Սալ դե Տավիրա
PT	Salpicão de Barroso-Montalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալպիքաո դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Salpicão de Melgaço	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալպիքաո դե Մելգասո
PT	Salpicão de Vinhais	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալպիքաո դե Վինյայս
PT	Sanguieira de Barroso-Montalegre	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սանգեյրա դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Travia da Beira Baixa	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Տրավիա դա Բեյրա Բայշա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
PT	Vitela de Lafões	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Վիտելա դե Լաֆոնես
RO	Magiun de prune Topoloveni	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մաջուն դե պրունե Տոպոլովենի
RO	Salam de Sibiu	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալամ դե Սիբիու
RO	Telemea de Ibănești	ChNP	Sery	Տելեմեա դե Իբանեստի
SK	Klenovecký syrec	ChOG	Sery	Կլենովեցկի Սիրեց
SK	Oravský korbáčik	ChOG	Sery	Օրավսկի կոռբաչիկ
SK	Paprika Žitava / Žitavská paprika	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Պապրիկա Ժիտավա/ Ժիտավսկա պապրիկա
SK	Skalický trdelník	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Սկալիցկի տոդելնիկ
SK	Slovenská bryndza	ChOG	Sery	Սլովենսկա բրինձա
SK	Slovenská parenica	ChOG	Sery	Սլովենսկա պառենիցա
SK	Slovenský oštiepok	ChOG	Sery	Սլովենսկի օշտիպոկ
SK	Tekovský salámový syr	ChOG	Sery	Տյեկովսկի սալամովի սիր
SK	Zázrivské vojky	ChOG	Sery	Զազրիվսկե վոյկի
SK	Zázrivský korbáčik	ChOG	Sery	Զազրիվսկի կոռբաչիկ
SI	Bovški sir	ChNP	Sery	Բովշկի սիր
SI	Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Էկստրա դեվիշկո օլյչնո օլյե սլովենսկե իստոնե
SI	Kočevski gozdni med	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Կոչեվսկի գոզդնի մեդ
SI	Kranjska klobasa	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կրանյսկա կլոբասա
SI	Kraška panceta	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կրաշկա պանցետա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
SI	Kraški med	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Կրաշկի մեղ
SI	Kraški pršut	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կրաշկի պրշուտ
SI	Kraški zašink	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Կրաշկի զաշինկ
SI	Mohant	ChNP	Sery	Մոխանտ
SI	Nanoški sir	ChNP	Sery	Նանոշկի սիր
SI	Piranska sol	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Պիրանսկա սոլ
SI	Prekmurska Šunka	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրեկմուրսկա Շունկա
SI	Prleška tünka	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Պրլեշկա տյունկա
SI	Ptujski lük	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պտույսկի լյուկ
SI	Šebreljski želodec	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Շեբրելյսկի ժելոդեց
SI	Slovenski med	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Սլովենսկի մեղ
SI	Štajersko prekmursko bučno olje	ChOG	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Շտայերսկո պրեկմուրսկո բուչնո օլյե
SI	Tolminc	ChNP	Sery	Տոլմինց
SI	Zgornjesavinjski želodec	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Զգոռնյեսավինյսկի ժելոդեց
ES	Aceite Campo de Calatrava	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե Կամպո դե Կալատրավա
ES	Aceite Campo de Montiel	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե Կամպո դե Մոնտիել

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Aceite de La Alcarria	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե լա Ալկարիա
ES	Aceite de la Comunitat Valenciana	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե լա կոմունիտատ Վալենսիանա
ES	Aceite de la Rioja	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե լա Ռիոխա
ES	Aceite de Lucena	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե Լուսենա
ES	Aceite de Mallorca; Aceite mallorquín; Oli de Mallorca; Oli mallorquí	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե Մայորկա, Ասեյտե Մայորկին, Օլի դե Մայորկա, Օլի մայորկին
ES	Aceite de Navarra	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե Նավարա
ES	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե Տեռա Ալտա, Օլի դե Տեռա Ալտա
ES	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դե Բայշ Էբրե-Մոնցիա, Օլի դել Բայշ Էբրե-Մոնցիա
ES	Aceite del Bajo Aragón	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե դել Վախո Արաղոն
ES	Aceite Monterrubbio	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե Մոնտեռուբիո
ES	Aceite Sierra del Moncayo	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Ասեյտե Սիեռա դել Մոնկայո
ES	Aceituna Aloreña de Málaga	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասեյտունա Ալորենյա դե Մալաղա
ES	Aceituna de Mallorca / Aceituna Mallorquina / Oliva de Mallorca / Oliva Mallorquina	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ասեյտունե դե Մայորկա/ Ասեյտունա Մայորկինա/ Օլիվա դե Մայորկա/ Օլիվա Մայորկինա
ES	Afuega'l Pitu	ChNP	Sery	Աֆուեղա՛լ Պիտու

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Ajo Morado de Las Pedroñeras	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Այո Մորադո դե լաս Պեդրոնյերաս
ES	Alcachofa de Benicarló; Carxofa de Benicarló	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ալկաչոֆա դե Բենիկարլո, Կարչոֆա դե Բենիկարլո
ES	Alcachofa de Tudela	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ալկաչոֆա դե Տուդելա
ES	Alfajor de Medina Sidonia	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Ալֆախո դե Մեդինա Սիդոնիա
ES	Almendra de Mallorca / Almendra Mallorquina / Ametlla de Mallorca / Ametlla Mallorquina	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ալմենդրա դե Մայորկա / Ալմենդրա Մայորկինա / Ամետլյա դե Մայորկա / Ամետլյա Մայորկինա
ES	Alubia de La Bãeza-León	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ալուբիա դե Լա Բանյեսա-Լեոն
ES	Antequera	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Անտեկերա
ES	Arroz de Valencia; Arròs de València	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Առոզ դե Վալենսիա, Առոս դե Վալենսիա
ES	Arroz del Delta del Ebro / Arròs del Delta de l'Ebre	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Առոզ դել Դելտա դել Էբրո / Առոս դել Դելտա դե Լ Էբրե
ES	Arzúa-Ulloa	ChNP	Sery	Արսուա-Ուլյոա
ES	Avellana de Reus	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ավելյանա դե Ռեուս
ES	Azafrán de la Mancha	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Ասաֆրասան դե լա Մանչա
ES	Baena	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Բանեսա
ES	Berenjena de Almagro	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բերենխենա դե Ալմադրո
ES	Botillo del Bierzo	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Բոտիլյո դել Բյերսո
ES	Caballa de Andalucia	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Կաբալյա դե Անդալուսիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Cabrales	ChNP	Sery	Կաբրալես
ES	Calasparra	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կալասպարա
ES	Calçot de Valls	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կալսոտ դե Վալս
ES	Carne de Ávila	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե Ավիլա
ES	Carne de Cantabria	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե Կանտաբրիա
ES	Carne de la Sierra de Guadarrama	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե լա Սիերա դե Գուադարամա
ES	Carne de Morucha de Salamanca	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե Մորուչա դե Սալամանկա
ES	Carne de Vacuno del País Vasco/ Euskal Okela	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կարնե դե Վակունո դել Պաիս Վասկո/Էուսկալ Օկելա
ES	Castaña de Galicia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կաստանյա դե Գալիսիա
ES	Cebolla Fuentes de Ebro	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սեբոյա Ֆուենտես դե Էբրո
ES	Cebreiro	ChNP	Sery	Սեբրեյրո
ES	Cecina de León	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սեսինա դե Լեոն
ES	Cereza del Jerte	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սերեսա դել Խերտե
ES	Cerezas de la Montaña de Alicante	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սերեսաս դե լա Մոնտանյա դե Ալիկանտե
ES	Chirimoya de la Costa tropical de Granada-Málaga	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Չիրիմոյա դե լա Կոստա Տրոպիկալ դե Գրանադա-Մալագա
ES	Chorizo de Cantimpalos	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Չորիսո դե Կանտիմպալոս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Chorizo Riojano	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Չորիսո Ռիոխանո
ES	Chosco de Tineo	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Չոսկո դե Տինեո
ES	Chufa de Valencia	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Չուֆա դե Վալենսիա
ES	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Սիտրիկոս Վալենսիանոս/ Սիտրիկս Վալենսիանս
ES	Clementinas de las Tierras del Ebro; Clementines de les Terres de l'Ebre	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կլեմենտինաս դե լաս Տյեռաս դել Էբրո, Կլեմենտինես դե լես Տերես դե Լ Էբրե
ES	Cochinilla de Canarias	ChNP	Cochineal (surowy produkt pochodzenia zwierzęcego)	Կոչինիլա դե Կանարիաս
ES	Coliflor de Calahorra	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կոլիֆլոր դե Կալաորա
ES	Cordero de Extremadura	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կորդերո դե Էքստրեմադուրա
ES	Cordero de Navarra; Nafarroako Arkumea	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կորդերո դե Նավարա, Նաֆարոակո Արկումեա
ES	Cordero Manchego	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կորդերո Մանչեգո
ES	Cordero Segureño	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Կորդերո Սեգուրենյո
ES	Dehesa de Extremadura	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Դեհեսա դե Էքստրեմադուրա
ES	Ensaimada de Mallorca; Ensaimada mallorquina	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Էնսաիմադա դե Մայորկա, Էնսաիմադա Մայորկինա
ES	Espárrago de Huétor-Tájar	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Էսպարադո դե Ուետոր-Տախար
ES	Espárrago de Navarra	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Էսպարադո դե Նավարա
ES	Estepa	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Էստեպա
ES	Faba Asturiana	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաբա Աստուրիանա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Faba de Lourenzà	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆաբա դե Լոուրենսա
ES	Fesols de Santa Pau	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆեսոս դե Սանտա Պաու
ES	Gamoneu; Gamonedo	ChNP	Sery	Գամոնու, Գամոնեդո
ES	Garbanzo de Escacena	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Գարբանսո դե Էսկասենա
ES	Garbanzo de Fuentesauco	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Գարբանսո դե Ֆունտեսաուկո
ES	Gata-Hurdes	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Գատա-Ուրդես
ES	Gofio Canario	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Գոֆիո Կանարիո
ES	Granada Mollar de Elche / Granada de Elche	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Գրանադա Մոլար դե Էլչե/ Գրանադա դե Էլչե
ES	Grellos de Galicia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Գրելլոս դե Գալիսիա
ES	Guijuelo	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Գիյուելո
ES	Idiazábal	ChNP	Sery	Իդիասաբալ
ES	Jamón de Huelva	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Խամոն դե Ուելվա
ES	Jamón de Serón	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Խամոն դե Սերոն
ES	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Խամոն դե Տերուել/ Պալետա դե Տերուել
ES	Jamón de Trevélez	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Խամոն դե Տրեվելես
ES	Jijona	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Խիյոնա
ES	Judías de El Barco de Ávila	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Խուդիաս դ Էլ Վարկո դե Ավիլա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Kaki Ribera del Xúquer	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Կակի Ռիբերա դել Շուկեր
ES	Lacón Gallego	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լակոն Գալեգո
ES	Lechazo de Castilla y León	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Լեչասո դե Կաստիլյա ի Լեոն
ES	Lenteja de La Armuña	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լենտեխա դե լա Աոմունյա
ES	Lenteja de Tierra de Campos	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Լենտեխա դե Տիերա դե Կամպոս
ES	Les Garrigues	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Լես Գարիգես
ES	Los Pedroches	ChNP	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Լոս Պեդրոչես
ES	Mahón-Menorca	ChNP	Sery	Մաոն-Մենորկա
ES	Mantecadas de Astorga	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Մանտեկադաս դե Աստորգա
ES	Mantecados de Estepa	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Մանտեկադոս դե Էստեպա
ES	Mantequilla de l'Alt Urgell y la Cerdanya; Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մանտեկիյա դե լ'Ալտ Ուրժել ի լա Սերդանյա, Մանտեգա դե լ'Ալտ Ուրժել ի լա Սերդանյա
ES	Mantequilla de Soria	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մանտեկիյա դե Սորիա
ES	Manzana de Girona; Poma de Girona	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մանցանա դե Խիրոնա, Պոմա դե Խիրոնա
ES	Manzana Reineta del Bierzo	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մանսանա Ռեյնետա դել Բյերսո
ES	Mazapán de Toledo	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Մասապան դե Տոլեդո
ES	Mejillón de Galicia; Mexillón de Galicia	ChNP	Տաքսիդիս, թափաքսիդիս և ծովափայտի արտադրանքներ	Մեյլիյոն դե Գալիսիա, Մեքիլյոն դե Գալիսիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Melocotón de Calanda	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելոկոտոն դե Կալանդա
ES	Melón de la Mancha	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելոն դե լա Մանչա
ES	Melón de Torre Pacheco-Murcia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մելոն դե Տորե Պաչեկո Մուրսիա
ES	Melva de Andalucía	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Մելվա դե Անդալուսիա
ES	Miel de Galicia; Mel de Galicia	ChOG	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Միել դե Գալիսիա, Մել դե Գալիսիա
ES	Miel de Granada	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դե Գրանադա
ES	Miel de La Alcarria	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դե լա Ալկարիա
ES	Miel de Tenerife	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Մյել դե Տեներիֆե
ES	Mojama de Barbate	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Մոխամա դե Բարբատե
ES	Mojama de Isla Cristina	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Մոխամա դե Իսլա Կրիստինա
ES	Mongeta del Ganxet	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Մոնժետա դե Գանչետ
ES	Montes de Granada	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մոնտես դե Գրանադա
ES	Montes de Toledo	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մոնտես դե Տոլեդո
ES	Montoro-Adamuz	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Մոնտորո-Ադամուս
ES	Nísperos Callosa d'En Sarriá	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նիսպերոս կալյոսա դ'էն Սարիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Oli de l'Empordà / Aceite de l'Empordà	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Օլի, դե և՛ Էմպորդա / Ասեյտե դե և՛ Էմպորդա
ES	Pa de Pagès Català	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պա դե Պաժես Կատալա
ES	Pan de Alfacar	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պան դե Ալֆակար
ES	Pan de Cea	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պան դե Սեա
ES	Pan de Cruz de Ciudad Real	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պան դե Կրուս դե Սիդադ Ռեալ
ES	Papas Antiguas de Canarias	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պապաս Անտիգուաս դե Կանարիաս
ES	Pasas de Málaga	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պասաս դե Մալագա
ES	Pataca de Galicia / Patata de Galicia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատակա դե Գալիսիա / Պատատա դե Գալիսիա
ES	Patatas de Prades; Patates de Prades	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պատատաս դե Պրադես, Պատատես դե Պրադես
ES	Pemento da Arnoia	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեմենտո դ Առնոյա
ES	Pemento de Herbón	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեմենտո դե Էրբոն
ES	Pemento de Mougán	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեմենտո դե Մուգան
ES	Pemento de Oímbra	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեմենտո դե Օիմբրա
ES	Pemento do Couto	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեմենտո դո Կոուտո
ES	Pera de Jumilla	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեռա դե Խումիլյա
ES	Pera de Lleida	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեռա դե Լեյդա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Peras de Rincón de Soto	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պեռաս դե Ռինկոն դե Սոտո
ES	Picón Bejes-Tresviso	ChNP	Sery	Պիկոն Բեխես-Տրեսվիսո
ES	Pimentón de la Vera	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Պիմենտոն դե լա Վերա
ES	Pimentón de Murcia	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Պիմենտոն դե Մուրսիա
ES	Pimiento Asado del Bierzo	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պիմիենտո Ասադո դել Բյերսո
ES	Pimiento de Fresno-Benavente	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պիմիենտո դե Ֆրեսնո-Բենավենտե
ES	Pimiento de Gernika or Gernika-ko Piperra	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պիմիենտո դե Գեռնիկա օր Գեռնիկակո Պիպերա
ES	Pimiento Riojano	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պիմիենտո Ռիոխանո
ES	Pimientos del Piquillo de Lodosa	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պիմիենտոս դել Պիկիլո դե Լոդոսա
ES	Plátano de Canarias	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Պլատանո դե Կանարիաս
ES	Pollo y Capón del Prat	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Պոլո ի Կապոն դել Պրատ
ES	Polvorones de Estepa	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Պոլվորոնես դե Էստեպա
ES	Poniente de Granada	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Պոնիենտե դե Գրանադա
ES	Priego de Córdoba	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Պրիեգո դե Կորդոբա
ES	Queso Camerano	ChNP	Sery	Կեսո Կամերանո
ES	Queso Casín	ChNP	Sery	Կեսո Կասին
ES	Queso de Flor de Guía / Queso de Media Flor de Guía / Queso de Guía	ChNP	Sery	Կեսո դե Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Մեդիա Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Գիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Queso de La Serena	ChNP	Sery	Կեսո դե լա Սերենա
ES	Queso de l'Alt Urgell y la Cerdanya	ChNP	Sery	Կեսո դե լ'Ալտ Ուրժել Ի լա Սերդանյա
ES	Queso de Murcia	ChNP	Sery	Կեսո դե Մուրսիա
ES	Queso de Murcia al vino	ChNP	Sery	Կեսո դե Մուրսիա ալ Վինո
ES	Queso de Valdeón	ChOG	Sery	Կեսո դե Վալդեոն
ES	Queso Ibores	ChNP	Sery	Կեսո Իբորես
ES	Queso Los Beyos	ChOG	Sery	Կեսո Լոս Բեյոս
ES	Queso Majorero	ChNP	Sery	Կեսո Մախորերո
ES	Queso Manchego	ChNP	Sery	Կեսո Մանչեգո
ES	Queso Nata de Cantabria	ChNP	Sery	Կեսո նատա դե Կանտաբրիա
ES	Queso Palmero; Queso de la Palma	ChNP	Sery	Կեսո Պալմերո, Կեսո դե լա Պալմա
ES	Queso Tetilla	ChNP	Sery	Կեսո Տետիլյա
ES	Queso Zamorano	ChNP	Sery	Կեսո Սամորանո
ES	Quesucos de Liébana	ChNP	Sery	Կեսուկոս դե Լիեվանա
ES	Roncal	ChNP	Sery	Ռոնկալ
ES	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սալչիչոն դե Վիկ, Լլոնգանիսա դե Վիկ
ES	San Simón da Costa	ChNP	Sery	Սան սիմոն դա Կոստա
ES	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Սիդրա դե Աստուրիաս, Սիդրա դ Աստուրիես
ES	Sierra de Cádiz	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սիեռա դե Կադիս
ES	Sierra de Cazorla	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սիեռա դե Կասոռլա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Sierra de Segura	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սիեռա դե Սեգուրա
ES	Sierra Mágina	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սիեռա Մախինա
ES	Siurana	ChNP	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje itp.)	Սիուրանա
ES	Sobao Pasiego	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Սոպաո Պասյեգո
ES	Sobrasada de Mallorca	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Սոբրասադա դե Մալորկա
ES	Tarta de Santiago	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Տարտա դե Սանտիագո
ES	Ternasco de Aragón	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Տենասկո դե Արագոն
ES	Ternera Asturiana	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Տեներա Աստուրիանա
ES	Ternera de Aliste	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Տեներա դե Ալիստե
ES	Ternera de Extremadura	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Տեներա դե Էքստրեմադուրա
ES	Ternera de Navarra; Nafarroako Aratxea	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Տեներա դե Նավարա, Նաֆարոակո Արաթեա
ES	Ternera Gallega	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Տեներա Գալյեգա
ES	Tomate La Cañada	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Տոմատե դե Կանյադա
ES	Torta del Casar	ChNP	Sery	Տորտա դել Կասար
ES	Turrón de Agramunt; Torró d'Agramunt	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Տուրոն դե Ագրամունտ, Տորո դ'Ագրամունտ
ES	Turrón de Alicante	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Տուրոն դի Ալիկանտե
ES	Uva de mesa embolsada „Vinalopó”	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ուվա դե մեսա Էմբոլսադա „Վինալոպո”
ES	Vinagre de Jerez	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Վինագրե դե Խերես

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
ES	Vinagre de Montilla-Moriles	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Վինագրե դե Մոնտիլյա-Մորիլես
ES	Vinagre del Condado de Huelva	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Վինագրե դել Կոնդադո դե Ուելվա
SE	Bruna bönor från Öland	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Բրունա բոնոր ֆրոն Էլանդ
SE	Kalix Ljörom	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Քոլիքս Լյոյրոմ
SE	Skånsk spettkaka	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Սկոնսկ սպետսքաքա
SE	Svecia	ChOG	Sery	Սվեցիա
SE	Upplandskubb	ChNP	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Ուփլանդսքուբ
GB	Anglesey Sea Salt / Halen Môn	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Էնգրլսի Սի Սոլթ/Հելլըն Մոն
GB	Arbroath Smokies	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Արբրոթ Սմոկիզ
GB	Armagh Bramley Apples	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Արմա Բրեմլի Էփլզ
GB	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	ChNP	Sery	Բիքոն Ֆել թրադիշնլ Լենքշիր չիզ
GB	Bonchester cheese	ChNP	Sery	Բոնչեստեր չիզ
GB	Buxton blue	ChNP	Sery	Բաքստըն բլու
GB	Cornish Clotted Cream	ChNP	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne przetwory mleczne z wyjątkiem masła itp.)	Քորնիշ Գլոթեդ Քրիմ
GB	Cornish Pasty	ChOG	Chleb, ciasto, ciastka, wyroby cukiernicze, herbatniki i inne wyroby piekarskie	Քորնիշ Փեյսթի
GB	Cornish Sardines	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Քորնիշ Սարդինս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GB	Dorset Blue Cheese	ChOG	Sery	Դորսեթ Բլու Չիիզ
GB	Dovedale cheese	ChNP	Sery	Դավդեյլ չիիզ
GB	East Kent Goldings	ChNP	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Իսթ Բենթ Գոլդինգզ
GB	Exmoor Blue Cheese	ChOG	Sery	Էքսմուր Բլու Չիիզ
GB	Fal Oyster	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Ֆալ Օյսթեր
GB	Fenland Celery	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ֆենլենդ Սելերի
GB	Gloucestershire cider/perry	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Գլաստերշիր սայդը/փերի
GB	Herefordshire cider/perry	ChOG	Inne produkty wymienione w załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Հերեֆորդշայր սայդեր/փերի
GB	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Այլ օֆ Մեն Մենքս Լոաթան Լեմ
GB	Isle of Man Queenies	ChNP	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Այլ օֆ Մեն Քուինիզ
GB	Jersey Royal potatoes	ChNP	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Ջերզի Դոյլ փրթեյթոզ
GB	Kentish ale and Kentish strong ale	ChOG	Piwo	Քենիշ էլ ընդ Քենիշ սթրոնգ էլ
GB	Lakeland Herdwick	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Լեյքլենդ Հերդուիք
GB	Lough Neagh Eel	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Լոխ Նեյ Էլ
GB	Melton Mowbray Pork Pie	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Մելթոն Մոուբրեյ Փոք Փայ
GB	Native Shetland Wool	ChNP	Włna	Նեյթիվ Շեթլենդ Վուլ
GB	New Season Comber Potatoes / Comber Earlies	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Նյու Սիզն Բոմբեր Փրթեյթոզ/ Բոմբեր Ըրլիզ
GB	Newmarket Sausage	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Նյումարքիթ Սոուսիջ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GB	Orkney beef	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Օրքնի բիֆ
GB	Orkney lamb	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Օրքնի լեմ
GB	Orkney Scottish Island Cheddar	ChOG	Sery	Օրքնի Սքոթիշ Այլնդ Չեդար
GB	Pembrokeshire Earlies / Pembrokeshire Early Potatoes	ChOG	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone	Փեմբրոքշիր Ըրլիզ/ Փեմբրոքշիր Ըրլի Փոթեյթոզ
GB	Rutland Bitter	ChOG	Piwo	Բաթլենդ Բիթեր
GB	Scotch Beef	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Սքոթչ Բիֆ
GB	Scotch Lamb	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Սքոթչ Լեմ
GB	Scottish Farmed Salmon	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Սքոթիշ Ֆարմդ Սեմըն
GB	Scottish Wild Salmon	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Սքոթիշ Ուայլդ Սեմըն
GB	Shetland Lamb	ChNP	Mięso świeże (i podroby)	Շեթլենդ Լեմ
GB	Single Gloucester	ChNP	Sery	Սինգլ Գլուսթեր
GB	Staffordshire Cheese	ChNP	Sery	Ստեֆորդշիր Չիզ
GB	Stornoway Black Pudding	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Ստորնուեյ Բլեք Փուդինգ
GB	Swaledale cheese	ChNP	Sery	Սուեյլդեյլ չիզ
GB	Swaledale ewes' cheese	ChNP	Sery	Սուեյլդեյլ իյուզ չիզ
GB	Teviotdale Cheese	ChOG	Sery	Թեվիոթդեյլ Չիզ
GB	Traditional Ayrshire Dunlop	ChOG	Sery	Թրեդիշնըլ Այրշայր Դանլոփ
GB	Traditional Cumberland Sausage	ChOG	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego itd.)	Թրեդիշնըլ Քամբրլենդ Սոուսիջ
GB	Traditional Grimsby Smoked Fish	ChOG	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich	Թրեդիշնըլ Գրիմսբի Սմոկեդ Ֆիշ
GB	Welsh Beef	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Ուելշ Բիֆ

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Typ (ChNP/ChOG)	Rodzaj produktu	Transkrypcja nazwy na alfabet ormiański
GB	Welsh lamb	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Ուելշ լեմ
GB	West Country Beef	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Ուեսթ Բանթրի Բիֆ
GB	West Country farmhouse Cheddar cheese	ChNP	Sery	Ուեսթ Բանթրի Ֆարմհաուզ Չեդար չիզ
GB	West Country Lamb	ChOG	Mięso świeże (i podroby)	Ուեսթ Բանթրի Լեմ
GB	White Stilton cheese; Blue Stilton cheese	ChNP	Sery	Ուայթ Ստիլտոն չիզ, Բլու Ստիլտոն չիզ
GB	Whitstable oysters	ChOG	Տաքսիդոպոդներ, թափառներ և ծովափայտեղբայրներ oraz produkty wytwarzane z nich	Ուիտսթեյբլ օյստերս
GB	Worcestershire cider/perry	ChOG	Այլ արտադրանքներ, որոնք նշանակվում են որպես արտադրանքներ z załączniku I do Traktatu (przyprawy itp.)	Ուոստերշիր սայդր/փերի
GB	Yorkshire Forced Rhubarb	ChNP	Օրայր, բանջարեղբայրներ և հատիկաբույսեր, թարմ lub przetworzone	Յորքշիր Ֆորսդ Րուբարբ
GB	Yorkshire Wensleydale	ChOG	Sery	Յորքշիր Ուենսլեյդլ

3. Wykaz napojów spirytusowych

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
AT	Inländerrum	Ինլենդերում
AT	Jägersee/Jagertee/Jagatee	Յեգերտես/Յագերտես/Յագատես
AT	Mariazeller Magenlikör	Մարիազելեր Մագենլիկոր
AT	Steinfelder Magenbitter	Շտայնֆելդեր Մագենբիտեր
AT	Wachauer Marillenbrand	Վախաուեր Մարիլենբրանդ
AT	Wachauer Marillenlikör	Վախաուեր Մարիլենլիկոր
AT	Wachauer Weinbrand	Վախաուեր Վայնբրանդ
BE (Balegem)	Balegemse jenever	Բալեգեմսե Յենեվեր
BE (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek)	Hasseltse jenever / Hasselt	Հասելտսե Յենեվեր/Հասելտ
BE (Oost-Vlaanderen)	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Օ' դե Ֆլանդեր-Օստ-Վլամսե Գրանյենեվեր
BE (Région wallonne)	Peket-Pekêt/Pèket-Pèkèt de Wallonie	Պեկետ-Պեկետ/Պեկե-Պեկե դե Վալոնի

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
BG	Бургаска Мускатова ракия / Мускатова ракия от Бургас / Bourgaska Muscatova rakya / Muscatova rakya from Bourgas	Բուրգասկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիյա օտ Բուրգաս
BG	Карловска гроздова ракия / Гроздова Ракия от Карлово / Karlovska grozdova rakya / Grozdova Rakya from Karlovo	Կարովսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա Ռակիյա օտ Կարովո
BG	Ловешка сливова ракия / Сливова ракия от Ловеч / Loveshka slivova rakya / Slivova rakya from Lovech	Լովեշկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Լովեշ
BG	Поморийска гроздова ракия / Гроздова ракия от Поморие / Pomoriyska grozdova rakya / Grozdova rakya from Pomorie	Պոմորիյսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Պոմորիյե
BG	Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сливен) / Slivenska perla (Slivenska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sliven)	Սլիվենսկա պերլա (Սլիվենսկա գրոզդովա ռակիյա / Գրոզդովա ռակիյ օտ Սլիվեն)
BG	Стралджанска Мускатова ракия / Мускатова ракия от Стралджа / Straldjanska Muscatova rakya / Muscatova rakya from Straldja	Ստրալժանսկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիյա օտ Ստրալժա
BG	Сунгурларска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сунгурларе / Sungurlarska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sungurlare	Սունգուրլասկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սունգուրլառե
BG	Сухиндолска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сухиндол / Suhindolska grozdova rakya / Grozdova rakya from Suhindol	Սուխինդոլսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սուխինդոլ
BG	Троянска сливова ракия / Сливова ракия от Троян / Troyanska slivova rakya / Slivova rakya from Troyan	Տրոյանսկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Տրոյան
HR	Hrvatska loza	Հրվատսկա լոզա
HR	Hrvatska stara šljivovica	Հրվատսկա ստարա շլիվովիցա
HR	Hrvatska travarica	Հրվատսկա տրավարիցա
HR	Hrvatski pelinkovac	Հրվատսկի պելինկովաց
HR	Slavonska šljivovica	Սլավոնսկա շլիվովիցա
HR	Zadarski maraschino	Զադարսկի մարասկինո
CY	Ζιβανία/Τζιβανία/Ζιβάνα/Zivania	Զիվանիյա / Զիվանիա / Զիվանա / Զիվանիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
CZ	Karlovarská Hořká	Կառլովառսկա Հորժկա
EE	Estonian vodka	Էստոնիան վոդկա
FI	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Frukttlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Սուոմալայնեն Մարյալիկյորի / Սուոմալայնեն Հեդելմալիկյորի / Ֆինսկ Բերիկյոր / Ֆինսկ Ֆրուկտիկյոր / Ֆինիշ բերի լիկյոր / Ֆինիշ ֆրուտ լիկյոր
FI	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland	Սուոմալայնեն Վոդկա / Ֆինսկ Վոդկա / Վոդկա օֆ Ֆինլանդ
FR	Armagnac	Արմանյակ
FR	Calvados	Կալվադոս
FR	Calvados Domfrontais	Կալվադոս Դոմֆրոնտե
FR	Calvados Pays d'Auge	Կալվադոս Պեյ դ'Օժ
FR	Cassis de Bourgogne	Կասիս դը Բուրգոնյ
FR	Cassis de Dijon	Կասիս դը Դիժոն
FR	Cassis de Saintonge	Կասիս դը Սենտոնժ
FR	Cognac	Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de cidre de Bretagne	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Բրետանյ
FR	Eau-de-vie de cidre de Normandie	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de cidre du Maine	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Մեն
FR	Eau-de-vie de Cognac	Օ-դը-վի դը Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de Faugères/Faugères	Օ-դը-վի դը Ֆոժեր/Ֆոժեր
FR	Marc de Bourgogne / Eau-de-vie de marc de Bourgogne	Մար դը Բուրգոնյ/ Եյո-դը-վի դը մար դը Բուրգոնյ
FR	Marc de Champagne / Eau-de-vie de marc de Champagne	Մար դը Շամպանյ/ Օ-դը-վի դը մար դը Շամպանյ
FR	Marc des Côtes-du-Rhône / Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône	Մար դը Կոտ-դյու-Ռոն/ Օ-դը-վի դը մար դը Կոտ դյու Ռոն
FR	Marc du Bugey / Eau-de-vie de marc originaire de Bugey	Մար դյու Բյուժե/ Օ-դը-վի դը մար օրիգիներ դը Բյուժե

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
FR	Marc de Provence / Eau-de-vie de marc originaire de Provence	Մար դը Պրովանս/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Պրովանս
FR	Marc de Savoie / Eau-de-vie de marc originaire de Savoie	Մար դը Սավուա/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Սավուա
FR	Marc du Languedoc / Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc	Մար դյու Լանգուեդոկ/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դյու Լանգուեդոկ
FR	Eau-de-vie de poiré de Normandie	Օ-դը-վի դը պուարե դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de vin de la Marne	Օ-դը-վի դը վեն դը լա Մարն
FR	Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône	Օ-դը-վի դը վեն դե Կոտ-դյու-Ռոն
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Bugey	Օ-դը-վի դը վեն օրիժիներ դյու Բյուժե
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc	Օ-դը-վի դը վեն օրիժիներ դյու Լանգեդոկ
FR	Eau-de-vie des Charentes	Օ-դը-վի դե Շարանտ
FR	Fine Bordeaux	Ֆին Բորդո
FR	Fine de Bourgogne	Ֆին դը Բուրգոնյ
FR	Framboise d'Alsace	Ֆրամբուազ դ'Ալզաս
FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre Flandres Artois	Ժենյեվր Ֆլանդրը Արտուա
FR	Kirsch d'Alsace	Կիրշ դ'Ալզաս
FR	Kirsch de Fougerolles	Կիրշ դը Ֆուժրոլ
FR	Marc d'Alsace Gewürztraminer	Մարկ դ'Ալզաս Գելյուրցտամիներ
FR	Marc d'Auvergne	Մարկ դ'Օվերնյ
FR	Marc du Jura	Մարկ դյու Յուռա
FR	Mirabelle d'Alsace	Միրաբել դ'Ալզաս
FR	Mirabelle de Lorraine	Միրաբել դը Լորեն
FR	Pommeau de Bretagne	Պոմո դը Բրետանյ
FR	Pommeau de Normandie	Պոմո դե Նորմանդի
FR	Pommeau du Maine	Մոնո դյու Մեն

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
FR	Quetsch d'Alsace	Քետցր դ'Ալզաս
FR	Ratafia de Champagne	Ռատաֆիա դը Շամպանյ
FR	Rhum de la Guadeloupe	Ռյում դը լա Գուադելուպ
FR	Rhum de la Guyane	Ռյում դը լա Գիյան
FR	Rhum de la Martinique	Ռյում դը լա Մարտինիկ
FR	Rhum de la Réunion	Ռյում դը լա Ռեունյոն
FR	Rhum de sucrerie de la Baie du Galion	Ռյում դը սուկրերի դը լա Բե դյու Գալիոն
FR	Rhum des Antilles françaises	Ռյում դեզ Անտիլ ֆրանսեզ
FR	Rhum des départements français d'outre-mer	Ռյում դե դեպարտման ֆրանսե դ'ուտրը մեր
FR	Whisky alsacien/Whisky d'Alsace	Վիսկի ալզասիան/ Վիսկի դ'Ալզաս
FR	Whisky breton/Whisky de Bretagne	Վիսկի բրետոն/ Վիսկի դը բրետանյ
DE	Bärwurz	Բերվուրց
DE	Bayerischer Gebirgsenzian	Բայերիշեր Գեբիրգզենցիան
DE	Bayerischer Kräuterlikör	Բայերիշեր Քրաուերլիքյոր
DE	Benediktbeurer Klosterlikör	Բենեդիկտբուրեր Կլոսթերլիքյոր
DE	Berliner Kümmel	Բերլիներ Քյումմել
DE	Blutwurz	Բլուտվուրց
DE	Chiemseer Klosterlikör	Քիմզեր Կլոսթերլիքյոր
DE	Deutscher Weinbrand	Դոյշեր Վայնբրանդ
DE	Emsländer Korn/Kornbrand	Էմսլենդեր Բորն/Բորնբրանդ
DE	Ettaler Klosterlikör	Էթալեր Կլոսթերլիքյոր
DE	Fränkischer Obstler	Ֆրենքիշեր Օֆսթլեր
DE	Fränkisches Kirschwasser	Ֆրենքիշես Քիրշվասսեր
DE	Fränkisches Zwetschgenwasser	Ֆրենքիշես Յվեշգենվասսեր

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
DE	Hamburger Kümmel	Համբուրգեր Քյումմել
DE	Haselünner Korn/Kornbrand	Հազելյուններ Քորն/Քորնբրանդ
DE	Hasetaler Korn/Kornbrand	Հազելթալեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Hüttentee	Հյութենթե
DE	Königsberger Bärenfang	Քյոնիգսբերգեր Բերենֆանգ
DE	Münchener Kümmel	Մյունխեներ Քյումմել
DE	Münsterländer Korn/Kornbrand	Մյունշտերլենդեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Ostfriesischer Korngenever	Օսթֆրիզիշեր Քորնգենեվեր
DE	Ostpreußischer Bärenfang	Օսթփրոյզիշեր Բերենֆանգ
DE	Pfälzer Weinbrand	Փֆելցեր Վայնբրանդ
DE	Rheinberger Kräuter	Բայնբերգեր Քրոյթեր
DE	Schwarzwälder Himbeergeist	Շվարցվալդեր Հիմբերգայսթ
DE	Schwarzwälder Kirschwasser	Շվարցվալդեր Քիրշվասսեր
DE	Schwarzwälder Mirabellenwasser	Շվարցվալդեր Միրաբելլենվասսեր
DE	Schwarzwälder Williamsbirne	Շվարցվալդեր Վիլիամսբիրնե
DE	Schwarzwälder Zwetschgenwasser	Շվարցվալդեր Յվեշգենվվասսեր
DE	Sendenhorster Korn/Kornbrand	Ջենդենհորսեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Steinhäger	Շթայնհեգեր
GR	Κίτρο Νάξου / Kitro of Naxos	Կիտրո Նաքսոս
GR	Κουμκουάτ Κέρκυρας / Koum Kouat of Corfu	Կումկուատ Կերկիրաս / Կում Կուատ օֆ Կորֆու
GR	Μαστίχα Χίου / Masticha of Chios	Մաստիխա Խիու / Մասթիխա օֆ Խիու
GR	Ούζο Θράκης / Ouzo of Thrace	Ուզո Թրակիս / Ուզո օֆ Թրեյս
GR	Ούζο Καλαμάτας / Ouzo of Kalamata	Ուզո Կալամատաս / Ուզո օֆ Կալամատա
GR	Ούζο Μακεδονίας / Ouzo of Macedonia	Ուզո Մակեդոնիաս / Ուզո օֆ Մասեդոնիա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
GR	Ούζο Μυτιλήνης / Ouzo of Mitilene	Ուզո Միտիլինիս / Ուզո օֆ Միտիլենե
GR	Ούζο Πλωμαρίου / Ouzo of Plomari	Ուզո Պլոմարիու / Ուզո օֆ Պլոմարի
GR	Τεντούρα/Tentoura	Տենտուրա
GR	Τσικουδιά Κρήτης / Tsikoudia of Crete	Յիկուդյա Կրիտիս / Յիկուդիա օֆ Կրետե
GR	Τσικουδιά/Tsikoudia	Յիկուդյա / Յիկուդիա
GR	Τσίπουρο Θεσσαλίας / Tsipouro of Thessaly	Յիպուրո Թեսալիաս / Յիպուրո օֆ Թեսալի
GR	Τσίπουρο Μακεδονίας / Tsipouro of Macedonia	Յիպուրո Մակեդոնիաս / Յիպուրո օֆ Մասեդոնիա
GR	Τσίπουρο Τυρνάβου / Tsipouro of Tyrnavos	Յիպուրո Տիրնավու / Յիպուրո օֆ Տիրնավոս
GR	Τσίπουρο/Tsipouro	Յիպուրո / Յիպուրո
HU	Békési Szilvapálinka	Բեկեշի Սիլվապալինկա
HU	Gönci Barackpálinka	Գյոնժի Բառաձկապալինկա
HU	Kecskeméti Barackpálinka	Կեչկեմետի Բառաձկապալինկա
HU	Szabolcsi Almapálinka	Սաբոլշի Ալմապալինկա
HU	Szatmári Szilvapálinka	Սատմարի Սիլվապալինկա
HU	Törkölypálinka	Տյորկոլյապալինկա
HU	Újfehértói meggypálinka	Ույֆեհերտոի մեձձապալինկա
IE	Irish Cream	Այրիշ Քրիմ
IE	Irish Poteen / Irish Poitín	Այրիշ Պոտին
IE	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky	Այրիշ Վիսկի / Իշկյը Բյաիը Էրյընյըիս
IT	Aprikot trentino / Aprikot del Trentino	Ապրիկոտ տրենտինո/ Ապրիկոտ դել Տրենտինո
IT	Brandy italiano	Բրենդի իտալիանո
IT	Distillato di mele trentino / Distillato di mele del Trentino	Դիստիլատո դի մելե տրենտինո/ Դիստիլատո դի մելե դել Տրենտինո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
IT	Genepi del Piemonte	Ջենեպի դել Պիեմոնտե
IT	Genepi della Valle d'Aosta	Գենեպի դելա Վալե դ'Աոստա
IT	Genziana trentina / Genziana del Trentino	Ջենցիանա տրենտինա/ Ջենցիանա դել Տրենտինո
IT	Grappa	Գռապա
IT	Grappa di Barolo	Գռապա դի Բարոլո
IT	Grappa di Marsala	Գռապա դի Մարսալա
IT	Grappa friulana / Grappa del Friuli	Գռապա ֆրիուլանա/ Գռապա դել Ֆրիուլի
IT	Grappa lombarda / Grappa di Lombardia	Գռապա լոմբարդա/ Գռապա դի Լոմբարդիա
IT	Grappa piemontese / Grappa del Piemonte	Գռապա պիեմոնտեզե/ Գռապա դել Պիեմոնտե
IT	Grappa siciliana / Grappa di Sicilia	Գռապա սիչիլիանա/ Գռապա դի Սիչիլիա
IT	Grappa trentina / Grappa del Trentino	Գռապա տրենտինա/ Գռապա դել Տրենտինո
IT	Grappa veneta / Grappa del Veneto	Գռապա վենետա/ Գռապա դել Վենետո
IT	Kirsch Friulano / Kirschwasser Friulano	Կիրշ Ֆրիուլանո/ Կիրշվասեր Ֆրիուլանո
IT	Kirsch Trentino / Kirschwasser Trentino	Կիրշ Տրենտինո/ Կիրշվասեր Տրենտինո
IT	Kirsch Veneto / Kirschwasser Veneto	Կիրշ Վենետո/ Կիրշվասեր Վենետո
IT	Liquore di limone della Costa d'Amalfi	Լիկուորե դի լիմոնե դելա Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Liquore di limone di Sorrento	Լիկուորե դի լիմոնե դի Սորենտո
IT	Mirto di Sardegna	Միրտո դի Սարդենյա
IT	Nocino di Modena	Նոչինո դի Մոդենա
IT	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Սլիվովից դել Ֆրիուլի-Վենեցիա Զուլիա
IT	Sliwovitz del Veneto	Սլիվովից դել Վենետո

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
IT	Sliwovitz trentino / Sliwovitz del Trentino	Սլիվովից տրենտինո/ Սլիվովից դել Տրենտինո
IT	Südtiroler Enzian / Genziana dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Էնցիան/ Ջենցիանա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Golden Delicious / Golden Delicious dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գոլդեն Դելիշիուս/ Գոլդեն Դելիշիուս դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Grappa / Grappa dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գռապա/ Գռապա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Gravensteiner / Gravensteiner dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գռավենշտայներ/ Գռավենշտայներ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Kirsch / Kirsch dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Կիրշ/ Կիրշ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Marille / Marille dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Մարիլլե/ Մարիլլե դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Obstler / Obstler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Օբստլեր/ Օբստլեր դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Williams / Williams dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ուիլիամս/ Ուիլիամս դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Zwetschgeler / Zwetschgeler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ջվեցշգելեր/ Ջվեցշլեգեր դել ալտո Ադիջե
IT	Williams friulano / Williams del Friuli	Վիլիամս ֆրիուլանո/ Վիլիամս դել Ֆրիուլի
IT	Williams trentino / Williams del Trentino	Վիլիամս տրենտինո/ Վիլիամս դել Տրենտինո
LT	Originali lietuviška degtinė / Original Lithuanian vodka	Օրիգինալի լյետուվիշկա դեգտինե / Օրիգինալ Լիթուենյան վոդկա
LT	Samanė	Սամանե
LT	Trauktinė	Տոաուկտինե
LT	Trauktinė Dainava	Տոաուկտինե Դաինավա
LT	Trauktinė Palanga	Տոաուկտինե Պալանգա
LT	Trejos devyneriai	Տռեժոս դեվիներյոս

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
LT	Vilniaus Džinas / Vilnius Gin	Վիլնյաուս Ջինաս / Վիլնիուս Ջին
FR, IT	Génépi des Alpes / Genepi degli Alpi	Ջենեպի դեզ Ալպ/ Ջենեպի դելի Ալպի
BE, NL, FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (niemieckie kraje związkowe Nadrenia Północna-Westfalia i Dolna Saksonia)	Genièvre aux fruits / Vruchtenjenever / Jenever met vruchten / Fruchtgenever	Ժենիվրը օ ֆրուի/ Վրուխտենյենվեր/ Ժենեվեր մետ ֆրուխտեն/ Ֆրուխտգենեվեր
BE, NL, FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre de grains / Graanjenever / Graangenever	Ջենիվրը դը գրեն/ Ջենիվրը դ գրեն/ Գրանժենեվեր/ Գրանջենեվեր
BE, NL, FR (departamenty Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (niemieckie kraje związkowe Nadrenia Północna-Westfalia i Dolna Saksonia)	Genièvre/Jenever/Genever	Ժենիվրը/ Ժենեվեր/ Ժենեվեր
BE, NL	Jonge jenever / jonge genever	Յոնգե յենեվեր/ Յոնգե Ժենեվեր
DE, AT, BE (społeczność niemieckojęzyczna)-	Korn/Kornbrand	Կորն/ Կորնբրանդ
BE, NL	Oude jenever / oude genever	Աուդե յենեվեր/ Աուդե խենեվեր
CY, GR	Ouzo/Ούζο	Ուզո
HU, AT (w przypadku okowit z moreli wytwarzanych wyłącznie w krajach związkowych: Niederösterreich, Burgenland, Steiermark, Wien)	Pálinka	Պալինկա
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass / Wódka ziołowa z Niziny Północno-podlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Հերբալ վոդկա ֆրոմ դը Նորդ Պոդլասիե լոուլանդ արոմատայզդ ուիթ ըն էքստրակտ օֆ բիզոն գրաս / Վոդկա գյուլովա գ Նիզինի Պոլնոժնոպոդլասկեյ արոմատիզովանա էկստրակտ գ տրավի ժուբրովեյ
PL	Polish Cherry	Պոլիշ Չերի
PL	Polska Wódka / Polish Vodka	Պոլսկա Վոդկա / Պոլիշ Վոդկա
PT	Aguardente Bagaceira Alentejo	Ագուարդենտե Բագասեյիա Ալենտեժո
PT	Aguardente Bagaceira Bairrada	Ագուարդենտե Բագասեյիա Բայռադա
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե Բագասեյիա դա Ռեժաո դոս Վինյոս Վերդես

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե դե Վինյո դա Ռեժաո դոս Վինոս Վերդես
PT	Aguardente de Vinho Alentejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ալենտեժո
PT	Aguardente de Vinho Douro	Ագուարդենտե դե Վինյո Դուրո
PT	Aguardente de Vinho Lourinhã	Ագուարդենտե դե Վինյո Լուրինյա
PT	Aguardente de Vinho Ribatejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ռիբատեժո
PT	Medronho do Algarve	Մեդրոնյո դո Ալգրավե
PT	Poncha da Madeira	Պոնչա դա Մադեյրա
PT	Rum da Madeira	Ռում դա Մադեյրա
RO	Horincă de Cămărzana	Հորինկա դե Կամարզանա
RO	Pălincă	Պալինկա
RO	Țuică de Argeș	Ծուիկա դե Արջեշ
RO	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Ծուիկա Զետեա դե Մեդիեշու Աուրիտ
RO	Vinars Murfatlar	Վինարս Մուրֆատլար
RO	Vinars Segarcea	Վինարս Սեգարչեա
RO	Vinars Târnave	Վինարս Տիրնավե
RO	Vinars Vaslui	Վինարս Վասլուի
RO	Vinars Vrancea	Վինարս Վրանչեա
SK	Spišská borovička	Սպիշսկա բորովիչկա
SI	Brinjevec	Բրինյեվեց
SI	Dolenjski sadjevec	Դոլենյսկի սադյեվեց
SI	Domači rum	Դոմաչի ռում
SI	Janeževc	Իանեժեվեց
SI	Orehovec	Օրեհովեց
SI	Pelinkovec	Պելինկովեց
SI	Slovenska travarica	Սլովենսկա տռավարիցա

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Transkrypcja na alfabet ormiański
ES	Aguardiente de hierbas de Galicia	Ագուարդիենտե դե իերբաս դե Գալիկա
ES	Aguardiente de sidra de Asturias	Ագուարդիենտե դե սիդրա դե Աստուրիաս
ES	Anís Paloma Monforte del Cid	Անիս Պալոմա Մոնֆորտե դել Սիդ
ES	Aperitivo Café de Alcoy	Ապերիտիվո Կաֆե դե Ալկոյ
ES	Brandy de Jerez	Բրենդի դե Խերես
ES	Brandy del Penedés	Բրենդի դել Բենեդես
ES	Cantueso Alicante	Կանտուեսո Ալիկանտինո
ES	Chinchón	Չինչոն
ES	Gin de Mahón	Ջին դե Մահոն
ES	Herbero de la Sierra de Mariola	Էրբերո դե լա Սիերա դե Մարիոլա
ES	Hierbas de Mallorca	Իերբաս դե Մայորկա
ES	Hierbas Ibicencas	Իերբաս Իբիսենկաս
ES	Licor café de Galicia	Լիկոր կաֆե դե Գալիսիա
ES	Licor de hierbas de Galicia	Լիկոր դե իերբաս դե Գալիսիա
ES	Orujo de Galicia	Օրուխո դե Գալիսիա
ES	Pacharán navarro	Պաչարան նավարո
ES	Palo de Mallorca	Պալո դե Մայորկա
ES	Ratafia catalana	Ռատիֆիա կատալանյա
ES	Ronmiel de Canarias	Ռոնմյել դե Կանարիաս
SE	Svensk Aquavit / Svensk Akvavit / Swedish Aquavit	Սվենսկ Ակուավիտ/Սվենսկ Ակվավիտ/ Սուիդիշ Ակվավիտ
SE	Svensk Punsch / Swedish Punch	Սվենսկ Պունչ/ Սուիդիշ Փանչ
SE	Svensk Vodka / Swedish Vodka	Սվենսկ Վոդկա/ Սուիդիշ Վոդկա
GB	Scotch Whisky	Սկոչ Վիսկի
GB	Somerset Cider Brandy	Սոմերսեթ Սայդեր Բրենդի

4. Wykaz win

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
AT	Bergland		Բերգլանդ	ChOG
AT	Burgenland		Բուրգենլանդ	ChNP
AT	Carnuntum		Կարնուտում	ChNP
AT	Eisenberg		Այզենբերգ	ChNP
AT	Kamptal		Կամպթալ	ChNP
AT	Kärnten		Կարնտեն	ChNP
AT	Kremstal		Կրեմստալ	ChNP
AT	Leithaberg		Լայտհաբերգ	ChNP
AT	Mittelburgenland		Միտելբուրգենլանդ	ChNP
AT	Neusiedlersee		Նոյսիդլերզե	ChNP
AT	Neusiedlersee-Hügelland		Նոյսիդլերզե-Հյուգելլանդ	ChNP
AT	Niederösterreich		Նիդերոյստեռայխ	ChNP
AT	Oberösterreich		Օբերոյստեռայխ	ChNP
AT	Salzburg		Ջալցբուրգ	ChNP
AT	Steiermark		Ստայերմարկ	ChNP
AT	Steirerland		Շտայերլանդ	ChOG
AT	Südburgenland		Սուդբուրգենլանդ	ChNP
AT	Süd-Oststeiermark		Սուդ-Օսթստայերմարկ	ChNP
AT	Südsteiermark		Սուդստայերմարկ	ChNP
AT	Thermenregion		Թերմենրեգիոն	ChNP
AT	Tirol		Տիրոլ	ChNP
AT	Traisental		Թրայզենթալ	ChNP
AT	Vorarlberg		Վորարլբերգ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
AT	Wachau		Վախաու	ChNP
AT	Wagram		Վագրամ	ChNP
AT	Weinland		Վայնլանդ	ChOG
AT	Weinviertel		Վայնֆիրթել	ChNP
AT	Weststeiermark		Վեսթսթայեռմարկ	ChNP
AT	Wien		Վիեն	ChNP
BE	Côtes de Sambre et Meuse		Կոտ դե Սամբր Է Մյոզ	ChNP
BE	Crémant de Wallonie		Կրեման դե Վալոնի	ChNP
BE	Hagelandse wijn		Հագելանդսե վեյն	ChNP
BE	Haspengouwse wijn		Հասպենգաուսե վեյն	ChNP
BE	Heuvellandse wijn		Հյովելանդսե վեյն	ChNP
BE	Vin de pays des jardins de Wallonie		Վեն դը պեյ դե Ժարդեն դը Վալոնի	ChOG
BE	Vin mousseux de qualité de Wallonie		Վեն մուսյո դը կալիտե դե Վալոնի	ChNP
BE	Vlaamse landwijn		Վլամսե լանդվեյն	ChOG
BE	Vlaamse mousserende kwaliteitswijn		Վլամսե մուսետենդե կվալիտեյտսվեյն	ChNP
BG	Сакар	Sakar	Սակար	ChNP
BG	Асеновград	Asenovgrad	Ասենովգրադ	ChNP
BG	Боярово	Bolyarovo	Բոլյարովո	ChNP
BG	Брестник	Brestnik	Բրեստնիկ	ChNP
BG	Варна	Varna	Վարնա	ChNP
BG	Велики Преслав	Veliki Preslav	Վելիկի Պրեսլավ	ChNP
BG	Видин	Vidin	Վիդին	ChNP
BG	Враца	Vratsa	Վրացա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
BG	Върбица	Varbitsa	Վարբիցա	ChNP
BG	Долината на Струма	Struma valley	Դոլինատա նա Ստրումա	ChNP
BG	Драгоєво	Dragoevo	Դրագոեվո	ChNP
BG	Дунавска равнина	Danube Plain	Դունավսկա ռավնինա	ChOG
BG	Евксиноград	Evksinograd	Էվկսինոգրադ	ChNP
BG	Ивайловград	Ivaylovgrad	Իվայլովգրադ	ChNP
BG	Карлово	Karlovo	Կարլովո	ChNP
BG	Карнобат	Karnobat	Կարոնոբադ	ChNP
BG	Ловеч	Lovech	Լովեչ	ChNP
BG	Лозица	Lozitsa	Լոզիցա	ChNP
BG	Лом	Lom	Լոմ	ChNP
BG	Любимец	Lyubimets	Լյուբիմեց	ChNP
BG	Лясковец	Lyaskovets	Լյասկովեց	ChNP
BG	Мелник	Melnik	Մելնիկ	ChNP
BG	Монтана	Montana	Մոնտանա	ChNP
BG	Нова Загора	Nova Zagora	Նովա Զագորա	ChNP
BG	Нови Пазар	Novi Pazar	Նովի Պազար	ChNP
BG	Ново село	Novo Selo	Նովո սելո	ChNP
BG	Оряховица	Oryahovitsa	Օրյախովիցա	ChNP
BG	Павликени	Pavlikeni	Պավլիկենի	ChNP
BG	Пазарджик	Pazardjik	Պազարջիկ	ChNP
BG	Перушица	Perushtitsa	Պերուշտիցա	ChNP
BG	Плевен	Pleven	Պլեվեն	ChNP
BG	Пловдив	Plovdiv	Պլովդիվ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
BG	Поморие	Pomorie	Պոմորիե	ChNP
BG	Русе	Ruse	Ռուսե	ChNP
BG	Сандански	Sandanski	Սանդանսկի	ChNP
BG	Свищов	Svishtov	Սվիշտով	ChNP
BG	Септември	Septemvri	Սեպտեմվրի	ChNP
BG	Славянци	Slavyantsi	Սլավյանցի	ChNP
BG	Сливен	Sliven	Սլիվեն	ChNP
BG	Стамболово	Stambolovo	Ստամբուլովո	ChNP
BG	Стара Загора	Stara Zagora	Ստարա զագորա	ChNP
BG	Сунгурларе	Sungurlare	Սունգուրլառե	ChNP
BG	Сухиндол	Suhindol	Սուխինդոլ	ChNP
BG	Тракийска низина	Thracian Lowlands	Տրակիյսկա նիզինա	ChOG
BG	Търговище	Targovishte	Տըրգովիշե	ChNP
BG	Хан Крум	Khan Krum	Խան Կռում	ChNP
BG	Хасково	Haskovo	Խասկովո	ChNP
BG	Хисаря	Hisarya	Խիսարյա	ChNP
BG	Хърсово	Harsovo	Խըրսովո	ChNP
BG	Черноморски район	Northern Black Sea	Չեռնոմորսկի ռայոն	ChNP
BG	Шивачево	Shivachevo	Շիվաչեվո	ChNP
BG	Шумен	Shumen	Շումեն	ChNP
BG	Южно Черноморие	Southern Black Sea Coast	Յուժնո Չեռնոմորիե	ChNP
BG	Ямбол	Yambol	Յամբոլ	ChNP
HR	Dalmatinska zagora		Դալմատինսկա զագորա	ChNP
HR	Dingač		Դինգաչ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
HR	Hrvatska Istra		Հովատսկա իստռա	ChNP
HR	Hrvatsko Podunavlje		Հովատսկո Պոդունավլյե	ChNP
HR	Hrvatsko primorje		Հովատսկո պրիմորիյե	ChNP
HR	Istočna kontinentalna Hrvatska		Իտոոսնա կոնտինենտալնա Հովատսկա	ChNP
HR	Moslavina		Մոսլավինա	ChNP
HR	Plešivica		Պլեշիվիցա	ChNP
HR	Pokuplje		Պոկուպլյե	ChNP
HR	Prigorje-Bilogora		Պրիգորյե- Բիլգորոա	ChNP
HR	Primorska Hrvatska		Պրիմոռսկա Հովատսկա	ChNP
HR	Sjeverna Dalmacija		Սյենոնա Դալմացիյա	ChNP
HR	Slavonija		Սլավոնիյա	ChNP
HR	Srednja i Južna Dalmacija		Սոեդնյա ի յուժնա Դալմացիյա	ChNP
HR	Zagorje – Međimurje		Զագորյե-Մեդյիմուրյե	ChNP
HR	Zapadna kontinentalna Hrvatska		Զաբադնա կոնտինենտալնա Հովատսկա	ChNP
CY	Βουί Παναγιάς – Αμπελίτης	Vouni Panayia – Ambelitis	Վունի Պանայաս – Ամբելիտիս	ChNP
CY	Κουμανδάρια	Commandaria	Կումանդարիա	ChNP
CY	Κρασσώρια Λεμεσού	Krasohoria Lemesou	Կրասոխորյա Լեմեսու	ChNP
CY	Κρασσώρια Λεμεσού – Αφάμης	Krasohoria Lemesou – Afames	Կրասոխորյա Լեմեսու – Աֆամիս	ChNP
CY	Κρασσώρια Λεμεσού – Λαόνα	Krasohoria Lemesou – Laona	Կրասոխորյա Լեմեսու – Լաոնա	ChNP
CY	Λαόνα Ακάμα	Laona Akama	Լաոնա Ակամա	ChNP
CY	Λάρνακα	Larnaka	Լառնակա	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
CY	Λεμεσός	Lemesos	Լեմեսոս	ChOG
CY	Λευκωσία	Lefkosia	Լեֆկոսիա	ChOG
CY	Πάφος	Pafos	Պաֆոս	ChOG
CY	Πιτσιλιά	Pitsilia	Պիցիլյա	ChNP
CZ	Čechy		Չեխի	ChNP
CZ	české		Չեխկէ	ChOG
CZ	Litoměřická		Լիտոմէրժիսկա	ChNP
CZ	Mělnická		Մյէլնիժկա	ChNP
CZ	Mikulovská		Միկուլովսկա	ChNP
CZ	Morava		Մորավա	ChNP
CZ	moravské		Մորավսկէ	ChOG
CZ	Novosedelské Slámové víno		Նովսեդէլսկէ Սլամովէ վին	ChNP
CZ	Slovácká		Սլովածկա	ChNP
CZ	Šobes		Շոբէս	ChNP
CZ	šobeské víno		Շոբէսկէ վին	ChNP
CZ	Velkopavlovická		Վէլկոպավլովիժկա	ChNP
CZ	Znojemská		Ջնոյէմսկա	ChNP
CZ	Znojmo		Ջնոյմո	ChNP
DK	Bornholm		Բորնհոլմ	ChOG
DK	Fyn		Վին	ChOG
DK	Jylland		Ժիլանդ	ChOG
DK	Sjælland		Սժաէլանդ	ChOG
FR	Agenais		Աժենէ	ChOG
FR	Ain		Էն	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Ajaccio		Այաչո / Այաչչո	ChNP
FR	Allobrogie		Ալոբրոժի	ChOG
FR	Aloxe-Corton		Ալոքս-կորտոն	ChNP
FR	Alpes-de-Haute-Provence		Ալպ-դը-Օտ-Պոնվանս	ChOG
FR	Alpes-Maritimes		Ալպ-Մարիտիմ	ChOG
FR	Alpilles		Ալպիլյ	ChOG
FR	Alsace		Ալզաս	ChNP
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergbieten		Ալզաս գոան կրյու Ալտանբեր դը Բերգբիետան	ChNP
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergheim		Ալզաս գոան կրյու Ալտանբեր դը Բերգայմ	ChNP
FR	Alsace grand cru Altenberg de Wolxheim		Ալզաս գոան կրյու Ալտանբեր դը Վոլքսայմ	ChNP
FR	Alsace grand cru Brand		Ալզաս գոան կրյու Բրան	ChNP
FR	Alsace grand cru Bruderthal		Ալզաս գոան կրյու Բրուդերթալ	ChNP
FR	Alsace grand cru Eichberg		Ալզաս գոան կրյու Այշբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Engelberg		Ալզաս գոան կրյու Անժելբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Florimont		Ալզաս գոան կրյու Ֆլորիմոն	ChNP
FR	Alsace grand cru Frankstein		Ալզաս գոան կրյու Ֆրանկշտայն	ChNP
FR	Alsace grand cru Froehn		Ալզաս գոան կրյու Ֆրոն	ChNP
FR	Alsace grand cru Furstentum		Ալզաս գոան կրյու Ֆուրստանտում	ChNP
FR	Alsace grand cru Geisberg		Ալզաս գոան կրյու Գայսբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Gloeckelberg		Ալզաս գոան կրյու Գլոկելբեր	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Alsace grand cru Goldert		Ալզաս գոան կրյու Գոլդերտ	ChNP
FR	Alsace grand cru Hatschbourg		Ալզաս գոան կրյու Ատշբուր	ChNP
FR	Alsace grand cru Hengst		Ալզաս գոան կրյու Անգստ	ChNP
FR	Alsace grand cru Kaefferkopf		Ալզաս գոան կրյու Կաֆերկոպֆ	ChNP
FR	Alsace grand cru Kanzlerberg		Ալզաս գոան կրյու Կանցլերբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Kastelberg		Ալզաս գոան կրյու Կաստելբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Kessler		Ալզաս գոան կրյու Կեսլեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Kirchberg de Barr		Ալզաս գոան կրյու Կիրշբեր դը Բար	ChNP
FR	Alsace grand cru Birchberg de Ribeauvillé		Ալզաս գոան կրյու Կիրշբեր դը Բիբուվիլ	ChNP
FR	Alsace grand cru Kitterlé		Ալզաս գոան կրյու Կիթլերլե	ChNP
FR	Alsace grand cru Mambourg		Ալզաս գոան կրյու Մամբուր	ChNP
FR	Alsace grand cru Mandelberg		Ալզաս գոան կրյու Մանդելբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Marckrain		Ալզաս գոան կրյու Մարկրայն	ChNP
FR	Alsace grand cru Moenchberg		Ալզաս գոան կրյու Մոենշբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Muenchberg		Ալզաս գոան կրյու Մյոանշբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Ollwiller		Ալզաս գոան կրյու Օլվիլեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Osterberg		Ալզաս գոան կրյու Օստերբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Pfersigberg		Ալզաս գոան կրյու Պֆերսիգբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Pfingstberg		Ալզաս գոան կրյու Պֆենգստբեր	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Alsace grand cru Praelatenberg		Ալզաս գոան կրյու Պրաէլատանբեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Rangen		Ալզաս գոան կրյու Բանժան	ChNP
FR	Alsace grand cru Rosacker		Ալզաս գոան կրյու Բոսակեր	ChNP
FR	Alsace grand cru Saering		Ալզաս գոան կրյու Սէռէնգ	ChNP
FR	Alsace grand cru Schlossberg		Ալզաս գոան կրյու Շլոսբերգ	ChNP
FR	Alsace grand cru Schoenenbourg		Ալզաս գոան կրյու Շոենանբուր	ChNP
FR	Alsace grand cru Sommerberg		Ալզաս գոան կրյու Սոմմերբերգ	ChNP
FR	Alsace grand cru Sonnenglanz		Ալզաս գոան կրյու Սոնենգլանց	ChNP
FR	Alsace grand cru Spiegel		Ալզաս գոան կրյու Սպլիգէլ	ChNP
FR	Alsace grand cru Sporen		Ալզաս գոան կրյու Սպորոն	ChNP
FR	Alsace grand cru Steinert		Ալզաս գոան կրյու Շտէյնէր	ChNP
FR	Alsace grand cru Steingrubler		Ալզաս գոան կրյու Ստէյնգրուբլէր	ChNP
FR	Alsace grand cru Steinklotz		Ալզաս գոան կրյու Ստէյնքլոց	ChNP
FR	Alsace grand cru Vorbourg		Ալզաս գոան կրյու Վորբուրգ	ChNP
FR	Alsace grand cru Wiebelsberg		Ալզաս գոան կրյու Վիբէլսբերգ	ChNP
FR	Alsace grand cru Wineck-Schlossberg		Ալզաս գոան կրյու վինէք-Շլոսբերգ	ChNP
FR	Alsace grand cru Winzenberg		Ալզաս գոան կրյու Վինցենբերգ	ChNP
FR	Alsace grand cru Zinnkoepflé		Ալզաս գոան կրյու Ցինկյոպֆլէ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Alsace grand cru Zotzenberg		Ալզաս գրան կրյու Յոցենբերգ	ChNP
FR	Anjou		Անժու	ChNP
FR	Anjou Villages		Անժու Վիլաժ	ChNP
FR	Anjou Villages Brissac		Անժու Վիլաժ Բրիսակ	ChNP
FR	Anjou-Coteaux de la Loire		Անժու-Կոտո դը լա Լուար	ChNP
FR	Arbois		Արբուա	ChNP
FR	Ardèche		Արդեշ	ChOG
FR	Ariège		Արիեժ	ChOG
FR	Atlantique		Ատլանտիկ	ChOG
FR	Aude		Օդ	ChOG
FR	Auxey-Duresses		Օքսե-Դյուրես	ChNP
FR	Aveyron		Ավերոն	ChOG
FR	Bandol		Բանդոլ	ChNP
FR	Banyuls		Բանիուլս	ChNP
FR	Banyuls grand cru		Բանիուլս գրան կրյու	ChNP
FR	Barsac		Բարսակ	ChNP
FR	Bâtard-Montrachet		Բատար-Մոնտրաշե	ChNP
FR	Béarn		Բեարն	ChNP
FR	Beaujolais		Բոժոլե	ChNP
FR	Beaumes de Venise		Բոմ դե Վենիզ	ChNP
FR	Beaune		Բոն	ChNP
FR	Bellet		Բելլե	ChNP
FR	Bergerac		Բերժերակ	ChNP
FR	Bienvenues-Bâtard-Montrachet		Բիենվենյու-Բատար-Մոնտրաշե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Blagny		Բլանյի	ChNP
FR	Blanc Fumé de Pouilly		Բլան Ֆյումե դը Պուլյի	ChNP
FR	Blaye		Բլայե	ChNP
FR	Bonnes-Mares		Բոն-Մար	ChNP
FR	Bonnezeaux		Բոնեզո	ChNP
FR	Bordeaux		Բորդո	ChNP
FR	Bordeaux supérieur		Բորդո սուպերիյոր	ChNP
FR	Bouches-du-Rhône		Բուշ դյու Ռոն	ChOG
FR	Bourg		Բուր	ChNP
FR	Bourgeais		Բուրժե	ChNP
FR	Bourgogne		Բուրգոյն	ChNP
FR	Bourgogne aligoté		Բուրգոյն ալիգոտե	ChNP
FR	Bourgogne grand ordinaire		Բուրգոյն գրան օրդիներ	ChNP
FR	Bourgogne mousseux		Բուրգոյն մուսյո	ChNP
FR	Bourgogne ordinaire		Բուրգոյն օրդիներ	ChNP
FR	Bourgogne Passe-tout-grains		Բուրգոյն Պաս-տու-գրեն	ChNP
FR	Bourgueil		Բուրգեյ	ChNP
FR	Bouzeron		Բուզերոն	ChNP
FR	Brouilly		Բրույի	ChNP
FR	Brulhois		Բրուլուա	ChNP
FR	Bugey		Բյուժե	ChNP
FR	Buzet		Բյուզե	ChNP
FR	Cabardès		Կաբարդես	ChNP
FR	Cabernet d'Anjou		Կաբարդե դ'Անժու	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Cabernet de Saumur		Կաբերնեն դը Սումյուր	ChNP
FR	Cadillac		կադիլակ	ChNP
FR	Cahors		Կաոր	ChNP
FR	Calvados		Կալվադոս	ChOG
FR	Canon Fronsac		Կանոն Ֆրոնսակ	ChNP
FR	Cassis		Կասի / Կասիս	ChNP
FR	Cathare		Կատար	ChOG
FR	Cérons		Սերոն	ChNP
FR	Cévennes		Սեվան	ChOG
FR	Chablis		Շաբլի	ChNP
FR	Chablis grand cru		Շաբլի գրան կրյու	ChNP
FR	Chambertin		Շամբերտեն	ChNP
FR	Chambertin-Clos de Bèze		Շամբերտեն-Կլո դը Բեզ	ChNP
FR	Chambolle-Musigny		Շամբոլ-Մյուզինյի	ChNP
FR	Champagne		Շամպայն	ChNP
FR	Chapelle-Chambertin		Շաբել-Շամբերտեն	ChNP
FR	Charentais		Շարանտե	ChOG
FR	Charlemagne		Շարլեմայն	ChNP
FR	Charmes-Chambertin		Շարմ-Շամբերտեն	ChNP
FR	Chassagne-Montrachet		Շասայն-Մոնտրաշե	ChNP
FR	Château-Chalon		Շատո-Շալոն	ChNP
FR	Château-Grillet		Շատո-Գրիլե	ChNP
FR	Châteaumeillant		Շատոմեյան	ChNP
FR	Châteauneuf-du-Pape		Շատոդյունոֆ-դյու-Պապ	ChNP
FR	Châtillon-en-Diois		Շատիյոն-ան-Դիուա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Chénas		Շենա	ChNP
FR	Chevalier-Montrachet		Շեվալյե-Մոնտրաշե	ChNP
FR	Cheverny		Շեվերնի	ChNP
FR	Chinon		Շինոն	ChNP
FR	Chiroubles		Շիրուբլ	ChNP
FR	Chorey-lès-Beaune		Շորեյ-լե-Բոն	ChNP
FR	Cité de Carcassonne		Սիտե դը Կարկասոն	ChOG
FR	Clairette de Bellegarde		Կլերետ դը Բելգարդ	ChNP
FR	Clairette de Die		Կլերետ դը Դի	ChNP
FR	Clairette du Languedoc		Կլերետ դյու Լանգդոկ	ChNP
FR	Clos de la Roche		Կլո դը Լա Ռոշ	ChNP
FR	Clos de Tart		Կլո դը Տար	ChNP
FR	Clos de Vougeot		Կլո դը Վուժեո	ChNP
FR	Clos des Lambrays		Կլո դե Լամբրեյ	ChNP
FR	Clos Saint-Denis		Կլո Սեն-Դենի	ChNP
FR	Clos Vougeot		Կլո Վուժեո	ChNP
FR	Collines Rhodaniennes		Կոլին Ռոդանիան	ChOG
FR	Collioure		Կոլիուր	ChNP
FR	Comté Tolosan		Կոնտե Տոլոզան	ChOG
FR	Comtés Rhodaniens		Կոնտե Ռոդենիան	ChOG
FR	Condrieu		Կոնդրիյո	ChNP
FR	Corbières		Կորբիեր	ChNP
FR	Corbières-Boutenac		Կորբիեր-Բուտենա	ChNP
FR	Cornas		Կորնա	ChNP
FR	Corrèze		Կորեզ	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Corse		Կորզ	ChNP
FR	Corton		Կորտոն	ChNP
FR	Corton-Charlemagne		Կորտոն-Շարլմայն	ChNP
FR	Costières de Nîmes		Կոստիեր դը Նիմ	ChNP
FR	Côte de Beaune		Կոտ դը Բոն	ChNP
FR	Côte de Beaune-Villages		Կոտ դը Բոն-Վիլաժ	ChNP
FR	Côte de Brouilly		Կոտ դը Բրույի	ChNP
FR	Côte de Nuits-Villages		Կոտ դը Նյուի-Վիլաժ	ChNP
FR	Côte Roannaise		Կոտ Ռոնե	ChNP
FR	Côte Rôtie		Կոտ Բոտի	ChNP
FR	Côte Vermeille		Կոտ Վերմեյ	ChOG
FR	Coteaux Bourguignons		Կոտո Բուրգինյոն	ChNP
FR	Coteaux champenois		Կոտո շամպենուա	ChNP
FR	Coteaux Charitois		Կոտո Շարիտուա	ChOG
FR	Coteaux d'Enserune		Կոտո դ'Անսերյուն	ChOG
FR	Coteaux d'Aix-en-Provence		Կոտո դ'Էս-ան-Պրովանս	ChNP
FR	Coteaux d'Ancenis		Կոտո դ'Անսենի	ChNP
FR	Coteaux de Coiffy		Կոտո դը Կուաֆի	ChOG
FR	Coteaux de Die		Կոտո դը Դի	ChNP
FR	Coteaux de Glanes		Կոտո դը Գլան	ChOG
FR	Coteaux de l'Auxois		Կոտո դը Լ'Օուա	ChOG
FR	Coteaux de l'Aubance		Կոտո դը Լ'Օբանս	ChNP
FR	Coteaux de Narbonne		Կոտո դը Նարբոն	ChOG
FR	Coteaux de Peyriac		Կոտո դը Պեյրիակ	ChOG
FR	Coteaux de Saumur		Կոտո դը Սոմյուր	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Coteaux de Tannay		Կոտո դը Տանե	ChOG
FR	Coteaux des Baronnies		Կոտո դը Բարոնի	ChOG
FR	Coteaux du Cher et de l'Arnon		Կոտո դը Շեր Է դը լ'Արնոն	ChOG
FR	Coteaux du Giennois		Կոտո դը Ժիանուա	ChNP
FR	Coteaux du Languedoc		Կոտո դյու Լանգեդոկ	ChNP
FR	Coteaux du Layon		Կոտո դյու Լեյոն	ChNP
FR	Coteaux du Libron		Կոտո դյու Լիբրոն	ChOG
FR	Coteaux du Loir		Կոտո դյու Լուար	ChNP
FR	Coteaux du Lyonnais		Կոտո դյու Լիոնե	ChNP
FR	Coteaux du Pont du Gard		Կոտո դյու պոն դյու Գար	ChOG
FR	Coteaux du Quercy		Կոտո դյու Կերսի	ChNP
FR	Coteaux du Vendômois		Կոտո դյու դյու Վանդոմուա	ChNP
FR	Coteaux Varois en Provence		Կոտո վարուա ան պրովանս	ChNP
FR	Côtes Catalanes		Կոտ Կատալան	ChOG
FR	Côtes d'Auvergne		Կոտ դ'Օվերյոն	ChNP
FR	Côtes de Bergerac		Կոտ դը Բերժերակ	ChNP
FR	Côtes de Blaye		Կոտ դը Բլայ	ChNP
FR	Côtes de Bordeaux		Կոտ դը Բորդո	ChNP
FR	Côtes de Bordeaux-Saint-Macaire		Կոտ դը Բորդո-Սեն-Մակեր	ChNP
FR	Côtes de Bourg		Կոտ դը Բուր	ChNP
FR	Côtes de Duras		Կոտ դը Դյուրաս	ChNP
FR	Côtes de Gascogne		Կոտ դը Գասկոյն	ChOG
FR	Côtes de Meuse		Կոտ դը Մյոզ	ChOG
FR	Côtes de Millau		Կոտ դը Միլո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Côtes de Montravel		Կոտ դը Մոնտրավել	ChNP
FR	Côtes de Provence		Կոտ դը Պրովանս	ChNP
FR	Côtes de Thau		Կոտ դը Տո	ChOG
FR	Côtes de Thongue		Կոտ դը Տոնգ	ChOG
FR	Côtes de Toul		Կոտ դը Տուլ	ChNP
FR	Côtes du Forez		Կոտ դյու Ֆորեզ	ChNP
FR	Côtes du Jura		Կոտ դյու Ժուրա	ChNP
FR	Côtes du Marmandais		Կոտ դյու Մարմանդե	ChNP
FR	Côtes du Rhône		Կոտ դյու Ռոն	ChNP
FR	Côtes du Rhône Villages		Կոտ դյու Ռոն Վիլաժ	ChNP
FR	Côtes du Roussillon		Կոտ դյու Ռուսիյոն	ChNP
FR	Côtes du Roussillon Villages		Կոտ դյու Ռուսիյոն Վիլաժ	ChNP
FR	Côtes du Tarn		Կոտ դյու Տարն	ChOG
FR	Côtes du Vivarais		Կոտ դյու Վիվարե	ChNP
FR	Cour-Cheverny		Կուր-Շեվերնի	ChNP
FR	Crémant d'Alsace		Կրեման դ'Ալզաս	ChNP
FR	Crémant de Bordeaux		Կրեման դը Բորդո	ChNP
FR	Crémant de Bourgogne		Կրեման դը Բուրգոյն	ChNP
FR	Crémant de Die		Կրեման դը Դի	ChNP
FR	Crémant de Limoux		Կրեման դը Լիմու	ChNP
FR	Crémant de Loire		Կրեման դը Լուար	ChNP
FR	Crémant du Jura		Կրեման դյու Ժուրա	ChNP
FR	Criots-Bâtard-Montrachet		Կրիո-Բատար-Մոնտրաշե	ChNP
FR	Crozes-Ermitage		Կրոզ-Էրմիտաժ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Crozes-Hermitage		Կրոզ-Երմիտաժ	ChNP
FR	Drôme		Դրոմ	ChOG
FR	Duché d'Uzès		Դուշե դ'Ուզես	ChOG
FR	Echezeaux		Էշեզյո	ChNP
FR	Entraygues – Le Fel		Անտրայգ – Լյո Ֆել	ChNP
FR	Entre-deux-Mers		Անտրը-դյո-Մեր	ChNP
FR	Ermitage		Երմիտաժ	ChNP
FR	Estaing		Էստենգ	ChNP
FR	Faugères		Ֆոժեր	ChNP
FR	Fiefs Vendéens		Ֆյեֆ Վանդեն	ChNP
FR	Fitou		Ֆիտու	ChNP
FR	Fixin		Ֆիքսին	ChNP
FR	Fleurie		Ֆլյորի	ChNP
FR	Floc de Gascogne		Ֆլո դե Գասկոյն	ChNP
FR	Franche-Comté		Ֆրանշ-Կոնտե	ChOG
FR	Fronsac		Ֆրոնզակ	ChNP
FR	Frontignan		Ֆրոնտինյան	ChNP
FR	Fronton		Ֆրոնտոն	ChNP
FR	Gaillac		Գեյակ	ChNP
FR	Gaillac premières côtes		Գեյակ պռեմիեր կոտե	ChNP
FR	Gard		Գար	ChOG
FR	Gers		Ժեր	ChOG
FR	Gevrey-Chambertin		Ժեվրեյ-Շամբերտեն	ChNP
FR	Gigondas		Ժիգոնդաս	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Givry		Ժիվրի	ChNP
FR	Grand Roussillon		Գրան Ռուսիյոն	ChNP
FR	Grands-Echezeaux		Գրան-Էշեզյո	ChNP
FR	Graves		Գրավ	ChNP
FR	Graves de Vayres		Գրավ դը Վեր	ChNP
FR	Graves supérieures		Գրավ սուպերիյոր	ChNP
FR	Grignan-les-Adhémar		Գրինյան-լեզ-Ադեմար	ChNP
FR	Griotte-Chambertin		Գրիոտ-Շամբերտեն	ChNP
FR	Gros Plant du Pays nantais		Գրո Պլան դյու Պեյ նանտե	ChNP
FR	Haute Vallée de l'Aude		Օտ Վալե դը Լ'Ոդ	ChOG
FR	Haute Vallée de l'Orb		Օտ Վալե դը Լ'Օրբ	ChOG
FR	Haute-Marne		Օտ-Մարն	ChOG
FR	Hautes-Alpes		Օտ-Ալպ	ChOG
FR	Haute-Vienne		Օտ-Վիեն	ChOG
FR	Haut-Médoc		Օտ-Մեդոկ	ChNP
FR	Haut-Montravel		Օտ-Մոնտրավել	ChNP
FR	Haut-Poitou		Օտ-Պուատու	ChNP
FR	Hermitage		Էրմիտաժ	ChNP
FR	Île de Beauté		Իլ դե Բոտե	ChOG
FR	Irancy		Իրանսի	ChNP
FR	Irouléguy		Իրուլժեգի	ChNP
FR	Isère		Իսեր	ChOG
FR	Jasnieres		Ժասնիեր	ChNP
FR	Juliénas		ժուլիենան	ChNP
FR	Jurançon		Ժուրանոն	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	La Grande Rue		Լյո Գրան Ռյու	ChNP
FR	La Romanée		Լա Ռոմանե	ChNP
FR	La Tâche		Լա Տաշ	ChNP
FR	Ladoix		Լադուա	ChNP
FR	Lalande-de-Pomerol		Լալանդ-դը-Պոմերոլ	ChNP
FR	Landes		Լանդ	ChOG
FR	Languedoc		Լանգեդոկ	ChNP
FR	Latricières-Chambertin		Լատրիսիեր-Շամբերտեն	ChNP
FR	Lavilledieu		Լավիլյեյո	ChOG
FR	L'Ermitage		Լ'Էրմիտաժ	ChNP
FR	Les Baux de Provence		Լե Բո դը Պրովանս	ChNP
FR	L'Etoile		Լ'Էտուալ	ChNP
FR	L'Hermitage		Լ'Էրմիտաժ	ChNP
FR	Limoux		Լիմու	ChNP
FR	Lirac		Լիրակ	ChNP
FR	Listrac-Médoc		Լիստրակ-Մեդոկ	ChNP
FR	Lot		Լո	ChOG
FR	Loupiac		Լուպիակ	ChNP
FR	Luberon		Լյուբերոն	ChNP
FR	Lussac Saint-Emilion		Լյուսակ Սենտ-Էմիլյոն	ChNP
FR	Mâcon		Մակոն	ChNP
FR	Macvin du Jura		Մակվեն դյու Յուրա	ChNP
FR	Madiran		Մադիրան	ChNP
FR	Malepère		Մալեպեր	ChNP
FR	Maranges		Մարայնժ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Marcillac		Մարկիլյակ	ChNP
FR	Margaux		Մարգո	ChNP
FR	Marsannay		Մարսանի	ChNP
FR	Maures		Մոր	ChOG
FR	Maury		Մորի	ChNP
FR	Mazis-Chambertin		Մազի-Շամբերտեն	ChNP
FR	Mazoyères-Chambertin		Մազյեր – Շամբերտեն	ChNP
FR	Méditerranée		Մեդիտերանե	ChOG
FR	Médoc		Մեդոկ	ChNP
FR	Menetou-Salon		Մենետու-Սալոն	ChNP
FR	Mercurey		Մերկյուրեյ	ChNP
FR	Meursault		Մյուրսոլ	ChNP
FR	Minervois		Միներվուա	ChNP
FR	Minervois-la-Livinière		Միներվուա-լա-Լիվինիեր	ChNP
FR	Monbazillac		Մոնբազիլյակ	ChNP
FR	Mont Caume		Մոն կոմ	ChOG
FR	Montagne-Saint-Emilion		Մոնտայն-Սենտ-Էմիլյոն	ChNP
FR	Montagny		Մոնտայնի	ChNP
FR	Monthélie		Մոնտելի	ChNP
FR	Montlouis-sur-Loire		Մոնլուի-սյուր-Լուար	ChNP
FR	Montrachet		Մոնտրաշե	ChNP
FR	Montravel		Մոնտրավել	ChNP
FR	Morey-Saint-Denis		Մորեյ-Սեն-Դենի	ChNP
FR	Morgon		Մորգոն	ChNP
FR	Moselle		Մոսել	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Moulin-à-Vent		Մուլեն-ա-Վան	ChNP
FR	Moulis		Մուլի	ChNP
FR	Moulis-en-Médoc		Մուլի-ան-Մեդոկ	ChNP
FR	Muscadet		Մուսկադե	ChNP
FR	Muscadet Coteaux de la Loire		Մուսկադե Կոտո դե լա Լուար	ChNP
FR	Muscadet Côtes de Grandlieu		Մուսկադե Կոտե դե Գրանլյո	ChNP
FR	Muscadet Sèvre et Maine		Մուսկադե Սեվրե է Մեյն	ChNP
FR	Muscat de Beaumes-de-Venise		Մուսակ դը Բոմ-դե Վենիզ	ChNP
FR	Muscat de Frontignan		Մուսկա դը Ֆրոնտինյան	ChNP
FR	Muscat de Lunel		Մուսկա դը Լունել	ChNP
FR	Muscat de Mireval		Մուսկա դը Միրեվալ	ChNP
FR	Muscat de Rivesaltes		Մուսակ դը Ռիվսալտ	ChNP
FR	Muscat de Saint-Jean-de-Minervois		Մուսակ դը Սեն-ժան-դը-Միներվուա	ChNP
FR	Muscat du Cap Corse		Մուսակ դյու Կապ Կորս	ChNP
FR	Musigny		Մուսինյի	ChNP
FR	Nuits-Saint-Georges		Նյուի-Սեն-Ժորժ	ChNP
FR	Orléans		Օրլեան	ChNP
FR	Orléans-Cléry		Օրլեան-Կլերի	ChNP
FR	Pacherenc du Vic-Bilh		Պաշերանկ դյու Վիկ-Բիլ	ChNP
FR	Palette		Պալետ	ChNP
FR	Patrimonio		Պատրիմոնյո	ChNP
FR	Pauillac		Պոլյակ	ChNP
FR	Pays d'Hérault		Պեյ դ'Էրոլ	ChOG
FR	Pays d'Oc		Պայ դ'Օք	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Pécharmant		Պեշարման	ChNP
FR	Périgord		Պերիգոր	ChOG
FR	Pernand-Vergelesses		Պերնան-Վերժլեսե	ChNP
FR	Pessac-Léognan		Պեսակ-Լեոնյան	ChNP
FR	Petit Chablis		Պըտի Շաբլի	ChNP
FR	Pierrevert		Պիյերվեր	ChNP
FR	Pineau des Charentes		Պինո դե Շարան	ChNP
FR	Pomerol		Պոմերոլ	ChNP
FR	Pommard		Պոմար	ChNP
FR	Pouilly-Fuissé		Պույի-Ֆուիսսե	ChNP
FR	Pouilly-Fumé		Պույի-Ֆյումե	ChNP
FR	Pouilly-Loché		Պույի-Լոշե	ChNP
FR	Pouilly-sur-Loire		Պույի-սյուր-Լուար	ChNP
FR	Pouilly-Vinzelles		Պույի-Վենզել	ChNP
FR	Premières Côtes de Bordeaux		Պռեմիեր Կոտ դը Բորդո	ChNP
FR	Puisseguin Saint-Emilion		Պյուիսգեն Սեն-Էմիլյոն	ChNP
FR	Puligny-Montrachet		Պյուիլնի-Մոնտրաշե	ChNP
FR	Puy-de-Dôme		Պույ-դը-Դոմ	ChOG
FR	Quarts de Chaume		Կար դը Շոմ	ChNP
FR	Quincy		Քուինսի	ChNP
FR	Rasteau		Բաստո	ChNP
FR	Régnié		Բեժինիե	ChNP
FR	Reuilly		Բեուիլի	ChNP
FR	Richebourg		Րիշբուր	ChNP
FR	Rivesaltes		Րիվաալտ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Romanée-Conti		Րոմանե-Կոնտի	ChNP
FR	Romanée-Saint-Vivant		Րոմանե-Սեն-Վիվան	ChNP
FR	Rosé d'Anjou		Ռոզե դ'Անժու	ChNP
FR	Rosé de Loire		Ռոզե դը Լուար	ChNP
FR	Rosé des Riceys		Ռոզե դե Րիսեյ	ChNP
FR	Rosette		Ռոզետ	ChNP
FR	Roussette de Savoie		Ռուսետ դե Սավուա	ChNP
FR	Roussette du Bugey		Ռուսետ դյու Բուժե	ChNP
FR	Ruchottes-Chambertin		Ռուշոտ-Շամբերտեն	ChNP
FR	Rully		Ռյուլի	ChNP
FR	Sables du Golfe du Lion		Սաբլես դյու Գոլֆե դյու Լիոն	ChOG
FR	Saint-Amour		Սենտ-Ամուր	ChNP
FR	Saint-Aubin		Սենտ-Օբեն	ChNP
FR	Saint-Bris		Սեն-Բրի	ChNP
FR	Saint-Chinian		Սեն-Շինիան	ChNP
FR	Sainte-Croix-du-Mont		Սենտ-Կրուա-դյու-Մոն	ChNP
FR	Sainte-Foy-Bordeaux		Սենտ-ֆոյ-Բորդո	ChNP
FR	Sainte-Marie-la-Blanche		Սենտ-Մերի-լա-Բլանշ	ChOG
FR	Saint-Emilion		Սենտ-Էմիլիոն	ChNP
FR	Saint-Emilion Grand Cru		Սենտ-Էմիլիոն Գրան Կրյու	ChNP
FR	Saint-Estèphe		Սենտ—Էստեֆ	ChNP
FR	Saint-Georges-Saint-Emilion		Սեն-ժորժ-Սենտ-Էմիլիոն	ChNP
FR	Saint-Guilhem-le-Désert		Սեն-Գիլամ-լը-Դեզեր	ChOG
FR	Saint-Joseph		Սեն-ժոզեֆ	ChNP
FR	Saint-Julien		Սեն-ժուլիեն	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Saint-Mont		Սեն-Մոն	ChNP
FR	Saint-Nicolas-de-Bourgueil		Սեն-Նիկոլա-դը-Բուրգեյ	ChNP
FR	Saint-Péray		Սեն-Պերեյ	ChNP
FR	Saint-Pourçain		Սեն-Պուսեյն	ChNP
FR	Saint-Romain		Սեն-Ռոմեյն	ChNP
FR	Saint-Sardos		Սեն-Սարդոս	ChNP
FR	Saint-Véran		Սեն-Վերան	ChNP
FR	Sancerre		Սանսեր	ChNP
FR	Santenay		Սանտենեյ	ChNP
FR	Saône-et-Loire		Սաոն-է-Լուար	ChOG
FR	Saumur		Սոմյուր	ChNP
FR	Saumur-Champigny		Սոմյուր-Շամպինյի	ChNP
FR	Saussignac		Սոսինյակ	ChNP
FR	Sauternes		Սոտերն	ChNP
FR	Savennières		Սավանիյեր	ChNP
FR	Savennières Coulée de Serrant		Սավանիյեր Կուլե դը Սերան	ChNP
FR	Savennières Roche aux Moines		Սավանիյեր Ռոշ օ Մուեն	ChNP
FR	Savigny-lès-Beaune		Սավինյի-լե-Բոն	ChNP
FR	Savoie		Սավուա	ChNP
FR	Seyssel		Սեյսել	ChNP
FR	Tavel		Տավել	ChNP
FR	Thézac-Perricard		Տեզակ-Պերիկար	ChOG
FR	Torgan		Տորգան	ChOG
FR	Touraine		Տուրեն	ChNP
FR	Touraine Noble Joué		Տուրեն Նոբլ Ջուե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
FR	Tursan		Տյուրսան	ChNP
FR	Urfé		Ուրֆե	ChOG
FR	Vacqueyras		Վակեյրա	ChNP
FR	Val de Loire		Վալ դը Լուար	ChOG
FR	Valençay		Վալենսեյ	ChNP
FR	Vallée du Paradis		Վալե դյու Պարադի	ChOG
FR	Var		Վար	ChOG
FR	Vaucluse		Վոքլյուզ	ChOG
FR	Ventoux		Վանտու	ChNP
FR	Vicomté d'Aumelas		Վիկոնտե դ'Օմելաս	ChOG
FR	Vin d'Alsace		Վեն դ'Ալզաս	ChNP
FR	Vin de Bellet		Վեն դը Բելե	ChNP
FR	Vin de Corse		Վեն դը Կորս	ChNP
FR	Vin de Frontignan		Վեն դը Ֆրոնտինյան	ChNP
FR	Vin de Savoie		Վեն դը Սավուա	ChNP
FR	Vins fins de la Côte de Nuits		Վեն ֆեն դը Լա Կոտ դը Նյուի	ChNP
FR	Vinsobres		Վենսոբր	ChNP
FR	Viré-Clessé		Վիրե-Կլեսե	ChNP
FR	Volnay		Վոլնե	ChNP
FR	Vosne-Romanée		Վոսն-Ռոմանե	ChNP
FR	Vougeot		Վուժո	ChNP
FR	Vouvray		Վուվրեյ	ChNP
FR	Yonne		Յոն	ChOG
DE	Ahr		Ահո	ChNP
DE	Ahrtaler Landwein		Ահոթալեր Լանդվայն	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
DE	Baden		Բադեն	ChNP
DE	Badischer Landwein		Բադիշեր Լանդվայն	ChOG
DE	Bayerischer Bodensee-Landwein		Բայերիշ Բոդանսե-Լանդվայն	ChOG
DE	Brandenburger Landwein		Բրանդենբուրգեն Լանդվայն	ChOG
DE	Franken		Ֆրանկեն	ChNP
DE	Hessische Bergstraße		Հեսիշե Բերգշտասե	ChNP
DE	Landwein der Mosel		Լանդվայն դեր Մոսել	ChOG
DE	Landwein der Ruwer		Լանդվայն դեր Ռյուվեր	ChOG
DE	Landwein der Saar		Լանդվայն դեր Սաար	ChOG
DE	Landwein Main		Լանդվայ Մեյն	ChOG
DE	Landwein Neckar		Լանդվայն Նեկտար	ChOG
DE	Landwein Oberrhein		Լանդվայն Օբերհայն	ChOG
DE	Landwein Rhein		Լանդվայն Ռայն	ChOG
DE	Landwein Rhein-Neckar		Լանդվայն Ռայն-Նեկտար	ChOG
DE	Mecklenburger Landwein		Մեկլենբուրգեր Լանդվայն	ChOG
DE	Mitteldeutscher Landwein		Միտելդյոտշեր Լանդվայն	ChOG
DE	Mittelrhein		Միտելրայն	ChNP
DE	Mosel		Մոզել	ChNP
DE	Nahe		Նահե	ChNP
DE	Nahegauer Landwein		Նահեգաուեր Լանդվայն	ChOG
DE	Pfalz		Պֆալց	ChNP
DE	Pfälzer Landwein		Պֆալցեր Լանդվայն	ChOG
DE	Regensburger Landwein		Ռեգենսբուրգեր Լանդվայն	ChOG
DE	Rheinburgen-Landwein		Ռեգենսբուրգեր-Լանդվայն	ChOG
DE	Rheingau		Ռայնգաու	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
DE	Rheingauer Landwein		Ռայնգաուեր Լանդվայն	ChOG
DE	Rheinhessen		Ռայնհեսեն	ChNP
DE	Rheinischer Landwein		Ռայնշեր Լանդվայն	ChOG
DE	Saale-Unstrut		Սաալե-Ունստրուտ	ChNP
DE	Saarländischer Landwein		Սաառլենդիշեր Լանդվայն	ChOG
DE	Sachsen		Ջաքսեն	ChNP
DE	Sächsischer Landwein		Ջեքսսիշեր Լանդվայն	ChOG
DE	Schleswig-Holsteinischer Landwein		Շլեշվիգ-Հոլշտայնիշեր Լանդվայն	ChOG
DE	Schwäbischer Landwein		Շվեբիշեր Լանդվայն	ChOG
DE	Starkenburger Landwein		Շտարկենբուրգեր Լանդվայն	ChOG
DE	Taubertäler Landwein		Տաուբերտեյլեր Լանդվայն	ChOG
DE	Württemberg		Վյուրտեմբերգ	ChNP
GR	Κως	Kos	Կոս	ChOG
GR	Malvasia Πάρος	Malvasia Paros	Մալվասիա Պարոս	ChNP
GR	Malvasia Σητείας	Malvasia Sitia	Մալվասիա Սիտիա	ChNP
GR	Malvasia Χάνδακας-Candia	Malvasia Χάνδακας-Candia	Մալվասիա Խանդակաս – կանդիա	ChNP
GR	Αβδηρα	Avdira	Ավդիրա	ChOG
GR	Άγιο Όρος	Mount Athos / Holly Mount Athos / Holly Mountain Athos / Mont Athos / Άγιο Όρος Άθως	Այիո Օրոս / Մաունթ Աթոս/ Հոլի Մաունթ Աթոս/ Հոլի Մաունթին Աթոս/ Մոնթ Աթոս	ChOG
GR	Αγορά	Agora	Ագորա	ChOG
GR	Αγχιάλος	Anchialos	Անխիալոս	ChNP
GR	Αιγαίο Πέλαγος	Aegean Sea / Aigaio Pelagos	Էգիան Սի/Էյեո Պելադոս	ChOG
GR	Αμύνταιο	Amyndeon	Ամինդեոն / Ամինդենոն	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
GR	Ανάβυσσος	Anavyssos	Անավիսսոս	ChOG
GR	Αργολίδα	Argolida	Արղոլիդա	ChOG
GR	Αρκαδία	Arkadia	Առկադիա	ChOG
GR	Αρχάνες	Archanes	Արխանես	ChNP
GR	Αττική	Attiki	Ատիկի	ChOG
GR	Αχαΐα	Achaia	Ախաիա	ChOG
GR	Βελβεντό	Velvento	Վելվենտո	ChOG
GR	Βερντέα Ζακύνθου	Verdea Onomasia kata paradosi Zakynthou / Verdea Zakynthos / Verntea Zakynthos	Վերդեա Օնոմասիա կատա պարադոսի Ջակինթոս/վերդեա Ջակինթոս/ վերնետեա Ջակինթոս	ChOG
GR	Γεράνεια	Gerania	Գերանիա	ChOG
GR	Γουμένισσα	Goumenissa	Դումենիսա	ChNP
GR	Γρεβενά	Grevena	Դրեվենա	ChOG
GR	Δαφνές	Dafnes	Դաֆնես	ChNP
GR	Δράμα	Drama	Դրամա	ChOG
GR	Δωδεκάνησος	Dodekanese	Դոդեկանիսոս	ChOG
GR	Έβρος	Evros	Էվրոս	ChOG
GR	Ελασσόνα	Elassona	Էլասոնա	ChOG
GR	Επανομή	Epanomi	Էպանոմի	ChOG
GR	Εύβοια	Evia	Էվիա	ChOG
GR	Ζάκυνθος	Zakynthos	Ջակինթոս	ChOG
GR	Ζίτσα	Zitsa	Ջիտսա	ChNP
GR	Ηλεία	Ilia	Իլիա	ChOG
GR	Ημαθία	Imathia	Իմանթիա	ChOG
GR	Ήπειρος	Epirus	Էպիրոս	ChOG
GR	Ηράκλειο	Iraklio	Իռակլիո	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ChOG)
GR	Θάσος	Thasos	Թասոս	ChOG
GR	Θαψανά	Thapsana	Թապսանա	ChOG
GR	Θεσσαλία	Thessalia	Թեսալիա	ChOG
GR	Θεσσαλονίκη	Thessaloniki	Թեսալոնիկի	ChOG
GR	Θήβα	Thiva	Թիվա	ChOG
GR	Θράκη	Thrace	Թրակի	ChOG
GR	Ικαρία	Ikaria	Իկարիա	ChOG
GR	Ίλιον	Ilion	Իլիոն	ChOG
GR	Ίσμαρος	Ismaros	Իսմարոս	ChOG
GR	Ιωάννινα	Ioannina	Իոանինա	ChOG
GR	Καβάλα	Kavala	Կավալա	ChOG
GR	Καρδίτσα	Karditsa	Կարդիցա	ChOG
GR	Κάρυστος	Karystos	Կարիսոս	ChOG
GR	Καστοριά	Kastoria	Կաստորյա	ChOG
GR	Κέρκυρα	Corfu	Կերկիրա / Կորֆու	ChOG
GR	Κίσσαμος	Kissamos	Կիսամոս	ChOG
GR	Κλημέντι	Klimenti	Կլիմենտի	ChOG
GR	Κοζάνη	Kozani	Կոզանի	ChOG
GR	Κοιλάδα Αταλάντης	Atalanti Valley	Կիլադա Արալանտիս / Ատալանտի վալեյ	ChOG
GR	Κόρινθος	Κορινθία/Korinthos/Korinthia	Կորինթոս/Կորինթիա	ChOG
GR	Κρανιά	Krania	Կրանյա	ChOG
GR	Κραννώνα	Krannona	Կրանոնա	ChOG
GR	Κρήτη	Crete	Կրիտի	ChOG
GR	Κυκλάδες	Cyclades	Կիկլադես	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
GR	Λακωνία	Lakonia	Լակոնիա	ChOG
GR	Λασιθί	Lasithi	Լասիթի	ChOG
GR	Λέσβος	Lesvos	Լեսվոս	ChOG
GR	Λετρίνοι	Letrini	Լետրինի	ChOG
GR	Λευκάδα	Lefkada	Լեֆկադա	ChOG
GR	Ληλάντιο Πεδίο	Lilantio Pedio / Lilantio Field	Լիլանտիո Պեդիո/ Լիլանտիո Ֆիլդ	ChOG
GR	Λήμνος	Limnos	Լիմնոս	ChNP
GR	Μαγνησία	Magnisia	Մաղնիսիա	ChOG
GR	Μακεδονία	Macedonia	Մասեդոնիա / Մասեդոնիա	ChOG
GR	Μαντζαβινάτα	Mantzavinata	Մանցավինատա	ChOG
GR	Μαντινεία	Mantinia	Մանտինիա	ChNP
GR	Μαρκόπουλο	Markopoulo	Մարկոպուլո	ChOG
GR	Μαρτίνο	Martino	Մարտինո	ChOG
GR	Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας	Mavrodaphne of Kefalonia / Mavrodafne of Cephalonia	Մավրոդաֆնի Կեֆալինիաս / Մավրոդաֆնի օֆ Կեֆալոնիա/ Մավրոդաֆնի օֆ Սեֆալոնիա	ChNP
GR	Μαυροδάφνη Πατρών	Mavrodafni of Patra / Mavrodaphne of Patra	Մավրոդաֆնի Պատրոն / Մավրոդաֆնի օֆ պատրա	ChNP
GR	Μεσενικόλα	Mesenikola	Մեսենիկոլա	ChNP
GR	Μεσσηνία	Messinia	Մեսինիա	ChOG
GR	Μεταξάτων	Metaxata	Մետաքսատոն / Մետաքսատա	ChOG
GR	Μετεώρα	Meteora	Մետեորա	ChOG
GR	Μέτσοβο	Metsovo	Մեցովո	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
GR	Μονεμβασία- Malvasia	Monemvasia-Malvasia	Մոնեմվասիա-Մալվասիա	ChNP
GR	Μοσχάτο Πατρών	Muscat of Patra	Մոսխատո Պատրոն / Մուսկատ օֆ պատրա	ChNP
GR	Μοσχάτος Κεφαλληνίας	Muscat of Kefalonia / Muscat de Cephalonie / Muscat of Cephalonia	Մոսխատոս Կեֆալինիա / Մուսկատ օֆ Կեֆալոնիա / Մուսկատ դը Սեֆալոնի / Մուսկատ օֆ Սեֆալոնիա	ChNP
GR	Μοσχάτος Λήμνου	Muscat of Limnos	Մոսխատոս Լիմնու / Մուսկատ օֆ Լիմնու	ChNP
GR	Μοσχάτος Ρίου Πάτρας	Μοσχάτος Ρίου Πάρτας / Muscat of Rio Patra	Մոսխատոս Ռիու Պատրա / Մուսկատ օֆ Ռիո Պատրա	ChNP
GR	Μοσχάτος Ρόδου	Muscat of Rodos	Մոսխատոս Ռոդու / Մուսկատ օֆ Ռոդու	ChNP
GR	Νάουσα	Naoussa	Նաուսա	ChNP
GR	Νέα Μεσημβρία	Nea Mesimvria	Նեա Մեսիմվրիա	ChOG
GR	Νεμέα	Nemea	Նեմեա	ChNP
GR	Οπούντια Λοκρίδας	Opountia Locris	Օպունտիա Լոկրիդաս / Օպունտիա Լոկրիս	ChOG
GR	Παγγαίο	Paggeo/Pangeon	Պագգեո/Պանգգեոն	ChOG
GR	Παλλήνη	Pallini	Պալինի	ChOG
GR	Παρνασσός	Parnassos	Պառնասոս	ChOG
GR	Πάρος	Paros	Պարոս	ChNP
GR	Πάτρα	Patra	Պատրա	ChNP
GR	Πεζά	Peza	Պեզա	ChNP
GR	Πέλλα	Pella	Պելա	ChOG
GR	Πελοπόννησος	Peloponnese	Պելոպոննիսոս / Պելեպոնիզ	ChOG
GR	Περία	Pieria	Պիերիա	ChOG
GR	Πισάτις	Pisatis	Պիսատիս	ChOG
GR	Πλαγιές Αιγιαλείας	Slopes of Aigialia	Պլայես Էյալիա / Սլոուպս օֆ Էգիալիա	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
GR	Πλαγιές Αίνου	Slopes of Ainos	Պլայյես Էնու / Սլոուպս օֆ Էնու	ChOG
GR	Πλαγιές Αμπέλου	Slopes of ampelos	Պլայյես Ամպելու / Սլոուպս օֆ Ամպելու	ChOG
GR	Πλαγιές Βερτίσκου	Slopes of Vertiskos	Պլայյես Վերտիսկու / Սլոուպս օֆ Վերտիսկու	ChOG
GR	Πλαγιές Κιθαιρώνα	Slopes of Kithaironas	Պլայյես Կիթերոնա / Սլոուպս օֆ Կիթերոնաս	ChOG
GR	Πλαγιές Κνημίδας	Slopes of Knimida	Պլայյես Կնիմիդաս / Սլոուպս օֆ Կնիմիդա	ChOG
GR	Πλαγιές Μελίτων	Slopes of Meliton	Պլայյես Մելիտոն / Սլոուպս օֆ Մելիտոն	ChNP
GR	Πλαγιές Πάικου	Slopes of Paiko	Պլայյես Պայկու / Սլոուպս օֆ Պաիկո	ChOG
GR	Πλαγιές Πάρνηθας	Slopes of Parnitha	Պլայյես Պարնիթաս / Սլոուպս օֆ Պարնիթա	ChOG
GR	Πλαγιές Πεντελικού	Slopes of Pendeliko / Πλαγιές Πεντελικού	Պլայյես Պենդելիկու / Սլոուպս օֆ Պենդելիկո	ChOG
GR	Πυλία	Pylia	Պիլիա	ChOG
GR	Ραψάνη	Rapsani	Ռապսանի	ChNP
GR	Ρέθυμνο	Rethimno	Ռեթիմնո	ChOG
GR	Ρετσίνα Αττικής	Retsina of Attiki	Ռեցինա Ատիկի / Ռեցինա օֆ Ատիկի	ChOG
GR	Ρετσίνα Βοιωτίας	Retsina of Viotia	Ռեցինա Վիոտիաս / Ռեցինա օֆ Վիոտիա	ChOG
GR	Ρετσίνα Γιάλτρων	Retsina of Gialtra	Ռեցինա Զալտրոն / Ռեցինա օֆ Գիալտրա	ChOG
GR	Ρετσίνα Εύβοιας	Retsina of Evoia	Ռեցինա Էվիաս / Ռեցինա օֆ Էվոիա	ChOG
GR	Ρετσίνα Θηβών (Βοιωτίας)	Retsina of Thebes (Voiotias)	Ռեցինա Թիվոն (Վիոտիաս) / Ռեցինա օֆ Թեբե (Վիոտիաս)	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
GR	Ρετσίνα Καρύστου	Retsina of Karystos	Ռեցինա Կարիստու / Ռեցինա օֆ Կարիստու	ChOG
GR	Ρετσίνα Κορωπίου	Ρετσίνα Κορωπίου Αττικής / Retsina of Koropi / Retsina of Koropi Attiki	Ռեցինա Կորոպիու / Ռեցինա օֆ Կորոպի / ռեցինա օֆ Կորոպի Ատիկի	ChOG
GR	Ρετσίνα Κρωπίας	Ρετσίνα Κορωπίου Αττικής / Retsina of Koropi / Retsina of Koropi Attiki	Ռեցինա Կրոպիաս / Ռեցինա օֆ Կորոպի / ռեցինա օֆ Կորոպի ասիկի	ChOG
GR	Ρετσίνα Λιοπεσίου	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής / Retsina of Paiania / Retsina of Paiania Attiki	Ռեցինա Լյոպեսիու / Ռեցինա Պեանիաս Ատիկի / Ռեցինա օֆ Պալանիա / Ռեցինա օֆ Ասիանիա Ատիկի	ChOG
GR	Ρετσίνα Μαρκόπουλου (Αττικής)	Retsina of Markopoulo (Attiki)	Ռեցինա Մարկոպուլու (Ատիկի) / Ռեցինա օֆ Մարկոպուլո (Ատիկի)	ChOG
GR	Ρετσίνα Μεγάρων	Ρετσίνα Μεγάρων Αττικής / Retsina of Megara (Attiki) / Retsina of Megara Attiki	Ռեցինա Մեդարոն / Ռեցինա օֆ Մեգառա (Ատիկի) / Ռեցինա օֆ Մեգառա Ատիկի	ChOG
GR	Ρετσίνα Μεσογείων (Αττικής)	Retsina of Mesogia (Attiki)	Ռեցինա Մեսոյիոն / Ռեցինա օֆ Մեսոգիա (Ատիկի)	ChOG
GR	Ρετσίνα Παιανίας	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής / Retsina of Paiania / Retsina of Paiania Attiki	Ռեցինա Պեանիաս / Ռեցինա օֆ Պաիանիա / Ռեցինա օֆ Պաիանիա Ատիկի	ChOG
GR	Ρετσίνα Παλλίνης	Ρετσίνα Παλλίνης Αττικής / Retsina of Pallini / Retsina of Pallini Attiki	Ռեցինա Պալինիս / Ռեցինա օֆ Պալինի / Ռեցինա օֆ Պալինի Ատիկի	ChOG
GR	Ρετσίνα Πικερμίου	Ρετσίνα Πικερμίου Αττικής / Retsina of Pikermi Attiki / Retsina of Pikermi	Ռեցինա Պիկերմիու / Ռեցինա օֆ Պիկերմի Ատիկի / Ռեցինա օֆ Պիկերմի	ChOG
GR	Ρετσίνα Σπάτων	Ρετσίνα Σπάτων Αττικής / Retsina of Spata / Retsina of Spata Attiki	Ռեցինա Սպատոն / Ռեցինա օֆ Սպատա / Ռեցինա օֆ Սպատա Ատիկի	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
GR	Ρετσίνα Χαλκίδας (Ευβοίας)	Retsina of Halkida (Evoia)	Սպասոնն Խալկիդաս / Ռեցինա օֆ Խալկիդա (Էվոյա)	ChOG
GR	Ριτσώνα	Ritsona	Ռիցոնա	ChOG
GR	Ρόδος	Rodos/Rhodes	Ռոդոս/Ռոդես / Ռոռուդզ	ChNP
GR	Ρομπόλα Κεφαλληνίας	Robola of Kefalonia	Ռոբոլա Կեֆալինիաս / Ռոբոլա օֆ Կեֆալոնիա	ChNP
GR	Σάμος	Samos	Սամոս	ChNP
GR	Σαντορίνη	Santorini	Սանտորինի	ChNP
GR	Σέρρες	Serres	Սերես	ChOG
GR	Σητεία	Sitia	Սիտիա	ChNP
GR	Σιάτιστα	Siatista	Սյատիստա	ChOG
GR	Σιθωνία	Sithonia	Սիթոնիա	ChOG
GR	Σπάτα	Spata	Սպատա	ChOG
GR	Στερεά Ελλάδα	Stereia Ellada	Ստերեա Էլլադա	ChOG
GR	Τεγέα	Tegea	Տեգեա	ChOG
GR	Τριφυλία	Trifilia	Տրիֆիլիա	ChOG
GR	Τύρναβος	Tyrnavos	Տիրնավոս	ChOG
GR	Φθιώτιδα	Fthiotida/Phthiotis	Ֆթիոտիդա/Ֆթիոտիս	ChOG
GR	Φλώρινα	Florina	Ֆլորինա	ChOG
GR	Χαλικούνα	Halikouna	Խալիկունա	ChOG
GR	Χαλκιδική	Halkidiki	Խալկիդիկի	ChOG
GR	Χάνδακας – Candia	Candia	Խանդակաս – Կանդիա	ChNP
GR	Χανιά	Chania	Խանյա	ChOG
GR	Χίος		Խիոս	ChOG
HU	Badacsony		Բադաչոնյ	ChNP
HU	Badacsonyi		Բադաչոնյի	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
HU	Balaton		Բալատոն	ChNP
HU	Balatonboglár		Բալատոնբոգլար	ChNP
HU	Balatonboglári		Բալատոնբոգլարի	ChNP
HU	Balaton-felvidék		Բալատոն-ֆելվիդեկ	ChNP
HU	Balaton-felvidéki		Բալատոն-ֆելվիդեկի	ChNP
HU	Balatonfüred-Csopak		Բալատոնֆյուրեդ-Չոպակ	ChNP
HU	Balatonfüred-Csopaki		Բալատոնֆյուրեդ-Չոպակի	ChNP
HU	Baltoni		Բալատոնի	ChNP
HU	Balatonmelléki		Բալատոնմելեկի	ChOG
HU	Bükk		Բյուկկ	ChNP
HU	Bükki		Բյուկկի	ChNP
HU	Csongrád		Չոնգրադ	ChNP
HU	Csongrádi		Չոնգրադի	ChNP
HU	Debrői Hárslevelű		Դեբրոյ Հարշլեվելու	ChNP
HU	Duna		Դունա	ChNP
HU	Dunai		Դունաի	ChNP
HU	Dunántúl		Դունատուլ	ChOG
HU	Dunántúli		Դունատուլի	ChOG
HU	Duna-Tisza-közi		Դունա-Տիսա-կյոզի	ChOG
HU	Eger		Էգեր	ChNP
HU	Egri		Էգրի	ChNP
HU	Etyek-Buda		Էտյեկ-Բուդա	ChNP
HU	Etyek-Budai		Էտյեկ-Բուդաի	ChNP
HU	Felső-Magyarország		Ֆելշյոն-Մաձարոռսագ	ChOG
HU	Felső-Magyarországi		Ֆելշյոն-Մաձարոռսագի	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
HU	Hajós-Baja		Հայոշ-Բայա	ChNP
HU	Izsáki Arany Sárfehér		Իժակի Առանյ Շարֆեհեր	ChNP
HU	Káli		Կալի	ChNP
HU	Kunság		Կունշագ	ChNP
HU	Kunsági		Կունշագի	ChNP
HU	Mátra		Մատռա	ChNP
HU	Mátrai		Մատռաի	ChNP
HU	Mór		Մոռ	ChNP
HU	Móri		Մոռի	ChNP
HU	Nagy-Somló		Նաձ-Շոմլո	ChNP
HU	Nagy-Somlói		Նաձ-Շոմլոի	ChNP
HU	Neszmély		Նեսմելյ	ChNP
HU	Neszmélyi		Նեսմելյի	ChNP
HU	Pannon		Պաննոն	ChNP
HU	Pannonhalma		Պաննոնհալմա	ChNP
HU	Pannonhalmi		Պաննոնհալմի	ChNP
HU	Pécs		Պեչ	ChNP
HU	Somló		Շոմլո	ChNP
HU	Somlói		Շոմլոի	ChNP
HU	Sopron		Շոպրոն	ChNP
HU	Soproni		Շոպրոնի	ChNP
HU	Szekszárd		Սեկսառդ	ChNP
HU	Szekszárdi		Սեկսառդի	ChNP
HU	Tihany		Տիհանյ	ChNP
HU	Tihanyi		Տիհանյի	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
HU	Tokaj		Տոկայ	ChNP
HU	Tokaji		Տոկայի	ChNP
HU	Tolna		Տոլնա	ChNP
HU	Tolnai		Տոլնաի	ChNP
HU	Villány		Վիլանյ	ChNP
HU	Villányi		Վիլանյի	ChNP
HU	Zala		Զալա	ChNP
HU	Zalai		Զալաի	ChNP
HU	Zemplén		Զեմպլեն	ChOG
HU	Zempléni		Զեմպլենի	ChOG
IT	Abruzzo		Աբրուզո	ChNP
IT	Acqui		Ակուի	ChNP
IT	Affile		Ֆիլե	ChNP
IT	Aglianico del Taburno		Ալյանիկո դել Տաբուրնո	ChNP
IT	Aglianico del Vulture		Ալյանիկո դել Վուլտուրե	ChNP
IT	Aglianico del Vulture Superiore		Ալյանիկո դել Վուլտուրե Սուպերիորե	ChNP
IT	Alba		Ալբա	ChNP
IT	Albugnano		Ալբունյանո	ChNP
IT	Alcamo		Ալկամո	ChNP
IT	Aleatico di Gradoli		Ալեատիկո դի Գռադոլի	ChNP
IT	Aleatico di Puglia		Ալեատիկո դի Պուլիա	ChNP
IT	Aleatico Passito dell'Elba		Ալեատիկո Պասիտո դել Էլբա	ChNP
IT	Alezio		Ալեջիո	ChNP
IT	Alghero		Ալգերո	ChNP
IT	Allerona		Ալերոնա	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Alta Langa		Ալտա լանգա	ChNP
IT	Alta Valle della Greve		Ալտա Վալե դելա Գրեվե	ChOG
IT	Alto Adige		Ալտո Ադիջե	ChNP
IT	Alto Livenza		Ալտո Լիվենցա	ChOG
IT	Alto Mincio		Ալտո Մինչիո	ChOG
IT	Amarone della Valpolicella		Ամառոնե դելա Վալպոլիչելա	ChNP
IT	Amelia		Ամելիա	ChNP
IT	Anagni		Անանյի	ChOG
IT	Ansonica Costa dell'Argentario		Անասոնիկա Կոստա դել Առջենտարիո	ChNP
IT	Aprilia		Ապրիլիա	ChNP
IT	Arborea		Արբորեա	ChNP
IT	Arcole		Արկոլե	ChNP
IT	Argilla		Արգիլիա	ChOG
IT	Asolo – Prosecco		Ազոլո-Պրոսեկո	ChNP
IT	Assisi		Ասիզի	ChNP
IT	Asti		Աստի	ChNP
IT	Atina		Ատինա	ChNP
IT	Aversa		Ավեռսա	ChNP
IT	Avola		Ավոլա	ChOG
IT	Bagnoli		Բանյոլի	ChNP
IT	Bagnoli di Sopra		Բանյոլի դի Սոպրա	ChNP
IT	Bagnoli Friularo		Բանյոլի Ֆրիուլարո	ChNP
IT	Barbagia		Բառբաջիա	ChOG
IT	Barbaresco		Բառբառեսկո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Barbera d'Alba		Բարբերա դ'Ալբա	ChNP
IT	Barbera d'Asti		Բարբերա դ'Աստի	ChNP
IT	Barbera del Monferrato		Բարբերա դել Մոնֆերատո	ChNP
IT	Barbera del Monferrato Superiore		Բարբերա դել Մոնֆերատո Սուպերիորե	ChNP
IT	Barco Reale di Carmignano		Բարկո ռեալե դի Կարմինյանո	ChNP
IT	Bardolino		Բարդոլինո	ChNP
IT	Bardolino Superiore		Բարդոլինո Սուպերիորե	ChNP
IT	Barletta		Բարլետա	ChNP
IT	Barolo		Բարոլո	ChNP
IT	Basilicata		Բազիլիկատա	ChOG
IT	Benaco Bresciano		Բենակո Բոեշանո	ChOG
IT	Beneventano		Բենեվենատանո	ChOG
IT	Benevento		Բենեվենտո	ChOG
IT	Bergamasca		Բեռգամասկա	ChOG
IT	Bettona		Բետոնա	ChOG
IT	Bianchetto del Metauro		Բիանկեթո դել Մետաուրո	ChNP
IT	Bianco Capena		Բիանկո Կապենա	ChNP
IT	Bianco del Sillaro		Բիանկո դել Սիլարո	ChOG
IT	Bianco dell'Empolese		Բիանկո դել'Էմպոլեզե	ChNP
IT	Bianco di Castelfranco Emilia		Բիանկո դի Կաստելֆրանկո Էմիլիա	ChOG
IT	Bianco di Custoza		Բիանկո դի Կուստոցա	ChNP
IT	Bianco di Pitigliano		Բիանկո դի Պիտիլիանո	ChNP
IT	Biferno		Բիֆերնո	ChNP
IT	Bivongi		Բիվոնջի	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Boca		Բոկա	ChNP
IT	Bolgheri		Բոլգերի	ChNP
IT	Bolgheri Sassicaia		Բոլգերի Սասիկայա	ChNP
IT	Bonarda dell'Oltrepò Pavese		Բոնարդա դել՝Օլտոռեպո Պավեզե	ChNP
IT	Bosco Eliceo		Բոսկո Էլիչեո	ChNP
IT	Botticino		Բոտիչինո	ChNP
IT	Brachetto d'Acqui		Բրակետո դ'Ակուի	ChNP
IT	Bramaterra		Բրամատերա	ChNP
IT	Breganze		Բրեգանցե	ChNP
IT	Brindisi		Բրինդիզի	ChNP
IT	Brunello di Montalcino		Բրունելլո դի Մոնտալչինո	ChNP
IT	Buttafuoco		Բուտաֆուոկո	ChNP
IT	Buttafuoco dell'Oltrepò Pavese		Բուտաֆուոկո դել՝Օլտոռեպո Պավեզե	ChNP
IT	Cacc'e mmitte di Lucera		Կաչ՝ե միտե դի Լուչերա	ChNP
IT	Cagliari		Կալիարի	ChNP
IT	Calabria		Կալաբրիա	ChOG
IT	Caldaro		Կալդարո	ChNP
IT	Calosso		Կալոսո	ChNP
IT	Caluso		Կալուսո	ChNP
IT	Camarro		Կամարո	ChOG
IT	Campania		Կամպանիա	ChOG
IT	Campi Flegrei		Կամպի Ֆլեգրեի	ChNP
IT	Campidano di Terralba		Կամպիդանո դի Տերալբա	ChNP
IT	Canavese		Կանավեզե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Candia dei Colli Apuani		Կանդիա դելի Կոլի Ապուանի	ChNP
IT	Cannara		Կաննարա	ChOG
IT	Cannellino di Frascati		Կանելլինո դի Ֆրասկատի	ChNP
IT	Cannonau di Sardegna		Կանոնաու դի Սարդենյա	ChNP
IT	Capalbio		Կապալբիո	ChNP
IT	Capri		Կապրի	ChNP
IT	Capriano del Colle		Կապրիանո դել Կոլե	ChNP
IT	Carema		Կարեմա	ChNP
IT	Carignano del Sulcis		Կարինյանո դել Սուլչիս	ChNP
IT	Carmignano		Կարմինյանո	ChNP
IT	Carso		Կարսո	ChNP
IT	Carso – Kras		Կարսո – Կրաս	ChNP
IT	Casavecchia di Pontelatone		Կազավեկյա դի Պոնտելատոնե	ChNP
IT	Casorzo		Կազորցո	ChNP
IT	Casteggio		Կաստեջիո	ChNP
IT	Castel del Monte		Կաստել դել Մոնտե	ChNP
IT	Castel del Monte Bombino Nero		Կաստել դել Մոնտե Բոմբինո Նեռո	ChNP
IT	Castel del Monte Nero di Troia Riserva		Կաստել դել Մոնտե Նեռո դի Տրոյա Ռիզերվա	ChNP
IT	Castel del Monte Rosso Riserva		Կաստել դել Մոնտե ռոսո Ռիզերվա	ChNP
IT	Castel San Lorenzo		Կաստել Սան Լորենցո	ChNP
IT	Casteller		Կաստելլեո	ChNP
IT	Castelli di Jesi Verdicchio Riserva		Կաստելլի դի Յեզի Վերդիչիո Ռիզերվա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Castelli Romani		Կաստելի Ռոմանի	ChNP
IT	Catalanesca del Monte Somma		Կատալանէսկա դել Մոնտէ Սոմմա	ChOG
IT	Cellatica		Չելլատիկա	ChNP
IT	Cerasuolo d'Abruzzo		Չերազուոլո դ'Աբրուցո	ChNP
IT	Cerasuolo di Vittoria		Չերազուոլո դի Վիտորիա	ChNP
IT	Cerveteri		Չերվետերի	ChNP
IT	Cesane del Piglio		Չեզանեզե դել Պիլիո	ChNP
IT	Cesane di Affile		Չեզանեզե դի Աֆիլե	ChNP
IT	Cesane di Olevano Romano		Չեզանեզե դի Օլեվանո Ռոմանո	ChNP
IT	Chianti		Շյանտի	ChNP
IT	Chianti Classico		Շյանտի Կլասիկո	ChNP
IT	Cilento		Չիլենտո	ChNP
IT	Cinque Terre		Չինկուե Տերե	ChNP
IT	Cinque Terre Sciacchetrà		Չինկուե Տերե Շակչետրա	ChNP
IT	Circeo		Չիւրէո	ChNP
IT	Cirò		Չիրո	ChNP
IT	Cisterna d'Asti		Չիստերնա դ'Աստի	ChNP
IT	Civitella d'Agliano		Չիվիտելա դ'Ալիանո	ChOG
IT	Colleoni		Կոլէոնի	ChNP
IT	Colli Albani		Կոլի Ալբանի	ChNP
IT	Colli Altotiberini		Կոլի Ալտոտիբերինի	ChNP
IT	Colli Aprutini		Կոլի Ապրունտինի	ChOG
IT	Colli Asolani – Prosecco		Կոլի Ասկոլանի-Պրոսեկո	ChNP
IT	Colli Berici		Կոլի Բերիչի	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Colli Bolognesi		Կոլի Բոլոնյեզի	ChNP
IT	Colli Bolognesi Classico Pignoletto		Կոլի Բոլոնյեզի Կլասիկո Պիգնոլետո	ChNP
IT	Colli Cimini		Կոլի Չիմինի	ChOG
IT	Colli del Limbara		Կոլի դի Լիմբարա	ChOG
IT	Colli del Sangro		Կոլի դել Սանգրո	ChOG
IT	Colli del Trasimeno		Կոլի դել Տրասիմենո	ChNP
IT	Colli della Sabina		Կոլի դելա Սաբինա	ChNP
IT	Colli della Toscana centrale		Կոլի դելա Տոսկանա չենտրալե	ChOG
IT	Colli dell'Etruria Centrale		Կոլի դել Էտրուրիա Չենտրալե	ChNP
IT	Colli di Conegliano		Կոլի դի Կոնելիանո	ChNP
IT	Colli di Faenza		Կոլի դի Ֆաենզա	ChNP
IT	Colli di Luni		Կոլի դի Լունի	ChNP
IT	Colli di Parma		Կոլի դի Պարմա	ChNP
IT	Colli di Rimini		Կոլի դի Ռիմինի	ChNP
IT	Colli di Salerno		Կոլի դի Սալեռնո	ChOG
IT	Colli di Scandiano e di Canossa		Կոլի դի Սկանդիանո և դի Կանոսա	ChNP
IT	Colli d'Imola		Կոլի դ'Իմոլա	ChNP
IT	Colli Etruschi Viterbesi		Կոլի Էտրուսկի Վիտեբեզի	ChNP
IT	Colli Euganei		Կոլի Էուգանեի	ChNP
IT	Colli Euganei Fior d'Arancio		Կոլի Էուգանեի Ֆիոր դ'Արանչիո	ChNP
IT	Colli Lanuvini		Կոլի Լանուվինի	ChNP
IT	Colli Maceratesi		Կոլի Մաչերատեզի	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Colli Martani		Կոլի Մարտանի	ChNP
IT	Colli Orientali del Friuli Picolit		Կոլի Օրիենտալի դել Ֆրիուլի Պիկոլիտ	ChNP
IT	Colli Perugini		Կոլի Պերուջինի	ChNP
IT	Colli Pesaresi		Կոլի Պեզարեզի	ChNP
IT	Colli Piacentini		Կոլի Պյաչենտինի	ChNP
IT	Colli Romagna centrale		Կոլի Ռոմանյա չենտրալե	ChNP
IT	Colli Tortonesi		Կոլի Տորտոնեզի	ChNP
IT	Colli Trevigiani		Կոլի Տրեվիջիանի	ChOG
IT	Collina del Milanese		Կոլինա դել Միլանեզե	ChOG
IT	Collina Torinese		Կոլինա Տորինեզե	ChNP
IT	Colline del Genovesato		Կոլինե դել Զենովեզատո	ChOG
IT	Colline di Levanto		Կոլինե դի Լեվանտո	ChNP
IT	Colline Frentane		Կոլինե Ֆրենտանե	ChOG
IT	Colline Joniche Tarantine		Կոլինե Յոնիկե Տարանտինե	ChNP
IT	Colline Lucchesi		Կոլինե Լուկեզի	ChNP
IT	Colline Novaresi		Կոլինե Նովարեզի	ChNP
IT	Colline Pescaresi		Կոլինե Պեսկարեզի	ChOG
IT	Colline Saluzzesi		Կոլինե Սալուցեզի	ChNP
IT	Colline Savonesi		Կոլինե Սավոնեզի	ChOG
IT	Colline Teatine		Կոլինե Տեատինե	ChOG
IT	Collio		Կոլիո	ChNP
IT	Collio Goriziano		Կոլիո Գորիցիանո	ChNP
IT	Colonna		Կոլոնա	ChNP
IT	Conegliano – Prosecco		Կոնեյանո – Պրոսեկո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Conegliano Valdobbiadene – Prosecco		Կոնեյլանո Վալդոբիանդենե – Պրոսեկո	ChNP
IT	Cònero		Կոնեռո	ChNP
IT	Conselvano		Կոնսելվանո	ChOG
IT	Contea di Sclafani		Կոնտեա դի Սկլաֆանի	ChNP
IT	Contessa Entellina		Կոնտեսա Էնտելինա	ChNP
IT	Controguerra		Կոնտրոգուերա	ChNP
IT	Copertino		Կոպերտինո	ChNP
IT	Cori		Կորի	ChNP
IT	Cortese dell'Alto Monferrato		Կոռտեզե դել Ալտո Մոնֆերատո	ChNP
IT	Cortese di Gavi		Կոռտեզե դի Գավի	ChNP
IT	Corti Benedettine del Padovano		Կոռտի Բենեդետինե դել Պադովանո	ChNP
IT	Cortona		Կոռտոնա	ChNP
IT	Costa d'Amalfi		Կոստա դ'Ամալֆի	ChNP
IT	Costa Etrusco Romana		Կոստա Էտրուսկո Ռոմանա	ChOG
IT	Costa Toscana		Կոստա Տոսկանա	ChOG
IT	Costa Viola		Կոստա Վիոլա	ChOG
IT	Coste della Sesia		Կոստե դելա Սեզիա	ChNP
IT	Curtefranca		Կուրտեֆրանկա	ChNP
IT	Custoza		Կուստոցա	ChNP
IT	Daunia		Դաունիա	ChOG
IT	del Frusinate		դել Ֆրուզինատե	ChOG
IT	del Molise		դել Մոլիզե	ChNP
IT	del Vastese		դել Վաստեզե	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Delia Nivolelli		Դելիա Նիվոլելլի	ChNP
IT	dell'Alto Adige		դել'Ալտո Ադիջե	ChNP
IT	delle Venezie		դելե Վենեցիե	ChOG
IT	dell'Emilia		դել'Էմիլիա	ChOG
IT	di Modena		Դի Մոդենա	ChNP
IT	Diano d'Alba		Դիանո դ'Ալբա	ChNP
IT	Dogliani		Դոլիանի	ChNP
IT	Dolceacqua		Դոլչեակուա	ChNP
IT	Dolcetto d'Acqui		Դոլչետո դ'Ակի	ChNP
IT	Dolcetto d'Alba		Դոլչետո դ'Ալբա	ChNP
IT	Dolcetto d'Asti		Դոլչետո դ'Աստի	ChNP
IT	Dolcetto di Diano d'Alba		Դոլչետո դի Դիանո դ'Ալբա	ChNP
IT	Dolcetto di Ovada		Դոլչետո դի Օվադա	ChNP
IT	Dolcetto di Ovada Superiore		Դոլչետո դի Օվադա սուպերիորե	ChNP
IT	Dugenta		Դուջենտա	ChOG
IT	Durello Lessini		Դուրելլո Լեսինի	ChNP
IT	Elba		Էլբա	ChNP
IT	Elba Aleatico Passito		Էլբա Ալեատիցո Պասիտո	ChNP
IT	Eloro		Էլորո	ChNP
IT	Emilia		Էմիլիա	ChOG
IT	Epomeo		Էպոմեո	ChOG
IT	Erbaluce di Caluso		Էրբալուչե դի Կալուզո	ChNP
IT	Erice		Էրիչե	ChNP
IT	Esino		Էզինո	ChNP
IT	Est! Est!! Est!!! di Montefiascone		Էստ! Էստ! Էստ! Դի Մոնտեֆիասկոնե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Etna		Էտնա	ChNP
IT	Etschtaler		Էտշատլեր	ChNP
IT	Falanghina del Sannio		Ֆալանգինա դել Սանյո	ChNP
IT	Falerio		Ֆալերիո	ChNP
IT	Falerno del Massico		Ֆալեռնո դել Մասիկո	ChNP
IT	Fara		Ֆարա	ChNP
IT	Faro		Ֆարո	ChNP
IT	Fiano di Avellino		Ֆիանո դի Ավելինո	ChNP
IT	Fior d'Arancio Colli Euganei		Ֆիոր դ'Առանջի կոլի Էուգանեի	ChNP
IT	Fontanarossa di Cerda		Ֆոնտանառոսա դի Չերդա	ChOG
IT	Forlì		Ֆորլի	ChOG
IT	Fortana del Taro		Ֆոնտանա դել Տարո	ChOG
IT	Franciacorta		Ֆրանչիակորտա	ChNP
IT	Frascati		Ֆրասկատի	ChNP
IT	Frascati Superiore		Ֆրասկատի Սուպերիորե	ChNP
IT	Freisa d'Asti		Ֆրեյզա դ'Աստի	ChNP
IT	Freisa di Chieri		Ֆրեյզա դի Վիերի	ChNP
IT	Friularo di Bagnoli		Ֆրիուլառո դի Բանյոլի	ChNP
IT	Friuli Annia		Ֆրիուլի Անիա	ChNP
IT	Friuli Aquileia		Ֆրիուլի Ակուիլեյա	ChNP
IT	Friuli Colli Orientali		Ֆրիուլի Կոլի Օրիենտալի	ChNP
IT	Friuli Grave		Ֆրիուլի Գրավե	ChNP
IT	Friuli Isonzo		Ֆրիուլի Իզոնցո	ChNP
IT	Friuli Latisana		Ֆրիուլի Լատիզանա	ChNP
IT	Frusinate		Ֆրուզինսոնե	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Gabiano		Գաբիանո	ChNP
IT	Galatina		Գալատինա	ChNP
IT	Galluccio		Գալուչիո	ChNP
IT	Gambellara		Գամբելլառա	ChNP
IT	Garda		Գառդա	ChNP
IT	Garda Bresciano		Գառդա Բոնեշիանո	ChNP
IT	Garda Colli Mantovani		Գառդա Կոլի Մանտովանի	ChNP
IT	Gattinara		Գատինառա	ChNP
IT	Gavi		Գավի	ChNP
IT	Genazzano		Ջենազանո	ChNP
IT	Ghemme		Գեմե	ChNP
IT	Gioia del Colle		Ջիոյա դել Կոլե	ChNP
IT	Girò di Cagliari		Ջիրո դի Կալիարի	ChNP
IT	Golfo del Tigullio – Portofino		Գոլֆո դել Տիգուլիոն Պորտոֆինո	ChNP
IT	Grance Senesi		Գրանչե Սենեզի	ChNP
IT	Gravina		Գրավինա	ChNP
IT	Greco di Bianco		Գրեկո դի Բիանկո	ChNP
IT	Greco di Tufo		Գրեկո դի Տուֆո	ChNP
IT	Grignolino d'Asti		Գրինյոլինո դ'Աստի	ChNP
IT	Grignolino del Monferrato Casalese		Գրինյոլինո դել Մոնֆերատո Կազալեզե	ChNP
IT	Grottino di Roccanova		Գրոտինո դի Ռոկանովա	ChNP
IT	Gutturnio		Գուտտուրինո	ChNP
IT	Histonium		Իստոնիում	ChOG
IT	I Terreni di Sanseverino		Ի տերենի դի Սանսեվերինո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Irpinia		Իրպինիա	ChNP
IT	Ischia		Իշիյա	ChNP
IT	Isola dei Nuraghi		Իզոլա դեյ Նուրագի	ChOG
IT	Isonzo del Friuli		Իզոնցո դել Ֆրիուլի	ChNP
IT	Kalterer		Կալտերեռ	ChNP
IT	Kalterersee		Կալտերեռսե	ChNP
IT	Lacrima di Morro		Լակրիմա դի Մորո	ChNP
IT	Lacrima di Morro d'Alba		Լակրիմա դի Մորո դ'Ալբա	ChNP
IT	Lago di Caldaro		Լագո դի Կալդարո	ChNP
IT	Lago di Corbara		Լագո դի Կորբարա	ChNP
IT	Lambrusco di Sorbara		Լամբրուսկո դի Սեռբարա	ChNP
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro		Լամբրուսկո Գրասպարոսսա դի Կաստելվետրո	ChNP
IT	Lambrusco Mantovano		Լամբրուսկո Մանտովանո	ChNP
IT	Lambrusco Salamino di Santa Croce		Լամբրուսկո Սալամանինո դի Սանտա Կրոչե	ChNP
IT	Lamezia		Լամեցիա	ChNP
IT	Langhe		Լանգե	ChNP
IT	Lazio		Լացիո	ChOG
IT	Lessini Durello		Լեսինի Դուրելլո	ChNP
IT	Lessona		Լեսոնա	ChNP
IT	Leverano		Լեվեռանո	ChNP
IT	Liguria di Levante		Լիգուրիա դի Լեվանտե	ChOG
IT	Lipuda		Լիպուդա	ChOG
IT	Lison		Լիզոն	ChNP
IT	Lison-Pramaggiore		Լիզոն-Պրամաջիորե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Lizzano		Լիցիանո	ChNP
IT	Loazzolo		Լոաջոլո	ChNP
IT	Locorotondo		Լոկորոտոնդո	ChNP
IT	Locride		Լոկրիդե	ChOG
IT	Lugana		Լուգանա	ChNP
IT	Malanotte del Piave		Մալանոտտե դել Պիավե	ChNP
IT	Malvasia delle Lipari		Մալվազիա դել Լիպարի	ChNP
IT	Malvasia di Bosa		Մալվազիա դի Բոզա	ChNP
IT	Malvasia di Casorzo		Մալվազիա դի Կազորցո	ChNP
IT	Malvasia di Casorzo d'Asti		Մալվազիա դի Կազորցո դ'Աստի	ChNP
IT	Malvasia di Castelnuovo Don Bosco		Մալվազիա դի Կաստելնուովո Դոն Բոսկո	ChNP
IT	Mamertino		Մամերտինո	ChNP
IT	Mamertino di Milazzo		Մամերտինո դի Միլաջո	ChNP
IT	Mandrolisai		Մանդրոլիզայ	ChNP
IT	Marca Trevigiana		Մարկա Տրեվիջինա	ChOG
IT	Marche		Մարկե	ChOG
IT	Maremma toscana		Մարեմա տոսկանա	ChNP
IT	Marino		Մարինո	ChNP
IT	Marmilla		Մարմիլա	ChOG
IT	Marsala		Մարսալա	ChNP
IT	Martina		Մարտինա	ChNP
IT	Martina Franca		Մարտինա Ֆրանկա	ChNP
IT	Matera		Մատերա	ChNP
IT	Matino		Մատինո	ChNP
IT	Melissa		Մելիսա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Menfi		Մենֆի	ChNP
IT	Merlara		Մերլարա	ChNP
IT	Mitterberg		Միտերբերգ	ChOG
IT	Modena		Մոդենա	ChNP
IT	Molise		Մոլիզե	ChNP
IT	Monferrato		Մոնֆերատո	ChNP
IT	Monica di Sardegna		Մոնիկա դի Սառդենյա	ChNP
IT	Monreale		Մոնրեալե	ChNP
IT	Montecarlo		Մոնտեկառլո	ChNP
IT	Montecastelli		Մոնտեկաստելի	ChOG
IT	Montecompatri		Մոնտեկոմպատրի	ChNP
IT	Montecompatri Colonna		Մենտեկոմպատրի Կոլոնա	ChNP
IT	Montecucco		Մոնտեկուոկո	ChNP
IT	Montecucco Sangiovese		Մոնտեկուոկո Սանջիովեզե	ChNP
IT	Montefalco		Մոնտեֆալկո	ChNP
IT	Montefalco Sagrantino		Մոնտեֆալկո Սագրանտինո	ChNP
IT	Montello		Մոնտելլո	ChNP
IT	Montello – Colli Asolani		Մոնտելլո – Կոլի Ազոլանի	ChNP
IT	Montello Rosso		Մոնտելլո Ռոսո	ChNP
IT	Montenetto di Brescia		Մոնտենետո դի Բրեշիա	ChOG
IT	Montepulciano d'Abruzzo		Մոնտեպուլչիանո դ'Աբրուցո	ChNP
IT	Montepulciano d'Abruzzo Col- line Teramane		Մոնտեպուլչիանո դ'Աբրուցո Կոլինե Տերամանե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Monteregio di Massa Marittima		Մոնտեռեջիո դի Մասսա Մարիտիմա	ChNP
IT	Montescudaio		Մոնտեսկուդայո	ChNP
IT	Monti Lessini		Մոնտի Լեսինի	ChNP
IT	Morellino di Scansano		Մորելլինո դի Սկանսանո	ChNP
IT	Moscadello di Montalcino		Մոսկադելլո դի Մոնտալչինո	ChNP
IT	Moscato di Pantelleria		Մոսկատո դի Պանտելլերիա	ChNP
IT	Moscato di Sardegna		Մոսկատո դի Սարդենյա	ChNP
IT	Moscato di Scanzo		Մոսկատո դի Սկանցո	ChNP
IT	Moscato di Sennori		Մոսկատո դի Սենորի	ChNP
IT	Moscato di Sorso		Մոսկատո դի Սորսո	ChNP
IT	Moscato di Sorso – Sennori		Մոսկատո դի Սորսո-սենորի	ChNP
IT	Moscato di Terracina		Մոսկատո դի Տերաչինա	ChNP
IT	Moscato di Trani		Մոսկատո դի Տրանի	ChNP
IT	Murgia		Մուրջիա	ChOG
IT	Nardò		Նարդո	ChNP
IT	Narni		Նարնի	ChOG
IT	Nasco di Cagliari		Նասկո դի Կալիարի	ChNP
IT	Nebbiolo d'Alba		Մեբբիոլո դ'Ալբա	ChNP
IT	Negroamaro di Terra d'Otranto		Նեգրոմարո դի Տերա դ'Օտրանտո	ChNP
IT	Nettuno		Նետունո	ChNP
IT	Noto		Նոտո	ChNP
IT	Nuragus di Cagliari		Նուրագուս դի Կալիարի	ChNP
IT	Nurra		Նուրա	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Offida		Օֆիդա	ChNP
IT	Ogliastrea		Օլյաստրա	ChOG
IT	Olevano Romano		Օլեվանո Ռոմանո	ChNP
IT	Oltrepò Pavese		Օլտրեպո Պավեզե	ChNP
IT	Oltrepò Pavese metodo classico		Օլտրեպո Պավեզե մետոդո կլասիկո	ChNP
IT	Oltrepò Pavese Pinot grigio		Օլտրեպո Պավեզե Պինո գրիջո	ChNP
IT	Orcia		Օրչա	ChNP
IT	Ormeasco di Pornassio		Օրմանեսկո դի Պորնասիո	ChNP
IT	Orta Nova		Օրտա Նովա	ChNP
IT	Ortona		Օրտոնա	ChNP
IT	Ortrugo		Օրտրուգո	ChNP
IT	Orvietano Rosso		Օրվիետանո Ռոսո	ChNP
IT	Orvieto		Օրվիետո	ChNP
IT	Oско		Օսկո	ChOG
IT	Ostuni		Օստունի	ChNP
IT	Ovada		Օվադա	ChNP
IT	Paestum		Պաստում	ChOG
IT	Palizzi		Պալիջի	ChOG
IT	Pantelleria		Պանտելերիա	ChNP
IT	Parrina		Պարինա	ChNP
IT	Parteolla		Պարտեոլա	ChOG
IT	Passito di Pantelleria		Պասիտո դի Պանտելերիա	ChNP
IT	Pellaro		Պելարո	ChOG
IT	Penisola Sorrentina		Պենիզոլա Սորենտինա	ChNP
IT	Pentro		Պենտրո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Pentro di Isernia		Պենտոռո դի Իզերնիա	ChNP
IT	Pergola		Պերգոլա	ChNP
IT	Piave		Պիավե	ChNP
IT	Piave Malanotte		Պիավե Մալանոտե	ChNP
IT	Piceno		Պիչենո	ChNP
IT	Piemonte		Պիեմոնտե	ChNP
IT	Piglio		Պիլիո	ChNP
IT	Pinerolese		Պինեռոլեզե	ChNP
IT	Pinot nero dell'Oltrepò Pavese		Պինո նեռո դել Օլտրեպո Պավեզե	ChNP
IT	Planargia		Պլանարջիա	ChOG
IT	Pomino		Պոմինո	ChNP
IT	Pompeiano		Պոմպեյանո	ChOG
IT	Pornassio		Պոռնասիո	ChNP
IT	Portofino		Պոռտոֆինո	ChNP
IT	Primitivo di Manduria		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա	ChNP
IT	Primitivo di Manduria Dolce Naturale		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա Դոլչե Նատուրալե	ChNP
IT	Prosecco		Պրոսեկկո	ChNP
IT	Provincia di Mantova		Պրովինչա դի Մանտովա	ChOG
IT	Provincia di Nuoro		Պրովինչա դի Նուորո	ChOG
IT	Provincia di Pavia		Պրովինչա դի Պավիա	ChOG
IT	Provincia di Verona		Պրովինչա դի Վերոնա	ChOG
IT	Puglia		Պուլիա	ChOG
IT	Quistello		Կուիստելլո	ChOG
IT	Ramandolo		Ռամանդոլո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Ravenna		Ռավեննա	ChOG
IT	Recioto della Valpolicella		Ռեչոտո դելա Վալպոլիչելա	ChNP
IT	Recioto di Gambellara		Ռեչոտո դի Գամբելլառա	ChNP
IT	Recioto di Soave		Ռեչոտո դի Սոավե	ChNP
IT	Reggiano		Ռեջջանո	ChNP
IT	Reno		Ռենո	ChNP
IT	Riesi		Ռիեզի	ChNP
IT	Riviera del Brenta		Ռիվիեռա դել Բոենտա	ChNP
IT	Riviera del Garda Bresciano		Ռիվիեռա դել Գարդա Բոնչիանո	ChNP
IT	Riviera ligure di Ponente		Ռիվիեռա լիգուրե դի Պոնտեն	ChNP
IT	Roccamonfina		Ռոկամոնֆինա	ChOG
IT	Roero		Ռոերո	ChNP
IT	Roma		Ռոմա	ChNP
IT	Romagna		Ռոմանյա	ChNP
IT	Romagna Albana		Ռոմանյա Ալբանա	ChNP
IT	Romangia		Ռոմանիյա	ChOG
IT	Ronchi di Brescia		Ռոնկի դի Բոշիա	ChOG
IT	Ronchi Varesini		Ռոնկի Վառեզինի	ChOG
IT	Rosazzo		Ռոզացո	ChNP
IT	Rossese di Dolceacqua		Ռոսեզե դի Դոլչեակուա	ChNP
IT	Rosso Cònero		Ռոսո Կոնեռո	ChNP
IT	Rosso della Val di Cornia		Ռոսո դելլա Վալ դի Կորնիա	ChNP
IT	Rosso di Cerignola		Ռոսո դի Չերինյոլա	ChNP
IT	Rosso di Montalcino		Ռոսո դի Մոնտալչինո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Rosso di Montepulciano		Ռոսսո դի Մոնտեպուլչանո	ChNP
IT	Rosso di Valtellina		Ռոսսո դի Վալտելլինա	ChNP
IT	Rosso Orvietano		Ռոսսո Օրվիետանո	ChNP
IT	Rosso Piceno		Ռոսսո Պիչենո	ChNP
IT	Rotae		Ռոտաե	ChOG
IT	Rubicone		Ռուբիկոնե	ChOG
IT	Rubino di Cantavenna		Ռուբինո դի Կանտավեննա	ChNP
IT	Ruchè di Castagnole Monferato		Ռուկե դի Կաստանյոլե Մոնֆերատո	ChNP
IT	S. Anna di Isola Capo Rizzuto		Ս.Աննա դի Իզոլա Կապո Ռիզուտո	ChNP
IT	Sabbioneta		Սաբիոնետա	ChOG
IT	Salaparuta		Սալապարուտա	ChNP
IT	Salemi		Սալեմի	ChOG
IT	Salento		Սալենտո	ChOG
IT	Salice Salentino		Սալիչե Սալենտինո	ChNP
IT	Salina		Սալինա	ChOG
IT	Sambuca di Sicilia		Սամբուկա դի Սիչիլիա	ChNP
IT	San Colombano		Սան Կոլոմբանո	ChNP
IT	San Colombano al Lambro		Սան Կոլոմբանո ալ Լամբրո	ChNP
IT	San Gimignano		Սան Զիմինյանո	ChNP
IT	San Ginesio		Սան Զինեզիո	ChNP
IT	San Martino della Battaglia		Սան Մարտինո դելլա Բատալյա	ChNP
IT	San Severo		Սան Սեվերո	ChNP
IT	San Torpè		Սան Տրոպե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Sangue di Giuda		Սանգուե դի Ջիուդա	ChNP
IT	Sangue di Giuda dell'Oltrepò Pavese		Սանգուե դի Ջիուդա դել Օլտրեպո Պավեզե	ChNP
IT	Sannio		Սաննիո	ChNP
IT	Santa Margherita di Belice		Սանտա Մառգերիտա դի Բելիչե	ChNP
IT	Sant'Antimo		Սանտ'Անտիմո	ChNP
IT	Sardegna Semidano		Սառդենյա Սեմիդանո	ChNP
IT	Savuto		Սավուտո	ChNP
IT	Scanzo		Սկանցո	ChNP
IT	Scavigna		Սկավինյա	ChNP
IT	Sciacca		Շիակկա	ChNP
IT	Scilla		Շիլլա	ChOG
IT	Sebino		Սեբինո	ChOG
IT	Serenissima		Սեռենիսիմա	ChNP
IT	Serrapetrona		Սեռապետրոնա	ChNP
IT	Sforzato di Valtellina		Սֆորցատո դի Վալտելլինա	ChNP
IT	Sfursat di Valtellina		Սֆուրսատ դի Վալտելլինա	ChNP
IT	Sibiola		Սիբիոլա	ChOG
IT	Sicilia		Սիչիլիա	ChNP
IT	Sillaro		Սիլլարո	ChOG
IT	Siracusa		Սիրակուզա	ChNP
IT	Sizzano		Սիցիանո	ChNP
IT	Soave		Սոավե	ChNP
IT	Soave Superiore		Սոավե Սուպերիորե	ChNP
IT	Sovana		Սովանա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Spello		Սպելլո	ChOG
IT	Spoletto		Սպոլէտո	ChNP
IT	Squinzano		Սկուինցանո	ChNP
IT	Strevi		Ստրեվի	ChNP
IT	Südtirol		Սուդտիռոլ	ChNP
IT	Südtiroler		Սուդտիռոլէր	ChNP
IT	Suvereto		Սուվէռտո	ChNP
IT	Tarantino		Տարանտինո	ChOG
IT	Tarquinia		Տարկինիա	ChNP
IT	Taurasi		Տաուրասի	ChNP
IT	Tavoliere		Տավոլիէրէ	ChNP
IT	Tavoliere delle Puglie		Տավոլիէրէ դէլէ Պուլիէ	ChNP
IT	Teroldego Rotaliano		Տրոլդէգո Ռոտալիանո	ChNP
IT	Terra d'Otranto		Տէռա դ'Օտրանտո	ChNP
IT	Terracina		Տէռաչինա	ChNP
IT	Terradeiforti		Տէռադէֆֆորտի	ChNP
IT	Terralba		Տէռալբա	ChNP
IT	Terratico di Bibbona		Տէռատիկո դի Բիբոնա	ChNP
IT	Terrazze dell'Imperiese		Տէռաջէ դէլ'Իմպէրիէզէ	ChOG
IT	Terrazze Retiche di Sondrio		Տէռաջէ Ռէտիկէ դի Սոնդրիո	ChOG
IT	Terre Alfieri		Տէրէ Ալֆիէրի	ChNP
IT	Terre Aquilane		Տէրէ Ակուիլանէ	ChOG
IT	Terre de L'Aquila		Տէրէ դէ լ'Ակուիլա	ChOG
IT	Terre degli Osci		Տէրէ դէլի Օշի	ChOG
IT	Terre del Colleoni		Տէրէ դէլ Կոլլէոնի	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Terre del Volturno		Տենե դել Վոլտուռնո	ChOG
IT	Terre dell'Alta Val d'Agri		Տենե դել Ալտա Վալ դ'Ագրի	ChNP
IT	Terre di Casole		Տենե դի Կասոլե	ChNP
IT	Terre di Chieti		Տենե դի Կիետի	ChOG
IT	Terre di Cosenza		Տենե դի Կոզենցա	ChNP
IT	Terre di Offida		Տենե դի Օֆիդա	ChNP
IT	Terre di Pisa		Տենե դի Պիզա	ChNP
IT	Terre di Veleja		Տենե դի Վելեյա	ChOG
IT	Terre Lariane		Տենե Լարիանե	ChOG
IT	Terre Siciliane		Տենե Սիչիլիանե	ChOG
IT	Terre Tollesi		Տենե Տոլլեզի	ChNP
IT	Tharros		Տարոս	ChOG
IT	Tintilia del Molise		Տինտիլա դել Մոլիզե	ChNP
IT	Todi		Տոսի	ChNP
IT	Torgiano		Տորջիանո	ChNP
IT	Torgiano Rosso Riserva		Տորջիանո Ռոսո Դիզերվա	ChNP
IT	Toscana		Տոսկանա	ChOG
IT	Toscana		Տոսկանո	ChOG
IT	Trasimeno		Տրասիմենո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Trebbiano d'Abruzzo		Տրեբբիանո դ'Աբրուցո	ChNP
IT	Trentino		Տրենտինո	ChNP
IT	Trento		Տրենտո	ChNP
IT	Trexenta		Տրեքսենտա	ChOG
IT	Tullum		Տուլլում	ChNP
IT	Tuscia		Տուշիա	ChNP
IT	Umbria		Ումբրիա	ChOG
IT	Val d'Arbia		Վալ դ'Արբիա	ChNP
IT	Val d'Arno di Sopra		Վալ դ'Առնո դի Սոպրա	ChNP
IT	Val di Cornia		Վալ դի Կորնիա	ChNP
IT	Val di Cornia Rosso		Վալ դի Կորնիա Ռոսո	ChNP
IT	Val di Magra		Վալ դի Մագրա	ChOG
IT	Val di Neto		Վալ դի Նետո	ChOG
IT	Val Polcèvera		Վալ Պոլչեվերա	ChNP
IT	Val Tidone		Վալ Տիդոնե	ChOG
IT	Valcalepio		Վալկալեպիո	ChNP
IT	Valcamonica		Վալկամոնիկա	ChOG
IT	Valdadige		Վալդադիջե	ChNP
IT	Valdadige Terradeiforti		Վալդադիջե Տերաֆեիֆորտի	ChNP
IT	Valdamato		Վալդամատո	ChOG
IT	Valdarno di Sopra		Վալդարնո դի Սոպրա	ChNP
IT	Valdichiana toscana		Վալդիկիանա տոսկանա	ChNP
IT	Valdinievole		Վալդինիեվոլե	ChNP
IT	Valdobbiadene – Prosecco		Վալդոբբիադենե – Պրոսեկո	ChNP
IT	Vallagarina		Վալագարինա	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Valle Belice		Վալե Բելիչե	ChOG
IT	Valle d'Aosta		Վալե դ'Աոստա	ChNP
IT	Valle del Tirso		Վալե դել Տիրսո	ChOG
IT	Valle d'Itria		Վալե դ'Իտիռա	ChOG
IT	Vallée d'Aoste		Վալե դ'Աոստե	ChNP
IT	Valli di Porto Pino		Վալի դի Պորտո Պինո	ChOG
IT	Valli Ossolane		Վալի Օսոլանե	ChNP
IT	Valpolicella		Վալպոլիչելա	ChNP
IT	Valpolicella Ripasso		Վալպոլիչելա Ռիպասո	ChNP
IT	Valsusa		Վալսուզա	ChNP
IT	Valtellina rosso		Վալտելինա ռոսո	ChNP
IT	Valtellina Superiore		Վալտելինա Սուպերիորե	ChNP
IT	Valtènesi		Վալտենեզի	ChNP
IT	Velletri		Վելետրի	ChNP
IT	Veneto		Վենետո	ChOG
IT	Veneto Orientale		Վենետո Օրիենտալե	ChOG
IT	Venezia		Վենեցիա	ChNP
IT	Venezia Giulia		Վենեցիա Զիուլիա	ChOG
IT	Verdicchio dei Castelli di Jesi		Վերդիչիո դելի Կաստելի դի Ջեզի	ChNP
IT	Verdicchio di Matelica		Վերդիչիո դի Մատելիկա	ChNP
IT	Verdicchio di Matelica Riserva		Վերդիչիո դի Մատելիկա Ռիզերվա	ChNP
IT	Verduno		Վերդունո	ChNP
IT	Verduno Pelaverga		Վերդունո Պելավերգա	ChNP
IT	Vermentino di Gallura		Վերմենտինո դի Գալլուրա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
IT	Vermentino di Sardegna		Վերմենտինո դի Սարդենյա	ChNP
IT	Vernaccia di Oristano		Վերնաչչա դի Օրիստանո	ChNP
IT	Vernaccia di San Gimignano		Վերնաչչա դի Սան Զիմինյանո	ChNP
IT	Vernaccia di Serrapetrona		Վերնաչչա դի Սերապետրոնա	ChNP
IT	Verona		Վերոնա	ChOG
IT	Veronese		Վերոնեզե	ChOG
IT	Vesuvio		Վեզուվիո	ChNP
IT	Vicenza		Վիչենցա	ChNP
IT	Vignanello		Վինյանելո	ChNP
IT	Vigneti della Serenissima		Վինյետի դելա Սերենիսիմա	ChNP
IT	Vigneti delle Dolomiti		Վինյետի դելե Դոլոմիտի	ChOG
IT	Villamagna		Վիլամանյա	ChNP
IT	Vin Santo del Chianti		Վին սանտո դել Կիանտի	ChNP
IT	Vin Santo del Chianti Classico		Վին սանտո դել Կիանտի Կլասիկո	ChNP
IT	Vin Santo di Carmignano		Վին Սանտո դի Կարմինյանո	ChNP
IT	Vin Santo di Montepulciano		Վին սանտո դի Մոնտեպուլչիանո	ChNP
IT	Vino Nobile di Montepulciano		Վինո Նոբիլե դի Մոնտեպուլչիանո	ChNP
IT	Vittoria		Վիտորիա	ChNP
IT	Weinberg Dolomiten		Բանբերգ Դոլոմիտեն	ChOG
IT	Zagarolo		Զագարոլո	ChNP
LU	Moselle Luxembourgeoise		Մոզել Լյուքսեմբուրգուազ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
MT	Ghawdex		ԳնաՎդէքս	ChNP
MT	Gozo		Գոցո	ChNP
MT	Malta		Մալտա	ChNP
MT	Maltese Islands		Մալտեզ Այլանդ	ChOG
NL	Drenthe		Դրենտե	ChOG
NL	Flevoland		Ֆլեվոլանդ	ChOG
NL	Friesland		Ֆրիսլանդ	ChOG
NL	Gelderland		Գելդերլանդ	ChOG
NL	Groningen		Գրոնինգեն	ChOG
NL	Limburg		Լիմբուրգ	ChOG
NL	Noord-Brabant		Նորդ-Բրաբանտ	ChOG
NL	Noord-Holland		Նորդ-Հոլանդ	ChOG
NL	Overijssel		Օվերիյսել	ChOG
NL	Utrecht		Ուտրեխտ	ChOG
NL	Zeeland		Զեելանդ	ChOG
NL	Zuid-Holland		Զուիդ-Հոլանդ	ChOG
PT	Açores		Ասորէս	ChOG
PT	Alenquer		Ալենկեր	ChNP
PT	Alentejano		Ալենտեժանո	ChOG
PT	Alentejo		Ալենտեժո	ChNP
PT	Algarve		Ալգարվե	ChOG
PT	Arruda		Առուդա	ChNP
PT	Bairrada		Բայրադա	ChNP
PT	Beira Interior		Բեյրա ինտերիոր	ChNP
PT	Biscoitos		Բիսկոիտոս	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
PT	Bucelas		Բուսելաս	ChNP
PT	Carcavelos		Կարավալելոս	ChNP
PT	Colares		Կոլարես	ChNP
PT	Dão		Դաո	ChNP
PT	DoTejo		Դո Տեժո	ChNP
PT	Douro		Դոուրո	ChNP
PT	Duriense		Դուրիենզե	ChOG
PT	Encostas d'Aire		Էնկոստաս դ'Աիրե	ChNP
PT	Graciosa		Գրասիոզա	ChNP
PT	Lafões		Լաֆոնես	ChNP
PT	Lagoa		Լագոա	ChNP
PT	Lagos		Լագոս	ChNP
PT	Lisboa		Լիսբոա	ChOG
PT	Madeira		Մադեյրա	ChNP
PT	Madeira Wein		Մադեյրա Վեյն	ChNP
PT	Madeira Wijn		Մադեյրա Վիյն	ChNP
PT	Madeira Wine		Մադեյրա Վայն	ChNP
PT	Madeirense		Մադեյրենսե	ChNP
PT	Madera		Մադերա	ChNP
PT	Madère		Մադերո	ChNP
PT	Minho		Մինհո	ChOG
PT	Óbidos		Օբիդոս	ChNP
PT	Oporto		Օպորտո	ChNP
PT	Palmela		Պալմելա	ChNP
PT	Península de Setúbal		Պենինսուլա դե Սետուբալ	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
PT	Pico		Պիկո	ChNP
PT	Port		Պորտ	ChNP
PT	Port Wine		Պորտ Վայն	ChNP
PT	Portimão		Պորտիմաո	ChNP
PT	Porto		Պորտո	ChNP
PT	Portvin		Պորտվեն	ChNP
PT	Portwein		Պորտվայն	ChNP
PT	Portwijn		Պորտվիյն	ChNP
PT	Setúbal		Սետուբալ	ChNP
PT	Tavira		Տավիրա	ChNP
PT	Távora-Varosa		Տավորա-Վարոսա	ChNP
PT	Tejo		Տեխո	ChOG
PT	Terras Madeirenses		Տերաս Մադեյրենսես	ChOG
PT	Torres Vedras		Տորես Վեդրաս	ChNP
PT	Transmontano		Տրանսմոնտանո	ChOG
PT	Trás-os-Montes		Տրաս-ոս-Մոնտես	ChNP
PT	Vin de Madère		Վեն դե Մադերե	ChNP
PT	vin de Porto		Վեն դե Պորտո	ChNP
PT	Vinho da Madeira		Վինիո դա Մադեյրա	ChNP
PT	vinho do Porto		Վինիո դո Պորտո	ChNP
PT	Vinho Verde		Վինիո Վերդե	ChNP
PT	Vino di Madera		Վինո դի Մադեռա	ChNP
RO	Aiud		Աիուդ	ChNP
RO	Alba Iulia		Ալբա Զուլիա	ChNP
RO	Babadag		Բաբադագ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
RO	Banat		Բանատ	ChNP
RO	Banu Măracine		Բանու Մառաչինե	ChNP
RO	Bohotin		Բոհոտին	ChNP
RO	Colinele Dobrogei		Կոլինե Դոբրոջեյ	ChOG
RO	Cotești		Կոտեսի	ChNP
RO	Cotnari		Կոնարի	ChNP
RO	Crișana		Կրիշանա	ChNP
RO	Dealu Bujorului		Դեալու Բուժորուլույ	ChNP
RO	Dealu Mare		Դեալու մարե	ChNP
RO	Dealurile Crișanei		Դեալուրիլե Կրիշանեյ	ChOG
RO	Dealurile Moldovei		Դեալուրիլե Մոլդովեյ	ChOG
RO	Dealurile Munteniei		Դեալուրիլե Մունտենիեյ	ChOG
RO	Dealurile Olteniei		Դեալուրիլե Օլտենիեյ	ChOG
RO	Dealurile Sătmăruului		Դեալուրիլե Սատմարուլույ	ChOG
RO	Dealurile Transilvaniei		Դեալուրիլե Տրանսիլվանիեյ	ChOG
RO	Dealurile Vrancei		Դեալուրիլե Վրանսեյ	ChOG
RO	Dealurile Zarandului		Դեալուրիլե Զարանդուլույ	ChOG
RO	Drăgășani		Դռագաշանի	ChNP
RO	Huși		Հուշի	ChNP
RO	Iana		Իանա	ChNP
RO	Iași		Իաշի	ChNP
RO	Lechința		Լեկինծա	ChNP
RO	Mehedinți		Մեհեդինծի	ChNP
RO	Miniș		Մինիշ	ChNP
RO	Murfatlar		Մուրֆատլար	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
RO	Nicorești		Նիկորեշտի	ChNP
RO	Odobesti		Օդոբեշտի	ChNP
RO	Oltina		Օլտինա	ChNP
RO	Panciu		Պանչու	ChNP
RO	Panciu		Պանչու	ChNP
RO	Pietroasa		Պյետրոասա	ChNP
RO	Recaș		Ռեչաշ	ChNP
RO	Sâmburești		Սամբուրեշտի	ChNP
RO	Sarica Niculițel		Սարիկա Նիկուլիծել	ChNP
RO	Sebeș-Apold		Սեբեշ-Ապոլդ	ChNP
RO	Segarcea		Սեգարչեա	ChNP
RO	Ștefănești		Շտեֆանեշտի	ChNP
RO	Târnave		Տիրնավե	ChNP
RO	Terasele Dunării		Տերասելե Դունարիի	ChOG
RO	Viile Carașului		Վիիլե Կառաշուլույ	ChOG
RO	Viile Timișului		Վիիլե Տիմիշուլույ	ChOG
SK	Južnoslovenská		Յուզնոսլովենսկա	ChNP
SK	Južnoslovenské		Յուզնոսլովենսկե	ChNP
SK	Južnoslovenský		Յուզնոսլովենսկի	ChNP
SK	Karpatská perla		Կարպատսկա պերլա	ChNP
SK	Malokarpatská		Մալոկարպատսկա	ChNP
SK	Malokarpatské		Մալոկարպատսկե	ChNP
SK	Malokarpatský		Մալոկարպատսկի	ChNP
SK	Nitrianska		Նիտրիանսկա	ChNP
SK	Nitrianske		Նիտրիանսկե	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
SK	Nitriansky		Նիտրիանսկի	ChNP
SK	Slovenská		Սլովենսկա	ChOG
SK	Slovenské		Սլովենսկէ	ChOG
SK	Slovenský		Սլովենսկի	ChOG
SK	Stredoslovenská		Ստոռեդոսլովենսկա	ChNP
SK	Stredoslovenské		Ստոռեդոսլովենսկէ	ChNP
SK	Stredoslovenský		Ստոռեդոսլովենսկի	ChNP
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj		Վինոխադնիկա օբլաստ Տոկայ	ChNP
SK	Východoslovenská		Վիխոդոսլովենսկա	ChNP
SK	Východoslovenské		Վիխոդոսլովենսկէ	ChNP
SK	Východoslovenský		Վիխոդոսլովենսկի	ChNP
SI	Bela krajina		Բելա կռայինա	ChNP
SI	Belokranjec		Բելոկռանյեց	ChNP
SI	Bizeljčan		Բիզելյչան	ChNP
SI	Bizeljsko Sremič		Բիզելյսկո Սռեմիչ	ChNP
SI	Cviček		Շվչեկ	ChNP
SI	Dolenjska		Դոլենյսկա	ChNP
SI	Goriška Brda		Գորիշկա Բրդա	ChNP
SI	Kras		Կռաս	ChNP
SI	Metliška črnina		Մետլիշկա չոնինա	ChNP
SI	Podravje		Պոդրավյե	ChOG
SI	Posavje		Պոսավյե	ChOG
SI	Prekmurje		Պրեկմուրիյե	ChNP
SI	Primorska		Պրիմորսկա	ChOG
SI	Slovenska Istra		Սլովենսկա Իստրա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
SI	Štajerska Slovenija		Շտայէռսկա Սլէվէնիյա	ChNP
SI	Teran		Տէռան	ChNP
SI	Vipavska dolina		Վիպավսկա դոլինա	ChNP
ES	3 Riberas		3 ռիբէռաս	ChOG
ES	Abona		Աբոնա	ChNP
ES	Alella		Ալէյա	ChNP
ES	Alicante		Ալիկանտե	ChNP
ES	Almansa		Ալմանսա	ChNP
ES	Altiplano de Sierra Nevada		Ալտիպլանո դէ Սիէռա Նեվադա	ChOG
ES	Arabako Txakolina		Առբակո Տշակոլինա	ChNP
ES	Arlanza		Առլանսա	ChNP
ES	Arribes		Արիբէս	ChNP
ES	Aylés		Այլէս	ChNP
ES	Bailén		Բայլէն	ChOG
ES	Bajo Aragón		Բախո Առագոն	ChOG
ES	Barbanza e Iria		Բառբանցա է Իրիա	ChOG
ES	Betanzos		Բէտանսոս	ChOG
ES	Bierzo		Բիէրսո	ChNP
ES	Binissalem		Բինիսալէմ	ChNP
ES	Bizkaiko Txakolina		Բիսկայկո Տշակոլինա	ChNP
ES	Bullas		Բուլաս	ChNP
ES	Cádiz		Կադիս	ChOG
ES	Calatayud		Կալատայուդ	ChNP
ES	Calzadilla		Կալսադիյա	ChNP
ES	Campo de Borja		Կամպո դէ Բորխա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
ES	Campo de Cartagena		Կամպո դե Կարտախենա	ChOG
ES	Campo de La Guardia		Կամպո դե լա Գուարդիա	ChNP
ES	Cangas		Կանգաս	ChNP
ES	Cariñena		Կարինյենա	ChNP
ES	Casa del Blanco		Կասա դել Բլանկո	ChNP
ES	Castelló		Կաստելյո	ChOG
ES	Castilla		Կաստիլյա	ChOG
ES	Castilla y León		Կաստիլյա ի Լեոն	ChOG
ES	Cataluña		Կատալունյա	ChNP
ES	Cava		Կավա	ChNP
ES	Chacolí de Álava		Չակոլի դե Ալավա	ChNP
ES	Chacolí de Bizkaia		Չակոլի դե Բիսկայա	ChNP
ES	Chacolí de Getaria		Չակոլի դե Խետարիա	ChNP
ES	Cigales		Սիգալես	ChNP
ES	Conca de Barberà		Կոնկա դե Բարբերա	ChNP
ES	Condado de Huelva		Կոնդադո դե Ուելվա	ChNP
ES	Córdoba		Կորդոբա	ChOG
ES	Costa de Cantabria		Կոստա դե Կանտաբրիա	ChOG
ES	Costers del Segre		Կոստերս դել Սեխրե	ChNP
ES	Cumbres del Guadalfeo		Կումբրես	ChOG
ES	Dehesa del Carrizal		Դեհեսա սել Կարիսալ	ChNP
ES	Desierto de Almería		Դեսիերտո դե Ալմերիա	ChOG
ES	Dominio de Valdepusa		Դոմինիո դե Վալդեպուսա	ChNP
ES	Eivissa		Էյվիսա	ChOG
ES	El Hierro		Էլ իերո	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
ES	El Terrerazo		Էլ Տերերասո	ChNP
ES	Empordà		Էմպորդա	ChNP
ES	Extremadura		Էստռեմադուրա	ChOG
ES	Finca Élez		Ֆինկա Էլեզ	ChNP
ES	Formentera		Ֆորմենտերա	ChOG
ES	Getariako Txakolina		Խետարիակո Տչակոլինա	ChNP
ES	Gran Canaria		Գրան Կանարիա	ChNP
ES	Granada		Գրանադա	ChNP
ES	Guijoso		Գույխոսո	ChNP
ES	Ibiza		Իբիզա	ChOG
ES	Illa de Menorca		Իլյա դե Մենորկա	ChOG
ES	Illes Balears		Իլյես Բալեարս	ChOG
ES	Isla de Menorca		Իսլա դե Մենոռկա	ChOG
ES	Islas Canarias		Իսլաս Կանարիաս	ChNP
ES	Jerez		Խերես	ChNP
ES	Jerez-Xérès-Sherry		Խերես-Շերես-Շերի	ChNP
ES	Jumilla		Խումիլյա	ChNP
ES	La Gomera		Լա Գոմերա	ChNP
ES	La Mancha		Լա Մանչա	ChNP
ES	La Palma		Լա Պալմա	ChNP
ES	Laderas del Genil		Լադերաս դել Խենիլ	ChOG
ES	Lanzarote		Լանցարոտե	ChNP
ES	Laujar-Alpujarra		Լաուխար-Ալպուխարա	ChOG
ES	Lebrija		Լեբրիխա	ChNP
ES	Liébana		Լիեբանա	ChOG

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
ES	Los Balagueses		Լոս Բալագուեսես	ChNP
ES	Los Palacios		Լոս Պալասիոս	ChOG
ES	Málaga		Մալագա	ChNP
ES	Mallorca		Մայորկա	ChOG
ES	Manchuela		Մանչուելա	ChNP
ES	Manzanilla		Մանսանիլյա	ChNP
ES	Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda		Մանսանիլյա -Սանլուկար դե Բարամեդա	ChNP
ES	Méntrida		Մենտրիդա	ChNP
ES	Mondéjar		Մոնդեխար	ChNP
ES	Monterrei		Մոնտեռեյ	ChNP
ES	Montilla-Moriles		Մոնտիլյա-Մորիլես	ChNP
ES	Montsant		Մոնտսանտ	ChNP
ES	Murcia		Մուրսիա	ChOG
ES	Navarra		Նավարա	ChNP
ES	Norte de Almería		Նորտե դե Ալմերիա	ChOG
ES	Pago de Arínzano		Պագո դե Արինզանո	ChNP
ES	Pago de Otazu		Պագո դե Օտասու	ChNP
ES	Pago Florentino		Պագո Ֆլորենտինո	ChNP
ES	Penedès		Պենեդես	ChNP
ES	Pla de Bages		Պլա դե Բախես	ChNP
ES	Pla i Llevant		Պլա ի Յեվանտ	ChNP
ES	Prado de Irache		Պրադո դե Իռաչե	ChNP
ES	Priorat		Պրիորատ	ChNP
ES	Rías Baixas		Ռիաս Բախաս	ChNP
ES	Ribeira Sacra		Ռիբեյրա Սակրա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
ES	Ribeiro		Ռիբեյրո	ChNP
ES	Ribera del Andarax		Ռիբերա դել Անդառաքս	ChOG
ES	Ribera del Duero		Ռիբերա դել Դուերո	ChNP
ES	Ribera del Gállego – Cinco Villas		Ռիբերա դել Գալեգո – Սինկո Վիլաս	ChOG
ES	Ribera del Guadiana		Ռիբերա դել Գուադիանա	ChNP
ES	Ribera del Jiloca		Ռիբերա դել Յիլոկա	ChOG
ES	Ribera del Júcar		Ռիբերա դել Խուկար	ChNP
ES	Ribera del Queiles		Ռիբերա դել Կեյլես	ChOG
ES	Rioja		Ռիոխա	ChNP
ES	Rueda		Ռուեդա	ChNP
ES	Serra de Tramuntana-Costa Nord		Սերա դե Տրամունտանա-Կոստա Նորդ	ChOG
ES	Sherry		Շերի	ChNP
ES	Sierra de Salamanca		Սյերա դե Սալամանկա	ChNP
ES	Sierra Norte de Sevilla		Սյերա Նորտե դե Սևիլյա	ChOG
ES	Sierra Sur de Jaén		Սյերա Սուր դե Խաեն	ChOG
ES	Sierras de Las Estancias y Los Filabres		Սյերաս դե լաս Էստանսիաս և Լոս Ֆիլաբրես	ChOG
ES	Sierras de Málaga		Սյերաս դե Մալագա	ChNP
ES	Somontano		Սոմոնտանո	ChNP
ES	Tacoronte-Acentejo		Տակոռոնտե-Ասենտեյո	ChNP
ES	Tarragona		Տարագոնա	ChNP
ES	Terra Alta		Տերա Ալտա	ChNP
ES	Tierra de León		Տյերա դե Լեոն	ChNP
ES	Tierra del Vino de Zamora		Տյերա դել Վինո դե Սամորա	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
ES	Toro		Տորո	ChNP
ES	Torreperogil		Տորեպերոխիլ	ChOG
ES	Txakolí de Álava		Չակոլի դե Ալավա	ChNP
ES	Txakolí de Bizkaia		Չակոլի դե Բիսկայա	ChNP
ES	Txakolí de Getaria		Չակոլի դե Խետարիա	ChNP
ES	Uclés		Ուկլես	ChNP
ES	Utiel-Requena		Ուիել- Ռեքուենա	ChNP
ES	Val do Miño-Ourense		Վալ դո Մինյո-Օուրենսե	ChOG
ES	Valdejalón		Վալդեխալոն	ChOG
ES	Valdeorras		Վալդեորաս	ChNP
ES	Valdepeñas		Վալդեպենյաս	ChNP
ES	Valencia		Վալենսիա	ChNP
ES	Valle de Güímar		Վալե դե Խույմար	ChNP
ES	Valle de la Orotava		Վալե դե լա Օրոտավա	ChNP
ES	Valle del Cinca		Վալե դել Սինկա	ChOG
ES	Valle del Miño-Ourense		Վալե դել Մինյո-Օուրենսե	ChOG
ES	Valles de Benavente		Վալես դե Բենավենտե	ChNP
ES	Valles de Sadacia		Վալես դե Սադասիա	ChOG
ES	Valtiendas		Վալտիենդաս	ChNP
ES	Villaviciosa de Córdoba		Վիլավիսիոզա դե Կորդոբա	ChOG
ES	Vinos de Madrid		Վինոս դե Մադրիդ	ChNP
ES	Xérès		Խերես	ChNP
ES	Ycoden-Daute-Isora		Իկոդեն-Դաուտե-Իսորա	ChNP
ES	Yecla		Յեկլա	ChNP
GB	English		Ինգլիշ	ChNP

Państwo członkowskie	Nazwa, która ma być chroniona	Nazwa równoznaczna / Transkrypcja na alfabet łaciński	Transkrypcja na alfabet ormiański	Typ (ChNP/ ChOG)
GB	English Regional		Ինգլիշ Բիջնընըլ	ChOG
GB	Welsh		Ուելշ	ChNP
GB	Welsh Regional		Ուելշ Բիջնընըլ	ChOG

Część B

Oznaczenia geograficzne produktów Republiki Armenii, o których mowa w art. 231 ust. 4

Nazwa	Transkrypcja na alfabet łaciński	Rodzaj produktu
ՍԵՎԱՆԻ ԻՇԽԱՆ ⁽¹⁾	Sevani Ishkhan	Ryby i owoce morza

⁽¹⁾ Z zastrzeżeniem pozytywnego zakończenia procedury sprzeciwu, o której mowa w art. 231 ust. 4.

ZAŁĄCZNIK XI

DODATKOWE ZAMÓWIENIA PUBLICZNE OBJĘTE UMOWĄ

A. Unia Europejska:

Umowy koncesji na roboty, objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji, z późniejszymi zmianami, które są udzielane przez podmiot wymieniony w załącznikach Unii Europejskiej 1 i 2 do dodatku I do Porozumienia w sprawie zamówień rządowych w ramach WTO na mocy tej dyrektywy. System ten jest zgodny z art. I, II, IV, VI i VII (z wyjątkiem pkt 2 lit. e) i pkt 2 lit. l)), XVI (z wyjątkiem ust. 3 i 4) i XVIII Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych.

B. Republika Armenii:

Umowy koncesji objęte systemem ustawy o zamówieniach publicznych, które są udzielane przez podmiot wymieniony w załącznikach Republiki Armenii 1 i 2 do dodatku I do Porozumienia w sprawie zamówień rządowych w ramach WTO.

ZAŁĄCZNIK XII do ROZDZIAŁU 2

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI w TYTULE VII: POMOC FINANSOWA ORAZ POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI

Republika Armenii zobowiązuje się do stopniowego zbliżenia swojego prawodawstwa do następujących przepisów Unii Europejskiej i instrumentów międzynarodowych we wskazanych ramach czasowych.

Konwencja z dnia 26 lipca 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich

Zastosowanie mają następujące postanowienia tej Konwencji:

- Artykuł 1 – Postanowienia ogólne, definicje
- Artykuł 2 ust. 1 – niezbędne środki w celu zapewnienia, że działanie, o którym mowa w art. 1 oraz udział w zachowaniu, o którym mowa w art. 1 ust. 1, nakłanianie do niego lub próba takiego zachowania podlegają skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym.

Harmonogram: te postanowienia Konwencji podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszej Umowy.

- Artykuł 3 – Odpowiedzialność karna szefów przedsiębiorstw

Harmonogram: te postanowienia Konwencji podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Protokół do Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich

Zastosowanie mają następujące postanowienia tego Protokołu:

- Artykuł 1 ust. 1 lit. c) oraz artykuł 1 ust. 2 – Właściwe definicje
- Artykuł 2 – Korupcja bierna
- Artykuł 3 – Korupcja czynna
- Artykuł 5 ust. 1 – wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, że zachowanie, o którym mowa w art. 2 i 3, udział w takim zachowaniu oraz nakłanianie do niego podlegają skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym.
- Artykuł 7 – w zakresie, w jakim odnosi się do art. 3 Konwencji

Harmonogram: te postanowienia tego Protokołu podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszej Umowy.

Drugi Protokół do Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich:

Zastosowanie mają następujące postanowienia tego Protokołu:

- Artykuł 1 – Definicje
- Artykuł 2 – Pranie pieniędzy
- Artykuł 3 – Odpowiedzialność osób prawnych
- Artykuł 4 – Kary względem osób prawnych
- Artykuł 12 – w zakresie, w jakim odnosi się do art. 3 Konwencji

Harmonogram: te postanowienia tego Protokołu podlegają wdrożeniu wraz z wejściem w życie niniejszej Umowy.

Ochrona pieniędzy przed fałszowaniem

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiające środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/62/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie prawnokarnych środków ochrony euro i innych walut przed fałszowaniem, zastępująca decyzję ramową Rady 2000/383/WSiSW

Harmonogram: przepisy rozporządzenia (WE) nr 1338/2001 i dyrektywy 2014/62/UE podlegają wdrożeniu w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Konwencja międzynarodowa o zwalczaniu fałszowania pieniędzy (Genewa, 1929 r.)

Harmonogram: Konwencja zostaje podpisana i ratyfikowana wraz z wejściem w życie niniejszej Umowy.

PROTOKÓŁ I DO TYTUŁU VII

POMOC FINANSOWA

ORAZ POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI

ROZDZIAŁ 2: POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI

Protokół dotyczący definicji

1. „Nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie przepisów UE, niniejszej Umowy lub wynikających z niej porozumień i umów, spowodowane działaniem podmiotu gospodarczego lub jego zaniechaniem, które ma lub mogłoby mieć skutek w postaci naruszenia budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez Unię Europejską, czy to poprzez zmniejszenie lub utratę dochodów z tytułu zasobów własnych gromadzonych bezpośrednio w imieniu Unii Europejskiej, czy to poprzez nieuzasadnioną pozycję wydatków.

2. „Nadużycie finansowe” oznacza:

a) w odniesieniu do wydatków – jakiekolwiek celowe działanie lub zaniechanie dotyczące:

- wykorzystania lub przedstawienia nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów celem sprzeniewierzenia lub bezprawnego zatrzymania środków z budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez Unię Europejską lub w jej imieniu,
- nieuwajnienia informacji, będącego naruszeniem konkretnego obowiązku, które ma taki sam skutek jak opisany w tiret pierwszym niniejszej litery;
- niewłaściwego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w tiret pierwszym niniejszej litery, na cele inne niż te, na które środki finansowe te zostały pierwotnie przyznane;

b) w odniesieniu do dochodów – jakiekolwiek celowe działanie lub zaniechanie dotyczące:

- wykorzystania lub przedstawienia nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów celem bezprawnego zmniejszenia środków budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez Unię Europejską lub w jej imieniu,
- nieuwajnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem,
- niewłaściwego wykorzystania korzyści uzyskanych zgodnie z prawem, z tym samym skutkiem.

3. „Korupcja czynna” oznacza umyślne działanie każdej osoby, która obiecuje lub daje – bezpośrednio lub poprzez pośrednika – urzędnikowi, z przeznaczeniem dla niego lub dla osoby trzeciej, korzyść jakiejkolwiek rodzaju w zamian za działanie lub odstąpienie od działania zgodnie z obowiązkami tego urzędnika lub w ramach pełnienia przez niego swoich obowiązków, co stanowi naruszenie jego urzędowych obowiązków w sposób, który szkodzi lub może szkodzić interesom finansowym Unii Europejskiej.

4. „Korupcja bierna” oznacza umyślne działanie urzędnika, który – bezpośrednio lub poprzez pośrednika – prosi o korzyści jakiegokolwiek rodzaju, z przeznaczeniem dla niego lub dla osoby trzeciej, takie korzyści otrzymuje lub przyjmuje obietnicę takich korzyści w zamian za działanie lub odstąpienie od działania zgodnie z obowiązkami tego urzędnika lub w ramach pełnienia przez niego swoich obowiązków, co stanowi naruszenie jego urzędowych obowiązków w sposób, który szkodzi lub może szkodzić interesom finansowym Unii Europejskiej.

5. „Konflikt interesów” oznacza każdą sytuację, która mogłaby podać w wątpliwość zdolność urzędników do działania w sposób bezstronny i obiektywny ze względów określonych w art. 57 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002.

6. „Nienależnie wypłacone” oznacza wypłacone z naruszeniem przepisów regulujących fundusze UE.

7. „Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych” (OLAF) oznacza wyspecjalizowany organ Komisji Europejskiej zajmujący się zwalczaniem nadużyć finansowych. OLAF posiada niezależność operacyjną i jest odpowiedzialny za przeprowadzanie dochodzeń administracyjnych, których celem jest zwalczanie nadużyć finansowych, korupcji oraz wszelkiej innej nielegalnej działalności negatywnie wpływającej na interesy finansowe Unii Europejskiej, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 oraz rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami.

PROTOKÓŁ II

DOTYCZĄCY WZAJEMNEJ POMOCY ADMINISTRACYJNEJ W SPRAWACH CELNYCH

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego Protokołu:

- a) „prawo celne” oznacza wszelkie przepisy ustawowe lub wykonawcze obowiązujące na terytoriach Stron, regulujące przywóz, wywóz i tranzyt towarów oraz poddawanie ich jakimkolwiek innym systemom lub procedurom celnym, łącznie ze środkami zakazu, ograniczenia i kontroli;
- b) „organ wnioskujący” oznacza właściwy organ administracyjny, wyznaczony w tym celu przez Stronę, który występuje z wnioskiem o pomoc na podstawie niniejszego Protokołu;
- c) „organ współpracujący” oznacza właściwy organ administracyjny, wyznaczony w tym celu przez Stronę, który otrzymuje wniosek o pomoc na podstawie niniejszego Protokołu;
- d) „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje dotyczące określonej lub możliwej do określenia osoby fizycznej; oraz
- e) „działanie naruszające przepisy prawa celnego” oznacza wszelkie naruszenie lub próbę naruszenia przepisów prawa celnego.

Artykuł 2

Zakres stosowania

- 1. Strony pomagają sobie nawzajem w zakresie swoich uprawnień, w sposób i na warunkach ustanowionych w niniejszym Protokole, aby zapewnić prawidłowe stosowanie przepisów prawa celnego, w szczególności przez zapobieganie działaniom naruszającym takie przepisy, prowadzenie dochodzeń dotyczących takich działań i zwalczanie tychże działań.
- 2. Pomoc w sprawach celnych, jak przewidziano w niniejszym Protokole, ma zastosowanie do każdego organu administracji Stron, który jest właściwy w zakresie stosowania niniejszego Protokołu. Pomoc ta pozostaje bez uszczerbku dla postanowień regulujących wzajemną pomoc w sprawach karnych, ani też nie stosuje się do informacji uzyskanych zgodnie z wykonywanymi uprawnieniami na wniosek organu sądowego, chyba że organ zezwala na przekazywanie takich informacji.
- 3. Niniejszy Protokół nie obejmuje pomocy w zakresie odzyskiwania cel, podatków ani grzywien.

Artykuł 3

Pomoc udzielana na wniosek

- 1. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący dostarcza organowi wnioskującemu wszelkich stosownych informacji pozwalających mu zapewnić prawidłowe stosowanie przepisów prawa celnego, włącznie z informacjami dotyczącymi zauważonych lub planowanych działań, które stanowią lub mogłyby stanowić naruszenie przepisów prawa celnego.
- 2. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący informuje organ wnioskujący o tym:
 - a) czy towary wywiezione z terytorium jednej ze Stron zostały właściwie przywiezione na terytorium drugiej Strony, określając, w stosownych przypadkach, procedurę celną zastosowaną wobec towarów; lub
 - b) czy towary przywiezione na terytorium jednej ze Stron zostały prawidłowo wywiezione z terytorium drugiej Strony, określając, w stosownych przypadkach, procedurę celną zastosowaną wobec towarów.

3. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący podejmuje w ramach obowiązujących go przepisów ustawowych i wykonawczych działania niezbędne do zapewnienia specjalnego nadzoru dotyczącego:

- a) osób fizycznych lub prawnych, wobec których istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że uczestniczą lub uczestniczyły w działaniach naruszających przepisy prawa celnego;
- b) miejsc, w których są lub mogą być gromadzone zapasy towarów w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że towary te są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających przepisy prawa celnego;
- c) towarów, które są lub mogą być transportowane w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że towary te są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających przepisy prawa celnego; oraz
- d) środków transportu, które są lub mogą być wykorzystywane w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że są lub mają być wykorzystywane do działań naruszających przepisy prawa celnego.

Artykuł 4

Pomoc z własnej inicjatywy

Strony pomagają sobie wzajemnie, z własnej inicjatywy i zgodnie ze stosowanymi przez nie przepisami ustawowymi lub wykonawczymi, jeżeli uznają to za niezbędne w celu prawidłowego stosowania prawodawstwa celnego, w szczególności poprzez dostarczanie uzyskanych informacji odnoszących się do:

- a) działań, które naruszają przepisy prawa celnego lub co do których istnieje takie podejrzenie, i które mogą zainteresować drugą Stronę;
- b) nowych środków lub metod wykorzystywanych do prowadzenia działań naruszających przepisy prawa celnego;
- c) towarów, o których wiadomo, że są przedmiotem działań naruszających przepisy prawa celnego;
- d) osób fizycznych lub prawnych, wobec których istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że uczestniczą lub uczestniczyły w działaniach naruszających przepisy prawa celnego; oraz
- e) środków transportu, wobec których istnieje uzasadnione podejrzenie że były, są lub mogą być wykorzystane w działaniach naruszających przepisy prawa celnego.

Artykuł 5

Przekazywanie i powiadamianie

1. Na wniosek organu wnioskującego organ współpracujący podejmuje w ramach obowiązujących go przepisów ustawowych lub wykonawczych wszystkie środki niezbędne do przekazania adresatowi zamieszkującemu lub mającemu swoją siedzibę na terytorium organu współpracującego wszelkich dokumentów lub powiadomienia takiego adresata o wszelkich decyzjach organu wnioskującego, wchodzących w zakres stosowania niniejszego Protokołu.

2. Wniosek o przekazanie dokumentów lub powiadomienie o decyzji przedkłada się w formie pisemnej w języku urzędowym organu współpracującego lub w języku akceptowanym przez ten organ.

Artykuł 6

Forma i treść wniosków o udzielenie pomocy

1. Wnioski przedstawiane na podstawie niniejszego Protokołu sporządza się w formie pisemnej. Do wniosków dołącza się dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku. W pilnych przypadkach organ współpracujący może zaakceptować wnioski w formie ustnej, lecz wnioski takie muszą zostać niezwłocznie potwierdzone przez organ wnioskujący w formie pisemnej.

2. Wnioski przedstawiane na podstawie ust. 1 zawierają następujące informacje:

- a) organ wnioskujący;
- b) pomoc będąca przedmiotem wniosku;
- c) przedmiot i powód wystąpienia z wnioskiem;

- d) przepisy ustawowe lub wykonawcze oraz inne aspekty prawne mające związek z wnioskiem;
- e) możliwie dokładne i pełne informacje na temat osób fizycznych lub prawnych, których dotyczy dochodzenie; oraz
- f) streszczenie istotnych faktów oraz już przeprowadzonych dochodzeń.

3. Wnioski przedkłada się w języku urzędowym organu współpracującego lub w języku akceptowanym przez ten organ. Wymóg ten nie ma zastosowania do dokumentów towarzyszących wnioskowi, określonych w ust. 1.

4. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów formalnych określonych w ust. 1 do 3, organ współpracujący może zażądać poprawienia lub uzupełnienia wniosku. W międzyczasie organy każdej ze stron mogą zarządzić zastosowanie środków zabezpieczających.

Artykuł 7

Rozpatrywanie wniosków

1. W celu rozpatrzenia wniosku o pomoc organ współpracujący podejmuje czynności w granicach swoich kompetencji i w ramach dostępnych środków tak, jakby działał na własny rachunek lub na wniosek innych organów tej samej Strony, w drodze dostarczania informacji już przez siebie posiadanych, prowadzenia właściwych postępowań lub organizowania warunków ich przeprowadzenia. Niniejsze postanowienie stosuje się także do wszelkich innych organów, którym wniosek został przekazany przez organ współpracujący, jeżeli organ ten nie może działać samodzielnie.

2. Wnioski o pomoc są rozpatrywane zgodnie z przepisami ustawowymi lub wykonawczymi Strony, do której kierowany jest wniosek.

3. Należycie upoważnieni urzędnicy Strony mogą, za zgodą drugiej Strony i z zastrzeżeniem określonych przez nią warunków, przebywać w biurach organu współpracującego lub wszelkich innych organów, których to dotyczy zgodnie z ust. 1, celem uzyskania informacji o działalności naruszającej lub mogącej naruszać przepisy prawa celnego, których to informacji organ wnioskujący potrzebuje do celów niniejszego Protokołu.

4. Należycie upoważnieni urzędnicy Strony mogą, za zgodą drugiej Strony i z zastrzeżeniem określonych przez nią warunków, być obecni przy dochodzeniach prowadzonych na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 8

Forma przekazywania informacji

1. Organ współpracujący przekazuje organowi wnioskującemu, w formie pisemnej, wyniki postępowań wraz ze wszystkimi stosownymi dokumentami, uwierzytelnionymi odpisami lub innymi elementami.

2. Informacje te mogą być przekazywane w formie elektronicznej.

3. Organ wnioskujący może wystąpić z wnioskiem o przekazanie oryginałów dokumentów jedynie w przypadku, gdy uwierzytelnione kopie są niewystarczające. Oryginały dokumentów zwraca się w możliwie najkrótszym czasie.

Artykuł 9

Wyjątki od obowiązku udzielenia pomocy

1. Pomocy można odmówić lub uzależnić jej wykonanie od spełnienia określonych warunków lub wymagań, w przypadku gdy Strona uznaje, że pomoc udzielona na mocy niniejszego Protokołu:

- a) może grozić naruszeniem suwerenności Republiki Armenii lub państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek o udzielenie pomocy zgodnie z niniejszym Protokołem;

- b) może grozić naruszeniem porządku publicznego, bezpieczeństwa, tajemnicy państwowej lub innych podstawowych interesów, w szczególności w przypadkach, o których mowa w art. 10 ust. 2; lub
 - c) mogłaby spowodować naruszenie tajemnicy przemysłowej, handlowej lub zawodowej.
2. Organ współpracujący może odroczyć udzielenie pomocy, jeżeli kolidowałoby to z trwającymi dochodzeniami, śledztwami lub postępowaniami. W takim przypadku organ współpracujący konsultuje się z organem wnioskującym, aby ustalić, czy pomocy można udzielić z zastrzeżeniem warunków wymaganych przez organ współpracujący.
3. W przypadku gdy organ wnioskujący zwraca się o pomoc, której sam nie byłby w stanie udzielić, gdyby został o to poproszony, zwraca on uwagę na ten fakt w swoim wniosku. Decyzja co do sposobu rozpatrzenia takiego wniosku należy następnie do organu współpracującego.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, decyzja organu współpracującego oraz jej uzasadnienie muszą być niezwłocznie podane do wiadomości organu wnioskującego.

Artykuł 10

Wymiana informacji i poufność

1. Wszelkie informacje przekazane w dowolnej formie zgodnie z niniejszym Protokołem mają charakter poufny lub zastrzeżony, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi w każdej ze Stron. Informacje te są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy urzędowej i korzystają z ochrony, jaką objęte są informacje takiego samego rodzaju na podstawie odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych Strony, która je otrzymała.
2. Dane osobowe mogą być przedmiotem wymiany tylko w przypadku, gdy Strona je otrzymująca zobowiąże się do zapewnienia ochrony tych danych w sposób, który zostanie uznany za odpowiedni przez Stronę przekazującą informacje.
3. Wykorzystanie informacji uzyskanych na mocy niniejszego Protokołu w postępowaniu sądowym lub administracyjnym w związku z działaniami naruszającymi przepisy prawa celnego uznaje się za służące osiągnięciu celów niniejszego Protokołu. Dlatego Strony mogą, w swoich aktach dowodowych, sprawozdaniach i zeznaniach, jak również w postępowaniach sądowych i zarzutach podnoszonych przed sądami, wykorzystywać jako dowód informacje, które uzyskały, i dokumenty, z którymi zapoznały się zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu. Organ współpracujący może uzależnić dostarczanie informacji lub udzielenie dostępu do dokumentów od spełnienia warunku powiadomienia go o takim wykorzystaniu.
4. Uzyskane informacje wykorzystuje się wyłącznie do celów niniejszego Protokołu. W przypadku gdy jedna ze Stron chce wykorzystać te informacje do innych celów, musi wcześniej uzyskać na to pisemną zgodę organu, który je dostarczył. Takie wykorzystanie tych informacji odbywa się wówczas z zastrzeżeniem wszelkich ograniczeń ustanowionych przez ten organ.

Artykuł 11

Biegli i świadkowie

Urzędnik reprezentujący drugą Stronę może zostać upoważniony przez organ współpracujący do stawienia się, w granicach określonych przyznanego upoważnienia, jako biegły lub świadek w postępowaniu sądowym lub administracyjnym w sprawach objętych niniejszym Protokołem oraz przedstawienia potrzebnych w tym celu przedmiotów, dokumentów lub ich uwierzytelnionych odpisów. Wniosek o stawienie się musi wskazywać dokładnie, przed jakim organem sądowym lub administracyjnym urzędnik musi się stawić, w jakiej sprawie oraz na jakiej podstawie lub w jakim charakterze urzędnik ten zostanie przesłuchany.

Artykuł 12

Wydatki związane z udzieleniem pomocy

Strony zrzekają się wszystkich wzajemnych roszczeń dotyczących zwrotu wydatków poniesionych w związku z wykonaniem niniejszego Protokołu, z wyjątkiem – w stosowanych przypadkach – wydatków poniesionych na rzecz biegłych i świadków oraz tłumaczy ustnych i pisemnych niebędących pracownikami administracji publicznej.

*Artykuł 13***Wykonanie**

1. Wykonanie niniejszego Protokołu powierza się z jednej strony organom celnym Republiki Armenii, a z drugiej strony odpowiednio właściwym służbom Komisji Europejskiej i organom celnym państw członkowskich. Decydują one w sprawach związanych ze wszystkimi środkami praktycznymi i uzgodnieniami niezbędnymi do wykonania niniejszego protokołu, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów ustawowych i wykonawczych, w szczególności w dziedzinie ochrony danych osobowych.
2. Strony konsultują się wzajemnie, a następnie na bieżąco przekazują sobie informacje na temat środków wykonawczych, przyjmowanych zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu.
3. W Unii Europejskiej postanowienia niniejszego Protokołu nie wpływają na przekazywanie jakichkolwiek informacji uzyskanych na podstawie niniejszego Protokołu między właściwymi służbami Komisji Europejskiej i organami celnymi państw członkowskich. W Republice Armenii postanowienia niniejszego Protokołu nie wpływają na przekazywanie w ramach organów celnych Armenii jakichkolwiek informacji uzyskanych na podstawie niniejszego Protokołu.

*Artykuł 14***Inne umowy**

Postanowienia niniejszego Protokołu mają pierwszeństwo przed postanowieniami wszelkich dwustronnych umów o wzajemnej pomocy, które zostały lub mogą zostać zawarte między poszczególnymi państwami członkowskimi a Republiką Armenii, o ile postanowienia tych umów okazały się niezgodne z zawartymi w niniejszym Protokole.

*Artykuł 15***Konsultacje**

W sprawach związanych z wykładnią i wykonaniem niniejszego Protokołu Strony konsultują się wzajemnie w celu rozstrzygnięcia sprawy w ramach Podkomitetu ds. Cel ustanowionego na mocy art. 126 niniejszej Umowy.

WSPÓLNA DEKLARACJA DOTYCZĄCA ROZDZIAŁU 2 (POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ZWALCZANIA NADUŻYĆ
FINANSOWYCH I KONTROLI) TYTUŁU VII (POMOC FINANSOWA ORAZ POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE
ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH I KONTROLI)

Obowiązek wprowadzenia stosownych środków w celu wyeliminowania wszelkich nieprawidłowości, nadużyć finansowych bądź czynnej lub biernej korupcji oraz wykluczenia konfliktu interesów na jakimkolwiek etapie wykonania środków finansowych UE, o których mowa w tytule VII rozdział 2, nie wiąże się z odpowiedzialnością finansową Republiki Armenii, jeśli chodzi o zobowiązania zaciągnięte przez podmioty i osoby znajdujące się pod jej jurysdykcją.

Wykonując swoje prawo do kontroli zgodnie z tytułem VII rozdział 2, Unia Europejska przestrzega krajowych przepisów dotyczących tajemnicy bankowej.

COMPREHENSIVE AND ENHANCED PARTNERSHIP AGREEMENT

**between the European Union
and the European Atomic Energy Community
and their Member States, of the one part,
and the Republic of Armenia, of the other part**

PREAMBLE

THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE REPUBLIC OF BULGARIA,
THE CZECH REPUBLIC,
THE KINGDOM OF DENMARK,
THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,
THE REPUBLIC OF ESTONIA,
IRELAND,
THE HELLENIC REPUBLIC,
THE KINGDOM OF SPAIN,
THE FRENCH REPUBLIC,
THE REPUBLIC OF CROATIA,
THE ITALIAN REPUBLIC,
THE REPUBLIC OF CYPRUS,
THE REPUBLIC OF LATVIA,
THE REPUBLIC OF LITHUANIA,
THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,
HUNGARY,
THE REPUBLIC OF MALTA,
THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,
THE REPUBLIC OF AUSTRIA,
THE REPUBLIC OF POLAND,
THE PORTUGUESE REPUBLIC,
ROMANIA,
THE REPUBLIC OF SLOVENIA,
THE SLOVAK REPUBLIC,
THE REPUBLIC OF FINLAND,
THE KINGDOM OF SWEDEN,
THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

Contracting Parties to the Treaty on European Union, the Treaty on the Functioning of the European Union and the Treaty establishing the European Atomic Energy Community, hereinafter referred to as 'the Member States',

THE EUROPEAN UNION, and

THE EUROPEAN ATOMIC ENERGY COMMUNITY, hereinafter referred to as 'Euratom'

of the one part, and

THE REPUBLIC OF ARMENIA

of the other part,

hereafter jointly referred to as 'the Parties',

TAKING ACCOUNT OF the strong links between the Parties and the values that they share, and their desire to strengthen links established in the past through the Partnership and Cooperation Agreement between the European Communities and their Member States, of the one part, and the Republic of Armenia, of the other part, which was signed in Luxembourg on 22 April 1996 and entered into force on 1 July 1999 ('PCA') and to promote close and intensive cooperation based on equal partnership within the framework of the European Neighbourhood Policy ('ENP') and the Eastern Partnership as well as within this Agreement;

RECOGNISING the contribution of the joint EU-Armenia ENP Action Plan, including its introductory provisions, and the importance of the partnership priorities in strengthening relations between the European Union and the Republic of Armenia and in helping to move forward the reform and approximation process, as referred to hereinafter, in the Republic of Armenia, thus contributing to enhanced political and economic cooperation;

COMMITTED to further strengthening respect for fundamental freedoms, human rights, including the rights of persons belonging to minorities, democratic principles, the rule of law, and good governance;

ACKNOWLEDGING that internal reforms towards strengthening democracy and the market economy, on the one hand, and sustainable conflict settlement, on the other hand, are linked. Hence, sustainable democratic reform processes in the Republic of Armenia will help build confidence and stability throughout the region;

COMMITTED to further promoting the political, socio-economic and institutional development of the Republic of Armenia through, for example, the development of civil society, institution building, public-administration and civil-service reform, the fight against corruption, and enhanced trade and economic cooperation, including good governance in the area of tax, the reduction of poverty, and wide-ranging cooperation in a broad spectrum of areas of common interest, including in the field of justice, freedom and security;

COMMITTED to the full implementation of the purposes, principles and provisions of the United Nations Charter, the United Nations Universal Declaration of Human Rights of 1948, the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of 1950 ('the European Convention on Human Rights') and the Helsinki Final Act of 1975 of the Conference on Security and Cooperation in Europe ('OSCE Helsinki Final Act');

RECALLING their will to promote international peace and security as well as engaging in effective multilateralism and the peaceful settlement of disputes within agreed formats, in particular by cooperating to that end within the framework of the United Nations ('UN') and the Organization for Security and Co-operation in Europe ('OSCE');

COMMITTED to international obligations to fight against the proliferation of weapons of mass destruction ('WMDs') and their means of delivery and to cooperate on disarmament and non-proliferation, as well as nuclear security and safety;

RECOGNISING the importance of the active participation of the Republic of Armenia in regional cooperation formats, including those supported by the European Union; recognising the importance the Republic of Armenia attaches to its participation in international organisations and cooperation formats and its existing obligations arising therefrom;

DESIROUS to further develop regular political dialogue on bilateral and international issues of mutual interest, including regional aspects, taking into account the common foreign and security policy, including the common security and defence policy, of the European Union and the relevant policies of the Republic of Armenia; recognising the importance the Republic of Armenia attaches to its participation in international organisations and cooperation formats and its existing obligations arising therefrom;

RECOGNISING the importance of the commitment of the Republic of Armenia to the peaceful and lasting settlement of the Nagorno-Karabakh conflict, and the need to achieve that settlement as early as possible, in the framework of the negotiations led by the OSCE Minsk Group co-chairs; also recognising the need to achieve that settlement on the basis of the purposes and principles enshrined in the UN Charter and the OSCE Helsinki Final Act, in particular those related to refraining from the threat or use of force, the territorial integrity of States, and the equal rights and self-determination of peoples and reflected in all declarations issued within the framework of the OSCE Minsk Group co-chairmanship since the 16th OSCE Ministerial Council of 2008; also noting the stated commitment of the European Union to support this settlement process;

COMMITTED to preventing and fighting corruption, combating organised crime and stepping up cooperation in the fight against terrorism;

COMMITTED to stepping up their dialogue and cooperation on migration, asylum and border management with a comprehensive approach paying attention to legal migration and to cooperation aimed at tackling illegal migration and trafficking in human beings as well as efficiently implementing the Agreement between the European Union and the Republic of Armenia on the Readmission of Persons residing without Authorisation which entered into force on 1 January 2014 ('the Readmission Agreement');

RECONFIRMING that enhanced mobility of the citizens of the Parties in a secure and well-managed environment remains a core objective and considering in due course the opening of a visa dialogue with the Republic of Armenia, provided that conditions for well-managed and secure mobility, including the effective implementation of the Agreement between the European Union and the Republic of Armenia on the facilitation of the issuance of visas, which entered into force on 1 January 2014 ('the Visa-facilitation Agreement') and the Readmission agreement are in place;

COMMITTED to the principles of free-market economy and the readiness of the European Union to contribute to the economic reforms in the Republic of Armenia;

RECOGNISING the willingness of the Parties to deepen economic cooperation, including in trade-related areas, in compliance with the rights and obligations arising from the Parties' membership of the World Trade Organization ('WTO') and through the transparent and non-discriminatory application of those rights and obligations;

CONVINCED that this Agreement will create a new climate for economic relations between the Parties and, above all, for the development of trade and investment, and will stimulate competition, which are crucial to economic restructuring and modernisation;

COMMITTED to respecting the principles of sustainable development;

COMMITTED to ensuring environmental protection, including trans-boundary cooperation and the implementation of multilateral international agreements;

COMMITTED to enhancing the security and safety of the energy supply, facilitating the development of appropriate infrastructure, increasing market integration and gradual approximation with the key elements of the EU *acquis* referred to hereinafter, including, *inter alia*, by promoting energy efficiency and the use of renewable energy sources, taking into account commitments of the Republic of Armenia to the principles of equal treatment of energy-supplier, -transit, and -consumer countries;

COMMITTED to high levels of nuclear safety and nuclear security, as referred to hereinafter;

ACKNOWLEDGING the need for enhanced energy cooperation, and the commitment of the Parties to fully respect the provisions of the Energy Charter Treaty;

WILLING to improve the level of public health and safety and the protection of human health, respecting the principles of sustainable development, environmental needs and climate change;

COMMITTED to enhancing people-to-people contacts, including through cooperation and exchanges in the fields of science and technology, education and culture, youth and sport;

COMMITTED to promoting cross-border and inter-regional cooperation;

RECOGNISING the commitment of the Republic of Armenia to gradually approximate its legislation in the relevant sectors with that of the European Union, to implement it effectively as part of its wider reform efforts and to develop its administrative and institutional capacity to the extent necessary to enforce this Agreement, and recognising the sustained support of the European Union, in accordance with all available instruments of cooperation, including technical, financial and economic assistance in connection with that commitment, reflecting the pace of the reforms and economic needs of the Republic of Armenia;

NOTING that, in the event that the Parties decide, within the framework of this Agreement, to enter into specific agreements in the area of freedom, security and justice concluded by the European Union pursuant to Title V of Part Three of the Treaty on the Functioning of the European Union, the provisions of such future agreements would not bind the United Kingdom and/or Ireland unless the European Union, simultaneously with the United Kingdom and/or Ireland as regards their respective previous bilateral relations, notifies the Republic of Armenia that the United Kingdom and/or Ireland has/have become bound by such agreements as part of the European Union in accordance with Protocol No 21 on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the area of freedom, security and justice, annexed to the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union. Likewise, any subsequent internal measures of the European Union adopted pursuant to the Title V of Part Three of the Treaty on the Functioning of the European Union to implement this Agreement would not bind the United Kingdom and/or Ireland unless they have notified their wish to take part or accept such measures in accordance with Protocol No 21; also noting, that such future agreements or such subsequent internal measures of the European Union would fall under Protocol No 22 on the position of Denmark, annexed to the said Treaties,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

TITLE I

OBJECTIVES AND GENERAL PRINCIPLES*Article 1***Objectives**

The aims of this Agreement are:

- (a) to enhance the comprehensive political and economic partnership and cooperation between the Parties, based on common values and close links, including by increasing the participation of the Republic of Armenia in policies, programmes and agencies of the European Union;
- (b) to strengthen the framework for political dialogue on all areas of mutual interest, promoting the development of close political relations between the Parties;
- (c) to contribute to the strengthening of democracy and of political, economic and institutional stability in the Republic of Armenia;
- (d) to promote, preserve and strengthen peace and stability at both regional and international level, including through joining efforts to eliminate sources of tension, enhancing border security, and promoting cross-border cooperation and good neighbourly relations;
- (e) to enhance cooperation in the area of freedom, security and justice with the aim of reinforcing the rule of law and respect for human rights and fundamental freedoms;
- (f) to enhance mobility and people-to-people contacts;
- (g) to support the efforts of the Republic of Armenia to develop its economic potential via international cooperation, including through the approximation of its legislation to the EU *acquis* referred to hereinafter;
- (h) to establish enhanced trade cooperation allowing for sustained regulatory cooperation in relevant areas, in compliance with the rights and obligations arising from WTO membership; and
- (i) to establish conditions for increasingly close cooperation in other areas of mutual interest.

*Article 2***General Principles**

1. Respect for the democratic principles, the rule of law, human rights and fundamental freedoms, as enshrined in particular in the UN Charter, the OSCE Helsinki Final Act and the Charter of Paris for a New Europe of 1990, as well as other relevant human rights instruments such as the UN Universal Declaration on Human Rights and the European Convention on Human Rights, shall form the basis of the domestic and external policies of the Parties and constitute an essential element of this Agreement.
2. The Parties reiterate their commitment to the principles of a free-market economy, sustainable development, regional cooperation and effective multilateralism.
3. The Parties reaffirm their respect for the principles of good governance, as well as for their international obligations, in particular under the UN, the Council of Europe and the OSCE.
4. The Parties commit themselves to the fight against corruption, the fight against the different forms of transnational organised crime and terrorism, the promotion of sustainable development, effective multilateralism and the fight against the proliferation of WMDs and their delivery systems, including through the EU Chemical Biological Radiological and Nuclear Risk Mitigation Centre of Excellence Initiative. This commitment constitutes a key factor in the development of the relations and cooperation between the Parties and contributes to regional peace and stability.

TITLE II

POLITICAL DIALOGUE AND REFORM; COOPERATION IN THE FIELD OF FOREIGN AND SECURITY POLICY*Article 3***Aims of political dialogue**

1. Political dialogue on all areas of mutual interest, including foreign policy and security matters as well as domestic reform, shall be further developed and strengthened between the Parties. Such dialogue will increase the effectiveness of political cooperation on foreign policy and security matters, recognising the importance the Republic of Armenia attaches to its participation in international organisations and cooperation formats and its existing obligations arising therefrom.
2. The aims of political dialogue shall be:
 - (a) to further develop and strengthen political dialogue on all areas of mutual interest;
 - (b) to enhance the political partnership and increase the effectiveness of cooperation in the area of foreign and security policy;
 - (c) to promote international peace, stability and security based on effective multilateralism;
 - (d) to strengthen cooperation and dialogue between the Parties on international security and crisis management, in particular in order to address global and regional challenges and related threats;
 - (e) to strengthen cooperation in the fight against the proliferation of WMDs and their delivery systems;
 - (f) to foster result-oriented and practical cooperation between the Parties for achieving peace, security and stability on the European continent;
 - (g) to strengthen respect for democratic principles, the rule of law, good governance, and human rights and fundamental freedoms, including media freedom and the rights of persons belonging to minorities, and to contribute to consolidating domestic political reforms;
 - (h) to develop dialogue and to deepen cooperation between the Parties in the field of security and defence;
 - (i) to promote the peaceful resolution of conflicts;
 - (j) to promote the purposes and principles of the UN as enshrined in its Charter and the principles guiding relations between participating states as set out in the OSCE Helsinki Final Act; and
 - (k) to promote regional cooperation, develop good neighbourly relations and enhance regional security, including by taking steps towards opening borders to promote regional trade and cross-border movement.

*Article 4***Domestic reform**

The Parties shall cooperate in the following areas:

- (a) developing, consolidating and increasing the stability and effectiveness of democratic institutions and the rule of law;
- (b) ensuring respect for human rights and fundamental freedoms;
- (c) making further progress on judicial and legal reform, so as to secure the independence, quality and efficiency of the judiciary, the prosecution and law enforcement;
- (d) strengthening the administrative capacity and guaranteeing the impartiality and effectiveness of law-enforcement bodies;
- (e) further pursuing public-administration reform and developing an accountable, efficient, transparent and professional civil service; and

- (f) ensuring effectiveness in the fight against corruption, in particular with a view to enhancing international cooperation in combating corruption, and ensuring effective implementation of relevant international legal instruments, such as the UN Convention Against Corruption of 2003.

Article 5

Foreign and security policy

1. The Parties shall intensify their dialogue and cooperation in the area of foreign and security policy, including the common security and defence policy, recognising the importance that the Republic of Armenia attaches to its participation in international organisations and cooperation formats and its existing obligations arising therefrom, and shall address in particular issues of conflict prevention and crisis management, risk reduction, cybersecurity, security-sector reform, regional stability, disarmament, non-proliferation, arms control and export control. Cooperation shall be based on common values and mutual interests, and shall aim at increasing its effectiveness, making use of bilateral, international and regional fora, in particular the OSCE.

2. The Parties reaffirm their commitment to the principles and norms of international law, including those enshrined in the UN Charter and the OSCE Helsinki Final Act, and their commitment to the promotion of those principles in their bilateral and multilateral relations.

Article 6

Serious crimes of international concern and the International Criminal Court

1. The Parties reaffirm that the most serious crimes of concern to the international community as a whole must not go unpunished and that their effective prosecution must be ensured by taking measures at national and international level, including at the level of the International Criminal Court.

2. The Parties consider that the establishment and effective functioning of the International Criminal Court constitutes an important development for international peace and justice. The Parties shall aim to enhance cooperation in promoting peace and international justice by ratifying and implementing the Rome Statute of the International Criminal Court and its related instruments, taking into account their legal and constitutional frameworks.

3. The Parties agree to closely cooperate to prevent genocide, crimes against humanity and war crimes by making use of appropriate bilateral and multilateral frameworks.

Article 7

Conflict prevention and crisis management

The Parties shall enhance practical cooperation in conflict prevention and crisis management, in particular with a view to the possible participation of the Republic of Armenia in EU-led civilian and military crisis-management operations as well as relevant exercises and training, on a case-by-case basis.

Article 8

Regional stability and peaceful resolution of conflicts

1. The Parties shall intensify their joint efforts to improve conditions for further regional cooperation by promoting open borders with cross-border movement, good neighbourly relations and democratic development, thereby contributing to stability and security, and shall work towards the peaceful settlement of conflicts.

2. The efforts referred to in paragraph 1 shall follow commonly shared principles of maintaining international peace and security as enshrined in the UN Charter, the OSCE Helsinki Final Act and other relevant multilateral documents to which the Parties have aligned themselves. The Parties underline the importance of existing agreed formats for the peaceful settlement of conflicts.

3. The Parties underline that arms control and confidence- and security-building measures remain of great importance for security, predictability and stability in Europe.

*Article 9***Weapons of mass destruction, non-proliferation and disarmament**

1. The Parties consider that the proliferation of WMDs and their means of delivery, both to State and non-State actors, such as terrorists and other criminal groups, represents one of the most serious threats to international peace and stability. The Parties therefore agree to cooperate in and contribute to countering the proliferation of WMDs and their means of delivery, in full compliance with, and national implementation of, their existing obligations under international disarmament and non-proliferation treaties and agreements as well as other relevant international obligations. The Parties agree that this provision constitutes an essential element of this Agreement.
2. The Parties agree to cooperate in and contribute to countering the proliferation of WMDs and their means of delivery by:
 - (a) taking steps to sign, ratify or accede to, as appropriate, and fully implement all other relevant international instruments; and
 - (b) further developing an effective system of national export controls, including controls on the export and transit of WMD-related goods as well as WMD end-use controls on dual-use technologies.
3. The Parties agree to establish a regular political dialogue that will accompany and consolidate the elements referred to in this Article.

*Article 10***Small arms and light weapons and conventional arms exports control**

1. The Parties recognise that the illicit manufacture and trafficking of small arms and light weapons ('SALWs'), including their ammunition, and excessive accumulation, poor management, inadequately secured stockpiles and the uncontrolled spread thereof continue to pose a serious threat to international peace and security.
2. The Parties agree to observe and fully implement their respective obligations to deal with the illicit trade in SALWs, including their ammunition, under existing international agreements to which they are parties and UN Security Council resolutions, as well as their commitments within the framework of other international instruments applicable in that area, such as the UN Programme of Action to prevent, combat and eradicate the illicit trade in SALWs in all its aspects.
3. The Parties shall undertake to cooperate and to ensure coordination, complementarity and synergy in their efforts to deal with the illicit trade in SALWs, including their ammunition, and the destruction of excessive stockpiles, at global, regional, sub-regional and, as appropriate, national levels.
4. Furthermore, the Parties agree to continue to cooperate in the area of conventional arms control, in the light of the Council Common Position 2008/944/CFSP of 8 December 2008 defining common rules governing control of exports of military technology and equipment and relevant national legislation of the Republic of Armenia.
5. The Parties agree to establish a regular political dialogue that will accompany and consolidate the elements referred to in this Article.

*Article 11***Combating terrorism**

1. The Parties reaffirm the importance of the fight against and the prevention of terrorism, and agree to work together at bilateral, regional and international level to prevent and combat terrorism in all its forms and manifestations.

2. The Parties agree that it is essential that the fight against terrorism be conducted with full respect for the rule of law and in full conformity with international law, including international human rights law, international refugee law and international humanitarian law, the principles of the UN Charter, and all relevant international counter-terrorism-related instruments.

3. The Parties stress the importance of the universal ratification and full implementation of all UN counter-terrorism-related conventions and protocols. The Parties agree to continue to promote dialogue on the draft Comprehensive Convention on International Terrorism and to cooperate in the implementation of the UN Global Counter-Terrorism Strategy, as well as all relevant UN Security Council resolutions and Council of Europe conventions. The Parties also agree to cooperate to promote international consensus on the prevention of and fight against terrorism.

TITLE III

JUSTICE, FREEDOM AND SECURITY

Article 12

Rule of law and respect for human rights and fundamental freedoms

1. In their cooperation in the area of freedom, security and justice, the Parties shall attach particular importance to the consolidation of the rule of law, including the independence of the judiciary, access to justice, the right to a fair trial as provided for by the European Convention on Human Rights, and procedural safeguards in criminal matters and victims' rights.

2. The Parties shall cooperate fully with regard to the effective functioning of institutions in the areas of law enforcement, the fight against corruption and the administration of justice.

3. Respect for human rights, non-discrimination and fundamental freedoms shall guide all cooperation on freedom, security and justice.

Article 13

Protection of personal data

The Parties agree to cooperate in order to ensure a high level of protection of personal data in accordance with the international legal instruments and standards of the European Union, Council of Europe and other international bodies.

Article 14

Cooperation on migration, asylum and border management

1. The Parties reaffirm the importance of the joint management of migration flows between their territories and shall establish a comprehensive dialogue on all migration-related issues, including legal migration, international protection and the fight against illegal migration, smuggling and trafficking in human beings.

2. Cooperation will be based on a specific needs-assessment conducted through mutual consultation between the Parties and will be implemented in accordance with their relevant legislation. It will, in particular, focus on:

- (a) addressing the root causes of migration;
- (b) the development and implementation of national legislation and practices as regards international protection, with a view to satisfying the provisions of the Geneva Convention relating to the status of refugees of 1951, the Protocol relating to the Status of Refugees of 1967 and other relevant international instruments, such as the European Convention on Human Rights, and to ensuring respect for the principle of 'non-refoulement';
- (c) the admission rules and rights and status of persons admitted, fair treatment and integration of lawfully residing non-nationals, education and training and measures against racism and xenophobia;

- (d) the establishment of an effective and preventive policy against illegal migration, the smuggling of migrants and trafficking in human beings, including the issue of how to combat networks of smugglers and traffickers and how to protect the victims of such trafficking in the framework of relevant international instruments;
 - (e) issues such as organisation, training, best practices and other operational measures in the areas of migration management, document security, visa policy, border-management and migration-information systems;
3. Cooperation may also facilitate circular migration for the benefit of development.

Article 15

Movement of persons and readmission

1. The Parties that are bound by the following Agreements shall ensure the full implementation of:
- (a) the Agreement between the European Union and the Republic of Armenia on the readmission of persons residing without authorisation; and
 - (b) the Agreement between the European Union and the Republic of Armenia on the facilitation of the issuance of visas.
2. The Parties shall continue to promote the mobility of citizens through the Visa-facilitation Agreement and consider in due course the opening of a visa-liberalisation dialogue provided that conditions for well-managed and secure mobility are in place. They shall cooperate in fighting irregular migration, including through the implementation of the Readmission Agreement, as well as promoting border-management policy as well as legal and operational frameworks.

Article 16

Fight against organised crime and corruption

1. The Parties shall cooperate in combating and preventing criminal and illegal activities, including transnational activities, organised or otherwise, such as:
- (a) smuggling of migrants and trafficking in human beings;
 - (b) smuggling and trafficking in firearms including SALWs;
 - (c) smuggling and trafficking illicit drugs;
 - (d) smuggling and trafficking in goods;
 - (e) illegal economic and financial activities such as counterfeiting, fiscal fraud and public-procurement fraud;
 - (f) embezzlement in projects funded by international donors;
 - (g) active and passive corruption, in both the private and public sector;
 - (h) forging documents and submitting false statements; and
 - (i) cybercrime.
2. The Parties shall enhance bilateral, regional and international cooperation among law-enforcement bodies, including the possible development of cooperation between European Union Agency for Law Enforcement Cooperation ('Europol') and the relevant authorities of the Republic of Armenia. The Parties are committed to implementing effectively the relevant international standards, in particular those enshrined in the UN Convention against Transnational Organised Crime of 2000 and the three Protocols thereto. The Parties shall cooperate in preventing and fighting corruption in line with the UN Convention Against Corruption of 2003, the recommendations of the Council of Europe Group of States against corruption ('GRECO') and the OECD, transparency with regard to asset declaration, the protection of whistle-blowers, and the disclosure of information on final beneficiaries of legal entities.

*Article 17***Illicit drugs**

1. Within their respective powers and competencies, the Parties shall cooperate to ensure a balanced and integrated approach towards preventing and combating illicit drugs as well as new psychoactive substances. Drug policies and actions shall be aimed at reinforcing structures for preventing and combating illicit drugs, reducing the supply of, trafficking in and the demand for illicit drugs and coping with the health and social consequences of drug abuse with a view to reducing harm, as well as at more effective prevention of the diversion of chemical precursors used for the illicit manufacture of narcotic drugs and psychotropic or psychoactive substances.

2. The Parties shall agree on the necessary methods of cooperation to attain the objectives referred to in paragraph 1. Actions shall be based on commonly agreed principles set out in the relevant international conventions, and shall aim at implementing the recommendations enshrined in the Outcome Document of the UN General Assembly Special Session on the world drug problem held in April 2016.

*Article 18***Money laundering and terrorism financing**

1. The Parties shall cooperate in order to prevent the use of their financial and relevant non-financial systems for the laundering of the proceeds of criminal activities in general and drug offences in particular, as well as for the purpose of terrorism financing. That cooperation extends to the recovery of assets or funds derived from the proceeds of crime.

2. Cooperation in this area shall allow for exchanges of relevant information within the framework of the Parties' respective legislation and relevant international instruments as well as the adoption of appropriate standards to prevent and combat money laundering and the financing of terrorism equivalent to those adopted by relevant international bodies active in this area, such as the Financial Action Task Force on Money Laundering.

*Article 19***Cooperation in the fight against terrorism**

1. In accordance with the principles underlying the fight against terrorism as set out in Article 11, the Parties reaffirm the importance of a law-enforcement and judicial approach to the fight against terrorism, and agree to cooperate in the prevention and suppression of terrorism, in particular by:

- (a) exchanging information on terrorist groups and individuals and their support networks, in accordance with international and national law, in particular as regards data protection and the protection of privacy;
- (b) exchanging experience with regard to the prevention and suppression of terrorism, means and methods and their technical aspects, as well as training, in accordance with applicable law;
- (c) exchanging views on radicalisation and recruitment, and ways to counter radicalisation and promote rehabilitation;
- (d) exchanging views and experience concerning cross-border movement and travel of terrorist suspects as well as terrorist threats;
- (e) sharing best practices as regards the protection of human rights in the fight against terrorism, in particular in relation to criminal proceedings;
- (f) ensuring the criminalisation of terrorist offences; and
- (g) taking measures against the threat of chemical, biological, radiological and nuclear terrorism, and undertaking necessary measures to prevent the acquisition, transfer and use for terrorist purposes of chemical, biological, radiological and nuclear materials as well as to prevent illegal acts against high-risk chemical, biological, radiological and nuclear facilities.

2. Cooperation shall be based on relevant available assessments and conducted through mutual consultation between the Parties.

*Article 20***Legal cooperation**

1. The Parties agree to develop judicial cooperation in civil and commercial matters as regards the negotiation, ratification and implementation of multilateral conventions on civil judicial cooperation and, in particular, the Conventions of the Hague Conference on Private International Law in the fields of international legal cooperation and litigation as well as the protection of children.

2. As regards judicial cooperation in criminal matters, the Parties shall seek to enhance cooperation on mutual legal assistance on the basis of relevant multilateral agreements. Such cooperation shall include, where appropriate, accession to, and implementation of, the relevant international instruments of the UN and the Council of Europe and closer cooperation between Eurojust and the competent authorities of the Republic of Armenia.

*Article 21***Consular protection**

The Republic of Armenia agrees that the diplomatic and consular authorities of any represented Member State shall provide protection to any national of a Member State which does not have a permanent representation in the Republic of Armenia effectively in a position to provide consular protection in a given case, on the same conditions as to nationals of that Member State.

TITLE IV

ECONOMIC COOPERATION

CHAPTER 1

Economic dialogue*Article 22*

1. The European Union and the Republic of Armenia shall facilitate the process of economic reform by improving shared understanding of the fundamentals of each economy and the formulation and implementation of economic policies.

2. The Republic of Armenia shall take further steps to develop a well-functioning market economy and to gradually approximate its economic and financial regulations and policies to those of the European Union, as agreed by this Agreement. The European Union will support the Republic of Armenia in ensuring sound macroeconomic policies, including central-bank independence and price stability, sound public finances, and a sustainable exchange-rate regime and balance of payments.

Article 23

To that end, the Parties agree to conduct a regular economic dialogue aimed at:

- (a) exchanging information on macroeconomic trends and policies, as well as on structural reforms, including strategies for economic development;
- (b) exchanging expertise and best practices in areas such as public-finance, monetary and exchange-rate policy frameworks, financial-sector policy and economic statistics;
- (c) exchanging information and experiences on regional economic integration, including the functioning of the European economic and monetary union;
- (d) reviewing the status of bilateral cooperation in the economic, financial and statistical fields.

*Article 24***Public sector internal control and auditing arrangements**

The Parties shall cooperate in the areas of public internal control and external audit with the following objectives:

- (a) further developing and implementing the public internal control system in accordance with the principle of decentralised managerial accountability, including an independent internal audit function for the entire public sector in the Republic of Armenia, by means of approximation with generally accepted international standards, frameworks and guidance and European Union good practice, on the basis of the public internal financial control reform programme approved by the Government of the Republic of Armenia;
- (b) developing an adequate financial inspection system in the Republic of Armenia to complement, but not duplicate, the internal audit function;
- (c) supporting the central harmonisation unit for public internal financial control in the Republic of Armenia and strengthening its ability to steer the reform process;
- (d) further strengthening the Audit Chamber as the supreme audit institution of the Republic of Armenia, in particular in terms of its financial, organisational and operational independence in accordance with internationally accepted external audit ('INTOSAI') standards; and
- (e) providing for the exchange of information, experiences and good practice.

*CHAPTER 2****Taxation****Article 25*

The Parties shall cooperate to enhance good governance in the area of tax, with a view to the further improvement of economic relations, trade, investment and fair cooperation.

Article 26

With reference to Article 25, the Parties recognise and commit themselves to implement the principles of good governance in the area of tax, i.e. the principles of transparency, exchange of information and fair tax competition, as subscribed to by Member States at European Union level. To that effect, without prejudice to European Union and Member State competences, the Parties shall improve international cooperation in the area of tax, facilitate the collection of tax revenues, and develop measures for the effective implementation of those principles of good governance.

Article 27

The Parties shall enhance and strengthen their cooperation aimed at the improvement and development of the Republic of Armenia's tax system and administration, including the enhancement of collection and control capacity, ensure effective tax collection and reinforce the fight against tax fraud and tax avoidance. The Parties shall not discriminate between imported products and like domestic products, in accordance with Articles I and III of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994 ('GATT 1994'). The Parties shall strive to enhance cooperation and the sharing of experiences in combating tax fraud and tax avoidance, in particular carousel fraud, as well as with regard to transfer pricing and anti-offshore regulation issues.

Article 28

The Parties shall develop their cooperation with a view to reaching shared policies for counteracting and fighting fraud and the smuggling of excisable products. The cooperation shall involve the exchange of information. To that end, the Parties shall look to strengthen their cooperation within the regional context and in line with the World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control of 2003.

Article 29

A regular dialogue shall take place on the issues covered by this Chapter.

*CHAPTER 3***Statistics***Article 30*

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on statistical issues, thereby contributing to the long-term objective of providing timely, internationally comparable and reliable statistical data. It is expected that a sustainable, efficient and professionally independent national statistical system shall produce information relevant for citizens, businesses and decision-makers in the European Union and in the Republic of Armenia, enabling them to take informed decisions on that basis. The national statistical system shall respect the UN Fundamental Principles of Official Statistics and take into account the EU *acquis* in the field of statistics, including the European Statistics Code of Practice, in order to align national statistical production with European norms and standards.

Article 31

Cooperation in the area of statistics shall aim at:

- (a) further strengthening the capacity of the national statistical system, including legal basis, the production of good-quality data and metadata, dissemination policy and user-friendliness, and taking into account users in the public and private sectors, the academic community and society at large;
- (b) the progressive alignment of the statistical system of the Republic of Armenia with norms and practice applied in the European Statistical System;
- (c) the fine-tuning of data provision to the European Union, taking into account the application of relevant international and European methodologies, including classifications;
- (d) enhancing the professional and management capacity of the national statistical staff to facilitate the application of statistical standards of the European Union and to contribute to the development of the statistical system of the Republic of Armenia;
- (e) exchanging experience with regard to the development of statistical know-how; and
- (f) promoting quality assurance and management in all statistical production processes and dissemination.

Article 32

The Parties shall cooperate within the framework of the European Statistical System in which Eurostat is the statistical office of the European Union. That cooperation shall ensure the professional independence of the statistical office and the application of the principles of the European statistics Code of practice as well as focus on the areas of:

- (a) demographic statistics, including censuses and social statistics;
- (b) agricultural statistics, including agricultural censuses;
- (c) business statistics, including business registers and the use of administrative sources for statistical purposes;
- (d) macroeconomic statistics, including national accounts, foreign trade statistics, balance-of-payments statistics and foreign direct-investment statistics;

- (e) energy statistics, including balances;
- (f) environment statistics;
- (g) regional statistics; and
- (h) horizontal activities, including quality assurance and management, statistical classifications, training, dissemination and the use of modern information technologies.

Article 33

The Parties shall, *inter alia*, exchange information and expertise and shall develop their cooperation, taking into account the experience accumulated in the reform of the statistical system launched within the framework of various assistance programmes. Efforts shall be directed towards further alignment with the EU *acquis* in statistics, on the basis of the national strategy for the development of the statistical system of the Republic of Armenia, and taking into account the development of the European Statistical System. Emphasis in the statistical data production shall be on the increased use of administrative records and streamlining statistical surveys, while taking into account the need to reduce response burden. The data produced shall be relevant for the design and monitoring of policies in key areas of social and economic life.

Article 34

A regular dialogue shall take place on the issues covered by this Chapter. To the extent possible, the activities undertaken within the European Statistical System, including training, shall be open for the participation of the Republic of Armenia.

Article 35

Gradual approximation of the legislation of the Republic of Armenia to the EU *acquis* in statistics shall be carried out in accordance with the annually updated Statistical Requirements Compendium as produced by Eurostat, which is considered by the Parties as annexed to this Agreement.

TITLE V

OTHER COOPERATION POLICIES

CHAPTER 1

Transport

Article 36

The Parties shall:

- (a) expand and strengthen their transport cooperation in order to contribute to the development of sustainable transport systems;
- (b) promote efficient, safe and secure transport operations as well as intermodality and interoperability of transport systems; and
- (c) endeavour to enhance the main transport links between their territories.

Article 37

Transport cooperation shall cover, the following areas:

- (a) the development of a sustainable national transport policy covering all modes of transport, in particular with a view to ensuring environmentally friendly, efficient, safe and secure transport systems and promoting the integration of transport-related considerations into other policy areas;
- (b) the development of sector-specific strategies in light of the national transport policy (including legal requirements for the upgrading of technical equipment and transport fleets to meet highest international standards) for road, rail, inland waterway, maritime, aviation and intermodality, including timetables and milestones for implementation, administrative responsibilities as well as financing plans;

- (c) the improvement of the infrastructure policy in order to better identify and evaluate infrastructure projects in the various modes of transport;
- (d) the development of funding strategies focusing on maintenance, capacity constraints and missing-link infrastructure as well as activating and promoting the participation of the private sector in transport projects;
- (e) accession to relevant international transport organisations and agreements, including procedures for ensuring strict implementation and effective enforcement of international transport agreements and conventions;
- (f) cooperation and the exchange of information for the development and improvement of technologies in transport, such as intelligent transport systems; and
- (g) the promotion of the use of intelligent transport systems and information technology in managing and operating all modes of transport as well as supporting intermodality and cooperation in the use of space systems and commercial applications facilitating transport.

Article 38

1. Cooperation shall also aim at improving the movement of passengers and goods, increasing fluidity of transport flows between the Republic of Armenia, the European Union and third countries in the region, promoting open borders with cross border movement by removing administrative, technical and other obstacles, enhancing the operation of the existing transport networks and developing infrastructure in particular on the main networks connecting the Parties.
2. Cooperation shall include actions to facilitate border crossings, taking into account the specificities of landlocked countries as referred to in the relevant international instruments.
3. Cooperation shall include information exchange and joint activities:
 - (a) at regional level, in particular taking into consideration progress achieved under regional transport cooperation arrangements such as the Transport Corridor Europe-Caucasus-Asia ('TRACECA') and other transport initiatives at international level, including with regard to international transport organisations and international agreements and conventions ratified by the Parties; and
 - (b) in the framework of the various transport agencies of the European Union, as well as within the Eastern Partnership.

Article 39

1. With a view to ensuring the coordinated development and progressive liberalisation of air transport between the Parties adapted to their reciprocal commercial needs, the conditions of mutual market access in air transport should be addressed in accordance with the Common Aviation Area Agreement between the European Union and the Republic of Armenia.
2. Prior to the conclusion of the Common Aviation Area Agreement, the Parties shall not take any measures or actions which are more restrictive or discriminatory as compared with the situation existing prior to the entry into force of this Agreement.

Article 40

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 41

1. The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the acts of the European Union referred to in Annex I in accordance with the provisions of that Annex.
2. Approximation may also take place through sectoral agreements.

CHAPTER 2

Energy cooperation, including nuclear safety

Article 42

1. The Parties shall cooperate on energy matters on the basis of the principles of partnership, mutual interest, transparency and predictability. Cooperation shall aim at regulatory approximation in the areas of the energy sector areas referred to hereinafter, taking into account the need to ensure access to secure, environmentally friendly and affordable energy.

2. That cooperation shall cover, *inter alia*, the following areas:

- (a) energy strategies and policies, including for the promotion of energy security and diversity of energy supplies and power generation;
- (b) the enhancement of energy security, including by stimulating the diversification of energy sources and routes;
- (c) the development of competitive energy markets;
- (d) the promotion of the use of renewable energy sources, energy efficiency and energy savings;
- (e) the promotion of regional cooperation on energy and on integration into regional markets;
- (f) the promotion of common regulatory frameworks to facilitate trade in oil products, electricity and potentially in other energy commodities, as well as a level playing field in terms of nuclear safety, aiming at a high level of safety and security;
- (g) the civil nuclear sector, taking into account the specificities of the Republic of Armenia and focusing in particular on high levels of nuclear safety, on the basis of International Atomic Energy Agency ('IAEA') standards and standards and practices of the European Union referred to hereinafter, and on high levels of nuclear security, on the basis of international guidance and practices. The cooperation in that area will include:
 - (i) the exchange of technologies, best practices and training in the fields of safety, security and waste management in order to ensure the safe operation of nuclear power plants;
 - (ii) the closure and safe decommissioning of Medzamor nuclear power plant and the early adoption of a road map or action plan to that effect, taking into consideration the need for its replacement with new capacity to ensure the energy security of the Republic of Armenia and conditions for sustainable development;
- (h) pricing policies, transit and transport, in particular a general cost-based system for the transmission of energy resources, if and when appropriate, and further precisions regarding access to hydrocarbons, as appropriate;
- (i) the promotion of regulatory aspects reflecting key principles of energy market regulation and non-discriminatory access to energy networks and infrastructures at competitive, transparent and cost-effective tariffs, and adequate and independent oversight;
- (j) scientific and technical cooperation, including the exchange of information for the development and improvement of technologies in energy production, transportation, supply and end use with particular attention to energy-efficient and environmentally friendly technologies.

Article 43

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 44

The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the instruments referred to in Annex II in accordance with the provisions of that Annex.

CHAPTER 3
Environment

Article 45

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on environmental issues, thereby contributing to the long-term objective of sustainable development and greening the economy. It is expected that enhanced environmental protection will bring benefits to citizens and businesses in the European Union and in the Republic of Armenia, including through improved public health, preserved natural resources, and increased economic and environmental efficiency, as well as through the use of modern, cleaner technologies contributing to more sustainable production patterns. Cooperation shall be conducted while taking into account the interests of the Parties on the basis of equality and mutual benefit, the interdependence existing between the Parties in the field of environmental protection, and multilateral agreements in that field.

Article 46

1. Cooperation shall aim at preserving, protecting, improving and rehabilitating the quality of the environment, protecting human health, utilising natural resources in a sustainable manner and promoting measures at international level to address regional or global environmental problems, including in the areas of:

- (a) environmental governance and horizontal issues, including strategic planning, environmental impact assessment and strategic environmental assessment, education and training, monitoring and environmental information systems, inspection and enforcement, environmental liability, combating environmental crime, transboundary cooperation, public access to environmental information, decision-making processes, and effective administrative and judicial review procedures;
- (b) air quality;
- (c) water quality and resource management, including flood-risk management, water scarcity and droughts;
- (d) waste management;
- (e) nature protection, including forestry and conservation of biological diversity;
- (f) industrial pollution and industrial hazards;
- (g) chemicals management.

2. Cooperation shall also aim at integrating the environment into policy areas other than environmental policy.

Article 47

The Parties shall, *inter alia*:

- (a) exchange information and expertise;
- (b) cooperate at regional and international level, especially with regard to multilateral environmental agreements ratified by the Parties; and
- (c) cooperate in the framework of relevant agencies, as appropriate.

Article 48

The cooperation shall cover, *inter alia*, the following objectives:

- (a) the development of a general national environmental strategy for the Republic of Armenia, covering:
 - (i) planned institutional reforms (with timetables) for ensuring implementation and enforcement of environmental legislation;

- (ii) the division of competence for environmental administration at national, regional and municipal levels;
 - (iii) procedures for decision-making and the implementation of decisions;
 - (iv) procedures for the promotion of the integration of the environment into other policy areas;
 - (v) the promotion of green economy measures and eco-innovation, the identification of the necessary human and financial resources and a review mechanism; and
- (b) the development of sector-specific strategies for the Republic of Armenia (including clearly defined timetables and milestones for implementation, administrative responsibilities, as well as financing strategies for investments in infrastructure and technology) on:
- (i) air quality;
 - (ii) water quality and resource management;
 - (iii) waste management;
 - (iv) biodiversity, nature conservation and forestry;
 - (v) industrial pollution and industrial hazards; and
 - (vi) chemicals.

Article 49

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 50

The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the acts of the European Union and international instruments referred to in Annex III in accordance with the provisions of that Annex.

CHAPTER 4

Climate action

Article 51

The Parties shall develop and strengthen their cooperation to combat climate change. Cooperation shall be conducted while taking into account the interests of the Parties on the basis of equality and mutual benefit, as well as the interdependence existing between bilateral and multilateral commitments in that field.

Article 52

Cooperation shall promote measures at domestic, regional and international level, including with regard to:

- (a) the mitigation of climate change;
- (b) adaptation to climate change;
- (c) market and non-market mechanisms for addressing climate change;
- (d) research into and the development, demonstration, deployment, transfer and diffusion of new, innovative, safe and sustainable low-carbon and adaptation technologies;
- (e) the mainstreaming of climate considerations into general and sector-specific policies; and
- (f) awareness raising, education and training.

Article 53

1. The Parties shall, *inter alia*:
 - (a) exchange information and expertise;
 - (b) implement joint research activities and exchanges of information on cleaner and environmentally sound technologies;
 - (c) implement joint activities at regional and international level, including with regard to multilateral environmental agreements ratified by the Parties, such as the United Nations Framework Convention on Climate Change of 1992 ('UNFCCC') and the Paris Agreement of 2015, and joint activities in the framework of relevant agencies, as appropriate.
2. The Parties shall pay special attention to transboundary issues and regional cooperation.

Article 54

The cooperation shall cover, *inter alia*, the following objectives:

- (a) measures to implement the Paris Agreement in accordance with principles set out in this Agreement;
- (b) measures to enhance the capacity to take effective climate action;
- (c) the development of an overall climate strategy and action plan for the long-term mitigation of and adaptation to climate change;
- (d) the development of vulnerability and adaptation assessments;
- (e) the development of a low-carbon development plan;
- (f) the development and implementation of long-term measures to mitigate climate change by addressing emissions of greenhouse gases;
- (g) measures to prepare for carbon trading;
- (h) measures to promote technology transfer;
- (i) measures to mainstream climate considerations into sector-specific policies; and
- (j) measures related to ozone-depleting substances and fluorinated gases.

Article 55

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

Article 56

The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the acts of the European Union and international instruments referred to in Annex IV in accordance with the provisions of that Annex.

*CHAPTER 5****Industrial and enterprise policy****Article 57*

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on industrial and enterprise policy, thereby improving the business environment for all economic operators, but with particular emphasis on small and medium-sized enterprises ('SMEs'). Enhanced cooperation should improve the administrative and regulatory framework for both businesses of the European Union and businesses of the Republic of Armenia operating in the European Union and in the Republic of Armenia, and should be based on the SME and industrial policies of the European Union, taking into account internationally recognised principles and practices in that field.

Article 58

The Parties shall cooperate in order to:

- (a) implement strategies for SME development, based on the principles of the Small Business Act for Europe, and monitoring of the implementation process through regular reporting and dialogue. That cooperation will also include a focus on micro- and craft enterprises, which are extremely important for the economies of both the European Union and the Republic of Armenia;
- (b) create better framework conditions, via the exchange of information and good practice, thereby contributing to improved competitiveness. That cooperation will include the management of structural changes (restructuring) and environmental and energy issues, such as energy efficiency and cleaner production;
- (c) simplify and rationalise regulations and regulatory practice, with a specific focus on the exchange of good practice on regulatory techniques, including the principles of the European Union;
- (d) encourage the development of innovation policy, via the exchange of information and good practice regarding the commercialisation of research and development (including support instruments for technology-based business start-ups), cluster development and access to finance;
- (e) encourage greater contacts between businesses of the European Union and businesses of the Republic of Armenia, and between those businesses and the authorities of the European Union and the Republic of Armenia;
- (f) support the establishment of export promotion activities in the Republic of Armenia;
- (g) promote a more business-friendly environment, with a view to enhancing growth potential and investment opportunities; and
- (h) facilitate the modernisation and restructuring of industry in the European Union and in the Republic of Armenia in certain sectors.

Article 59

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter. That dialogue will also involve representatives of European Union businesses and businesses from the Republic of Armenia.

*CHAPTER 6****Company law, accounting and auditing, and corporate governance****Article 60*

1. The Parties recognise the importance of an effective set of rules and practices in the areas of company law and corporate governance, as well as in accounting and auditing, in a functioning market economy with a predictable and transparent business environment, and underline the importance of promoting regulatory convergence in those fields.
2. The Parties shall cooperate on the following:
 - (a) the exchange of best practices for ensuring the availability of and access to information regarding the organisation and representation of registered companies in a transparent and easily accessible way;
 - (b) the further development of corporate governance policy in line with international and, in particular, OECD standards;
 - (c) the implementation and consistent application of International Financial Reporting Standards ('IFRS') for the consolidated accounts of listed companies;

- (d) the regulation and oversight of the audit and accountancy professions;
- (e) international auditing standards and the Code of Ethics of the International Federation of Accountants (IFAC), with the aim of improving the professional level of auditors by means of observance of standards and ethical norms by professional organisations, audit organisations and auditors.

CHAPTER 7

Cooperation in the areas of banking, insurance and other financial services

Article 61

The Parties agree on the importance of effective legislation and practices and to cooperate in the area of financial services with the objectives of:

- (a) improving the regulation of financial services;
- (b) ensuring effective and adequate protection of investors and consumers of financial services;
- (c) contributing to the stability and integrity of the global financial system;
- (d) promoting cooperation between different actors of the financial system, including regulators and supervisors;
- (e) promoting independent and effective supervision.

CHAPTER 8

Cooperation in the field of the information society

Article 62

The Parties shall promote cooperation with regard to the development of the information society to benefit citizens and businesses through the widespread availability of information and communication technology (ICT) and through better quality of services at affordable prices. That cooperation should aim at facilitating access to electronic communications markets and encourage competition and investment in the sector.

Article 63

Cooperation shall cover, *inter alia*, the following subjects:

- (a) the exchange of information and best practice on the implementation of national information society strategies, including, *inter alia*, initiatives aimed at promoting broadband access, improving network security and developing public online services;
- (b) the exchange of information, best practices and experience to promote the development of a comprehensive regulatory framework for electronic communications and, in particular, to strengthen the administrative capacity of the national independent regulator, to foster a better use of spectrum resources and to promote interoperability of networks in the Republic of Armenia and with the European Union.

Article 64

The Parties shall promote cooperation between the regulators from the European Union and national regulator of the Republic of Armenia in the field of electronic communications.

Article 65

The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the acts of the European Union and international instruments referred to in Annex V in accordance with the provisions of that Annex.

CHAPTER 9

Tourism*Article 66*

The Parties shall cooperate in the field of tourism, with the aim of strengthening the development of a competitive and sustainable tourism industry as a generator of economic growth, empowerment, employment and foreign exchange.

Article 67

Cooperation at bilateral, regional and European level shall be based on the following principles:

- (a) respect for the integrity and interests of local communities, in particular in rural areas;
- (b) the importance of cultural heritage; and
- (c) positive interaction between tourism and environmental preservation.

Article 68

The cooperation shall focus on the following topics:

- (a) the exchange of information, best practices, experience and know-how, including with regard to innovative technologies;
- (b) the establishment of a strategic partnership between public, private and community interests in order to ensure the sustainable development of tourism;
- (c) the promotion and development of tourism products and markets, infrastructure, human resources and institutional structures as well as the identification and elimination of barriers to travel services;
- (d) the development and implementation of efficient policies and strategies, including appropriate legal, administrative and financial aspects;
- (e) tourism training and capacity building in order to improve service standards; and
- (f) the development and promotion of community-based tourism.

Article 69

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 10

Agriculture and rural development*Article 70*

The Parties shall cooperate to promote agricultural and rural development, in particular through progressive convergence of policies and legislation.

Article 71

Cooperation between the Parties in the field of agriculture and rural development shall cover, *inter alia*, the following objectives:

- (a) facilitating the mutual understanding of agricultural and rural development policies;
- (b) enhancing the administrative capacities at central and local level in the planning, evaluation and implementation of policies in accordance with legislation of the European Union and best practices;
- (c) promoting the modernisation and the sustainability of agricultural production;

- (d) sharing knowledge and best practices with regard to rural development policies to promote economic well-being for rural communities;
- (e) improving the competitiveness of the agricultural sector and the efficiency and transparency of the markets;
- (f) promoting quality policies and their control mechanisms, in particular geographical indications and organic farming;
- (g) disseminating knowledge and promoting extension services to agricultural producers; and
- (h) enhancing the harmonisation of issues addressed within the framework of international organisations of which both Parties are members.

CHAPTER 11

Fisheries and maritime governance

Article 72

The Parties shall cooperate with regard to issues of mutual interest concerning fisheries and maritime governance, thereby developing closer bilateral, multilateral and international cooperation in the fisheries sector.

Article 73

The Parties shall take common action, exchange information and provide mutual support in order to promote:

- (a) responsible fishing and fisheries management consistent with the principles of sustainable development, so as to conserve fish stocks and ecosystems in a healthy state; and
- (b) cooperation through relevant multilateral and international organisations responsible for management and conservation of living aquatic resources, in particular by strengthening appropriate international monitoring and law-enforcement instruments.

Article 74

The Parties shall support initiatives, such as mutual exchange of experience and the provision of support, in order to ensure the implementation of a sustainable fisheries policy covering:

- (a) the management of fisheries and aquaculture resources;
- (b) inspection and control of fishing activities;
- (c) the collection of catch, landing, biological and economic data;
- (d) the improvement of the efficiency of the markets, in particular by promoting producer organisations and providing information to consumers, and through marketing standards and traceability;
- (e) the sustainable development of areas with lake shore or including ponds or a river estuary and with a significant level of employment in the fisheries sector; and
- (f) institutional exchange of experience on sustainable aquaculture legislation and its practical implementation in natural basins and artificial lakes.

Article 75

Taking into account their cooperation in the areas of fisheries, transport, environment and other sea-related policies, the Parties shall also cooperate and provide mutual support, when appropriate, with regard to maritime issues, in particular by actively supporting an integrated approach to maritime affairs and good governance in the relevant regional and international fora.

CHAPTER 12

Mining

Article 76

The Parties shall develop and strengthen their cooperation in the areas of mining and the production of raw materials, with the objectives of promoting mutual understanding, improving the business environment, exchanging information and cooperating on non-energy issues relating in particular to the mining of metallic ores and industrial minerals.

Article 77

The Parties shall cooperate in order to:

- (a) exchange information on the developments in their mining and raw-material sectors;
- (b) exchange information on matters related to trade in raw materials with the aim of promoting bilateral exchanges;
- (c) exchange information and best practices in relation to the sustainable development of the mining industries; and
- (d) exchange information and best practices in relation to training, skills and safety in the mining industries.

CHAPTER 13

Cooperation in research, technological development and innovation

Article 78

The Parties shall promote cooperation in all areas of civil scientific research, technological development and innovation on the basis of mutual benefit and subject to appropriate and effective protection of intellectual property rights.

Article 79

Cooperation referred to in Article 78 shall cover:

- (a) policy dialogue and the exchange of scientific and technological information;
- (b) the facilitation of adequate access to the respective programmes of each Party;
- (c) initiatives to increase research capacity and the participation of research entities from the Republic of Armenia in the research framework programme of the European Union;
- (d) the promotion of joint projects for research in all areas of research and innovation;
- (e) training activities and mobility programmes for scientists, researchers and other research staff engaged in research and innovation activities on both sides;
- (f) the facilitation, within the framework of applicable legislation, of the free movement of research workers participating in the activities covered by this Agreement and the cross-border movement of goods intended for use in such activities; and
- (g) other forms of cooperation in research and innovation on the basis of mutual agreement.

Article 80

In carrying out such cooperation activities, synergies should be sought with activities funded by the International Science and Technology Centre (ISTC) and other activities carried out within the framework of financial cooperation between the European Union and the Republic of Armenia as stipulated in Chapter 1 of Title VII.

CHAPTER 14

Consumer protection

Article 81

The Parties shall cooperate in order to ensure a high level of consumer protection and to achieve compatibility between their systems of consumer protection.

Article 82

For the purposes of this Chapter cooperation may comprise:

- (a) aiming at approximation of the Republic of Armenia's consumer legislation to that of the European Union, while avoiding barriers to trade;
- (b) promoting the exchange of information on consumer protection systems, including consumer legislation and its enforcement, consumer product safety, information exchange systems, consumer education and empowerment, and consumer redress;
- (c) training activities for administration officials and other consumer interest representatives; and
- (d) encouraging the development of independent consumer associations and contacts between consumer representatives.

Article 83

The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the acts of the European Union and international instruments referred to in Annex VI in accordance with the provisions of that Annex.

CHAPTER 15

Employment, social policy and equal opportunities

Article 84

The Parties shall strengthen their dialogue and cooperation on promoting the International Labour Organisation ('ILO') Decent Work Agenda, employment policy, health and safety at work, social dialogue, social protection, social inclusion, gender equality and anti-discrimination, and thereby contribute to the promotion of more and better jobs, poverty reduction, enhanced social cohesion, sustainable development and improved quality of life.

Article 85

Cooperation, based on exchange of information and best practices, may cover a selected number of issues to be identified among the following areas:

- (a) poverty reduction and the enhancement of social cohesion;
- (b) employment policy, aiming at more and better jobs with decent working conditions, including with a view to reducing the informal economy and informal employment;
- (c) promoting active labour market measures and efficient employment services to modernise the labour markets and to adapt to labour market needs;
- (d) fostering more inclusive labour markets and social safety systems that integrate disadvantaged people, including people with disabilities and people from minority groups;
- (e) equal opportunities and antidiscrimination, aiming at enhancing gender equality and ensuring equal opportunities between women and men, as well as combating discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation;

- (f) social policy, aiming at enhancing the level of social protection and modernising social protection systems, in terms of quality, accessibility and financial sustainability;
- (g) enhancing the participation of social partners and promoting social dialogue, including through strengthening the capacity of all relevant stakeholders;
- (h) promoting health and safety at work; and
- (i) promoting corporate social responsibility.

Article 86

The Parties shall encourage the involvement of all relevant stakeholders, including civil-society organisations and in particular social partners, in the policy development and reforms of the Republic of Armenia and in the cooperation between the Parties under this Agreement.

Article 87

The Parties shall aim to enhance cooperation on employment and social policy matters in all relevant regional, multilateral and international fora and organisations.

Article 88

The Parties shall promote corporate social responsibility and accountability and encourage responsible business practices, such as those promoted by the OECD Guidelines for Multinational Enterprises, the UN Global Compact, the ILO tripartite declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy, and ISO 26000.

Article 89

A regular dialogue shall take place on the issues covered by this Chapter.

Article 90

The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the acts of the European Union and international instruments referred to in Annex VII in accordance with the provisions of that Annex.

CHAPTER 16

Cooperation in the area of health

Article 91

The Parties shall develop their cooperation in the field of public health with a view to raising its level, in line with common health values and principles, and as a precondition for sustainable development and economic growth.

Article 92

Cooperation shall address the prevention and control of communicable and non-communicable diseases, including through the exchange of health information, the promotion of a health-in-all-policies approach, cooperation with international organisations, in particular the World Health Organization, and the promotion of the implementation of international health agreements such as the World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control of 2003 and the International Health Regulations.

CHAPTER 17

Education, training and youth

Article 93

The Parties shall collaborate in the field of education and training to intensify cooperation and policy dialogue with a view to approximating the education and training systems in the Republic of Armenia with policies and practices of the European Union. The Parties shall cooperate to promote lifelong learning and encourage cooperation and transparency at all levels of education and training, with a special focus on vocational and higher education.

Article 94

Cooperation in the field of education and training shall focus, *inter alia*, on:

- (a) promoting lifelong learning, which is key to growth and jobs and can allow citizens to participate fully in society;
- (b) modernising education and training systems, including training systems for public/civil servants, and enhancing quality, relevance and access throughout the education ladder, from early childhood education and care to tertiary education;
- (c) promoting convergence and coordinated reforms in higher education in line with the European Union Agenda for Higher Education and the European Higher Education Area ('Bologna Process');
- (d) reinforcing international academic cooperation, increasing participation in cooperation programmes of the European Union and improving student and teacher mobility;
- (e) encouraging the learning of foreign languages;
- (f) developing the national qualifications framework to improve the transparency and recognition of qualifications and competences within the European Network of Information Centres and National Academic Recognition Information Centres ('ENIC-NARIC') community aligned with the European Qualifications Framework;
- (g) enhancing cooperation to further develop vocational education and training, while taking into consideration good practice in the European Union; and
- (h) reinforcing understanding and knowledge of the European integration process, the academic dialogue on EU-Eastern Partnership relations, and participation in relevant programmes of the European Union, including in the field of civil service.

Article 95

The Parties agree to collaborate in the field of youth to:

- (a) reinforce cooperation and exchanges in the fields of youth policy and non-formal education for young people and youth workers;
- (b) facilitate the active participation of all young people in society;
- (c) support mobility for young people and youth workers as means of promoting intercultural dialogue and the acquisition of knowledge, skills and competences outside the formal educational systems, including through volunteering; and
- (d) promote cooperation between youth organisations to support civil society.

CHAPTER 18

Cooperation in the cultural field*Article 96*

The Parties will promote cultural cooperation in accordance with the principles enshrined in the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation ('UNESCO') Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions of 2005. The Parties will seek a regular policy dialogue in areas of mutual interest, including the development of cultural industries in the European Union and the Republic of Armenia. Cooperation between the Parties will foster intercultural dialogue, including through the participation of the culture sector and civil society from the European Union and the Republic of Armenia.

Article 97

Cooperation shall focus on, *inter alia*:

- (a) cultural cooperation and cultural exchanges;
- (b) the mobility of art and artists and the strengthening of the capacity of the cultural sector;
- (c) intercultural dialogue;
- (d) cultural policy dialogue;
- (e) the Creative Europe Programme; and
- (f) cooperation in international fora such as UNESCO and the Council of Europe in order to support cultural diversity and preserve and valorise cultural and historical heritage.

*CHAPTER 19****Cooperation in the audiovisual and media fields****Article 98*

The Parties will promote cooperation in the audiovisual field. Cooperation shall strengthen the audiovisual industries in the European Union and the Republic of Armenia, in particular through training of professionals and the exchange of information.

Article 99

1. The Parties shall develop a regular dialogue with regard to audiovisual and media policies and cooperate to reinforce independence and professionalism of the media as well as links with media in the European Union in compliance with European standards, including those of the Council of Europe and the UNESCO Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions of 2005.
2. Cooperation could cover, *inter alia*, the issue of the training of journalists and other media professionals, as well as support to the media.

Article 100

Cooperation shall focus on, *inter alia*:

- (a) policy dialogue on audiovisual and media policies;
- (b) cooperation in international fora (such as UNESCO and the WTO); and
- (c) audiovisual and media cooperation, including cooperation in the field of cinema.

*CHAPTER 20****Cooperation in the field of sport and physical activity****Article 101*

The Parties shall promote cooperation in the field of sport and physical activity, in particular through the exchange of information and good practices in order to promote a healthy lifestyle, good governance as well as the social and educational values of sport and in order to fight against threats to sport such as doping, match-fixing, racism and violence within the European Union and the Republic of Armenia.

*CHAPTER 21****Civil-society cooperation****Article 102*

The Parties shall establish a dialogue on civil-society cooperation, with the following objectives:

- (a) to strengthen contacts and the exchange of information and experience between all sectors of civil society in the European Union and in the Republic of Armenia;

- (b) to ensure a better knowledge and understanding of the Republic of Armenia, including its history and culture, in the European Union and in particular among civil-society organisations based in Member States, thus allowing for a better awareness of the opportunities and challenges for future relations; and
- (c) to ensure a better knowledge and understanding of the European Union in the Republic of Armenia and in particular among civil-society organisations in the Republic of Armenia, with a non-exclusive focus on the values on which the European Union is founded, its policies and its functioning.

Article 103

1. The Parties shall promote dialogue and cooperation between civil-society stakeholders from both sides as an integral part of the relations between the European Union and the Republic of Armenia.
2. The aims of such dialogue and cooperation are:
 - (a) to ensure involvement of civil society in relations between the European Union and the Republic of Armenia;
 - (b) to enhance civil-society participation in the public decision-making process, in particular by establishing an open, transparent and regular dialogue between, on the one hand, public institutions and, on the other, representative associations and civil society;
 - (c) to facilitate the process of institution-building and the consolidation of civil-society organisations in various ways, including *inter alia*: advocacy support, informal and formal networking, mutual visits and workshops, in particular with a view to improving the legal framework for civil society; and
 - (d) to enable civil-society representatives from each side to become acquainted with the processes of consultation and dialogue between civil and social partners on the other side, in particular with a view to further integrating civil society into the public policy-making process in the Republic of Armenia.

Article 104

A regular dialogue will take place between the Parties on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 22

Regional development, cross-border and regional level cooperation

Article 105

1. The Parties shall promote mutual understanding and bilateral cooperation in the field of regional development policy, including methods of formulation and implementation of regional policies, multi-level governance and partnership, with special emphasis on the development of disadvantaged areas and territorial cooperation, with the objective of establishing channels of communication and enhancing the exchange of information and experience between national, regional and local authorities, socio-economic actors and civil society.
2. In particular, the Parties shall cooperate with a view to aligning the practice of the Republic of Armenia with the following principles:
 - (a) strengthening multi-level governance in so far as it affects the central, regional and local level, with special emphasis on ways to enhance the involvement of regional and local stakeholders;
 - (b) consolidating the partnership between all stakeholders involved in regional development; and
 - (c) co-financing through financial contribution by the Parties involved in the implementation of regional development programmes and projects.

Article 106

1. The Parties shall support and strengthen the involvement of local- and regional-level authorities in regional-policy cooperation, including cross-border cooperation and the related management structures, enhance cooperation through the establishment of an enabling legislative framework, sustain and develop capacity-building measures and promote the strengthening of cross-border and regional economic and business networks.

2. The Parties will cooperate to consolidate the institutional and operational capacities of institutions of the Republic of Armenia in the fields of regional development and land-use planning by, *inter alia*:

- (a) improving interinstitutional coordination, in particular the mechanism of vertical and horizontal interaction of central and local administration in the process of development and implementation of regional policies;
- (b) developing the capacity of regional and local authorities to promote cross-border cooperation, taking into account regulations and practice of the European Union; and
- (c) sharing knowledge, information and best practices on regional development policies to promote economic well-being for local communities and uniform development of the regions.

Article 107

1. The Parties shall strengthen and encourage development of cross-border cooperation in other areas covered by this Agreement such as, *inter alia*, transport, energy, environment, communication networks, culture, education, tourism and health.

2. The Parties shall intensify cooperation between their regions in the form of transnational and inter-regional programmes, encouraging the participation of regions of the Republic of Armenia in European regional structures and organisations and promoting their economic and institutional development by implementing projects of common interest.

3. The activities referred to in paragraph 2 will take place in the context of:

- (a) continuing territorial cooperation with European regions (including through transnational and cross-border cooperation programmes);
- (b) cooperation within the framework of the Eastern Partnership and with bodies of the European Union including the Committee of the Regions, and participation in various European regional projects and initiatives; and
- (c) cooperation with, *inter alia*, the European Economic and Social Committee ("EESC"), and the European Spatial Planning Observation Network ("ESPON").

Article 108

A regular dialogue will take place on the issues covered by this Chapter.

CHAPTER 23

Civil protection

Article 109

The Parties shall develop and strengthen their cooperation on natural and man-made disasters. Cooperation shall be conducted while taking into account the interests of the Parties on the basis of equality and mutual benefit, as well as the interdependence existing between the Parties and multilateral activities in the field.

Article 110

Cooperation shall aim at improving the prevention of, preparation for and response to natural and man-made disasters.

Article 111

The Parties shall, *inter alia*, exchange information and expertise and implement joint activities on a bilateral basis and/or within the framework of multilateral programmes. Cooperation may take place, *inter alia*, through the implementation of specific agreements and/or administrative arrangements concluded between the Parties in the field of civil protection. The Parties may jointly decide on specific guidelines and/or work plans for the activities contemplated or planned under this Agreement.

Article 112

The cooperation may cover the following objectives:

- (a) exchanging and regularly updating contact details in order to ensure continuity of dialogue and in order to be able to contact each other on a 24-hour basis;
- (b) facilitating mutual assistance in case of major emergencies, as appropriate and subject to the availability of sufficient resources;
- (c) exchanging on a 24-hour basis early warnings and updated information on large-scale emergencies affecting the European Union or the Republic of Armenia, including requests for and offers of assistance;
- (d) exchanging information on the provision of assistance by Parties to third countries for emergencies where the EU Civil Protection Mechanism is activated;
- (e) cooperating with regard to host-nation support when requesting or providing assistance;
- (f) exchanging best practices and guidelines in the field of disaster prevention, preparedness and response;
- (g) cooperating on disaster risk reduction by addressing, *inter alia*: institutional linkages and advocacy; information, education and communication; and best practices aimed at preventing or mitigating the impact of natural hazards;
- (h) cooperating with a view to improving the knowledge base on disasters and on hazard and risk assessment for disaster management;
- (i) cooperating with regard to the assessment of the environmental and public-health impact of disasters;
- (j) inviting experts to specific technical workshops and symposia on civil-protection issues;
- (k) inviting, on a case-by-case basis, observers to specific exercises and training sessions organised by the European Union and/or the Republic of Armenia; and
- (l) strengthening cooperation on the most effective use of available civil-protection capabilities.

TITLE VI

TRADE AND TRADE RELATED MATTERS

CHAPTER 1

Trade in goods

Article 113

Most-favoured-nation treatment

1. Each Party shall accord most-favoured-nation treatment to goods of the other Party in accordance with Article I of GATT 1994 contained in Annex 1A of the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization, done on 15 April 1994 ('WTO Agreement'), including its interpretative notes, which are incorporated into and made part of this Agreement, *mutatis mutandis*.

2. Paragraph 1 of this Article does not apply in respect of preferential treatment accorded by either Party to goods of another country in accordance with GATT 1994.

*Article 114***National treatment**

Each Party shall accord national treatment to goods of the other Party in accordance with Article III of GATT 1994, including its interpretative notes, which is incorporated into and made part of this Agreement, *mutatis mutandis*.

*Article 115***Import duties and charges**

Each Party shall apply import duties and charges in accordance with its obligations established under the WTO Agreement.

*Article 116***Export duties, taxes or other charges**

Neither Party shall adopt or maintain any duties, taxes or other charges imposed on, or in connection with, the exportation of goods destined to the territory of the other Party that are in excess of those imposed on like goods destined for the domestic market.

*Article 117***Import and export restrictions**

1. Neither Party may adopt or maintain any prohibition or restriction other than duties, taxes or other charges, whether made effective through quotas, import or export licences or other measures, on the importation of any good of the other Party or on the exportation or sale for export of any good destined for the territory of the other Party, in accordance with Article XI of GATT 1994 and its interpretative notes. To this end, Article XI of GATT 1994, including its interpretative notes, is incorporated into and made part of this Agreement, *mutatis mutandis*.

2. The Parties shall exchange information and good practices with regard to export controls on dual use goods with a view to promoting the convergence of the export controls of the European Union and of the Republic of Armenia.

*Article 118***Remanufactured goods**

1. The Parties shall accord to remanufactured goods the same treatment as that provided to new like goods. A Party may require specific labelling of remanufactured goods in order to prevent the deception of consumers.

2. For greater certainty, Article 117 paragraph 1 applies to prohibitions and restrictions on remanufactured goods.

3. In accordance with its obligations under this Agreement and the WTO Agreements, a Party may require that remanufactured goods:

(a) be identified as such for distribution or sale in its territory; and

(b) meet all applicable technical requirements that apply to equivalent goods in new condition.

4. If a Party adopts or maintains prohibitions or restrictions on used goods, it shall not apply those measures to remanufactured goods.

5. For the purposes of this Article, a remanufactured good means a good that:

(a) is entirely or partially comprised of parts obtained from goods that have been used beforehand, and;

(b) has similar performance and working conditions compared to the original new good and is given the same warranty as the new good.

Article 119

Temporary admission of goods

Each Party shall grant the other Party exemption from import charges and duties on goods admitted temporarily, in the instances and according to the procedures stipulated by international agreements on the temporary admission of goods binding upon it. This exemption shall be applied pursuant to the laws and regulations of each Party.

Article 120

Transit

The Parties agree that the principle of freedom of transit is an essential condition for attaining the objectives of this Agreement. In that connection, each Party shall provide for freedom of transit through its territory of goods consigned from or destined for the territory of the other Party in accordance with Article V of GATT 1994, including its interpretative notes, which is incorporated into and made part of this Agreement, *mutatis mutandis*.

Article 121

Trade defence

1. Nothing in this Agreement shall prejudice or affect the rights and obligations of each Party under:
 - (a) Article XIX of GATT 1994 and the Agreement on Safeguards, contained in Annex 1A to the WTO Agreement;
 - (b) Article 5 of the Agreement on Agriculture, contained in Annex 1A to the WTO Agreement, on special safeguard provisions; and
 - (c) Article VI of GATT 1994, the Agreement on Implementation of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994, contained in Annex 1A to the WTO Agreement, and the Agreement on Subsidies and Countervailing Measures, contained in Annex 1A to the WTO Agreement.
2. The existing rights and obligations referred to in paragraph 1, and measures resulting therefrom, shall not be subject to the dispute settlement provisions of this Agreement.

Article 122

Exceptions

1. The Parties affirm that their existing rights and obligations under Article XX of GATT 1994 and its interpretative notes shall apply to trade in goods covered by this Agreement. To that end Articles XX of GATT 1994, including its interpretative notes, is incorporated into and made part of this Agreement, *mutatis mutandis*.
2. The Parties understand that before taking any measures provided for in subparagraphs (i) and (j) of Article XX of GATT 1994, the Party intending to take the measures shall supply the other Party with all relevant information, with a view to seeking a solution acceptable to the Parties. The Parties may agree on any means needed to put an end to the difficulties. If no agreement is reached within 30 days of supplying such information, the Party may apply measures under this Article with regard to the good concerned. Where exceptional and critical circumstances requiring immediate action make prior information or examination impossible, the Party intending to take the measures may apply forthwith the precautionary measures necessary to deal with the situation and shall inform the other Party immediately thereof.

CHAPTER 2

Customs

Article 123

Customs cooperation

1. The Parties shall strengthen cooperation in the area of customs in order to facilitate trade, ensure a transparent trade environment, enhance supply chain security, promote safety of consumers, prevent flows of goods infringing intellectual property rights and fight smuggling and fraud.

2. In order to implement the objectives referred to in paragraph 1 and within the limits of available resources, the Parties shall cooperate to, *inter alia*:

- (a) improve customs legislation, regulations, practices and related binding decisions and simplify customs procedures, in compliance with international conventions and standards applicable in the field of customs and trade facilitation, including those developed by the World Trade Organization, the World Customs Organization, in particular the International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures, as amended ('Revised Kyoto Convention'), and taking into account the instruments and best practices developed by the European Union, including customs blueprints;
- (b) establish modern customs systems, including modern customs clearance technologies, provisions for authorised economic operators, automated risk-based analysis and controls, simplified procedures for the release of goods, post-clearance controls, transparent customs valuation and provisions for customs-to-business partnerships;
- (c) encourage the highest standards of integrity in the area of customs, in particular at the border, through the application of measures reflecting the principles set out in the Declaration of the Customs Cooperation Council concerning Good Governance and Integrity in Customs as last revised in June 2003 ('World Customs Organization's Revised Arusha Declaration');
- (d) exchange best practices as well as provide training and technical support for planning and capacity building and for ensuring the highest standards of integrity;
- (e) exchange, where appropriate, relevant information and data subject to the legal requirements of each Party on the confidentiality of sensitive data and on the protection of personal data;
- (f) engage, where relevant and appropriate, in coordinated customs actions between the customs authorities of the Parties;
- (g) establish, where relevant and appropriate, mutual recognition of authorised economic operators programmes and customs controls, including equivalent trade facilitation measures;
- (h) pursue, where relevant and appropriate, possibilities for interconnectivity of the respective customs transit systems; and
- (i) improve the implementation of customs-related obligations in the trade relations between the European Union and the Republic of Armenia, including cooperation on the origin of goods.

Article 124

Mutual administrative assistance

Without prejudice to other forms of cooperation envisaged in this Agreement, in particular in its Article 123, the Parties shall provide each other with mutual administrative assistance in customs matters in accordance with the provisions of Protocol II on Mutual Administrative Assistance in Customs Matters to this Agreement.

Article 125

Customs valuation

1. The Parties shall apply the provisions of the Agreement on the Implementation of Article VII of GATT 1994, including any subsequent amendments, to the valuation of goods for customs purposes in trade between the Parties. Those provisions are hereby incorporated into this Agreement and made part thereof *mutatis mutandis*.
2. The Parties shall cooperate with a view to reaching a common approach to issues relating to customs valuation.

Article 126

Sub-Committee on Customs

1. The Sub-Committee on Customs is hereby established.

2. The Sub-Committee on Customs shall hold regular meetings and monitor the implementation of this Chapter, including the matters of customs cooperation, facilitating trade, cross-border customs cooperation and management, customs related technical assistance, rules of origin, customs enforcement of intellectual property rights, as well as mutual administrative assistance in customs matters.

3. The Sub-Committee on Customs shall *inter alia*:

- (a) see to the proper functioning of this Chapter and of Protocol II on Mutual Administrative Assistance on Customs Matters to this Agreement;
- (b) adopt practical arrangements and measures to implement this Chapter and Protocol II on Mutual Administrative Assistance on Customs Matters to this Agreement, including on exchange of information and data, mutual recognition of customs controls and trade partnership programmes, and mutually agreed benefits;
- (c) exchange views on any points of common interest, including future measures and the resources needed for their implementation and application; and
- (d) make recommendations to the Partnership Committee, where appropriate.

CHAPTER 3

Technical barriers to trade

Article 127

Objective

The objective of this Chapter is to facilitate trade in goods between the Parties, by providing a framework to prevent, identify and eliminate unnecessary barriers to trade within the scope of the Agreement on Technical Barriers to Trade, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('TBT Agreement').

Article 128

Scope and definitions

1. This Chapter applies to the preparation, adoption and application by each Party of standards, technical regulations and conformity assessment procedures, as defined in the TBT Agreement, that affect or may affect trade in goods between the Parties.

2. Notwithstanding paragraph 1, this Chapter does not apply to sanitary and phytosanitary measures as defined in Annex A to the Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('SPS Agreement'), nor to purchasing specifications prepared by public authorities for their own production or consumption requirements.

3. For the purposes of this Chapter, the definitions set out in Annex 1 to the TBT Agreement apply.

Article 129

The TBT Agreement

The Parties affirm their existing rights and obligations with respect to each other under the TBT Agreement, which is hereby incorporated into this Agreement and made part thereof.

Article 130

Cooperation in the field of technical barriers to trade

1. The Parties shall strengthen their cooperation with regard to standards, technical regulations, metrology, market surveillance, accreditation and conformity assessment procedures with a view to increasing the mutual understanding of their respective systems and facilitating access to their respective markets. To that end, the Parties shall seek to identify and develop regulatory cooperation mechanisms and initiatives appropriate for the particular issues or sectors, which may include, but are not limited to:

- (a) exchanging information and experiences on the preparation and application of their respective technical regulations and conformity assessment procedures;
 - (b) working towards the possibility of converging or aligning technical regulations and conformity assessment procedures;
 - (c) encouraging cooperation between their respective bodies responsible for metrology, standardisation, conformity assessment and accreditation; and
 - (d) exchanging information on developments in relevant regional and multilateral fora related to standards, technical regulations, conformity assessment procedures and accreditation.
2. In order to promote mutual trade, the Parties shall:
- (a) seek to reduce the differences which exist between them with regard to technical regulations, metrology, standardisation, market surveillance, accreditation and conformity assessment procedures, including by encouraging the use of relevant internationally agreed instruments;
 - (b) promote, in accordance with international rules, the use of accreditation in support of the assessment of the technical competence of conformity assessment bodies and their activities; and
 - (c) promote the participation and, where possible, the membership of the Republic of Armenia and its relevant national bodies in the European and international organisations the activity of which relates to standards, conformity assessment, accreditation, metrology and related functions.
3. The Parties shall endeavour to establish and maintain a process through which gradual approximation of the technical regulations, standards and conformity assessment procedures of the Republic of Armenia to those of the European Union can be achieved.
4. For areas in which alignment has been achieved, the Parties may consider negotiating agreements on conformity assessment procedures and acceptance of industrial products.

Article 131

Marking and labelling

1. Without prejudice to Article 129 of this Agreement, and with respect to technical regulations relating to labelling or marking requirements, the Parties reaffirm the principles of Article 2.2 of the TBT Agreement that such requirements are not prepared, adopted or applied with a view to or with the effect of creating unnecessary obstacles to international trade. For that purpose, such labelling or marking requirements shall not be more trade-restrictive than necessary to fulfil a legitimate objective, taking account of the risks that non-fulfilment would create. The Parties shall promote the use of internationally harmonised marking requirements. Where appropriate, the Parties shall endeavour to accept detachable or non-permanent labelling.
2. In particular, with regard to mandatory labelling or marking requirements, the Parties shall:
- (a) endeavour to minimise their respective requirements for labelling or marking in mutual trade, except as required for the protection of health, safety or the environment, or for other reasonable public policy purposes; and
 - (b) retain the right to require the information on the label or marking to be in a language specified by a Party.

Article 132

Transparency

1. Without prejudice to Chapter 12, each Party shall ensure that its procedures for the development of technical regulations and conformity assessment procedures allow for public consultation of interested parties at an early appropriate stage, when comments resulting from the public consultation can still be introduced and taken into account, except where that is not possible because of an emergency or threat thereof related to safety, health, environmental protection or national security.

2. In accordance with Article 2.9 of the TBT Agreement, each Party shall allow a period for comments at an early appropriate stage following the notification of proposed technical regulations or conformity assessment procedures. Where a consultation process on proposed technical regulations or conformity assessment procedures is open to the public, each Party shall permit the other Party, or natural or legal persons of the other Party, to participate in the public consultations on terms no less favourable than those accorded to its own natural or legal persons.

3. Each Party shall ensure that its adopted technical regulations and conformity assessment procedures are publicly available.

CHAPTER 4

Sanitary and phytosanitary matters

Article 133

Objective

The objective of this Chapter is to set out the principles applicable to sanitary and phytosanitary ('SPS') measures in trade between the Parties, as well as cooperation in animal welfare. Those principles shall be applied by the Parties in a manner that facilitates trade while preserving each Party's level of protection with regard to the life or health of humans, animals and plants.

Article 134

Multilateral obligations

The Parties affirm their rights and obligations under the SPS Agreement.

Article 135

Principles

1. The Parties shall ensure that SPS measures are developed and applied on the basis of the principles of proportionality, transparency, non-discrimination and scientific justification taking into account international standards such as set in the International Plant Protection Convention of 1951 ('IPPC'), the World Organisation of Animal Health ('OIE') and Codex Alimentarius Commission ('Codex').

2. Each Party shall ensure that its SPS measures do not arbitrarily or unjustifiably discriminate between its own territory and the territory of the other Party to the extent that identical or similar conditions prevail. SPS measures shall not be applied in a manner which would constitute a disguised restriction on trade.

3. Each Party shall ensure that SPS measures, procedures and controls are implemented.

4. Each Party shall reply to request for information received from a competent authority of the other Party no later than two months from receiving the request and in a manner no less favourable to imported products than to like domestic products.

Article 136

Import Requirements

1. The import requirements of the importing Party shall be applicable to the entire territory of the exporting Party, subject to Article 137.

2. The import requirements set out in certificates shall be based on Codex, OIE and IPPC principles, unless the import requirements are supported by a science-based risk assessment conducted in accordance with the provisions of the SPS Agreement.

3. The requirements set out in import permits shall not contain more stringent sanitary and veterinary conditions than those laid down in the certificates referred to in paragraph 2.

*Article 137***Measures linked to animal and plant health**

1. The Parties shall recognise the concept of pest- or disease-free areas and areas of low pest or disease prevalence in accordance with the SPS Agreement and the relevant Codex, OIE and IPPC standards, guidelines and recommendations.
2. When determining pest- or disease-free areas and areas of low pest or disease prevalence, the Parties shall consider factors such as geographical location, ecosystems, epidemiological surveillance, and the effectiveness of sanitary or phytosanitary controls in such areas.

*Article 138***Inspections and audits**

The importing Party may carry out on its own cost inspections and audits on the territory of the exporting Party to evaluate the latter's inspection and certification systems. Those inspections and audits shall be performed in accordance with the relevant international standards, guidelines and recommendations.

*Article 139***Exchange of information and cooperation**

1. The Parties shall discuss and exchange information on existing SPS and animal-welfare measures and on their development and implementation. Such discussions and exchanges of information shall take into account the SPS Agreement and the relevant Codex, OIE and IPPC standards, guidelines and recommendations, as appropriate.
2. The Parties shall cooperate on animal health, animal welfare and plant-health matters through the exchange of information, expertise and experience, with the objective of building up capacity in those fields.
3. The Parties shall, upon the request of either Party, establish a timely dialogue on SPS matters to consider matters relating to SPS and any other urgent issues covered by this Chapter. The Partnership Committee may adopt rules of procedures for the conduct of such dialogues.
4. The Parties shall designate and regularly update contact points for communication on matters covered by this Chapter.

*Article 140***Transparency**

Each Party shall:

- (a) pursue transparency as regards SPS measures applicable to trade and, in particular, to the SPS requirements applied to imports of the other Party;
- (b) communicate, upon the request of the other Party and within two months of the date of that request, the SPS requirements that apply for the import of specific products, including whether a risk assessment is needed; and
- (c) notify the other Party about any serious or significant public, animal or plant health risk, including any food emergency. This notification shall be done, in writing, within two working days from the date on which that risk is revealed.

CHAPTER 5

Trade in services, establishment and electronic commerce

Section A

General provisions*Article 141***Objective, scope and coverage**

1. The Parties, affirming their respective commitments under the WTO Agreement hereby lay down the necessary arrangements for the progressive reciprocal liberalisation of establishment and trade in services and for cooperation on electronic commerce.
2. Nothing in this Chapter shall be construed as imposing any obligation on the Parties with respect to government procurement subject to the provisions of Chapter 8.
3. This Chapter does not apply to subsidies granted by a Party which are subject to Chapter 10.
4. Consistent with this Chapter, each Party retains the right to adopt and maintain measures to pursue legitimate policy objectives.
5. This Chapter does not apply to measures affecting natural person seeking access to the employment market of a Party, nor does it apply to measures regarding citizenship, residence or employment on a permanent basis.
6. Nothing in this Chapter shall prevent a Party from applying measures to regulate the entry of natural persons into, or their temporary stay in, its territory, including those measures necessary to protect the integrity of, and to ensure the orderly movement of natural persons across, its borders, provided that such measures are not applied in such a manner as to nullify or impair the benefits accruing to any Party under the terms of a specific commitment in this Chapter and the Annexes to this Agreement.

*Article 142***Definitions**

For purposes of this Chapter:

- (a) 'measure' means any measure taken by a Party, whether in the form of a law, regulation, rule, procedure, decision, administrative action or in any other form;
- (b) 'measures adopted or maintained by a Party' means measures taken by:
 - (i) central, regional or local governments and authorities of a Party; and
 - (ii) non-governmental bodies of a Party in the exercise of powers delegated by central, regional or local governments or authorities of that Party;
- (c) 'natural person of a Party' means a national of a Member State according to its legislation or a national of the Republic of Armenia according to its legislation;
- (d) 'juridical person' means any legal entity duly constituted or otherwise organised under the applicable law, whether for profit or otherwise, and whether privately owned or state-owned, including any corporation, trust, partnership, joint venture, sole proprietorship or association;
- (e) 'juridical person of a Party' means a juridical person set up in accordance with the law of a Member State and of the European Union or of the Republic of Armenia, and having its registered office, central administration, or principal place of business in the territory to which the Treaty on the Functioning of the European Union applies or in the territory of the Republic of Armenia;

a juridical person that has only its registered office or central administration in the territory to which the Treaty on the Functioning of the European Union applies or in the territory of the Republic of Armenia, respectively, shall not be considered as a juridical person of the European Union or a juridical person of the Republic of Armenia unless its operations possess a real and continuous link with the economy of the European Union or of the Republic of Armenia, respectively;

- (f) notwithstanding the preceding paragraphs, shipping companies established outside the European Union or the Republic of Armenia and controlled by nationals of the Member States or of the Republic of Armenia, respectively, shall also be beneficiaries of the provisions of this Agreement, if their vessels are registered in accordance with their respective legislation, in a Member State or in the Republic of Armenia and fly the flag of that Member State or of the Republic of Armenia;
- (g) 'subsidiary of a juridical person of a Party' means a legal person which is effectively controlled by another juridical person of that Party ⁽¹⁾;
- (h) 'branch' of a juridical person' means a place of business not having legal personality which has the appearance of permanency, such as an extension of a parent body, has a management structure and is materially equipped to negotiate business with third parties so that the latter, although knowing that there will, if necessary, be a legal link with the parent body, the head office of which is abroad, do not have to deal directly with such parent body but may transact business at the place of business constituting the extension;
- (i) 'establishment' means:
 - (i) as regards juridical persons of a Party, juridical persons taking-up and pursuing economic activities by means of setting up, including the acquisition of, a juridical person or creating a branch or a representative office in the European Union or in the Republic of Armenia respectively;
 - (ii) as regards natural persons of a Party, natural persons taking-up and pursuing economic activities as self-employed persons, or setting up undertakings, in particular companies, which they effectively control;
- (j) 'economic activities' includes activities of an industrial, commercial and professional character and activities of craftsmen and does not include activities performed in the exercise of governmental authority;
- (k) 'operations' means the pursuit of economic activities;
- (l) 'services' means any service in any sector except services supplied in the exercise of governmental authority;
- (m) 'services and other activities performed in the exercise of governmental authority' means services or activities which are performed neither on a commercial basis nor in competition with one or more economic operators;
- (n) 'cross-border supply of services' means the supply of a service:
 - (i) from the territory of a Party into the territory of the other Party; or
 - (ii) in the territory of a Party to the service consumer of the other Party;
- (o) 'service supplier' of a Party' means any natural or juridical person of a Party that supplies or seeks to supply a service; and
- (p) 'entrepreneur' means any natural or juridical person of a Party that performs or seeks to perform an economic activity by setting up an establishment.

⁽¹⁾ A juridical person is controlled by another juridical person if the latter has the power to name a majority of its directors or otherwise to legally direct its actions.

Section B
Establishment

Article 143

Scope

This Section applies to measures adopted or maintained by the Parties affecting establishment in all economic activities with the exception of:

- (a) mining, manufacturing and processing ⁽¹⁾ of nuclear materials;
- (b) production of and trade in arms, munitions and war material;
- (c) audiovisual services;
- (d) national maritime cabotage ⁽²⁾, and
- (e) domestic and international air transport services ⁽³⁾, whether scheduled or non-scheduled, and services directly related to the exercise of traffic rights, other than:
 - (i) aircraft repair and maintenance services during which an aircraft is withdrawn from service;
 - (ii) the selling and marketing of air transport services;
 - (iii) computer reservation system ('CRS') services;
 - (iv) groundhandling services; and
 - (v) airport operation services.

Article 144

National treatment and most favourable nation treatment

1. Subject to reservations listed in Annex VIII-E, the Republic of Armenia shall grant, upon entry into force of this Agreement:

- (a) as regards the establishment of subsidiaries, branches and representative offices by natural or juridical persons of the European Union, treatment no less favourable than that accorded to its own juridical persons, branches and representative offices or to any third-country juridical persons, branches and representative offices, whichever is the better; and
- (b) as regards the operation of subsidiaries, branches and representative offices by natural or juridical persons of the European Union in the Republic of Armenia, once established, treatment no less favourable than that accorded to its own juridical persons, branches and representative offices or to any juridical persons, branches and representative offices of any third-country juridical persons, whichever is the better ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ For greater certainty, processing of nuclear materials includes all the activities contained in UN ISIC Rev. 3.1 code 2330.

⁽²⁾ Without prejudice to the scope of activities which may be considered as cabotage under the relevant national legislation, national maritime cabotage under this chapter covers transportation of passengers or goods between a port or point located in the Republic of Armenia or a Member State and another port or point located in the Republic of Armenia or Member State, including on its continental shelf, as provided in the UN Convention on the Law of the Sea, and traffic originating and terminating in the same port or point located in the Republic of Armenia or Member State.

⁽³⁾ The conditions of mutual market access in air transport will be dealt with by the future agreement between the Parties on the establishment of a Common Aviation Area.

⁽⁴⁾ This obligation does not extend to the investment protection provisions not covered by this Section including provisions relating to investor state dispute settlement procedures, as found in other agreements.

2. Subject to reservations listed in Annex VIII-A, the European Union shall grant, upon entry into force of this Agreement:

- (a) as regards the establishment of subsidiaries, branches and representative offices by natural or juridical persons of the Republic of Armenia, treatment no less favourable than that accorded by the European Union to its own juridical persons, branches and representative offices or to any third-country juridical persons, branches and representative offices, whichever is the better; and
- (b) as regards the operation of subsidiaries, branches and representative offices by natural or juridical persons of the Republic of Armenia in the European Union, once established, treatment no less favourable than that accorded to their own juridical persons, branches and representative offices; or to any juridical persons, branches and representative offices of any third-country juridical persons, whichever is the better⁽¹⁾.

3. Subject to reservations listed in Annexes VIII-A and VIII-E, the Parties shall not adopt any new measures which introduce discrimination as regards the establishment on their territory of juridical persons of the other Party or in respect of the operation of such juridical persons, once established, by comparison with their own juridical persons.

Article 145

Review

With a view to progressively liberalising the establishment conditions, the Partnership Committee, when meeting in trade configuration, shall regularly review the legal framework⁽²⁾ and the environment for establishment.

Article 146

Other agreements

Nothing in this Chapter shall be construed as to limiting the rights of investors of the Parties to benefit from more favourable treatment provided for in any existing or future international agreement relating to investment to which a Member State and the Republic of Armenia are parties.

Article 147

Standard of treatment for branches and representative offices

1. The provisions of Article 144 do not preclude a Party from applying particular measures concerning the establishment and operation in its territory of branches and representative offices of juridical persons of the other Party not incorporated in the territory of the former Party if those measures are justified by legal or technical differences between such branches and representative offices as compared to branches and representative offices of juridical persons incorporated in the territory of the former Party or, as regards financial services, for prudential reasons.

2. The difference in treatment shall not go beyond what is strictly necessary as a result of such legal or technical differences or, as regards financial services, for prudential reasons.

⁽¹⁾ This obligation does not extend to the investment protection provisions not covered by this Section including provisions relating to investor state dispute settlement procedures, as found in other agreements.

⁽²⁾ This includes this Chapter and Annexes VIII-A and VIII-E.

Section C
Cross-border supply of services

Article 148

Scope

This Section applies to measures of the Parties affecting the cross border supply of services for all services sectors with the exception of:

- (a) audiovisual services;
- (b) national maritime cabotage ⁽¹⁾; and
- (c) domestic and international air transport services ⁽²⁾, whether scheduled or non-scheduled, and services directly related to the exercise of traffic rights other than:
 - (i) aircraft repair and maintenance services during which an aircraft is withdrawn from service;
 - (ii) the selling and marketing of air transport services;
 - (iii) computer reservation system ('CRS') services;
 - (iv) ground handling services; and
 - (v) airport operation services.

Article 149

Market access

1. With respect to market access through the cross-border supply of services, each Party shall accord services and service suppliers of the other Party treatment not less favourable than that provided for in the specific commitments contained in Annexes VIII-B and VIII-F.
2. In sectors where market access commitments are undertaken, each Party shall not adopt or maintain, either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in Annexes VIII-B and VIII-F, the following measures:
 - (a) limitations on the number of services suppliers, whether in the form of numerical quotas, monopolies, exclusive service suppliers or the requirements of an economic needs test;
 - (b) limitations on the total value of service transactions or assets in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test; or
 - (c) limitations on the total number of service operations or on the total quantity of service output expressed in terms of designated numerical units in the form of quotas or the requirement of an economic needs test.

Article 150

National treatment

1. In the sectors for which market access commitments are inscribed in Annexes VIII-B and VIII-F, and subject to any conditions and qualifications set out therein, each Party shall grant to services and service suppliers of the other Party, in respect of all measures affecting the cross-border supply of services, treatment no less favourable than that it accorded to its own like services and service suppliers.

⁽¹⁾ Without prejudice to the scope of activities which may be considered as cabotage under the relevant national legislation, national maritime cabotage under this chapter covers transportation of passengers or goods between a port or point located in the Republic of Armenia or a Member State and another port or point located in the Republic of Armenia or Member State, including on its continental shelf, as provided in the UN Convention on the Law of the Sea and traffic originating and terminating in the same port or point located in the Republic of Armenia or Member State.

⁽²⁾ The conditions of mutual market access in air transport will be dealt with by the future agreement between the Parties on the establishment of a Common Aviation Area.

2. A Party may meet the requirement of paragraph 1 by according to services and service suppliers of the other Party treatment that is either formally identical or formally different from that accorded to its own like services and service suppliers.
3. Formally identical or formally different treatment shall be considered to be less favourable if it modifies the conditions of competition in favour of services or service suppliers of the Party compared to like services or service suppliers of the other Party.
4. Specific commitments assumed under this Article shall not be construed as requiring any Party to compensate for inherent competitive disadvantages which result from the foreign character of the relevant services or service suppliers.

Article 151

Lists of commitments

1. The sectors liberalised by each of the Parties pursuant to this Chapter and, by means of reservations, the market access and national treatment limitations applicable to services and service suppliers of the other Party in those sectors are set out in the lists of commitments included in Annexes VIII-B and VIII-F.
2. Without prejudice to rights and obligations of the Parties as they exist or could arise under the European Convention on Transfrontier Television of 1989 and the European Convention on Cinematographic Co-Production of 1992, the lists of commitments in Annexes VIII-B and VIII-F do not include commitments on audiovisual services.

Article 152

Review

With a view to progressively liberalising the cross-border supply of services between the Parties, the Partnership Committee, meeting in trade configuration, shall regularly review the list of commitments referred to in Articles 149 to 151. That review shall take into account, *inter alia*, the process of gradual approximation, referred to in Articles 169, 180 and 192, and its impact on the elimination of remaining obstacles to the cross-border supply of services between the Parties.

Section D

Temporary presence of natural persons for business purposes

Article 153

Scope and definitions

1. This Section applies to measures of the Parties concerning the entry and temporary stay in their territories of key personnel, graduate trainees, business sellers, contractual service suppliers and independent professionals without prejudice to Article 141 paragraph 5.
2. For the purposes of this Section:
 - (a) 'key personnel' means natural persons who are employed within a juridical person of a Party other than a non-profit organisation⁽¹⁾, who are responsible for the setting-up or the proper control, administration and operation of an establishment and who are either 'business visitors for establishment purposes' or 'intra-corporate transferees';
 - (b) 'business visitors for establishment purposes' means natural persons working in a senior position who are responsible for setting up an establishment, who do not offer or provide services or engage in any economic activity not required for establishment purposes and who do not receive remuneration from a source located within the host Party;

⁽¹⁾ The reference to other than a 'non-profit organisation' only applies for Belgium, Czech Republic, Denmark, Germany, Ireland, Greece, Spain, France, Italy, Cyprus, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Austria, Portugal, Slovenia, Finland and United Kingdom.

(c) 'intra-corporate transferees' means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party or have been partners in it for at least one year, who are temporarily transferred to an establishment that may be a subsidiary, branch or head company of the juridical person in the territory of the other Party and who are either 'managers' or 'specialists';

(d) 'managers' means natural persons who work in a senior position within a juridical person, who primarily direct the management of the establishment, receiving general supervision or direction principally from the board of directors or from stockholders of the business or their equivalent and whose role includes at least:

(i) directing the establishment or a department or sub-division thereof;

(ii) supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and

(iii) having the authority personally to recruit and dismiss or to recommend recruiting, dismissing or other personnel actions;

(e) 'specialists' means persons working within a juridical person of a Party who possess uncommon knowledge essential to the establishment's production, research equipment, techniques, processes, procedures or management;

in assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification, including adequate professional experience related to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession;

(f) 'graduate trainees' means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party or its branch for at least one year, possess a university degree and are temporarily transferred to an establishment of the juridical person in the territory of the other Party for career-development purposes or to obtain training in business techniques or methods ⁽¹⁾;

(g) 'business sellers' ⁽²⁾ means natural persons who are representatives of a services or goods supplier of a Party seeking entry into and temporary stay in the territory of the other Party for the purpose of negotiating the sale of services or goods, or entering into agreements to sell services or goods for that supplier, who do not engage in making direct sales to the general public, who do not receive remuneration from a source located within the host Party, and who are not commission agents;

(h) 'contractual service suppliers' means natural persons employed by a juridical person of a Party which itself is not an agency for placement and supply services of personnel nor acting through such an agency, has no establishment in the territory of the other Party and has concluded a bona fide contract to supply services with a final consumer in the other Party, requiring the presence on a temporary basis of its employees in that Party, in order to fulfil the contract to provide services ⁽³⁾;

(i) 'independent professionals' means natural persons engaged in the supply of a service and established as self-employed in the territory of a Party who have no establishment in the territory of the other Party and who have concluded a bona fide contract (other than through an agency for placement and supply services of personnel) to supply services with a final consumer in the latter Party, requiring their presence on a temporary basis in that Party in order to fulfil the contract to provide services ⁽⁴⁾; and

⁽¹⁾ The recipient establishment may be required to submit a training programme covering the duration of the stay for prior approval, demonstrating that the purpose of the stay is for training. For Czech Republic, Germany, Spain, France, Lithuania, Hungary and Austria the training shall be linked to the university degree which has been obtained.

⁽²⁾ United Kingdom: The category of business sellers is only recognised for service sellers.

⁽³⁾ The service contract referred to in points (h) and (i) shall comply with the laws and regulations and with other requirements of the Party where the contract is executed.

⁽⁴⁾ The service contract referred to in points (h) and (i) shall comply with the laws and regulations and with other requirements of the Party where the contract is executed.

- (j) 'qualifications' means diplomas, certificates and other evidence of formal qualification issued by an authority designated pursuant to legislative, regulatory or administrative provisions and certifying successful completion of professional training.

Article 154

Key personnel and graduate trainees

1. For every sector committed in accordance with Section B and subject to any reservations listed in Annex VIII-C each Party shall allow entrepreneurs of the other Party to employ in their establishment natural persons of that other Party provided that such employees are key personnel or graduate trainees as defined in Article 153. The entry and temporary stay of key personnel and graduate trainees shall be for a period of up to three years for intra-corporate transferees, 90 days in any 12 month period for business visitors for establishment purposes, and one year for graduate trainees.

2. For every sector committed in accordance with Section B, the measures which a Party shall not adopt or maintain, either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in Annex VIII-C, are defined as limitations on the total number of natural persons that an entrepreneur may employ as key personnel and graduate trainees in a specific sector in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test and as discriminatory limitations.

Article 155

Business sellers

For every sector committed in accordance with Sections B or C and subject to any reservations listed in Annex VIII-C, each Party shall allow the entry and temporary stay of business sellers for a period of up to 90 days in any 12 month period.

Article 156

Contractual service suppliers

1. The Parties affirm their respective obligations arising from their commitments under the WTO General Agreement on Trade in Services as regards the entry and temporary stay of contractual service suppliers.

2. In accordance with Annexes VIII-D and VIII-G, each Party shall allow the supply of services into their territory by contractual services suppliers of the other Party, subject to the following conditions:

- (a) the natural persons are engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a juridical person which has obtained a service contract not exceeding 12 months;
- (b) the natural persons entering the other Party offer that service as employees of the juridical person supplying the services for at least the year immediately preceding the date of submission of an application for entry into the other Party, and, in addition, possess, at the date of submission of an application for entry into the other Party, at least three years of professional experience ⁽¹⁾ in the sector of activity which is the subject of the contract;
- (c) the natural persons entering the other Party possess:
 - (i) a university degree or a qualification demonstrating knowledge of an equivalent level ⁽²⁾; and
 - (ii) the professional qualifications required to exercise an activity pursuant to the laws and regulations or other measures of the Party where the service is supplied;

⁽¹⁾ Obtained after having reached the age of majority.

⁽²⁾ Where the degree or qualification has not been obtained in the Party where the service is supplied, that Party may evaluate whether this is equivalent to a university degree required in its territory.

- (d) the natural persons do not receive remuneration for the provision of services in the territory of the other Party other than the remuneration paid by the juridical person employing the natural person;
- (e) the entry and temporary stay of natural persons within the Party concerned is for a cumulative period of not more than six months or, in the case of Luxembourg, 25 weeks in any 12 month period or for the duration of the contract, whichever is less;
- (f) access accorded under this Article relates only to the service activity which is the subject of the contract and does not confer entitlement to exercise the professional title of the Party where the service is provided; and
- (g) the number of persons covered by the service contract is not larger than necessary to fulfil the contract, in accordance with the laws and regulations or other measures of the Party where the service is supplied.

Article 157

Independent professionals

In accordance with Annexes VIII-D and VIII-G, each Party shall allow the supply of services into its territory by independent professionals of the other Party, subject to the following conditions:

- (a) the natural persons are engaged in the supply of a service on a temporary basis as self-employed persons established in the other Party and have obtained a service contract for a period not exceeding 12 months;
- (b) the natural persons entering the other Party possess, at the date of submission of an application for entry into the other Party, at least six years of professional experience in the sector of activity which is the subject of the contract;
- (c) the natural persons entering the other Party possess:
 - (i) a university degree or a qualification demonstrating knowledge of an equivalent level ⁽¹⁾; and
 - (ii) the professional qualifications required to exercise an activity pursuant to the laws and regulations or other measures of the Party where the service is supplied;
- (d) the entry and temporary stay of natural persons within the Party concerned is for a cumulative period of not more than six months or, in the case of Luxembourg, 25 weeks in any 12 month period or for the duration of the contract, whatever is less; and
- (e) access accorded under this Article relates only to the service activity which is the subject of the contract and does not confer entitlement to exercise the professional title of the Party where the service is provided.

Section E

Regulatory framework

Subsection I

Domestic regulation

Article 158

Scope and definitions

1. This Section applies to measures by the Parties relating to licensing requirements and procedures, qualification requirements and procedures that affect:

- (a) the cross-border supply of services;

⁽¹⁾ Where the degree or qualification has not been obtained in the Party where the service is supplied, that Party may evaluate whether this is equivalent to a university degree required in its territory.

(b) the establishment in their territory of natural and juridical persons of a Party; and

(c) the temporary stay in their territory of categories of natural persons referred to in Article 153.

2. In the case of cross-border supply of services, this Section applies only to sectors for which a Party has undertaken specific commitments and to the extent that those specific commitments apply. In the case of establishment, this Section does not apply to sectors to the extent that a reservation is listed in Annexes VIII-A and VIII-E. In the case of temporary stay of natural persons, this Section does not apply to sectors to the extent that a reservation is listed in Annexes VIII-C, VIII-D and VIII-G.

3. This Section does not apply to measures to the extent that they constitute limitations subject to scheduling.

4. For the purpose of this Section:

(a) 'licensing requirements' means substantive requirements, other than qualification requirements, with which a natural or a juridical person is required to comply in order to obtain, amend or renew authorisation to carry out the activities referred to in paragraph 1;

(b) 'licensing procedures' means administrative or procedural rules to which a natural or a juridical person seeking authorisation to carry out the activities referred to in paragraph 1, including the amendment or renewal of a licence, is required to adhere in order to demonstrate compliance with licensing requirements;

(c) 'qualification requirements' means substantive requirements relating to the competence of a natural person to supply a service which are required to be demonstrated for the purpose of obtaining authorisation to supply a service;

(d) 'qualification procedures' means administrative or procedural rules to which a natural person is required to adhere in order to demonstrate compliance with qualification requirements, for the purpose of obtaining authorisation to supply a service; and

(e) 'competent authority' means any central, regional or local government and authority or non-governmental body in the exercise of powers delegated by central or regional or local governments or authorities which takes a decision concerning the authorisation to supply a service, including through establishment, or concerning the authorisation to establish in an economic activity other than services.

Article 159

Conditions for licencing and qualification

1. Each Party shall ensure that measures relating to licensing requirements and procedures, as well as qualification requirements and procedures are based on criteria which preclude the competent authorities from exercising their power of assessment in an arbitrary manner.

2. The criteria referred to in paragraph 1 shall be:

(a) proportionate to a public-policy objective;

(b) clear and unambiguous;

(c) objective;

(d) pre-established;

(e) made public in advance; and

(f) transparent and accessible.

3. An authorisation or a licence shall be granted as soon as it is established, in the light of an appropriate examination, that the conditions for obtaining an authorisation or licence have been met.

4. Each Party shall maintain or institute judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures which provide, at the request of an affected entrepreneur or service supplier, for a prompt review of, and where justified, appropriate remedies for, administrative decisions affecting establishment, cross-border supply of services or temporary presence of natural persons for business purposes. Where such procedures are not independent of the agency entrusted with the administrative decision concerned, each Party shall ensure that the procedures actually provide for an objective and impartial review.

5. Where the number of licences available for a given activity is limited because of the scarcity of available natural resources or technical capacity, each Party shall apply a selection procedure to potential candidates which provides full guarantees of impartiality and transparency, including, in particular, adequate publicity about the launch, conduct and completion of the procedure.

6. Subject to the requirements specified in this Article, each Party may take into account legitimate public-policy objectives when establishing the rules for a selection procedure, including considerations of health, safety, the protection of the environment and the preservation of cultural heritage.

Article 160

Licencing and qualification procedures

1. Licensing and qualification procedures and formalities shall be clear, made public in advance and be such as to provide the applicants with a guarantee that their application will be dealt with objectively and impartially.

2. Licensing and qualification procedures and formalities shall be as simple as possible and shall not unduly complicate or delay the provision of the service. Any licensing fees ⁽¹⁾ which the applicants may incur from their application shall be reasonable and proportionate to the cost of the authorisation procedures in question.

3. Each Party shall ensure that the procedures used by and the decisions of the competent authority in the licencing or authorisation process are impartial with respect to all applicants. The competent authority shall reach its decision in an independent manner and not be accountable to any supplier of the services for which the licence or authorisation is required.

4. Where specific time periods for applications exist, an applicant shall be allowed a reasonable period for the submission of an application. The competent authority shall initiate the processing of an application without undue delay. Where possible, applications shall be accepted in electronic format under the same conditions of authenticity as paper submissions.

5. Each Party shall ensure that the processing of an application, including reaching a final decision, is completed within a reasonable timeframe from the submission of a complete application. Each Party shall endeavour to establish the normal timeframe for processing of an application.

6. The competent authority shall inform the applicant within a reasonable period of time after receipt of an application which it considers incomplete, provide the opportunity to correct deficiencies and, to the extent feasible, identify the additional information required to complete the application.

7. Authenticated copies shall be accepted, where possible, in place of original documents.

8. The competent authority shall inform the applicant in writing and without undue delay if an application is rejected. In principle, the applicant shall, upon request, also be informed of the reasons for rejection of the application and of the timeframe for an appeal against the decision.

9. Each Party shall ensure that a licence or an authorisation, once granted, enters into effect without undue delay in accordance with the terms and conditions specified therein.

⁽¹⁾ Licensing fees do not include payments for auction, tendering or other non-discriminatory means of awarding concessions, or mandated contributions to universal service provision.

Subsection II

Provisions of general application*Article 161***Mutual recognition**

1. Nothing in this Chapter shall prevent a Party from requiring that natural persons possess the necessary qualifications and professional experience specified in the territory where the service is supplied, for the sector of activity concerned.
2. Each Party shall encourage the relevant professional bodies in its territory to provide recommendations on mutual recognition of qualifications and professional experience to the Partnership Committee, meeting in its trade configuration, for the purpose of the fulfilment, in whole or in part, by entrepreneurs and service suppliers of the criteria applied by each Party for the authorisation, licensing, operation and certification of entrepreneurs and service suppliers and, in particular, professional services.
3. Upon receipt of a recommendation referred to in paragraph 2, the Partnership Committee, meeting in its trade configuration, shall, within a reasonable time, review that recommendation with a view to determining whether it is consistent with this Agreement and, on the basis of the information contained, assess in particular:
 - (a) the extent to which the standards and criteria applied by each Party for the authorisation, licences, operation and certification of services providers and entrepreneurs are converging; and
 - (b) the potential economic value of an agreement on mutual recognition of qualifications and professional experience.
4. Where the requirements specified in paragraph 3 are satisfied, the Partnership Committee, meeting in its trade configuration, shall establish the necessary steps to negotiate an agreement on mutual recognition and thereafter recommend that the competent authorities of the Parties launch negotiations.
5. Any such agreement shall be in conformity with the relevant provisions of the WTO Agreement and, in particular, Article VII of the General Agreement on Trade in Services contained in Annex 1B to the WTO Agreement ('GATS').

*Article 162***Transparency and disclosure of confidential information**

1. Each Party shall respond promptly to all requests by the other Party for specific information on any of its measures of general application or international agreements which pertain to or affect this Agreement. Each Party shall also establish one or more enquiry points to provide, upon request, specific information on those matters to entrepreneurs and services suppliers of the other Party. The Parties shall notify each other the enquiry points within three months after entry into force of this Agreement. Enquiry points are not required to be depositories for laws and regulations.
2. Nothing in this Agreement shall require any Party to provide confidential information the disclosure of which would impede law enforcement, or otherwise be contrary to the public interest, or which would prejudice legitimate commercial interests of particular enterprises, public or private.

Subsection III

Computer services*Article 163***Understanding on computer services**

1. In liberalising trade in computer services in accordance with Sections B, C and D, the Parties shall comply with the paragraphs 2 to 4.

2. The Central Product Classification ('CPC' ⁽¹⁾) 84, which is the United Nations code used for describing computer and related services, covers the basic functions used to provide all computer and related services: computer programmes defined as the sets of instructions required to make computers work and communicate (including their development and implementation), data processing and storage, and related services, such as consultancy and training services for staff of clients. Technological developments have led to the increased offering of such services as a bundle or package of related services that can include some or all of those basic functions. For example, services such as web or domain hosting, data mining services and grid computing each consist of a combination of basic computer services functions.

3. Computer and related services, regardless of whether they are delivered via a network, including the internet, include all services that provide:

- (a) consulting, strategy, analysis, planning, specification, design, development, installation, implementation, integration, testing, debugging, updating, support, technical assistance or management of or for computers or computer systems;
- (b) computer programmes defined as the sets of instructions required to make computers work and communicate (in and of themselves), plus consulting, strategy, analysis, planning, specification, design, development, installation, implementation, integration, testing, debugging, updating, adaptation, maintenance, support, technical assistance, management or use of or for computer programs;
- (c) data processing, data storage, data hosting or database services;
- (d) maintenance and repair services for office machinery and equipment, including computers; or
- (e) training services for staff of clients, related to computer programmes, computers or computer systems, and not elsewhere classified.

4. Computer and related services enable the provision of other services, such as banking, by both electronic and other means. In such cases it is important to distinguish between the enabling service, such as web-hosting or application hosting), and the content or core service, such as banking, that is being supplied electronically. In such cases, the content or core service is not covered by CPC 84.

Subsection IV

Postal services ⁽²⁾

Article 164

Scope and definitions

- 1. This Subsection sets out the principles of the regulatory framework for all postal service.
- 2. For the purpose of this Subsection and Sections B, C and D:
 - (a) 'licence' means an authorisation, granted to an individual supplier by a regulatory authority, which is required before carrying out activity of supplying a given service; and

⁽¹⁾ Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC prov, 1991.

⁽²⁾ This section applies to both CPC 7 511 and CPC 7 512.

- (b) 'universal service' means the permanent provision of a minimum set of postal services of specified quality at all points in the territory of a Party.

Article 165

Prevention of market distortive practices

Each Party shall ensure that a supplier of postal services subject to a universal service obligation or a postal monopoly does not engage in market-distortive practices such as:

- (a) using revenues derived from the supply of such service to cross-subsidise the supply of an express delivery service or any non-universal delivery service; and
- (b) unjustifiably differentiating among customers such as businesses, large-volume mailers or consolidators with respect to tariffs or other terms and conditions for the supply of a service subject to a universal service obligation or a postal monopoly.

Article 166

Universal service

- 1. Each Party has the right to define the kind of universal service obligation it wishes to maintain. Such obligations will not be regarded as anti-competitive *per se*, provided they are administered in a transparent, non-discriminatory and competitively neutral manner and are not more burdensome than necessary for the kind of universal service defined by the Party.
- 2. Tariffs for the universal service shall be affordable to meet the needs of users.

Article 167

Licences

- 1. Each Party should endeavour to replace any licences for services not covered by the scope of the universal service with a simple registration.
- 2. Where a licence is required:
 - (a) the terms and conditions of licences, which shall not be more burdensome than necessary to achieve their aim, shall be made publicly available;
 - (b) the reasons for the denial of a licence shall be made known to the applicant upon request; and
 - (c) each Party shall provide for an appeal procedure through an independent body that shall be transparent, non-discriminatory and based on objective criteria.

Article 168

Independence of the regulatory body

The regulatory body shall be legally separate from, and not accountable to, any supplier of postal and courier services. The decisions of and the procedures used by the regulatory body shall be impartial with respect to all market participants.

Article 169

Gradual approximation

The Parties recognise the importance of gradual approximation of the legislation of the Republic of Armenia on postal services to that of the European Union.

Subsection V

Electronic communication network and services

Article 170

Scope and definitions

1. This Subsection sets out principles of the regulatory framework for the provision of electronic communications networks and services, liberalised pursuant to Sections B, C and D.

2. For the purpose of this Subsection:

- (a) 'electronic communications network' means transmission systems and, where applicable, switching or routing equipment and other resources, including network elements which are not active, which permit the conveyance of signals by wire, radio, optical, or other electromagnetic means;
- (b) 'electronic communications service' means a service which consists wholly or mainly in the conveyance of signals on electronic communications networks, including telecommunications services and transmission services in networks used for broadcasting; those services exclude services providing, or exercising editorial control over, content transmitted using electronic communications networks and services;
- (c) 'public electronic communications service' means any electronic communications service that a Party requires, explicitly or in effect, to be offered to the public generally;
- (d) 'public electronic communications network' means an electronic communications network which is used wholly or mainly for the provision of electronic communications services available to the public and which supports the transfer of information between network termination points;
- (e) 'public telecommunications service' means any telecommunications transport service required, explicitly or in effect, by a Party to be offered to the public generally such services may include, *inter alia*, telegraph, telephone, telex, and data transmission typically involving the real-time transmission of customer-supplied information between two or more points without any end-to-end change in the form or content of the customer's information;
- (f) 'regulatory authority in the electronic communications sector' means the body or bodies charged by a Party with the regulation of electronic communications mentioned in this Subsection;
- (g) 'essential facilities' mean facilities of a public electronic communications network and service that
 - (i) are exclusively or predominantly provided by a single or limited number of suppliers; and
 - (ii) cannot feasibly be economically or technically substituted in order to provide a service;
- (h) 'associated facilities' means those associated services, physical infrastructures and other facilities or elements associated with an electronic communication network or service which enable or support the provision of services via that network or service or have the potential to do so, and include, *inter alia*, buildings or entries to buildings, building wiring, antennae, towers and other supporting constructions, ducts, conduits, masts, manholes and cabinets;
- (i) 'major supplier' ⁽¹⁾ in the electronic communications sector is a supplier which has the ability to materially affect the terms of participation, having regard to price and supply, in the relevant market for electronic communications services as a result of control over essential facilities or the use of its position in the market;

⁽¹⁾ The Parties agree that a "major supplier" is equivalent to supplier with significant market power.

- (j) 'access' means the making available of facilities or services to another supplier under defined conditions, for the purpose of providing electronic communication services and covers *inter alia* access to:
 - (i) network elements and associated facilities, which may involve the connection of equipment, by fixed or non-fixed means, in particular this includes access to the local loop and to facilities and services necessary to provide services over the local loop;
 - (ii) physical infrastructure including buildings, ducts and masts;
 - (iii) relevant software systems including operational support systems;
 - (iv) information systems or databases for pre-ordering, provisioning, ordering, maintaining and repair requests, and billing;
 - (v) number translation or systems offering equivalent functionality;
 - (vi) fixed and mobile networks, in particular for roaming; and
 - (vii) virtual network services;
- (k) 'interconnection' means the physical and logical linking of public electronic communications networks used by the same or different suppliers in order to allow the users of one supplier to communicate with users of the same or another supplier or to access services provided by another supplier, services that may be provided by the parties involved or other parties who have access to the network;
- (l) 'universal service' means the minimum set of services of specified quality to be made available to all users in the territory of a Party regardless of their geographical location and at an affordable price; its scope and implementation are decided by each Party; and
- (m) 'number portability' means the ability of all subscribers of public electronic communications services who so request to retain, at the same location, the same telephone numbers without impairment of quality, reliability or convenience when switching between the same category of suppliers of public electronic communications services.

Article 171

Regulatory authority

1. Each Party shall ensure that its regulatory authorities for electronic communications networks and services are legally distinct and functionally independent from any supplier of electronic communications networks, electronic communications services or electronic communications equipment.
2. A Party that retains ownership or control of providers of electronic communication networks or services shall ensure effective structural separation of the regulatory function from activities associated with ownership or control. The regulatory authority shall act independently and shall not seek or accept instructions from any other body in relation to the exercise of these tasks assigned to it under domestic law.
3. Each Party shall ensure that its regulatory authorities are sufficiently empowered to regulate the sector, and have adequate financial and human resources to carry out the task assigned to it. Only appeal bodies referred to in paragraph 7 shall have the power to suspend or overturn decisions by the regulatory authorities.

The tasks assigned to a regulatory authority shall be made public in an easily accessible and clear form, in particular where those tasks are assigned to more than one body. Each Party shall ensure that its regulatory authorities have a separate annual budgets. The budgets shall be made public.

4. The decisions of and the procedures used by regulators shall be impartial with regard to all market participants.

5. The powers of the regulatory authorities shall be exercised in a transparent and timely manner.
6. Regulatory authorities shall have the power to ensure that suppliers of electronic communications networks and services provide them, promptly upon request, with all the information, including financial information, which is necessary to enable the regulatory authorities to carry out their tasks in accordance with this Subsection. Information requested shall be proportionate to the performance of the tasks of the regulatory authorities and treated in accordance with the requirements of confidentiality.
7. Any user or supplier affected by the decision of a regulatory authority shall have a right to appeal against that decision to an appeal body which is independent of the parties involved. That body, which may be a court, shall have the appropriate expertise to carry out its functions effectively. The merits of the case shall be duly taken into account and the appeal mechanism shall be effective. With regard to bodies responsible for review procedures which are not judicial in character each Party shall ensure that written reasons for their decisions shall always be given and that those decisions shall also be subject to review by an impartial and independent judicial authority. Decisions taken by appeal bodies shall be effectively enforced. Pending the outcome of the appeal, the decision of the regulatory authority shall stand, unless interim measures are granted in accordance with domestic law.
8. Each Party shall ensure that the head of a regulatory authority, or where applicable, members of the collegiate body fulfilling that function within a regulatory body or their replacements may be dismissed only if they no longer fulfil the conditions required for the performance of their duties which are laid down in advance in domestic law. Any such decision to dismiss shall be made public at the time of dismissal. The dismissed head of the regulatory authority, or where applicable, members of the collegiate body fulfilling that function shall receive a statement of reasons and shall have the right to request its publication, where this would not otherwise take place, in which case it shall be published.

Article 172

Authorisation to provide electronic communications networks and services

1. Each Party shall authorise the provision of electronic communications networks or services, wherever possible, upon simple notification. Following the notification, the service supplier concerned shall not be required to obtain an explicit decision or any other administrative act by the regulatory authority before exercising the rights stemming from the authorisation. The rights and obligations resulting from such authorisation shall be made publicly available in an easily accessible form. Obligations should be proportionate to the service in question.
2. Where necessary, a Party may require a licence for the right of use for radio frequencies and numbers in order to:
 - (a) avoid harmful interference;
 - (b) ensure technical quality of service;
 - (c) safeguard efficient use of spectrum; or
 - (d) fulfil other objectives of general interest.
3. Where a Party requires a licence it shall:
 - (a) make publicly available all the licensing criteria and a reasonable period of time normally required to reach a decision concerning an application for a licence;
 - (b) make known to the applicant, upon request, the reasons for the denial of a licence in writing; and
 - (c) provide to the applicant the possibility to seek recourse before an appeal body in cases where a licence has been denied.
4. Any administrative costs shall be imposed on suppliers in an objective, transparent, proportionate and cost-minimising manner. Any administrative costs imposed by a Party on suppliers providing a service or a network under an authorisation referred to in paragraph 1 or a license under paragraph 2 shall be limited to the actual administrative costs normally incurred in the management, control and enforcement of the applicable authorisation and licences. Such administrative costs may include costs for international cooperation, harmonisation and standardisation, market analysis, monitoring compliance and other market control, as well as regulatory work involving preparation and enforcement of legislation and administrative decisions, such as decisions on access and interconnection.

Administrative costs referred to in the first subparagraph do not include payments for auction, tendering or other non-discriminatory means of awarding concessions, or mandated contributions to universal service provision.

Article 173

Scarce resources

1. The allocation and granting of rights for the use of scarce resources, including radio spectrum, numbers and rights of way, shall be carried out in an open, objective, timely, transparent, non-discriminatory and proportionate manner. Each Party shall base its procedures on objective, transparent, non-discriminatory and proportionate criteria.
2. The current state of allocated frequency bands shall be made publicly available, but detailed identification of radio spectrum allocated for specific government uses is not required.
3. Each Party retains the right to establish and apply spectrum and frequency management measures that may have the effect of limiting the number of suppliers of electronic communications services, provided that it does so in a manner consistent with this Agreement. That right includes the ability to allocate frequency bands taking into account current and future needs and spectrum availability. Measures of a Party allocating and assigning spectrum and managing frequency are not considered as measures that are *per se* inconsistent with Articles 144, 149 and 150.

Article 174

Access and interconnection

1. Access and interconnection shall, in principle, be agreed on the basis of commercial negotiation between the suppliers concerned.
2. Each Party shall ensure that any suppliers of electronic communications services shall have a right, and when requested by another supplier an obligation, to negotiate interconnection with each other for the purpose of providing publicly available electronic communications networks and services. No Party shall maintain any legal or administrative measures which oblige suppliers granting access or interconnection to offer different terms and conditions to different suppliers for equivalent services or impose obligations that are not related to the services provided.
3. Each Party shall ensure that suppliers acquiring information from another supplier in the process of negotiating access or interconnection arrangements may use that information solely for the purpose for which it was supplied and respect at all times the confidentiality of information transmitted or stored.
4. Each Party shall ensure that a major supplier in its territory grants access to its essential facilities including, *inter alia*, network elements, associated facilities and ancillary services, to suppliers of electronic communications services on reasonable and non-discriminatory⁽¹⁾ terms and conditions.
5. For public telecommunications services, interconnection with a major supplier shall be ensured at any technically feasible point in the network. Such interconnection shall be provided:
 - (a) under non-discriminatory terms, conditions (including as regards technical standards, specifications, quality and maintenance) and rates, and of a quality no less favourable than that provided for own like services of such major supplier, or for like services of non-affiliated suppliers, or for its subsidiaries or other affiliates;

⁽¹⁾ For the purpose of this Subsection, non-discrimination is understood to refer to national treatment as defined in Article 150, as well as to reflect sector-specific usage of the term to mean 'terms and conditions no less favourable than those accorded to any other user of like public electronic communication networks or services under like circumstances'.

- (b) in a timely manner, on terms, conditions (including as regards technical standards, specifications, quality and maintenance) and cost-oriented rates that are transparent, reasonable, having regard to economic feasibility, and sufficiently unbundled so that the supplier need not pay for network components or facilities that it does not require for the service to be provided; and
 - (c) upon request, at points in addition to the network termination points offered to the majority of users, subject to charges that reflect the cost of construction of necessary additional facilities.
6. Each Party shall ensure that the procedures applicable for interconnection to a major supplier are made publicly available and that major suppliers make publicly available either their interconnection agreements or, where appropriate, their reference interconnection offers.

Article 175

Competitive safeguards on major suppliers

Each Party shall adopt or maintain appropriate measures for the purpose of preventing suppliers who, alone or together, are a major supplier from engaging in or continuing anti-competitive practices. Those anti-competitive practices shall include in particular:

- (a) engaging in anti-competitive cross-subsidisation;
- (b) using information obtained from competitors with anti-competitive results; and
- (c) not making available to other service suppliers on a timely basis technical information about essential facilities and commercially relevant information which are necessary for them to provide services.

Article 176

Universal service

1. Each Party has the right to define the kind of universal service obligations it wishes to maintain.
2. Those universal service obligations shall not be regarded *per se* as anti-competitive, provided they are administered in a proportionate, transparent, objective and non-discriminatory way. The administration of such obligations shall also be neutral with respect to competition and be not more burdensome than necessary for the kind of universal service defined by the Party.
3. All suppliers of electronic communications networks or services should be eligible to provide universal service. The designation of universal service suppliers shall be made through an efficient, transparent and non-discriminatory mechanism. Where necessary, each Party shall assess whether the provision of universal service represents an unfair burden on a supplier designated to provide universal service. Where justified on the basis of such calculation, and taking into account the market benefit which accrues to a supplier that offers universal service, regulatory authorities shall determine whether a mechanism is required to compensate the supplier concerned or to share the net cost of universal service obligations.

Article 177

Number portability

Each Party shall ensure that suppliers of public electronic communications services provide for number portability on reasonable terms and conditions.

Article 178

Confidentiality of information

Each Party shall ensure the confidentiality of electronic communications and related traffic data by means of a public electronic communications network and publicly available electronic communications services without restricting trade in services.

*Article 179***Resolution of electronic communications disputes**

1. Each Party shall ensure that in the event of a dispute arising between suppliers of electronic communications networks or services in connection with rights and obligations that arise from this Subsection, the regulatory authority concerned shall, at the request of either party concerned, issue a binding decision to resolve the dispute in the shortest possible timeframe and in any case within four months, except in exceptional circumstances.
2. Where such a dispute concerns the cross-border provision of services, the regulatory authorities concerned shall coordinate their efforts in order to bring about a resolution of the dispute.
3. The decision of the regulatory authority shall be made available to the public, having regard to the requirements of business confidentiality. The parties concerned shall be given a full statement of the reasons on which it is based and shall have the right to appeal that decision, in accordance with Article 171 paragraph 7.
4. The procedure referred to in this Article shall not preclude either party concerned from bringing an action before the courts.

*Article 180***Gradual approximation**

The Parties recognise the importance of gradual approximation of the legislation of the Republic of Armenia on electronic communication networks to that of the European Union.

*Subsection VI***Financial services***Article 181***Scope and definitions**

1. This Subsection applies to measures affecting the supply of financial services, where financial services are liberalised pursuant to Sections B, C and D.
2. For the purposes of this Chapter 'financial service' means any service of a financial nature offered by a financial service supplier of a Party. Financial services comprise insurance and insurance-related services as well as banking and other financial services.
3. Insurance and insurance-related services as referred to in paragraph 2 comprise:
 - (a) direct insurance (including co-insurance):
 - (i) life; and
 - (ii) non-life;
 - (b) reinsurance and retrocession;
 - (c) insurance inter-mediation, such as brokerage and agency; and
 - (d) services auxiliary to insurance, such as consultancy, actuarial, risk assessment and claim settlement services.
4. Banking and other financial services (excluding insurance and insurance-related services) as referred to in paragraph 2 comprise:
 - (a) acceptance of deposits and other repayable funds from the public;
 - (b) lending of all types, including consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transaction;

- (c) financial leasing;
- (d) all payment and money transmission services, including credit, charge and debit cards, travellers cheques and bankers drafts;
- (e) guarantees and commitments;
- (f) trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, the following:
 - (i) money-market instruments (including cheques, bills, certificates of deposits);
 - (ii) foreign exchange;
 - (iii) derivative products including, but not limited to, futures and options;
 - (iv) exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements;
 - (v) transferable securities; and
 - (vi) other negotiable instruments and financial assets, including bullion;
- (g) participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of services related to such issues;
- (h) money broking;
- (i) asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services;
- (j) settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments;
- (k) provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software; and
- (l) advisory, intermediation and other auxiliary financial services on all the activities listed in this paragraph, including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy.

5. For the purposes of this Subsection:

- (a) 'financial service supplier' means any natural or juridical person of a Party that seeks to provide or provides financial services but does not include a public entity;
- (b) 'public entity' means:
 - (i) a government, a central bank or a monetary authority, of a Party, or an entity owned or controlled by a Party, that is principally engaged in carrying out governmental functions or activities for governmental purposes, not including an entity principally engaged in supplying financial services on commercial terms; or
 - (ii) a private entity, performing functions normally performed by a central bank or monetary authority, when exercising those functions; and
- (c) 'new financial service' means a service of a financial nature, including services related to existing and new products or the manner in which a product is delivered, that is not supplied by any financial service supplier in the territory of a Party but which is supplied in the territory of the other Party.

*Article 182***Prudential carve-out**

1. Nothing in this Agreement shall prevent a Party from adopting or maintaining measures for prudential reasons, such as:
 - (a) the protection of investors, depositors, policy-holders or persons to whom a fiduciary duty is owed by a financial service supplier; or
 - (b) ensuring the integrity and stability of its financial system.
2. Those measures shall not be more burdensome than necessary to achieve their aim.
3. Nothing in this Agreement shall be construed as requiring a Party to disclose information relating to the affairs and accounts of individual consumers or any confidential or proprietary information in the possession of public entities.

*Article 183***Effective and transparent regulation**

1. Each Party shall make its best endeavours to provide in advance to all interested persons any measure of general application that the Party proposes to adopt in order to allow an opportunity for such persons to comment on the measure. Such proposed measure shall be provided:
 - (a) by means of an official publication; or
 - (b) in other written or electronic form.
2. Each Party shall make available to interested persons its requirements for completing applications relating to the supply of financial services.

On the request of an applicant, the concerned Party shall inform the applicant of the status of its application. If the concerned Party requires additional information from the applicant, it shall notify the applicant without undue delay.
3. Each Party shall make its best endeavours to ensure that internationally agreed standards for regulation and supervision in the financial services sector and for the fight against tax evasion and avoidance are implemented and applied in its territory. Such internationally agreed standards are, *inter alia*:
 - (a) the 'Core Principle for Effective Banking Supervision' of the Basel Committee;
 - (b) the 'Insurance Core Principles' of the International Association of Insurance Supervisors;
 - (c) the 'Objectives and Principles of Securities Regulation' of the International Organisation of Securities Commissions;
 - (d) the OECD 'Agreement on exchange of information on tax matters';
 - (e) the G20 'Statement on Transparency and exchange of information for tax purposes'; and
 - (f) 'Forty Recommendations on Money Laundering' and 'Nine Special Recommendations on Terrorist Financing' of the Financial Action Task Force.
4. The Parties take note of the 'Ten Key Principles for Information Exchange' promulgated by the Finance Ministers of the G7 Nations, and shall make their best endeavours to apply those principles between them.

*Article 184***New financial services**

Each Party shall permit a financial service supplier of the other Party to provide any new financial service of a type similar to those services that the Party would permit its own financial service suppliers to provide under its domestic law in like circumstances. A Party may determine the legal form through which the service may be provided and may require authorisation for the provision of the service. Where such authorisation is required, a decision shall be made within a reasonable time and the authorisation may only be refused for prudential reasons consistent with Article 182.

*Article 185***Data processing**

1. Each Party shall permit a financial service supplier of the other Party to transfer information in electronic or other form, into and out of its territory, for data processing where such processing is required in the ordinary course of business of such financial service supplier.
2. Nothing in paragraph 1 restricts the right of a Party to protect personal data and privacy, so long as such right is not used to circumvent this Agreement.
3. Each Party shall adopt or maintain adequate safeguards for the protection of privacy and fundamental rights, and freedom of individuals, in particular with regard to the transfer of personal data.

*Article 186***Specific exceptions**

1. Nothing in this Chapter shall be construed as preventing a Party, including its public entities, from exclusively conducting or providing in its territory activities or services forming part of a public retirement plan or statutory system of social security, except where those activities may be carried out, as provided by the Party's domestic regulation, by financial service suppliers in competition with public entities or private institutions.
2. Nothing in this Agreement applies to activities conducted by a central bank or monetary authority or by any other public entity in pursuit of monetary or exchange rate policies.
3. Nothing in this Chapter shall be construed as preventing a Party, including its public entities, from exclusively conducting or providing in its territory activities or services for the account or with the guarantee or using the financial resources of the Party, or its public entities.

*Article 187***Self-regulatory organisations**

Where a Party requires membership or participation in, or access to, any self-regulatory body, securities or futures exchange or market, clearing agency, or any other organisation or association, in order for financial service suppliers of the other Party to supply financial services on an equal basis with financial service suppliers of the Party, or where the Party provides, directly or indirectly, such entities with privileges or advantages in supplying financial services, the Party shall ensure compliance with the obligations specified in Articles 144 and 150.

*Article 188***Clearing and payment systems**

Under the terms and conditions of national treatment specified in Articles 144 and 150, each Party shall grant to financial service suppliers of the other Party established in its territory access to payment and clearing systems operated by public entities, as well as to official funding and refinancing facilities available in the normal course of ordinary business. This Article is not intended to confer access to the lender-of-last-resort facilities of a Party.

*Article 189***Financial stability and regulation of financial services in the Republic of Armenia**

The Parties recognise the importance of the adequate regulation of financial services to ensure financial stability, fair and efficient markets and the protection of investors, depositors, policy-holders and persons to whom fiduciary duty is owed by financial services suppliers. For such regulation of financial services the international best-practice standards provide the overall benchmark, in particular in the way they are implemented in the European Union. In that context, the Republic of Armenia shall approximate its regulation of financial services, as appropriate, to the legislation of the European Union.

Subsection VII

Transport services*Article 190***Scope and objectives**

This Subsection sets out the principles regarding the liberalisation of international transport services pursuant to Sections B, C and D.

*Article 191***Definitions**

1. For the purposes of this Subsection and Sections B, C and D:
 - (a) 'international maritime transport' includes door to door and multi-modal transport operations, which is the carriage of goods using more than one mode of transport, involving a sea-leg, under a single transport document, and includes to this effect the right to directly contract with providers of other modes of transport;
 - (b) 'maritime cargo handling services' means activities exercised by stevedore companies, including terminal operators, but not including the direct activities of dockers, when this workforce is organised independently of the stevedoring or terminal operator companies. The activities covered include the organisation and supervision of:
 - (i) the loading or discharging of cargo to or from a ship;
 - (ii) the lashing or unlashings of cargo;
 - (iii) the reception or delivery and safekeeping of cargoes before shipment or after discharge;
 - (c) 'customs clearance services' or alternatively 'customs house brokers' services' means activities consisting in carrying out on behalf of another party customs formalities concerning import, export or through transport of cargoes, whether this service is the main activity of the service provider or a usual complement of its main activity;
 - (d) 'container station and depot services' means activities consisting in storing containers, whether in port areas or inland, with a view to their stuffing or stripping, repairing and making them available for shipments;
 - (e) 'maritime agency services' means activities consisting in representing, within a given geographic area, as an agent the business interests of one or more shipping lines or shipping companies, for the following purposes:
 - (i) marketing and sales of maritime transport and related services, from quotation to invoicing, and issuance of bills of lading on behalf of the companies, acquisition and resale of the necessary related services, preparation of documentation, and provision of business information; and
 - (ii) acting on behalf of the companies organising the call of the ship or taking over cargoes when required;

- (f) 'freight forwarding services' means the activity consisting of organising and monitoring shipment operations on behalf of shippers, through the acquisition of transport and related services, preparation of documentation and provision of business information; and
 - (g) 'feeder services' means the pre- and onward transportation of international cargoes by sea, notably containerised, between ports located in a Party.
2. As regards international maritime transport, the Parties shall ensure effective application of the principle of unrestricted access to cargoes on a commercial basis, the freedom to provide international maritime services, as well as national treatment in the framework of the provision of such services.
3. In view of the existing levels of liberalisation between the Parties in international maritime transport each Party shall:
- (a) apply effectively the principle of unrestricted access to the international maritime markets and trades on a commercial and non-discriminatory basis; and
 - (b) grant to ships flying the flag of the other Party or operated by service suppliers of the other Party treatment no less favourable than that accorded to its own ships or those of any third-country, whichever are the better, with regard to, *inter alia*, access to ports, the use of infrastructure and services of ports, and the use of maritime auxiliary services, as well as related fees and charges, customs facilities and the assignment of berths and facilities for loading and unloading.
4. In applying the principles referred to in paragraph 3, each Party shall:
- (a) not introduce cargo-sharing arrangements in future agreements with third countries concerning international maritime transport services, including dry and liquid bulk and liner trade, and terminate, within a reasonable period of time, any such cargo-sharing arrangements that exist in previous agreements; and
 - (b) upon the entry into force of this Agreement, abolish and abstain from introducing any unilateral measures and administrative, technical and other obstacles which could constitute a disguised restriction or have discriminatory effects on the free supply of services in international maritime transport.
5. Each Party shall permit international maritime transport service suppliers of the other Party to have an establishment in its territory under conditions of establishment and operation no less favourable than those accorded to its own service suppliers or those of any third-country, whichever are the better.
6. Each Party shall make available to international maritime transport service suppliers of the other Party on reasonable and non-discriminatory terms and conditions the following services at the port: pilotage, towing and tug assistance, provisioning, fuelling and watering, garbage collecting and ballast waste disposal, port captain's services, navigation aids, emergency repair facilities, anchorage, berth and berthing services as well as shore-based operational services essential to ship operations, including communications, water and electrical supplies.
7. Each Party shall permit the movement of equipment such as empty containers, not being carried as cargo against payment, between ports of the Republic of Armenia or between ports of a Member State.
8. Each Party, subject to the authorisation of the competent authority shall permit international maritime transport service suppliers of the other Party to provide feeder services between their national ports.

Article 192

Gradual approximation

The Parties recognise the importance of gradual approximation of the legislation of the Republic of Armenia on transport services to that of the European Union.

Section F

Electronic commerce

Subsection I

General provisions

Article 193

Objective and principles

1. The Parties, recognising that electronic commerce increases trade opportunities in many sectors, aim to promote the development of electronic commerce between them, in particular by cooperating on the issues raised by electronic commerce with regard to the provisions of this Chapter.
2. The Parties agree that the development of electronic commerce shall be fully compatible with the highest international standards of data protection, in order to ensure the confidence of users of electronic commerce.
3. The Parties shall consider electronic transmissions as the provision of services, within the meaning of Section C, which cannot be subject to customs duties.

Article 194

Regulatory aspects of electronic commerce

1. The Parties shall maintain a dialogue on regulatory issues raised by electronic commerce. That dialogue shall *inter alia* address the following matters:
 - (a) the recognition of certificates of electronic signatures issued to the public and the facilitation of cross-border certification services;
 - (b) the liability of intermediary service providers with respect to the transmission, or storage of information:
 - (i) the treatment of unsolicited electronic commercial communications; and
 - (ii) the protection of consumers in the ambit of electronic commerce; and
 - (c) any other matter relevant for the development of electronic commerce.
2. Such dialogue may be implemented by an exchange of information on the legislation of each Party with regard to the matters referred to in paragraph 1 as well as on the implementation of such legislation.

Subsection II

Liability of intermediary service providers

Article 195

Use of intermediaries' services

The Parties recognise that the services of intermediaries can be used by third parties for activities infringing their respective domestic law. To take account of that possibility each Party shall adopt or maintain for intermediary service providers the liability measures referred to in this subsection.

Article 196

Liability of intermediary service providers: 'mere conduit'

1. Where an information society service is provided that consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service, or the provision of access to a communication network, each Party shall ensure that the service provider is not liable for the information transmitted, on condition that the provider:

- (a) does not initiate the transmission;
- (b) does not select the receiver of the transmission; and
- (c) does not select or modify the information contained in the transmission.

2 The acts of transmission and of provision of access referred to in paragraph 1 include the automatic, intermediate and transient storage of the information transmitted in so far as this takes place for the sole purpose of carrying out the transmission in the communication network, and provided that the information is not stored for any period longer than is reasonably necessary for the transmission.

3 This Article shall not affect the possibility for a court or an administrative authority, in accordance with the legal system of each Party, to require the service provider to terminate or prevent an infringement.

Article 197

Liability of intermediary service providers: ‘caching’

1. Where an information society service is provided that consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service, each Party shall ensure that the service provider is not liable for the automatic, intermediate and temporary storage of that information, performed for the sole purpose of making more efficient the information's onward transmission to other recipients of the service upon their request, on condition that the provider:

- (a) does not modify the information;
- (b) complies with conditions on access to the information;
- (c) complies with rules regarding the updating of the information, specified in a manner widely recognised and used by industry;
- (d) does not interfere with the lawful use of technology, widely recognised and used by industry, to obtain data on the use of the information; and
- (e) acts expeditiously to remove or to disable access to the information the provider has stored upon obtaining actual knowledge of the fact that the information at the initial source of the transmission has been removed from the network, or access to it has been disabled, or that a court or an administrative authority has ordered such removal or disablement.

2. This Article shall not affect the possibility for a court or an administrative authority to require the service provider to terminate or prevent an infringement in accordance with the legal system of each Party.

Article 198

Liability of intermediary service providers: ‘hosting’

1. Where an information society service is provided that consists of the storage of information provided by a recipient of the service, the Parties shall ensure that the service provider is not liable for the information stored at the request of a recipient of the service, on condition that the provider:

- (a) does not have actual knowledge of illegal activity or information and, as regards claims for damages, is not aware of facts or circumstances from which the illegal activity or information is apparent; or,
- (b) upon obtaining such knowledge or awareness, acts expeditiously to remove or to disable access to the information.

2. Paragraph 1 does not apply where the recipient of the service is acting under the authority or the control of the provider.

3. This Article shall not affect the possibility for a court or an administrative authority, in accordance with the legal system of each Party, to require the service provider to terminate or prevent an infringement, or the possibility for a Party to establish procedures governing the removal or disabling of access to information.

Article 199

No general obligation to monitor

1. The Parties shall not impose either a general obligation on providers, when providing the services covered by Articles 196, 197 and 198, to monitor the information which they transmit or store, or a general obligation to actively seek facts or circumstances indicating illegal activity.

2. Each Party may establish obligations for information society service providers to promptly inform the competent public authorities of alleged illegal activities and information provided by recipients of their service or obligations to communicate to the competent authorities, at their request, information enabling the identification of recipients of their service with whom they have storage agreements.

Section G

Exceptions

Article 200

General exceptions

1. Without prejudice to general exceptions provided for in this Agreement, this Chapter is subject to the exceptions specified in paragraphs 2 and 3.

2. Subject to the requirement that such measures not be applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where like conditions prevail, or a disguised restriction on establishment or cross-border supply of services, nothing in this Chapter shall be construed as preventing the adoption or enforcement by a Party of measures:

- (a) necessary to protect public security or public morals or to maintain public order;
- (b) necessary to protect human, animal or plant life or health;
- (c) relating to the conservation of exhaustible natural resources if such measures are applied in conjunction with restrictions on domestic entrepreneurs or on the domestic supply or consumption of services;
- (d) necessary for the protection of national treasures of artistic, historic or archaeological value;
- (e) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with this Chapter including those relating to:
 - (i) the prevention of deceptive and fraudulent practices or to deal with the effects of a default on contracts;
 - (ii) the protection of the privacy of individuals in relation to the processing and dissemination of personal data and the protection of confidentiality of individual records and accounts; or
 - (iii) safety; or

- (f) inconsistent with Articles 144 and 150, provided that the difference in treatment is aimed at ensuring the effective or equitable imposition or collection of direct taxes in respect of economic activities, entrepreneurs or services suppliers of the other Party ⁽¹⁾.

3. This Chapter and Annex VIII to this Agreement do not apply to the respective social security systems of the Parties or to activities in the territory of each Party, which are connected, even occasionally, with the exercise of official authority.

Article 201

Taxation measures

The most-favoured-nation treatment granted in accordance with this Chapter does not apply to the tax treatment that Parties are providing or will provide in future on the basis of agreements between the Parties designed to avoid double taxation.

Article 202

Security exceptions

Nothing in this Agreement shall be construed as:

- (a) requiring any Party to furnish any information, the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests;
- (b) preventing any Party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests:
 - (i) connected with the production of or trade in arms, munitions or war material;
 - (ii) relating to economic activities carried out directly or indirectly for the purpose of provisioning a military establishment;
 - (iii) relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived; or
 - (iv) taken in time of war or other emergency in international relations; or
- (c) preventing a Party from taking any action in pursuance of obligations it has accepted for the purpose of maintaining international peace and security.

⁽¹⁾ Measures that are aimed at ensuring the effective or equitable imposition or collection of direct taxes include measures taken by a Party under its taxation system which:

- (i) apply to non-resident entrepreneurs and services suppliers in recognition of the fact that the tax obligation of non-residents is determined with respect to taxable items sourced or located in the Party's territory;
- (ii) apply to non-residents in order to ensure the imposition or collection of taxes in the Party's territory;
- (iii) apply to non-residents or residents in order to prevent the avoidance or evasion of taxes, including compliance measures;
- (iv) apply to consumers of services supplied in or from the territory of another Party in order to ensure the imposition or collection of taxes on such consumers derived from sources in the Party's territory;
- (v) distinguish entrepreneurs and service suppliers subject to tax on worldwide taxable items from other entrepreneurs and service suppliers, in recognition of the difference in the nature of the tax base between them; or
- (vi) determine, allocate or apportion income, profit, gain, loss, deduction or credit of resident persons or branches, or between related persons or branches of the same person, in order to safeguard the Party's tax base.

Tax terms or concepts in point (f) and in this footnote are determined according to tax definitions and concepts, or equivalent or similar definitions and concepts, under the domestic law of the Party taking the measure.

Section H

Investment

Article 203

Review

In order to facilitate bilateral investment, the Parties shall jointly review the environment and the legal framework for investment, no later than three years after the entry into force of this Agreement and at regular intervals thereafter. On the basis of that review, they shall consider the opportunity for starting negotiations with a view to supplementing this Agreement with provisions on investment, including investment protection.

CHAPTER 6

Current payments and movement of capital

Article 204

Current Payments

The Parties shall impose no restrictions and shall allow, in freely convertible currency and in accordance with the Articles of Agreement of the International Monetary Fund, any payments and transfers on the current account of the balance of payments between the European Union and the Republic of Armenia.

Article 205

Capital Movements

1. With regard to transactions on the capital and financial account of the balance of payments, from the date of entry into force of this Agreement, the Parties shall ensure the free movement of capital relating to direct investments ⁽¹⁾ made in accordance with the law of the host country and in accordance with the provisions of Chapter 5, and the liquidation or repatriation of such invested capital and of any profit stemming therefrom.

2. With regard to transactions on the capital and financial account of the balance of payments not covered by paragraph 1, from the entry into force of this Agreement and without prejudice to other provisions of this Agreement, each Party shall ensure the free movement of capital with regard to:

- (a) credits relating to commercial transactions, including the provision of services, in which a resident of one of the Parties is participating;
- (b) financial loans and credits by investors of the other Party; and
- (c) capital participation in a juridical person, as defined in Article 142, with no intention of establishing or maintaining lasting economic links.

3. Without prejudice to other provisions of this Agreement, the Parties shall not introduce any new restrictions on the movement of capital and current payments between residents of the European Union and the Republic of Armenia and shall not make the existing arrangements more restrictive.

Article 206

Exceptions

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where like conditions prevail, or a disguised restriction on capital movements, nothing in this Chapter shall be construed as preventing the adoption or enforcement by either Party of measures:

- (a) necessary to protect public security, public morals or to maintain public order; or

⁽¹⁾ Including the acquisition of real estate related to direct investment.

- (b) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Title, including those relating to:
 - (i) the prevention of criminal offences, deceptive and fraudulent practices, or necessary to deal with the effects of a default on contracts, such as bankruptcy, insolvency and protection of the right of creditors;
 - (ii) measures adopted or maintained to ensure the integrity and stability of a Party's financial system;
 - (iii) issuing, trading or dealing in securities, options, futures or other derivatives;
 - (iv) financial reporting or record keeping of transfers when necessary to assist law enforcement or financial regulatory authorities; or
 - (v) ensuring compliance with orders or judgments in juridical or administrative proceedings.

Article 207

Safeguard measures

Where, in exceptional circumstances, there are serious difficulties with regard to, in the case of the Republic of Armenia, the operation of exchange-rate policy or monetary policy or, in the case of the European Union, the operation of the economic and monetary union, or where a Party experiences serious balance of payments or external financing difficulties, or where there is the threat of such difficulties, the Party concerned may take safeguard measures that are strictly necessary with regard to capital movements, payments or transfers between the European Union and the Republic of Armenia for a period not exceeding one year. The Party adopting or maintaining safeguard measures shall inform the other Party forthwith of the adoption of any safeguard measure and present, as soon as possible, a time schedule for its removal.

Article 208

Facilitation

The Parties shall consult each other with a view to facilitating the movement of capital between the Parties in order to promote the objectives of this Agreement.

CHAPTER 7

Intellectual property

Section A

Objectives and principles

Article 209

Objectives

The objectives of this Chapter are:

- (a) to facilitate the production and commercialisation of innovative and creative products between the Parties, contributing to a more sustainable and inclusive economy for each Party; and
- (b) to achieve an adequate and effective level of protection and enforcement of intellectual property rights.

*Article 210***Nature and scope of obligations**

1. The Parties shall ensure the adequate and effective implementation of international treaties concerning intellectual property to which they are parties, including the WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights contained in Annex 1C to the WTO Agreement ('TRIPS Agreement'). This Chapter shall complement and further specify the rights and obligations between the Parties under the TRIPS Agreement and other international treaties in the field of intellectual property.
2. For the purpose of this Agreement, the term 'intellectual property' refers at least to all categories of intellectual property referred to in Section B of this Chapter.
3. The protection of intellectual property includes protection against unfair competition as referred to in Article 10bis of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property of 1883, as last revised by Stockholm Act of 1967 ('Paris Convention (1967)').

*Article 211***Exhaustion**

Each Party shall provide for a regime of national or regional exhaustion of intellectual property rights.

*Section B***Standards concerning intellectual property rights***Subsection I***Copyright and related rights***Article 212***Protection granted**

1. The Parties shall comply with the rights and obligations set out in:
 - (a) the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works ('Berne Convention');
 - (b) the Rome Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations ('Rome Convention');
 - (c) the TRIPS Agreement;
 - (d) the WIPO Copyright Treaty ('WCT'); and
 - (e) the WIPO Performances and Phonograms Treaty ('WPPT').
2. The Parties shall make all reasonable efforts to accede to the Beijing Treaty on Audiovisual Performances.

*Article 213***Authors**

Each Party shall, as regards authors, provide for the exclusive right to authorise or prohibit:

- (a) direct or indirect, temporary or permanent reproduction by any means and in any form, in whole or in part, of their works;
- (b) any form of distribution to the public, by sale or otherwise, of the original of their works or of copies thereof;

- (c) any communication to the public of their works, by wire or wireless means, including the making available to the public of their works in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them; and
- (d) rental and lending of the original and copies of their works.

Article 214

Performers

Each Party shall, as regards performers, provide for the exclusive right to authorise or prohibit:

- (a) the fixation ⁽¹⁾ of their performances;
- (b) direct or indirect, temporary or permanent, reproduction by any means and in any form, in whole or in part, of fixations of their performances;
- (c) the distribution to the public, by sale or otherwise, fixations of their performances;
- (d) the making available to the public, of fixations of their performances by wire or wireless means, in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them;
- (e) the broadcasting by wireless means and the communication to the public of their performances, except where the performance is itself already a broadcast performance or is made from a fixation; and
- (f) rental and lending of fixations of their performances.

Article 215

Producers of phonograms

Each Party shall, as regards producers of phonograms, provide for the exclusive right to authorise or prohibit:

- (a) direct or indirect, temporary or permanent, reproduction by any means and in any form, in whole or in part, of their phonograms;
- (b) the distribution to the public, by sale or otherwise, their phonograms, including copies thereof;
- (c) the making available of their phonograms to the public, by wire or wireless means, in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them; and
- (d) rental and lending in respect of their phonograms.

Article 216

Broadcasting organisations

Each Party shall, as regards broadcasting organisations, provide for the exclusive right to authorise or prohibit:

- (a) the fixation of their broadcasts, whether those broadcasts are transmitted by wire or over the air, including by cable or satellite;
- (b) the direct or indirect, temporary or permanent reproduction, by any means and in any form, in whole or in part, of fixations of their broadcasts, whether those broadcasts are transmitted by wire or over the air, including by cable or satellite;
- (c) the making available to the public, by wire or wireless means, of fixations of their broadcasts in such a way that members of the public may access them from a place and at a time individually chosen by them;
- (d) the distribution to the public, by sale or otherwise, of fixations of their broadcasts; and

⁽¹⁾ Fixation means embodiment of sounds or images of their performances, or of the representations thereof, from which they can be perceived, reproduced or communicated through a device

- (e) the rebroadcasting of their broadcasts by wireless means, as well as the communication to the public of their broadcasts if such communication is made in places accessible to the public against payment of an entrance fee.

Article 217

Broadcasting and communication to the public

Each Party shall provide a right in order to ensure that a single equitable remuneration is paid by the user to the performers and producers of phonograms if a phonogram published for commercial purposes, or a reproduction of such phonogram, is used for broadcasting by wireless means or for any communication to the public. Each Party shall ensure that such remuneration is shared between the relevant performers and phonogram producers. Each Party may, in the absence of agreement between the performers and phonogram producers, lay down the conditions as to the sharing of such remuneration between them.

Article 218

Term of protection

1. The economic rights of an author of a literary or artistic work within the meaning of Article 2 of the Berne Convention shall run for the life of the author and for no less than 70 years after his death, irrespective of the date when the work is lawfully made available to the public.
2. In the case of a work of joint authorship, the term referred to in paragraph 1 shall be calculated from the death of the last surviving author.
3. In the case of anonymous or pseudonymous works, the term of protection shall run for no less than 70 years after the work is lawfully made available to the public. However, when the pseudonym adopted by the author leaves no doubt as to his identity, or if the author discloses his identity during the period referred to in the first sentence, the term of protection applicable shall be that laid down in paragraph 1.
4. Where a Party provides for particular rights in respect of collective works or for a legal person to be designated as a right holder, the term of protection shall be calculated in accordance with paragraph 3, except if the natural persons who have created the work are identified as such in the versions of the work which are made available to the public. This paragraph is without prejudice to the rights of identified authors whose identifiable contributions are included in such works, to which contributions paragraph 1 or 2 shall apply.
5. Where a work is published in volumes, parts, instalments, issues or episodes and the term of protection runs from the time when the work was lawfully made available to the public, the term of protection shall run for each separately.
6. In the case of works for which the term of protection is not calculated from the death of the author or authors and which have not been lawfully made available to the public within 70 years from their creation, the protection shall terminate.
7. The term of protection of cinematographic or audiovisual works shall expire not earlier than 70 years after the death of the last of the following persons to survive, whether or not such persons are designated as co-authors: the principal director, the author of the screenplay, the author of the dialogue and the composer of the music specifically created for use in the cinematographic or audiovisual work.
8. Each Party shall ensure that any person who, after the expiry of copyright protection, for the first time lawfully publishes or lawfully communicates to the public a previously unpublished work benefits from a protection equivalent to the economic rights of the author. The term of protection of such rights shall be 25 years from the time when the work was first lawfully published or lawfully communicated to the public.
9. The economic rights of audiovisual performers shall expire not less than 50 years after the date of the performance. However, if a fixation of the performance is lawfully published or lawfully communicated to the public within that period, the rights shall expire not less than 50 years from the date of the first such publication or the first such communication to the public, whichever is the earlier.

10. The economic rights of performers and producers of phonograms shall expire 70 years after the date of the first publication or the first communication to the public, whichever is the earlier. A Party may adopt effective measures to ensure that profits generated during the 20 years of protection beyond 50 years are shared fairly between performers and producers.

11. The economic rights of producers of the first fixation of a film shall expire not less than 50 years after the fixation is made. However, if the film is lawfully published or lawfully communicated to the public during that period, the rights shall expire not less than 50 years after the date of the first such publication or the first such communication to the public, whichever is the earlier.

12. The economic rights of broadcasting organisations shall expire not less than 50 years after the first transmission of a broadcast, whether that broadcast is transmitted by wire or over the air, including by cable or satellite.

13. The terms laid down in this Article shall be calculated from the first of January of the year following the event which gives rise to them.

Article 219

Protection of technological measures

1. Each Party shall provide adequate legal protection against the circumvention of any effective technological measures which the person concerned carries out in the knowledge, or with reasonable grounds to know, that he is pursuing that objective.

2. Each Party shall provide adequate legal protection against the manufacture, import, distribution, sale, rental, advertisement for sale or rental, or possession for commercial purposes of devices, products or components or the provision of services which:

- (a) are promoted, advertised or marketed for the purpose of circumventing any effective technological measures;
- (b) have only a limited commercially significant purpose or use other than to circumvent any effective technological measures; or
- (c) are primarily designed, produced, adapted or performed for the purpose of enabling or facilitating the circumvention of any effective technological measures.

3. For the purposes of this Chapter, the expression 'technological measures' means any technology, device or component that, in the normal course of its operation, is designed to prevent or restrict acts, in respect of works or other subject matter, which are not authorised by the right holder of any copyright or related right as provided for by domestic legislation. Technological measures shall be deemed 'effective' where the use of a protected work or other subject matter is controlled by the right holders through application of an access control or protection process, such as encryption, scrambling or other transformation of the work or other subject matter or a copy control mechanism, which achieves the protection objective.

Article 220

Protection of rights management information

1. Each Party shall provide adequate legal protection against any person knowingly performing without authority any of the following acts:

- (a) the removal or alteration of any electronic rights-management information; and
- (b) the distribution, importation for distribution, broadcasting, communication or making available to the public of works or other subject matter protected under this Chapter from which electronic rights-management information has been removed or altered without authority,

if such person knows, or has reasonable grounds to know, that by so doing this person is inducing, enabling, facilitating or concealing an infringement of any copyright or any related rights as provided by national legislation.

2. For the purposes of this Chapter, the term 'rights-management information' means any information provided by right holders which identifies the work or other subject matter referred to in this Chapter, the author or any other right holder, or information about the terms and conditions of use of the work or other subject matter, and any numbers or codes that represent such information.

3. Paragraph 1 applies where any such information is associated with a copy of, or appears in connection with the communication to the public of, a work or other subject matter referred to in this Chapter.

Article 221

Exceptions and limitations

1. Each Party may provide for limitations or exceptions to the rights set out in the Articles 213 to 218 only in certain special cases which do not conflict with a normal exploitation of the subject matter and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the right holders, in accordance with the conventions and international treaties to which they are parties.

2. Each Party shall provide that temporary acts of reproduction referred to in Articles 213 to 217, which are transient or incidental, which are an integral and essential part of a technological process, and the sole purpose of which is to enable: (a) a transmission in a network between third parties by an intermediary, or (b) a lawful use of a work or other subject matter to be made, and which have no independent economic significance, shall be exempted from the reproduction right provided for in Articles 213 to 217.

Article 222

Artists' resale right in works of art

1. Each Party shall provide, for the benefit of the author of an original work of art, a resale right, to be defined as an inalienable right, which cannot be waived, even in advance, to receive a royalty based on the sale price obtained for any resale of the work, subsequent to the first transfer of the work by the author.

2. The right referred to in paragraph 1 shall apply to all acts of resale involving as sellers, buyers or intermediaries art-market professionals, such as salesrooms, art galleries and, in general, any dealers in works of art.

3. Each Party may provide that the right referred to in paragraph 1 does not apply to acts of resale where the seller has acquired the work directly from the author less than three years before that resale and where the resale price does not exceed a certain minimum amount.

4. The royalty shall be paid by the seller. Each Party may provide that one of the natural or legal persons referred to in paragraph 2 other than the seller shall alone be liable or shall share liability with the seller for payment of the royalty.

5. The procedure for collection and the amounts of the royalty shall be determined by domestic legislation.

Article 223

Co-operation on collective management of rights

1. The Parties shall promote cooperation between their respective collective management organisations for the purpose of fostering the availability of works and other protected subject matter in the territories of the Parties and the transfer of royalties for the use of such works or other protected subject matter.

2. The Parties shall promote transparency of collective management organisations, in particular regarding the collection of royalties, deductions applied to collected royalties, the use of collected royalties, the distribution policy and their repertoire.

3. The Parties undertake to ensure that, where a collective management organisation established in the territory of one Party represents another collective management organisation established in the territory of the other Party by way of a representation agreement, the representing collective management organisation does not discriminate against right holders of the represented collective management organisation.

4. The representing collective management organisation shall accurately, regularly and diligently pay amounts owed to the represented collective management organisation as well as provide the represented collective management organisation with the information on the amount of royalties collected on its behalf and any deductions made to such royalties.

Subsection II

Trademarks

Article 224

International agreements

Each Party shall:

- (a) adhere to the Protocol Relating to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks;
- (b) comply with the Trademark Law Treaty and with the Nice Agreement Concerning the International Classification of Goods and Services for the Purposes of the Registration of Marks; and
- (c) make all reasonable efforts to accede to the Singapore Treaty on the Law of Trademarks.

Article 225

Rights conferred by a trademark

A registered trademark shall confer on the proprietor exclusive rights therein. The proprietor shall be entitled to prevent all third parties not having his consent from using in the course of trade:

- (a) any sign which is identical with the trademark in relation to goods or services which are identical to those for which the trademark is registered; and
- (b) any sign which is identical or similar to the trademark in relation to goods or services which are identical or similar to those for which the trademark is registered, where such use would result in a likelihood of confusion on the part of the public, including the likelihood of association between the sign and the trademark.

Article 226

Registration procedure

- 1. Each Party shall provide for a system for the registration of trademarks in which each final negative decision taken by the relevant trademark administration shall be communicated in writing and duly reasoned.
- 2. Each Party shall provide for the possibility to oppose trademark applications and an opportunity for the trademark applicant to respond to such opposition.
- 3. Each Party shall provide a publicly available electronic database of trademark applications and trademark registrations. The database of trademark applications shall be accessible at least during the opposition period.

Article 227

Well-known trademarks

For the purpose of giving effect to the protection of well-known trademarks, as referred to in Article 6bis of the Paris Convention (1967) and Article 16 paragraphs 2 and 3 of the TRIPS Agreement, each Party shall apply the Joint Recommendation Concerning Provisions on the Protection of Well-Known Marks adopted by the Assembly of the Paris Union for the Protection of Industrial Property and the General Assembly of the World Intellectual Property Organization ('WIPO') at the Thirty-Fourth Series of Meetings of the Assemblies of the Member States of WIPO on 20 to 29 September 1999.

*Article 228***Exceptions to the rights conferred by a trademark**

Each Party:

- (a) shall provide for the fair use of descriptive terms, including fair use of geographical indications as a limited exception to the rights conferred by a trademark; and
- (b) may provide for other limited exceptions to the rights conferred by a trademark.

In providing for such exceptions, each Party shall take account of the legitimate interests of the owner of the trademark and of third parties.

*Article 229***Grounds for revocation**

1. Each Party shall provide that a trademark shall be liable to revocation if, within a continuous period of at least three years, it has not been put to genuine use in the relevant territory in connection with the goods or services in respect of which it is registered, and there are no proper reasons for non-use.

No person may claim that the proprietor's rights in a trademark should be revoked where, during the interval between expiry of the minimum three-year period and filing of the application for revocation, genuine use of the trademark has been started or resumed.

The commencement or resumption of use within a period of three months preceding the filing of the application for revocation which began at the earliest on expiry of the continuous period of at least three years of non-use shall, however, be disregarded where preparations for the commencement or resumption occur only after the proprietor becomes aware that the application for revocation may be filed.

2. A trademark shall also be liable to revocation if, after the date on which it was registered:
 - (a) in consequence of acts or inactivity of the proprietor, it has become the common name in the trade for a product or service in respect of which it is registered; or
 - (b) in consequence of the use made of it by the proprietor of the trademark or with his consent in respect of the goods or services for which it is registered, it is liable to mislead the public, particularly as to the nature, quality or geographical origin of those goods or services.

*Subsection III***Geographical indications***Article 230***Scope of application**

1. This Subsection applies to the protection of geographical indications originating in the territories of the Parties.
2. Geographical indications of a Party, which are to be protected by the other Party, shall only be subject to this Subsection if they are covered by the scope of the legislation referred to in Article 231.

*Article 231***Established geographical indications**

1. Having examined the legislation of the Republic of Armenia listed in Part A of Annex IX, the European Union concludes that that legislation meets the elements laid down in Part B of that Annex.

2. Having examined the legislation of the European Union listed in Part A of Annex IX, the Republic of Armenia concludes that that legislation meets the elements laid down in Part B of that Annex.
3. The Republic of Armenia, having completed an objection procedure and examined the geographical indications of the European Union, listed in Annex X, which have been registered by the European Union under the legislation listed in Part A of Annex IX, shall protect them in accordance with the level of protection laid down in this Agreement.
4. The European Union, having completed an objection procedure and examined the geographical indications of the Republic of Armenia, listed in Annex X, which have been registered by the Republic of Armenia under the legislation listed in Part A of Annex IX, shall protect them in accordance with the level of protection laid down in this Agreement.

Article 232

Addition of new geographical indications

1. The Parties may, in accordance with the procedure set out in Article 240 paragraph 3, add new geographical indications to the list of protected geographical indications set out in Annex X. Such new geographical indications may be added to the list after the objection procedure has been completed and the new geographical indications have been examined to the satisfaction of each Party, in accordance with Article 231 paragraphs 3 and 4.
2. The Parties shall have no obligation to add a new geographical indication to the list referred to in paragraph 1, where:
 - (a) the geographical indication would conflict with the name of a plant variety or an animal breed and as a result would be likely to mislead consumers as to the true origin of the product;
 - (b) in the light of a reputed or well-known trademark, protection of that geographical indication would be likely to mislead consumers as to the true identity of the product; or
 - (c) the name of the term is generic.

Article 233

Scope of protection of geographical indications

1. The geographical indications listed in Annex X, shall be protected by each Party against:
 - (a) any direct or indirect commercial use of a protected name for comparable products not compliant with the product specification of the protected name, or in so far as such use exploits the reputation of a geographical indication;
 - (b) any misuse, imitation or evocation, even if the true origin of the product is indicated or if the protected name is translated, transcribed, transliterated or accompanied by an expression such as 'style', 'type', 'method', 'as produced in', 'imitation', 'flavour', 'like' or similar;
 - (c) any other false or misleading indication as to the provenance, origin, nature or essential qualities of the product which is likely to convey a false impression as to its origin, placed on the inner or outer packaging, in advertising material or documents relating to the product concerned, or on the packing of the product in a container; and
 - (d) any other practice likely to mislead the consumer as to the true origin of the product.
2. Protected geographical indications shall not become generic in the territories of the Parties.
3. Where geographical indications are wholly or partially homonymous, protection shall be granted to each such geographical indication, provided that it has been used in good faith and with due regard for local and traditional usage as well as for the actual risk of confusion.

Without prejudice to Article 23 of the TRIPS Agreement, the Parties shall mutually decide the practical conditions of use under which homonymous geographical indications will be differentiated from each other, taking into account the need to ensure equitable treatment of the producers concerned and that consumers are not misled.

A homonymous name which misleads consumers into believing that a product comes from another territory shall not be registered even if the name is accurate as far as the actual territory, region or place of origin of the product in question is concerned.

4. Where a Party, in the context of negotiations with a third country, proposes to protect a geographical indication of the third country which is homonymous with a geographical indication of the other Party protected under this Subsection, the latter shall be informed and be given an opportunity to comment before the third party's geographical indication becomes protected.

5. Nothing in this Subsection shall oblige a Party to protect a geographical indication of the other Party which is not, or ceases to be, protected in its country of origin.

Each Party shall notify the other Party if a geographical indication ceases to be protected in its country of origin. Such notification shall take place in accordance with the procedures provided in Article 240 paragraph 3.

6. Nothing in this Agreement shall prejudice the right of any person to use, in the course of trade, that person's name or the name of that person's predecessor in business, except where such name is used in such a manner as to mislead the consumers.

Article 234

Right of use of geographical indications

1. A geographical indication protected under this Subsection may be used by any operator marketing agriculture products, foodstuffs, wines, aromatised wines or spirit drinks conforming to the corresponding specification.

2. Once a geographical indication is protected under this Subsection, the use of such protected name shall not be subject to any registration of users, or further charges.

Article 235

Relationship to trademarks

1. A Party shall refuse to register or shall invalidate a trademark that corresponds to any of the situations referred to in Article 233 paragraph 1 in relation to a protected geographical indication for like products, provided that an application to register that trademark is submitted after the date of application for protection of the geographical indication in the territory concerned.

2. For geographical indications referred to in Article 231, the date of application for protection shall be the date of entry into force of this Agreement.

3. For geographical indications referred to in Article 232, the date of application for protection shall be the date of the transmission to the other Party of a request to protect a geographical indication.

4. Without prejudice to point (b) of Article 232 paragraph 2, each Party shall protect geographical indications listed in Annex X where a prior trademark exists. A prior trademark means a trademark the use of which corresponds to one of the situations referred to in Article 233 paragraph 1 and which has been applied for, registered or established by use, if that possibility is provided for by the legislation of a Party, in good faith in the territory of one Party before the date on which the application for protection of the geographical indication is submitted by the other Party under this Agreement. Such trademark may continue to be used and may be renewed notwithstanding the protection of the geographical indication, provided that no grounds for the trademark's invalidity or revocation exist in the legislation on trademarks of either Party.

5. By way of derogation from paragraph 4, prior trademarks of the Republic of Armenia which consist of or contain the geographical indication of the European Union 'Cognac' or 'Champagne', including in transcription or translation, registered for like products and not complying with the relevant specification, shall be invalidated, revoked or modified in order to eliminate that name as an element of the whole trademark, at the latest within 14 years for 'Cognac' and two years for 'Champagne', following the entry into force of this Agreement.

*Article 236***Enforcement of protection**

Each Party shall enforce the protection of geographical indications in accordance with Articles 233 to 235 through appropriate administrative action by its public authorities. Each Party shall also enforce such protection at the request of an interested person.

*Article 237***Transitional provisions**

1. Goods which were produced and labelled in conformity with domestic law before the entry into force of this Agreement, but which do not comply with its requirements, may continue to be sold after the entry into force of this Agreement until their stocks run out.

2. For a transitional period of 24 years to count as of one year after the entry into force of this Agreement for 'Cognac' and for a transitional period of three years after the entry into force of this Agreement for 'Champagne', the protection pursuant to this Agreement of those geographical indications of the European Union shall not preclude those names from being used on products originating in the Republic of Armenia and exported to third countries, where the laws and regulations of the third country concerned so permit, in order to designate and present certain comparable products originating in the Republic of Armenia, provided that:

- (a) the name is labelled exclusively in non-Latin characters;
- (b) the true origin of the product is clearly labelled in the same field of vision: and
- (c) nothing in the presentation is likely to mislead the public as to the true origin of the product.

3. For a transitional period of 13 years to count as of one year after the entry into force of this Agreement for 'Cognac', and for a transitional period of two years after the entry into force of this Agreement for 'Champagne', the protection pursuant to this Agreement of those geographical indications of the European Union shall not preclude those names from being used in the Republic of Armenia provided that:

- (a) the name is labelled exclusively in non-Latin characters;
- (b) the true origin of the product is clearly labelled in the same field of vision; and
- (c) nothing in the presentation is likely to mislead consumers as to the true origin of the product.

4. For the purposes of facilitating the smooth and effective termination of the use of the European Union geographical indication 'Cognac' for products originating in the Republic of Armenia, as well as assisting the industry of the Republic of Armenia in maintaining its competitive position in export markets, the European Union shall provide to the Republic of Armenia technical and financial assistance. That assistance, to be provided in conformity with EU law, shall include, in particular, actions for developing a new name and promoting, advertising and marketing the new name in domestic and traditional export markets.

5. The specific amounts, types, mechanisms and timeframes of the EU assistance referred to in paragraph 4 shall be defined in a financial and technical assistance package to be agreed definitively by the Parties within one year of the entry into force of this Agreement. Parties shall jointly develop the terms of reference of such assistance package, based on a thorough assessment of the needs to be covered by such assistance. That assessment shall be carried out by an international consulting firm chosen jointly by the Parties.

6. In the event that the European Union does not provide the financial and technical assistance referred to in paragraph 4, the Republic of Armenia may have recourse to the dispute-settlement mechanism provided for in Chapter 13 and, if successful, suspend the obligations arising from paragraphs 2 and 3.

7. The European Union financial and technical assistance shall be provided not later than eight years after the date of the entry into force of this Agreement.

Article 238

General rules

1. Import, export and commercialisation of products referred to in Articles 231 and 232 shall be conducted in compliance with the laws and regulations applying in the territory of the Party in which the products are placed on the market.
2. The Sub-Committee on Geographical Indications established pursuant to Article 240 shall address any matter concerning product specifications of a registered geographical indication which have been approved by the authorities of the Party in the territory of which the product originates, including any amendments thereto.
3. Geographical indications protected under this Subsection may only be cancelled by the Party in which the product originates.

Article 239

Co-operation and transparency

1. The Parties shall, either directly or through the Sub-Committee on Geographical Indications established pursuant to Article 240, maintain contact on all matters relating to the implementation and functioning of this Subsection. In particular, a Party may request information from the other Party relating to product specifications and their modification, and on contact points of national control authorities.
2. Each Party may make publicly available the specifications of the geographical indications protected under this Subsection or a summary thereof, and information on contact points of national control authorities, corresponding to the geographical indications of the other Party protected pursuant to this Subsection.

Article 240

Sub-Committee on Geographical Indications

1. The Parties hereby establish a Sub-Committee on Geographical Indications consisting of representatives of the European Union and the Republic of Armenia with the purpose of monitoring the implementation of this Subsection and of intensifying their cooperation and dialogue on geographical indications.
2. The Sub-Committee on Geographical Indications adopts its decisions by consensus. It shall determine its own rules of procedure. The Sub-Committee on Geographical Indications shall meet at the request of either Party, alternately in the European Union and in the Republic of Armenia, at a time and a place and in a manner, which may include by videoconference, agreed by the Parties, but no later than 90 days after the request.
3. The Sub-Committee on Geographical Indications shall also see to the proper functioning of this Subsection and may consider any matter related to its implementation and operation. In particular, it shall be responsible for:
 - (a) amending Part A of Annex IX, as regards the references to the law applicable in each Party;
 - (b) amending Part B of Annex IX, as regards the elements for registration and control of geographical indications;
 - (c) amending Annex X, as regards the list of geographical indications;
 - (d) exchanging information on legislative and policy developments on geographical indications and any other matter of mutual interest in the area of geographical indications; and
 - (e) exchanging information on geographical indications for the purpose of considering their protection in accordance with this Subsection.

Subsection IV

Designs*Article 241***International agreements**

The Parties shall adhere to the Geneva Act of 1999 of the Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs.

*Article 242***Protection of registered designs**

1. The Parties shall provide for the protection of independently created designs that are new and original. Such protection shall be provided by registration and shall confer an exclusive right upon their holders in accordance with this Subsection.

For the purpose of this Subsection, a Party may consider a design having individual character to be original.

2. A design applied to or incorporated into a product which constitutes a component part of a complex product shall only be considered to be new and original:

- (a) if the component part, once it has been incorporated into the complex product, remains visible during normal use of the latter; and
- (b) to the extent that those visible features of the component part fulfil in themselves the requirements as to novelty and originality.

3. The term 'normal use' in paragraph 2 (a) means use by the end user, excluding maintenance, servicing or repair work.

4. The holder of a registered design shall have the right to prevent third parties not having the holder's consent at least from making, offering for sale, selling, importing, exporting, stocking or using a product bearing or embodying the protected design when such acts are undertaken for commercial purposes, unduly prejudice the normal exploitation of the design or are not compatible with fair trade practice.

5. The duration of protection available shall amount to 25 years.

*Article 243***Protection conferred to unregistered designs**

1. The European Union and the Republic of Armenia shall provide the legal means to prevent the use of the unregistered appearance of a product only if the contested use results from copying the unregistered appearance of the product. Such use shall at least cover offering for sale, putting on the market, importing or exporting the product.

2. The duration of protection available for the unregistered appearance of a product shall amount to at least three years from the date on which the design was made available to the public in one of the Parties.

*Article 244***Exceptions and exclusions**

1. Each Party may provide limited exceptions to the protection of designs, provided that such exceptions do not unreasonably conflict with the normal exploitation of protected designs and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the holder of the protected design, taking account of the legitimate interests of third parties.

2. Design protection shall not extend to designs dictated essentially by technical or functional considerations. In particular, a design right shall not subsist in features of appearance of a product which necessarily have to be reproduced in their exact form and dimensions in order to permit the product in which the design is incorporated or to which it is applied to be mechanically connected to or placed in, around or against another product so that either product may perform its function.

Article 245

Relationship to copyright

A design shall also be eligible for protection under the law of copyright of a Party as from the date on which the design was created or fixed in any form. The extent to which, and the conditions under which, such a protection is conferred, including the level of originality required, shall be determined by each Party subject to its domestic laws and regulations.

Subsection V

Patents

Article 246

International agreements

The Parties shall adhere to the Patent Cooperation Treaty, and make all reasonable efforts to comply with the Patent Law Treaty.

Article 247

Patents and public health

1. The Parties recognise the importance of the Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health, adopted on 14 November 2001 by the Ministerial Conference of the WTO. In interpreting and implementing the rights and obligations under this Subsection, the Parties shall ensure consistency with that Declaration.

2. The Parties shall respect, and contribute to the implementation of, the Decision of the WTO General Council of 30 August 2003 on Implementation of Paragraph 6 of the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health.

Article 248

Supplementary protection certificate

1. The Parties recognise that medicinal and plant protection products protected by a patent on their respective territory may be subject to an administrative authorisation procedure before being put on their market. The Parties recognise that the period that elapses between the filing of the application for a patent and the first authorisation to place the product on their respective market, as defined for that purpose by their relevant legislation, may shorten the period of effective protection under the patent.

2. Each Party shall provide for a further period of protection for a medicinal or plant protection product which is protected by a patent and which has been subject to an administrative authorisation procedure, that period being equal to the period referred to in the second sentence of paragraph 1, reduced by a period of five years.

3. Notwithstanding paragraph 2, the duration of the further period of protection may not exceed five years.

In the Union, a further six month extension is possible in the case of medicinal products for which pediatric studies have been carried out and the results of those studies are reflected in the product information.

Subsection VI

Undisclosed information*Article 249***Scope of protection for trade secrets**

1. The Parties affirm their commitments under Article 39 paragraphs 1 and 2 of the TRIPS Agreement. Each Party shall provide for appropriate civil judicial procedures and remedies for any trade secret holder to prevent, and obtain redress for, the acquisition, use or disclosure of a trade secret whenever carried out in a manner contrary to honest commercial practices.

2. For purposes of this Subsection:

(a) 'trade secret' means information that:

(i) is secret in the sense that it is not, as a body or in the precise configuration and assembly of its components, generally known among or readily accessible to persons within the circles that normally deal with the kind of information in question;

(ii) has commercial value because it is secret; and

(iii) has been subject to reasonable steps under the circumstances, by the person lawfully in control of the information, to keep it secret; and

(b) 'trade secret holder' means any natural or legal person lawfully controlling a trade secret.

3. For the purpose of this Subsection, at least the following forms of conduct shall be considered contrary to honest commercial practices:

(a) the acquisition of a trade secret without the consent of the trade secret holder, whenever carried out through unauthorised access to, appropriation of, or copying of any documents, objects, materials, substances or electronic files lawfully under the control of the trade secret holder which contain the trade secret or from which the trade secret can be deduced;

(b) the use or disclosure of a trade secret whenever carried out, without the consent of the trade secret holder, by a person who is found to:

(i) have acquired the trade secret in a manner referred to in point (a);

(ii) be in breach of a confidentiality agreement or any other duty not to disclose the trade secret; or

(iii) be in breach of a contractual or any other duty to limit the use of the trade secret; and

(c) the acquisition, use or disclosure of a trade secret whenever carried out by a person who, at the time of the acquisition, use or disclosure, knew or ought, under the circumstances, to have known that the trade secret had been obtained directly or indirectly from another person who was using or disclosing the trade secret unlawfully within the meaning of point (b), including where a person has induced another person to carry out the actions referred to in that point.

4. Nothing in this Subsection shall be understood as requiring a Party to consider any of the following forms of conduct as contrary to honest commercial practices:

(a) independent discovery or creation by a person of the relevant information;

- (b) reverse engineering of a product by a person who is lawfully in possession of it and who is free from any legally valid duty to limit the acquisition of the relevant information;
 - (c) acquisition, use or disclosure of information required or allowed by the relevant domestic law; and
 - (d) use by employees of their experience and skills honestly acquired in the normal course of their employment.
5. Nothing in this Subsection shall be understood as restricting freedom of expression and information, including media freedom as protected in the jurisdiction of each of the Parties.

Article 250

Civil judicial procedures and remedies for trade secrets

1. Each Party shall ensure that any person participating in the civil judicial proceedings referred to in Article 249, or who has access to documents which form part of those legal proceedings, is not permitted to use or disclose any trade secret or alleged trade secret which the competent judicial authorities have, in response to a duly reasoned application by an interested party, identified as confidential and of which they have become aware as a result of such participation or access.
2. In the civil judicial proceedings referred to in Article 249, each Party shall provide that its judicial authorities have the authority at least to:
- (a) order provisional measures to prevent the acquisition, use or disclosure of the trade secret in a manner contrary to honest commercial practices;
 - (b) order injunctive relief to prevent the acquisition, use or disclosure of the trade secret in a manner contrary to honest commercial practices;
 - (c) order the person that knew or ought to have known that he, she or it was acquiring, using or disclosing a trade secret in a manner contrary to honest commercial practices to pay the trade secret holder damages appropriate to the actual prejudice suffered as a result of such acquisition, use or disclosure of the trade secret;
 - (d) take specific measures to preserve the confidentiality of any trade secret or alleged trade secret produced in civil proceedings relating to the alleged acquisition, use and disclosure of a trade secret in a manner contrary to honest commercial practices; such specific measures may include, in accordance with the domestic law of the relevant Party, the possibility of:
 - (i) restricting access to certain documents in whole or in part;
 - (ii) restricting access to hearings and their corresponding records or transcript; and
 - (iii) making available a non-confidential version of a judicial decision in which the passages containing trade secrets have been removed or redacted; and
 - (e) impose sanctions on parties, or other persons subject to the court's jurisdiction, for the violation of remedies or measures adopted by the court pursuant to paragraph 1 or point (d) of this paragraph concerning the protection of a trade secret or alleged trade secret produced in those proceedings.
3. The Parties shall not be required to provide for the judicial procedures and remedies referred to in Article 249 when the conduct contrary to honest commercial practices is carried out, in accordance with their relevant domestic law, to reveal misconduct, wrongdoing or illegal activity or for the purpose of protecting a legitimate interest recognised by law.

*Article 251***Protection of data submitted to obtain an authorisation to put a medicinal product on the market**

1. Each Party shall protect commercially confidential information submitted to obtain an authorisation to put a medicinal product on the market ('marketing authorisation') against disclosure to third parties, unless overriding health interests provide otherwise. Any confidential business information shall also benefit from protection against unfair commercial practices.
2. Each Party shall ensure that, for a period of eight years from the first marketing authorisation in the Party concerned, the public body responsible for the granting of a marketing authorisation shall not take into account confidential business information or the results of pre-clinical tests or clinical trials provided in the first marketing authorisation application and subsequently submitted by a person or entity, whether public or private, in support of another application for authorisation to place a medicinal product on the market without the explicit consent of the person or entity who submitted such data, unless international agreements recognised by both Parties provide otherwise.
3. During a ten-year period, starting from the date of granting of the first marketing authorisation in the Party concerned, a marketing authorisation granted for any subsequent application based on the results of pre-clinical tests or of clinical trials provided in the first marketing authorisation shall not permit placing a medicinal product on the market, unless the subsequent applicant submits his own results of pre-clinical tests or of clinical trials (or results of pre-clinical tests or of clinical trials used with the consent of the party which had provided that information) fulfilling the same requirements as the first applicant.

Products not complying with the requirements set out in this paragraph shall not be allowed on the market.

4. In addition, the ten-year period referred to in paragraph 3 shall be extended to a maximum of 11 years if, during the first eight years after obtaining the authorisation, the authorisation holder obtains authorisation for one or more new therapeutic indications which are considered to bring a significant clinical benefit in comparison with existing therapies.

*Article 252***Data protection on plant protection products**

1. Each Party shall recognise a temporary right of the owner of a test or study report submitted for the first time to obtain a marketing authorisation for a plant protection product. During such period, the test or study report shall not be used for the benefit of any other person aiming to obtain a marketing authorisation for a plant protection product, except when the explicit consent of the first owner is given. In this Subsection that temporary right is referred to as 'data protection'.
2. The test or study report referred to in paragraph 1 shall fulfil the following conditions:
 - (a) be necessary for the authorisation or an amendment of an authorisation in order to allow the use on other crops; and
 - (b) be certified as compliant with the principles of good laboratory practice or of good experimental practice.
3. The period of data protection shall be at least ten years from the first authorisation granted by the competent authority in the Party concerned. For low-risk plant protection products, the period may be extended to 13 years.
4. The periods referred to in paragraph 3 shall be extended by three months for each extension of authorisation for minor uses if the applications for such authorisations are made by the authorisation holder at least five years after first authorisation granted by the competent authority. The total period of data protection may in no circumstances exceed 13 years. For low-risk plant protection products, the total period of data protection may in no circumstances exceed 15 years.

The term ‘minor use’ means use in a Party’s territory of a plant protection product on plants or plant products which are not widely grown in that Party or widely grown to meet an exceptional need for plant protection.

5. A test or study shall also be protected if it was necessary for the renewal or review of an authorisation. In such cases, the period of data protection shall be 30 months.

6. Measures obliging the applicant and holders of previous authorisations, established in the Parties’ respective territories, to share proprietary information so as to avoid duplicative testing on vertebrate animals, shall be laid down by each Party.

Subsection VII

Plant varieties

Article 253

Plant varieties

1. Each Party shall protect plant variety rights, in accordance with the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants (‘UPOV’), including the exceptions to the breeder’s right as referred to in Article 15 of that Convention, and cooperate to promote and enforce those rights.

2. For the Republic of Armenia, this Article shall apply no later than three years after the entry into force of this Agreement.

Section C

Enforcement of intellectual property rights

Subsection I

General provisions

Article 254

General obligations

1. The Parties reaffirm their commitments under the TRIPS Agreement, in particular Part III thereof. Each Party shall provide for the complementary measures, procedures and remedies in this Section which are necessary to ensure the enforcement of intellectual property rights. Those measures, procedures and remedies shall be fair and equitable, and shall not be unnecessarily complicated or costly, or entail unreasonable time-limits or unwarranted delays.

2. The measures, procedures and remedies referred to in paragraph 1 shall be effective, proportionate and dissuasive and shall be applied in such a manner as to avoid the creation of barriers to legitimate trade and to provide for safeguards against their abuse.

3. For the purposes of Subsection II of this Section, the notion of ‘intellectual property rights’ includes at least the following:

- (a) copyright;
- (b) rights related to copyright;
- (c) *sui generis* right of a database maker;
- (d) rights of the creator of the topographies of a semiconductor product;
- (e) trademark rights;
- (f) design rights;

- (g) patent rights, including rights derived from supplementary protection certificates;
- (h) geographical indications;
- (i) utility model rights;
- (j) plant variety rights; and
- (k) trade names in so far as these are protected as exclusive rights in the domestic law concerned.

Trade secrets are excluded from the scope of this Section. Enforcement of trade secrets is addressed in Article 250.

Article 255

Entitled applicants

Each Party shall recognise as persons entitled to seek application of the measures, procedures and remedies referred to in this Section and in Part III of the TRIPS Agreement:

- (a) the holders of intellectual property rights, in accordance with the applicable law;
- (b) all other persons authorised to use those rights, in particular licensees, in so far as permitted by and in accordance with the applicable law;
- (c) intellectual property collective rights management bodies which are regularly recognised as having a right to represent holders of intellectual property rights, in so far as permitted by and in accordance with the applicable law; and
- (d) professional defence bodies which are regularly recognised as having a right to represent holders of intellectual property rights, in so far as permitted by and in accordance with the applicable law.

Subsection II

Civil enforcement

Article 256

Measures for preserving evidence

1. Each Party shall ensure that, even before the commencement of proceedings on the merits of the case, the competent judicial authorities may, upon request by a party who has presented reasonably available evidence to support his or her claims that his intellectual property right has been infringed or is about to be infringed, order prompt and effective provisional measures to preserve relevant evidence in respect of the alleged infringement, subject to the protection of confidential information.

2. The provisional measures referred to in paragraph 1 may include the detailed description, with or without the taking of samples, or the physical seizure of the alleged infringing goods, and, in appropriate cases, the materials and implements used in the production or distribution of such goods and the documents relating thereto. Those measures shall be taken, if necessary, without the other party being heard, in particular where any delay is likely to cause irreparable harm to the right holder or where there is a demonstrable risk of evidence being destroyed. The other party shall have the right to be heard within a reasonable amount of time.

Article 257

Right of information

1. Each Party shall ensure that, in civil proceedings concerning an infringement of an intellectual property right, and in response to a justified and proportionate request of the claimant, the competent judicial authorities may order the infringer or any other person which is party to litigation, or a witness therein, to provide information on the origin and distribution networks of the goods or services which infringe an intellectual property right.

For the purposes of this paragraph, the term ‘any other person’ means a person who was:

- (a) found in possession of the infringing goods on a commercial scale;
- (b) found to be using the infringing services on a commercial scale;
- (c) found to be providing on a commercial scale services used in infringing activities; or
- (d) indicated by the person referred to in this paragraph as being involved in the production, manufacture or distribution of the goods or the provision of the services.

The information referred to in this paragraph shall, as appropriate, comprise:

- (a) the names and addresses of the producers, manufacturers, distributors, suppliers and other previous holders of the goods or services, as well as the intended wholesalers and retailers; and
- (b) information on the quantities produced, manufactured, delivered, received or ordered, as well as the price obtained for the goods or services in question.

2. This Article shall apply without prejudice to other statutory provisions which:

- (a) grant the right holder rights to receive fuller information;
- (b) govern the use in civil or criminal proceedings of the information communicated pursuant to this Article;
- (c) govern responsibility for misuse of the right of information;
- (d) afford an opportunity for refusing to provide information which would force the person referred to in paragraph 1 to admit his own participation or that of his close relatives in the infringement of an intellectual property right; or
- (e) govern the protection of confidentiality of information sources or the processing of personal data.

Article 258

Provisional and precautionary measures

1. Each Party shall ensure that the judicial authorities may, at the request of the applicant, issue against the alleged infringer an interlocutory injunction intended to prevent any imminent infringement of an intellectual property right. The judicial authorities may also forbid, on a provisional basis and subject, where appropriate, to a recurring penalty payment where provided for by domestic law, the continuation of the alleged infringements of that right, or to make such continuation subject to the lodging of guarantees intended to ensure the compensation of the right holder. An interlocutory injunction may also be issued, under the same conditions, against an intermediary whose services are being used by a third party to infringe an intellectual property right.

2. An interlocutory injunction may also be issued to order the seizure or delivery up of goods suspected of infringing an intellectual property right, so as to prevent their entry into or movement within the channels of commerce.

3. In the case of an alleged infringement committed on a commercial scale, each Party shall ensure that, if the applicant demonstrates circumstances likely to endanger the recovery of damages, the judicial authorities may order the precautionary seizure of the movable and immovable property of the alleged infringer, including the blocking of his or her bank accounts and other assets. To that end, the competent authorities may order the communication of bank, financial or commercial documents, or appropriate access to the relevant information.

Article 259

Corrective measures

1. Each Party shall ensure that the competent judicial authorities may order, at the request of the applicant and without prejudice to any damages due to the right holder by reason of the infringement, and without compensation of any sort, at least the definitive removal from the channels of commerce, or the destruction, of goods that they have found to be infringing an intellectual property right. If appropriate, the competent judicial authorities may also order destruction of materials and implements predominantly used in the creation or manufacture of those goods.

2. The Parties' judicial authorities shall have the authority to order that the measures referred to in paragraph 1 be carried out at the expense of the infringer, unless particular reasons are invoked for not doing so.

Article 260

Injunctions

Each Party shall ensure that, where a judicial decision is taken that finds an infringement of an intellectual property right, the judicial authorities may issue against the infringer, as well as against intermediary whose services are used by a third party to infringe an intellectual property right, an injunction aimed at prohibiting the continuation of the infringement.

Article 261

Alternative measures

A Party may provide that, in appropriate cases and upon a request of the person liable to be subject to the measures provided for in Article 259 or Article 260, the competent judicial authorities may order pecuniary compensation to be paid to the injured party instead of applying the measures provided for in these Articles. Such pecuniary compensation shall be paid if the person liable to be subject to those measures acted unintentionally and without negligence, and if the execution of the measures provided in Article 259 and 260 would cause this person disproportionate harm and pecuniary compensation to the injured party appears reasonably satisfactory.

Article 262

Damages

1. Each Party shall ensure that the judicial authorities, on application of the injured party, order the infringer who knowingly, or with reasonable grounds to know, engaged in an infringing activity, to pay the right holder damages appropriate to the actual damage suffered by him or her as a result of the infringement. When the judicial authorities determine the damages:

- (a) they shall take into account all appropriate aspects, such as the negative economic consequences, including lost profits, which the injured party has suffered, any unfair profits made by the infringer and, in appropriate cases, elements other than economic factors, such as the moral prejudice caused to the right holder by the infringement; or
- (b) as an alternative to point (a), they may, in appropriate cases, determine the damages as a lump sum on the basis of elements such as at least the amount of royalties or fees which would have been due if the infringer had requested authorisation to use the intellectual property right in question.

2. Where the infringer did not knowingly, or with reasonable grounds to know, engage in infringing activity, a Party may lay down that the judicial authorities may order in favour of the injured party the recovery of profits or the payment of damages, which may be pre-established.

Article 263

Legal costs

Each Party shall ensure that reasonable and proportionate legal costs and other expenses incurred by the prevailing party are, as a general rule, borne by the unsuccessful losing party, unless equity does not allow this.

Article 264

Publication of judicial decisions

Each Party shall ensure that, in legal proceedings instituted for infringement of an intellectual property right, the judicial authorities may order, upon the request of the applicant and at the expense of the infringer, appropriate measures for the dissemination of the information concerning the decision, including displaying the decision and publishing it in full or in part.

Article 265

Presumption of authorship or ownership

The Parties recognise that, for the purposes of applying the measures, procedures and remedies provided for in this Section it is sufficient for the name of an author of a literary or artistic work to appear on the work in the usual manner in order for that author to be regarded as such, unless there is proof to the contrary, and consequently to be entitled to institute infringement proceedings.

Subsection III

Border enforcement

Article 266

Border enforcement

1. When implementing border measures for the enforcement of intellectual property rights, each Party shall ensure consistency with its obligations under the GATT 1994 and the TRIPS Agreement.
2. With a view to ensuring effective protection of intellectual property rights in the customs territories of the Parties, their relevant customs authorities shall adopt a range of approaches to identify shipments containing goods suspected of infringing intellectual property rights referred to in paragraphs 3 and 4. Those approaches shall include risk-analysis techniques based on, *inter alia*, information provided by right, intelligence gathered and cargo inspections.
3. Customs authorities of each Party shall, upon request by the right holders, take measures to detain or suspend the release of goods under customs control which are suspected of infringing trademarks, copyright and related rights, geographical indications, patents, utility models, industrial designs, topographies of integrated circuits and plant variety rights.
4. No later than three years after entering into force of this Agreement, the Parties shall initiate discussions regarding the rights of their relevant customs authorities to detain or suspend, upon their own initiative, the release of goods under customs control which are suspected of infringing trademarks, copyright and related rights, geographical indications, patents, utility models, industrial designs, topographies of integrated circuits and plant variety rights.
5. Notwithstanding paragraph 3, a Party has no obligation but may decide to apply such measures to imports of goods put on the market in another country by or with the consent of the right holder.
6. The Parties agree to cooperate in respect of international trade in goods suspected of infringing intellectual property rights. For that purpose, each Party shall establish a contact point in its customs administration and notify the other Party thereof. Such cooperation shall include exchanges of information regarding mechanisms for receiving information from right holders, best practices and experiences with risk-management strategies, as well as information to help with the identification of shipments suspected of containing infringing goods. Any information shall be provided in a manner that fully respects the provisions on the protection of personal data applicable in the territory of each Party.
7. Without prejudice to other forms of cooperation, Protocol II on Mutual Administrative Assistance in Customs Matters shall be applicable for the purposes of border enforcement of intellectual property rights.
8. Without prejudice to the general competence of the Partnership Committee, the Sub-Committee on Customs referred to in Article 126 shall be responsible for ensuring the proper functioning and implementation of this Section, setting the priorities and providing for adequate procedures for cooperation between the competent authorities of both Parties.

Subsection IV

Other enforcement provisions*Article 267***Codes of conduct**

1. Each Party shall encourage:
 - (a) the development by trade or professional associations or organisations of codes of conduct aimed at contributing towards the enforcement of intellectual property rights; and
 - (b) the submission to the competent authorities of each Party of draft codes of conduct and of any evaluations of the application of the codes of conduct.

*Article 268***Cooperation**

1. The Parties shall to cooperate with a view to supporting implementation of the commitments and obligations in this Chapter.
2. Areas of cooperation between the Parties include, but are not limited to, the following activities:
 - (a) exchange of information on the legal framework concerning intellectual property rights and relevant rules of protection and enforcement as well as exchange of experiences in the European Union and in the Republic of Armenia on legislative progress regarding those matters;
 - (b) the exchange of experiences and information on the enforcement of intellectual property rights;
 - (c) the exchange of experiences on the enforcement of intellectual property rights by customs authorities, police, and administrative and judiciary bodies at central and sub-central level;
 - (d) the coordination of actions to prevent exports of counterfeit goods, including with third countries;
 - (e) capacity-building, and the exchange and training of personnel;
 - (f) the promotion and dissemination of information on intellectual property rights, including in business circles and civil society, as well as raising public awareness on intellectual property rights issues among consumers and right holders;
 - (g) the enhancement of institutional cooperation, for example between intellectual property offices of both Parties; and
 - (h) the active promotion of awareness-raising and education initiatives aimed at the general public with regard to policies on intellectual property rights, including by formulating effective strategies to identify key audiences and creating communication programmes to increase consumer and media awareness of the impact of intellectual property right violations, such as the risk posed to health and safety and the connection to organised crime.
3. Without prejudice and as a complement to paragraphs 1 and 2, the Parties shall hold effective dialogues, as necessary, in intellectual property issues ('IP Dialogue') to address topics relevant to the protection and enforcement of intellectual property rights covered by this Chapter, as well as on other relevant issue.

CHAPTER 8

Public procurement

Article 269

Relation to the WTO Government Procurement Agreement

The Parties affirm their mutual rights and obligations under the Revised Agreement on Government Procurement of 2012 ⁽¹⁾ ('WTO Government Procurement Agreement'). Those rights and obligations established by the WTO Government Procurement Agreement, including the specifications of each Party set out in their respective Annexes to Appendix I, are made part of this Agreement and are subject to bilateral dispute settlement as provided for in Chapter 13.

Article 270

Additional Scope of Application

1. The Parties shall apply, *mutatis mutandis*, the provisions of Articles I to IV, VI to XV, XVI.1 to XVI.3, XVII and XVIII of the WTO Government Procurement Agreement to the procurements covered in Annex XI to this Agreement.
2. The Partnership Committee may decide to amend Annex XI to this Agreement. As regards the procedure for modifications or rectifications of that Annex by a Party, the Parties shall apply the provisions of Article XIX of the WTO Government Procurement Agreement *mutatis mutandis*, subject to the notifications being made directly to the other Party and the reference to dispute settlement is understood as to refer to Chapter 13.

Article 271

Additional Disciplines

The Parties shall apply to both the procurements covered through their respective Annexes to Appendix I to the WTO Government Procurement Agreement and to those covered through Annex XI to this Agreement, the following additional disciplines:

Electronic publication of procurement notices

1. Each Party shall ensure that all the notices of intended procurement are made directly accessible by electronic means free of charge through a single point of access on the internet. In addition, the notices may also be published in an appropriate paper medium. Any such medium shall be widely disseminated and such notices shall remain readily accessible to the public, at least until the expiration of the time period indicated in the notice.

Requirements for review procedures

2. Each Party shall ensure that the measures taken concerning the review procedures specified in Article XVIII of the WTO Government Procurement Agreement provide the necessary powers to:
 - (a) take, at the earliest opportunity and by way of interlocutory procedures, interim measures with the aim of correcting the alleged infringement or preventing further damage to the interests concerned, including measures to suspend or to ensure the suspension of the procedure for the award of a public procurement contract or the implementation of any decision taken by the contracting authority;
 - (b) either set aside or ensure the setting aside of decisions taken unlawfully, including the removal of discriminatory technical, economic or financial specifications in the publication of intended or planned procurement, the contract documents or in any other document relating to the contract award procedure; and
 - (c) award damages to persons harmed by an infringement.
3. In the case of the review of an award decision, each Party shall ensure that the contracting authority cannot conclude the contract before the review body has made a decision on the application either for interim measures or for review. The suspension shall end no earlier than the expiry of the standstill period referred to in paragraph 6.

⁽¹⁾ Annex to the Protocol Amending the Agreement on Government Procurement (GPA/113).

4. Each Party shall ensure that decisions taken by bodies responsible for review procedures can be effectively enforced.
5. Members of independent review bodies shall not be representatives of any contracting authorities.

With regard to bodies responsible for review procedures which are not judicial in character each Party shall ensure that:

- (a) written reasons for their decisions are always be given;
- (b) that any allegedly illegal measure taken by the independent review body or any alleged defect in the exercise of the powers conferred on it can be the subject of judicial review or review by another independent body which is a court or tribunal and independent of both the contracting authority and the review body;
- (c) the members of such an independent body are appointed and leave office under the same conditions as members of the judiciary as regards the authority responsible for their appointment, their period of office, and their removal;
- (d) at least the President of such an independent body has the same legal and professional qualifications as members of the judiciary; and
- (e) the independent body takes its decisions following a procedure in which both sides are heard, and that these decisions are, by means determined by each Party, legally binding.

Standstill period

6. The contracting authority may not conclude a contract following the decision to award a contract falling within the scope of this Chapter before:
 - (a) the expiry of a standstill period of at least 10 calendar days with effect from the day following the date on which the contract award decision is sent to the tenderers and candidates concerned if fax or electronic means are used; or
 - (b) before the expiry of a standstill period of either at least 15 calendar days with effect from the day following the date on which the contract award decision is sent to the tenderers and candidates concerned or at least 10 calendar days with effect from the day following the date of the receipt of the contract award decision, if other means of communication are used.

Alternatively, a Party may provide that the standstill period is triggered by the publication of the award decision in an electronic media free of charge, pursuant to Article XVI.2 of the WTO Government Procurement Agreement.

Tenderers shall be deemed to be concerned if they have not yet been definitively excluded. The exclusion is deemed definitive if it has been notified to the tenderers concerned and either has been considered lawful by an independent review body or can no longer be subject to a review procedure. Candidates shall be deemed to be concerned if the contracting authority has not made information about the rejection of their application available to the tenderers concerned prior to the notification of the contract award decision.

7. A Party may provide that the standstill periods referred to in points (a) and (b) of the first subparagraph of paragraph 6 do not apply in the following cases:
 - (a) if the only tenderer concerned within the meaning of the third subparagraph of paragraph 6 is the one who is awarded the contract and there are no other candidates concerned;
 - (b) in the case of a contract based on a framework agreement; and
 - (c) in the case of a specific contract based on a dynamic purchasing system.

Ineffectiveness

8. Each Party shall ensure, if the contracting authority has awarded a contract without prior publication without this being permissible, that a contract is considered ineffective by a review body independent of the contracting authority or a judiciary body, or that its ineffectiveness is the result of a decision of such a body.

The law of each Party shall determine the consequences of a contract considered ineffective by providing for the retroactive cancellation of all contractual obligations or the cancellation of those obligations not yet performed. In the latter case, each Party shall provide for the application of other penalties.

9. A Party may provide that the review body or a judicial body may not consider a contract ineffective, even though the contract has been awarded unlawfully, if the review body or a judicial body finds, after having examined all relevant aspects, that overriding reasons relating to a general interest require to maintain the effects of the contract. In that case, each Party shall provide for alternative penalties.

Non-discrimination of established companies

10. Each Party shall ensure that the suppliers of the other Party that have established a commercial presence in its territory through the establishment, acquisition or maintenance of a juridical person are accorded national treatment with regard to any public procurement of the Party in its territory. This obligation applies irrespectively of whether or not the procurement is covered by the Parties' Annexes to Appendix I to the WTO Government Procurement Agreement or by Annex XI of this Agreement.

The general exceptions provided for in Article III of the WTO Government Procurement Agreement apply.

CHAPTER 9

Trade and sustainable development

Article 272

Objectives and scope

1. The Parties recall Agenda 21 of the UN Conference on Environment and Development of 1992, the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work of 1998, the Johannesburg Plan of Implementation on Sustainable Development of 2002, the Ministerial Declaration of the UN Economic and Social Council entitled 'Creating an environment at the national and international levels conducive to generating full and productive employment and decent work for all, and its impact on sustainable development' of 2006, the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization of 2008, the Outcome Document of the UN Conference on Sustainable Development of 2012 entitled 'The Future We Want' and the UN 2030 Agenda for Sustainable Development entitled 'Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development' adopted in 2015. The Parties reaffirm their commitment to promote the development of international trade in such a way as to contribute to the objective of sustainable development, for the welfare of present and future generations, and to ensure that that objective is integrated and reflected at every level of their trade relationship.

2. The Parties reaffirm their commitment to pursue sustainable development, the pillars of which — economic development, social development and environmental protection — are interdependent and mutually reinforcing. They underline the benefit of considering trade-related labour and environmental issues as part of a global approach to trade and sustainable development.

3. When 'labour' is referred to in this Chapter, it includes the issues relevant to the strategic objectives of the ILO, through which the Decent Work Agenda is expressed, as agreed on in the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization of 2008.

*Article 273***Right to regulate and levels of protection**

Recognising the right of each Party to determine its sustainable development policies and priorities, to establish its own levels of domestic environmental and labour protection, and to adopt or modify accordingly its relevant laws and policies, in a manner consistent with its commitment to the internationally recognised standards and agreements referred to in Articles 274 and 275, each Party shall strive to ensure that its laws and policies provide for and encourage high levels of environmental and labour protection and shall strive to continue to improve those laws and policies and their underlying levels of protection.

*Article 274***International labour standards and agreements**

1. The Parties recognise full and productive employment and decent work for all as key elements for managing globalization, and reaffirm their commitment to promote the development of international trade in a way that is conducive to full and productive employment and decent work for all. In that context, the Parties commit to consult and co-operate with each other, as appropriate, on trade-related labour issues of mutual interest.

2. In accordance with their obligations as members of the ILO and the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up of 1998, the Parties commit to respect, promote and realise in their laws and practices and in their whole territory the internationally recognised core labour standards, as embodied in the fundamental ILO conventions and the protocols to those conventions, and in particular:

- (a) the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;
- (b) the elimination of all forms of forced or compulsory labour;
- (c) the effective abolition of child labour; and
- (d) the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

3. The Parties reaffirm their commitment to effectively implement in their laws and practices the fundamental, priority and other ILO conventions, as well as the protocols to those conventions, that have been ratified by the Member States and the Republic of Armenia respectively.

4. The Parties shall also consider the ratification of the remaining priority and other conventions that are classified as up-to-date by the ILO. In that context, the Parties shall regularly exchange information on their respective situations and progress in the ratification process.

5. The Parties recognise that the violation of fundamental principles and rights at work cannot be invoked or otherwise used as a legitimate comparative advantage and that labour standards are not to be used for protectionist trade purposes.

*Article 275***International environmental governance and agreements**

1. The Parties recognise the value of international environmental governance and agreements as a response of the international community to global or regional environmental problems and stress the need to enhance the mutual supportiveness between trade and environment. In that context, the Parties commit to consult and cooperate as appropriate with respect to negotiations on trade-related environmental issues and other trade-related environmental matters of mutual interest.

2. The Parties reaffirm their commitment to effectively implement in their laws and practices the multilateral environmental agreements ('MEAs') to which they are party.

3. The Parties shall regularly exchange information on their respective situations and progress as regards the ratification of MEAs or amendments to such agreements.

4. The Parties reaffirm their commitment to implementing and reaching the objectives of the United Nations Framework Convention on Climate Change of 1992 (‘UNFCCC’), the Kyoto Protocol thereto of 1998 and the Paris Agreement of 2015. They commit to work together to strengthen the multilateral, rules-based regime under the UNFCCC and to cooperate on the further development and implementation of the international climate-change framework under the UNFCCC and agreements and decisions related thereto.

5. Nothing in this Agreement shall prevent Parties from adopting or maintaining measures to implement the MEAs to which they are party, provided that such measures are not applied in a manner that would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between the Parties or a disguised restriction on trade.

Article 276

Trade and investment favouring sustainable development

The Parties confirm their commitment to enhance the contribution of trade to the goal of sustainable development in its economic, social and environmental dimensions. To that end, the Parties:

- (a) recognise the beneficial role that core labour standards and decent work can have on economic efficiency, innovation and productivity, and shall seek greater policy coherence between trade and labour policies;
- (b) shall strive to facilitate and promote trade and investment in environmental goods and services, including through addressing related non-tariff barriers;
- (c) shall strive to facilitate the removal of obstacles to trade or investment concerning goods and services of particular relevance for climate-change mitigation and adaptation, such as sustainable renewable energy and energy-efficient products and services, including through:
 - (i) the adoption of policy frameworks conducive to the deployment of best available technologies;
 - (ii) the promotion of standards that respond to environmental and economic needs; and
 - (iii) the minimisation of technical obstacles to trade;
- (d) agree to promote trade in goods that contribute to enhanced social conditions and environmentally sound practices, including goods that are the subject of voluntary sustainability assurance schemes such as fair and ethical trade schemes and eco-labels; and
- (e) agree to promote corporate social responsibility, including through the exchange of information and best practices. In that regard, the Parties refer to the relevant internationally recognised principles and guidelines, such as the OECD Guidelines for Multinational Enterprises, the UN Global Compact and the ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy of 1977.

Article 277

Biological diversity

1. The Parties recognise the importance of ensuring the conservation and sustainable use of biological diversity as a key element for the achievement of sustainable development, and reaffirm their commitment to conserve and sustainably use biological diversity, in accordance with the Convention on Biological Diversity of 1992 and the ratified Protocols thereto, the Strategic Plan for Biodiversity, the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora of 1973 (‘CITES’) and other relevant international instruments to which they are party.

2. To that end, the Parties shall:

- (a) promote the sustainable use of natural resources and contribute to the conservation of biodiversity when undertaking trade activities;
- (b) exchange information on actions on trade in natural resource-based products aimed at halting the loss of biological diversity and reducing pressures on biodiversity, and, where relevant, cooperate to maximise the impact and ensure the mutual supportiveness of their respective policies;
- (c) promote the inclusion in the Appendices to CITES of species which meet the CITES criteria agreed for such inclusion;
- (d) adopt and implement effective measures against illegal trade in wildlife products, including CITES protected species, and cooperate in the fight against that illegal trade; and
- (e) cooperate at the regional and global levels with the aim of promoting:
 - (i) the conservation and sustainable use of biological diversity in natural or agricultural ecosystems, including endangered species, their habitat, specially protected natural areas and genetic diversity;
 - (ii) the restoration of ecosystems and the elimination or reduction of negative environmental impacts resulting from the use of living and non-living natural resources or of ecosystems; and
 - (iii) access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilisation of such resources.

Article 278

Sustainable management of forests and trade in forest products

1. The Parties recognise the importance of ensuring the conservation and sustainable management of forests and the contribution of forests to the Parties' economic, environmental and social objectives.

2. To that end, the Parties shall:

- (a) promote trade in forest products derived from sustainably managed forests, harvested in accordance with the domestic legislation of the country of harvest;
- (b) exchange information on measures to promote consumption of timber and timber products from sustainably managed forests and, where relevant, cooperate to develop such measures;
- (c) adopt measures to promote the conservation of forest cover and combat illegal logging and related trade, including with respect to third countries, as appropriate;
- (d) exchange information on actions to improve forest governance and, where relevant, cooperate to maximise the impact and ensure the mutual supportiveness of their respective policies aiming at excluding illegally harvested timber and timber products from trade flows;
- (e) promote the inclusion in the Appendices to the CITES of timber species which meet the CITES criteria agreed for such inclusion; and
- (f) cooperate at the regional and global levels with the aim of promoting the conservation of forest cover and the sustainable management of all types of forests, with use of certification promoting responsible management of the forests.

Article 279

Trade and sustainable management of living marine resources

The Parties, taking into account the importance of ensuring responsible management of fish stocks in a sustainable manner as well as promoting good governance in trade, shall:

- (a) promote best practices in fisheries management with a view to ensuring the conservation and management of fish stocks in a sustainable manner, based on the ecosystem approach;

- (b) take effective measures to monitor and control fishing activities;
- (c) promote coordinated data collection schemes and bilateral scientific cooperation in order to improve current scientific advice for fisheries management;
- (d) cooperate in the fight against illegal, unreported and unregulated ('IUU') fishing and fishing-related activities with comprehensive, effective and transparent measures; and
- (e) implement policies and measures to exclude IUU products from trade flows and their markets, in accordance with the International Plan of Action to prevent, deter and eliminate illegal, unreported and unregulated fishing of the Food and Agriculture Organization of the United Nations ('FAO').

Article 280

Upholding levels of protection

1. The Parties recognise that it is inappropriate to encourage trade or investment by lowering the levels of protection afforded in domestic environmental or labour laws.
2. A Party shall not waive or derogate from, or offer to waive or derogate from, its environmental or labour laws as an encouragement for trade or the establishment, acquisition, expansion or retention of an investment or an investor in its territory.
3. A Party shall not, through a sustained or recurring course of action or inaction, fail to effectively enforce its environmental and labour laws as an encouragement for trade or investment.

Article 281

Scientific information

When preparing and implementing measures aimed at protecting the environment or labour conditions that could affect trade or investment between the Parties, each Party shall take account of available scientific and technical information, as well as relevant international standards, guidelines and recommendations if they exist, including the precautionary principle.

Article 282

Transparency

Each Party, in accordance with its domestic laws and regulations and Chapter 12, shall ensure that any measures aimed at protecting the environment and labour conditions that could affect trade or investment are developed, introduced and implemented in a transparent manner, with due notice and public consultation, and with appropriate and timely communication to and consultation of non-State actors.

Article 283

Review of sustainability impacts

The Parties commit to review, monitor and assess the impact of the implementation of this Agreement on sustainable development through their respective participative processes and institutions, as well as those set up under this Agreement, for instance through trade-related sustainability impact assessments.

Article 284

Working together on trade and sustainable development

1. The Parties recognise the importance of working together on trade-related aspects of environmental and labour policies in order to achieve the objectives of this Agreement. They may cooperate in, *inter alia*, the following areas:
 - (a) labour or environmental aspects of trade and sustainable development in the framework of international fora, including, in particular, the WTO, the ILO, the United Nations Environment Programme ('UN Environment'), the United Nations Development Programme and MEAs;

- (b) methodologies and indicators for trade sustainability impact assessments;
- (c) the trade impact of labour and environment regulations, norms and standards, as well as the labour and environmental impacts of trade and investment rules, including on the development of labour and environmental regulations and policy;
- (d) the positive and negative impacts of this Agreement on sustainable development and ways to enhance, prevent or mitigate them, also taking into account sustainability impact assessments carried out by either or both of the Parties;
- (e) promoting the ratification and effective implementation of fundamental, priority and other up-to-date ILO conventions, and the protocols to those conventions, as well as MEAs of relevance in a trade context;
- (f) promoting private and public certification, traceability and labelling schemes, including eco-labelling;
- (g) promoting corporate social responsibility, for instance through actions concerning raising awareness of, adherence to, the implementation of and follow-up to internationally recognised guidelines and principles;
- (h) trade-related aspects of the ILO Decent Work Agenda, including on the interlinkages between trade and full and productive employment, labour-market adjustment, core labour standards, effective remedy systems (including labour inspectorates) for upholding labour rights, labour statistics, human-resource development and lifelong learning, social protection and social inclusion, social dialogue and gender equality;
- (i) trade-related aspects of MEAs, including customs cooperation;
- (j) trade-related aspects of the current and future international climate-change regime, including means to promote low-carbon technologies and energy efficiency;
- (k) trade-related measures to promote the conservation and sustainable use of biological diversity, including combating illegal trade in wildlife products;
- (l) trade-related measures to promote the conservation and sustainable management of forests, thereby reducing deforestation, including with regard to illegal logging; and
- (m) trade-related measures to promote sustainable fishing practices and trade in sustainably managed fish products.

2. The Parties shall exchange information and share experience on their actions to promote coherence and mutual supportiveness between trade, social and environmental objectives. Furthermore, the Parties shall enhance their cooperation and dialogue with regard to sustainable development issues that arise in the context of their trade relations.

3. Such cooperation and dialogue shall involve relevant stakeholders, in particular social partners, as well as other civil-society organisations, in particular through the Civil Society Platform established under Article 366.

4. The Partnership Committee may adopt rules for such cooperation and dialogue.

Article 285

Dispute Settlement

Subsection II of Section C of Chapter 13 of this Title does not apply to disputes under this Chapter. For any such dispute, after the arbitration panel has delivered its final report pursuant to Articles 325 and 326, the Parties, taking that report into account, shall discuss suitable measures to be implemented. The Partnership Committee shall monitor the implementation of any such measures and shall keep the matter under review, including through the mechanism referred to in Article 284 paragraph 3.

CHAPTER 10

Competition

Section A

Article 286

Principles

The Parties recognise the importance of free and undistorted competition in their trade and investment relations. The Parties acknowledge that anti-competitive business practices and State interventions have the potential to distort the proper functioning of markets and undermine the benefits of trade liberalisation.

Section B

Antitrust and mergers

Article 287

Legislative framework

1. Each Party shall adopt or maintain its respective law which applies to all sectors of the economy ⁽¹⁾ and addresses all of the following practices in an effective manner:

- (a) horizontal and vertical agreements between enterprises, decisions by associations of enterprises and concerted practices which have as their object or effect the prevention, restriction or distortion of competition;
- (b) abuses by one or more enterprises of a dominant position; and
- (c) concentrations between enterprises which significantly impede effective competition, in particular as a result of the creation or strengthening of a dominant position.

For the purposes of this Chapter, this law will be referred to hereafter as ‘competition law’ ⁽²⁾.

2. All enterprises, private or public, shall be subject to the competition law referred to in paragraph 1. The application of the competition law shall not obstruct the performance, in law or in fact, of particular tasks of public interest that may be assigned to the enterprises in question. Exemptions from the competition law of a Party shall be limited to tasks of public interest, proportionate to the desired public-policy objective and transparent.

Article 288

Implementation

1. Each Party shall maintain operationally independent authorities responsible for and appropriately equipped with the powers and resources necessary for the full application and the effective enforcement of the competition law referred to in Article 287.

2. The Parties shall apply their respective competition law in a transparent and non-discriminatory manner, respecting the principles of procedural fairness and rights of defence of the enterprises concerned, irrespective of their nationality or ownership status.

⁽¹⁾ In the European Union, competition rules apply to the agricultural sector in accordance with Regulation (EU) No 1308/2013 of the European Parliament and of the Council establishing a common organisation of the markets in agricultural products and its subsequent amendments or replacements, if any (OJ EU L 347, 20.12.2013, p. 671).

⁽²⁾ For the purpose of this Section, Armenia considers the reference to competition law to comprise its whole system of competition rules in the areas of antitrust, cartels and mergers.

*Article 289***Cooperation**

1. In order to fulfil the objectives of this Agreement and to enhance effective competition enforcement, the Parties acknowledge that it is in their common interest to strengthen cooperation with regard to the development of competition policy and the investigation of antitrust and merger cases.
2. For that purpose, the competition authorities of the Parties shall endeavour to coordinate, where possible and appropriate, their enforcement activities with regard to the same or related cases.
3. To facilitate the cooperation referred to in paragraph 1, the Parties' competition authorities may exchange information.

*Section C***Subsidies***Article 290***Principles**

The Parties agree that subsidies can be granted by a Party when they are necessary to achieve a public policy objective. The Parties acknowledge, however, that certain subsidies have the potential to distort the proper functioning of markets and undermine the benefits of trade liberalisation. In principle, a Party shall not grant subsidies to enterprises providing goods or services where such subsidies negatively affect competition or trade, or are likely to do so.

*Article 291***Definition and scope**

1. For the purposes of this Chapter, a subsidy is a measure which fulfils the conditions set out in Article 1.1 of the Agreement on Subsidies and Countervailing Measures, contained in Annex 1A to the WTO Agreement ('SCM Agreement'), irrespective of whether it is granted to an enterprise supplying goods or services.

The first subparagraph does not prejudice the outcome of future discussions in the WTO on the definition of subsidies for services. Depending on the progress of those discussions at WTO level, the Parties may adopt a decision in the Partnership Committee to update this Agreement in that respect.

2. A subsidy shall be subject to this Chapter only if that subsidy is determined to be specific in accordance with Article 2 of the SCM Agreement. Any subsidy falling under Article 295 of this Agreement shall be deemed to be specific.
3. Subsidies granted to all enterprises, including public and private enterprises, shall be subject to this Chapter. The application of the rules in this Section shall not obstruct the performance, in law or in fact, of particular services of public interest assigned to the enterprises in question. Exemptions from application of the rules in this Section shall be limited to tasks of public interest, proportionate to public-policy objectives assigned to them and transparent.
4. Article 294 of this Agreement shall not apply to subsidies related to trade in goods covered by the Agreement on Agriculture, contained in Annex 1A to the WTO Agreement, ('Agreement on Agriculture').
5. Articles 294 and 295 shall not apply to audio-visual sector.

*Article 292***Relationship with the WTO**

The provisions in this Chapter are without prejudice to the rights and obligations of each Party under Article XV of GATS, Article XVI of GATT 1994, the SCM Agreement and the Agreement on Agriculture.

*Article 293***Transparency**

1. Every two years, each Party shall notify the other Party of the legal basis, form, amount or budget and, where possible, the recipient of subsidies provided within the reporting period.
2. Such notification shall be deemed to have been fulfilled if the relevant information is made available by a Party or on its behalf on a publicly accessible website, by 31 December of the subsequent calendar year. The first notification shall be made available no later than two years after the entry into force of this Agreement.
3. For subsidies notified under the SCM Agreement, such notification shall be deemed to have been fulfilled whenever a Party complies with its notification obligations under Article 25 of the SCM Agreement, provided that the notification contains all the information required under paragraph 1 of this Article.

*Article 294***Consultations**

1. If a Party considers that a subsidy granted by the other Party, which is not covered by Article 295, could negatively affect its interests, that Party may express its concern to the Party which granted the subsidy and request consultations on the matter. The requested Party shall accord full and sympathetic consideration to such a request.
2. Without prejudice to the transparency requirements set out in Article 293 and with a view to resolving the matter, the consultations shall in particular aim at establishing the policy objective or purpose for which the subsidies have been granted, the amount of the subsidy in question and data permitting an assessment of the negative effects of the subsidy on trade and investment.
3. To facilitate the consultations, the requested Party shall provide information on the subsidy in question within 60 days of the date of receipt of the request.
4. If, after receiving information on the subsidy in question, the requesting Party considers that that subsidy negatively affects or could negatively affect its trade or investment interests in a disproportionate manner, the requested Party will use its best endeavours to eliminate or minimise the negative effects on the requesting Party's trade and investment interests caused by that subsidy.

*Article 295***Subsidies subject to conditions**

Each Party shall apply conditions to the following subsidies in so far as they negatively affect trade or investment of the other Party, or are likely to do so:

- (a) a legal arrangement whereby a government, directly or indirectly, is responsible for covering debts or liabilities of certain enterprises is allowed, provided that the coverage of the debts and liabilities is limited as regards the amount of those debts and liabilities or the duration of such responsibility; and

- (b) subsidies to insolvent or ailing enterprises in various forms (including loans and guarantees, cash grants, capital injections, the provision of assets below market prices, and tax exemptions) with a duration of more than one year are allowed, provided that a credible restructuring plan has been prepared on the basis of realistic assumptions with a view to ensuring the return of the insolvent or ailing enterprises to long-term viability within a reasonable time and with the enterprise contributing to the costs of restructuring ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

Article 296

Use of subsidies

Each Party shall ensure that enterprises use the subsidies provided by a Party only for the public policy objective for which the subsidies have been granted.

Section D

General provisions

Article 297

Dispute settlement

No Party shall have recourse to dispute settlement as provided for in Chapter 13 of this Agreement for any matter arising under Section B of this Chapter or under Article 294 paragraph 4.

Article 298

Confidentiality

1. When exchanging information under this Chapter, the Parties shall take into account the limitations imposed by their respective legislation concerning professional and business secrecy and shall ensure the protection of business secrets and other confidential information.
2. Any information communicated under this Chapter shall be treated by the receiving Party as confidential unless the other Party, in accordance with its domestic law, has authorised the disclosure or made that information available to the general public.

Article 299

Review clause

The Parties shall keep the matters referred to in this Chapter under constant review. Each Party may refer such matters to the Partnership Committee. The Parties shall review the progress made in implementing this Chapter every five years after the entry into force of this Agreement, unless both Parties agree otherwise.

CHAPTER 11

State owned enterprises

Article 300

Delegated authority

Unless otherwise provided, each Party shall ensure that any enterprise, including a State-owned enterprise, an enterprise granted special rights or privileges, or a designated monopoly, that has been delegated regulatory, administrative or other governmental authority by a Party at any level of government, acts in accordance with the Party's obligations as set out under this Agreement in the exercise of that authority.

⁽¹⁾ This does not prevent a Party from providing temporary liquidity support in the form of loan guarantees or loans limited to the amount needed to keep an ailing enterprise in business for the time necessary to adopt a restructuring or liquidation plan.

⁽²⁾ Small and medium-sized enterprises are not required to contribute to the costs of restructuring.

*Article 301***Definitions**

For the purposes of this Chapter:

- (a) 'state-owned enterprise' means an enterprise, including any subsidiary, in which a Party, directly or indirectly:
 - (i) owns more than 50 % of the enterprise's subscribed capital or controls more than 50 % of the votes attached to the shares issued by the enterprise;
 - (ii) can appoint more than half of the members of the enterprise's board of directors or an equivalent body; or
 - (iii) can exercise control over the enterprise;
- (b) 'enterprise granted special rights or privileges' means any enterprise, including any subsidiary, public or private, that has been granted by a Party, in law or in fact, special rights or privileges. Special rights or privileges are granted by a Party when it designates or limits to two or more the number of enterprises authorised to supply a good or service, other than according to objective, proportional and non-discriminatory criteria, substantially affecting the ability of any other enterprise to supply the same good or service in the same geographical area under substantially equivalent conditions;
- (c) 'designated monopoly' means an entity engaged in a commercial activity, including a group of entities or a government agency, and any subsidiary thereof, that in a relevant market in the territory of a Party is designated as the sole supplier or purchaser of a good or service, but does not include an entity that has been granted an exclusive intellectual property right solely by reason of such grant;
- (d) 'commercial activities' means activities the end result of which is the production of a good or supply of a service which will be sold in the relevant market in quantities and at prices determined by the enterprise and which are undertaken with an orientation towards profit-making, but does not include activities undertaken by an enterprise which:
 - (i) operates on a not-for-profit basis;
 - (ii) operates on cost-recovery basis; or
 - (iii) provides public services;
- (e) 'commercial considerations' means price, quality, availability, marketability, transportation and other terms and conditions of purchase or sale, or other factors that would normally be taken into account in the commercial decisions of an enterprise operating according to market-economy principles in the relevant business or industry; and
- (f) 'designate' means to establish or authorise a monopoly, or to expand the scope of a monopoly to cover an additional good or service.

*Article 302***Scope of application**

1. The Parties confirm their rights and obligations under Article XVII paragraphs 1 to 3 of GATT 1994, the Understanding on the Interpretation of Article XVII of GATT 1994, as well as under Article VIII paragraphs 1, 2 and 5 of GATS.
2. This Chapter applies to any enterprise specified in Article 300 engaged in a commercial activity. Where an enterprise combines commercial and non-commercial activities⁽¹⁾, only the commercial activities of that enterprise are covered by this Chapter.
3. This Chapter applies to all enterprises specified in Article 300 at central and sub-central levels of government.

⁽¹⁾ For greater certainty, and for the purposes of this Chapter, the provision of public services is not considered to be a commercial activity within the meaning of point (d) of Article 301.

4. This Chapter does not apply to procurement by a Party or its procuring entities within the meaning of the procurements covered under Articles 278 and 279.

5. This Chapter does not apply to any service supplied in the exercise of governmental authority within the meaning of the GATS.

6. Article 304 shall:

- (a) not apply to the sectors set out in Articles 143 and 148;
- (b) not apply to any measure of a State-owned enterprise, an enterprise granted special rights or privileges, or a designated monopoly, if a reservation of a Party, taken against a national treatment or most-favoured-nation treatment obligation under Article 144, as set out in that Party's Schedule provided in Annex VIII-A for the European Union or Annex VIII-E for the Republic of Armenia, would apply if the same measure had been adopted or maintained by that Party; and
- (c) apply to commercial activities of a State-owned enterprise, enterprise granted special rights or privileges, or designated monopoly, if the same activity would affect trade in services with respect to which a Party has undertaken a commitment under Articles 149 and 150, subject to conditions or qualifications in that Party's Schedule set out in Annex VIII-B for the European Union and Annex VIII-F for the Republic of Armenia.

Article 303

General provisions

1. Without prejudice to the Parties' rights and obligations under this Chapter, nothing in this Chapter prevents the Parties from establishing or maintaining State-owned enterprises, designating or maintaining monopolies or granting enterprises special rights or privileges.

2. Neither Party shall require or encourage enterprises which fall within the scope of application of this Chapter to act in a manner inconsistent with this Agreement.

Article 304

Non-discrimination and commercial considerations

1. Each Party shall ensure that its State-owned enterprises, designated monopolies and enterprises granted special rights or privileges when engaging in commercial activities:

- (a) act in accordance with commercial considerations in their purchase or sale of goods or services, except to fulfil any terms of their public-service mandate that are not inconsistent with point (b);
- (b) in their purchase of goods or services:
 - (i) accord to goods or services supplied by enterprise of the other Party treatment no less favourable than they accord to like goods or like services supplied by enterprises of the Party; and
 - (ii) accord to goods or services supplied by enterprises of the other Party established in its territory treatment no less favourable than they accord to like goods or like services supplied by enterprises in the relevant market in its territory that are established enterprises of that Party; and
- (c) in their sales of goods or services:
 - (i) accord to enterprises of the other Party treatment no less favourable than they accord to enterprises of the Party; and
 - (ii) accord to enterprises of the other Party established in its territory treatment no less favourable than they accord to enterprises in the relevant market in its territory that are established enterprises of that Party.

2. Paragraph 1 does not preclude State-owned enterprises, enterprises granted special rights or privileges, or designated monopolies from:

- (a) purchasing or supplying goods or services on different terms or conditions, including those relating to price, provided that such different terms or conditions are in accordance with commercial considerations; and
- (b) refusing to purchase or supply goods or services, provided that such refusal is undertaken in accordance with commercial considerations.

Article 305

Regulatory principles

1. Each Party shall endeavour to ensure that enterprises specified in Article 300 observe internationally recognised standards of corporate governance.

2. Each Party shall ensure that, in order to effectively and impartially perform its regulatory function in like circumstances with respect to all enterprises that it regulates, including State-owned enterprises, enterprises granted special rights or privileges and designated monopolies, any regulatory body that a Party establishes or maintains is not accountable to any of the enterprises that it regulates.

The impartiality with which the regulatory body exercises its regulatory functions is to be assessed by reference to a general pattern or practice of that regulatory body.

For those sectors in which the Parties have agreed to specific obligations relating to the regulatory body in other Chapters, the relevant provision in the other Chapters shall prevail.

3. Each Party shall ensure the consistent and non-discriminatory enforcement of laws and regulations, including its laws and regulations on enterprises specified in Article 300.

Article 306

Transparency

1. Where a Party has reason to believe that its interests under this Chapter are being adversely affected by the commercial activities of an enterprise specified in Article 300 of the other Party, and subject to the scope of this Chapter, it may request in writing that the other Party provide information about the operations of that enterprise related to the activities covered by this Chapter.

Requests for such information shall indicate the enterprise, the products or services and the markets concerned, and include indications that the enterprise is engaging in practices that hinder trade or investment between the Parties.

2. The information provided pursuant to paragraph 1 shall include:

- (a) the ownership and the voting structure of the enterprise, indicating the percentage of shares and the percentage of voting rights that a Party or an enterprise specified in Article 300 cumulatively owns;
- (b) a description of any special shares or special voting or other rights that a Party or an enterprise specified in Article 300 holds, where such rights differ from the rights attached to the general common shares of such entity;
- (c) the organisational structure of the enterprise; the composition of its board of directors or of an equivalent body exercising direct or indirect control in such an enterprise; and cross-holdings and other links with different enterprises or groups of enterprises, as specified in Article 300;
- (d) a description of which government departments or public bodies regulate or monitor the enterprise, a description of the reporting lines⁽¹⁾, and the rights and practices of the government or any public bodies in the appointment, dismissal or remuneration of managers;

⁽¹⁾ For greater certainty, a Party is not obliged to divulge reports or the contents of any reports.

- (e) annual revenue or total assets, or both; and
 - (f) exemptions, non-conforming measures, immunities and any other measures, including more favourable treatment, applicable in the territory of the requested Party to any enterprise specified in Article 300.
3. Points (a) to (e) of paragraph 2 do not apply to SMEs, as defined by the Party's laws and regulations.
4. Nothing in paragraph 1 and 2 requires a Party to disclose confidential information which would be inconsistent with its laws and regulations, impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest, or which would prejudice the legitimate commercial interests of particular enterprises.

CHAPTER 12

Transparency

Article 307

Definitions

For the purposes of this Chapter:

- (a) 'measures of general application' include laws, regulations, decisions, procedures and administrative rulings of general application that may have an impact on any matter covered by this Agreement; and
- (b) 'interested person' means any natural or legal person that may be affected by a measure of general application.

Article 308

Objective and scope

Recognising the impact which their respective regulatory environment may have on trade and investment between them, the Parties shall provide a predictable regulatory environment and efficient procedures for economic operators, in particular for SMEs.

Article 309

Publication

1. Each Party shall ensure that measures of general application adopted after the entry into force of this Agreement:
- (a) are promptly and readily available via an officially designated medium, including electronic means, in such a manner as to enable any person to become acquainted with them;
 - (b) clearly state to the extent possible, the objective of and rationale for such measures; and
 - (c) allow for a sufficient period of time between publication and entry into force of such measures, except in duly justified cases.
2. Each Party shall:
- (a) endeavour to publish at an early appropriate stage any proposal to adopt or amend any measure of general application, including an explanation of the objective of, and rationale for, the proposal;
 - (b) provide reasonable opportunities for interested persons to comment on any proposal to adopt or amend any measure of general application, allowing, in particular, for sufficient time for such opportunities; and
 - (c) endeavour to take into consideration the comments received from interested persons with respect to any such proposal.

*Article 310***Enquiries and contact points**

1. Each Party shall, upon the entry into force of this Agreement, designate a contact point in order to ensure the effective implementation of this Agreement and to facilitate communication between the Parties on any matter covered by this Agreement.
2. Upon request of a Party, the contact point of the other Party shall identify the body or official responsible for the matter and assist, as necessary, in facilitating communication with the requesting Party.
3. Each Party shall establish or maintain appropriate mechanisms for responding to enquiries from any person regarding any measures of general application which are proposed or in force, including on the application of such measures. Enquiries may be addressed through contact points established under paragraph 1 or any other mechanism, as appropriate, unless a specific mechanism is established in this Agreement.
4. Each Party shall provide for procedures available to persons seeking a solution to problems that have arisen from the application of measures of general application under this Agreement. Those procedures shall be without prejudice to any appeal or review procedures which the Parties establish or maintain under this Agreement. They shall also be without prejudice to the Parties' rights and obligations under Chapter 13.
5. The Parties recognise that the response provided pursuant to this Article may not be definitive or legally binding but for information purposes only, unless otherwise provided for in their respective laws and regulations.
6. Upon request of a Party, the other Party shall without undue delay provide information and respond to questions pertaining to any measure of general application or any proposal to adopt or amend any measure of general application that the requesting Party considers might affect the operation of this Agreement, regardless of whether the requesting Party has been previously notified of that measure.

*Article 311***Administration of measures of general application**

Each Party shall administer in a uniform, objective, impartial and reasonable manner all measures of general application. To that end, each Party, in applying such measures to particular persons, goods or services of the other Party in specific cases, shall:

- (a) endeavour to provide interested persons, that are directly affected by proceedings with reasonable notice, in accordance with its domestic procedures, when proceedings are initiated, including a description of the nature of the proceedings, a statement of the legal authority under which the proceedings are initiated and a general description of any issues in disagreement;
- (b) provide those interested persons with a reasonable opportunity to present facts and arguments in support of their positions prior to any final administrative action, in so far as time, the nature of the proceedings and the public interest permit; and
- (c) ensure that its procedures are based on, and in accordance, with its domestic law.

*Article 312***Review and appeal**

1. Each Party shall establish or maintain, in accordance with its domestic law, judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures for the purpose of the prompt review and, where warranted, correction of administrative action relating to matters covered by this Agreement. Those tribunals or procedures shall be impartial and independent of the office or authority entrusted with administrative enforcement, and those responsible for them shall not have any substantial interest in the outcome of the matter.

2. Each Party shall ensure that, in any such tribunals procedures, the parties to the proceedings are provided with the right to:

- (a) a reasonable opportunity to support or defend their respective positions; and
- (b) a decision based on the evidence and submissions of record or, where required by its domestic law, the record compiled by the administrative authority.

3. Each Party shall ensure, subject to appeal or further review as provided for in its domestic law, that such decision shall be implemented by, and shall govern the practice of, the office or authority with respect to the administrative action at issue.

Article 313

Good regulatory practice and administrative behaviour

1. The Parties shall cooperate in promoting regulatory quality and performance, including through the exchange of information and best practices on their respective regulatory reform processes and regulatory impact assessments.

2. The Parties support the principles of good administrative behaviour, and agree to cooperate in promoting such principles, including through the exchange of information and best practices.

Article 314

Confidentiality

The provisions of this Chapter shall not require any Party to disclose confidential information which would impede law enforcement, or otherwise be contrary to the public interest, or which would prejudice the legitimate commercial interests of particular enterprises, public or private.

Article 315

Specific provisions

The provisions of this Chapter apply without prejudice to any specific rules established in other Chapters of this Agreement.

CHAPTER 13

Dispute settlement

Section A

Objective and scope

Article 316

Objective

The objective of this Chapter is to establish an effective and efficient mechanism for avoiding and settling any dispute between the Parties concerning the interpretation and application of this Agreement with a view to arriving at, where possible, a mutually agreed solution.

Article 317

Scope of application

This Chapter shall apply with respect to any dispute concerning the interpretation and application of the provisions of this Title, except as otherwise provided.

Section B
Consultations and mediation

Article 318
Consultations

1. The Parties shall endeavour to resolve any dispute by entering into consultations in good faith with the aim of reaching a mutually agreed solution.
2. A Party shall seek consultations by means of a written request delivered to the other Party, copied to the Partnership Committee, identifying the measure at issue and the provisions of this Title that it considers applicable.
3. Consultations shall be held within 30 days of the date of receipt of the request and take place, unless the Parties agree otherwise, in the territory of the Party to which the request is made. The consultations shall be deemed concluded within 30 days of the date of receipt of the request, unless both Parties agree to continue consultations. Consultations, and in particular all information disclosed and positions taken by the Parties during consultations, shall be confidential and without prejudice to the rights of either Party in any further proceedings.
4. Consultations on matters of urgency, including those regarding perishable goods, seasonal goods or services or energy-related matters shall be held within 15 days of receipt of the request by the requested Party, and shall be deemed concluded within those 15 days, unless both Parties agree to continue consultations.
5. A Party that seeks consultations may have recourse to arbitration in accordance with Article 319 if:
 - (a) the Party to which the request is made does not respond to the request for consultations within 10 days of its receipt;
 - (b) consultations are not held within the timeframes laid down in paragraph 3 or 4 of this Article;
 - (c) the Parties agree not to have consultations; or
 - (d) consultations have been concluded and no mutually agreed solution has been reached.
6. During consultations, each Party shall provide sufficient factual information, so as to allow a complete examination of the manner in which the measure at issue could affect the operation and application of the provisions of this Title. Each Party shall endeavour to ensure the participation of personnel of their competent governmental authorities who have expertise in the matter subject to the consultations.

Article 319
Mediation

1. Each Party may request at any time the other Party to enter into a mediation procedure with respect to any measure adversely affecting trade or investment between the Parties.
2. The mediation procedure shall be initiated, conducted and terminated in accordance with the Mediation Mechanism.
3. The Partnership Committee shall adopt by decision the Mediation Mechanism at its first meeting and may decide amendments thereto.

Section C

Dispute settlement procedures

Subsection I

Arbitration procedure*Article 320***Initiation of the arbitration procedure**

1. Where the Parties failed to resolve the dispute by recourse to consultations as provided for in Article 318, the Party that sought consultations may request the establishment of an arbitration panel in accordance with this Article.
2. The request for the establishment of an arbitration panel shall be made by means of a written request delivered to the other Party and the Partnership Committee. The complaining Party shall identify in its request the measure at issue, and it shall explain how such measure constitutes a breach of the provisions of this Title in such a manner as to clearly present the legal basis for the complaint.

*Article 321***Establishment of the arbitration panel**

1. An arbitration panel shall be composed of three arbitrators.
2. Within 14 days of the delivery, to the Party complained against, of the written request for the establishment of an arbitration panel, the Parties shall consult in order to reach an agreement on the composition of the arbitration panel.
3. In the event the Parties are unable to agree on the composition of the arbitration panel within the time frame laid down in paragraph 2 of this Article, each Party shall, within five days of the expiry of the timeframe established in that paragraph, appoint an arbitrator from the sub-list of that Party contained in the list established pursuant to Article 339. If either Party fails to appoint an arbitrator, the arbitrator shall, upon the request of the other Party, be selected by lot by the chairperson of the Partnership Committee, or the chairperson's delegate, from the sub-list of that Party contained in the list established pursuant to Article 339.
4. Unless the Parties reach an agreement concerning the chairperson of the arbitration panel within the timeframe established in paragraph 2 of this Article, the chairperson of the Partnership Committee or the chairperson's delegate shall, upon the request of either Party, select by lot the chairperson of the arbitration panel from the sub-list of chairpersons contained in the list established pursuant to Article 339.
5. The chairperson of the Partnership Committee, or the chairperson's delegate, shall select the arbitrators within five days of the request referred to in paragraph 3 or 4.
6. The date of establishment of the arbitration panel shall be the date on which all three selected arbitrators have notified their acceptance of appointment according to the Rules of Procedure.
7. If any of the lists provided for in Article 339 are not established or do not contain sufficient names at the time a request referred to in paragraph 3 or 4 of this Article is made, the arbitrators shall be drawn by lot from the individuals who have been formally proposed by one or both of the Parties.

*Article 322***Terms of reference**

1. Unless the Parties agree otherwise within five days from the date of selection of the arbitrators, the terms of reference of the arbitration panel shall be:

'To examine, in the light of the relevant provisions of Title V of this Agreement invoked by the parties to the dispute, the matter referred to in the request for establishment of the arbitration panel, to rule on the compatibility of the measure in question with those relevant provisions and to deliver a report in accordance with Articles 324, 325, 326 and 338 of this Agreement.'

2. The Parties shall notify the agreed terms of reference to the arbitration panel within three days of their agreement.

*Article 323***Arbitration panel preliminary ruling on urgency**

If a Party so requests, the arbitration panel shall decide, within 10 days of its establishment, whether it deems the case to be urgent. Such a request to the arbitration panel shall be notified simultaneously to the other Party.

*Article 324***Reports of the arbitration panel**

1. The arbitration panel shall deliver an interim report to the Parties setting out the findings of fact, the applicability of relevant provisions and the basic rationale behind any findings and recommendations that it makes.
2. Each Party may deliver a written request to the arbitration panel to review precise aspects of the interim report within 14 days of its receipt. Such a request shall be notified simultaneously to the other Party.
3. After considering any written comments by the Parties on the interim report, the arbitration panel may modify its report and make any further examination it considers appropriate.
4. The final report of the arbitration panel shall set out the findings of fact, the applicability of the relevant provisions of this Title and the basic rationale behind any findings and conclusions that it makes. The final report shall include a sufficient discussion of the arguments made at the interim review stage, and shall contain clear responses to the questions and observations of the Parties.

*Article 325***Interim report of the arbitration panel**

1. The arbitration panel shall deliver an interim report to the Parties no later than 90 days after the date of establishment of the arbitration panel. When the arbitration panel considers that this deadline cannot be met, the chairperson of the arbitration panel shall notify the Parties and the Partnership Committee in writing, stating the reasons for the delay and the date on which the arbitration panel plans to deliver its interim report. Under no circumstances shall the interim report be delivered later than 120 days after the date of the establishment of the arbitration panel.
2. In cases of urgency referred to in Article 323, including those involving perishable goods, seasonal goods or services or energy-related matters, the arbitration panel shall make every effort to deliver its interim report within 45 days and, in any case, no later than 60 days after the date of establishment of the arbitration panel.
3. Each Party may deliver a written request to the arbitration panel to review precise aspects of the interim report pursuant to Article 324 paragraph 2 within 14 days of receipt of the interim report. Such a request shall be notified simultaneously to the other Party. A Party may comment on the other Party's request within seven days of the delivery of the written request to the arbitration panel.

*Article 326***Final report of the arbitration panel**

1. The arbitration panel shall deliver its final report to the Parties and to the Partnership Committee within 120 days of the date of establishment of the arbitration panel. When the arbitration panel considers that this deadline cannot be met, the chairperson of the arbitration panel shall notify the Parties and the Partnership Committee in writing, stating the reasons for the delay and the date on which the arbitration panel plans to deliver its final report. Under no circumstances shall the final report be delivered later than 150 days after the date of the establishment of the arbitration panel.
2. In cases of urgency referred to in Article 323, including those involving perishable goods, seasonal goods or services or energy-related matters, the arbitration panel shall make every effort to deliver its final report within 60 days of the date of establishment of the arbitration panel. Under no circumstances shall the final report be delivered later than 75 days after the date of establishment of the arbitration panel.

Subsection II

Compliance*Article 327***Compliance with the final report of the arbitration panel**

The Party complained against shall take the necessary measures to comply promptly and in good faith with the final report of the arbitration panel in order to bring itself into compliance with the provisions of this Title.

*Article 328***Reasonable period of time for compliance**

1. If immediate compliance is not possible, the Parties shall endeavour to agree on the period of time necessary for compliance with the final report. In such a case, the Party complained against shall, no later than 30 days after receipt of the final report, deliver a notification to the complaining Party and the Partnership Committee of the time it will require for compliance ('reasonable period of time').
2. If there is disagreement between the Parties as to the duration of the reasonable period of time, the complaining Party may, within 20 days of receipt of the notification referred to in paragraph 1, deliver a request in writing that the original arbitration panel determine the length of the reasonable period of time. Such a request shall be delivered simultaneously to the other Party and to the Partnership Committee. The arbitration panel shall deliver its determination of the reasonable period of time to the Parties and to the Partnership Committee within 20 days of the date of receipt of the request.
3. The Party complained against shall notify the complaining Party in writing of its progress in complying with the final report. Such notification shall be provided in writing and delivered at least one month before the expiry of the reasonable period of time.
4. The reasonable period of time may be extended by mutual agreement between the Parties.

*Article 329***Review of any measure taken to comply with the final report of the arbitration panel**

1. The Party complained against shall notify the complaining Party and the Partnership Committee of any measure that it has taken to comply with the final report. Such notification shall be delivered before the end of the reasonable period of time.
2. In the event that there is disagreement between the Parties concerning the existence of any measure notified under paragraph 1, or the consistency of such a measure with the provisions of this Title, the complaining Party may deliver a written request to the original arbitration panel to rule on the matter. Such a request shall be notified simultaneously to the Party complained against. Such a request shall identify the specific measure at issue and explain how such measure is inconsistent with the covered provisions, in a manner that clearly presents the legal basis for the complaint. The arbitration panel shall deliver its report to the Parties and to the Partnership Committee within 45 days of the date of receipt of the request.

*Article 330***Temporary remedies in case of non-compliance**

1. If the Party complained against fails to notify any measure taken to comply with the final report of the arbitration panel before the expiry of the reasonable period of time, or if the arbitration panel rules that no such measure exists or that the measure notified under Article 329 paragraph 1 is inconsistent with that Party's obligations under the provisions of this Title, the Party complained against shall, if so requested by the complaining Party and after consultations with that Party, present an offer for temporary compensation.
2. If the complaining Party decides not to request an offer for temporary compensation under paragraph 1 or, where such a request is made, no agreement on compensation is reached within 30 days of the end of the reasonable period of time or the delivery of the arbitration panel report under Article 329 paragraph 2, the complaining Party shall be entitled, upon notification to the other Party and to the Partnership Committee, to suspend obligations arising from the provisions of this Title. The notification shall specify the level of suspension of obligations which shall not exceed the level equivalent to the nullification or impairment caused by the violation. The complaining Party may implement the suspension as from 10 days after the receipt of the notification by the Party complained against, unless the Party complained against has requested arbitration under paragraph 3 of this Article.

3. If the Party complained against considers that the intended suspension of obligations exceeds the level equivalent to the nullification or impairment caused by the violation, it may deliver a written request to the original arbitration panel to rule on the matter. Such a request shall be notified to the complaining Party and to the Partnership Committee before the expiry of the 10-day period referred to in paragraph 2. The original arbitration panel shall deliver its report on the level of the suspension of obligations to the Parties and to the Partnership Committee within 30 days of the date of delivery of the request. Obligations shall not be suspended until the original arbitration panel has delivered its report. The suspension shall be consistent with the arbitration panel's report on the level of the suspension.

4. The suspension of obligations and the compensation referred to in this Article shall be temporary and shall not be applied after:

- (a) the Parties have reached a mutually agreed solution pursuant to Article 334;
- (b) the Parties have agreed that the measure notified under Article 329 paragraph 1 brings the Party complained against into conformity with the provisions of this Title; or
- (c) any measure that the arbitration panel under Article 329 paragraph 2 has found to be inconsistent with the provisions of this Title has been withdrawn or amended so as to bring it into conformity with those provisions.

Article 331

Review of any measure taken to comply after the adoption of temporary remedies for non-compliance

1. The Party complained against shall notify the complaining Party and the Partnership Committee of the measure it has taken to comply with the report of the arbitration panel following the suspension of concessions or following the application of temporary compensation, as the case may be. With the exception of cases under paragraph 2, the complaining Party shall terminate the suspension of concessions within 30 days of receipt of the notification. In cases where compensation has been applied, and with the exception of cases under paragraph 2, the Party complained against may terminate the application of such compensation within 30 days of the date of its notification that it has complied with the report of the arbitration panel.

2. If the Parties do not reach an agreement on whether the notified measure brings the Party complained against into conformity with the covered provisions within 30 days of the date of receipt of the notification, the complaining Party shall deliver a written request to the original arbitration panel to rule on the matter. Such a request shall be delivered simultaneously to the other Party and to the Partnership Committee. The arbitration panel report shall be delivered to the Parties and to the Partnership Committee within 45 days of the date of the submission of the request. If the arbitration panel rules that the measure taken to comply is in conformity with the provisions of this Title, the suspension of obligations or compensation, as the case may be, shall be terminated. If the arbitration panel rules that the measure notified by the Party complained against pursuant to paragraph 1 is not in conformity with the provisions of this Title, the level of suspension of obligations or of compensation shall be, where relevant, adapted in light of the arbitration panel's report.

Subsection III

Common provisions

Article 332

Replacement of arbitrators

If in arbitration proceedings under this Chapter the original arbitration panel, or some of its members, are unable to participate, withdraw or need to be replaced because they do not comply with the requirements of the Code of Conduct, the procedure set out in Article 321 shall apply. The time limit for the delivery of the report may be extended for the time necessary for the appointment of a new arbitrator, up to a maximum of 20 days.

*Article 333***Suspension and termination of arbitration and compliance procedures**

The arbitration panel shall, at the request of both Parties, suspend its work at any time for a period agreed by the Parties and not exceeding 12 consecutive months. The arbitration panel shall resume its work before the end of that period at the written request of both Parties, or at the end of this period at the written request of either Party. The requesting Party shall notify the chairperson of the Partnership Committee and the other Party accordingly. If a Party does not request the resumption of the arbitration panel's work at the expiry of the agreed suspension period, the procedure shall be terminated. In the event of a suspension of the work of the arbitration panel, the relevant time periods under this Chapter shall be extended by the same period of time for which the work of the arbitration panel was suspended.

*Article 334***Mutually agreed solution**

1. The Parties may reach a mutually agreed solution to a dispute under this Chapter at any time.
2. If a mutually agreed solution is reached during the panel procedures or a mediation procedure, the Parties shall jointly notify the Partnership Committee and the chairperson of the arbitration panel or the mediator, where applicable, of any such solution. Upon such notification, the arbitration panel procedures or the mediation procedures shall be terminated.
3. Each Party shall take measures necessary to implement the mutually agreed solution within the agreed time period. No later than by the expiry of the agreed time period, the implementing Party shall inform the other Party, in writing, of any measure that it has taken to implement the mutually agreed solution.

*Article 335***Rules of Procedure and Code of Conduct**

1. Dispute-settlement procedures under this Chapter shall be governed by this Chapter, the Rules of Procedure and by the Code of Conduct.
2. The Partnership Committee shall adopt by decision the Rules of Procedure and the Code of Conduct at its first meeting and may decide amendments thereto.
3. Any hearing of the arbitration panel shall be open to the public unless otherwise provided for in the Rules of Procedure.

*Article 336***Information and technical advice**

1. Upon the request of a Party, notified simultaneously to the arbitration panel and to the other Party, or on its own initiative, the arbitration panel may request any information it deems appropriate for the performance of its functions, including from the Parties involved in the dispute. The Parties shall respond promptly and fully to any request by the arbitration panel for such information.
2. Upon the request of a Party, notified simultaneously to the arbitration panel and to the other Party, or on its own initiative, the arbitration panel may seek any information it deems appropriate for the performance of its functions. The arbitration panel shall have the right to seek the opinion of experts, as it deems appropriate. The arbitration panel shall consult the Parties before choosing such experts.
3. Natural or legal persons established in the territory of a Party may submit amicus curiae briefs to the arbitration panel in accordance with the Rules of Procedure.
4. Any information obtained under this Article shall be disclosed to each Party and submitted for their comments.

*Article 337***Rules of interpretation**

The arbitration panel shall interpret the provisions of this Title in accordance with customary rules of interpretation of public international law, including those codified in the Vienna Convention on the Law of Treaties of 1969. The arbitration panel shall also take into account relevant interpretations in reports of WTO panels and of the Appellate Body adopted by the WTO Dispute Settlement Body. The reports of the arbitration panel cannot add to or diminish the rights and obligations of the Parties under this Agreement.

*Article 338***Decisions and reports of the arbitration panel**

1. The arbitration panel shall make every effort to take all decisions by consensus. Nevertheless, where a decision cannot be arrived at by consensus, the matter at issue shall be decided by majority vote. In no case shall dissenting opinions of arbitrators be disclosed.
2. The report of the arbitration panel shall set out the findings of fact, the applicability of the relevant provisions, and the basic rationale behind any findings and conclusions that it makes.
3. The decisions and reports of the arbitration panel shall be unconditionally accepted by the Parties and shall not create any rights or obligations for natural or legal persons.
4. The Partnership Committee shall make the report of the arbitration panel publicly available, subject to the protection of confidential information as provided for in the Rules of Procedure.

Section D**General provisions***Article 339***Lists of arbitrators**

1. The Partnership Committee shall, on the basis of proposals made by the Parties, and no later than six months after the entry into force of this Agreement, establish a list of at least 15 individuals who are willing and able to serve as arbitrators. The list shall be composed of three sub-lists: one sub-list for each Party and one sub-list of individuals who are not nationals of either Party and who shall serve as chairperson of the arbitration panel. Each sub-list shall include at least five individuals. The Partnership Committee shall ensure that the list is always maintained at that level.
2. Arbitrators shall have demonstrated expertise in law, international trade, and other matters concerning the provisions of this Title. They shall be independent, serve in their individual capacities and not take instructions from any organisation or government, or be affiliated with the government of any of the Parties, and shall comply with the Code of Conduct. The chairperson shall also have experience in dispute-settlement procedures.
3. The Partnership Committee may establish additional lists of 15 individuals with knowledge and experience in specific sectors covered by the provisions of this Title. Subject to the agreement of the Parties, such additional lists shall be used to compose the arbitration panel in accordance with the procedure set out in Article 321.

*Article 340***Choice of Forum**

1. Where a dispute arises regarding a particular measure in alleged breach of an obligation under this Agreement and a substantially equivalent obligation under another international agreement to which both Parties are party, including the WTO Agreement, the Party seeking redress shall select the forum in which to settle the dispute.

2. Once a Party has selected the forum and initiated dispute settlement procedures under this Chapter or under another international agreement, the Party shall not initiate dispute-settlement procedures under the other agreement with respect to the particular measure referred to in paragraph 1, unless the forum selected first fails to make findings for procedural or jurisdictional reasons.

3. For the purposes of this Article:

- (a) dispute-settlement procedures under this Chapter are deemed to be initiated by a Party's request for the establishment of a panel under Article 320;
- (b) dispute-settlement procedures under the WTO Agreement are deemed to be initiated by a Party's request for the establishment of a panel under Article 6 of the Understanding on Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes of the WTO; and
- (c) dispute-settlement procedures under any other agreement are deemed to be initiated in accordance with the relevant provisions of that agreement.

4. Without prejudice to paragraph 2, nothing in this Agreement shall preclude a Party from implementing the suspension of obligations authorised by the Dispute Settlement Body of the WTO. The WTO Agreement shall not be invoked to preclude a Party from suspending obligations under this Chapter.

Article 341

Time limits

1. All time limits laid down in this Chapter, including the limits for the arbitration panels to deliver their reports, shall be counted in calendar days, the first day being the day following the act or fact to which they refer, unless otherwise specified.

2. Any time limit referred to in this Chapter may be modified by mutual agreement between the Parties to the dispute. The arbitration panel may at any time propose to the Parties to modify any time limit referred to in this Chapter, stating the reasons for that proposal.

Article 342

Referrals to the Court of Justice of the European Union

1. The procedure provided for in paragraph 2 applies to disputes raising a question on the interpretation of the approximation provisions in Articles 169, 180, 189 and 192.

2. Where a dispute referred to in paragraph 1 raises a question of interpretation of a provision of European Union law, the arbitration panel shall request the Court of Justice of the European Union to give a ruling on the question provided that question is necessary for the decision of the arbitration panel. In such cases, the deadlines applying to the rulings of the arbitration panel shall be suspended until the Court of Justice of the European Union has given its ruling. The ruling of the Court of Justice of the European Union shall be binding on the arbitration panel.

TITLE VII

FINANCIAL ASSISTANCE, AND ANTI-FRAUD AND CONTROL PROVISIONS

CHAPTER 1

Financial assistance

Article 343

The Republic of Armenia shall benefit from financial assistance through the relevant funding mechanisms and instruments of the European Union. The Republic of Armenia may also benefit from loans from the European Investment Bank, the European Bank for Reconstruction and Development and other international financial institutions. The financial assistance shall contribute to achieving the objectives of this Agreement and shall be provided in accordance with this Chapter.

Article 344

1. The main principles of financial assistance shall be in accordance with the relevant regulations concerning financial instruments of the European Union.

2. The priority areas of the financial assistance of the European Union agreed by the Parties shall be laid down in annual action programmes based, whenever applicable, on multiannual frameworks which reflect agreed policy priorities. The amounts of assistance established in those programmes shall take into account the Republic of Armenia's needs, sector capacities and progress with reforms, in particular in areas covered by this Agreement.

3. In order to permit optimum use of the resources available, the Parties shall endeavour to ensure that assistance of the European Union is implemented in close cooperation and coordination with other donor countries, donor organisations and international financial institutions, and in line with international principles of aid effectiveness.

4. At the request of the Republic of Armenia and subject to the applicable conditions, the European Union may provide macro-financial assistance to the Republic of Armenia.

Article 345

The fundamental legal, administrative and technical basis of financial assistance shall be established within the framework of relevant agreements between the Parties.

Article 346

The Partnership Council shall be informed of the progress and implementation of financial assistance and its impact upon pursuing the objectives of this Agreement. To that end, the relevant bodies of the Parties shall provide appropriate monitoring and evaluation information on a mutual and permanent basis.

Article 347

The Parties shall implement assistance in accordance with the principles of sound financial management and cooperate in the protection of the financial interests of the European Union and of the Republic of Armenia in accordance with Chapter 2 of this Title.

CHAPTER 2

Anti-fraud and control provisions

Article 348

Definitions

For the purposes of this Chapter, the definitions set out in Protocol I to this Agreement shall apply.

Article 349

Scope

This Chapter shall be applicable to any further agreement or financing instrument to be concluded between the Parties, and any other financing instrument of the European Union to which the authorities of the Republic of Armenia or other entities or persons under the jurisdiction of the Republic of Armenia may be associated, without prejudice to any other additional clauses covering audits, on-the-spot checks, inspections, controls and anti-fraud measures, including those conducted by the European Court of Auditors and the European Anti-Fraud Office (OLAF).

Article 350

Measures to prevent and fight fraud, corruption and any other illegal activities

The Parties shall take effective measures to prevent and fight fraud, corruption and any other illegal activities in connection with the implementation of EU funds, including by means of mutual administrative assistance and mutual legal assistance in the fields covered by this Agreement.

*Article 351***Exchange of information and further cooperation at operational level**

1. For the purposes of proper implementation of this Chapter, the competent authorities of the European Union and of the Republic of Armenia shall regularly exchange information and, at the request of one of the Parties, shall conduct consultations.
2. The European Anti-Fraud Office may agree with its counterparts of the Republic of Armenia on further cooperation in the field of anti-fraud, including operational arrangements with the authorities of the Republic of Armenia.
3. For the transfer and processing of personal data, Article 13 applies.

*Article 352***Cooperation to protect the euro and the dram against counterfeiting**

The competent authorities of the European Union and of the Republic of Armenia shall cooperate with a view to the effective protection of the euro and the dram against counterfeiting. Such cooperation shall include assistance necessary to prevent and combat counterfeiting of the euro and the dram, including the exchange of information.

*Article 353***Prevention of fraud, corruption and irregularities**

1. Where entrusted with the implementation of EU funds, the authorities of the Republic of Armenia shall check regularly that the operations financed with EU funds have been properly implemented. They shall take any appropriate measure to prevent and remedy irregularities and fraud.
2. The authorities of the Republic of Armenia shall take any appropriate measure to prevent and remedy any active or passive corruption practices and exclude conflict of interest at any stage of the procedures related to the implementation of EU funds.
3. The authorities of the Republic of Armenia shall inform the European Commission of any prevention measure taken.
4. To that end, the competent authorities of the Republic of Armenia shall provide the European Commission with any information related to the implementation of EU funds and shall inform it without delay of any substantial change in their procedures or systems.

*Article 354***Investigation and Prosecution**

The authorities of the Republic of Armenia shall ensure the investigation and prosecution of suspected and actual cases of fraud, corruption or any other irregularity, including conflict of interest, following national or EU controls. Where appropriate, the European Anti-Fraud Office may assist the competent authorities of the Republic of Armenia in that task.

*Article 355***Communication of fraud, corruption and irregularities**

1. The authorities of the Republic of Armenia shall transmit to the European Commission without delay any information which has come to their notice on suspected or actual cases of fraud, corruption or any other irregularity, including conflict of interest, in connection with the implementation of EU funds. Where fraud or corruption is suspected, the European Anti-Fraud Office shall also be informed.
2. The authorities of the Republic of Armenia shall also report on all measures taken in connection with facts communicated under this Article. If there are no suspected or actual cases of fraud, corruption or any other irregularity to report, the authorities of the Republic of Armenia shall inform the European Commission at the annual meeting of the relevant subcommittee.

*Article 356***Audits**

1. The European Commission and the European Court of Auditors are entitled to examine whether all expenditure related to the implementation of EU funds has been incurred in a lawful and regular manner and whether the financial management has been sound.
2. Audits shall be carried out on the basis of both commitments undertaken and payments made. They shall be based on records and, if necessary, performed on-the-spot on the premises of any entity which manages or takes part in the implementation of EU funds, including all beneficiaries, contractors and subcontractors who have received EU funds directly or indirectly. The audits may be carried out before the closure of the accounts for the financial year in question and for a period of five years from the date of payment of the balance.
3. European Commission inspectors or other persons mandated by the European Commission or the European Court of Auditors may conduct documentary or on-the-spot checks and audits on the premises of any entity which manages or takes part in the implementation of EU funds and of their subcontractors in the Republic of Armenia.
4. The European Commission or other persons mandated by the European Commission or the European Court of Auditors shall have appropriate access to sites, works and documents and to all the information required in order to carry out such audits, including in electronic form. That right of access shall be communicated to all public institutions of the Republic of Armenia and shall be stated explicitly in the contracts concluded to implement the instruments referred to in this Agreement.
5. In the performance of their tasks, the European Court of Auditors and the audit bodies of the Republic of Armenia shall cooperate in a spirit of trust while maintaining their independence.

*Article 357***On-the-spot checks**

1. Within the framework of this Agreement, the European Anti-Fraud Office shall be entitled to carry out on-the-spot checks and inspections in order to protect the financial interests of the European Union.
2. On-the-spot checks and inspections shall be prepared and conducted by the European Anti-Fraud Office in close cooperation with the competent authorities of the Republic of Armenia.
3. The authorities of the Republic of Armenia shall be notified in good time of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that they can provide all the requisite help. To that end, officials of the competent authorities of the Republic of Armenia shall be entitled to participate in the on-the-spot checks and inspections.
4. If the authorities of the Republic of Armenia concerned express their interest, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly by the European Anti-Fraud Office and them.
5. Where an economic operator resists an on-the-spot check or inspection, the authorities of the Republic of Armenia shall give the European Anti-Fraud Office such assistance in accordance with the law of the Republic of Armenia, as it needs to allow it to discharge its duty in carrying out an on-the-spot check or inspection.

*Article 358***Administrative measures and sanctions**

Administrative measures and sanctions may be imposed on economic operators by the European Commission in accordance with Council Regulation (EC, Euratom) No 2988/95 of 18 December 1995 on the protection of the European Communities' financial interests, Regulation (EU, Euratom) No 966/2012 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on the financial rules applicable to the general budget of the Union and Commission Delegated Regulation (EU) No 1268/2012 of 29 October 2012 on the rules of application of Regulation (EU, Euratom) No 966/2012 of the European Parliament and of the Council on the financial rules applicable to the general budget of the Union. Additional measures and sanctions complementing those mentioned in the first sentence may be imposed by the authorities of the Republic of Armenia in accordance with the applicable national law.

*Article 359***Recovery**

1. Where the authorities of the Republic of Armenia are entrusted with the implementation of EU funds, the European Commission is entitled to recover EU funds unduly paid, in particular through financial corrections. The authorities of the Republic of Armenia shall take any appropriate measure to recover EU funds unduly paid. The European Commission shall take into account the measures taken by the authorities of the Republic of Armenia to prevent the loss of the EU funds concerned.
2. In the cases referred to in paragraph 1, the European Commission shall consult with the Republic of Armenia on the matter before taking any decision on recovery. Disputes on recovery shall be discussed in the Partnership Council.
3. Provisions of this Title, which impose a pecuniary obligation on persons other than States, shall be enforceable in the Republic of Armenia in accordance with the following principles:
 - (a) Enforcement shall be governed by the rules of civil procedure in force in the Republic of Armenia. The order for enforcement shall be issued, without any formality other than the verification of the authenticity of the enforcement decision, by a national authority designated by the Government of the Republic of Armenia for that purpose. The Government of the Republic of Armenia shall inform the European Commission and the Court of Justice of the European Union of the identity of that national authority.
 - (b) When the formalities referred to in point (a) have been completed on request of the European Commission, the European Commission may proceed with enforcement in accordance with the law of the Republic of Armenia, by bringing the matter directly before the competent authority.
 - (c) The legality of the enforcement decision shall be subject to control by the Court of Justice of the European Union. Enforcement may be suspended only by a decision of the Court of Justice of the European Union. The European Commission shall inform the authorities of the Republic of Armenia of any decision by the Court of Justice of the European Union to suspend the enforcement. The courts of the Republic of Armenia shall have jurisdiction over complaints that enforcement is being carried out in an irregular manner.
4. Judgments given by the Court of Justice of the European Union pursuant to an arbitration clause in a contract within the scope of this Chapter shall be enforceable on the same terms.

*Article 360***Confidentiality**

Information communicated or acquired in any form under this Chapter shall be covered by professional secrecy and protected in the same way as similar information is protected by the law of the Republic of Armenia and by the corresponding provisions applicable to the institutions of the European Union. Such information may not be communicated to persons other than those in the institutions of the European Union, in the Member States or in the Republic of Armenia whose functions require them to know it, nor may it be used for purposes other than to ensure effective protection of the Parties' financial interests.

*Article 361***Approximation of legislation**

The Republic of Armenia shall carry out approximation of its legislation to the acts of the European Union and international instruments referred to in Annex XII in accordance with the provisions of that Annex.

TITLE VIII

INSTITUTIONAL, GENERAL AND FINAL PROVISIONS

CHAPTER 1

Institutional framework*Article 362***Partnership Council**

1. A Partnership Council is hereby established. It shall supervise and regularly review the implementation of this Agreement.
2. The Partnership Council shall consist of representatives of the Parties at ministerial level and meet at regular intervals, at least once a year, and when circumstances require. The Partnership Council may meet in any configuration, by mutual agreement.
3. The Partnership Council shall examine any major issues arising within the framework of this Agreement and any other bilateral or international issues of mutual interest for the purpose of attaining the objectives of this Agreement.
4. The Partnership Council shall establish its own rules of procedure.
5. The Partnership Council shall be chaired alternately by a representative of the European Union and a representative of the Republic of Armenia.
6. For the purpose of attaining the objectives of this Agreement, the Partnership Council shall have the power to take decisions within the scope of this Agreement in cases provided for therein. The decisions shall be binding upon the Parties, which shall take appropriate measures to implement them. The Partnership Council may also make recommendations. It shall adopt its decisions and recommendations by agreement between the Parties, with due respect for the completion of the Parties' respective internal procedures.
7. The Partnership Council shall be a forum for the exchange of information on the legislation of the European Union and of the Republic of Armenia, both under preparation and in force, and on implementation, enforcement and compliance measures.
8. The Partnership Council shall have the power to update or amend the Annexes, without prejudice to any specific provisions under Title VI.

*Article 363***Partnership Committee**

1. A Partnership Committee is hereby established. It shall assist the Partnership Council in the performance of its duties and functions.
2. The Partnership Committee shall be composed of representatives of the Parties, in principle at senior official level.
3. The Partnership Committee shall be chaired alternately by a representative of the European Union and a representative of the Republic of Armenia.
4. The Partnership Council shall determine in its rules of procedure the duties and functioning of the Partnership Committee, whose responsibilities shall include the preparation of meetings of the Partnership Council. The Partnership Committee shall meet at least once a year.
5. The Partnership Council may delegate to the Partnership Committee any of its powers, including the power to take binding decisions.
6. The Partnership Committee shall have the power to adopt decisions in areas in which the Partnership Council has delegated powers to it and in the cases provided for in this Agreement. Those decisions shall be binding upon the Parties, which shall take appropriate measures to implement them. The Partnership Committee shall adopt its decisions by agreement between the Parties, with due respect for the completion of the Parties' respective internal procedures.

7. The Partnership Committee shall meet in a specific configuration to address all issues related to Title VI. The Partnership Committee shall meet in that configuration at least once a year.

Article 364

Sub-committees and other Bodies

1. The Partnership Committee shall be assisted by subcommittees and other bodies established under this Agreement.
2. The Partnership Council may decide to set up subcommittees and other bodies in specific areas necessary for the implementation of this Agreement and shall determine their composition, duties and functioning.
3. The subcommittees shall regularly report on their activities to the Partnership Committee.
4. The existence of any of the subcommittees shall not prevent either Party from bringing any matter directly to the Partnership Committee, including in its Trade configuration.

Article 365

Parliamentary Partnership Committee

1. A Parliamentary Partnership Committee is hereby established. It shall consist of members of the European Parliament, on the one hand, and of members of the National Assembly of the Republic of Armenia, on the other, and shall be a forum for them to meet and exchange views. It shall meet at intervals which it shall itself determine.
2. The Parliamentary Partnership Committee shall establish its rules of procedure.
3. The Parliamentary Partnership Committee shall be chaired alternately by a representative of the European Parliament and a representative of the Armenian National Assembly respectively, in accordance with the provisions to be laid down in its rules of procedure.
4. The Parliamentary Partnership Committee may request relevant information regarding the implementation of this Agreement from the Partnership Council, which shall then supply the Parliamentary Partnership Committee with the requested information.
5. The Parliamentary Partnership Committee shall be informed of the decisions and recommendations of the Partnership Council.
6. The Parliamentary Partnership Committee may make recommendations to the Partnership Council.
7. The Parliamentary Partnership Committee may create parliamentary partnership subcommittees.

Article 366

Civil Society Platform

1. The Parties shall promote regular meetings of representatives of their civil societies, in order to keep them informed of, and gather their input for, the implementation of this Agreement.
2. A Civil Society Platform is hereby established. It shall be a forum to meet and exchange views for, and consist of representatives of civil society of the European Union, including members of the European Economic and Social Committee, and representatives of civil-society organisations, networks and platforms of the Republic of Armenia, including the Eastern Partnership National Platform. It shall meet at intervals which it shall itself determine.
3. The Civil Society Platform shall establish its rules of procedure. Those rules of procedure shall include, *inter alia*, the principles of transparency, inclusiveness and rotation.

4. The Civil Society Platform shall be chaired alternately by a representative of the civil society of the European Union and a representative of the civil society of the Republic of Armenia respectively, in accordance with the provisions to be laid down in its rules of procedure.
5. The Civil Society Platform shall be informed of the decisions and recommendations of the Partnership Council.
6. The Civil Society Platform may make recommendations to the Partnership Council, the Partnership Committee and Parliamentary Partnership Committee.
7. The Partnership Committee and Parliamentary Partnership Committee shall organise regular contacts with representatives of the Civil Society Platform in order to obtain their views on the attainment of the objectives of this Agreement.

CHAPTER 2

General and final provisions

Article 367

Access to courts and administrative organs

Within the scope of this Agreement, each Party undertakes to ensure that natural and legal persons of the other Party have access that is free of discrimination in relation to its own nationals to its competent courts and administrative organs to defend their individual and property rights.

Article 368

Security Exceptions

Nothing in this Agreement shall be construed:

- (a) as requiring either Party to furnish any information the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests;
- (b) as preventing either Party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests:
 - (i) connected with the production of, or trade in, arms, munitions or war materials;
 - (ii) relating to economic activities carried out directly or indirectly for the purpose of provisioning a military establishment;
 - (iii) relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived; or
 - (iv) taken in time of war or other emergency in international relations;
- (c) as preventing either Party from taking any action in pursuance of its obligations under the UN Charter for the purpose of maintaining peace and international security.

Article 369

Non-discrimination

1. In the fields covered by this Agreement and without prejudice to any special provisions contained therein:
 - (a) the arrangements applied by the Republic of Armenia in respect of the European Union or its Member States shall not give rise to any discrimination between the Member States or their natural or legal persons; and

(b) the arrangements applied by the European Union or its Member States in respect of the Republic of Armenia shall not give rise to any discrimination between natural or legal persons of the Republic of Armenia.

2. Paragraph 1 shall be without prejudice to the right of the Parties to apply the relevant provisions of their fiscal legislation to taxpayers who are not in identical situations as regards their place of residence.

Article 370

Gradual approximation

The Republic of Armenia shall carry out gradual approximation of its legislation to EU law as referred to in the Annexes, based on commitments identified in this Agreement, and in accordance with the provisions of those Annexes. This Article shall be without prejudice to any specific provisions under Title VI.

Article 371

Dynamic approximation

In line with the goal of the gradual approximation of the legislation of the Republic of Armenia to EU law, the Partnership Council shall periodically revise and update the Annexes to this Agreement in order, *inter alia*, to reflect the evolution of EU law and applicable standards set out in international instruments deemed relevant by the Parties, taking into account the completion of the Parties' respective internal procedures. This Article shall be without prejudice to any specific provisions under Title VI.

Article 372

Monitoring and assessment of approximation

1. Monitoring shall mean the continuous appraisal of progress in implementing and enforcing measures covered by this Agreement. The Parties shall cooperate in order to facilitate the monitoring process in the framework of the institutional bodies established by this Agreement.

2. The European Union shall assess the approximation of the legislation of the Republic of Armenia to EU law, as referred to in this Agreement. Such assessments shall include aspects of implementation and enforcement. The European Union may conduct such assessments either individually or in agreement with the Republic of Armenia. To facilitate the assessment process, the Republic of Armenia shall report to the European Union on the progress made with regard to approximation, where appropriate before the end of the transitional periods set out in this Agreement. The reporting and assessment process, including the modalities and frequency of assessments, shall take into account specific modalities laid down in this Agreement or decisions by the institutional bodies established by this Agreement.

3. The assessment of approximation may include on-the-spot missions, with the participation of institutions of the European Union, bodies and agencies, non-governmental bodies, supervisory authorities, independent experts and others, as necessary.

Article 373

Results of monitoring, including assessments of approximation

1. The results of monitoring activities, including the assessments of approximation referred to in Article 372, shall be discussed in the relevant bodies established under this Agreement. Such bodies may adopt joint recommendations, which shall be submitted to the Partnership Council.

2. If the Parties agree that necessary measures covered by Title VI have been implemented and are being enforced, the Partnership Council, under the powers conferred to it in Article 319 paragraph 3 and Article 335 paragraph 2, shall decide on further market opening where provided for in Title VI.

3. A joint recommendation submitted to the Partnership Council in accordance with paragraph 1, or the failure to reach such a recommendation, shall not be subject to dispute settlement as referred to in Title VI. A decision taken by the Sub-Committee on Geographical Indications, or the failure to take a decision, shall not be subject to dispute settlement as defined in Title VI.

Article 374

Restrictions in case of balance-of-payments and external financial difficulties

1. Where a Party experiences serious balance-of-payments or external financial difficulties, or where there is a threat thereof, it may adopt or maintain safeguard or restrictive measures which affect movements of capital, payments or transfers.
2. The measures referred to in paragraph 1 shall:
 - (a) not treat a Party less favourably than a non-Party in like situations;
 - (b) be consistent with the Articles of Agreement of the International Monetary Fund of 1944, as applicable;
 - (c) avoid unnecessary damage to the commercial, economic and financial interests of the other Party;
 - (d) be temporary and be phased out progressively as the situation specified in paragraph 1 improves.
3. In the case of trade in goods, a Party may adopt or maintain restrictive measures in order to safeguard its balance-of-payments or external financial position. Such measures shall be in accordance with GATT 1994 and the Understanding on the Balance of Payment Provisions of GATT 1994.
4. In the case of trade in services, a Party may adopt restrictive measures in order to safeguard its balance-of-payments or external financial position. Such measures shall be in accordance with GATS.
5. Any Party maintaining or having adopted restrictive measures referred to in paragraph 1 shall promptly notify the other Party of them and present, as soon as possible, a time schedule for their removal.
6. Where restrictions are adopted or maintained under this Article, consultations shall be held promptly in the Partnership Committee, if such consultations are not otherwise taking place outside the scope of this Agreement.
7. The consultations shall assess the balance-of-payments or external financial difficulties that led to the respective measures, taking into account, *inter alia*, such factors as:
 - (a) the nature and extent of the difficulties;
 - (b) the external economic and trading environment; or
 - (c) alternative corrective measures which may be available.
8. The consultations shall address the compliance of any restrictive measures with paragraphs 1 and 2.
9. In such consultations, all statistical findings and other facts presented by the International Monetary Fund relating to foreign exchange, monetary reserves and balance of payments shall be accepted by the Parties and conclusions shall be based on the assessment by the International Monetary Fund of the balance of payments and the external financial position of the Party concerned.

Article 375

Taxation

1. This Agreement shall only apply to taxation measures in so far as such application is necessary to give effect to the provisions of this Agreement.
2. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing the adoption or enforcement of any measure aimed at preventing the avoidance or evasion of taxes pursuant to the tax provisions of agreements for the avoidance of double taxation, other tax arrangements or domestic fiscal legislation.

*Article 376***Delegated authority**

Unless otherwise specified in this Agreement, each Party shall ensure that any person, including a state-owned enterprise, an enterprise granted special rights or privileges or a designated monopoly that has been delegated regulatory, administrative or other governmental authority by a Party at any level of government, acts in accordance with the Party's obligations as set out under this Agreement in the exercise of that authority.

*Article 377***Fulfilment of obligations**

1. The Parties shall take any measures required to fulfil their obligations under this Agreement. They shall ensure that the objectives set out in this Agreement are attained.
2. The Parties agree to consult promptly through appropriate channels, at the request of either Party, to discuss any matter concerning the interpretation or implementation of this Agreement and other relevant aspects of the relations between the Parties.
3. Each Party shall refer to the Partnership Council any dispute related to the interpretation or implementation of this Agreement in accordance with Article 378.
4. The Partnership Council may settle a dispute by means of a binding decision in accordance with Article 378.

*Article 378***Dispute settlement**

1. When a dispute arises between the Parties concerning the interpretation or implementation of this Agreement, either Party shall submit to the other Party and the Partnership Council a formal request that the matter in dispute be resolved. By way of derogation, disputes concerning the interpretation and implementation of Title VI shall be exclusively governed by Chapter 13 of Title VI.
2. The Parties shall endeavour to resolve the dispute by entering into good-faith consultations within the Partnership Council with the aim of reaching a mutually acceptable solution in the shortest time possible.
3. Consultations on a dispute can also be held at any meeting of the Partnership Committee or any other relevant body referred to in Article 364, as agreed between the Parties or at the request of either of the Parties. Consultations may also be held in writing.
4. The Parties shall provide the Partnership Council, the Partnership Committee or any other relevant subcommittees or bodies with all information required for a thorough examination of the situation.
5. A dispute shall be deemed to be resolved when the Partnership Council has taken a binding decision to settle the matter in accordance with Article 377 paragraph 4, or when it has declared that the dispute has reached an end.
6. All information disclosed during the consultations shall remain confidential.

*Article 379***Appropriate measures in case of non-fulfilment of obligations**

1. A Party may take appropriate measures if a matter in dispute is not resolved within three months of the date of notification of a formal request for dispute settlement in accordance with Article 378 and if the complaining Party continues to consider that the other Party has failed to fulfil an obligation under this Agreement. The requirement for a three-month consultation period shall not apply to exceptional cases set out in paragraph 3 of this Article.

2. In the selection of appropriate measures, priority shall be given to those which least disturb the functioning of this Agreement. Except in cases described in paragraph 3 of this Article, such measures may not include the suspension of any rights or obligations provided for under provisions of this Agreement, set out in Title VI. The measures referred to in paragraph 1 of this Article shall be notified immediately to the Partnership Council and shall be the subject of consultations in accordance with Article 377 paragraph 2 and of dispute settlement in accordance with Article 378 paragraphs 2 and 3.

3. The exceptions referred to in paragraphs 1 and 2 shall concern:

(a) denunciation of this Agreement not sanctioned by the general rules of international law, or

(b) violation by the other Party of any of the essential elements of this Agreement, referred to in Article 2 paragraph 1 and Article 9 paragraph 1.

Article 380

Relation to other agreements

1. This Agreement replaces the PCA. References to the PCA in all other agreements between the Parties shall be construed as referring to this Agreement.

2. This Agreement shall not, until equivalent rights for natural and legal persons have been achieved under this Agreement, affect rights ensured to them through existing agreements binding one or more Member States, on the one hand, and the Republic of Armenia, on the other.

3. Existing agreements relating to specific areas of cooperation falling within the scope of this Agreement shall be considered part of the overall bilateral relations governed by this Agreement and as forming part of a common institutional framework.

4. The Parties may complement this Agreement by concluding specific agreements in any area falling within its scope. Such specific agreements shall be an integral part of the overall bilateral relations governed by this Agreement and shall form part of a common institutional framework.

5. Without prejudice to the relevant provisions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, neither this Agreement nor action taken hereunder shall in any way affect the powers of the Member States to undertake bilateral cooperation activities with the Republic of Armenia or to conclude, where appropriate, new cooperation agreements with the Republic of Armenia.

Article 381

Duration

1. This Agreement is concluded for an unlimited period.

2. Either Party may denounce this Agreement by means of a written notification delivered to the other Party through diplomatic channels. This Agreement shall terminate six months from the date of receipt of such notification.

Article 382

Definition of the Parties

For the purposes of this Agreement, the term 'Parties' means the European Union, or its Member States, or the European Union and its Member States, in accordance with their respective powers as derived from the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union, and, where relevant, it shall also refer to Euratom, in accordance with its powers under the Treaty establishing the European Atomic Energy Community, of the one part, and the Republic of Armenia, of the other part.

*Article 383***Territorial application**

This Agreement shall apply, on the one hand, to the territories in which the Treaty on European Union, the Treaty on the Functioning of the European Union and the Treaty establishing the European Atomic Energy Community are applied and under the conditions laid down in those Treaties and, on the other hand, to the territory of Republic of Armenia.

*Article 384***Depositary of the Agreement**

The General Secretariat of the Council of the European Union shall be the depositary for this Agreement.

*Article 385***Entry into force, final provisions and provisional application**

1. The Parties shall ratify or approve this Agreement in accordance with their own procedures. The instruments of ratification or approval shall be deposited with the depositary.
2. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date of deposit of the last instrument of ratification or approval.
3. This Agreement may be amended in writing by common consent of the Parties. Such amendments shall enter into force in accordance with the provisions of this Article.
4. The Annexes, Protocols and the Declaration shall form an integral part of this Agreement.
5. Notwithstanding paragraph 2, the European Union and the Republic of Armenia may provisionally apply this Agreement in whole or in part, in accordance with their respective internal procedures, as applicable.
6. The provisional application shall be effective from the first day of the second month following the date of receipt by the depositary of the following:
 - (a) the European Union's notification on the completion of the procedures necessary for that purpose, indicating the parts of this Agreement that shall be provisionally applied; and
 - (b) Republic of Armenia's deposit of the instrument of ratification in accordance with its internal procedures.
7. For the purposes of the relevant provisions of this Agreement, including the Annexes and Protocols thereto, any reference in such provisions to the 'date of entry into force of this Agreement' shall be understood to the 'date from which this Agreement is provisionally applied' in accordance with paragraph 5.
8. The provisions of the PCA shall, in so far as they are not covered by the provisional application of this Agreement, continue to apply during the period of provisional application.
9. Either Party may give written notification to the depositary of its intention to terminate the provisional application of this Agreement. Termination of provisional application shall take effect six months after receipt of the notification by the depositary.

*Article 386***Authentic texts**

This Agreement is drawn up in duplicate in the Bulgarian, Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Polish, Portuguese, Romanian, Slovak, Slovenian, Spanish, Swedish and Armenian languages, each text being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly authorised to this effect, have signed this Agreement.
Done at Brussels on the twenty-fourth day of November in the year two thousand and seventeen.

ANNEX I to CHAPTER 1

TRANSPORT of TITLE V: OTHER COOPERATION POLICIES

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union and international instruments within the stipulated timeframes.

Road transport

Technical conditions

Council Directive 92/6/EEC of 10 February 1992 on the installation and use of speed limitation devices for certain categories of motor vehicles in the Community

Timetable: the provisions of Directive 92/6/EEC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 96/53/EC of 25 July 1996 laying down for certain road vehicles circulating within the Community the maximum authorised dimensions in national and international traffic and the maximum authorised weights in international traffic, as amended

Timetable: the provisions of Directive 96/53/EC shall be implemented 2 years after the entry into force of this Agreement.

Directive (EU) 2015/719 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2015 amending Council Directive 96/53/EC laying down for certain road vehicles circulating within the Community the maximum authorised dimensions in national and international traffic and the maximum authorised weights in international traffic

The amendments introduced by Directive (EU) 2015/719 shall apply from 7 May 2017

Timetable: the provisions of Directive (EU) 2015/719 shall be implemented within 3 years of the entry into force of the Agreement.

Directive 2014/47/EU of the European Parliament and of the Council of 3 April 2014 on the technical roadside inspection of the roadworthiness of commercial vehicles circulating in the Union and repealing Directive 2000/30/EC

Timetable: the provisions of Directive 2014/47/EU shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/40/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 on roadworthiness tests for motor vehicles and their trailers, as amended, which shall apply until 19 May 2018

Timetable: the provisions of Directive 2009/40/EC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2014/45/EU of the European Parliament and of the Council of 3 April 2014 on periodic roadworthiness tests for motor vehicles and their trailers and repealing Directive 2009/40/EC, which shall apply from 20 May 2018

Timetable: the provisions of Directive 2014/45/EU shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2000/30/EC of the European Parliament and of the Council of 6 June 2000 on the technical roadside inspection of the roadworthiness of commercial vehicles circulating in the Community, as amended, which shall apply until 19 May 2018

Timetable: the provisions of Directive 2000/30/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Safety conditions

Directive 2006/126/EC of the European Parliament and of the Council of 20 December 2006 on driving licences. The following provisions of that Directive shall apply:

- Introduction of the driving licence categories (Article 4)
- Conditions for issuing the driving licence (Article 4, 5, 6 and 7 and Annex III)
- Requirements for driving tests (Annex II)

Timetable: those provisions of Directive 2006/126/EC shall be implemented within 1 year of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 95/50/EC of 6 October 1995 on uniform procedures for checks on the transport of dangerous goods by road

Directive 2008/68/EC of the European Parliament and of the Council of 24 September 2008 on the inland transport of dangerous goods

Directive 2010/35/EU of the European Parliament and of the Council of 16 June 2010 on transportable pressure equipment and repealing Council Directives 76/767/EEC, 84/525/EEC, 84/526/EEC, 84/527/EEC and 1999/36/EC

Timetable: the provisions of Directives 2008/68/EC, 95/50/EC and 2010/35/EU shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement (8 years for railway).

Social conditions

Council Regulation (EEC) No 3821/85 of 20 December 1985 on recording equipment in road transport, as amended, which shall apply until Article 46 of Regulation (EU) No 165/2014 of the European Parliament and of the Council of 4 February 2014 on tachographs in road transport becomes applicable

Timetable: the provisions of Regulation (EEC) No 3821/85 will refer only to international transport and shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 561/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on the harmonisation of certain social legislation relating to road transport and amending Council Regulations (EEC) No 3821/85 and (EC) No 2135/98 and repealing Council Regulation (EEC) No 3820/85, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 561/2006 shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 165/2014 of the European Parliament and of the Council of 4 February 2014 on tachographs in road transport, repealing Council Regulation (EEC) No 3821/85 on recording equipment in road transport and amending Regulation (EC) No 561/2006 of the European Parliament and of the Council on the harmonization of certain social legislation relating to road transport, which, concerning Regulation (EEC) No 3821/85 of 20 December 1985, shall apply from the date the implementing acts referred to in Article 46 of Regulation (EU) No 165/2014 become applicable

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 165/2014 on international transportation shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/22/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on minimum conditions for the implementation of Council Regulations (EEC) No 3820/85 and (EEC) No 3821/85 concerning social legislation relating to road transport activities and repealing Council Directive 88/599/EEC

Timetable: the provisions of Directive 2006/22/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement to what refers to International transportation.

Regulation (EC) No 1071/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing common rules concerning the conditions to be complied with to pursue the occupation of road transport operator and repealing Council Directive 96/26/EC, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 1071/2009 — Articles 3, 4, 5, 6, 7 (without the monetary value of the financial standing), Article 8 and Articles 10, 11, 12, 13, 14, 15 and Annex I to that Regulation shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/15/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2002 on the organisation of the working time of persons performing mobile road transport activities

Timetable: the provisions of Directive 2002/15/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/59/EC of the European Parliament and of the Council of 15 July 2003 on the initial qualification and periodic training of drivers of certain road vehicles for the carriage of goods or passengers, amending Council Regulation (EEC) 3820/85 and Council Directive 91/439/EEC and repealing Council Directive 76/914/EEC

Timetable: the provisions of Directive 2003/59/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Fiscal conditions

Directive 1999/62/EC of the European Parliament and of the Council of 17 June 1999 on the charging of heavy goods vehicles for the use of certain infrastructures

Directive 2004/52/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the interoperability of electronic road toll systems

Directive 2004/54/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on minimum safety requirements for tunnels in the Trans-European Road Network

Directive 2008/96/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on road infrastructure safety management

Timetable: the provisions of Directives 1999/62/EC, 2004/52/EC, 2004/54/EC and 2008/96/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Railway transport

Market and infrastructure access

Directive 2012/34/EU of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 establishing a single European railway area

The following provisions of that Directive shall apply:

- Introduction of management independence and improvement of the financial situation
- Separation between infrastructure management and transport operations
- Introduction of licences

Timetable: those provisions of Directive 2012/34/EU shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 913/2010 of the European Parliament and of the Council of 22 September 2010 concerning a European rail network for competitive freight, as amended

Timetable: the Partnership Council will decide upon timetable for the implementation of the provisions of Regulation (EU) No 913/2010 within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Technical and safety conditions, interoperability

Directive 2004/49/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on safety on the Community's railways and amending Council Directive 95/18/EC on the licensing of railway undertakings and Directive 2001/14/EC on the allocation of railway infrastructure capacity and the levying of charges for the use of railway infrastructure and safety certification (Railway Safety Directive)

Timetable: the provisions of Directive 2004/49/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2007/59/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on the certification of train drivers operating locomotives and trains on the railway system in the Community

Timetable: the provisions of Directive 2007/59/EC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/57/EC of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the interoperability of the rail system within the Community

Timetable: the provisions of Directive 2008/57/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) 1370/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on public passenger transport services by rail and by road and repealing Council Regulations (EEC) Nos 1191/69 and 1107/70

Timetable: the provisions of Regulation (EC) 1370/2007 shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) 1371/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on rail passengers' rights and obligations

Timetable: the provisions of Regulation (EC) 1371/2007 shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Combined transport

Council Directive 92/106/EEC of 7 December 1992 on the establishment of common rules for certain types of combined transport of goods between Member States

Timetable: the provisions of Directive 92/106/EEC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Air transport

— Conclude and implement a comprehensive Common Aviation Area Agreement.

— Without prejudice to the conclusion of the Common Aviation Area Agreement, ensure implementation and coordinated development of bilateral air services agreements between the Republic of Armenia and EU-Member States, as amended by the 'horizontal agreement'.

Maritime transport

Maritime safety — Flag state / classification societies

Directive 2009/15/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on common rules and standards for ship inspection and survey organisations and for the relevant activities of maritime administrations, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2009/15/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 391/2009 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on common rules and standards for ship inspection and survey organisations, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 391/2009 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2013/54/EU of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013 concerning certain flag State responsibilities for compliance with and enforcement of the Maritime Labour Convention, 2006

Timetable: the provisions of Directive 2013/54/EU shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EU) No 788/2014 of 18 July 2014 laying down detailed rules for the imposition of fines and periodic penalty payments and the withdrawal of recognition of ship inspection and survey organisations pursuant to Articles 6 and 7 of Regulation (EC) No 391/2009 of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 788/2014 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 789/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on the transfer of cargo and passenger ships between registers within the Community and repealing Council Regulation (EEC) No 613/91, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 789/2004 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Flag State

Directive 2009/21/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on compliance with flag State requirements

Timetable: the provisions of Directive 2009/21/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Port State

Directive 2009/16/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on port State control, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2009/16/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EU) No 428/2010 of 20 May 2010 implementing Article 14 of Directive 2009/16/EC of the European Parliament and of the Council as regards expanded inspections of ships

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 428/2010 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EU) No 801/2010 of 13 September 2010 implementing Article 10(3) of Directive 2009/16/EC of the European Parliament and of the Council as regards the flag State criteria

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 801/2010 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EU) No 802/2010 of 13 September 2010 implementing Article 10(3) and Article 27 of Directive 2009/16/EC of the European Parliament and of the Council as regards company performance, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 802/2010 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Directive 96/40/EC of 25 June 1996 establishing a common model for an identity card for inspectors carrying out port State control

Timetable: the provisions of Directive 96/40/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Accident investigation

Directive 2009/18/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 establishing the fundamental principles governing the investigation of accidents in the maritime transport sector and amending Council Directive 1999/35/EC and Directive 2002/59/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Directive 2009/18/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Implementing Regulation (EU) No 651/2011 of 5 July 2011 adopting the rules of procedure of the permanent cooperation framework established by Member States in cooperation with the Commission pursuant to Article 10 of Directive 2009/18/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 651/2011 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EU) No 1286/2011 of 9 December 2011 adopting a common methodology for investigating marine casualties and incidents developed pursuant to Article 5(4) of Directive 2009/18/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 1286/2011 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Liability and insurance

Regulation (EC) No 392/2009 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the liability of carriers of passengers by sea in the event of accidents

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 392/2009 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/20/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the insurance of ship owners for maritime claims

Timetable: the provisions of Directive 2009/20/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 336/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 February 2006 on the implementation of the International Safety Management Code within the Community and repealing Council Regulation (EC) No 3051/95, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 336/2006 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Passenger ships

Directive 2009/45/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 on safety rules and standards for passenger ships, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2009/45/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/25/EC of the European Parliament and of the Council of 14 April 2003 on specific stability requirements for ro-ro passenger ships, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2003/25/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/35/EC of 29 April 1999 on a system of mandatory surveys for the safe operation of regular ro-ro ferry and high-speed passenger craft services, as amended

Timetable: the provisions of Directive 1999/35/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 98/41/EC of 18 June 1998 on the registration of persons sailing on board passenger ships operating to or from ports of the Member States of the Community

Timetable: the provisions of Directive 98/41/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Vessel traffic monitoring and reporting formalities

Directive 2002/59/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2002 establishing a Community vessel traffic monitoring and information system and repealing Council Directive 93/75/EEC, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2002/59/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2010/65/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on reporting formalities for ships arriving in and/or departing from ports of the Member States and repealing Directive 2002/6/EC

Timetable: the provisions of Directive 2010/65/EU shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Technical safety requirements

Regulation (EU) No 530/2012 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2012 on the accelerated phasing-in of double hull or equivalent design requirements for single hull oil tankers

Timetable of phasing-out single hull tankers will follow the schedule as specified in the MARPOL Convention

Directive 2014/90/EU of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on marine equipment and repealing Council Directive 96/98/EC (as of 18 September 2016)

Timetable: the provisions of Directive 2014/90/EU shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/96/EC of the European Parliament and of the Council of 4 December 2001 establishing harmonised requirements and procedures for the safe loading and unloading of bulk carriers

Timetable: the provisions of Directive 2001/96/EC shall be implemented within 5 years of the entry force into force of this Agreement.

Council Regulation (EC) No 2978/94 of 21 November 1994 on the implementation of IMO resolution A.747(18) on the application of tonnage measurement of ballast spaces in segregated ballast oil tankers, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 2978/94 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 97/70/EC of 11 December 1997 setting up a harmonised safety regime for fishing vessels of 24 metres in length and over, as amended

Timetable: the provisions of Directive 97/70/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Crew

Directive 2008/106/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on the minimum level of training of seafarers, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2008/106/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2005/45/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the mutual recognition of seafarers' certificate issued by the Member States and amending Directive 2001/25/EC

Timetable: the provisions of Directive 2005/45/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 79/115/EEC of 21 December 1978 concerning pilotage of vessels by deep-sea pilots in the North Sea and English Channel

Timetable: the provisions of Directive 79/115/EEC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Environment

Regulation (EC) No 782/2003 of the European Parliament and of the Council of 14 April 2003 on the prohibition of organotin compounds on ships

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 782/2003 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EC) No 536/2008 of 13 June 2008 giving effect to Article 6(3) and Article 7 of Regulation (EC) No 782/2003 of the European Parliament and of the Council on the prohibition of organotin compounds on ships and amending that Regulation

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 536/2008 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2000/59/EC of the European Parliament and of the Council of 27 November 2000 on port reception facilities for ship-generated waste and cargo residue, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2000/59/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2005/35/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on ship source pollution and on the introduction of penalties, including criminal penalties, for pollution offences

Timetable: the provisions of Directive 2005/35/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 911/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on multiannual funding for the action of the European Maritime Safety Agency in the field of response to marine pollution caused by ships and oil and gas installations

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 911/2014 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/32/EC of 26 April 1999 relating to a reduction in the sulphur content of certain liquid fuels and amending Directive 93/12/EEC

Timetable: the provisions of Directive 1999/32/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) 2015/757 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2015 on the monitoring, reporting and verification of carbon dioxide emissions from maritime transport, and amending Directive 2009/16/EC

Timetable: the provisions of Regulation (EU) 2015/757 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 1257/2013 of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013 on ship recycling and amending Regulation (EC) No 1013/2006 and Directive 2009/16/EC

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 1257/2013 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

European Maritime Safety Agency and Committee on Safe Seas and the Prevention of Pollution from Ships

Regulation (EU) 2016/1625 of the European Parliament and of the Council of 14 September 2016 amending Regulation (EC) No 1406/2002 establishing a European Maritime Safety Agency, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EU) 2016/1625 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 2099/2002 of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 establishing a Committee on Safe Seas and the Prevention of Pollution from Ships (COSS) and amending the Regulations on maritime safety and the prevention of pollution from ships, as amended

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 2099/2002 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Social conditions

Council Directive 92/29/EEC of 31 March 1992 on the minimum safety and health requirements for improved medical treatment on board vessels

Timetable: the provisions of Directive 92/29/EEC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/63/EC of 21 June 1999 concerning the Agreement on the organisation of working time of seafarers concluded by the European Community Shipowners' Association (ECSA) and the Federation of Transport Workers' Unions in the European Union (FST) — Annex: European Agreement on the organisation of working time of seafarers

Timetable: the provisions of Directive 1999/63/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 1999/95/EC of the European Parliament and of the Council of 13 December 1999 concerning the enforcement of provisions in respect of seafarers' hours of work on board ships calling at Community ports

Timetable: the provisions of Directive 1999/95/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX II to CHAPTER 2

ENERGY of TITLE V: OTHER COOPERATION POLICIES

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union within the stipulated timeframes.

Electricity

Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC

Timetable: the provisions of Directive 2009/72/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

However, in the case of Articles 3, 6, 13, 15, 33 and 38, the Partnership Council will set, in due course, a specific timeline for implementation.

Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity, and repealing Regulation (EC) No 1228/2003

The Partnership Council will set in due course a specific timeline for the implementation of Regulation (EC) No 714/2009.

Directive 2005/89/EC of the European Parliament and of the Council of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment

Timetable: the provisions of Directive 2005/89/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Oil

Council Directive 2009/119/EC of 14 September 2009 imposing an obligation on Member States to maintain minimum stocks of crude oil and/or petroleum products

Timetable: the provisions of Directive 2009/119/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Infrastructure

Regulation (EU) No 256/2014 of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 concerning the notification to the Commission of investment projects in energy infrastructure within the European Union, replacing Council Regulation (EU, Euratom) No 617/2010 and repealing Council Regulation (EC) No 736/96

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 256/2014 shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Implementing Regulation:

- Commission Implementing Regulation (EU) No 1113/2014 of 16 October 2014 establishing the form and technical details of the notification referred to in Articles 3 and 5 of Regulation (EU) No 256/2014 of the European Parliament and of the Council and repealing Commission Regulations (EC) No 2386/96 and (EU, Euratom) No 833/2010

Timetable: the provisions of Implementing Regulation (EU) No 1113/2014 shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Prospection and exploration of hydrocarbons

Directive 94/22/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on the conditions for granting and using authorisations for the prospection, exploration and production of hydrocarbons ⁽¹⁾

Timetable: the provisions of Directive 94/22/EC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Energy efficiency

Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC

Timetable: the provisions of Directive 2012/27/EU shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Implementing Regulation:

- Commission Delegated Regulation (EU) 2015/2402 of 12 October 2015 reviewing harmonised efficiency reference values for separate production of electricity and heat in application of Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council and repealing Commission Implementing Decision 2011/877/EU

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) 2015/2402 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 on the energy performance of buildings

Timetable: the provisions of Directive 2010/31/EU shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Implementing Regulation:

- Commission Delegated Regulation (EU) No 244/2012 of 16 January 2012 supplementing Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council on the energy performance of buildings by establishing a comparative methodology framework for calculating cost-optimal levels of minimum energy performance requirements for buildings and building elements

⁽¹⁾ Elements of Article 4 that are relevant to the energy proposals in the FTA negotiations will be discussed in the context of those negotiations. If necessary reservations are identified, these will be reflected in this Annex.

- Guidelines accompanying Commission Delegated Regulation (EU) No 244/2012 of 16 January 2012 supplementing Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council on the energy performance of buildings by establishing a comparative methodology framework for calculating cost-optimal levels of minimum energy performance requirements for buildings and building elements (2012/C 115/01)

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 244/2012 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/33/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of clean and energy-efficient road transport vehicles

Timetable: the provisions of Directive 2009/33/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 on establishing a framework for the setting of ecodesign requirements for energy-related products.

Timetable: the provisions of Directive 2009/125/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Implementing Directives/Regulations:

- Commission Regulation (EC) No 1275/2008 of 17 December 2008 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for standby and off mode electric power consumption of electrical and electronic household and office equipment
- Commission Regulation (EC) No 107/2009 of 4 February 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for simple set-top boxes
- Commission Regulation (EC) No 244/2009 of 18 March 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for non-directional household lamps
- Commission Regulation (EC) No 278/2009 of 6 April 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for no-load condition electric power consumption and average active efficiency of external power supplies
- Commission Regulation (EC) No 640/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for electric motors
- Commission Regulation (EC) No 641/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for glandless standalone circulators and glandless circulators integrated in products
- Commission Regulation (EU) No 327/2011 of 30 March 2011 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for fans driven by motors with an electric input power between 125 W and 500 kW

Timetable: the provisions of Regulations (EC) No 1275/2008, (EC) No 107/2009, (EC) No 244/2009, (EC) No 278/2009, (EC) No 640/2009, (EC) No 641/2009 and (EU) No 327/2011 shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Regulation (EC) No 643/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for household refrigerating appliances

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 643/2009 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Regulation (EC) No 642/2009 of 22 July 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for televisions

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 642/2009 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Regulation (EU) No 1015/2010 of 10 November 2010 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for household washing machines

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 1015/2010 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Regulation (EU) No 1016/2010 of 10 November 2010 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for household dishwashers

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 1016/2010 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Council Directive 92/42/EEC of 21 May 1992 on efficiency requirements for new hot-water boilers fired with liquid or gaseous fuels
- Commission Regulation (EC) No 245/2009 of 18 March 2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for fluorescent lamps without integrated ballast, for high intensity discharge lamps, and for ballasts and luminaires able to operate such lamps, and repealing Directive 2000/55/EC of the European Parliament and of the Council
- Commission Regulation (EC) No 859/2009 of 18 September 2009 amending Regulation (EC) No 244/2009 as regards the ecodesign requirements on ultraviolet radiation of non-directional household lamps
- Commission Regulation (EU) No 347/2010 of 21 April 2010 amending Commission Regulation (EC) No 245/2009 as regards the ecodesign requirements for fluorescent lamps without integrated ballast, for high intensity discharge lamps, and for ballasts and luminaires able to operate such lamps
- Commission Regulation (EU) No 206/2012 of 6 March 2012 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for air conditioners and comfort fans
- Commission Regulation (EU) No 547/2012 of 25 June 2012 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for water pumps
- Commission Regulation (EU) No 622/2012 of 11 July 2012 amending Regulation (EC) No 641/2009 with regard to ecodesign requirements for glandless standalone circulators and glandless circulators integrated in products
- Commission Regulation (EU) No 932/2012 of 3 October 2012 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for household tumble driers

- Commission Regulation (EU) No 1194/2012 of 12 December 2012 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for directional lamps, for light emitting diode lamps and related equipment
- Commission Regulation (EU) No 617/2013 of 26 June 2013 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for computers and servers
- Commission Regulation (EU) No 666/2013 of 8 July 2013 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for vacuum cleaners
- Commission Regulation (EU) No 801/2013 of 22 August 2013 amending Regulation (EC) No 1275/2008 with regard to ecodesign requirements for standby, off mode electric power consumption of electrical and electronic household and office equipment, and amending Regulation (EC) No 642/2009 with regard to ecodesign requirements for televisions
- Commission Regulation (EU) No 813/2013 of 2 August 2013 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for space heaters and combination heaters
- Commission Regulation (EU) No 814/2013 of 2 August 2013 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for water heaters and hot water storage tanks
- Commission Regulation (EU) No 4/2014 of 6 January 2014 amending Regulation (EC) No 640/2009 implementing Directive 2005/32/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for electric motors
- Commission Regulation (EU) No 66/2014 of 14 January 2014 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for domestic cooking appliances
- Commission Regulation (EU) No 548/2014 of 21 May 2014 on implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to small, medium and large power transformers
- Commission Regulation (EU) No 1253/2014 of 7 July 2014 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for ventilation units
- Commission Regulation (EU) 2015/1095 of 5 May 2015 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for professional refrigerated storage cabinets, blast cabinets, condensing units and process chillers
- Commission Regulation (EU) 2015/1185 of 24 April 2015 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for solid fuel local space heaters
- Commission Regulation (EU) 2015/1188 of 28 April 2015 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for local space heaters
- Commission Regulation (EU) 2015/1189 of 28 April 2015 implementing Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council with regard to ecodesign requirements for solid fuel boilers

- Commission Regulation (EU) 2015/1428 of 25 August 2015 amending Commission Regulation (EC) No 244/2009 with regard to ecodesign requirements for non-directional household lamps and Commission Regulation (EC) No 245/2009 with regard to ecodesign requirements for fluorescent lamps without integrated ballast, for high intensity discharge lamps, and for ballasts and luminaires able to operate such lamps and repealing Directive 2000/55/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Regulation (EU) No 1194/2012 with regard to ecodesign requirements for directional lamps, light emitting diode lamps and related equipment

The Partnership Council will regularly assess the possibility of setting specific timelines for the implementation of those Regulations and Directive.

Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by energy-related products

Timetable: the provisions of Directive 2010/30/EU shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Implementing Directives/Regulations:

- Commission Directive 96/60/EC of 19 September 1996 implementing Council Directive 92/75/EEC with regard to energy labelling of household combined washer-driers

Timetable: the provisions of Directive 96/60/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 1059/2010 of 28 September 2010 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of household dishwashers

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 1059/2010 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 1060/2010 of 28 September 2010 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of household refrigerating appliances

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 1060/2010 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 1061/2010 of 28 September 2010 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of household washing machines

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 1061/2010 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 1062/2010 of 28 September 2010 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of televisions

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 1062/2010 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 626/2011 of 4 May 2011 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of air conditioners

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 626/2011 shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 392/2012 of 1 March 2012 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of household tumble driers

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 392/2012 shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 874/2012 of 12 July 2012 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of electrical lamps and luminaires

Timetable: the provisions of Delegated Regulation (EU) No 874/2012 shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Commission Delegated Regulation (EU) No 665/2013 of 3 May 2013 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of vacuum cleaners

- Commission Delegated Regulation (EU) No 811/2013 of 18 February 2013 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of space heaters, combination heaters, packages of space heater, temperature control and solar device and packages of combination heater, temperature control and solar device

- Commission Delegated Regulation (EU) No 812/2013 of 18 February 2013 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of water heaters, hot water storage tanks and packages of water heater and solar device

- Commission Delegated Regulation (EU) No 65/2014 of 1 October 2013 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of domestic ovens and range hoods

- Commission Delegated Regulation (EU) No 518/2014 of 5 March 2014 amending Commission Delegated Regulations (EU) No 1059/2010, (EU) No 1060/2010, (EU) No 1061/2010, (EU) No 1062/2010, (EU) No 626/2011, (EU) No 392/2012, (EU) No 874/2012, (EU) No 665/2013, (EU) No 811/2013 and (EU) No 812/2013 with regard to labelling of energy-related products on the internet

- Commission Delegated Regulation (EU) No 1254/2014 of 11 July 2014 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of residential ventilation units

- Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1094 of 5 May 2015 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of professional refrigeration
- Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1186 of 24 April 2015 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of local space heaters
- Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1187 of 27 April 2015 supplementing Directive 2010/30/EU of the European Parliament and of the Council with regard to energy labelling of solid fuel boilers and packages of a solid fuel boiler, supplementary heaters, temperature controls and solar devices

The Partnership Council will regularly assess the possibility of setting specific timelines for the implementation of those Regulations.

Regulation (EC) No 106/2008 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on a Union energy-efficiency labelling programme for office equipment

- Commission Decision 2014/202/EU of 20 March 2014 determining the European Union position for a decision of the Management entities under the Agreement between the Government of the United States of America and the European Union on the coordination of energy-efficiency labelling programmes for office equipment adding specifications for computer servers and uninterruptible power supplies to Annex C to the Agreement and on the revision of specifications for displays and imaging equipment included in Annex C to the Agreement
- Commission Decision (EU) 2015/1402 of 15 July 2015 determining the European Union position with regard to a decision of the management entities under the Agreement between the Government of the United States of America and the European Union on the coordination of energy-efficiency labelling programmes for office equipment on the revision of specifications for computers included in Annex C to the Agreement

The Partnership Council will regularly assess the possibility of setting specific timelines for the implementation of Regulation (EC) No 106/2008 and Decisions 2014/202/EU and (EU) 2015/1402.

Regulation (EC) No 1222/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the labelling of tyres with respect to fuel efficiency and other essential parameters

- Commission Regulation (EU) No 228/2011 of 7 March 2011 amending Regulation (EC) No 1222/2009 of the European Parliament and of the Council with regard to the wet grip testing method for C1 tyres
- Commission Regulation (EU) No 1235/2011 of 29 November 2011 amending Regulation (EC) No 1222/2009 of the European Parliament and of the Council with regard to the wet grip grading of tires, the measurement of rolling resistance and the verification procedure

The Partnership Council will regularly assess the possibility of setting specific timelines for the implementation of Regulations (EC) No 1222/2009, (EU) No 228/2011 and (EU) No 1235/2011.

Renewable energy

Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC

Timetable: the provisions of Directive 2009/28/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Nuclear

Council Directive 2006/117/Euratom of 20 November 2006 on the supervision and control of shipments of radioactive waste and spent fuel

Timetable: the provisions of Directive 2006/117/Euratom shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2009/71/Euratom of 25 June 2009 establishing a Community framework for the nuclear safety of nuclear installations, as amended

Timetable: the provisions of Directive 2009/71/Euratom shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2011/70/Euratom of 19 July 2011 establishing a Community framework for the responsible and safe management of spent fuel and radioactive waste

Timetable: the provisions of the Directive 2011/70/Euratom shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2013/51/Euratom of 22 October 2013 laying down requirements for the protection of the health with regard to radioactive substances in water intended for human consumption

Timetable: the provisions of Directive 2013/51/Euratom shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2013/59/Euratom of 5 December 2013 laying down basic safety standards for protection against the dangers arising from exposure to ionising radiation, and repealing Directives 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom and 2003/122/Euratom

Timetable: the provisions of Directive 2013/59/Euratom shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX III to CHAPTER 3:

ENVIRONMENT of TITLE V: OTHER COOPERATION POLICIES

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union and international instruments within the stipulated timeframes.

Environmental governance and integration of environment into other policy areas

Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of requirements that Annex I of that Directive projects to be subject to environmental impact assessment and of a procedure to decide which Annex II of that Directive projects require environmental impact assessments (Article 4)
- Determination of the scope of the information to be provided by the developer (Article 5)
- Establishment of a procedure for consultation with environmental authorities and a public consultation procedure (Article 6)
- Establishment of arrangements for exchange of information and consultation with Member States whose environment is likely to be significantly affected by a project (Article 7)
- Establishment of measures for notifying the public of the outcome of decisions on applications for development consent (Article 9)
- Establishment of effective, not prohibitively expensive and timely review procedures at administrative and judicial level involving the public and NGOs (Article 11)

Timetable: those provisions of Directive 2011/92/EU shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of a procedure to decide which plans or programmes require strategic environmental assessment and of requirement that plans or programmes for which strategic environmental assessment is mandatory be subject to such an assessment (Article 3)
- Establishment of a procedure for consultation with environmental authorities and a public consultation procedure (Article 6)
- Establishment of arrangements for exchange of information and consultation with Member States whose environment is likely to be significantly affected by a plan or programme (Article 7)

Timetable: those provisions of Directive 2001/42/EC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/4/EC of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Setting up of practical arrangements under which environmental information is made available to the public and the applicable exceptions (Articles 3 and 4)
- Ensuring that public authorities make environmental information available to the public (Article 3(1))
- Establishment of procedures to review of decisions not to supply environmental information or to supply only partial information (Article 6)
- Establishment of a system for disseminating environmental information to the public (Article 7)

Timetable: those provisions of Directive 2003/4/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/35/EC of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 providing for public participation in respect of the drawing up of certain plans and programmes relating to the environment and amending with regard to public participation and access to justice Council Directives 85/337/EEC and 96/61/EC

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of a mechanism for providing the public with information (Articles 2(2)(a) and 2(2)(d))
- Establishment of a mechanism for public consultation (Articles 2(2)(b) and 2(3))
- Establishment of a mechanism for public comments and opinions to be taken into account in the decision-making process (Article 2(2)(c))
- Guaranteeing effective, timely and not prohibitively expensive access to justice at administrative and judicial level in these procedures for the public (including NGOs) (Article 3(7) and Article 4(4), environmental impact assessment and integrated pollution prevention and control)

Timetable: those provisions of Directive 2003/35/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/35/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on environmental liability with regard to the prevention and remedying of environmental damage, as amended

The following provisions of Directive 2004/35/EC shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authorities

Timetable: those provisions of Directive 2004/35/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of rules and procedures aimed at preventing and remedying of damage to the environment (water, land, protected species and natural habitats) based on the polluter-pays principle (Articles 5, 6 and 7, Annex II)

Timetable: those provisions of Directive 2004/35/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of strict liability for dangerous occupational activities (Article 3(1) and Annex III)

Timetable: those provisions of Directive 2004/35/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of obligations for operators to take the necessary prevention and remediation measures including liability for costs (Articles 5, 6, 7, 8, 9 and 10)

Timetable: those provisions of Directive 2004/35/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of mechanisms for affected persons, including environmental NGOs, to request action by competent authorities in the case of environmental damage, including independent review (Articles 12 and 13)

Timetable: those provisions of Directive 2004/35/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Air quality

Directive 2008/50/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on ambient air quality and cleaner air for Europe

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies

Timetable: those provisions of Directive 2008/50/EC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment and classification of zones and agglomerations (Articles 4 and 5)

Timetable: those provisions of Directive 2008/50/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of upper and lower assessment thresholds and limit values (Article 5 and 13)

Timetable: those provisions of Directive 2008/50/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a system for assessing ambient air quality in relation to air pollutants (Articles 5, 6 and 9)

Timetable: those provisions of Directive 2008/50/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of air quality plans for zones and agglomerations where levels of pollutants exceed limit value/target value (Article 23)

Timetable: those provisions of Directive 2008/50/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of short-term action plans for zones and agglomerations in which there is a risk that alert thresholds will be exceeded (Article 24)

Timetable: those provisions of Directive 2008/50/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a system to provide information to the public (Article 26)

Timetable: those provisions of Directive 2008/50/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/107/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 relating to arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons in ambient air

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies

Timetable: those provisions of Directive 2004/107/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of upper and lower assessment thresholds (Article 4(6)) and target values (Article 3)

Timetable: those provisions of Directive 2004/107/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment and classification of zones and agglomerations (Articles 3 and 4(6))

Timetable: those provisions of Directive 2004/107/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a system for assessing ambient air quality in relation to air pollutants (Article 4)

Timetable: those provisions of Directive 2004/107/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- Taking measures in order to maintain/improve air quality in respect of the relevant pollutants (Article 3)

Timetable: those provisions of Directive 2004/107/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/32/EC of 26 April 1999 relating to a reduction in the sulphur content of certain liquid fuels and amending Directive 93/12/EEC, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of an effective fuel sampling system and appropriate analytical methods of analysis to determine the sulphur content (Article 6)
- Prohibition of use of heavy fuel oil and gas oil for land based applications with a sulphur content greater than established limit values (Article 3(1) — unless exceptions apply as in Article 3(2) — and 4(1))

Timetable: those provisions of Directive 1999/32/EC shall be implemented within 2 years of the entry into force of this Agreement.

European Parliament and Council Directive 94/63/EC of 20 December 1994 on the control of volatile organic compound (VOC) emissions resulting from the storage of petrol and its distribution from terminals to service stations, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Identifying all terminals for storing and loading petrol (Article 2)
- Establishment of technical measures to reduce loss of petrol from storage installations at terminals and service stations and during loading/unloading mobile containers at terminals (Article 3, 4 and 6 and Annex III)
- Requiring all road tanker loading gantries and mobile containers to meet the requirements (Article 4 and 5)

Timetable: those provisions of Directive 94/63/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2004/42/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on the limitation of emissions of volatile organic compounds due to the use of organic solvents in certain paints and varnishes and vehicle refinishing products and amending Directive 1999/13/EC

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Setting up maximum VOC content limit values for paints and varnishes (Article 3 and Annex II)
- Establishment of requirements ensuring labelling of products placed on the market and placing on the market of products complying with relevant requirements (Article 3 and 4)

Timetable: those provisions of Directive 2004/42/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Water quality and resource management

Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Identification of river basin districts and appropriate coordination for the preservation of international rivers, lakes and coastal waters (Article 3(1)- 3(7))
- Analysis of the characteristics of river basin districts (Article 5)
- Establishment of programmes for monitoring water quality (Article 8)
- Preparation of river basin management plans, consultations with the public and publication of these plans (Articles 13 and 14)

Timetable: those provisions of Directive 2000/60/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2007/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on the assessment and management of flood risks

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Undertaking preliminary flood assessment (Articles 4 and 5)
- Preparation of flood hazards maps and flood risks maps (Article 6)
- Establishment of flood risk management plans (Article 7)

Timetable: those provisions of Directive 2007/60/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 91/271/EEC of 21 May 1991 concerning urban waste water treatment, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Assessment of the status of urban waste water collection and treatment
- Identification of sensitive areas and agglomerations (Article 5(1) and Annex II)

Timetable: those provisions of Directive 91/271/EEC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

- Preparation of technical and investment programme for the implementation of the urban waste water treatment requirements (Article 17(1))

Timetable: those provisions of Directive 91/271/EEC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 98/83/EC of 3 November 1998 on the quality of water intended for human consumption, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of standards for drinking water (Articles 4 and 5)
- Establishment of a monitoring system (Articles 6 and 7)
- Establishment of a mechanism to provide information to consumers (Article 13)

Timetable: those provisions of Directive 98/83/EC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of monitoring programmes (Article 6)
- Identification of polluted waters or waters at risk and designation of nitrate vulnerable zones (Article 3)

Timetable: those provisions of Directive 91/676/EEC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of action plans and codes of good agricultural practices for nitrate vulnerable zones (Articles 4 and 5)

Timetable: those provisions of Directive 91/676/EEC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Waste management

Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Preparation of waste management plans in line with the five-step waste hierarchy and of waste prevention programmes (Chapter V)

Timetable: those provisions of Directive 2008/98/EC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of full cost recovery mechanism in accordance with the polluter pays principle and extended producer responsibility principle (Article 14)

Timetable: those provisions of Directive 2008/98/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a permitting system for establishments/undertakings carrying out disposal or recovery operations, with specific obligations for the management of hazardous wastes (Chapter IV)
- Establishment of a register of waste collection and transport establishments and undertakings (Chapter IV)

Timetable: those provisions of Directive 2008/98/EC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Classification of landfill sites (Article 4)
- Preparation of a national strategy reducing the amount of biodegradable municipal waste going to landfill (Article 5)
- Establishment of an application and permit system and of waste acceptance procedures (Articles 5 to 7, 11, 12 and 14)
- Establishment of control and monitoring procedures in the operation phase of landfills and of closure and after-care procedures for landfills to be disaffected (Articles 12 and 13)

Timetable: those provisions of that Directive shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of conditioning plans for existing landfill sites (Article 14)

Timetable: those provisions of Directive 1999/31/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a costing mechanism (Article 10)

Timetable: those provisions of Directive 1999/31/EC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

- Ensuring the relevant waste is subject to treatment before landfilling (Article 6)

Timetable: those provisions of Directive 1999/31/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/21/EC of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006 on the management of waste from extractive industries and amending Directive 2004/35/EC, developed by Decisions 2009/335/EC, 2009/337/EC, 2009/359/EC and 2009/360/EC

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies

- Establishment of a system to ensure that operators draw up waste management plans (identification and classification of waste facilities; characterisation of the waste) (Articles 4 and 9)

Timetable: those provisions of Directive 2006/21/EC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a permit system, of financial guarantees and of an inspection system (Articles 7, 14 and 17)

Timetable: those provisions of Directive 2006/21/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of procedures for the management and monitoring of excavation voids (Article 10)
- Establishment of closure and after-closure procedures for mining waste facilities (Article 12)
- Drawing up an inventory of closed mining waste facilities (Article 20)

Timetable: those provisions of Directive 2006/21/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Nature protection

Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Assessment of bird species requiring special conservation measures and regularly occurring migratory species
- Identification and designation of special protection areas for bird species (Article 4(1) and (4))
- Establishment of special conservation measures to protect regularly occurring migratory species (Article 4(2))

Timetable: those provisions of Directive 2009/147/EC shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a general system of protection for all wild bird species of which the hunted species are a special subset and prohibition of certain types of capture/killing (Articles 5, 6(1), 6(2) and 8)

Timetable: those provisions of Directive 2009/147/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/43/EC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Preparation of inventory of sites, designation of these sites and establish priorities for their management (including completion of the inventory of potential Emerald sites and establishment of protection and management measures for these sites) (Article 4)
- Establishment of measures required for the conservation of such sites, including co-financing (Articles 6 and 8)

Timetable: those provisions of Directive 92/43/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a system to monitor conservation status of habitats and species (Article 11)
- Establishment of a strict species protection regime for species listed in Annex IV as relevant for the Republic of Armenia (Article 12)

Timetable: those provisions of Directive 92/43/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a mechanism to promote education and general information to the public (Article 22)

Timetable: those provisions of Directive 92/43/EC shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Industrial pollution and industrial hazards

Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council of 24 November 2010 concerning industrial emissions (integrated pollution prevention and control)

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies

Timetable: those provisions of Directive 2010/75/EU shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

- Identification of installations that require a permit (Annex I)
- Establishment of an integrated permit system (Articles 4 to 6, 12, 21 and 24, and Annex IV)
- Establishment of a compliance monitoring mechanism (Articles 8, 14(l)(d) and 23(1))

Timetable: those provisions of Directive 2010/75/EU shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Implementation of best available techniques (BAT) taking into account the BAT conclusions of the Best Available Techniques Reference Documents (Articles 14(3) to (6) and 15(2) to (4))
- Establishment of emission limit values for combustion plants (Article 30 and Annex V)

- Preparation of programmes to reduce total annual emissions from existing plants (optional to setting emission limit values for existing plants) (Article 32)

Timetable: those provisions of Directive 2010/75/EU shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement for new installations and within 13 years of the entry into force of this Agreement for existing installations.

Directive 2012/18/EU of the European Parliament and of the Council of 4 July 2012 on the control of major-accident hazards involving dangerous substances, amending and subsequently repealing Council Directive 96/82/EC

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of effective coordination mechanisms between relevant authorities
- Establishment of systems for recording information about relevant installations and for reporting on major accidents (Articles 14 and 16)

Timetable: those provisions of Directive 2012/18/EU shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

Chemicals management

Regulation (EU) No 649/2012 of the European Parliament and of the Council of 4 July 2012 concerning the export and import of hazardous chemicals

The following provisions of that Regulation shall apply:

- Implementation of the export notification procedure (Article 8)
- Implementation of procedures for handling of export notifications received from other countries (Article 9)
- Setting up of procedures for drafting and submission of notifications of final regulatory action (Article 11)
- Setting up of procedures for drafting and submission of import decisions (Article 13)
- Implementation of the PIC procedure for the export of certain chemicals, in particular those listed in Annex III to the Rotterdam Convention (Article 14)
- Implementation of the labelling and packaging requirements for exported chemicals (Article 17)
- Designation of national authorities that control the import and export of chemicals (Article 18)

Timetable: those provisions of Regulation (EU) No 649/2012 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures, amending and repealing Directives 67/548/EEC and 1999/45/EC, and amending Regulation (EC) No 1907/2006

The following provisions of that Regulation shall apply:

- Designation of competent authority/ies

— Implementation of classification, labelling and packaging of substances

Timetable: those provisions of Regulation (EC) No 1272/2008 shall be implemented within 4 years of the entry into force of this Agreement.

— Implementation of classification, labelling and packaging of mixtures

Timetable: those provisions of Regulation (EC) No 1272/2008 shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX IV to CHAPTER 4

CLIMATE ACTION of TITLE V: OTHER COOPERATION POLICIES

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union within the stipulated timeframes.

Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 establishing a scheme for greenhouse gas emission allowance trading within the Community and amending Council Directive 96/61/EC

The following provisions of that Directive shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of a system for identifying relevant installations and for identifying greenhouse gases (Annexes I and II)
- Establishment of monitoring, reporting, verification and enforcement systems and public consultations procedures (Articles 14, 15, 16(1) and 17)

Timetable: those provisions of Directive 2003/87/EC shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EU) No 601/2012 of 21 June 2012 on the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 601/2012 shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Regulation (EU) No 600/2012 of 21 June 2012 on the verification of greenhouse gas emission reports and tonne-kilometre reports and the accreditation of verifiers pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 600/2012 shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

In the case of aviation activities and their emissions the implementation of the provisions of Directive 2003/87/EC, Regulation (EU) No 601/2012 and Regulation (EU) No 600/2012, as stipulated by this Agreement, are conditional on the outcome of the ICAO deliberations on a Global Market-Based Measure (MBM) Scheme.

Regulation (EU) No 525/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on a mechanism for monitoring and reporting greenhouse gas emissions and for reporting other information at national and Union level relevant to climate change and repealing Decision No 280/2004/EC

The following provisions of that Regulation shall apply:

- Establishment of a national inventory system (Article 5)
- Establishment of a national system for policies and measures and projections (Article 12)

Timetable: those provisions of Regulation (EU) No 525/2013 shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 517/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on fluorinated greenhouse gases and repealing Regulation (EC) No 842/2006

The following provisions of that Regulation shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Ensuring a system for prevention of emissions (Article 3), establishing rules for leak checks in accordance with Article 4 and 5 and establishing a record keeping system in line with Article 6
- Ensuring that recovery is carried out under the rules foreseen under Articles 8 and 9
- Establishment/adaptation of national training and certification requirements for relevant personnel and companies (Article 10)
- Establishment of system for the labelling of products and equipment that contain, or whose functioning relies upon, fluorinated greenhouse gases (Article 12)
- Establishment of reporting systems for acquiring emission data from the relevant sectors (Articles 19 and 20)
- Establishment of enforcement system (Article 25)

Timetable: those provisions of Regulation (EU) No 517/2014 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 1005/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on substances that deplete the ozone layer

The following provisions of that Regulation shall apply:

- Adoption of national legislation and designation of competent authority/ies
- Establishment of a ban on the production of controlled substances, except for specific uses and, until [1 January 2019], of hydrochlorofluorocarbons (HCFC) (Article 4)
- Definition of the conditions for the production, placing on the market and use of controlled substances for exempted uses (as feedstock, process agents, for essential laboratory and analytical uses, critical uses of halons) and individual derogations, including emergency uses of methyl bromide (Chapter III)
- Establishment of a licensing system for the import and export of controlled substances for exempted uses (Chapter IV) and reporting obligations for undertakings (Articles 26 and 27)
- Establishment of obligations to recover, recycle, reclaim and destruct used controlled substances (Article 22)
- Establishment of procedures for monitoring and inspecting leakages of controlled substances (Article 23)

Timetable: those provisions of Regulation (EC) No 1005/2009 shall be implemented within 6 years of the entry into force of this Agreement.

- Establishment of a ban on the placing on the market and use of controlled substances, except for reclaimed HCFC which might be used as refrigerant until 1 January 2030 (Articles 5 and 11)

Timetable: those provisions of Regulation (EC) No 1005/2009 shall be implemented by 1 January 2030.

ANNEX V to CHAPTER 8

COOPERATION IN THE FIELD OF THE INFORMATION SOCIETY of TITLE V: OTHER COOPERATION POLICIES

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union within the stipulated timeframes.

Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Strengthen the independence and administrative capacity of the national regulator in the field of electronic communications
- Establish public consultation procedures for new regulatory measures
- Establish effective mechanisms for appeal against the decisions of the national regulator in the field of electronic communications
- Define the relevant product and service markets in the electronic communications sector that are susceptible to ex ante regulation and analyse those markets with a view to determining whether significant market power (SMP) exists on them

Timetable: those provisions of Directive 2002/21/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/20/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on the authorisation of electronic communications networks and services (Authorisation Directive), as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Implement a regulation providing for general authorisations and restricting the need for individual licences to specific, duly justified cases

Timetable: the timeline for implementation will be decided by the Partnership Council after the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/19/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities (Access Directive), as amended

Based on the market analysis carried out in accordance with Directive 2002/21/EC the National regulator in the field of electronic communications shall impose on operators found to have significant market power (SMP) on the relevant markets, appropriate regulatory obligations with regard to:

- Access to, and use of, specific network facilities
- Price controls on access and interconnection charges, including obligations for cost-orientation
- Transparency, non-discrimination and accounting separation

Timetable: those provisions of Directive 2002/19/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services (Universal Service Directive), as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Implement regulation on Universal Service obligations (USO), including the establishment of mechanisms for costing and financing
- Ensure the respect of users' interests and rights, in particular by introducing number portability and the single European Emergency Call number 112

Timetable: those provisions of Directive 2002/22/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council of 12 July 2002 concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector (Directive on privacy and electronic communications), as amended

The following provisions of that Directive shall apply:

- Implement regulation to ensure protection of fundamental rights and freedoms, and in particular the right to privacy, with respect to the processing of personal data in the electronic communication sector and ensure the free movement of such data and of electronic communication equipment and services

Timetable: those provisions of Directive 2002/58/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Decision No 676/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a regulatory framework for radio spectrum policy in the European Community

The following provisions of that Decision shall apply:

- Adopt policy and regulation ensuring the harmonised availability and efficient use of spectrum

Timetable: the measures resulting from the operation of Decision No 676/2002/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) 2015/2120 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 laying down measures concerning open internet access and amending Directive 2002/22/EC on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services and Regulation (EU) No 531/2012 on roaming on public mobile communications networks within the Union

Timetable: the provisions of Regulation (EU) 2015/2120 shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market (Directive on electronic commerce)

The following provisions of that Directive shall apply:

- To enhance development of e-commerce

- Removes barriers to the cross-border provision of information society services
- Provides legal security to providers of information society services and
- Harmonises limitations to liability of service providers acting as intermediaries when providing mere conduit, caching or hosting, stipulates no general obligation to monitor

Timetable: those provisions of Directive 2000/31/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC

Implementing acts related to trust services within Regulation (EU) No 910/2014:

- Commission Implementing Regulation (EU) 2015/806 of 22 May 2015 laying down specifications relating to the form of the EU trust mark for qualified trust services
- Commission Implementing Decision (EU) 2015/1505 of 8 September 2015 laying down technical specifications and formats relating to trusted lists pursuant to Article 22(5) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market
- Commission Implementing Decision (EU) 2015/1506 of 8 September 2015 laying down specifications relating to formats of advanced electronic signatures and advanced seals to be recognised by public sector bodies pursuant to Articles 27(5) and 37(5) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market
- Commission Implementing Decision (EU) 2016/650 of 25 April 2016 laying down standards for the security assessment of qualified signature and seal creation devices pursuant to Articles 30(3) and 39(2) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market

Implementing acts related to the electronic identification chapter of the Regulation (EU) No 910/2014:

- Commission Implementing Decision (EU) 2015/296 of 24 February 2015 establishing procedural arrangements for cooperation between Member States on electronic identification pursuant to Article 12(7) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market
- Commission Implementing Regulation (EU) 2015/1501 of 8 September 2015 on the interoperability framework pursuant to Article 12(8) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market
- Commission Implementing Regulation (EU) 2015/1502 of 8 September 2015 on setting out minimum technical specifications and procedures for assurance levels for electronic identification means pursuant to Article 8(3) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market
- Commission Implementing Decision (EU) 2015/1984 of 3 November 2015 defining the circumstances, formats and procedures of notification pursuant to Article 9(5) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market

Timetable: the timeline for implementation will be decided by the Partnership Council after the entry into force of this Agreement.

ANNEX VI to CHAPTER 14:

CONSUMER PROTECTION of TITLE V: OTHER COOPERATION POLICIES

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union within the stipulated timeframes.

Council Directive 87/357/EEC of 25 June 1987 on the approximation of the laws of the Member States concerning products which, appearing to be other than they are, endanger the health or safety of consumers

Timetable: the provisions of Directive 87/357/EEC, including its implementing acts, shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts, as amended

Timetable: the provisions of Directive 93/13/EEC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 98/6/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 on consumer protection in the indication of the prices of products offered to consumers

Timetable: the provisions of Directive 98/6/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 May 1999 on certain aspects of the sale of consumer goods and associated guarantees, as amended

Timetable: the provisions of Directive 1999/44/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2001/95/EC of the European Parliament and of the Council of 3 December 2001 on general product safety

Timetable: the provisions of Directive 2001/95/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/65/EC of the European Parliament and of the Council of 23 September 2002 concerning the distance marketing of consumer financial services and amending Council Directive 90/619/EEC and Directives 97/7/EC and 98/27/EC

Timetable: the provisions of Directive 2002/65/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years in the Republic of Armenia and 8 years cross-border of the entry into force of this Agreement.

Directive 2005/29/EC of the European Parliament and of the Council of 11 May 2005 concerning unfair business-to-consumer commercial practices in the internal market and amending Council Directive 84/450/EEC, Directives 97/7/EC, 98/27/EC and 2002/65/EC of the European Parliament and of the Council and Regulation (EC) No 2006/2004 of the European Parliament and of the Council ('Unfair Commercial Practices Directive')

Timetable: the provisions of Directive 2005/29/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/114/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 concerning misleading and comparative advertising

Timetable: the provisions of Directive 2006/114/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EC) No 2006/2004 of the European Parliament and of the Council of 27 October 2004 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws (the Regulation on consumer protection cooperation)

Timetable: the provisions of Regulation (EC) No 2006/2004, including its implementing acts, shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/48/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on credit agreements for consumers and repealing Council Directive 87/102/EEC

Timetable: the provisions of Directive 2008/48/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2008/122/EC of the European Parliament and of the Council of 14 January 2009 on the protection of consumers in respect of certain aspects of timeshare, long-term holiday product, resale and exchange contracts

Timetable: the provisions of Directive 2008/122/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2009/22/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on injunctions for the protection of consumers' interests

Timetable: the provisions of Directive 2009/22/EC, including its implementing acts, shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on consumer rights, amending Council Directive 93/13/EEC and Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 85/577/EEC and Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council

Timetable: the provisions of Directive 2011/83/EU, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Regulation (EU) No 524/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on online dispute resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2009/22/EC (Regulation on consumer ODR)

Timetable: the provisions of Regulation (EU) No 524/2013, including its implementing acts, shall be implemented within 8 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2013/11/EU of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on alternative dispute resolution for consumer disputes and amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2009/22/EC (Directive on consumer ADR)

Timetable: the provisions of Directive 2013/11/EU, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Commission Recommendation of 11 June 2013 on common principles for injunctive and compensatory collective redress mechanisms in the Member States concerning violations of rights granted under Union Law (2013/396/EU)

Timetable: the Recommendation 2013/396/EU shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Directive (EU) 2015/2302 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on package travel and linked travel arrangements, amending Regulation (EC) No 2006/2004 and Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 90/314/EEC

Timetable: the provisions of Directive (EU) 2015/2302, including its implementing acts, shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX VII to CHAPTER 15

EMPLOYMENT, SOCIAL POLICY AND EQUAL OPPORTUNITIES of TITLE V: OTHER COOPERATION POLICIES

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union and international instruments within the stipulated timeframes.

Labour law

Council Directive 91/533/EEC of 14 October 1991 on an employer's obligation to inform employees of the conditions applicable to the contract or employment relationship

Timetable: the provisions of Directive 91/533/EEC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 1999/70/EC of 28 June 1999 concerning the framework agreement on fixed-term work concluded by ETUC, UNICE and CEEP

Timetable: the provisions of Directive 1999/70/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 97/81/EC of 15 December 1997 concerning the Framework Agreement on part-time work concluded by UNICE, CEEP and the ETUC — Annex: Framework Agreement on part-time work

Timetable: the provisions of Directive 97/81/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 91/383/EEC of 25 June 1991 supplementing the measures to encourage improvements in the safety and health at work of workers with a fixed-duration employment relationship or a temporary employment relationship

Timetable: the provisions of Directive 91/383/EEC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 98/59/EC of 20 July 1998 on the approximation of the laws of the Member States relating to collective redundancies

Timetable: the provisions of Directive 98/59/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2001/23/EC of 12 March 2001 on the approximation of the laws of the Member States relating to the safeguarding of employees' rights in the event of transfers of undertakings, businesses or parts of undertakings or businesses

Timetable: the provisions of Directive 2001/23/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2002/14/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2002 establishing a general framework for informing and consulting employees in the European Community

Timetable: the provisions of Directive 2002/14/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2003/88/EC of the European Parliament and of the Council of 4 November 2003 concerning certain aspects of the organisation of working time

Timetable: the provisions of Directive 2003/88/EC shall be implemented within 7 years of the entry into force of this Agreement.

Anti-discrimination and gender equality

Council Directive 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin

Timetable: the provisions of Directive 2000/43/EC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2000/78/EC of 27 November 2000 establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation

Timetable: the provisions of Directive 2000/78/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Directive 2006/54/EC of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the implementation of the principle of equal opportunities and equal treatment of men and women in matters of employment and occupation

Timetable: the provisions of Directive 2006/54/EC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 2004/113/EC of 13 December 2004 implementing the principle of equal treatment between men and women in the access to and supply of goods and services

Timetable: the provisions of Directive 2004/113/EC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 92/85/EEC of 19 October 1992 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health at work of pregnant workers and workers who have recently given birth or are breastfeeding (tenth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)

Timetable: the provisions of Directive 92/85/EEC shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

Council Directive 79/7/EEC of 19 December 1978 on the progressive implementation of the principle of equal treatment for men and women in matters of social security

Timetable: the provisions of Directive 79/7/EEC shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Health and safety at work

Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work

Council Directive 89/654/EEC of 30 November 1989 concerning the minimum safety and health requirements for the workplace (first individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Directive 2009/104/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 concerning the minimum safety and health requirements for the use of work equipment by workers at work (second individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC), as amended

Council Directive 89/656/EEC of 30 November 1989 on the minimum health and safety requirements for the use by workers of personal protective equipment at the workplace (third individual directive within the meaning of Article 16(1) of Council Directive 89/391/EEC)

Council Directive 92/57/EEC of 24 June 1992 on the implementation of minimum safety and health requirements at temporary or mobile construction sites (eight individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Directive 2009/148/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the protection of workers from the risks related to exposure to asbestos at work

Directive 2004/37/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work (sixth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Council Directive 89/391/EEC)

Directive 2000/54/EC of the European Parliament and of the Council of 18 September 2000 on the protection of workers from risks related to exposure to biological agents at work (seventh individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Council Directive 90/270/EEC of 29 May 1990 on the minimum safety and health requirements for work with display screen equipment (fifth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Council Directive 92/58/EEC of 24 June 1992 on the minimum requirements for the provision of safety and/or health signs at work (ninth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Council Directive 92/91/EEC of 3 November 1992 concerning the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in the mineral-extracting industries through drilling (eleventh individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Council Directive 92/104/EEC of 3 December 1992 on the minimum requirements for improving the safety and health protection of workers in surface and underground mineral-extracting industries (twelfth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Council Directive 98/24/EC of 7 April 1998 on the protection of the health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work (fourteenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Directive 1999/92/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 1999 on minimum requirements for improving the safety and health protection of workers potentially at risk from explosive atmospheres (fifteenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Directive 2002/44/EC of the European Parliament and of the Council of 25 June 2002 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risk arising from physical agents (vibration) (sixteenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Directive 2003/10/EC of the European Parliament and of the Council of 6 February 2003 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risk arising from physical agents (noise) (seventeenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Directive 2006/25/EC of the European Parliament and of the Council of 5 April 2006 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to risks arising from physical agents (artificial optical radiation) (19th individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Council Directive 93/103/EC of 23 November 1993 concerning the minimum safety and health requirements for work on board fishing vessels (thirteenth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Council Directive 92/29/EEC of 31 March 1992 on the minimum safety and health requirements for improved medical treatment on board vessels

Council Directive 90/269/EEC of 29 May 1990 on the minimum health and safety requirements for the manual handling of loads where there is a risk particularly of back injury to workers (fourth individual directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)

Commission Directive 91/322/EEC of 29 May 1991 on establishing indicative limit values by implementing Council Directive 80/1107/EEC on the protection of workers from the risks related to exposure to chemical, physical and biological agents at work

Commission Directive 2000/39/EC of 8 June 2000 establishing a first list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC on the protection of the health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work

Commission Directive 2006/15/EC of 7 February 2006 establishing a second list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC and amending Directives 91/322/EEC and 2000/39/EC

Commission Directive 2009/161/EU of 17 December 2009 establishing a third list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC and amending Commission Directive 2000/39/EC

Council Directive 2010/32/EU of 10 May 2010 implementing the Framework Agreement on prevention from sharp injuries in the hospital and healthcare sector concluded by HOSPEEM and EPSU

Directive 2013/35/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risks arising from physical agents (electromagnetic fields) (20th individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC) and repealing Directive 2004/40/EC

Directive 2014/27/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 amending Council Directives 92/58/EEC, 92/85/EEC, 94/33/EC, 98/24/EC and Directive 2004/37/EC of the European Parliament and of the Council, in order to align them to Regulation (EC) No 1272/2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures

Timetable: the timeline for the implementation of all the abovementioned Directives under 'Health and safety at work' will be decided by the Partnership Council after the entry into force of this Agreement.

Labour law

— Directive (EU) 2015/1794 of the European Parliament and of the Council of 6 October 2015 amending Directives 2008/94/EC, 2009/38/EC and 2002/14/EC of the European Parliament and of the Council, and Council Directives 98/59/EC and 2001/23/EC, as regards seafarers (transposition period until 10 October 2017)

- Council Directive 2014/112/EU of 19 December 2014 implementing the European Agreement concerning certain aspects of the organisation of working time in inland waterway transport, concluded by the European Barge Union (EBU), the European Skippers Organisation (ESO) and the European Transport Workers' Federation (ETF) (transposition period until 31 December 2016)
- Council Directive 94/33/EC of 22 June 1994 on the protection of young people at work is not in the original package

Timetable: the provisions of Directives (EU) 2015/1794 and 2014/112/EU shall be implemented within 5 years of the entry into force of this Agreement.

ANNEX VIII

TRADE IN SERVICES AND ESTABLISHMENT

1. This Annex is composed of seven Annexes which specify the commitments and reservations for the European Union and the Republic of Armenia on trade in services and establishment in accordance with Chapter 5 of Title VI of this Agreement.
2. As regards the European Union:
 - (a) Annex VIII-A contains the reservations of the European Union on establishment in accordance with Article 144 of this Agreement;
 - (b) Annex VIII-B contains the list of commitments of the European Union on cross-border services in accordance with Article 151 of this Agreement;
 - (c) Annex VIII-C contains the reservations of the European Union on key personnel, graduate trainees and business sellers in accordance with Articles 154 and 155 of this Agreement; and
 - (d) Annex VIII-D contains the reservations of the European Union on contractual service suppliers and independent professionals in accordance with Articles 156 and 157 of this Agreement.
3. As regards the Republic of Armenia:
 - (a) Annex VIII-E contains the reservations of the Republic of Armenia on establishment in accordance with Article 144 of this Agreement;
 - (b) Annex VIII-F contains the list of commitments of the Republic of Armenia on cross-border services in accordance with Article 151 of this Agreement; and
 - (c) Annex VIII-G contains the reservations of the Republic of Armenia on contractual service suppliers and independent professionals in accordance with Articles 156 and 157 of this Agreement.
4. The Annexes referred to in paragraphs 2 and 3 constitute an integral part of this Annex.
5. The definitions of terms provided for in Chapter 5 of Title VI of this Agreement apply also to this Annex.
6. In identifying individual sectors and sub-sectors of services:
 - (a) 'CPC' means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, N° 77, *CPC prov*, 1991; and
 - (b) 'CPC ver. 1.0' means the Central Products Classification as set out in Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, N° 77, *CPC ver 1.0*, 1998.
7. The following abbreviations for the European Union and its Member States are used in Annexes VIII-A, VIII-B, VIII-C and VIII-D:

EU	European Union, including all its Member States
AT	Austria
BE	Belgium
BG	Bulgaria
CY	Cyprus
CZ	Czech Republic
DE	Germany
DK	Denmark
EE	Estonia
EL	Greece
ES	Spain

FI	Finland
FR	France
HR	Croatia
HU	Hungary
IE	Ireland
IT	Italy
LT	Lithuania
LU	Luxembourg
LV	Latvia
MT	Malta
NL	The Netherlands
PL	Poland
PT	Portugal
RO	Romania
SE	Sweden
SI	Slovenia
SK	Slovak Republic
UK	United Kingdom

8. The following abbreviation is used for the Republic of Armenia in Annexes VIII-E, VIII-F and VIII-G:

AR	Republic of Armenia

ANNEX VIII-A

RESERVATIONS ON ESTABLISHMENT OF THE EUROPEAN UNION

1. The list of below indicates the economic activities where the European Union applies reservations to national treatment or most favoured treatment pursuant to Article 144 paragraph 2 of this Agreement to establishments and entrepreneurs of the Republic of Armenia.

The list is composed of the following elements:

- (a) a list of horizontal reservations applying to all sectors or sub-sectors; and
- (b) a list of sector- or sub-sector-specific reservations indicating the sector or sub-sector concerned along with the reservations applying.

A reservation corresponding to an activity which is not liberalised (unbound) is expressed as follows: 'No national treatment and most favoured nation treatment obligations'.

When a reservation under point (a) or (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake the obligations of Article 144 paragraph 2 of this Agreement in the sector concerned without reservations. The absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral EU-wide reservations that may apply.

2. In accordance with Article 141 paragraph 3 of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.
3. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.
4. In accordance with Article 144 of this Agreement, non-discriminatory requirements, such as those concerning the legal form or the obligation to obtain licences or permits applicable to all providers operating on the territory without distinction based on nationality, residency or equivalent criteria, are not listed in this Annex as they are not prejudiced by this Agreement.
5. Where the European Union maintains a reservation that requires that a service supplier be a national, permanent resident or resident of its territory as a condition to the supply of a service in its territory, a reservation listed in the list of commitments in Annex VIII-B or the reservations listed in Annexes VIII-C and VIII-D shall operate as a reservation with respect to establishment under this Annex, to the extent applicable.
6. For greater certainty, for the European Union, the obligation to grant national treatment does not entail the requirement to extend to nationals or juridical persons of the other Party the treatment granted in a Member State to the nationals and juridical persons of another Member State pursuant to the Treaty on the Functioning of the European Union, or to any measures adopted pursuant to that Treaty, including their implementation in the Member States. Such national treatment is granted only to legal persons of the other Party established in accordance with the law of another Member State and having their registered office, central administration or principal place of business in that Member State, including those legal persons established within the EU which are owned or controlled by nationals of the other Party.

Horizontal reservations

Public utilities

EU: Economic activities considered as public utilities at a national or local level may be subject to public monopolies or to exclusive rights granted to private operators ⁽¹⁾.

Types of establishment

EU: Treatment accorded to subsidiaries (of Armenian companies) formed in accordance with the law of the Member States of the European Union and having their registered office, central administration or principal place of business within the Union is not extended to branches or agencies established in the Member States of the European Union by Armenian companies ⁽²⁾. However, this does not prevent a Member State from extending this treatment to branches or agencies established in another Member State by a third-country company or firm, as regards their operation in the first Member State's territory, unless such extension is explicitly prohibited by EU law.

EU: Treatment less favourable may be accorded to subsidiaries (of third-country companies) formed in accordance with the law of a Member State which have only their registered office in the territory of the European Union, unless it can be shown that they possess an effective and continuous link with the economy of one of the Member States.

AT: Managing directors of branches of juridical persons must be resident in Austria; natural persons responsible within a juridical person or a branch for the observance of the Austrian Trade Act must have a domicile in Austria.

BG: The establishment of foreign service suppliers, joint ventures included, may only take the form of limited liability company or joint stock company with at least two shareholders. Establishment of branches is subject to authorisation. Representative offices are to be registered with Bulgarian Chamber of Commerce and Industry and may not engage in economic activity.

EE: At least half of the members of the management board shall have their residence in the European Union. A foreign company shall appoint a director or directors for a branch. A director of a branch must be a natural person with active legal capacity. The residence of at least one director of a branch must be in Estonia, in a member state of European Economic Area or in Switzerland.

FI: A foreigner carrying on trade as a private entrepreneur and at least half of the partners in a general partnership or of general partners in a limited partnership have to be permanently resident in the EEA. For all sectors, EEA residency is required for at least half of the ordinary and deputy members of the board of directors and the managing director; however exemptions may be granted to certain companies. If an Armenian organisation intends to carry on business or trade by establishing a branch in Finland, a trade permit is required.

FR: The managing director of an industrial, commercial or artisanal activity, if not a holder of a residency permit, needs a specific authorisation.

HU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for the acquisition of state-owned properties.

IT: Access to industrial, commercial and artisanal activities may be subject to a residence permit.

⁽¹⁾ Public utilities exist in sectors such as related scientific and technical consulting services, R&D services on social sciences and humanities, technical testing and analysis services, environmental services, health services, transport services and services auxiliary to all modes of transport. Exclusive rights on such services are often granted to private operators, for instance operators with concessions from public authorities, subject to specific service obligations. Given that public utilities often also exist at the sub-central level, detailed and exhaustive sector-specific scheduling is not practical. This reservation does not apply to telecommunications and to computer and related services.

⁽²⁾ In accordance with Article 54 of the TFEU, these subsidiaries are considered as juridical persons of the European Union. To the extent that they have a continuous and effective link with the economy of the European Union, they are beneficiaries of the internal market, which includes, *inter alia*, the freedom to establish and to provide services in all Member States of the European Union.

PL: The scope of operations of a representative office may only encompass advertising and promotion of the foreign parent company represented by the office. For all sectors except legal services and services provided by healthcare units, Armenian investors can undertake and conduct economic activity only in the form of a limited partnership, limited joint-stock partnership, limited liability company, and joint-stock company (in the case of legal services only in the form of registered partnership and limited partnership).

RO: The sole administrator or the chairman of the board of administration as well as half of the total number of administrators of the commercial companies shall be Romanian citizens unless otherwise stipulated in the company contract or its statutes. The majority of the commercial companies' auditors and their deputies shall be Romanian citizens.

SE: A foreign company, which has not established a legal entity in Sweden or is conducting its business through a commercial agent, shall conduct its commercial operations through a branch, registered in Sweden, with independent management and separate accounts. The managing director of the branch, and the vice-managing director if appointed, must reside in the EEA. A natural person not resident in the EEA, who conducts commercial operations in Sweden, shall appoint and register a resident representative responsible for the operations in Sweden. Separate accounts shall be kept for the operations in Sweden. The competent authority may in individual cases grant exemptions from the branch and residency requirements. Building projects with duration of less than a year — conducted by a company located or a natural person residing outside the EEA — are exempted from the requirements of establishing a branch or appointing a resident representative. A partnership may be a founder, only if all owners with unlimited personal liability are resident within the EEA. Founders outside the EEA may apply for permission from the competent authority. For limited liability companies and co-operative economic associations, at least 50 % of the members of the board of directors, the managing director, the vice-managing director, the deputy board members and at least one of the persons authorised to sign for the company, if any, must reside within the EEA. The competent authority may grant exemptions from this requirement. If none of the company's/society's representatives reside in Sweden, the board must appoint and register a person resident in Sweden, who has been authorised to receive servings on behalf of the company/society. Corresponding conditions prevail for establishment of all other types of legal entities. A holder/applicant of registered rights (patents, trademarks, design protection, and plant variety rights) who is not resident in Sweden shall have an agent residing in Sweden for the main purpose of services of process, notification, etc.

SI: A holder/applicant of registered rights (patents, trademarks, design protection) who is not resident in Slovenia shall have a patent agent or a trademark and design agent who is registered in Slovenia, for the main purpose of services of process, notification, etc.

SK: An Armenian natural person whose name is to be registered in the Commercial Register as a person authorised to act on behalf of the entrepreneur is required to submit residence permit for the Slovak Republic.

Investment

ES: Investment in Spain by foreign governments and foreign public entities (which tends to imply, besides economic, also non-economic interests to entity's part), directly or through companies or other entities controlled directly or indirectly by foreign governments, needs prior authorisation by the government.

BG: Foreign investors cannot participate in privatisation. Foreign investors and Bulgarian juridical persons with controlling Armenian participation require permission for a) prospecting, development or extraction of natural resources from the territorial seas, the continental shelf or the exclusive economic zone and b) acquisition of a controlling equity interests in companies engaged in any of the activities specified under 'a').

FR: Pursuant to articles L151-1 and R135-1 sec of the financial and monetary code, the right is reserved that foreign investments in France in sectors listed in article R153-2 of the financial and monetary code are subject to prior approval from the Minister for the Economy. The right is reserved to limit foreign participation in newly privatised companies to a variable amount, determined by the government of France on a case by case basis, of the equity offered by the public. For establishing in certain commercial, industrial or artisanal activities, the right is reserved to require a specific authorisation is if the managing director is not a holder of a permanent residence permit.

FI: The right is reserved to impose restrictions on the right of establishment and the right to provide services by natural persons who do not enjoy regional citizenship in Åland, or by any legal person, without permission by the competent authorities of the Åland Islands.

HU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with regards to Armenian participation in newly privatised companies.

IT: The acquisition of equity stakes of companies operating in the fields of defence and national security, and the acquisition of strategic assets in the fields of transport services, telecommunications and energy may be subject to the approval of the Presidency of the Council of Ministers' Office.

LT: Screening procedures may be applied with respect to investment into enterprises, sectors and facilities of strategic importance to national security.

PL: Unbound in relation to acquisition of state-owned property, i.e. the regulations governing the privatisations process.

SE: The right is reserved to adopt or maintain discriminatory requirements for founders, senior management and board of directors when new forms of legal association are incorporated into Swedish law.

Real estate

The acquisition of land and real estate is subject to the following limitations ⁽¹⁾:

AT: The acquisition, purchase as well as rent or lease of real estate by foreign natural persons and juridical persons requires an authorisation by the competent regional authorities (*Länder*) which will consider whether important economic, social or cultural interests are affected or not.

BG: Foreign natural and juridical persons (incl. through a branch) cannot acquire ownership of land. Bulgarian juridical persons with foreign participation cannot acquire ownership of agricultural land. Foreign juridical persons and foreign citizens with permanent residence abroad can acquire ownership of buildings and limited property rights (right to use, right to build, right to raise a superstructure and servitudes) of real estate.

CZ: Agricultural and forest land can be acquired only by foreign natural persons having permanent residence in the Czech Republic and enterprises established in the juridical persons with permanent residence in the Czech Republic. Specific rules apply to the agricultural and forest land in the state ownership. State agricultural land can be acquired only by Czech nationals, by municipalities and by public universities (for training and research). Legal persons (regardless of the form or place of residence) can acquire state agriculture land from the state only if a building, which they already own, is built on it or if this land is indispensable for the use of such building. Only municipalities and public universities can acquire state forests.

CY: No national treatment and most favoured nation treatment obligations.

DE: Subject to certain conditions of reciprocity.

DK: Acquisition of real estate by non-resident natural or legal persons is as a general rule subject to permission from the Ministry of Justice. The conditions for requiring a permit depend on the intended use of the real estate.

EE: The right is reserved to require that only a natural person who is an Estonian citizen or the citizen of any EEA country or a legal person who is entered in the appropriate Estonian register, may acquire any immovable used for profit yielding land, the land use type categories of which include agriculture or forest land, and only with the authorisation of the county governor. This reservation does not apply to the acquisition of agriculture or forest land for the purposes of providing a service which is liberalised under this agreement.

⁽¹⁾ As regards services sectors, these limitations do not go beyond the limitations reflected in the existing commitments under GATS.

ES: The right is reserved to require foreign investment in activities directly related to real estate investments of diplomatic missions by States that are not members of the EU require and administrative authorisation from the Spanish Council of Ministers, unless there is a reciprocal liberalisation agreement in place.

FI: With respect to the Åland Islands the right is reserved to require prior authorisation.

HU: Subject to the exceptions included in legislation on Arable Land, foreign natural and legal persons are not allowed to acquire arable land. The purchase of real estate by foreigners is subject to obtaining permission from the country public administration agency competent on the basis of the location of real estate. The acquisition of state-owned properties is unbound.

EL: According to Law No. 1892/90, permission from the Ministry of Defence is needed for acquisition of land in areas near borders. According to administrative practices, permission is easily granted for direct investment.

HR: Unbound in relation to acquisition of real estate by services suppliers not established and incorporated in Croatia. Acquisition of real estate necessary for the supply of services by companies established and incorporated in Croatia as legal persons is allowed. Acquisition of real estate necessary for the supply of services by branches requires the approval of the Ministry of Justice. Agricultural land cannot be acquired by foreign juridical or natural persons.

IE: Prior written consent of the Land Commission is necessary for the acquisition of any interest in Irish land by domestic or foreign companies or foreign nationals. Where such land is for industrial use (other than agricultural industry), this requirement is waived subject to certification to this effect from the Minister for Enterprise, Trade and Employment. This law does not apply to land within the boundaries of cities and towns, where the right is reserved to require prior authorisation.

IT: The purchase of real estate by foreign natural and juridical persons is subject to a condition of reciprocity.

LT: Acquisition into ownership of land, internal waters and forests shall be permitted to foreign subjects meeting the criteria of European and transatlantic integration. The land plot acquisition procedure, terms and conditions, as well as restrictions shall be established by the constitutional law.

LV: With regard to the acquisition of rural land by nationals of a third country, including with regard to the authorisation process for the acquisition of rural land.

PL: The acquisition of real estate, direct and indirect requires a permit. A permit is issued through an administrative decision by a minister competent in internal affairs, with the consent of the Minister of National Defence, and in the case of agricultural real estate, also with the consent of the Minister of Agriculture and Rural Development. The acquisition of state-owned property, i.e. the regulations governing the privatisation process (for mode 3) is unbound.

RO: Natural persons not having Romanian citizenship and residence in Romania, as well as legal persons not having Romanian nationality and their headquarters in Romania, cannot acquire ownership over any kind of land plots, through *inter vivos* acts.

SI: The right is reserved to require that juridical persons, established in the Republic of Slovenia with foreign capital participation, may acquire real estate in the territory of the Republic of Slovenia, and that branches established in the Republic of Slovenia by foreign persons may only acquire real estate, except land, necessary for the conduct of the economic activities for which they are established. According to the Law on Commercial Companies, a branch established in the Republic of Slovenia is not considered a juridical person, but as regards their operation, their treatment is equal to a subsidiary, which is in line with Article XXVIII para.(g) of the GATS.

SK: The acquisition of land is unbound (for modes 3 and 4) foreign companies or natural persons may not acquire agricultural and forest land outside the border of the built-up area of a municipality and some other land (e.g. natural resources, lakes, rivers, public roads etc.).

Recognition

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with regards to EU directives on mutual recognition of diplomas. The right to practise a regulated professional service in one Member State of the EU does not grant the right to practise in another Member State ⁽¹⁾.

Specifically for most-favoured-nation treatment

The EU reserves the right to adopt or maintain any measure that accords differential treatment pursuant to any international investment treaties or other trade agreement in force or signed prior to the date of entry into force of this Agreement.

The EU reserves the right to adopt or maintain any measure which accords differential treatment relating to the right of establishment to nationals or enterprises through existing or future bilateral agreements between the following Member States of the European Union: Belgium, Cyprus, Denmark, France, Germany, Greece, Ireland, Italy, Luxembourg, Netherlands, Portugal, Spain and the United Kingdom, and any of the following countries or principalities: San Marino, Monaco, Andorra, and the Vatican City State.

The European Union reserves the right to adopt or maintain any measure which accords differential treatment to a country pursuant to any existing or future bilateral or multilateral agreement which:

- (a) creates an internal market in services and investment;
- (b) grants the right of establishment; or
- (c) requires the approximation of legislation in one or more economic sectors.

For the purpose of this exemption:

- (a) An 'internal market in services and investment' means an area without internal frontiers in which the free movement of services, capital and persons is ensured.
- (b) The 'right of establishment' means an obligation to abolish in substance all barriers to establishment among the parties to the regional economic integration agreement by the entry into force of that agreement. The right of establishment shall include the right of nationals of the parties to the regional economic integration agreement to set up and operate enterprises under the same conditions provided for nationals under the domestic law of the country where such establishment takes place.
- (c) The 'approximation of legislation' means:
 - (i) the alignment of the legislation of one or more of the parties to the regional economic integration agreement with the legislation of the other party or parties to that agreement; or
 - (ii) the incorporation of common legislation into the domestic law of the parties to the regional economic integration agreement.

Such alignment or incorporation shall take place, and shall be deemed to have taken place, only at such time that it has been enacted in the domestic law of the party or parties to the regional economic integration agreement.

Sectoral reservations

BG: Certain economic activities related to the exploitation or use of State or public property are subject to concessions granted under the provisions of the Concessions Act.

In commercial corporations in which the State or a municipality holds a share in the capital exceeding 50 %, any transactions for disposition of fixed assets of the corporation, to conclude any contracts for acquisition of participating interest, lease, joint activity, credit, securing of receivables, as well as incurring any obligations arising under bills of exchange, are subject to authorisation or permission by the Privatisation Agency or other state or regional bodies, whichever is the competent authority.

⁽¹⁾ In order for non-EU-country nationals to obtain EU-wide recognition of their qualifications, a mutual recognition agreement, negotiated within the framework defined in Article 161 of this Agreement, is necessary.

DK, FI, SE: Measures taken by Denmark, Sweden and Finland aimed at promoting Nordic cooperation, such as:

- (a) financial support to research and development (R&D) projects (the Nordic Industrial Fund);
- (b) funding of feasibility studies for international projects (the Nordic Fund for Project Exports); and
- (c) financial assistance to companies ⁽¹⁾ utilising environmental technology (the Nordic Environment Finance Corporation).

This reservation is without prejudice to the exclusion of procurement by a Party, subsidies, or governmental support for trade in services in Article 141 of this Agreement.

PT: Waiver of nationality requirements for the exercise of certain activities and professions by natural persons supplying services for countries in which Portuguese is the official language (Angola, Brazil, Cape Verde, Guinea-Bissau, Mozambique and São Tomé & Príncipe).

Transport related most-favoured-nation treatment:

EU: Any measure which accords differential treatment to a third country pursuant for existing or future agreements relating to access to inland waterways (including agreements following the Rhine-Main-Danube link), which reserve traffic rights for operators based in the countries concerned who meet nationality criteria regarding ownership. Subject to regulations implementing the Mannheim Convention on Rhine Shipping. This part of the reservation only applies to the following Member States of the EU: BE, FR, DE, and NL. Internal waterways transport (CPC 722).

FI: According differential treatment to a country pursuant to existing or future bilateral agreements exempting vessels registered under the foreign flag of a specified other country or foreign registered vehicles from the general prohibition from providing cabotage transport (including combined transport, road and rail) in Finland on the basis of reciprocity (part of CPC 711, part of 712, part of 721).

SE: Measures may be taken on a reciprocal basis allowing vessels from Armenia under the flag of Armenia to operate cabotage traffic in Sweden in so far as Armenia allows vessels registered under the flag of Sweden to operate cabotage traffic in Armenia. The specific aim of this reservation depends on the content of possible mutually agreed future agreement between Armenia and Sweden (CPC 7211, 7212).

BG: In so far as Armenia allows service suppliers from Bulgaria to supply cargo-handling services and storage and warehouse services in sea and river harbours, including services relating to containers and goods in containers, Bulgaria will allow services suppliers from Armenia to supply cargo-handling services and storage and warehouse services in sea and river harbours, including services relating to containers and goods in containers under the same conditions (Part of CPC 741, part of 742).

DE: Chartering-in of foreign ships by consumers resident in Germany may be subject to a condition of reciprocity (CPC 7213, 7223, 83103).

EU: Reserves the right to accord differential treatment to a country pursuant to existing or future bilateral agreements relating to international road haulage (including combined transport — road or rail) and passenger transport, concluded between the EU or the Member States of the EU and a third country (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Such treatment may:

- (a) reserve or limit the supply of the relevant transport services between the contracting Parties or across the territory of the contracting parties to vehicles registered in each contracting party ⁽²⁾; or
- (b) provide for tax exemptions for such vehicles.

⁽¹⁾ Applies to East European companies, which are cooperating with one or more Nordic companies.

⁽²⁾ With regard to Austria the part of the most-favoured-nation treatment exemption regarding traffic rights covers all countries with whom bilateral agreements on road transport or other arrangements relating to road transport exist or may be considered in future.

BG: Measures taken under existing or future agreements, which reserve or restrict the supply of these kinds of transportation services and specify the terms and conditions of this supply, including transit permits or preferential road taxes, in the territory of Bulgaria or across the borders of Bulgaria (CPC 7111, 7112).

HR: Measures applied under existing or future agreements on international road transport and which reserve or limit the supply of transport services and specify operating conditions, including transit permits or preferential road taxes of transport services into, in, across and out of Croatia to the parties concerned (CPC 7111, 7112).

CZ: Measures that are taken under existing or future agreements, and which reserve or limit the supply of transport services and specify operating conditions, including transit permits or preferential road taxes of a transport services into, in, across and out of the Czech Republic to the contracting parties concerned (CPC 7121, 7122, 7123).

EE: When according differential treatment to a country pursuant to existing or future bilateral agreements on international road transport (including combined transport-road or rail), reserving or limiting the supply of a transport services into, in, across and out of Estonia to the contracting parties to vehicles registered in each contracting party, and providing for tax exemption for such vehicles.

LT: Measures that are taken under bilateral agreements and which set the provisions for transport services and specify operating conditions, including bilateral transit and other transport permits for transport services into, through and out of the territory of Lithuania to the contracting parties concerned, and road taxes and levies (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Measures that are taken under existing or future agreements, and which reserve or limit the supply of transport services and specify operating conditions, including transit permits or preferential road taxes of a transport services into, in, across and out of Slovakia to the contracting parties concerned (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Authorisation for the establishment of a commercial presence in Spain may be refused to service suppliers, whose country of origin does not accord effective market access to service suppliers of Spain (CPC 7123).

BG, CZ and SK: Measures taken under existing or future agreements, and which regulate traffic rights and operating conditions, and the supply of transport services in the territory of Bulgaria, the Czech Republic and Slovakia and between the countries concerned.

EU: According differential treatment to a third country pursuant to existing or future bilateral agreements relating to the following Auxiliary air transport services:

- (a) the selling and marketing of air transport services;
- (b) computer reservation system (CRS) services; and
- (c) other services auxiliary to air transport, such as groundhandling services and airport operation services.

In respect of maintenance and repair of aircrafts and parts, the EU reserves the right to adopt or maintain any measure which accords differential treatment to a third country pursuant to existing or future trade agreements pursuant to Article V of GATS.

EU: Reserves the right to require that only recognised organisations authorised by the EU may carry out statutory surveys and certification of ships on behalf of the Member States. Establishment may be required.

PL: In so far as Armenia allows the supply of transport services into and across the territory of Armenia by passenger and freight transport suppliers of Poland, Poland will allow the supply of transport services by passenger and freight transport suppliers of Armenia into and across the territory of Poland under the same conditions.

A. Agriculture, hunting, forestry and logging

FR: The establishment of agricultural enterprises by non-EU companies and the acquisition of vineyards by non EU investors are subject to authorisation.

AT, HR, HU, MT, RO: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for agricultural activities.

CY: The participation of investors is allowed only up to 49 %.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for reindeer husbandry.

IE: Establishment by Armenian residents in flour milling activities is subject to authorisation.

BG: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for logging activities.

SE: Only Sami people may own and exercise reindeer husbandry.

B. Fishing and aquaculture

EU: Access to and use of the biological resources and fishing grounds situated in the maritime waters coming under the sovereignty or within the jurisdiction of Member States of the EU may be restricted to fishing vessels flying the flag of a EU territory unless otherwise provided for.

CY: The maximum non-EU ownership in a fishing boat/ship is 49 % and subject to authorisation.

SE: A ship shall be deemed Swedish and can carry the Swedish flag if more than half the equity is owned by Swedish citizens or juridical persons. The Government may permit foreign vessels to fly the Swedish flag if their operations are under Swedish control or the owner has permanent residence in Sweden. Vessels which are 50 % or more owned by EEA nationals or companies having their registered office, central administration or principal place of business in the EEA and whose operation is controlled from Sweden, may also be registered in the Swedish register. A professional fishing licence, needed for professional fishing, may be given if the fishing has a connection to the Swedish fishing industry. Connection can for example be landing half the catch during a calendar year (in value) in Sweden, half the fishing trips departs from a Swedish harbour or half of the fishermen in the fleet are domiciled in Sweden. For vessels over five meters, a vessel permit is needed together with the professional fishing licence. A permit is granted if, among other things, the vessel is registered in the national registry and the vessel have a real economic connection to Sweden. The commander of a trading vessel or a traditional vessel shall be a national of a Member State of the EEA. Exemptions may be granted by the Swedish Transport Agency.

SI: During transit through the territorial sea of the Republic of Slovenia by foreign fishing vessels, any fishing or catching of fish and other marine organisms at sea and on sea bottom is prohibited. This prohibition extends also to foreign fishing boats. Ships are entitled to fly the Slovenian flag if more than half of the ship is owned by European Union citizens or by juridical persons having their headquarters in a European Union Member State. Aquaculture farms breeding organisms for restocking have to be registered in Slovenia.

UK: No national treatment and most favoured nation obligations for the acquisition of UK flagged vessels, unless the investment is at least 75 % owned by British citizens and/or by companies which are at least 75 % owned by British citizens, in all cases resident and domiciled in the UK. Vessels must be managed, directed and controlled from within the UK.

C. Mining and quarrying

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for juridical persons controlled ⁽¹⁾ by natural or juridical persons of a non EU country which accounts for more than 5 % of the European Union's oil or natural gas imports. No national treatment and most favoured nation treatment obligations for direct branching (incorporation is required).

D. Manufacturing

EU: No national treatment and most favoured national obligations for juridical persons controlled ⁽²⁾ by natural or juridical persons of a non EU country which accounts for more than 5 % of the European Union's oil or natural gas imports. No national treatment and most favoured nation treatment obligations for direct branching (incorporation is required).

IT: Owners of publishing and printing company and publishers must be citizens of a EU Member State. Companies must have their headquarters in a EU Member State.

HR: Residence requirement for publishing, printing and reproduction of recorded media.

SE: Owners of periodicals that are printed and published in Sweden, who are natural persons, must reside in Sweden or be citizens of the EEA. Owners of such periodicals who are juridical persons must be established in the EEA. Periodicals that are printed and published in Sweden, and technical recordings must have a responsible editor, who must be domiciled in Sweden.

For production, transmission and distribution on own account of electricity, gas, steam and hot water ⁽³⁾ (excluding nuclear based electricity generation):

EU: No national treatment and most favoured nation obligations for production of electricity, transmission and distribution of electricity on own account and manufacture of gas, distribution of gaseous fuels.

For production, transmission and distribution of steam and hot water:

EU: No national treatment and most favoured national obligations for juridical persons controlled ⁽⁴⁾ by natural or juridical persons of a non EU country which accounts for more than 5 % of the European Union's oil, electricity or natural gas imports. Unbound for direct branching (incorporation is required).

FI: No national treatment and most favoured nation obligations for production, transmission and distribution of steam and hot water.

1. Business services

Professional services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to legal advisory and legal documentations and certification services provided by legal professionals entrusted with public functions, such as notaries, *'huissiers de justice'* or other *'officiers publics et ministériels'*, and with respect to services provided by bailiffs who are appointed by an official act of government.

⁽¹⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name a majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interests in a juridical person shall be deemed to constitute control.

⁽²⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name a majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interests in a juridical person shall be deemed to constitute control.

⁽³⁾ The horizontal limitation on public utilities applies.

⁽⁴⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name a majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interests in a juridical person shall be deemed to constitute control.

EU: Full admission to the Bar required for the practice of domestic (EU and Member State) law, which is subject to a nationality condition and/or residency requirement.

AT: With respect to legal services, nationality condition for the provision of legal services through commercial presence. Foreign lawyers' (who must be fully qualified in their home country) equity participation and shares in the operating result of any law firm may not exceed 25 %. They may not have decisive influence in decision-making. For foreign minority investors, or its qualified personnel, provision of legal services is only authorised in respect of public international law and the law of the jurisdiction where they are qualified to practice as a lawyer; provision of legal services in respect of domestic (EU and Member State) law including representation before courts requires full admission to the bar, which is subject to a nationality condition.

AT: With respect to accounting, bookkeeping, auditing and taxation advisory services, equity participation and voting rights of persons entitled to exercise the profession according to foreign law may not exceed 25 %.

AT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for medical (except for psychologists and psychotherapists).

AT, BG, HR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of legal services with regard to the respective domestic law (EU and Member States).

AT, CY, EE, MT, SI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for veterinary services.

BE: With respect to legal services, quotas apply for representation before the '*Cour de cassation*' in non-criminal cases.

BG: Foreign lawyers can only provide legal representation services for a national of their country and subject to reciprocity, and in cooperation with a Bulgarian lawyer. For legal mediation services, permanent residence is required.

BG: With respect to legal services, some types of legal form ('*advokatsko sadrujue*' and '*advokatsko drujestvo*') are reserved to lawyers fully admitted to the Bar in the Republic of Bulgaria.

BG: Foreign audit entity (other than from EU and EEA countries) can perform audit services only subject to reciprocity and fulfilment of the requirement that three-fourths of the members of the management bodies and the registered auditors carrying out audit on behalf of the entity meet requirements equivalent to those for Bulgarian auditors.

BG: For mediation services permanent residence is required. With respect to taxation services EU nationality condition applies.

BG: With respect to architectural services, urban planning and landscape architectural services, engineering and integrated engineering services foreign natural and legal persons, possessing recognised licensed designer competence under their national legislation, may survey and design works in Bulgaria independently only after winning a competitive procedure and when selected as contractors under the terms and according to the procedure established by the Public Procurement Act.

BG: With respect to architectural services, urban planning and landscape architectural services, engineering services, and integrated engineering services, for projects of national or regional significance, Armenian investors must act in partnership with or, as subcontractors of, local investors. With respect to architectural services, urban planning and landscape architectural services, foreign specialists must have experience of at least two years in the field of construction. Nationality condition applies to urban planning and landscape architectural services.

BG: With respect to urban planning and landscape architectural services, nationality condition applies.

BG, CY, MT, SI: No national treatment and most favoured national treatment obligation for midwives services and services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel.

CY: Nationality condition for architectural services, urban planning and landscape architectural services, engineering services, and integrated engineering services.

CY: EEA or CH nationality as well as residency (commercial presence) is required for the practice of legal services including representation before courts. Only advocates enrolled in the Bar may be partners or shareholders or members of the Board of Directors in a law company in Cyprus. Non-discriminatory legal form requirements apply. Full admission to the Bar is subject to nationality and residency condition.

CZ: EEA or CH nationality and residency in Czech Republic is required for the practice of legal services in respect of domestic (EU and Member State) law, including representation before courts. Non-discriminatory legal form requirements apply.

CZ, HU, SK: No national treatment and most favoured national treatment obligation for midwives services.

CY: Foreign auditors must obtain an authorisation subject to certain conditions.

BG, CY, CZ, EE, MT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for medical (including psychologists) and dental services.

CZ, SK: The right is reserved to require that at least 60 % of capital share or voting rights are reserved to nationals for the provision of auditing services (CPC 86211 and 86212 other than accounting services).

CZ: Concerning medical (including psychologists) and dental services, midwife services, and services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel, access is restricted to natural persons only. Authorisation by the competent authority required for foreign natural persons.

CZ: Concerning veterinary services, access is restricted to natural persons only. Authorisation by veterinary administration is required.

DK: According to the Danish Administration of Justice Act, the sole purpose of a law firm must be to practice law. Lawyers practicing law in a law firm or other employees in the corporation who own shares therein shall be personally liable jointly with the firm for any claim arising as a result of their assistance to a client. Furthermore, 90 % of shares of a Danish law firm must be owned by lawyers with a Danish licence, EU lawyers registered in Denmark, or law firms registered in Denmark.

DK: Provision of statutory auditing services requires Danish approval as an auditor. Approval require residency in EU Member State or an EEA member State. Voting rights in approved audit firms of auditors and audit firms not approved in accordance with regulation implementing 8. Directive on statutory audit must not exceed 10 % of the voting rights.

DK: In order to enter into partnerships with Danish authorised accountants, foreign accountants have to obtain permission from the Danish Business Authority.

DK: Concerning veterinary services, access is restricted to natural persons only.

EL: Nationality condition for the obtention of a licence to be a statutory auditor.

EL: Nationality requirement for dental technicians.

ES: To provide legal services in respect of EU law and the law of a Member State of the EU, commercial presence may be required to take one of the legal forms which are allowed under national law on a non-discriminatory basis. Some types of legal form may be reserved exclusively to lawyers admitted to the Bar, also on a non-discriminatory basis.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for representation before courts other than by patent agents and '*asianajaja*'.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services related to publicly or privately funded health and social services (i.e. Medical, including Psychologists, and Dental services; Midwives services; Physiotherapists and Paramedical Personnel).

FI: With respect to auditing services, residency requirement for at least one of the auditors of a Finnish Liability company.

FI, HU, NL: Residency requirement for patent agents (part of CPC 861).

FR: With respect to legal services, some types of legal form ('*association d'avocats*' and '*société en participation d'avocat*') are reserved to lawyers fully admitted to the Bar in France. In a law firm providing services in respect of French or EU law, at least 75 % of the partners holding 75 % of the shares shall be lawyers fully admitted to the Bar in France.

FR: With respect to architectural services, medical (including psychologists) and dental services, midwife services and services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel foreign investors only have access to the legal forms of '*société d'exercice libéral*' (*sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée ou sociétés en commandite par actions*) and '*société civile professionnelle*'.

FR: With respect to medical (including psychologists) and dental services, midwife services and services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel nationality is required. However, for midwife services and services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel access by foreigners is possible within annually established quotas.

FR: Nationality condition and reciprocity with respect to veterinary services.

HR: Unbound except for consultancy on home country, foreign and international law. Representation of parties before courts can be practised only by the members of the Bar Council of Croatia (Croatian title '*odvjetnici*'). Citizenship requirement for membership in the Bar Council. In proceedings involving international elements, parties can be represented before arbitration courts — ad hoc courts by lawyers who are members of bar associations of other countries.

HR: Licence is required to provide audit services.

HR: Natural and legal persons may supply architectural and engineering services upon approval of the Croatian Chamber of Architects and Croatian Chamber of Engineers respectively.

HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber.

EL: No national and most favoured nation treatment with respect to dental technicians. EU nationality is required to obtain a licence to be a statutory auditor and in veterinary services.

ES: Statutory auditors and industrial property attorneys are subject to an EU nationality condition.

HU: Establishment should take the form of partnership with a Hungarian barrister (*ügyvéd*) or a barrister's office (*ügyvédi iroda*), or representative office.

HU: Residency requirement for non EEA national in veterinary services.

LV: Nationality requirement for sworn solicitors, to whom legal representation in criminal proceedings is reserved.

LV: In a commercial company of sworn auditors more than 50 % of the voting capital shares shall be owned by sworn auditors or commercial companies of sworn auditors of the EU or the EEA. Attorneys from foreign countries can practise as advocates in court only in accordance with bilateral agreements on mutual legal assistance.

LT: Nationality condition for patent attorneys.

LT: With respect to auditing services, auditor's report must be prepared in conjunction with an auditor accredited to practice in Lithuania. At least $\frac{3}{4}$ of shares of an audit company must belong to auditors or auditing companies of EU or EEA. Establishment is not permitted in the form of a Public Stock Corporation (AB).

LT: Attorneys from foreign countries can practice as advocates in court only in accordance with bilateral agreements on mutual legal assistance.

LT: With respect to Medical (including Psychologists), and Dental services, the supply of service is subject to authorisation which is based on a health services plan established in function of needs, taking into account population and existing medical and dental services.

PL: While other types of legal form are available for EU lawyers, foreign lawyers only have access to the legal forms of registered partnership and limited partnership.

PL: EU nationality condition to provide veterinary services. Foreign persons may apply for permission to practice.

PL: Nationality condition to provide auditing services.

PT: Concerning legal services, nationality condition for the access to the profession of '*solicitadores*' and for industrial property agent.

SK: Residency is required for registration in the professional chamber, and to provide architectural, engineering services and veterinary services. The provision of veterinary services is restricted to natural persons.

SK: EEA or CH nationality and residency (commercial presence) is required for the practice of legal services in respect of domestic law, including representation before courts.

SE: For legal services, for admission to the Bar, which is required only for the use of the Swedish title '*advokat*', residency within the EU, EEA or Switzerland is required. Exemptions may be granted by the board of the Swedish Bar Association. Admission to the Bar is not necessary for the practice of domestic law. A member of the Swedish Bar Association may not be employed by anyone other than a Bar member or a company conducting the business of a Bar member. However, a member of the Bar may be employed by a foreign company. The competent authority may grant exemption from this requirement. There are EEA requirements connected to the appointing of a certifier of an economic plan.

SE: Only auditors approved or authorised in Sweden and auditing firms registered in Sweden may perform statutory auditing services in certain legal entities, including in all limited companies, as well as natural persons. Only auditors approved in Sweden, and registered public accounting firms, may be shareholders or form partnerships in companies which practice qualified auditing (for official purposes). Residency within the EEA or Switzerland is required for authorisation or approval. The titles of 'approved auditor' and 'authorised auditor' may only be used by auditors approved or authorised in Sweden. Auditors of co-operative economic associations and certain other enterprises who are not authorised or approved accountants must be resident within the EEA. The competent authority may grant exemptions from this requirement. (CPC 86211, CPC 86212, other than accounting services).

SI: Representing clients before the court against payment is conditioned by commercial presence in Republic of Slovenia. A foreign lawyer who has the right to practise law in a foreign country may perform legal services or practise law under the conditions laid down in Article 34a of the Attorneys Act, provided the condition of actual reciprocity is fulfilled. Compliance with the condition of reciprocity is verified by the Ministry of Justice. Commercial presence for appointed attorneys by the Slovene Bar Association is restricted to sole proprietorship, law firm with limited liability (partnership) or to a law firm with unlimited liability (partnership) only. The activities of a law firm shall be restricted to the practice of law. Only attorneys may be partners in a law firm.

SI: No national and most favoured nation treatment with respect to accounting, bookkeeping and auditing services. Commercial presence is required. A third-country audit entity may hold shares or form partnerships in Slovenian audit company provided that, under the law of the country in which the third-country audit entity is incorporated, Slovenian audit companies may hold shares or form partnership in an audit entity. A permanent residency in Slovenia is required for at least one member of the management board of an audit company established in Slovenia.

SI: Doctors, dentist, midwives, nurses and pharmacists need a licence from the professional chamber, other health professionals need registration.

SI: No national and most favoured nation treatment with respect to social medicine, sanitary, epidemiological, medical/ecological services; the supply of blood, blood preparations and transplants; and autopsy.

Retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods ⁽¹⁾ (CPC 63211)

AT: The retail of pharmaceutical and specific medical goods to the public may only be carried out through a pharmacy. EEA or Swiss nationality is required in order to operate a pharmacy. EEA or Swiss nationality is required for leaseholders and persons in charge of managing a pharmacy.

BG: Requirement for permanent residence for pharmacists.

CY: No national treatment and most favoured nation treatment obligation with respect to retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods and the supply of pharmaceutical goods and other services supplied by pharmacists (CPC 63211).

DE: Only natural persons are permitted to provide retail services of pharmaceuticals and specific medical goods to the public. Residency is required in order to obtain a licence as a pharmacist and/or to open a pharmacy for the retail of pharmaceutical and certain medical goods to the public. Persons who have not passed the German pharmacy exam may only obtain a licence to take over a pharmacy which has already existed during the preceding three years. This condition does not apply to approved applicants whose qualification has already been recognised for other purposes. In addition, the applicants must have exercised the professional activities of a pharmacist for at least three consecutive years in Germany. Nationals of non EEA countries cannot obtain a licence to establish a pharmacy.

EE: The retail of pharmaceutical and specific medical goods to the public may only be carried out through pharmacy. Mail order sale of medicinal products as well as delivery by post or express service of medicinal products ordered through the Internet is prohibited.

EL: Only natural persons, who are licenced pharmacists, and companies founded by licenced pharmacists, are permitted to provide retail services of pharmaceuticals and specific medical goods to the public. EU nationality is required in order to operate a pharmacy.

ES: Only natural persons are permitted to provide retail services of pharmaceuticals and specific medical goods to the public. Each pharmacist cannot obtain more than one licence. Establishment authorisation is subject to an economic needs test. Main criteria: density conditions in the area.

⁽¹⁾ The supply of pharmaceuticals to the general public, like the provision of other services, is subject to licensing and qualification requirements and procedures applicable in the Member States of the European Union. As a general rule, this activity is reserved to pharmacists. In some Member States of the European Union, only the supply of prescription drugs is reserved to pharmacists.

FI, SE: No national treatment and most favoured national treatment obligation with respect to retail sales of pharmaceutical goods and the supply of pharmaceutical goods to the general public (CPC 63211).

FR: EEA or Swiss nationality is required in order to operate a pharmacy. Foreign pharmacist may be permitted to establish within annually established quotas.

HU: EEA or Swiss nationality is required in order to operate a pharmacy.

IT: Residency is required in order to obtain a licence as a pharmacist and/or to open a pharmacy for the retail of pharmaceuticals and certain medical goods to the public.

LT: The retail sale of medicinal products to the public may only be carried out through a pharmacy. The online sales of prescription medicinal products is prohibited.

LV: In order to commence independent practice in a pharmacy, a foreign pharmacist or pharmacist's assistant, educated in a state which is not a Member State of the EU or a state of the EEA, must work for at least one year in a pharmacy under the supervision of a pharmacist.

SI: The pharmacy service in Slovenia on the primary level is provided by municipalities. The network of pharmaceutical service consists of public pharmacy institution, owned by municipalities and of private pharmacist with concession (where the majority owner must be a pharmacist by profession). The mail order of pharmaceuticals requiring a prescription is prohibited.

SK: Residency condition.

Research and development services

EU: Reserves the right to maintain or adopt measures for R&D services, which receive public funding or State support in any form, and are therefore not considered to be privately funded whereby exclusive rights and/or authorisations can only be granted to nationals of the Member States of the EU and to juridical persons of the EU having their headquarters in the EU (CPC 851, CPC 852, CPC 853).

Real estate services

CY: Nationality condition.

DK: For the provision of real estate services by a physical person present in the territory of Denmark, only authorised real estate agents who are natural persons that have been admitted to the real estate agent register may use the title of 'real estate agent', in accordance with Section 6(1) of the Act on the sale of real estate which lays down the requirements for admission to the register, including residency in EU, EEA or Switzerland. The Act on the sale of real estate is only applicable when providing real estate services to consumers, and does not apply on leasing of real estate.

PT: Residency in a Member State of the EEA is required for natural persons. Incorporation in a Member State of the EEA is required for legal persons.

Rental/leasing without operators

A. Relating to ships

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: No national and most favoured nation treatment with respect to the establishment of a registered company for the purpose of operating with a fleet under the national flag of the State of establishment.

CY: The maximum level of non-EU ownership in a ship is 49 %.

LT: Ships must be owned by Lithuanian natural persons or companies established in Lithuania.

SE: In the case of Armenian ownership interests in a ship, proof of dominating Swedish operating influence must be shown to fly the Swedish flag.

B. Relating to aircraft

EU: Aircraft used by EU air carriers must be registered in the Member State of the EU licensing the carrier or, if the licensing Member State of the EU so allows, elsewhere in the EU. To be registered, aircraft may be required to be owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by enterprises meeting specific criteria regarding ownership of capital and control.

C. Relating to other transport equipment

SE: EEA residency requirement (CPC 83101).

D. Other

BE, FR: The right is reserved to maintain or adopt any measure with regard to the provision of rental and leasing services concerning video tape (CPC 83202).

Other business services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services incidental to agriculture, hunting, forestry (CPC 881); relating to fishing (CPC 882) and manufacturing (CPC 884 and 885), except for advisory and consulting services.

BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with regard to the provision of executive search services (CPC 87201).

AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI and SK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for placement services (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for supply services of office support personnel (CPC 87203).

EU, except HU and SE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for supply services of domestic help personnel, other commercial or industrial workers, nursing, and other personnel. Residency or commercial presence is required and nationality requirements may exist.

EU except BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: Nationality conditions and residency requirement for supply services of personnel.

EU except AT and SE: For investigation services, no national treatment and most favoured treatment obligations. Residency or commercial presence is required and nationality requirements may exist.

AT: Regarding placement services, labour leasing agencies and supply services of personnel (CPC 8720), an authorisation can only be granted to juridical persons having their headquarter in the EEA and members of the management board or managing partners/shareholders entitled to represent the juridical person have to be EEA citizens and have to be domiciled in the EEA.

BG, CY, CZ, DK, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SL, SK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to security services (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309).

BG, SK, HR, HU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with regard the provision of official translation and interpretation (part of CPC 87905).

BE: With respect to security services, EU citizenship and residence are required for managers. Concerning credit reporting services, the right is reserved to require a nationality condition for consumer credit databanks (part of CPC 87901). Nationality condition for collection agency services.

BG: Establishment requirement and nationality condition for activities in aerial photography and for geodesy, cadastral surveying, and cartography when studying movements of the earth crust. No national treatment and most favoured national treatment obligations for investigation services; technical testing and analysis services, services on contract basis for repair and dismantling of equipment in oil and gas fields. No national treatment and most favoured national treatment obligations for official translation and interpretation.

CY: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to Technical Testing and Analysis services or geological, geophysical, surveying and map-making services.

CZ: No national treatment obligation and most favoured nation treatment obligations with respect to collection agency services.

DE: Nationality condition for sworn interpreters.

DE: Nationality conditions and residency requirement for placement services.

DK: Residence requirement for the individual applying for an authorisation to conduct security service and for managers and the majority of members of the board of a legal entity applying for an authorisation to conduct security services. However, residence is not required to the extent it follows from international agreements or orders issued by the Minister for Justice. No national treatment and most favoured nation treatment obligations for the supply of airport guard services.

EE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for security services. EU citizenship required for sworn translators.

ES: With respect to security services: EEA nationality condition for natural and juridical persons and for private security personnel is required.

FI: EEA residency is required for certified translators.

FR: Foreign investors are required to have a specific authorisation for exploration and prospection services for scientific and technical consulting services.

HR: No national treatment and most favourable nation treatment obligations for investigation and security services. For printing and publishing services, residency requirement apply for publisher and editorial board.

HU: Provision of arbitration and conciliation services (CPC 86602) subject to authorisation and residency requirement.

IT: Italian or EU nationality and residency requirement in order to obtain the necessary authorisation to supply security guard services. Owners of publishing and printing company and publishers must be citizens of a EU Member State. Companies must have their headquarters in a EU Member State. No national treatment and MFN obligation for collection agency and credit reporting services.

LV: With respect to investigations services, only detective companies whose head and every person who has an office in the administration institutions thereof is a national of the EU or the EEA are entitled to obtain a licence. With respect to security services at least half of the equity capital should be possessed by physical and juridical persons of the EU or the EEA to obtain a licence. Establishment rights in the publishing sector are granted only to nationally incorporated juridical persons (no branches).

LT: The activity of security services, may only be undertaken by persons with the citizenship of the European Economic Area or a NATO country. Establishment rights in the publishing sector are granted only to nationally incorporated juridical persons (no branches).

LT: The right is reserved to limit the commercial presence to incorporated juridical persons for printing and publishing services (CPC 88442).

EU except NL: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for hallmarking services (part of CPC 893).

NL: To provide hallmarking services, commercial presence in the Netherlands is required. The hallmarking of precious metal articles is currently exclusively granted to two Dutch public monopolies (part of CPC 893).

PL: With respect to investigation services, the professional licence can be granted to a person holding Polish citizenship or to a citizen of another EU Member State, EEA or Switzerland. With respect to security service, a professional licence may be granted only to a person holding Polish citizenship or to a citizen of another EU Member State, EEA or Switzerland. EU nationality condition for sworn translators. Polish nationality condition to provide aerial photographic services and for the editor-in chief of newspaper and journals.

PT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for investigation services. An EU nationality condition for investors to provide collection agency services and credit reporting services. Nationality requirement for specialised personnel for security services.

RO: Concerning building-cleaning services, nationality condition for specialists.

SE: Natural persons who are owners of periodicals that are printed and published in Sweden must reside in Sweden or be citizens of the EEA. Owners of such periodicals who are juridical persons must be established in the EEA. Periodicals that are printed and published in Sweden, and technical recordings must have a responsible editor, who must be domiciled in Sweden.

SK: With respect to investigation services and security services, licences may be granted only if there is no security risk and if all managers are citizens of the EU, EEA or Switzerland.

2. Communication services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to broadcast transmission services, excluding satellite broadcast transmission services. Broadcasting is defined as the uninterrupted chain of transmission required for the distribution of TV and radio programme signals to the general public, but does not cover contribution links between operators.

BE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with regard to satellite broadcast transmission services.

3. Construction and related engineering services

CY: Specific conditions apply and authorisation is required for third-country nationals for establishment.

4. Distribution services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of arms, munitions and explosives and other war materials, the distribution of chemical products, and of precious metals (and stones).

EU: Nationality condition and residency requirement applies in some countries to operate a pharmacy and operate as tobacconists.

HR: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to distribution of tobacco and tobacco products.

FR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to granting of exclusive rights in the areas of tobacco retail.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of alcohol (part of CPC 62112, 62226, 63107, 8929) and pharmaceuticals (CPC 62251, 62117, 8929).

AT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of pharmaceuticals, except for Retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods (CPC 63211). Concerning retail sales of tobacco (CPC 63108), only natural persons may apply for an authorisation to operate as a tobacconist (priority is given to EEA nationals).

BG: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to distribution of alcoholic beverages, chemical products, tobacco and tobacco products, pharmaceuticals, medical and orthopaedic goods, weapons, munitions and military equipment, petroleum and petroleum products, gas, precious metals, precious stones.

DE: Only natural persons are permitted to provide retail services of pharmaceuticals and specific medical goods to the public. Residency is required in order to obtain a licence as a pharmacist and/or to open a pharmacy for the retail of pharmaceuticals and certain medical goods to the public. Nationals of other countries or persons who have not passed the German pharmacy exam may only obtain a licence to take over a pharmacy which has already existed during the preceding three years. This condition does not apply to approved applicants whose qualification has already been recognised for other purposes. In addition, the applicants must have exercised the professional activities of a pharmacist for at least three consecutive years in Germany. Nationals of non EEA countries cannot obtain a licence to establish a pharmacy.

ES: State monopoly on retail sales of tobacco. Establishment is subject to a requirement of nationality of a Member State of the EU.

IT: Concerning distribution of tobacco (part of CPC 6222, part of CPC 6310), for an intermediary between wholesale and retail, owners of magazines (*'magazzini'*), EU nationality is required.

SE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the retail sales of alcoholic beverages.

6. Environmental services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations in respect of the provision of services relating to the collection, purification and distribution of water to household, industrial, commercial or other users, including the provision of drinking water, and water management.

SK: For processing and recycling of used batteries and accumulators, waste oils, old cars and waste from electrical and electronic equipment, incorporation in a Member State of the EU or a Member State of the EEA is required (residency requirement) (part of CPC 9402).

7. Financial services⁽¹⁾

EU: Only firms having their registered office in the European Union can act as depositories of the assets of investment funds. The establishment of a specialised management company, having its head office and registered office in the same Member State, is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies.

AT: Licence for a branch office of a foreign insurer shall be denied if the foreign insurer does not have a legal form corresponding or comparable to a joint stock company or a mutual insurance association. The management of a branch office must consist of two natural persons resident in Austria.

⁽¹⁾ The horizontal limitation on the difference in treatment between branches and subsidiaries applies. Foreign branches may only receive an authorisation to operate in the territory of a Member State under the conditions provided for in the relevant legislation of that Member State and may therefore be required to satisfy a number of specific prudential requirements.

BG: Pension insurance shall be implemented through participation in incorporated pension insurance companies (no branches). Permanent residence in Bulgaria is required for the chairperson of the management board and the chairperson of the board of directors. Before establishing a branch or agency to provide certain classes of insurance, a foreign insurer must have been authorised to operate in the same classes of insurance in its country of origin. Local incorporation (no branches) required for insurance intermediaries. Residency requirement for the members of managing and supervisory body of (re) insurance undertakings and every person authorised to manage or represent the (re)insurance undertaking.

CY: Only members (brokers) of the Cyprus Stock Exchange can undertake business pertaining to securities brokerage in Cyprus. A brokerage firm may only be registered as a member of the Cyprus Stock Exchange if it has been established and registered in accordance with the Companies Law of Cyprus (no branches).

DE: Compulsory air insurance policies can be underwritten only by a subsidiary established in the EU or by a branch established in Germany. If a foreign insurance company has established a branch in Germany, it may conclude insurance contracts in Germany relating to international transport only through the branch established in Germany.

DK: With respect to insurance and insurance-related services, the right is reserved to require that no persons or companies (including insurance companies) may, for business purposes in Denmark, assist in effecting direct insurance for persons resident in Denmark, for Danish ships or for property in Denmark, other than insurance companies licensed by Danish law or by Danish competent authorities. DK retains the right to require that compulsory air transport insurance can be underwritten only by firms established in the EU.

EE: With respect to direct insurance: the management body of an insurance joint stock company with foreign capital participation may include foreign nationals only in proportion to the foreign participation and in any event not more than half of the members of the board of directors. The head of the management of a subsidiary or an independent company must permanently reside in Estonia. For acceptance of deposits, the right is reserved to require of authorisation by the Estonian Financial Supervision Authority and registration under Estonian law as a joint-stock company, a subsidiary or a branch.

EL: With respect to insurance and insurance-related services, the right of establishment does not cover the creation of representative offices or other permanent presence of insurance companies, except where such offices are established as agencies, branches or head offices.

ES: Before establishing a branch or agency to provide certain classes of insurance, a foreign insurer must have been authorised to operate in the same classes of insurance in its country of origin for at least five years. Residency or three years of experience is required for actuarial profession.

HR: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for settlement and clearing services where the Central Depository Agency (CDA) is the sole supplier in Croatia, access to the services of the CDA will be granted to non-residents on a non-discriminatory basis.

HU: The supply of direct insurance in the territory of Hungary by insurance companies not established in the EU is allowed only through a branch office registered in Hungary. With respect to banking and other financial services (excluding insurance), branches of foreign institutions are not allowed to provide asset management services for private pension funds or management of venture capital. The board of a financial institution should include at least two members, who are Hungarian citizens, residents in the meaning of the relevant foreign exchange regulations and have permanent residency in Hungary for at least one year.

IE: In the case of collective investment schemes constituted as unit trusts and variable capital companies (other than undertakings for collective investment in transferable securities, UCITS) the trustee/depositary and management company is required to be incorporated in Ireland or in another Member State of the European Union (no branches). In the case of an investment limited partnership, at least one general partner must be incorporated in Ireland. To become a member of a stock exchange in Ireland, an entity must either (a) be authorised in Ireland, which requires that it be incorporated or be a partnership, with a head/registered office in Ireland, or (b) be authorised in another Member State of the European Union in accordance with the European Union directive on investment and services.

PT: With respect to banking and other financial services (excluding insurance), pension fund management may be provided only by specialised companies incorporated in Portugal for that purpose and by insurance companies established in Portugal and authorised to take up the life insurance business or by entities authorised to pension fund management in other EU Member States. With respect to insurance and insurance-related services, in order to establish a branch in Portugal, foreign insurance companies need to demonstrate prior operational experience of at least five years. Direct branching is not permitted for insurance intermediation, which is reserved to companies formed in accordance with the law of a Member State of the European Union. Air and maritime transport insurance, covering goods, aircraft, hull and liability, can be underwritten only by firms established in the European Union.

FI: For insurance companies providing statutory pension insurance: at least one half of the promoters and members of the board of directors and the supervisory board shall have their place of residence in the EU, unless the competent authorities have granted an exemption. Other insurance companies than those providing statutory pension insurance: residency requirement for at least one member of the board of directors and supervisory board and the managing director. The general agent of an Armenian insurance company must have his place of residence in Finland, unless the company has its head office in the EU. Foreign insurers cannot get a licence in Finland as a branch to carry on statutory pension insurance. Only insurers having their head office in the EU or having their branch in Finland may offer direct insurance (including co-insurance) services. The supply of insurance broker services is subject to a permanent place of business in the EU. Residency requirements for board of directors may apply. For banking services: residency requirement for at least one of the founders, one member of the board of directors and supervisory board, the managing director and the person entitled to sign the name of a credit institution.

IT: The right is reserved to adopt or maintain any measure with respect to the activities of '*consulenti finanziari*' (financial advisers). In order to be authorised to manage the securities settlement system with an establishment in Italy, a company is required to be incorporated in Italy (no branches). In order to be authorised to manage central securities depository services with an establishment in Italy, companies are required to be incorporated in Italy (no branches). In the case of collective investment schemes other than UCITS harmonised under the legislations of the European Union, the trustee/depositary is required to be incorporated in Italy or in another Member State of the European Union and established through a branch in Italy. Management companies of UCITS not harmonised under the legislations of the European Union are also required to be incorporated in Italy (no branches). Only banks, insurance companies, investment firms, and companies managing UCITS harmonised under the legislations of the European Union, having their legal head office in the European Union, as well as UCITS incorporated in Italy may carry out activity of pension fund resources management. In providing the activity of door-to-door selling, intermediaries must utilise authorised financial salesmen listed in the Italian register. Representative offices of foreign intermediaries cannot carry out activities aimed at providing investment services.

LT: For the purpose of asset management, incorporation as a specialised management company (no branches) is required. Only firms having their registered office or branch in Lithuania can act as depositories of pension funds. Only banks having their registered office or branch in Lithuania and authorised to provide investment services in the European Union or in the European Economic Area State may act as the depositaries of the assets of pension funds. At least one head of a bank's administration must speak the Lithuanian language and permanently reside in LT.

PL: Local incorporation (no branches) required for insurance intermediaries. The right is reserved to require that for the provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software, there is a requirement to use the public telecommunications network, or the network of other authorised operator. Foreign insurance companies may take up and pursue insurance activity in the Republic of Poland only through their main branches.

RO: With respect to banking and other financial services (excluding insurance): market operators are Romanian legal persons set up as joint stock companies according to the provisions of the Company Law. The alternative trading systems could be managed by a system operator set up under the conditions described above or by an investment firm authorised by CNVM.

SK: Foreign nationals may establish an insurance company in the form of a joint stock company or may conduct insurance business through their subsidiaries with registered office in Slovakia (no branches). Investment services in Slovakia can be provided by banks, investment companies, investment funds and security dealers which have a legal form of joint-stock company with equity capital according to the law (no branches).

SE: The supply of direct insurance is allowed only through an insurance service supplier authorised in Sweden, provided that the foreign service supplier and the Swedish insurance company belong to the same group of companies or have an agreement of cooperation between them. Insurance broking undertakings not incorporated in Sweden may be established only through a branch. A founder of a savings bank shall be a natural person resident in the EEA.

SI: No national and most favoured nation treatment with respect to insurance services and related intermediation services, except for insurance of risks relating to (i) maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and (ii) goods in international transit. No national and most favoured nation treatment with respect to banking and other financial services except for lending of all types, the acceptance of guarantees and commitments from foreign credit institutions by domestic legal entities and sole proprietors, the provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by suppliers of other financial services, advisory and other auxiliary financial services on all these activities, including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy. Commercial presence is required. Unbound for participation in banks under privatisation and for private pension funds (non-compulsory pension funds).

8. Health, social and education services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to all health, social and education services which receive public funding or State support in any form, and are therefore not considered to be privately funded.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with regard to all privately funded health services, other than privately funded hospital, ambulance, and residential health services other than hospital services (covered by CPC 9311, 93192 and 93193).

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to activities or services forming part of a public retirement plan or statutory system of social security.

EU: With respect to privately funded education services, nationality conditions may apply for majority of members of the Board.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of privately funded other education services, which means services other than those classified as being primary, secondary, higher and adult education services.

BG, CY, FI, MT, RO SE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations concerning the provision of privately funded primary and secondary education services (CPC 921, 922).

AT, SI, PL: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of privately funded ambulance services (CPC 93192).

BG: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to hospital services, for ambulance services and for residential health facilities other than hospital services (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the supply of the Social Security System of Germany, where services may be provided by different companies or entities involving competitive elements which are thus not 'services carried out exclusively in the exercise of governmental authority'.

DE: The right is reserved to accord better treatment in the context of a bilateral trade agreement with regard to the supply of health and social services (CPC 93).

CY, CZ, FI, HR, HU, MT, NL, PL, RO, SE, SI, SK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to all privately funded social services (CPC 933).

BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT, UK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of privately funded social services other than services relating to Convalescent and Rest Houses and Old People's Homes.

CY, CZ, MT, SE, SK: No national or most favoured nation treatment obligations for the provision of privately-funded hospital services, ambulance services and residential health facilities other than hospital services (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: The right is reserved to maintain national ownership of privately funded hospitals run by the German Forces. Germany reserves the right to nationalise other key privately funded hospitals.

FR: Concerning health services and social services, while other types of legal form are available for EU investors, foreign investors only have access to the legal forms of '*société d'exercice libéral*' and '*société civile professionnelle*'. Authorisation is necessary in order to exercise management functions. The authorisation process takes into account the availability of local managers.

FR: Concerning primary, secondary and higher education services (CPC 921, 922, 923): Nationality condition in order to teach in a privately funded educational institution. However, foreign nationals may obtain an authorisation from the relevant competent authorities in order to teach. Foreign national may also obtain an authorisation to establish and operate educational institutions. This authorisation is granted on a discretionary basis.

FI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to privately funded health and social services.

BG: Foreign high schools cannot open their divisions on the territory of the Republic of Bulgaria. Foreign high schools can open faculties, departments, institutes and colleges in Bulgaria only within the structure of the Bulgarian high schools and in cooperation with them.

EL: With respect to higher education services, no national or most favoured nation treatment obligations for establishment of education institutions granting recognised State diplomas. Education at university level shall be provided exclusively by institutions which are fully self-governed public law legal persons. However, the law permits the establishment by the EU residents (natural or legal persons) of private tertiary education institutions granting certificates which are not recognised as equal to university degrees. EU nationality condition for owners and majority of members of the Board and for teachers in privately founded primary and secondary schools.

ES: An authorisation is required in order to open a privately funded university which issues recognised diplomas or degrees; the procedure involves obtaining the advice of the Parliament. An economic needs test is applied, main criteria are population size and density of existing establishments.

HR, SI: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to primary education services (CPC 921).

AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to privately funded higher education services (CPC 923).

CZ: No national or most favoured nation treatment obligations for the supply of higher education services except for post-secondary technical and vocational education services (CPC 92310).

CY, FI, MT, RO, SE: No national or most favoured nation treatment obligations for the supply of adult education services (CPC 924).

AT: No national or most favoured nation treatment obligations for adult schools by means of radio or television broadcasting (CPC 924).

SK: The right is reserved to require EEA residency for providers of education services other than post-secondary technical and vocational education services (CPC 92310). The right is reserved to require that the majority of the members of the board of directors of an establishment providing education services must be Slovak nationals (CPC 921, 922, 923, 924).

SE: Reserves the right to adopt and maintain any measure with respect to educational services suppliers that are approved by public authorities to provide education. This reservation applies to publicly funded and privately funded educational services suppliers with some form of State support, *inter alia* educational service suppliers recognised by the State, educational services suppliers under State supervision or education which entitles to study support.

BE, UK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to the provision of privately-funded ambulance services or privately-funded residential health services other than hospital services.

9. Tourism and travel related services

BG, CY, EL, ES, FR: Nationality condition for tourist guides.

BG: For tourism and travel related services, the number of foreign managers may not exceed the number of managers who are Bulgarian nationals, in cases where the public (state and/or municipal) share in the equity capital of a Bulgarian company exceeds 50 %.

BG: For hotel, restaurant and catering services (excluding catering in air transport services) incorporation is required (no branching).

CY: A licence to establish and operate a tourism and travel company/agency, as well as the renewal of an operating licence of an existing company, shall be granted only to EU natural or legal person. Foreign services providers have to be represented by a resident travel office.

IT: Tourist guides from non-EU countries need to obtain a specific licence.

HR: Location in the protected areas of particular historic and artistic interest and within national or landscape parks is subject to approval by the Government of the Republic of Croatia.

LT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect tourist guides services by tourist guides from foreign countries, which can be provided only in accordance with bilateral agreements (or contracts) on a reciprocity basis.

10. Recreational cultural and sporting services (other than audio-visual services)

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for all recreational, cultural and sporting services not committed in Annex VIII-B (list of commitments on cross-border services) on cross-border supply of services.

Entertainment services (including theatre, live bands, circus and discotheque services)

CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to entertainment services (including theatre, live bands, circus and discotheque services).

BG: No national treatment and most favoured nation treatment obligations, except for theatrical producer, singer group, band and orchestra entertainment services (CPC 96191), services provided by authors, composers, sculptors, entertainers and other individual artists (CPC 96192), and ancillary theatrical services (CPC 96193).

EE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for other entertainment services (CPC 96199) except for cinema theatre services.

LV, LT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations, except for cinema theatre operation services (part of CPC 96199).

News and press agencies services

BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to news and press agencies services (CPC 962).

FR: Foreign participation in existing companies publishing publications in the French language may not exceed 20 % of the capital or of the voting rights in the company. No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to press agencies.

Sporting and other recreational services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to gambling and betting services.

AT, SI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to ski schools and mountain guide services.

BG, CY, CZ, EE, HR, LV, MT, PL, RO, SK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to sporting services (CPC 9641).

Libraries, archives, museums and other cultural services

EU (except AT): No national treatment and most favoured nation treatment with respect to libraries, archives, museum and other cultural services (CPC 963).

11. Transport services

EU: No national treatment and most favoured treatment obligations with respect to the transportation services via space, the rental of space craft (CPC 733, part of CPC 734) and space transport ancillary services.

EU except in FI: Concerning provision of combined transport service, only hauliers established in a Member State who meet the conditions of access to the occupation and access to the market for transport of goods between Member States may, in the context of a combined transport operation between Member States, carry out initial and/or final road haulage legs which form an integral part the combined transport operation and which may or may not include the crossing of a frontier. Limitations affecting any given modes of transport apply. Necessary measures can be taken to ensure that the motor vehicle taxes applicable to road vehicles routed in combined transport are reduced or reimbursed.

AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: No national treatment and most favoured treatment obligations with respect to the provision of combined transport services.

Services auxiliary to transport

EU: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to the provision of pilotage and berthing services (services auxiliary to maritime and inland waterways transport).

EU: Reserves the right to require that only vessels carrying the flag of an EU Member States may provide pushing and towing services (services auxiliary to maritime and to inland waterways).

SI: The rights is reserved to require that only juridical persons established in the Republic of Slovenia (no branches) can perform customs clearance with respect to maritime transport, inland waterways transport, transport by rail and road transport.

Maritime transport and auxiliary services

EU: No national treatment and most favoured treatment obligations for the establishment of a registered company for the purpose of operating a fleet under the national flag of the State of establishment.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to national cabotage transport or the nationality of the crew.

BG: The right to provide services auxiliary to Maritime Transport that require the use of vessels can be granted only to vessels operating under the Bulgarian flag. No direct branching (incorporation is required for service auxiliary to maritime transport).

CY: Nationality conditions for owners of Cyprus ships:

- (a) Natural persons: more than 50 % of the shares of ships must be owned by EU/EEA citizens.
- (b) Legal persons: the total 100 % of the shares must be owned by either corporations established within the EU/EEA area or by corporations established outside in the EU/EEA but controlled by citizens of EU/EEA, whereby 'controlled' means either more than 50 % of the shares of the corporations are owned by EU or EEA citizens, or the majority of the Directors of the corporations are EU or EEA citizens. In both the latter cases they must have either appointed an authorised representative in Cyprus or the management of the ship must be entrusted in full to a Cypriot or Community ship management company in Cyprus.

DK: Non-EU resident natural persons cannot own Danish flagged vessels. Non-EU/EEA companies and jointly owned shipping companies (*partrederi*) can only own Danish flag merchant vessels, if: the vessels are effectively managed, controlled and operated either through a primary or secondary establishment of the owner in Denmark, i.e. a subsidiary, a branch or an agency manned by personnel with permanent authorisation to act on the owner's behalf. Pilotage-providers may only conduct pilotage service in Denmark, if they are domiciled in an EU/EEA country and registered and approved by the Danish authorities in accordance with the Danish Act on Pilotage.

ES: To register a ship in the Special Register, the owner company must be established in the Canary Islands.

HR: For services auxiliary to maritime transport foreign legal person is required to establish a company in Croatia which should be granted a concession by the port authority, following a public tendering procedure. The number of service suppliers may be limited reflecting limitations in port capacity.

HR: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to: c) customs clearance services, d) container station and depot services, e) maritime agency services and f) maritime freight forwarding services.

For a) maritime cargo handling services, b) storage and warehousing services, j) other supporting and auxiliary services (including catering), h) pushing and towing services and i) supporting services for maritime transport: foreign legal person is required to establish a company in Croatia which should be granted a concession by the port authority, following a public tendering procedure. The number of service suppliers may be limited reflecting limitations in port capacity.

FI: Services can be provided only by ships operating under the Finnish flag.

Inland waterways transport ⁽¹⁾ and auxiliary services

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to national cabotage transport or the nationality of the crew. Measures based upon existing or future agreements on access to inland waterways (incl. agreements following the Rhine-Main-Danube link) reserve some traffic rights for operators based in the countries concerned and meeting nationality criteria regarding ownership. Subject to regulations implementing the Mannheim Convention on Rhine Shipping.

HR: No national treatment and most favourable nation treatment obligations for inland waterways transport services.

EU except in LV and MT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for the establishment of a registered company for the purpose of operating a fleet under the national flag of the State of establishment.

⁽¹⁾ Including services auxiliary to inland waterways transport.

AT: With respect to internal waterways transport and services auxiliary to internal waterways transport (rental of vessels with crew, pushing and towing services, pilotage and berthing services, navigation aid services, port and waterway operation services) a concession is only granted to EEA juridical persons and more than 50 % of the capital share and the working capital, the voting rights and the majority in the governing boards are reserved to EEA citizens.

HU: Participation of the State may be required in an establishment.

Air transport services and auxiliary services

The conditions of mutual market access in air transport shall be dealt with by the Agreement between the European Union and its Member States and the Republic of Armenia on the establishment of a common aviation area.

EU: Aircraft used by an air carrier of the EU have to be registered in the Member State of the EU licensing the carrier or, if the licensing Member State of the EU so allows, elsewhere in the EU. To be registered, aircraft may be required to be owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by enterprises meeting specific criteria regarding ownership of capital and control. By exception, aircraft registered in Armenia may be leased by an Armenian air carrier to an air carrier of the EU under certain circumstances — for the air carrier of the EU's exceptional needs, seasonal capacity needs, or needs to overcome operational difficulties, which cannot reasonably be satisfied through leasing aircraft registered within the EU, and subject to obtaining the approval for a limited duration from the Member State of the EU licensing the air carrier of the EU. With respect to rental of aircraft with crew, aircraft must be owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by juridical persons meeting specific criteria regarding ownership of capital and control. Aircraft must be operated by air carriers owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by juridical persons meeting specific criteria regarding ownership of capital and control.

EU: For groundhandling services, establishment within the EU territory may be required. The level of openness of groundhandling services depends on the size of airport. The number of suppliers in each airport may be limited. For 'big airports', this limit may not be less than two suppliers. For greater certainty, this does not affect the EU's rights and obligations under the Agreement on Air Transport between Armenia and the European Union and its Member States.

EU: With respect to computer reservation services, where air carriers of the European Union are not accorded equivalent treatment ⁽¹⁾ to that provided in the European Union by CRS services suppliers outside the European Union, or where CRS services suppliers of the European Union are not accorded equivalent treatment to that provided in the European Union by non-EU air carriers, measures may be taken to accord equivalent treatment, respectively, to the non-EU air carriers by the CRS services suppliers in the European Union, or to the non-EU CRS services suppliers by the air carriers in the European Union.

EU: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to airport operation services.

BG: No direct branching (incorporation is required) for services auxiliary to air transport. For freight transport agency services, foreign persons can supply services only through participation in Bulgarian companies with 49 % limitation on equity participation and through branches.

HR: The right is reserved to adopt or maintain any measure with respect to groundhandling services (including catering).

CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: The right is reserved to adopt or maintain any measure with respect to freight transport agency services (part of CPC 748).

⁽¹⁾ Equivalent treatment implies non-discriminatory treatment of European Union air carriers and European Union CRS services suppliers.

Rail transport and auxiliary services

EU: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to passenger and freight rail transport services (CPC 7111 and 7112).

BG: Concerning services auxiliary to rail transport, no direct branching (incorporation is required). Participation in a Bulgarian company is limited to 49 %.

CZ: Concerning services auxiliary to rail transport, no direct branching (incorporation is required).

HR: No national treatment and most favourable nation treatment obligations for passenger and freight transportation, for freight transport agency services (part of CPC 748), and for pushing and towing services (CPC 7113).

Road transport and auxiliary services

EU: No national treatment and most favourable nation treatment obligations with respect to road transport cabotage transport services, including for transport within a Member State by a carrier established in another Member State (CPC 7121 and CPC 7122), except for rental of non scheduled services of buses with operator, and road transport freight services (CPC 7123), excluding transportation of postal and courier items on own account. Residency requirement for the transport manager.

AT: For passenger and freight transportation and for rental of commercial road vehicles with operators, exclusive rights and authorisations may only be granted to nationals of the Member States of the European Union and to juridical persons of the European Union having their headquarters in the European Union.

BG: For passenger and freight transportation, exclusive rights and authorisations may only be granted to nationals of the Member States of the European Union and to juridical persons of the European Union having their headquarters in the European Union. Incorporation is required. Condition of EU nationality for natural persons. No direct branching (incorporation is required for CPC 7121 and CPC 7122, and for CPC 7123, excluding transportation of postal and courier items on own account). For services auxiliary to road transport, no direct branching (incorporation is required). Participation in a Bulgarian company is limited to 49 %.

CZ: No direct branching (incorporation is required for CPC 7121 and CPC 7122, and for CPC 7123 excluding transportation of postal and courier items on own account).

EL: In order to engage in the occupation of road freight transport operator a Hellenic licence is needed. Licences are granted on non-discriminatory terms. Road freight transport operations established in Greece may only use vehicles that are registered in Greece.

ES: For passenger transportation and for intercity bussing services an economic needs test apply.

FI: Authorisation is required to provide road transport services, which is not extended to foreign registered vehicles.

FR: Foreign investors are not allowed to provide intercity bussing services.

LV: For passenger and freight transportation services, an authorisation is required, which is not extended to foreign registered vehicles. Established entities are required to use nationally registered vehicles.

RO: A licence is required to provide road haulage and road passenger transport. Operators having a licence may only use vehicles that are registered in Romania, owned and used according to the Government Ordinance provisions.

SE: In order to engage in the occupation of road transport operator, a Swedish licence is needed. Criteria for receiving a taxi licence include that the company has appointed a natural person to act as the transport manager (a de facto residency requirement — see the Swedish reservation on types of establishment). Requirement for established entities to use vehicles with national registration.

Criteria for receiving a licence for other road transport operators require that the company be established in the EU, have an establishment situated in Sweden and have appointed a natural person to act as the transport manager, who must be resident in the EU.

Licences are granted on non-discriminatory terms, except that operators of road haulage and road passenger transport services may as a general rule only use vehicles that are registered in the national road traffic registry. If a vehicle is registered abroad, owned by a natural or legal person whose principal residence is abroad and is brought to Sweden for temporary use, the vehicle may be temporarily used in Sweden. Temporary use is usually defined by the Swedish Transport Agency as meaning not more than one year.

Pipeline transport of goods other than fuel and auxiliary services

AT: for CPC 7139, the right is reserved to grant exclusive rights to nationals of the Member States of the EU and to juridical persons of the EU having their headquarters in the EU.

14. Energy services

EU: No national treatment and most favoured treatment obligations with respect to juridical persons of Armenia controlled ⁽¹⁾ by natural or juridical persons of a country which accounts for more than 5 % of the EU's oil or natural gas imports ⁽²⁾, unless the EU provides comprehensive access to this sector to natural or juridical persons of this country, in the context of an economic integration agreement concluded with that country.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations for the production, processing or transportation of nuclear fuel and material, and generation or distribution of nuclear-based energy.

EU: Certification of a transmission system operator which is controlled by a natural or legal person or persons from a third country or third countries may be refused where the operator has not demonstrated that granting certification will not put at risk the security of energy supply in a Member State or the EU, in accordance with Article 11 of Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and Article 11 of Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to retailing and wholesale services of motor fuel, electricity, (non-bottled) gas, steam and hot water.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to pipeline transportation of fuels services, other than consultancy services.

BE, LV: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to pipeline transportation of natural gas, other than consultancy services.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services incidental to energy distribution, other than consultancy services.

SI: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services incidental to energy distribution, other than services incidental to the distribution of gas.

⁽¹⁾ A juridical person is controlled by other natural or juridical person(s) if the latter has/have the power to name a majority of its directors or otherwise legally direct its actions. In particular, ownership of more than 50 % of the equity interest in a juridical person shall be deemed to constitute control.

⁽²⁾ Based on figures published by the Directorate General in charge of Energy in the latest EU energy statistical pocketbook: crude oil imports expressed in weight, gas imports in calorific value.

PL: For storage and warehouse services of fuels transported through pipelines (part of CPC 742), the right is reserved to require that investors from countries which are energy suppliers may be prohibited to obtain the control of the activity. The right is reserved to require incorporation (no branches).

CY: Reserves the right to refuse licencing to third countries nationals or entities controlled by third-country nationals, in relation to the activities of prospecting, exploration and exploitation of hydrocarbons. Entities that have been licenced in relation to the activities of prospecting, exploration and exploitation of hydrocarbons, may not fall under the direct or indirect control of a third country or third-country nationals without prior approval.

15. Other services not included elsewhere

EU: No national treatment and most favoured nation treatment with respect to the provision of new services other than those classified in the United Nations Provisional Central Product Classification (CPC), 1991.

EU: No national treatment and most favoured nation treatment with respect to the provision of services of membership organisations (CPC 95), funeral, cremation and undertaking services (CPC 9703).

LT: No national treatment and most favoured nation treatment with respect to granting internet addresses ending 'gov.lt' and certification of electronic cash register.

CY: Provision of hairdressing services is subject to a nationality condition, coupled with a residency requirement.

PT: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to services related to the sale of equipment or to the assignment of a patent.

SE: No national treatment and most favoured nation treatment obligations with respect to funeral, cremation and undertaking services.

ANNEX VIII-B

COMMITMENTS ON CROSS-BORDER SERVICES OF THE EUROPEAN UNION

1. The list of commitments below indicates the economic activities liberalised by the European Union pursuant to Article 151 of this Agreement and, by means of reservations, the market access and national treatment limitations that apply to services and service suppliers of the Republic of Armenia in those activities. The lists are composed of the following elements:

- (a) a first column indicating the sector or sub-sector in which the commitment is assumed by the Party, and the scope of liberalisation to which the reservations apply; and

- (b) a second column describing the applicable reservations.

When the column referred to in point (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake commitments in the sector concerned without reservations.

The absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral EU-wide reservations that may apply.

Sectors or sub-sectors not mentioned in the list below are not committed.

2. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a market access or a national treatment limitation within the meaning of Articles 149 and 150 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a licence, universal service obligations, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, non-discriminatory requirement that certain activities may not be carried out in environmental protected zones or areas of particular historic and artistic interest), even if not listed, apply in any case to investors of the other Party.
3. The list below is without prejudice to the feasibility of Mode 1 in certain services sectors and sub-sectors and without prejudice to the existence of public monopolies and exclusive rights as described in the list of commitments on establishment.
4. In accordance with Article 141, paragraph 3 of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.
5. The rights and obligations arising from this list of commitments shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly to individual natural persons or juridical persons.
6. For greater certainty, for the European Union, the obligation to grant national treatment does not entail the requirement to extend to nationals or juridical persons of the other Party the treatment granted in a Member State to the nationals and juridical persons of another Member State pursuant to the Treaty on the Functioning of the European Union, or to any measure adopted pursuant to that Treaty, including their implementation in the Member States. Such national treatment is granted only to legal persons of the other Party established in accordance with the law of another Member State and having their registered office, central administration or principal place of business in that Member State, including those legal persons established within the European Union which are owned or controlled by nationals of the other Party.

Sector or sub-sector	Description of reservations
1. BUSINESS SERVICES	
All sectors	
A. Professional services	
(a) Legal services (CPC 861) ⁽¹⁾ (excluding legal advisory and legal documentations and certification services provided by legal professionals entrusted with public functions, such as notaries, <i>huissiers de justice</i> or other <i>officiers publics et ministériels</i>)	For Modes 1 and 2 AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PT, PL, SK, UK: Full admission to the Bar, required for the practice of domestic (EU and Member State) law and for representation before courts, is subject to a nationality condition. CY: EU Nationality and Residency condition for the provision of legal services. Full admission to the Bar is subject to a nationality coupled with a residency requirement. Only advocates enrolled in the Bar may be partners or shareholders or members of the Board of Directors in a law company in Cyprus. CY, HU: For foreign lawyers, the scope of legal activities is limited to the provision of legal advice. FI: Full admission to the Bar, required for legal representation services, is subject to a nationality condition, coupled with residency requirements (including for the use of the Finnish title '<i>asianajaja</i>'). BE: Quotas apply for appearing before the '<i>Cour de cassation</i>' in non-criminal cases. BG: Foreign lawyers can only provide legal representation services of a national of their home country and subject to reciprocity, and in cooperation with a Bulgarian lawyer. For legal mediation services permanent residence is required. ES: Industrial property attorneys are subject to a nationality of a Member State of the EU. FR: Lawyers' access to the profession of '<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>' et '<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>' is subject to quotas and to a nationality condition.

⁽¹⁾ Includes legal advisory, legal representational, legal arbitration and conciliation/mediation, and legal documentation and certification services. Provision of legal services is only authorised in respect of public international law, EU law and the law of any jurisdiction where the investor or its personnel is qualified to practice as a lawyer, and, like the provision of other services, is subject to licensing requirements and procedures applicable in Member States of the European Union. For lawyers providing legal services in respect of public international law and foreign law, these may take *inter alia* the form of compliance with local codes of ethics, use of home title (unless recognition with the host title has been obtained) insurance requirements, simple registration with the host country Bar or a simplified admission to the host country Bar through an aptitude test and a legal or professional domicile in the host country. Legal services in respect of EU law shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in the EU acting personally, and legal services in respect of the law of a Member State of the European Union shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in that Member State acting personally. Full admission to the Bar in the relevant Member State of the European Union might therefore be necessary for representation before courts and other competent authorities in the EU since it involves practice of EU and national procedural law. However, in some Member States, foreign lawyers not fully admitted to the Bar are allowed to represent in civil proceedings a party being a national or belonging to the State in which the lawyer is entitled to practice.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	LV: Nationality requirement for sworn solicitors, to whom legal representation in criminal proceedings is reserved. DK: Full admission to the Bar required for practicing law, including appearing before courts. In order to be admitted to the Bar, persons must meet the requirements set out by the Danish Administration of Justice Act. According to the Danish Administration of Justice Act, the title '<i>Advokat</i>' is a protected title. Other persons than lawyers with a Danish licence to practice may perform legal services in accordance with the Danish Act on Legal Services, but are not allowed to use the title '<i>Advokat</i>'. EE: Nationality condition for patent agent and sworn translator (part of CPC 861). NL, FI, HU: Residency requirement for patent agents (part of CPC 861). LT: Nationality condition for patent attorneys. PT: Nationality condition for the access to the profession of '<i>solicitadores</i>' and for industrial property agent.
(b) 1. Accounting and bookkeeping services (CPC 86212 other than 'auditing services', CPC 86213, CPC 86219 and CPC 86220)	For Mode 1 FR, HU, IT, MT, RO, SI: Unbound. AT: Nationality condition for representation before competent authorities. CY: Access is subject to an economic needs test. Main criteria: the employment situation in the sub-sector. For Mode 2 All Member States: None.
(b) 2. Auditing services (CPC 86211 and 86212 other than accounting services)	For Mode 1 BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Unbound. AT: Nationality condition for representation before competent authorities and for performing audits provided for in specific Austrian laws (e.g. joint stock companies law, stock exchange law, banking law, etc.). SE: Only auditors approved and authorised in Sweden and auditing firms registered in Sweden may perform statutory auditing services in certain legal entities, including in all limited companies, as well as natural persons. Only auditors approved in Sweden, and registered public accounting firms, may be shareowners or form partnerships in companies which practice qualified auditing (for official purposes). Residency within the EEA or Switzerland is required for approval. The titles of 'approved auditor' and 'authorised auditor' may only be used by auditors approved or authorised in Sweden. Auditors of co-operative economic associations and certain other enterprises who are not authorised or approved accountants must be resident within the EEA. The competent authority may grant exemptions from this requirement.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	HR: Foreign audit firms may provide audit services on the Croatian territory where they have established a branch, in accordance with the provisions of the Company Act. LT: Auditor's report must be prepared in conjunction with an auditor accredited to practice in Lithuania. DK: Residency is required. For Mode 2 None.
(c) Taxation advisory services (CPC 863) ⁽¹⁾	For Mode 1 AT: Nationality condition for representation before competent authorities. CY: Access is subject to an economic needs test. Main criteria: the employment situation in the sub-sector. CZ: Access is restricted to natural persons only. BG, MT, RO, SI: Unbound. For Mode 2 None.
(d) Architectural services and (g) Urban planning and landscape architectural services (CPC 8671 and CPC 8674)	For Mode 1 AT: Unbound except for pure planning services. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Unbound. DE: Application of the national rules on fees and emoluments for all services which are performed from abroad. FR: Provision through SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) or SCP only. HU, RO: Unbound for landscape architectural services. HR: Natural and legal persons may supply these services upon approval of the Croatian Chamber of Architects. A design or project elaborated abroad must be recognised (validated) by an authorised natural or legal person in Croatia with regard to its compliance with Croatian Law. Unbound for urban planning. SK: Residency in the EEA is required for registration in the professional chamber, which is necessary for the exercise of architectural services. For Mode 2 None.

⁽¹⁾ Does not include legal advisory and legal representational services on tax matters, which are to be found under 1.A.a). Legal services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(e) Engineering services; and (f) Integrated engineering services (CPC 8672 and CPC 8673)	For Mode 1 AT, SI: Unbound except for pure planning services. BG, CZ, CY, EL, IT, MT, PT: Unbound. HR: Natural and juridical persons may supply these services upon approval of the Croatian Chamber of Engineers. A design or project elaborated abroad must be recognised (validated) by an authorised natural or legal person in Croatia with regard to its compliance with Croatian law. SK: Residency in the EEA is required for registration in the professional chamber, which is necessary for the exercise of engineering services. For Mode 2 None.
(h) Medical (including psychologists), and dental services (CPC 9312 and part of CPC 85201)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Unbound. LT: The supply of service is subject to authorisation which is based on a health services plan established in function of needs, taking into account population and existing medical and dental services. SI: Unbound for social medicine, sanitary, epidemiological, medical/ecological services, the supply of blood, blood preparations and transplants and autopsy. HR: Unbound, except for telemedicine. CZ: Access is restricted to natural persons only. Authorisation by the Ministry of Health required for foreign natural persons. For Mode 2 None.
(i) Veterinary services (CPC 932)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Unbound. UK: Unbound except for veterinary laboratory and technical services supplied to veterinary surgeons, general advice, guidance and information (e.g.: nutritional, behaviour and pet care). For Mode 2 None.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(j) 1. Midwives services (part of CPC 93191) (j) 2. Services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel (part of CPC 93191) FI: Only for privately-funded services.	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Unbound. FI, PL: Unbound except for nurses. HR: Unbound, except for telemedicine. SE: None. For Mode 2 None.
(k) Retail sales of pharmaceuticals and retail sales of medical and orthopaedical goods (CPC 63211) and other services supplied by pharmacists ⁽¹⁾	For Mode 1 LT: The retail sale of medicinal products to the public may only be carried out through a pharmacy. The online sale of prescription medicinal products is prohibited. LV: Unbound except for mail order. HU: Unbound except for CPC 63211. For Mode 1 and Mode 2 EU except EE: Unbound for Retail sales of pharmaceuticals and retail sales of medical and orthopaedical goods (CPC 63211). CZ, SE, UK: Unbound for other services supplied by pharmacists. CY: Unbound for retail sales of pharmaceutical and retail sales of medical and orthopaedical goods and other services supplied by pharmacists. AT, ES, IE: Mail order of pharmaceuticals is prohibited. SI: The mail order of pharmaceuticals requiring a prescription is prohibited. IT, SK: Retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods (CPC 63211): Residency is required in order to obtain a licence as a pharmacist and/or to open a pharmacy for the retail of pharmaceutical and certain medical goods to the public. EE: Retail of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods (CPC 63211): The retail of pharmaceutical and specific medical goods to the public may only be carried out through pharmacy. Mail order sale of medicinal products as well as delivery by post or express service of medicinal products ordered through the Internet is prohibited. BG: Retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods (CPC 63211): Requirement for permanent residence for pharmacists. Mail order of pharmaceuticals is prohibited.

⁽¹⁾ The supply of pharmaceuticals to the general public, like the provision of other services, is subject to licensing and qualification requirements and procedures applicable in Member States of the European Union. As a general rule, this activity is reserved to pharmacists. In some Member States, only the supply of prescription drugs is reserved to pharmacists.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	For Mode 2 FI: Unbound for Health and Social related Professional services (incl. Retail sales of pharmaceuticals) which are publicly-funded.
B. Computer and related services (CPC 84)	For Modes 1 and 2 None.
C. Research and development services	
(a) R&D services on social sciences and humanities (CPC 852 excluding psychologists services) ⁽¹⁾ (b) R&D services on natural sciences (CPC 851) and (c) Interdisciplinary R&D services (CPC 853)	For Modes 1 and 2 EU: For R&D services, which receive public funding or State support in any form, and are therefore not considered to be privately funded, exclusive rights and/or authorisations can only be granted to nationals of the Member States of the European Union and to juridical persons of the European Union having their headquarters in the European Union.
D. Real estate services ⁽²⁾	
(a) Involving own or leased property (CPC 821) (b) On a fee or contract basis (CPC 822)	For Mode 1 BG, CY, CZ, EE, HR, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound. PT: Incorporation in the EEA is required for legal persons. For Mode 2 None.
E. Rental/leasing services without operators	
(a) Relating to ships (CPC 83103)	For Mode 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: Unbound. For Mode 2 None.
(b) Relating to aircraft (CPC 83104)	For Modes 1 and 2 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Unbound. EU: Aircraft used by an air carrier of the European Union have to be registered in the Member State of the European Union licensing the air carrier or elsewhere in the European Union, and shall be subject to prior approval in accordance with applicable EU or national law on aviation safety. A dry lease agreement to which a EU carrier is a party shall be subject to prior approval in accordance with EU or national law on aviation safety.

⁽¹⁾ Part of CPC 85201, which is to be found under 1.A.h. Medical and dental services.

⁽²⁾ The service involved relates to the profession of real estate agent and does not affect any rights or restrictions on natural and juridical persons purchasing real estate.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(c) Relating to other transport equipment (CPC 83101, CPC 83102 and CPC 83105)	For Mode 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Unbound. SE: For CPC 83101: Residency requirement. For Mode 2 None.
(d) Relating to other machinery and equipment (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 and CPC 83109)	For Mode 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Unbound. For Mode 2 None.
(e) Relating to personal and household goods (CPC 832)	For Modes 1 and 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound. EE: Unbound except for leasing or rental services concerning pre-recorded video-cassettes for use in home entertainment equipment.
(f) Telecommunications equipment rental (CPC 7541)	For Modes 1 and 2 None.
F. Other business services	
(a) Advertising (CPC 871)	For Modes 1 and 2 None.
(b) Market research and opinion Polling (CPC 864)	For Modes 1 and 2 None.
(c) Management consulting services (CPC 865)	For Modes 1 and 2 None.
(d) Services related to management consulting (CPC 866)	For Modes 1 and 2 HU: Unbound for arbitration and conciliation services (CPC 86602).
(e) Technical testing and analysis services (CPC 8676)	For Mode 1 IT: Unbound for the profession of biologist and chemical analyst. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Unbound. For Mode 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Unbound.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(f) Advisory and consulting services incidental to agriculture, hunting and forestry (part of CPC 881)	For Mode 1 IT: Unbound for activities reserved to agronomist and ' <i>periti agrari</i> '. For agronomist and ' <i>periti agrari</i> ', residency and enrolment in the professional register is required. Third-country nationals can enrol under condition of reciprocity. EE, MT, RO, SI: Unbound. For Mode 2 None.
(g) Advisory and consulting services relating to fishing (part of CPC 882)	For Mode 1 LV, MT, RO, SI: Unbound. For Mode 2 None.
(i) Advisory and consulting services incidental to manufacturing (part of CPC 884 and part of CPC 885)	For Modes 1 and 2 None.
(k) Placement and supply services of personnel	
(k) 1. Executive search (CPC 87201)	For Modes 1 and 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Unbound.
(k) 2. Placement services (CPC 87202)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound. For Mode 2 AT, BE, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Unbound.
(k) 3. Supply services of office support personnel (CPC 87203)	For Modes 1 and 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Unbound.
(k) 4. Supply services of domestic help personnel, other commercial or industrial workers, nursing and other personnel (CPCs 87204, 87205, 87206, 87209)	For Modes 1 and 2 All Member States except HU: Unbound. HU: None.
(l) 1. Investigation services (CPC 87301)	For Modes 1 and 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Unbound.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(l) 2. Security services (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 and CPC 87305)	For Mode 1 BE, BG, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Unbound. HU: Unbound for CPC 87304, CPC 87305. IT: For CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 and CPC 87305: Residency is required in order to obtain the necessary authorisation to supply security guards services and the transport of valuables. For Mode 2 HU: Unbound for CPC 87304, CPC 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Unbound.
(m) Related scientific and technical consulting services (CPC 8675)	For Mode 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Unbound for exploration services. BG: Unbound for aerial photography and for geodesy, cadastral surveying, and in cartography when studying movements of the earth crust. HR: None, except that services of basic geological, geodetic and mining research as well as related environmental protection research services on the territory of Croatia can be carried out only jointly with/or through domestic legal persons. For Mode 2 None.
(n) 1. Maintenance and repair of vessels (part of CPC 8868)	For Mode 1 For maritime transport vessels: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Unbound. For inland waterways transport vessels: EU except EE, HU, LV: Unbound. For Mode 2 None. For Modes 1 and 2 EU: Reserves the right to require that only recognised organisations authorised by the EU may carry out statutory surveys and certification of ships on behalf of EU Member States. Establishment may be required.
(n) 2. Maintenance and repair of rail transport equipment (part of CPC 8868)	For Mode 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Unbound. For Mode 2 None.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(n) 3. Maintenance and repair of motor vehicles, motorcycles, snowmobiles and road transport equipment (CPC 6112, CPC 6122, part of CPC 8867 and part of CPC 8868)	For Modes 1 and 2 None.
(n) 4. Maintenance and repair of aircraft and parts thereof (part of CPC 8868)	For Mode 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound. For Mode 2 None.
(n) 5. Maintenance and repair services of metal products, of (non office) machinery, of (non transport and non office) equipment and of personal and household goods ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 and CPC 8866)	For Modes 1 and 2 None.
(o) Building-cleaning services (CPC 874)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.
(p) Photographic services (CPC 875)	For Mode 1 BG, EE, MT, PL: Unbound for the supply of aerial photographic services. HR, LV: Unbound for specialty photographic services (CPC 87504). BG: Establishment requirement and nationality condition for aerial photography. For Mode 2 None.
(q) Packaging services (CPC 876)	For Modes 1 and 2 None.

⁽¹⁾ Maintenance and repair services of transport equipment (CPC 6112, 6122, 8867 and CPC 8868) are to be found under I.F. I) 1 to 1. F.I) 4.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(r) Printing and publishing (CPC 88442)	For Mode 1 SE: Natural persons who are owners of periodicals that are printed and published in Sweden must reside in Sweden or be citizens of the EEA. Owners of such periodicals who are juridical persons must be established in the EEA. Periodicals that are printed and published in Sweden, and technical recordings must have a responsible editor, who must be domiciled in Sweden. For Mode 2 None.
(s) Convention services (part of CPC 87909)	For Modes 1 and 2 None.
(t) Other	
(t) 1. Translation and interpretation services (CPC 87905)	For Mode 1 PL: Unbound for services of sworn translators and interpreters. BG, HR, HU, SK: Unbound for official translation and interpretation. FI: Residency requirement for certified translators (part of CPC 87905). For Mode 2 None.
(t) 2. Interior design and other specialty design services (CPC 87907)	For Mode 1 DE: Application of the national rules on fees and emoluments for all services which are performed from abroad. HR: Unbound. For Mode 2 None.
(t) 3. Collection agency services (CPC 87902)	For Modes 1 and 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound.
(t) 4. Credit reporting services (CPC 87901)	For Modes 1 and 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(t) 5. Duplicating services (CPC 87904) ⁽¹⁾	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound. For Mode 2 None.
(t) 6. Telecommunications consulting services (CPC 7544)	For Modes 1 and 2 None.
(t) 7. Telephone answering services (CPC 87903)	For Modes 1 and 2 None.

2. COMMUNICATION SERVICES

A. Postal and courier services (Services relating to the handling ⁽²⁾ of postal items ⁽³⁾ according to the following list of sub-sectors, whether for domestic or foreign destinations: (i) handling of addressed written communications on any kind of physical medium ⁽⁴⁾ , including hybrid mail service and direct mail, (ii) handling of addressed parcels and packages ⁽⁵⁾ , (iii) handling of addressed press products ⁽⁶⁾ , (iv) handling of items referred to in (i) to (iii) above as registered or insured mail,	For Modes 1 and 2 None ⁽⁷⁾ .

⁽¹⁾ Does not include printing services, which fall under CPC 88442 and are to be found under 1.F p).

⁽²⁾ The term 'handling' should be taken to include clearance, sorting, transport and delivery.

⁽³⁾ 'Postal item' refers to items handled by any type of commercial operator, whether public or private.

⁽⁴⁾ E.g. letter, postcards.

⁽⁵⁾ Books, catalogues are included hereunder.

⁽⁶⁾ Journals, newspapers, periodicals

⁽⁷⁾ For subsectors (i) to (iv), individual licences imposing particular universal services obligations and/or financial contribution to a compensation fund may be required.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(v) express delivery services ⁽¹⁾ for items referred to in (i) to (iii) above, (vi) handling of non-addressed items, (vii) document exchange ⁽²⁾. (part of CPC 751, part of CPC 71235 ⁽³⁾ and part of CPC 73210 ⁽⁴⁾) The organisation of the siting of letter boxes on the public highway, the issuing of postage stamps, and the provision of the registered mail service used in the course of judicial or administrative procedures may be restricted in accordance with national legislation. Licensing systems may be established for those services for which a general universal service obligation exists. These licences may be subject to particular universal service obligations or a financial contribution to a compensation fund.	
B. Telecommunications services (These services do not cover the economic activity consisting of the provision of content which requires telecommunications services for its transport)	
(a) All services consisting of the transmission and reception of signals by any electromagnetic means ⁽⁵⁾, excluding broadcasting ⁽⁶⁾	For Modes 1 and 2 None.

- ⁽¹⁾ Express delivery services may include, in addition to greater speed and reliability, value added elements such as collection from point of origin, personal delivery to addressee, tracing and tracking, possibility of changing the destination and addressee in transit, confirmation of receipt.
- ⁽²⁾ Provision of means, including the supply of ad hoc premises as well as transportation by a third party, allowing self-delivery by mutual exchange of postal items between users subscribing to this service. Postal item refers to items handled by any type of commercial operator, whether public or private.
- ⁽³⁾ Transportation of mail on own account by any land mode.
- ⁽⁴⁾ Transportation of mail on own account by air.
- ⁽⁵⁾ These services do not include on-line information and/or data processing (including transaction processing) (part of CPC 843) which is to be found under 1.B. Computer services.
- ⁽⁶⁾ Broadcasting is defined as the uninterrupted chain of transmission required for the distribution of TV and radio programme signals to the general public, but does not cover contribution links between operators.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(b) Satellite broadcast transmission services ⁽¹⁾	For Modes 1 and 2 EU: None except that service providers in this sector may be subject to obligations to safeguard general interest objectives related to the conveyance of content through their network in line with the EU regulatory framework for electronic communications. BE: Unbound.

3. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES

Construction and related engineering services (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 and CPC 518)	For Mode 1 LT: Unbound. For Mode 2 None.

4. DISTRIBUTION SERVICES

(excluding distribution of arms, munitions, explosives and other war material)

A. Commission agents' services	For Modes 1 and 2
(a) Commission agents' services of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles and parts and accessories thereof (part of CPC 61111, part of CPC 6113 and part of CPC 6121)	EU: Unbound for distribution of chemical products, and of precious metals (and stones). AT: Unbound for distribution of pyrotechnical goods, of ignitable articles and blasting devices and of toxic substances.
(b) Other commission agents' services (CPC 621)	AT, BG: Unbound for distribution of products for medical use such as medical and surgical devices, medical substances and objects for medical use. BG: Unbound for tobacco and tobacco products and for services provided by commodity brokers. CZ: Unbound for auction services. FI: Unbound for the distribution of alcoholic beverages and pharmaceuticals.

⁽¹⁾ These services cover the telecommunications service consisting of the transmission and reception of radio and television broadcast by satellite (the uninterrupted chain of transmission via satellite required for the distribution of TV and radio programme signals to the general public). This covers selling use of satellite services, but does not include the selling of television programme packages to households.

Sector or sub-sector	Description of reservations
B. Wholesale trade services	HU: For commission agents' services (CPC 621): Foreign companies may only supply commodity dealing (brokering) services through a branch office or establishment in HU. A licence is required from the Hungarian Financial Supervisory Authority.
(a) Wholesale trade services of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles and parts and accessories thereof (part of CPC 61111, part of CPC 6113 and part of CPC 6121)	LT: Distribution of pyrotechnics: distribution of pyrotechnics is subject to licensing. Only juridical persons established in the EU may obtain a licence.
(b) Wholesale trade services of telecommunication terminal equipment (part of CPC 7542)	IT: Distribution of tobacco (part of CPC 6222, part of CPC 6310): For an intermediary between wholesale and retail, owners of magazines (<i>"magazzini"</i>), EU nationality is required. HR: Unbound for distribution of tobacco products.
(c) Other wholesale trade services (CPC 622 excluding wholesale trade services of energy products ⁽¹⁾)	For Mode 1 AT, BG, HR, FR, PL, RO: Unbound for distribution of tobacco and tobacco products.
C. Retailing services ⁽²⁾	
(a) Commission agents' services of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles and parts and accessories thereof (CPC 61112, part of CPC 6113 and part of CPC 6121)	IT: For wholesale trade services, state monopoly on tobacco. BG, PL, RO, SE: Unbound for retail sale of alcoholic beverages.
Retailing services of telecommunication terminal equipment (part of CPC 7542)	AT, BG, CY, CZ, IE, RO, SK, SI: Unbound for distribution of pharmaceuticals except retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods (CPC 63211). ES: Distance selling, mail order or similar procedures for retail sale or supply of tobacco is prohibited.
Food retailing services (CPC 631)	BG, HU, PL: Unbound for commodity brokers' services. FR: For commission agents' services, unbound for traders and brokers working in 17 markets of national interest on fresh food products. Unbound for wholesale of pharmaceuticals.
Retailing services of other (non-energy) goods, except retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods ⁽³⁾ (CPC 632 excluding CPC 63211 and 63297)	MT: Unbound for commission agents' services.
D. Franchising (CPC 8929)	BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: For retailing services, unbound except for mail order.

⁽¹⁾ These services, which include CPC 62271, are to be found in ENERGY SERVICES under 18.D.

⁽²⁾ Does not include maintenance and repair services, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 1.B. and 1.F.I).

⁽³⁾ Retail sales of pharmaceutical, medical and orthopaedic goods are to be found under PROFESSIONAL SERVICES in 1.A.k).

Sector or sub-sector	Description of reservations
5. EDUCATIONAL SERVICES (only privately-funded services. For greater certainty, services that receive public funding or State support in any form are not considered to be privately-funded)	
A. Primary education services (CPC 921)	For Mode 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Unbound. IT: Nationality condition for service providers to be authorised to issue State-recognised diplomas. For Mode 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Unbound. For Modes 1 and 2 FR: Nationality condition in order to teach in a privately funded educational institution. However, foreign nationals may obtain an authorisation from the relevant competent authorities in order to teach. Foreign national may also obtain an authorisation to establish and operate educational institutions. This authorisation is granted on a discretionary basis (CPC 921).
B. Secondary education services (CPC 922)	For Mode 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Unbound. IT: Nationality condition for service providers to be authorised to issue State-recognised diplomas. For Mode 2 CY, FI, MT, RO, SE: Unbound. For Modes 1 and 2 FR: Nationality condition in order to teach in a privately funded educational institution. However, foreign nationals may obtain an authorisation from the relevant competent authorities in order to teach. Foreign national may also obtain an authorisation to establish and operate educational institutions. This authorisation is granted on a discretionary basis. (CPC 922). LV: Unbound for education services relating to technical and vocational secondary school-type education services for handicapped students (CPC 9224).
C. Higher education services (CPC 923)	For Mode 1 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Unbound. IT: Nationality condition for service providers to be authorised to issue State-recognised diplomas. ES, IT: Economic needs test for establishing private universities authorised to issue recognised diplomas or degrees. The relevant procedure involves an advice of the Parliament. Main criteria: population and density of existing establishments.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	For Mode 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Unbound. For Modes 1 and 2 CZ, SK: Unbound for higher education services, except post-secondary technical and vocational education services (CPC 92310). FR: Nationality condition in order to teach in a privately funded educational institution. However, foreign nationals may obtain an authorisation from the relevant competent authorities in order to teach. Foreign national may also obtain an authorisation to establish and operate educational institutions. This authorisation is granted on a discretionary basis (CPC 923).
D. Adult education services (CPC 924)	For Modes 1 and 2 CY, FI, MT, RO, SE: Unbound. AT: Unbound for adult education services by means of radio or television broadcasting.
E. Other education services (CPC 929)	For Modes 1 and 2 EU: Unbound.

6. ENVIRONMENTAL SERVICES

A. Waste water services (CPC 9401) ⁽¹⁾ B. Solid/hazardous waste management, excluding cross-border transport of hazardous waste (a) Refuse disposal services (CPC 9402) (b) Sanitation and similar services (CPC 9403) C. Protection of ambient air and climate (CPC 9404) ⁽²⁾ D. Remediation and clean-up of soil and waters (a) Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (part of CPC 94060) ⁽³⁾ E. Noise and vibration abatement (CPC 9405) F. Protection of biodiversity and landscape (a) Nature and landscape protection services (part of CPC 9406) G. Other environmental and ancillary services (CPC 94090)	For Mode 1 EU: Unbound except for consulting services. For Mode 2 None.

⁽¹⁾ Corresponds to sewage services.

⁽²⁾ Corresponds to cleaning services of exhaust gases.

⁽³⁾ Corresponds to parts of nature and landscape protection services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
7. FINANCIAL SERVICES	
A. Insurance and insurance-related services	For Modes 1 and 2 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Unbound for direct insurance services except for insurance of risks relating to: (i) maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and (ii) goods in international transit. AT: Promotional activity and intermediation on behalf of a subsidiary not established in the Union or of a branch not established in Austria (except for reinsurance and retrocession) are prohibited. Compulsory air insurance, except for insurance of international commercial air transport, can be underwritten only by a subsidiary established in the Union or by a branch established in Austria. DK: Compulsory air transport insurance can be underwritten only by firms established in the Union. No persons or companies (including insurance companies) may for business purposes in Denmark assist in effecting direct insurance for persons resident in Denmark, for Danish ships or for property in Denmark, other than insurance companies licensed by Danish law or by Danish competent authorities. DE: Compulsory air insurance policies can be underwritten only by a subsidiary established in the Union or by a branch established in Germany. If a foreign insurance company has established a branch in Germany, it may conclude insurance contracts in Germany relating to international transport only through the branch established in Germany. FR: Insurance of risks relating to ground transport may be carried out only by insurance firms established in the Union. IT: Transport insurance of goods, insurance of vehicles as such and liability insurance regarding risks located in Italy may be underwritten only by insurance companies established in the Union. This reservation does not apply for international transport involving imports into Italy. PL: Unbound for reinsurance and retrocession except for risks relating to goods in international trade. PT: Air and maritime transport insurance, covering goods, aircraft, hull and liability can be underwritten only by firms established in the EU; only persons or companies established in the EU may act as intermediaries for such insurance business in Portugal.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	RO: Reinsurance on international market is allowed only if the reinsured risk cannot be placed on the domestic market. For Mode 1 AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Unbound for direct insurance intermediation services except for insurance of risks relating to: (i) maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and (ii) goods in international transit. PL: Unbound for reinsurance, retrocession and insurance, except for reinsurance, retrocession and insurance of risks relating to: (a) maritime shipping, commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and (b) goods in international transit. BG: Unbound for direct insurance, except for services supplied by foreign suppliers to foreign persons in the territory of the Republic of Bulgaria. Unbound for deposit insurance and similar compensations schemes, as well as mandatory insurance schemes. Transport insurance, covering goods, insurance of vehicles as such and liability insurance regarding risks located in the Republic of Bulgaria may not be underwritten by foreign insurance companies directly. A foreign insurance company may conclude insurance contracts only through a branch. CY, LV, MT: Unbound for direct insurance services except for insurance of risks relating to: (i) maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising herefrom; and (ii) goods in international transit.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	LT: Unbound for direct insurance services except for insurance of risks relating to: (i) maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and (ii) goods in international transit, except related to land transport where the risk is located in Lithuania. BG, LV, LT: Unbound for insurance intermediation. PL: Unbound for reinsurance, retrocession and insurance intermediaries. FI: Only insurers having their head-office in the EU or having their branch in Finland may offer direct insurance (including co-insurance) services. The supply of insurance broker services is subject to a permanent place of business in the EU. HU: The supply of direct insurance in the territory of Hungary by insurance companies not established in the EU is allowed only through a branch office registered in Hungary. IT: Unbound for the actuarial profession. SE: The supply of direct insurance is allowed only through an insurance service supplier authorised in Sweden, provided that the foreign service supplier and the Swedish insurance company belong to the same group of companies or have an agreement of cooperation between them. ES: For actuarial services, residence requirement and three-years relevant experience. For Mode 2 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Unbound for intermediation. BG: For direct insurance, Bulgarian natural and juridical persons, as well as foreign persons who conduct business activity in the territory of the Republic of Bulgaria, can conclude insurance contracts only with suppliers with respect to their activity in Bulgaria, which are licensed to conduct insurance activity in Bulgaria. Insurance compensation resulting from these contracts shall be paid in Bulgaria. Unbound for deposit insurance and similar compensations schemes, as well as mandatory insurance schemes. IT: Transport insurance of goods, insurance of vehicles as such and liability insurance regarding risks located in Italy may be underwritten only by insurance companies established in the Union. This reservation does not apply for international transport involving imports into Italy.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	PL: Unbound for reinsurance, retrocession and insurance services, except for reinsurance, retrocession and insurance of goods in international trade.
B. Banking and other financial services (excluding insurance)	For Modes 1 and 2 LT: The right is reserved to require commercial presence for pension fund management, and that at least one head of a bank's administration permanently reside in LT and speak Lithuanian language. IT: Unbound for '<i>consulenti finanziari</i>' (financial advisers). EE: For acceptance of deposits, requirement of authorisation by Estonian Financial Supervision Authority and registration under Estonian Law as a joint-stock company, a subsidiary or a branch. IE: The right is reserved to require the following: In the case of collective investment schemes constituted as unit trusts and variable capital companies (other than undertakings for collective investment in transferable securities, UCITS), the trustee/depository and management company is required to be incorporated in Ireland or in another Member State of the European Union (no branches). In the case of an investment limited partnership, at least one general partner must be incorporated in Ireland. To become a member of a stock exchange in Ireland, an entity must either (a) be authorised in Ireland, which requires that it be incorporated or be a partnership, with a head/registered office in Ireland, or (b) be authorised in another Member State of the European Union in accordance with the EU directive on investment and services. PL: For the provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software: Requirement to use the public telecommunication network, or the network of another authorised operator. For Mode 1 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Unbound except for provision of financial information and financial data processing and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation. BE: Establishment in Belgium is required for the provision of investment advisory services. BG: Limitations and conditions relating to the use of telecommunications network may apply.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	CY: Unbound except for trading of transferable securities, for provision of financial information and financial data processing and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation. EE: The establishment of a specialised management company is required to perform the activities of management of investment funds, and only firms having their registered office in the Union can act as depositories of the assets of investment funds. LT: The establishment of a specialised management company is required to perform the activities of management of investment funds, and only firms having their registered office or branch in Lithuania can act as depositories of the assets of investment funds. IE: The provision of investment services or investment advice requires either (I) authorisation in Ireland, which normally requires that the entity be incorporated or be a partnership or a sole trader, in each case with a head/registered office in Ireland (authorisation may not be required in certain cases, e.g. where a third-country service provider has no commercial presence in Ireland and the service is not provided to private individuals), or (II) authorisation in another Member State in accordance with the EU Investment Services Directive. LV: Unbound except for provision of financial information and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation. MT: Unbound except for acceptance of deposits, for lending of all types, for provision of financial information and financial data processing and for advisory and other auxiliary services excluding intermediation. PL: For the provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software: Requirement to use the public telecommunication network, or the network of other authorised operator. RO: Unbound for financial leasing, for trading of money market instruments, foreign exchange, derivative products, exchange rate and interest rate instruments, transferable securities and other negotiable instruments and financial assets, for participation in issues of all kinds of securities, for asset management and for settlement and clearing services for financial assets. Payments and money transmission services are allowed only through a resident bank.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	SI: Unbound except for lending of all types, the acceptance of guarantees and commitments from foreign credit institutions by domestic legal entities and sole proprietors, the provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by suppliers of other financial services, advisory and other auxiliary financial services on all these activities, including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy. Commercial presence is required. SI: A pension scheme may be provided by a mutual pension fund (which is not a legal entity and is therefore managed by an insurance company, a bank or a pension company), a pension company or an insurance company. Additionally, a pension scheme can also be offered by pension scheme providers established in accordance with the regulations applicable in a Member State of the EU. HU: Non EEA companies may provide financial services or engage in activities auxiliary to financial services solely through its Hungarian branch. For Mode 2 BG: Limitations and conditions relating to the use of telecommunications network may apply.

8. HEALTH SERVICES AND SOCIAL SERVICES

(only privately-funded services. For greater certainty, services that receive public funding or State support in any form are not considered to be privately-funded)

A. Hospital services (CPC 9311) B. Ambulance services (CPC 93192) C. Residential health facilities other than hospital services (CPC 93193)	For Modes 1 and 2 FR: Unbound for privately funded laboratory analysis and testing services (part of 9311). For Mode 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Unbound. HR: Unbound, except for telemedicine. For Mode 2 None.
D. Social services — All Member States except AT, EE, LT and LV: Only convalescent and rest houses, old people's homes. — AT, EE and LV: all CPC 933.	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 CZ, FI, HU, LT, MT, PL, SE, SI, SK: Unbound.

Sector or sub-sector	Description of reservations
9. TOURISM AND TRAVEL RELATED SERVICES	
A. Hotel, restaurants and catering (CPC 641, CPC 642 and CPC 643) excluding catering in air transport services ⁽¹⁾	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound. HR: Unbound. For Mode 2 None.
B. Travel agencies and tour operators services (including tour managers) (CPC 7471)	For Mode 1 BG, CY, HU: Unbound. CY: Nationality condition. Foreign services providers must be represented by resident travel office. LT: The supply of tour manager services is subject to the establishment in Lithuania and a licence issued by the Lithuanian State Department of Tourism. For Mode 2 None.
C. Tourist guides services (CPC 7472)	For Mode 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Unbound. IT: Tourist guide from non EU countries need to obtain a specific licence from the Region in order to act as a professional tourist guide. BG, CY, EL, ES: EU nationality condition for tourist guide services. For Mode 2 None.

⁽¹⁾ Catering in air transport services is to be found in SERVICES AUXILARY TO TRANSPORT SERVICES under 12.D.a) groundhandling services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
10. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES (other than audio-visual services)	
A. Entertainment services (including theatre, live bands, circus and discotheque services) (CPC 9619)	For Mode 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Unbound. For Mode 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound. BG: Unbound, except for theatrical producer, singer group, band and orchestra entertainment services (CPC 96191); services provided by authors, composers, sculptors, entertainers and other individual artists (CPC 96192); ancillary theatrical services (CPC 96193). EE: Unbound for other entertainment services (CPC 96199), except for cinema theatre services. LT, LV: Unbound, except for cinema theatre operation services (part of CPC 96199).
B. News and press agencies services (CPC 962)	For Mode 1 BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Unbound. For Mode 2 BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Unbound.
C. Libraries, archives museums and other cultural services (CPC 963)	For Modes 1 and 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound.
D. Sporting services (CPC 9641)	For Modes 1 and 2 AT: Unbound for ski school services and mountain guide services. BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Unbound. For Mode 1 CY, EE, HR: Unbound.
E. Recreation park and beach services (CPC 96491)	For Modes 1 and 2 None.

Sector or sub-sector	Description of reservations
11. TRANSPORT SERVICES	
A. Maritime transport (a) International passenger transportation (CPC 7211 less national cabotage transport ⁽¹⁾) (b) International freight transportation (CPC 7212 less national cabotage transport ⁽²⁾)	For Modes 1 and 2 EU: Unbound for maritime national cabotage transport. BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: Feeder services by authorisation.
B. Inland waterways transport (a) Passenger transportation (CPC 7221 less national cabotage transport ⁽²⁾) (b) Freight transportation (CPC 7222 less national cabotage transport ⁽²⁾)	For Modes 1 and 2 EU: Unbound for inland waterways national cabotage transport. Measures based upon existing or future agreements on access to inland waterways (incl. agreements following the Rhine-Main-Danube link) reserve some traffic rights for operators based in the countries concerned and meeting nationality criteria regarding ownership. Subject to regulations implementing the Mannheim Convention on Rhine Shipping. EU: Goods or passenger transport operations by inland waterway may only be provided by an operator that fulfils the following conditions: (a) the supplier is established in a Member State; (b) is entitled there to carry out the (international) transport of goods or passengers by inland waterway; and (c) uses vessels registered in a Member State or in possession of a certificate of membership of a fleet of a Member State. In addition, the vessels shall be owned by natural persons domiciled in a Member State and who are Member State nationals, or owned by legal persons registered in a Member State. Derogations from the majority ownership requirement may exceptionally be provided. In Spain, Sweden and Finland there is no legal distinction between maritime and inland waterways. The regulation of maritime transport applies equally to inland waterways. AT: Registered company or permanent establishment in Austria is required. BG, CY, CZ, EE, FI, HU, HR, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Unbound.

⁽¹⁾ Without prejudice to the scope of activities which may be considered as cabotage under the relevant national legislation, this schedule does not include national cabotage transport, which is assumed to cover transportation of passengers or goods between a port or point located in a Member State of the European Union and another port or point located in the same Member State, including on its continental shelf as provided in the UN Convention on the Law of the Sea, and traffic originating and terminating in the same port or point located in a Member State of the European Union.

⁽²⁾ Includes feeder services and movement of equipment by international maritime transport suppliers between ports located in same State when no revenue is involved.

Sector or sub-sector	Description of reservations
C. Rail transport	For Mode 1
(a) Passenger transportation (CPC 7111)	EU: Unbound.
(b) Freight transportation (CPC 7112)	For Mode 2
	None.
D. Road transport	For Mode 1
(a) Passenger transportation (CPC 7121 and CPC 7122)	EU: Unbound (excluding transportation of postal and courier items on own account).
(b) Freight transportation (CPC 7123, excluding transportation of mail on own account ⁽¹⁾)	For Mode 2
	None.
E. Pipeline transport of goods other than fuel ⁽²⁾ (CPC 7139)	For Mode 1: EU: Unbound. For Mode 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound.

12. SERVICES AUXILIARY TO TRANSPORT ⁽³⁾

A. Services auxiliary to maritime transport	For Modes 1 and 2
(a) Maritime cargo handling services	EU: Unbound for customs clearance services, pushing and towing services and pilotage and berthing services.
(b) Storage and warehousing services (part of CPC 742)	For Mode 1
(c) Customs clearance services	EU: Unbound for maritime cargo handling services and for container station and depot services.
(d) Container station and depot services	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Unbound for rental of vessels with crew.
(e) Maritime agency services	BG: Unbound.
(f) Maritime freight forwarding services	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound for storage and warehousing services.
(g) Rental of vessels with crew (CPC 7213)	HR: Unbound except for freight transport agency services.
(h) Pushing and towing services (CPC 7214)	FI: Services auxiliary to maritime transport can be provided only by ships operating under the Finnish flag.
(i) Supporting services for maritime transport (part of CPC 745)	For Mode 2
(j) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	None.

⁽¹⁾ Part of CPC 71235, which is to be found in COMMUNICATION SERVICES under 2.A. Postal and courier services.

⁽²⁾ Pipeline transportation of fuels is to be found in ENERGY SERVICES under 13.B.

⁽³⁾ Does not include maintenance and repair services of transport equipment, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 1.F. l) 1 to 1.F.l) 4.

Sector or sub-sector	Description of reservations
B. Services auxiliary to inland waterways transport (a) Cargo-handling services (part of CPC 741) (b) Storage and warehouse services (part of CPC 742) (c) Freight transport agency services (part of CPC 748) (d) Rental of vessels with crew (CPC 7223) (e) Pushing and towing services (CPC 7224) (f) Supporting services for internal waterway transport (part of CPC 745) (g) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	For Modes 1 and 2 EU: Measures based upon existing or future agreements on access to inland waterways (incl. agreements following the Rhine-Main-Danube link) reserving some traffic rights for operators based in the countries concerned and meeting nationality criteria regarding ownership. Regulations implementing the Mannheim Convention on Rhine Shipping. EU: Unbound for customs clearance services, pushing and towing services and for pilotage and berthing services. HR: Unbound except for freight transport agency services. For Mode 1 AT: Unbound for rental of vessels with crew, pushing and towing services, pilotage and berthing services, navigation aid services and port and waterway operation services. BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: Unbound for rental of vessels with crew. BG: No direct branching (incorporation is required for service auxiliary to waterways transport). Participation in a Bulgarian company is limited to 49 %.
C. Services auxiliary to rail transport (a) Cargo-handling services (part of CPC 741) (b) Storage and warehouse services (part of CPC 742) (c) Freight transport agency services (part of CPC 748) (d) Pushing and towing services (CPC 7113) (e) Supporting services for rail transport services (CPC 743) (f) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	For Modes 1 and 2 EU: Unbound for customs clearance services and pushing and towing services. HR: Unbound, except for freight transport agency services. For Mode 1 BG, CZ: No direct branching (incorporation is required for service auxiliary to rail transport). Participation in a Bulgarian company is limited to 49 %. For Mode 2 None.
D. Services auxiliary to road transport (a) Cargo-handling services (part of CPC 741) (b) Storage and warehouse services (part of CPC 742) (c) Freight transport agency services (part of CPC 748) (d) Rental of commercial road vehicles with operators (CPC 7124) (e) Supporting services for road transport (CPC 744) (f) Other supporting and auxiliary services (part of CPC 749)	For Mode 1 AT, BG, CY, CZ, DK, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Unbound for Rental of Commercial Road Vehicles with Operators. HR: Unbound except for freight transport agency services and supporting services for road transport that are subject to permit. SE: Requirement for established entities to use vehicles with national registration. For Mode 2 None.

Sector or sub-sector	Description of reservations
D. Services auxiliary to air transport services (a) Ground-handling services (including catering services)	For Mode 1 EU: Unbound. BG: No direct branching (incorporation is required) for services auxiliary to air transport. For Mode 2 BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: Unbound.
(b) Storage and warehouse services (part of CPC 742)	For Modes 1 and 2 None. For Mode 1 BG: No direct branching (incorporation is required) for services auxiliary to air transport.
(c) Freight transport agency services (part of CPC 748)	For Modes 1 and 2 None. For Mode 1 BG: Supply of services by foreign persons is allowed only through participation in Bulgarian companies, with 49 % limitation on equity participation and through branches.
(d) Rental of aircraft with crew (CPC 734)	For Modes 1 and 2 EU: Aircraft used by Union air carriers have to be registered in the Member States licensing the air carrier or elsewhere in the Union. To be registered, aircraft may be required to be owned either by natural persons meeting specific nationality criteria or by juridical persons meeting specific criteria regarding ownership of capital and control. By exception, aircraft registered outside EU may be leased by a foreign air carrier to an air carrier of the European Union in specific circumstances for the air carrier of the European Union's exceptional needs, seasonal capacity needs, or needs to overcome operational difficulties, which cannot reasonably be satisfied through leasing aircraft registered within the European Union, and subject to obtaining the approval of a limited duration from the Member State of the European Union licensing the air carrier of the European Union.
(e) Sales and marketing (f) Computer reservations system	For Modes 1 and 2 EU: Where air carriers of the European Union are not accorded equivalent treatment ⁽¹⁾ to that provided in the European Union by CRS services suppliers outside EU, or where CRS services suppliers of the European Union are not accorded equivalent treatment to that provided in the European Union by non-EU air carriers, measures may be taken to accord equivalent treatment, respectively, to the non-EU air carriers by the CRS services suppliers in the European Union, or to the non-EU CRS services suppliers by the air carriers in the European Union.

⁽¹⁾ 'Equivalent treatment' implies non-discriminatory treatment of air carriers of the European Union and CRS services suppliers of the European Union.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(g) Airport operation services	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.
E. Services auxiliary to pipeline transport of goods other than fuel ⁽¹⁾ (a) Storage and warehouse services of goods other than fuel transported by pipelines, (part of CPC 742)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound. For Mode 2 None.

13. OTHER TRANSPORT SERVICES

Provision of combined transport service	For Mode 1 EU, except in FI: Only hauliers established in a Member State who meet the conditions of access to the occupation and access to the market for transport of goods between Member States may, in the context of a combined transport operation between Member States, carry out initial and/or final road haulage legs which form an integral part the combined transport operation and which may or may not include the crossing of a frontier. Limitations affecting any given modes of transport apply. Necessary measures can be taken to ensure that the motor vehicle taxes applicable to road vehicles routed in combined transport are reduced or reimbursed. For Mode 2 BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: None, without prejudice to the limitations inscribed in this List of Commitments affecting any given mode of transport. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Unbound.

14. ENERGY SERVICES

A. Services incidental to mining (CPC 883) ⁽²⁾	For Modes 1 and 2 None.
B. Pipeline transportation of fuels (CPC 7131)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound.

⁽¹⁾ Services auxiliary to pipeline transportation of fuels are to be found in ENERGY SERVICES under 13.C.

⁽²⁾ Includes the following service rendered on a fee or contract basis: advisory and consulting services relating to mining, on land site preparation, on land rig installation, drilling, drilling bits services, casing and tubular services, mud engineering and supply, solids control, fishing and down-hole special operations, wellsite geology and drilling control, core taking, well testing, wireline services, supply and operation of completion fluids (brines) supply and installation of completion devices, cementing (pressure pumping), stimulation services (fracturing, acidising and pressure pumping), workover and well repair services, plugging and abandoning of wells.

Sector or sub-sector	Description of reservations
C. Storage and warehouse services of fuels transported through pipelines (part of CPC 742)	For Mode 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Unbound. For Mode 2 None.
D. Wholesale trade services of solid, liquid and gaseous fuels and related products (CPC 62271) and wholesale trade services of electricity, steam and hot water	For Modes 1 and 2 EU: Unbound for wholesale trade services of motor fuel, electricity, steam and hot water.
E. Retailing services of motor fuel (CPC 613)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.
F. Retail sales of fuel oil, bottled gas, coal and wood (CPC 63297) and retailing services of electricity, (non bottled) gas, steam and hot water	For Modes 1 and 2 EU: Unbound for retailing services of motor fuel, electricity, (non bottled) gas, steam and hot water. For Mode 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Unbound for Retail sales of fuel oil, bottled gas, coal and wood, unbound except for mail order. For Mode 2 None.
G. Services incidental to energy distribution (CPC 887)	For Mode 1 EU: Unbound except for consultancy services. For Mode 2 None.
15. OTHER SERVICES NOT INCLUDED ELSEWHERE	
(a) Washing, cleaning and dyeing services (CPC 9701)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(b) Hairdressing services (CPC 97021)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.
(c) Cosmetic treatment, manicuring and pedicure services (CPC 97022)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.
(d) Other beauty treatment services n.e.c. (CPC 97029)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.
(e) Spa services and non therapeutical massages, to the extent that they are provided as relaxation physical well-being services and not for medical or rehabilitation purposes ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	For Mode 1 EU: Unbound. For Mode 2 None.
(g) Telecommunications connection services (CPC 7543)	For Modes 1 and 2 None.

⁽¹⁾ Therapeutical massages and thermal cure services are to be found under 1.A.h) Medical services, 1.A.j) 2 Services provided by nurses, physiotherapists and para-medical personnel and health services (8.A and 8.C).

ANNEX VIII-C

RESERVATIONS ON KEY PERSONNEL, GRADUATE TRAINEES AND BUSINESS SELLERS OF THE EUROPEAN UNION

1. The reservations below indicate the economic activities liberalised pursuant to Article 151 of this Agreement for which limitations apply on key personnel and graduate trainees in accordance with Article 154 of this Agreement and on business sellers in accordance with Article 155 of this Agreement and specifies such limitations. The list below is composed of the following elements:

- (a) the first column indicating the sector or sub-sector in which limitations apply; and
- (b) the second column describing the applicable limitations.

When the column referred to under (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake commitments in the sector concerned without reservations (the absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral EU-wide reservations that may apply).

The European Union does not undertake any commitment for key personnel, graduate trainees and business sellers in economic activities which are not liberalised (remain unbound) pursuant to Article 144 of this Agreement.

2. Commitments on key personnel, graduate trainees, business service sellers and sellers of goods do not apply in cases where the intent or effect of their temporary presence is to interfere with, or otherwise affect the outcome of, any labour or management dispute or negotiation.
3. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a limitation within the meaning of Articles 154 and 155 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a licence, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, and need to have a legal domicile in the territory where the economic activity is performed), even if not listed below, apply in any case to key personnel, graduate trainees and business sellers of the Republic of Armenia.
4. All other legal requirements of the European Union and its Member States regarding entry, stay, work and social security measures continue to apply, including regulations concerning period of stay, minimum wages as well as collective wage agreements.
5. In accordance with Article 141, paragraph 3 of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by a Party.
6. The list below is without prejudice to the existence of public monopolies and exclusive rights as described in the list of commitments on establishment.
7. In the sectors where economic needs tests are applied, their main criteria will be the assessment of the relevant market situation in the Member State of the European Union or the region where the service is to be provided, including with respect to the number of, and the impact on, existing services suppliers.
8. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.
9. For greater certainty, for the European Union, the obligation to grant national treatment does not entail the requirement to extend to nationals or juridical persons of the other Party the treatment granted in a Member State to the nationals and juridical persons of another Member State pursuant to the Treaty on the Functioning of the European Union, or to any measure adopted pursuant to that Treaty, including their implementation in the Member States. Such national treatment is granted only to legal persons of the other Party established in accordance with the law of another Member State and having their registered office, central administration or principal place of business in that Member State, including those legal persons established within the EU which are owned or controlled by nationals of the other Party.

Sector or sub-sector	Description of reservations
ALL SECTORS	Scope of intracorporate transferees BG: The number of intracorporate transferees is not to exceed 10 % of the average annual number of the citizens of the EU employed by the respective Bulgarian juridical person. Where less than 100 persons are employed, the number of intracorporate transferees may, subject to authorisation, exceed 10 % of that of the total employees. HU: Unbound for a natural person who has been a partner in a juridical person of Armenia.
ALL SECTORS	Graduate trainees For AT, CZ, DE, ES, FR, HU, LT: training must be linked to the university degree which has been obtained.
ALL SECTORS	Managing directors and auditors AT: Managing directors of branches of juridical persons have to be resident in Austria. Natural persons within a juridical person or a branch responsible for the observance of the Austrian Trade Act must have a domicile in Austria. FI: A foreigner carrying on trade as a private entrepreneur needs a trade permit and has to be permanently resident in the EEA. For all sectors, EEA residency requirements apply for the managing director; however exemptions may be granted to certain companies. FR: The managing director of an industrial, commercial or artisanal activity, if not a holder of a residency permit, needs a specific authorisation. RO: The majority of the commercial companies' auditors and their deputies shall be Romanian citizens. SE: The managing director of a juridical person or a branch shall reside in Sweden. SE: A holder/applicant of registered rights (patents, trademarks, design protection, and plant variety rights) who is not resident in Sweden shall have an agent residing in Sweden for the main purpose of services of process, notification, etc. SI: A holder/applicant of registered rights (patents, trademarks, design protection) who is not resident in Slovenia shall have a patent agent or a trademark and design agent who is registered in Slovenia, for the main purpose of services of process, notification, etc.

Sector or sub-sector	Description of reservations
ALL SECTORS	Recognition EU: EU directives on mutual recognition of diplomas only apply to the citizens of the EU. The right to practise a regulated professional service in one Member State of the EU does not grant the right to practise in another Member State ⁽¹⁾ .
4. MANUFACTURING ⁽²⁾	
H. Publishing, printing and reproduction of recorded media (ISIC rev 3.1: 22), excluding publishing and printing on a fee or contract basis ⁽³⁾	IT: Nationality condition for publishers. HR: Residency requirement for publishers. PL: Nationality condition for the editor-in-chief of newspapers and journals. SE: Residency requirement for publishers and owners of publishing and printing companies.
6. BUSINESS SERVICES	
A. Professional services	
(a) Legal services (CPC 861) ⁽⁴⁾ excluding legal advisory and legal documentations and certification services provided by legal professionals entrusted with public functions, such as notaries, 'huissiers de justice' or other 'officiers publics et ministériels'.	AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, RO, SK, UK: Full admission to the Bar, required for the practice of domestic (EU and Member State) law and for representation before courts, is subject to a nationality condition. For ES, the competent authorities may grant waivers. BE, FI, LU: Full admission to the Bar, required for legal representation services, is subject to a nationality condition, coupled with a residency requirement. In BE quotas apply for representation before the 'Cour de cassation' in non-criminal cases. BG: Armenian lawyers can only provide legal representation services of a Armenian national and subject to reciprocity and cooperation with a Bulgarian lawyer. For legal mediation services, permanent residency is required.

⁽¹⁾ In order for non-EU-country nationals to obtain EU-wide recognition of their qualifications, a mutual recognition agreement, negotiated within the framework defined in Article 161 of this Agreement, is necessary.

⁽²⁾ This sector does not include advisory services incidental to manufacturing.

⁽³⁾ Publishing and printing on a fee or contract basis is to be found in BUSINESS SERVICES under 6.F.p).

⁽⁴⁾ Includes legal advisory services, legal representational services, legal arbitration and conciliation/mediation services, and legal documentation and certification services. Provision of legal services is only authorised in respect of public international law, EU law and the law of any jurisdiction where the service supplier or its personnel is qualified to practice as a lawyer, and, like the provision of other services, is subject to licensing requirements and procedures applicable in the Member States of the EU. For lawyers providing legal services in respect of public international law and foreign law, these licensing requirements and procedures may take, *inter alia*, the form of compliance with local codes of ethics, use of home title (unless recognition with the host title has been obtained), insurance requirements, simple registration with the host country Bar or a simplified admission to the host country Bar through an aptitude test and a legal or professional domicile in the host country. Legal services in respect of EU law shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in a Member State of the EU acting personally, and legal services in respect of the law of a Member State of the EU shall in principle be carried out by or through a fully qualified lawyer admitted to the Bar in that Member State acting personally. Full admission to the Bar in the relevant Member State of the EU might therefore be necessary for representation before courts and other competent authorities in the EU Party since it involves practice of EU and national procedural law. However, in some Member States, foreign lawyers not fully admitted to the Bar are allowed to represent in civil proceedings a party being a national of or belonging to the State in which the lawyer is entitled to practice.

Sector or sub-sector	Description of reservations
	CY: Nationality and residency condition required for the provision of legal services. Full admission to the Bar is subject to a nationality condition, coupled with a residency requirement. Only advocates enrolled in the Bar may be partners or shareholders or members of the Board of Directors in a law company in Cyprus. FR: Lawyers' access to the profession of '<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>' and '<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>' is subject to quotas and to a nationality condition. HR: Full admission to the Bar, required for legal representation services, is subject to a nationality condition (Croatian citizenship and, upon accession to EU, citizenship of an EU Member State). HU: Full admission to the Bar is subject to a nationality condition, coupled with a residency requirement. For foreign lawyers the scope of legal activities is limited to the provision of legal advice, which shall take place on the basis of a collaboration contract concluded with a Hungarian attorney or a law firm. LV: Nationality requirement for sworn solicitors, to whom legal representation in criminal proceedings is reserved. DK: Marketing of legal advice services is restricted to lawyers with a Danish licence to practice. Requirement of a Danish legal examination in order to obtain a Danish licence. LU: Nationality condition for the supply of legal services in respect of Luxembourg and EU law. SE: Admission to the Bar, necessary only for the use of the Swedish title '<i>advokat</i>', is subject to a residency requirement. ES, PT: Nationality condition for the access to the profession of '<i>solicitadores</i>' and for industrial property agents. LT: Nationality condition for patent attorneys. SI: Representing clients before the court against payment is conditioned by commercial presence in Republic of Slovenia. A foreign lawyer who has the right to practise law in a foreign country may perform legal services or practise law under the conditions laid down in Article 34a of the Attorneys Act, provided the condition of actual reciprocity is fulfilled. Compliance with the condition of reciprocity is verified by the Ministry of Justice. Commercial presence for appointed attorneys by the Slovene Bar Association is restricted to sole proprietorship, law firm with limited liability (partnership) or to a law firm with unlimited liability (partnership) only. The activities of a law firm shall be restricted to the practice of law. Only attorneys may be partners in a law firm.
(b) 1. Accounting and bookkeeping services (CPC 86212 other than 'auditing services', CPC 86213, CPC 86219 and CPC 86220)	FR: Provision of accounting and bookkeeping services is conditional on a decision of the Minister of Economics, Finance and Industry, in agreement with the Minister of Foreign Affairs. The requirement of residency cannot exceed 5 years. IT: Residency requirement. CY: Nationality condition.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(b) 2. Auditing services (CPC 86211 and 86212 other than accounting services)	BG: Foreign auditor can perform audit services only subject to reciprocity and if he meets requirements equivalent to those for Bulgarian auditors and has passed successfully the examinations for it. CY: Nationality condition. DK: Residency requirement. ES: Nationality condition for statutory auditors and for administrators, directors and partners of companies other than those covered by the 8th EEC directive on company law. HR: Only certified auditors holding a licence formally recognised by the Croatian Chamber of Auditors can provide auditing services. FI: Residency requirement for at least one of the auditors of a Finnish Liability company. IT: Residency requirement for individual auditors. SE: Only auditors approved or authorised in Sweden and auditing firms registered in Sweden may perform statutory auditing services in certain legal entities, including in all limited companies, as well as natural persons. Only auditors approved in Sweden, and registered public accounting firms, may be shareholders or form partnerships in companies which practice qualified auditing (for official purposes). Residency within the EEA or Switzerland is required for authorisation or approval. The titles of 'approved auditor' and 'authorised auditor' may only be used by auditors approved or authorised in Sweden. Auditors of co-operative economic associations and certain other enterprises who are not authorised or approved accountants must be resident within the EEA. The competent authority may grant exemptions from this requirement. SI: A permanent residency in Slovenia is required for at least one member of the management board of an audit company established in Slovenia.
(c) Taxation advisory services (CPC 863) ⁽¹⁾	CY: Nationality condition. HR, HU, IT: Residency requirement.
(d) Architectural services and (e) Urban planning and landscape architectural services (CPC 8671 and CPC 8674)	EE: At least one responsible person (project manager or consultant) must be resident in Estonia. BG: Nationality condition for urban planning and landscape architectural services. CY: Nationality condition. HR, HU, IT: Residency requirement. SK: Membership in relevant chamber is obligatory; membership in relevant foreign institutions may be recognised. Residency requirement, however exceptions might be considered.

⁽¹⁾ Does not include legal advisory and legal representational services on tax matters, which are to be found under 6.A.a) Legal services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(f) Engineering services and (g) Integrated engineering services (CPC 8672 and CPC 8673)	EE: At least one responsible person (project manager or consultant) must be resident in Estonia. CY: Nationality condition. CZ, HR, IT, SK: Residency requirement. HU: Residency requirement (For CPC 8673 a residency requirement only applies to Graduate Trainees).
(h) Medical (including psychologists) and dental services (CPC 9312 and part of CPC 85201)	CZ, LT, IT, SK: Residency requirement. CZ, RO, SK: Authorisation by the competent authorities required for foreign natural persons. BE, LU: For graduate trainees, authorisation by the competent authorities required for foreign natural persons. BG, CY, MT: Nationality condition. DK: Limited authorisation to fulfil a specific function can be given for up to 18 months and requires residency. FR: Nationality condition. However, access is possible within annually established quotas. HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber. LV: Practice of medical profession by foreigners requires the permission from local health authorities, based on economic needs for medical doctors and dentists in a given region. PL: Practice of medical profession by foreigners requires the permission. Foreign medical doctors have limited election rights within the professional chambers. PT: Residency requirement for psychologists. SI: Doctors, dentists, midwives, nurses and pharmacists need a licence from the professional chamber, other health professionals need registration.
(i) Veterinary services (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, HR, FR, HU: Nationality condition. CZ and SK: Nationality Requirement and residency requirement. IT: Residency requirement. PL: Nationality requirement. Foreign persons may apply for permission to practice.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(j) 1. Midwives services (part of CPC 93191)	BG: Nationality condition. BE, LU: For graduate trainees, authorisation by the competent authorities required for foreign natural persons. CZ, CY, LT, EE, RO, SK: Authorisation by the competent authorities required for foreign natural persons. DK: Limited authorisation to fulfil a specific function can be given for up to 18 months and requires residency. FR: Nationality condition. However, access is possible within annually established quotas. IT: Residency requirement. LV: Subject to economic needs, determined by the total number of midwives in the given region, authorised by local health authorities. PL: Nationality condition. Foreign persons may apply for permission to practice. CY, HU: Unbound. HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber. SI: Midwives need a licence from the professional chamber.
(j) 2. Services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel (part of CPC 93191)	AT: Foreign services suppliers are only allowed in the following activities: nurses, physiotherapists, occupational therapists, logotherapists, dieticians and nutricians. BE, FR, LU: For graduate trainees, authorisation by the competent authorities required for foreign natural persons. HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber. CY, CZ, EE, RO, SK, LT: Authorisation by the competent authorities required for foreign natural persons. BG, CY, HU: A nationality condition. DK: Limited authorisation to fulfil a specific function can be given for up to 18 months and requires residency. CY, CZ, EL, IT: Subject to an economic needs test: decision is subject to regional vacancies and shortages. LV: Subject to economic needs determined by the total number of nurses in the given region, authorised by local health authorities. SI: Nurses need a licence from the professional chamber, health assistants need registration.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(k) Retail sales of pharmaceuticals and retail sales of medical and orthopaedical goods (CPC 63211) and other services supplied by pharmacists ⁽¹⁾	FR: Nationality condition. However, within established quotas, access for Armenian nationals is possible provided the service provider holds a French degree in pharmacy. CY, DE, EL, SK: A nationality condition. HU: Nationality condition except for retail sales of pharmaceuticals and retail sales of medical and orthopaedical goods (CPC 63211). IT, PT: Residency requirement.
D. Real estate services ⁽²⁾	
(a) Involving own or leased property (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: Residency requirement. CY, LV, MT, SI: Nationality condition.
(b) On a fee or contract basis (CPC 822)	DK: Residency requirement unless waived by the Danish Business Authority. FR, HU, IT, PT: Residency requirement. CY, LV, MT, SI: Nationality condition.
E. Rental/leasing services without operators	
(c) Relating to other transport equipment (CPC 83101, CPC 83102 and CPC 83105)	SE: EEA residency requirement (CPC 83101).
(e) Relating to personal and household goods (CPC 832)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.
(f) Telecommunications equipment rental (CPC 7541)	EU: Nationality condition for specialists and for graduate trainees.
F. Other business services	
(e) Technical testing and analysis services (CPC 8676)	IT, PT: Residence requirements for biologists and chemical analysts. CY: Nationality condition for biologists and chemical analysts.

⁽¹⁾ The supply of pharmaceuticals to the general public, like the provision of other services, is subject to licensing and qualification requirements and procedures applicable in the Member States of the EU. As a general rule, this activity is reserved to pharmacists. In some Member States, only the supply of prescription drugs is reserved to pharmacists.

⁽²⁾ The service involved relates to the profession of real estate agent and does not affect any rights and/or restrictions on natural and juridical persons purchasing real estate.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(f) Advisory and consulting services incidental to agriculture, hunting and forestry (part of CPC 881)	IT: Residence requirements for agronomists and <i>'periti agrari'</i> .
(j) 2. Security services (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 and CPC 87305)	BE, BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Nationality condition and a residence requirement. DK: Nationality condition and a residence requirement for managers and for airport guard services. ES, PT: Nationality condition for specialised personnel. FR: Nationality condition for managing directors and directors. IT: Italian or EU nationality condition and a residence requirement in order to obtain necessary authorization for security guard services and the transport of valuables.
(k) Related scientific and technical consulting services (CPC 8675)	DE: Nationality condition for publicly appointed surveyors. FR: Nationality condition for 'surveying' operations relating to the establishment of property rights and to land law. CY: Nationality requirements for ownership of geological, geophysical, surveying and map-making services. IT, PT: Residency requirement.
(l) 1. Maintenance and repair of vessels (part of CPC 8868)	MT: Nationality condition.
(l) 2. Maintenance and repair of rail transport equipment (part of CPC 8868)	LV: Nationality condition.
(l) 3. Maintenance and repair of motor vehicles, motorcycles, snowmobiles and road transport equipment (CPC 6112, CPC 6122, part of CPC 8867 and part of CPC 8868)	EU: For maintenance and repair of motor vehicles, motorcycles and snowmobiles, nationality condition.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(l) 5. Maintenance and repair services of metal products, of (non office) machinery, of (non transport and non office) equipment and of personal and household goods ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 and CPC 8866)	EU: Nationality condition, except for: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK for CPC 633, 8861, 8866; BG for repair services of personal and household goods (excl. Jewellery): CPC 63301, 63302, part of 63303, 63304, 63309; AT for CPC 633, 8861-8866; EE, FI, LV, LT for CPC 633, 8861-8866; CZ, SK for CPC 633, 8861-8865; and SI for CPC 633, 8861, 8866.
(m) Building-cleaning services (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Nationality condition.
(n) Photographic services (CPC 875)	HR, LV: Nationality condition. BG, PL: Nationality condition for the supply of aerial photographic services.
(p) Printing and publishing (CPC 88442)	HR: Residency requirement for publisher and editorial board. SE: Residency requirement for publishers and owners of publishing and printing companies. IT: Owners of publishing and printing company and publishers must be citizens of a EU Member State.
(q) Convention services (part of CPC 87909)	SI: Nationality condition.
(r) 1. Translation and interpretation services (CPC 87905)	FI: Residence requirement for certified translators.
(r) 3. Collection agency services (CPC 87902)	BE, EL: Nationality condition. IT: Unbound.
(r) 4. Credit reporting services (CPC 87901)	BE, EL: Nationality condition. IT: Unbound.
(r) 5. Duplicating services (CPC 87904) ⁽²⁾	EU: Nationality condition.

⁽¹⁾ Maintenance and repair services of transport equipment (CPC 6112, 6122, 8867 and CPC 8868) are to be found under 6.F. l) 1. to 6.F.l) 4.
 Maintenance and repair services of office machinery and equipment including computers (CPC 845) are to be found under 6.B. Computer and related services.

⁽²⁾ Does not include printing services, which fall under CPC 88442 and are to be found under 6.F. p).

Sector or sub-sector	Description of reservations
8. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 and CPC 518)	BG: Foreign specialists must have experience of at least two years in the field of construction. CY: Specific conditions apply and authorisation by the competent authorities required for foreign natural persons.
9. DISTRIBUTION SERVICES (excluding distribution of arms, munitions and war material)	
C. Retailing services ⁽¹⁾	
(c) Food retailing services (CPC 631)	FR: Nationality condition for tobacconists (i.e. <i>buraliste</i>). ES: For retail sales of tobacco. Establishment is subject to a nationality of a Member State of the EU condition.
10. EDUCATIONAL SERVICES (only privately funded services)	
A. Primary education services (CPC 921)	FR: Nationality condition. However, Armenian nationals may obtain authorisation from the competent authorities to establish and direct an education institution, and to teach. IT: Nationality condition for service providers who are authorised to issue State-recognised diplomas. EL: Nationality condition for teachers.
B. Secondary education services (CPC 922)	FR: Nationality condition. However, Armenian nationals may obtain authorisation from the competent authorities to establish and direct an education institution, and to teach. IT: Nationality condition for service providers who are authorised to issue State-recognised diplomas. EL: Nationality condition for teachers. LV: Nationality condition for technical and vocational secondary school-type education services for handicapped students (CPC 9224).
C. Higher education services (CPC 923)	FR: Nationality condition. However, Armenian nationals may obtain authorisation from the competent authorities to establish and direct an education institution and to teach. CZ, SK: Nationality condition for higher education services, except for post-secondary technical and vocational education services (CPC 92310). IT: Nationality condition for service providers who are authorised to issue State-recognised diplomas.

⁽¹⁾ Does not include maintenance and repair services, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 6.B. and 6.F.I).
Does not include retailing services of energy products which are to be found in ENERGY SERVICES under 19.E and 19.F.

Sector or sub-sector	Description of reservations
E. Other education services (CPC 929)	CZ, SK: Nationality condition for the majority of members of the board.
12. FINANCIAL SERVICES	
A. Insurance and insurance-related services	AT: The management of a branch office must consist of two natural persons resident in Austria. EE: For direct insurance, the management body of an insurance joint-stock company with Armenian capital participation may include Armenian nationals only in proportion to the Armenian participation and in any event not more than half of the members of the management body. The head of the management of a subsidiary or an independent company must permanently reside in Estonia. ES: Residency requirement for the actuarial profession (or alternatively two years of experience). HR: Residency requirement. IT: Residency requirement for the actuarial profession. PL: Residency requirement for insurance intermediaries. FI: The managing directors and at least one auditor of an insurance company shall have their place of residence in the EU, unless the competent authorities have granted an exemption. The general agent of a Armenian insurance company shall have his place of residence in Finland, unless the company has its head office in the EU.
B. Banking and other financial services (excluding insurance)	BG: Permanent residence in Bulgaria is required for the executive directors and the managerial agent. FI: A managing director and at least one auditor of credit institutions shall have their place of residence in the EEA, unless the Financial Supervision Authority has granted an exemption. The broker (individual person) on derivative exchange shall have his place of residence in the EU. IT: Condition of residency within the territory of a Member State of the EU for '<i>consulenti finanziari</i>' (financial advisers). HR: Residency requirement. The management board shall direct the business of a credit institution from the territory of the Republic of Croatia. At least one management board member must be fluent in the Croatian language. LT: At least one head of a bank's administration must permanently reside in the Republic of Lithuania and speak Lithuanian language. PL: Nationality requirement for at least one of the bank executives. SE: A founder of a savings bank shall be a natural person resident in the EEA.
13. HEALTH SERVICES AND SOCIAL SERVICES (only privately funded services)	

Sector or sub-sector	Description of reservations
A. Hospital services (CPC 9311) B. Ambulance services (CPC 93192) C. Residential health facilities other than hospital services (CPC 93193) E. Social services (CPC 933)	FR: Authorisation is necessary for the access to management functions. The availability of local managers is taken into consideration for the authorisation. LV: Economic needs tests for doctors, dentists, midwives, nurses, physiotherapists and para-medical personnel. PL: Practice of medical profession by foreigners requires permission. Foreign medical doctors have limited election rights within the professional chambers. HR: All persons providing services directly to patients/treating patients need a licence from the professional chamber.
14. TOURISM AND TRAVEL RELATED SERVICES	
A. Hotel, restaurants and catering (CPC 641, CPC 642 and CPC 643) excluding catering in air transport services ⁽¹⁾	BG: The number of foreign managers is not to exceed the number of managers who are Bulgarian citizens, in cases where the public (state and/or municipal) share in the equity capital of a Bulgarian company exceeds 50 %. HR: Nationality requirement for hospitality and catering services in households and rural homesteads.
B. Travel agencies and tour operators services (including tour managers) (CPC 7471)	BG: The number of foreign managers is not to exceed the number of managers who are Bulgarian citizens, in cases where the public (state and/or municipal) share in the equity capital of a Bulgarian company exceeds 50 %. CY: Nationality condition. HR: Approval of the Ministry of Tourism for office manager position.
C. Tourist guides services (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: Nationality condition. IT: Tourist guides from non-EU countries need to obtain a specific licence.
15. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES (other than audio-visual services)	
A. Entertainment services (including theatre, live bands, circus and discotheque services) (CPC 9619)	FR: Authorisation is necessary for the access to management functions. The authorisation is subject to a nationality condition when authorisation for more than two years is required.

⁽¹⁾ Catering in air transport services is to be found in SERVICES AUXILIARY TO TRANSPORT under 17.E.a) Ground-handling services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
16. TRANSPORT SERVICES	
A. Maritime transport	EU: Nationality condition for ships' crew.
(a) International passenger transportation (CPC 7211 less national cabotage transport)	AT: Nationality condition for the majority of managing directors.
(b) International freight transportation (CPC 7212 less national cabotage transport)	SE: A commander of a trading vessel or a traditional vessel shall be a national of Sweden.
D. Road transport	
(a) Passenger transportation (CPC 7121 and CPC 7122)	AT: Nationality condition for persons and shareholders entitled to represent a juridical person or a partnership. DK, HR: Nationality condition and residence requirement for managers. BG, MT: Nationality condition.
(b) Freight transportation (CPC 7123, excluding transportation of postal and courier items on own account ⁽¹⁾)	AT: Nationality condition for persons and shareholders entitled to represent a juridical person or a partnership. BG, MT: Nationality condition. HR: Nationality condition and residency requirement for managers.
E. Pipeline transport of goods other than fuel ⁽²⁾ (CPC 7139)	AT: Nationality condition for managing directors.
17. SERVICES AUXILIARY TO TRANSPORT ⁽³⁾	
A. Services auxiliary to maritime transport	AT: Nationality condition for the majority of managing directors.
(a) Maritime cargo handling services	BG, MT: Nationality condition.
(b) Storage and warehousing services (part of CPC 742)	DK, NL: Requirement of residence for customs clearance services.
(c) Customs clearance services	EL: Nationality condition for customs clearance services.
(d) Container station and depot services	
(e) Maritime agency services	
(f) Maritime freight forwarding services	

⁽¹⁾ Part of CPC 71235, which is to be found in COMMUNICATION SERVICES under 7.A. Postal and courier services.

⁽²⁾ Pipeline transportation of fuels is to be found in ENERGY SERVICES under 19.B.

⁽³⁾ Does not include maintenance and repair services of transport equipment, which are to be found in BUSINESS SERVICES under 6.F. l) 1. to 6.F.l) 4.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(g) Rental of vessels with crew (CPC 7213)	
(h) Pushing and towing services (CPC 7214)	
(i) Supporting services for maritime transport (part of CPC 745)	
(j) Other supporting and auxiliary services (excluding catering) (part of CPC 749)	
D. Services auxiliary to road transport	
(d) Rental of commercial road vehicles with operators (CPC 7124)	AT: Nationality condition for persons and shareholders entitled to represent a juridical person or a partnership. BG, MT: Nationality condition.
F. Services auxiliary to pipeline transport of goods other than fuel ⁽¹⁾	AT: Nationality condition for managing directors.
(a) Storage and warehouse services of goods other than fuel transported by pipelines (part of CPC 742)	
19. ENERGY SERVICES	
A. Services incidental to mining (CPC 883) ⁽²⁾	CY: Nationality condition. SK: Residency requirement.
20. OTHER SERVICES NOT INCLUDED ELSEWHERE	
(a) Washing, cleaning and dyeing services (CPC 9701)	EU: Nationality condition.
(b) Hairdressing services (CPC 97021)	EU: Nationality condition. CY: Subject to a nationality condition, coupled with a residency requirement.

⁽¹⁾ Services auxiliary to pipeline transportation of fuels are to be found in ENERGY SERVICES under 19.C.

⁽²⁾ Includes the following service rendered on a fee or contract basis: advisory and consulting services relating to mining, on-land site preparation, on-land rig installation, drilling, drilling bits services, casing and tubular services, mud engineering and supply, solids control, fishing and downhole special operations, wellsite geology and drilling control, core taking, well testing, wireline services, supply and operation of completion fluids (brines) supply and installation of completion devices, cementing (pressure pumping), stimulation services (fracturing, acidising and pressure pumping), workover and well repair services, plugging and abandoning of wells.

Does not include direct access to or exploitation of natural resources.

Does not include site preparation work for mining of resources other than oil and gas (CPC 5115), which is to be found under 8. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES.

Sector or sub-sector	Description of reservations
(c) Cosmetic treatment, manicuring and pedicuring services (CPC 97022)	EU: Nationality condition.
(d) Other beauty treatment services n.e.c. (CPC 97029)	EU: Nationality condition.
(e) Spa services and non therapeutical massages, to the extent that they are provided as relaxation physical well-being services and not for medical or rehabilitation purposes ⁽¹⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Nationality condition.

⁽¹⁾ Therapeutical massages and thermal cure services are to be found under 6.A.h) Medical and dental services, 6.A.j) 2. Services provided by nurses, physiotherapists and paramedical personnel, and health services (13.A and 13.C).

ANNEX VIII-D

RESERVATIONS ON CONTRACTUAL SERVICES SUPPLIERS AND INDEPENDENT PROFESSIONALS OF THE EUROPEAN UNION

1. The European Union shall allow the supply of services into their territories by contractual service suppliers and independent professionals of the other Party through the presence of natural persons, in accordance with Articles 156 and 157 of this Agreement, for the economic activities which are listed below, and subject to the relevant limitations.
2. The list is composed of the following elements:
 - (a) the first column indicating the sector or sub-sector in which limitations apply; and
 - (b) the second column describing the applicable limitations.

When the column referred to in point (b) only includes Member State-specific reservations, Member States not mentioned therein undertake commitments in the sector concerned without reservations. The absence of Member State-specific reservations in a given sector is without prejudice to horizontal reservations or to sectoral EU-wide reservations that may apply.

The EU Party does not undertake any commitment for contractual service suppliers and independent professionals for any sector of economic activity other than those which are explicitly listed below.

3. Commitments for contractual service suppliers and independent professionals do not apply in cases where the intent or effect of their temporary presence is to interfere with, or otherwise affect the outcome of, any labour or management dispute or negotiation.
4. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a limitation within the meaning of Articles 156 and 157 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a licence, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, and need to have a legal domicile in the territory where the economic activity is performed), even if not listed below, apply in any case to contractual service suppliers and independent professionals of the Republic of Armenia.
5. All other requirements of the laws and regulations of the European Union and its Member States regarding entry, stay, work and social security measures shall continue to apply, including regulations concerning period of stay, minimum wages as well as collective wage agreements.
6. The list below does not include measures concerning subsidies granted by a Party.
7. The list below is without prejudice to the existence of public monopolies or exclusive rights in the relevant sectors, as set out by the European Union in Annexes VIII-A and VIII-B.
8. In the sectors where economic needs tests are applied, their main criteria will be the assessment of the relevant market situation in the Member State of the European Union or the region where the service is to be provided, including with respect to the number of, and the impact on, existing services suppliers.
9. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.
10. The Parties shall allow the supply of services into their territory by contractual services suppliers of the other Party through presence of natural persons, subject to the conditions specified in Article 156 of this Agreement, in the following sub-sectors:
 - (a) legal services in respect of public international law and foreign law (i.e. non-EU law);
 - (b) accounting and bookkeeping services;
 - (c) taxation advisory services;

- (d) architectural services, urban planning and landscape architectural services;
- (e) engineering services, integrated engineering services;
- (f) computer and related services;
- (g) research and development services;
- (h) advertising;
- (i) management consulting services;
- (j) services related to management consulting;
- (k) technical testing and analysis services;
- (l) related scientific and technical consulting services;
- (m) maintenance and repair of equipment in the context of an after-sales or after-lease services contract;
- (n) translation services;
- (o) site investigation work;
- (p) environmental services;
- (q) travel agencies and tour operator services; and
- (r) entertainment services.

11. The Parties shall allow the supply of services into their territory by independent professionals of the other Party through presence of natural persons, subject to the conditions specified in Article 157 of this Agreement, in the following sub-sectors:

- (a) legal services in respect of public international law and foreign law (i.e. non-EU law);
- (b) architectural services, urban planning and landscape architecture;
- (c) engineering and integrated engineering services;
- (d) computer and related services;
- (e) management consulting services and services related to management consulting; and
- (f) translation services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
ALL SECTORS	Recognition EU: EU directives on mutual recognition of diplomas only apply to nationals of EU Member States. The right to practice a regulated professional service in one Member State does not grant the right to practice in another Member State ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ In order for third-country nationals to obtain EU-wide recognition of their qualifications, it is necessary that a Mutual Recognition Agreement be negotiated within the framework defined in Article 161 of this Agreement.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Legal advisory services in respect of public international law and foreign law (i.e. non-EU law) (part of CPC 861) ⁽¹⁾	AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: None. BE, ES, HR, IT, EL: Economic needs test for IP. LV: Economic needs test for CSS. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: Economic needs tests. DK: Marketing of legal advice activities is restricted to lawyers with a Danish licence to practice. Requirement of a Danish legal examination in order to obtain a Danish licence. FR: Full (simplified) admission to the Bar through an aptitude test is required. Lawyers' access to the professions of '<i>avocat auprès de la Cour de cassation</i>' and '<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>' is subject to quotas and to a nationality condition. HR: Full admission to the Bar required for legal representation services, is subject to a nationality condition. SI: Representing clients before the court against payment is conditioned by commercial presence in Republic of Slovenia. A foreign lawyer who has the right to practise law in a foreign country may perform legal services or practise law under the conditions laid down in Article 34a of the Attorneys Act, provided the condition of actual reciprocity is fulfilled. Compliance with the condition of reciprocity is verified by the Ministry of Justice. Commercial presence for appointed attorneys by the Slovene Bar Association is restricted to sole proprietorship, law firm with limited liability (partnership) or to a law firm with unlimited liability (partnership) only. The activities of a law firm shall be restricted to the practice of law. Only attorneys may be partners in a law firm.
Accounting and bookkeeping services (CPC 86212 other than 'auditing services', CPC 86213, CPC 86219 and CPC 86220)	BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT: The employer must be a member of the relevant professional body in the home country where such body exists. FR: Authorisation requirement. Provision of accounting and bookkeeping services is conditional on a decision of the Minister of Economics, Finance and Industry, in agreement with the Minister of Foreign Affairs. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Economic needs test. HR: Residency requirement.

⁽¹⁾ Like the provision of other services, legal services are subject to licensing requirements and procedures applicable in Member States of the European Union. For lawyers providing legal services in respect of public international law and foreign law, these may take *inter alia* the form of compliance with local codes of ethics, use of home title (unless recognition with the host title has been obtained) insurance requirements, simple registration with the host country Bar or a simplified admission to the host country Bar through an aptitude test and a legal or professional domicile in the host country.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Taxation advisory services (CPC 863) ⁽¹⁾	BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: None. AT: The employer must be a member of the relevant professional body in the home country where such body exists; nationality condition for representation before competent authorities. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Economic needs test. CY: Unbound for the submission of tax returns. PT: Unbound. HR, HU: Residence requirement.
Architectural services and urban planning and landscape architectural services (CPC 8671 and CPC 8674)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, HR, IT: Economic needs test for IP. LV: Economic needs test for CSS. FI: The natural person must demonstrate that (s)he possesses special knowledge relevant to the service being supplied. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: Economic needs test. AT: Planning services only, where: Economic needs test. HR, HU, SK: Residence requirement.
Engineering services and integrated engineering services (CPC 8672 and CPC 8673)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, HR, IT: Economic needs test for IP. LV: Economic needs test for CSS. FI: The natural person must demonstrate that (s)he possesses special knowledge relevant to the service being supplied. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: Economic needs test. AT: Planning services only, where: Economic needs test. HR, HU: Residence requirement.

⁽¹⁾ Does not include legal advisory and legal representational services on tax matters, which are to be found under legal advisory services in respect of public international law and foreign law.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Computer and related services (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: None. ES, IT: Economic needs test for IP. LV: Economic needs test for CSS. BE: Economic needs test for IP. AT, DE, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK, UK: Economic needs test. HR: Residency requirement for CSS. Unbound for IP.
Research and development services (CPC 851, 852 excluding psychologists services ⁽¹⁾ , 853)	EU, except BE: A hosting agreement with an approved research organisation is required ⁽²⁾ . CZ, DK, SK: Economic needs test. BE, UK: Unbound. HR: Residency requirement.
Advertising (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, HR, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Economic needs test.
Management consulting services (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. ES, IT: Economic needs test for IP. BE, HR: Economic needs test for IP. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK: Economic needs test.
Services related to management consulting (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, HR, IT: Economic needs test for IP. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, LT, RO, SK: Economic needs test. HU: Economic needs test, except for arbitration and conciliation services (CPC 86602), where: Unbound.
Technical testing and analysis services (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Economic needs test.

⁽¹⁾ Part of CPC 85201, which is to be found under Medical and dental services.

⁽²⁾ For all Member States except DK, the approval of the research organisation and the hosting agreement have to meet the conditions set pursuant to EU Directive 2005/71/EC.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Related scientific and technical consulting services (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, IE, IT, HR, LU, NL, PL, SI, SE, UK: None. AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Economic needs test. DE: Unbound for publicly appointed surveyors. FR: Unbound for 'surveying' operations relating to the establishment of property rights and to land law where unbound. BG: Unbound.
Maintenance and repair of vessels (part of CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound
Maintenance and repair of rail transport equipment (part of CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound.
Maintenance and repair of motor vehicles, motor-cycles, snowmobiles and road transport equipment (CPC 6112, CPC 6122, part of CPC 8867 and part of CPC 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound
Maintenance and repair of aircraft and parts thereof (part of CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: None. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test. UK: Unbound.
Maintenance and repair of metal products, of (non office) machinery, of (non transport and non office) equipment and of personal and household goods ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 and CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, IT, HR, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test.

⁽¹⁾ Maintenance and repair services of office machinery and equipment including computers (CPC 845) are to be found under Computer services.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Translation (CPC 87905, excluding official or certified activities)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. BE, ES, IT, EL: Economic needs test for IP. CY, LV: Economic needs test for CSS. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Economic needs test. HR: Unbound for IP.
Site investigation work (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Economic needs test.
Environmental services (CPC 9401 ⁽¹⁾ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ⁽²⁾ , part of CPC 94060 ⁽³⁾ , CPC 9405, part of CPC 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: None. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Economic needs test.
Travel agencies and tour operators services (including tour managers ⁽⁴⁾) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: None. BG, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Economic needs test. BE, CY, DK, FI, IE: Unbound, except for tour managers (persons whose function is to accompany a tour group of a minimum of 10 persons, without acting as guides in specific locations). HR: Residency requirement. UK: Unbound.

⁽¹⁾ Corresponds to sewage services.

⁽²⁾ Corresponds to cleaning services of exhaust gases.

⁽³⁾ Corresponds to parts of nature and landscape protection services.

⁽⁴⁾ Services suppliers whose function is to accompany a tour group of a minimum of 10 persons, without acting as guides in specific locations.

Sector or sub-sector	Description of reservations
Entertainment services other than audiovisual services (including theatre, live bands, circus and discotheque services) (CPC 9619)	BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: Advanced qualification ⁽¹⁾ may be required. Economic Needs Test. AT: Advance qualifications and economic needs test except for persons whose main professional activity is in the field of fine arts, deriving the major part of their income from that activity and subject to the condition that such persons shall not exercise any other commercial activity in Austria, where: None. CY: Economic needs test for live bands and discotheque services. FR: Unbound for CSS, except that: (a) the work permit is delivered for a period not exceeding nine months renewable for the duration of three months; (b) compliance with an economic need test is required; and (c) the entertainment enterprise must pay a tax to the Office Français de l'Immigration et de l'Intégration. Unbound for IP. SI: Duration of stay limited to 7 days per event. For circus and amusement park services duration of stay is limited to a maximum of 30 days per calendar year. BE, UK: Unbound.

⁽¹⁾ Where the qualification has not been obtained in the EU and its Member States, the Member State concerned may evaluate whether this is equivalent to the qualification required in its territory.

ANNEX VIII-E

RESERVATIONS TO ESTABLISHMENT OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

1. The list of below indicates the economic activities where the Republic of Armenia applies reservations to national treatment or most favoured treatment pursuant to Article 144 paragraph 2 of this Agreement to establishments and investors of the European Union.

The list is composed of the following elements:

- (a) a list of horizontal reservations applying to all sectors or sub-sectors; and
- (b) a list of sector or sub-sector specific reservations indicating the sector or sub-sector concerned along with the reservation(s) applying.

A reservation corresponding to an activity which is not liberalised (unbound) is expressed as follows: 'No national treatment and most favoured nation treatment obligations'.

2. In accordance with Article 141, paragraph 3 of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.
3. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.
4. In accordance with Article 144 of this Agreement, non-discriminatory requirements, such as those concerning the legal form or the obligation to obtain licences or permits applicable to all providers operating on the territory without distinction based on nationality, residency or equivalent criteria, are not listed in this Annex as they are not prejudiced by this Agreement.

Horizontal reservations

Most-favoured-nation treatment

Armenia reserves the right to adopt or maintain any measure that accords differential treatment pursuant to any international investment treaties or other trade agreement in force or signed prior to the date of entry into force of this Agreement.

Armenia reserves the right to adopt or maintain any measure which accords differential treatment to a country pursuant to any existing or future bilateral or multilateral agreement which:

- (a) creates a single market in services and investment;
- (b) grants the right of establishment; or
- (c) requires the approximation of legislation in one or more economic sectors.

For the purpose of this exemption:

- (a) 'single market on services and investment' means an area in which the free movement of services, capital and persons is ensured;
- (b) 'right of establishment' means an obligation to abolish in substance all barriers to establishment among the parties to the regional economic integration agreement by the entry into force of that agreement and includes the right of nationals of the parties to the regional economic integration agreement to set up and operate enterprises under the same conditions provided for nationals under the domestic law of the country where such establishment takes place; and

(c) 'approximation of legislation' means:

- (i) the alignment of the legislation of one or more of the parties to the regional economic integration agreement with the legislation of the other party or parties to that agreement; or
- (ii) the incorporation of common legislation into the domestic law of the parties to the regional economic integration agreement.

Such alignment or incorporation shall take place, and shall be deemed to have taken place, only at such time that it has been enacted in the domestic law of the party or parties to the regional economic integration agreement.

Public utilities

Economic activities considered as public utilities may be subject to public monopolies or to exclusive rights granted to private operators.

Real estate

Foreign natural persons cannot acquire ownership of land in Armenia, unless otherwise provided by law.

Sectoral reservations

1. Business services

Professional services

With respect to legal documentation and certification services, notarising services are reserved to the State of Armenia.

For auditing services, a legal entity registered as closed joint-stock company or limited liability company, meeting the requirements of law 'On Auditing Activity' of the Republic of Armenia, has the eligibility to be issued a licence for auditing services implementation.

Other business services

Technical testing and analysis service suppliers should be legal entities constituted under Armenian legislation.

2. Transport services

Services auxiliary to all modes of transport

With respect to freight transport agency services and freight inspection, Customs clearance must be performed by a licensed customs agent established in Armenia.

ANNEX VIII-F

COMMITMENTS ON CROSS-BORDER SERVICES OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

1. The list of commitments below indicates the economic activities liberalised by the Republic of Armenia pursuant to Article 151 of this Agreement and, by means of reservations, the market access and national treatment limitations that apply to services and service suppliers of the European Union in those activities. The lists are composed of the following elements:

(a) a first column indicating the sector or sub-sector in which the commitment is assumed by the Party, and the scope of liberalisation to which the reservations apply; and

(b) a second column describing the applicable reservations.

Sectors or sub-sectors not mentioned in the list below are not committed.

2. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a market access or a national treatment limitation within the meaning of Articles 149 and 150 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a licence, universal service obligations, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, non-discriminatory requirement that certain activities may not be carried out in environmental protected zones or areas of particular historic and artistic interest), even if not listed, apply in any case to service suppliers and investors of the other Party.

3. The list below is without prejudice to the feasibility of Mode 1 in certain services sectors and sub-sectors and without prejudice to the existence of public monopolies and exclusive rights as described in the list of commitments on establishment.

4. In accordance with Article 141 paragraph 3 of this Agreement, the list below does not include measures concerning subsidies granted by the Parties.

5. The rights and obligations arising from this list of commitments shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly to individual natural persons or juridical persons.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
Horizontal	None
1. Business services	
A. Professional services	
Legal services (CPC 861)	Mode 1: None, except for drafting of legislative documents. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
Accounting service Auditing service ⁽²⁾ Bookkeeping services (CPC 862)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Taxation services (CPC 863)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Architectural services Engineering services Integrated engineering services Urban planning and landscape architectural services (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Medical and dental services (CPC 9312)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Veterinary services (CPC 932)	Mode 1: None. Mode 2: None.
B. Computer and related services	
Consultancy services related to installation of computer hardware Software implementation services Data processing services Data base services Maintenance and repair services of office machinery and equipment including computers Other computer services, including data preparation services (CPC 841, 842, 843, 844, 845, 849)	Mode 1: None. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

⁽²⁾ A legal entity registered as closed joint-stock company or limited liability company, meeting the requirements of Republic of Armenia's law 'On Auditing Activity', has the eligibility to be issued a licence for auditing services implementation.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
C. Research and development services	
Research and development services (CPC 851-853)	Mode 1: None. Mode 2: None.
D. Real estate services	
Involving own or leased property On a fee or contract basis (CPC 821, 822)	Mode 1: None. Mode 2: None.
E. Rental/leasing services without operators	
Relating to private cars Relating to goods transport vehicles Relating to ships Relating to aircraft Relating to other land transport equipment Relating to other machinery and equipment (CPC 83101, 83102, 83103, 83104, 83105, 83106-83109)	Mode 1: None. Mode 2: None.
F. Other business services	
Advertising services (CPC 871)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Market research and public opinion polling services Management consulting services Services related to management consulting (CPC 864, 865, 866)	Mode 1: None. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
Technical testing and analysis services (CPC 8676)	Mode 1: Technical testing and analysis service suppliers should be legal entities constituted under Armenian legislation. Mode 2: None.
Consulting services incidental to agriculture, hunting and forestry (CPC 881 ^{**})	Mode 1: None. Mode 2: None.
Consulting services incidental to mining (CPC 883 ^{**})	Mode 1: None. Mode 2: None.
Consulting services incidental to manufacturing (CPC 884 ^{**} , 885 ^{**})	Mode 1: None. Mode 2: None.
Consulting services incidental to energy distribution (CPC 887 ^{**})	Mode 1: None. Mode 2: None.
Engineering related scientific and technical consulting services (CPC 8675)	Mode 1: Unbound. Mode 2: None.
Maintenance and repair of equipment (not including maritime vessels, aircraft or other transport equipment) (CPC 633+8861-8866)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Photographic services (CPC 875)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Packaging services (CPC 876)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Printing, publishing (CPC 88442)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Convention services Translation and interpretation services (CPC 87909, 87905)	Mode 1: None. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
2. Communication services	
A. Postal and courier services (CPC 7511+7512)	Mode 1: None. Mode 2: None.
B. Telecommunications services ⁽²⁾	
Voice telephone services Facility based packet- and circuit-switched data transmission services, and facility based facsimile services Packet- and circuit-switched data transmission services on a resale basis; facsimile services on a resale basis Telex and telegraph services, facility based and on a resale basis Private leased circuit services (CPC 7521, 7522, CPC 7523)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Public mobile services, including analogue/digital cellular services, personal communication services (PCS), specialised mobile radio (SMR), Global System Mobile Communications (GSM), mobile satellite services (MSS) Paging services, and mobile data services, facility based and on a resale basis (CPC 75213 + CPC 75291)	Mode 1: None. Mode 2: None.
International facility based value added telecommunications services, wire based or radio based, including: electronic mail; voice mail; online information and data base retrieval;	Mode 1: None. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

⁽²⁾ The commitments taken by Armenia are based on the scheduling principles provided in the WTO documents: 'Notes for Scheduling Basic Telecom Services Commitments' (S/GBT/W/2/Rev.1) and 'Market Access Limitations on Spectrum Availability' (S/GBT/W/3). Armenia also undertakes the obligations contained in the Reference Paper on Regulatory Principles.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
electronic data interchange; enhanced/ value-added facsimile services, including store and forward, store and retrieve; code and protocol conversion; online information and/or data processing (including transaction processing) (CPC 7523 + CPC 843)	
International value added telecommunications services on a resale basis, and domestic value added telecommunications services, facility based and on a resale basis, wire based or radio based, including: electronic mail; voice mail; online information and data base retrieval; electronic data interchange; enhanced/ value-added facsimile services, including store and forward, store and retrieve; code and protocol conversion; online information and/or data processing (including transaction processing) (CPC 7523 + CPC 843)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Telecommunication related services (CPC 754)	Mode 1: None. Mode 2: None.
C. Audiovisual services	
Motion picture and video tape production and distribution services Motion picture projection service Radio and television services (not including transmission services) Sound recording services (CPC 9611, 9612, 9613)	Mode 1: None. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
3. Construction and related engineering services	
A. General construction work for buildings B. General construction work for civil engineering C. Installation and assembly work D. Building completion and finishing work (CPC 512, 513, 514+516, 517)	Mode 1: None. Mode 2: None.
4. Distribution services	
A. Commission agents' services B. Wholesale trade services (CPC 61111, 6113**, 6121**, 621, 622)	Mode 1: None. Mode 2: None.
C. Retailing services (CPC 61112, 6113**, 6121**, 631, 632)	Mode 1: None. Mode 2: None.
D. Franchising (CPC 8929)	Mode 1: None. Mode 2: None.
5. Educational services	
A. Higher education (CPC 923) B. Adult education (CPC 924)	Mode 1: None. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
6. Environmental services	
A. Waste water services (sewage services) B. Solid/hazardous waste management, excluding cross-border transport of hazardous waste (a) Refuse disposal services (b) Sanitation and similar services C. Protection of ambient air and climate (cleaning services of exhaust gases) D. Noise and vibration abatement E. Remediation and clean-up of soil and waters — Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (nature and landscape protection services) F. Protection of biodiversity and landscape — Nature and landscape protection services G. Other environmental and ancillary services (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 9405, 9406, 9409)	Mode 1: Unbound except for consulting services. Mode 2: None.
7. Financial services	
A. Insurance and insurance-related services	Mode 1: Unbound for the following sectors: (a) Direct insurance services except for insurance of risks relating to: (i) maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and (ii) goods in international transit. (b) Insurance intermediation services except for reinsurance, retrocession, and insurance of risks relating to: (i) maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom; and (ii) goods in international transit. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
B. Banking and other financial services	Mode 1: Unbound for the following sectors: (a) Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, the following: (i) money market instruments (including cheques, bills, certificates of deposits); (ii) foreign exchange; (iii) derivative products including, but not limited to, futures and options; (iv) exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements; (v) transferable securities; and (vi) other negotiable instruments and financial assets, including bullion. (b) Participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent and provision of services related to such issues. (c) Money broking. (d) Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services. (e) Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments. Mode 2: None.
8. Health and social services	
A. Hospital services (direct ownership and management on a fee basis) B. Other human health services (direct ownership and management on a fee basis) (CPC 9311, 9319)	Mode 1: Technically not feasible. Mode 2: None.
9. Tourism and related services	
A. Hotels and restaurants (CPC 641-643)	Mode 1: Technically not feasible. Mode 2: None.
B. Travel agencies and tour operators services C. Tourist guide services (CPC 7471, 7472)	Mode 1: None. Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
10. Recreational, cultural, and sporting services	
A. Entertainment services (other than audiovisual)	Mode 1: None.
B. News agency services	Mode 2: None.
C. Sporting and recreational services (CPC 9619, 962, 964)	
11. Transport services	
A. Maritime transport services	
Passenger transportation	Mode 1: None.
Freight transportation	Mode 2: None.
Rental services of ships with operator (CPC 7211, 7212, 7213)	
Container station and depot services	Mode 1: None.
Maritime agency services	Mode 2: None.
Maritime freight forwarding services	
Supporting services for water transport (CPC 745)	Mode 1: None. Mode 2: None.
B. Air transport services	
Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868 ^{**})	Mode 1: None. Mode 2: None.
Selling and marketing of air transport services, including computer reservation systems services (CPC 748+749)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Ground-handling services	Mode 1: Unbound. Mode 2: None.
Airport management	Mode 1: Unbound. Mode 2: None.
C. Rail transport services	
Passenger transportation	Mode 1: Unbound.
Freight transportation (CPC 7111, 7112)	Mode 2: None.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

Sector or sub-sector ⁽¹⁾	Description of reservations
Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868 ^{**})	Mode 1: None. Mode 2: None.
Supporting services for railway transport (CPC 743)	Mode 1: None. Mode 2: None.
D. Road transport services	
Passenger transportation Freight transportation Rental services of commercial freight vehicles with operator (CPC 7121, 7122, 7123, 7124)	Mode 1: Differential treatment with respect to taxes and charges for operation and preservation of public roads and for issuing entry permits. Mode 2: None.
Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Supporting services for road transport (CPC 744)	Mode 1: None. Mode 2: None.
12. Services auxiliary to all modes of transport	
Cargo handling services (CPC 741) Storage and warehouse services (CPC 742)	Mode 1: None. Mode 2: None.
Freight transport agency services Other supporting and auxiliary transport services (CPC 748, 749)	Mode 1: Customs clearance must be performed by a licensed customs agent established in Armenia. Mode 2: None.
13. Energy services	
Pipeline transportation of fuels (CPC 7131)	Mode 1: Unbound for the following sectors: (a) natural gas pipeline transportation except for consulting services. Mode 2: Unbound for the following sectors: (a) natural gas pipeline transportation except for consulting services.

⁽¹⁾ Services sectoral classification list based on MTN.GNS/W/120.

ANNEX VIII-G

RESERVATIONS ON CONTRACTUAL SERVICES SUPPLIERS AND INDEPENDENT PROFESSIONALS OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

1. The Republic of Armenia shall allow the supply of services into its territory by contractual service suppliers and independent professionals of the European Union through the presence of natural persons, in accordance with Articles 156 and 157 of this Agreement, for the economic activities which are listed below, and subject to the relevant limitations.
2. The list is composed of the following elements:
 - (a) the first column indicating the sector or sub-sector in which limitations apply; and
 - (b) the second column describing the applicable limitations.

The Republic of Armenia does not undertake any commitment for contractual service suppliers and independent professionals for any sector of economic activity other than those which are explicitly listed below.

3. Commitments for contractual service suppliers and independent professionals do not apply in cases where the intent or effect of their temporary presence is to interfere with, or otherwise affect the outcome of, any labour or management dispute or negotiation.
4. The list below does not include measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures when they do not constitute a limitation within the meaning of Articles 156 and 157 of this Agreement. Those measures (e.g. need to obtain a licence, need to obtain recognition of qualifications in regulated sectors, need to pass specific examinations, including language examinations, and need to have a legal domicile in the territory where the economic activity is performed), even if not listed below, apply in any case to contractual service suppliers and independent professionals of the European Union.
5. All other requirements of the laws and regulations of the Republic of Armenia regarding entry, stay, work and social security measures shall continue to apply, including regulations concerning period of stay, minimum wages as well as collective wage agreements.
6. The list below does not include measures concerning subsidies granted by a Party.
7. The list below is without prejudice to the existence of public monopolies or exclusive rights in the relevant sectors, as set out by the Republic of Armenia in Annexes VIII-E and VIII-F.
8. In the sectors where economic needs tests are applied, their main criteria will be the assessment of the relevant market situation in Armenia where the service is to be provided, including with respect to the number of, and the impact on, existing services suppliers.
9. The rights and obligations arising from the list below shall have no self-executing effect and thus confer no rights directly on natural or juridical persons.
10. The Republic of Armenia shall allow the supply of services into its territory by contractual services suppliers and independent professionals of the European Union through presence of natural persons, subject to the conditions specified in Articles 156 and 157 of this Agreement respectively, in the following business services sub-sectors:
 - (a) legal services (CPC 861);
 - (b) accounting and bookkeeping services (CPC 862);
 - (c) taxation services (CPC 863);
 - (d) architectural services (CPC 8671);
 - (e) engineering services (CPC 8672);
 - (f) integrated engineering services (CPC 8673);

- (g) urban planning and landscape architectural services (CPC 8674);
- (h) medical and dental services (CPC 9312);
- (i) veterinary services (CPC 932);
- (j) consultancy services related to the installation of computer hardware (CPC 841);
- (k) software implementation services (CPC 842);
- (l) data processing services (CPC 843);
- (m) data base services (CPC 844);
- (n) maintenance and repair services of office machinery and equipment including computers (CPC 845);
- (o) other computer services, including data preparation services (CPC 849);
- (p) R&D services (CPC 851-853);
- (q) real estate services: involving own or leased property (CPC 821);
- (r) real estate services: on a fee or contract basis (CPC 822);
- (s) rental/leasing services without operators: relating to aircraft (CPC 83104);
- (t) rental/leasing services without operators: relating to other transport equipment (CPC 83101, 83102);
- (u) rental/leasing services without operators: relating to other machinery and equipment (CPC 83106-83109);
- (v) advertising services (CPC 871);
- (w) market research and public opinion polling services (CPC 864);
- (x) management consulting service (CPC 865);
- (y) services related to management consulting (CPC 866);
- (z) technical testing and analysis services (CPC 8676);
- (aa) consulting services incidental to manufacturing (CPC 884, 885);
- (bb) maintenance and repair of equipment (not including maritime vessels, aircraft or other transport equipment) (CPC 633, 8861-8866);
- (cc) printing, publishing (CPC 88442);
- (dd) convention services (CPC 87909); and
- (ee) translation and interpretation services (CPC 87905).

Sector or sub-sector	Description of reservations
Horizontal	Real estate Foreign natural persons cannot acquire ownership of land in Armenia, unless otherwise provided by law.
Business services	Independent professionals Entry granted for up to three years.

ANNEX IX

LEGISLATION OF THE PARTIES AND ELEMENTS FOR REGISTRATION, CONTROL AND PROTECTION OF
GEOGRAPHICAL INDICATIONS

Part A

Legislation of the Parties

I. Legislation of the European Union

- (1) Regulation (EU) No 1151/2012 of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 on quality schemes for agricultural products and foodstuffs, with its implementing rules.
- (2) Regulation (EC) No 110/2008 of the European Parliament and of the Council of 15 January 2008 on the definition, description, presentation, labelling and the protection of geographical indications of spirit drinks and repealing Council Regulation (EEC) No 1576/89, with its implementing rules.
- (3) Regulation (EU) No 1308/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 establishing a common organisation of the markets in agricultural products and repealing Council Regulations (EEC) No 922/72, (EEC) No 234/79, (EC) No 1037/2001 and (EC) No 1234/2007, with its implementing rules.
- (4) Regulation (EU) No 251/2014 of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the definition, description, presentation, labelling and the protection of geographical indications of aromatised wine products and repealing Council Regulation (EEC) No 1601/91.

II. Legislation of the Republic of Armenia

- (1) Law of the Republic of Armenia on 'Geographical Indications', HO-60-N which was adopted on 29.04.2010 and entered into force on 01.07.2010.
- (2) Civil Code of the Republic of Armenia, articles 1179-1183.
- (3) Rules on 'Filling out, filing and processing an application of Geographical indications, Designation of origin and Guaranteed traditional products', confirmed by decision 310 –N of the Government of the Republic of Armenia on 10.03.2011.

Part B

Elements for registration, control and protection of geographical indications

Each Party shall ensure that its system for registration, control and protection of geographical indications includes:

- (1) a register listing geographical indications protected in its territory;
- (2) an administrative process verifying that geographical indications identify a good as originating in a territory, region or locality of one of the Parties where a given quality, reputation or other characteristic of the good is essentially attributable to its geographical origin;
- (3) a requirement that a registered name corresponds to a specific product or products for which a product specification is laid down, which can only be amended by due administrative process;
- (4) control provisions applying to production;
- (5) enforcement of the protection of registered geographical indications by appropriate administrative action by the public authorities;

- (6) legal provisions providing that a registered geographical indication:
 - (a) may be used by any operator marketing the agricultural product or foodstuff conforming to the corresponding specification; and
 - (b) is protected against:
 - (i) any direct or indirect commercial use of a registered geographical indication in respect of products not covered by the registration in so far as those products are comparable to the products registered under that geographical indication or in so far as using the geographical indication exploits the reputation of the protected geographical indication;
 - (ii) any misuse, imitation or evocation, even if the true origin of the product is indicated or if the protected geographical indication is translated or accompanied by an expression such as 'style', 'type', 'method', 'as produced in', 'imitation' or similar;
 - (iii) any other false or misleading indication as to the provenance, origin, nature or essential qualities of the product, on the inner or outer packaging, advertising material or documents relating to the product concerned, and the packing of the product in a container likely to convey a false impression as to its origin; and
 - (iv) any other practice likely to mislead the consumer as to the true origin of the product;
 - (7) a rule that protected names may not become generic;
 - (8) provisions concerning the registration, which may include refusal of registration, of terms homonymous or partly homonymous with registered terms, terms customary in common language as the common name for goods and terms comprising or including the names of plant varieties and animal breeds. Such provisions shall take into account the legitimate interests of all persons concerned;
 - (9) rules concerning the relationship between geographical indications and trademarks providing for a limited exception to the rights conferred under trademark law to the effect that the existence of a prior trademark shall not be a reason to prevent the registration and use of a name as a registered geographical indication, except where, by reason of the trademark's renown and the length of time it has been used, consumers would be misled by the registration and use of the geographical indication on products not covered by the trademark;
 - (10) a right for any producer who is established in the geographical area and subject to the relevant control to produce the product labelled with the protected name, provided that that producer complies with the product specifications; and
 - (11) an objection procedure that allows the legitimate interests of prior users of names, whether those names are protected as a form of intellectual property or not, to be taken into account.
-

ANNEX X

LIST OF PROTECTED GEOGRAPHICAL INDICATIONS

Part A

Geographical indications of products of the European Union as referred to in Article 231 paragraph 3

1. List of aromatised wines

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
HR	Samoborski bermet	Սամոբորսկի բերմետ
FR	Vermouth de Chambéry	Վերմուտ դը Շամբերի
DE	Nürnberger Glühwein	Նյուրնբերգեր Գլյուվայն
DE	Thüringer Glühwein	Թյուրինգեր Գլյուվայն
IT	Vermouth di Torino	Վերմուտ դի Տորինո

2. List of agricultural products and foodstuffs other than wines, spirit drinks and aromatised wines

Member State	Name to be protected	Type (PDO/PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
AT	Gailtaler Almkäse	PDO	Cheeses	Գայլթալեր Ալմքեզե
AT	Gailtaler Speck	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Գայլթալեր Շպեկ
AT	Marchfeldspargel	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մարխֆելդշպարգել
AT	Mostviertler Birnmost	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Մոստֆիրթլեր Բիրնմոստ
AT	Pöllauer Hirschbirne	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Փյոլաուեր Հիրշբիրն
AT	Steirischer Kren	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շտայրըշեր Բրեն
AT	Steirisches Kürbiskernöl	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Շտայրըշես Բյուրբըսկերնոլ
AT	Tiroler Almkäse / Tiroler Alpkäse	PDO	Cheeses	Թիրոլեր Ալմքեզե / Թիրոլեր Ալփքեզե
AT	Tiroler Bergkäse	PDO	Cheeses	Թիրոլեր Բերգքեզե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
AT	Tiroler Graukäse	PDO	Cheeses	Թիրոլեր Գրաուքեզե
AT	Tiroler Speck	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Թիրոլեր Շպեկ
AT	Vorarlberger Alpkäse	PDO	Cheeses	Ֆորարլբերգեր Ալփքեզե
AT	Vorarlberger Bergkäse	PDO	Cheeses	Ֆորարլբերգեր Բերգքեզե
AT	Wachauer Marille	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վախաուեր Մարիլե
AT	Waldviertler Graumohn	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վալդֆիրտլեր Գրաումոն
BE	Beurre d'Ardenne	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բերր դ'Արդեն
BE	Brussels grondwitloof	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բրուսսելս Գրոնդվիլոֆ
BE	Fromage de Herve	PDO	Cheeses	Ֆրոմաժ դը Էրվ
BE	Gentse azalea	PGI	Flowers and ornamental plants	Խենթսե Ազալեա
BE	Geraardsbergse mattentaart	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Խերաարդսբերխսրե Մատընթաարթ
BE	Jambon d'Ardenne	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	ժամբոն դ'Արդեն
BE	Liers vlaaike	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Լիրս Ֆլաիկե
BE	Pâté gaumais	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Պաթե Գումե
BE	Plate de Florenville	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Փլաթ դը Ֆլորանվիլ
BE	Poperingse Hopscheuten / Poperingse Hoppescheuten	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոպրինգսը Հոփսխըլթըն
BE	Potjesvlees uit de Westhoek	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պոտյեսվլես այս դը Վեստհոք
BE	Vlaams-Brabantse tafeldruif	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆլամս-Բրաբանթսե Տաֆլդրայֆ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
BE	Vlaamse laurier	PGI	Flowers and ornamental plants	Ֆլամսե Լաուրիեր
BG	Българско розово масло	PGI	Essential oils	Բրլգառսկո ռոզովո մասլո
BG	Горнооряховски суджук	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Գոռնոռյախովսկի սուդժուկ
HR	Baranjski kulen	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Բարանյսկի կուլեն
HR	Dalmatinski pršut	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Դալմատինսկի պրշուտ
HR	Drniški pršut	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Դռնիշկի պրշուտ
HR	Ekstra djevičansko maslinovo ulje Cres	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Էկստրա դյեվիչանսկո մասլինովո ուլյե Ցրես
HR	Istarski pršut / Istrski pršut	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Իստառսկի պրշուտ/Իստոսկի պրշուտ
HR	Krčki pršut	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կռչկի պրշուտ
HR	Lički krumpir	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լիչկի կրումպիր
HR	Neretvanska mandarina	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նեռետվանսկա մանդարինա
HR	Ogulinski kiseli kupus / Ogulinsko kiselo zelje	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օգուլինսկի կիսելի կուպուս/Օգուլինսկո կիսելո զելյե
CY	Κουφέτα Αμυγδαλού Γεροσκήπου	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Կուֆետա Ամիրդալու Գերոսկիպու
CY	Λουκούμι Γεροσκήπου	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Լուկումի Գերոսկիպու
CY	Παφίτικο Λουκάνικο	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պաֆիտիկո Լուկանիկո
CZ	Březnický ležák	PGI	Beers	Բրժեզնիցկի լեժակ
CZ	Brněnské pivo / Starobrněnské pivo	PGI	Beers	Բռնյենսկե պիվո/Ստառոբրենյենսկե պիվո
CZ	Budějovické pivo	PGI	Beers	Բուդյեյովիցկե պիվո

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
CZ	Budějovický měšťanský var	PGI	Beers	Բուդյեյովիցկի մյեշտյանսկի վար
CZ	Černá Hora	PGI	Beers	Չերնա Հորա
CZ	České pivo	PGI	Beers	Չեկե պիվո
CZ	Českobudějovické pivo	PGI	Beers	Չեկոբուդյեյովիցկե պիվո
CZ	Český kmín	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Չեկի կմին
CZ	Chamomilla bohemica	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Շամոմիլա բոհեմիկա
CZ	Chelčicko — Lhenické ovoce	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Խելչիցկո-Լհենիցկե օվոցե
CZ	Chodské pivo	PGI	Beers	Խոդսկե պիվո
CZ	Hořické trubičky	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Հորժիցկե տոուբիչկի
CZ	Jihočeská Niva	PGI	Cheeses	Յիհոչեսկա Նիվա
CZ	Jihočeská Zlatá Niva	PGI	Cheeses	Յիհոչեսկա Ջլատա Նիվա
CZ	Karlovarské oplatky	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Կառլովաուսկե օպլատկի
CZ	Karlovarské trojhránky	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Կառլովաուսկե տոյիռանկի
CZ	Karlovarský suchar	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Կառլովաուսկի սուխար
CZ	Lomnické suchary	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Լոմնիցկե սուխարի
CZ	Mariánskolázeňské oplatky	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Մարիանսկոլազենյսկե օպլատկի
CZ	Nošovické kysané zelí	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նոշովիցկե կիսանե զելի
CZ	Olomoucké tvarůžky	PGI	Cheeses	Օլոմուցկե տվարուժկի
CZ	Pardubický perník	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պարդուբիցկի պերնիկ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
CZ	Pohořelický kapr	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Պոհորժելիցկի կապր
CZ	Štramberské uši	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Շտրամբենսկե ուշի
CZ	Třeboňský kapr	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Տրեբոնյսկի կապր
CZ	Valašský frgál	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Վալաշսկի ֆրգալ
CZ	Všestarská cibule	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վշեստարսկա ցիբուլե
CZ	Žatecký chmel	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Շատեցկի խմել
CZ	Znojemské pivo	PGI	Beers	Ջնոյեմսկե պիվո
DK	Danablu	PGI	Cheeses	Դանաբլու
DK	Esrom	PGI	Cheeses	Էսրոմ
DK	Lammefjordsgulerod	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լամմեֆյորսգուլըրոդ
DK	Lammefjordskartofler	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լամմեֆյորսքարթոֆլեր
DK	Vadehavslam	PGI	Fresh meat (and offal)	Վեդըհավսլամ
DK	Vadehavsstude	PGI	Fresh meat (and offal)	Վեդըհավստուդը
FI	Kainuun rönttönen	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Կայնուն ռյոնտյոնեն
FI	Kitkan viisas	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Կիտկան վիիսաս
FI	Lapin Poron kuivaliha	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լապին Պորոն կուիվալիհա
FI	Lapin Poron kylmäsavuliha	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լապին Պորոն կյուլմասավուլիհա
FI	Lapin Poron liha	PDO	Fresh meat (and offal)	Լապին Պորոն լիհա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FI	Lapin Puikula	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լապիկն Պուիկուլա
FI	Puruveden muikku	PGI	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Պուրուվեդեն մուիկկու
FR	Abondance	PDO	Cheeses	Աբոնդանս
FR	Abricots rouges du Roussillon	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Աբրիկո րուժ դյու Բուսսիյոն
FR	Agneau de lait des Pyrénées	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դը Լե դէ Փիրենեյ
FR	Agneau de l'Aveyron	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դը Լ'Ավերոն
FR	Agneau de Lozère	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դը Լոզեր
FR	Agneau de Pauillac	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դը Պոյակ
FR	Agneau de Sisteron	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դը Սիստերոն
FR	Agneau du Bourbonnais	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դյու Բուրբոնեյ
FR	Agneau du Limousin	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դյու Լիմուզան
FR	Agneau du Périgord	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դյու Պերիգոր
FR	Agneau du Poitou-Charentes	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դյու Փուաթյու-Շարանթ
FR	Agneau du Quercy	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյո դյու Քերսի
FR	Ail blanc de Lomagne	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Այ բլոն դը Լոմանյ
FR	Ail de la Drôme	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Այ դը Լա Դրոմ
FR	Ail fumé d'Arleux	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Այ ֆյումե դ'Արլո
FR	Ail rose de Lautrec	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Այ րոզ դը Լոտրեկ
FR	Anchois de Collioure	PGI	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Անշուա դը Կոլյուր
FR	Artichaut du Roussillon	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Արտիշո դը Բուսսիյոն

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Asperge des sables des Landes	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասպերժ դե սաբլը դե Լանդ
FR	Asperges du Blayais	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասպերժ դյու Բլայե
FR	Banon	PDO	Cheeses	Բանոն
FR	Barèges-Gavarnie	PDO	Fresh meat (and offal)	Բարեժ-Գավարնի
FR	Béa du Roussillon	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բեա դյու Րուսսիյոն
FR	Beaufort	PDO	Cheeses	Բուֆոր
FR	Bergamote(s) de Nancy	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Բերգամոտ դը Նոնսի
FR	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux- Sèvres	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բյոր Շարանթ-Պուաթու, Բյոր դե Շարանթ, Բյոր դե Դու-Սեվրը
FR	Beurre de Bresse	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բյոր դը Բրես
FR	Beurre d'Isigny	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բյոր դ'Իզինյի
FR	Bleu d'Auvergne	PDO	Cheeses	Բլյո դ'Օվերն
FR	Bleu de Gex Haut-Jura; Bleu de Septmoncel	PDO	Cheeses	Բլյո դը Ժեքս Օ-ժուրա, Բլյո դը Սեմոնսել
FR	Bleu des Causses	PDO	Cheeses	Բլյո դե Կոսս
FR	Bleu du Vercors-Sassenage	PDO	Cheeses	Բլյո դյու Վերկոր-Սեսանաժ
FR	Bœuf charolais du Bourbonnais	PGI	Fresh meat (and offal)	Բյոֆ շարուլե դյու Բուրբոնե
FR	Bœuf de Bazas	PGI	Fresh meat (and offal)	Բյոֆ դը Բազաս
FR	Bœuf de Chalosse	PGI	Fresh meat (and offal)	Բյոֆ դը Շալոսս
FR	Bœuf de Charolles	PDO	Fresh meat (and offal)	Բյոֆ դը Շարոլ
FR	Boeuf de Vendée	PGI	Fresh meat (and offal)	Բյոֆ դը Վոնդե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Bœuf du Maine	PGI	Fresh meat (and offal)	Բյոֆ դյու Մեն
FR	Boudin blanc de Rethel	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Բուդան բլոն դը Բետել
FR	Brie de Meaux	PDO	Cheeses	Բրի դը Մո
FR	Brie de Melun	PDO	Cheeses	Բրի դը Մոլան
FR	Brioche vendéenne	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Բրիոշ վոնդեեն
FR	Brocciu Corse / Brocciu	PDO	Cheeses	Բրոչչու կորս/Բրոչչու
FR	Camembert de Normandie	PDO	Cheeses	Կեմոնբեր դը Նորմանդի
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կանար ա ֆուադ գրա դյու Սյուդ-Ուեստ (Շալոսս, Գասկոնյ, Ժերս, Լանդ, Պերիգոր, Կերսի)
FR	Cantal; Fourme de Cantal; Cantalet	PDO	Cheeses	Կանտալ; Ֆուրմը դը Կանտալ; Կանտալե
FR	Chabichou du Poitou	PDO	Cheeses	Շաբիշու դյու Փուաթյու
FR	Chaource	PDO	Cheeses	Շաուրս
FR	Charolais	PDO	Cheeses	Շարոլե
FR	Chasselas de Moissac	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շասլա դը Մուասսակ
FR	Châtaigne d'Ardèche	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շատենյ դ'Արդեշ
FR	Chevrotin	PDO	Cheeses	Շըվրոտան
FR	Cidre de Bretagne; Cidre Breton	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Սիդրը դը Բրետանյ, Սիդրը Բրետոն
FR	Cidre de Normandie; Cidre Normand	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Սիդրը դը Նորմանդի, Սիդրը Նորման
FR	Citron de Menton	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սիտրոն դը Մանտոն

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Clémentine de Corse	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Քլեմանտին դը Կորս
FR	Coco de Paimpol	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոկո դը Պամպոլ
FR	Comté	PDO	Cheeses	Կոմտե
FR	Coppa de Corse / Coppa de Corse — Coppa di Corsica	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կոպպա դը Կորս/Կոպպա դե Կորսե — Կոպպա դի Կորսիկա
FR	Coquille Saint-Jacques des Côtes d'Armor	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived there from	Կոկի Սան-Ժակ դե Կոտ դ'Արմոր
FR	Cornouaille	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Կորնուայ
FR	Crème de Bresse	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Կրեմ դո Բրես
FR	Crème d'Isigny	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Կրեմ դ'Իզինի
FR	Crème fraîche fluide d'Alsace	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Կրեմ ֆրեշ ֆլուի դ'Ալզաս
FR	Crottin de Chavignol / Chavignol	PDO	Cheeses	Կրոտտոն դը Շավինյոլ/ Շավինյոլ
FR	Dinde de Bresse	PDO	Fresh meat (and offal)	Դանդ դը Բրես
FR	Domfront	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Դոմֆրոն
FR	Echalote d'Anjou	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Էշալոտ դ'Անժու
FR	Emmental de Savoie	PGI	Cheeses	Էմոնտալ դը Սավուա
FR	Emmental français est-central	PGI	Cheeses	Էմոնտալ ֆրանսե է-սոնթրալ
FR	Époisses	PDO	Cheeses	Էփուաս
FR	Farine de blé noir de Bretagne/ Farine de blé noir de Bretagne — Gwinizh du Breizh	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆարին դը Բլե նուար դը Բրետայն/Ֆարին դը Բլե նուար դը Բրետայն — Գուինիզ դու Բրեիզ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Farine de châtaigne corse/Farina castagnina corsa	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆարին դը շատանյ կորս/ Ֆարինա կաստանինա կորսա
FR	Farine de Petit Epeautre de Haute Provence	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆարին դը Պտիտ Էպոտրը դը Ուտ Փրովանս
FR	Figue de Solliès	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիգ դը Սոլյես
FR	Fin Gras/ Fin Gras du Mézenc	PDO	Fresh meat (and offal)	Ֆան գրա/ֆան գրա դյու Մեզին
FR	Foin de Crau	PDO	Hay	Ֆուան դը Կրո
FR	Fourme d'Ambert	PDO	Cheeses	Ֆուրմը դ'Ամբեր
FR	Fourme de Montbrison	PDO	Cheeses	Ֆուրմը դը Մոնբրիզոն
FR	Fraise du Périgord	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆրեզ դյու Պերիգոր
FR	Fraises de Nîmes	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆրեզ դը Նիմը
FR	Gâche vendéenne	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Գյաշ Վանդենն
FR	Génisse Fleur d'Aubrac	PGI	Fresh meat (and offal)	Ժենիս ֆլյոր դ'Օբրակ
FR	Gruyère	PGI	Cheeses	Գրուիեր
FR	Haricot tarbais	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Արիկո տարբե
FR	Huile d'olive d'Aix-en-Provence	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ուվիլ դ'օլիվ դ'Էքս-ոն- Պրովանս
FR	Huile d'olive de Corse; Huile d'olive de Corse-Oliu di Corsica	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ուվիլ դ'օլիվ դե Կոր, Ուվիլ դ'օլիվ դե Կոր-Օլիու դի Կորսիկա
FR	Huile d'olive de Haute-Provence	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Օդը- Պրովանս
FR	Huile d'olive de la Vallée des Baux-de-Provence	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ուվիլ դ'օլիվ դյու լա Վալե դե Բո-դե-Պրովանս
FR	Huile d'olive de Nice	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Նիս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Huile d'olive de Nîmes	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Նիմ
FR	Huile d'olive de Nyons	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ուվիլ դ'օլիվ դը Նյոն
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	PDO	Essential oils	Ուվիլ էսանսիել դը լավանդ դ Ո-Փրովանս/ էսոնս դը լավանդ դ Ո-Փրովանս
FR	Huîtres Marennes Oléron	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Ուիթրը մարան Օլերոն
FR	Jambon d'Auvergne	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ժամբոն դ'Օվերնյ
FR	Jambon de Bayonne	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ժամբոն դը Բայոն
FR	Jambon de Lacaune	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ժամբոն դը Լակոն
FR	Jambon de l'Ardèche	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ժամբոն դյո լ'Արդեշ
FR	Jambon de Vendée	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ժամբոն դե Վանդե
FR	Jambon sec de Corse / Jambon sec de Corse — Prisuttu	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ժամբոն սեկ դը Կորս/ Ժամբոն սեկ դը Կորս — Փրիսուտու
FR	Jambon sec et noix de jambon sec des Ardennes	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ժամբոն սեկ է նուա դը ժամբոն սեկ դեզ Արդեն
FR	Kiwi de l'Adour	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կիուի դյո լ'Ադյուր
FR	Laguiole	PDO	Cheeses	Լագյոլ
FR	Langres	PDO	Cheeses	Լանգր
FR	Lentille verte du Puy	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լանտի վերտ դյու Փուի
FR	Lentilles vertes du Berry	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լանտի վերտ դյու Բերի

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Lingot du Nord	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լանգո դյու Նոր
FR	Livarot	PDO	Cheeses	Լիվարո
FR	Lonzo de Corse / Lonzo de Corse — Lonzu	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լոնզո դը Կորս/Լոնզո դե Կորս-Լոնզու
FR	Mâche nantaise	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մաշ նանտեզ
FR	Mâconnais	PDO	Cheeses	Մակոնե
FR	Maine — Anjou	PDO	Fresh meat (and offal)	Մեն-Անժու
FR	Maroilles / Marolles	PDO	Cheeses	Մարուալ/Մարոլ
FR	Melon de Guadeloupe	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելոն դը Գուադելուպ
FR	Melon du Haut-Poitou	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելոն դյու Օ-Փուաթյու
FR	Melon du Quercy	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելոն դյու Կերսի
FR	Miel d'Alsace	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մյել դ'Ալզաս
FR	Miel de Corse; Mele di Corsica	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մյել դը Կորս, Մելե դի Կորսիկա
FR	Miel de Provence	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մյել դը Պրովանս
FR	Miel de sapin des Vosges	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մյել դը սապան դը Վոժ
FR	Miel des Cévennes	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մյել դը Սեվեն
FR	Mirabelles de Lorraine	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Միրաբել դը Լորեն

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Mogette de Vendée	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մոժետ դը Վանդե
FR	Mont d'Or; Vacherin du Haut-Doubs	PDO	Cheeses	Մոն դ'Օր, Վաշրոն դյու Օ-Դու
FR	Morbier	PDO	Cheeses	Մորբիե
FR	Moules de Bouchot de la Baie du Mont-Saint-Michel	PDO	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Մուլ դը Բուշո դը Լա Բե դյու Մոն-Սան-Միշել
FR	Moutarde de Bourgogne	PGI	Mustard paste	Մուտարդը դը Բուրգոնյ
FR	Munster; Munster-Géromé	PDO	Cheeses	Մանստեր, Մանստեր- Ժերոմե
FR	Muscat du Ventoux	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մյուսկա դյու Վոնտու
FR	Neufchâtel	PDO	Cheeses	Նեշատել
FR	Noisette de Cervione — Nuciola di Cervioni	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նուագետտ դը Սարվիոն- Նուչիոլա դի Չերվիոնի
FR	Noix de Grenoble	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նուա դը Գրենոբլ
FR	Noix du Périgord	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նուա դյու Պերիգոր
FR	Œufs de Loué	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Օ դը Լուե
FR	Oie d'Anjou	PGI	Fresh meat (and offal)	Ուա դ'Անժու
FR	Oignon de Roscoff	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օնիոն դը Բոսքոֆ
FR	Oignon doux des Cévennes	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օնյոն դու դե Սեվեն
FR	Olive de Nice	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օլիվ դը Նիս
FR	Olive de Nîmes	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օլիվ դը Նիմ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Olives cassées de la Vallée des Baux de Provence	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օլիվ քասե դը լա Վալե դե Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de la Vallée des Baux de Provence	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օլիվ նուար դը լա Վալե դը Բո դը Պրովանս
FR	Olives noires de Nyons	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օլիվ նուար դը Նյոնս
FR	Ossau-Iraty	PDO	Cheeses	Օսս-Իրատի
FR	Pâté de Campagne Breton	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պատե դը Կամպանյ Բրոտոն
FR	Pâtes d'Alsace	PGI	Pasta	Պատ դ'Ալզաս
FR	Pays d'Auge; Pays d'Auge-Cam-bremer	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Պեյ դ'Օժ, Պեյ դ'Օժ-Կոմբրեմեր
FR	Pélardon	PDO	Cheeses	Պելարդոն
FR	Petit Épeautre de Haute Provence	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պետիտ Էպոտր դը Ուս Պրովանս
FR	Picodon	PDO	Cheeses	Պիկոդոն
FR	Piment d'Espelette; Piment d'Espelette — Ezpeletako Biperra	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Պիմոն դ'Էսպելետ, Պիմոն դ'Էսպելետ-Էզպելետակո Բիպերա
FR	Pintadeau de la Drôme	PGI	Fresh meat (and offal)	Պանտադո դը լա Դրոմ
FR	Poireaux de Créances	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Փուարո դը Կրեանս
FR	Pomelo de Corse	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմելո դը Կորս
FR	Pomme de terre de l'Île de Ré	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմմ դը տեր դը լ'Իլ դը Րե
FR	Pomme du Limousin	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմ դյու Լիմուզան
FR	Pommes de terre de Merville	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմմ դը տեր դո Մերվիլլ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Pommes des Alpes de Haute Durance	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմ դեզ Ալպ դը Օտ Դյորանս
FR	Pommes et poires de Savoie	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմ և փուար դը Սավուա
FR	Pont-l'Évêque	PDO	Cheeses	Պոն-լ'Էվեկ
FR	Porc d'Auvergne	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոր դ'Օվերնյ
FR	Porc de Franche-Comté	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոր դը Ֆրանս-Կոնտե
FR	Porc de la Sarthe	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոր դը լա Սարտ
FR	Porc de Normandie	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոր դը Նորմանդի
FR	Porc de Vendée	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոր դը Վանդե
FR	Porc du Limousin	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոր դյու Լիմուզան
FR	Porc du Sud-Ouest	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոր դյու Սյուդ-Ուեստ
FR	Poulet des Cévennes / Chapon des Cévennes	PGI	Fresh meat (and offal)	Պուլե դե Սեվեն/Շապոն դե Սեվեն
FR	Poulligny-Saint-Pierre	PDO	Cheeses	Պուլինյի-Սան-Փիեր
FR	Prés-salés de la baie de Somme	PDO	Fresh meat (and offal)	Պրե-սալե դե լա բե դը Սոմ
FR	Prés-salés du Mont-Saint-Michel	PDO	Fresh meat (and offal)	Պրե-սալե դյու Մոն-Սան-Միշել
FR	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Փրյունո դ'Աժան, Փրյունո դ'Աժան մի-քյուի
FR	Raviole du Dauphiné	PGI	Pasta	Բավյոլ դյու Դոֆինի
FR	Reblochon; Reblochon de Savoie	PDO	Cheeses	Բեբլոշոն, Բեբլոշոն դը Սավուա
FR	Rigotte de Condrieu	PDO	Cheeses	Բիգոտ դը Կոնդրիյո
FR	Rillettes de Tours	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Բիլետ դո Թուր
FR	Riz de Camargue	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բի դը Կամարգ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Rocamadour	PDO	Cheeses	Ռոկամադուր
FR	Roquefort	PDO	Cheeses	Ռոկֆոր
FR	Sainte-Maure de Touraine	PDO	Cheeses	Սանտ-Մոր դը Տուրեն
FR	Saint-Marcellin	PGI	Cheeses	Սան-Մարսուլան
FR	Saint-Nectaire	PDO	Cheeses	Սան-Նեկտեր
FR	Salers	PDO	Cheeses	Սալեր
FR	Saucisse de Montbéliard	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սոսիս դը Մոնբելիար
FR	Saucisse de Morteau / Jésus de Morteau	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սոսիս դը Մարթու/Ժեզուս դը Մարթու
FR	Saucisson de Lacauene / Saucisse de Lacauene	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սոսիսոն դը Լաքոն/Սոսիս դը Լաքոն
FR	Saucisson de l'Ardèche	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սոսիսոն դը Լ'Արդեշ
FR	Sel de Guérande / Fleur de sel de Guérande	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Սել դը Գերանդ/Ֆլուր դը սել դը Գերանդ
FR	Selles-sur-Cher	PDO	Cheeses	Սել-սյոր-Շեր
FR	Taureau de Camargue	PDO	Fresh meat (and offal)	Տուրու դը Կամարգ
FR	Tome des Bauges	PDO	Cheeses	Տոմ դե Բուժ
FR	Tomme de Savoie	PGI	Cheeses	Տոմ դը Սավուա
FR	Tomme des Pyrénées	PGI	Cheeses	Տոմ դը Փիրենե
FR	Valençay	PDO	Cheeses	Վալանսե
FR	Veau d'Aveyron et du Ségala	PGI	Fresh meat (and offal)	Վո դ'Ավերոն և դյու Սեգալա
FR	Veau du Limousin	PGI	Fresh meat (and offal)	Վո դյու Լիմուզան
FR	Volaille de Bresse/Poulet de Bresse/Poularde de Bresse/Cha- pon de Bresse	PDO	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Բրես/Պուլե դը Բրես/Պուլարդ դը Բրես/ Շապոն դը Բրես
FR	Volailles d'Alsace	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դ'Ալզաս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Volailles d'Ancenis	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դ'Անսենի
FR	Volailles d'Auvergne	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դ'Օվերնյ
FR	Volailles de Bourgogne	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Բուրգոնյ
FR	Volailles de Bretagne	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Բրետանյ
FR	Volailles de Challans	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Շալոն
FR	Volailles de Cholet	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Շոլե
FR	Volailles de Gascogne	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Գասքոնյ
FR	Volailles de Houdan	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Ուդոն
FR	Volailles de Janzé	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Ժոնզե
FR	Volailles de la Champagne	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը լա Շամպանյ
FR	Volailles de la Drôme	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը լա Դրոմ
FR	Volailles de l'Ain	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը լ'Ան
FR	Volailles de Licques	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Լիկ
FR	Volailles de l'Orléanais	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը լ'Օրլեանե
FR	Volailles de Loué	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Լուե
FR	Volailles de Normandie	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Նորմանդի
FR	Volailles de Vendée	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դը Վանդե
FR	Volailles des Landes	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դե Լանդ
FR	Volailles du Béarn	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Բեարն
FR	Volailles du Berry	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Բերի
FR	Volailles du Charolais	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Շարոլե
FR	Volailles du Forez	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Ֆորե
FR	Volailles du Gatinais	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Գաթինե
FR	Volailles du Gers	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Ժերս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
FR	Volailles du Languedoc	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Լանդեգոկ
FR	Volailles du Lauragais	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Լուրագե
FR	Volailles du Maine	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Մեն
FR	Volailles du plateau de Langres	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու պլատո դը Լանգր
FR	Volailles du Val de Sèvres	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Վալ դե Սեվր
FR	Volailles du Velay	PGI	Fresh meat (and offal)	Վոլայ դյու Վելե
DE	Aachener Printen	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Աախներ Փրինտըն
DE	Aachener Weihnachts-Leber- wurst / Oecher Weihnachtsleber- wurst	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Աախներ Վայնախտս- Լեբերվուրստ/Օեխեր Վայնախտսլեբերվուրսթ
DE	Abensberger Spargel/Abensberger Qualitätsspargel	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Աբենսբերգեր Շպարգըլ/ Աբենսբերգեր Քվալիթեսպարգըլ
DE	Aischgründer Karpfen	PGI	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Աիշգրունդեր Քարպֆըն
DE	Allgäuer Bergkäse	PDO	Cheeses	Ալգոյեր Բեազբեկե
DE	Allgäuer Emmentaler	PDO	Cheeses	Ալգոյերր Էմլնթալեր
DE	Altenburger Ziegenkäse	PDO	Cheeses	Ալթենբուրգեր Ցիգենքեկե
DE	Ammerländer Dielenrauschin- ken; Ammerländer Katenschinken	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ամալենդը Դիենրաուխշինըն, Ամալենդը Քաթընշինկըն
DE	Ammerländer Schinken; Ammer- länder Knochenschinken	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ամալենդեր շինըն, Ամալենդեր Քնոխշինըն
DE	Bamberger Hörnla / Bamberger Hörnle / Bamberger Hörnchen	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բամբերգեր Հյորնլա / Բամբերգեր Հյորնլե/ Բամբերգեր Հյորնլսըն
DE	Bayerische Breze / Bayerische Brezn / Bayerische Brez'n / Bayer- ische Brezel	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Բայերիշը Բրեցը/ Բայերիշը Բրեցն/ Բայերիշը Բրեցն/ Բայերիշը Բրեցե
DE	Bayerischer Meerrettich; Bayer- ischer Kren	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բայերիշեր Մերեթիխ, Բայերիշեր Քրեն

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
DE	Bayerisches Bier	PGI	Beers	Բայերիշես Բիր
DE	Bayerisches Rindfleisch / Rindfleisch aus Bayern	PGI	Fresh meat (and offal)	Բայերիշես Դինդֆլայշ/ Դինդֆլայշ աուս Բայերն
DE	Bornheimer Spargel / Spargel aus dem Anbaugebiet Borneim	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բորնհայմեր Շպարգլ/ Շպարգլ աուս դեմ Անբաուգեբիտ Բորնհայմ
DE	Bremer Bier	PGI	Beers	Բրեմեր Բիր
DE	Bremer Klaben	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Բրեմեր Քլաբրն
DE	Diepholzer Moorschnucke	PDO	Fresh meat (and offal)	Դիփհոլցեր Մոշնոքլ
DE	Dithmarscher Kohl	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Դիտմարշեր Քոլ
DE	Dortmunder Bier	PGI	Beers	Դորտմունդեր Բիր
DE	Dresdner Christstollen / Dresdner Stollen/ Dresdner Weihnachtsstollen	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Դրեզդներ Քրիստշտոլեն/ Դրեզդներ Շտոլեն/ Դրեզդներ Վայնախտշտոլեն
DE	Düsseldorfer Mostert/Düsseldorfer Senf Mostert/Düsseldorfer Urtyp Mostert/Aechter Düsseldorfer Mostert	PGI	Mustard paste	Դյուսելդորֆեր Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ջենֆ Մոստաթ/ Դյուսելդորֆեր Ուրթյուփ Մոստաթ/ Էխտեր Դյուսելդորֆեր Մոստերթ
DE	Eichsfelder Feldgieker / Eichsfelder Feldkieker	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Այխսֆելդեր Ֆելդգիքեր/ Այխսֆելդեր Ֆելդկիքեր
DE	Elbe-Saale Hopfen	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Էլբե-Չալե Հոպֆրն
DE	Feldsalat von der Insel Reichenau	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆելդսալատ ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Filderkraut / Filderspitzkraut	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիլդերքրաութ/ Ֆիլդերշպիցքրաութ
DE	Frankfurter Grüne Soße / Frankfurter Grie Soß	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆրանֆուրթեր Գրյունը Չոսը/ Ֆրանֆուրթեր Գրի Չոս
DE	Fränkischer Grünkern	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆրենկիշեր Գրյունքեն

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
DE	Fränkischer Karpfen / Franken- karpfen / Karpfen aus Franken	PGI	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Ֆրենկիշեր Քարպֆըն / Ֆրանկընքարպֆըն/ Քարպֆըն աուս Ֆրանկըն
DE	Glückstädter Matjes	PGI	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Գլյուկշտեդթեր Մատյես
DE	Göttinger Feldkieker	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Գյոթինգեր Ֆելդքիքեր
DE	Göttinger Stracke	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Գյոթինգեր Շտրաքը
DE	Greußener Salami	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Գրոյսեներ Ջալամի
DE	Gurken von der Insel Reichenau	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Գուրկըն ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Halberstädter Würstchen	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Հալբերշտեդեր Վյուրստխեն
DE	Hessischer Apfelwein	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Հեսիշեր Ապֆելվայն
DE	Hessischer Handkäse / Hessischer Handkäs	PGI	Cheeses	Հեսիշեր Հանդքեզե/ Հեսիշեր Հանդքիզ
DE	Hofer Bier	PGI	Beers	Հոֆեր Բիր
DE	Hofer Rindfleischwurst	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Հոֆեր Բինֆլայշվուրստ
DE	Holsteiner Karpfen	PGI	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Հոլշտեներ Քարպֆըն
DE	Holsteiner Katenschinken / Hol- steiner Schinken/ Holsteiner Ka- tenrauchschinken/ Holsteiner Knochenschinken	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Հոլշտեներ Քարնշինըն / Հոլշտայներ Շինըն/ Հոլշտեներ Քատենրաուրշինկըն/ Հոլշտենը Քոնխընշինըն
DE	Holsteiner Tilsiter	PGI	Cheeses	Հոլշտեներ Թիլզիթը
DE	Hopfen aus der Hallertau	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Հոֆֆըն աուս դե Հալաթաու
DE	Höri Bülle	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Հուրի Բյուլլ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
DE	Kölsch	PGI	Beers	Քոլշ
DE	Kulmbacher Bier	PGI	Beers	Քուլմբախեր Բիր
DE	Lausitzer Leinöl	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լաուզիցեր Լայնոիլ
DE	Lübecker Marzipan	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Լյուբեքեր Մացիփան
DE	Lüneburger Heidekartoffeln	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լյունեբորգեր Հայդեքարթոֆելն
DE	Lüneburger Heidschnucke	PDO	Fresh meat (and offal)	Լյունեբորգեր Հայդշնոքլ
DE	Mainfranken Bier	PGI	Beers	Մայնֆրանկլն Բիր
DE	Meißner Fummel	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Մայսներ Ֆումմե
DE	Münchener Bier	PGI	Beers	Մյունխներ Բիր
DE	Nieheimer Käse	PGI	Cheeses	Նիհեմեր Քիզլ
DE	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Նյունբերգեր Բրատլուրստը, Նյունբերգեր Բոստբրատլուրստը
DE	Nürnberger Lebkuchen	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Նյունբերգեր Լեքբուխն
DE	Obazda / Obatzter	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Օբազդա/Օբացթեր
DE	Oberlausitzer Biokarpfen	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Օբերլաուզիցեր Բիոքարպֆն
DE	Oberpfälzer Karpfen	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Օբերպֆելցեր Քարպֆն
DE	Odenwälder Frühstückskäse	PDO	Cheeses	Օդենվելդեր Ֆրյուստյուքսքեզե
DE	Reuther Bier	PGI	Beers	Րոյթեր Բիր
DE	Rheinisches Apfelkraut	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Րայնիշլս Ապֆելքրաուօ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
DE	Rheinisches Zuckerrübenkraut / Rheinischer Zuckerrübensirup / Rheinisches Rübenkraut	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բայնիշըս Ցուկըրուբենքրաուֆ/ Բայնիշըս Ցուկըրուբենգիրուֆ/ Բայնիշըս Բուբընքրաուֆ
DE	Salate von der Insel Reichenau	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ջալաթե ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Salzwedeler Baumkuchen	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Ջալցվեդելեր Բաուքուխեն
DE	Schrobenhausener Spargel/Spargel aus dem Schrobenhausener Land/Spargel aus dem Anbaugebiet Schrobenhausen	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շրոբրենհաուզներ Շպարգլ/ Շպարգլ աուս դեմ Շրոբրենհաուզներ Լանդ/ Շպարգլ աուս դեմ Անբաուգեբիտ Շրոբենհաուսեն
DE	Schwäbische Maultaschen/ Schwäbische Suppenmaultaschen	PGI	Pasta	Շվիբիշը Մաուլթաշեն/ Շվիբիշը Ջոպլենմաուլթաշեն
DE	Schwäbische Spätzle / Schwäbische Knöpfe	PGI	Pasta	Շվեբիշը Սպեցլը/ Շվեբիշը Քնոպֆլը
DE	Schwäbisch-Hällisches Qualitätsschweinefleisch	PGI	Fresh meat (and offal)	Շվեբիշ-Հելիշես Քվալիթսշվայնֆլայշ
DE	Schwarzwälder Schinken	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շվացվեդեր Շինքլեն
DE	Schwarzwaldforelle	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Շվարցվալդֆորելը
DE	Spalt Spalter	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Շպալթ Շպալթեր
DE	Spargel aus Franken/Fränkischer Spargel/Franken-Spargel	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շպարգլ աուս Ֆրանկլեն / Ֆրենքիշեր Շպարգլ/ Ֆրանկլեն-Շպարգլ
DE	Spreewälder Gurken	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շպրեվեդեր Գուրկլեն
DE	Spreewälder Meerrettich	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շպրեվեդեր Մերրեթիխ
DE	Stromberger Pflaume	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շտրոմբերգեր Փֆլաումը

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
DE	Tettnanger Hopfen	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Թետնանգեր Հոպֆեն
DE	Thüringer Leberwurst	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Թյուրինգեր Լիբրվուսթ
DE	Thüringer Rostbratwurst	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Թյուրինգեր Րոստբրատվուսթ
DE	Thüringer Rotwurst	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Թյուրինգեր Րոտվուսթ
DE	Tomaten von der Insel Reichenau	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Թոմատըն ֆոն դեր Ինզել Բայխենաու
DE	Walbecker Spargel	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վալբեքեր Շպարգլ
DE	Weideochse vom Limpurger Rind	PDO	Fresh meat (and offal)	Վայդլոքսը ֆոմ Լիմփուրգեր Բինդ
DE	Weißlacker / Allgäuer Weißlacker	PDO	Cheeses	Վայսլաքեր / Ալգոյեր Վայսլաքեր
DE	Westfälischer Knochenschinken	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Վեսթֆելիշեր Քնոխենշինկլն
DE	Westfälischer Pumpernickel	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Վեսթֆելիշեր Փումփըրնիկլ
GR	Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Այյոս Մատթեոս Կերկիրաս
GR	Αγουρέλαιο Χαλκιδικής	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ադուրելիո Խալկիդիկիս
GR	Ακτινίδιο Πιερίας	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ակտինիդիո Պիերիաս
GR	Ακτινίδιο Σπερχειού	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ակտինիդիո Սպերխիու
GR	Ανεβάτο	PDO	Cheeses	Անեվատո
GR	Αποκορώνας Χανίων Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ապոկորոնաս Խանիոն Կրիտիս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GR	Αρνάκι Ελασσόνας	PDO	Fresh meat (and offal)	Առնակի Էլասոնաս
GR	Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Արխանես Իրակլիու Կրիտիս
GR	Αυγοτάραχο Μεσολογγίου	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Ավդոտարախո Մեսոլոնգիու
GR	Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վիանոս Իրակլիու Կրիտիս
GR	Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վորիոս Միլոպոտամոս Բեթիմնիս Կրիտիս
GR	Γαλανό Μεταγγιτσίου Χαλκιδικής	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Դալանո Մետանգիցիու Խալկիդիկիս
GR	Γαλοτύρι	PDO	Cheeses	Դալոտիրի
GR	Γραβιέρα Αγράφων	PDO	Cheeses	Դրավյերա Ադրաֆոն
GR	Γραβιέρα Κρήτης	PDO	Cheeses	Դրավյերա Կրիտիս
GR	Γραβιέρα Νάξου	PDO	Cheeses	Դրավյերա Նաքսու
GR	Ελιά Καλαμάτας	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Էլյա Կալամատաս
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο ‘Τροιζηνία’	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Էքսերետիկո պարթենո Էլեոլադո ‘Տրիզինիա’
GR	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Θραψανό	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Էքսերետիկո պարթենո Էլեոլադո Թրափսանո
GR	Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο Σέ- λινου Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Էքսերետիկո Պարթենո Էլեոլադո Սելինո Կրիտիս
GR	Ζάκυνθος	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Զակինթոս
GR	Θάσος	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Թասոս
GR	Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Թրուբա Ամպադիաս Բեթիմնիս Կրիտիս
GR	Θρούμπα Θάσου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Թրուբա Թասու

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GR	Θρούμπα Χίου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Թրութա Խիու
GR	Καλαθάκι Λήμνου	PDO	Cheeses	Կալաթակի Լիմնու
GR	Καλαμάτα	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կալամատա
GR	Κασέρι	PDO	Cheeses	Կասերի
GR	Κατίκι Δομοκού	PDO	Cheeses	Կատիկի Դոմոկու
GR	Κατσικάκι Ελασσόνας	PDO	Fresh meat (and offal)	Կացիկակի Էլասոնաս
GR	Κελυφωτό φυστίκι Φθιώτιδας	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կելիֆոտո Ֆիստիկի Ֆθիոտիդաս
GR	Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կերասյա տրաղանա Րոդոխորիու
GR	Κεφαλογραβιέρα	PDO	Cheeses	Կեֆալոդրավյերա
GR	Κεφαλονιά	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կեֆալոնյա
GR	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կոլիմվարի Խանիոն Կրիտիս
GR	Κονσερβολιά Αμφίσσης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոնսերվոյա Ամֆիսիս
GR	Κονσερβολιά Άρτας	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոնսերվոյա Արտաս
GR	Κονσερβολιά Αταλάντης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոնսերվոյա Ատալանդիս
GR	Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոնսերվոյա Պիլու Վոլու
GR	Κονσερβολιά Ροβίων	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոնսերվոյա Րովիոն
GR	Κονσερβολιά Στυλίδας	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոնսերվոյա Ստիլիդաս
GR	Κοπανιστή	PDO	Cheeses	Կոպանիստի

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GR	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կորինթիակի Ստաֆիդա Վոստիցա
GR	Κουμ Κουάτ Κέρκυρας	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կում Կուատ Կերկիրաս
GR	Κρανίδι Αργολίδας	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կրանիդի Աργολիդաս
GR	Κρητικό παξιμάδι	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Կրիտիկո Պաքսիմադի
GR	Κροκεές Λακωνίας	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կրոկես Լակոնիաս
GR	Κρόκος Κοζάνης	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Կրոկոս Կոզանիս
GR	Λαδοτύρι Μυτιλήνης	PDO	Cheeses	Լադոտիրի Միտիլինիս
GR	Λακωνία	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լակոնիա
GR	Λέσβος; Μυτιλήνη	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լեսվոս, Միտիլինի
GR	Λυγουριό Ασκληπείου	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լիդուրյո Ասկլիպիոու
GR	Μανούρι	PDO	Cheeses	Մանուրի
GR	Μανταρίνι Χίου	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մանդարինի Խիու
GR	Μαστίχα Χίου	PDO	Natural gums and resins	Մաստիխա Խիու
GR	Μαστιχέλαιο Χίου	PDO	Essential oils	Մաստիխելեո Խիու
GR	Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Մելի Էլատիս Մենալու Վանիլյա
GR	Μεσσαρά	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մեսարա
GR	Μετσοβόνη	PDO	Cheeses	Մեցովոնե
GR	Μήλα Ζαγοράς Πηλίου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Միլա Զադորաս Պիլիու

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GR	Μήλα Ντελίσσιους Πιλαφά Τριπό- λεως	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Միլա Տելիսիուս Պիլաֆա Տրիպոլեոս
GR	Μήλο Καστοριάς	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Միլո Կաստորյաս
GR	Μπάτζος	PDO	Cheeses	Բաձոս
GR	Ξερά σύκα Κύμης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Քսերա սիկա Կիմիս
GR	Ξηρά Σύκα Ταξιάρχης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Քսիրա Սիկա Տաքսիարիսի
GR	Ξύγαλο Σητείας / Ξίγαλο Σητείας	PDO	Cheeses	Քսիդալո Սիտիաս/ Քսիդալո Սիտիաս
GR	Ξυνομυζήθρα Κρήτης	PDO	Cheeses	Քսինոմիզիթրա Կրիտիս
GR	Ολυμπία	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Օլիմբիա
GR	Πατάτα Κάτω Νευροκοπίου	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատատա Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Πατάτα Νάξου	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատատա Նաքսու
GR	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Պեզա Իրակլիլիու Կրիտիս
GR	Πέτρινα Λακωνίας	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Պետրինա Լակոնիաս
GR	Πηχτόγαλο Χανίων	PDO	Cheeses	Պիխտոդալո Խանիոն
GR	Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρήτης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պորտոկալյա Մալեմե Խանիոն Կրիտիս
GR	Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պրասինես Էլյես Խալկիդիկիս
GR	Πρέβεζα	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Պրեվեզա
GR	Ροδάκινα Νάουσας	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռոդակինա Նաուսաս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GR	Ρόδος	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ռոդոս
GR	Σάμος	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սամոս
GR	Σαν Μιχάλη	PDO	Cheeses	Սան Միխալի
GR	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սիտիա Լասիթիու Կրիտիս
GR	Σταφίδα Ζακύνθου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ստաֆիդա Զակինթու
GR	Σταφίδα Ηλείας	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ստաֆիդա Իլիաս
GR	Σταφίδα Σουλτανίνα Κρήτης	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ստաֆիդա Սուլտանինա Կրիտիս
GR	Σύκα Βραβρόνας Μαρκοπούλου Μεσογείων	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սիկա Վրավրոնաս Մարկոպուլու Մեսոյիոն
GR	Σφέλα	PDO	Cheeses	Սֆելա
GR	Τοματάκι Σαντορίνης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Տոմատակի Տանտորինիս
GR	Τσακωνική μελιτζάνα Λεωνιδίου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Յակոնիկի Մելիձանա Լեոնիդիու
GR	Τσίχλα Χίου	PDO	Natural gums and resins	Յիխիա Խիու
GR	Φάβα Σαντορίνης	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆավա Սանտորինիս
GR	Φασόλια (Γίγαντες Ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասույա (Յիրանդես Էլեֆանդես) Պրեսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասույա (պլակե մեղալոսպերմա) Պրեսպոն Ֆլորինաս
GR	Φασόλια Βανίλιες Φενεού	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասույա Վանիլյես Ֆենեու

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GR	ΦΑΣΟΛΙΑ ΠΙΓΑΝΤΕΣ — ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	ՖԱՍՈՆԼՅԱ ՅԻՂԱՆԴԵՍ — ԷԼԵՖԱՆԴԵՍ ԿԱՍՏՈՐՅԱՍ
GR	Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասոլյա յիղանդես Էլեֆանդես Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասոլյա կինա մեսոսպերմա Կատո Նեվրոկոպիու
GR	Φέτα	PDO	Cheeses	Ֆետա
GR	Φιρίκι Πηλίου	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիրիկի Պիլիու
GR	Φοινίκι Λακωνίας	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ֆինիկի Լակոնիաս
GR	Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού	PDO	Cheeses	Ֆորմաելա Արախովաս Պարնասու
GR	Φυστίκι Αίγινας	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիստիկի Էգինաս
GR	Φυστίκι Μεγάρων	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիստիկի Մեղարոն
GR	Χανιά Κρήτης	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Խանյա Կրիտիս
HU	Alföldi kamillavirágzat	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Ալֆյոլդի կամիլլավիրագզատ
HU	Budapesti téliszalámi	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Բուդապեշտի տիլիսալամի
HU	Csabai kolbász/Csabai vastagkol- bász	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Չաբաի կոլբաս/ Չաբաի վաստագկոլբաս
HU	Gönci kajsziparack	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Գյունցի կայսիբարացկ
HU	Gyulai kolbász / Gyulai pároskol- bász	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Գյուլաի կոլբաս/ Գյուլաի պարոշկոլբաս
HU	Hajdúsági torma	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Հայդուշագի տորմա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
HU	Kalocsai fűszerpaprika őrlemény	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Կալոչսաի ֆյուսերպապրիկա օրլեմենյ
HU	Magyar szürkemarha hús	PGI	Fresh meat (and offal)	Մագյար սուրկեմարհա հուշ
HU	Makói vöröshagyma; Makói hagyma	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մակոի վորոշհագյմա, Մակոի հագյմա
HU	Szegedi fűszerpaprika-őrlemény/ Szegedi paprika	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Սեգեդի ֆյուսերպապրիկա — օրլեմենյ / Սեգեդի պապրիկա
HU	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սեգեդի սալամի, Սեգեդի տելիսալամի
HU	Szentesi paprika	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սենտեշի պապրիկա
HU	Szőregi rózsatő	PGI	Flowers and ornamental plants	Սյորեգի ռոժատո
IE	Clare Island Salmon	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Քլեր Այլնդ Սալմոն
IE	Connemara Hill lamb; Uain Sléibhe Chonamara	PGI	Fresh meat (and offal)	Քոնեմարա Հիլ լեմ, Ուեն Շլեյվե խոնամարա
IE	Imokilly Regato	PDO	Cheeses	Այմոկիլի Բեգատո
IE	Timoleague Brown Pudding	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Թիմոլիգ Բրաուն Փուդինգ
IE	Waterford Blaa / Blaa	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Ուաթերֆորդ Բլաա/ Բլաա
IT	Abbacchio Romano	PGI	Fresh meat (and offal)	Աբաքքիո Ռոմանո
IT	Acciughe sotto sale del Mar Ligure	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Աչուգե սոտո սալե դել Մար Լիգուրե
IT	Aceto Balsamico di Modena	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Աչետո Բալսամիկո դի Մոդենա
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Մոդենա
IT	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Աչետո բալսամիկո տրադիցիոնալե դի Ռեջիո Էմիլիա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Agljo Bianco Polesano	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Այլո Բյանկո Պոլեզանո
IT	Agljo di Voghiera	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Այլո դի Վոգիերա
IT	Agnello del Centro Italia	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյելլո դել Ճենտրո Իտալիա
IT	Agnello di Sardegna	PGI	Fresh meat (and offal)	Անյելլո դի Սարդենյա
IT	Alto Crotonese	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ալտո Կրոտոնեզե
IT	Amarene Brusche di Modena	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ամարենե Բրուսկե դի Մոդենա
IT	Aprutino Pescarese	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ապրուտինո Պեսկարեզե
IT	Arancia del Gargano	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Արանչիա դել Գարգանո
IT	Arancia di Ribera	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Արանչյա դի Ռիբերա
IT	Arancia Rossa di Sicilia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Արանչյա Ռոսսա դի Սիչիլիա
IT	Asiago	PDO	Cheeses	Ազիագո
IT	Asparago Bianco di Bassano	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասպարագո Բյանկո դի Բասսանո
IT	Asparago bianco di Cimadolmo	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասպարագո բյանկո դի Չիմադոլմո
IT	Asparago di Badoere	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասպարագո դի Բադոերե
IT	Asparago di Cantello	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասպարագո դի Կանտելլո
IT	Asparago verde di Altedo	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասպարագո վերդե դի Ալտեդո
IT	Basilico Genovese	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բազիլիկո Զենովեզե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Bergamotto di Reggio Calabria — Olio essenziale	PDO	Essential oils	Բեռգամոտտո դի Ռեջջիո Կալաբրիա — Օլիո Էսենցիալե
IT	Bitto	PDO	Cheeses	Բիտտո
IT	Bra	PDO	Cheeses	Բռա
IT	Bresaola della Valtellina	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Բռեզաոլա դելլա Վալտելլինա
IT	Brisighella	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բրիգիզելլա
IT	Brovada	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բրովադա
IT	Bruzio	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բրուզիո
IT	Caciocavallo Silano	PDO	Cheeses	Կաչիոկավալլո Սիլանո
IT	Canestrato di Moliterno	PGI	Cheeses	Կանիստրատո դի Մոլիտերնո
IT	Canestrato Pugliese	PDO	Cheeses	Կանիստրատո Պուլյեզե
IT	Canino	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կանինո
IT	Cantuccini Toscani/Cantucci Tos- cani	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Կանտուչչինի Տոսկանի/ Կանտուչչի Տոսկանի
IT	Capocollo di Calabria	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կեպոկոլլո դի Կալաբրիա
IT	Cappellacci di zucca ferraresi	PGI	Pasta	Կապպելաչչի դի ցուկկա ֆերառեզի
IT	Cappero di Pantelleria	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կապպեռո դի Պանտելլերիա
IT	Carciofo Brindisino	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կարչոֆո Բրինդիզինո
IT	Carciofo di Paestum	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կարչոֆո դի Պեստում

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Carciofo Romanesco del Lazio	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կարչոֆո Ռոմանեսկո դել Լացիո
IT	Carciofo Spinoso di Sardegna	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կարչոֆո Սպինոզո դի Սարդինյա
IT	Carota dell'Altopiano del Fucino	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կարոտե դելլ'Ալտոպիանո դել Ֆուչինո
IT	Carota Novella di Ispica	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կարոտա Նովելլա դի Իսպիկա
IT	Cartoceto	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կարտոչետո
IT	Casatella Trevigiana	PDO	Cheeses	Կազատելլա Տրեվիջիանա
IT	Casciotta d'Urbino	PDO	Cheeses	Կաշոտտա դ'Ուրբինո
IT	Castagna Cuneo	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստանյա Կունեո
IT	Castagna del Monte Amiata	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստանյա դել Մոնտե Ամիատա
IT	Castagna di Montella	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստանյա դի Մոնտելլա
IT	Castagna di Vallerano	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստանյա դի Վալլերանո
IT	Castelmagno	PDO	Cheeses	Կաստելմանյո
IT	Chianti Classico	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կիանտի Կլասիկո
IT	Ciauscolo	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Չիաուսկոլո
IT	Cilento	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Չիլենտո
IT	Ciliegia dell'Etna	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Չիլիեջա դել Էտնա
IT	Ciliegia di Marostica	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Չիլիեջա դի Մարոստիկա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Ciliegia di Vignola	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Չիլիեջա դի Վինյոլա
IT	Cinta Senese	PDO	Fresh meat (and offal)	Չինտա Սենեզե
IT	Cipolla bianca di Margherita	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Չիպոլլա բյանկա դի Մարգերիտա
IT	Cipolla Rossa di Tropea Calabria	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Չիպոլլա Ռոսա դի Տրոպեա Կալաբրիա
IT	Cipollotto Nocerino	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Չիպոլլոտո Նոչերինո
IT	Clementine del Golfo di Taranto	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վլեմենտինե դել Գոլֆո դի Տարանտո
IT	Clementine di Calabria	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վլեմենտինե դի Կալաբրիա
IT	Collina di Brindisi	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կոլլինա դի Բրինդիզի
IT	Colline Pontine	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կոլլինե Պոնտինե
IT	Colline di Romagna	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կոլլինե դի Ռոմանյա
IT	Colline Salernitane	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կոլլինե Սալեռնիտանե
IT	Colline Teatine	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Կոլլինե Տեատինե
IT	Coppa di Parma	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կոպպա դի Պարմա
IT	Coppa Piacentina	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կոպպա Պիասենտինա
IT	Coppia Ferrarese	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Կոպպիա Ֆերռառեզե
IT	Cotechino Modena	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կոտեկինո Մոդենա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Cozza di Scardovari	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Կոցցա դի Սկառովարի
IT	Crudo di Cuneo	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կրուդո դի Կունեո
IT	Culatello di Zibello	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կուլատելլո դի Ջիբելլո
IT	Dauno	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Դաունո
IT	Fagioli Bianchi di Rotonda	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաջոլի Բիանկի դի Ռոտոնդա
IT	Fagiolo Cannellino di Atina	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաջոլո Կաննելլինո դի Ատինա
IT	Fagiolo Cuneo	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաջոլո Կունեո
IT	Fagiolo di Lamon della Vallata Bellunese	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաջոլո դի Լամոն դելլա Վալլատա Բելլունեզե
IT	Fagiolo di Sarconi	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաջոլո դի Սարկոնի
IT	Fagiolo di Sorana	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաջոլո դի Սորանա
IT	Farina di castagne della Lunigiana	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆարինա դի կաստանյե դելլա Լունիգիանա
IT	Farina di Neccio della Garfagnana	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆարինա դի Նեչչիո դելլա Գարֆանյանա
IT	Farro della Garfagnana	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆարո դելլա Գարֆանյանա
IT	Farro di Monteleone di Spoleto	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆարո դի Մոնտելեոնե դի Սպոլետո
IT	Fichi di Cosenza	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիկի դի Կոզենցա
IT	Fico Bianco del Cilento	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիկո Բյանկո դել Չիլենտո

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Ficodindia dell'Etna	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիկոդինդիա դել Էտնա
IT	Ficodindia di San Cono	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆիկոդինդիա դի Սան Կոնո
IT	Finocchiona	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ֆինոկկիոնա
IT	Fiore Sardo	PDO	Cheeses	Ֆիորե Սարդո
IT	Focaccia di Recco col formaggio	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Ֆոկաչչա դի Ռեկո կոլ Ֆորմաջո
IT	Fontina	PDO	Cheeses	Ֆոնտինա
IT	Formaggella del Luinese	PDO	Cheeses	Ֆորմաջելլա դել Լուինեզե
IT	Formaggio di Fossa di Sogliano	PDO	Cheeses	Ֆորմաջո դի Ֆոսսա դի Սոլյանո
IT	Formai de Mut dell'Alta Valle Brembana	PDO	Cheeses	Ֆորմաի դե Մուտ դել Ալտա Վալլե Բրեմբանա
IT	Fungo di Borgotaro	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆունգո դի Բորգոտարո
IT	Garda	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Գարդա
IT	Gorgonzola	PDO	Cheeses	Գորգոնձոլա
IT	Grana Padano	PDO	Cheeses	Գրանա Պադանո
IT	Insalata di Lusia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ինսալատա դի Լուզիա
IT	Irpinia — Colline dell'Ufita	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Իրպինիա — Կոլլինե դել Ուֆիտա
IT	Kiwi Latina	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կիուի Լատինա
IT	La Bella della Daunia	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լա Բելլա Դելլա Դաունիա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Laghi Lombardi	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լագի Լոմբարդի
IT	Lametia	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լամեթիա
IT	Lardo di Colonnata	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լառդո դի Կոլոննատա
IT	Lenticchia di Castelluccio di Nor- cia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լենտիքքիա դի Կաստելլուչչո դի Նորցա
IT	Limone Costa d'Amalfi	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լիմոնե Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Limone di Rocca Imperiale	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լիմոնե դի Ռոկկա Իմպերիալե
IT	Limone di Siracusa	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լիմոնե դի Սիրակուզա
IT	Limone di Sorrento	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լիմոնե դի Սորրենտո
IT	Limone Femminello del Gargano	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լիմոնե Ֆեմմինելլո դել Գարգանո
IT	Limone Interdonato Messina	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լիմոնե Ինտեդոնատո Մեսսինա
IT	Liquirizia di Calabria	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Լիկուիրիզիա դի Կալաբրիա
IT	Lucca	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լուկկա
IT	Maccheroncini di Campofilone	PGI	Pasta	Մակկերոնչինի դի Կամպոֆիլոնե
IT	Marrone del Mugello	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառոնե դել Մուջելլո
IT	Marrone della Valle di Susa	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառոնե դելլա Վալե դի Սուզա
IT	Marrone di Caprese Michelangelo	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառոնե դի Կապրեզե Միկելանջելո

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Marrone di Castel del Rio	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառռոնն ռիԿաստել դել Ռիո
IT	Marrone di Combai	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառռոնն ռի Բոմբայ
IT	Marrone di Roccadaspide	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառռոնն ռի Ռոկկադասպիդե
IT	Marrone di San Zeno	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառռոնն ռի Սան Ջենո
IT	Marroni del Monfenera	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառռոնի դել Մոնֆեներա
IT	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելա Ալտո Ադիջե, Սուդտիրոլեր Ապֆել
IT	Mela di Valtellina	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելա դի Վալտելլինա
IT	Mela Rossa Cuneo	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելա Ռոսա Կունեո
IT	Mela Val di Non	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելա Վալ դի Նոն
IT	Melannurca Campana	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելաննուրկա Կամպանա
IT	Melanzana Rossa di Rotonda	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելանջանա Ռոսա դի Ռոտոնդա
IT	Melone Mantovano	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելոնե Մանտովանո
IT	Miele della Lunigiana	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Միելե դելլա Լունիջանա
IT	Miele delle Dolomiti Bellunesi	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Միելե դելլե Դոլոմիտի Բելլունեզի
IT	Miele Varesino	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Միելե Վարեզինո

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Molise	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մոլիզե
IT	Montasio	PDO	Cheeses	Մոնտազիո
IT	Monte Etna	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մոնտե Էտնա
IT	Monte Veronese	PDO	Cheeses	Մոնտե Վերոնեզե
IT	Monti Iblei	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մոնտի Իբլեի
IT	Mortadella Bologna	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Մոռտադելլա Բոլոնյա
IT	Mortadella di Prato	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Մոռտադելլա դի Պրատո
IT	Mozzarella di Bufala Campana	PDO	Cheeses	Մոցառելլա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Murazzano	PDO	Cheeses	Մուռաջանո
IT	Nocciola del Piemonte; Nocciola Piemonte	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նոչյոլա դել Պիմոնտե, Նոչյոլա Պիմոնտե
IT	Nocciola di Giffoni	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նոչյոլա դի Զիֆոնի
IT	Nocciola Romana	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նոչյոլա Ռոմանա
IT	Nocellara del Belice	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նոչելլառա դել Բելիչե
IT	Nostrano Valtrompia	PDO	Cheeses	Նոստրանո Վալտրոմպիա
IT	Oliva Ascolana del Piceno	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օլիվա Ասկոլանա դել Պիչենո
IT	Pagnotta del Dittaino	PDO	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Պանյոտա դել Դիտտայնո
IT	Pampapato di Ferrara/Pampepato di Ferrara	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Պամպապատո դի Ֆերրառա/ Պամպիպատո դի Ֆերրառա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Pancetta di Calabria	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պանչետտա դի Կալաբրիա
IT	Pancetta Piacentina	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պանցետտա Պիաչենտինա
IT	Pane casareccio di Genzano	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պանե կազարեչչո դի Ջենցանո
IT	Pane di Altamura	PDO	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պանե դի Ալտամուրա
IT	Pane di Matera	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պանե դի Մատերա
IT	Pane Toscano	PDO	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պանե Տոսկանո
IT	Panforte di Siena	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պանֆորտե դի Սիենա
IT	Parmigiano Reggiano	PDO	Cheeses	Պարմիջանո Ռիջջանո
IT	Pasta di Gragnano	PGI	Pasta	Պաստա դի Գրանյանո
IT	Patata dell'Alto Viterbese	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատակա դել'Ալտո Վիտերբեզե
IT	Patata della Sila	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատատա դելլա Սիլա
IT	Patata di Bologna	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատատա դի Բոլոնյա
IT	Patata novella di Galatina	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատատա նովելլա դի Գալանտինա
IT	Patata Rossa di Colfiorito	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատատա Ռոսսա դի Կոլֆիորիտո
IT	Pecorino Crotonese	PDO	Cheeses	Պեկորինո Կրոտոնեզե
IT	Pecorino delle Balze Volterrane	PDO	Cheeses	Պեկորինո դելլե Բալցե Վոլտերանե
IT	Pecorino di Filiano	PDO	Cheeses	Պեկորինո դի Ֆիլիանո

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Pecorino di Picinisco	PDO	Cheeses	Պեկորինո դի Պիչինիսկո
IT	Pecorino Romano	PDO	Cheeses	Պեկորինո Ռոմանո
IT	Pecorino Sardo	PDO	Cheeses	Պեկորինո Սարդո
IT	Pecorino Siciliano	PDO	Cheeses	Պեկորինո Սիչիլիանո
IT	Pecorino Toscano	PDO	Cheeses	Պեկորինո Տոսկանո
IT	Penisola Sorrentina	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Պենիզոլա Սորրենտինա
IT	Peperone di Pontecorvo	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեպերոնե դի Պոնտեկորվո
IT	Peperone di Senise	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեպերոնե դի Սենիզե
IT	Pera dell'Emilia Romagna	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեռա դել Էմիլիա Ռոմանյա
IT	Pera mantovana	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեռա մանտովանա
IT	Pesca di Leonforte	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեսկա դի Լեոնֆորտե
IT	Pesca di Verona	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեսկա դի Վերոնա
IT	Pesca e Nettarina di Romagna	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեսկա և Նետտարինա դի Ռոմանյա
IT	Pescabivona	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեսկաբիվոնա
IT	Piacentinu Ennese	PDO	Cheeses	Պիաչենտինու Էննեզե
IT	Piadina Romagnola / Piada Romagna	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պիադինա Ռոմանյոլա / Պիադա Ռոմանյոլա
IT	Piave	PDO	Cheeses	Պիավե
IT	Pistacchio verde di Bronte	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պիստաքքիո վերդե դի Բրոնտե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Pomodoro del Piennolo del Vesuvio	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմոդորինո դել Պիեննոլո դել Վեզուվիո
IT	Pomodoro di Pachino	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմոդորո դի Պակինո
IT	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պոմոդորո Ս. Մարզանո դել Ագրո Մարնեզե Նոչերինո
IT	Porchetta di Ariccia	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պորկետտա դի Արիչչա
IT	Pretuziano delle Colline Tera- mane	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Պրետուզիանո դելլե Կոլլինե Տերամանե
IT	Prosciutto Amatriciano	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո Ամատրիչանո
IT	Prosciutto di Carpegna	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո դի Կարպենյա
IT	Prosciutto di Modena	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո դի Մոդենա
IT	Prosciutto di Norcia	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո դի Նորչա
IT	Prosciutto di Parma	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո դի Պարմա
IT	Prosciutto di S. Daniele	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո դի Ս. Դանիելե
IT	Prosciutto di Sauris	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո դի Սաուրիս
IT	Prosciutto Toscano	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո Տոսկանո
IT	Prosciutto Veneto Berico-Euganeo	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրոշիտտո Վենիտո Բերիկո- Էուգանեո
IT	Provolone del Monaco	PDO	Cheeses	Պրովոլոնե դել Մոնակո
IT	Provolone Valpadana	PDO	Cheeses	Պրովոլոնե Վալպադանա
IT	Puzzone di Moena / Spretz Tzaorì	PDO	Cheeses	Պուզզոնե դի Մոենա/ Սպրեց Ծաորի

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Quartirolo Lombardo	PDO	Cheeses	Կուառտիրոլո Լոմբարդո
IT	Radicchio di Chioggia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռադիկկիո դի Կիոջջա
IT	Radicchio di Verona	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռադիկկիո դի Վերոնա
IT	Radicchio Rosso di Treviso	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռադիկկիո Ռոսո դի Տրեվիզո
IT	Radicchio Variegato di Castel- franco	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռադիկկիո Վարեգատո դի Կաստալֆրանկո
IT	Ragusano	PDO	Cheeses	Ռագուզանո
IT	Raschera	PDO	Cheeses	Ռասկերա
IT	Ricciarelli di Siena	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Ռիչչառելլի դի Սիենա
IT	Ricotta di Bufala Campana	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Ռիկոտտա դի Բուֆալա Կամպանա
IT	Ricotta Romana	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Ռիկոտտա Ռոմանա
IT	Riso del Delta del Po	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռիզո դել Դելտա դել Պո
IT	Riso di Baraggia Biellese e Vercel- lese	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռիզո դի Բարաջջա Բիելլեզե է Վերչելլեզե
IT	Riso Nano Vialone Veronese	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ռիզո Նանո Վիալոնե Վերոնեզե
IT	Riviera Ligure	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ռիվիերա Լիգուրե
IT	Robiola di Roccaverano	PDO	Cheeses	Ռոբիոլա դի Ռոկկավերանո
IT	Sabina	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սաբինա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Salama da sugo	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամա դա սուգո
IT	Salame Brianza	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե Բրիանցա
IT	Salame Cremona	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե Կրեմոնա
IT	Salame di Varzi	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե դի Վառցի
IT	Salame d'oca di Mortara	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե դ'օքա դի Մորտարա
IT	Salame Felino	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե Ֆելինո
IT	Salame Piacentino	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե Պիաչենտինո
IT	Salame Piemonte	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե Պիեմոնտե
IT	Salame S. Angelo	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամե Սան Անջելո
IT	Salamini italiani alla cacciatora	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամինի իտալիանի ալլա կաչատորա
IT	Sale Marino di Trapani	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Սալե Մարինո դի Տրապանի
IT	Salmerino del Trentino	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Սալմերինո դել Տրենտինո
IT	Salsiccia di Calabria	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալսիչչա դի Կալաբրիա
IT	Salva Cremasco	PDO	Cheeses	Սալվա Կրեմասկո
IT	Sardegna	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սառդենյա
IT	Scalogni di Romagna	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սկալոնյո դի Ռոմանյա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Sedano Bianco di Sperlonga	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սեդանո Բիանկո դի Սպելոնգա
IT	Seggiano	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սեջջանո
IT	Silter	PDO	Cheeses	Սիլտեռ
IT	Soppressata di Calabria	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սոպրեսատա դի Կալաբրիա
IT	Sopressa Vicentina	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սոպրեսա Վիչենտինա
IT	Speck Alto Adige / Südtiroler Markenspeck / Südtiroler Speck	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սպեկ Ալտո Ադիջե/ Մուդտիրոլեր Մարկենսպեկ/ Մուդտիրոլեր Սպեկ
IT	Spessa delle Giudicarie	PDO	Cheeses	Սպեսա դելլե Զուդիկարիե
IT	Squacquerone di Romagna	PDO	Cheeses	Սքուաքուոնոնե դի Ռոմանյա
IT	Stelvio; Stilsfer	PDO	Cheeses	Ստելվիո, Ստիլֆսեր
IT	Strachitunt	PDO	Cheeses	Ստրաչիտունտ
IT	Susina di Dro	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սուզինա դի Դրո
IT	Taleggio	PDO	Cheeses	Տալեջջո
IT	Tergeste	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տերջեստե
IT	Terra di Bari	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տերա դի Բարի
IT	Terra d'Otranto	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տերա դ'Օտրանտո
IT	Terre Aurunche	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տերե Աուրունկե
IT	Terre di Siena	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տերե դի Սյենա
IT	Terre Tarentine	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տերե Տարենտինե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Tinca Gobba Dorata del Pianalto di Poirino	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Տինկա Գոբբա Դորատա դել Պիանալտո դի Պոիրինո
IT	Toma Piemontese	PDO	Cheeses	Տոմա Պիեմոնտեզե
IT	Torrone di Bagnara	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Տորոնե դի Բանյարա
IT	Toscano	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տոսկանո
IT	Trote del Trentino	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Տրոտե դել Տրենտինո
IT	Tuscia	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Տուշչա
IT	Umbria	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ումբրիա
IT	Uva da tavola di Canicattì	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ուվա դա տավոլա դի Կանիկատտի
IT	Uva da tavola di Mazzarrone	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ուվա դա տավոլա դի Մաձձարոնե
IT	Uva di Puglia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ուվա դի Պուլիա
IT	Val di Mazara	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վալ դի Մազարա
IT	Valdemone	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վալդեմոնե
IT	Valle d'Aosta Lard d'Arnad/Vallée d'Aoste Lard d'Arnad	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Վալլե դ'Աոստա Լարդ դ'Առնադ/Վալլե դ'Աոստե Լարդ դ'Առնադ
IT	Valle d'Aosta Fromadzo	PDO	Cheeses	Վալլե դ'Աոստա Ֆրոմաձո
IT	Valle d'Aosta Jambon de Bosses	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Վալլե դ'Աոստա Յամբոն դե Բոսսիս
IT	Valle del Belice	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վելլե Բելիչե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
IT	Valli Trapanesi	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վալլի Տոապանեզի
IT	Valtellina Casera	PDO	Cheeses	Վալտելլինա Կազեռա
IT	Vastedda della valle del Belice	PDO	Cheeses	Վաստեդդա դելլա վալլե դել Բելիչե
IT	Veneto Valpolicella, Veneto Euganei e Berici, Veneto del Grappa	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վենետո Վալպոլիչելլա, Վենետո Էուգանեների Է Բերիչի, Վենետո դել Գրապպա
IT	Vitellone bianco dell'Appennino centrale	PGI	Fresh meat (and offal)	Վիտելլոնո Բյանկո դել Ապպենինո չենտրալե
IT	Vulture	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Վուլտուրե
IT	Zafferano dell'Aquila	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Չաֆֆեռանո դելլ'Աքուիլա
IT	Zafferano di San Gimignano	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Չաֆֆեռանո դի Սան Ջիմինյանո
IT	Zafferano di Sardegna	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Չաֆֆեռանո դի Սարդինյա
IT	Zampone Modena	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Չամպոնե Մոդենա
LV	Carnikavas nēgi	PGI	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Ցառնիկավաս նեգի
LV	Latvijas lielie pelēkie zirņi	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լատվիաս Լիելիե պելեկիե զիրնյի
LT	Daujėnų naminė duona	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Դաույենյի նամինե դուոնա
LT	Lietuviškas varškės sūris	PGI	Cheeses	Լիետուվիշկաս վարշկես սուրիս
LT	Liliputas	PGI	Cheeses	Լիլիպուտաս
LT	Seinų / Lazdijų krašto medus / Miód z Sejneńszczyzny / Łódz- kiejczyzny	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մեյնու/Լազդիյու կոաշտո մեդուս/ Միոդ զ սեյնենյսչինի/ Լոդձիեյշչինի

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
LT	Stakliškės	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Ստակլիշկէս
LU	Beurre rose — Marque Nationale du Grand-Duché de Luxembourg	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բեր րոզ — Մարք Նասիոնալ դյու Գրոն Դյուշէ դը Լյուքսամբուր
LU	Miel — Marque nationale du Grand-Duché de Luxembourg	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Միէլ — Մարքը նասիոնալ դյու Գրոն-Դյուշէ դը Լյուքսամբուր
LU	Salaisons fumées, marque nationale grand-duché de Luxembourg	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալեզոն ֆյումէ, մարքը նասիոնալ գրոն-դյուշէ դը Լյուքսեմբուր
LU	Viande de porc, marque nationale grand-duché de Luxembourg	PGI	Fresh meat (and offal)	Վիյանդ դե պոր, մարք նասիոնալ գրոն-դյուշէ դը Լյուքսեմբուր
NL	Boeren-Leidse met sleutels	PDO	Cheeses	Բորեն-Լայդշը մէթ շլեուքէլս
NL	Brabantse Wal asperges	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բռաբանցե Վալ ասպեռժես
NL	De Meerlander	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Դե Մէերլանդեր
NL	Edam Holland	PGI	Cheeses	Էդամ Հոլանդ
NL	Gouda Holland	PGI	Cheeses	Խաուդա Հոլանդ
NL	Hollandse geitenkaas	PGI	Cheeses	Հոլանդսը խայտենկաս
NL	Kanterkaas; Kanternagelkaas; Kanterkomijnkaas	PDO	Cheeses	Կանտերկաս, Կանտերնախէլկաս, Կանտերկոմայնրկաս
NL	Noord-Hollandse Edammer	PDO	Cheeses	Նորդ-Հոլանդսե Էդամեր
NL	Noord-Hollandse Gouda	PDO	Cheeses	Նորդ-Հոլանդսե Խաուդա
NL	Opperdoezer Ronde	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Օպերդուզեր Րոնդե
NL	Westlandse druif	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վեստլանդսե դրայֆ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PL	Andruty kaliskie	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Անդրուտի կալիսկիե
PL	Bryndza Podhalańska	PDO	Cheeses	Բրինձա Պոդխալայնյսկա
PL	Cebularz lubelski	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Սեբուլաշ լուբելսկի
PL	Chleb prądnicki	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Խլեբ պրոդնիցկի
PL	Fasola korczyńska	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասուլա կոռչինյսկա
PL	Fasola Piękny Jaś z Doliny Du- najca / Fasola z Doliny Dunajca	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասուլա Փյենկնի Յաշ գ Դոլինի Դունայցա/ Ֆասուլա գ Դոլինի Դունայցա
PL	Fasola Wrzawska	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆասուլա Վժավսկա
PL	Jabłka grójeckie	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Յաբուկա գրոյեցկյե
PL	Jabłka łuckie	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Յաբուկա լուոնցկյե
PL	Jagnięcina podhalańska	PGI	Fresh meat (and offal)	Յագնյենչինա պոդխալանյսկա
PL	Karp zatorski	PDO	Fresh fish, molluscs, and crusta- ceans and products derived therefrom	Կարպ զատորսկի
PL	Kiełbasa lisiecka	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կիեւոբասա լիշյեցկա
PL	Kołocz śląski/kołacz śląski	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Կոռուչ շլոնսկի/կոռուաշ շլոնսկի
PL	Miód drahimski	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մյուդ դրահիմսկի
PL	Miód kurpiowski	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Մյուդ կուռպիովսկի

Member State	Name to be protected	Type (PDO/PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PL	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մյուդ վժռուսկի զ Բորուվ Դոլնոշլոնսկիխ
PL	Obwarzanek krakowski	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Օբվաժանեկ կրակովսկի
PL	Oscypek	PDO	Cheeses	Օսցիպեկ
PL	Podkarpacki miód spadziowy	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Պոդկարպասկի մյուդ սպաջովի
PL	Redykołka	PDO	Cheeses	Ռեդիկոլկա
PL	Rogal świętomarciński	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Ռոգալ շվյեննտոմարչինյսկի
PL	Ser koryciński swojski	PGI	Cheeses	Սեր կորչինյսկի սվոյսկի
PL	Śliwka szydlowska	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Շլիվկա շիդլովսկա
PL	Suska sechlońska	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սուսկա սեխլոնյսկա
PL	Truskawka kaszubska lub Kaszëbskô malëna	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Տրուսկավկա կաշուբսկա լուբ Կաշեբսկո մալենա
PL	Wielkopolski ser smażony	PGI	Cheeses	Վյելկոպոլսկի սեր սմաժոնի
PL	Wiśnia nadwiślanka	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Վիշնյա նադվիշլանկա
PT	Alheira de Barroso-Montalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ալեյրա ր Բարոզո Մոնտալեգրե
PT	Alheira de Mirandela	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ալեյրա դե Միրանդելա
PT	Alheira de Vinhais	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ալեյրա դե Վինյաիս
PT	Ameixa d'Elvas	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ամեյշա դ'Էլվաս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Amêndoa Douro	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ամենդա Դուրո
PT	Ananás dos Açores/São Miguel	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Անանաս դոս Ասորես/Սաո միգել
PT	Anona da Madeira	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Անոնա դա Մադեյրա
PT	Arroz Carolino das Lezírias Ri- batejanas	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Առոզ Կարոլինո դազ Լեզիբիաս Ռիբատեժանաս
PT	Arroz Carolino do Baixo Monde- go	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Առոզ Կարոլինո դո Բայշո Մոնդեգո
PT	Azeite de Moura	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ազեյտե դե Մուրա
PT	Azeite de Trás-os-Montes	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ազեյտե դե Տրաս-ոս-Մոնտես
PT	Azeite do Alentejo Interior	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ազեյտե դո Ալենտեժո Ինտերիոր
PT	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ազեյտե դա Բեյրա Ինտերիոր (Ազեյտե դա Բեյրա Ալտա, Ազեյտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Azeites do Norte Alentejano	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ազեյտես դո Նորտե Ալենտեժանո
PT	Azeites do Ribatejo	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ազեյտես դո Ռիբատեժո
PT	Azeitona de conserva Negrinha de Freixo	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ազեյտոնա դե կոնսերվա Նեգրինյա դե Ֆրեյշո
PT	Azeitonas de Conserva de Elvas e Campo Maior	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ազեյտոնաս դե կոնսերվա դե Էլվաս և Կամպո Մայոր
PT	Batata de Trás-os-Montes	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բատատա դե Տրաս-ոզ- Մոնտես
PT	Batata doce de Aljezur	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բատատա դոսի դե Ալժեզուր
PT	Borrego da Beira	PGI	Fresh meat (and offal)	Բոռեգո դա Բեյրա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Borrego de Montemor-o-Novo	PGI	Fresh meat (and offal)	Բոռեգո դե Մոնտեմոր-ո-Նովո
PT	Borrego do Baixo Alentejo	PGI	Fresh meat (and offal)	Բոռեգո դո Բաշո Ալենտեժո
PT	Borrego do Nordeste Alentejano	PGI	Fresh meat (and offal)	Բոռեգո դո Նորդեստե Ալենտեժանո
PT	Borrego Serra da Estrela	PDO	Fresh meat (and offal)	Բոռեգո Սեռա դա Էստրելա
PT	Borrego Terrincho	PDO	Fresh meat (and offal)	Բոռեգո Տերինչո
PT	Butelo de Vinhais; Bucho de Vinhais; Chouriço de Ossos de Vinhais	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Բուտելո դե Վինյայս, Բուշո դե Վինյայս, Շուրիսո դե Օսոս դե Վինյայս
PT	Cabrito da Beira	PGI	Fresh meat (and offal)	Կաբրիտո դա Բեյրա
PT	Cabrito da Gralheira	PGI	Fresh meat (and offal)	Կաբրիտո դա Գրալեյրա
PT	Cabrito das Terras Altas do Minho	PGI	Fresh meat (and offal)	Կաբրիտո դաս Տեռաս Ալտաս դո Մինյո
PT	Cabrito de Barroso	PGI	Fresh meat (and offal)	Կաբրիտո դե Բարոզո
PT	Cabrito do Alentejo	PGI	Fresh meat (and offal)	Կաբրիտո դո Ալենտեժո
PT	Cabrito Transmontano	PDO	Fresh meat (and offal)	Կաբրիտո Տրանսմոնտանո
PT	Cacholeira Branca de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կաշուլեյրա Բրանկա դե Պորտալեգրե
PT	Capão de Freamunde	PGI	Fresh meat (and offal)	Կապաո դե Ֆրեամունդե
PT	Carnalentejana	PDO	Fresh meat (and offal)	Կառնալենտեժենա
PT	Carne Arouquesa	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե Առուկեզա
PT	Carne Barrosã	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնի Բառոզա
PT	Carne Cachena da Peneda	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե Կաշենա դա Պենեդա
PT	Carne da Charneca	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե դա Շառնեկա
PT	Carne de Bísaro Transmontano; Carne de Porco Transmontano	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե դե Բիզարո Տրանսմոնտանո, Կարնե դե Պորկո Տրանսմոնտանո

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso	PGI	Fresh meat (and offal)	Կարնե ջ Բովինո Կրուզադո դոս Լամեյրոս դո Բարոզո
PT	Carne de Bravo do Ribatejo	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե դե Բրավո դո Րիբատեյո
PT	Carne de Porco Alentejano	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե դե Պոռկո Ալենտեյանո
PT	Carne dos Açores	PGI	Fresh meat (and offal)	Կարնե դոզ Ասորես
PT	Carne Marinhova	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե Մարինյոա
PT	Carne Maronesa	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե Մառոնեզա
PT	Carne Mertolenga	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե Մեռտոլենգա
PT	Carne Mirandesa	PDO	Fresh meat (and offal)	Կարնե Միրանդեզա
PT	Castanha da Padrela	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստենյա դա Պադրելա
PT	Castanha da Terra Fria	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստենյա դա Տերա Ֆրիա
PT	Castanha dos Soutos da Lapa	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստենյա դոս Սոտոս դա Լապա
PT	Castanha Marvão-Portalegre	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստենյո Մարվաո- Պորտալեգրե
PT	Cereja da Cova da Beira	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սերեժա դա Կովա դա Բեյրա
PT	Cereja de São Julião-Portalegre	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սերեժա դե Սոն Ջուլիաո- Պորտալեգրե
PT	Chouriça de Carne de Barroso- Montalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսա դե Կարնի դե Բարոզո-Մունտալեգրի
PT	Chouriça de Carne de Melgaço	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Մելգասո
PT	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսա դե Կարնի ջե Վինյայս, Լինգուիսը դո Վինյայս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Chouriça de sangue de Melgaço	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսա ջե սենգե ջե Մելգասո
PT	Chouriça Doce de Vinhais	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսա Դոսե դե Վինյայս
PT	Chouriço Azedo de Vinhais; Azedo de Vinhais; Chouriço de Pão de Vinhais	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսո Ազեդո դե Վինյայս, Ազեդո դե Վինյայս, Շուրիսո ջե Պաո ջե Վինյայս
PT	Chouriço de Abóbora de Barroso- Montalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսա դե Աբաբորա դե Բարոզու-Մունտալեգրի
PT	Chouriço de Carne de Estremoz e Borba	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսո դե կարնե ջե Էստրեմոզ է Բորբա
PT	Chouriço de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսո դե Պորտալեգրե
PT	Chouriço grosso de Estremoz e Borba	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսո գրոսո ջե Էստրեմոզ է Բորբա
PT	Chouriço Mouro de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շուրիսո մուրո դե Պորտալեգրե
PT	Citrinos do Algarve	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սիտրինոս դո Ալգարվե
PT	Cordeiro Mirandês / Canhono Mirandês	PDO	Fresh meat (and offal)	Կորդեյրո Միրանդես/ Կանյոնո Միրանդես
PT	Cordeiro Bragançano	PDO	Fresh meat (and offal)	Կորդեյրո Բրագանսանո
PT	Cordeiro de Barroso; Anho de Barroso; Cordeiro de leite de Barroso	PGI	Fresh meat (and offal)	Կորդեյրո դե Բառոզո, Անյո դե Բառոզո, Կորդեյրո դե լեյտե դե Բառոզո
PT	Farinheira de Estremoz e Borba	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ֆարինեյրա դե Էստրեմոզ է Բորբա
PT	Farinheira de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ֆարինեյրա դե Պորտալեգրե
PT	Linguiça de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լինգուիսա դե Պորտալեգրե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Lingüiça do Baixo Alentejo; Chouriço de carne do Baixo Alentejo	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լինգուիսա դո Բայշո Ալենտեժո, Շուրիսո դե կարնե դո Բայշո Ալենտեժո
PT	Lombo Branco de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լոմբո Բրենկո դե Պորտալեգրե
PT	Lombo Enguitado de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լոմբո Էնգիտադո դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Bravo de Esmolfe	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մասա Բռավո դե Էսմոլֆե
PT	Maçã da Beira Alta	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մասա դե Բեյրա Ալտա
PT	Maçã da Cova da Beira	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մասա դա Կովա դե Բեյրա
PT	Maçã de Alcobaça	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մասա դե Ալկոբասա
PT	Maçã de Portalegre	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մասա դե Պորտալեգրե
PT	Maçã Riscadinha de Palmela	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մասա Ռիսկադինյա դե Պալմելա
PT	Maracujá dos Açores/S. Miguel	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մառակուժա դոզ Ասորիս/Ս. Միգել
PT	Mel da Serra da Lousã	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դա Սեռա դա Լուզա
PT	Mel da Serra de Monchique	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դա Տեռա դե Մոնշիկե
PT	Mel da Terra Quente	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դա Տեռա Կենտե
PT	Mel das Terras Altas do Minho	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դաս Տեռաս Ալտաս դո Մինյո

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Mel de Barroso	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դե Բառոզո
PT	Mel do Alentejo	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դո Ալենտեժո
PT	Mel do Parque de Montezinho	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դո Պարկե դե Մոնտեզինյո
PT	Mel do Ribatejo Norte (Serra d'Aire, Albufeira de Castelo de Bode, Bairro, Alto Nabão)	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դո Ռիբադեժու Նորչե (Սերա դ'Այրե, Ալբուֆեյրա դե Կաստելու դե Բոդե, Բայրու, Ալտու Նաբաո)
PT	Mel dos Açores	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մել դուզ Ատորես
PT	Meloa de Santa Maria — Açores	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելուա դե Սանտա Մարիա — Ատորես
PT	Morcela de Assar de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Մորսելա դե Ասար դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Cozer de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Մորսելա դե Կոսեռ դե Պորտալեգրե
PT	Morcela de Estremoz e Borba	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Մորսելա դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Ovos Moles de Aveiro	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Օվոս Մոլես դե Ավեյրո
PT	Paia de Estremoz e Borba	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պայա դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Paia de Lombo de Estremoz e Borba	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պայա դե Լոմբո դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Paia de Toucinho de Estremoz e Borba	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պայա դե Տոուսինյո դե Էստրեմոզ և Բորբա
PT	Painho de Portalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պաինյո դե Պորտալեգրե

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Paio de Beja	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պայո դե Բեժա
PT	Pastel de Chaves	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պաստել դե Շավես
PT	Pastel de Tentúgal	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պաստել դե Տենտուգալ
PT	Pêra Rocha do Oeste	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պէրա Ռաշա դո Օեստե
PT	Pêssego da Cova da Beira	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեսեգո դա Կովա դա Բեյրա
PT	Presunto de Barrancos	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեզունտո դե Բարանկոս
PT	Presunto de Barroso	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեզունտո դե Բարոզո
PT	Presunto de Camp Maior e Elvas; Paleta de Campo Maior e Elvas	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեզունտո դե Կամպ Մայոր ի Էլվաս, Պալետա դե Կամպո Մայոր ի Էլվաս
PT	Presunto de Melgaço	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեզունտո դե Մելգասո
PT	Presunto de Santana da Serra; Paleta de Santana da Serra	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեզունտո դե Սանտանա դա Սերա, Պալետա դե Սանտանա դա Սերա,
PT	Presunto de Vinhais / Presunto Bísaro de Vinhais	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեզունտո դե Վինյայս/ Պրեզունտո Բիզարո դե Վինյայս
PT	Presunto do Alentejo; Paleta do Alentejo	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեզունտո դո Ալենտեժո, Պալետա դո Ալենտեժո
PT	Queijo de Azeitão	PDO	Cheeses	Կեյժո դե Ազեյտաու
PT	Queijo de Cabra Transmontano/ Queijo de Cabra Transmontano Velho	PDO	Cheeses	Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո/ Կեյժո դե Կաբրա Տրանսմոնտանո Վելյու
PT	Queijo de Évora	PDO	Cheeses	Կեյժո դե Էվորա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Queijo de Nisa	PDO	Cheeses	Կեյժո դե Նիզա
PT	Queijo do Pico	PDO	Cheeses	Կեյժո դո Պիկո
PT	Queijo mestiço de Tolosa	PGI	Cheeses	Կեյժո Մեստիսո դե Տոլոզա
PT	Queijo Rabaçal	PDO	Cheeses	Կեյժո Ռաբասալ
PT	Queijo S. Jorge	PDO	Cheeses	Կեյժո Ս. Ժորժե
PT	Queijo Serpa	PDO	Cheeses	Կեյժո Սերպա
PT	Queijo Serra da Estrela	PDO	Cheeses	Կեյժո Սեռա դա Էստրելա
PT	Queijo Terrincho	PDO	Cheeses	Կեյժո Տերինչո
PT	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	PDO	Cheeses	Կեյժոս դա Բեյրա Բայշա (Կեյժո դե Կաստելու Բրանկու, Կեյժո Ամարելու դա Բեյրա Բայշա, Կեյժո Պիկանտե դա Բեյրա Բայշա)
PT	Requeijão da Beira Baixa	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Ռեկեյժաո դա Բեյրա Բայշա
PT	Requeijão Serra da Estrela	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Ռեկեյժաո Սեռա դա Էստրելա
PT	Sal de Tavira / Flor de Sal de Tavira	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Սալ դե Տավիրա/ Ֆլոր դե Սալ դե Տավիրա
PT	Salpicão de Barroso-Montalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալպիքաո դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Salpicão de Melgaço	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալպիքաո դե Մելգասո
PT	Salpicão de Vinhais	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալպիքաո դե Վինյայս
PT	Sanguieira de Barroso-Montalegre	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սանգեյրա դե Բարոզո-Մոնտալեգրե
PT	Travia da Beira Baixa	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Տրավիա դա Բեյրա Բայշա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
PT	Vitela de Lafões	PGI	Fresh meat (and offal)	Վիտելա դե Լաֆոնես
RO	Magiun de prune Topoloveni	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մաջուն դե պրունե Տոպոլովենի
RO	Salam de Sibiu	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալամ դե Սիբիու
RO	Telemea de Ibănești	PDO	Cheeses	Տելեմեա դե Իբանեստի
SK	Klenovecký syrec	PGI	Cheeses	Կլենովեցկի Սիռեց
SK	Oravský korbáčik	PGI	Cheeses	Օրավսկի կորբաչիկ
SK	Paprika Žitava/Žitavská paprika	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Պապրիկա Ժիտավա/ Ժիտավսկա պապրիկա
SK	Skalický trdelník	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Սկալիցկի տոդելնիկ
SK	Slovenská bryndza	PGI	Cheeses	Սլովենսկա բրինձա
SK	Slovenská parenica	PGI	Cheeses	Սլովենսկա պառենիցա
SK	Slovenský oštiepok	PGI	Cheeses	Սլովենսկի օշտիպոկ
SK	Tekovský salámový syr	PGI	Cheeses	Տյեկովսկի սալամովի սիր
SK	Zázrivské vojky	PGI	Cheeses	Ջազրիվսկե վոյկի
SK	Zázrivský korbáčik	PGI	Cheeses	Ջազրիվսկի կորբաչիկ
SI	Bovški sir	PDO	Cheeses	Բովշկի սիր
SI	Ekstra deviško oljčno olje Slo- venske Istre	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Էկստրա դեվիշկո օլյչնո օլյե սլովենսկե իստոնե
SI	Kočevski gozdni med	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy prod- ucts except butter, etc.)	Կոչեվսկի գոզդնի մեդ
SI	Kranjska klobasa	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կրանյսկա կլոբասա
SI	Kraška panceta	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կրաշկա պանցետա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
SI	Kraški med	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Կրաշկի մեղ
SI	Kraški pršut	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կրաշկի պրշուտ
SI	Kraški zašink	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Կրաշկի զաշինկ
SI	Mohant	PDO	Cheeses	Մոխանտ
SI	Nanoški sir	PDO	Cheeses	Նանոշկի սիր
SI	Piranska sol	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Պիրանսկա սոլ
SI	Prekmurska Šunka	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրեկմուրսկա Շունկա
SI	Prleška tünka	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Պրլեշկա տյունկա
SI	Ptujski lük	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պտույսկի լյուկ
SI	Šebreljski želodec	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Շեբրելյսկի ժելոդեց
SI	Slovenski med	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Սլովենսկի մեղ
SI	Štajersko prekmursko bučno olje	PGI	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Շտայերսկո պրեկմուրսկո բուչնո օլյե
SI	Tolminc	PDO	Cheeses	Տոլմինց
SI	Zgornjesavinjski želodec	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Զգոռնյեսավինյսկի ժելոդեց
ES	Aceite Campo de Calatrava	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե Կամպո դե Կալատրավա
ES	Aceite Campo de Montiel	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե Կամպո դե Մոնտիել

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Aceite de La Alcarria	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե լա Ալկարիա
ES	Aceite de la Comunitat Valenci- ana	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե լա կոմունիտատ Վալենսիանա
ES	Aceite de la Rioja	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե լա Ռիոխա
ES	Aceite de Lucena	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե Լուսենա
ES	Aceite de Mallorca; Aceite mal- lorquín; Oli de Mallorca; Oli mallorquí	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե Մայորկա, Ասեյտե Մայորկին, Օլի դե Մայորկա, Օլի մայորկին
ES	Aceite de Navarra	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե Նավարա
ES	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե Տեռա Ալտա, Օլի դե Տեռա Ալտա
ES	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դե Բայշ Էբրե- Մոնցիա, Օլի դել Բայշ Էբրե- Մոնցիա
ES	Aceite del Bajo Aragón	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե դել Վախո Արադոն
ES	Aceite Monterrubbio	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե Մոնտեռուբիո
ES	Aceite Sierra del Moncayo	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Ասեյտե Սիեռա դել Մոնկայո
ES	Aceituna Aloreña de Málaga	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասեյտունա Ալորենյա դե Մալաղա
ES	Aceituna de Mallorca / Aceituna Mallorquina / Oliva de Mallorca / Oliva Mallorquina	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ասեյտունե դե Մայորկա/ Ասեյտունա Մայորկինա/ Օլիվա դե Մայորկա/ Օլիվա Մայորկինա
ES	Afuega'l Pitu	PDO	Cheeses	Աֆուեղա՛լ Պիտու

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Ajo Morado de Las Pedroñeras	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Այո Մորադո դե լաս Պեդրոնյերաս
ES	Alcachofa de Benicarló; Carxofa de Benicarló	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ալկաչոֆա դե Բենիկարլո, Կարոչոֆա դե Բենիկարլո
ES	Alcachofa de Tudela	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ալկաչոֆա դե Տուդելա
ES	Alfajor de Medina Sidonia	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Ալֆախոր դե Մեդինա Սիդոնիա
ES	Almendra de Mallorca / Almen-dra Mallorquina / Ametlla de Mallorca / Ametlla Mallorquina	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ալմենդրա դե Մայորկա/ Ալմենդրա Մայորկինա/ Ամետլյա դե Մայորկա/ Ամետլյա Մայորկինա
ES	Alubia de La Bãeza-León	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ալուբիա դե Լա Բանյեսա-Լեոն
ES	Antequera	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Անտեկերա
ES	Arroz de Valencia; Arròs de València	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Առոզ դե Վալենսիա, Առոս դե Վալենսիա
ES	Arroz del Delta del Ebro / Arròs del Delta de l'Ebre	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Առոզ դել Դելտա դել Էբրո/ Առոս դել Դելտա դե Լ Էբրե
ES	Arzùa-Ulloa	PDO	Cheeses	Արսուա-Ուլյոա
ES	Avellana de Reus	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ավելյանա դե Ռեուս
ES	Azafrán de la Mancha	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Ասաֆրսան դե լա Մանչա
ES	Baena	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Բաննա
ES	Berenjena de Almagro	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բերենյենա դե Ալմադրո
ES	Botillo del Bierzo	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Բոտիլո դել Բյերսո
ES	Caballa de Andalucia	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Կարայա դե Անդալուսիա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Cabrales	PDO	Cheeses	Կաբրալես
ES	Calasparra	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կալասպարա
ES	Calçot de Valls	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կալսոտ դե Վալս
ES	Carne de Ávila	PGI	Fresh meat (and offal)	Կառնե դե Ավիլա
ES	Carne de Cantabria	PGI	Fresh meat (and offal)	Կառնե դե Կանտաբրիա
ES	Carne de la Sierra de Guadarrama	PGI	Fresh meat (and offal)	Կառնե դե լա Սիեռա դե Գուադարամա
ES	Carne de Morucha de Salamanca	PGI	Fresh meat (and offal)	Կառնե դե Մորուչա դե Սալամանկա
ES	Carne de Vacuno del País Vasco/ Euskal Okela	PGI	Fresh meat (and offal)	Կառնե դե Վակունո դել Պաիս Վասկո/Էուսկալ Օկելա
ES	Castaña de Galicia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կաստանյա դե Գալիսիա
ES	Cebolla Fuentes de Ebro	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սեբոյա Ֆուենտես դե Էբրո
ES	Cebreiro	PDO	Cheeses	Սեբրեյրո
ES	Cecina de León	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սեսինա դե Լեոն
ES	Cereza del Jerte	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սերեսա դել Խեռոտե
ES	Cerezas de la Montaña de Ali- cante	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սերեսաս դե լա Մոնտանյա դե Ալիկանտե
ES	Chirimoya de la Costa tropical de Granada-Málaga	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Չիրիմոյա դե լա Կոստա Տրոպիկալ դե Գրանադա- Մալագա
ES	Chorizo de Cantimpalos	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Չորիսո դե Կանտիմպալոս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Chorizo Riojano	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Չորիսո Ռիոխանո
ES	Chosco de Tineo	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Չոսկո դե Տինեո
ES	Chufa de Valencia	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Չուֆա դե Վալենսիա
ES	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Սիտրիկոս Վալենսիանոս/ Սիտրիկս Վալենսիանս
ES	Clementinas de las Tierras del Ebro; Clementines de les Terres de l'Ebre	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կլեմենտինաս դե լաս Տյեռաս դել Էբրո, Կլեմենտինես դե լես Տերես դե Լ Էբրե
ES	Cochinilla de Canarias	PDO	Cochineal (raw product of animal origin)	Կոչինիլյա դե Կանարիաս
ES	Coliflor de Calahorra	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կոլիֆլոր դե Կալաորա
ES	Cordero de Extremadura	PGI	Fresh meat (and offal)	Կորդերո դե Էքստրեմադուրա
ES	Cordero de Navarra; Nafarroako Arkumea	PGI	Fresh meat (and offal)	Կորդերո դե Նավարա, Նաֆարոակո Արկումեա
ES	Cordero Manchego	PGI	Fresh meat (and offal)	Կորդերո Մանչեգո
ES	Cordero Segureño	PGI	Fresh meat (and offal)	Կորդերո Սեղուրենյո
ES	Dehesa de Extremadura	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Դեեսա դե Էքստրեմադուրա
ES	Ensaimada de Mallorca; Ensaimada mallorquina	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Էնսաիմադա դե Մայորկա, Էնսաիմադա Մայորկինա
ES	Espárrago de Huétor-Tájar	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Էսպարադո դե Ուետոր-Տախար
ES	Espárrago de Navarra	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Էսպարադո դե Նավարա
ES	Estepa	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Էստեպա
ES	Faba Asturiana	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաբա Աստուրիանա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Faba de Lourenzá	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆաբա դե Լոուրենսա
ES	Fesols de Santa Pau	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆեսոս դե Սանտա Պաու
ES	Gamoneu; Gamonedo	PDO	Cheeses	Գամոնու, Գամոնեդո
ES	Garbanzo de Escacena	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Գարբանսո դե Էսկասենա
ES	Garbanzo de Fuentesauco	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Գարբանսո դե Ֆունտեսաուկո
ES	Gata-Hurdes	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Գատա-Ուոդես
ES	Gofio Canario	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Գոֆիո Կանարիո
ES	Granada Mollar de Elche/Granada de Elche	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Գռանադա Մոլար դե Էլչե/ Գռանադա դե Էլչե
ES	Grelas de Galicia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Գրելոս դե Գալիսիա
ES	Guijuelo	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Գիխուելո
ES	Idiazábal	PDO	Cheeses	Իդիասաբալ
ES	Jamón de Huelva	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Խամոն դե Ուելվա
ES	Jamón de Serón	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Խամոն դե Սերոն
ES	Jamón de Teruel/Paleta de Teruel	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Խամոն դե Տերուել/ Պալետա դե Տերուել
ES	Jamón de Trevélez	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Խամոն դե Տրեվելես
ES	Jijona	PGI	Bread, pastry, cakes, confection- ery, biscuits and other baker's wares	Խիխոնա
ES	Judías de El Barco de Ávila	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Խուդիաս դ Էլ Վարկո դե Ավիլա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Kaki Ribera del Xúquer	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Կակի Ռիբերոա դել Շուկետ
ES	Lacón Gallego	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լակոն Գալյեգո
ES	Lechazo de Castilla y León	PGI	Fresh meat (and offal)	Լեչասո դե Կաստիլյա ի Լեոն
ES	Lenteja de La Armuña	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լենտեխա դե Լա Առմունյա
ES	Lenteja de Tierra de Campos	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Լենտեխա դե Տիերա դե Կամպոս
ES	Les Garrigues	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Լես Գարիգես
ES	Los Pedroches	PDO	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Լոս Պեդրոչես
ES	Mahón-Menorca	PDO	Cheeses	Մաոն-Մենորկա
ES	Mantecadas de Astorga	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Մանտեկադաս դե Աստորգա
ES	Mantecados de Estepa	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Մանտեկադոս դե Էստեպա
ES	Mantequilla de l'Alt Urgell y la Cerdanya; Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մանտեկիյա դե լ'Ալտ Ուրժել ի Լա Սերդանյա, Մանտեգա դե լ'Ալտ Ուրժել ի Լա Սերդանյա
ES	Mantequilla de Soria	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մանտեկիյա դե Սորիա
ES	Manzana de Girona; Poma de Girona	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մանցանա դե Խիրոնա, Պոմա դե Խիրոնա
ES	Manzana Reineta del Bierzo	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մանսանա Ռեյնետա դել Բյերսո
ES	Mazapán de Toledo	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Մասապան դե Տոլեդո
ES	Mejillón de Galicia; Mexillón de Galicia	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Մեյլիյոն դե Գալիսիա, Մեքիլյոն դե Գալիսիա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Melocotón de Calanda	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելոկոտոն դե Կալանդա
ES	Melón de la Mancha	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելոն դե լա Մանչա
ES	Melón de Torre Pacheco-Murcia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մելոն դե Տորե Պաչեկո Մուրսիա
ES	Melva de Andalucía	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Մելվա դե Անդալուսիա
ES	Miel de Galicia; Mel de Galicia	PGI	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Միել դե Գալիսիա, Մել դե Գալիսիա
ES	Miel de Granada	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մյել դե Գրանադա
ES	Miel de La Alcarria	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մյել դե լա Ալկարիա
ES	Miel de Tenerife	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Մյել դե Տեներիֆե
ES	Mojama de Barbate	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Մոխամա դե Բարբատե
ES	Mojama de Isla Cristina	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Մոխամա դե Իսլա Կրիստինա
ES	Mongeta del Ganxet	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Մոնժետա դե Գանչետ
ES	Montes de Granada	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մոնտես դե Գրանադա
ES	Montes de Toledo	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մոնտես դե Տոլեդո
ES	Montoro-Adamuz	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Մոնտորո-Ադամուս
ES	Nísperos Callosa d'En Sarriá	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նիսպերոս կալյոսա դ'էն Սարիա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Oli de l'Empordà/Aceite de L'Empordà	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Օլի դե լ'Էմպորդա/ Ասեյտե դե լ'Էմպորդա
ES	Pa de Pagès Català	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պա դե Պաժես Կատալա
ES	Pan de Alfacar	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պան դե Ալֆակար
ES	Pan de Cea	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պան դե Սեա
ES	Pan de Cruz de Ciudad Real	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պան դե Կրուս դե Սիդադ Ռեալ
ES	Papas Antiguas de Canarias	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պապաս Անտիգուաս դե Կանարիաս
ES	Pasas de Málaga	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պասաս դե Մալագա
ES	Pataca de Galicia / Patata de Galicia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատակա դե Գալիսիա/ Պատատա դե Գալիսիա
ES	Patatas de Prades; Patates de Prades	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պատատաս դե Պրադես, Պատատես դե Պրադես
ES	Pemento da Arnoia	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեմենտո դ Առնոյա
ES	Pemento de Herbón	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեմենտո դե Էրբոն
ES	Pemento de Mougán	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեմենտո դե Մուգան
ES	Pemento de Oímbra	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեմենտո դե Օիմբրա
ES	Pemento do Couto	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեմենտո դո Կոուտո
ES	Pera de Jumilla	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեռա դե Խումիլյա
ES	Pera de Lleida	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեռա դե Լեյդա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Peras de Rincón de Soto	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պեռաս դե Ռինկոն դե Սոտո
ES	Picón Bejes-Tresviso	PDO	Cheeses	Պիկոն Բեխես-Տրեսվիսո
ES	Pimentón de la Vera	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Պիմենտոն դե լա Վերա
ES	Pimentón de Murcia	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Պիմենտոն դե Մուրսիա
ES	Pimiento Asado del Bierzo	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պիմիենտո Ասադո դել Բյերսո
ES	Pimiento de Fresno-Benavente	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պիմիենտո դե Ֆրեսնո-Բենավենտե
ES	Pimiento de Gernika or Gernika-ko Piperra	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պիմիենտո դե Գեռնիկա օր Գեռնիկակո Պիպերրա
ES	Pimiento Riojano	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պիմիենտո Ռիոխանո
ES	Pimientos del Piquillo de Lodosa	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պիմիենտոս դել Պիկիլո դե Լոդոսա
ES	Plátano de Canarias	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Պլատանո դե Կանարիաս
ES	Pollo y Capón del Prat	PGI	Fresh meat (and offal)	Պոլո և Կապոն դել Պրատ
ES	Polvorones de Estepa	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Պոլվորոնես դե Էստեպա
ES	Poniente de Granada	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Պոնիենտե դե Գրանադա
ES	Priego de Córdoba	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Պրիեգո դե Կորդոբա
ES	Queso Camerano	PDO	Cheeses	Կեսո Կամերանո
ES	Queso Casín	PDO	Cheeses	Կեսո Կասին
ES	Queso de Flor de Guía / Queso de Media Flor de Guía / Queso de Guía	PDO	Cheeses	Կեսո դե Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Մեդիա Ֆլոր դե Գիա/ Կեսո դե Գիա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Queso de La Serena	PDO	Cheeses	Կեսո դե լա Սերենա
ES	Queso de l'Alt Urgell y la Cerdanya	PDO	Cheeses	Կեսո դե լ'Ալտ Ուրժել Ի լա Սերդանյա
ES	Queso de Murcia	PDO	Cheeses	Կեսո դե Մուրսիա
ES	Queso de Murcia al vino	PDO	Cheeses	Կեսո դե Մուրսիա ալ Վինո
ES	Queso de Valdeón	PGI	Cheeses	Կեսո դե Վալդեոն
ES	Queso Ibores	PDO	Cheeses	Կեսո Իբորես
ES	Queso Los Beyos	PGI	Cheeses	Կեսո Լոս Բեյոս
ES	Queso Majorero	PDO	Cheeses	Կեսո Մախորերո
ES	Queso Manchego	PDO	Cheeses	Կեսո Մանչեգո
ES	Queso Nata de Cantabria	PDO	Cheeses	Կեսո նատա դե Կանտաբրիա
ES	Queso Palmero; Queso de la Palma	PDO	Cheeses	Կեսո Պալմերո, Կեսո դե լա Պալմա
ES	Queso Tetilla	PDO	Cheeses	Կեսո Տետիլյա
ES	Queso Zamorano	PDO	Cheeses	Կեսո Սամորանո
ES	Quesucos de Liébana	PDO	Cheeses	Կեսուկոս դե Լիեբանա
ES	Roncal	PDO	Cheeses	Ռոնկալ
ES	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սալչիչոն դե Վիկ, Լյոնգանիսա դե Վիկ
ES	San Simón da Costa	PDO	Cheeses	Սան սիմոն դա Կոստա
ES	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Սիդրա դե Աստուրիաս, Սիդրա դ Աստուրիես
ES	Sierra de Cádiz	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սիեռա դե Կադիս
ES	Sierra de Cazorla	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սիեռա դե Կասոռլա

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Sierra de Segura	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սիեռա դե Սեգուրա
ES	Sierra Mágina	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սիեռա Մախինա
ES	Siurana	PDO	Oils and fats (butter, margarine, oil, etc.)	Սիուրանա
ES	Sobao Pasiego	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Սովաո Պասյեգո
ES	Sobrasada de Mallorca	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Սոբրասադա դե Մայորկա
ES	Tarta de Santiago	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Տարտա դե Սանտիագո
ES	Ternasco de Aragón	PGI	Fresh meat (and offal)	Տեռնասկո դե Արագոն
ES	Tenera Asturiana	PGI	Fresh meat (and offal)	Տեռներա Աստուրիանա
ES	Tenera de Aliste	PGI	Fresh meat (and offal)	Տեռներա դե Ալիստե
ES	Tenera de Extremadura	PGI	Fresh meat (and offal)	Տեռներա դե Էքստրեմադուրա
ES	Tenera de Navarra; Nafarroako Aratxea	PGI	Fresh meat (and offal)	Տեռներա դե Նավարա, Նաֆարոակո Արաթեա
ES	Tenera Gallega	PGI	Fresh meat (and offal)	Տեռներա Գալյեգա
ES	Tomate La Cañada	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Տոմատե դե Կանյադա
ES	Torta del Casar	PDO	Cheeses	Տորտա դել Կասար
ES	Turrón de Agramunt; Torró d'Agramunt	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Տուրոն դե Ագրամունտ, Տորո դ Ագրամունտ
ES	Turrón de Alicante	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Տուրոն դի Ալիկանտե
ES	Uva de mesa embolsada 'Vinalopó'	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ուվա դե մեսա Էմբոլսադա 'Վինալոպո'
ES	Vinagre de Jerez	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Վինագրե դե Խերես

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
ES	Vinagre de Montilla-Moriles	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Վինագրե դե Մոնտիլյա-Մորիլես
ES	Vinagre del Condado de Huelva	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Վինագրե դել Կոնդադո դե Ուելվա
SE	Bruna böror från Öland	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Բրունա բոնոր ֆրոն Օլանդ
SE	Kalix Ljörom	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Քոլիքս Լյոյրոմ
SE	Skånsk spettkaka	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Սկոնսկ սպետտքաքա
SE	Svecia	PGI	Cheeses	Սվեցիա
SE	Upplandskubb	PDO	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Ուփփլանդսքուբ
GB	Anglesey Sea Salt / Halen Môn	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Էնգլըսի Սի Սոլթ/Հելյըն Մոն
GB	Arbroath Smokies	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Արբրոթ Սմոկիզ
GB	Armagh Bramley Apples	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Արմա Բրեմլի Էփլզ
GB	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	PDO	Cheeses	Բիքոն Ֆել թրադիշնլ Լենքըշը չիզ
GB	Bonchester cheese	PDO	Cheeses	Բոնչեստըր չիզ
GB	Buxton blue	PDO	Cheeses	Բաքստըն բլու
GB	Cornish Clotted Cream	PDO	Other products of animal origin (eggs, honey, various dairy products except butter, etc.)	Քորնիշ Քլոթեդ Քրիմ
GB	Cornish Pasty	PGI	Bread, pastry, cakes, confectionery, biscuits and other baker's wares	Քորնիշ Փեյսթի
GB	Cornish Sardines	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Քորնիշ Սարդինս

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GB	Dorset Blue Cheese	PGI	Cheeses	Դորսեթ Բլու Չիիզ
GB	Dovedale cheese	PDO	Cheeses	Դավդել չիիզ
GB	East Kent Goldings	PDO	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Իսթ Քենթ Գոլդինգզ
GB	Exmoor Blue Cheese	PGI	Cheeses	Էքսմուր Բլու Չիիզ
GB	Fal Oyster	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Ֆալ Օյսթեր
GB	Fenland Celery	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ֆենլենդ Սելըրի
GB	Gloucestershire cider/perry	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Գլաստերշիր սայդը/փերի
GB	Herefordshire cider/perry	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Հերեֆորդշայր սայդը/փերի
GB	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	PDO	Fresh meat (and offal)	Այլ օֆ Մեն Մենքս Լոադտան Լեմ
GB	Isle of Man Queenies	PDO	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Այլ օֆ Մեն Քուինիզ
GB	Jersey Royal potatoes	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Ջերզի Դոյլ փրթեյթոզ
GB	Kentish ale and Kentish strong ale	PGI	Beers	Քենիշ էլ ընդ Քենիշ սթրոնգ էլ
GB	Lakeland Herdwick	PDO	Fresh meat (and offal)	Լեյքլենդ Հըրդուիք
GB	Lough Neagh Eel	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Լոխ Նեյ Իլ
GB	Melton Mowbray Pork Pie	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Մելթոն Մոուբրեյ Փորք Փայ
GB	Native Shetland Wool	PDO	Wool	Նեյթիվ Շեթլենդ Վուլ
GB	New Season Comber Potatoes / Comber Earlies	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Նյու Սիզն Բոմբը Փթեյթոզ/ Բոմբը Ըրլիզ
GB	Newmarket Sausage	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Նյումարքիթ Սոուսիջ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/ PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GB	Orkney beef	PDO	Fresh meat (and offal)	Օրքնի բիֆ
GB	Orkney lamb	PDO	Fresh meat (and offal)	Օրքնի լեմ
GB	Orkney Scottish Island Cheddar	PGI	Cheeses	Օրքնի Սքոթիշ Այլնդ Չեդդար
GB	Pembrokeshire Earlies / Pembrokeshire Early Potatoes	PGI	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Փեմբրքշիր Լրլիզ/ Փեմբրքշիր Լրլի Փթեյթոզ
GB	Rutland Bitter	PGI	Beers	Բաթլենդ Բիթեր
GB	Scotch Beef	PGI	Fresh meat (and offal)	Սքոթ Քիֆ
GB	Scotch Lamb	PGI	Fresh meat (and offal)	Սքոթ Լեմ
GB	Scottish Farmed Salmon	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Սքոթիշ Ֆարմդ Սեմըն
GB	Scottish Wild Salmon	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Սքոթիշ Ուայլդ Սեմըն
GB	Shetland Lamb	PDO	Fresh meat (and offal)	Շեթլնդ Լեմ
GB	Single Gloucester	PDO	Cheeses	Սինգլ Գլուսթեր
GB	Staffordshire Cheese	PDO	Cheeses	Ստեֆրդշիր Չիզ
GB	Stornoway Black Pudding	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Ստորնուեյ Բլեք Փուդինգ
GB	Swaledale cheese	PDO	Cheeses	Սուեյլդեյլ չիզ
GB	Swaledale ewes' cheese	PDO	Cheeses	Սուեյլդեյլ իյուզ չիզ
GB	Teviotdale Cheese	PGI	Cheeses	Թեվիոթդեյլ Չիզ
GB	Traditional Ayrshire Dunlop	PGI	Cheeses	Թրեդիշնըլ Այրշայր Դանլոփ
GB	Traditional Cumberland Sausage	PGI	Meat products (cooked, salted, smoked, etc.)	Թրեդիշնըլ Քամբրլենդ Սոուսիջ
GB	Traditional Grimsby Smoked Fish	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Թրեդիշնըլ Գրիմսբի Սմոկեդ Ֆիշ
GB	Welsh Beef	PGI	Fresh meat (and offal)	Ուելշ Բիֆ

Member State	Name to be protected	Type (PDO/PGI)	Type of Product	Transcription of name into Armenian characters
GB	Welsh lamb	PGI	Fresh meat (and offal)	Ուելշ լեմ
GB	West Country Beef	PGI	Fresh meat (and offal)	Ուեսթ Քանթրի Բիֆ
GB	West Country farmhouse Cheddar cheese	PDO	Cheeses	Ուեսթ Քանթրի ֆարմհաուզ Չեդար չիզ
GB	West Country Lamb	PGI	Fresh meat (and offal)	Ուեսթ Քանթրի Լեմ
GB	White Stilton cheese; Blue Stilton cheese	PDO	Cheeses	Ուայթ Ստիլտոն չիզ, Բլու Ստիլտոն չիզ
GB	Whitstable oysters	PGI	Fresh fish, molluscs, and crustaceans and products derived therefrom	Ուիթսթեյբլ օյստերս
GB	Worcestershire cider/perry	PGI	Other products of Annex I of the Treaty (spices etc.)	Ուստերշիր սայդր/փերի
GB	Yorkshire Forced Rhubarb	PDO	Fruit, vegetables and cereals fresh or processed	Յորքշիր Ֆորսդ Բուբարբ
GB	Yorkshire Wensleydale	PGI	Cheeses	Յորքշիր Ուենսլեյդլ

3. List of spirit drinks

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
AT	Inländerrum	Ինլենդերում
AT	Jägertee/Jagertee/Jagatee	Յեգերտե/Յագերտե/Յագատե
AT	Mariazeller Magenlikör	Մարիացելեր Մագենլիկոր
AT	Steinfelder Magenbitter	Շտայնֆելդեր Մագենբիտեր
AT	Wachauer Marillenbrand	Վախաուեր Մարիլենբրանդ
AT	Wachauer Marillenlikör	Վախաուեր Մարիլենլիկոր
AT	Wachauer Weinbrand	Վախաուեր Վայնբրանդ
BE (Balegem)	Balegemse jenever	Բալեգեմսե Յենեվե
BE (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek)	Hasseltse jenever/Hasselt	Հասելտսե Յենեվե/Հասելտ
BE (Oost-Vlaanderen)	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Օ' դե Ֆլանդեր-Օստ-Վլամսե Գրանյենեվե
BE (Région wallonne)	Peket-Pekêt/Pèket-Pèkèt de Wallonie	Պեկետ-Պեկետ/Պեկե-Պեկե դե Վալոնի

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
BG	Бургаска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Бургас/Bourgaska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Bourgas	Բուրգասկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիյա օտ Բուրգաս
BG	Карловска гроздова ракия / Гроздова Ракия от Карлово / Karlovska grozdova rakya / Grozdova Rakya from Karlovo	Կարլովսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա Ռակիյա օտ Կարլովո
BG	Ловешка сливова ракия / Сливова ракия от Ловеч / Lovesшка slivova rakya / Slivova rakya from Lovech	Լովեշկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Լովեչ
BG	Поморийска гроздова ракия / Гроздова ракия от Поморие / Pomoriyska grozdova rakya / Grozdova rakya from Pomorie	Պոմորիյսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Պոմորիյե
BG	Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сливен) / Slivenska perla (Slivenska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sliven)	Սլիվենսկա պերլա (Սլիվենսկա գրոզդովա ռակիյա / Գրոզդովա ռակիյա օտ Սլիվեն)
BG	Стралджанска Мускатова ракия / Мускатова ракия от Стралджа / Straldjanska Muscatova rakya / Muscatova rakya from Straldja	Ստրալժանսկա Մուսկատովա ռակիյա/ Մուսկատովա ռակիյա օտ Ստրալժա
BG	Сунгурларска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сунгурларе / Sungurlarska grozdova rakya / Grozdova rakya from Sungurlare	Սունգուրլասկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սունգուրլառե
BG	Сухиндолска гроздова ракия / Гроздова ракия от Сухиндол / Suhindolska grozdova rakya / Grozdova rakya from Suhindol	Սուխինդոլսկա գրոզդովա ռակիյա/ Գրոզդովա ռակիյա օտ Սուխինդոլ
BG	Троянска сливова ракия / Сливова ракия от Троян / Troyanska slivova rakya/Slivova rakya from Troyan	Տրոյանսկա սլիվովա ռակիյա/ Սլիվովա ռակիյա օտ Տրոյան
HR	Hrvatska loza	Հրվատսկա լոզա
HR	Hrvatska stara šljivovica	Հրվատսկա ստարա շլիվովիցա
HR	Hrvatska travarica	Հրվատսկա տրավարիցա
HR	Hrvatski pelinkovac	Հրվատսկի պելինկովաց
HR	Slavonska šljivovica	Սլավոնսկա շլիվովիցա
HR	Zadarski maraschino	Զադարսկի մարասկինո
CY	Zıfavia/Τζιφάβια/Zıfàva/Zivania	Զիվանիյա / Զիվանիյա / Զիվանա / Զիվանիյա

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
CZ	Karlovarská Hořká	Կարլովանսկա Հորժկա
EE	Estonian vodka	Էստոնիան վոդկա
FI	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Frukttlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Սուոմալայնեն Մարյալիկյորի / Սուոմալայնեն Հեդելմալիկյորի / Ֆինսկ Բերլիկյոր / Ֆինսկ Ֆրուկտիկյոր / Ֆինիշ բերի լիկյոր / Ֆինիսշ ֆրուտ լիկյոր
FI	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka/ Vodka of Finland	Սուոմալայնեն Վոդկա / Ֆինսկ Վոդկա / Վոդկա օֆ Ֆինլանդ
FR	Armagnac	Արմանյակ
FR	Calvados	Կալվադոս
FR	Calvados Domfrontais	Կալվադոս Դոմֆրոնտե
FR	Calvados Pays d'Auge	Կալվադոս Պեյ դ'Օժ
FR	Cassis de Bourgogne	Կասիս դը Բուրգոնյ
FR	Cassis de Dijon	Կասիս դը Դիժոն
FR	Cassis de Saintonge	Կասիս դը Սենտոնժ
FR	Cognac	Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de cidre de Bretagne	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Բրետանյ
FR	Eau-de-vie de cidre de Normandie	Օ-դը-վի դը սիդրը դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de cidre du Maine	Օ-դը-վի դը սիդրը դյու Մեն
FR	Eau-de-vie de Cognac	Օ-դը-վի դը Կոնյակ
FR	Eau-de-vie de Faugères/Faugères	Օ-դը-վի դը Ֆոժեր/Ֆոժեր
FR	Marc de Bourgogne/Eau-de-vie de marc de Bourgogne	Մար դը Բուրգոնյ/ Ըյո-դը-վի դը մար դը Բուրգոնյ
FR	Marc de Champagne/Eau-de-vie de marc de Champagne	Մար դը Շամպանյ/ Օ-դը-վի դը մար դը Շամպանյ
FR	Marc des Côtes-du-Rhône/Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône	Մար դե Կոտ-դյու-Ռոն/ Օ-դը-վի դը մար դե Կոտ դյու Ռոն
FR	Marc du Bugey/Eau-de-vie de marc originaire de Bugey	Մար դյու Բյուժե/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Բյուժե

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
FR	Marc de Provence/Eau-de-vie de marc originaire de Provence	Մար դը Պրովանս/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Պրովանս
FR	Marc de Savoie/Eau-de-vie de marc originaire de Savoie	Մար դը Սավուա/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դը Սավուա
FR	Marc du Languedoc/Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc	Մար դյու Լանգուեդոկ/ Օ-դը-վի դը մար օրիժիներ դյու Լանգուեդոկ
FR	Eau-de-vie de poiré de Normandie	Օ-դը-վի դը պուարե դը Նորմանդի
FR	Eau-de-vie de vin de la Marne	Օ-դը-վի դը վեն դը լա Մարն
FR	Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône	Օ-դը-վի դը վեն դե Կոտ-դյու-Ռոն
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Bugey	Օ-դը-վի դը վեն օրիժիներ դյու Բյուժե
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc	Օ-դը-վի դը վեն օրիժիներ դյու Լանգեդոկ
FR	Eau-de-vie des Charentes	Օ-դը-վի դե Շարանտ
FR	Fine Bordeaux	Ֆին Բորդո
FR	Fine de Bourgogne	Ֆին դը Բուրգոնյ
FR	Framboise d'Alsace	Ֆրամբուազ դ'Ալզաս
FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62))	Genièvre Flandres Artois	Ժենյեվր Ֆլանդրը Արտուա
FR	Kirsch d'Alsace	Կիրշ դ'Ալզաս
FR	Kirsch de Fougerolles	Կիրշ դը Ֆուժրոլ
FR	Marc d'Alsace Gewürztraminer	Մարկ դ'Ալզաս Գլյուրցտրամիներ
FR	Marc d'Auvergne	Մարկ դ'Օվերնյ
FR	Marc du Jura	Մարկ դյու Յուրա
FR	Mirabelle d'Alsace	Միրաբել դ'Ալզաս
FR	Mirabelle de Lorraine	Միրաբել դը Լորեն
FR	Pommeau de Bretagne	Պոմո դը Բրետանյ
FR	Pommeau de Normandie	Պոմո դե Նորմանդի
FR	Pommeau du Maine	Մոնո դյու Մեն

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
FR	Quetsch d'Alsace	Քետցր դ'Ալզաս
FR	Ratafia de Champagne	Ռատաֆիա դը Շամպայնյ
FR	Rhum de la Guadeloupe	Ռյում դը լա Գուադելուպ
FR	Rhum de la Guyane	Ռյում դը լա Գիյան
FR	Rhum de la Martinique	Ռյում դը լա Մարտինիկ
FR	Rhum de la Réunion	Ռյում դը լա Ռեունյոն
FR	Rhum de sucrerie de la Baie du Galion	Ռյում դը սուկրերի դը լա Բե դյու Գալիոն
FR	Rhum des Antilles françaises	Ռյում դեզ Անտիլյ ֆրանսեզ
FR	Rhum des départements français d'outre-mer	Ռյում դե դեպարտման ֆրանսե դ'ուտրմեր
FR	Whisky alsacien/Whisky d'Alsace	Վիսկի ալզասիան/ Վիսկի դ'Ալզաս
FR	Whisky breton/Whisky de Bretagne	Վիսկի բրետոն/ Վիսկի դը բրետանյ
DE	Bärwurz	Բերվուրց
DE	Bayerischer Gebirgsenzian	Բայերիշեր Գեբիրգզենցիան
DE	Bayerischer Kräuterlikör	Բայերիշեր Քրաուտերլիքյոր
DE	Benediktbeurer Klosterlikör	Բենեդիկտբյուրեր Կլոսթերլիքյոր
DE	Berliner Kümmel	Բերլիներ Բյումմել
DE	Blutwurz	Բլյուտվուրց
DE	Chiemseer Klosterlikör	Քիմզեեր Կլոսթերլիքյոր
DE	Deutscher Weinbrand	Դոյչեր Վայնբրանդ
DE	Emsländer Korn/Kornbrand	Էմսլենդեր Գորն/Գորնբրանդ
DE	Ettaler Klosterlikör	Էթալեր Կլոսթերլիքյոր
DE	Fränkischer Obstler	Ֆրենքիշեր Օբսթլեր
DE	Fränkisches Kirschwasser	Ֆրենքիշես Քիրշվասսեր
DE	Fränkisches Zwetschgenwasser	Ֆրենքիշես Յվեշգենվասսեր

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
DE	Hamburger Kümmel	Համբուրգեր Քյումմել
DE	Haselünner Korn/Kornbrand	Հազելյուններ Քորն/Քորնբրանդ
DE	Hasetaler Korn/Kornbrand	Հազելթալեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Hüttentee	Հյութենթե
DE	Königsberger Bärenfang	Քյոնիգսբերգեր Բերենֆանգ
DE	Münchener Kümmel	Մյունխեներ Քյումմել
DE	Münsterländer Korn/Kornbrand	Մյունշտերլենդեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Ostfriesischer Korngenever	Օսթֆրիզիշեր Քորնգենեվեր
DE	Ostpreußischer Bärenfang	Օսթփրոյզիշեր Բերենֆանգ
DE	Pfälzer Weinbrand	Փֆելցեր Վայնբրանդ
DE	Rheinberger Kräuter	Րայնբերգեր Քրոյթեր
DE	Schwarzwälder Himbeergeist	Շվարցվալդեր Հիմբերգայսթ
DE	Schwarzwälder Kirschwasser	Շվարցվալդեր Քիրշվասսեր
DE	Schwarzwälder Mirabellenwasser	Շվարցվալդեր Միրաբելլենվասսեր
DE	Schwarzwälder Williamsbirne	Շվարցվալդեր Վիլիամսբիրնե
DE	Schwarzwälder Zwetschgenwasser	Շվարցվելդեր Յվեշգենվվասսեր
DE	Sendenhorster Korn/Kornbrand	Ջենդենհորստեր Քորն/Քորնբրանդ
DE	Steinhäger	Շթայնհեգեր
GR	Κίτρο Νάξου/Kitro of Naxos	Կիտրո Նաքսոս
GR	Κουμκουάτ Κέρκυρας/Koum Kouat of Corfu	Կումկուատ Կերկիրաս / Կում Կուատ օֆ Կորֆու
GR	Μαστίχα Χίου/Masticha of Chios	Մաստիխա Խիու / Մասթիխա օֆ Խիու
GR	Ούζο Θράκης/Ouzo of Thrace	Ուզո Թրակիա / Ուզո օֆ Թրեյս
GR	Ούζο Καλαμάτας/Ouzo of Kalamata	Ուզո Կալամատաս / Ուզո օֆ Կալամատաս
GR	Ούζο Μακεδονίας/Ouzo of Macedonia	Ուզո Մակեդոնիաս / Ուզո օֆ Մասեդոնիա

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
GR	Ούζο Μυτιλήνης/Ouzo of Mitilene	Ուզո Միտիլինիս / Ուզո օֆ Միտիլենե
GR	Ούζο Πλωμαρίου/Ouzo of Plomari	Ուզո Պլոմարիու / Ուզո օֆ Պլոմարի
GR	Τεντούρα/Tentoura	Տենտուրա
GR	Τσικουδιά Κρήτης/Tsikoudia of Crete	Ցիկուդյա Կրիտիս / Ցիկուդիա օֆ Կրետե
GR	Τσικουδιά/Tsikoudia	Ցիկուդյա / Ցիկուդիա
GR	Τσίπουρο Θεσσαλίας/Tsipouro of Thessaly	Ցիպուրո Թեսալիաս / Ցիպուրո օֆ Թեսալի
GR	Τσίπουρο Μακεδονίας/Tsipouro of Macedonia	Ցիպուրո Մակեդոնիաս / Ցիպուրո օֆ Մասեդոնիա
GR	Τσίπουρο Τυρνάβου/Tsipouro of Tyrnavos	Ցիպուրո Տիրնավու / Ցիպուրո օֆ Տիրնավոս
GR	Τσίπουρο/Tsipouro	Ցիպուրո / Ցիպուրո
HU	Békési Szilvapálinka	Բեկեշի Սիլվապալինկա
HU	Gönci Barackpálinka	Գյոնժի Բառաձկապալինկա
HU	Kecskeméti Barackpálinka	Կեչկեմետի Բառաձկապալինկա
HU	Szabolcsi Almapálinka	Մաբոլշի Ալմապալինկա
HU	Szatmári Szilvapálinka	Սատմարի Սիլվապալինկա
HU	Törkölypálinka	Տյորկոյպալինկա
HU	Újfehértói meggypálinka	Ույֆեհերտոի մեձձպալինկա
IE	Irish Cream	Այրիշ Քրիմ
IE	Irish Poteen/Irish Poitín	Այրիշ Պոտին
IE	Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky	Այրիշ Վիսկի / Իշկյը Բյաեիը Էրյընյըիս
IT	Aprikot trentino/Aprikot del Trentino	Ապրիկոտ տրենտինո / Ապրիկոտ դել Տրենտինո
IT	Brandy italiano	Բրենդի իտալիանո
IT	Distillato di mele trentino/Distillato di mele del Trentino	Դիստիլատո դի մելե տրենտինո / Դիստիլատո դի մելե դել Տրենտինո

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
IT	Genepi del Piemonte	Ջենեպի դել Պիեմոնտե
IT	Genepi della Valle d'Aosta	Գենեպի դելա Վալե դ'Աոստա
IT	Genziana trentina/Genziana del Trentino	Ջենցիանա տրենտինա/ Ջենցիանա դել Տրենտինո
IT	Grappa	Գռապա
IT	Grappa di Barolo	Գռապա դի Բարոլո
IT	Grappa di Marsala	Գռապա դի Մարսալա
IT	Grappa friulana/Grappa del Friuli	Գռապա ֆրիուլանա/ Գռապա դել Ֆրիուլի
IT	Grappa lombarda/Grappa di Lombardia	Գռապա լոմբարդա/ Գռապա դի Լոմբարդիա
IT	Grappa piemontese/Grappa del Piemonte	Գռապա պիեմոնտեզե/ Գռապա դել Պիեմոնտե
IT	Grappa siciliana/Grappa di Sicilia	Գռապա սիչիլիանա/ Գռապա դի Սիչիլիա
IT	Grappa trentina/Grappa del Trentino	Գռապա տրենտինա/ Գռապա դել Տրենտինո
IT	Grappa veneta/Grappa del Veneto	Գռապա վենետա/ Գռապա դել Վենետո
IT	Kirsch Friulano/Kirschwasser Friulano	Կիրշ Ֆրիուլանո/ Կիրշվասեր Ֆրիուլանո
IT	Kirsch Trentino/Kirschwasser Trentino	Կիրշ Տրենտինո/ Կիրշվասեր Տրենտինո
IT	Kirsch Veneto/Kirschwasser Veneto	Կիրշ Վենետո/ Կիրշվասեր Վենետո
IT	Liquore di limone della Costa d'Amalfi	Լիկուորե դի լիմոնե դելա Կոստա դ'Ամալֆի
IT	Liquore di limone di Sorrento	Լիկուորե դի լիմոնե դի Սորենտո
IT	Mirto di Sardegna	Միրտո դի Սարդենյա
IT	Nocino di Modena	Նոչինո դի Մոդենա
IT	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Սլիվովից դել Ֆրիուլի-Վենեցիա Զուլիա
IT	Sliwovitz del Veneto	Սլիվովից դել Վենետո

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
IT	Sliwovitz trentino/Sliwovitz del Trentino	Սլիվովից տրենտինո/ Սլիվովից դել Տրենտինո
IT	Südtiroler Enzian/Genziana dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Էնցիան/ Ջենցիանա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Golden Delicious/Golden Delicious dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գոլդեն Դելիշիուս/ Գոլդեն Դելիշիուս դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Grappa/Grappa dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գռապա/ Գռապա դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Gravensteiner/Gravensteiner dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Գռավենշտայներ/ Գռավենշտայներ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Kirsch/Kirsch dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Կիրշ/ Կիրշ դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Marille/Marille dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Մարիլլե/ Մարիլլե դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Obstler/Obstler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Օբստլեռ/ Օբստլեր դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Williams/Williams dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ուիլիամս/ Ուիլիամս դել Ալտո Ադիջե
IT	Südtiroler Zwetschgeler/Zwetschgeler dell'Alto Adige	Սուդտիրոլեր Ջվեցշգելեռ/ Ջվեցշլեգեր դել ալտո Ադիջե
IT	Williams friulano/Williams del Friuli	Վիլիամս ֆրիուլանո/ Վիլիամս դել Ֆրիուլի
IT	Williams trentino/Williams del Trentino	Վիլիամս տրենտինո/ Վիլիամս դել Տրենտինո
LT	Originali lietuviška degtinė/Original Lithuanian vodka	Օրիգինալի լյետուվիշկա դեգտինե / Օրիգինալ Լիթուենյան վոդկա
LT	Samanė	Սամանե
LT	Trauktinė	Տռաուկտինե
LT	Trauktinė Dainava	Տռաուկտինե Դաինավա
LT	Trauktinė Palanga	Տռաուկտինե Պալանգա
LT	Trejos devyneries	Տռեժոս դեվիներյոս

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
LT	Vilniaus Džinas/Vilnius Gin	Վիլնյաուս Զինաս / Վիլնիուս Զին
FR, IT	Génépi des Alpes/Genepi degli Alpi	Ջենեպի դեզ Ալպ/ Ջենեպի դելի Ալպի
BE, NL, FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62)), DE (German Bundesländer Nordrhein-Westfalen and Niedersachsen)	Genièvre aux fruits/Vruchtenjenever/Jenever met vruchten/Fruchtgenever	Ժենիվրը օ ֆրուի/ Վրուխտենթենեվեր/ Ժենեվեր մետ ֆրուխտեն/ Ֆրուխտգենեվեր
BE, NL, FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62))	Genièvre de grains/Graanjenever/Graangen-ever	Ջենիվրը դը գրեն/ Ջենիվրը դ գրեն/ Գրանթենեվեր/ Գրանջենեվեր
BE, NL, FR (Départements Nord (59) and Pas-de-Calais (62)), DE (German Bundesländer Nordrhein-Westfalen and Niedersachsen)	Genièvre/Jenever/Genever	Ժենիվրը/ Ժենեվեր/ Ժենեվեր
BE, NL	Jonge jenever/jonge genever	Յոնգե յենեվեր/ Յոնգե Ժենեվեր
DE, AT, BE (German-speaking Community)	Korn/Kornbrand	Կորն/ Կորնբրանդ
BE, NL	Oude jenever/oude genever	Աուդե յենեվեր/ Աուդե խենեվեր
CY, GR	Ouzo/Ούζο	Ուզո
HU, AT (for apricot spirits solely produced in the Länder of: Niederösterreich, Burgenland, Steiermark, Wien)	Pálinka	Պալինկա
PL	Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass/Wódka ziołowa z Niziny Północno-podlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Հերբալ վոդկա ֆրոմ դը Նորդ Պոդլասիե լոուլանդ արոմատայզդ ուիթ ըն էքստրակտ օֆ բիզոն գրաս / Վոդկա զյոլովա զ Նիզինի Պոլնոսոպոդլասկեյ արոմատիզովանա էկստրակտ զ տրավի ժուբրովեյ
PL	Polish Cherry	Պոլիշ Չերի
PL	Polska Wódka/Polish Vodka	Պոլսկա Վոդկա / Պոլիշ Վոդկա
PT	Aguardente Bagaceira Alentejo	Ագուարդենտե Բագասեյիա Ալենտեժո
PT	Aguardente Bagaceira Bairrada	Ագուարդենտե Բագասեյիա Բայռադա
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե Բագասեյիա դա Ռեժաո դոս Վինյոս Վերդես

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes	Ագուարդենտե դե Վինյո դա Ռեժաո դոս Վինոս Վերդես
PT	Aguardente de Vinho Alentejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ալենտեժո
PT	Aguardente de Vinho Douro	Ագուարդենտե դե Վինյո Դուրո
PT	Aguardente de Vinho Lourinhã	Ագուարդենտե դե Վինյո Լուրինյա
PT	Aguardente de Vinho Ribatejo	Ագուարդենտե դե Վինյո Ռիբատեժո
PT	Medronho do Algarve	Մեդրոնյո դո Ալգրավե
PT	Poncha da Madeira	Պոնչա դա Մադեյրա
PT	Rum da Madeira	Ռում դա Մադեյրա
RO	Horincă de Cămărzana	Հորինկա դե Կամարզանա
RO	Pălincă	Պալինկա
RO	Țuică de Argeș	Ծուիկա դե Արջեշ
RO	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Ծուիկա Զետեա դե Մեդիեշու Աուրիտ
RO	Vinars Murfatlar	Վինարս Մուրֆատլար
RO	Vinars Segarcea	Վինարս Սեգարչեա
RO	Vinars Târnave	Վինարս Տիրնավե
RO	Vinars Vaslui	Վինարս Վասլուի
RO	Vinars Vrancea	Վինարս Վրանչեա
SK	Spišská borovička	Սպիշսկա բորովիչկա
SI	Brinjevec	Բրինյեվեց
SI	Dolenjski sadjevec	Դոլենյսկի սադյեվեց
SI	Domači rum	Դոմաչի ռում
SI	Janeževc	Իանեժեվեց
SI	Orehovec	Օրեհովեց
SI	Pelinkovec	Պելինկովեց
SI	Slovenska travarica	Սլովենսկա տոավարիցա

Member State	Name to be protected	Transcription into Armenian characters
ES	Aguardiente de hierbas de Galicia	Ագուարդիենտե դե իերբաս դե Գալիկա
ES	Aguardiente de sidra de Asturias	Ագուարդիենտե դե սիդրա դե Աստուրիաս
ES	Anís Paloma Monforte del Cid	Անիս Պալոմա Մոնֆորտե դել Սիդ
ES	Aperitivo Café de Alcoy	Ապերիտիվո Կաֆե դե Ալկոյ
ES	Brandy de Jerez	Բրենդի դե Խերես
ES	Brandy del Penedés	Բրենդի դել Բենդես
ES	Cantueso Alicante	Կանտուեսո Ալիկանտինո
ES	Chinchón	Չինչոն
ES	Gin de Mahón	Ջին դե Մահոն
ES	Herbero de la Sierra de Mariola	Էրբերո դե լա Սիերա դե Մարիոլա
ES	Hierbas de Mallorca	Իերբաս դե Մայորկա
ES	Hierbas Ibicencas	Իերբաս Իբիսենկաս
ES	Licor café de Galicia	Լիկոր կաֆե դե Գալիսիա
ES	Licor de hierbas de Galicia	Լիկոր դե իերբաս դե Գալիսիա
ES	Orujo de Galicia	Օրուխո դե Գալիսիա
ES	Pacharán navarro	Պաչարան նավարո
ES	Palo de Mallorca	Պալո դե Մայորկա
ES	Ratafia catalana	Ռատիֆիա կատալանյա
ES	Ronmiel de Canarias	Ռոնմյել դե Կանարիաս
SE	Svensk Aquavit/Svensk Akvavit/Swedish Aquavit	Սվենսկ Ակուավիտ/Սվենսկ Ակվավիտ/ Սուիդիշ Սկվավիտ
SE	Svensk Punsch/Swedish Punch	Սվենսկ Պունշ/ Սուիդիշ Փանշ
SE	Svensk Vodka/Swedish Vodka	Սվենսկ Վոդկա/ Սուիդիշ Վոդկա
GB	Scotch Whisky	Սկոշ Վիսկի
GB	Somerset Cider Brandy	Սոմերսեթ Սայդեր Բրենդի

4. List of wines

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
AT	Bergland		Բերգլանդ	PGI
AT	Burgenland		Բուրգենլանդ	PDO
AT	Carnuntum		Կարնուտում	PDO
AT	Eisenberg		Այզենբերգ	PDO
AT	Kamptal		Կամպթալ	PDO
AT	Kärnten		Կարնտեն	PDO
AT	Kremstal		Կրեմստալ	PDO
AT	Leithaberg		Լայտհաբերգ	PDO
AT	Mittelburgenland		Միտելբուրգենլանդ	PDO
AT	Neusiedlersee		Նոյսիդլերզե	PDO
AT	Neusiedlersee-Hügelland		Նոյսիդլերզե-Հյուգելլանդ	PDO
AT	Niederösterreich		Նիդերոյստեռայխ	PDO
AT	Oberösterreich		Օբերոյստեռայխ	PDO
AT	Salzburg		Ջալցբուրգ	PDO
AT	Steiermark		Ստայերմարկ	PDO
AT	Steirerland		Շտայերլանդ	PGI
AT	Südburgenland		Սուդբուրգենլանդ	PDO
AT	Süd-Oststeiermark		Սուդ-Օսթսթայերմարկ	PDO
AT	Südsteiermark		Սուդսթայերմարկ	PDO
AT	Thermenregion		Թերմենրեգիոն	PDO
AT	Tirol		Տիրոլ	PDO
AT	Traisental		Թրայզենթալ	PDO
AT	Vorarlberg		Վորարլբերգ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
AT	Wachau		Վախաու	PDO
AT	Wagram		Վագրամ	PDO
AT	Weinland		Վայնլանդ	PGI
AT	Weinviertel		Վայնֆիորթել	PDO
AT	Weststeiermark		Վեսթսթայերմարկ	PDO
AT	Wien		Վին	PDO
BE	Côtes de Sambre et Meuse		Կոտ դե Սամբր և Մյոզ	PDO
BE	Crémant de Wallonie		Կրեման դե Վալոնի	PDO
BE	Hagelandse wijn		Հագելանդսե վեյն	PDO
BE	Haspengouwse wijn		Հասպենգաուսե վեյն	PDO
BE	Heuvellandse wijn		Հյովելանդսե վեյն	PDO
BE	Vin de pays des jardins de Wallonie		Վեն դը պեյ դե ժարդեն դը Վալոնի	PGI
BE	Vin mousseux de qualité de Wallonie		Վեն մուսսեյ դը կալիտե դե Վալոնի	PDO
BE	Vlaamse landwijn		Վլամսե լանդվեյն	PGI
BE	Vlaamse mousserende kwaliteitswijn		Վլամսե մուսերենդե կվալիտեյտսվեյն	PDO
BG	Сакар	Sakar	Սակար	PDO
BG	Асеновград	Asenovgrad	Ասենովգրադ	PDO
BG	Болярово	Bolyarovo	Բոլյարովո	PDO
BG	Брестник	Brestnik	Բրեստնիկ	PDO
BG	Варна	Varna	Վարնա	PDO
BG	Велики Преслав	Veliki Preslav	Վելիկի Պրեսլավ	PDO
BG	Видин	Vidin	Վիդին	PDO
BG	Враца	Vratsa	Վրացա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
BG	Върбица	Varbitsa	Վարբիցա	PDO
BG	Долината на Струма	Struma valley	Դոլինատա նա Ստրումա	PDO
BG	Драгоево	Dragoevo	Դրագոեվո	PDO
BG	Дунавска равнина	Danube Plain	Դունավսկա ռավնինա	PGI
BG	Евксиноград	Evksinograd	Էվկսինոգրադ	PDO
BG	Ивайловград	Ivaylovgrad	Իվայլովգրադ	PDO
BG	Карлово	Karlovo	Կարլովո	PDO
BG	Карнобат	Karnobat	Կարնոբադ	PDO
BG	Ловеч	Lovech	Լովեչ	PDO
BG	Лозица	Lozitsa	Լոզիցա	PDO
BG	Лом	Lom	Լոմ	PDO
BG	Любимец	Lyubimets	Լյուբիմեց	PDO
BG	Лясковец	Lyaskovets	Լյասկովեց	PDO
BG	Мелник	Melnik	Մելնիկ	PDO
BG	Монтана	Montana	Մոնտանա	PDO
BG	Нова Загора	Nova Zagora	Նովա Զագորա	PDO
BG	Нови Пазар	Novi Pazar	Նովի Պազար	PDO
BG	Ново село	Novo Selo	Նովո սելո	PDO
BG	Оряховица	Oryahovitsa	Օրյախովիցա	PDO
BG	Павликени	Pavlikeni	Պավլիկենի	PDO
BG	Пазарджик	Pazardjik	Պազարջիկ	PDO
BG	Перушица	Perushtitsa	Պերուշտիցա	PDO
BG	Плевен	Pleven	Պլեվեն	PDO
BG	Пловдив	Plovdiv	Պլովդիվ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
BG	Поморие	Pomorie	Պոմորիե	PDO
BG	Русе	Ruse	Ռուսե	PDO
BG	Сандански	Sandanski	Սանդանսկի	PDO
BG	Свищов	Svishtov	Սվիշտով	PDO
BG	Септември	Septemvri	Սեպտեմվրի	PDO
BG	Славянци	Slavyantsi	Սլավյանցի	PDO
BG	Сливен	Sliven	Սլիվեն	PDO
BG	Стамболово	Stambolovo	Ստամբոլովո	PDO
BG	Стара Загора	Stara Zagora	Ստարա զագորա	PDO
BG	Сунгурларе	Sungurlare	Սունգուրլառե	PDO
BG	Сухиндол	Suhindol	Սուխինդոլ	PDO
BG	Тракийска низина	Thracian Lowlands	Տրակիյսկա նիզինա	PGI
BG	Търговище	Targovishte	Տըրգովիշե	PDO
BG	Хан Крум	Khan Krum	Խան Կռում	PDO
BG	Хасково	Haskovo	Խասկովո	PDO
BG	Хисаря	Hisarya	Խիսարյա	PDO
BG	Хърсово	Harsovo	Խըրսովո	PDO
BG	Черноморски район	Northern Black Sea	Չեռնոմորսկի ռայոն	PDO
BG	Шивачево	Shivachevo	Շիվաչեվո	PDO
BG	Шумен	Shumen	Շումեն	PDO
BG	Южно Черноморие	Southern Black Sea Coast	Յուժնո Չեռնոմորիե	PDO
BG	Ямбол	Yambol	Յամբոլ	PDO
HR	Dalmatinska zagora		Դալմատինսկա զագորա	PDO
HR	Dingač		Դինգաչ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
HR	Hrvatska Istra		Հովատսկա իստոռա	PDO
HR	Hrvatsko Podunavlje		Հովատսկո Պոդունավլյե	PDO
HR	Hrvatsko primorje		Հովատսկո պրիմորիյե	PDO
HR	Istočna kontinentalna Hrvatska		Իտոսնա կոնտինենտալնա Հովատսկա	PDO
HR	Moslavina		Մոսլավինա	PDO
HR	Plešivica		Պլեշիվիցա	PDO
HR	Pokuplje		Պոկուպլյե	PDO
HR	Prigorje-Bilogora		Պրիգորյե- Բիլգորոռա	PDO
HR	Primorska Hrvatska		Պրիմորսկա Հովատսկա	PDO
HR	Sjeverna Dalmacija		Սյևեռնա Դալմացիյա	PDO
HR	Slavonija		Սլավոնիյա	PDO
HR	Srednja i Južna Dalmacija		Մոեդնյա ի յուժնա Դալմացիյա	PDO
HR	Zagorje — Međimurje		Զագորյե-Մեդյիմուրյե	PDO
HR	Zapadna kontinentalna Hrvatska		Զաբադնա կոնտինենտալնա Հովատսկա	PDO
CY	Βουνί Παναγιάς — Αμπελίτης	Vouni Panayia — Am- belitis	Վունի Պանայաս — Ամբելիտիս	PDO
CY	Κουμανδάρια	Commandaria	Կումանդարիա	PDO
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού	Krasohoria Lemesou	Կրասոխորյա Լեմեսու	PDO
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού — Αφάμης	Krasohoria Lemesou — Afames	Կրասոխորյա Լեմեսու — Աֆամիս	PDO
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού — Λαόνα	Krasohoria Lemesou — Laona	Կրասոխորյա Լեմեսու — Լաոնա	PDO
CY	Λαόνα Ακάμα	Laona Akama	Լաոնա Ակամա	PDO
CY	Λάρνακα	Larnaka	Լառնակա	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
CY	Λεμεσός	Lemesos	Լեմեսոս	PGI
CY	Λευκωσία	Lefkosia	Լեֆկոսիա	PGI
CY	Πάφος	Pafos	Պաֆոս	PGI
CY	Πιττιλιά	Pitsilia	Պիցիլյա	PDO
CZ	Čechy		Չեխի	PDO
CZ	české		Չեսկե	PGI
CZ	Litoměřická		Լիտոմյերժիսկա	PDO
CZ	Mělnická		Մյելնիժկա	PDO
CZ	Mikulovská		Միկուլովսկա	PDO
CZ	Morava		Մորավա	PDO
CZ	moravské		Մորավսկե	PGI
CZ	Novosedelské Slámové víno		Նովսեդելսկե Սլամովե վինո	PDO
CZ	Slovácká		Սլովաժկա	PDO
CZ	Šobes		Շոբես	PDO
CZ	Šobeské víno		Շոբեսկե վինո	PDO
CZ	Velkopavlovická		Վեկոպավլովիժկա	PDO
CZ	Znojemska		Ջնոյեմսկա	PDO
CZ	Znojmo		Ջնոյմո	PDO
DK	Bornholm		Բոռնհոլմ	PGI
DK	Fyn		Վին	PGI
DK	Jylland		Ժիլանդ	PGI
DK	Sjælland		Սժաելանդ	PGI
FR	Agenais		Աժենե	PGI
FR	Ain		Էն	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Ajaccio		Այաչո / Այաչչո	PDO
FR	Allobrogie		Ալոբրոմի	PGI
FR	Aloxe-Corton		Ալոքս-կորտոն	PDO
FR	Alpes-de-Haute-Provence		Ալպ-դը-Օտ-Պրովանս	PGI
FR	Alpes-Maritimes		Ալպ-Մարիտիմ	PGI
FR	Alpilles		Ալպիլ	PGI
FR	Alsace		Ալզաս	PDO
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergbieten		Ալզաս գրան կրյու Ալտանբեր դը Բերգբիետան	PDO
FR	Alsace grand cru Altenberg de Bergheim		Ալզաս գրան կրյու Ալտանբեր դը Բերգայմ	PDO
FR	Alsace grand cru Altenberg de Wolxheim		Ալզաս գրան կրյու Ալտանբեր դը Վոլքսայմ	PDO
FR	Alsace grand cru Brand		Ալզաս գրան կրյու Բրան	PDO
FR	Alsace grand cru Bruderthal		Ալզաս գրան կրյու Բրուդերթալ	PDO
FR	Alsace grand cru Eichberg		Ալզաս գրան կրյու Այշբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Engelberg		Ալզաս գրան կրյու Անժելբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Florimont		Ալզաս գրան կրյու Ֆլորիմոն	PDO
FR	Alsace grand cru Frankstein		Ալզաս գրան կրյու Ֆրանկշտայն	PDO
FR	Alsace grand cru Froehn		Ալզաս գրան կրյու Ֆրոն	PDO
FR	Alsace grand cru Furstentum		Ալզաս գրան կրյու Ֆուրստանտում	PDO
FR	Alsace grand cru Geisberg		Ալզաս գրան կրյու Գայսբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Gloeckelberg		Ալզաս գրան կրյու Գլոկելբեր	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Alsace grand cru Goldert		Ալզաս գրան կրյու Գոլդերթ	PDO
FR	Alsace grand cru Hatschbourg		Ալզաս գրան կրյու Ատշբուր	PDO
FR	Alsace grand cru Hengst		Ալզաս գրան կրյու Անգաստ	PDO
FR	Alsace grand cru Kaefferkopf		Ալզաս գրան կրյու Կաֆերկոպֆ	PDO
FR	Alsace grand cru Kanzlerberg		Ալզաս գրան կրյու Կանցլերբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Kastelberg		Ալզաս գրան կրյու Կաստելբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Kessler		Ալզաս գրան կրյու Կեսլեր	PDO
FR	Alsace grand cru Kirchberg de Barr		Ալզաս գրան կրյու Կիրշբեր դը Բար	PDO
FR	Alsace grand cru Birchberg de Ribeauvillé		Ալզաս գրան կրյու Կիրշբեր դը Բիբուվիլ	PDO
FR	Alsace grand cru Kitterlé		Ալզաս գրան կրյու Կիթերլե	PDO
FR	Alsace grand cru Mambourg		Ալզաս գրան կրյու Մամբուր	PDO
FR	Alsace grand cru Mandelberg		Ալզաս գրան կրյու Մանդելբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Marckrain		Ալզաս գրան կրյու Մարկրեն	PDO
FR	Alsace grand cru Moenchberg		Ալզաս գրան կրյու Մոենշբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Muenchberg		Ալզաս գրան կրյու Մյոնանշբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Ollwiller		Ալզաս գրան կրյու Օլվիլեր	PDO
FR	Alsace grand cru Osterberg		Ալզաս գրան կրյու Օստերբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Pfersigberg		Ալզաս գրան կրյու Պֆերսիգբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Pfingstberg		Ալզաս գրան կրյու Պֆենգստբեր	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Alsace grand cru Praelatenberg		Ալզաս գրան կրյու Պրաելատանբեր	PDO
FR	Alsace grand cru Rangen		Ալզաս գրան կրյու Րանժան	PDO
FR	Alsace grand cru Rosacker		Ալզաս գրան կրյու Րոսակեր	PDO
FR	Alsace grand cru Saering		Ալզաս գրան կրյու Սեռենգ	PDO
FR	Alsace grand cru Schlossberg		Ալզաս գրան կրյու Շլոսբերգ	PDO
FR	Alsace grand cru Schoenen- bourg		Ալզաս գրան կրյու Շոենանբուր	PDO
FR	Alsace grand cru Sommerberg		Ալզաս գրան կրյու Սոմերբերգ	PDO
FR	Alsace grand cru Sonnenglanz		Ալզաս գրան կրյու Սոնենգլանց	PDO
FR	Alsace grand cru Spiegel		Ալզաս գրան կրյու Սպիգել	PDO
FR	Alsace grand cru Sporen		Ալզաս գրան կրյու Սպորեն	PDO
FR	Alsace grand cru Steinert		Ալզաս գրան կրյու Շտեյներ	PDO
FR	Alsace grand cru Steingrubler		Ալզաս գրան կրյու Ստեյնգրուբլեր	PDO
FR	Alsace grand cru Steinklotz		Ալզաս գրան կրյու Ստեյնքլոց	PDO
FR	Alsace grand cru Vorbourg		Ալզաս գրան կրյու Վորբուրգ	PDO
FR	Alsace grand cru Wiebelsberg		Ալզաս գրան կրյու Վիբելսբերգ	PDO
FR	Alsace grand cru Wineck- Schlossberg		Ալզաս գրան կրյու վինեք- Շլոսբերգ	PDO
FR	Alsace grand cru Winzenberg		Ալզաս գրան կրյու Վինցենբերգ	PDO
FR	Alsace grand cru Zinnkoepflé		Ալզաս գրան կրյու Յինկյոպֆլե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Alsace grand cru Zotzenberg		Ալզաս գրան կրյու Ցոցենբերգ	PDO
FR	Anjou		Անժու	PDO
FR	Anjou Villages		Անժու Վիլաժ	PDO
FR	Anjou Villages Brissac		Անժու Վիլաժ Բրիսակ	PDO
FR	Anjou-Coteaux de la Loire		Անժու-Կոտո դը լա Լուար	PDO
FR	Arbois		Արբուա	PDO
FR	Ardèche		Արդեշ	PGI
FR	Ariège		Արիեժ	PGI
FR	Atlantique		Ատլանտիկ	PGI
FR	Aude		Օդ	PGI
FR	Auxey-Duresses		Օքսե-Դյուրես	PDO
FR	Aveyron		Ավերոն	PGI
FR	Bandol		Բանդոլ	PDO
FR	Banyuls		Բանիուլս	PDO
FR	Banyuls grand cru		Բանիուլս գրան կրյու	PDO
FR	Barsac		Բարսակ	PDO
FR	Bâtard-Montrachet		Բատար-Մոնտրաշե	PDO
FR	Béarn		Բեարն	PDO
FR	Beaujolais		Բոժոլե	PDO
FR	Beaumes de Venise		Բոմ դե Վենիզ	PDO
FR	Beaune		Բոն	PDO
FR	Bellet		Բելլե	PDO
FR	Bergerac		Բերժերակ	PDO
FR	Bienvenues-Bâtard-Montrachet		Բիենվենյու-Բատար- Մոնտրաշե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Blagny		Բլանյի	PDO
FR	Blanc Fumé de Pouilly		Բլան Ֆյումե դը Պուլյի	PDO
FR	Blaye		Բլայե	PDO
FR	Bonnes-Mares		Բոն-Մար	PDO
FR	Bonnezeaux		Բոնեզո	PDO
FR	Bordeaux		Բորդո	PDO
FR	Bordeaux supérieur		Բորդո սուպերիյոր	PDO
FR	Bouches-du-Rhône		Բուշ դյու Ռոն	PGI
FR	Bourg		Բուր	PDO
FR	Bourgeais		Բուրժե	PDO
FR	Bourgogne		Բուրգոյն	PDO
FR	Bourgogne aligoté		Բուրգոյն ալիգոտե	PDO
FR	Bourgogne grand ordinaire		Բուրգոյն գրան օրդիներ	PDO
FR	Bourgogne mousseux		Բուրգոյն մուսյո	PDO
FR	Bourgogne ordinaire		Բուրգոյն օրդիներ	PDO
FR	Bourgogne Passe-tout-grains		Բուրգոյն Պաս-տու-գրեն	PDO
FR	Bourgueil		Բուրգեյ	PDO
FR	Bouzeron		Բուզերոն	PDO
FR	Brouilly		Բրուլյի	PDO
FR	Brulhois		Բրուլուա	PDO
FR	Bugey		Բյուժե	PDO
FR	Buzet		Բյուզե	PDO
FR	Cabardès		Կաբարդես	PDO
FR	Cabernet d'Anjou		Կաբարդե դ'Անժու	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Cabernet de Saumur		Կաբերնե դը Սոմյուր	PDO
FR	Cadillac		կադիլակ	PDO
FR	Cahors		Կաոր	PDO
FR	Calvados		Կալվադոս	PGI
FR	Canon Fronsac		Կանոն Ֆրոնսակ	PDO
FR	Cassis		Կասի / Կասիս	PDO
FR	Cathare		Կատար	PGI
FR	Cérons		Սերոն	PDO
FR	Cévennes		Սեվան	PGI
FR	Chablis		Շաբլի	PDO
FR	Chablis grand cru		Շաբլի գրան կրյու	PDO
FR	Chambertin		Շամբերտեն	PDO
FR	Chambertin-Clos de Bèze		Շամբերտեն-Կլո դը Բեզ	PDO
FR	Chambolle-Musigny		Շամբոլ-Մյուզինյի	PDO
FR	Champagne		Շամպայն	PDO
FR	Chapelle-Chambertin		Շաբել-Շամբերտեն	PDO
FR	Charentais		Շարանտե	PGI
FR	Charlemagne		Շարլեմայն	PDO
FR	Charmes-Chambertin		Շարմ-Շամբերտեն	PDO
FR	Chassagne-Montrachet		Շասայն-Մոնտրաշե	PDO
FR	Château-Chalon		Շատո-Շալոն	PDO
FR	Château-Grillet		Շատո-Գրիլե	PDO
FR	Châteaumeillant		շատոմեյան	PDO
FR	Châteauneuf-du-Pape		Շատոդյունոֆ-դյու-Պապ	PDO
FR	Châtillon-en-Diois		Շատիյոն-ան-Դիուա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Chénas		Շենաս	PDO
FR	Chevalier-Montrachet		Շեվալյե-Մոնտրաշե	PDO
FR	Cheverny		Շեվերնի	PDO
FR	Chinon		Շինոն	PDO
FR	Chiroubles		Շիրուբլ	PDO
FR	Chorey-lès-Beaune		Շորեյ-լե-Բոն	PDO
FR	Cité de Carcassonne		Սիտե դը Կարկասոն	PGI
FR	Clairette de Bellegarde		Կլերետ դը Բելգարդ	PDO
FR	Clairette de Die		Կլերետ դը Դի	PDO
FR	Clairette du Languedoc		Կլերետ դյու Լանգդոկ	PDO
FR	Clos de la Roche		Կլո դը լա Ռոշ	PDO
FR	Clos de Tart		Կլո դը Տար	PDO
FR	Clos de Vougeot		Կլո դը Վուժեո	PDO
FR	Clos des Lambrays		Կլո դե Լամբրեյ	PDO
FR	Clos Saint-Denis		Կլո Սեն-Դենի	PDO
FR	Clos Vougeot		Կլո Վուժեո	PDO
FR	Collines Rhodaniennes		Կոլին Ռոդանիան	PGI
FR	Collioure		Կոլիուր	PDO
FR	Comté Tolosan		Կոնտե Տոլոզան	PGI
FR	Comtés Rhodaniens		Կոնտե Ռոդենիան	PGI
FR	Condrieu		Կոնդրիյո	PDO
FR	Corbières		Կորբիեր	PDO
FR	Corbières-Boutenac		Կորբիեր-Բուտենակ	PDO
FR	Cornas		Կորնաս	PDO
FR	Corrèze		Կորեզ	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Corse		Կորզ	PDO
FR	Corton		Կորտոն	PDO
FR	Corton-Charlemagne		Կորտոն-Շարլմայն	PDO
FR	Costières de Nîmes		Կոստիեր դը Նիմ	PDO
FR	Côte de Beaune		Կոտ դը Բոն	PDO
FR	Côte de Beaune-Villages		Կոտ դը Բոն-Վիլաժ	PDO
FR	Côte de Brouilly		Կոտ դը Բրույի	PDO
FR	Côte de Nuits-Villages		Կոտ դը Նյուի-Վիլաժ	PDO
FR	Côte Roannaise		Կոտ Ռոնե	PDO
FR	Côte Rôtie		Կոտ Բոտի	PDO
FR	Côte Vermeille		Կոտ Վերմեյ	PGI
FR	Coteaux Bourguignons		Կոտո Բուրգինյոն	PDO
FR	Coteaux champenois		Կոտո շամպենուա	PDO
FR	Coteaux Charitois		Կոտո Շարիտուա	PGI
FR	Coteaux d'Ensérune		Կոտո դ'Անսերյուն	PGI
FR	Coteaux d'Aix-en-Provence		Կոտո դ'Էս-ան-Պրովանս	PDO
FR	Coteaux d'Ancenis		Կոտո դ'Անսենի	PDO
FR	Coteaux de Coiffy		Կոտո դը Կուաֆի	PGI
FR	Coteaux de Die		Կոտո դը Դի	PDO
FR	Coteaux de Glanes		Կոտո դը Գլան	PGI
FR	Coteaux de l'Auxois		Կոտո դը Լ'Օուա	PGI
FR	Coteaux de l'Aubance		Կոտո դը Լ'Օբանս	PDO
FR	Coteaux de Narbonne		Կոտո դը Նարբոն	PGI
FR	Coteaux de Peyriac		Կոտո դը Պեյրիակ	PGI
FR	Coteaux de Saumur		Կոտո դը Սոմյուր	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Coteaux de Tannay		Կոտո դը Տանե	PGI
FR	Coteaux des Baronnie		Կոտո դը Բարոնի	PGI
FR	Coteaux du Cher et de l'Arnon		Կոտո դը Շեր Է դը լ'Արնոն	PGI
FR	Coteaux du Giennois		Կոտո դը Ժիանուա	PDO
FR	Coteaux du Languedoc		Կոտո դը Լանգեդոկ	PDO
FR	Coteaux du Layon		Կոտո դը Լեյոն	PDO
FR	Coteaux du Libron		Կոտո դը Լիբրոն	PGI
FR	Coteaux du Loir		Կոտո դը Լուար	PDO
FR	Coteaux du Lyonnais		Կոտո դը Լիոնե	PDO
FR	Coteaux du Pont du Gard		Կոտո դը պոն դը Գար	PGI
FR	Coteaux du Quercy		Կոտո դը Կերսի	PDO
FR	Coteaux du Vendômois		Կոտո դը դը Վանդոմուա	PDO
FR	Coteaux Varois en Provence		Կոտո վարուա ան պրովանս	PDO
FR	Côtes Catalanes		Կոտ Կատալան	PGI
FR	Côtes d'Auvergne		Կոտ դ'Օվերյն	PDO
FR	Côtes de Bergerac		Կոտ դը Բերժերակ	PDO
FR	Côtes de Blaye		Կոտ դը Բլայ	PDO
FR	Côtes de Bordeaux		Կոտ դը Բորդո	PDO
FR	Côtes de Bordeaux-Saint-Macaire		Կոտ դը Բորդո-Սեն-Մակեր	PDO
FR	Côtes de Bourg		Կոտ դը Բուր	PDO
FR	Côtes de Duras		Կոտ դը Դյուրաս	PDO
FR	Côtes de Gascogne		Կոտ դը Գասկոնյն	PGI
FR	Côtes de Meuse		Կոտ դը Մյոզ	PGI
FR	Côtes de Millau		Կոտ դը Միլո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Côtes de Montravel		Կոտ դը Մոնտրավել	PDO
FR	Côtes de Provence		Կոտ դը Պրովանս	PDO
FR	Côtes de Thau		Կոտ դը Տո	PGI
FR	Côtes de Thongue		Կոտ դը Տոնգ	PGI
FR	Côtes de Toul		Կոտ դը Տուլ	PDO
FR	Côtes du Forez		Կոտ դյու Ֆորեզ	PDO
FR	Côtes du Jura		Կոտ դյու Ժուրա	PDO
FR	Côtes du Marmandais		Կոտ դյու Մարմանդե	PDO
FR	Côtes du Rhône		Կոտ դյու Ռոն	PDO
FR	Côtes du Rhône Villages		Կոտ դյու Ռոն Վիլաժ	PDO
FR	Côtes du Roussillon		Կոտ դյու Ռուսիյոն	PDO
FR	Côtes du Roussillon Villages		Կոտ դյու Ռուսիյոն Վիլաժ	PDO
FR	Côtes du Tarn		Կոտ դյու Տարն	PGI
FR	Côtes du Vivarais		Կոտ դյու Վիվարե	PDO
FR	Cour-Cheverny		Կուր-Շեվերնի	PDO
FR	Crémant d'Alsace		Կրեման դ'Ալզաս	PDO
FR	Crémant de Bordeaux		Կրեման դը Բորդո	PDO
FR	Crémant de Bourgogne		Կրեման դը Բուրգոն	PDO
FR	Crémant de Die		Կրեման դը Դի	PDO
FR	Crémant de Limoux		Կրեման դը Լիմու	PDO
FR	Crémant de Loire		Կրեման դը Լուար	PDO
FR	Crémant du Jura		Կրեման դյու Ժուրա	PDO
FR	Criots-Bâtard-Montrachet		Կրիո-Բատար-Մոնտրաշե	PDO
FR	Crozes-Ermitage		Կրոզ-Էրմիտաժ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Crozes-Hermitage		Կրոզ-Երմիտաժ	PDO
FR	Drôme		Դրոմ	PGI
FR	Duché d'Uzès		Դուշե դ' Ուզես	PGI
FR	Echezeaux		Էշեզյո	PDO
FR	Entraygues — Le Fel		Անտրայգ — Լյո Ֆել	PDO
FR	Entre-deux-Mers		Անտրը-դյո-Մեր	PDO
FR	Ermitage		Էրմիտաժ	PDO
FR	Estaing		Էստենգ	PDO
FR	Faugères		Ֆոժեր	PDO
FR	Fiefs Vendéens		Ֆյեֆ Վանդեն	PDO
FR	Fitou		Ֆիտու	PDO
FR	Fixin		Ֆիքսին	PDO
FR	Fleurie		Ֆլյորի	PDO
FR	Floc de Gascogne		Ֆլո դե Գասկոյն	PDO
FR	Franche-Comté		Ֆրանշ-Կոնտե	PGI
FR	Fronsac		Ֆրոնզակ	PDO
FR	Frontignan		Ֆրոնտինյան	PDO
FR	Fronton		Ֆրոնտոն	PDO
FR	Gaillac		Գեյակ	PDO
FR	Gaillac premières côtes		Գեյակ պրեմիեր կոտե	PDO
FR	Gard		Գար	PGI
FR	Gers		Ժեր	PGI
FR	Gevrey-Chambertin		Ժեվրեյ-Շամբերտեն	PDO
FR	Gigondas		Ժիգոնդաս	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Givry		Ժիվրի	PDO
FR	Grand Roussillon		Գրան Ռուսիյոն	PDO
FR	Grands-Echezeaux		Գրան-Էշեզյո	PDO
FR	Graves		Գրավ	PDO
FR	Graves de Vayres		Գրավ դը Վեր	PDO
FR	Graves supérieures		Գրավ սուպերիյոր	PDO
FR	Grignan-les-Adhémar		Գրինյան-լեզ-Ադեմար	PDO
FR	Griotte-Chambertin		Գրիոտ-Շամբերտեն	PDO
FR	Gros Plant du Pays nantais		Գրո Պլան դյու Պեյ նանտե	PDO
FR	Haute Vallée de l'Aude		Օտ Վալե դը Լ'Ոդ	PGI
FR	Haute Vallée de l'Orb		Օտ Վալե դը Լ'Օրբ	PGI
FR	Haute-Marne		Օտ-Մարն	PGI
FR	Hautes-Alpes		Օտ-Ալպ	PGI
FR	Haute-Vienne		Օտ-Վիեն	PGI
FR	Haut-Médoc		Օտ-Մեդոկ	PDO
FR	Haut-Montravel		Օտ-Մոնտրավել	PDO
FR	Haut-Poitou		Օտ-Պուատու	PDO
FR	Hermitage		Էրմիտաժ	PDO
FR	Île de Beauté		Իյ դե Բոտե	PGI
FR	Irancy		Իրանսի	PDO
FR	Irouléguy		Իրուլթեգի	PDO
FR	Isère		Իսեր	PGI
FR	Jasnières		ժասնիեր	PDO
FR	Juliénas		ժուլիենան	PDO
FR	Jurançon		ժուրանոն	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	La Grande Rue		Լյո Գրան Ռյու	PDO
FR	La Romanée		Լա Ռոմանե	PDO
FR	La Tâche		Լա Տաշ	PDO
FR	Ladoix		Լադուա	PDO
FR	Lalande-de-Pomerol		Լալանդ-դը-Պոմերոլ	PDO
FR	Landes		Լանդ	PGI
FR	Languedoc		Լանգեդոկ	PDO
FR	Latricières-Chambertin		Լատրիսիեր-Շամբերտեն	PDO
FR	Lavilledieu		Լավիլյեյո	PGI
FR	L'Ermitage		Լ'Էրմիտաժ	PDO
FR	Les Baux de Provence		Լե Բո դը Պրովանս	PDO
FR	L'Etoile		Լ'Էտուալ	PDO
FR	L'Hermitage		Լ'Էրմիտաժ	PDO
FR	Limoux		Լիմու	PDO
FR	Lirac		Լիրակ	PDO
FR	Listrac-Médoc		Լիստրակ-Մեդոկ	PDO
FR	Lot		Լո	PGI
FR	Loupiac		Լուպիակ	PDO
FR	Luberon		Լյուբերոն	PDO
FR	Lussac Saint-Emilion		Լյուսակ Սենտ-Էմիլյոն	PDO
FR	Mâcon		Մակոն	PDO
FR	Macvin du Jura		Մակվեն դյու Յուրա	PDO
FR	Madiran		Մադիրան	PDO
FR	Malepère		Մալեպեր	PDO
FR	Maranges		Մարայնժ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Marcillac		Մարկիլյակ	PDO
FR	Margaux		Մարգո	PDO
FR	Marsannay		Մարսանի	PDO
FR	Maures		Մոր	PGI
FR	Maury		Մորի	PDO
FR	Mazis-Chambertin		Մազի-Շամբերտեն	PDO
FR	Mazoyères-Chambertin		Մազոյեր –Շամբերտեն	PDO
FR	Méditerranée		Մեդիտերանե	PGI
FR	Médoc		Մեդոկ	PDO
FR	Menetou-Salon		Մենետու-Սալոն	PDO
FR	Mercurey		Մերկյուրեյ	PDO
FR	Meursault		Մյուրսոլ	PDO
FR	Minervois		Միներվուա	PDO
FR	Minervois-la-Livinière		Միներվուա-լա-Լիվինիեր	PDO
FR	Monbazillac		Մոնբազիլյակ	PDO
FR	Mont Caume		Մոն կոմ	PGI
FR	Montagne-Saint-Emilion		Մոնտայն-Սենտ-Էմիլյոն	PDO
FR	Montagny		Մոնտայնի	PDO
FR	Monthélie		Մոնտելի	PDO
FR	Montlouis-sur-Loire		Մոնլուի-սյուր-Լուար	PDO
FR	Montrachet		Մոնտրաշե	PDO
FR	Montravel		Մոնտրավել	PDO
FR	Morey-Saint-Denis		Մորեյ-Սեն-Դենի	PDO
FR	Morgon		Մորգոն	PDO
FR	Moselle		Մոսել	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Moulin-à-Vent		Մուլեն-ա-Վան	PDO
FR	Moulis		Մուլի	PDO
FR	Moulis-en-Médoc		Մուլի-ան-Մեդոկ	PDO
FR	Muscadet		Մուսկադե	PDO
FR	Muscadet Coteaux de la Loire		Մուսկադե Կոտո դե լա Լուար	PDO
FR	Muscadet Côtes de Grandlieu		Մուսկադե Կոտե դե Գրանլյո	PDO
FR	Muscadet Sèvre et Maine		Մուսկադե Սեվրե է Մեյն	PDO
FR	Muscat de Beaumes-de-Venise		Մուսակ դը Բոմ-դե Վենիզ	PDO
FR	Muscat de Frontignan		Մուսկա դը Ֆրոնտինյան	PDO
FR	Muscat de Lunel		Մուսկա դը Լունել	PDO
FR	Muscat de Mireval		Մուսկա դը Միրեվալ	PDO
FR	Muscat de Rivesaltes		Մուսակ դը Ռիվսալտ	PDO
FR	Muscat de Saint-Jean-de-Minervois		Մուսակ դը Սեն-ժան-դը- Միներվուա	PDO
FR	Muscat du Cap Corse		Մուսակ դյու Կապ Կորս	PDO
FR	Musigny		Մուսինյի	PDO
FR	Nuits-Saint-Georges		Նյուի-Սեն-ժորժ	PDO
FR	Orléans		Օրլեան	PDO
FR	Orléans-Cléry		Օրլեան-Կլերի	PDO
FR	Pacherenc du Vic-Bilh		Պաշերանկ դյու Վիկ-Բիլ	PDO
FR	Palette		Պալետ	PDO
FR	Patrimonio		Պատրիմոնյո	PDO
FR	Pauillac		Պոյիյակ	PDO
FR	Pays d'Hérault		Պեյ դ'Էրոլ	PGI
FR	Pays d'Oc		Պայ դ'Օք	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Pécharmant		Պեշարման	PDO
FR	Périgord		Պերիգոր	PGI
FR	Pernand-Vergelesses		Պերնան-Վերժլեսե	PDO
FR	Pessac-Léognan		Պեսակ-Լեոնյան	PDO
FR	Petit Chablis		Պլետի Շաբլի	PDO
FR	Pierrevert		Պիյերվեր	PDO
FR	Pineau des Charentes		Պինո դե Շարան	PDO
FR	Pomerol		Պոմերոլ	PDO
FR	Pommard		Պոմար	PDO
FR	Pouilly-Fuissé		Պույի-Ֆուիսսե	PDO
FR	Pouilly-Fumé		Պույի-Ֆյումե	PDO
FR	Pouilly-Loché		Պույի-Լոշե	PDO
FR	Pouilly-sur-Loire		Պույի-սյուր-Լուար	PDO
FR	Pouilly-Vinzelles		Պույի-Վենզել	PDO
FR	Premières Côtes de Bordeaux		Պրեմիեր Կոտ դը Բորդո	PDO
FR	Puisseguin Saint-Emilion		Պյուիսգեն Սեն-Էմիլյոն	PDO
FR	Puligny-Montrachet		Պյուիլնի-Մոնտրաշե	PDO
FR	Puy-de-Dôme		Պույ-դը-Դոմ	PGI
FR	Quarts de Chaume		Կար դը Շոմ	PDO
FR	Quincy		Քուինսի	PDO
FR	Rasteau		Բաստո	PDO
FR	Régnié		Րեժինիե	PDO
FR	Reuilly		Րեուիլի	PDO
FR	Richebourg		Րիշբուր	PDO
FR	Rivesaltes		Րիվսալտ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Romanée-Conti		Րոմանեն-Կոնտի	PDO
FR	Romanée-Saint-Vivant		Րոմանեն-Սեն-Վիվան	PDO
FR	Rosé d'Anjou		Ռոզե դ'Անժու	PDO
FR	Rosé de Loire		Ռոզե դը Լուար	PDO
FR	Rosé des Riceys		Ռոզե դե Րիսեյ	PDO
FR	Rosette		Ռոզետ	PDO
FR	Roussette de Savoie		Ռուսետ դե Սավուա	PDO
FR	Roussette du Bugey		Ռուսետ դյու Բուժե	PDO
FR	Ruchottes-Chambertin		Ռուշոտ-Շամբերտեն	PDO
FR	Rully		Ռյուլի	PDO
FR	Sables du Golfe du Lion		Սաբլես դյու Գոլֆ դե լյոն	PGI
FR	Saint-Amour		Սենտ-Ամուր	PDO
FR	Saint-Aubin		Սենտ-Օբեն	PDO
FR	Saint-Bris		Սեն-Բրի	PDO
FR	Saint-Chinian		Սեն-Շինիան	PDO
FR	Sainte-Croix-du-Mont		Սենտ-Կրուա-դյու-Մոն	PDO
FR	Sainte-Foy-Bordeaux		Սենտ-Ֆոյ-Բորդո	PDO
FR	Sainte-Marie-la-Blanche		Սենտ-Մերի-լա-Բլանշ	PGI
FR	Saint-Emilion		Սենտ-Էմիլիոն	PDO
FR	Saint-Emilion Grand Cru		Սենտ-Էմիլիոն Գրան Կրյու	PDO
FR	Saint-Estèphe		Սենտ-Էստեֆ	PDO
FR	Saint-Georges-Saint-Emilion		Սեն-ժորժ-Սենտ-Էմիլիոն	PDO
FR	Saint-Guilhem-le-Désert		Սեն-Գիլամ-լե-Դեզեր	PGI
FR	Saint-Joseph		Սեն-ժոզեֆ	PDO
FR	Saint-Julien		Սեն-ժուլիեն	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Saint-Mont		Սեն-Մոն	PDO
FR	Saint-Nicolas-de-Bourgueil		Սեն-Նիկոլա-դը-Բուրգեյ	PDO
FR	Saint-Péray		Սեն-Պերեյ	PDO
FR	Saint-Pourçain		Սեն-Պուսեյն	PDO
FR	Saint-Romain		Սեն-Ռոմեյն	PDO
FR	Saint-Sardos		Սեն-Սարդոս	PDO
FR	Saint-Véran		Սեն-Վերան	PDO
FR	Sancerre		Սանսեր	PDO
FR	Santenay		Սանտենեյ	PDO
FR	Saône-et-Loire		Սաոն-է-Լուար	PGI
FR	Saumur		Սոմյուր	PDO
FR	Saumur-Champigny		Սոմյուր-Շամպինյի	PDO
FR	Saussignac		Սոսինյակ	PDO
FR	Sauternes		Սոտերն	PDO
FR	Savennières		Սավանիյեր	PDO
FR	Savennières Coulée de Serrant		Սավանիյեր Կուլե դը Սերան	PDO
FR	Savennières Roche aux Moines		Սավանիյեր Ռոշ օ Մուեն	PDO
FR	Savigny-lès-Beaune		Սավինյի-լե-Բոն	PDO
FR	Savoie		Սավուա	PDO
FR	Seyssel		Սեյսել	PDO
FR	Tavel		Տավել	PDO
FR	Thézac-Perricard		Տեզակ-Պերիկար	PGI
FR	Torgan		Տորգան	PGI
FR	Touraine		Տուրեն	PDO
FR	Touraine Noble Joué		Տուրեն Նոբլ Ժուե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
FR	Tursan		Տյուրսան	PDO
FR	Urfé		Ուրֆե	PGI
FR	Vacqueyras		Վակեյրա	PDO
FR	Val de Loire		Վալ դը Լուար	PGI
FR	Valençay		Վալենսեյ	PDO
FR	Vallée du Paradis		Վալե դյու Պարադի	PGI
FR	Var		Վար	PGI
FR	Vaucluse		Վոքլյուզ	PGI
FR	Ventoux		Վանտու	PDO
FR	Vicomté d'Aumelas		Վիկոնտե դ'Օմելաս	PGI
FR	Vin d'Alsace		Վեն դ'Ալզաս	PDO
FR	Vin de Bellet		Վեն դը Բելե	PDO
FR	Vin de Corse		Վեն դը Կորս	PDO
FR	Vin de Frontignan		Վեն դը Ֆրոնտինյան	PDO
FR	Vin de Savoie		Վեն դը Սավուա	PDO
FR	Vins fins de la Côte de Nuits		Վեն ֆեն դը Լա Կոտ դը Նյուի	PDO
FR	Vinsobres		Վենսոբր	PDO
FR	Viré-Clessé		Վիրե-Կլեսե	PDO
FR	Volnay		Վոլնե	PDO
FR	Vosne-Romanée		Վոսն-Ռոմանե	PDO
FR	Vougeot		Վուժո	PDO
FR	Vouvray		Վուրեյ	PDO
FR	Yonne		Յոն	PGI
DE	Ahr		Ահր	PDO
DE	Ahrtaler Landwein		Ահրթալեր Լանդվայն	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
DE	Baden		Բադեն	PDO
DE	Badischer Landwein		Բադիշեր Լանդվայն	PGI
DE	Bayerischer Bodensee-Landwein		Բայերիշ Բոդանսե-Լանդվայն	PGI
DE	Brandenburger Landwein		Բրանդենբուրգեն Լանդվայն	PGI
DE	Franken		Ֆրանկեն	PDO
DE	Hessische Bergstraße		Հեսիշե Բերգշտասե	PDO
DE	Landwein der Mosel		Լանդվայն դեր Մոսել	PGI
DE	Landwein der Ruwer		Լանդվայն դեր Ռյուվեր	PGI
DE	Landwein der Saar		Լանդվայն դեր Սաար	PGI
DE	Landwein Main		Լանդվայ Մեյն	PGI
DE	Landwein Neckar		Լանդվայն Նեկտար	PGI
DE	Landwein Oberrhein		Լանդվայն Օբերհայն	PGI
DE	Landwein Rhein		Լանդվայն Ռայն	PGI
DE	Landwein Rhein-Neckar		Լանդվայն Ռայն-Նեկտար	PGI
DE	Mecklenburger Landwein		Մեկլենբուրգեր Լանդվայն	PGI
DE	Mitteldeutscher Landwein		Միտելդյոտշեր Լանդվայն	PGI
DE	Mittelrhein		Միտելրայն	PDO
DE	Mosel		Մոզել	PDO
DE	Nahe		Նահե	PDO
DE	Nahegauer Landwein		Նահեգաուեր Լանդվայն	PGI
DE	Pfalz		Պֆալց	PDO
DE	Pfälzer Landwein		Պֆալցեր Լանդվայն	PGI
DE	Regensburger Landwein		Ռեգենսբուրգեր Լանդվայն	PGI
DE	Rheinburgen-Landwein		Ռեգենսբուրգեր-Լանդվայն	PGI
DE	Rheingau		Ռայնգաու	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
DE	Rheingauer Landwein		Ռայնգաուեր Լանդվայն	PGI
DE	Rheinessen		Ռայնհեսեն	PDO
DE	Rheinischer Landwein		Ռայնշեր Լանդվայն	PGI
DE	Saale-Unstrut		Սաալե-Ունստրուտ	PDO
DE	Saarländischer Landwein		Սաառլենդիշեր Լանդվայն	PGI
DE	Sachsen		Ջաքսեն	PDO
DE	Sächsischer Landwein		Ջեքսիշեր Լանդվայն	PGI
DE	Schleswig-Holsteinischer Landwein		Շլեշվիգ-Հոլշտայնիշեր Լանդվայն	PGI
DE	Schwäbischer Landwein		Շվեբիշեր Լանդվայն	PGI
DE	Starkenburger Landwein		Շտարկենբուրգեր Լանդվայն	PGI
DE	Taubertäler Landwein		Տաուբերտելեր Լանդվայն	PGI
DE	Württemberg		Վյուրտեմբերգ	PDO
GR	Κως	Kos	Կոս	PGI
GR	Malvasia Πάρος	Malvasia Paros	Մալվասիա Պարոս	PDO
GR	Malvasia Σητείας	Malvasia Sitia	Մալվասիա Սիտիա	PDO
GR	Malvasia Χάνδακας-Candia	Malvasia Χάνδακας-Candia	Մալվասիա Խանդակաս — Կանդիա	PDO
GR	Αβδηρα	Avdira	Ավդիրա	PGI
GR	Άγιο Όρος	Mount Athos/ Holly Mount Athos/Holly Mountain Athos/Mont Athos/Άγιο Όρος Άθως	Այիո Օրոս / Մաունթ Աթոս/ Հոլի Մաունթ Աթոս/ Հոլի Մաունթին Աթոս/ Մոնթ Աթոս	PGI
GR	Αγορά	Agora	Ագորա	PGI
GR	Αγχιάλος	Anchialos	Անխիալոս	PDO
GR	Αιγαίο Πέλαγος	Aegean Sea/Aigaio Pelagos	Էգիան Սի/Էյեո Պելաղոս	PGI
GR	Αμύνταιο	Amyndeon	Ամինդեոն / Ամինդեն	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GR	Ανάβυσσος	Anavyssos	Անավիսսոս	PGI
GR	Αργολίδα	Argolida	Արղոլիդա	PGI
GR	Αρκαδία	Arkadia	Առկադիա	PGI
GR	Αρχάνες	Archanes	Արխանես	PDO
GR	Αττική	Attiki	Ատիկի	PGI
GR	Αχαΐα	Achaia	Ախաիա	PGI
GR	Βελβεντό	Velvento	Վելվենտո	PGI
GR	Βερντέα Ζακύνθου	Verdea Onomasia kata paradosi Zakynthou/ Verdea Zakynthos/Vern- tea Zakynthos	Վեռդեա Օնոմասիա կատա պարադոսի Ջակինթոս/վեռդեա Ջակինթոս/ վեռնետեա Ջակինթոս	PGI
GR	Γεράνεια	Gerania	Գերանիա	PGI
GR	Γουμένισσα	Goumenissa	Դումենիսսա	PDO
GR	Γρεβενά	Grevena	Դրեվենա	PGI
GR	Δαφνές	Dafnes	Դաֆնես	PDO
GR	Δράμα	Drama	Դրամա	PGI
GR	Δωδεκάνησος	Dodekanese	Դոդեկանիսոս	PGI
GR	Έβρος	Evros	Էվրոս	PGI
GR	Ελασσόνα	Elassona	Էլասոնա	PGI
GR	Επανομή	Epanomi	Էպանոմի	PGI
GR	Εύβοια	Evia	Էվիա	PGI
GR	Ζάκυνθος	Zakynthos	Ջակինթոս	PGI
GR	Ζίτσα	Zitsa	Ջիտսա	PDO
GR	Ηλεία	Ilia	Իլիա	PGI
GR	Ημαθία	Imathia	Իմանիթիա	PGI
GR	Ήπειρος	Epirus	Էպիրոս	PGI
GR	Ηράκλειο	Iraklio	Իռակլիո	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GR	Θάσος	Thasos	Թասոս	PGI
GR	Θαψανά	Thapsana	Թափսանա	PGI
GR	Θεσσαλία	Thessalia	Թեսալիա	PGI
GR	Θεσσαλονίκη	Thessaloniki	Թեսալոնիկի	PGI
GR	Θήβα	Thiva	Թիվա	PGI
GR	Θράκη	Thrace	Թրակի	PGI
GR	Ικαρία	Ikaria	Իկարիա	PGI
GR	Ίλιον	Ilion	Իլիոն	PGI
GR	Ίσμαρος	Ismaros	Իսմարոս	PGI
GR	Ιωάννινα	Ioannina	Իոանինա	PGI
GR	Καβάλα	Kavala	Կավալա	PGI
GR	Καρδίτσα	Karditsa	Կարդիցա	PGI
GR	Κάρυστος	Karystos	Կարիսոս	PGI
GR	Καστοριά	Kastoria	Կաստորյա	PGI
GR	Κέρκυρα	Corfu	Կերկիրա / Կոռֆու	PGI
GR	Κίσσαμος	Kissamos	Կիսամոս	PGI
GR	Κλημέντι	Klimenti	Կլիմենտի	PGI
GR	Κοζάνη	Kozani	Կոզանի	PGI
GR	Κοιλάδα Αταλάντης	Atalanti Valley	Կիլադա Արալանտիս / Ատալանտի վալեյ	PGI
GR	Κόρινθος	Κορινθία /Korinthos/Kor- inthia	Կորինթոս/Կորինթիա	PGI
GR	Κρανιά	Krania	Կրանյա	PGI
GR	Κραννώνα	Krannona	Կրանոնա	PGI
GR	Κρήτη	Crete	Կրիտի	PGI
GR	Κυκλάδες	Cyclades	Կիկլադես	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GR	Λακωνία	Lakonia	Լակոնիա	PGI
GR	Λασιθί	Lasithi	Լասիթի	PGI
GR	Λέσβος	Lesvos	Լեսվոս	PGI
GR	Λετρίνοι	Letrini	Լետրինի	PGI
GR	Λευκάδα	Lefkada	Լեֆկադա	PGI
GR	Ληλάντιο Πεδίο	Lilantio Pedio/Lilantio Field	Լիլանտիո Պեդիո/ Լիլանտիո Ֆիլդ	PGI
GR	Λήμνος	Limnos	Լիմնոս	PDO
GR	Μαγνησία	Magnisia	Մաղնիսիա	PGI
GR	Μακεδονία	Macedonia	Մասեդոնիա / Մասեդոնիա	PGI
GR	Μαντζαρινάτα	Mantzavinata	Մանցավինատա	PGI
GR	Μαντινεία	Mantinia	Մանտինիա	PDO
GR	Μαρκόπουλο	Markopoulo	Մարկոպուլո	PGI
GR	Μαρτίνο	Martino	Մարտինո	PGI
GR	Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας	Mavrodaphne of Kefalo- nia/ Mavrodafne of Ce- phalonía	Մավրոդաֆնի Կեֆալինիաս / Մավրոդաֆնի օֆ Կեֆալոնիա/ Մավրոդաֆնի օֆ Մեֆալոնիա	PDO
GR	Μαυροδάφνη Πατρών	Mavrodafni of Patra/ Mavrodaphne of Patra	Մավրոդաֆնի Պատրոն / Մավրոդաֆնի օֆ պատրա	PDO
GR	Μεσενικόλα	Mesenikola	Մեսենիկոլա	PDO
GR	Μεσσηνία	Messinia	Մեսինիա	PGI
GR	Μεταξάτων	Metaxata	Մետաքսատոն / Մետաքսատա	PGI
GR	Μετεώρα	Meteora	Մետեորա	PGI
GR	Μέτσοβο	Metsovo	Մեցովո	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GR	Μονεμβασία- Malvasia	Monemvasia-Malvasia	Մոնեմվասիա-Մալվասիա	PDO
GR	Μοσχάτο Πατρών	Muscat of Patra	Մոսխատո Պատրոն / Մուսկատ օֆ պատրա	PDO
GR	Μοσχάτος Κεφαλληνίας	Muscat of Kefalonia/ Muscat de Cephalonie / Muscat of Cephalonia	Մոսխատոս Կեֆալինիաս / Մուսկատ օֆ Կեֆալոնիա/ Մուսկատ դը Սեֆալոնի / Մուսկատ օֆ Սեֆալոնիա	PDO
GR	Μοσχάτος Λήμνου	Muscat of Limnos	Մոսխատոս Լիմնու / Մուսկատ օֆ Լիմնու	PDO
GR	Μοσχάτος Ρίου Πάτρας	Μοσχάτος Ρίου Πάτρας/ Muscat of Rio Patra	Մոսխատոս Ռիու Պատրաս / Մուսկատ օֆ Ռիո Պատրա	PDO
GR	Μοσχάτος Ρόδου	Muscat of Rodos	Մոսխատոս Ռոդու / Մուսկատ օֆ Ռոդոս	PDO
GR	Νάουσα	Naoussa	Նաուսա	PDO
GR	Νέα Μεσημβρία	Nea Mesimvria	Նեա Մեսիմվրիա	PGI
GR	Νεμέα	Nemea	Նեմեա	PDO
GR	Οπούντια Λοκρίδας	Opountia Locris	Օպունտիա Լոկրիդաս / Օպունտիա Լոկրիս	PGI
GR	Παγγαίο	Paggeo /Pangeon	Պագեո/Պանգեոն	PGI
GR	Παλλήνη	Pallini	Պալինի	PGI
GR	Παρνασσός	Parnassos	Պառնասոս	PGI
GR	Πάρος	Paros	Պարոս	PDO
GR	Πάτρα	Patra	Պատրա	PDO
GR	Πεζά	Peza	Պեզա	PDO
GR	Πέλλα	Pella	Պելա	PGI
GR	Πελοπόννησος	Peloponnese	Պելոպոննիսու / Պելեպոննիզ	PGI
GR	Πιερία	Pieria	Պիերիա	PGI
GR	Πισάτις	Pisatis	Պիսատիս	PGI
GR	Πλαγιές Αιγιάλειας	Slopes of Aigialia	Պլայես Էյալիաս / Սլոուպս օֆ Էգիալիա	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GR	Πλαγιές Αίνου	Slopes of Ainos	Պլայես Էնու / Սլոուպս օֆ Էնու	PGI
GR	Πλαγιές Αμπέλου	Slopes of ampelos	Պլայես Ամպելու / Սլոուպս օֆ Ամպելու	PGI
GR	Πλαγιές Βερτίσκου	Slopes of Vertiskos	Պլայես Վեռտիսկու / Սլոուպս օֆ Վեռիսկու	PGI
GR	Πλαγιές Κιθαιρών	Slopes of Kithaironas	Պլայես Կիթերոնաս / Սլոուպս օֆ Կիթերոնաս	PGI
GR	Πλαγιές Κνημίδας	Slopes of Knimida	Պլայես Կնիմիդաս / Սլոուպս օֆ Կնիմիդա	PGI
GR	Πλαγιές Μελίτων	Slopes of Meliton	Պլայես Մելիտոն / Սլոուպս օֆ Մելիտոն	PDO
GR	Πλαγιές Πάικου	Slopes of Paiko	Պլայես Պայկու / Սլոուպս օֆ Պաիկո	PGI
GR	Πλαγιές Πάρνηθας	Slopes of Parnitha	Պլայես Պարնիթաս / Սլոուպս օֆ Պարնիթա	PGI
GR	Πλαγιές Πεντελικού	Slopes of Pendeliko/ Πλαγιές Πεντελικού	Պլայես Պենդելիկու / Սլոուպս օֆ Պենդելիկո	PGI
GR	Πυλία	Pylia	Պիլիա	PGI
GR	Ραψάνη	Rapsani	Ռապսանի	PDO
GR	Ρέθυμνο	Rethimno	Ռեթիմնո	PGI
GR	Ρετσίνα Αττικής	Retsina of Attiki	Ռեցինա Ատիկի / Ռեցինա օֆ Ատիկի	PGI
GR	Ρετσίνα Βοιωτίας	Retsina of Viotia	Ռեցինա Վիոտիաս / Ռեցինա օֆ Վիոտիա	PGI
GR	Ρετσίνα Γιάλτρων	Retsina of Gialtra	Ռեցինա Զալտրոն / Ռեցինա օֆ Գիալտրա	PGI
GR	Ρετσίνα Εύβοιας	Retsina of Evoia	Ռեցինա Էվիաս / Ռեցինա օֆ Էվոիա	PGI
GR	Ρετσίνα Θηβών (Βοιωτίας)	Retsina of Thebes (Voiotias)	Ռեցինա Թիվոն / Ռեցինա օֆ Թեբե (Վիոտիաս)	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GR	Ρετσίνα Καρύστου	Retsina of Karystos	Ռեցինա Կարիստու / Ռեցինա օֆ Կարիստոս	PGI
GR	Ρετσίνα Κορωπίου	Ρετσίνα Κορωπίου Ατ- τικής/Retsina of Koropi/ Retsina of Koropi Attiki	Ռեցինա Կորոպիու / Ռեցինա օֆ Կորոպի/ ռեցինա օֆ Կորոպի Ատիկի	PGI
GR	Ρετσίνα Κρωπίας	Ρετσίνα Κορωπίου Ατ- τικής/Retsina of Koropi/ Retsina of Koropi Attiki	Ռեցինա Կրոպիաս / Ռեցինա օֆ Կորոպի/ ռեցինա օֆ Կորոպի ատիկի	PGI
GR	Ρετσίνα Λιοπεσίου	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής/ Retsina of Paiania /Retsi- na of Paiania Attiki	Ռեցինա Լյոպեսիու / Ռեցինա Պեանիաս Ատիկի / Ռեցինա օֆ Պայանիա/ Ռեցինա օֆ Աաիանիա Ատիկի	PGI
GR	Ρετσίνα Μαρκόπουλου (Αττικής)	Retsina of Markopoulo (Attiki)	Ռեցինա Մարկոպուլու (Ատիկի) / Ռեցինա օֆ Մարկոպուլո (Ատիկի)	PGI
GR	Ρετσίνα Μεγάρων	Ρετσίνα Μεγάρων Αττικής/ Retsina of Megara (Atti- ki)/ Retsina of Megara Attiki	Ռեցինա Մեղարոն / Ռեցինա օֆ Մեգառա (Ատիկի)/ Ռեցինա օֆ Մեգառա Ատիկի	PGI
GR	Ρετσίνα Μεσογείων (Αττικής)	Retsina of Mesogia (At- tiki)	Ռեցինա Մեսոյիոն / Ռեցինա օֆ Մեսոգիա (Ատիկի)	PGI
GR	Ρετσίνα Παιανίας	Ρετσίνα Παιανίας Αττικής/ Retsina of Paiania /Retsi- na of Paiania Attiki	Ռեցինա Պեանիաս / Ռեցինա օֆ Պաիանիա/ Ռեցինա օֆ Պաիանիա Ատիկի	PGI
GR	Ρετσίνα Παλλήνης	Ρετσίνα Παλλήνης Ατ- τικής/Retsina of Pallini/ Retsina of Pallini Attiki	Ռեցինա Պալինիս / Ռեցինա օֆ Պալինի/ Ռեցինա օֆ Պալինի Ատիկի	PGI
GR	Ρετσίνα Πικερμίου	Ρετσίνα Πικερμίου Ατ- τικής/Retsina of Pikermi Attiki/Retsina of Pikermi	Ռեցինա Պիկերմիու / Ռեցինա օֆ Պիկերմի Ատիկի/ Ռեցինա օֆ Պիկերմի	PGI
GR	Ρετσίνα Σπάτων	Ρετσίνα Σπάτων Αττικής/ Retsina of Spata/Retsina of Spata Attiki	Ռեցինա Սպատոն / Ռեցինա օֆ Սպատա/ Ռեցինա օֆ Սպատա Ատիկի	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GR	Ρετσίνα Χαλκίδας (Ευβοίας)	Retsina of Halkida (Evoia)	Սպատոն Խալկիդաս / Ռեցինա օֆ Խալկիդա (Էվոյա)	PGI
GR	Ριτσώνα	Ritsona	Ռիցոնա	PGI
GR	Ρόδος	Rodos/Rhodes	Ռոդոս/Ռոդէս / Ռոռուդ	PDO
GR	Ρομπόλα Κεφαλληνίας	Robola of Kefalonia	Ռոբոլա Կեֆալինիաս / Ռոբոլա օֆ Կեֆալոնիա	PDO
GR	Σάμος	Samos	Սամոս	PDO
GR	Σαντορίνη	Santorini	Սանտորինի	PDO
GR	Σέρρες	Serres	Սեռէս	PGI
GR	Σητεία	Sitia	Սիտիա	PDO
GR	Σιάτιστα	Siatista	Սյատիստա	PGI
GR	Σιθωνία	Sithonia	Սիթոնիա	PGI
GR	Σπάτα	Spata	Սպատա	PGI
GR	Στερεά Ελλάδα	Stereia Ellada	Ստերեա Էլլադա	PGI
GR	Τεγέα	Tegea	Տեգէա	PGI
GR	Τριφυλία	Trifilia	Տրիֆիլիա	PGI
GR	Τύρναβος	Tyrnavos	Տիրնավոս	PGI
GR	Φθιώτιδα	Fthiotida/Phthiotis	Ֆթիոտիդա/Ֆթիոտիս	PGI
GR	Φλώρινα	Florina	Ֆլորինա	PGI
GR	Χαλικούνα	Halikouna	Խալիկունա	PGI
GR	Χαλκιδική	Halkidiki	Խալկիդիկի	PGI
GR	Χάνδακας — Candia	Candia	Խանդակաս — Կանդիա	PDO
GR	Χανιά	Chania	Խանյա	PGI
GR	Χίος		Խիոս	PGI
HU	Badacsony		Բադաչոնյ	PDO
HU	Badacsonyi		Բադաչոնյի	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
HU	Balaton		Բալատոն	PDO
HU	Balatonboglár		Բալատոնբոգլար	PDO
HU	Balatonboglári		Բալատոնբոգլարի	PDO
HU	Balaton-felvidék		Բալատոն-Ֆելվիդեկ	PDO
HU	Balaton-felvidéki		Բալատոն-Ֆելվիդեկի	PDO
HU	Balatonfüred-Csopak		Բալատոնֆյուրեդ-Չոպակ	PDO
HU	Balatonfüred-Csopaki		Բալատոնֆյուրեդ- Չոպակի	PDO
HU	Balatoni		Բալատոնի	PDO
HU	Balatonmelléki		Բալատոնմելեկի	PGI
HU	Bükk		Բյուկկ	PDO
HU	Bükki		Բյուկկի	PDO
HU	Csongrád		Չոնգրադ	PDO
HU	Csongrádi		Չոնգրադի	PDO
HU	Debrői Hárslevelű		Դեբրոյ Հառշլեվելու	PDO
HU	Duna		Դունա	PDO
HU	Dunai		Դունաի	PDO
HU	Dunántúl		Դունատուլ	PGI
HU	Dunántúli		Դունատուլի	PGI
HU	Duna-Tisza-közi		Դունա-Տիսա-կյոզի	PGI
HU	Eger		Էգեր	PDO
HU	Egri		Էգրի	PDO
HU	Etyek-Buda		Էտյեկ-Բուդա	PDO
HU	Etyek-Budai		Էտյեկ-Բուդաի	PDO
HU	Felső-Magyarország		Ֆելշյո-Մաձարոռսագ	PGI
HU	Felső-Magyarországi		Ֆելշյո-Մաձառոռսագի	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
HU	Hajós-Baja		Հայոշ-Բայա	PDO
HU	Izsáki Arany Sárfehér		Իժակի Առանյ Շառֆեհեր	PDO
HU	Káli		Կալի	PDO
HU	Kunság		Կունշագ	PDO
HU	Kunsági		Կունշագի	PDO
HU	Mátra		Մատռա	PDO
HU	Mátrai		Մատռաի	PDO
HU	Mór		Մոր	PDO
HU	Móri		Մորի	PDO
HU	Nagy-Somló		Նաձ-Շումլո	PDO
HU	Nagy-Somló		Նաձ-Շումլոի	PDO
HU	Neszmély		Նեսմել	PDO
HU	Neszmélyi		Նեսմելի	PDO
HU	Pannon		Պաննոն	PDO
HU	Pannonhalma		Պաննոնհալմա	PDO
HU	Pannonhalmi		Պաննոնհալմի	PDO
HU	Pécs		Պեշ	PDO
HU	Somló		Շումլո	PDO
HU	Somló		Շումլոի	PDO
HU	Sopron		Շոպրոն	PDO
HU	Soproni		Շոպրոնի	PDO
HU	Szekszárd		Սեկսառդ	PDO
HU	Szekszárdi		Սեկսառդի	PDO
HU	Tihany		Տիհանյ	PDO
HU	Tihanyi		Տիհանյի	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
HU	Tokaj		Տոկայ	PDO
HU	Tokaji		Տոկայի	PDO
HU	Tolna		Տոլնա	PDO
HU	Tolnai		Տոլնաի	PDO
HU	Villány		Վիլանյ	PDO
HU	Villányi		Վիլանյի	PDO
HU	Zala		Զալա	PDO
HU	Zalai		Զալաի	PDO
HU	Zemplén		Զեմպլեն	PGI
HU	Zempléni		Զեմպլենի	PGI
IT	Abruzzo		Աբրուզո	PDO
IT	Acqui		Ակուի	PDO
IT	Affile		Ֆիլե	PDO
IT	Aglianico del Taburno		Ալյանիկո դել Տաբուրնո	PDO
IT	Aglianico del Vulture		Ալյանիկո դել Վուլտուրե	PDO
IT	Aglianico del Vulture Superiore		Ալյանիկո դել Վուլտուրե Սուպերիորե	PDO
IT	Alba		Ալբա	PDO
IT	Albugnano		Ալբունյանո	PDO
IT	Alcamo		Ալկամո	PDO
IT	Aleatico di Gradoli		Ալեատիկո դի Գրադոլի	PDO
IT	Aleatico di Puglia		Ալեատիկո դի Պուլիա	PDO
IT	Aleatico Passito dell'Elba		Ալեատիկո Պասիտո դել Էլբա	PDO
IT	Alezio		Ալեջիո	PDO
IT	Alghero		Ալգերո	PDO
IT	Allerona		Ալերոնա	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Alta Langa		Ալտա լանգա	PDO
IT	Alta Valle della Greve		Ալտա Վալե դելա Գրեվե	PGI
IT	Alto Adige		Ալտո Ադիջե	PDO
IT	Alto Livenza		Ալտո Լիվենցա	PGI
IT	Alto Mincio		Ալտո Մինչիո	PGI
IT	Amarone della Valpolicella		Ամառոնե դելա Վալպոլիչելա	PDO
IT	Amelia		Ամելիա	PDO
IT	Anagni		Անանյի	PGI
IT	Ansonica Costa dell'Argentario		Անյասոնիկա Կոստա դել Առջենտարիո	PDO
IT	Aprilia		Ապրիլիա	PDO
IT	Arborea		Առբորեա	PDO
IT	Arcole		Առկոլե	PDO
IT	Arghillà		Առգիլիա	PGI
IT	Asolo — Prosecco		Ազոլո-Պրոսեկո	PDO
IT	Assisi		Ասիզի	PDO
IT	Asti		Աստի	PDO
IT	Atina		Ատինա	PDO
IT	Aversa		Ավերսա	PDO
IT	Avola		Ավոլա	PGI
IT	Bagnoli		Բանյոլի	PDO
IT	Bagnoli di Sopra		Բանյոլի դի Սոպրա	PDO
IT	Bagnoli Friularo		Բանյոլի Ֆրիուլարո	PDO
IT	Barbagia		Բառբաջիա	PGI
IT	Barbaresco		Բառբառեսկո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Barbera d'Alba		Բարբերա դ'Ալբա	PDO
IT	Barbera d'Asti		Բարբերա դ'Աստի	PDO
IT	Barbera del Monferrato		Բարբերա դել Մոնֆերատո	PDO
IT	Barbera del Monferrato Superiore		Բարբերա դել Մոնֆերատո Սուպերիորե	PDO
IT	Barco Reale di Carmignano		Բարկո ռեալե դի Կարմինյանո	PDO
IT	Bardolino		Բարդոլինո	PDO
IT	Bardolino Superiore		Բարդոլինո Սուպերիորե	PDO
IT	Barletta		Բալետա	PDO
IT	Barolo		Բառոլո	PDO
IT	Basilicata		Բազիլիկատա	PGI
IT	Benaco Bresciano		Բենակո Բռեշանո	PGI
IT	Beneventano		Բենեվենատանո	PGI
IT	Benevento		Բենեվենտո	PGI
IT	Bergamasca		Բերգամասկա	PGI
IT	Bettona		Բետոնա	PGI
IT	Bianchetto del Metauro		Բիանկելո դել Մետաուրո	PDO
IT	Bianco Capena		Բիանկո Կապենա	PDO
IT	Bianco del Sillaro		Բիանկո դել Սիլարո	PGI
IT	Bianco dell'Empolese		Բիանկո դել Էմպոլեզե	PDO
IT	Bianco di Castelfranco Emilia		Բիանկո դի Կաստելֆրանկո Էմիլիա	PGI
IT	Bianco di Custoza		Բիանկո դի Կուստոցա	PDO
IT	Bianco di Pitigliano		Բիանկո դի Պիտիլիանո	PDO
IT	Biferno		Բիֆերնո	PDO
IT	Bivongi		Բիվոնջի	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Boca		Բոկա	PDO
IT	Bolgheri		Բոլգերի	PDO
IT	Bolgheri Sassicaia		Բոլգերի Սասիկայա	PDO
IT	Bonarda dell'Oltrepò Pavese		Բոնարդա դել՝Օլտոռեպո Պավեզե	PDO
IT	Bosco Eliceo		Բոսկո Էլիչեո	PDO
IT	Botticino		Բոտիչինո	PDO
IT	Brachetto d'Acqui		Բրակետո դ՝Ակուի	PDO
IT	Bramaterra		Բրամատերա	PDO
IT	Breganze		Բրեգանցե	PDO
IT	Brindisi		Բրինդիզի	PDO
IT	Brunello di Montalcino		Բրունելո դի Մոնտալչինո	PDO
IT	Buttafuoco		Բուտաֆուոկո	PDO
IT	Buttafuoco dell'Oltrepò Pavese		Բուտաֆուոկո դել՝Օլտոռեպո Պավեզե	PDO
IT	Cacc'e mmitte di Lucera		Կաչ՝ե միտե դի Լուչերա	PDO
IT	Cagliari		Կալիարի	PDO
IT	Calabria		Կալաբրիա	PGI
IT	Caldaro		Կալդարո	PDO
IT	Calosso		Կալոսո	PDO
IT	Caluso		Կալուսո	PDO
IT	Camarro		Կամարո	PGI
IT	Campania		Կամպանիա	PGI
IT	Campi Flegrei		Կամպի Ֆլեգրեի	PDO
IT	Campidano di Terralba		Կամպիդանո դի Տերալբա	PDO
IT	Canavese		Կանավեզե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Candia dei Colli Apuani		Կանդիա դելի Կոլի Ապուանի	PDO
IT	Cannara		Կաննարա	PGI
IT	Cannellino di Frascati		Կաննելինո դի Ֆրասկատի	PDO
IT	Cannonau di Sardegna		Կանոնաու դի Սարդենյա	PDO
IT	Capalbio		Կապալբիո	PDO
IT	Capri		Կապրի	PDO
IT	Capriano del Colle		Կապրիանո դել Կոլե	PDO
IT	Carema		Կառեմա	PDO
IT	Carignano del Sulcis		Կարինյանո դել Սուլչիս	PDO
IT	Carmignano		Կարմինյանո	PDO
IT	Carso		Կարսո	PDO
IT	Carso — Kras		Կարսո — Կրաս	PDO
IT	Casavecchia di Pontelatone		Կազավեկյա դի Պոնտելատոնե	PDO
IT	Casorzo		Կազորցո	PDO
IT	Casteggio		Կաստեջիո	PDO
IT	Castel del Monte		Կաստել դել Մոնտե	PDO
IT	Castel del Monte Bombino Nero		Կաստել դել Մոնտե Բոմբինո Նեռո	PDO
IT	Castel del Monte Nero di Troia Riserva		Կաստել դել Մոնտե Նեռո դի Տրոյա Ռիզերվա	PDO
IT	Castel del Monte Rosso Riserva		Կաստել դել Մոնտե ռոսո Ռիզերվա	PDO
IT	Castel San Lorenzo		Կաստել Սան Լորենցո	PDO
IT	Casteller		Կաստելեռ	PDO
IT	Castelli di Jesi Verdicchio Ri- serva		Կաստելի դի Յեզի Վերդիչիո Ռիզերվա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Castelli Romani		Կաստելի Ռոմանի	PDO
IT	Catalanesca del Monte Somma		Կատալանեսկա դել Մոնտե Սոմմա	PGI
IT	Cellatica		Չելլատիկա	PDO
IT	Cerasuolo d'Abruzzo		Չերազուոլո դ'Աբրուջո	PDO
IT	Cerasuolo di Vittoria		Չերազուոլո դի Վիտորիա	PDO
IT	Cerveteri		Չերվետերի	PDO
IT	Cesane del Piglio		Չեզանեզե դել Պիլիո	PDO
IT	Cesane di Affile		Չեզանեզե դի Աֆիլե	PDO
IT	Cesane di Olevano Romano		Չեզանեզե դի Օլեվանո Ռոմանո	PDO
IT	Chianti		Վյանտի	PDO
IT	Chianti Classico		Վյանտի Կլասիկո	PDO
IT	Cilento		Չիլենտո	PDO
IT	Cinque Terre		Չինկուե Տերե	PDO
IT	Cinque Terre Sciacchetrà		Չինկուե Տերե Շակչետրա	PDO
IT	Circeo		Չիբեո	PDO
IT	Cirò		Չիրո	PDO
IT	Cisterna d'Asti		Չիստեննա դ'Աստի	PDO
IT	Civitella d'Agliano		Չիվիտելա դ'Ալիանո	PGI
IT	Colleoni		Կոլեոնի	PDO
IT	Colli Albani		Կոլի Ալբանի	PDO
IT	Colli Altotiberini		Կոլի Ալտոտիբերինի	PDO
IT	Colli Aprutini		Կոլի Ապրուտինի	PGI
IT	Colli Asolani — Prosecco		Կոլի Ասոլանի-Պրոսեկո	PDO
IT	Colli Berici		Կոլի Բերիչի	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Colli Bolognesi		Կոլի Բոլոնյեզի	PDO
IT	Colli Bolognesi Classico Pignoletto		Կոլի Բոլոնյեզի Կլասիկո Պիգնոլետտո	PDO
IT	Colli Cimini		Կոլի Չիմինի	PGI
IT	Colli del Limbara		Կոլի դի Լիմբարա	PGI
IT	Colli del Sangro		Կոլի դել Սանգրո	PGI
IT	Colli del Trasimeno		Կոլի դել Տրասիմենո	PDO
IT	Colli della Sabina		Կոլի դելա Սաբինա	PDO
IT	Colli della Toscana centrale		Կոլի դելա Տոսկանա չենտրալե	PGI
IT	Colli dell'Etruria Centrale		Կոլի դել Էտրուրիա Չենտրալե	PDO
IT	Colli di Conegliano		Կոլի դի Կոնեղիանո	PDO
IT	Colli di Faenza		Կոլի դի Ֆաենզա	PDO
IT	Colli di Luni		Կոլի դի Լունի	PDO
IT	Colli di Parma		Կոլի դի Պարմա	PDO
IT	Colli di Rimini		Կոլի դի Ռիմինի	PDO
IT	Colli di Salerno		Կոլի դի Սալեռնո	PGI
IT	Colli di Scandiano e di Canossa		Կոլի դի Սկանդիանո և դի Կանոսա	PDO
IT	Colli d'Imola		Կոլի դ'Իմոլա	PDO
IT	Colli Etruschi Viterbesi		Կոլի Էտրուսկի Վիտերբեզի	PDO
IT	Colli Euganei		Կոլի Էուգանեի	PDO
IT	Colli Euganei Fior d'Arancio		Կոլի Էուգանեի Ֆիոր դ'Արանջիո	PDO
IT	Colli Lanuvini		Կոլի Լանուվինի	PDO
IT	Colli Maceratesi		Կոլի Մաչերատեզի	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Colli Martani		Կոլի Մառտանի	PDO
IT	Colli Orientali del Friuli Picolit		Կոլի Օրիենտալի դել Ֆրիուլի Պիկոլիտ	PDO
IT	Colli Perugini		Կոլի Պերուջինի	PDO
IT	Colli Pesaresi		Կոլի Պեզարեզի	PDO
IT	Colli Piacentini		Կոլի Պյաչենտինի	PDO
IT	Colli Romagna centrale		Կոլի Ռոմանյա չենտրալե	PDO
IT	Colli Tortonesi		Կոլի Տոռտոնեզի	PDO
IT	Colli Trevigiani		Կոլի Տրեվիջիանի	PGI
IT	Collina del Milanese		Կոլինա դել Միլանեզե	PGI
IT	Collina Torinese		Կոլինա Տորինեզե	PDO
IT	Colline del Genovesato		Կոլինե դել Զենովեզատո	PGI
IT	Colline di Levante		Կոլինե դի Լեվանտո	PDO
IT	Colline Frentane		Կոլինե Ֆրենտանե	PGI
IT	Colline Joniche Tarantine		Կոլինե Յոնիկե Տարանտինե	PDO
IT	Colline Lucchesi		Կոլինե Լուկեզի	PDO
IT	Colline Novaresi		Կոլինե Նովարեզի	PDO
IT	Colline Pescaresi		Կոլինե Պեսկարեզի	PGI
IT	Colline Saluzzesi		Կոլինե Սալուցեզի	PDO
IT	Colline Savonesi		Կոլինե Սավոնեզի	PGI
IT	Colline Teatine		Կոլինե Տեատինե	PGI
IT	Collio		Կոլիո	PDO
IT	Collio Goriziano		Կոլիո Գորիջիանո	PDO
IT	Colonna		Կոլոնա	PDO
IT	Conegliano — Prosecco		Կոնեյանո — Պրոսեկո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Conegliano Valdobbiadene — Prosecco		Կոնեյանո Վալդոբիանդենե — Պրոսեկո	PDO
IT	Cònero		Կոնեռո	PDO
IT	Conselvano		Կոնսելվանո	PGI
IT	Contea di Sclafani		Կոնտեա դի Սկլաֆանի	PDO
IT	Contessa Entellina		Կոնտեսա Էնտելինա	PDO
IT	Controguerra		Կոնտրոգուերա	PDO
IT	Copertino		Կոպերտինո	PDO
IT	Cori		Կորի	PDO
IT	Cortese dell'Alto Monferrato		Կորտեզե դել Ալտո Մոնֆերատո	PDO
IT	Cortese di Gavi		Կորտեզե դի Գավի	PDO
IT	Corti Benedettine del Padovano		Կորտի Բենեդետինե դել Պադովանո	PDO
IT	Cortona		Կորտոնա	PDO
IT	Costa d'Amalfi		Կոստա դ'Ամալֆի	PDO
IT	Costa Etrusco Romana		Կոստա Էտրուսկո Ռոմանա	PGI
IT	Costa Toscana		Կոստա Տոսկանա	PGI
IT	Costa Viola		Կոստա Վիոլա	PGI
IT	Coste della Sesia		Կոստե դելա Սեզիա	PDO
IT	Curtefranca		Կուրտեֆրանկա	PDO
IT	Custoza		Կուստոցա	PDO
IT	Daunia		Դաունիա	PGI
IT	del Frusinate		դել Ֆրուզինատե	PGI
IT	del Molise		դել Մոլիզե	PDO
IT	del Vastese		դել Վաստեզե	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Delia Nivolelli		Դելիա Նիվոլելի	PDO
IT	dell'Alto Adige		դել'Ալտո Ադիջե	PDO
IT	delle Venezie		դելլե Վենետցիե	PGI
IT	dell'Emilia		դել'Էմիլիա	PGI
IT	di Modena		Դի Մոդենա	PDO
IT	Diano d'Alba		Դիանո դ'Ալբա	PDO
IT	Dogliani		Դոլիանի	PDO
IT	Dolceacqua		Դոլչեակուա	PDO
IT	Dolcetto d'Acqui		Դոլչետո դ'Ակի	PDO
IT	Dolcetto d'Alba		Դոլչետո դ'Ալբա	PDO
IT	Dolcetto d'Asti		Դոլչետո դ'Աստի	PDO
IT	Dolcetto di Diano d'Alba		Դոլչետո դի Դիանո դ'Ալբա	PDO
IT	Dolcetto di Ovada		Դոլչետո դի Օվադա	PDO
IT	Dolcetto di Ovada Superiore		Դոլչետո դի Օվադա սուպերիորե	PDO
IT	Dugenta		Դուջենտա	PGI
IT	Durello Lessini		Դուրելլո Լեսինի	PDO
IT	Elba		Էլբա	PDO
IT	Elba Aleatico Passito		Էլբա Ալեատիցո Պասիտո	PDO
IT	Elo		Էլորո	PDO
IT	Emilia		Էմիլիա	PGI
IT	Epomeo		Էպոմեո	PGI
IT	Erbaluce di Caluso		Էրբալուչե դի Կալուզո	PDO
IT	Erice		Էրիչե	PDO
IT	Esino		Էզինո	PDO
IT	Est! Est!! Est!!! di Montefiascone		Էստ! Էստ! Էստ! Դի Մոնտեֆիասկոնե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Etna		Էտնա	PDO
IT	Etschtaler		Էտշատլեր	PDO
IT	Falanghina del Sannio		Ֆալանգինա դել Սանյո	PDO
IT	Falerio		Ֆալերիո	PDO
IT	Falerno del Massico		Ֆալերոնո դել Մասիկո	PDO
IT	Fara		Ֆարա	PDO
IT	Faro		Ֆարո	PDO
IT	Fiano di Avellino		Ֆիանո դի Ավելինո	PDO
IT	Fior d'Arancio Colli Euganei		Ֆիոր դ'Առանջի կոլի Էուգանեի	PDO
IT	Fontanarossa di Cerda		Ֆոնտանառոսա դի Չերդա	PGI
IT	Forlì		Ֆորլի	PGI
IT	Fortana del Taro		Ֆոնտանա դել Տարո	PGI
IT	Franciacorta		Ֆրանչիակորտա	PDO
IT	Frascati		Ֆրասկատի	PDO
IT	Frascati Superiore		Ֆրասկատի Սուպերիորե	PDO
IT	Freisa d'Asti		Ֆրեիզա դ'Աստի	PDO
IT	Freisa di Chieri		Ֆրեիզա դի Վիերի	PDO
IT	Friularo di Bagnoli		Ֆրիուլառո դի Բանյոլի	PDO
IT	Friuli Annia		Ֆրիուլի Անիա	PDO
IT	Friuli Aquileia		Ֆրիուլի Ակուիլեյա	PDO
IT	Friuli Colli Orientali		Ֆրիուլի Կոլի Օրիենտալի	PDO
IT	Friuli Grave		Ֆրիուլի Գրավե	PDO
IT	Friuli Isonzo		Ֆրիուլի Իզոնցո	PDO
IT	Friuli Latisana		Ֆրիուլի Լատիզանա	PDO
IT	Frusinate		Ֆրուզինանտե	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Gabiano		Գաբիանո	PDO
IT	Galatina		Գալատինա	PDO
IT	Galluccio		Գալուչիո	PDO
IT	Gambellara		Գամելարա	PDO
IT	Garda		Գարդա	PDO
IT	Garda Bresciano		Գարդա Բրեշիանո	PDO
IT	Garda Colli Mantovani		Գարդա Կոլի Մանտովանի	PDO
IT	Gattinara		Գատինարա	PDO
IT	Gavi		Գավի	PDO
IT	Genazzano		Ջենազանո	PDO
IT	Ghemme		Գեմե	PDO
IT	Gioia del Colle		Ջիոյա դել Կոլե	PDO
IT	Girò di Cagliari		Ջիրո դի Կալիարի	PDO
IT	Golfo del Tigullio — Portofino		Գոլֆո դել Տիգուլիո Պորտոֆինո	PDO
IT	Grance Senesi		Գրանչե Սենեզի	PDO
IT	Gravina		Գրավինա	PDO
IT	Greco di Bianco		Գրեկո դի Բիանկո	PDO
IT	Greco di Tufo		Գրեկո դի Տուֆո	PDO
IT	Grignolino d’Asti		Գրինյոլինո դ’Աստի	PDO
IT	Grignolino del Monferrato Ca- salese		Գրինյոլինո դել Մոնֆերատո Կասալեզե	PDO
IT	Grottino di Roccanova		Գրոտինո դի Ռոկանովա	PDO
IT	Gutturnio		Գուտտուրինո	PDO
IT	Histonium		Իստոնիում	PGI
IT	I Terreni di Sanseverino		Ի տեռենի դի Սանսեվերինո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Irpinia		Իպինիա	PDO
IT	Ischia		Իշիյա	PDO
IT	Isola dei Nuraghi		Իզոլա դեյ Նուռագի	PGI
IT	Isonzo del Friuli		Իզոնցո դել Ֆրիուլի	PDO
IT	Kalterer		Կալտերոն	PDO
IT	Kalterersee		Կալտերեոսե	PDO
IT	Lacrima di Morro		Լակրիմա դի Մորո	PDO
IT	Lacrima di Morro d'Alba		Լակրիմա դի Մորո դ'Ալբա	PDO
IT	Lago di Caldaro		Լագո դի Կալդարո	PDO
IT	Lago di Corbara		Լագո դի Կորբարա	PDO
IT	Lambrusco di Sorbara		Լամբրուսկո դի Սեռբարա	PDO
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro		Լամբրուսկո Գրասպարոսա դի Կաստելվետրո	PDO
IT	Lambrusco Mantovano		Լամբրուսկո Մանտովանո	PDO
IT	Lambrusco Salamino di Santa Croce		Լամբրուսկո Սալամանիո դի Սանտա Կրոչե	PDO
IT	Lamezia		Լամեցիա	PDO
IT	Langhe		Լանգե	PDO
IT	Lazio		Լացիո	PGI
IT	Lessini Durello		Լեսինի Դուրելլո	PDO
IT	Lessona		Լեսոնա	PDO
IT	Leverano		Լեվերանո	PDO
IT	Liguria di Levante		Լիգուրիա դի Լեվանտե	PGI
IT	Lipuda		Լիպուդա	PGI
IT	Lison		Լիզոն	PDO
IT	Lison-Pramaggiore		Լիզոն-Պրամաջիորե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Lizzano		Լիցիանո	PDO
IT	Loazzolo		Լոաջոլո	PDO
IT	Locorotondo		Լոկոռոտոնդո	PDO
IT	Locride		Լոկրիդե	PGI
IT	Lugana		Լուգանա	PDO
IT	Malanotte del Piave		Մալանոտտե դել Պիավե	PDO
IT	Malvasia delle Lipari		Մալվազիա դել Լիպարի	PDO
IT	Malvasia di Bosa		Մալվազիա դի Բոզա	PDO
IT	Malvasia di Casorzo		Մալվազիա դի Կազորցո	PDO
IT	Malvasia di Casorzo d'Asti		Մալվազիա դի Կազորցո դ'Աստի	PDO
IT	Malvasia di Castelnuovo Don Bosco		Մալվազիա դի Կաստելնուովո Դոն Բոսկո	PDO
IT	Mamertino		Մամերտինո	PDO
IT	Mamertino di Milazzo		Մամերտինո դի Միլաջո	PDO
IT	Mandrolisai		Մանդրոլիզայ	PDO
IT	Marca Trevigiana		Մառկա Տրեվիջինա	PGI
IT	Marche		Մարկե	PGI
IT	Maremma toscana		Մարեմա տոսկանա	PDO
IT	Marino		Մարինո	PDO
IT	Marmilla		Մարմիլա	PGI
IT	Marsala		Մարսալա	PDO
IT	Martina		Մարտինա	PDO
IT	Martina Franca		Մարտինա Ֆրանկա	PDO
IT	Matera		Մատերա	PDO
IT	Matino		Մատինո	PDO
IT	Melissa		Մելիսա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Menfi		Մենֆի	PDO
IT	Merlara		Մերլարա	PDO
IT	Mitterberg		Միտերբերգ	PGI
IT	Modena		Մոդենա	PDO
IT	Molise		Մոլիզե	PDO
IT	Monferrato		Մոնֆերատո	PDO
IT	Monica di Sardegna		Մոնիկա դի Սարդենյա	PDO
IT	Monreale		Մոնռեալե	PDO
IT	Montecarlo		Մոնտեկարլո	PDO
IT	Montecastelli		Մոնտեկաստելի	PGI
IT	Montecompati		Մոնտեկոմպատրի	PDO
IT	Montecompati Colonna		Մենտեկոմպատրի Կոլոնա	PDO
IT	Montecucco		Մոնտեկուոկո	PDO
IT	Montecucco Sangiovese		Մոնտեկուոկո Սանջիովեզե	PDO
IT	Montefalco		Մոնտեֆալկո	PDO
IT	Montefalco Sagrantino		Մոնտեֆալկո Սագրանտինո	PDO
IT	Montello		Մոնտելլո	PDO
IT	Montello — Colli Asolani		Մոնտելլո — Կոլի Ազոլանի	PDO
IT	Montello Rosso		Մոնտելլո Ռոսո	PDO
IT	Montenetto di Brescia		Մոնտենետո դի Բրեշիա	PGI
IT	Montepulciano d'Abruzzo		Մոնտեպուլչիանո դ'Աբրուցո	PDO
IT	Montepulciano d'Abruzzo Col- line Teramane		Մոնտեպուլչիանո դ'Աբրուցո Կոլինե Տերամանե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Monteregio di Massa Marittima		Մոնտեռեջիո դի Մասա Մարիտիմա	PDO
IT	Montescudaio		Մոնտեսկուդայո	PDO
IT	Monti Lessini		Մոնտի Լեսինի	PDO
IT	Morellino di Scansano		Մորելլինո դի Սկանսանո	PDO
IT	Moscadello di Montalcino		Մոսկադելլո դի Մոնտալչինո	PDO
IT	Moscato di Pantelleria		Մոսկատո դի Պանտելերիա	PDO
IT	Moscato di Sardegna		Մոսկատո դի Սարդենյա	PDO
IT	Moscato di Scanzo		Մոսկատո դի Սկանցո	PDO
IT	Moscato di Sennori		Մոսկատո դի Սենորի	PDO
IT	Moscato di Sorso		Մոսկատո դի Սորսո	PDO
IT	Moscato di Sorso — Sennori		Մոսկատո դի Սորսո- սենորի	PDO
IT	Moscato di Terracina		Մոսկատո դի Տերաչինա	PDO
IT	Moscato di Trani		Մոսկատո դի Տրանի	PDO
IT	Murgia		Մուրջիա	PGI
IT	Nardò		Նարդո	PDO
IT	Narni		Նարնի	PGI
IT	Nasco di Cagliari		Նասկո դի Կալիարի	PDO
IT	Nebbiolo d'Alba		Մեբիոլո դ'Ալբա	PDO
IT	Negroamaro di Terra d'Otranto		Նեգրոմարո դի Տերա դ'Օտրանտո	PDO
IT	Nettuno		Նետունո	PDO
IT	Noto		Նոտո	PDO
IT	Nuragus di Cagliari		Նուրագուս դի Կալիարի	PDO
IT	Nurra		Նուրա	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Offida		Օֆիդա	PDO
IT	Ogliastro		Օլյաստրա	PGI
IT	Olevano Romano		Օլեվանո Ռոմանո	PDO
IT	Oltrepò Pavese		Օլտրեպո Պավեզե	PDO
IT	Oltrepò Pavese metodo classico		Օլտրեպո Պավեզե մետոդո կլասիկո	PDO
IT	Oltrepò Pavese Pinot grigio		Օլտրեպո Պավեզե Պինո գրիջո	PDO
IT	Orcia		Օրչա	PDO
IT	Ormeasco di Pornassio		Օրմասկո դի Պորնասիո	PDO
IT	Orta Nova		Օրտա Նովա	PDO
IT	Ortona		Օրտոնա	PDO
IT	Ortrugo		Օրտրուգո	PDO
IT	Orvietano Rosso		Օրվիետանո Ռոսո	PDO
IT	Orvieto		Օրվիետո	PDO
IT	Oско		Օսկո	PGI
IT	Ostuni		Օստունի	PDO
IT	Ovada		Օվադա	PDO
IT	Paestum		Պաստում	PGI
IT	Palizzi		Պալիջի	PGI
IT	Pantelleria		Պանտելերիա	PDO
IT	Parrina		Պարինա	PDO
IT	Parteolla		Պարտեոլա	PGI
IT	Passito di Pantelleria		Պասիտո դի Պանտելերիա	PDO
IT	Pellaro		Պելարո	PGI
IT	Penisola Sorrentina		Պենիզոլա Սորրենտինա	PDO
IT	Pentro		Պենտրո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Pentro di Isernia		Պենտրո դի Իզերնիա	PDO
IT	Pergola		Պերգոլա	PDO
IT	Piave		Պիավե	PDO
IT	Piave Malanotte		Պիավե Մալանոտե	PDO
IT	Piceno		Պիչենո	PDO
IT	Piemonte		Պիեմոնտե	PDO
IT	Piglio		Պիլիո	PDO
IT	Pinerolese		Պինեռոլեզե	PDO
IT	Pinot nero dell'Oltrepò Pavese		Պինո նեռո դել Օլտրեպո Պավեզե	PDO
IT	Planargia		Պլանարջիա	PGI
IT	Pomino		Պոմինո	PDO
IT	Pompeiano		Պոմպեյանո	PGI
IT	Pornassio		Պոռնասիո	PDO
IT	Portofino		Պորտոֆինո	PDO
IT	Primitivo di Manduria		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա	PDO
IT	Primitivo di Manduria Dolce Naturale		Պրիմիտիվո դի Մանդուրիա Դուլչե Նատուրալե	PDO
IT	Prosecco		Պրոսեկկո	PDO
IT	Provincia di Mantova		Պրովինչա դի Մանտովա	PGI
IT	Provincia di Nuoro		Պրովինչա դի Նուորո	PGI
IT	Provincia di Pavia		Պրովինչա դի Պավիա	PGI
IT	Provincia di Verona		Պրովինչա դի Վերոնա	PGI
IT	Puglia		Պուլիա	PGI
IT	Quistello		Կուիստելլո	PGI
IT	Ramandolo		Ռամանդոլո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Ravenna		Ռավեննա	PGI
IT	Recioto della Valpolicella		Ռեչոտո դելա Վալպոլիչելա	PDO
IT	Recioto di Gambellara		Ռեչոտո դի Գամբելարա	PDO
IT	Recioto di Soave		Ռեչոտո դի Սոավե	PDO
IT	Reggiano		Ռեջջանո	PDO
IT	Reno		Ռենո	PDO
IT	Riesi		Ռիեզի	PDO
IT	Riviera del Brenta		Ռիվիեռա դել Բոենտա	PDO
IT	Riviera del Garda Bresciano		Ռիվիեռա դել Գարդա Բոեշիանո	PDO
IT	Riviera ligure di Ponente		Ռիվիեռա լիգուրե դի Պոնենտե	PDO
IT	Roccamonfina		Ռոկամոնֆինա	PGI
IT	Roero		Ռոերո	PDO
IT	Roma		Ռոմա	PDO
IT	Romagna		Ռոմանյա	PDO
IT	Romagna Albana		Ռոմանյա Ալբանա	PDO
IT	Romangia		Ռոմանիյա	PGI
IT	Ronchi di Brescia		Ռոնկի դի Բոշիա	PGI
IT	Ronchi Varesini		Ռոնկի Վառեզինի	PGI
IT	Rosazzo		Ռոզացո	PDO
IT	Rossese di Dolceacqua		Ռոսեզե դի Դոլչեակուա	PDO
IT	Rosso Cònero		Ռոսո Կոներո	PDO
IT	Rosso della Val di Cornia		Ռոսո դելլա Վալ դի Կորնիա	PDO
IT	Rosso di Cerignola		Ռոսո դի Չերինյոլա	PDO
IT	Rosso di Montalcino		Ռոսո դի Մոնտալչինո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Rosso di Montepulciano		Ռոսո դի Մոնտեպուլչանո	PDO
IT	Rosso di Valtellina		Ռոսո դի Վալտելլինա	PDO
IT	Rosso Orvietano		Ռոսո Օրվիետանո	PDO
IT	Rosso Piceno		Ռոսո Պիչենո	PDO
IT	Rotae		Ռոտաե	PGI
IT	Rubicone		Ռուբիկոնե	PGI
IT	Rubino di Cantavenna		Ռուբինո դի Կանտավեննա	PDO
IT	Ruchè di Castagnole Monfer- rato		Ռուկե դի Կաստանյոլե Մոնֆերատո	PDO
IT	S. Anna di Isola Capo Rizzuto		Ս.Աննա դի Իզոլա Կապո Ռիզուտո	PDO
IT	Sabbioneta		Սաբիոնետա	PGI
IT	Salaparuta		Սալապարուտա	PDO
IT	Salemi		Սալեմի	PGI
IT	Salento		Սալենտո	PGI
IT	Salice Salentino		Սալիչե Սալենտինո	PDO
IT	Salina		Սալինա	PGI
IT	Sambuca di Sicilia		Սամբուկա դի Սիչիլիա	PDO
IT	San Colombano		Սան Կոլոմբանո	PDO
IT	San Colombano al Lambro		Սան Կոլոմբանո ալ Լամբրո	PDO
IT	San Gimignano		Սան Ջիմինյանո	PDO
IT	San Ginesio		Սան Ջինեզիո	PDO
IT	San Martino della Battaglia		Սան Մարտինո դելլա Բատալյա	PDO
IT	San Severo		Սան Սեվերո	PDO
IT	San Torpè		Սան Տրոպե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Sangue di Giuda		Սանգուե դի Զիուդա	PDO
IT	Sangue di Giuda dell'Oltrepò Pavese		Սանգուե դի Զիուդա դել Օլտրեպո Պավեզե	PDO
IT	Sannio		Սաննիո	PDO
IT	Santa Margherita di Belice		Սանտա Մառգերիտա դի Բելիչե	PDO
IT	Sant'Antimo		Սանտ'Անտիմո	PDO
IT	Sardegna Semidano		Սառդենյա Սեմիդանո	PDO
IT	Savuto		Սավուտո	PDO
IT	Scanzo		Սկանցո	PDO
IT	Scavigna		Սկավինյա	PDO
IT	Sciacca		Շիակկա	PDO
IT	Scilla		Շիլլա	PGI
IT	Sebino		Սեբինո	PGI
IT	Serenissima		Սերենիսիմա	PDO
IT	Serrapetrona		Սերապետրոնա	PDO
IT	Sforzato di Valtellina		Սֆորցատո դի Վալտելլինա	PDO
IT	Sfursat di Valtellina		Սֆուրսատ դի Վալտելլինա	PDO
IT	Sibiola		Սիբիոլա	PGI
IT	Sicilia		Սիչիլիա	PDO
IT	Sillaro		Սիլլարո	PGI
IT	Siracusa		Սիրակուզա	PDO
IT	Sizzano		Սիցիանո	PDO
IT	Soave		Սոավե	PDO
IT	Soave Superiore		Սոավե Սուպերիորե	PDO
IT	Sovana		Սովանա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Spello		Սպելլո	PGI
IT	Spoletto		Սպոլետո	PDO
IT	Squinzano		Սկուինցանո	PDO
IT	Strevi		Ստռեվի	PDO
IT	Südtirol		Սուդտիռոլ	PDO
IT	Südtiroler		Սուդտիռոլեր	PDO
IT	Suvereto		Սուվետո	PDO
IT	Tarantino		Տարանտինո	PGI
IT	Tarquinoa		Տարկինիա	PDO
IT	Taurasi		Տաուրասի	PDO
IT	Tavoliere		Տավոլիերե	PDO
IT	Tavoliere delle Puglie		Տավոլիերե դելե Պուլիե	PDO
IT	Teroldego Rotaliano		Տոռելդեգո Ռոտալիանո	PDO
IT	Terra d'Otranto		Տերա դ'Օտրանտո	PDO
IT	Terracina		Տերաչինա	PDO
IT	Terradeiforti		Տերռադեիֆորտի	PDO
IT	Terralba		Տերալբա	PDO
IT	Terratico di Bibbona		Տերատիկո դի Բիբոնա	PDO
IT	Terrazze dell'Imperiese		Տերացե դել'Իմպերիեզե	PGI
IT	Terrazze Retiche di Sondrio		Տերացե Ռետիկե դի Սոնդրիո	PGI
IT	Terre Alfieri		Տերե Ալֆիերի	PDO
IT	Terre Aquilane		Տերե Ակուիլանե	PGI
IT	Terre de L'Aquila		Տերե դե Լ'Ակուիլա	PGI
IT	Terre degli Osci		Տերե դելի Օշի	PGI
IT	Terre del Colleoni		Տերե դել Կոլեոնի	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Terre del Volturno		Տէռն դէլ Վոլտուռնո	PGI
IT	Terre dell'Alta Val d'Agri		Տէռն դէլ Ալտա Վալ դ'Ագրի	PDO
IT	Terre di Casole		Տէռն դի Կազոլէ	PDO
IT	Terre di Chieti		Տէռն դի Կիետի	PGI
IT	Terre di Cosenza		Տէռն դի Կոզենցա	PDO
IT	Terre di Offida		Տէռն դի Օֆիդա	PDO
IT	Terre di Pisa		Տէռն դի Պիզա	PDO
IT	Terre di Veleja		Տէռն դի Վելէյա	PGI
IT	Terre Lariane		Տէռն Լարիանէ	PGI
IT	Terre Siciliane		Տէռն Սիչիլիանէ	PGI
IT	Terre Tollesi		Տէռն Տոլլէզի	PDO
IT	Tharros		Տարրոս	PGI
IT	Tintilia del Molise		Տինտիլա դէլ Մոլիզէ	PDO
IT	Todi		Տոսի	PDO
IT	Torgiano		Տորջիանո	PDO
IT	Torgiano Rosso Riserva		Տորջիանո Ռոսո Դիզերվա	PDO
IT	Toscana		Տոսկանա	PGI
IT	Toscano		Տոսկանո	PGI
IT	Trasimeno		Տրասիմենո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Trebbiano d'Abruzzo		Տոբբյանո դ'Աբրուջո	PDO
IT	Trentino		Տոենտինո	PDO
IT	Trento		Տոենտո	PDO
IT	Trexenta		Տոեքսենտա	PGI
IT	Tullum		Տուլլում	PDO
IT	Tuscia		Տուշիա	PDO
IT	Umbria		Ումբրիա	PGI
IT	Val d'Arbia		Վալ դ'Արբիա	PDO
IT	Val d'Arno di Sopra		Վալ դ'Առնո դի Սոպրա	PDO
IT	Val di Cornia		Վալ դի Կոռնիա	PDO
IT	Val di Cornia Rosso		Վալ դի Կոռնիա Ռոսո	PDO
IT	Val di Magra		Վալ դի Մագրա	PGI
IT	Val di Neto		Վալ դի Նետո	PGI
IT	Val Polcèvera		Վալ Պոլչեվերա	PDO
IT	Val Tidone		Վալ Տիդոնե	PGI
IT	Valcalepio		Վալկալեպիո	PDO
IT	Valcamonica		Վալկամոնիկա	PGI
IT	Valdadige		Վալդադիջե	PDO
IT	Valdadige Terradeiforti		Վալդադիջե Տերաֆեիֆորտի	PDO
IT	Valdamato		Վալդամատո	PGI
IT	Valdarno di Sopra		Վալդարնո դի Սոպրա	PDO
IT	Valdichiana toscana		Վալիկիանա տոսկանա	PDO
IT	Valdinievole		Վալդինիեվոլե	PDO
IT	Valdobbiadene — Prosecco		Վալդոբիադենե — Պրոսեկո	PDO
IT	Vallagarina		Վալագարինա	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Valle Belice		Վալե Բելիչե	PGI
IT	Valle d'Aosta		Վալե դ'Աոստա	PDO
IT	Valle del Tirso		Վալե դել Տիրսո	PGI
IT	Valle d'Itria		Վալե դ'Իտրիա	PGI
IT	Vallée d'Aoste		Վալե դ'Աոստե	PDO
IT	Valli di Porto Pino		Վալի դի Պորտո Պինո	PGI
IT	Valli Ossolane		Վալի Օսոլանե	PDO
IT	Valpolicella		Վալպոլիչելա	PDO
IT	Valpolicella Ripasso		Վալպոլիչելա Ռիպասո	PDO
IT	Valsusa		Վալսուզա	PDO
IT	Valtellina rosso		Վալտելինա ռոսո	PDO
IT	Valtellina Superiore		Վալտելինա Սուպերիորե	PDO
IT	Valtènesi		Վալտենենզի	PDO
IT	Velletri		Վելետրի	PDO
IT	Veneto		Վենետո	PGI
IT	Veneto Orientale		Վենետո Օրիենտալե	PGI
IT	Venezia		Վենեցիա	PDO
IT	Venezia Giulia		Վենեցիա Զիուլիա	PGI
IT	Verdicchio dei Castelli di Jesi		Վերդիչիո դել Կաստելի դի Ջեզի	PDO
IT	Verdicchio di Matelica		Վերդիչիո դի Մատելիկա	PDO
IT	Verdicchio di Matelica Riserva		Վերդիչիո դի Մատելիկա Ռիզերվա	PDO
IT	Verduno		Վերդունո	PDO
IT	Verduno Pelaverga		Վերդունո Պելավերգա	PDO
IT	Vermentino di Gallura		Վերմենտինո դի Գալլուրա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
IT	Vermentino di Sardegna		Վերմենտինո դի Սարդենյա	PDO
IT	Vernaccia di Oristano		Վերնաչա դի Օրիստանո	PDO
IT	Vernaccia di San Gimignano		Վերնաչա դի Սան Զիմինյանո	PDO
IT	Vernaccia di Serrapetrona		Վերնաչա դի Սերապետրոնա	PDO
IT	Verona		Վերոնա	PGI
IT	Veronese		Վերոնեզե	PGI
IT	Vesuvio		Վեզուվիո	PDO
IT	Vicenza		Վիչենցա	PDO
IT	Vignanello		Վինյանելլո	PDO
IT	Vigneti della Serenissima		Վինյետի դելա Սերենիսիմա	PDO
IT	Vigneti delle Dolomiti		Վինյետի դելե Դոլոմիտի	PGI
IT	Villamagna		Վիլամանյա	PDO
IT	Vin Santo del Chianti		Վին սանտո դել Կիանտի	PDO
IT	Vin Santo del Chianti Classico		Վին սանտո դել Կիանտի Կլասիկո	PDO
IT	Vin Santo di Carmignano		Վին Սանտո դի Կարմինյանո	PDO
IT	Vin Santo di Montepulciano		Վին սանտո դի Մոնտեպուլչիանո	PDO
IT	Vino Nobile di Montepulciano		Վինո Նոբիլե դի Մոնտեպուլչիանո	PDO
IT	Vittoria		Վիտորիա	PDO
IT	Weinberg Dolomiten		Բանբերգ Դոլոմիտեն	PGI
IT	Zagarolo		Զագարոլո	PDO
LU	Moselle Luxembourgeoise		Մոզել Լյուքսեմբուրգուազ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
MT	Ghawdex		Գնավդէքս	PDO
MT	Gozo		Գոցո	PDO
MT	Malta		Մալտա	PDO
MT	Maltese Islands		Մալտեզ Այլանդ	PGI
NL	Drenthe		Դրենտե	PGI
NL	Flevoland		Ֆլեվոլանդ	PGI
NL	Friesland		Ֆրիսլանդ	PGI
NL	Gelderland		Գելդերլանդ	PGI
NL	Groningen		Գրոնինգեն	PGI
NL	Limburg		Լիմբուրգ	PGI
NL	Noord-Brabant		Նորդ-Բրաբանտ	PGI
NL	Noord-Holland		Նորդ-Հոլանդ	PGI
NL	Overijssel		Օվերիյսել	PGI
NL	Utrecht		Ուտրեխտ	PGI
NL	Zeeland		Զեելանդ	PGI
NL	Zuid-Holland		Զուիդ-Հոլանդ	PGI
PT	Açores		Ասորես	PGI
PT	Alenquer		Ալենկեր	PDO
PT	Alentejano		Ալենտեժանո	PGI
PT	Alentejo		Ալենտեժո	PDO
PT	Algarve		Ալգարվե	PGI
PT	Arruda		Առուդա	PDO
PT	Bairrada		Բայրադա	PDO
PT	Beira Interior		Բեյրա ինտերիոր	PDO
PT	Biscoitos		Բիսկոիտոս	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
PT	Bucelas		Բուսելաս	PDO
PT	Carcavelos		Կարավելոս	PDO
PT	Colares		Կոլարես	PDO
PT	Dão		Դաո	PDO
PT	DoTejo		Դո Տեժո	PDO
PT	Douro		Դոուրո	PDO
PT	Duriense		Դուրիենզե	PGI
PT	Encostas d'Aire		Էնկոստաս դ'Աիրե	PDO
PT	Graciosa		Գրասիոզա	PDO
PT	Lafões		Լաֆոնես	PDO
PT	Lagoa		Լագուա	PDO
PT	Lagos		Լագոս	PDO
PT	Lisboa		Լիսբոա	PGI
PT	Madeira		Մադեյրա	PDO
PT	Madeira Wein		Մադեյրա Վեյն	PDO
PT	Madeira Wijn		Մադեյրա Վիյն	PDO
PT	Madeira Wine		Մադեյրա Վայն	PDO
PT	Madeirense		Մադեյրենսե	PDO
PT	Madera		Մադերա	PDO
PT	Madère		Մադեռ	PDO
PT	Minho		Մինհո	PGI
PT	Óbidos		Օբիդոս	PDO
PT	Oporto		Օպորտո	PDO
PT	Palmela		Պալմելա	PDO
PT	Península de Setúbal		Պոնինսուլա դե Սետուբալ	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
PT	Pico		Պիկո	PDO
PT	Port		Պորտ	PDO
PT	Port Wine		Պորտ Վայն	PDO
PT	Portimão		Պորտիմաո	PDO
PT	Porto		Պորտո	PDO
PT	Portvin		Պորտվեն	PDO
PT	Portwein		Պորտվայն	PDO
PT	Portwijn		Պորտվիյն	PDO
PT	Setúbal		Սետուբալ	PDO
PT	Tavira		Տավիրա	PDO
PT	Távora-Varosa		Տավորա-Վարոսա	PDO
PT	Tejo		Տեխո	PGI
PT	Terras Madeirenses		Տերաս Մադեյրենսես	PGI
PT	Torres Vedras		Տորես Վեդրաս	PDO
PT	Transmontano		Տրանսմոնտանո	PGI
PT	Trás-os-Montes		Տրաս-ոս-Մոնտես	PDO
PT	Vin de Madère		Վեն դե Մադերե	PDO
PT	vin de Porto		Վեն դե Պորտո	PDO
PT	Vinho da Madeira		Վինիո դա Մադեյրա	PDO
PT	vinho do Porto		Վինիո դո Պորտո	PDO
PT	Vinho Verde		Վինիո Վերդե	PDO
PT	Vino di Madera		Վինո դի Մադերա	PDO
RO	Aiud		Աիուդ	PDO
RO	Alba Iulia		Ալբա Յուլիա	PDO
RO	Babadag		Բաբադագ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
RO	Banat		Բանատ	PDO
RO	Banu Mărăciine		Բանու Մառաչինե	PDO
RO	Bohotin		Բոհոտին	PDO
RO	Colinele Dobrogei		Կոլինե Դոբրոջեյ	PGI
RO	Cotești		Կոտեսի	PDO
RO	Cotnari		Կոնարի	PDO
RO	Crișana		Կրիշանա	PDO
RO	Dealul Bujorului		Դեալու Բուժորուլույ	PDO
RO	Dealul Mare		Դեալու մարե	PDO
RO	Dealurile Crișanei		Դեալուրիլե Կրիշանեյ	PGI
RO	Dealurile Moldovei		Դեալուրիլե Մոլդովեյ	PGI
RO	Dealurile Munteniei		Դեալուրիլե Մունտենիեյ	PGI
RO	Dealurile Olteniei		Դեալուրիլե Օլտենիեյ	PGI
RO	Dealurile Sătmăruului		Դեալուրիլե Սատմարուլույ	PGI
RO	Dealurile Transilvaniei		Դեալուրիլե Տրանսիլվանիեյ	PGI
RO	Dealurile Vrancei		Դեալուրիլե Վրանսեյ	PGI
RO	Dealurile Zarandului		Դեալուրիլե Զարանդուլույ	PGI
RO	Drăgășani		Դրագաշանի	PDO
RO	Huși		Հուշի	PDO
RO	Iana		Իանա	PDO
RO	Iași		Իաշի	PDO
RO	Lechința		Լեկինժա	PDO
RO	Mehedinți		Մեհեդինժի	PDO
RO	Miniș		Մինիշ	PDO
RO	Murfatlar		Մուրֆատլար	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
RO	Nicorești		Նիկորեշտի	PDO
RO	Odobești		Օդոբեշտի	PDO
RO	Oltina		Օլտինա	PDO
RO	Panciu		Պանչու	PDO
RO	Panciu		Պանչու	PDO
RO	Pietroasa		Պյետրոասա	PDO
RO	Recaș		Ռեչաշ	PDO
RO	Sâmburești		Սամբուրեշտի	PDO
RO	Sarica Niculițel		Սարիկա Նիկուլիծել	PDO
RO	Sebeș-Apold		Սեբեշ-Ապոլդ	PDO
RO	Segarcea		Սեգարչեա	PDO
RO	Ștefănești		Շտեֆանեշտի	PDO
RO	Târnave		Տիռնավե	PDO
RO	Terasele Dunării		Տերասելե Դունարիի	PGI
RO	Viile Carașului		Վիիլե Կարաշուլույ	PGI
RO	Viile Timișului		Վիիլե Տիմիշուլույ	PGI
SK	Južnoslovenská		Յուզնոսլովենսկա	PDO
SK	Južnoslovenské		Յուզնոսլովենսկե	PDO
SK	Južnoslovenský		Յուզնոսլովենսկի	PDO
SK	Karpatská perla		Կարպատսկա պեռլա	PDO
SK	Malokarpatská		Մալոկարպատսկա	PDO
SK	Malokarpatské		Մալոկարպատսկե	PDO
SK	Malokarpatský		Մալոկարպատսկի	PDO
SK	Nitrianska		Նիտրիանսկա	PDO
SK	Nitrianske		Նիտրիանսկե	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
SK	Nitriansky		Նիտրինասկի	PDO
SK	Slovenská		Սլովենսկա	PGI
SK	Slovenské		Սլովենսկե	PGI
SK	Slovenský		Սլովենսկի	PGI
SK	Stredoslovenská		Ստոռեդոսլովենսկա	PDO
SK	Stredoslovenské		Ստոռեդոսլովենսկե	PDO
SK	Stredoslovenský		Ստոռեդոսլովենսկի	PDO
SK	Vinohradnícka oblasť Tokaj		Վինոխադնիկա օբլաստ Տոկայ	PDO
SK	Východoslovenská		Վիխոդոսլովենսկա	PDO
SK	Východoslovenské		Վիխոդոսլովենսկե	PDO
SK	Východoslovenský		Վիխոդոսլովենսկի	PDO
SI	Bela krajina		Բելա կոայինա	PDO
SI	Belokranjec		Բելոկրանյեց	PDO
SI	Bizeljčan		Բիզելյչան	PDO
SI	Bizeljsko Sremič		Բիզելյսկո Սոեմիչ	PDO
SI	Cviček		Շվչեկ	PDO
SI	Dolenjska		Դոլենյսկա	PDO
SI	Goriška Brda		Գորիշկա Բրդա	PDO
SI	Kras		Կրաս	PDO
SI	Metliška črnina		Մետլիշկա չոնինա	PDO
SI	Podravje		Պոդրավյե	PGI
SI	Posavje		Պոսավյե	PGI
SI	Prekmurje		Պրեկմուրիյե	PDO
SI	Primorska		Պրիմորսկա	PGI
SI	Slovenska Istra		Սլովենսկա Իստրա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
SI	Štajerska Slovenija		Շտայերսկա Սլեվենիյա	PDO
SI	Teran		Տերան	PDO
SI	Vipavska dolina		Վիպավսկա դոլինա	PDO
ES	3 Riberas		3 ռիբերաս	PGI
ES	Abona		Աբոնա	PDO
ES	Alella		Ալելյա	PDO
ES	Alicante		Ալիկանտե	PDO
ES	Almansa		Ալմանսա	PDO
ES	Altiplano de Sierra Nevada		Ալտիպլանո դե Սիերա Նեվադա	PGI
ES	Arabako Txakolina		Առբակո Տչակոլինա	PDO
ES	Arlanza		Առլանսա	PDO
ES	Arribes		Արիբես	PDO
ES	Aylés		Այլես	PDO
ES	Bailén		Բայլեն	PGI
ES	Bajo Aragón		Բախո Առագոն	PGI
ES	Barbanza e Iria		Բառբանցա է Իրիա	PGI
ES	Betanzos		Բետանսոս	PGI
ES	Bierzo		Բիերսո	PDO
ES	Binissalem		Բինիսալեմ	PDO
ES	Bizkaiko Txakolina		Բիսկայկո Տչակոլինա	PDO
ES	Bullas		Բուլաս	PDO
ES	Cádiz		Կադիս	PGI
ES	Calatayud		Կալատայուդ	PDO
ES	Calzadilla		Կալսադիլյա	PDO
ES	Campo de Borja		Կամպո դե Բորխա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
ES	Campo de Cartagena		Կամպո դե Կարտախենա	PGI
ES	Campo de La Guardia		Կամպո դե լա Գուարդիա	PDO
ES	Cangas		Կանգաս	PDO
ES	Cariñena		Կարիյենա	PDO
ES	Casa del Blanco		Կասա դել Բլանկո	PDO
ES	Castelló		Կաստելո	PGI
ES	Castilla		Կաստիլյա	PGI
ES	Castilla y León		Կաստիլյա ի Լեոն	PGI
ES	Cataluña		Կատալունյա	PDO
ES	Cava		Կավա	PDO
ES	Chacolí de Álava		Չակոլի դե Ալավա	PDO
ES	Chacolí de Bizkaia		Չակոլի դե Բիսկայա	PDO
ES	Chacolí de Getaria		Չակոլի դե Խետարիա	PDO
ES	Cigales		Սիգալես	PDO
ES	Conca de Barberà		Կոնկա դե Բարբերա	PDO
ES	Condado de Huelva		Կոնդադո դե Ուելվա	PDO
ES	Córdoba		Կորդոբա	PGI
ES	Costa de Cantabria		Կոստա դե Կանտաբրիա	PGI
ES	Costers del Segre		Կոստերս դել Սեյրե	PDO
ES	Cumbres del Guadalfeo		Կումբրես	PGI
ES	Dehesa del Carrizal		Դեհեսա սել Կարիսալ	PDO
ES	Desierto de Almería		Դեսիերտո դե Ալմերիա	PGI
ES	Dominio de Valdepusa		Դոմինիո դե Վալդեպուսա	PDO
ES	Eivissa		Էյվիսա	PGI
ES	El Hierro		Էլ իերո	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
ES	El Terrerazo		Էլ Տերերասո	PDO
ES	Empordà		Էմպորդա	PDO
ES	Extremadura		Էստրեմադուրա	PGI
ES	Finca Élez		Ֆինկա Էլեզ	PDO
ES	Formentera		Ֆորմենտերա	PGI
ES	Getariako Txakolina		Խետարիակո Տչակոլինա	PDO
ES	Gran Canaria		Գրան Կանարիա	PDO
ES	Granada		Գրանադա	PDO
ES	Guijoso		Գույխոսո	PDO
ES	Ibiza		Իբիզա	PGI
ES	Illa de Menorca		Իլյա դե Մենորկա	PGI
ES	Illes Balears		Իլլես Բալեարս	PGI
ES	Isla de Menorca		Իսլա դե Մենորկա	PGI
ES	Islas Canarias		Իսլաս Կանարիաս	PDO
ES	Jerez		Խերես	PDO
ES	Jerez-Xérès-Sherry		Խերես-Շերես-Շերի	PDO
ES	Jumilla		Խումիլյա	PDO
ES	La Gomera		Լա Գոմերա	PDO
ES	La Mancha		Լա Մանչա	PDO
ES	La Palma		Լա Պալմա	PDO
ES	Laderas del Genil		Լադերաս դել Խենիլ	PGI
ES	Lanzarote		Լանցարոտե	PDO
ES	Laujar-Alpujarra		Լաուխար-Ալպուխարա	PGI
ES	Lebrija		Լեբրիխա	PDO
ES	Liébana		Լիեբանա	PGI

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
ES	Los Balagüeses		Լոս Բալագուեսես	PDO
ES	Los Palacios		Լոս Պալասիոս	PGI
ES	Málaga		Մալագա	PDO
ES	Mallorca		Մայորկա	PGI
ES	Manchuela		Մանչուելա	PDO
ES	Manzanilla		Մանսանիլյա	PDO
ES	Manzanilla-Sanlúcar de Barra- meda		Մանսանիլյա -Սանլուկար դե Բարսամեդա	PDO
ES	Méntrida		Մենտրիդա	PDO
ES	Mondéjar		Մոնդեխար	PDO
ES	Monterrei		Մոնտեռեյ	PDO
ES	Montilla-Moriles		Մոնտիլյա-Մորիլես	PDO
ES	Montsant		Մոնտսանտ	PDO
ES	Murcia		Մուրսիա	PGI
ES	Navarra		Նավարա	PDO
ES	Norte de Almería		Նորտե դե Ալմերիա	PGI
ES	Pago de Arínzano		Պագո դե Արինզանո	PDO
ES	Pago de Otazu		Պագո դե Օտասու	PDO
ES	Pago Florentino		Պագո Ֆլորենտինո	PDO
ES	Penedès		Պենեդես	PDO
ES	Pla de Bages		Պլա դե Բախես	PDO
ES	Pla i Llevant		Պլա ի Յեվանտ	PDO
ES	Prado de Irache		Պրադո դե Իրաչե	PDO
ES	Priorat		Պրիորատ	PDO
ES	Rías Baixas		Ռիաս Բախաս	PDO
ES	Ribeira Sacra		Ռիբեյրա Սակրա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
ES	Ribeiro		Ռիբեյրո	PDO
ES	Ribera del Andarax		Ռիբերա դել Անդառաքս	PGI
ES	Ribera del Duero		Ռիբերա դել Դուերո	PDO
ES	Ribera del Gállego — Cinco Villas		Ռիբերա դել Գալեգո — Սինկո Վիլաս	PGI
ES	Ribera del Guadiana		Ռիբերա դել Գուադիանա	PDO
ES	Ribera del Jiloca		Ռիբերա դել Խիլոկա	PGI
ES	Ribera del Júcar		Ռիբերա դել Խուկար	PDO
ES	Ribera del Queiles		Ռիբերա դել Կեյլես	PGI
ES	Rioja		Ռիոխա	PDO
ES	Rueda		Ռուեդա	PDO
ES	Serra de Tramuntana-Costa Nord		Սերա դե Տրամունտանա- Կոստա Նորդ	PGI
ES	Sherry		Շերի	PDO
ES	Sierra de Salamanca		Սյերա դե Սալամանկա	PDO
ES	Sierra Norte de Sevilla		Սյերա Նորտե դե Սևիլյա	PGI
ES	Sierra Sur de Jaén		Սիերա Սուր դե Խաեն	PGI
ES	Sierras de Las Estancias y Los Filabres		Սյերաս դե լաս Էստանսիաս Ի Լոս Ֆիլաբրես	PGI
ES	Sierras de Málaga		Սյերաս դե Մալագա	PDO
ES	Somontano		Սոմոնտանո	PDO
ES	Tacoronte-Acentejo		Տակոռոնտե-Ասենտեխո	PDO
ES	Tarragona		Տարագոնա	PDO
ES	Terra Alta		Տերա Ալտա	PDO
ES	Tierra de León		Տյերա դե Լեոն	PDO
ES	Tierra del Vino de Zamora		Տյերա դել Վինո դե Սամորա	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
ES	Toro		Տորո	PDO
ES	Torreperogil		Տորեպերոյիլ	PGI
ES	Txakolí de Álava		Չակոլի դե Ալավա	PDO
ES	Txakolí de Bizkaia		Չակոլի դե Բիսկայա	PDO
ES	Txakolí de Getaria		Չակոլի դե Խետարիա	PDO
ES	Uclés		Ուկլես	PDO
ES	Utiel-Requena		Ուիել- Ռեքուենա	PDO
ES	Val do Miño-Ourense		Վալ դո Մինյո-Օուրենսե	PGI
ES	Valdejalón		Վալդեխալոն	PGI
ES	Valdeorras		Վալդեորաս	PDO
ES	Valdepeñas		Վալդեպենյաս	PDO
ES	Valencia		Վալենսիա	PDO
ES	Valle de Güímar		Վալե դե Խույմար	PDO
ES	Valle de la Orotava		Վալե դե լա Օրոտավա	PDO
ES	Valle del Cinca		Վալե դել Սինկա	PGI
ES	Valle del Miño-Ourense		Վալե դել Մինյո-Օուրենսե	PGI
ES	Valles de Benavente		Վալես դե Բենավենտե	PDO
ES	Valles de Sadacia		Վալես դե Սադասիա	PGI
ES	Valtiendas		Վալտիենդաս	PDO
ES	Villaviciosa de Córdoba		Վիլավիսիոզա դե Կորդոբա	PGI
ES	Vinos de Madrid		Վինոս դե Մադրիդ	PDO
ES	Xérès		Խերես	PDO
ES	Ycoden-Daute-Isora		Իկոդեն-Դաուտե-Իսորա	PDO
ES	Yecla		Յեկլա	PDO
GB	English		Ինգլիշ	PDO

Member State	Name to be protected	Equivalent term / Transcription in Latin characters	Transcription into Armenian characters	Type (PDO/PGI)
GB	English Regional		Ինգլիշ Բիջընըլ	PGI
GB	Welsh		Ուելշ	PDO
GB	Welsh Regional		Ուելշ Բիջընըլ	PGI

Part B

Geographical indications of products of the Republic of Armenia as referred to in Article 231 paragraph 4

Name	Transcription in Latin characters	Type of product
ՍԵՎԱՆԻ ԻՇԽԱՆ ⁽¹⁾	Sevani Ishkhan	Fish and seafood

⁽¹⁾ Subject to the positive conclusion of the objection procedure as referred to in Article 231(4).

ANNEX XI

ADDITIONAL COVERED PUBLIC PROCUREMENT

A. European Union:

Works concession contracts covered under Directive 2014/23/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the award of concession contracts, as amended, when awarded by an entity listed in the European Union's Annexes 1 and 2 to Appendix I to the WTO Government Procurement Agreement under the regime of that Directive. This regime complies with Articles I, II, IV, VI, VII (except points 2 (e) and 2 (l)), XVI (except paragraphs 3 and 4) and XVIII of the WTO Government Procurement Agreement.

B. Republic of Armenia:

Concession contracts covered under the regime of the Law on Public Procurement, when awarded by an entity listed in the Republic of Armenia's Annexes 1 and 2 to Appendix I to the WTO Government Procurement Agreement.

ANNEX XII to CHAPTER 2:

ANTI-FRAUD AND CONTROL PROVISIONS OF TITLE VII: FINANCIAL ASSISTANCE AND ANTI-FRAUD AND CONTROL PROVISIONS

The Republic of Armenia undertakes to gradually approximate its legislation to the following legislation of the European Union and international instruments within the stipulated timeframes.

Convention of 26 July 1995 on the protection of the European Communities' financial interests

The following provisions of that Convention shall apply:

- Article 1 — General provisions, definitions
- Article 2(1) by taking the necessary measures to ensure that the conduct referred to in Article 1, and participating in, instigating, or attempting the conduct referred to in Article 1(1), are punishable by effective, proportionate and dissuasive criminal penalties

Timetable: these provisions of that Convention shall be implemented upon the entry into force of this Agreement.

- Article 3 — Criminal liability of heads of businesses

Timetable: these provisions of that Convention shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

Protocol to the Convention on the protection of the European Communities' financial interests

The following provisions of that Protocol shall apply:

- Article 1(1)(c) and Article 1(2) — Relevant definitions
- Article 2 — Passive corruption
- Article 3 — Active corruption
- Article 5(1) by taking the necessary measures to ensure that the conduct referred to in Articles 2 and 3, and participating in and instigating the conduct in question, are punishable by effective, proportionate and dissuasive criminal penalties
- Article 7 as far as it refers to Article 3 of the Convention

Timetable: these provisions of that Protocol shall be implemented upon the entry into force of this Agreement.

Second Protocol to the Convention on the protection of the European Communities' financial interests

The following provisions of that Protocol shall apply:

- Article 1 — Definition
- Article 2 — Money laundering
- Article 3 — Liability of legal persons
- Article 4 — Sanctions for legal persons
- Article 12 as far as it refers to Article 3 of the Convention

Timetable: these provisions of that Protocol shall be implemented upon the entry into force of this Agreement.

Protection of money against counterfeiting

Council Regulation (EC) 1338/2001 of 28 June 2001 lays down necessary measures for the protection of the euro against counterfeiting

Directive 2014/62/EU of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on the protection of the euro and other currencies against counterfeiting, and replacing Council Framework Decision 2000/383/JHA

Timetable: the provisions of Regulation (EC) 1338/2001 and Directive 2014/62/EU shall be implemented within 3 years of the entry into force of this Agreement.

International Convention for the suppression of counterfeiting currency (Geneva, 1929)

Timetable: the Convention shall be signed and ratified upon the entry into force of this Agreement.

—

PROTOCOL I TO TITLE VII
FINANCIAL ASSISTANCE
AND ANTI FRAUD AND CONTROL PROVISIONS
CHAPTER 2: ANTI FRAUD AND CONTROL PROVISIONS

Protocol on Definitions

1. 'Irregularity' means any infringement of a provision of EU law, of this Agreement or ensuing agreements and contracts, resulting from an act or omission by an economic operator, which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the European Union or budgets managed by it, either by reducing or losing revenue accruing from own resources collected directly on behalf of the European Union, or by an unjustified item of expenditure.

2. 'Fraud' means:

(a) in respect of expenditure, any intentional act or omission relating to:

- the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the European Union or budgets managed by, or on behalf of, the European Union,
- the non-disclosure of information in violation of a specific obligation, with the same effect as described in the first indent of this point,
- the misapplication of funds referred to in the first indent of this point for purposes other than those for which they were originally granted.

(b) in respect of revenue, any intentional act or omission relating to:

- the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the illegal diminution of the resources of the general budget of the European Union or budgets managed by, or on behalf of, the European Union,
- non-disclosure of information in violation of a specific obligation, with the same effect,
- misapplication of a legally obtained benefit, with the same effect.

3. 'Active corruption' means the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official, for himself or for a third party, for him to act or refrain from acting in accordance with his duty, or in the exercise of his functions, in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the European Union.

4. 'Passive corruption' means the deliberate action of an official who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or for a third party, or accepts a promise of such an advantage, to act or refrain from acting in accordance with his duty or, in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the financial interests of the European Union.

5. 'Conflict of interest' means any situation that could cast doubt on the ability of staff to act in an impartial and objective manner for reasons as defined in article 57 of Regulation (EU, Euratom) No 966/2012 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on the financial rules applicable to the general budget of the Union and repealing Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002.

6. 'Unduly paid' means paid in breach of the rules governing EU funds.

7. 'European Anti-Fraud Office' (OLAF) means the European Commission's specialised anti-fraud department. OLAF has operational independence and is responsible for carrying out administrative investigations intended to combat fraud, corruption and any other illegal activity adversely affecting the financial interests of the European Union, as provided for in Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 September 2013 concerning investigations by the European Anti-Fraud Office and repealing Regulation (EC) No 1073/1999 of the European Parliament and of the Council and Council Regulation (Euratom) No 1074/1999 and Council Regulation (Euratom, EC) No 2185/96 of 11 November 1996 concerning on-the-spot checks and inspections carried out by the Commission in order to protect the European Communities' financial interests against fraud and other irregularities.

PROTOCOL II
ON MUTUAL ADMINISTRATIVE ASSISTANCE IN CUSTOMS MATTERS

Article 1

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (a) 'customs legislation' means any legal or regulatory provisions applicable in the territories of the Parties, governing the import, export and transit of goods and their placing under any other customs regime or procedure, including measures of prohibition, restriction and control;
- (b) 'applicant authority' means a competent administrative authority which has been designated by a Party for this purpose and which makes a request for assistance on the basis of this Protocol;
- (c) 'requested authority' means a competent administrative authority which has been designated by a Party for this purpose and which receives a request for assistance on the basis of this Protocol;
- (d) 'personal data' means all information relating to an identified or identifiable individual; and
- (e) 'operation in breach of customs legislation' means any violation or attempted violation of customs legislation.

Article 2

Scope

1. The Parties shall assist each other, in the areas within their competence, in the manner and under the conditions laid down in this Protocol, to ensure the correct application of the customs legislation, in particular by preventing, investigating and combating operations in breach of that legislation.
2. Assistance in customs matters, as provided for in this Protocol, applies to any administrative authority of a Party which is competent for the application of this Protocol. That assistance shall neither prejudice the provisions governing mutual assistance in criminal matters nor shall it cover information obtained under powers exercised at the request of a judicial authority, except where communication of such information is authorised by that authority.
3. Assistance to recover duties, taxes or fines is not covered by this Protocol.

Article 3

Assistance on request

1. At the request of the applicant authority, the requested authority shall provide it with all relevant information which may enable it to ensure that customs legislation is correctly applied, including information regarding activities noted or planned which are or could be operations in breach of customs legislation.
2. At the request of the applicant authority, the requested authority shall inform it whether:
 - (a) goods exported from the territory of one of the Parties have been properly imported into the territory of the other Party, specifying, where appropriate, the customs procedure applied to the goods; or
 - (b) goods imported into the territory of one of the Parties have been properly exported from the territory of the other Party, specifying, where appropriate, the customs procedure applied to the goods.

3. At the request of the applicant authority, the requested authority shall, within the framework of its legal or regulatory provisions, take the necessary steps to ensure special surveillance of:

- (a) natural or legal persons in respect of whom there are reasonable grounds for believing that they are or have been involved in operations in breach of customs legislation;
- (b) places where stocks of goods have been or may be assembled in such a way that there are reasonable grounds for believing that these goods are intended to be used in operations in breach of customs legislation;
- (c) goods that are or may be transported in such a way that there are reasonable grounds for believing that they are intended to be used in operations in breach of customs legislation; and
- (d) means of transport that are or may be used in such a way that there are reasonable grounds for believing that they are intended to be used in operations in breach of customs legislation.

Article 4

Spontaneous assistance

The Parties shall assist each other, at their own initiative and in accordance with their legal or regulatory provisions, if they consider that to be necessary for the correct application of customs legislation, particularly by providing information obtained pertaining to:

- (a) activities which are or appear to be operations in breach of customs legislation and which may be of interest to the other Party;
- (b) new means or methods employed in carrying out operations in breach of customs legislation;
- (c) goods known to be subject to operations in breach of customs legislation;
- (d) natural or legal persons in respect of whom there are reasonable grounds for believing that they are or have been involved in operations in breach of customs legislation; and
- (e) means of transport in respect of which there are reasonable grounds for believing that they have been, are, or may be used in operations in breach of customs legislation.

Article 5

Delivery and notification

1. At the request of the applicant authority, the requested authority shall, in accordance with the legal or regulatory provisions applicable to that authority, take all necessary measures in order to deliver any documents or to notify any decisions, of the applicant authority and falling within the scope of this Protocol, to an addressee residing or established in the territory of the requested authority.

2. Requests for delivery of documents or notification of decisions shall be made in writing in an official language of the requested authority or in a language acceptable to that authority.

Article 6

Form and substance of requests for assistance

1. Requests pursuant to this Protocol shall be made in writing. They shall be accompanied by the documents necessary to enable compliance with the request. In case of urgency, the requested authority may accept oral requests, but such oral requests shall be confirmed by the applicant authority in writing immediately.

2. Requests pursuant to paragraph 1 shall include the following information:

- (a) the applicant authority;
- (b) the assistance requested;
- (c) the object of and the reason for the request;

- (d) the legal or regulatory provisions and other legal considerations;
 - (e) indications as exact and comprehensive as possible on the natural or legal persons who are the target of the investigations; and
 - (f) a summary of the relevant facts and of the enquiries already carried out.
3. Requests shall be submitted in an official language of the requested authority or in a language acceptable to that authority. This requirement does not apply to any documents that accompany the request under paragraph 1.
4. If a request does not meet the formal requirements set out in paragraphs 1 to 3, the requested authority may require the correction or completion of the request. In the meantime the authorities of each Party may order precautionary measures.

Article 7

Execution of requests

1. In order to comply with a request for assistance, the requested authority shall proceed, within the limits of its competence and available resources, as though it were acting on its own account or at the request of other authorities of that same Party, by supplying information already in its possession, by carrying out appropriate enquiries or by arranging for them to be carried out. This provision shall also apply to any other authority to which the request has been addressed by the requested authority when the latter cannot act on its own.
2. Requests for assistance shall be executed in accordance with the legal or regulatory provisions of the requested Party.
3. Duly authorised officials of a Party may, with the agreement of the other Party and subject to the conditions laid down by the latter, be present to obtain in the offices of the requested authority or any other concerned authority referred to in paragraph 1, to obtain information relating to activities that are or could be operations in breach of customs legislation which the applicant authority needs for the purposes of this Protocol.
4. Duly authorised officials of a Party may, with the agreement of the other Party and subject to the conditions laid down by the latter, be present at enquiries carried out in the latter's territory.

Article 8

Form in which information is to be communicated

1. The requested authority shall communicate results of enquiries to the applicant authority in writing together with relevant documents, certified copies or other items.
2. This information may be provided in electronic format.
3. The applicant authority may request the transmission of original documents only in cases where certified copies would be insufficient. These originals shall be returned at the earliest opportunity.

Article 9

Exceptions to the obligation to provide assistance

1. Assistance may be refused or may be subject to the satisfaction of certain conditions or requirements in cases where a Party is of the opinion that assistance under this Protocol would:
- (a) be likely to prejudice the sovereignty of Republic of Armenia or that of a Member State which has been requested to provide assistance under this Protocol;

(b) be likely to prejudice public policy, security, state secret or other essential interests, in particular in the cases referred to in Article 10 paragraph 2; or

(c) violate an industrial, commercial or professional secret.

2. Assistance may be postponed by the requested authority on the grounds that it will interfere with ongoing investigations, prosecutions or proceedings. In such a case, the requested authority shall consult with the applicant authority to determine if assistance can be given subject to such terms or conditions as the requested authority may require.

3. Where the applicant authority seeks assistance which it would itself be unable to provide if so requested, it shall draw attention to that fact in its request. It shall then be for the requested authority to decide how to respond to such a request.

4. In the cases referred to in paragraphs 1 and 2, the requested authority shall communicate its decision and the reasons therefor to the applicant authority without delay.

Article 10

Information exchange and confidentiality

1. Any information communicated in whatsoever form pursuant to this Protocol shall be of a confidential or restricted nature, in accordance with the laws and regulations applicable in each Party. That information shall be covered by the obligation of official secrecy and shall enjoy the protection extended to similar information under the relevant laws and regulations of the receiving Party.

2. Personal data may be exchanged only where the receiving Party undertakes to protect such data in a manner that is considered adequate by the other.

3. The use of information obtained under this Protocol in judicial or administrative proceedings instituted in respect of operations in breach of customs legislation is considered to be for the purposes of this Protocol. Therefore, the Parties may, in their records of evidence, reports and testimonies and in proceedings and charges brought before the courts, use as evidence information obtained and documents consulted in accordance with the provisions of this Protocol. The requested authority may subject the supply of information or the granting of access to documents to the condition that they be notified of such use.

4. Information obtained shall be used solely for the purposes of this Protocol. Where one of the Parties wishes to use such information for other purposes, it shall obtain the prior written consent of the authority which provided the information. Such use shall then be subject to any restrictions laid down by that authority.

Article 11

Experts and witnesses

An official of the other Party may be authorised by the requested authority to appear, within the limitations of the authorisation granted, as an expert or witness in judicial or administrative proceedings regarding the matters covered by this Protocol, and produce such objects, documents or certified copies thereof, as may be needed for the proceedings. The request for appearance must indicate specifically before which judicial or administrative authority the official will have to appear, on what matters and by virtue of what title or qualification the official will be questioned.

Article 12

Assistance expenses

The Parties shall waive all claims against each other for the reimbursement of expenses incurred pursuant to this Protocol, except, as appropriate, expenses for experts and witnesses and those for interpreters and translators who are not public service employees.

*Article 13***Implementation**

1. The implementation of this Protocol shall be entrusted on the one hand to the customs authorities of the Republic of Armenia and on the other hand to the competent services of the European Commission and the customs authorities of the Member States, as appropriate. They shall decide on all practical measures and arrangements necessary for its implementation, taking into consideration the applicable laws and regulations in particular for the protection of personal data.
2. The Parties shall consult each other and subsequently keep each other informed of the implementation measures which they adopt in accordance with the provisions of this Protocol.
3. In the European Union the provisions of this Protocol shall not affect the communication of any information obtained under this Protocol between the competent services of the European Commission and the customs authorities of the Member States. In the Republic of Armenia the provisions of this Protocol shall not affect the communication among Armenia's customs authorities of any information obtained under this Protocol.

*Article 14***Other agreements**

The provisions of this Protocol shall take precedence over the provisions of any bilateral Agreement on mutual assistance which has been or may be concluded between individual Member States and the Republic of Armenia insofar as the provisions of the latter are incompatible with those of this Protocol.

*Article 15***Consultations**

In respect of the interpretation and implementation of this Protocol, the Parties shall consult each other to resolve the matter in the framework of the Sub-Committee on Customs established by Article 126 of this Agreement.

JOINT DECLARATION CONCERNING CHAPTER 2 (ANTI-FRAUD AND CONTROL PROVISIONS) OF TITLE VII
(FINANCIAL ASSISTANCE, AND ANTI-FRAUD AND CONTROL PROVISIONS)

The obligation to take appropriate measures to remedy any irregularities, fraud, or active or passive corruption practices and exclude conflict of interest at any stage of the implementation of EU funds referred to in Chapter 2 of Title VII is not deemed to establish a financial liability for the Republic of Armenia in respect of obligations assumed by entities and persons under its jurisdiction.

The European Union, while exercising its right of control in accordance with Chapter 2 of Title VII, shall respect national rules on bank secrecy.

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 12 września 2018 r.

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*